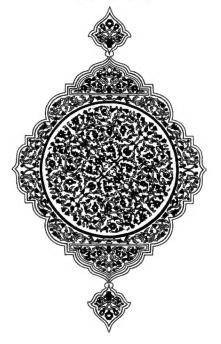

هذاللصُّحَفُّ الشَّرِيفُ وَنَرَّعَةُ مَعَانِيهِ هَدِيَةٌ مِن خَادِم احْرَمُونَ الشَّرِهَيْنِ المَّلَافِ هَدِيزَكِثُهُ الْعَرِرَالَسُعُود وَقَفْ يَقَدِيدَاللَّهِ الْعَلَاجُوزَ بَنْهُهُ

شبومصحف شريف ومعنى لەرىنىڭ تەرجىمىسى بىلەن. تككى حرمنىڭ خذمەتكارى پادشاە فهدىز عيدا لعزيزال سعود دىن ھەدېيە اللەتغالى ئۈچۈن وقف دور.سانتشرجائز بولمايدور

قۇرگارىگەرىم ئۇيغۇرچەتەرجىسى

ترجَمَة مجّدبزالعَكِيِّمَة اكتاج دَامَلاصَاحُ الكَاشْغَوِي الآرتوجِي **تدرجيه قىلغۇچى: مۇھەميەت سالى**

شبومصحف شریف ومعنی لدرنماتی تدرجمه سبی بسلهن بسملنشمن سعودی عربیستاننیاتی پادشاهی تککی حرم نماتی خذمه تکاری فهدین عبدالعزبیز آل سعود نوزیمکه شرف بهلب پسسشته (مرقمادی

(كِتَبُأَرَكَتُهُ إِلَيْكَ مُبُرَقُ لِيَتَبَرُوا الدَيدِ وَلِينَدُكُرَ أُولُوا الأَلْبَ)

الحمد لله رب العالمين القائل:

(أَفَلاَ يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرُوانَ وَلَوْكَانَ مِنْ عِندِغَيْرِاللَّهِ لَوَجَدُواْ فِيهِ آخْذِلْ فَا كَثِيرًا)

والصلاة والسلام على صيدنا محمد القائل (خيركم من تعلم القرآن وعلمه) والذي لبت عنه عليه الصلاة والسلام أنه قال (افرؤوا القرآن فإنه يأتي خفيماً لأصحابه يــوم القيامــة) وعلى آلــه وأصحابــه ومن تعهم بإحسان إلى يوم الدين ... وبعد :

فإنفاذاً لأوامر حادم الحرمين الشريفين وناهر كتاب الله المجيد الملك فهد بن عبد العزيز - حفظه الله - في العناية بكتاب الله الكريم توقيقاً وطاعةً ، والعمل على تيسير نشره وتوزيعه بين المسلمين وتغسير معانيه وترجمها إلى اللهات المحطفة ومنها اللهة الاريغورية واعبار الملك العرجيهات من أصبى الغايات والأهداف المرسومة لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة .

وبناءً على المعاون القائم بين كل من وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد – المشرفة على المجمع – ورابطة العالم الإسلامي في كــل ما من شأنه خنمة كتاب الله الكريم ترجمةً وطباعةً ونشراً في جميع أنحاء العالم .

وإيماناً من الجميع بضرورة ترجمة معاني كتاب الله تصالى إلى جميع اللهات الفاعلة تحقيقاً لم المبع اللهات الفاعلة تحقيقاً لمها البلاغ والدعوة بالحكمة والموطقة الحسنة وتحقيقاً لقوله تصالى (وَتَمَاوَقُواَ عَلَى أَلَيْ وَالْتَقَوَىٰ) وضعمة لإعوان الماطقين باللهة الاويغورية فإنه يطيب لما أن نقسم للقارئ الكويم هذا المسحف الشريف مع ترجمة معانيه وتفسيوه إلى اللهة الاويغورية والتي قام بترجمتها الشيخ / عمد بن صالح وراجعها الشيخ / عبد المجيد صادق الآبادي والدكور عبد الرحيم محمد الكاشفوي، وقد أقرت النرجمة وقت إشراف وإبطة العالم الإسلامي .

وإننا إذ تجمد الله تعنل أن وفقنا إلى إنجاز هذا العمل وتقديمه إلى الإموة المسلمين الناطقين بالملعة الاويغورية في الصين وشمارجها لنرجو أن يستلهم منه قراؤه نور الهدي والتقى بما يقسوي إيمنائهم ويثبت إسلامهم ويصلح آسوالهم في الذبيا والآشوة .

وإننا لعلم أن الترجمات مهمما بالمعت دفتهما لايمكن أن تصل إلى القناصد العظيمة لنسص القرآن الكريم المعجز وأن التفسير المذكور إثما هو حصيلة ما بالمعه عليم المتوجم في فهيم كتاب الملم الكريم ويحريه ما يتصف به البشر من نقص ، والكمال المطلق لله وحدد

لذا فعن نوجو من كل قارئ لهسنه المرجمة إمسناء النصبح وتنوين الملاحظات العلمية المؤقفة والمقتوسات حولها وإرسالها إلى وزارة الشؤون الإمسلامية والأوقباف والنصوة والإرشساد للاستفادة منها في الطبعات القادمة إن شاء الله تعائى .

والله الموفق وهو الهادي إلى سواء السبيل ...

_أللّه ٱلتَحْوَرُ ٱلرَّحِيَّةِ

(كِنَفُ أَن إِنَهُ إِلَيْكَ مُبِرَكُ لِكَنْبُواْ مَا يَتِيهِ وَلِمُنَذَّكُمْ أَوْلُواْ الْأَلْتِ) "

حمد وثنائاله ملەرنىڭ يەروەردىگارى اندەغاخاستور، دىدى ._

(أَفَلاَ يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْءَ انَّ وَلَوْكَانَ مِنْ عِندِغَيْمِ أَهْوَ لَوَجَدُواْ فِيهِ أَخْذَلَ هَا كُثْمًا)"

دعاىسلام لدرىمىن عد عَلَيْهُمْ عا دىدى، (خيركم مرتعلم الفرآن وعلمه) يخشى راق لمربك قرآن وقوغان وتوقوتقان له ردور

وينه دىدى (اقر ۋواالقرآن فانه يازشنيها لا محابه بوم القيامه) قرآن د قوڭله رقوقيامه تىكونى قرآن دقوناناه رنى شفاعه ت

قىلىدور وسلام لەرىمىيىز ئىنڭ ئال لەرىغە واصحاب لەرىغە وئولەرگە ئەرگەشكەنلەرغەناقسامەت قەدەر.

الله تعالى بنات قولو تخذاسف دنياد مكى تورلىك لوغه نله رغه معنى لهرى تهريمه وتفسير لهرى بىله در يوخه طبع بولوب نادقىلشىم ،،مسلمار المرنىڭ ئارىسداقولاى بولىسى . وئەنەشولوغەنلەردىن بىرى ئويغورلوغىنى بولوپ . إسلارىننى بخشى صكمهت وموعظه نصيحة لهرسلهن هدممه كمية تكوزوشناك زورور تكه ناسكي كتاب الله الكريمني نشر قىلغوچى بادشاه فهدير عبدالمزيزنىڭ مدينه منور درىكى مجمع المصحف الشريف (بعنى قرآن كريم باسم مخانسفه

الفشورغان بهيرو قلرمد مندور) بوبولسا تسلام تمثله ربني باشقروش وقف له رغه فاراش شلامقه دعوت فىلىب يتەكچىلىك قىلىش مىستەرلىكى بىلەن ورابطە العالم الاسلامىنىڭ ياردەملىشى ساھىلدور.

لله تعالى نىڭ روَنَمَا وَنُواعَلَ آلَهِ وَالنَّفَوَى) تقوى أىكند بارده ملشكَّل وبكن قولىكه بنائه ندور بويغورجه سوزله بدغان وداده ولمدنة نشا فخذمتي فوجون مدينه منورود مكي قار كيم باسمه خانسندنى ورايطة العالم الاسلامي ندائسك فارلكندان بارده ماششى بىلەن دور بىزاد رشبوقرآن كرمنى ومعنى الىرىنىڭ ئەرچىمەلەرى بىلەن ئويغور بورادەرلەرىمسىزكە تقدىم

فلسن نه رجمه قلغوجي الشيخ محمد صائح الكاشغري الأرتوجي.

وكوزدس كوچوروب نه دقيق قبلس چققوچي، الشيخ ، عبدالجيد صادق الآبادي، مدينه ديكي حرشر فلد مودمروس. دكور .. عدال حم معمد احمد الكاشفري الأبادي مدينه ديكي حامع اسلاميده مودوريسي

بوبولسه رابطة العالم الاسلامي شأخ باشفور وشي بيلهن تعاملانك بوبوتوك كششات تعام بولوب وجودقه جيققنيغه الله غه كوف لشككور محمد شيقيز.

حَكُمُ محدت ثما له رديك شيوته رحمني توقوغان تونخ ريوراده رله ريمسز بوته رجيمنا في نوريدين وهدايشدس شالح شلب تغوى لىكده ولوب إيمانني قونله ندوروب إسلامد نده سابت بولوب دنيا والخرتمك تورهسني تو زه تكميله ر. به تحقق سزله ر بولسر بوتون له رجمه له رنه قهده دستشكه بولسه ده اصلي قرآن كريم ناف عرف نشكه وعظهم مقصدتكه براريولش مومكين تهمه سدور يوتقسيريولسه موثه رجم تناث فرآن كيم غه يولغان علمي مفه همدوريتسأن هه رفانحه قبلسه که مجلک برخالي بهاايدور کيا الطلق الله تعالى نيات فو زيگه خاصدور. شنيات فوجو بن شبوته برجم في توفوغانلهردس بخشي نصبحه تبو يوخه علملك فكر ومولاهمزات لهرى ولسه سلام ششله رسى باشقوروش وقف له رغه قاراش ئسلامغه دعوت قلب يته كيجلك قلش مسته رلكغه بوللاشله ربني تعدقلمنز

خداخالىسا. ئالدىمىزدىكى بسشدەتوزولەرسىز (والإيماللوقق وهوالهادي إلى سواء السيا)

توفىق برب وتوغري يولغه باشلغوچي الله دور.

قۇرئانكەرىمنىڭ ئۇيغۇرچە تەرجىمسى توغرىسىدا

قۇرئانكەرىمدۇنيادا نۇرغۇن تىللارغا تەرجىمە قىلىنىپ نەشىر قىلىنىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، ھازىرىقى زامان ئۇيغۇر تىلىدىكى تەرجىمىسىنىڭ يوقلۇق تولدۇرۇشقاتېكىشلىك بىر بوشلۇق ئىدى،ئۇيغۇر كىتاپخانىلىرىغالۇرئاننى تونۇشتۇرۇش، مۇسۇلمانلار ئاممىسىنىڭ دىنىي ئېھتىياجىنى تەمىن ئېتشجە ھەتتىكى جىددىي تەلەپلەر پېقىرنىڭ بۇئىشنى قولغا ئېلىشىمغاتۈرتكەبولى، مەن بۇئىنتايىن ئەھمىيە تىلك ئەممامۈشكۈل ۋە زىپىنى ئۇستۇمگە ئالدىم. بۇئىشنى تېزرەك قولدىن چىقىرىش قەزىيەتنىڭ كۈچلۈك تەلىۋى بولۇپ قالغانلىقتىن،ئۇنى مۇمكىنقەدەر تېزروك پۈتتۈرۈشكە تىرىشىتىم.

قۇرئاننى ھازىرقى زامان ئۇيغۇرتىلغا تەرجىمە قىلىش جەريانى مۇرە ككەپ تەتقىقات جەريانى بولدى. ھەربىر ئايەتنى تەرجىمە قىلغاندا، قولۇمدا بار نوپۇزلۇق تەپسىركىتابلىرىغاۋە مەخسۇس قۇرئان سۆزلىرى قامۇسلىرىغامۇراجىئەت قىلدىم. ئەسلى تېكىسىتنى جۈشىنىش جە ھەتتىمۇ ناھايىتى ئېھتىيالىق بلەن ئەشكۆرۈپ، ھەربىرى قۇرئان كەربىمنىڭ ئالاھىدە ئورنىنى قو ئۆزىگە خاس ئۇسلۇيىنى نە زەردە تۇبۇش زۇرۇرىيىتى بىلەن، ھەربىر ئايەتنى سۆزمۇسۆن ئەينەن تەرجىمە قىلدىم. مەنىنى روشەنلەشتۈرۈپكتابخانلار نىلىرىشىنىڭ ئالاھىدانى خارىسىدا دۆرۈرتېپىلغان جايلارغالىرىق ئىچىدە ئىزاھات ئارىسىدا زۆرۈرتېپىلغان جايلارغالىرىق ئىچىدە ئىزاھات بەردىم دائارىم ئىزاھلار بەت ئاستىغار بىرىلىدى).

بۇنىزاھلارنىڭھەممىسىدىكۈدەكئىشەنچلىك قۇرئان تەسىرلىرىدىن تاللاپ ئىلىندى،شۇڭلاشقا بۇتەرجىمىنى قۇرئاننىڭ قسقىچەتە يسىرىنىمۇ ئۆز ئىچىگەئالغان دىيىشكىمۇ بولىدۇ. قۇرئاننىڭ ئەسلى تىكىستىنىڭ بەدىئىلىكى بۇقىرى،ئىيادىلەش ماھارىتى ئۇستۈن، ئۇسلۇدى ئۆزگىجە بولغانلىقتىن، تەرجىمىنىڭ قايسى تىلدا بولمىسۇن،ھەرگىزمۇ ئەسلىدىكىدەك چىقمابدىغانلىقى،ئۇنىگىن كۆپتۆۋەن تۆرىدىغانلىقى بۇساھەدىكى ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ ئورتاق قارستىدۇر،مىنىڭ تەرخىمە ممۇ ئەلۋەتتە بۇنىڭدىن مۇستەسنائەمەس. قۇرئاننىڭ ئەسلى تېكىستىھەرىيرىيەتنىڭ ئوتتۇرىسىغا، تەرجىمىسى

ھاشىنگە،ھەرىر بەتنىڭ تەرجىمىسى شۇ بەتنىڭ ئۆزىگەيىرىلدى. ئەسلى تېكىستتەئايە تلەرنىڭ رەقىمى شۇبايەتنىڭ ئاخىرىغا بېرىلگە نلىكتىن، بىردەك بولۇشى ئۈچۈن، تەرجىمىدىمۇ ئايە تلەرنىڭ رەقىمى

شۇئابەتنىڭ ئاخىرىغا بېرىلدى.

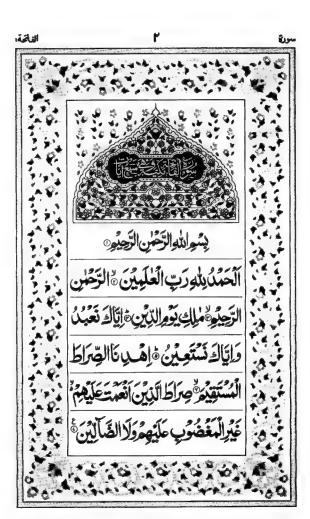
كتاپخانلارنىڭ قۇرئاندىكى ئايرىيرئا تالغۇلار ۋە قىسسىلە رىنىڭ تەسىلاتىنى چوڭقۇرراق چۈشىنىشىگەياردىمى بولۇشىنى كۆزدە تۇنۇنى،ئاخىرىدا ئۇلارنىڭ تەيسىرىئايرىع بىرىلدى.قۇرئاننىڭ ئەرجىمىسىنى نِه شَرِيَّه ته يبارلاشتا، شنجا أَنْ تُوبِغُور بَايِتُونِوم رايونِلُونِ سُجِتَمائي يه نلمر ئاكادېمىيسىدىنى تەتقىقات ئىنىستىتۇتىھەرجەھەتتىن شەرت-شارائلت يارىتىپ بەردى،شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلامدىنى جەمئىيىتى يېقىندىن ياردەمدە بولدى، بىرقىسىم ھۈرمەتلك ئۆلىمالىر ىمىز تەرجىمىنى كۆزدىن كۆچۈرۈپ تەقرىزىيىزىپ بەردى .بۇيەردە، بۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسىگەمىنتەتدارلىقىمنى سلدۈرىمەن.

قۇرئانكەرىمنىڭ بۇ ئۇيغۇرچە تەرجىمىسىنى تۈرلۈك سە ۋە نلىكلەردىن خالى دېگلى بولمايدۇ،كىتاپخانلارنىڭ كۆرسىتىپ بېرىشىنى

ئۈمىدقلىمەن،

اوَلِيْكَ عَلْ هُدُى بَيْنَ تَهِمُو وَافَلِهَا هُوالْمَهْ وَمُوْلِهُمْ وَلَا الْمَانَ هُوالْمُهُوْنِ.

الْكَيْفِيمُونَ فَتَوَاللَّهُ مَا قُلْيَهِمُ وَالْمَانِ عَلَيْهُ وَلَوْمَا لَمُوهِمُ وَعَلَى الْمَانِينِ الْمَالِينِ الْمَوْلِقَالِهِ وَعَلَيْهُ وَمِينَ النَّالِينِ الْمَوْلِقَ مَا فَالَيْهِمُ وَالْمَالِينِ النَّالِينِ اللَّهِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِينِ فَالْمَا عِنْهُ وَالْمُومِينِينَ فَي اللَّهِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِينَ وَالْمُومِينَ النَّالِينِ وَالْمُومِلُونِينَ اللَّهِ وَالْمُومِنِينَ اللَّهِ وَالْمُومِلُونِ اللَّهِ وَاللَّهِ وَالْمُومِينَ الْمَالِقَ اللَّهِ وَاللَّهِ وَالْمُومِينَ اللَّهُ اللَّهِ وَالْمُومِينَ اللَّهُ اللَّهِ وَالْمُومِلُونِ اللَّهُ اللَّهِ وَاللَّهُ وَالْمُومِلُونِ اللَّهُ اللَّهِ وَالْمُومِلُونِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ وَلَا لَهُ اللَّهُ وَلَا لَمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا لَمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا لَمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونَ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلَا فَوَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُومِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلِينِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُومُ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونُ وَالْمُؤْمِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُونِ وَالْمُؤْمِلُ

ئەنە شۇلار پەرۋەردىكارىنىڭ توغرا يولىدا بولغۇچىلاردۇر، ئەنە شۇلار بەختكە ئېرىشكۇچىلەردۇر(5).
شۇبھىسىزكى، كاپسرلارنى ئاكاھلاندۇرامىسەن،
ئاكاھلاندۇرمامىسەن، بەرسىبىر، ئۇلار ئىسان ئېيتـ
مايدۇ(5). اللە ئۇلارنىڭ دىللىرىنى ۋە قۇلاقلىرىنى
پېچەتلىۋەتكەن (ئىماننىڭ نۇرى كىرمەيدۇ)، ئۇلارنىڭ كىۆزلىرى پەردىلەنىگەن (ھەقىقەتىنى كۆرمەيدۇ)، ئۇلار (ئاخىرەتىتە) قاتىتىق ئازابقا دۇچار
بولىدۇ(7). كىشىلەر ئارىسىدا اللەغا ۋە ئاخىىرەت
كۇنىگە ئىشەندۇق دېگۇچىلەر بار، ھەقىقەتتە ئۇلار
ئىشەنىمىدۇ (يەنى ئاغزىدا ئىشەندۇق دېگىنى بىلەن،
كۇڭلىدە ئىشەندۇق دېگىنى بىلەن،

ئالدىماقچى بولىدۇ، ھەقىقەتتە ئۇلار تۇپماسىتىن ئۆزلىرىنسلا ئالدايىدۇ60. ئۇلارنىڭ دىسلىرىدا كېسەل (يەنى مۇناپىقلىق ۋە شەكلىنىش) بار، اللە ئۇلارنىڭ كېسىلىنى كۈچەيتسۇەتتى؛ يالغان سۆزلىكەنلىكلىرى (يەنى يالغانىدىن ئىماننى دەۋا قىلغانلىقلىرى ۋە اللەنىڭ ئايەتلىرىنى مەسخىرە قىلغانلىقلىرى) ئۇچۈن ئۇلار خاتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ⁽⁶⁰⁾. ئۇلارغا: «يەر يۈزىدە بۈزۈلچىلىق قىلماڭلار» دېيىلسە، «دىز ئىسلاھ قىلغۇچىلارمىز» دەيدۇ⁽⁶¹⁾. بىلىڭلاركى، ئۇلار ھەقسقەتەن بۇز- قىلماڭلار» دېيىلسە، «دىز ئىسلام قىلغۇچىلارمىز» دەيدۇ⁽⁶¹⁾. بىلىڭلاركى، ئۇلار ھەقسقەتەن بۇز-ئىپتىقان ئىچىتقان ئەخبەقلەرگە ئوخشاش ئىمان ئېيىتادۇقىڭ» دەيدۇ، بىلىڭلاركى، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىلا ئەخبەقلىرە، لېكىن (بۇنى) ئۇلار تۇپمايدۇ⁽⁶¹⁾. ئۇلار مۆمىنلەر بىلەن ئۇچراشقىنىدا: «بىز ئىمان ئېيىت ئۆق» دېيىشدۇ، شاياتۇنلىرى (يەنى مۇناپىق كاتتىباشىلىرى) بىلەن يالىغۇز جايدا تېپىشقانىدا بولىدا؛ «بىز ھەققەتەن سىلەر بىلەن بىللىمىز» پەقەت (تىلىمىزىڭ ئۇچىدىلا ئىمان ئېيتىپ قويۇپ) بولىا: «بىز ھەققەتەن سىلەر بىلەن بىللىمىز» پەقەت (تىلىمىزىڭ ئۇچىدىلا ئىمان ئېيتىپ قويۇپ) بولىا: «بىز ھەققەتەن سىلەر بىلەن بىللىمىز» پەقەت (تىلىمىزىڭ ئۇچۇن اللە ئۇلارنى جازالايدۇ، مۇخمىزە قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن اللە ئۇلارنى جازالايدۇ، ئۇلارنى گۇمىراھىلىدىلىدا قىلىدىدا قالىدا يۇرۇشىدۇرقە، ئۇلار تېڭسۇنىقان قالىدا يۇرۇشىدۇرقە،

ئەنە شۇلار ھىدايەتنى بېرەپ، گۇمراھلىقنى ئالدى، شۇڭا سودىسى پايدا كەلتۈرمىدى، ئۇلار ھىدايەت تاپقۇچى بولىدىدى. ئۇلار گوياكى (كېچىدە ئىسىنىش ۋە يورۇقلۇق ئېلىش ئۇچىۇن) ئوت ياققان كىشىلىدۇ، ئوت ئۇلارنىڭ ئەتىراپىنى يورۇتقاندا، اللە ئۇلارنىڭ (ئوتىنىڭ) يورۇقسىنى كۆچۈرۈۋەتتى، ئۇلارنىڭ (ئوتىنىڭ) يورۇقسىنى كۆرەلمەيدىغان قاراڭىغۇلۇقىتا قالدۇردى(277، ئۇلار ئاكلىمىغانىدۇ)، ئاخلىمىغانىدەك، ياخشىلىقنى ياخشى ئۇلارنىڭ ئولار بولنى كاچا سۆزلىيەلىمىكەندەك، ياخشىلىقنى يولۇپ قالغاندەك، توغرا يولىنى كۆرمەيىدۇ)، شۇڭا يولۇلى (كۇمراھلىقىتىن) قايتمايىدۇ(38، ياكى ئۇلار زگۇمراھلىقىتىن) قايتمايىدۇ(38، ياكى ئۇلار زگۇمراھلىقىتىن) قايتمايىدۇ(38، ياكى ئۇلار زۇمراھلىقىتىن) قايتمايىدۇ(قالەتلىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىن) قايتمايىدۇ(قالەتلىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىن) قايتمايىدۇ(قالەتلىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىن ئۇلار ئۇمراھلىقىتىن ئۇلار ئۇمراھلىقىتىن ئۇلار ئۇمراھلىقىتىن ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىن ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىدىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىتىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىلىدىڭ ئۇلىدۇرمايىلىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىتىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىقىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلىدۇرمايىلىنىڭ ئۇلار ئۇمراھلىلىدىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇلىدىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇمىلىنىڭ ئۇلار ئۇمىلىنىڭ ئۇ

عَنْكُولَةً لِإِذْقُا كَالُواهِدُ اللَّذِي رُزَقُنَا مِنْ قَبْلُ

مُرُونَ ®كَيْفَ تَكُفُرُ وَنَ بِاللهِ وَكُنْتُهُ أَمْهُ إِنَّا

فَأَنَّ لَا يَعْمَلُوا وَلَنَّ تَغْمَلُهُ إِنَّا تُعْمُ النَّارَ الَّهُ وَقُودُهَا وَأَثْوَابِهِ مُقَتَابِهَا وَلَهُمُ فِيْهَا أَذُواجُ مُطَهِّرَةٌ وَهُمُ فِيهَا ظِدُونِ®إِنَّ اللهَ لَأَيَّتُهُيَّ أَنُ يَضْعِرَبَ مَتَلَا ثَابِعُوضَةً فَيَا فَوْقَهَا ۚ فَأَمَّنَا الَّذِينَ امْنُوا فَيَعْلَمُونَ اللَّهُ الْحَقُّ مِنْ زَيْفِمْ وَاتَّا لْنَاتِنَ كُفِّرُ وَافْقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللهُ بِعُذَا مَتَلَّامِ نُضِارُ مِهِ كَثُمُوا وَمَهْدِي مِهِ كَتُمُوا وَمَا يُضِلُ مِهِ إِلَّا الْفِيقِينَ فَ الدِّينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَا اللهِ مِنَ العُيامِنَ أَقَةٌ وَتَقَطُّعُونَ مَأَأَمُرَانِلُهُ بِهَ إِنْ يُوْصَلَ وَنُفْسِدُ وَنَ فِي الْأَرْضِ أُولَيْكَ فَأَخْمَا لُؤُثَّةً يُمِينَكُ لُو ثُمَّ يُحْمِينُكُمْ لُتُمَّ إِلَيْهِ شُرْجَعُونَ ﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُوْمِنَا فِي الْأَرْضِ جَمِيْعًا "ثُوَّ السَّواي إلى

ئەگەر مۇنداق قىلالمساڭلار ـــ ھەرگسزغۇ قىلالمايـ سلەر ـــ كايىرلار ئۇچۇن تەپـيارلانغان، ئىنــان ۋە تأشلار يبقىلغۇ بولغان دوزاختىن ساقلىنىڭلار (24). رئى مۇھەممەد!) ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىك خانلارغا ئۇلارنىڭ ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىـ ھان جەنئەتلەرگە كىرىدىغانلىقى بىلەن خۇش خەۋەر بەرگىن، ئۇلار جەنئەتنىڭ بىرەر مېۋىسىدىن رىزىق لاندۇرۇلغان چاغدا؛ «بۇنىڭ بىلەن بۇرۇن ردۇنيات دىمۇ) رىزىقلاندۇرۇلغان ئىدۇق، دەپىدۇ، ئۇلارغا كۆرۈنۇشى دۇنىيانىڭ مېۋىلىرىگە ئوخشاپىدىغان، تەمى ئوخشىمايدىغان مېۋىلەر بېرىلىدۇ، جەننەتلەردە ئۇلارغا ياڭ جۇيتسلەر (يەنى ھىۋرلەر) بېرىلىدۇ،

ئۇلار جەنئەتلەردە مەڭگۇ قالىدۇ⁽²⁵⁾، اللە ھەققەتەن پاشا ۋە ئۇنىڭدىنبۇ كىچىك نەرسىلەرنى مىسال قىلىپ كەلتۇرۇشتىن تارتىنىپ قالمايدۇ، مۆسىنلەربولسا ئۇنى يەرۋەردىگارى تەرىپىدىن نازىل بولغان ھەقسقەت دەپ بىلىدۇ؛ كاپىرلار بولسا: «الله بۇ نەرسىلەرنى مىسال قىلىپ كەلىتۇرۇشتىن نېمىنى ئىرادە قىلىدۇ؟» دەيدۇ، اللە بۇ مىسال بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنى رئۇنى ئىنكار قىلغانلىق تىن) ئازدۇرىدۇ ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنى رئۇنى تەستىقلىغانلىقتىن) ھىدايەت قىلىدۇ؛ شۇ ئارقىلىق يەقەت ياسىقلارنىلا ئازدۇرىدۇ(28)، ياسىقلار اللە ۋەدە ئالغاندىن كېيىن بەرگەن ۋەدىسنى بۇزىدۇ، الله ئۇلاشقا بۇيرۇغان شەيئىنى ئۇزۇپ قويىدۇ (يەنى سىلە_رەھىم قىلمايدۇ)، يەر يۇزىدە بۇزۇقـ چىلىق قىلىدۇ؛ ئەنە شۇلار زىيان تارتقۇچىلاردۇر⁽²⁷⁾، اللەنى قانداقىمۇ ئىنىكار قىلىسىلەركى، جانسىز ئىدىڭلار، اللە سىلەرگە جان بەردى زيەنى ئاتاڭلارنىڭ يۇشتىـدا، ئاناڭلارنىڭ قارنىدا ئابىمەنى ئىدىڭلار)، كېيىن رئەجىلىڭلار توشقاندا) اللە جېنىڭلارنى ئالىدۇ، ئاندىن كېيىن تىرىلدۇ-رىدۇ، ئاندىن كېيىن اللەنىڭ دەرگاھىغا (ھېساب بېرىش ئۇچۇن) قايىتۇرۇلسىلەر⁽²⁸⁾. اللە يەر يۇزىدىكى ھەمبە نەرسىنى سىلەر رنىڭ پايدىلىنىشىڭلار) ئۇچۇن ياراتتى، ئاندىن ئاسماننى يارىتىشقا يىۋزلسنىسى، ئۇنى قۇسۇرسىن يەتتە ئاسمان قىلىپ تاماملىدى. اللە ھەر نەرسىنى بىلگۇچىدۇر ⁽²⁹⁾،

ئۆز ۋاقتىدا بەرۋەردىگارىڭ يەرىشىتىلەرگە: جمەن يەر يۈزىدە خەلىپە (يەنى ئورۇنباسار) يارىتىمەن، دېدى، پەرىشىتسلەر؛ ويەر يۇزسدە بۇزۇقچسلىق قىلسدىخان، قان تۆكىدىغان (شەخسىنى) خەلسيە قىلامسەن؟ ھالىبۇكى بىز بولساق سېنى ياك دەپ مەدھىيىلەپىىزە مۇقەددەس دەپ مەدھىيىلەپىيىزى دېدى، الله «مەن مەقىقەتەن سىلەر بىلبەيدىغان ئەرسىلەرنى بىلىمەن» دېدى(⁽⁸⁰⁾، اللە پۇتۇن شەپ ئىلەرنىڭ ناملىرىنى ئادەمگە ئۆگەتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەرىشتىلەرگە كۆرسىتىپ: «(خەلىپە بولۇشقا ئادەمگە قارىغانىدا بىز ھەقلىق دەيدىغان قارىشىڭلاردا) ، است چىل بولساڭلار، بۇ شەيئىملەرنىڭ ناملىرىىنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار» دېدى(81)، پەرىشتىلەر: «سېلىي (پۇتۇن كەمچىلىكلەردىن) ياڭ دەپ تونۇپىمىز، بىز سەن بىلدۇرگەندىن باشقىنى بىلبەيبىز، ھەقىقەتەن سەن ھەمىمىتى بىلگۇچىندۇرسەن، ھېكىيەت بىلەن

ئىش قىلغۇچىدۇرسەن» دېدى⁽⁸²⁾، **اللە: «**ئى ئادەم! ئۇلارغا بۇ نەرسىلەرنىڭ ناملىرىنى ئېيتىپ بەرگىن، دېدى، ئادەم ئۇلارغا بۇ نەرسىلەرنىڭ ناملىرىنى ئېيتىپ بەرگەن چاغىدا، اللە: «مەن سىلەرگە، ئاسىانلاردىكى ۋە زېمىندىكى غەيبلەرنى ھەقىقەتەن بىلىپ تۇرىمەن، ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ئىشىڭلارنى بىلىپ تۇرىبەن، دېمىگەنبىدىم» دېدى(83). ئۆز ۋاقتىدا يەرىشتىلەرگە: «ئادەمگە سەجدە قىلىڭلار» دېدۇق، ئىبلىستىن باشقا ھەممىسى سەجدە قىلدى، ئىبلىس (سەجىدە قىلىشىتىن) باش تارتتى، تەكەبىبۇرلۇق قىلدى، ئۇ كاپىمرلاردىن بولۇپ كەتتى(٩٤). بىز (ئادەمىگە): «ئى ئادەم! سەن خوتۇنۇڭ (يەنى ھەۋۋا) بىلەن جەنئەتتە تۇرۇڭلار! جەنئەتتىكى نەرسىلەردىن خالىغىنىڭلارچە كەڭتاشا يەپ-ئىچىڭلار، بۇ دەرەخىقە يېقىنىلاشماڭىلار (يەنى مېسۋىسىدىن يېمەڭىلار)، بولمىسا (ئۆزەڭلارغا) زۇلۇم قىلغۇچسلاردىسى بولۇپ قالىسىلەرى دېدۇق(⁸⁵⁾، شەپىتان ئۇ ئىككىسىنى تېيىلدۇردى (يەنى مەنىئى قىلىنغان دەرەخنىڭ مېۋىسىنى يېگۇزۇپ خاتالاشتۇردى)، تۇرۇ-ۋاتقان جەننەتىتىن چىقاردى. (ئادەمگە، ھەۋۋاغاء ئىسېلىسقا) «بىرسېىرىڭلار بىلەن ئۆچەكەشىكەن ھالدا (جەننەتتىن يەر يۈزكە) چۇشۇڭىلار، يەر يۈزىدە ۋاقىتىلىق (ئەجىلىڭىلار توشىقۇچە) يەرلىشىڭلار ۋە (نېمەتلەردىن) بەھرىسەن بولۇڭلار» دېسۇق(¹⁹⁰، ئادەم پەرۋەردىسگارىسدىن بىرقانىچە سۆز تەلسم ئالىدى (يەنى گۇناھىنىڭ كەچبۇرۇلۇشى ئۇچبۇن. ئوقۇيىدىنان دۇئا تُؤنَدِكُ عَا يُناهَام تَارِقَبْلِسِيّ بِسِلْدَوْرُولِدِي)، الله تُؤنيكُ تَهْوْبِسِسِنِي قوبؤل قبلدي. الله ھەقىقەتەن تەۋبىنى بەكبۇ قوبۇل قىلغىۋچىدۇر (بەندىلىرىگە) ناھايىتى مىھرىيانىدۇر⁽⁸⁷7)،

 (ئۇلارغا) رەھەمىڭلار بۇ يەردىن چۈشۈڭلار، سلەرگە مەن تەرەپىتىن بىر يول كۆرسەتگۈچى (يەنى پەيغەمسەر) كېلىدۇ، يولۇمىغا ئەگەشكەنىلەرگە دېلىدۇ، گۇرىقى ئايەتلىرىسىزنى دېلىدۇ، ئۇلار دوزاختا ئىدكۇر قىلغانلار ئەھىلى دوزاختۇر، ئۇلار دوزاختا مەڭكۇ قالىدۇ (39). ئى ئىسرائىل ئەۋلادى! مېنىڭ سىلەرگە بەرگەن نېستىمنى ياد ئېتىڭلار، ماڭا بەرگەن ئىمىتى ۋە تائەت ئىسبادەت قىلىش ھەقدىكى) ۋەدەڭلارغا ۋاپا قىلىڭلار، مەنىۇ سىلەرگە قىلغان (ساۋاب بېرىش ھەققىدىكى) ۋەدەمىگە ۋاپا قىلىغان (ساۋاب بېرىش ھەققىدىكى) ۋەدەمىگە ۋاپا قىلىغان (ساۋاب بېرىش ھەققىدىكى) ۋەدەمىگە ۋاپا قىلىغان رىدۇران قىلغان قىلغان قىرقۇڭلار (69). مەنىۋ سىلەرگە قىلىغان مەندىدىلا قورقۇڭلار (69). مەنىۋ سىلەرگە قىلىغان قىرقۇڭلار (69). مەنىۋ سالۇرلىقى قىلغان قىلغان قىرقۇڭلار (69).

تەۋراتنى تەستىق قىلغۈچى قۇرئانغا ئىمان كەلتۈرۈڭلار، قۇرئاننى بىرىنچى بولۇپ ئىنكار قىلغۇچى بولپاڭلار، ئايەتلىرىسىنى ئەرزان بامادا سېتىۋەتبەڭلار، ماگىلا تەقۋادارلىق قىلىڭلار، ئامەدا رەنىي ئارىلاشتۇرماڭلار، باتىلغا (يەنى الله ئازىل قىلغان مەققەتنى ئۆزەڭلار ئويدۇرۇپ چىققان نەرسىگە) ئارىلاشتۇرماڭلار، ھەقنى بىلىپ تۇرۇپ يوشۇرماڭلار، ئامازنى ئادا قىلىڭلار، زاكاتنى بېرىڭلار، رۇكۇ قىلغۇچىلار بىلەن بىللە رۇكۇ قىلىڭلار، ئامازىي ياخشى ئىشقا بۇيرۇپ ئۆزەڭلارنى ئۇنتۇمسلەر؟ ھالبۇكى، سىلەر كىتاب (يەنى تەۋرات)نى ئوقۇپ تۇرىسىلەر، چۈشەنمەسىلەرلەك، سەۋر قىلىش، ئاماز ئوقۇش ئارقىلىق (اللەدىن) ياردەم تىلەڭلار، ئاماز اللەدىنى قورقىقۇچىلار (يەنى كەستەرلىك ئېلىدىنالىقىغا ۋە اللەنىڭ دەركاھىنى چوقۇم قايىتىپ بىلەن الله غا بويسۇنغۇچىلار)دىن باشقىلارغا ھەققەتدىن مۇشەققەتلىك ئىشتۇر¹⁸⁸⁵، اللەدىنى قورقىقۇچىلار بەرۋەردىگارىغا چوقۇم مۇلاقات بولىدىغانىلىقىغا ۋە اللەنىڭ دەركاھىنى چوقۇم قايىتىپ بارىدىغانىلىقىغا جەزمەن ئىشنىدۇ¹⁸⁹⁵، ئى ئىسرائىل ئەۋلادى! سىلەرگە بەرگەن ئېمىتىنى ۋە سىلەرنى (بىر زامانلاردا) تامام جاھان ئەھلىدىن ئۇستۇن قىلغانىلىقىغىي يادئېتىڭلار¹⁸⁷⁵،كىشى كىشگە ئەستاتىيدىغان، ھېچ كىشدىن قىدىيە ئېلىنىيايدىن ، ئولار رەنى كاپىرلار ۋە گۇناھكار بەندىلەر) ياردەمگە ئېرىشەلمەيدىغان كۇندىن قورقۇڭلار¹⁸⁹⁶،

ئۆز ۋاقتىدا سىلەرنى قاتتىق قىينىغان، ئوغۇللىرىڭد لارنى بوغۇزلاپ، قىزلسرىڭىلارنى (ئىشقا سېلىش ئۈچۈن) تىرىك قالدۇرغان پىسرئەۋن گۇرۇھىدىن سىلەرنى قۇتىقۇزدۇق، بۇ، پەرۋەردىگارىڭىلارنىڭ (ياخش ئادەم بىلەن يامان ئادەمنى ئاجرىتىدىغان) چوڭ سىنىقى ئىدى(49). ئۆز ۋاقتىدا دېڭىزنى يېرىپ ئوتتۇرىدىن بۆلۈپ، قۇرۇق يول ھاسىل قىلىپ، ئۇ ئوتتۇرىدىن بۆلۈپ، قۇرۇق يول ھاسىل قىلىپ، ئۇ يەردىن سىلەرنى سالامەت ئۆتكۈزدۇق) ۋە پىرئەۋن گۇرۇھىنى كۆز ئالىدىڭىلاردا غىدى قىلىدۇق(69). ئۆز ۋاقتىدا مۇساغا 40 كېسچە (كسۇتكەندىن كېيىن تىقۇراتىنى ئايرىلىغاندىن كېيىن، ئۆزەڭىلارغا زۇلۇم سىلەردىن ئايرىلىغاندىن كېيىن، ئۆزەڭىلارغا زۇلۇم سىلەردىن ئايرىلىغاندىن كېيىن، ئۆزەڭىلارغا زۇلۇم تاذ نجينا فرق ال فرغون يكون و نافري المتناب المناع المنافرة المتناب المناع المنافرة و نافرة المنافرة و المناع المنافرة و المنافرة المنافر

قىلىپ، موزاينى مەبۇد قىلىۋالدىڭلار(قائا). شۇنىڭدىن كېيىن، شۇكۇر قىلسۇن دەپ، سىلەرنى ئەيۇ قىلىپ، موزاينى مەبۇد قىلىۋالدىڭلاردىنى ھىدايەت تاپسۇن دەپ، مۇساغا ھەقنى باتىلىدىن ئايرسغۇچى كىتابنى (يەنى تەۋرىتنى) بەردۇق(قائا. ئۇز ۋاقتىدا مۇسا ئۆز قەۋمىگە: «ئى قەۋمىم! سىلەر موزاينى مەبۇد قىلىپ، ھەقىقەتەن ئۆزەڭلارغا زۇلۇم قىلدىگىلار، ياراتقۇچىڭىلارغا تەۋبە قىلىگىلار، موزايسغا چوقۇنىمىغاللار چوقۇنىغانىلارنى ئۆلتۈرسۇن» دېدى، مۇنداق قىلىشى ياراتقۇچىگىلارنىڭ دەرگاھىدا سىلەر ئۈچۈن ياخىشىدۇر، اللە تەۋبەتى مېھرىباندۇر(قائ). ئۆز ۋاقتىدا: «ئى مۇسا! اللە نى ئوپئوچۇق توبۇل قىلىدى، اللە تى ئوپئوچۇق كۆرمىگىچە ساڭا ھەرگىز ئىشەنىمىدىن » دېدىڭلار دە، (سىلەرگە نازىل بولغان ئازابنى) كۆرۈپ كۆرمىگىچە ساڭا ھەرگىز ئىشەنىمىدىن » دېدىڭلار دە، (سىلەرگە نازىل بولغان ئازابنى) كۆرۈپ ئۆرمىنىڭلار ھالدا سىلەرنى چاقباق سوقتىقىقى، ئاندىن كېيىن، سىلەرنى شۇكۇر قىلىسىپ بەردۇق، ئۆلكىنىڭلارداپ كېيىن قايتا تىرىلدۇردۇق(قائى، سىلەرگە بۇلۇتنى سايسۇەن قىلىپ بەردۇق، سىلەرگە تەرەنىجىسىبىن بىلەن بىرقۇنىنى چاۋسۇرۇپ بەردۇق، (بىز سىلەرگە) «رىزىق قىلىپ بەردۇق، ئالىدىن كەردىكىلار، دېدۇق)، ئۇلار (ئېمەتلىرىمىزگە قىلىپ بەرگەن پاڭ، شېرىن نەرسىلەردىن يەپ، ئىچذالىرە، دېدۇق)، ئۇلار (ئېمەتلىرىمىزگە قىلىسىپ بەرگەن پاڭ، شېرىن نەرسىلەردىن يەپ، ئىچذالىرى (دېدۇق)، ئۇلار (ئېمەتلىرىمىزگە قىلىسىپ بەرگەن پاڭ، شېرىن نەرسىلەرگە ئەمەس، پەقىقەت ئىۆزلىرىگىلا زۇلۇم قىلىدى(تاكەر)

وَلَوْ قَانَانَدُ عَلَيْهِا هِن وَ القَدْنَةُ لَعُلَاوِرَيَا عَيْدُهُ فِينَكُرُ عَنَا اللهُ عَلَيْهِ اللّهَ إِنَّ اللّهُ وَلَوْلُ إِنَّ اللّهُ الْمُتَوْرَا حَمْةً عَنَا لِمُوْسَدِينَ اللّهُ عِينَ الْمَعْمِينَ اللّهُ وَلَا إِنَّ اللّهُ اللّهُ وَلَهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّه ۇۆز ۋاقتىدا (مۇسا ئارقىلىق ئەجىدادلىرىگىلارغ)؛

«بۇ شەھەرگە (يەنى بەيتۇلبۇقەددەسكە) كىرىڭلار،

ئۇ يەردە خالىغىنىڭلارچە كەئىتاشا يەپ-ئىچىگىلار،
(بەيتۇلسۇقەددەس) دەرۋازىسىدىن (شۇكۇر قىلىش
يۈزىسىدىن) سەجىدە قىلىخان ھالىدا كىرىڭىلار،
(پەرۋەردىكارىسىز) گۇناھىلىرىسىزنى كەچۇرگىن
دەڭلار، گۇناھىڭلارنى مەغىىرەت قىلىمىز، ياخشىلارغا
ئېخىمۇ ئارتۇق ساۋاب بېرىمىزى دېسدۇق(88). زۇلۇم
قىلغۇچىلار ئۆزلىرىگە سۆزلەنىگەن سۆزنى باشقا
سۆزگە ئۆزگەرتىۋەتتى، زۇلۇم قىلغۇچىلار يولىدىن
چىققانلىقلىرى (يەنى اللەغا ئاسىيىلىق قىلغانىلىقى

دۇق(ققى، ئۆز ۋاقتىدا، مۇسا ئۆز قەۋمى ئۈچۈن سۇ تەلەپ قىلغان ئىدى، بىز ئۇنىڭىغا: «ھاسالق بىلەن تاشنى ئۇرغىن» دېدۇق. تاشتىن 12 بۇلاق ئېستىلىپ چىنقىتى، ھەمىيە ئادەم (يەنى قەبىلە)ئۆزىنىڭ سۇ ئىجىدىغان ئورنىنى بىلدى، (ئۇلارغا) «اللە بەرگەن رىزىقىتىن يەڭىلار ۋە ئېچىڭلار، يەر يۈزىدە بۈزغۇنچىلىق قىلماڭلار» (دېدۇق)(قاقىدا (سىناچۆلىدە تەرەنجىبىن ۋە بۆدۈنە بىلەنلا ئوزۇقلىنىۋاتقىنىڭلاردا) سىلەر: «ئى مۇسا! بىز بىر خىل يېمەكلىككە چىداپ تۇرالىيىمىز، بىز ئۇچۇن پەرۋەردىگارىڭغا دۇئا قىلغىن، بىزگە زېمىننىڭ كۆكتاتىلىرىدىن تەرخەنىلەن سامىاق، يېسىۋق ۋە پىيازلارنى ئۆستۈرۈپ بەرسۇن» دېدىڭلار، مۇسا: «سىلەر ياخىشىنى ناچارغا تېگىشەمسلەر؟ (يەنى پىياز، سامىاق، كۆكتاتنى تەرەنجىبىن بىلەن بۆدۈنىدىن ئارتۇق كۆرمەسلەر؟) بىرەر شەھەرگە كىرىڭلار، (شۇ يەردە) تىلىگىنىڭلار بارى دېسدى. ئۇلار خارلىقتا، موھتاجلىقتا قالدى، اللەنىڭ غەزىپىگە تېگىشىلىك بولىدى. بۇ ئۇلارنىڭ اللەنىڭ ئايەتىلىرىنى موھتاجلىقتا قالدى، اللەنىڭ غەزىپىگە تېگىشىلىك بولىدى. بۇ ئۇلارنىڭ اللەنىڭ ئايەتىلىرىنى بولىدى. ئۇ ئالىنىلىقى قىلغانلىقىلىرى، پەيىغەمبەرلەرنى ناھەق ئىڭلىتۇرگەنلىگىلىرى تۇپەيلىدىن بولىدى. بۇ ئاللەغا ئاسىيىلىق قىلغانلىقىلىرى ۋە ھەددىدىن ئاشقانلىقىلىرى تەزىپەكىلىدىن بولىدى. بۇ ئاللەغا ئاسىيىلىق قىلغانلىقىلىرى ۋە ھەددىدىن ئاشقانلىقىلىرى تەزىپەكىلىدىن بولىدى. بۇ اللەغا ئاسىيىلىق قىلغانلىقىلىرى ۋۇرىدىدىن ئاشقانلىقىلىرى تىزچىدىدىن بولىدى.

الله عَكَيْكُمُ وَرَجْهَتُهُ لَكُنْتُومِينَ الْخِيمِينَ الْخِيمِينَ عَلِيْتُهُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوامِنْكُمْ فِي السَّيْتِ فَقُلْهَ الْهُمْ نُوْنُوا قِرَدَةً خُسِيدِينَ ﴿ فَجَعَلْمُهَا نَكَا الْأَلِمَا مَانَ مَنَا ثُهَا وَمَاخَلُوْمَا وَمَوْعَظُهُ لِلْنُتَّقِيرِ ، ﴿ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهُ انَّ اللهُ نَأْمُوُكُمُ أَنْ تَدْنَحُوْ الْقَدَّةُ وَالْمُ أَأْتَتَ عَدْنُ مَا هُذُ وَالد قَالَ اَعُودُ بِاللهِ أَنُ الْأُونَ مِنَ الْجِهِلِيْنَ@قَالُواادُعُ لَنَا رَبِّكَ يُبَيِّنُ لَنَامَا هِي قَالَ إِنَّهُ يَعُولُ إِنَّهَا نَعَا نَعَا عُلُا فَالْواادُ عُلْنَارَتُكَ يُبَيِّنُ لَيْنَامَالُونُهَا مَقَالَ إِنَّهُ يَعُولُ لَّهُ اللَّهُ مُنْ اللَّهُ مِنْ إِنَّ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

شؤبهسسزكىء مؤمشلهره يهمؤدبيلاره ناسارالار (ئارىسىدىن) ۋە يەرىشتىلەرگە، يۇلتۇزلارغا چوقۇنى غۇچىلار ئارىسدىن اللەغاء ئاخىرەت كۇنىگە ئىيان كەلتۇرگەن ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلار پەرۋەر-دىگارسنىڭ قېشسدا ئىرۇز ئەجرىلدىن بەھرىلمەن بولىدۇ، ئۇلارغا (ئاخىرەتىتە) قورقۇنىچ ۋە غەمـ قايغۇ يوقتۇر(63). ئۆز ۋاقتىدا، بىز سىلەردىن جىن ۋەدە ئالغان ۋە تۇر تېغىنى ئۇستۇڭلارغا تىكىلەپ قويغان، سىلەرگە: «(دۇنيادا ھالاك بولۇشتىن، ئاخد رەتتە ئازابقا قېلىشتىن) ساقلىنىشىڭلار ئۇچسۇن بىز بەرگەن كىتابنى مەھىكەم تۇتۇڭىلار ريەنى تەۋراتقا ئەمەل قىلسىخىلارى، ئۇنسىخىدىكى ئەسكامىلارنى

ئېسىڭلاردا ساقلاڭلار، (دېگەن ئىدۇق)(63). شۇنىڭدىن كېيىن (بەرگەن ۋەدەڭلاردىن) يۈز ئۆرۈ-دۇڭلار، سىلەرگە اللەنىڭ پەزلى_مەرھەمىتى بولمىسا ئىدى، چىوقۇم زىيان تارتقۇچسلاردىن بولاتتىڭلار(64). ئاراڭلاردىكى شەنبە كۇنى (بېلىق تۇتباسلىق) توغرىسدىكى شەرىئەت چەكلىمىد سىدىن چىقىپ كەتكۈچىلەرنى (قانداق قىلغانلىقىمىزنى)، ئەلۋەتتە بىلىسىلەر، بىز ئۇلارغا؛ «خار مايمۇن بولۇپ كېتىڭلار» دېدۇق(65)، ئۇنى (يەنى ئۇلارغا بېرىلگەن بۇ جازانى) زامانداشلىرى ۋە كېيىنكىلەر ئۇچۈن ئىبرەت، تەقۋادارلار ئۈچۈن ۋەز_نەسىھەت قىلدۇق(١٥٥٥)، ئۆز ۋاقتىدا، مۇسائۆز قەۋمىگە: ﴿ الله مەقىقەتەن سىلەرنى بىر كالا بوغۇزلاشقا بۇيرۇيدۇم دېگەن ئىدى. ئۇلار: «بىزنى ىەسخىرە قىلىۋاتامسەن؟۾ دېدى، مۇسا: «جاھىللاردىن (يەنى مەسىخىرە قىلىغۇچىيلاردىن) بولۇپ قبلشتين الله غا سېفېنىپ ياناھ تىلەيسەن، دېدى(٥٥)، ئۇلار: «بىز ئۇچۇن يەرۋەردىگارىڭغا ئىلتىجا قىلغىنكى، بىزگە قانداق كالا ئىكەنلىكىنى بايان قىلسۇن، دېدى، مۇسا: «الله ئۇنى قېرىمۇ ئەمەس، ياشمۇ ئەمەس، ئوتتۇرا ياش بولسۇن دەپ ئېيتتى، سىلەر بۇيرۇلغاننى قىلىڭلارى دېدى(١٥٨)، ئۇلار : «بىز ئۇچۇن يەرۋەردىگارىڭغا ئىلتىجا قىلغىنكى، بىزگە ئۇنىڭ رەڭگىنى بايان قىلسۇن، دىدى. مۇسا ئىيتتىپ كى، «الله مەقىقەتەن ئۇنىڭ رەڭگى قارىغۇچىلارنى زوقلاندۇرىدىغان ساپسېرىق بولسۇن دېدى»(۵۹). البقرة البقرة البقرة ا

 ئۇلار: «پەرۋەردىگارىڭغا ئىلتىجا قىلغىن، ئۇنىڭ قائدداق ئىكەنلىكىنى بىزگە بايان قىلسۇن، (يەنى دېھقانچىلىققا ئىشلىتىلگەن كالسۇ، ياكى سەمىرىتىش ئۇچۇن
بېقىلغان كالسۇ؟) بۇ بىزگە مۈجمەل بولۇپ قالدى
(بۇ ئېنىق بولىدىغان بولسا) خۇدا خالسا (ئۇنى)
بىز چوقۇم تاپىىزى دېدى(70، مۇسا: «الله ئۇنىڭ
يەر ھەيدەپ، ئېكىن سۇغىرىپ كۆندۈرۈلگەن بولباسلىقىدى، بېجىرىم، ئالىسى يوق (يەنى رەڭكىدە
سېرىقلىقىتىن باشىقا رەڭ يوق) بولۇشىنى ئېيىتى،
دېدى. ئۇلار كالىنى (تېپىپ كېلىپ) بوغۇزلىدى،
دېدى. ئۇلار كالىنى (تېپىپ كېلىپ) بوغۇزلىدى،
يالىنىشلى تاس قالدى(77). ئۆز ۋاقتىدا سىلەر بىر
كىشىنى ئۆلتىۋرگەن ۋە (قاتىلىنىڭ كىسلىكى)
توغرىسىدا دەتالاش قىلىشقان ئىدىڭلار، سىلىر

يوشۇرماقچى بولغان نەرسنى (يەنى قاتىلنىڭ ئىسنى) اللە ئاشكارىلىخۇچىدۇر (772). (سىلەرگە مۇسا ئارقىلىق) دېدۇقكى، كالىنىڭ بىر پارچىسى بىلەن ئۆلۈكنى ئۇرۇڭلار (ئۇ تسرىلىپ قاتىلنى ئېيتىپ بېرىدۇ)، اللە ئۆلۈكلەرنى شۇنداق (يەنى كۆز ئالدىڭلاردا بۇ ئۆلۈكنى تىرىلدۇرگەندەك) ئېيتىپ بېرىدۇ)، اللە ئۆلۈكلەرنى شۇنداق (يەنى كۆز ئالدىڭلاردا بۇ ئۆلۈكنى كىرسىتىدۇ 773). (ئى يەمۇدىيلار جامائەسى) شۇنىڭدىن كېيىن (يەنى شانلىق مۆجىزىلەرنى كۆرگەندىن كېيىنى) دىلىڭلار قېتىپ كەتتى، تاشلار ئارىسدا ئىچىدىن (سۇ ئېتىلىپ چىقىپ) ئېرىقلارماسىل بولىدىغانلىرى بار، يېرىلىپ ئارىسىدىن سۇ چىقىدىغانلىرىمۇ بار؛ اللەدىن قورقۇپ، (تاغ چوققىلىرىدىن) دومۇلۇر، ئاللەدىن قورقۇپ، (تاغ چوققىلىرىدىن) دومۇلۇر، ئاللەدىن قىرقۇپ، ئاللە قىلىمىشىڭلار دىن غايىل ئەمەستۇر 770). (ئى مۆمىنلەر جامائەسى) گۇرۇم ئادەم اللەنىڭ كالامىنى ئاڭلاپ چۇشەنگەندىن كېيىن، ئۇنى بىلىپ تۇرۇپ (قەستەن) ئۆز—گۇرۇم ئادەم اللەنىڭ كالامىنى ئاڭلاپ چۇشەنگەندىن كېيىن، ئۇنى بىلىپ تۇرۇپ (قەستەن) ئۆز—گەرتۇمتى دەپ ئاللەنىڭ كالامىنى ئاڭلاپ چۇشەنگەندىن كېيىن، ئۇنى بىلىپ تۇرۇپ (قەستەن) ئۆز—بىلەن يالغۇز جايدا تېپىتقانلىرىدا؛ وپەرۋەردىگادىدا؛ «ئىسان ئېيتتۇق» دەپتىتى، بىر بىرىي بىلىن يالغۇز جايدا تېپىتقانلىرىدا؛ وپەرۋەردىگادى ۋەمىنى (يەنى مۇھەمىمەد ئەلەيمىسىلەرگە قارشى پاكىت تەۋراتتىكى سۇپەتلىرىنى) ئۇلارغا سۆزلەپ بېرەمسلەر؟ (بۇنى) چۇشەنمەسسىلەرا» دەپتىن 7700).

يەھمۇدىيىلار ئۆزلىرىنىڭ يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا ئىشلىرىنى اللەنىڭ بىلىپ تۇرىدىخانىلىقىنى ئۇقباھدۇ؟(777) ئۇلارنىڭ ساۋاتسىزلىرى كىتابنى (يەنى تەۋراتنى) ئۇقبايدۇ، (ئەھبارلىرى ئويدۇرۇپ چىققان) ئويىدۇرمىلارنىلا بىلىدۇ، كۇمان بىلەنلا ئىش قىلىدۇ(770). كىتابنى ئۆز قوللىرى بىلەن يېزىپ ئۇنى ئاز پۇلغا سېتىش (يەنى دۇنىيانىڭ ئازغىنا مەنىپەئىتى) ئۇچۇن، بۇ اللە تەرىپىدىن ئازىل بولغان دېگۇچىلەرگە ۋاي! قولى بىلەن يازغانلىرى (يەنى تەۋراتىنى ئۆزگەرتىكەنىلىكىلىرى) ئۇچۇن ئۇلارغا ۋاي! (بۇنىڭ بىلەن) ئېرىشكەن (ھارام)

الانبعالان المنه يعدل ما الميؤن و ما العبائين هو منفراً الميؤن المنه المفرالا منفراً الآلتان على المفرالا المنفرة المؤن المنفرة المنفرة المؤن المنفرة المنفرة

نەرسىلىرى ئۇچۇن ئۇلارغا ۋايا. (197 ئۇلار: وبىرنى دوزاخ ئوتى ساناقلىق كۈنلەرلا كۆپدۈردۇچ دەپىدۇ. (ئۇلارغا) ھىسلەرگە اللە شۇنداق قىلىشقا ۋەدە بەرگەنبۇ، (ۋەدە بەرگەن بولىا) اللە ۋەدىسىگە ھەرگىزمۇ خىلاپلىق قىلبايىدۇ، ياكى ئۆزەڭلار بىلمەيدىغاننى اللە نامىدىن دەۋاتاھىسى ۋەدىسىگە ھەرگىزمۇ خىلاپلىق قىلبايىدۇ، ياكى ئۆزەڭلار بىلمەيدىغاننى اللە نامىدىن دەۋاتاھىسى كۇناھقا چۆمۈپ كەتكەنلەر ئەملى دوزاختۇر، ئۇلار دوزاختا مەڭىگۇ قالىدۇ(187 ئىسان ئېپتىقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانىلار ئەھىلى جەنىنەتىتۇر. ئۇلار جەنئەتىتە مەڭىگۇ قالىدۇ(180 ئاتا_ئانىغا، ۋاقىتىدا بىز ئىسرائىل ئەۋلادىدىن اللە دىن باشىقىغا ئىبادەت قىلباسلىقىقا، ئاتا_ئانىغا، خىش_ئەۋرسبالارغا، يېپتىسلەرگە، مىكىنىلەرگە ياخشىلىق قىلىشقا، كىشىلەرگە ياخشى سۆز قىلىشىقا، ناماز ئۆتەشكە، زاكات بېرىشكە ئەھىدە ئالىدۇق. ئاراڭلاردىكى ئازغىنا كىشىدىن باشقىگلار ئەھدىدىن يېپنىۋالىسىلەر(180 ي

اللقرا مها البقرة ٢

ولدًا عَذَا عَلَيْهِ الْمُعْلَمُ الْالْمُعْلَمُونَ وَمَا تُلْهُ وَلاَ الْمُرْجُونَ

الْسَكُونِ وَيَارِكُمْ فَقَا الْوَلْمُ وَالْفُرْ شَعْمِ الْمُونِ وَالْمُونِ الْمُعْلَمُونَ وَالْمُونِ الْمُونِ وَيَارِكُمْ فَقَالَوْنَ الْمُعْلِمُونَ وَيَقَالِمُنْ كُمُ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلِيلُمُ وَالْمُعِلِّمِيلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعِلِيلِ وَلَمِي اللَّهِ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ الْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْلِمُونَ وَالْمُعْتَمِلُونَ الْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْتَمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعْلِمُونَ وَالْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْتِمِلُونَ وَلَمِنْ الْمُعْتِمِلُونَ وَالْمُعِلِمُونَا الْمُعْتِمِلُونَ الْمُعْلِمُونَ وَالْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُ وَلَمِنْ الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَ الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا الْمُعْلِمُونَا

ئۆز ۋاقتىدا بىر بىرىئلارنىڭ قېنىنى تۆكمەسلىككە،
بىر بىرىڭلارنى يۈرتلىرىڭلاردىن ھەيدەپ چىقار
ماسلىقىقا سىلەردىن چىن ئەھىدە ئالغان ئىدۇق.
كېيىن بۇنى (يەنى ئەھىدىنى) ئېتسراپ قىلىغان
ئىدىئلار، بۇنىڭغا ئۆزەڭلار گۇۋاھىسلەر 841. كېيىن
سىلەر (ئەھىدىنى بىۇزۇپ) بىر بىرىڭلارنى
ئۆلتۈردۇڭلار، ئىچىڭلاردىن بىر تۈركۇم كىشلەرنى
يۈرتىدىن ھەيدەپ چىقاردىڭلار، گۇناھ ۋە دۈشمەند
لىك قىلىش بىلەن، ئۇلارنىڭ قارشى تەرىپىدىكد
لىدگە ياردەم بەردىڭلار، ئۇلار ئەسىر چۇشىۇپ
كەلسە، فىدىيە بېرىپ قۇتقۇزۇۋالىسىلەر، ھالبۇكى،
ئۇلارنى يۇرتلىرىدىن ھەيدەپ چىقىرىش سىلەرگە

ھارام قىلىنغان ئىدى (يەنى بىر ــ بىرىئلارنى ئۆلتۈرۈش ۋە يۈرتىدىن ھەيدەپ چىقىرىشنى راۋا كۆرمەسسلەر، ئۇلارنىڭ ئەسىرگە چۈشۈپ دۈشمەنلىرىئلارنىڭ قولىدا بولۇپ قېلىشنى راۋا كۆرمەسلەر) . سىلەر كىتابنىڭ (يەنى تەۋراتىنىڭ) بىر قىسىم ئەھكاملىرىنى ئىشنىپ، بىر قىسىم ئەھكاملىرىنى ئىنكار قىلامسىلەر؟ سىلەردىن شۇنداق قىلغانلارنىڭ جازاسى پەقەت ھاياتىي دۇنىيادا خارلىققا قېلىش، قىيامەت كۇنى قاتتىق ئازابقا دۇچار بولۇشتۇر. اللە قىلمىشىڭلاردىن غايىل ئەمەستۇر (88). ئەلەر ئاخىرەتنى بېرىپ، دۇنيا تىرىكچىلىكىنى سېتىۋالغان كىشىلەردۇر. ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇلار دىن ئازاب يېنىڭلىتىلمەيدۇ، ئۇلارغا ياردەممۇ قىلىنىيايدۇ (89). ئەلەت شۇبھىسىزكى، بىز مۇساغا كىتاب (يەنى تەۋرات) بەردۇق. ئۇنىدىن كېيىن ئارقىسۇئارقا پەيخەمبەرلەر ئەۋەتتۇق، مەريەم ئوغلى ئىساغا مۆجىزىلەر بەردۇق، ھەمدە ئۇنى رومۇلقۇدۇس (يەنى جىبرىئىل) بىلەن يۆلىدۇق. ھەرقاچان بىرەر پەيخەمبەر كۆڭلۇڭلارغا ياقىلىدىغان بىرنەرسە ئېلىپ كەلسە، تەكەببۇرلۇق قىلىد ۋېرەمسلەر؟ بىر قىسىم پەيخەمبەرلەرنى ئىنىكار قىلدىڭىلار، يەنە بىر قىسىم پەيخەمبەرلەرنى ئىنىكار قىلدىڭىلار، يەنە بىر قىسىم پەيخەمبەرلەرنى ئىنىكار قىلدىڭىلار، يەنە بىر قىسىم پەيخەمبەرلەرنى ئۇلارنىڭ كۇفرى شۇدېلىك اللە ئۇلارغا لەنەت قىلدى، ئۇلاردىدى ئىسان ئېيىتىدىنغانىلار ناھىلىسى ئاز(89).

ئۇلارغا اللە تەرىپىدىن ئۇلاردىكى كىتاب (تۇرئان) نازىل رات)نى تەستىقلايدىغان كىتاب (قۇرئان) نازىل بولغان چاغدا (ئۇنىڭغا ئىشەنبىدى)، ئىلگىرى ئۇلار (مۇھەممەد ئەلەيھىسالامنى ۋاستە قىلىپ) كاپىرلارغا قارشى ئۆزلىرىگە ياردەم كېلىشنى تىلەيتىتى، ئۇلار بىلىدىغان (يەنى تەۋراتتا سۈپىتى بايان قىلىنىغان) كاپىرلارغا (يەنى پەيغەمبەرلەرنىڭ تۇگەنچىسىنى ئىنكار قىلدى. اللە ئىنكار قىلغان يەمۇدىيلارغا) لەنەت قىلدى(60). يەمۇددىيلارنىڭ ئۆز پەزلىنى (يەنى پەيغەمبەرلىكنى) خالىدىنىڭ ئۆز پەزلىنى (يەنى پەيغەمبەرلىكنى) خالىدىغان بەندىسىگە چۈشۈرگەنلىكىگە ھەسەت قىلىش غان بەندىسىگە چۈشۈرگەنلىكىگە ھەسەت قىلىش غۇرسىدىندۇر، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى (يەنى ئەسانىدىندۇر، ئۇلارنىڭ ئۆرلىرىنى (يەنى ئەسانىدىندۇر، ئۇلارنىڭ ئۆرلىرىنى (يەنى ئەسانىدىندۇر، ئۇلارنىڭ ئېرىلارلار

وَلَمْنَا جَاءُ هُوْ مُدُنْ قِنْ عِنْ اللهِ مُسَدِّنْ لِمَا مُعَوُّهُ وَلَكَانَا اللهِ مُسَدِّنْ لِمَا مَعُوُهُ وَكَانَا اللهِ مُسَدِّنْ لَمِنْ مَعُوُرُ الْخَلَقَا جَالَمُ اللهِ مُسَدِّنْ لَكِنْ اللهُ عَلَيْ اللهُ عَلَيْهُ وَالْحَلَقَا اللهُ عَلَيْ اللهُ عَلَيْهِ اللهُ وَمَلَّ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ اللهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ اللهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ الل

خارلىغۇچى ئازابقا دۇچار بولىدۇ (900. ئۇلارغا: «الله نازىل قىلغان كىتابقا (يەنى قۇرئانغا) ئىمان كەلتۈرەت كەلتۈرۈگلارى دېيىلىم، ئۇلار: «ئۆزىمىزگە نازىل قىلىنغان كىتابقا (يەنى تەۋراتقا) ئىمان كەلتۈرە مىزى دەيدۇ. ئۇزىڭدىن كېيىنكى كىتابقا (يەنى قۇرئانغا) ئىشەنىمەيدۇ، ھالبۇكى، ئۇزىدىنى قۇرئان) ھەقتۇر، ئۇلارنىڭ قولىدىسكى كىتابىنى تەسىتىق قىلغۇچىدۇر. (ئۇلارغا) «سىلەر (تەۋراتىقا) ئىشىنىدىغان بولساڭىلار، ئىلىكىرى نېمە ئۇچۇن اللەنىڭ پەيىغەمىبەرلىرىنى ئۆلتۈردۇڭلار؟ دېگىن(190). مۇسا سىلەرگە ھەقىقەتەن ئېنىق ھۆجىنوسلەرنى كەلىتۈردى، مۇسا (تۇر تېغىغا كەتكەن)دىن كېيىن، ئۆزەڭلارغا زۇلۇم قىلىپ موزايىنى مەبۇد قىلىۋالىدىڭلار\$ق، گۆز ۋاقىتىدا بىز سىلەرگە: «مەن ئازىىل قىلىغان كىتابىنى مەھىكەم تۇتۇڭىلار (بولىسا ئۇستۇڭىلارغا تىكىلىدۇق ۋە (تەۋراتىقا) قۇلاق سېلىڭلار (دېدۇق)، ئۇلارغا كۇنىرى دەپ تۇر تېغىنى ئۇستۇڭىلارغا تىكىلىدۇق ۋە (تەۋراتىقا) قۇلاق سېلىڭلار (دېدۇق). ئۇلارنىڭ كۇفىرى «سۆزۈڭكە قۇلاق سالىدۇق ئەمىرىڭىگە ئاسىيىلىق قىلىدۇق» دېيىشىتى، ئۇلارنىڭ كۇفىرى سىلەر مۆمىن بولساڭىلار، ئىسانىڭ شۇمەبىسىتى سىڭسپ كەتىتى. ئۇلارنىڭ «كەگەرسىلىم سىلىلى ئىشقا بۇيىرۇمايىدۇ)» دېگىسىن ئامەس، چۇنىكى ئىسان موزايىغا چوقۇنۇشىقا بۇيىرۇمايىدۇ)» دېگىسىن

 ئۇلارغا: «ئەگەر ئاخىرەت يۇرتى (يەنى جەننەت) الله نىڭ قېشىدا (سىلەر گۇمان قىلغانىدەك) باشقىد لارغا ئەمەس، يالىغۇز سىلەرگىدلا خاس بولسا، (سىلەرنى جەننەت كە ئۇلاش تۇرىدىغان) ئۆلۈمنى ئارزۇ قىلىپ بېقىڭلار! (جەننەت بىزگىلا خاس دېگەن سۆزۈڭلاردا) راستچىل بولساڭلار» دېگىن¹⁹⁴⁰. ئۆلارمىنى قىلغان يامان ئەمەللىرى سەۋەبىلىك، ئۆللۈمىنى ھەرگىزمۇ ئارزۇ قىلمايدۇ. اللە زالىبلارنى ئوبدان ھەمبە كىشىدىن، ھەتىتا مۇشرىكىلاردىنىدۇ ھېرىس ھەمبە كىشىدىن، ھەتىتا مۇشرىكىلاردىنىدۇ ھېرىس كۆرسىمىن؛ ھەربىرى مىڭ يىسل ئۆمۈر كۆرۈشنى ئازاب ئارزۇ قىلىدۇ، ئۆزۇن ئۆمۈر كۆرۈش ئۇلارنىڭ قىلىشىتىن قۇتۇلدۇرۇپ قالالمايدۇ، اللە ئۇلارنىڭ قىلىشىتىن قۇتۇلدۇرۇپ قالالمايدۇ، اللە ئۇلارنىڭ قىلىشىتىن

لىرىنى ئېنىق كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر ⁽⁸⁹⁰، ئېيتقىنكى، «جىبرىئىلغا دۇشىيەن بولغان ئادەم (اللەغا دۇشىيەن بولغان ئادەم (اللەغا دۇشىيەندۇر)، چۈنكى ئۇ (يەنى جىبرىئىل) اللە نىڭ ئەمرى بىلەن ئۆزىدىن ئىلگىرىكىنى (يەنى ساماۋى كىتابىلارنى) تەستىق قىلىغۇچى، توغىرا يول كۆرسەتىكۇچى، مۆسنىلەرگە بىشارەت بەرگۇچى قۇرئاننى سېنىڭ قەلبىڭكە ئازىل قىلىدى ((30 كىسكى اللە نى، اللە نىڭ پەرسىتىلىرىنى، پەيغەمبەرلىرىىنى، جىبرىئىلىنى، مىكائىلىنى دۇشيەن تۇتىدوى ((10 نەڭ يەرقىيەسىزكى، لىرىنى، پەيغەمبەرلىرىىنى، جىبرىئىلىنى، مىكائىلىنى دۇشىيەن تۇتىدوى (800 . شەڭ-شۇبھىسىزكى، ساڭا بىز روشەن ئايەتىلەرنى ئازىىل قىلىدۇق، ئۇلارنى پەقەت توغرا بولىدىن چىسقىقانىلارلا ئىستىكار قىلىدۇ (300 . قىلىدۇر كۇمى ئۇنى ئىشتىكىرىنىڭ يۇلارنىڭ (يەنى يەھۇدىيلارنىڭ) تولسى (تەۋزاتىقا) ئىسان ئېيتىمايدۇ (300 . ئۇلارغا لىلە تەرىپىدىن قوللىرىدىكى كىتابنى تەستىقلايدىغان بىر پەيىغەمبىم (يەنى مۇھەمسەد ئۇلۇرغا لىلە تەرىپىدىن قوللىرىدىكى كىتابنى تەستىقلايدىغان بىر پەيىغەمبىم (يەنى مۇھەمسەد ئەللەيلىڭ كىتابىنى تەۋراتىڭ مۆزلىرىگە ئەمەل قىلمايدۇر (يەنى تەۋراتنىڭ مۆزلىرىگە ئەمەل قىلمايدۇر (يەنى تەۋراتنىڭ مۆزلىرىگە ئەمەل قىلمايدۇر) ((100 .)

<u>. . . البة</u>

وَالْتَبُمُوْا اَتَّتُهُوا الْقَيْمِ الْقَيْمِ عَلَى مَلْكِ الْمُلْكِمَّنَ وَمَا لَلْمَعْنَ الْمَتَلِيقِ مَلْ الْمُلْكِمِينَ وَمَا لَلْمَعْنَ الْمَتَلِيقِ الْمَلْكِمِينَ الْمَلْكُونَ الْمَلَمِينَ الْمَلْكُونَ الْمَلْكُونَ الْمَلْكُونَ الْمَلْكُونَ الْمَلْكُونَ الْمَلْكُونَ الْمَلْكُونَ الْمَلْكُونَ الْمُلْكُونَ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الْمَلِكُونَ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُلْكُونَ اللَّهُ اللَّهُ الْمُلِكُونَ اللَّهِ اللَّهُ الللْلِلْ الْمُلْلِلْمُلِلَّالِيلُولُولُولُولُولُولُولُولُولُولُولُولُ

ئۇلار سۇلايباننىڭ پادىشاھلىق زامانىدىكى شەيتاد لارنىڭ (سېبھىىرگەرلىكىگە ئائىد) سۆزلىرىگە ئەگەشتى. سۇلايبان (سېھىرگەر بولغىنى ۋە سېھىر ئۆگىنىسش بىلەن) كاپىر بولغىنى يوق، لېكىسن شەيتانلار كىشىلەرگە سېھىر ئۆگىتىپ كاپىر بولدى، ئۇلار بابىلدىكى ھارۇت مارۇت دېيىلىدىغان ئىككى پەرىشىتىگە نازىل قىلىنىغان سېھىرنى ئۆگە-مىز، كاپىر بولىمغىن، دېمىگىچە ھېچ كىشىگە سېھىر ئۆگەتبەيتتى. ئۇلار بۇ ئىككىسدىن ئەر خوتۇلنى بىر بىرىدىن ئايىرىۋېتىدىنىڭ نەرسىلەرنى (يەنى بىر بىرىدىن ئايىرىۋېتىدىنىڭە رسېھىر كارقىلىق) سېھىرگەرلىكنى) ئۆگىنەتتى، ئۇلار (سېھىر ئارقىلىق) اللەنىڭ رۇخىتىسىز ھېچ كىشىگە زىيان يەتكۈزەل

مەيتىتى. مالبۇكى، ئۇلار ئۆزلىرىگە زىيىنى بار، پايدىسى يوق نەرسىنى ئۆگىنەتتى. يەھۇدىيلار (تەۋراتىنى تاشىلاپ) سېھىرنى سېتىىۋالىغۇچىغا ئاخىرەتىتە (اللە نىڭ رەھبىتىدىن ۋە جەلىنىتىدىن) ھېچ نېسىۋە يوق ئىكەنىلىكىنى ئوبىدان بىلەتىتى، ئولار جانىلىرىنىڭ بەدىلىگە سېتىۋالغان نەرسىسىنىڭ (يەنى ئۆزلىرى ئۇچىۇن سېھىر ئۆگىنىشنى تاللىشىنىڭ) ئەجەبىيۇ يامان ئىش ئىكەنلىكنى كاشكى بىلسە ئىدى (1882). ئەگەر ئۇلار ئىسمان كەلتۇرسە (سېھىرنى ياشلاپ) اللەدىن قورقىسا، (ئۇلار ئۇچىۇن) اللەنىڭ دەرگاھىدىكى ساۋاب ئەلۋەتتە ياخىشى ئىدى، كاشكى ئۇلار بۇنى بىلسە ئىدى (1882). ئى مۆمنىلەر! (پەيخەمبىمرگە) رائسنا دەپ خىستاپ قىلىملىرا (پەيخەمبىمرگە) رائسنا دەپ خىستاپ قىلىملىر، (سۆزسگە) قۇلاق سېلىگىلار، كاپىرلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ (1892). ئەھلى كىتاب ۋە مۇشرىكىلاردىسىن بولغان كاپسرلار پەرۋەردىسگارىڭىلار تەرىپىدىن سىلەرگە بىرەر ياخشىلىقىنىڭ چۈشلۈشىسنى ياقىتۇرمايدۇ، اللە پەرۋەردىسگارىڭىلار تەرىپىدىن سىلەرگە بىرەر ياخشىلىقىنىڭ چۈشلۈشىسنى ياقىتۇرمايدۇ، اللە ئېزىڭ خالىغان بەندىسگە پەيغەمبەرلىكنى خىاس قىلىدۇ. اللە چوڭ بەزل ئىگىسىدۇر (1802).

مَنْ تَسْتَمُونِ إِنَّهُ الْفُرِي عَالَيْ عَيْمِ عِنْ الْعَلَمُ الْمَدْ لَكُ مَنْ اللهُ عَلَيْ الْمَدْ لَكُ مَنْ اللهُ عَلَيْ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلِكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلِكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُمْ عَلِكُمْ عَلَي

قانداقىلا بىر ئايەتىنى ئەمەلىدىن قالدۇرساق ياكى ئۇنتۇلىدۇرساق، (ئورنىغا) ئۇنىڭدىن ئارتۇق ياكىي شۇنىڭىغا ئوخىشاش بىر ئايەتىنى كەلىتۇرسىمز، اللەنىڭ ھەر نەرسىگە قادىس ئىسكەنىلىكىنى بىلىمەمسەن؟ (1803) ئاسىمانىلارنىڭ ۋە زېمىنىنىڭ بىلمەمسەن؟ سىلەرگە اللە دىن باشىقا ھېچقانداق دوست ۋە مەدەتىكار يوقىتۇر (1877). ئۇلار (يەنى يەھۇدىيلار) ئىلىگىرى مۇسادىسى سوئال سورىماقىي بولامسلەر، ئۇ سەيىخەمىبىرسىڭىلاردىنى سوئال سورىماقىي بولامسلەر، كىكى ئىمانىسنى كۇفىرىغا تېگىشسە، ئۇ ھەقىقەتەن توفىرا يولىدىن ئازغان بولىدىن ئازغان بولىدىن كازغان بولىدىن كازغان بولىدىن كازغان

كىشىلەر ئۆزلىرىگە مەققەت (يەنى دىنىڭلارنىڭ مەقلىقى) ئاشكارا بولغانىدىن كېيىن، ھەسەت قىلىش يۇزىسىدىن سىلەرنى ئىسانىڭىلاردىن قايىتۇرۇپ كاپىر قىلىشنى ئارزۇ قىلىدۇ. اللەنىڭ ئەمرى كەلگەنىگە قەدەر (يەنى اللە سىلەرگە ئۇلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا رۇخسەت قىلغۇچە) ئۇلارنى ئەپۇ قىلىڭلار ۋە كەچۇرۇڭلار. اللە مەققەتەن ھەر نەرسىگە قادىردۇر (1900). ئامازنى ئادا قىلىڭلار، زاكاتىنى بېرىڭىلار، ئۆزەڭىلار ئۇچۇن ئىشىلىكەن ھەرقانىداق ياخشى ئەمەل بولسا، اللە مەقسقەتەن قىلىغان ئەمەل بولسا، اللەنىڭ دەرگىاھىددا ئۇنىڭ ساۋابىنى تاپىسىلەر، اللە مەقسقەتەن قىلىغان ئەمەل بولسا، اللە مەقسقەتەن قىلىغان ئەمەلىگلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (1900). ئۇلار: «يەمۇدىي ياكى نامارا بولىمغان ئادەم (يەنى يەمۇدىي دېيىشتى. بۇ، ئۇلارنىڭ قۇرۇق ئارزۇسىدۇر، «تەگەر (سۆزۈڭلاردا) راستچىل بولساڭلار، دەلىلىڭ دېيىشتى. بۇ، ئۇلارنىڭ قۇرۇق ئارزۇسىدۇر، «تەگەر (سۆزۈڭلاردا) راستچىل بولساڭلار، دەلىلىڭ لارنى كەلتۇرۇڭلارچ دېگىن (يەنى اللە نىڭ ئەمەسگە بويسۇنۇپ، ئەمەلىنى خالىس اللە ئۇچىۋن قىلىدىدىكەن)، ئۇ پەمرۋەردىگاردىنىڭ دەرگاھىددا ساۋابىتىن بەھىرىدەن ئوچىۋن قىلىدىدىكەن)، ئۇ پەمرۋەردىگاردىنىڭ دەرگاھىددا ساۋابىتىن بەھىرىدەن بىولىدۇ. ئولارغىل (ئاخىمىددا ساۋابىتىن بەھىرىدەن)،

يەھۇدىيلار: وناسارالارنىڭ ھېچقانداق ئاساسى يوق (يەنى ئۇلار توغرا دىندا ئەمەسى)» دېدى، ناسارالارمۇ: «يەھۇدىيلارنىڭ ھېچىقانداق ئاساسى يوق (يەنى ئۇلار توغرا دىندا ئەمەس)» دېدى، ھالى بۇكى، ئۇلار كىتابنى (يەنى يەھۇدىيلار تەۋراتىنى، ناسارالار ئىنجىلنى) ئوقۇيىدۇ، بىلىسسىز ئادەمىلەر (يەنى ئەرەب مۇشىرىكىلىرى) مۇ ئۇلارنىڭ ئىۆزئارا دېكەنىدەك ئىخسىدىلا قىلىشقان نەرسىلىرى ئۇستىدە ھۆكۈم نامىنىڭ يامىئالىق ئەلىشىدىلاردە اللەنىڭ ئىقىسىدۇ (قالى، ئاللەنىڭ مەسجىدلىرىدە اللەنىڭ ئامىنىڭ ياد قىلىنىشنى توسقان ۋە ئۇلارنىڭ ۋەيران قىلىشقا ئۇرۇنىقانىلاردىنىمۇ زالىم كىشى بارمۇ؟ مەسجىدلەرگە ئۇلارنىڭ پەقەت قورقىقان مالىدىلا كىرىشى لايىق ئىدىنى دورقىقان مالىدىلا ئاخسىرەتىتە چوڭ ئازابىغا) كىرىشى دورقاخ ئازابىغا)

وَعَالَمَ الْمُعْوَدُ مُسْبَ النَّفَعَلَى عَلَى الْحَالَى النَّفَعَلَى النَّفَعَلَى النَّفَعَلَى الْمُعْتَقِلَ الْمُعْلَى الْمُعْتَقِلَ الْمُعْتَقِلِ الْمُعْتَقِلِ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلَ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِيلِ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلِيلِيقِيلِيلِقِيلِ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْمُ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتَقِلِقِلْ الْمُعْتِقِلِقِلْ الْمُعْتِقِلِقِلْ الْمُعْلِقِيلِ الْمُعْتِيلِيلِيقِيْكُولِ الْمُعْتِلِيلِيقِيلِيلِيقِيلِ الْمُعْتِيلِيقِيلِيلِيقِيلِي

دۇچار بولىدۇ (١١٤). مەشىرىقىمۇ، مەغىرىبىۇ (يەنى پۈتسۈن يەر يۈزى) الله ئىڭدۇر، قايسى
تەرەپكە يۈزلەنسەڭلارمۇ، ئۇ الله نىڭ تەرىپى (يەنى سىلەرگە ئىختىار قىلغان قىبلىسى)دۇر.
الله (نىڭ مەغىرىتى) مەقىقەتەن كەڭدۇر، (الله) ھەمبىنى بىلگۇچىدۇر (١١٤). ئۇلار (يەنى
يەھۇدىيلار، ئاسارالار، مۇشركىلار): «الله نىڭ بالىسى بارى دەيىدۇ. الله (ئۇلارنىڭ گۇمان
قىلىغان نەرسىسىدىسن) پاكتۇر، ئۇنىداق ئەمەس، ئاسىمانىلاردىكى ۋە زېسىنىدىكى
نەرسىلەرنىڭ ھەمبىسى الله نىڭدۇر، ھەمبىسى ئۇنىڭغا بويسىۇنىغۇچىدۇر (١١٤٥).
الله ئاسانلار ۋە زېسىنى يوقتىن بار قىلغۇچىدۇر. بىر ئىشنى ۋۇجۇتىقا كەلتۈرۈشىنى ئىرادە
قىلىما، «ۋۇجۇتىقا كەل» دەيىدۇ—دە، ئۇ ۋۇجۇتىقا كېلىدۇ (١١٤٦). بىلىمەيدىدىغانىلار (يەنى
قۇرەيش كاپىرلىسرى): « الله نېسە ئۇچۈن بىز بىلەن سۆزلەشسەيىدۇ؟ ياكى نېسە ئۇچۈن
بىزگە (راست پەيغەمبەرلىكنىڭ دەلىلى سۈپىتىدە) بىرەر مۆجسىزە كەلىمەيدۇ؟ دەيىدۇ.
ئۆلاردىن بۇرۇن ئۆتكەنىلەرمۇ (پەيغەمبەرلىرىگە) شۇنىداق سۆزنى قىلىغان ئىمدى: ئۇلارنىڭ
دىللىرى بىر سېرىگە ئوخشايدۇ، ئايەتلىرىمىزنى جەزمەن ئىشىنىدىغان (يەنى ھەتىقەت ئىزدەيدىغان)
دەللىرى بىر سېرىگە ئوخشايدۇ، ئايەتلىرىمىزنى جەزمەن ئىشىنىدىغان (يەنى ھەتىقەت ئىزدەيدىغان)
خۇم ئۇچۈن ھەتىقەتدىن بايان قىلدۇق (١١٤). بىز سېنى ھەتىقەتدىن (مۆمىنلەرگەجەننەت بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگۇچى» (كاپىرلارنى دوزاخ ئازابىدىن) ئاگاھلاندۇرغۇچى قىلىپ ھەتى (دىنى) بىلەن ئەۋەتى.
خەۋەر بەرگۇچى» (كاپىرلارنى دوزاخ ئازابىدىن) ئاگاھلاندۇرغۇچى قىلىپ ھەتى (دىن) بىلەن ئەۋەتى. سەن ئەھلى دوزاخ (يەنى كاپىرلاردىن ئىمان ئېيتىمغانلار) توغرىسىدا جاۋابكار ئەممىسەن (١٤١٥).

 سەن يەھۇدىيلار ۋە ناسارالارنىڭ دىنىغا كىرمىگىچە ئۇلار سەنىدىن ھەركسىزەۋ رازى بولىمايىدۇ. (ئى مۇھەممەد! ئۇلارغا)ئېيتقىنكى، «توغرا يول پەقەت اللە نىڭ يولىدۇرە. ساڭا ئىلىم كەلىگەندىن كېيىن (يەنى پاكىتىلىق ھەققەت ساڭا ئاشكارا بولغاندىن كېيىسى)، ئەگەر سەن ئۇلارنىڭ نەپسى خاھىشە ئىرىغا ئەگىشىدىغان بولىاڭ، (سېنى اللەنىڭ ئازا-بىدىن قۇتقۇزىدىغان) ھېچقانداق دوستىۋ بولىايدۇ تېگىشلىك رەۋىشتە ئوقۇيدىغانلار بار، ئەنە شۇلار ئۇنىڭغا ئىشىنىدۇ. كىملەركىي كىتابنى (يەنى قۇر-ئۇنىڭا ئىشىدىكەن، ئۇلار زىيان تارتقۇچىلار-دۇر (1813). ئىسى ئىسسىرائىلىل ئەۋلادى! سىلەرگە بەرگەن نېھىتىمىنى ۋە سىلەرنى (بىرزامانلاردا) ھەمەم جاھان ئەھلىدىن ئۇستۇن قىلغانلىقىمنى ياد

ئېتىڭلار (تىلى بىراۋغا بىراۋ قىلچىلىك ياردەم قىلالىيايدىنان، مېچ كىشىنىڭ فىدىيىسى قوبۇل قىلىنىيدىنان، مېچ كىشىنىڭ شاپائىتى پايدا قىلىيدىنان، ئۇلارغا (يەنى كاپىرلار ۋە گۇنامكارلى قىلىنىيدىنان، مېچ كىشىنىڭ شاپائىتى پايدا قىلىيدىنان، ئۇلارغا (يەنى كاپىرلار ۋە گۇنامكارى لارغا) ياردەم قىلىنىيدىنان كۇندىن قورقۇگىلار (تىكى، ئۆز ۋاقتىدا ئىبراھىم ئۇلارنى بەجا كەلىتۇردى، اللە (ئۇنىڭغا): «سېنى چوقۇم كىشلەرگە (دىندا) پېئۋا قىلىمەن دېدى، ئىبراھىم ئۇلارنى بەجا كەلىدىنىڭ بىر قىسىم ئەۋلادىيىنىۋ پېئۋا قىلىشى) ئەمدەمگە دېنىڭ (پېئۋا قىلىمى) ئەمدەمگە زالىيلار (يەنى كاپىرلار) ئېرشەلەيدۇچە دېدى (1843). ئۆز ۋاقتىدا بىز كەبىنى كىشىلەر ئۇپۇن جەم بولىدىنىڭ بولىدىنىڭ ئۇپۇرلار، ئېتكاپتا بەردۇق. (كىشلەرگە) ماقامىي ئىبراھىسىنى ئامازگاھ قىلىنىڭ ئۇپۇرۇدۇق ئاماز ئوقۇڭىلار دېدۇق). ئىبراھىم بىلەن ئىسائىلغا ئۇپۇمنى (يەنى كەيەمنى) تاۋاپ قىلغۇچىلار، ئېتكاپتا ئۇز ۋاقتىدا ئىبراھىم، «پەردۇدردىكارىم! بۇ يەرنى ئىپۇپۇن ياك ئۆتۈشنى بۇيرۇدۇق (1853). ئۆز ۋاقتىدا ئىبراھىم، «پەردۇدردىكارىم! بۇ يەرنى رىزىقىللارنى تىۋرلۇك مېۋىلەر بىلەن رىزىقىلاندۇرغىن» دېدى، اللەغ ۋە ئاخىرەت كۇنىگە ئىسان ئېنى ئازغىنا مۇددەت (يەنى ھاياتلىقىدا) بەھىرىسەن قىلىسەن، ئالىدىن كېيىسىن ئۇنى (رىزىقىلاندۇرغىن» دېدى، ئالىدىن كېيىسىن ئۇنى (رىزىقىلاندۇرغىن» دېلىن يامان ئاقسۇمت! دېدى، يامان ئاقسۇمت! (ئاخسرەت كەنىڭ ئارخىنا مۇددەت (يەنى ھاياتلىقىدا) بەھىرىسەن قىلىسەن، ئالىن ئاقىشۇمت! (ئاخسرەت كەنىدىن يامان ئاقسۇمت! (ئاخسرەت كەنىدىن يامان ئاقسۇمت! دۇراغىڭ

وَالْنَهُ وَالْمُ الْعَلَيْهِ مَنْ الْنَيْهِ وَالْمُولِ الْنَالَعُثَنَّ وَالْمُ وَالْنَهُ وَالْمُ وَالْمُولِينَ وَلَيْهُ وَالْمُلِكِينَ وَالْمُولِينَ وَالْمُولِينَ وَالْمُؤَوِّلِينَ وَالْمُؤْلِينَ وَالْمُؤْلِينَ وَالْمُؤْلِينَ وَالْمُؤْلِينَ وَاللّهُ وَالْمُؤْلِينُهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَاللّه

قۇز ۋاقتىدا ئىبراھىم بىلەن ئىسمائىدل كەبسناڭ ئۇلىنى قوپۇر ۋۋېتىپ: «پەرۋەردىگارىمىزا بىزناڭ (خىزمىتىمىزنى) قوبۇل قىلغىس، سەن ھەقىقەتەن (دۇئايىمىزنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىسەن، (ئىيىتىمىزنى) بىلىپ تۇرغۇچىسەن، (ئىيىتىمىزنى) مىزنى ئۆزەڭگە ئىتائەتىمەن قىلغىن، بىزنىڭ ئەۋلادمىنى بىلدۇرگىن، ئىردىمىزدىنمۇ ئۆزەڭگە ئەتائەتىمەن ئۇممەت چىقار-غىن، بىزگە ھەججىمىزنىڭ قائىدىلىرىنى بىلدۇرگىن، ئەۋبىمىزنى قوبۇل قىلغۇچىسەن، ناھايىتى مېھرىبانسەن ئەۋبىنى ناھايىتى مېھرىبانسەن ئايەتىلىرىئىي ئۇلارغا تىلاۋەت قىلىپ بېرىدىغان،كىتابىڭنى ئىرىنى ئۇلارغا تىلاۋەت قىلىپ بېرىدىغان،كىتابىڭنى ئولارغا تىلاۋەت قىلىپ بېرىدىغان،كىتابىڭنى زوپۇن قائلىدىغان، ئۇلارغا (مۇشرىكىلىك ۋە ئۇلارغا ئۇگىستىدىغان، ئۇلارغا (مۇشرىكىلىك ۋە ئۇلارغا ئۇگىستىدىغان، ئۇلارغا رمۇشرىكىلىك ۋە

ھەققەتەن سەن غالىبەن، ھېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچىسەن» دېدى (139)، ئۆزسنى ئەخسەق قىلغانلاردىن باشقا كىم ئىبراھىينىڭ دىنىدىن يۈز ئۆرۈپىدۇ؟ ھەقسەتەن بىز ئۇنى بۇ دۇلىيادا (پەيغەمەرلىككە) تاللىدۇق. شەكسۇپۇپىسىزكى، ئاخىرەتتە ئۇ ياخشىلار قاتارسدا بولىدۇ(1890)، ئۆز ۋاقتىدا پەرۋەردىكارى ئۇنىڭىغا: «(پەرۋەردىكارىڭىنىڭ ئەمىرىگە) ئىتائەت قىلىغىىن دېىدى. ئۇ: «ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىكارىخا ئىتائەت قىلىدىسى» دېدى (1813)، ئىبىراھىسى ۋە يەئقۇب ئۆز ئوغۇللىرىغا ۋە سىيەت قىلىپ: «ئى ئوغۇللىرىما! اللە سىلەرگە مۇشۇ دىنىنى دېنى ئىسانىڭىلارچە ئۆلۈڭلار (يەنى ئىسانىڭىلاردا (يەنى ئىسانىڭىلاردا (يەنى ئىسانىڭىلاردا ئۇزۇۋاتقان ۋاقتىدا سىلەر كېنىڭلار)» دېدى (1830)، يەئقۇب جان ئۇزۇۋاتقان ۋاقتىدا سىلەر يېنىدا بارمىدىڭلار؟ شۇ چاغدا يەئقۇب ئوغۇللىرىدىن: «مەن ئۆلگەندىن كېيىن سىلەر كىمگە سىلەر يېنىدا بارمىدىڭلار؟ دەپ سورىىدى. ئۇلار: «سېنىڭ ئىلاھىلىڭ ۋە ئاتا بوۋىلىرىڭ ئىبادەت قىلىدامىسى بولغان بىر اللە غا ئىبادەت قىلىدا خىز، بىز ئۇنىڭ ئەمەللىرى (نىڭ ساۋابىي) ئۆزلىرى ئىۋچىۇندۇر، سىلەرنىڭ ئەمەلىڭلار ئىچىۇندۇر، سىلەرنىڭ ئەمەلىرى (نىڭ ساۋابىي) ئۆزلىرى ئىۋچىدۇندۇر. سىلەرنىڭ ئەمەلىڭلار (نىڭ ساۋابىي) ئۆزلىرى ئىۋچىۇندۇر. سىلەرنىڭ ئەمەلىڭلار ئىچوندۇر، ئۇلارنىڭ قىلىمىشىغا سىلەر جاۋابكار ئەمەس (1841).

۲۶ البقية ۲

وَقَالُوا كُونُوا مُوْدَا اَوْدُهُوا يَ يَعْتَدُوا فَانَ بِلْ مِلَة الْمِيْهُ مَعْتَدُوا فَانَ بِلْ مِلَة الْمِيْهُ مَعْتَدُوا فَانَ بِلْ مِلَة الْمِيْهُ مِنْ الْمُعْلَمِينَ فَالْمَا اللّهُ وَمَا اللّهِ اللّهِ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِيْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ

ئۇلارە «يەھۇدىي ياكى ناسارا بولۇڭلارە توغرا يول تاپسىلەر» دەيدۇ. «ئۇنداق ئەمەس» بىز ئىبراھىسىرىكلاردىن ئەمەس ئىدى» دېگىن(1885)، ئېيتىڭلاركى، دېگىن(1885)، ئېيتىڭلاركى، ۋەھىگە، ئىبراھىمغا، ئىسمائىلغا، ئىسماققا، يەئقۇيىقا ئۇ مۇشاغا بېرىلگەن (تەۋراتقا)، ئىساغا بېرىلگەن (ئەنسە بولەركە پەرۋەردىسكارى تەرىپىلىدىن بېرىلگەن (كىتابلارغا) ئەساغا بېرىلگەن ركىتابلارغا) ئىساغا بېرىلگەن دىن يېچىبرىنى ئايرىۋەتمەيىمىز (يەنى يەھۇدىيلار دىن ھېچىبرىنى ئايرىۋەتمەيىمىز (يەنى يەھۇدىيلار ئېيتىپ بەزەسىنى ئايرىۋەتمەيىمىز (يەنى يەھۇدىيلار ئېيتىپ بەزەسىنى ئىنىكار قىلسايسىز)، بىز اللە غا بويسۇنىغۇچسلارمىزى (1880)، ئەگەر ئۇلار (يەنى بويسۇنىغۇچسلارمىزى (1881)، ئەگەر ئۇلار (يەنى ئەھلى) ئىسمان ئېيتىلىدەك ئىسمان ئىلىدىلىدىدىلىر

ئېيتسا، ئەلۋەتتە، توغرا يول تاپتان بولىدۇ. ئەگەر ئۇلار (ئىيانىدىن) يۈز ئۆرۈسە، (سەن بىلەن) ئاداۋەتتە، بولغان بولىدۇ، ئۇلارغا قارشى الله ساگنا كۇپايىدۇر، الله (ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭىلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ھىيلە-مىكىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر⁽¹⁸⁷⁾. الله نىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇڭلار، اللهنىڭ دىنىدىن ياخشى كىينىڭ دىنى بار؟ بىز الله غا ئىسبادەت قىلىغۇچىلارمۇ(188)، «بىز بىلەن الله توغرۇلۇق مۇنازسرىلىشەمىسلەر؟ ھالبۇكى، ئۇ ھەم بىزنىڭ پەرۋەردىگارىلىدۇر، بىزنىڭ ئەمەللىرىمىز ئىززەڭىلار ئىۋچىۋنىدۇر، بىزنىڭ ئەمەللىرىمىز ئىززەڭىلار ئىۋچىۋنىدۇر، سىلەرنىڭ ئەمەللىرىڭىلارمۇ ئىززەڭىلار ئىۋچىۋنىدۇر، بىز الله غا سادىقىمىزى دېگىين (1895). «ياكىي ئىبراھىسىم، ئىسجائىل، ئىسجان، يەئىتۇپ بىز الله غا سادىقىمىزى دېگىين (1890ر-ياكىيى) سىلەر ئوبىدان بىلەمسىلەر؟ ياكىي اللە ئوبىدان نىلەمسىلەر؟ ياكىي اللە ئوبىدان بىلەمسىلەر؟ ياكىي اللە ئوبىدان ئادەملىدى دالىس كىس بار؟ اللە سالەرنىڭ قىلىمىشىڭلاردىي غاپسىل ئەمەستۇرى (1890). ئۇلارنىڭ قىلىمىشىڭلاردىين غاپسىل ئەمەستۇرى (1890). ئۇلارنىڭ ئىلەسلىرى ئۆزلىرى ئۇچۇنىدۇر، سىلەرنىڭ ئىلەملىرى ئۆزلىرى ئۇچۇنىدۇر، سىلەرنىڭ ئىلەملىشىغا سىلەر جاۋابىكار ئەمەسىلەرى).

(ئىككىنچى يارە)

بىەزى ئەخىيەق كىشىلەر: «ئۇلارنى (يەنى پەينىقەمىيەر ئەلەپىھىسالام بىلەن مۆسنىلەرنى) قاراپ كېلىدۋاتىقان قىبلىسىدىن (يەنى بەيتۇلمۇ- قەددەستىن) ئېسبە يىۈز ئىۋرۇگىۈزگەنىدۇ؟ دەيدۇ. (ئى مۇھەمىيەد!) ئېيتىقىنىكى، «مەشرىق ۋە مەغىرىب (يەنى ھەمىيە تەرەپ) اللەنىڭدۇ، اللە خالىخان كىشىنى توغىرا يولىغا باشلايدۇچ، تىلىدۇي، تىلىدۇي، تىلىدۇي، تىلىدۇي، ئىسىلەرگە (يەنى سىلەرئى ئىسىئىلىدگە (يەنى ئىلىقىدۇن ۋە پەيىغەمىيەرنىڭ سىلەرگە شاھىست ئولۇشۇڭىلار بولۇشى ئىلوچىۋن ۋە پەيىغەمىيەرنىڭ سىلەرگە شاھىست بولۇشى ئىلوچىۋن ۋە پەيىغەمىيەرنىڭ سىلەرگە شاھىست بولۇشى ئىلوچىۋن ۋە پەيىغەمىيەرنىڭ سىلەرگە شاھىست بولۇشى ئىلوشىيەت قىلىدۇر، سىلارنى ياختى ئىلوسىيەت قىلىدۇر، سىلارقى كىلىدۇر، كىلى

سَيَعُولُ الشَّعَهُ أَوْنِ النَّاسِ مَا وَلَهُ فَهُ عَنْ فِيدَا فِهُمُ السَّعَهُ الْمُولِ السَّعَهُ الْمَا فَلَهُ فَا مَنْ فِيدًا اللَّهُ اللَّهِ فَاللَّهُ اللَّهُ عَنْ الْمَلْكُولُ اللَّهِ اللَّهِ فَي وَالنَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمُ الْمُؤْمِنُ ا

تەرەپنى (يەنى بەيتۇلمۇقەددەسنى) قىبلە قىلغانلىقىمىز پەيغەمبەرگە ئەگەشكەنلەرنى ئاسىيىلىق قىلغانلاردىن (يەنى مۇرتەد بولۇپ كەتكەنلەردىن) ئايرىۋېلىشىمىز ئۇچۇنلا ئىدى، اللە ھىدايەت قىلغانلاردىن باشقىلارغا بۇ (يەنى قىبلىنىڭ ئۆزگەرتىلىشى) ھەقىقەتەن ئېغىردۇر. اللە سىلەرنىڭ ئىمانىڭلارنى (يەنى ئىلگىرى بەيتۇلمۇقەددەسكە قاراپ ئوقۇغان نامىزىڭلارنى) بىكار قىلىۋەتبەيدۇ. اللە كشله, گه مهققه تهن ميهريباندۇر ، نامايىتى كۆپۈمچاندۇر (148) يىز سېنىڭ ركەيە قىبلەڭ بولۇپ شىنى تىلەپ) قايتا-قايتا ئاسبانغا قارىغانلىقىڭنى كۆرۈپ تۇرۇۋاتىمىز، سېنى چوقۇم سەن ياقتۇ رىدىغان قىبلىگە يۈزلەندۈرىمىز. (نامازدا) يۈزۈڭنى مەسجىدى ھەرام تەرەپكە قىلغىن. (ئى مۆمىنلەر!) قەيەردە بولماڭلار، (نامازدا) يۈزۇڭلارنى مەسجىدى ھەرام تەرەپكە قىلىڭلار، ھەقىقەتەن كىتاب بېرىلگەنلەر (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) بۇنىڭ (يەنى قىبلىنىڭ كەبىگە ئۆزگەرتىلىشنىڭ) يەرۋەردىگارى تەرىپىدىن كەلگەن ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى چوقۇم بىلىدۇ، اللە ئۇلارنىڭ قىلىمىشىدىن غايىل ئەمەس⁽¹⁴⁴⁾، كىتاب بېرىلگەنلەرگە بارچە دەلىلنى كەلتۈرسەڭمۇ، ئۇلار سېنىڭ قىبلەڭگە بويسۇنمايدۇ، سەنسمۇ ئۇلارنىڭ قىبلىسىگە. بويسۇنىمايسەن؛ ئۇلار (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) ھەم ئۆزئارا بىرسىبىرسنىڭ قىبلىسىگە بويسۇنمايدۇ. ساڭا ئىلىم (يەنى ۋەھى) كەلگەندىن كېيىن، مۇبادا ئۇلار نىڭ نەپسى خاھشلىرىغا بويسۇنساڭ، ئۇ چاغدا سەن چوقۇم زۇلۇم قىلغانلاردىن بولىسەن(146). بىر كىتاب بەرگەنلەر (يەنى يەھۇدىيلار بىلەن ناسارالار) ئۇنى (يەنى پەيىغەمبەرنى) ئۆز ئوغۇلىلىرسنى تونۇغاندەك تونۇيدۇ. ئۇلارنىڭ بىر يىرقىسى، شۇبھىسىزكى، ھەقىقەتنى بىلىپ تۇرۇپ يوشۇرىدۇ⁽¹⁴⁶⁾، المنحق من تابعه قلا طافز تقيين الشدة في أهرا في إيضة المو المنافعة المستهدة الشيئية إلى المنطقة المن المنطقة المن المنطقة ال

ھەقىقەت اللە تەرىپىدىن كەلگەندۇر، ھەرگىز شەك كەلتۇر گۇچىلەر دىن بولمىغىن(147)، ھەر (ئۇميەت) نىڭ يۇز كەلتۇرىدىغان تەرىپى ريەنى قىبلىسى بار، (ئى مۆمىئلەر!) ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا ئالدىراڭلار، قەيەردە بولماڭلار، (قىيامەتكۇنى) اللە ھەممەڭلارنى (هبساب تُؤجؤن) ينفسدؤ، الله هاقسقاتان هاميه نەرسىگە قادىردۇر⁽¹⁴⁸). (قەيەردىن سەپەرگە چىقبىد خىن، نامىزىڭدا) يۇزۇڭنى مەسجىدى ھەرام (يەنى كەبە) تەرەپكە قىلغىن؛ بۇ، ھەقىقەتەن، يەرۋەر-دىگارىڭ تەرىپىدىن كەلىگەن ھەقسقەتستۇر، اللە سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلاردىن غايىل ئەمەسىتۇر (149). كىشىلەر (يەنى يەھۇدىيلار ۋە مۇشرىكلار)گە سىلەرگە قارشى دەلىل ئىسپات بولماسلىقى ئۇچسۇن، رئىي مؤههمبهدا سهيهر قبلشقان قهيهردسين جنقبسخينء (نامىزىڭدا) يۇزۇڭىنى مەسجىدى ھەرام تەرەپىكە قىلغىن. (ئى مۆمىئلەر!) سىلەرمۇ قەيەردە بولياڭلار، (نامىزىڭلاردا) يۇزۇڭلارنى مەسجىدى ھەرام تەرەپكە قىلىڭلار، يەقەت ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى زۇلۇم قىلغۇپ

چىلارلا (قىبلىنىڭ ئۆزگەرگەنلىكىنى سىلەرگە قارشى دەلىل قىلىۋالىدۇ)، ئۇلار (يەنى زالىيلار)دىن قورقىماڭىلار، (مېنىڭ ئەمرىمنى تۇتۇش بىلەن) مەندىن قورقۇڭىلار، (قىبلىنى ئۆزگەرتىشكە ئەم قىلىشىم) سىلەرگە بەرگەن ئېمىتىمنى كامالەتىكە يەتىكۇزۇشۇم ئۇچۇن ۋە توغىرا يولىدا بولۇشۇڭلار ئۇچۇندۇر⁽¹⁶⁰⁾، شۇنىڭدەك (يەنى سىلەرگە بەرگەن نېيىتىمنى كامالەتكە يەتكۇزگىنىمـ دەك) ئۆز ئىچىڭلاردىن سىلەرگە بىزنىڭ ئايەتلىرىيىزنى تىللاۋەت قىلىپ بېرسدىغان، سىلەرنى (مۇشرىكلىك ۋە گۇناھدىن) ياك قىلىدىغان، سىلەرگە كىتابىنى ريەنى قۇرئانىنى) ۋە ھېكمەتسنى (يەنى دىنىي ئەھكاملارنى)ئۆگىتىدىغان، سىلەرگە بىلىنگەنلىرىڭلارنى بىلدۈرىدىغان بىر پەيغەمبەر ئەۋەتتۇق (1841). مېنى (تائەت-ئىبادەت بىلەن) ياد ئېتىڭىلار، (مېنى ياد ئەتــەڭـلار) مەنـــۇ سىلەرنى (ساۋاپ بېرىش بىلەن، مەغپىرەت قىلىش بىلەن) ياد ئېتىمەن، ماڭا شۇكبۇر قىلىڭىلار، ناشــؤكۇرلۇك قىلماڭلار ١٩٥٥، ئى مۆمىنلەر! سەۋر ئارقىلىق ۋە ناماز ئارقىلىق ياردەم تىلەڭلار، الله مەقىقەتەن سەۋر قىلغۇچىلار بىلەن بىللىدۇر (150) اللەنىڭ يولىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى (يەنى شېھىتلەرنى) ئۆلۈك دېمەڭلار، بەلكى ئۇلار تىرىكتۇر، لېكىن سىلەر بۇنى سەزمەيسىلەر (184)، بىز سىلەرنى بىرئاز قورقۇنچ بىلەن، بىرئاز قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ماللىرىڭلارغا، جانلىرىڭلارغا، بالىلىرىڭلارغا، زىرائەتلىرىڭىلارغا يېتىدىغان زىسيان بىلەن چوقۇم سىنايمىز. (بېشىخا كەلىگەن مۇسىبەت، زىييان-زەخىمەتىلەرگە) سەۋر قىلقىۋچىلارغا (جەنىئىەت بىلەن) خىۇش خەۋەر بەرگىن (ﷺ)، ئۇلارغا بىرەر مۇسبەت كەلگەن چاغدا، ئۇلار: «بىز ئەلۋەتتە الله نىڭ ئىگىدار-جىلىقىدىمىز (يەنى الله نىڭ بەندىلىرىمىز)، چوقۇم الله نىڭ دەرگاھىغا قايتىمىزى دەيـدۇ (١١٥٥). ئەنە ئۇلار پەرۋەردىگارسنىڭ مەغىپىدىستى ۋە رەھمىتىگە ئېرىشكۇچىلەردۇر، ئەنە ئۇلار ھىدايەت تاپقۇچىلاردۇر (1877). سەفا بىلەن مەرۋە ھەققەتەن ئۆسرە قىلىغان ئالامەتلىرىدۇر. ھەج قىلغان ياكى ئۆسرە قىلىغان ئادەم ئۇلارنىڭ ئارىسىدا سەئىيى قىليا ھېسچ باك يوق. كىمكى ئۆز ئىختىيارى بىلەن بىرەر ياخىشىلىق قىلىدىسكەن (الله ئۇنىڭ مۇكاپىنى بېرىدۇر)، الله ئەلۋەتتە ئۆككۈرنىڭ مۇكاپىنى بېرگۆرلىڭ ئۇرنىڭ مۇكاپىنى بېرۇر (1882). بۇ كىتابتا (يەنى تەۋراتتا) كىشىلەرگە توفرا يولنى ئېنىق بايان قىلىغىنىسىزدىن كېيىن، بىز نازىل قىلىغان (مۇھەسمەد ئەلەيىھىسالاھىنىڭ راست پەيغەمبەر ئەكەنلىكىنى ئىسپاتلايىدىنغان) روشەن دەلىللەرنى ۋە توغرا يولنى يوشۇرىدىنغان,

لارغا الله لەنەت قىلىدۇ (يەنى رەھىسىتىدىن يىراق قىلىدۇ)؛ لەنەت قىلغۇچىلار (يەنى پەرىتتىلەر ۋە مۆمىنلەر)، ۇ ئۇلارغا لەنەت قىلىدۇ (1893). پىەقەت تەۋبە قىلىخانىلار، (ئەمەلىنى) تۈزەتكەنىلەر، (يەھىۋدىيلارنىڭ تەۋرات ئەھىكامىلىرسىدىن يوشۇرغانىلىرسنى) بايان قىلغانلارلا بۇنىڭىدىن مۇسىتەسنا، ئەنە شۇلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىسەن، مەن تىمۇبىسنى بەكسۇ قوبۇل قىلشۇچىدۇرمەن. ئامايىتى مېھرىبانىدۇرمەن (1892). شۇبلار چوقۇم اللەنىڭ، پەرىشىتىلەرنىڭ ۋە ئىنسانىلارنىڭ ھەمسىسىنىڭ ئۆلكەنلەر بار، ئەنە شۇلار چوقۇم اللەنىڭ، پەرىشىتىلەرنىڭ ۋە ئىنسانىلارنىڭ ھەمسىسىنىڭ ئەنسىڭ ئازاب يېنىكىلىتىلىمىدۇ، ئۇلارغا بېرىلىدىغان ئازاب كېچىكتۇرۇلمەيدۇ(1992). سىلەرنىڭ ئىلاھىگلار بىر ئىلاھتۇر، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرمەق) يوقتۇر؛ ئۇ ناھايىتى شەپقەتلىكتۇر، ناھايىتى مېھىرىبانىدۇر (1892). ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىنىڭ يارىتىلىشىدا، كېچە بىلەن كونسدۇرنىڭ ئۆزەتلىشىشىدە، كىشىلەرگە پايدىلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ دېغىزدا ئۇزۇپ يۇرگەن كېمىلەردە، اللە بۇلۇتتىن ياغدۇرۇپ بەرگەن، ئۆلگەن زېمىننى تىرىلدۇردىدىغان ياھتۇردا، يەر يۆزىگە تارقىتىۋەتكەن ھايۋاناتلاردا، شامال يېزىلۇشلىلىردا، ئامال كىشلىدىنىڭ كۆرسىتىدىغان) دەلىللەر باردۇر (1891).

ون العالى من يتعددون دو بالله أندا والجوام عني المورود و الله والدين الدين المداور الله والدين الدين المداور الا المداور الله والدين الدين المداور الا المداور الله والدين الدين المداور المداور الله والمداور المداور الله والمداور المداور الله والمداور الله والمداور المداور الله والمداور الله وال

بەزى ئادەمىلەر اللە دىسن غىمپىرسىلەرنى (يەنى بۇتىلارنى) الله غا شېرىك قىلسۋالسدۇ، ئۇلارنى (مؤمنلهرنباق) اللهني دوست تؤتقنندهك دوست تۇتىدۇ (يەنى ئۇلۇغلايىدۇ ۋە ئۇلارغا بويسۇنىدۇ). مؤسنتلهر اللهني همسمندين بدك دوست تؤتقؤت چسلاردۇر، زالسىسلار (قسيامەت كۇنى ئۆزلسرىگە تەييارلانىغان) ئازابنى كىۆرگەن جافىدا يىۋتىۇن كؤج - قۇۋۋەتنىڭ اللە غا مەنسۇپ ئېكەنلىكىنى ۋە اللهنبك ثارابسنبك فاتستني تبكه نسلبكسني كاشكي بىلسە ئىدى (دۇنيادا اللەغا شېرىك كەلتۇرگەنلىك لىرىگە ھەددىدىن زىيادە يۇشايمان قىلاتتى)(186). ئەيىنى ۋاقىتىتا ئەگەشتۇرگىۋچىلەر ئازابىنى كىۆرۈپ، ئەگەشىكۈچىلەردىن ئاداسجۇدا بولىدۇ. ئۇلارنىڭ ئۆزئارا مۇناسىۋىتى (يەنى دۇنىيادىكى دوستىلۇقىي) ئىلۇزۇلىندۇ (1865)، ئەگەشىكۇچىنلەر؛ وكاشكى بىزلەرگە (دۇنىياغا) قايىتىشقا بولسا

ئسدى، ئۇلار بىزدىن ئادا ـ جۇدا بولغانىدەك بىزمۇ ئۇلاردىين ئادا ـ جۇدا بولاتتۇق، دەيىدۇ. الله ئۇلارغا (يامان) ئىشلىرىنىڭ ھەسرەت بولغانلىقىنى مۇشۇنداق كۆرسىتىدۇ، ئۇلار دوزاختىن چىقبايىدۇ(١٩٥٦)، ئى ئىنسانىلار! يەر يۈزىدىسكى ھالال-ياكسىز نەرسىلەردىن يەڭلار، شەيتاننىڭ يوللىرىغا ئەگەشبەڭلار، چۇنكى شەيتان سىلەرگە ئۇچۇق دۇشىمەنىدۇر⁽¹⁶⁰⁾، شەيتان سىلەرنى مەقىقەتەن يامانلىقلارغا، قەبىم گۇناھلارغا ۋە اللە نامىدىن، يالغانىدىن (الله سىلەرگە مالال قىلغان ئەرسىلەرنى ھارام دەپ ۋە ھىارام قىلىغان ئەرسىلەرنى ھالال دەپ)، سىلەر بىلىيەيد دىغان نەرسىلەرنى ئېيىتىشقا بۇيىرۇپىدۇ (١٩٥٠). ھەرقاچان ئۇلارغا (يەنى مۇشىرىكىلارغا): والله نازسل قبلخان نهرسيكه (يهني الله يهيخهمبسرسكه نازسل قبلخان وممسيكه، قۇرئانىغا) ئەگىشىڭلار» دېيىلىمە، ئۇلار: «ياق، ئاتا-بوۋىلىرىلىنزدىن قالىغان دىنىغا ئەكسشىمىزى دېيىسشىدۇ. ئاتاسبوۋىىلىىرى ھېنچ نەرسىنى چىۇشەنىمىگەن ۋە توغىرا يولىدا بولمسغان تؤرسا، يەنە ئۇلارغا ئەگىشەمىدۇ؟(١٣٥٥ كايسىرلارنى ھىدايەتىكە دەۋەت قىلىغۇچى خۇددى مەنىسىنى چۈشەنىيەي تاۋۇشىنى ۋە ئىندانىلا ئاڭلايىدىنغان چاھاريايلارنى چاقىرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ (كاپسرلار ھەقنى ئاڭلاشىتىن) كاستۇر، (ھەقنى سىۆزلەشتىن) گاچىدۇر، (ھەقىنى كۆرۈشىتىن) كوردۇر، ئۇلار (ۋەز-نەسىھەتىنى) چىۈشەنىيەيىدۇ (١٧٦٠). ئى مۆمىنلەر! بىز سىلەرنى رىزىقلاندۇرغان ھالال نەرسىلەردىن يەڭلار، ئەگەر اللەغىلا ئىبادەت قىلىدىدىغان بولساڭلار، الله غا (يەنى اللەنىڭ ھەددى ـ ھېسابسىز ئېمەتلىرىگە) شۇكۇر قىلىڭلار (١٧٤٠).

البقر

الله سلەرگە ئۆزى ئۆلۈپ قالغان ھايۋاننى، قاننى، چوشقا كۆشنى،اللەدىن غەيرىينىڭ (يەنى بۇتلارنىڭ) نامى ئېيتىلىپ بوغۇزلانغان ھايۋاننى يېيىشنى ھارام قىلدى. كىيكى ئۆز ئىختىيارىچە ئەمەس، ئىسلاجىسارلىقتىن (يۇقىرىقى ھارام قىلىنغان نەرسىلەردىن) كۇناھ بوليايدۇ. ھەقىقەتەن الله ناھايىتى مەغىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىبانىدۇر(1783). اللە تىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىبانىدۇر(1783). اللە كىيتابتا (يەنى تەۋراتتا) نازىل قىلغان نەرسىلەرنى يوشۇرىدىغان ۋە ئۇنى ئازغىنىا پۇلغا ساتىدىغانلارلىقى قارنىغا يېگىنى پەقەت ئوتتۇر (چۈنىكى ئۇلارى نىڭ يېلگەن شۇ ھارام مېلى ئۇلارنى دوزاخىقا ئېلىپ بارىدۇ)، قىياھەت كۇنى اللە ئۇلارغا (ئۇلارنى دوزاخىقا ئېلىپ بارىدۇ)، قىياھەت كۇنى اللە ئۇلارنى (گۇناھىخۇرالى دۇزارنى (گۇناھىخۇرالى قىلدىغان) سۆز قىلمايدۇ، ئۇلارنى (گۇناھىخ

لىرىدىن) پاكلىمايدۇ، ئۇلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ¹⁷¹، ئەنە شۇلار ھىدايەتنى گۇمراھلىققا، مەغىپىرەتىنى ئازابقا (يەنى جەنىئەتنى دوزاخقا) تېگىشتى، ئۇلار دوزاخ ئازابىغا ئېسىدېگەن چىدامىلىق! (1763) بۇ (قاتىتىق ئازاب) شۇنىڭ ئۇچۈنىكى، اللە ھەقىقىقەتەن ھەق كىتابىنى (ئەۋراتنى) نازىل قىلىدى (ئۇلار تەۋراتىتىكى نەرسىلەرنى يوشۇردى ۋە ئىۆزگەرتىۋەتتى)، كىتاب توغرىسدا ئىختلاپ قىلغۇچىلار چىوڭىقۇر ئىزادىدۇر (1760)، سىلەرنىڭ كىۋر كەن چىققان ۋە كون پاتىقان تەرەپىكە يىۈز كەلىتۇرۇشۇڭىلارنىڭ ئىۆزبىلا ياخىشى ئەمەلىگە ياتىمايىدۇ. بەلكى الله غا، ئاخىرەت كۇنىگە، پەرىشتىلەرگە، كىتابقا (يەنى اللە ئازىل قىلىغان كىتابىلارغا)، پەيغەمبەرلەرگە ئىسمان كەلىتۇرۇش، اللە ئى سىۆيىۈش يۈزىسىدىن خىشى-ئەقىرىيالارغا، يېنىمىلەرگە، مىسكىنىلەرگە، ئىسبىن سەبىلىلەرگە، (يەنى پۇل-مېلىدىن ئالاقىسى ئۇزۇلۇپ قالىغان مۇساپىرلارغا)، سائىللارغا ۋە قۇللارنىڭ ئازادلىققا ئېرىشىشىگە پۇل-مال ياردەم بېرىش، ئاماز ئوقۇش، زاكات بېرىش، ئەھىدىگە ۋاپا قىلىش، يوقىسۇزلۇقىقا، كېسەلىلىككە ۋە (اللەنىڭ ئۇرۇش، يادىدا قىلىنغان) ئۇرۇشقا بەرداشلىق بېرىش ياخشى ئەمەلگە كىرىدۇ. ئەنە شۇلار (يەنى يۇقىرىقى يونىتلىرگە، ئىگە كىشلەر) (ئىيانىدا) راستچىل ئادەملەردۇر، ئەنە شۇلار تەقۋادار ئادەملەردۇر، ئەنە شۇلار

يقول ٢ ٢٨ البقرة ٢

المجاهدة المنطقة المتحددة المتحددة المنطقة ال

ئى مۆمىنىلەر! ئۆلىتۈرۈلگەنىلەر ئۇچيۇن قىساس ئېلىش سىلەرگە پەرز قىلىندى، ھىۋر ئادەم ئۇچۇن ھۇر ئادەمدىن، قۇل ئۇچۇن قۇلدىن، ئايال ئۇچۇن ئايالدىن قىساس ئېلىنىدۇ. قاتىل ئۇچۇن (دىسنىي) قېرىندىشى تەرىپىدىن بىرنەرسە كەچۇرۇم قىلىنسا زيەنى ئۆلتۈرۈلگۈچىنىڭ ئىگىسى قاتىلدىن دىيەت ئېلىشقا رازى بولۇپ قىساس ئېلىشىتىن ۋازكەچسە، ئۇ، جىئايەتچىدىن دىيەتىنى) چىرايلىقىچە تەلەپ قىلىشى لازىم، (جىنايەتچىمۇ دىيەتنى) ياخىشىلىقچە (يەنى كېچىكتۈرمەستىن، كېمەيتىۋەتمەستىن تولۇق) بېرىسشى لازىم، بۇ (ھىۆكىۇم) پەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن (سىلەرگە بېرىلگەن) يېنىكلىتىشتۇر ۋە رەھبەتتۇر، شۇنىڭدىن كېيىن (يەنى دىيەتنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن)، چېكىدىن ئېشىپ كەتكەن (يەنى قاتىلنى ئۆلىتۈرگەن) ئادەم قاتىتىق ئازابىقا دۇچار بولىدۇ(178)، ئى ئەقىل ئىگىلىرى! سىلەرگە قىساستا ھاياتلىق بار ريەنى كىشى بىراۋنى ئۆلتۈرگەن تەقد دىردە ئۆزىنىڭمۇ ئۆلتۈرۈلىدىغانلىقىنى بىلسە، ئۇ،

ئادەم ئۆلتۈرۈشتىن يانىدۇ، شۇنىڭ بىلەن، ئۇنىڭ ئۆزىمۇ، ئۇ ئۆلتۈرمەكىچى بولغان ئادەمىمۇ ئۆلۈشتىن ساقلىنىپ قالىدۇ). (ناھەق قان تۆكۈشىتىن) ساقىلىنىشىڭىلار ئۇچلۈن (قىساس يولىغا قويۇلدى) (179). ئەگەر سىلەردىن بىرەيلەن ئۆلۈش ئالدىدا كۆپ مال قائدۇرسا، ئۇنىڭ ئاتا_ئانىسىغا ۋە خىش_ئەقرىبالىرىغا ئادىللىق بىلەن ۋەسىيەت قىلىشى تەقۋادارلارنىڭ ئۆتەشكە تېگىشىلىك بۇرچى سۈيىتىدە يەرز قىلىندى(180). ۋەسىيەتنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، كىمكى ئۇنى ئۆزگەرتىدىكەن، ئۇنىڭ گۇناھى ئۆزگەرتكەنلەرگە يۈكلىنىدۇ. اللە ھەقسقەتەن ھەمبىنى ئاڭىلاپ تۇرغۇچسدۇر، ھەممىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر(⁽¹⁸¹)، كىمكى ۋەسىيەت قىلغۇچىنىڭ سەۋەنلىكى ياكى قەستەن ناتوغرا قىلغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلارنىڭ ريەنى ۋەسىيەت قىلغۇچىلار بىلەن ۋەسىيەت قىلىنىغۇچسلارنىڭ) ئارىسىنى تۈزەپ قويسا، ئۇنىڭغا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. اللە ھەقىقەتەن مەغپىسرەت قىلىغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر(1820)، ئى مۆمىنلەر! (گۇناھلاردىن) ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، سىلەردىن ئىلگىد رىكىلەرگە زيەنى ئىلگىرىكى ئۇمىيەتىلەرگە) روزا پسەرز قىلىنغانىدەك، سىلەرگىيۇ (رامسزان روزىسى) يەرز قىلىندى(1882). (بۇ پەرز قىلىنغان روزا) ساناقلىق كۈنلەردۇر، سىلەردىن كىسكى كېسەل ياكى سەپەر ئۇستىدە بولۇپ (روزا تۇتمىغان بولسا)، تۇتمىغان كۇنلەرنى (يەنى قازاسىنى) باشقا كۇنلەردە تۇتسۇن، روزىنى (قېرىلىق ياكى ئاجىزلىق تۇپەيلىدىن مۇشەققەت بىلەن) ئاران تۇتىدىغان كىشىلەر تۇتېسا، (كۇنلۇكى ئۇچۇن) بىر مىكىن تويغۇدەك تاماق قىدىيە بېرىشى لازىم، كىپكى فىدىيىنى (بەلگىلەنگەن مىقداردىن) ئارتۇق بەرسە، بۇ ئىـۆزى ئۇچۇن ياخشىـدۇر. ئەگەر بىلسەڭلار، روزا تۇتۇش سىلەر ئۇچۇن رئېغىز ئوچۇق يۇرۇشتىن ۋە فىدىيە بېرىشتىن) ياخشىدۇر(1840).

رامىزان ئېيىدا قۇرئان نازىل بولۇشىقا باشىلىدى، قۇرئان ئىنسانلارغا يېتەكچىدۇر، ھىدايەت قىلىغۇچى ۋە ھەق بىلەن ناھەقنى ئايرسغۇچى روشەن ئايەتى لەردۇر، سلەردىن كىيكى رامسزان ئېيىلدا ھازىر بولسا رامىزان روزىسىنى تۇتسۇن؛ كىمىكى كېسەل ياكى سەپسەر ئۇسىتسدە (يەنى مۇساپسر) بولۇپ (تۇتمىغان بولسا، تۇتمىغان كۈنلەر ئۇچۇن) باشىقا كۇنىلەردە تۇتىمۇن، اللە سىلەرگە ئاسانىلىقىنى خالايدۇ، تەسلىكنى خالىمايىدۇ، (ئاغزىڭلار ئوچۇق يۇرگەن كۇنلەرنىڭ قازاسىنى قىلىش بىلەن رامىزان روزىسىنىڭ) سانىنى تولدۇرۇشۇڭىلارنى، سىلەرنى صدايەت قىلغانىلىقىغا الله نى ئۇلۇغىلىشىڭىلارنى، (ئۇنىڭ ئىنئاملىرىغا) شۇكۇر قىلىشىڭىلارنى خالايدۇ(186)، مېنىڭ بەندىسلىرىــم سەنسدىن مەن توغيرۇلۇق سورىسا (ئۇلارغا ئېيتىقىنىكى)، مەن ھەقسقەتەن ئۇلارغا يېسقىنىيەن (يەنى ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى، سۆزلىرىنى بىلىپ تۇرىيەن)، ماڭا دۇئا قىلسا، مەن دۇئا قىلغۇچىسنىڭ دۇئاسىنى ئىسجابەت

قىلىمەن، ئۇلار توغرا يول تېپىش ئۈچۈن مېنىڭ دەۋىتىمىنى قوبۇل قىلسۇن ۋە ماڭا ئىسان ئېيتسۇن (يەنى مەمشە ئىمان بىلەن بولسۇن). (1987). روزا كېچىلىرىدە ئاياللىرىڭلارغا يېقىنىچىلىق قىلىش سىلەركە ھالال قىلىندى، ئۇلار سىلەر ئۇچۈن كىيىدۇر (يەنى ئۇلار سىلەرگە ئارىلىشىپ ياشايدۇ ۋە كىيىم بەدەنگە يېپىشقاندەك يېپىشدۇ)، سىلەرمۇ ئۇلار ئۇچىۈن كىيىمسىلەر). اللە ئۆزەڭدى سىلەرمۇ ئۇلارغا ئارىلىشىپ ياشايىسلەر ۋە كىيىم بەدەنگە يېپىشقاندەك يېپىشسىلەر)، الله ئۆزەڭداللىنىڭ ئۆزەڭلارنى ئالدىغانلىقىڭلارنى (يەنى روزا كېچىسىدە يېقىنچىلىق قىلىنىڭلارنى) بىلدى. يېقىنىچىلىق قىلىنىڭلارنى) بىلدى. يېقىنىچىلىق قىلىڭلار، ئاللىرىڭلارغا) يېلىرىلىلىنىڭ ئايرىلىغانىغا (يەنى ئايلىرىڭلارغا) قەدەر يەڭلار، ئىلىرى ئالىرىلىلىنىڭ ئايرىلىغانىغا (يەنى تاڭدىڭ ئات يىپى قارا يىپىدىن ئايرىلىغانىغا (يەنى تاڭ يورۇغانىغا) قەدەر يەڭلاردا ئېيىلىلىردۇر (يەلىۋى)، ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلىڭلار، ئەنە شۇلار اللە بەلگىلىسىگەن (كۇندۇز بولسۇن، كېچە بولسۇن)، ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلىڭلار، ئەنە شۇلار (للە بەلگىلىسىگەن چېگرىلاردۇر (يەنى مەنئى قىلغان ئىشلاردۇر)، ئۇنىڭغا يېقىنلاشاڭلار، كىشلەرنىڭ (مارام قىلىنغان ئىشلاردىن) ساقىلىنىش قىلىغانى قىلىقىدىن ئۇلارغا مۇشۇنىدانى بىلىن قىلىدۇر. ئايان قىلىدۇر. ئايان قىلىدۇرىيا، ساقىلىدىڭ رايان قىلىدۇر. ئايان قىلىدۇر ئولىرغا مۇشۇنىدانىڭ رايان قىلىدۇر. ئايان قىلىدۇر. ئالە ئايەتىلىرىنى ئۇلارغا مۇشۇنىدانى بايان قىلىدۇر. ئالە ئايىرى قىلىدۇر. ئايان قىلىدۇر. ئايان قىلىدۇر. ئايان قىلىدۇرىيار، ساقىلىنىڭ ئىلىردىنى ساقىلىدىدىنى ساقىلىدىدىن بايان قىلىدۇر. ئالىرىدىنى ساقىلىدىدىن بايان قىلىدىدىن ئايرىلىدىدىن ئۇلارغا مۇشۇنىدىدىن بايان قىلىدى ئايالىرىدىن ئىلىلىرىدىن ساقىلىدىدىن بايان قىلىدىدىنىڭ ئايىلىرىدىن ئۇلارغا مۇشۇنىدىدىن بايان قىلىدىدىنىڭ ئايىلىرىدىن بايان قىلىدۇر. ئايىلىرىدىن ساقىلىدىدىن ئايالىلىرىدىن ئايان قىلىدىدىن ئايىن قىلىدىدىدىن ئايىلىلىدىنىڭ ئايىنىدى ئايىلىلىدىدىن ئايىن ئايالىرىدىن ئايان ئايىلىن ئايىن ئايان ئايىن ئايىن ئايان ئايىن ئايىن ئايىلىدىدىدىلىدىدىدىدىن ئايىن ئايىن ئايىلىن ئايىن ئايىن ئايىن ئايىلىن ئايىلىن ئايىن ئايىلىن ئايىن ئايىلىن ئايىلىن ئايىرىلىدىدى ئايىلى ئايىن ئايىلىن ئايىلىن ئايىلىن ئايىلىلىدىدىدىلىدىدى ئايىلى ئايىنىدىدىدىدىدىدى ئايىلىدىد

ئىسلامنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە راسزان ئېيىنىڭ كېچىلىرىدە ئاياللارغا يېقىنچىلىق قىلىش چەكلەنىگەن ئىدى. كېيىن بۇ ھۆكۈم ئەمەلدىن قالدۇرۇلئان.

سيقول ١٠٠ البترة ٢

وَلا كَا ظُوْاَ اسْوَا الْحَدْرُيْنَكُوْ بِالْبَابِلِ وَثَالُوا بِهَا لِلْهِ الْمَالِي وَثَالُوا بِهَا لِلْهِ الْمُلْوِلِيةِ الْمُلْولِيةِ الْمُلْولِيةِ الْمُلْولِيةِ الْمُلْولِيةِ الْمُلْمِيةِ وَالْمُوْتُولِيةِ الْمُلْمِيةِ وَالْمُوْتُولِيةِ الْمُلْمِيةِ وَالْمُلْمِيةِ وَالْمُلْمِيةِ وَالْمُلْمِيةِ وَالْمُلْمِيةِ وَالْمُلِيّةِ مِنِ اللّهِ لَيْنَ مَنَ الْمُلِمِيةِ وَلَيْنَ الْمِيةِ وَلَيْنِ اللّهِ لَيْنَ اللّهِ لَمِنْ اللّهِ لَكُلْمِيةً وَالْمُلْمِيةً وَلَمْنَ اللّهِ لَكُلْمِيةً وَالْمُلْمُ اللّهِ وَلَيْنَ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّه

بىر ـ بىرىڭلارنىڭ مالىلىرىنى ناھەق يەۋالباڭىلار، بىلەن يەۋېلىش ئۇچىۇن ھاكىمىلارغا پارا دۆلۈم بىلەن يەۋېلىش ئۇچىۇن ھاكىمىلارغا پارا يېڭى چىققار ئاي (يەنى ئايىنىڭ كىچىك چىقىپ چوڭسىدىغانىلىقى، ئانىدىن كىچىكىلەيدىغانىلىقى) توغىرۇلۇق سورىشدۇ. (ئۇلارغا) ئېيتقىنىكى، «ئۇكىلەرنىڭ (تىرىكچىلىك، سودا ـ سېتىق، مۇئامىلە، ۋە ھەجنىڭ ۋاقىتلىرىنى ھېسابلىشى ئۇچۇندۇرى. (جاھىلىيەت دەۋرىدە قىلغىنىڭلاردەك ئىھرامىدىكى چېشكلاردا) ئۆيلەرنىڭ ئارقىسىدىن (تۆشۈك ئېچىپ) كىرىش ياخشىلىقا ياتبايىدۇ. (اللەنىڭ ئەمىرىگە مۇخالىپ ئىش قىلىشىتىن) قورقىقان ئادەم ياخشى

قەمەل (ئىگىسى) دۇر. (ئېهىرامدىكى چېغىڭىلاردا ئادەتتكىدەك) ئۆيلەرنىڭ دەرۋازىسلىرىدىن كىرىڭلار، بەختكە ئېرىشىنىڭلار ئۈچۈن اللەغا تىقۋادارلىق قىلىڭلار، تاجاۋۇز قىلىغلار، سىلەرگە ئۇرۇش ئاچقان ئادەملەرگە قارشى اللە يولىدا جىھاد قىلىڭلار، تاجاۋۇز قىلىڭلار، تاجاۋۇز قىلىغۇچىلارنى اللە ھەققەتەن دوست تۇتبايدۇ(1990). ئۇلارنى (يەنى مۇسىرىكلارنى) (ئۇلار ھەرەمدە بولسۇن، باشقا يەردە ئۇلتۇرۇڭلار، سىلەرنى يۈرتىدىن يەنى مەككىدىن) چىقىرىۋېتىڭلار، يۇرئىدىن يۇرتىدىن چىقىرىۋېتىڭلار، ئويانكەشلىك قىلىش ئۇرۇشتىنىۋ ياماندۇر. تاكى ئۇلار ئۆزلىرى ئۇرۇش ئاچىمىغىچە مەسجىدى ھەرام ئەتىراپىددا ئۇلار بىلەن ئۇرۇش قىلىاڭىلار، ئەگەر ئۇلار (مەسجىدى ھەرام ئەتراپىددا) ئۇلارنى ئۇرۇش ئاچىمىغىچە مەسجىدى ھەرام ئەتراپىددا) ئۇلار ئۇرۇشى ئاچا، ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋېرىڭلار، ئەگەر ئۇلار (مەسجىدى ھەرام ئەتراپىددا) ئەگەر ئۇلار ئۇرۇشى توختاتسا (سىلەرمۇ ئۇرۇشتىن قول يىغىڭلار)، اللە (تەۋبە قىلغۇچىدلارغا) ھەققەتەن مەغىپىرەت قىلىخۇچىدۇر، ناھايىستى مېھىرىيانىدۇر(1982). تاكىي زىسيانىكەشىلىك ھەققىقەتەن مەغىپىرەت قىلىغۇچىدۇر، ناھايىستى مېھىرىيانىدۇرۇشلار، ئەگەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭلار؛ ئەگەر ئۇلار قولىلىلىك قىلىشىقا بولىيانىدۇرۇشلار، ئەگەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭلار؛ ئەگەر ئۇلار قىلىدى قىلىشىقا بولىيانىدۇرۇشلار، ئەگەر ئۇلار قىلىدىلىك قىلىشىقا بولىيانىدۇرۇشلار، ئەگەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭلار؛ ئەگەر ئۇلار قىلىدىلىڭ قىلىشىقا بولىيايىدۇرۇشانى توختاتىسا، زۇلۇم قىلغۇچىدلار؛ ئەگەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭلار؛ ئەگەر ئۇلار ئىلەن ئۇرۇشۇڭلار؛ ئەگەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭلار؛ ئەگەر ئۇلار

(ئۇرۇش) ھارام قىلىنىغان ئاي (ئۇرۇش) ھارام قسلسنان ئايسفا تەڭدۇر (يەنى ئۇرۇش ھارام قىلىنغان ئايلاردا دۇشمىنىڭلار سىلەرگە چېقىلسا، شۇ ئايلاردا سملەرمۇ ئۇلارغا چېقىلساڭلار بولىدۇ)، ھۇرمىتى ساقلىنىشقا تېگىشلىك نەرسىلەر تەڭس باراۋەردۇر (يەنى ھۆرمىتى ساقلىنىشىقا تېگىشىلىك نەرسىلەرنى باشقىلار دەپسەنىدە قىلساء ئىتتىقام ئېلىش يۇزىسدىن، سىلەرمۇ ئۇلارنى دەپسەندە قىلساڭلار ھېج يامسنى يوق)، بىراۋ سىلەرگە قائى جىلىك چېقىلغان بولساء سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنچىلىك چېقىلىڭلار؛ اللە غا تەقۋادارلىق قىلىڭلار، بىلىڭلاركى، الله تەقىۋادارلار بىلەن بىللسدۇر(1947). الله نىڭ يولىدا (پۇل-مال) سەرپ قىلىڭلار، ئۆزەڭلارنى مالاكەتكە تاشلىماڭلار، ئېھسان قىلىڭىلار، ئېھسان قىلغۇچىلارنى اللە ھەقىقەتەن دوست تۇتسدۇ(195). ھەج بىلەن ئۆمرەنى الله ئۇچۇن تولۇق ئورۇنلاڭلار، ئەگەر (دۇشىيەن ياكسى كېسەللىك سەۋەبىسدىن) هەجنى ياكى ئىرمىرەنى ئادا قىلىشتا توسقۇنلۇققا

الشهر الخرام بالشهر المقرام والمفرف في ساهن متكينو اغتدى عنينر قاعتد فاعتد واعتد مي المقطوع من و الفيغة واق والغواطة واختلاقات القدمة المتقوي و والفيغة واق بهذه المفرق والأغلام بالمنابع والمعالمة والمفرق والمدخون المفرقة منا استيسترون القدامية والمفرق والمفرق والمفرق والمدخوف والسم فين المقروب الماضية والمدارية والمائمة والمفرقة من تشقر الفرور والمائمة والمسابقة والمدارة والمنافقة والمفرقة تحقيق في المفرقة والمائمة والمنافقة والمنا

ئۇچردساڭلار، ئۇ ھالدا نېمە ئوڭاي بولسا (يەنى تۆگە، كالا، قويدىن نېمىئى تاپالساڭلار)، شۇنى قۇربانلىق قىلىڭلار، قۇربانلىق قىلىنىدىغان مال جايىغا (يەنى بەلىگىلەنىگەن جايىغا) يەتمىگىچە بېشىڭلارنى چۇشۇرمەڭلار، سىلەردىن كىمكى كېسەل ريەنى چېچىنى چۇشسۇرسە زىيان قىلسىدىغان كېسەل) ياكى بېشىدا ئىللەت (يەنى باش ئاغرىقى، يىتقا ئوخشاشلار) بولۇپ (بېشىنى چۈشۈرمىسە)، فىدىيە قىلىش يۇزىسىدىن (ئۇچ كۈن) روزا تۇتسۇن، ياكى (ئالتە مسكىنسگە ئۇچ سأ) سەدىسقە بەرسۇن، ياكى (بىرەر مال) قۇربانلىق قىلسۇن، ئەمىنلىكتە بولغان چېغىڭلاردا (ئاراڭلاردىن) ئۆمرە قىلغاندىن كېيىن ھەج قىلىشتىن بەھرىيەن بولغان ئادەم (يەنى ھەجدىن بۇرۇن ئۆمىرە قىلسىپ تاماملىغان ئادەم) نېمە ئوڭاي بولسا، شۇنى قۇربانلىق قىلسۇن، (پۇلى يوقلۇقتىن ياكى قۇربانلىق مال يوقلۇقىدىن قۇربانلىق مال) تاپالىسغان ئادەم ھەج جەريانسدا ئىۋچ كىۋن روزا تۇتسۇن، (ھەجدىن) قايتقاندىن كېيىن يەتتە كۈن روزا تۇتسۇن، ئۇنىڭ ھەمبىسى ئون كۈن بولىـدۇ. مانا بۇ ريەنى ئۆمرە قىلغان ئادەمگە قۇربانلىق قىلىش لازىملىقى ياكى روزا تۇتۇش ھەقتىدىكى ھۆكۈم) مەسجىدى ھەرام دائىرىسىدە (يەنى ھەرەمدە) ئولتۇرۇشلۇق بولىنغان كىشىلەر ئۈچۈندۇر. اللهمَا تَمَوَّادارِلِيق قبلنگلارِ، بِبلنگلارِكي، الله نبكُ تَازابِي قاتتىقْتُوْرِ⁽¹⁹⁶)، همج وَاقْتَى مَعْلُوم بىرقانىچە ئايدۇر (يەنى شەۋۋال، زۇلىقەئىدە ئايىلىرى ۋە زۇلھەجىجە ئېيىسنىڭ ئون كۈنىدۇر). بۇ ئاپلاردا ھەج قىلىشنى نىيەت قىلغان (يەنى ئېھرام باغلىغان) ئادەمنىڭ جىنسىي ئالاقە قىلىشى، گۇناھ قىلىشى ۋە جاڭجال قىلىشى مەنئى قىلىنىدۇ، سىلەر قانداقلىكى ياخشى ئەمەلئى قىلساڭلار، الله ئۇنى بىلىپ تۇرىدۇ (ئاخىرەتلىكىڭلار ئۇچىۇن) زادــراھىلە ئېلىۋېـلىڭلار، ئەڭ ياخىشى زادسراهسلە تەقىۋادارلىقىتۇر. ئىي ئەقسل ئىگسلىسرى! ماڭسا تەقىۋادارلىق قىلىڭىلار(197)،

لَيْنَ عَلَيْهُ مُوعُنَامُ أَنْ تَتَمَقُّوا فَهُ لاَيْنَ تَوْلِكُوْ.

وَإِذَا أَأَفُهُ مُوْمِنَ مُوفِي فَا فَكُو الله عِنْمَ الشَّعْدِ الْمَحْدُوا الله عِنْمَ الشَّعْدِ الْمَحْدُوا الله عِنْمَ الشَّكُونُ وَلَا المَعْلَمُ وَالله عِنْمَ المَعْدُوا الله عَلَيْهُ وَالمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالله عِنْمَ المَعْلَمُ وَالله وَالله المَعْلَمُ وَالله وَالله المَعْلَمُ وَالله وَلَاهُ وَالله وَالله وَالله وَالله وَالله وَالله وَالله وَالله وَلَا الله وَالله وَلَالله وَلَا له وَلَالله وَلَا لَهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلِهُ الله وَلَا لهُ وَلَا لهُ وَلَا لَهُ وَلِهُ وَلَا لهُ وَلَا لهُ وَلَالله وَلَا لهُ وَلِهُ وَلَا لهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلِهُ الله وَلَا لهُ وَلِهُ وَلِهُ الله وَلِهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلَا لهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلَا لهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلْهُ وَلِهُ وَلَا لَهُ وَلِهُ وَلَا لَهُ وَلَاللهُ وَلَا لَهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلَاللهُ وَلَا لَهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلِهُ وَلِهُ اللهُ وَلِهُ وَلَا لَهُ وَلِهُ وَلِهُ

پەرۋەردىكارىڭلاردىن (ھەج مەۋسۇمىدە تىجارەت ۋە باشقا ئوقەت ئارقىلىق) رىزىق تەلەپ قىلساڭلار، سىلەرگە ھېچ گۇناھ بولسايدۇ، ئەرەئاتتىن قايتقان چېغىڭلاردا مەشئەرى ھەرامدا (يەنى مۇزدەلسفەدە) ئانلىقى ئۈچۈن، ئۇنى ياد ئېتىڭلار، ئىلگىرى سىلەر ھەقىقەتەن گۇمراھ ئىدىڭىلار (يەنى اللە سىلەرنى ھىدايەت قىلىشىتىن ئىلسگىرى كۇمراھىلار قاتارىدا ئىدىڭلار)(1983). ئاندىن كېيىن، سىلەر (ئەرەئاتتىن) كىشسلەر قايىتقان جاي بىلەن قايتىڭىلار، اللە دىن مەغپىرەت تەلەپ قىلىڭلار. اللە ھەقىقەتەن نامايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، نامايىتى مېھرىباندۇر (1980).

سىلەر ھەجگە ئائىت ئىبادەتلەرنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، اللەنى بولسا ئاتا-بوۋاڭلارنى (پەخىرلىنىپ) ياد ئەتكەندەك ياكى ئۇنىڭدىنمۇ زىيادە ياد ئېتىڭلار، بەزى كىشىلەر: «ئى پەرۋەردىگارىسىزا
بىزگە (ئېسۇدىمىزنى) بۇ دۇنيادىلا بەرگەن» دەيدۇ. ھالسۇكى، ئۇنىڭغا ئاخىرەتتە (ياخشلىقتىن)
ھېچ ئېسىۋە يوقتۇر(2000). بەزى كىشىلەر: «پەرۋەردىگارىمىز! بىزگە دۇنيادا ياخشلىق ئاتا قىلغىن،
ئاخىرەتتىمۇ ياخشلىق ئاتا قىلغىن، بىزنى دوزاخ ئازابىدىن ساقلىسغىن» دەيدۇ(2011). ئەنە شۇلار
ئۆزلىرى قىلغان ئەمەللىرىنىڭ مول مېۋىسنى كۆرىدۇ. اللەنىڭ ھېساب ئېلىس تېلىدۇر (يەنى
شۇنچە كۆپ خالايىقتىن قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ھېساب ئېلىپ بولىدۇ)(2000). ساناقىلىق كۇنلەردە
رەينى تەشرىق كۇنلىرىدە) اللەنى ياد ئېتىڭلار (يەنى نامازلىرىڭلارنىڭ ئاخىرىدا تەكبىر ئېيتىڭرەينى تەشرىق كۇنلىرىدە) اللەنى ياد ئېتىڭلار (يەنى نامازلىرىڭلارنىڭ ئاخىرىدا تەكبىر ئېيتىڭلار)، (مىنادىن) ئالدىراپ ئىككى كۇندە قايتقان ئادەمىگە ھېچ گۇناھ بولىيدۇ، تەخسىر قىلىپ
قايتىقان ئادەمىگىمۇ ھېچ گۇناھ بولىمايىدۇ، (يۆقىرىقىي ئەھىكامىلار) تەقىۋادارلىق قىلىسپ
رەھىجىنى تولۇق ئادا قىسلىماقىچىي بولغان) ئادەم ئىۋچۇنىدۇر. اللە دىن قورقۇڭلار؛
بىلىگىلاركىي، سىلەر ھېساب ئىۋچۇن اللەنىڭ دەرگىاھىغا يىخسلىسىلەر (2002).

مِنْ يَعُدِهِ مَا جَنَّاءُتُهُ فَإِنَّ اللهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿

(ئى مۇھەمبەد!) كىشسلەر ئارىسىدا شۇنداق ئادەم باركى، ئۇنىڭ دۇنىيا تىرسكىچىلىكى توغرىسىدىكى سۆزى سېنى قىزىقتۇرىدۇ (لېكىن ئۇ يالغانچى مۇناـ يىقتۇر)، ئۇ دىلىدىكى نەرسىگە (يەنى دىلى باشقا تىلى باشقا ئەمەسلىكىگە) الله نى گۇۋاھ قىلسدۇ، ھالبۇكىي، ئۇ (ساڭا ۋە ساڭا ئەگەشىكۇچسلەرگە) ئەشەددىي دۇشبەندۇر (كۆرۈنۇشتە ئۇ شېرىن سۆزى ئارقىلىق دىندار قىيايەتكە كىرىۋالسدۇ) (¹⁹⁶⁴⁾، ئۇ (ھۇزۇرۇڭدىن) قايتقاندىن كېيىن، زېمسندا بۇزۇق چىلىق قىلىش ئۇچيۇن ۋە زىرائەتىلەرنى، ھاپىۋات ناتلارنى ھالاك قىلىش ئۇچۇن تىرىشىدۇ (ئۇنىڭ بۇزغۇنچىلىقى ئەمەلدە ئىنسانىلارنى ھالاك قىلىسش ئۇچۇندۇر، چۇنكى زىرائەتلەرسىز ۋە ھايۋاناتلارسىز ئىنانلارنىڭ ياشىيالىشى مۇمىكمىن ئەمەس)، اللە بۇزۇقچسلىقنى ياقستۇرمايىدۇ (345)، ئۇنىڭغا (ۋەزى نەسسەەت قىلىنىپ يامان سۆزدھەرسكەتسلىرىڭىدىن قايتىپ) الله دىن قورققىن دېيىلسە، غۇرۇرى ئۇنسڭغا گۇناھ يۈكىلەيدۇ (يەنى ھەقتىن تەكەببۇرلۇق بىلەن

باش تارتىپ، يىتنە_ياساتتا تېخىمۇ ئەزۋەيلەيدۇ)، ئۇنىڭغا جەھەننەم يېتەرلىكتۇر، جەھەننەم ناھايىتى يامان جايدۇر(200). بەزى كىشىلەر باركى، ئۇلار اللەنىڭ رەزاسى ئۇچۇن جېنىنى پىدا قىلىدۇ (قىلغان ئەمەلى بىلەن يەقەت اللەنىڭ رازىلىقىنىلا تىلەيدۇ) ، اللە بەندىلىرىگە تولىمۇ مەرھەمەتلىكتۇر(2007، ئى مۆمىنلەر! ئىسلام دىنىغا پۈتۈنلەي كىرىڭلار (يەنى ئىسلام دىنىنىڭ پۈتۈن ئەھكاملىرىغا بويسۇنۇڭلار، بەزى ئەمكاملىرىغا ئەمەل قىلىپ، بەزى ئەمكاملىرىنى تەرك ئەتبەڭلار)، شەيتاننىڭ يوللىرىغا رۋە ئىغۋاسىغا) ئەكەشمەڭلار، شەيتان سىلەرگە ھەقىقەتەن ئاشكارا دۇشىمەندۇر(200)، سىلەرگە (ئىسلام دىنىنىڭ ھەقلىقىىنى كىۆرسستىدىلغان) روشەن دەلىللەر كەلىگەنىدىن كېسپىن (توغسرا يولسدىن) تېيىسى كەتسەڭلار ، بىلىڭلاركى ، (سىلەر جاز الىئىسىلەر ، چۇنكى) اللە غالىبتۇر (يەنى سىلەردىن ئىسنىتىقام ئېلىشتىن ئاجىز ئەمەستۇر)، ھېكبەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر⁽²⁰⁹⁾، ئۇلار (يەنى ئىسىلامىغا كسرىشىنى تەرك ئەتكەنلەر) يەقەت اللەنىڭ رقىيامەت كۇنى خالايىقنىڭ ئارىسىدا ھۆكىۈم چىقىرىش ئۇچىۇن) بۇلۇت پارچىلىرى ئىچىدە كېلىشىنى، پەرىشتلەرنىڭ كېلىشىنى ۋە (خيالايسقىنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىلىپ، بىر گۇرۇھ جەنئەتى، بىر گۇرۇھ دوزىخى بولۇپ ئايرىلىش بىلەن خالايىقنىڭ) ئىشىنىڭ پۈتۈشىنى كۈتەمدۇ؟ (بەندىلەرنىڭ) ھەمبە ئىشى اللە غا قايتۇرۇلىدۇ(210). رئى مۇھەممەد!) ئىسرائىل ئەۋلادىدىن سورىغىنكى، بىز ئۇلارغا نەقەدەر كۆپ روشەن دەلىللەرنى ئاتا قىلدۇق. كىيكى اللەنىڭ نېيىتىگە ئېرىشكەندىن كېيىن، ئۇنى (كۇفرىلىق قىلىپ) ئۆزگەرتىۋەتسە (الله ئۇنىڭغا ئازاب قىلىدۇ)، اللەنىڭ ئازابى ھەقىقەتەن قاتتىقتۇر(BII).

سيقول ٢ ١١٨ الميتوة ٢

نين بلون كفرا النيخ الذين وتعدّ ولله الذين المؤن النيخ المنتئ والمنتئ ويت المؤن النيخ المنتئ ويت المنتئ ويت المنتئ ويت المنتئ ويت المنتئ ويت المنتئ ويت المنتئ الم

كاپىرلارغا دۇنيا تىرىكچىلىكى چىرايلىق كۆرستىلدى (يەنى ئۇلار دۇنيانىڭ شەھۋەتلىرىگە، ئېمەتلىرىگە مەپئۇن بولىدۇ)، مۆمىنىلەرنى مەسخىرە قىلىىدۇ، ھالبۇكى قىيامەت كىۋنى تەقىۋادارلار ئۇلاردىىن دەرىجە جەھەتتە) ئۈستۈن تۇرىدۇ؛ اللە خالىغان كىشگە ھېسابىسىز رىزىق بېرىىدۇ (BEE). ئىنسانلار (كېيىن ئۇلارنىڭ بەزىسى ئىمان ئېيتىپ، بەزىسى ئىمان ئېيتىپ، بەزىسى ئىمان ئېيتىپ، بەزىسى ئىمان ئېيتىپ، بەزىسى لىرگە جەنىئەت بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگىۋچىى، لىرگە جەنىئەت بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگىۋچىى، دۆزاختىن) ئاكاھلاندۇرغۇچى پەيغەمىبەرلەرنى ئەۋەتتى؛ (اللە) كىشىلەرنىڭ ئىختىلاپ

قىلىقان ئەرسىلىرى ئۇستىدە ھۆكۈم چىقىرىش ئىۋچۇن، ئۇلارغا ھەق كىتابىنى ئازىىل قىلىدى، پەھەت كىتاب بېرىلىگەن كىشىلەرلا ئىۋزلىرىسگە روشەن دەلىللەر كەلگەنىدىن كېيىرىلار مۇمىنىلەرگە ھەسەت قىلىسپ)، كېيىرىن ئىۋزئارا ھەسەت قىلىشىپ، ئايىرلار مۇمىنىلەرگە ھەسەت قىلىسپ)، كىتاب توغرىسدا ئىختىلاپ قىلىشتى. الله ئۆز ئىرادىسى بويىچە مۆمىنىلەرنى ئۇلار (يەنى گۇم-راھلار) ئىختىلاپ قىلىشتان ھەقىقەتكە ھەدايەت قىلدى. الله خالىغان كىشىنى توغرا يولغا باشدىلايدۇ (213)، سىلەر تېخى ئىلگىرىكىلەر ئۇچرىغان كۆلپەتلەرگە ئۇچرىساي تۇرۇپ جەنىئەتكە كەرىشنى ئويلامىلەر؟ سىلەردىن ئىلگىرى ئۆتكەن (سۆمىن)لەر ئېفىرچىلىقلارغا، كۆلپەتلەرگە ئۇچرىلىقلارغا، كۆلپەتلەرگە ئۇچرىيان ۋە چۆچۈتۈۋېتىلگەن ئىدى، مەتتا پەيفەمبەر ۋە مۇسئلەر: ھاللەنىڭ (بىزگە ۋەدە قىلغان) ياردىمى ھەقىقەتەن يېقىندۇر (2113) ياردىمى ھەقىقەتەن يېقىندۇر (2114) سورايىدۇ، ئېيتىقىنىكى، ھال مۇلكىڭلاردىن ئېسىسنى سەرپ قىلىماڭلار، ئۇنى ئاتارائىي مۇھمىمەدا) سەنىدىن (مالىلىرىنى) قانىداق سەرپ قىلىماڭلار، ئۇنى ئاتامۇرايىدۇ، ئېيتىقىنىكى، ھال مۇلكىڭلاردىن ئېسىسنى سەرپ قىلىماڭلار، ئۇنى ئاتائاناڭلارغا، خىش-ئەقىرىدىن ئېسىسنى قىلىماڭلار، اللە ئۇنى بىلىپ تۇرسدۇ، ياخاتەن ئېسىسنى قىلىماڭلار، اللە ئۇنى بىلىپ تۇرسدۇ، ياخاتەن

المنه عَلَيْهُ الْمُعْلَقِ الْمُؤْوَالْمُؤْوَ الْمُؤْوَاهِنَا وَمُوعَةُ الْمُؤْوَاهِنَا وَمُوعَةُ الْمُؤْوَاهِنَا وَمُوعَةُ الْمُؤْوَاهِنَا وَمُوعَةُ الْمُؤْوَاهِنَا وَمُوعَةُ الْمُؤْوَالِهِ وَمُؤْوَاهِنَا وَمُوعَةُ الْمُؤْوَالِهُ وَمَا الْمُؤْوَالِهُ وَمَا الْمُؤْوَالِهُ وَمَا الْمُؤْوَالِهُ وَمَا الْمُؤْوَالِهُ وَمَا الْمُؤْوَالِهُ وَمَا الْمُؤْوَالِهُ وَمُؤْوَالِهُ وَمُؤْوَا اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُؤْوَالِهُ وَمُؤْوَالِهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ لِللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ لِللّهُ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَمُنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّه

سلەرگە جىھاد پەرز قىلىنىدى. ھالبوۋكى، سىلەر ئۇنى ياقتۇر سىلەر ئوسىنى ياقتۇر ماسىلىقىسىڭلار مۇمىكىن، ئەمىما ئۇ سىلەر ئۇپۇن پايدىلىقتۇر: سىلەر بىرەر نەرسىنى ياقتۇرۇشۇڭىلار مۇمىكىن، ئەمما ئۇ سىلەر ئۈچۈن زىيانىلىقىتۇر، بىلىدۇ، سىلەر بىلەيسىلەر، (شۇنىڭ ئۈچۈن) اللە بىلىدۇ، سىلەر بىلەيسىلەر، (شۇنىڭ ئۈچۈن) اللە بىلىدۇ، سىلەر بىلەيسىلەر، (شۇنىڭ ئۈچۈن) اللە سەنىدىن: ھمارام قىلىنىغان ئايىدا ئۇرۇش قىلىش چىوڭ كۇناھىدۇر: اللە نىڭ قىلىدىن توسۇش، اللەغا كۇغرىلىق قىلىدىن، مەسىدى ھەرامىدا (ئىسبادەت قىلىشىتىن) توسۇش ۋە مىسىدى ھەرامىدا (ئىسبادەت قىلىشىتىن) توسۇش ۋە مەسىدى ھەرامىدا (ئىسبادەت قىلىشىتىن) توسۇش ۋە مەسىدى ھەرامىدا (ئىسبادەت قىلىشىتىن) توسۇش ۋە

الله نىڭ دەركاھىدا تېخىسبۇ چىوڭ گۇناھىتۇرە، ئولار (يەنى كۇفئارلار) قولىدىن كەلسلا قىلىش) ئادەم ئۆلتۈرۈشتىنىۇ قاتىتىق گۇناھىتۇرە، ئۇلار (يەنى كۇفئارلار) قولىدىن كەلسلا سىلەرنى دىنىڭىلاردىنى قايىتۇرۇۋەتىكەنىگە قەدەر سىلەر بىلەن داۋاھىلىق ئۇرۇشىدۇ، سىلەردىنى ئايتىپ كاپىر پېستى ئۆلسە، ئۇنىڭ ئەمەلىلىرى دۇنىيا ۋە ئاغىسرەتتە بىكار بولۇپ كېتىدۇ، بۇنداق ئادەملەر ئەھلى دوزاختا مەڭگۇ قالغۇچىلاردۇر 1837م شۈبېسىزكى، ئىمان ئېيتقانىلار، ھىجرەت قىلغانىلار ۋە الله نىڭ يولىدا جىھاد قىلغانلار ئەنە ئۇنداق كىشلەر اللەنىڭ رەھمىتىنى ئۇمىد قىلىدۇ؛ اللە ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىد دۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر 1815. (ئى مۇھەمبەد!) سەندىن ھاراق ۋە قىبار توغرىسىدا سورىدىكى دۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر 1815. (ئى مۇھەمبەد!) سەندىن ھاراق ۋە كىشىلەرگە (ئازغىنىلا ماددى) يايىدىسۇ بار، لېكىنى ئۇلاردىكى گۇناھ پايىدىسقا قارىخانىدا تىپىخىسىۋ چىوڭ دېكىن، ئۇلار سەنىدىن ئېلىردىكى گۇناھ پايىدىسقا قارىخانىدا تىپىخىسىۋ چىوڭ دېكىن، ئۇلار سەنىدىن ئېسىسىنى سەدىقىم قىلىشى توغىرۇلۇق سورايىدۇ، «رئېشىياجدىن) ئارتۇقىنى (سەدىغە قىلىڭلار)» دېگىن، (دۇنىيا ۋە ئاخىرەتنىڭ ئىللىرىنى) تەپەككۇر قىلىشىڭلار ئۇچۇن اللە ئۇز ئايەتىلىرىنى سىلەرگە شۇنىداق بايان قىلىدۇلەك!

إلى الثيثا والايدة ويشتازنك عن البنطئ فارا للكرا والمدة والمشترة ويشتازنك عن البنطئ فارا للكرك والمداخ والمشترة المدينة والمشترة المدينة والمشترة والمدينة والمشترة والمدينة والمشترة والمسترة والمتنافزة والمتن

(ئىي مۇھەمىيەد!) ئۇلار سەنىدىن يىپتىسلەر توغرۇلۇق سورىشىدۇ، ئېيتىقىئىكى، «(تەربىيىلەش، ماللىرىنى ئۆستۇرۇپ) ئۇلارنى تۈزەش ياخشىدۇر، ئۇلار بىلەن (ئۇلارغا يايىدىلىق بولغان رەۋىشتە) ئارىلىشىپ ياشساڭلار، ئۇ چاغىدا ريەنى ئۇلارغا قېرىنداشلارچە مۇئامىلە قىلىڭلار)، ئۇلار سىلەرنىڭ دىنىي قېرىئداشلىرىڭلاردۇر. اللە (يېتىملەرنىڭ ئىشىلىرىنى) بۇزغۇچىي ۋە تۇزىنگىۇچىىنى بىلىپ تۇرىدۇ. ئەگەر اللە خالىسا، سىلەرنى (قىيىن ئىشقا تەكلىپ قىلىش بىلەن) چوقۇم جاپاغا سالات تى، الله ھەقسقەتەن غالىستۇرە ھېكسمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (220). رئى مۇسۇلبانلار!) مۇشرىك ئاياللار ئىمان ئېيتىمىغىچە ئۇلارنى نىكاھىڭلارغا ئالماڭلار، (ھۇر) مۇشرىك ئايال (ھۆسى-جامالى ۋە مېلى بىلەن) سىلەرنى مەيستۇن قىلغان تەقدىر ــ دىيۇ، مۆمىن دېدەك، ئەلۋەتىتە، ئۇنىڭدىن ئارتۇق تۇر. مۇشرىك ئەرلەر ئىمان ئېيتىمىخسچە مىۆمىن

ئاياللارنى ئۇلارغا ياتلىق قىلماڭلار، (ھۇر) مۇشرىك ئەر سىلەرنى مەپستۇن قىلىغان تەقسدىردىمۇ مۆمىن قۇل، ئەلۋەتىتە، ئۇنىڭىدىن ئارتۇقىتۇر. ئەنە شۇلار ريەنى مۇشىرىنىڭ ئەر ۋە ئايالىلار سلەرنى) دوزاخقا چاقىرىدۇ، اللە ئىۆز ئىرادىسى بويىچە (سىلەرنى) جەنسنەتكە، مەغپىرەتكە چاقىرىدۇ، كىشىلەر پەند-نەسىھەت ئالسۇن دەپ اللە ئۇلارغائۆز ئايەتلىرىنى بايان قىلىدۇ⁽²²¹⁾، (ئى مۇھەمبەد!) ئۇلار سەندىن ھەيز توغرۇلۇق (يەنى ھەيزدار ئايال بىلەن جىنسى ئالاقە قىلىشنىڭ دۇرۇسلۇقى ياكى دۇرۇس ئەمەسلىكى توغرۇلۇق) سورايدۇ. ئېيتقىنكى، «ھەيز زىيانلىقتۇر (يەنى ھەي: مەزگىلىدە جىنسىي ئالاقە قىلىش ئەر ـ خوتۇن ھەر ئىككىسىگە زىيانلىقتۇر)، ھەيز مەزگىلىدە ئايالىڭلاردىن نېرى تۇرۇڭلار، (ھەيزدىن) پاڭ بولغۇچە ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلباڭلار، پاك بولغاندا، ئۇلارغا اللە بۇيرۇغان جايدىن يېقىنچىلىق قىلىڭلارى. اللە ھەقىقەتەن تەۋبە قىلغۇچىلارنى دوست تۇتىدۇ. (هارامدىن ۋە نىجاسەتتىن) ياك بولغۇچىلارنى ھەقىقەتەن دوست تۇتىدۇ(222). ئاياللىرىڭلار سىلەر تُهُ حَوْنَ (خَوُددي) تُبكننز ارليقتور (يوني نوسل تيربيديغان جايدور)، تُبكينز ارليقيڭيلارغا خالسفان رەۋىكىتە كېلىڭلار، ئۆزەڭىلار ئۇچۇن ئالدىنئالا ياخشى ئەمەل تەييارلاڭلار، (گۇناھىتىن چەكىلىنىش بىلەن) اللە دىن قورقۇڭىلار، بىلىڭىلاركىي، سىلەر اللە غا مۇلاقات بولۇسىملەر، مۆمىنىلەرگە (جەنىنەت بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگىن(223)، ياخشىلىق قىلىماسلىقىقا، تەقىۋادار بولساسلىققا ۋە كىشىلەرنى ئەپلەشتۇرمەسلىككە قەسەم قىلىش شەكلى بىلەن (ئۇلارنى قىلىشقا) اللهني توسالغة قبلهاڭلار ريعني الله ببلمن قهسهم قبليشني ياخشي الشلارني قبلهاسليقنياف سهؤهبي قىلماڭلار)، اللە (سۆزلىرىڭلارنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ئەھۋالىڭلارنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر⁽²²⁴⁾.

384

لانظانيان كۈللىلى الله بى الىناخر دىدن ئىلونى ئۇلۇن بهاتسىت ئۇزىلا دائىد خىلاشىدۇ بولان ئۇلۇن مەن ئىسلۇم ئىلىش ارىتە قاشغۇ دۇلان ئۇلۇن دائە خىلىن دائىللىكى ئەن بالغىرى ئالىلىدى ئائىلىدى ئائىلىدى ئىلىنى دائىلىدە ئىلىدە ئىلىدە ئىلىدە ئىلىدە ئىلىدە ئىلىدى ئائىلىدى ئىلىنى ئىلىدى ئىلىدە ئىلىدە ئىلىدى ئى

مەقسەتسىز ئىچكەن قەسىمىڭلار ئۇچۇن اللە سىلەرنى جازاغا تارتمايدۇ، قەستەن ئىچكەن قەسىمىڭلار ئۇچۇن الله سىلەرنى جازاغا تارتىدۇ. اللە مەغپىرەت قىلغۇ-چىدۇر، ھەلىمدۇر (يەنى بەندىسلىرىسنى جازالاشقا ئالدىراپ كەتبەيدۇ) (²²⁵. ئاياللىرىغا يېقىنچىلىق قىلماسلىقىقا قەسەم ئىچىكەن كىسشىلەر تۆت ئاي كۆتىدۇ؛ ئەگەر ئۇلار رېۋ مۇددەت ئىچسدە ئاياك لمريفا يبقىنجىلىق قىلىشىقا) قايتىسا، (ئايالىلىرسغا يامانلىق قىلغان گۇنامىنى) اللە ھەقىقەتەن مەغپىد رەت قىلغۇچىدۇر. اللە ناھايىتى مېھرىباندۇر (226. ئەگەر ئۇلار تالاق قىلىش نىيستىگە كەلىسە، اللە ھەقىقەتەن (ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇ-چىدۇر، (نىيەتلىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىىدۇر (1887)، تالاق قىلىنغان ئاياللار ئۈچ ھەيز ئۆتكۈچە ئىددەت تؤتىدۇ. ئەگەر ئۇلار الله غا، ئاخسرەت كىۇنسگە ششنىدسكەن، بەچچىدانلىرىدىكى اللە ياراتىقان نەرسىنى (يەنى بالىنى ياكى ھەيسزنى) يوشۇرۇشى

دۇرۇس ئەمەس، ئۇلارنىڭ ئەرلىرى ئەگەر ئەپلىشىپ قېلىشنى خالىسا، شۇ مۇددەت ئىچىدە ئۇلارنى قايتۇرۇپ كېلىشكە (باشقىلارغا قارىغاندا) ئەڭ ھەقلىقتۇر. ئاياللىرى ئۇستىدە ئەرلەرنىڭ ھەقلىرى بولفىنىدەك، ئەرلىرى ئۇستىدە ئاياللارنىڭمۇ ھەقىلىسرى بار (يەنى ئايالىلار مۇۋاپىسق دەرىجىدە هوقۇقتىن بەھرىيەن بولۇشى كېرەك، مۇۋاپىق دەرىجىدە مەجىبۇرىيەتمۇ ئۆتىشى كېرەك). (ئايالـ لارغا مەھرى بېرىش ۋە ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىنى قامداش مەجبۇرىيەتلىسرى ئەرلەرگە يۈكلەنگەنلىك تىن) ئەرلەر ئاياللاردىن بىر دەرىجە ئارتۇقلۇققا ئىگە. اللە غالىبتۇر. ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (228). رقايتا يارىشىشقا بولىدىغان) تالاق ئىككى قېتىبدۇرە ئۇنىڭدىن كېيىن (خوتۇنىد نى) چىرايلىقچە تۇتۇش، ياكى ياخشىلىق بىلەن (يەنى زۇلۇم قىلىماي، يامان گېپىىنى قىلىماي، كشيلهرني تؤنيڭدىن يېراقلاشتۇرماي) قويۇۋېتش لازىم. الله نىڭ بەلگىلىمىلىرىگە رىسئايە قىلال ماسلىق خەۋپىي ريەنى ياخشى ئىۆتەلىمەسلىك، اللە بەلىگىلىگەن ئەر-خوتۇنىلۇق موقۇقىلىرسغا رىئايە قىلالىياسلىق خەۋپىي) بولىسىلا، ئۆزەڭلارنىڭ ئايالىلىرىڭلارغا (مەھىرى ئىۋچىۇن) بەرگەن مال-مىۋلىۋكىتىن ھېچىقانىداق نەرسىنى قايىتۇرۇۋېلىش دۇرۇس بولىمايىدۇ. ئەگەر سىلەر ئۇلار (يەنى ئەر-ئايال)نىڭ اللە نىڭ بەلىگىلىمىلىرسگە رىئايە قىلالماسلىقىدىن قورقساڭلار، خوتۇننىڭ رتالاق خېتىنى ئېلىش مەقسىتىدە) مال بەرگەنلىكى ئۇچۇن ئۇ ئىككىسگە (يەنى ئەر ـ خوتۇنغا) كۇنام بولبايدۇ. ئەنە شۇلار اللەنىڭ بەلگىلىسلىرىدۇر، ئۇنىڭغا خىلايلىق قىلياڭلار اللەنىڭ بەلگىلىمسلىرمىگە خىسلاپىلىق قىلىغۇچىلار زالىمىلاردۇر (²⁰⁰)،

ئەگەر (ئۇ) ئۇنى (يەنى خوتۇنسنى) (ئۇچ قېتىم) تالاق قىلسا، (خوتۇن) باشقا ئەرگە تەگىمسىگىچە ئۇنىڭغا دۇرۇس بولىمايىدۇ، كېيىنىكى ئەر ئۇنى تالاق قىلىغانىدىن كېيىسى (ئىنددىنتىنى توشقۇزۇپى، بۇرۇنىقى ئەر بىلەن قايىتا ياراشسا، ئۇلارغا ھىيىچ گۇناھ بولىمايىدۇ. ئەگەر ئۇلار الله نباق به لكيليسلونكه ربئايه قبلالا يدبغانليقيني (يەنى قايتا ياراشقانىدىن كېيىن ياخىشى ئۆتەلەيـ دىغانىلىقىنى) تەسەۋۋۇر قىلىا، بۇ اللەنىڭ بەلگىلىمىلىرىدۇركى، اللە ئۇنى بىلسدىغان (يەنى ئىشىنىڭ ئاقىۋىستىگە يەمىي يېستىدىغان) قەۋم ئىۋچىۋن بايان قىلىندۇ (⁽²³⁰⁾، سىلەر ئايالىلارنى تالاق قىلغان بولساڭلار، ئۇلارنىڭ ئىددىتى توشاي دەپ قالغان بولساء ئۇلار بىلەن چىرايلىقچە يارىشىپ، (ئۇلارنى نىكاھىڭلاردا) تۇتۇڭلار، ياكى ئۇلارنى ياخشىلىق بىلەن قويۇۋېتىڭىلار، زۇلۇم قىلىش

مەقسىسىدە زىيان يەتكۈزۈپ ئۇلارنى تۇتۇۋالماڭلار. كىيكى شۇنداق قىلىدسكەن (يەنى كىيكى چېرايلىقچە ئۆي تۇتۇش نىيىتى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئىددىتىنى ئۇزارتىپ زۇلۇم قىلىش نىيىتىدە خوتۇنى بىلەن يارىشىدىكەن)، ئۆزىگە ئۆزى زۇلۇم قىلغان بولىدۇ. الله نىڭ ئايەتىلىرىنى كۈلكە قىلىۋالياڭلار (يەنى الله نىڭ ئەمكامىلىرىنى خىلاپىلىق قىلىش يولىى بىلەن مەسخىرە قىلىۋاللار)، الله نىڭ سىلەرگە بەرگەن نېمىتىنى ۋە سىلەرگە ۋەز-نەسھەت قىلىش ئۈچۈن نازىل قىلغان كىتابىنى، ھېكىيىئىنى (يەنى كىتابىدىكى ئەمكاملارنى) ياد ئېتىڭلار، الله غا تەقۋادارلىق قىلىڭلار. بىلىڭلاركى، الله ھەر نەرسىنى بىلگىۋچىدۇر (تەڭگەكەر سىلەر ئايالىلارنى تالقى قىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىددىتى توشقان ۋە قائىدە بويىيچە (تەگسەكچى بولغان) ئېرى بىلەن پوئتۇشكەن بولسا، ئۇلارنى نىكاھىلىنىشتىن توسماڭىلار. بۇنىڭ ئېرى بىلەن، ئىچىڭىلاردىن الله غا ۋە ئاخىلىرەت كىۋنىگە ئىلمان كەلىتۇرگەنلەرگە ئىمسىھەت ئېلىش، الله نىڭ ئەمرىلىرىنى ئىمسىھەت ئېلىش، الله نىڭ ئەمرىلىرىنى ئىمكاملىرىدىن سىلەرگە ئېچىلەن ئەڭ پايىدىلىدىقىت ئېلىش، اللەنىڭ ئەمرىلىرىنى ئىمكاملىرىدىن سىلەرگە ئېچىلەن ئەڭ پايىدىلىدىقى ئىكەنلىكىنى) اللە بىلدۇ، سىلەر ئىۋچۇن ئەڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى) اللە بىلدۇ، سىلەر بىلەيسىلەر ئەڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى) اللە بىلدۇ، سىلەر بىلمەيسىلەر ئەڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى) اللە بىلىدۇ، سىلەر بىلەن بىلەر ئەڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى) اللە بىلىدۇ، سىلەر بىلمەيسىلەر ئەڭ پايدىدىلىكىنى) اللە بىلىدۇ، سىلەر بىلمەيسىلەر ئەڭ پايدىدىلىكىنى) اللە بىلىدۇ، سىلەر بىلمەيسىلەر ئەڭ پايدىلىكىنى

r Sullist prop

rdie

ئانىلار (بالسلارني ئېمستىش مۇددىتسدە) تولۇق ئېمىتبەكچى بولسا، تولۇق ئىكىكى يىسل ئېمىتىشى لازىم. ئاتىلار ئانىلارنى قائىدە بويسچە بېسمەك-ئىجمەك ۋە كىيىم ــ كېچەك بىلەن تەمىئلەپ تۇرۇشى كبرمك كبشي يهقهت قولندين كبلندسغان فشقسلا تەكلىپ قىلىنىدۇ. ئانىنى بالىسى سەۋەبلىك زىسيان تارتقۇزماسلىق، ئاتىنىمۇ بالىسى سەۋەبلىك زىسيان تارتقۇزماسلىق لازىم. (ئەگەر ئاتا ئىۆلۇپ كەتسە) ئۇنىڭ ۋارىسى ئاتىغا ئوخشاش مەسئۇلىيەتنى (يەنى ئانا بولغۇچىغا نەپىقە بېرىش ۋە ئۇنىڭ ھەقسلىرىگە رىئايە قىلىش قاتارلىقلارنى) ئۆز ئۈستىگە ئېلىشى كبرة. ئەگەر ئاتا_ئانا كېڭىشىپ (بالىنى ئىكىكى بدل توشياستنلال ثايسريؤه تبه كجي بولساء تؤلارغا ھېچىبىر گۇناھ بولىمايىدۇ. ئەگەر بالسلىرىڭىلارنى ثننكثانىلارغا ثبستمهكجي بولسافلار، قائمده بويسجه ئۇلارنىڭ ھەققىنى بەرسەڭلارلا سىلەرگە ھېچ گۇناھ

الأللا على المنظمة الادخة عنواني العلق بالمؤلفات المنظمة الم

بولىايدۇ. الله دىن (يىنى الله نىڭ ئەمرىكە مۇخالىيەتچىلىك قىلىشتىن) قورقۇڭلار، بىلىگىلاركى.
اللە سالەرنىڭ قىلغان ئەمەلىڭلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(823). ئىچىڭىلاردا ئىۋزى ۋاپات بولۇپ
ئاياللىرى قېلىپ قالىغان كىسىلەر بولسا، ئاياللىرى تۆت ئاي ئون كۈن ئىددەت تۇتۇشى لازم،
ئاياللىرى قېلىپ قالىغان كېيىن ئۆزلىرى توغىرۇلۇق قائىدە بويىچە ئىشى قىلسا، سىلەرگە (يەنى
شۇ ئاياللارغا ئىگىىدارچىلىق قىلىغۇچىلارغا) مېيچ كۇناھ بولمايدۇ. الله سىلەرنىڭ قىلغان
ئەمەلىڭلاردىن خەۋەرداردۇر 1943. ئىددىتى توشىمىغان ئاياللارغا ئۇلارنى ئالىدىغانلىقىڭىلارنى
بۇرىتىپ ئۆتسەڭلار ياكى بۇنى دىلىڭلاردا يوشۇرۇن تۇتىلگلار سىلەرگە مېيچ گۇناھ بولىمايدۇ،
ئۇلارغا ئېغىز ئاچىدىدىغانىلىقىڭىلار اللە غا مەلۇمىدۇر، لېكىن ئولار بىلىمن
يوشۇرۇن ۋەدىلىشىپ قويساڭىلار، پەقسەت (ئاشكارا ئېيىتىلىما كىسشى
يوشۇرۇن ۋەدىلىشىسىپ قويساڭىلار، پەقسەت (ئاشكارا ئېيىتىلىما كىسشى
خىمجىل بولىمايىدىغان) مۇۋاپىسىق سۆزنى قىلىساڭىلار، بىلىڭلاركى، اللە دىلىڭلار،
دىكنى بىلىپ تۇرىدۇ، ئۇنىڭدىن (يەنى اللەنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ جازالىنىشىتىن)
ھەزەر قىلىڭلار، بىلىڭلاركى، اللە ناھايىتى مەغىپىرەت قىلغۇچىدۇر، (اللەدىن قورقۇپ گۇناھتىن
چەكلەنگەنلەرگە) ھەلىدۇر (يەنى ئاسىيلىق قىلغانلارنى جازالاشقا ئالدىداپ كەتسەيدۇر) (1820)

الإستام متلكم ان طائد المرات المساق و تشدوه في او المساق المرات و تشدوه في او المساق المرات المساق و تشدوه في او المساق المرات و تشدوه المرات و تشدوه المرات و تشديد و تشديد

ئەگەر سىلەر ئاياللىرىڭىلارغا يېقىنىچىلىق قىلىماي ياكى مەھىرى تەيىنىلسبەي تۇرۇپ ئۇلارنى تالاق قىلساڭلار ريەنى نىكاھىڭلارغا ئالغان ئايال بىلەن بىر يەردە بولمىغان ياكى مەھرىنى مۇئەييەنلەشتۇرمىگەن شار ائىتتا) ئۇنى قويۇۋەتسەڭلار، سىلەرگە ھېچ كۇناھ بولسايدۇ، لېكىن ئۇنىڭغا مۇتىئە (يەنى بەلگىلىك مىقىداردا پۇل-مال) بېرىسىڭىلار كېرەك، ئۇلارغا نەرسە بېرىڭلار، باي ئۆز ھالىغا يارىشا، كەمبەغەلمۇ ئۆز ھالىغا يارىـشا قائىـدە بويسچە بەرسۇن، (بۇ) ياخشى ئادەملەرنىڭ ئۆتەشكە تېگىشلىك مەجبۇرىد يىتىدۇر (236)، ئەگەر سىلەر ئۇلارغا يېقىنىچسلىق قىلىشتىن ئىلگىرى ۋە مەھرى تەيىنلىنىي بولغاندىن كبيس تالاق قىلساڭلار، تەيىنىلەنىگەن مەھىرسنىڭ يېرىمىنى بېرىڭلار، ئەمما ئايالىلار ئۆتۇنىسە (يەنى مەھرىلىدىن ۋازكېلچىپ پۇتۇنىلەن ئالمىلا) ياكى نسكاهلنىڭ تۇگۇنى ئىۆز ئىلىكسدە بولغان ئەرلەر ئۆتۈنسە ريەنى تەيىنلەنگەن مەھرىسنىڭ ھەممىسىنى بەرسە)، شۇ بويىچە بىر تەرەپ قىلىش لازىم، سىلەر

ئۆتۈنىمەڭلار، رئۆتۈنىگەن ئادەم) تەقىۋادارلىقىقا ئەڭ يېقىنىدۇر. ئۆزئارا ئېھسان قىلىشىنى ئۇنىتۇماڭىلار. اللە ھەقسقەتەن قىسلىغان ئەمەلىڭىلارنى كىۆرۈپ تۇرغۇچىندۇر⁽²⁸⁷⁾، (بەش) نامازنى بولۇپىمۇ نامازدىسگەرنى داۋامىلاشىتۇرۇڭىلار (يەنى پىۇتىۇن شەرتىلسرى بىلەن ۋاقىتىدا تولۇق ئادا قىلىگىلار)، اللە نىڭ ھىۇزۇرىدا (يەنى نامازدا) ئىستائەتىمەنىلىك بىلەن تۇرۇڭىلار⁽²⁸⁶⁾، قورقۇنىچتا قالىغىنىڭىلاردا، پىيادە ياكىي ئۇلاغىلىق كېستىپ بېرىپ (ناماز ئوقۇڭىلار). ئامانلىق تاپىقسنىڭىلاردا اللە نىڭ سىلەرگە ئۆگەتىكىنى بويسچە اللە نى ياد ئېستىڭلار (يەنى قورقۇنىچ تىۇگىسگەنىدە، اللە نامازنى قانسداق ئىۆتەشىكە ئەمىر قىلغان بولسا، تولۇق ئەركانىلىرى بىلەن شۇنىداق ئۆتەڭىلار) ⁽²⁰⁰، سىلەرنىڭ ئىچىڭىلاردا شَوِّرَى وَاپات بولۇپ ئايالىي قېلىپ قالىدىـغانـلار ئۇلارنىڭ (يەنى ئايالـلىرىـنىڭ) بىر يىلفىچە يېسمەك-ئىچىمەك، كىيىم-كېسچەك بىلەن تەمسىنىلىنىشىنى، ئىزىسىدىن مەيىدەپ چىقىبرىلىماسىلىقىنى ۋەسىيەت قىلىدۇن. ئەگەر (ئايالىلسرى) ئىۆزلىرى چىسقىس كەتسە، ئۇلارنىڭ ئىۆزلىرى توغىرىسىدا قىلىغان قائىدىىلىك ئىشىلىرى ئىۇچىۇن سىلەرگە (يەنى مبينت نبك السكسلىرسگه) همچ گؤناه بولسايندۇه الله غالب تؤره هېكسەت بىلەن ئىش قىلىغۇچىدۇر (340). تالاق قىلىشغان ئايالىلارغا قائىدە بويىسچە نەپىقە بېرىش لازىم، (ئۇ) تەقۋادارلارنىڭ ئۆتەشكە تېگىشلىك مەجبۇرىيىتىدۇر⁽⁸⁴¹⁾، سىلەرنىڭ چۈشىنىشىڭلار ئۈچۈن الله (ئۆز ئەمكاملىرىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان) ئايەتلىرىنى سىلەرگە مۇشۇنداق بايان قىلىدۇ(تالاي

ئۆزلىرى مىڭىلارچە تۇرۇقىلۇق، ئۆلىۇمىدىن قور-قۇپ، يۇرتلىرىندىن قېچىپ چىقىقان كىشىلەر، دىن خەۋىسرىساق يوقسۇ؟* اللە ئۇلارنى «ئۆلۈڭس لار ديدي (ئۇلار ئىۆلىدى)، ئانىدىن كېيىن الله ئۇلارنى تسرىلىدۈردى، الله ئىنسانىلارغا مەقبىقىەتەن مەرمەملەتىلىكىتۇر ۋە لېكىين ثنائلارنىڭ كۆپچىلىكى (اللەنىڭ نېستىگە) شؤكي قبلهايدة(348). الله نباق يولسدا جسهاد قىلىڭىلار، بىلىڭىلاركىي، اللە مەقىقەتەن (سيۆزۈڭلارنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىندۇر، (نىيد تىڭىلارنى، ئەھىۋالىڭىلارنى) بىلىپ تۇرغۇ-چــدۇر(244)، كــمـكى اللهغا قەرزىي ھەسەنە ببرىدىكەن (يەنى الله نىڭ يولىدا يۇل ـ مېلىنى خۇشالىلىق بىلەن سەرپ قىلىدىكەن)، اللە ئۇنىڭغا نەچچىـە ھەسسە (يەنى ئون ھەسسىدىن يەتتە يىۋز ھەسسىگىچە) كۆپ قايتۇرىدۇ، اللە (سىناش ئۇچۇن، بەزى كىشىلەرنىڭ رىزقىنى) تار قىلىدۇ، (بەزى كىشىلەرنىڭ رىزقىنى) كەڭ قىلىدۇ، (قىيامەت كۇنى)

اَوْتِدَالُ الذِن مَنْ خَوْانِ دِيَالِهِ وَمُواُلُونُ مَدَ النّتِكَ التَّوْتُ مَنْ النّتِكَ التَّوْلُ الْمُلْكِ اللّهِ مِنْ اللّهِ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ اللّهِ مَنْ اللّهِ اللّهِ مَنْ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ ال

اللەنىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلسىلەر، (قاغا مۇسا (ۋاپاتى) دىن كېيىن ئىسرائىل ئەۋلادىدىن بولغان بىر جامائەنىڭ خەۋسىرى يەتىمىدىسۇ؟ ئۇلار ئىزۇز ۋاقتىدا ئۆزلىرىنىڭ پەيغەمبىرىگە؛ دېرىگە پادىسناھ تىكىلەپ بەرگىسى، (ئۇنىڭ بىلەن دۈشىمەنىلەرگە قارشى) اللە نىڭ يەلسدا جىساد قىللىيلى، دېيىشىتى، پەيشەمىبەر؛ «سىلەرگە جىساد قىللىيلى» دېيىشىتى، پەيشەمىبەر؛ «سىلەرگە جىساد قىلىسا ھەيدەپ چىقسىرىلىغان ۋە ئوغۇلىلىرىسىزدىنى جۇدا قىلىنىغان تۇرساق قانىداقىمۇ اللەنىڭ يولىددا جىساد قىلىنىغان جۇدۇلىلىرىسىزدىنى ھەيدەپ جىسقىرىلىغان ۋە ئوغۇلىلىرىسىزدىنى جۇدا قىلىنىغان تۇرساق قانىداقىمۇ اللەنىڭ يولىددا بىلىغان جاغىدا، ئازغىنىسىدىن بىلىقا ھەمسىسى جىسھادتىن باش تارتىتى، اللە زالىسلارنى ئوبىدان بىلىگۈچىدۇر (1883-يەيدى، باشقا ھەمسىسىي جىسھادتىن باش تارتىتى، اللە زالىسلارنى ئوبىدان بىلىگۈچىدۇر (1883-يەيدى، باشقا ھەرلىقى ئۇدىلى ئۇدىلەر بولغانىلىقتىن) پادىشاھىلىققا بىز ئۇنىڭدىن ھەقلىقىز، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئۇنىڭ مال-مۇلكى ئۇپ بولىغان تۇرساچ دېدى، پەيغەمبەر؛ «اللە ھەققەتەن سىلەرگە پادىشاھ قىلىشقا) ئۇنى ئىختىيار قىلدى، ئۇنىڭ ئىلىمىنى زىيادە ۋە بەدىنىنى قابىل قىلدى، اللە سەلتەنەتنى خالىغان ئادەمگە بېرىدۇ. يارنىڭ يەزلى) كەڭدۇر، (ئۇنىڭغا كىسنىڭ لايىق بولىدىغانلىقىنى) ئوبدان بىلىدۇچ دېدى. (1888-يەلگەر)

بؤ ئايەتىتە بەنى ئىسرائىلدىن بىر قەۋەننىڭ قىسىسى بايان قىلىنىدۇ: پەيىغەمبىرى ئۇلارنى دۇشمەنگە قارشى جىھاد قىلىتقا بۇيرۇغان. ئۇلار ئىزلىۋسىدىن قورقۇپ يۇرتلىرسىدىن قېچىپ چىقىقان، اللەنىڭ قازاسى بىلەن ئۇلارنىڭ مەمبىسى بىرلا ۋاقىتتا ئۆلگەن، ئاندىن پەيغەمبىرىنىڭ دۇئاسى بىلەن تىرملگەن.

كال المدينة التي المراح الإيداع التالي المدينة التاليف عنه المستدة التي المراح المراح المدينة التي المدينة المراح المراح المدينة المراح المرا

ئۇلارغا يەيغەمبىرى ئېيتىتىكى، وئۇنىڭ يادىشاھ السقىنىڭ ئالامستى شۇكى، سىلەرگە بىر ساندۇق كېلىدۇ، ئۇنىڭدا رەببىڭلار تەرىپىدىن سىلەرنى تەسكىن تاپقۇزىدىغان نەرسە ۋە مۇسانىڭ، ھارۇننىڭ تەۋەلىرى قالدۇرۇپ كەتكەن نەرسىلەر (يەنى مۇسانىڭ هاسىسى، كىيىسى ۋە تەۋرات يېزىلغان بەزى تاختىد لار) قاچىلانغان بولىدۇ، ئۇنى يەرىشتىلەر كۇتۇرۇپ كېلىدۇ. ئەگەر راللەغا ۋە ئاخىرەت كۇنىگە ئىشىنىي دىغان) بولساڭلار، بۇنىڭدا ريەنى تابۇتنىڭ نازىل بولۇشىدا اللە نىڭ تالۇتىنى سىلەرگە يادىشاملىققا تاللىغانلىقىغا) ئەلۋەتتە سىلەر ئۇچۇن (روشەن) ئالامسەت بارچ⁽³⁴⁶⁾، تالۇت ئەسسكەرلىرى بىلەن (بەيتۇلبۇقەددەسىتىن) ئايرىلغان جاغىدا: « (لله سىلەرنى بىر دەريا بىلەن سىنايدۇ، كىپكى ئۇنىڭدىن ئىچىدىكەن، ئۇ ماڭا تەۋە ئەمەس، كىيكى دەريا سۇپىسىنى تېستىساپىدىسكەن، ئۇ ھەقسقەتەن ماڭا تەۋەدۇرە ئۇنسڭىدىن (ئۇسسۇزلۇقىنى بىرئاز بىسىش ئۇچۇن) ئىنچىكەن ئادەم (بۇيىرۇقىقا

خسلايىلىق قسلىغان بولىمايىدۇ)، دېدى. ئۇلارنىڭ ئىجسدسكى ئازغىسنا كىشىدىن باشىقا ھەسىسى ئۇنىڭىدىن ئىچىتى، تالۇت ۋە ئۇنىڭغا ئىلمان ئېلىتىقان كىشلىلەر دەريادىلىن ئۆتىكەن چاغىدا (دۇشىيەنىنىڭ كىۆپىلۇكىنى كۆرۈپ قورقۇنىچىقا چىۋشىۋپ، ئۇلارنىڭ بىر يىرقىسى): «بۇگۇن بىز جالۇت ۋە ئۇنىڭ ئەسكەرلىرى بىلەن ئۇرۇشۇشقا تاقەت كەلتۇرەليەيبىزى ديدي. (تالؤتىنىڭ تەۋەلسرىدىن) الله غا مۇلاقات بولۇشقا ئېتىقاد قىلسدىغانلار: «الله نىڭ ئىرادىسى بىلەن ئاز جامائە كۆپ جامائە ئۇستىدىن غەلىبە قىلىدۇ، دېدى. اللە چىداملىق كۆرسەت كۇچىلەر بىلەن بىللىدۇر (849)، ئۇلار جالۇت ۋە ئۇنىڭ ئەسكەرلىرى بىلەن ئۇچراشقان چاغدا؛ «يەر ــ ۋەردىگارىمىز! قەلبىمىزنى چىداملىقلىق بىلەن تولدۇرغىن، قەدەملىرىمىزنى (ئۇرۇش مەيدانىدا) ساباتلىق قىلىغىن، كايىر قەۋمگە قارشى بىزگە ياردەم بەرگىن، دېدى(250)، مۆمىنىلەر اللە نىڭ ئىرادىسى بىلەن كاپىمىرلارنى مەغىلۇپ قىلىدى، داۋۇد جالۇتىنى ئىۆلىتىۋردى. اللە داۋۇدقا سەلتەنەتنى، ھېكبەتنى ريەنى يەيغەمبەرلىكنى) بەردى. ئۇنىڭغا خالىغان نەرسىلىرىنى ريەنى يايدىلىق ئىلىملەرنى) بىلدۇردى. اللە ئىنسانلارنىڭ بەزىسىنى بەزىسى بىلەن مۇداپىئە قىلىپ تۇرمىسا (يەنى كۇچلۇك تاجاۋۇزچىغا ئۇنىڭدىنمۇ كۈچلۈك بولغان بىرسىنى ئاپىرىدە قىلمىسا) ئىدى، يەر يۈزى ئەلۋەتتە ياساتقا ئايلىناتتى (يەنى خارابلىققا يۈزلىنەتتى)، لېكىن اللە (يامانلىقنى ئۈستۇنلۇككە ئىگە قىلىماسىلىق بىلەن) يۇتبۇن جاھان ئەھىلىگە مەرھەمەت قىلغۇچىندۇر⁽²⁵¹⁾. بۇ اللەنىڭ ئايەتلىرىدۇركى، ئۇنى بىز ساڭا توغرا رەۋىشىتە ئوقۇپ بېرىبىز، رئىي مۇھەمىيەد!) سەن ئەلۋەتتە راللەنىڭ دەۋىتىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن ئەۋەتىلگەن) پەيغەمىبەرلەرنىڭ بىرىسەن⁽²⁵²⁾،

(گۇچىنچى پارە)

ئەنە شۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ بەزەسىئى بەزىسىد دىن ئىۋستىۋن قىلىدۇق؛ الله ئۇلارنىڭ بەزىسى (يەنى مۇسا ئەلەيىھىسىالام) بىلەن سۆز-لەشتى ۋە بەزىسىنىڭ (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيى ھىسالامنىڭ) دەرىجىسىنى يۇقىرى كۆتۈردى، رۈش، كاچىلارنى، بەرەس كېسىلىنى ساقايىتىشقا ئۇنى روھىۋلىقۇدۇس (يەنى جىببرىشىل ئەلەيە ھىسالام) بىلەن كۆچلەندۇردۇق. ئەگەر اللە خالىغان بولسا ئىدى، ئۇلاردىنى كېيىن كەلگەن ئۇمسەتىلەر ئۇلارغا روشەن دەلىللەر كەلگەن دىن كېيىن ئىۆزئارا ئۇرۇشىاس ئىدى، لېكىن ئۇلار ئىختىلاپ قىلىشتى، بەزىسى ئىسان ئېيىتى،

بەزىسى كاپىسر بولىدى. ئەگەر اللە خالىغان بولسا ئىدى، ئۇلار ئىۆزئارا ئۇرۇشىماس ثيدى، لبكين الله خالسفنسني قبلسدۇ (858)، ئى ميۆمسنسلەر! سوداسسېتىسى، دوستىلمۇق ۋە (الله نىڭ ئىزنىسىز) ئاپائەت بولىمايىدىنغان كىۋنى (يەنى قىيامەت كىۋنى) يېسسى كېلىشتىن بۇرۇن، سىلەرگە بىز رىزىق قىلىپ بەرگەن مال-مۇلۇكلەردىن (ياخشىلىق يولسلىرىغا) سەرپ قىلىڭلار. كۇفرانى ئېمەت قىلىغۇچىسلار (ئۆزلسرىگە) زۇلۇم قىلىغۇچسلاردۇر⁽⁸⁵⁴⁾، بىر الله دين باشيقا هبيج تُبلاه يوقيتور؛ الله همميشه تبريكتور، همميني تُبداره قبليب تۇرغۇچىدۇر؛ ئۇ مۇگىدەپ قالىمايدۇ، ئۇنى ئۇيىقۇ باسىمايىدۇ؛ ئاسىمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى ھەمىيە نەرسە الله نىڭ (مۇلىكى)دۇر؛ الله نىڭ رۇخستىسىز كىيىمۇ الله نىڭ ئالىدىندا شايائەت قىللالىسۇن؛ اللە ئۇلارنىڭ ئالىدىسدىكى (يەنى دۇنىيادا قىلىغان)، كەيىنىسدىكى (يەنى ئۇلار ئۇچۇن ئاخسرەتىتە تەييارلىغان) ئىشلارنىڭ ھەسمىسىنى بىلىپ تۇرىمدۇ؛ ئۇلار اللەنىڭ مەلۇماتىدىن (الله) ئۇلارغا بىلدۈرۈشنى خالىغان نەرسىلەردىن (يەنى پەيىغەمى بەرلەرنىڭ تىلى ئارقىلىق بىلدۈرگەن نەرسىلەردىن) باشقا ھېچ نەرسىنى بىلسمەيىدۇ، اللەنىڭ كۇرسى (مەلۇماتى) ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ئۆز ئىچىگە ئالسدۇ. ئاسىمان-زېمىنىنى ساقىلاش ئۇنىڭغا ئېغىر كەلمەيدۇ. ئۇ يۇقىرى مەرتىۋىلىكتۇر، ھەممىسدىن ئۇلۇغىدۇر⁽²⁵⁵⁾، دىندا. (ئۇنىڭىغا كبرىشكه) زورلاش يوقتۇر، ھىدايەت گۇمراھلىقتىن ئېنىق ئايرىلدى، كىمكى تاغۇت (يەنى الله دىن باشقا بارچە مەبۇد) نى ئىنكار قىلىپ، اللەغا ئىمان ئېيتىدىكەن، ئۇ سۇنماس، مەھكەم تۇتقىنى تۇتقان بولىدۇ، اللە (بەندىلىرىنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ئىشلىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر ⁽²⁵⁶،

الله وق الزين امتوا غير خه قرين الطلاب إلى الثورة و والترين كترا والدين امتوا غير خه قرين الطلاب الى الثورة و والترين كترا والدين أم القلام في المتوافق المريخة من الثورة والطلاب الدين في المتوافق المن المتوافق المتوافق

الله مۆمىللەرنىڭ ئىگىسىدۇر، ئۇلارنى (كۇفرىنىڭ) زۇلمىتىدىن (ئىمانىنىڭ) يۈرۇقلۇقىغا چىقىرىىدۇ؛ كايىرلارنىڭ ئىگىسى شەپتانىدۇرە ئۇلارنى (ئىمائى سَلَقُ) يور وُقَلُوْقَدِينَ (گؤمر اهلىقنىڭ) قار اڭغىؤلۇقىغا چىقىرىسدۇ. ئەنە شۇلار ئەھىلى دوزاخىتۇر، ئۇلار دورًاختا مەڭىگۇ قالىغۇچسلاردۇر(257)، يىمرۋەردىـ گارى توغرىسىدا ئىبىراھىم بىلەن مۇنازىلىرىلەشد كەن، الله نىڭ ئاتا قىلىغان يادىسشاھىلىقىي ئۇنى ئىبراھىم بىلەن مۇنازىرىلىشىشىكە ئېلىپ كەلىگەن ئادەم (يەنى نەمىرۇد)نى كىۆرمىدىڭلمۇ؟ ئەيىنى زاماندا ثبيراهم واللهنباق بارليقيغا دمابل كؤرسب شب)؛ ومبنىڭ يەرۋەردىگارىم (ئۆلۈكىنى) تىرىك دۇرەلەيسدۇ، (تىرىكنى) ئۆلتۇرەلەيدۇ» دېدى. ئۇ: «مەنمۇ (ئۆلۈكىنى) تىرىلدۇرەلەيمەن، (تىرىكىنى) ئۆلتۈرەلەيبەن، دېدى (نەمرۇد ئۆلۈمىگە ھۆكلۈم قىلىنغان ئىككى ئادەمنى چاقىرتىپ كېلىپ بىرسنى ئىۋلتىۋردى، بىرىىنى قويۇپ بەردى)، ئىلبراھىم

(نەمرۇدنىڭ بۇنداق ھاماقەتلىكىنى كۆرۈپ)؛ ۋاللە ھەقىقەتەن كۈنئى شەرقىتىن چىىقىرالايىدۇ، (خۇدالىق دەۋاسى قىلىدىغان بولساڭ) سەن ئۇنى غەربتىن چىقىرىپ باققىن» دېسدى. (بۇنسداق ماكنت ثالدندا) كايمر تُبغيز تاچالماي قالدي. الله زالسم قەۋمنى هسدايەت قىلسمايىدۇ⁽²⁵⁸⁾، ياكى سەن تام، ئۆگزىلىرى يىقىلىپ ۋەيران بولغان (خارابه) شەھەر (يەنى بەيتۇلـمۇقەددەس) دىن ئۆتكەن كىشىنى (يەنى ئۆزەيىرنى) كۆرمىدىڭمۇ؟ ئۇ (ئەجەبلىنىپ): «اللە بۇ شەھەرنىڭ مُولِـكُهُن نَاهـالــــنى قانداق تسريلـدۈرەر؟» دبىدى، الله ئۇنى يبۇز يىل ئۆلـۈك ھالىـ شدە تۇرغۇزۇپ ئانىدىن (كامالى قۇدرىيتىنى كۆرسىتىش ئىۇچلۇن) تېرىلىدۇردى، اللە (پىمرىسشىتە ئارقىلىق) ئۇنىڭدىن: «(بۇ ھالەتتە) قانىچىلىك تۇردۇڭ؟» دەپ سورىىدى، ئۇ: «بىر كۇن ياكى بىر كۈنىگە يەتىمەيدىغان ۋاقىست تۇردۇم» دېدى. اللە ئىيتىتى: «ئۇنىداق ئەمەس، (تولۇق) 100 يىل تۇردۇڭ! يېسەك ئىچىمىكىڭىگە قارىىغىنىكى، بۇزۇلىمىغان؛ ئېشىكىڭگە قارىبغىنىكى (ئۇنىڭ سۆڭمەكىلسرى چىسرىپ كەتىكەن)، (ساڭما يۇقىرىقىدەك ئادەتىتىن تاشقىرى ئىشلارنى قىلغانىلىقىمىز) سېنى بىز كىشىلەرگە (قۇدرىتىمىزنىڭ) دەلىلى قىلىك ئوچۇندۇر، بۇ سۆڭەك سلەرگە قارىغىنىكى، ئۇنى قانىداق قۇراشىتۇرىيىز، ئانىدىن ئۇنىڭىغا گۆش قونىدۇرىيىز. رپۇقسىرىقى ئىشىلار) ئۇنىڭىغا ئېنىق بولغان چاغدا ريەنى ئۇ روشەن مۆجىزىلەرنى كۆرگەن چاغدا)، ئۇ: ومەن اللەنىڭ ھەمبە نەرسىگە قادىر ئىكەنلىكىنى بىلدىم، دېدى(289،

واد قال إيد مورت إلى المتنافئ المتوفى قال الاله في المتوفى قال الاله في المتوفى قال الاله في المتوفى قال الاله في المتوفى قال المتعالقة المتنافئ المتها في المتعالقة المتعالقة

ئۆز ۋاقتىدا ئىبىراھىم: «پىمرۋەردىگارىم» ئۆلۈك لەرنى قانداق تىرىلدۇرىدىغانلىقىڭنى ماڭا كۆرسەت كىن يەدى. الله دائۇلۇكلەرنى تىرىلدۇرەلەيدىك خانلىقىمغا) ئىشەنىدىڭىمۇ؟» دېدى. ئىببراھىم؛ «ئىشەندىم، لېكىن كۆڭلۇم (تېخىمۇ) قارار تاپسۇن ئۇچۇن (كۆرۈشىنى تىلەيىمەن)، دېدى، اللە ئېيتتى: «قۇشتىن تۆتنى ئالغىن، ئۇلارنى ئۆزەڭگە توپلىغىن (يەنى ئۇلارنى پارچىلاپ گۆشلىرى بىلەن يەيلىرىنى ئارىلاشتۇرغىنى)، ئانىدىن ھەربىر تاغىقا ئۇلاردىسى بىر بۆلۈكسىنى قويىغىن، ئاندىن ئۇلارنى چاقسىرغىسىن، سېسنىڭ ئالىدىڭىغا ئۇلار چاپسان كېلىدۇچ، بىلىگىنىكى، اللە غالىبتۇر، مېكىمات بىلەن ئىش قىلىغۇچىندۇر⁽²⁶⁰⁾، اللەنىڭ يولىدا پۇل_مېلىنى سەرپ قىلغانىلارنىڭ (سەرپ قىلغان نەرسىسى يەرگە تېرىلسى) يەتستە باشاق جِيقارِغان، همر باشقيدا 100 دان تؤتقان بير دانيغا توخشايدۇ "، الله خالسفان بەندىسىگە ھەسسىت

لەپ ساۋاب بېرىدۇ. الله نىڭ مەرھەمتى (چەكلىك ئەمەس) كەڭدۇر (الله مال سەرپ قىلغۇچىنىڭ ئىيىتىنى بىلگۇچىدۇر) (الله) رۇسلام بۇرسىدىنىڭ ئارقىسىدىن ئۇنىڭغا مىنەت قىليايىدىنغان ۋە (خەيىرساخاۋىتىگە ئېرشىكەنىلەرنى) رەنىجىسىدىنخان كىشلەر پەرۋەردىگارسىنىڭ دەرگاھىدا ساۋاب تاپىدۇ، ئۇلارغا (قىيامەت كۈنى) قورقۇنچ ۋە غەمپئەۋرەدىگارسىنىڭ دەرگاھىدا ساۋاب تاپىدۇ، ئۇلارغا (قىيامەت كۈنى) قورقۇنچ ۋە غەمپئەۋر رىيەنى ئەۋرىلدۇر، الله (بەنىدىلەرنىڭ سەدىقىسىدىن) بىساجەتتۇر، ھەلىسىدۇر (يەنى ئەمرىگە خىملاپلىق قىلىغان سەدىقىسىدىن) بىساجەتتۇر، ھەلىسىدۇر (يەنى ئەمرىگە خىملاپلىق قىلىغان ئەملىنى بىكار لەر! پول مېلىنى كىشى رىنىڭ قىلىغان ئەمەلىنى بىكار ئاخىمرەت كۈنىگە ئىجان كەلتۈرمەيدىغان كىشى (نىڭ قىلىغان ئەمەلىنى بىكار قىلىۋەتخىلار، بۇنىداق (پول مېلىنى باشقىلارغا يەتكۇزۇش بىلەن بىكار قىلىۋەتچەكلار، بۇنىداق (پول مېلىنى باشقىلارغا كۆرسىتىش ئوچۇن سەرپ قىلىدىنان ئادەم خۇددى ئوستىگە تىوپاچاڭ كۆرسىتىش ئوچۇن سەرپ قىلىدىغان ئادەم خۇددى ئوستىگە تىوپاچاڭ قىلىغان سىلىق تاشقا ئوخشايدۇ. ئۇلار قىلىغان ئەمەللىرى ئوچۇن رئاخىردىدەت بولۇپ قالىغان سىلىق تاشقا ئوخشايدۇ. ئۇلار قىلىغان ئەمەللىرى ئىۋچۇن (ئاخىردەتە) ھېچەر قالىغان سىلىق تاشقا ئوخشايدۇ. ئۇلار قىلىغان ئەمەللىرى ئىۋچۇن (ئاخىردەتە) ھالىدان قاشدان سالىق تاشقا ئوخشايدۇ. ئۇلار قىلىغان ئەمەللىرى ئىۋچۇن (ئاخىدەتە) ھالىدى ئاندىن سالىق تاشقا ئاشلەردى ئاۋچۇن ۋالىقىدان ئەمەللىرى ئىۋچۇن (ئاخىدەتە) ھالىدىن قاشقا ئالىدىن ئاتىدان ئەمەللىرى ئىۋچۇن ئاتىدان تاشقا تاشدان ئاتىدان ئەمەللىرى ئىۋچۇن (ئاخىدەتە) ھالىدىن قاشقا تالىدىن ئاتىدىنى ئاتىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ تاشقىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىنىڭ ئاتىدىنىڭ ھالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىش ھالىدىنىڭ سالىدىنىڭ ھالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ ئاتىدىنىڭ سالىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدىنىڭ سالىدى

[&]quot; بۇ، خۇدا ئۈچۈن سەرپ قىلىنغان پۇل ـ مالنىڭ ساۋابىئىڭ ھەسسلەپ كۆپ بولىدىغانلىقىغا مىسال،

والرسلم وم البقرة

وَمَعَلُ الْدِينَ يُفِعُنُونَ اسْوَالُهُ الْبِقَاءُ مَرْهُمَا اللهِ وَ
عَلَيْمَةُ الْفَيْهِ عَلَيْهَا عَلَيْهُ الْمِنْهُ وَالْمَا اللهُ وَ
الشَّا الْكَالَةِ فَعَنْمِ الْقَالِمُ اللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللهُو

ماللىرىنى الله نىڭ رازىلىقىنى تىلەش ۋە نەپىد. لىرىنى (سەدىغە-ئېھانىغا) ئادەتلەندۇرۇش يۈزىد سىدىن سەرپ قىلىدىغانلار ئېگىزلىككە جايلاشقان، قاتتىق يامغۇردىن بەھرىيەن بولسا مېۋىسى ئىكىكى ھەسسە كۆپ بولىدىغان، قاتتىق يامغۇردىن بەھرىيەن بولسا شەبىنەم بىلەنمۇ قانىدىغان (يەنى قايسى ھالدا بولسۇن مېۋە بېرىدىغان) بىر باغقا ئوخشايدۇ كۆپ بولسا كۆپكە يارىسشا، ئاز بولسا ئازغا يارىشا بېرىدۇ). ئالەقلاردا كېمبۇ ياقتۇرسۇنكى، ئۇنىڭ بېرىدۇ). ئالەقلاردا كېمبۇ ياقتۇرسۇنكى، ئۇنىڭ خورمىلىق، ئۇزۇملۇك، ئاستىدىن ئېرىقىلار ئېقىپ بىر بېغى بولسۇن، ئۇنىڭ مەمسە خىلىلىرى بولغان بىر بېغى بولسۇن، ئۇنىڭ مەمسە خىلىلىرى بولغان بىر بېغى بولسۇن، ئۇنىڭ ئۆزى قېرىپ فالىغان،

كەلگەن بىر قارا بوراندا كۆيۈپ كەتسۈن. سىلەرنىڭ ئويلىنىشىڭلار ئۇچۈن، اللە سىلەرگە ئايەتـ لىرىنى شۇندانى (گۈزەل مىسال بىلەن) بايان قىلىنىدۇ (يەنى پۇل مېلىنىنى رىيا ئۇچىۇن سەرپ قىلغان ياكى باشقىلارغا رەنجىتىش، مىنئەت قىلىنىش بىلەن سەرپ قىلغان ئادەم ساۋابىنىى ئەڭ موھتاج تۈرۈقلۇق يوقىتىپ قويغان بولىدۇ)(600)، ئى مۆمىنلەر! سىلەر ئېرىستكەن نەرسىلەرلىڭ ۋە بىز سىلەرگە زېمىندىن چىقىرىپ بەرگەن نەرسىلەر (يەنى ئاشلىقىلار، مېۋىلەر)نىڭ باخىشىلىرىدىنى سەدىقە قىلىڭلار؛ ئۆزەڭلارنى يۇمۇپ تۇرۇپ ئالىندىغان ناچارلىرىنى ئىلغاپ سەدىقە قىلىڭلار؛ ئۆزەڭلاركى، اللە (بۇنداق سەدىقەڭلاردىنى) بىھاجەتىتۇر، ھەمىدىگە ئىلغاپ سەدىقە قىلىلۇر. بىلىڭلاركى، اللە (بۇنداق سەدىقەڭلاردىنى) بىھاجەتىتۇر، ھەمىدىگە ئايىقتۇر(2073). شەپتان سىلەرنى پېقىرلىقتىن قورقىتىدۇ، يامان ئىشلارغا (يەنى بېخىللىقئا، زاكات بېرەمەلىككە) بۇيرۇپدۇ؛ اللە سىلەرگە ئۆز مەغپىرىتىنى ۋە پەزلىنى ۋەدە قىلىدۇ. اللەنىڭ مەربېرەمەتى كەڭدۇر، ئۇ ھەمبىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر(2000). ھېكىمەتنى (يەنى ياخشى ئەمەلگە يېتەكلەپ دىنغان پايدىلىق ئاسانى بەندىسىگە ئاتا قىلىدۇ؛ ھېكىمەت ئاتا قىلىنغان بولىدۇ. يەقەت ئاساقىلىق ئادەمىلەرلا بۇنىڭدىن پەندىدىسىھەت ئالىدۇ(2000).

وَمَا الْفَقَدُ مُوْ وَمَنْ الْفَقَةِ آوَ تَدَارُ رُحُّونُ ثَنْ فَهِ وَمَا لَكُونُ وَمَا اللّهُ فَا اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللللللّهُ اللللللللللللللللللللللللللللللللللل

نېمىنى خەير-ئېھسان قىلماڭىلار ياكى راللە ئىڭ يولىدا) ئېسىسنى ۋەدە قىلىماڭىلار، اللە ئۇنى مەقىقىمەن بىلىپ تۇرىدۇ. زالىمىلار (يەنى ئۆزام ئىشلارغا سەرپ قىلىغۇچىلار)غا ھېچ-قانىداق مەدەتىكار چىقىمايدۇ (1787). سەدىقىنى ئاشىكارا بەرسەڭىلار، بۇ ياخىشىدۇر؛ ئەگەر ئۇنى مەخپىي بەرسەڭلار ۋە يوقسۇللارغا بەرسەڭـ ئۇنامىلىرىڭلارغا كەنفارەت بولىدۇ. اللە سىلەر-ئۇناھىلىرىڭلارغا كەنفارەت بولىدۇ. اللە سىلەر-ئىلى مۇھەمىمەدا) ئۇلارنى ھىسدايەت قىلىش سېنىڭ مەسئۇلىيىتىڭ ئەمەس (ساڭا تاپشۇ-رۇلىغان ۋەزىيىم پەھەت كىشىلەرگە اللەنىڭ

جازانه، ئۆسلۇم يېگەن ئادەمىلەر (قسيامەت كۈنى كۆرلىرىدىن) جىمن چېيىلىپ قالغان ساراڭ ئادەمى لم, دەك قويىدۇ. بۇ شۇنىڭ ئۇچۇنىكى، ئۇلار اللە هارام قبلغان تنشيني هالال ببلبي: حسودا مسبتيق جاز انبكه توخشاش (جازانه نبسشقا هارام بولندؤ؟)» دبدي، إلل سودا _ سبتيقني هالال قبلدي، جاز انبني (بەدەلىسىز بولغانلىقى، شەخىسكە ۋە جەمئىيەتكە زىيانلىق بولغانىلىقى ئۇچۇن) ھارام قىلدى. كىمكى يەرۋەردىگارى تەرىپىدىن ۋەز ـ نەسىھەت كەلگەندىن كېيىن ريەنى جازانە مەنئى قىلىنغانىدىن كېيىسى ئۇنىڭدىن) يانساء بۇرۇن ئالغىنى ئۆزىنىڭ بولىدۇ، ئۇنىڭ ئىشى اللەغا تاپشۇرۇلىدۇ ريەنى اللە خالسا تُؤنى كەچۈرىدۇ، خالسا جازالايىدۇ)، قايستا جازانه قبلغانلار تهملي دوزاخ بولؤب، دوزاختا مهڭگؤ قالىدۇ(275)، الله جازانىنىڭ (بەرىكىتىنى) ئۇچۇرۇۋېـ شدؤ، سەدىقىنىڭ (بەرىكىتىنى) زىيادە قىلىدۇ. اللە

ھەربىر ئاشۇكۇر (يەنى جازانىنى ھالال سانىغۇچى)

الله من يَا طُوْن الإدار يَعُومُون الانتاء عُوْر الذين يَ لَيْمُ وَالْوَلْمُنَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ اللهُ مَا اللهُ اللهُ مَا مُعَلَّمُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا مُولِكُمُ اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا مُنْ اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا مُعَلِّمُ مُنْ اللهُ مَا مُنْ اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا مُنْ اللهُ اللهُ مَا اللهُ اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ مَا اللهُ اللهُ مَا اللهُ

گۇناھكارنى دوست تۇتبايدۇ(278). ئىبان ئېيتقان، ياخىشى ئەمەللەرنى قىلغان، ناماز ئوقۇغان ۋە راكات بەركەن كىشىلەر پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا (چوڭ) ساۋابقا ئېرىشىدۇ، ئۇلاردا (ئاخىدودتە) قورقۇنچ ۋە غەم_قايغۇ بوليايدۇ(277). ئى ئىسان ئېيتقان كىشىلەر! (ھەقىقىي) مۆمىن بولساڭلار، الله (نىڭ ئەمرىكە مۇخالىپەتچىلىك) قىلىشتىن ساقلىنىڭلار، (كىشىلەرنىڭ زىجىسىدە) قېلىپ قالغان جازانىنى رىەنى ئۆسۈمنى) ئالياڭلار(278). ئەگەر ئۇنداق قىلساڭلار، بىلىڭلاركى، ئالما ۋە ئۇنىڭ مەسۇلى سىلەرگە ئۇزۇش ئېلان قىلىدۇ. ئەگەر (جازانە قىلىشتىن) تەۋبە قىلىڭلار، (قەرز بەرگەن) سەرمايەڭلار، ئۆزەڭلارغا قايتىدۇ، باشقىلارنى زىبان تارتىجايسىلەر(278). ئەگەر قەرزدارنىڭ قولىي قىسقا بولسا، ئۇنىڭ ھالىي ياخىشلانغۇچە كۆتۈڭلار، ئەگەر (خەيىرلىك ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىەگىلار، قىسىنچىلىقتا ئالغان قەرزداردىنى ئالسىدىغان قەرزى ئۇنىڭىغا) سەدىقە قىلىپ بېرىۋەتكىنىڭلار سىلەر ئۇنىدىن) تەۋبۇللار سىلەر ئۇنىدىن (يەنى قىيامەت كۈنىدىن) ھەر قورقۇگىلاركى، ئۇ كۇنىد، سىلەر اللەنىڭ دەتىجىسىنى تولۇق كۆرسدۇ، ئانىدىن ھەر قولىقى قىلىغان رياخىشى-يامان) ئەمەلىنىڭ نەتىجىسىنى تولۇق كۆرسدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم كىشى قىلىغان رياخىشى-يامان) ئەمەلىنىڭ نەتىجىسىنى تولۇق كۆرسدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىتىلىپ، يامان ئەمەلى كۆپەيتىلەيدۇ، ئامان ئەمەلى كۆپەيتىلەيدۇ، قىلىتىلىپ، يامان ئەمەلى كۆپەيتىلەيدۇ، قىلىتىلىدى يامان ئەمەلى كۆپەيتىلەيدۇ، قىلىتىلىدى يامان ئەمەلى كۆپەيتىلەيدۇ، قىلىتىلىدى يامان ئەمەلى كۆپەيتىلەيدۇ، قىلىتالىدى قىلىنىڭ

المَّهُ الْمُرِينَ المُؤْلِ وَالتَّمَا الْمُثْمِينَ الْمَالَةِ فِي مُسَعَى الْمَثَلِينَ وَالْمِينَ الْمَثَلِينَ وَالْمَثِلِ اللَّهِ فَاسَعَى الْمُثَلِّمِينَ وَالْمِينَ اللَّهِ فَاللَّهِ فَاللَّهُ فَاللَّمُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ

تُدرُوُنَهَا يَنْنَكُمُ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ خُتَاحُ ٱلَّا

تَكْتُنُهُ مَا وَأَشْهِدُ وَأَلِدُاتَكِانِعُثُو وَلانضَأْو كَايَبُ

وَ اللَّهُ مِنْ مُو اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ مِنْ مُو اللَّهُ اللَّ

﴿ ثُمُّ اللَّهُ ثُمُّ اللَّهُ مُنْ لَكُ مُعْلِمُ اللَّهُ عَلَيْهُ مِنْ اللَّهُ عَلَيْهُ ﴿

ئى مۆمسنىلەر! مۇددەت بەلىگىسلەپ ئۆزئارا قەرز بېرىشسەڭلار، ئۇنى (مۆجىجەت قىلىپ) يېزىسپ قويۇڭلار، ئاراڭلاردىكى خەت بىلىدىغان كىشى ئۇنى خەت بىلىدىغان كىشى (اللە ئۇنىڭغا بىلدۇرگەندەك توغرىلىق بىلەن يېزىسسىنى) رەت قىلمىسۇن، ئۇ يازسۇن، زىمىسسىدە باشقىلارنىڭ ھەقىقى بولغان ئادەم (يازىدىغان كىشگە) ئېيتىپ بەرسۇن، (قەرز-ئادەم) پەرۋەردىكارى اللەدىن قورقىۋن، قەرز ئالغان نەرسىدىن ھېچىنېمىنى كېمەيىتىۋەتېسىۋن، ئەگەر قەرز ئالىغۇچىي ئادەم ئەخىمەق (يەنى خۇدبىن، ئەقىلىىز، ئىسراپخور) ياكى ئاجىيز (يەنى كىچىك بالا ياكى بەكىمۇ قېرى) بولىا، ياكى (گەپ قىلالى ماسلىقى، كاچىلىقى، ئېكەچلىكى تۇپەيلىدىن) ئۆزى ئېيتىپ بېرەلىسە، ئۇنىڭ ئىشلىرسىنى باشقۇرغۇچى

ئادەم ئادىللىق بىلەن ئېيتىپ بەرسۇن، سىلەر ئەر كىشىڭلاردىن ئىككى كىشىنى گۇۋاھلىققا تەكلىپ قىلىئلار؛ ئەگەر ئىككى ئەر كىشى يوق بولسا، سىلەر (ئادالىتىگە، دىيانىتىگە) رازى بولىدىغان كىشىلەردىن بىر ئەر، ئىككى ئايالنى گۇۋاھلىققا تەكلىپ قىلىڭلار، بۇ ئىسككى ئايالنىڭ بىرسى ئۇنتۇپ قالسا، ئىككىنچىسى ئېسىگە سالىدۇ. گۇۋاھجىلار (گۇۋاھلىققا) چاقىرسلغان ۋاقتىدا (گۇۋاھ بولۇشتىن) باش تارتېسۇن، قەرز مەيىلى ئاز بولسۇن، مەيىلى كۆپ بولسۇن، ئۇنى قايىتۇرۇش ئاقتى بىلەن قوشۇپ يېزىشتىن ئېرىنىمەڭلار، اللەنىڭ نەزىرىدە (يەنى ھۆكىمدە)، بۇ ئەڭ ئادىلىق ۋە ئەڭ ئىسپاتلىقتۇر (يەنى گۇۋاھلىقنىڭ ئۇنتۇلپاسلىقىنى ئەڭ ئىسپاتلىقۇچدۇر)، گۇمائلانى ماسلىقىڭلارغا ئەڭ يېقىنىدۇر. لېكىسى ئاراڭىلاردا قىلىشقان قولسۇقول سودىدا ھۆجىجەت يازىساڭىلارمۇ ھېچ گۇناھ بولىيايدۇ. ئۆزئارا سودا قىلىشقان ۋاقتىڭلاردا گۇۋاھىچى تەكىلىپ قىلىڭلار، پۈتۈكچىگىمۇ، گۇۋاھىچىغىمۇ زىيان يەتىكۈزۈلىسسۇن؛ ئەگەر زىيان يەتكۈزسەڭىلار گۇناھ ئۆتكۈزگەن بولىسىلەر، اللە نىڭ رئەسرىگە ۋە نەھبىسىگە مۇخالىپەتچىلىك گۇناھ ئۆتكۈزگەن بولىسىلەر، اللە نىڭ رئەسرىگە ۋە نەھبىسىگە مۇخالىپەتچىلىك قىلىشتىن) ساقىلىنىشىڭلار، اللە سىلەرگە ئىركىتىدۇ (يەنى سىلەرگە ئىككىلا دۇنىيادا قالىشتىن ساھرگە ئىلىلىدىنى بولىخان ئىلىدىدىنى بېرىدۇ)، اللە ھەھمە نەرسىنى بىلىگۇچىدۇر⁽¹⁸⁸⁸⁾.

وَان كَذَوْ مَن سَمْ الْمُوَا الْوَان الْوَفِّن الْمَالَةُ وَالْمَا اللهِ وَالْمَا اللهِ وَالْمَا اللهِ وَالْمَا اللهِ وَالْمَا اللهِ وَالْمَا اللهِ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ

ئەگەر سىلەر سەيەر ئۇستىدە بولۇپ، خەت يازالايـ دىغان ئادەمىنى تايالمىساڭلار، بۇ چاغىدا (قەرز مۆججىتى يېزىپ بېرىشنىڭ ئورنىغا) كۆرۈ قويىدىغان نەرسىنى تاپشۇرساڭلار بولىدۇ؛ ئاراڭسلاردا بىرىڭلار بىرىڭلارغا ئىشىنىي ئامانەت قويسا، ئۇ چاغدا ئاماـ نەتنى ئالغۇچى ئادەم ئامانەتنى تاپىشۇرسۇن (يەنى قەرز بەرگۇچى قەرز ئالغۇچىغا ئىشسنىپ ئۇنىڭدىن بىر تەرسىنى گۆرۇ ئالمىسا، قەرزدار قەرزنى دېيىت كەن ۋاقتىدا قايتۇرسۇن)، (قەرزدار ئامانەتكە رىئايە قىلىشتا) يەرۋەردىكارىدىن قورقسۇن. گۇۋاملىقنى يوشؤر ماڭلار ، كىيىكى ئۇنى يوشۇر سىدىكەن، ھەقت قەتەن ئۇنىڭ دىلى كۇناھكار بولسدۇ، اللە قىلمىد شىڭلارنى تامامەن بىلگۇچىدۇر(883)، ئاسبانلاردىكى، زېمىندىكى شەيئىلەر (ئىگىدارچىلىق قىلىش جەھەتى تىن بولسۇن، تەسەر ۋپ قىلىش جەھەتىتىن بولى سؤن) الله نباق ئىلكىدىدۇر، دىلىڭلاردىكى (يامائى لىقنى) مەيلى ئاشكارا قىلىڭلار، مەيلى يوشۇرۇڭلار،

ئۇنىڭ ئۇچۇن اللە سىلەردىن ھېساب ئالىدۇ. اللە خالىقان كىشىگە مەغپىرەت قىلىدۇ، خالىغان كىشىگە ئازىب قىلىدۇ، اللە ھەممە نەرسىگە قادىردۇر(1880). پەيغەمبەر پەرۋەردىگارى تەرىپىسدىن ئۇنىڭغا نازىل قىلىنغان كىتابقا ئىمان كەلتۈردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى اللەغا ۋە اللەنىڭ پەرىئتىلىرىگە، كىتابلىرىغا ۋە پەيغەمبەرلىرىگە ئىمان كەلتۈردى، (ئۇلار) «اللەنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىمان كەلتۈردى، (ئۇلار) «اللەنىڭ پەيغەمبەرلىرىئە ئىمان كەلتۈردى، (ئۇلار) «اللەنىڭ ئەلمان ئېيتىپ» بەزىسىگە ئىمان ئېيتىپ، بەزەردىگاردىن ئاگلىدۇق ۋە (ئەمرىڭگە) ئىنائەت قىلدۇت، پەرۋەردىگارىمىز، مەغپىرىتىڭدۇر» دەيدۇ1880، اللە ھېچكىمنى تاقىتى يەتبەيدىغان ئىشقا تەكلىپ قىلمايدۇ. كىشىنىڭ قىلغان ياخشىدەيدۇن ئۇنتۇساق ياكى خاتالاشساق (يەنى بىز ئۇنتۇش ياكى سەۋەنلىك سەۋەبىدىن ئەمرىڭنى ئەگەر بىز ئۇنتۇساق ياكى خاتالاشساق)، بىزنى جازاغا تارتىمغىن، پەرۋەردىگارىمىز! بىزدىن ئىلگىرىكىلەرگە يۈكلىگىدىن ئىگلارغا تەكلىپ قىلىمىغىن)، بەرۋەردىگارىمىز! بىزدىن ئىلگىرىكىلەرگە يۈكلىگىد. دىگارىمىز! كۆچىمىز يەتبەيدىغان نەرسىنى بىزگە يەغپىرەت قىلغىن، بىزگە دەغلىن، بىزگە مەغپىرەت قىلغىن، بىزگە دەغلىن، سەزەملىكىن، بەزگە مەغپىرەت قىلغىن، بىزگە دەغلىن، سەزەملىكىن يەزىگە ئارتىمغىن، بىزنى كەچۈرگىن، بىزگە مەغپىرەت قىلغىن، بىزگە دەغلىن، سەن بىزىنىڭ ئىگىمىزسەن كالىرى قەۋمگە قارشى بىزگە يادەم بەرگىن» دەيدۇلەكىن» دەيدۇر 1880،

3-سۇرە ئال ئىمران

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 200 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئەلىق، لام، مىم⁽¹⁾. اللەدىن باشقا ھىبچ مەبۇد (بەرمەق) يوقتۇر، اللە (مەمشە) تىرىكىتۇر، مەخـ لۇقاتنى ئىدارە قىلىپ تۇرغۇچىدۇر²⁰. رئى مۇھەمـ مەدا) ئۆزىدىن ئىلكىرىكى كىتابلارنى تەستىق قىلـ غۇچى ھەق كىتابنى (يەنى قۇرئاننى) (الله) ساڭا ئازىل قىلدى. ئىلكىرى، كىشىلەرگە يول كۆرسەتـ كۈچى قىلىپ تەۋرات بىلەن ئىنجىلنى ئازىل قىلغان ئىدى⁽²⁾. ھەق بىلەن باتىلنى ئايرسغۇچى كىتابىنى (يەنى بارلىق ساماۋى كىتابىلارنى) ئازىل قىلىدى، على المؤافرة التنظيمة التنظيم الترجيدي الترجيدي الترجيدي التوجيدي الترجيدي الترجيدي الترجيدي الترجيدي الترجيدي التركيبي من التركيبي من الترجيدي التركيبي من التركيبي التركيبي التركيبي من التركيبي الترك

شۇبهسىزكى، الله نىڭ ئايەنلىرىنى ئىتكار قىلغانلار (ئاخىرەتتە) قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ. الله غالىبتۇر، (يامانلارنى) جازالىغۇچىدۇر⁽²⁶⁾. شۇبهىسىزكى، ئاسجان ۋە زېمىندىكى ھېچ نەرسە الله غامەخپىي ئەمەس⁽²⁶⁾. ئۇ سلەرنى بەچچىدانلاردا (يەنى ئاناڭلارنىڭ قورسىقىدىكى چېغىڭلاردا) ئۇزى خالىغان شەكىلگە كىرگۈزىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، اللهغالىبتۇر، ھېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر⁽²⁶⁾. (ئى مۇھەمەد!) ئۇ (الله) ساڭا كىتابنى (يەنى قۇرئاننى) نازىل قىلدى. ئۇنىڭدا مەھكەم (يەنى مەنسى مۇخەييەن ئەمەس) ئايەتلەر نازىلى قىلدى. ئۇنىڭدا ئەمەسى ئايەتلەر باركى، ئۇلار كىتابىنىڭ (يەنى بۇتۇن قۇرئاننىڭ) ئالسىدۇر: يەنە باشقا مۇتەشابىم (يەنى مەنسى مۇئەييەن ئەمەس) ئايەتلەر باردۇر. دىللىرىدا ئەگرىلىك بار (يەنى گۇمراھلىققا مايىل) كىشىلەر پىتنە قوزغاش ۋە ئۆز رايى بويىچە مەنە بېرىش ئۇچۈن، مۇتەشابىم ئايەتلەرنىڭ (يەنى مۇتەشابىم ئايەتلەرنى ئۆز بايى خاھشى بويىچە چۈشەندۇرىدۇ). بۇنداق ئايەتلەرنىڭ (مەققىي) مەنسىنى پەقەت اللە بىلىدۇ. ئىلىمدا توشقانلار ئېيتىدۇ: «ئۇنىڭا ئىشەندۇق، ھەمەسى پەرۋەردىگارىمىز! بىزنى مادايەت قىلغىلىنىڭ (يەلغان. (بۇنى) پەقەت ئەقىل ئىگىلىرىلا چۈشىنىدۇ⁽⁷⁷⁾. پەرۋەردىگارىمىز! بىزنى ھىدايەت قىلغىلىنىڭ رەھىدايەت قىلغىنىڭدىن كېيىن دىللىرىمىزنى توغرا يولدىن بۇرىۋەتىسگىن، بىزگە دەركاھىڭسەن، «ۋەمەلىخىلى» بەخكۇ بېغىشلىغۇچسەن، قۇر.

تَبْتَاكِنُ حَامِهُ النَّاسِ المِنْهِ الْآرَبِ فِيقَ إِنَّ اللهُ الإِنْفَافُ الْمِيْسَادَةُ النَّالِي المِنْهِ الْمَدْرَةُ النَّيْلِ الْمُوْرَةُ النَّالِي المَنْهُ وَالْوَدُ النَّالِي المَنْهُ وَالْوَدُ النَّالِي المَنْهُ وَالْوَدُ النَّيْلِ وَكَانَ الْمُورَةُ النَّالِي المَنْهُ وَاللهُ مَلْمِينَا اللّهُ وَاللّهُ مَنْهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ مَنْهُ اللّهُ وَاللّهُ مَنْهُ اللّهُ وَاللّهُ مَنْهُ وَاللّهُ مَنْهُ وَاللّهُ مَنْهُ وَاللّهُ مَنْهُ وَاللّهُ مَنْهُ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَلِلْلِلْلُولُولُولُولُولُهُ وَاللّهُ وَلِللللّهُ وَلِللّهُ وَلِلْلِلْلِلْلِلْلُولُولُولُ

يەرۋەردىگارىسىزا شۇبھىسىزكى، كېلىشى شەكسىز بولغان كؤنده ريهنى هبيساب ئبلندىغان قىيامەت كۇنىدە) كىشىلەرنى توپلىغۇچىسەن، شۇبھىسىزكى، الله ۋەدىسىگە خىلايلىق قىلمايدۇچ (ق) ، كايىرلار ـ نىڭ ماللىرى، بالسلىرى الله نىڭ ئازابى ئالدىدا ھەقىقەتەن ھېچ نەرسىگە دال بولالبايدۇ. ئۇلار (يەنى كۇفىغارلار) دوزاخىنىڭ يېقىلىغۇسىدۇر (19)، (بۇ كۇفىغارلارنىڭ ھالىي) پىسرئەۋن تەۋەلىرىنىڭ ۋە ئۇلاردىن ئىلگىرىكىلەرنىڭ ھالىغا ئوخشايدۇ. ئۇلار بىزنىڭ ئايەتلىرىسىزنى يالغانغا جىسقاردى، گۇناھى تۇپمىلىدىن اللە ئۇلارنى جازالىدى، اللەنىڭ جازاسى قاتتىقتۇر (II). (ئى مۇھەممەد!) كايىرلارغا ئېيتقىنكى، «سىلەر (دۇنيادا) مەغلۇپ قىلىنىسىلەر ۋە (ئاخىرەتتە) جەھەنىنەمىگە توپلىنىسلەر، جەھەننەم نېمىدىسگەن يامان تىۆشەكھ (18)، (ئى يەھۇدىيلار جامائەسى! بەدرىدە جەڭ ئىۈچلۈن) ئۇچلراشقان

شككى گۇرۇھتا سىلەر ئۈچۈن ئىبىرەت بار، بىرى اللھ يولىددا ئۇرۇشۇۋاتقان گۇرۇھتۇر، يەنە بىرى مۇسۇلمانلارنى (سانىنى) ئۆزلىرىدەك ئىككى باراۋەر ئوپئوچۇق كۆرگەن كاپىرلار گۇرۇھدۇر (يەنى الله كاپىرلارغا مۇسۇلمانلارنىڭ مانىنى جىس بىلىش بىلەن ئۇلارنى ئۇرۇشتىن قول يىغدۇرۇش ئۈچۈن، كاپىرلارغا مۇسۇلمانىلارنىڭ سانىنى جىق كۆرسەتىتى). الله خالىخان كىشىىگە ياردەم بېرسىپ ئالتۇن ـ كۆمۈشتىن توپلانغان كۆپ ماللار، ئارغىماقلار، چارۋىلار ۋە ئېكىنلەردىن ئىبارەت كۆگۈل ئالتىن كۆرسىتىلىدى. ئۇلار دۇنيا تىرىكچىلىد ئالتۇن ـ كۆرسىتىلىدى، ئۇلار دۇنيا تىرىكچىلىد گۇزەل جاي (يەنى جەنئەتەن (باقاسى يوق) ئەيئىلەردۇر؛ اللە نىڭ دەرگاھىددا بولىا قايتىدىغان كېرەكىككە) دېلىرى ۋە ئېكىنلەردىنىڭ ئوچۈن باشقىخا ئەمەس، جەنئەتكە قىزىقىش كېرەكىككاكى (يەنى جەنئەتەت كۆرۈنىدا ئىرىنىڭ ئۇچۈن باشقىخا ئەمەس، جەنئەتكە قىزىقىش خىرەككارى ھۆزۇرىدا ئاستىدىن ئۆستەنلار ئۇچۈن پەرۋەر دىنادى ھۆزۇرىدا ئاستىدىن ئۆستەنلار ئۇچۈن پەرۋەر دىئارى ھۆزۇرىدا ئاستىدىن ئۆستەنلار ئېرىدىغان جەنئەتلەردە يالاسدۇ، (جەنئەتلەردە) ياڭ جۇپىتىلەر بار، (تەقىۋادارلار ئىۋچۇن) يەنئەتلەردەن مەناسى كېرەپ تۇرغۇچىدۇر (قالى دەناسى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (قالىدۇ، جەنئەتلەردە) ياڭ جۇپىتىلىد بار، (تەقىۋادارلار ئىۋچۇن) يەنئەتلەردەن رەزاسى بارى. اللە بىندىلىرىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (قالىدى

آندين يفولون وتينالين اسكا فا غورتنا فوتنا وينا عناب الثارة الفيرين والفيدين والمناب المتلود والفيرة والمناب المناب والمناب المناب والمناب والمنا

ئۇلار (يەنى تەقۋادارلار): «پەرۋەردىگارىمىز! بىز شۇبهىسىز ئىمان ئېيتىتۇق، بىزنىڭ گۇناھىلىرىمىزنى مەقپىرەت قىلغىن، بىزنىڭ كۇناھىلىرىمىزنى خىنى» دەيدۇ (185. ئۇلار (يەنى تەقۋادارلار) سەۋر قىلغۇچىلاردۇر، (الله غا) ئىتائەت قىلغۇچىلاردۇر، (الله غا) ئىتائەت ئىلغۇچىلاردۇر، (ياخشىلىن يۇلىدالىرىغا يۇلىدالىرىغا يۇلىدالىرىغى سەرپ قىلغۇچىلاردۇر ۋە سەھەرلەردە ئىستىغپار ئېيتقۇچىلاردۇر (187. الله ئادالىتىنى بەرپا قىلغان ھالدا گۇۋاھلىق بەردىكى، ئۇنىڭىدىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، پەرشتىلەرمۇ، ئىلىم ئەھلىلىرىمۇ شۇنىدان گۇۋاھلىق بەردى: ئۇنىڭدىن باشقا مېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، ئۇ غالىبتۇر، باشىقا مېچىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (187). ھەققەتەن باللەنىڭ نەزىرىدە مەقبۇل دىدىن ئىسلام (دىنى) دۇر. كىتاب بېرىلگەنلەر (يەنى يەھۇدىلار ۋە ناساد

رالار) پەقەت ئۆزلىرىگە ئىلىم كەلگەندىن كېيىنلا ئۆزئارا ھەسەت قىلىشىپ ئىخىتىلاپ قىلىشى (يەنى ئىسلامنىڭ مەقلىقنى، مۇھەممەد ئەلەيھىسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى روشەن پاكىتلار ئارقىلىنى بىلىپ تۈرۈپ، كۆرەلمەسلىكتىن ئىنكار قىلىشتى)، كىمكى اللەنىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلىد دىكەن (الله ئۇنى يېقىندا جازالايىدۇ)، الله تېز ھېساب ئالغۇچىدۇر ^(و8)، (ئى مۇھەممەدا) ئەكەر ئۇلار سەن بىلەن (دىن بارىسدا) مۇنازىرەلەشسە: ھەنگا ئەگەشكەنلەر بىلەن بىرلىكتە، مەن ئۆزەمنى اللەغا تاپئۇردۇم (يەنى اللە ئىڭ ئەمرلىرىگە بويسۇنغۇچىمىز)» دېگىن، كىتاب بېرىلگەندىلەرگە (يەنى ئەرەب مۇشرىكلىرىغا)؛ ھەشۋالىلى بولىگەندىلەرگە (يەنى ئەرەب مۇشرىكلىرىغا)؛ ھەشۋالىلىڭ بولىۋالىلى بولىدۇ. ئەگەر ئۇلار ئولىيا ئولىدۇ، ئەگەر ئۇلار مۇسۇلىلىن بولىسا، توغىرا يول تاپىقان بولىدۇ، ئەگەر ئۇلار بىلەن بولىدۇ، ئەرەب مۇشرىكلىرىغا)؛ ھەشۋالىيىتىڭ بار، اللە بىلغانىدىلىرىنى (يەنى ھەممە ئەھىۋالىنى) كىۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (⁽⁸⁾)، اللە نىڭ ئايەتىلىرىنى بولىدىلىرىنى شەۋالىيىتىڭ ئېچىدۇر (⁽⁸⁾)، اللە نىڭ ئايەتىلىرىنى بولىدىلىنىڭ ئېچىدۇر رەھ)، ئەسلىرىنى ئەتلەرلىلى ئەتلىلىرىنى ئىۋالىن بولىدىن ئۇلاتىۋرىدىنىڭلار، كىشىلەرنىڭ ئىچىدىكى ئادالەتكە بويسۇلىرىنىڭ ئىزىلەرمىتىنىڭلىرىنىڭ ئادەرى بىلەن خىۋش خەۋەر بەرگىدىن (⁽⁸⁾)، ئەنە شۇلارنىڭ دۇنىيا ۋە خاسىرەتىتىكى ئەمەلىلىرى بىكىلىر بولىدى، ئۇلارغا ھېچ ياردەم قىلىغۇچىي يوقتۇر (⁽⁸⁾)، ئاخىرەتىتىكى ئەمەلىلىرى بىكىلىر بولىدى، ئۇلارغا ھېچ ياردەم قىلىغۇچىي يوقتۇر (⁽⁸⁾).

تلك الرسلء جم العملات

الفريدة أن الذين افتوان فيها إن الإليان عون ال كله المعلية عمل ال كله المعلية عمل الكله المعلية عمل الكله المعلية عمل الكله المعلية عمل الكله المعلمة المعلمة

كىتابتىن ئېسۋە بېرىلگەنلەر ريەنى يەمۇدىيلارنىڭ ئۆلىيالىرى)نى كىق مىدسىڭىيۇ؟ ئۇلار ئۆز ئارسىدا (دەتالاش قىلىشىقان ئىشسلار توغرىسىدا) اللەنىڭ كىتابى بويىچە ھۆكۈم چىقىرىشقا چاقىرىلسا، ئۇلارنىڭ بىر تۇركۇمى بۇنىڭىدىن (يەنى اللەنىڭ مۆكمىنى قوبۇل قىلىشتىن) يۈز ئۆرۈپىدۇ، ئۇلار ھەقتىن يۈز ئۆرۈگۈچىلەردۇر (يەنى ھەقتىن يۈز ئۆرۈش ئۇلار-نىڭ تەبىئىتىگە سىڭسىپ كەتىكەن) (25)، بۇ ئۇلار نىڭ «دوزاخ ئوتى بىزنى ساناقلىق كۇنلەرلا (يەنى موزايغا چوقۇنغان 40 كۇنلۇك ۋاقىتلا) كۆيدۈرىدۇپ دېگەنلىكلىرى ۋە دىئىي جەھەتتە ئويدۇرۇپ چىقارد غان نەرسىلىرىسنىڭ ئۆزلىرىنى ئالدىغانلىقى ئۇچۇنى ھۇر ⁽²⁴²، كېلىشى شەكسىز بولغان كۇندە (يەنى قىيامەت كۇنىدە) ئۇلارنى توپلايمىزە ھەربىر كىشى نىڭ قىلىغان ئىشىنىڭ جازاسى ۋە مۇكاياتى تولۇق بېرىلىدىغان، ئۇلارغا رئازابىنى زىيادە قىلىۋېتىش

ياكى ساۋابىنى كېمەيتىۋېتىش بىلەن) زۇلۇم قىلىنىمايدىستان شۇ چافىدا (ئۇلارنىڭ مالى) قانداتى بولغان ئى الله! خالىغان ئادەمكە پادىشاملىقنىڭ ئىگىسى بولغان ئى الله! خالىغان ئادەمكە پادىشاملىقنى بېرىسىمن، خالىغان ئادەمدىن پادىشاملىقنى تارتىپ ئالىسەن؛ خالىغان ئادەمنى ئەزىز قىلىسەن؛ خالىم بېرىسىمن، خالىغان ئادەمنى ئەزىز قىلىسەن؛ مەممە ياخشىلىق (نىڭ خەزىنىسى يالغۇز) سېنىڭ قولۇڭدىدۇر. سەن مەممىكە قادىرسەن، 1883. كېچنى كۇندۇزگە كىرگۈزىسەن، كۇندۇزنى كېچىگە كىرگۈزىسەن (رشۇنىڭ بىلەن، كېچە- كۇندۇزنىڭ ئۇزۇن—قىسقا بولۇشى پەسىللەر بويىچە ئۆۋەتلىشىپ تۇرىدۇ)؛ چىقىرىسەن، جانسىز بولغان ئابىمەنىدىن) جانسلىقى بولغان ئابىمەنىدىن چىقىرىسەن، جانسىز بولغان ئابىمەنىدىن) بانسلىقىتىن (يەنى جانسلىق بولغان ئابىمەنىدىن) مۇنىداق قىلىدىكەن، ئۇاللەنىڭ ئىتىساندىن، ھايۋاندىن) چىقىرىسەن؛ ئۆزەڭ خالىغان كىشكە ھېسابسىز رىزىق بېرىسەن، ئۇاللەنىڭ مۇمىنلەر مۆستەلىدىن مۇستەسىنا. دوستلۇقى ئىزھار قىلىشىڭلار بۇنىڭىدىن مۇستەسىنا. دوستلۇقى ئىزھار قىلىشىڭلار بۇنىڭىدىن مۇستەسىنا. ئېيىقىنكى، دولىڭلەرنىڭ ئۇزاپىدىنى قورقۇتىدۇ، ئاخىرقايتىدىغان جاياللەنىڭ دەركاھىدۇر (282). ئېيىقىنكى، دولىڭلىلاردىكى ۋە زېمىندىكى نەرسىلەرنىمۇ بىلىپ تۇرىدۇ. اللە ھەر نەرسىگە قادىردۇر»(282).

ئۇ كۇندە (يەنى قىيامەت كۈنىدە) ھەر ئادەمنىڭ قىلغان ياخشى ئىشلىرى، يامان ئىشلىسرى ئۆزىنىڭ ئالدىدا ئايان بولىدۇ، (ئۇلار يامان ئىشلىرىنى كۆرمەسلىكنى)، ئۆزى بىلەن يامان ئىشلىرسنىڭ ئارىسىدا (مەشرىق بىلەن مەغرىبنىڭ ئارىسىدەك) ئۆزۈن مۇسايە بولۇپ شىئى ئارزۇ قىلىدۇ. اللە سىلەرنى ئۆزىنىڭ ئازابىدىن قورقۇتىدۇ. اللە بەندىلىرىگە مېھرىياندۇر (١٩٥٠). (ئى مؤههميه د! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، «ئەگەر سىلەر اللەنى دوست تؤتساڭلار ، ماڭا ئەگىشىڭلار كى، اللە سىلەرنى دوست تؤتىدۇ، رئۆتكەنىكى) گۇناھىڭىلارنى مەغىد روت قىلىدۇ. اللە ناھايىتى ھەغيىسرەت قىلغۇچىدۇرە نامايىتى مېھرىباندۇرچ⁽⁸³²، ئېيىتقىنىكى، واللەغا ۋە يەيغەمبەرگە ئىتائەت قىلىغلارى، ئەگەر ئۇلار (ئىتائەت قىلىشتىن) يۇز ئۆرۈسەء اللە كاپىرلارنى (يەنى اللە -نىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلغان ۋە پەيغەمبەرلىرىگە ئاسىلىق قىلغانلارنى) دوست تۇتمايدۇ (⁽⁸²⁾، اللە معقبقه تمن تادممني، نؤمني، ئىبرامىم ئەۋلادىنى،

قىدى (283). ئۇ ئەۋلادلار بىر ــ بىرى بىلەن قانداشــتۇر، اللە (بەندىلەرنىڭ سۆزلىرىنىڭ راتۇقى قىلدى (283). ئۇ ئەۋلادلار بىر ــ بىلەن قانداشــتۇر، اللە (بەندىلەرنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (بەندىلەرنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (284). ئۆز ۋاقتىدا ئىيراننىڭ ئايالى ئېيىتىن، دېدرۋەددىگارەم! مەن قورسىقىمدىكى پەرزەنتىنى (دۇئيا ئىشلىرىدىن) ئازاد قىلىنغان مالدا چوقۇم سېنىڭ خىزمىتىگكە ئاتىدىم، (بۇ نەزرەمنى) قوبۇل قىلغىن، سەن ھەقسەتەن (دۇئاياسىنىڭ ئاڭلاپ تۇرغۇچىسەن، (نىيىتىمنى) بىلىپ تۇرغۇچىسەن» ئۇ قىڭ ئارتۇقىدا، ئۇ قىز تۇغقان ۋاقتىدا؛ دۇئى پەرۋەر-ئاللاپ تۇرغۇچىسەن، (نىيىتىمنى) بىلىپ تۇرغۇچىسەن» ئۇنىڭ ئېيە تۇغقانلىقىنى اللە ئوبدان بىلىدۇ، (ئۇ تەلەپ قىلغان) ئوغۇل (ئاتا قىلىنغان) قىزغا ئوخشاش ئەممىس (بەلكى بۇ قىز ئارتۇقتۇر)، (ئىيراننىڭ ئايالى ئېيىتتىكى) دەمەن ئەرپىدان ئىرىلىقچە قوبۇل قىلدى، ئۇنى قوغلاندى چىرايلىقچە قوبۇل قىلدى، ئۇنى ئوبدان ئىرسىتۈردى، ئۇنىڭ يېپىل قىلدى (يەنى ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىشقا زەكەرىيانى قويدى)، زەكەرىيا ھىرىدىن گۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىشقا زەكەرىيانى ئويدى)، زەكەرىيا ھىرىدىن كەلدى؟ دەيىتى، مەربەم؛ دۇ، اللە تەرىپىدىن كەلدى دەيىتى، مەربەم؛ دۇ، اللە تەرىپىدىن كەلدى دەيىتى، مەربەم؛ دۇ، الىغان ئادەمگە (جاپا مۇشەققەتسىزلا) ھېسابسىز رىزىق بېرىدۇ(1873). كەلدى دەيىتى، اللە ھەقىقەتەن خالىغان ئادەمگە (جاپا مۇشەققەتسىزلا) ھېسابسىز رىزىق بېرىدۇ(1873).

شۇ ۋاقىتتا (يەنى مەريەمنىڭ كارامىتسنى كۆرگەن چاغدا) زەكەرىيا يەرۋەردىگارىغا دۇئا قىلىپ: وئى یه رؤه ردیگارید! ماڅا توز ده رگاهنگدین بیر یاخشی يەرزەنت ئاتا قىلغىن، ھەقىقەتەن دۇئانى ئىشىتكۈر چىسەن» دېدى(88)، ئۇ ئىبادەتىگاھىدا ناماز ئوقۇۋاتقاندا پەرىشىتىلەر ئۇنىڭىغا: دساڭا اللەنىڭ كەلىمىسى (يەنى ئىسا)نى تەستىق قىلىغۇچى، سەيبىدە يەرھىزكار ۋە ياخشىلاردىن بولغان يەھيا ئىسىملىك بىر پەيغەمبەر بىلەن خۇش خەۋەر بېردى دۇچ دەپ ئىدا قىلدى(190)، ئۇ: «يەرۋەردىگارىم! مەن قبرسي قالفان تؤرسام، ئايالىم تۇغۇتتىن قالغان تۇرسا قانداقمۇ مېنىڭ ئوغلۇم بولسۇن؟ يەدىدى، پەرىشتىلەر؛ والله شۇنىڭدەك خالىخىنىنى قىلىدۇ (يەنى قۇدرىتى ئىلامىيە مېچ نەرسىدىن ئاجىز ئەمەس) يە دېدى(⁴⁰⁾، ئۇ: «پەرۋەردسكارىم! ماڭا (ئايالىسنىڭ ھامىلدار بولفانلمقنفا) بنر نشانه ثاتا قبلفن، ديدى. الله:

وساقا بولىدىغان نىشانە شۇكى، ئۇچ كۈنگىچە كىشلەرگە سۆز قىلالىايسەن (يەنى زىكرى تەسبەم ئېيتىشتىن باشقا سۆزگە تىلىڭ كەلىەيدۇ). پەقەت ئىشارەتىلا قىلىسەن، (نېمىتىسكە شۇكىۋر قىلىش يۇزىسىدىن) پەرۋەردىگارىڭنى كۆپ ياد ئەت، كەچتە، ئەتىگەندە تەسبەم ئېيتەدېدى(ئە). پەرىشتىلەر ئېيتىتى: «ئى مەريەم! الله مەقسقەتەن سېنى (پۇتىۋن ئاياللار ئىچىدىن) تالىلىدى، سېنى پاڭ قىلىدى، سېنى پۇتۇن جاھان ئايالىلىرسىدىن ئارتۇق قىلىدى(ئەن. ئى مەريەم! پەرۋەردىگارىگغا ئىتائەت قىل، سەجىدە قىل ۋە رۇكۇ قىلىغۇچىلار بىلەن بىلىلە رۇكۇ قىلىغۇچىلار بىلەن بىلىلە رۇكۇ قىلىغۇچىلار بىلەن بىلىلە رۇكۇ ئۇلارنىڭ قايىسى تەربىيسىگە ئېلىش (مەسلىسىدە چەك تاشلاش يۈزىسىدىن) قەلەملىرىنى بولۇشىنى) ئىۋزئارا جاڭىجال قىلىشقانىلىرىدا سەن ئۇلارنىڭ يېنىدا يوق ئىدىڭ، (مەريەمنىڭ كىسنىڭ تەربىيسىدە بولۇشىنى) ئىۋزئارا جاڭىجال قىلىشقانىلىرىدا سەن ئۇلارنىڭ يېنىدا يوق ئىدىڭ، ئالەنىڭ بېر بولۇشىنى) ئىۋزئارا جاڭىجال قىلىشقانىلىرىدا سەن ئۇلارنىڭ يېنىدا يوق ئىدىڭ ئالىسىسىسىز) اللەنىڭ بىر مەريەم، كۆلىرىنىڭ ئىسمى مەسسە ۋاقتىدا پەرىشىتىلەر ئېيتتى: «ئى مەريەم! اللە ساڭا (ئاتىنىڭ ۋاستىسىسىز) اللەنىڭ بىرىمىدۇكى، ئۇنىڭ ئىسمى مەسەم مەريەم گوغلى ئىسادۇر، ئۇ دۇنىيا ۋە ئاخىرەتتە ئابرويلۇق ۋە اللەغا يېقىنىلاردىن بولدۇ(كە).

ئۇ بۆشۈكتىمۇ (يەنى بوۋاقلىق چېغىدىمۇ)، ئوتتۇرا ياش بولغاندىيۇ كىشىلەرگە (پەيىغەسبەرلەرنىڭ سۆزىنى) سۆزلەيدۇ ۋە (تەقۋادارلىقتا كامىل) ياخشى ئادىملەردىن بولىدۇچ(٥٠)، مەريەم: «پەرۋەردىگارىم! ماڭا ئىنسانىنىڭ قولىي تەكىمسىگەن تۇرسا (يەنى تُدرلنك بولمسام) قانداق بالأم بولسدؤ؟م ديسدى، يەرىشتە: واللە خالىغىنىنى شۇنداق يارىتىدۇ (يەنى ئاتا ــ ئانا، ئارقىلىقمۇ ۋە ئۇنىڭسىزمۇ يارىتىدۇ). بىرەر تشنىڭ بولۇشىنى تىرادە قىلسا، 'ۋۇجۇتىقا كەل' دەيدۇ ـ دە، ئۇ ۋۇجۇتقا كېلىدۇچ دېدى(47). الله ئۇنىڭغا خەتنى، ھېكيەتنى (يەنى سۆز ـ ھەرىكەتستە توغرا بولۇشنى)، تەۋراتنى، ئىنجىلنى ئۆگىتىدۇ⁽⁴⁸⁾، ئۇنى بەنى ئىسىرائىلغا يەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىدۇ، (ئۇ دەيىدۇ) «شۇبھىسىزكى، سىلەرگە مەن رەببىڭلار تەرىپىدىن بولغان (بەيغەمبەرلىكىبنىڭ راستىلىقنى كۆرسىتىدىغان) بىر مۆجسۈە ئېلىپ كەلدىم، مەن سلمركم لايسدني قؤشينياف شمكسلسدماك ببرنمرسم

وَيُهِمُ النّاسَ فِي النّهُ بِوَيْهِ دُوْفِينَ الْفَهِدِينَ ﴿ قَالَتُ

عَلَى الْمُعْلَى الْمُ قَالَ وَلَمْ يَسْسَفِى وَقَرْ قَالَ فَكُولُ ﴿

عَلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِقِيلَ اللّهِ عَلَى اللّهِ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهِ عَلَى اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَى اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَاللّ

ياسايمەن، ئاندىن ئۇنىڭغا پۇۋلەيمەن دە، اللەنىڭ ئىزنى بىلەن، ئۇ قۇش بولىدۇ. تۇغبا كورنى، بەرەس كېسىلىنى ساقايتىيەن، اللەنىڭ ئىزنى بىلەن، ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۇرىيەن، سىلەر يەيدىغان ۋە ئۆيۇڭلاردا ساقلايدىغان يېمەكلىكلەردىن خەۋەر بېرىمەن (يەنى سىلەرنىڭ يوشۇرۇن ئەھۋالىڭلار-نى ئېيتىپ بېرەلەيسىمن)، شۇبھىسىزكى، ئەگەر سىلەر اللە نىڭ مۆجىزسلىرىگە ئىشەنسگۈچى بولساڭلار، بۇنىڭدا ريەنى مەن كەلتۇرگەن مۆجىزىلەردە) سىلەر ئۇچۇن ئەلۋەتتە (مېنىڭ راستلىم قىينى كۆرسىتىدىغان روشەن) ئالامەت بار (⁴⁸⁾، مەن ئىلىگىرى كەلىگەن تەۋراتىنى تەسىتىق قىلغان ھالدا (كەلدىم)، سىلەرگە ھارام قىلىنغان بەزى نەرسىلەرنى ھالال قىلىش ئۇچۇن (كەلى دىم). مەن سىلەرگە يەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن دەلىل ئېلىپ كەلدىم. الله دىن قورقۇڭلار ۋە رمينىڭ ئەمرىمگە) ئىتائەت قىلىڭلار (60). اللە ھەقىقەتەن مېنىڭ يەرۋەردىگارىمدۇرە سىلەرنىڭمۇ يەرۋەردىگارىڭلاردۇر، ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىڭلار، بۇ توغىرا يولىدۇرى (61). ئىسا ئۇلارنى (يەنى يەمبۇدىيلار)دىن كۇفىرىنى (كۇفرىندا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈش نىيشگە كەلگەنلىكسنى) سەزگەن چاغدا: « الله تۇچۇن ﴿الله غا دەۋەت قىلىش يولىدا) ماڭا كىملەر ياردەم بېرىدۇ؟» دېدى، مەۋارىيلار (يەنى ئۇنىڭ تەۋەلسرىدىن ھەقسقىي سۆمىنىلەر) ئېيتىتى: «الله ئىۈچۈن ساڭ بىز ياردەم بېرسمىز، الله غا ئىسمان ئېيتستۇق. گۇۋاھ بولغىنكى، بىز (پەيغەمبەرلىكىگكە) بويسۇنىغۇچىلارمىز (480). پەرۋەردىگارىسىز! سەن ئازىل قىلىغان كىتابىقا ئىشەنىدۇق، پەيىغەمىبەرگە ئەگەشتۇق، بىزنى(ھىدايىتىڭگە) شاھىت بولغانىلار قاتارسدا قىلىغىسى» (64).

ئۇلار مىكىر ئىشلەتتى ريەنى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلىتۈرمەكىچى بولدى)، اللە ئۇلارنىڭ مىكرىئى بەربات قىلدى (ئىسا ئەلەپسەسالامىئى قۇتقۇزۇپ ئاسمانغا ئبلىپ چىقىپ كەتتى). اللە مىكىر قىلغۇچە لارنىڭ جازاسىنى ئوبدان بەرگۇچىدۇر 640، ئۆز ۋاق تىدا الله ئېيتتى: وئى ئىسا! مەن سېنى رئەجىلىڭ یه تکهنده) قهبزی روه قبلیهن، سبنی دورگاهیها كۆتۈرىيەن (يەنى ئاسمانغا ئېلىپ چىقىمەن). سېنى كايىرلاردىن پاك قىلىمەن ريەنى سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان يامانلارنىڭ شەررىدىن ساقلايىمەن)، ساڭا ئەگەشكەنلەرنى قىيامەتىكىچە كاپىرلاردىسن ئۇستۇن قىلىيەن. ئاندىن مېنىڭ دەركاھىيىغا قايتىسلەر، سلهر ئىخىتىلاپ قىلىشىقان ئىش ريەنى ئىسانىڭ ئىشى) ئۇستىدە ئاراڭسلاردا مەن ھۆكۈم چىقىرىي جەن(66). كايمبرلارغا بولىسا دۇنىيا ۋە ئاخىرەتىتە قاتتىق ئازاب قىلىمەن، ئۇلارغا رئۇلاردىن اللە

نىڭ ئازابىنى توسىدىغان) مېچ مەدەتكار بولىايدۇچ (680). ئىمان ئېيتىقان ۋە ياخىئى ئەمەل قىلـ
ھانلارغا كەلىك، اللە ئۇلارنىڭ (قىلغان ياختى ئەمەللىرىنىڭ) ئەجىرىنى تولۇق بېرىدۇ. اللە
زالىلارنى دوست تۇتبايدۇ (زالىلارنى دوست تۇتبايدىغان زات قائىداقمۇ بەنىدىلىرىگە زۇلۇم
قىلىۋن؟) (77). رئى مۇھەممەدا) بۇ بولىا ساڭا بىز ئوقۇپ بېرىۋاتقان ئايەتلەردۇر ۋە ھېكىەتلىك
قۇرئاندۇر (600). شۇبھىسىزكى، اللەنىڭ نەزىرىدە ئىسانىڭ مىسالى (ئۇ ئاتىسىز يارىتىلغانلىقتىن)
ئادەمنىڭ (يەنى ئادەم ئەلەيھىسالامنىڭ) مىسالىغا ئوخشايىدۇ. ئادەمنى اللە (ئاتا-ئانىسىز)
ئادەمنىڭ ئىشدىن ئەجەبلىنەرلىك ئەمەسى) (600). (ئىسا ھەققىدىكى بۇ سۆز) اللە تەرىپىدىن نازىل
ئادەمنىڭ ئىشدىن ئەجەبلىنەرلىك ئەمەسى) (600). (ئىسا ھەققىدىكى بۇ سۆز) اللە تەرىپىدىن نازىل
بولغان مەقىقەتتۇر، سەن شەك قىلغۇچىلاردىن بولمىغىن (600). سەن ئىسا توغرۇلۇق ھەقىقىي مەلۇماتقا
ئىلىرىسىزنى ۋە ئوغۇلىلىرىڭىلارنى، ئايالىلىرىخىلارنى، ئۆزلىرىدەسىزنى ۋە
ئايالىلىرىخىلارنى، ئۇلىلىدىن اللە نىڭ لەنىتى يالىغانىچىلارغا بولسۇن، دەپ اللە غا يالۋۇرۇپ
دۇئا قىلايىلى، دېگىن(100). شۇبىمىسىزكى، بۇ ئەلۋەتىتە راست قىسسىدۇر، بىر اللە دىن
باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، اللە مەقىقەتەن غالىيتۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر(600)

مناه الرسل ٢

ئەكەر ئۇلار (ئىماندىن) يۈز ئۆرۈسە (ئۇلار بۆز-غۇنچىلاردۇر)، شۇبھىسىزكى، اللە بۇزغۇنچىلارنى بىلىپ تۇرىدۇ(69)، وئى ئەھلى كىتاب! (يەنى يەھۇ-دىيىلار ۋە ناسارالار) پەقەت اللە غىلا ئىسادەت قىلىش، اللەغا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرەمەسلىك، اللەنى قويۇپ بىر-بىرىمىزنى خۇدا قىلىۋالماسلىق-تەك ھەممىزكە ئورتاق بولغان بىر سۆزگە (يەنى بىر خىل ئەقىدىگە) ئەمەل قىلايلى دېگىن، ئەگەر ئۇلار يۈز ئۆرۈسە (يەنى بۇنى قوبۇل قىلىمىسا)؛ دۇرئى يەھۇدىيىلار ۋە ناسارالار جامائەسى)؛ بىزنىڭ مۇسۇلىمان ئىكەنىلىكىمىزگە گۇۋاھ بولۇگىلارلەگە، ئىسىلەر؟ (ئىبراھىمىنى ئۆزەڭلارنىڭ دىنىدا دەپ كۇمان قىلىسلەر؟ (ئىبراھىمنى ئۆزەڭلارنىڭ دىنىدا دەپ كۇمان قىلىسلەر؟) ھالبۇكى، تەۋرات بىلەن ئىنجىل

ئېراھىيدىن كېيىن ئازىل بولدى. (سۆزۇڭلارنىڭ ئاساسىز ئىكەنلىكىنى) چۇشەنبەمسلەر؟ (قى يەھۇدىيلار ۋە ئاسالار جامائەسى!) سىلەر شۇنىداق كىشىلەر سىلەركى، بىلىدىغان نەرسەڭلار (ئىسراھىم ۋە ئۇنىڭ دىنى) ئۇستىدە مۇئازىرىلەشتىڭلار، ئەندى سىلەر بىلمەيدىغان نەرسەڭلار (ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ دىنى) ئۇستىدە نېمىشقا مۇئازىرىلىشىسىلەر؟ (ئىبراھىينىڭ ئىشدىكى ھەقىقەتنى) اللە بىسلىدۇ، ئېراھىم يەھۇدىيمۇ ئەمەس، ئاسارامۇ ئەمەس ۋە لېكىن توغرا دىنغا ئېتىتاد قىلغۇچى، ئاللەغا بويسۇنغۇچى ئىدى، مۇشرىكلاردىن ئەمەس ئىدى(67). ئىبراھىينا ئەڭ يېتىن بولغائلار، شۇبھىسىزكى، (ئىبراھىينىڭ زامانىدا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن) ئۇنىڭغا (يەنى ئۇنىڭ يېلىنى) ئۇنىڭغا (يەنى ئۇنىڭدىن كېيىن) ئۇنىڭغا (يەنى ئۇنىڭ ئۇنىڭ ئۇنىڭ ئۇنىڭ ئۇنىڭدىن كېيىن) ئۇنىڭداردۇر، بۇ پەيغەمبەر (يەنى مۇھەممەد ئەلەيھىسىلام)دۇر، (بۇ پەيغەمبەرلىڭ ئۇمىتى بولغان) مۆمىئلەردۇر، بۇ پەيغەمبەر (يەنى مۇھەممەد ئەلەيھىسالام)دۇر، (بۇ پەيغەمبەرلىڭ ئۇلىرىكىلا قايتىدۇ). (لېكىن) ئۇلار (بۇنى) ئۇلارغا ھەسسىلەپ ئازاپ قىلىنىش بىلەن ئۆزلىرىكىلا قايتىدۇ). (لېكىن) ئۇلار (بۇنى) تۇيبايدۇ (قۇنىڭ قىلىنىش بىلەن ئۆزلىرىكىلا قايتىدۇ). (لېكىن) ئۇلار (بۇنى) نارىلى قىلىنىغان قۇرئانىنىڭ ھەقلىقىنىغى) بىلىپ تۇرۇپ نېسمىشىغا ئىنىكار قىلىسىلامىغا نارىلى قىلىنىغان قۇرئانىنىڭ ھەقلىقىنىغى) بىلىپ تۇرۇپ نېسمىشىغا ئىنىكار قىلىسىلىمىدىنىڭ نارىلى قىلىنىغان قۇرئانىنىڭ ھەقلىقىنىڭ بارىلىلى ئۇلىرانىڭ قىلىنىڭ ئايەتلىدۇر) بىلىپ تۇرۇپ نېسمىشىغا ئىنىكار قىلىسىلامىغار ئارىلىيىلى ئادىسىلىدىن ئادۇرۇسىلىدىن بىلىن بىلىرىنىڭ ئارىلىلىدىن ئارىدۇرۇسىلىدىن بىلىنىڭ ئايەتلىدىن رومەسىدىن ئادىلى قىلىنىڭ ئارىلىدىن بىلىنىڭ ئايەتلىدىن بىلىپ تۇرۇپ نېسمىشىغا ئىنىدىن رومەسىلام ئارىنىڭ ئادىدۇردىنىڭ ئالىنىڭ ئايەتلىدىن بىلىن ئۇرۇپ نېسمىشىغا ئىنىڭ ئايەتلىدىن يەنىلىدىن ئارىلىلىدىنىڭ ئارىدۇپ ئىلىنىڭ ئارىدىنىڭ بىلىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىدىلىدىنىڭ ئارىدىنىڭ ئارىسىلىدىن بىلىنىڭ ئارىدىنىڭ ئارىدى

ال عمل ١٠ ال عمل ١٠

يَامُلُ الْعَنْ لِهُ تَلْمُنْ الْمَكَّ بِالْمِلِ وَتَلْمُنُونَ الْمَكَّ بِالْمِلِ وَتَلْمُنُونَ الْمَكَّ وَالْمُنْ وَلَا مُنْ وَالْمُنْ وَالْمُنْ وَالْمُنْ وَالْمُنْ الْمُنْ وَلَمْ اللهِ وَالْمُنْ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُنْ وَاللَّهُ وَاللَّمْ وَالْمُنْ وَالْمُنْ وَاللَّهُ وَالْمُنْ وَالْمُنْ وَاللَّمْ وَالْمُنْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّوْمُ وَاللَّمْ وَالْمُنْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّهُ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَاللَّمْ وَالْمُنْ والْمُنْ وَالْمُنْ وَلَامِ الْمُنْ وَالْمُنْ وَلِمْ وَالْمُنْ وَالْمُنْ وَالْمُلْكُولُونُ وَالْمُلْكُولُونُ وَالْمُنْ وَالْمُلْكُولُونُ وَلِلْمُنْ وَالْمُلْكُولُونُ وَلِمُنْ ول

ئى تەھلى كستاب؛ نېسبە ئۇچلۇن ھەقلى باتىلغا ئارىلاشتۇرىسلەر ۋە بىلىپ تۇرۇپ ھەقىنى ريەنى مؤههميه وتهله يهسسالامستناف كتتابسلس فكلار دسكي سۇپىتسنى) يوشۇرىسسلەر؟(٢١٥) ئەھسلى كىتابىتىن بىر تىۋركىۋمىي: «مۆمىتىلەرگە ئازىنىل قىلىنىغان ۋەھىگە ئەتىگەندە ئىمان ئېيتىڭلار، كەچىقۇرۇنلۇقى يېنىۋېلىڭلار، (شۇنىداق قىلماڭىلار) ئۇلار (ئىمانى دىن) قايتىشى مۇمىكىن. يەقەت سىلەرنىڭ دىنىڭ لارغا ئەگەشكەنلەرگىلا ئىشىنىڭىلارى دېدى. (ئى مؤههمسهد!) تبسيت قبتكي، وتوغيرا يول الله نباق يولىدۇرى. (يەھۇدىيلار بىر ـ بىرىگە ئېيتىدۇ) بىرەر ـ سكه سلهركه ببرىلكەنگە ئوختاش ۋەھپى بېرىلىپ تىن ياكى ئۇلارنىڭ (يەنى مۇسۇلمانلارنىڭ) (قىيات مەت كۇنى) يىەرۋەردىكارىڭىلارنىڭ دەرگاھىدا سلم بىلەن مۇنازىرىلىشىشىندىن زيەنى مۇنازىرى لمشسب سسلهرنى يبتكسب قويؤشسدس قورقؤب) يهقدت دىنىڭلارغا ئەگەشكەن ئادەسىگىلا ئىشىنىڭلار (دىنىڭلاردا بولمسفان ھېچ ئادەمىنىڭ پەيغەمبەر-

لىكىنى ئېتىراپ قىلماڭلار، ئەگەر سىلەر مۇھەمسەدنىڭ پەيغەمبەرلىكسنى ئىقىرار قىلىسپ ئۇنىڭ دىنىغا كىرمسەڭللار، بۇ قسيامەت كۇنى سىلەرگە قارشى پاكست بولسدۇ). (ئى مۇھەسمەد!) ئېيتقىنكى، «پەزل ـ كەرەم (يەنى پەيغەمىبەرلىك) الله نىڭ ئىلگىدىىدۇر. اللە ئۇنى خالىنغان كشبكه ببرىدؤي. الله (نباق يهزلني) كەڭدۇرە (الله) ھەسسىنى بىلىگۈچىندۇر (72-72). الله رەھىىتىنى ئۆزى خالسفان كىشسگە خاس قىلىندۇ، اللە ئۇلۇغ پەزل ئىگىسىدۇر (٢٤٠). ئەھلى كىتابىتىن بەزى كىشىلەر باركىي، ئۇنىڭىدا كۆپ مال ئامانەت قويساڭسۇ ساڭسا ئۇنى قايىتۇرۇپ بېرىندۇ؛ ئۇلاردىنى يەنە بەزى كىشىلەرمۇ باركىي، ئۇنىڭىدا بىر دىنار ئامانەت قويساڭمۇ ئۇنىڭ بېشىدا تۇرمغىچە (يەنى قايىتا-قايىتا سۇيلىمگىچە) ئۇنى ساڭا قايىتۇرۇپ بەرمەيىدۇ. بۇ شۇنىڭ ئىۋچىۋنىكى، ئۇلار: «ئۆمىمىلەرنىڭ مېلىغا خىيانەت قىلساق بىزگە گۇناھ بولىمايىدۇ (يەنى بىزنىڭ دىنىسمىزدا بولىمىغانىلارنىڭ مالىلىرى بىزگە ھىارام ئەمەس)» دېدى، ئۇلار بىلىپ تۇرۇپ اللە نامىدىن يالغانىنى توقۇيدۇ ⁽⁷⁵⁾. ئۇنىىداق ئەمەس (يەنى ئۇلار باشقا دىندىكىلەرگە زۇلۇم قىلسا گۇناھ بولىدۇ). ئەھدىگە ۋايا قىلغان ۋە گۇناھىتىن ساقىلانغانلار (الله دوست تؤتقان كشلهردؤر)، چۈنكى الله تەقۋادارلارنى ھەقسقەتەن دوست تۇتىدۇ (٢٥٥). الله غا بەرگەن ئەھىدىنى ۋە قەسەمىلىرىىنى ئازغىنا بەدەلىگە تېگىشىدىغانىلار ئاخسرەتىتە (الله ناڭ رەھىمىتىدىن) ھېچىقانىداق ئىيسسۇسگە ئېيرىسشەلىمەيىدۇ، قىيامەت كۈنى الله ئۇلارغا (ئۇلارنى خۇش قىلىدىخان) سۆز قىلىمايىدۇ، ئۇلارغا (رەھىمەت كۆزى بىلەن) قارىمايىدۇ، ئۇلارنى (گۇناھلىرىىدىن) پاكلىمايىدۇ، ئۇلار قاتىتىق ئازابىقا قالىندۇ (٢٣٠)،

تلا العدك

قائى مفقد لقريقا يخائين البنتائه و بالانبيائة سنيوة وتنافرية والشخرة الشؤة والشؤة والشؤ

ئۇنىڭ پەرىشتىلەرنى، پەيغەمبەرلەرنى رەب قىلىۋېلىشىقا بۇيرۇمىڭ لايىق بولسايدۇ. مۇسۇلسان بولىنىڭلاردىن كېيىن پەيغەمبىرىڭلار سىلەرنى كۆفرىغا بۇيرۇمدۇ؟ (600 كۆۋ ۋاقتىددا اللە پەيغەمبىرەللار سىلەرگە مەن كىتابىنى ۋە ھېكىەتىنى ئاتا قىلىدىم، كېيىسىن سىلەرگە، سىلەردىكى نەرسىلەرنى (يەنى كىتاب بىلەن ھېكىەتنى) ئېتىراپ قىلغۇچى بىر پەيغەمبەر (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسىالام) كەلىھ ئۇنىڭىغا، ئەلۋەتىتە، ئىسان ئېيتىشىڭىلار كېرەك ۋە ئۇنىڭىغا ئەلۋەتىتە، ئىسان ئېيتىشىڭىلار كېرەك ۋە ئۇنىڭىغا ئەلۋەتتە ياردەم بېرىشىڭلار كېرەك (دېدى)، اللە: «رابۇ ئەھدىنى) ئىقرار (يەنى ئېتىراپ) قىلدىڭلارمۇ؟ مۇنىڭ (يەنى بۇ ئىش) ئۈچىۇن مېنىڭ ئەھدىسىنى قوبۇل قىلدىڭلارمۇ؟ دېدى. ئۇلار: «ئېتىراپ قىلدۇق» دېدى، اللە: «رائۆزەگىلارنىڭ ۋە تەۋەلىرىڭىلارنىڭ ئېتىراپ قىلدۇق» دېدى، اللە: «رائۆزەگىلارنىڭ ۋە تەۋەلىرىڭىلارنىڭ ئېتىراپ قىلدانىڭ بىلەر بىلەن بىللە گۇۋاھ بولغۇچىلاردىندۇرمەن» دېدى(دە). كىكى شۇنىڭىدىن كېيىسىن يۇز ئۆرۈس، (يەنى ئەھدىسنى بۇزسا)، ئۇلار (للە نىڭ دىنسىدىن (يەنى ئەسلام دىنىدىن) باشقادىننى تىلەمدۇ؟ ھالبۇكى، ئاسبانلاردىكىلەر ۋە زېمىندىكىلەر ئىختىيارىي ۋە ئىختىدىن ياشقادىننى تىلەمدۇ؟ ھالبۇكى، ئاسبانلاردىكىلەر ۋە زېمىندىكىلەر ئىختىيارىي ۋە ئىختىدىلىر بۇرىشتە كۇنى) اللە تەدرىپىگە قايتۇرۇلىدۇ (دەنىلى

تهاليك ١١٤ العل

فل شكايله وتتا أقد تعلينا متا أقد عن الدوية و

سنديل والسخة وتعقوب والتباط وتا أقد الموية و

سنديل والسخة وتعقوب والتباط وتا أقد الموية وتتا الموية الموية وتتا الموية وتنا الموية

رئى مۇھەسمەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، «بىز الله غا ئىسان ئېيتتۇق، بىزگە نازىىل قىلىنىغانىغا (يەنى قۇرئانىغا)، ئىسراھىسىغا، ئىسسائىلىغا، ئىسھاقىقا، يەتقۇبىقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىىغا نازىىل قىلىتىغان ۋەھىسىگە، مۇساغا بېرىلىكەنىگە (يەنى تەۋراتىقا)، ئىساغا بېرىلكەنىگە (يەنى ئىنجىلغا) ۋە پەيغەمبەر-ئىلىرگە پەرۋەردىكارى تەرىپىدىن بېرىلىگەنگە (يەنى كىتابلارغا) ئىسمان ئېيتىتۇق، ئۇلارنىڭ ھېچبىرىنى ئايرىۋەتمەيسىز (يەنى ئۇلارنىڭ بەزىسىگە ئىمان ئېيتىپ، بەزىسىنى ئىنىكار قىلمايىز)، بىز اللەغا بويسۇنغۇچىلارمىزچ⁶⁸⁹، كىكى ئىللام (دىنسدىن) ھەيرىي دىننى تىلەيدىكەن، ھەرگىز ئۇ (يەنى ئۇنىڭ دىسنى) قوبۇل قىلىنىمايدۇ، ئۇ ئاخسرەتىتە زىيان

(تۆتىنچى يارە)

ياخشى كۆرگەن نەرسەشلاردىن سەرپ قىلىسىغچە (يەنى ماللىرىڭلارنىڭ ياخشىسىنى سەدىقە قىلىسىغچە) مەرگىز ياخشىلىققا (يەنى جەنئەتكە) ئېرىشەلبەيدىلەر (اللەنىڭ يولىدا) نېيىنى سەرپ قىلماڭلار، قىلىنىشتىن ئىلىگىرى، ئىسرائىل (يەنى يەتقۇب ئەلەيھىسالام) ئۆزىگە ھارام قىلغان يېسەكلىكىلەر ريەنى توكسىدىلىنىڭ ھەمبىسى ئىسرائىل ئەۋلادىسا ھالال ئىدى. (ئى مۇھەمبەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، كېلىپ ئوقۇپ بېقىڭىلار» (1893، شۇنىگىدىن كېيىنى) كېلىپ ئوقۇپ بېقىڭىلار» (1893، شۇنىگىدىن كېيىنى)، كېيىنى روشەن دەلىل مەيدانغا كەلگەندىن كېيىنى)،

لَنْ تَكَالُوا الْحِرْحَةُى شَغْفَةُ وَإِمِنَا الْحُجُونَ وَ وَالْمُعُوفُوا مِن مَنْ فَعُ فَا الْحَدَارِ كَان مَعْلَمُ وَالْمَعِينَ وَمَا الْمُعْفَوْلَ مِن مَنْ فَعْ فَا الْحَدَارِ كَان مُلاحِ وَمَنْ مَعْلَمُ وَكَان مُلاحِ وَمَنْ الْحَدَارِ وَمَنْ الْعَلَمُ وَكَان مُلاحِق مَنْ الله الله وَهِلَ الْمُعْمَلُون الله عَلَيْ الله الله وَهِلَ مَنْ الله الله وَهُمِنَ الله الله وَلَيْتَ مَنْ الله الله الله وَهُمَ الله الله وَهُمُ الله الله وَهُمَ الله الله الله وَهُمَ الله الله وَهُمُ الله الله وَهُمُ الله وَهُمُونِ الله وَهُمُ الله وَهُمُمُ الله وَهُمُ الله وَهُمُونِ الله وَهُمُ الله وَمُنْ الله وَهُمُونَ الله وَمُنْ الله وَهُمُونَ الله وَمُنْ الله وَهُمُونَ الله وَهُمُونَ الله وَمُنْ الله وَمُنْ اللهُ الله الله الله وَمُنْ الله وَمُنْ الله وَمُنْ اللهُ الله الله وَمُنْ الله وَمُنْ الله وَمُنْ اللهُونَ اللهُمُونَ اللهُمُ اللهُمُمُونَ اللهُمُونَ اللهُمُونَ اللهُمُونَ اللهُمُونَ اللهُمُمُونَ اللهُمُمُمُونَ اللهُمُمُمُمُونَ اللهُمُمُونَ اللهُمُ

كىكى الله نامىدىن عالقاننى توقۇيدىكەن، ئۇلار زالىلاردۇر (60، ئېيتقىنكى، «الله راست ئېيتتى، (ئىلام دىنىدىن ئىبارەت) ئىبراھىينىڭ توغرا دىنىغا ئەكىشىڭلار، ئۇ (يەنى ئىبراھىم) مۇشرىكلاردىن ئەممىس ئىدىي (60، ھەسقەتەن ئىنىسانىلارغا (ئىبادەت ئۇچىۋن) تۇنىجى سېلىنىغان ئۇي (يەنى بەيىتۇلىلا) مەككىدىدۇر، مۇبارەكىتۇر، جاھان ئەھلىگە ھىدايەتىتۇر (60، ئۇنىڭىدا ئوچىۋق ئالامەتىلەر باركىن، ماقامىي ئىبسراھىدى شۇلارنىڭ بىسرى، بەيتۇللاغا كىرگەن ئادەم ئەمىن بولىدۇ. قادىس بولالىنغان كىشىلەرنىڭ الله ئىۋچىۋن كەبىنى زىبارەت قىلىشى ئۇلارغا پەرز قىلىنىدى. كىمكى ئىنكار قىلىدىكەن (يەنى ھەجنى تەرك ئېستىدىن) بىھاجەتىتۇر ئۆزىگە، ئىلى مۇمەسمەد! ئېيىتقىنىكى: «ئى ئەھلى كىتاب! (يەنى يەھىۋدىيلار، ناسارالار) نىم ئۇچۇن اللەنىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلىسلەر؟ ۋەھالەنكى، اللە قىلىشىڭلارغا ئاھىتۇرچ (60). دىنىنىڭ ھەقلىيغان ئاھىت بولۇپ تۇرۇپ ئېسە ئىۋچۇن اللەنىڭ يولىنى ئەگىرى كۆرسىد رئى مۇھەسمەد!) ئېيىتىقىنىكى، «ئى ئەھلى كىتاب! (يەنى يەھىۋدىيلار، ناسارالار) (ئىسلام دىنىنىڭ ھەقلىيغان ئاھىت بولۇپ تۇرۇپ ئېسە ئىۋچۇن اللەنىڭ يولىنى ئەگىرى كۆرسىد ئىنىدىكى، «ئى ھىرۇپىلار، ناسارالار) (ئىسلام دىنىنىڭ ھەقلىيىنى ئەگىرى كۆرسىدىلى ئىتابىتىن بىر پىسوقىنىڭ ئالەنىڭ ئەلىرىنى كۈرسىدىلىدى، ئىلىدىلى كىتابىتىن بىر پىسوقىنىڭ ئىتائىت قىلىلىگلار، «ئىن بولغىنىڭلاردىن كېيىسى، ئۇلار سىلەرنى كاپىس قىلىپ قويىدۇ (60).

وَكَيْفَ تُلْفُرُونَ وَأَنْكُونُكُلْ عَلَيْكُوا إِنَّ اللهِ وَفِيكُونَ وَلَهُ وَمَنْ يُقْتَصِمُ بِاللَّهِ فَقَدُهُ بِي إِلَىٰ حِيرَاطِ مُسْتَعِيْمِ فَيَأَتُّهَا الْمَنُواالُّقُوااللَّهَ حَتَّى تُقْبَتِهِ وَلَاتَّمُونُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمُو نُهُ ١٩٠٠ اعْتَصِفُ اعتل الله حَدِيقًا وَلاَتَعْرُفُوا وَاذْكُرُوا منت الله مَلِنَكُ إذ كُنتُ التاءَ فَالْفَيْنَ فَلْدَكُونَا مَا مُنافِعُهُمْ ﴾ الحَوَانًا وَكُنتُهُ عَلَى شَفَاحُكُمْ } مِنَ النَّارِ فَأَنْفَ ذَكُو مِنْهَا كَدَالِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُو الله لَعَلَّمُ تَعْتَدُونَ ﴿ وَلَكُنْ مِنْكُوْ أَمَّةً لِنَدُ عُونَ إِلَى الْفَيْرِ وَيَأْسُرُونَ بِالْمَعْرُونِ وَيَهُونَ لْمُتْكُونُوا ولا كَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ 9وَلَا عُلُونُوا كَالَّذِينَ سُ السواد بي وجُوفِهُمُ الفُن تُو يَعْدَ إِيْمَا يَكُوفُونُ وَفُوا الْعَدَاتِ بِينَا كُنْدُهُ كُلُغُ أُونَ ٩ وَأَمَّا الَّذِينَ الْيَقْتُ وَيُؤَمُّهُمْ فَقُ رَحْمَة الله هُمُ عَمَّا عَلِدُ وَنَ۞ تِلْكَ النَّاللهِ

سلەرگە الله نىڭ ئايەتىلىرى ئوقۇلۇۋاتقان (يەنى ۋەھى ئۆزۈلۈپ قالباي الله نىڭ ئايەتلىرى نازىل بولۇۋاتىقان) ۋە ئاراڭىلاردا الله نىڭ پەيغەمىبىرى (ھايات) تۇرغان تۇرسا، قانداقبۇ كاپىر بولۇسىلەر؟ كبيكي الله غا (يدنى الله نباق دستنفا) مدهسكهم يېيىسىدسكەن، ئۇ توغىرا يولىغا يېستەكلەنىگەن بوليدؤ (101). ثي مومينلهر! الله فا لايسق رموسته تەقۋادارلىق قىلىڭلار، يەقەت مۇسۇلبانلىق مالىتىڭلار بىلەنلا ۋايات بولۇڭلار (102). ھەمبىڭىلار اللە نىڭ تاغامجىسفا (يەنى اللەنىڭ دىنىغا) مەھكەم يېيىشىد غلار ، ئايرىلماغلار ريەنى سىلەردىن ئىلگىرى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار ئىختىلاپ قىلىشقاندەك، دىندا ئىختىلاپ قىلىشماڭلارى. الله نىڭ سىلەرگە بەرگەن ئېمستىنى ئەسلەڭسلار، ئۆز ۋاقتىدا سىلەر ئۆزئارا دۇشىمەن تبديثلان الله ديليثلارني ببرله شتؤردي، الله نباق

ئېمىتى بىلەن ئۆزئارا قېرىنداش بولدۇغلار، سىلەر دوزاخ چۇقۇرىنىڭ گىرۋىكىدە ئىدىڭلار، اللە سلەرنى (ئىسلام ئارقىلىق) ئۇنىڭدىن قۇتقۇزدى. سىلەرنىڭ ھىدايەت تېيىشىڭلار ئۇچىۈن، اللە ئايەتلىرىنى سىلەرگە شۇنداق بايان قىلىدۇ (1887). سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا خەيرلىك ئىشلارغا دەۋەت قىلىدىغان، ياخشى ئىشلارغا بۇيرۇپ، يامان ئىشلارنى مەنئى قىلىدىغان بىر جامائە بولسۇن؛ ئەنە شۇلار مەقسىشگە ئېرىشكىۋچىسلەردۇر (104)، روشەن دەلىلىلەر كەلىگەنىدىن كېيىسى ئاب بلب كېتىشكەن ۋە ئىختىلاپ قىلىشىقان كىشىلەر (يەنى يەھبۇدىيىلار ۋە ناسارالار)دەك بولساڭلار، ئەنە شۇلار چىوڭ ئازابىغا دۇچار بولسدۇ (1065. شۇ كىۇنىدە (يەنى قىيامەت كىۋنىدە) بەزى يىۋزلەر (يەنى مىزمىنىلەرنىڭ يىۋزلىرى) ئاقىىرىىدۇ، بەزى يىۇزلەر (يەنىي كىۇفقارلارنىڭ يۇزلىرى) قارىيىدۇ. يۈزى قارايغانىلارغا (پىەرىشە شلەر ئېيتىدۇكى) دئىمان ئېيتقىنىڭلاردىن كېيىن كاپىر بولدۇڭلارمۇ؟ كاپىر بولغانىلىقىڭىلار شُؤْجِيْنِ تَازَابِنِي تَبْتَكُلارِ» (١٥٥). يَـوْزِي تُـاقـارغانلار اللهنباق رەھبىتىدە (يەنى جەنئەتتە) بولىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭدا (يەنى جەنئەتتە) مەڭگۇ قالىدۇ (١٩٣٦). بۇ، اللەنىڭ ئايەتلىرسدۇر، ئۇلارنى رئى مۇھەممەد!) ساڭا راست ئوقۇپ بېرىمىز، اللە جاھان ئەھلىگە زۇلۇم قىلىشنى خالىمايدۇ⁽¹⁰⁰⁾،

ألواء هه الحياور-

مَلُومَ عَلَىٰ السَّنُونِ وَمَلَىٰ الْاَنْعِنَ وَالْنَ الْهُ طُرْتِهُمُّ

الْأَشْرُهُ فَكُمْنُهُ عَلَىٰ اللّهِ الْمُنْفِينَ اللّهُ اللّهِ مُلْتَهُمُّ

عِالْمَعْرُونِ وَمَعْمَنَ عَنِ النَّمْرُ وَخُولِمُنْنَ بِالْهُ وَلَوْ

الْسَمَوْنِ وَمَعْمَنَ عَنِ النَّمْرُ وَخُولِمُنْنَ بِالْهُ وَلَوْ

الْسَامُ الْلِيْفِ الْمَانَ عَيْمًا الْمُؤْمِنُهُ الْلَيْفِينَ وَالْكُومِ اللَّهِ وَالْمُومِ اللَّهِ اللَّهِ وَمَنْ اللَّهِ وَمَنْ اللَّهِ وَاللَّهِ اللَّهِ وَاللَّهِ وَاللَّهِ اللَّهِ وَاللَّهِ وَاللَّهُ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونَ اللَّهُ وَالْمُؤْمِلُونَ اللَّهُ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونَ وَلَّهُ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُؤْمِلُونَ وَالْمُومُ وَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَّالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُونَ وَلَالْمُؤْمِلُولُونَا لَاللَّالِمُ

ئاسبانلار ۋە زېسندىكى شەيئىلەراللە نىڭ (مۇلكى، مەخسلۇقاتى ۋە بەندىسلىرى)دۇر، ھەمسە ئىشلار اللەغا قايتۇرۇلىدۇ (100). (ئى مۇھەمبەد ئۇمىتى) سىلەر ئىنانىلار مەنىپەئتى ئۆچۈن ئوتىتۇرىخا خان اللەغا ئىبان ئېيتىدىغان ئەڭ ياخشى ئۇمەتىسلەر. ئەگەر ئەسلى كىستاب (يەنى يەسۇدىيىلار، ئاسارالار) ئىبان ئېيتىا (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسالامغا ئازىل قىلىنغان ۋەمهىگە ئىشەنسە)، ئۇلارنىڭ ئۈچۈن (دۇليا ۋە ئاخسرەتىتە) ئەلۇەتىتە ياخشى بولانتى. ئۇلارنىڭ ئىجىدە مۆمىنلەرمۇ بار،ئۇلارنىڭ تولىسى ياسىقىلاردۇر (101). ئۇلار سىلەرگە ئازار سىلەرگە ئازار بېرىشىتىن باشقا ھېچقانىداتى زىيان-زەخسەت بېرىشىتىن باشقا ھېچقانىداتى زىيان-زەخسەت

يەتكۈزەلبەيدۇ؛ ئەگەر سىلەر بىلەن ئۆرۈشىدا، سلەرگە ئارقىسىنى قىلىپ قاچىدۇ، ئائىدىن ئۆلۈرەلبەيدۇ؛ ئالىدىن ئۆلۈرىلەن قەيەردە بولىسىۋن الله نىڭ ۋە مۇسۇلبانلارنىڭ مىبايىسىدە بولغانلىرىدىن باشقىلىرى خارلىققا پېتىپ قالىدى، اللەنىڭ غېزىپىىگە ئۇچرىسدى، موھتاجلىققا چۆددى. بۇ ئۇلارنىڭ اللەنىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى ۋە پەيىغەمبەرلەرنى ناھەق ئۆلتۈرگەنلىكلىرى ئۈچۈندۇر ئۆلۈرنىڭ اللە نىڭ پەرمانىدىن چىقىىپ كەتكەنلىكلىرى ئۈچۈندۇر ئۇلار بىر خىل ئەمەس، ئەملى كىتابتىن (يەنى يەمۇدىيلار، ئاسارالاردىن) كېچىلىرى اللەنىڭ ئايەتلىرىنى تىلاۋەت قىلىپ تۇرىدىغان ۋە سەجدە قىلىپ تۇرىدىغان بىر جامائە كىشىلەر بار (1373). ئۇلار اللە غا ۋە ئاخىرەت كۆنىگەر ئاللەنىڭ ئايەتلىرىنى تىلاۋەت قىلىپ ئۇرىدىغان ۋە سەجدە قىلىپ تۇرىدىغان بىر جامائە كىشىلەر بار (1373). ئۇلار اللە غا ۋە ئاخىرەت كۈنىگەرنى قىلىدىنى تىلىدىن ئىلىدىدىن ئوسىدۇ، خەيرلىك ئىشلارنى قىلىشقا ئالىدىدايىدۇ؛ ئەنە شۇلار ياخىشىلاردىخدۇر ئەللار، ئۇلار ھەرقانىداق ياخشىلىردىخدۇر ئۇلار ئىلىدۇ (110). ئۇلار ھەرقانىداق

اِنَا الَّذِيْنَ كُثَرُوْانَ تُعْنَى عَفْهُمُ آمُوافَهُمْ وَلَا الْوَلَا فَمُمُ وَلِهُ الْوَلَا وَلَا فَكُمُ و عَنَى الْمُحْتَقِعًا وَالْهِنْ الْمُعْنَى عَفْهُمُ آمُوافَهُمْ وَلَا الْوَلَا فَمُ وَالْمُورِ وَالْمُورِ وَالْمُورِ وَالْمُعَلِّمِ وَالْمُعَلِينَ وَالْمُعَلِّمِ وَالْمُعَلِمُ وَالْمُعَلِمُ وَالْمُعَلِمُ وَالْمَعُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعِلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُولِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمُولُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُ وَالْمُؤْمِلُولُول

شۇبىھسىزكى، كايىرلارنىڭ ماللىرى، بالىلىرى الله نبك ثارابي ثالديدا همركيز هيج نمرسيكه دال بولالسمايندۇ؛ ئۇلار دوزاخ ئەھسلسدۇر، دوزاخىتا مەڭگۇ قالسدۇ(136)، ئۇلارنىڭ بۇ دۇنىيادا (رسيا قىلىپ) بەرگەن سەدىقىلىرى ئۆزلىرنىگە زۇلۇم قىلغان بىر قەۋمنىڭ زىرائىتىگە تېگىپ ئۇنى نابۇت قىلسۇەتكەن سوغۇق شامالغا ئوخشايدۇ (ئىگىلىرىنىڭ گۇناھى تۇپەيلىدىن نابۇت قىلىنىغان بۇ زىرائەتىكە توخيشاش، الله تؤلارنياف ياخشى تُعمه للبرستي بەربات قىلىندۇ)، ئۇلارغا اللە زۇلۇم قىلىمىندى ۋە لېكىن ئۇلار ئىۆزلىرنىگە ئىۆزلىرى زۇلۇم قىلىدى(117)، ئى مۆمىئلەر! ئۆزەڭلاردىن بولمىغانىـ لارنى (يەنى مۇناپىقلارنى) سىرداش قىلىۋالماڭلار، ئۇلار سىلەرگە بۇزغۇنچىلىق قىلىشتا بوشاڭىلىق قىلىپ قالىمايىدۇ، ئۇلار سىلەرنىڭ مۇشەقىقەتتە قېلىشىڭلارنى ئارزۇ قىلسدۇ، ئۇلارنىڭ دۇشيەنلىكى ئېغىزلىرىدىن مەلۇم بولۇپ تۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ دىللى

رىدا يوشۇرغان دۈشمەنلىكى تېخىمۇ چوڭدۇر. شۇبهسىزكى، ئەگەر چىۈشنىدسغان بولساڭىلار، سىلەرگە نۇرغۇن ئايەتىلەرنى بايان قىلىدۇق(¹¹⁸). (ئىي مۆمىنىلەر جامائەسى!) سىلەر ئۇلارنى دوست تۇتىسلەر، ئۇلار سىلەرنى دوست تۇتبايدۇ (سىلەرگە بولغان دۈشپەنلىسكىنى يوشۇرۇن تۇتىدۇ)، سىلەر (ھەمىيە ساماۋى) كىتاپىقا ئىشىنسىلەر (شۇنىداق تۇرۇقىلۇق ئۇلار سىلەرنى ئۆچ كۆرىدۇ)، ئۇلار سىلەر بىلەن ئۇچراشقانىدا، ئىمان ئېيتتۇق، دەيىدۇ. ئۆزلىرى يالغۇز قالغاندا سلەرگە بولغان ئاچچىقىدىن بارماقلىرىنى چىشلەپىدۇ. (ئىي مۇھەمىيەدا) ئېيتقىنىكى، «ئاچچىقىڭلار بىلەن ئۆلۈڭلار! (يەنى اللە ئۆلگىنىڭلارغا قەدەر ئاچچىقىڭلارنى داۋاملاشتۇرسۇن!)» الله مەقسقىەتەن دىىلىلاردىكىنى بىلىگىۋچىدۇر(119)، ئەگەر سىلەرگە (كەڭىچىىلىك، مولىچسلىق، ئۇسىرەت، غىدىسمەت قاتارلىق) بىرەر ياخشىلىق يەتسىم، ئۇلار بۇنىڭىدىن قايىغۇرىندۇ؛ ئەگەر سىلەرگە (ئېغىرچىلىق، قەھەتىچىلىك ۋە مەغلۇبىيەت قاتارلىش) بىرەر يامانىلىق يەتىسمە، ئۇلار بۇنىڭىدىن خىۋشال بولىدۇ. ئەگەر سىلەر (ئۇلارنىڭ ئەزىىيىتىگە) سەۋر قىلساڭىلار ۋە (سىۆزۈڭىلاردا، مەرىكىتىڭىلاردا الله دىسن) قورقساڭىلار، ئۇلارنىڭ مىيىلىسى سىلەرگە قىلىچىە زىيان يەتىكۇزەلىيەيىدۇ. اللە ئۇلارنىڭ قىلىنىشىلىرىنى ھەقسقەتەن تولۇق بىلىگىۈچىندۇر(⁽¹²⁸⁾، (ئىي مۇھەمىيەد!) ئىۆز ۋاقىتىندا سەن ئەتسىگەنىدە ئۆيسۇڭسدىن (ئۇھسۇدقا) چىقسىپ مۆمىنىلەرنى ئۇرۇش سەپىلىرىسگە ئورۇنىلاشىتۇردۇڭ، اللە (سۆزۈڭىلارنى) ئاڭىلاپ تۇرغۇچىندۇر، (ئەھىۋالىگىلارنى) بىلىپ تۇرغۇچىنىدۇر(121).

ا وَهَمْتَ طَالِمَ الْمِنْ الْمُوالِنَ الْفَلْمُ الْمُوالِمُ وَالْمُحْمَا وَكُلُّمُ الْمُوَالِمُ الْمُوالِمُ ال الموقاتِ على النؤيدان الإنكان الموقات المؤلفة المؤلف

ئىق: ۋاقىتىدا سىلەردىس ئىكىكى گۇرۇم (بەنى سەلەمە ئايىمىقى بىلەن بەنى ھارىسە ئايمىقى) ئاجىزلىق كۆرسەتسمەكچىيى (يەنى قورقۇپ ئۇرۇش مەيدانىدىن قايتماقىچى) بولىدى؛ اللە ئۇلارنىڭ مەدەتىكارى ئىدى، (مۆسنىلەر جىسبى ئەھۋالىي وه جنبي تشلرنيدا) الله غييلا تهؤهككؤل قىلسۇن!(122) اللە سىلەرگە بەدرىندە ئۇسىرەت ئاتا قىلدى، ھالىبۇكى، سىلەر كۈچسىز ئىدىڭلار (سانىگىلار ۋە قورالىڭىلار ئاز ئىسدى). الله نىڭ سلەرگە يەرگەن ئۇسىرىتىگە شىۋكۇر قىلىش يۇزىسىدىن اللهدىن قورقۇڭىلار(1285)، رئىي مۇھەمى جەد!) ئۆز ۋاقتىدا سەن مىزمىنىلەرگە: «پەرۋەر-دىگارىڭلار سىلەرگە ئۇچ مىڭ يەرىشىتە چۇشسۇرۇپ ياردەم بەرسە يەنە يەتسمەسدۇ؟، دەيتستساڭ(134). شۇنىداق، ئۇ يىستىدۇ. ئەگەر (جەڭىدە) سەۋر قىلساڭلار، (اللە دىسن) قورقۇپ (ئۇنىڭ ئەمرىسگە

ئتائەت قىلساغلار)، دۈشمەن دەرھال ھۆچۈم قىلىپ كەلگەندە پەرۋەردىكارىگىلار سىلەرگە بەش مىڭ ئىتائەت قىلساغلار)، دۈشمەن دەرھال ھۆچۈم قىلىپ كەلگەندە پەرۋەردىكارىگىلار سىلەرگە بەش ياردەم بېرىشنى) پەقەت سىلەرگە خۈش خەۋەر بولسۇن ۋە دىلىگىلار شۇنىڭ بىلەن خاتسرجەم بولسۇن (شۇنىڭ بىلەن خاتسرجەم بولسۇن (شۇنىڭ بىلەن دۇشمەننىڭ سائىنىڭ كۆپىلۈكسدىن قورقىسسۇن) دەپ قىلىدى، ياردەم كاپىرلارنىڭ بىلەن ئىش قىلغۇچى اللە تەرىسپىدىنىدۇر(دەككا. (اللە نىڭ ياردىسى) كاپىرلارنىڭ بىر تۈركۈمسىنى ھالاك قىلىسى ئۈچۈن ئاكىي ئۇلارنى رەسىۋا قىلىپ، ئۇلارنىڭ لەرىنىڭ ئىمدىس، اللە يا ئۇلارنىلىڭ (مۇسۇلمان بەنىك ئىمدىس، اللە يا ئۇلارنىڭ (مۇسۇلمان بولغانلىقى ئۇچۇن (كۆفرىدا چىڭ تۇرسا) ئۇلارنى ئازابقا دۇچار قىلىدۇ، يا ئۇلار زالىم بولغانلىقى ئۇچۇن (كۆفرىدا چىڭ تۇرسا) ئۇلارنى مۇلكىدۇر، اللە خالىغان كىشكە ئازاب قىلىدۇ، اللە نىڭ ھەلكىدۇر، ناھايىتى مەھرىباندۇر(دەكى) قىرىنىڭ ئىشلار، جازانىنى قاتىقۇات ئاشۇرۇپ يېمەڭلار، مەقسىلىللار قائېرىشىش ئۇچۇن اللەدىن (نەھىي قىلغان ئىشلارنى تەرك ئېتىپ) قور تۇڭلار (110) ئىلىلاردىنى ئىلىلاردىنىڭ مەھرەپ سىلىلىدىنىڭ دوراختىن دوراختىن دوراختىن دوراختىن كىرىشكە سەۋەب بولىدىغان يامان ئىشلاردىنى) ساقىلىنىڭلار(دائا). سىلەرگە رەھمەت قىلىنىشى ئۇچۇن، اللەغا ۋە پەيغەمبەرگە ئىستائەت قىلىڭلاردىكا.

وتنافرا مه العنوه

پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ مەغپىرىتىگە ۋە تەقىۋادارلار ئۇچۈن تەييارلانقان، كەڭىلىكى ئاسىمان ـ زېمىنچە كېلىدىغان جەنئەتكە ئالدىراڭلار⁽¹⁸⁸³. تەقىۋادارلار كەڭچىلىكتىبۇ، قىسنچىلىقتىبۇ اللە يولىددا (بۆل – تۈرۇقلۇق) ئاچچىقنى يۈتىدىغانلار، (ئىزچ ئېلىشقا قادىر ياكى بوزەك قىلغان) كىشىلەرنى كەچۈرىىدىغانلار دۇر. اللە ياخشىلىق قىلىغۇچىلارنى دوست تۈتىدۇر1841. تەقىۋادارلار يامان بىر گۇنام قىلىپ قالىما ياكىي ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلىما اللە نى ياد ئېشىدۇ، گۇنامىلىرى ئىۋچۇن مەغىپىرەت تەلەپ بار؟ ئۇلار قىلىمىئلىرىنى بىلىپ تۈرۈپ داۋاملاش ئۆرمايدۇر1885. ئۇلارنىڭ (يەنى يۇقىرىقى خىسلەت ئۆرمايدۇر1885. ئۇلارنىڭ (يەنى يۇقىرىقى خىسلەت ئەر، بىدىد، بولغان مەغىدەت ۋە ئاستىدىد. ئۆستەڭلارى

تەرىپىدىن بولغان مەغپىرەت ۋە ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىسغان جەنئەتلەردۇر. بۇ يەرلەردە ئۆلار مەڭگۇ قالىدۇ. ياختى ئىستى قىلىغۇچىلارنىڭ ئېرىشىدىسغان ساۋابىي نېسىدېگەن
ياخشى[1807] سىلەردىن ئىلگىرى نۇرغۇن ئۇمەەتلەر كېلىپ كەتتى؛ يەر يۈزىدە سەير قىلىڭىلار،
ياخشى[مەقتى] يالغانغا چىقارغانلارنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانىداق بولغانىلىقىىغا قاراغىلار⁽¹⁸⁰⁷⁾. بۇ (قۇرئان)
ئۇمۇمىي) ئىنىانلارغا باياندۇر (يەنى ھالال بىلەن ھارامنى ئوچۇق بايان قىلىدۇ)، تەقۋادارلارغا
توغىرا يول كۆرسەتكۈچىدۇر ۋە ۋەزىنەسىھەتتۇر⁽¹⁸⁰⁵⁾. (جىھادتىن) بوشستىپ قالباڭىلار،
ئېسىت بولغانىلار ئىۈچىۋن قايىغۇرماڭىلار، ئەگەر مۆسىن بولساگىلار، ئۇستۇنلۇك قازىنىد
سىلەر⁽⁸⁰⁸⁾، ئەگەر سىلەرگە ئىسكەستىلىك يەتكەن بولسا (يەنى بۇ جەڭدە سلەر يارىلانى
يەتتى (يەنى ئۇلار يارىلاندى ۋە ئۆلتۈرۈلدى). بۇ كۈنلەرنى ئىنىانىلار ئارىسىدا ئايلاندۇرۇپ
تۆرسىز (يەنى غەلىبىنى ھەمىشە بىر پىرقىدە قىلساي، بىر كىۋن بۇ پىرقىدە، بىر كىۋن
ئۇچىرنىدە قىلىسىزى، (بۇ) اللەنىڭ (ھەقىقىي) مۆسنىلەردىن بۇرىلەردىن) ئايسرىشى
ئۇچۇندۇر، سىلەرنى ئېچىقىلەردىن قىلىشى (يەنى سىلەردىن بەزىلەرنى ئىلىسىدىنى ئېچۇندىرى، دالى زالىسلارنى دوست تۆتسايىدكەردەر.)

مۆسنلەرنى (ئۇلارغا يەتكەن مۇسىيەت ئارقىلىق) پاكلىشى ئىۋچىۋىدۇر، كاپسرلارنى يوق قىلىشى ئۇچۇنىدۇر، كاپسرلارنى يوق قىلىش سىلەردىن (ھەقىقىي) جىسەاد قىلىغانىلارنى ۋە (جىھادنىڭ جاپامەۋىقەتلىرىگە) چىدىغۇچسلارنى بىلمەي (يەنى ئايرىياي تۇرۇپ)، (پەقەت ئاغزىڭ كىرىشنى ئويسلاسسىلەر؟(ئلا) سىلەر ئۆلۈم (يەنى كىرىشنى ئويسلاسسىلەر؟(ئلا) سىلەر ئۆلۈم (يەنى قۇشەن) بىلەن ئۇچرىشىشىن ئىلگىرى ئۇنى ئارزۇ قالاتىنىلار، مانا ئۇنى ئىز كۆزۈگىلار بىلەن كۆردۇكلار (ئەمدى نېسىقا مەغلۇپ بولسىلەر؟(ئلارىلەن كۆردۇن كۆرپ پەيىخەمبەردۇر، ئۇنىڭدىن بۇرۇن كىۆپ پەيىخەمبەردۇر، ئۇنىڭدىن بۇرۇن كىۆپ پەيىخەمبەرلەر ئىۋىتى (ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئۆز ئەجىلىي بىلەن ئۆلىگەن، بەزىلىرى باشقىلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن)؛ ئۇ ۋاپات بولىيا

كَلِيْتَحَى اللهُ الذِين المُثُوا وَيَهَ مَنَ السَطِينِيَ اللهُ الذِين المُثُوا وَيَهَ مَنَ السَطِينِيَ اللهُ وَيَعَمَّلُوا السَطِينِيَ اللهُ الدَّين مِن اللهُ وَيَسَا مِن اللهُ الدَّين مِن اللهُ وَيَسَا مِن اللهُ الدَّين مِن اللهُ وَيَسَا مُن اللهُ وَيَسَا المُن اللهُ وَيَسَا اللهُ وَهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ وَيَسَا اللهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ اللهُ وَيَسَا وَهُ وَيَسَى اللهُ وَيَسَا وَهُ وَيَسَا وَالْمُوسِ اللهُ وَيَسَا وَهُ وَيَسَا وَهُوسُ وَيَسَا وَهُ وَيَسَا الْعُرْدِينَ وَالْمُؤْمِنِ اللّهُ وَيَسَا وَهُمُوا وَيَسَا الْمُؤْمِنِ اللّهُ وَيَسَا وَهُمُوا وَيَسَا الْمُؤْمِنِ اللّهُ وَيَسَا وَهُمُوا وَيَسَا الْمُؤْمِنِ اللّهُ وَيَسْ وَهُمُوا وَيَسْا وَهُو وَيَسْ وَهُ وَالْمُؤْمِنِ اللّهُ وَيَسْتُوا وَيَسَا وَهُمُوا وَيَسْا وَهُو وَالْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنِ اللّهُ وَيَسَا وَهُمُوا وَيَسَا وَهُمُوا وَيَسْا وَهُو وَالْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنَ الْمُؤْمِ اللّهُ وَيَعْمُ وَالْمُؤْمِ اللّهُ وَيَسْ وَالْمُؤْمِ اللّهُ وَيَسَا

ياكى ئۆلتۈرۈك، ئارقاڭلارغا يېنىۋالامسلەر؟ (يەنى ئىيانىدىن يېنىپ مۆرتەد بولامسلەر؟) كىكى ئارقسىغا يېنىۋالىدىكەن (يەنى مۇرتەد بولىدىكەن)، ئۇ اللەغا قىلىچە زىيان يەتكۈزەلـمەيدۇ، اللە ئوكىۋە قىلىچە زىيان يەتكۈزەلـمەيدۇ، اللە مۇ ئادەمنىڭ ئەجىلىنى پۈتۈۋەتىكەن (ئادەمنىڭ ئۆسرىنى قورقۇنچاقلىق ئۆلپەيىدۇ، اللە مەر ئادەمنىڭ ئەجىلىنى پۈتۈۋەتىكەن (ئادەمنىڭ ئۆسرىنى قورقۇنچاقلىق ئىۋزارتالىلىدۇ، باتۇرلۇق قىقارتالمايدۇ)، كىكى دۇنيا ساۋابىنى كۆزلسە، ئۇنىڭىغا دۇنىيانىڭ ساۋابىنى كۆزلسە، ئۇنىڭىغا دۇنىيانىڭ ساۋابىنى بېرىسەز، شۇكىۋر قىلىغۇچىلارنى مۇكاپاتىلايىدۇ)، كىمكى ئاخىرەتنىڭ بولارىسىز، شۇكىۋر قىلىغۇچىلارنى مۇكاپاتىلىلىدۇ، ئۆلسالار بىرلىكتە جەڭ قىلىدى. ئۇلار اللە يولىدا يەتكەن كۆلپەتىلەردىن روھسىزلانىدى، بوشاشىدى، باش ئەگمىدى، اللە ئۇزىنىڭ يولىدا دۇچ كەلگەن قىيىنچىلىقلارغا چىداشلىق بەرگۈچىلەرنى دوسىت تۇتىدۇ(كەلكى ئۇلارنىڭ سۆزى پەقەت: «پەمرۋەردىگارىسىز! گۇناھىلىرىسىزنى، ئىشىسىزدا چەكىتىن ئائىقانلىقىسىزنى، ئىشىسىزدا چەكىتىن ئائىقانلىقىسىزنى، مەغىرەت قىلىغىن، قەدەمىلىرىسىزنى، ئىشىسىزدا چەكىتىن ئاشقانلىقىدىن باشىقا بولىسىدى (جەڭ مەيىدانىدا) مۇستەھكەم قىلىغىن ئائىسىر قەۋمگە قارشى بىزگە ياردەم بەرگىدىن دېكەندىن باشىقا بولىمىدى(كەلكى).

قان فه الله قواب الثانيّا وحُسْن قواب الأورّة و والله يُحِبُ المُسْسِدِيْنَ فَإِلَّا اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ المُسْوَانِ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الل الله گۇلارغا دۇنيانىڭ ساۋابىنى (يەنى دۇشـهەنلەر ئۇستىدىن غەلىبە قىلىشنى) ۋە ئاخىرەتنىڭ ياخىشى ساۋابىنى (يەنى جەنىئەت ۋە ئۇنىڭ نېمەتىلىرىنى) ئاتا قىلدى، الله ياخىلىق قىلىغۇچىلارنى دوست تۆتىدۇ(248)، ئى مۆمىنلەر! ئەگەر سىلەر كاپىرلارغا (يەنى ئىتائەت قىلىغلار، ئۇلار سىلەرنى ئارقاڭلارغا (يەنى كۈفرىغا) ياندۇرىدۇ، ئۇنىڭ بىلەن زىيان تارتىپ نىڭ ئىتائەت قىلىدىغان مەدەتكارىڭلار ئەمەس)، اللە قىلىڭلار)، ئۇ ياردەم قىلغۇچىلاردۇر (ئۇنىڭىغا ئىستائەت قىلىدىغان مەدەتكارىڭلاردۇر (ئۇنىڭىغا ئىستائەت ھىدۇر(248). (ئىلاملىقى) ھەقىقىدە ھېچىبىر دەلىل قىلىغۇرىكەن نەرسىلەرنى (يەنى بۇتىلارنى) اللەغا چۈشۈرمىگەن نەرسىلەرنى (يەنى بۇتىلارنى) اللەغا دىللىرىغا قورتۇنىچ سالىسىز، ئۇلارنىڭ بارسىدىغان دەناخ،

جايى دوزاختۇر، زالىبلارنىڭ جايى (يەنى دوزاخ) مەققەتەن يامان جايدۇردى الله سلەرگە قىلمان (دۇشىنىڭلارغا قارشى نۇسرەت ئاتا قىلىشتىن ئىبارەت) ۋەدىسدە تۇردى: الله نىڭ ئىزنى بىلەن ئۇلارنى قىردۇاتاتتىڭلار، الله سىلەر ياقتۇرىدىغان غەلىبىنى كۆرسەتكەندىن كېيىن زەئىپ بىلەن ئۇلارنى قىردۇاتاتتىڭلار، الله سىلەر ياقتۇرىدىغان غەلىبىنى كۆرسەتكەندىن كېيىن زەئىپ بويسۇنىمدىڭلار، بەيغەمبەرنىڭ ئەسرىگە) لىلى سىناش ئۇچۇن سىلەرنىڭ ئەسرىگە قايتۇردى (يەنى سىلەرنى غەلىبسىدىن مەغىلۇبىيەتىكە يۇزلەندۇردى) ۋە سىلەرنى ھەققەتەن ئەپۇ قىلدى. ئاللا مۆسىئلەرگە مەرھەمەت قىلغۇچىدۇردى ئۇز ۋاقتىدا پەيغەمبەر (ئى اللەنىڭ بەندىلىرى! مېنىڭ تەرىپىمىگە كېلىڭلار، مەن رەسۇلۇللا- چاقىرىپ تۇراتتى، سىلەر ھېچ كىشگە قارىماي قاچاتتىڭلار، (بۇنىڭدىن كېيسن) قولۇڭلاردىن سىلەرنى كېيسن) قولۇڭلاردىن مەغلۇبىيەتكە)، بېشىڭلارغا كەلگەن مۇسبەتكە (يەنى ھەغلۇبىيەتكە)، بېشىڭلارغا كەلگەن مۇسبەتكە (يەنى ھەغلۇبىيەتكە)، قايخۇر- ماسلىقىڭلار ئۇچۇن، اللە سىلەركە غەم ئۇستىگە غەم بەردى (يەنى سىلەرنى غەنىمەتتىن مەھرۇم ماسلىقىڭلار ئۇچۇن، اللە سىلەرگە غەم ئۇستىگە غەم بەردى (يەنى سىلەرنى غەنىمەتتىن مەھرۇم ماسلىقىڭلار ئۇچۇن، اللە سىلەركە غەم ئولىتىگە قىلىمىشىڭلاردىن خەۋەرداردۇردۇدا.

غەمدىن كېيىن الله سلەرگە ئەمىنلىك چۈشۈرۈپ بەردى، سلەرنىڭ بىر قىسىڭلارنى (يەنى ھەققىي مۆمىنلەرنى) مۇكدەك باستى، يەنە بىر قىسىنگلار (يەنى كۇناپىقلار) ئۆزلىرى بىلەن بولۇپ كەتىتى رىيەنى كۇفئارلار قايتا ھۇجۇم قىلارمۇ، دەپ جان قايغۇسى بىلەن بولۇپ كەتتى)، بۇلار، جاھىلىيەت كۇمانىلاردا بولىدى، ئۇلار: «بىزگە الله ۋەدە قىنكى، «ھەممە ئىش ھەققەتەن اللهنىڭ ئىلگىدەچ، ئۇلار ساڭا ئاشكارا قىلىيدىنان نەرسىلەرنى ئۆز قىلىدى يوشۇرۇشىدۇ؛ ئۇلار؛ «ئەكەر بىزگە فەلىمىدىن ئازراق ئېسىدۇ، بولسا ئىسدى، بۇ يەردە ئىجىدىن ئازراق ئېسىدۇ، بولسا ئىسدى، بۇ يەردە بىدىن ئازراق ئېسىدۇ، بولسا ئىسدى، بۇ يەردە بۇ ئەردە ئۆللۈرۈلمەيتتۇق دەيدۇ. (ئى مۇھەمىمەدا) ئېيتىشكى، «ئەكەر سىلەر ئۆيلىرىڭلاردا بولغان تەقدىر- قىنكى، «ئەكەر سىلەر ئۆيلىرىڭلاردا بولغان تەقدىر-

دىبۇ (ئاراڭلاردىكى) ئۆلىتۇرۇلۇشى پۇتۇۋېتىلگەن كىشىلەر چوقۇم ئۆزلىرىنىڭ ئۆلىدىغان جايلىرىغا بېرىشىدۇ (اللەنىڭ قازاسىدىن قېچىپ قۇتۇتلەشلى بولمايدۇ). (اللەنىڭ مۇنداق قىلىشى) كۆڭلۇڭدىلاردىكىنى سىناش ۋە قەلىيىڭلاردىكى نەرسىلەرنى پاكىلاش ئۇچۇنىدۇر. اللە كۆڭۈلىلەردىكىنى (ياخشىلىق بولسۇن، يامانلىق بولسۇن) بىلگۈچىدۇرە (1847). ئىككى قوشۇن (يەنى مۇسولبانلار بىلەن مۇشرىكلار)بىر-بىرى بىلەن ئۇچراشقان كۆندە، ئىچىڭلاردىكى (جەڭدىن) ھەققەتدىن يۈز ئۆرۈگەن كىشد، مەنىلىڭ قىلمانلىقى) تۈپەيلىدىن، شەپتان تېپىلدۇرۇشقا ئۇرۇندى؛ اللە ھەققەتدىن ئۇلارنى ئەپۇ قىلدى. اللە ھەققەتدىن مەغپىرەت ئىلىغۇچىدۇر، ناھايىتى ھەلمىدۇر (يەنى ئاسىيلىق قىلمانلارنى جازالاشقا ئالدىراپ كەتمەيدۇ) (1842مى ئى ھۆسىلەر) ھەلمەيدۇر (يەنى ئاسىيلىق قىلمانلارنى جازالاشقا ئالدىراپ كەتمەيدۇر (يەلمانلىق ئىلىنىلىق قىلمانلىرى ھەققىدە، ئۇلار يېنىمىزدا بولماندا ئىرلىمىيىتى ۋە ئىۆلىتۇرۇلىمەيتىتى، دېگەن كاپىرلارغا ئوخشاش بولساڭلار، اللە بۇنى ئۇلارنىڭ دىلىلىرىدا ھەسىرەت قىلىلىسىلارغا ئوخشاش بولساڭلار، اللە بۇنى غازاتقا چىقماسىلىقى ئۇلارنىڭ دىلىلىرىدا ھەسىرەت قىلىمىلىلار بىلەن) ئۆلسەڭلار، اللە قىلىمىشىڭلارنىڭ كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (1860مىلىلەر)، ئالەر ئىلىمىنى ئۆز ئىجىلىڭلار بىلەن) ئۆلسەڭلار، سىلەركە اللە تەرىپىدىن دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1861مىدىن ئارتۇقىتۇر (1861مىلى يۇلىدۇلار، سىلەركە اللە تەرىپىدىن دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1861مى) بولغان دەغىلىرىدىن دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1861مىلىلىدىن دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1862مىلىقى بولغان دەغىلىدىن دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1862مىلىڭلار يىلەن) دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1862مىلىدىن دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1862مىلىدى ئارتۇقىتۇر (1862مىلىدى ئارتۇقىتۇر (1862مىلىدى ئارتۇقىتۇر (1862مىلىلىدى ئارتۇقىتۇر (1861مىلىلىدى ئارتۇقىتۇر دايلىقىدىلىلىدى دايانىلىدىن دۇنياسىدىن ئارتۇقىتۇر (1861مىلىدى ئارتۇقىتۇر (1861مىلىدى ئارتۇقىتۇر (1861مىلىدى ئارتۇقىتۇر (1861مىلىدى ئارتۇقىتۇر ئارتۇقىتۇر ئارتۇرلى ئارتۇقىتۇر دايانىلىدى ئارتۇردى ئارتۇرلىدى ئارتۇردى ئارتۇردى ئارتۇردى ئارتۇردىلىلىدىلىلىرىلىلىدىلىلىدىلىلىڭ ئارلىلىدىدى ئارتۇردى ئارتۇردى ئارتۇردىلىلىلىدىلىرىلىلىدى ئارتۇردى ئارتۇردىلىلىلىدى ئارتۇردى ئارتۇردىدىلىلىدى ئارتۇردىلىلىدىلىدى ئارتۇردىلىلىدىلىدىلىدىلىدىلىلىدىلىدىلىلىلىدىل

وتنألواء ٢٤ العبروء

وَلَهِنَ فَكُوْ اوَوْلَانَ تَقَا عَلِيَا الْمَالِيَّةُ وَالْمَالِيَةُ الْمَالِيَةُ الْمَالِيَةُ الْمَالِيةُ اللّهُ اللّه

ئەگەر سىلەر (ئۆز ئەجىلىڭىلار بىلەن) ئۆلسەڭلار ياكى (جەڭ مەيدانسدا) ئۆلىتۇرۇلسەڭسلار، (ئاخىد رەتتە) چوقۇم اللەنىڭ دەرگاھىنا توپلىنىسىلەر (الله سيلة, ني تُعمدلنك لارغا قاراب مؤكايات الايد دۇ) (1582). اللەنىڭ رەھبىتى بىلەن سەن ئۇلارغا مؤلايىم بولدۇڭ؛ ئەگەر قوپال، باغرى قاتتىق بولغان بولسالة، ئۇلار چۆرەڭدىن تارقاپ كېتەتتى؛ ئۇلارنى ئەيۇ قىل، ئۇلار ئۇچۇن مەغپىرەت تىلىكىن، ئىشتا ئۇلار بىلەن كېڭەشكىن؛ (كېڭەشكەنىدىن كېيىن) بىر ئىشقا بەل باغلىساڭ، الله غا تەۋەككۈل قىلغىن. الله مەقسقەتەن تەۋەكسكۈل قىلغۇچسلارنى دوست تۇتسدۇ(1893ء ئەگەر اللە سىسلەرگە ياردەم بەرسە، سىلەرنى ھېچ كىشى يېڭەلىمەيىدۇ، ئەگەر اللە سلمرگه ياردسيسني تمرك تمتسه، الله دبن باشقا سىلەرگە كىسم ياردەم بېرىندۇ؟ مۆمىتىلەر يالىخۇز الله غا تەۋەكىگۈل قىلسۇن! (يەنى ھەمبە ئىشىنى الله غا تاپشۇرسۇن) (1882) مېچقانىداق بىر پەيخەم بەر غەنىيەتىگە خىسانەت قىلىبايىدۇ (يەنى بۇنى

تەسەۋۋۇر قىلفىلى بوليايىدۇ). كىمكى غەنىمەتكە خىيانەت قىلىدىكەن، قىيامەت كۇنى ئۇ خىيانەت قىلغان ئەرسىسى بىلەن(يەنى خىيانەت قىلغان ئەرسىسى گەجگىسىگە ئارتىلغان ھالدا) كېلىندۇ، ھەر كىشىنىڭ قىلغان ئەمەلىگە تولۇق مۇكاپات، (ياكى) تولۇق جازا بېرىلسدۇ، ئۇلارغا (ياخشىلارنىڭ ساۋابىنى كېمەيتىۋېتىپ، ئاسىيلارنىڭ جازاسىنى ئاشۇرۇۋېتىپ) زۇلۇم قىلىنىمايدۇ¹⁰¹2. اللە نىڭ رازىلىقىنى ئىزدىگەن كىشى اللەنىڭ غەزىپىگە ئۇچراشقا تېگىشلىك بولغان كىشسگە ئوخىشامدۇ؟ الله نباقة غه زميدگه تؤچراشقا تېگىشلىك بولغان كىشىنىڭ بارىدىغان جايى جەھەننەمدۇر، جەھەننەم نېمىدېسگەن يامان جاي!(182) الله نىڭ دەرگاھىدا ئۇلارنىڭ دەرىجىسى تۇرلۇك بولىدۇ. الله ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(1663). الله مۆمىئلەرگە الله نىڭ ئايەتسلىرىنى تىلاۋەت قىلىدىنغان، ئۇلارنى (گۇناھىلاردىن) ياڭ قىلىدىنغان، ئۇلارغا كىستابنى ۋە ھېكبەتىنى (يەنى قۇرئان بىلەن سۇنىنەتىنى) ئۆگستىدىلغان، ئۆزلىرىلىدىن بولغان بىر پەيغەمبەر ئەۋەتىپ، ئۇلارغا چىوڭ ئېهسان قىلىدى؛ ھالىبۇكى، ئۇلار بۇرۇن ئوچىۇق گۇسراھىلىقىتا ئىدى(184). سىلەرگە يەتكەن مۇسىبەت سىلەر دۈشىمەنىگە يەتىكۈزگەن مۇسىبەتىنىڭ يېرسمىغا تەڭ كېلىر ﺪﯨﻨﻐﺎﻥ ﺗﯘﺭﯨـﺎ (ﻳﻪﻧﻰ ﺋﯘﻫﯘﺩ ﻏﺎﺯﯨـﺘﯩﺪﺍ ﺳﯩﻠﻪﺭﺩﯨﻦ 70 ﻛﯩﺸﻰ ﺷﯧﻨﮭﯩﺖ ﺑﻮﻟﯩﻐﺎﻥ ﺗﯘﺭﺳﺎ، ﺑﻪﺩﺭﻯ غازىتىدا بولسا مۇشىرىكىلاردىس 70 كىشىنى ئۆلىتۈرگەن، 70 كىشىنى ئەسىر ئالىخان تۇرساڭلار)، سىلەر يەنە: «بۇ مۇسىيەت قەيەردىن كەلدى؟» دېدىڭلار، ئېيتقىنكى، «ئۇ سىلەرنىڭ ئۆزلىيرىڭىلاردىيىن (يەنى پەيىغەمىبەرنىڭ ئەمىرىگە خىلاپىلىق قىلىغانلىقىڭىلار ۋە غەنسبەتىكە هېىرىسى بولغانىلىقىڭىلاردىن) بولدى». اللە ھەقىىقەتەن ھەر نەرسىگە قادىسردۇر(¹⁸⁶⁵،

ئىككى قوشۇن ئۇچراشقان كۇندە ريەنى مۇسۇلبانلار بىلەن مۇشىرىكىلار توقۇنۇشىقان ئۇھۇد جېڭسدە) سىلەرگە كەلگەن مۇسىبەت الله نىڭ ئىرادىسى بىلەن كەلگەندۇر، بۇ ھەقىقىي مۆسىلەرنى بىسلىش (يەنى ئايرىش) ئۇچۇندۇر(186) ۋە مۇنايىقىلارنى بىلىش (يەنى ئايىرىش) ئىۋچىۋنىدۇركىي، ئۇلارغا؛ وكېلىڭلار، الله يولىدا ئۇرۇش قىلسىڭلار ياكسى (ئىردۇنىلارنى) قوغىداڭىلارچ دېسىسلىسە، ئۇلار: وتؤرؤشتىن خەۋەر تاپىقان بولساق، ئەلىۋەتىتە، سىلەرگە ئەگىشەتىتۇق (يەنى سىلەر بىلەن بىر سەپتە تۇرۇپ ئۇرۇش قىلاتىتۇق)» دېسدى. ئۇ كۇندە ئۇلار ئىمانغا قارىغاندا كۇفرىغا يېقىن ئىدى. ئۇلار كۆڭۇلىلىرىدە يوق نەرسىلەرنى ئېغىزلىرمدا دىدى، ئۇلار يوشۇرغاننى (يەنى نىفاق بىلەن مۇشرىك لىكنى) الله توبدان بىلىدۇ(167). (بۇ يەنەاللە نىڭ) تؤرؤشقا جمقشني خالبهمان رمؤنايمقلارني تايرسي ئۇچۇندۇركى، ئۇلار ئۆيلىرىدە) ئولستۇرۇپ قېسرىنى داشلىرىغا: «ئەگەر ئۇلار (يەنى مۆمىنسلەر) بىزگە

وَمَاآَمَنا بُلُمْ يَوْمَ الْتَمْ الْبَيْسُ فِي اَوْنِ الْهُو وَلَيْمَا وَالْمَوْلِ الْمَهْ وَلَيْمَا وَالْمُو الْمُتُوفِيْنِ فَوْلِيهِ الْمِنْ الْمِيْسُ وَلِهِ الْمَهْ الْمَاكِلُونِ فَلَيْلِ الْمِيسَالُونِ فَلَا وَلَيْسَالُونِ الْمَعْلَمُونِ الْمَهْ الْمَعْلَمُونِ الْمَعْلَمُونِ الْمَعْلَمُونِ الْمَعْلَمُونِ الْمَعْلَمُونِ الْمُعْلِمُ اللّهُ اللّهُ وَالْمُعْلَمُ اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ الل

بويسۇنغان بولسا (يەنى نەسىھىتىمىزنى ئاڭلاپ ئۇرۇشتىن قايتقان بولسا)، ئۆلتۈرۈلمەيتتى، دېدى. (ئى مۇھەمسەد! بۇ مۇناپىقلارغا) ئېيتقىنكى، «رئەگەر ئۇرۇشقا چىقباسلىق ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرەـ ىدىغان بولسا) ئۆلۈمىنى ئۆزەڭلاردىن دەپىشى قىلىپ بېقىڭىلار، ئەگەر (دەۋايىئلاردا) راستىچىل بولساڭلار»(1887). الله نىڭ يولىدا شېهىت بولغانلارنى ئۆلۈك دەپ كۇمان قىلىنغىن، بەلىكى ئۇلار تىرىك بولۇپ، اللە نىڭ دەرگاھىدىكى رىزىقتىن بەھرىيەن قىلىنىدۇ (يەنى جەنئەتنىڭ ئېيەتلىرىدىن ئەتىگەن_ئاخشامدا مەڭگۇلۇك رىزىقلاندۇرۇپ تۇرۇلىدۇ) (1892). ئۇلار اللەنىڭ ئۆزلسرىگە بەرگەن پەزلىدىن خۇرسەندۇر، ئۆزلىرىنىڭ ئارقىسىدىن تېخى يېتىپ كەلمىگەن (يەنى شېھىت بولساي . تىرىك قالىغان) قېرىنىداشىلىرىنا (ئاخىرەتتە) ئە قورقۇنچە (دۇنىيادىىن ئايرىلىغانىلىقىغا) ئە قايىغۇ يوق ئىسكەنىلىكى بىلەن خۇش خەۋەر بېرىشىنى تىلەيىدۇ⁽¹⁹⁰، ئۇلار اللە تەرىپىىدىن بېرىلىگەن ئېسمەت ۋە پەزلىنى، مۆمىتىلەرنىڭ ئەجىرىنى اللە نىڭ بىكار قىلىدۋەتبەيدىغانىلىقى بىلەن خۇش خەۋەر بېرىثنى تىلەيدۇ⁽¹⁷¹3. (ئۇھۇد غازىستىدا) يارسلانغانىدىن كېيىن اللەنىلا ۋە پەيغەمبەرنىڭ چاقرىقىنغا ئاۋاز قوشىقانىلار، ئۇلار (يەنى مۆمىنىلەر)دىن ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلىغانىلار ۋە تەقىۋادارلىق قىلىغانىلار چوڭ ساۋابىقا ئېسرىئىسدۇ(172). (مۇشىرىكىلار تەرەپى دارى بولغان) ئادەملەر ئۇلارغا: «شەك ـ شۇبهىسىزكى، كىشىلەر (يەنى قۇرەيشلەر) سىلەرگە قارشى قوشۇن توپىلىدى، ئۇلاردىىن قورقۇڭىلار، دېدى. بۇ سۆز ئۇلارنىڭ ئىسانىنى كىۈچەيت تى. ئۇلار: «بىزگە الله كىۋپايە، الله ئىبىمىدېگەن ياخىشى ھامسى!» دېسدى(175).

ئۇلار اللەنىڭ نېمىتى ۋە پەزلى بىلەن قايتىپكەلدى، ھېچقانىداق زىيان—زەخىيەتكە ئۇچرىمىدى، ئولار اللەنىڭ رازىلىقىنى ئىزدىدى. اللە ئۇلۇغ پەزل ئىكسىدۇر(۲۶۹۵). ئەنە شۇ ئەيتان ئۆز دوستلىرىنى بولساڭىلار، ئۇلاردىنى قورقىلىڭلار، مەنىدىن قورقىلىڭلار، مەنىدىن ئاتىقانلار، مەنىدىن ئاتىقانلار (يەنى سۆزلىرى ۋە ھەرىكەتلىرى بىلەن كۇفىرىغا ئۆزلىرىنى قىلمىسۇن، ئۇلار ھەققەتەن (كۆفىرى بىلەن) اللەغا قىلچە زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ، اللە ئاخىرەتتە ئۇلارغا قىلچە زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ، اللە ئاخىرەتتە ئۇلارغا ئىلار چوڭ ئازابقا دۇچار بولىدۇ(۲۶۵). ئىماننى كۇفىرىغا لىرىزىلىدۇ؛ دوغالىر بولىدۇ(۲۶۵). ئىماننى كۇفىرىغا لىرىزىلىدۇ؛ دىغالىرى بىلەن دىغالىدۇ؛

بىلەن) اللەغا قىلچە زىيان يەتكۈزەلمىيدۇ، ئۇلار قاتتىق ئازابىقا دۇچار بولىددۇ(٢٠٠٠). كاپىرلار ئۆزلىرىگە (جازا بەرمەستىن) مۆھلەت بېرىشىمىزنى (يەنى ئۆمرىنى ئۆزۈن قىلىشىمىزنى) ھەرگىز ئۆزلىرىگە (جازا بەرمەستىن) مۆھلەت بېرىشىمىزنى (ئولارغا مۆھلەت بېرىشىمىز (ۋە ئەجىلىنى كېچكتۈرۈشىمىز) پەقەت ئۇلارنىڭ گۇناماسنىڭ كۆپىيىشى ئۇچۈنىدۇر. ئۇلار (ئاخىرەتىتە) خار قىلغۇچى ئازابقا دۇچار بولىدۇ(٢٥٠٥). الله ياماننى (يەنى مۇناپىقنى) ياخشىدىن (يەنى مۆمىندىن) ئايرىيىشچە مۆمىنلەرنى (يەنى مۇناپىقنى) ياخشىدىن (يەنى مۆمىندىن) ئايرىيىشچە مۆمىنلەرنى ۋە لېكىن الله پەيغەمبەرلىرىدىن خالىغىنىنى تالىلاپ، ئۇنىڭىغا (مۇھەمسەد ئەلەيھىسىالامغا مۇناپىقلارنىڭ ھالىنى بىلدۈركەتىدەك) غەيبىنى بىلدۈرسدۇ؛ الله غا ۋە ئۇنىڭ ئەلەيھىسەرلىرىگە ئىمان ئېيتىلگىلار، چەڭ ساۋابقا ئېرىشىسلەرگەرسىلەر ئىسان ئېيتىلگىلار ۋە (پەرۋەردىگارىگىلاردىن) مالغا) بېخىللىق قىلىدىن نەرسىلەرگە (يەنى پۈلسى ئالغا) بېخىللىق قىلىدىن نەرسىسى قىسامەت كۈنى ئەمەلىدى بۇ ئۇلار ئۇچۇن زىيانىلىق قىلىدىن نەرسىسى قىسامەت كۈنى ئۇلارنىڭ بويىنىدىغا تاقاق قىلىپ سېسلىنىدۇ، ئاسانىلارنىڭ ۋە يەرنىڭ مىراسى اللەنىڭدۇر رىيىنى كائىنىناتتىكى ھەمسە نەرسە اللەنىڭ ھۇلكى بولۇپ، ئۇلار پانىي بولغانىدىن خەۋەرداردۇر(1800). اللەنىڭ دەرگىمىغا قايىتىدۇر. (لىلەن ئەركىلىلىدىن خەۋەرداردىن خەۋەرداردۇر(1800).

لمتنالداح

لَكُنْ سَعِدَ اللهُ قَوْلَ الذِينَ قَالُوْلِكَ اللهُ وَيَدَّوُ فَنَ الْمَنْ اللهُ وَيَدَّوُ فَنَ الْمَنْ اللهُ وَيَعْلَمُ الْكُلِيكَ المَعْ يَعْ فَيْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ اللهُ وَيَعْلَمُ الْكُلُولُ الْمَنْ فَيْ المَا تَعْمَلُوا اللهُ وَيَعْلَمُ الْمَنْ اللهُ وَاللهُ المَا يَعْ اللهُ اللهُ وَيَعْ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ

والله بولسا معققه تعن يسقيره بمز بولساق بايء دېگەن كىشىلەر (يەنى يەھۇدىيىلار)نىڭ سۆزىنى الله ھەقسقەتەن ئاڭلسدى، ئۇلارنىڭ سۆزلسرىنى ۋە پەيىخەمىبەرلەرنى ناھەق ئۆلىتۇرگەنلىكىلىرىنى خاتىرىلەپ قويىمىز زيەنى نامە_ئەمالىغا مۇئەككەل يەرىشتىلەرگە بۇنى ئۇلارنىڭ نامە _ ئەمالسغا يېزىشىنى بۇيرۇپىسىز) ھەمىدە ئاخىرەتىتە يەرىشە تسلهر تسلى ئارقسلىق، كىزىسدۇرگۇچىي ئازابىنى تبت الله دويهن (181)، بق سله رنباق قبله شائلار تۇپەيلىدىندۇر، اللە بەندىسلىرىگە زۇلۇم قىلىغۇچى ئەمەسىتۇر (1832). ئۇلار: «(تەۋراتىتا) اللە بىزنى (ئاسمانىدىن چۇشىكەن) ئوت يەپ كېتىدىغان بىر قۇربانىلىق كەلىتۇرمىگىچە ھەقسقەتەن ھېچىبىر پەيغەمبەرگە ئىسان كەلىتۇرمەسلىككە بۇيسرۇدى، دېدى (بۇ ئىپتىرا بولۇپ، اللە ئۇلارنى بۇيرۇغان ئەمەس). (ئى مۇھەمىيەد! ئۇلارغا) ئېسىتىقىنىكى، وسلەرگە مۆجىزىلەر ۋە سلەر ئېيتىقان مۆجسزە

بىلەن مەقىقەتەن نۇرغۇن پەيغەمبەر كەلدى: ئەگەر سىلەر (دەۋايىڭلاردا) راستىچىل بولساڭلار، ئۇلارنى نېسىقا ئۆلتۈردۇڭلار؟ و (188) (ئى مۇمەمبەدا) ئۇلار سېنى يالغانىغا چىقارغان بولسا ئۇلارنى نېسىقا ئۆلتۈردۇپ كەتبىگىن)، سەندىن ئىلگىرى ئۆتىكەن، مۆجسىزىلەرنى، كىتابىلارنى (يەنى ئىسىراھىم ئەلەيھىسىالامغا نازىل قىلىنغان سەھىپىلەرگە ئوخشاش ساماۋى كىتابىلارنى) ۋە نۇرلۇق كىتابنى (يەنى تەۋرات، ئىنجىلىغا ئوخشاشىلارنى) ئېلىپ كەلىگەن نۇرغۇن پەيغەمبەرلەرمۇ يالغانىغا ئىدى(1842). ھەربىر جان ئىكىسى ئۆلۈسنىڭ تەمىنى تېتىغۇچسدۇر، سىلەرنىڭ ئەجىرىڭىلار (يەنى ئەمەلىلىرىڭىلارنىڭ ساۋابىي) قىسيامەت كىۋىن تولۇق بېرسلىدۇ، كىمىكى دوزاختىن يىراق قىلىنغان ۋە جەنئەتكە كىرگۈزۈلىگەن ئىسكەن، ئۇ مۇرادىخا يەتىكەن بولىدۇ. دونيا تىرىكچىللىكى پەقەت ئالىدايدىخان نەرسە دوزاختىن يىراق ئىلىنىڭ بەھەت ئالىدايدىخان نەرسە بولۇش بازغىنا بەھرىيەن بولغاندىن كېيىن تۈگەيىدۇ) (قەتل قىلىنىڭ ئەسىر ئېللىنىڭ، بۇيرۇلۇش ۋە ئاپەت يېتىشى بىلەن) ۋە جانىلىرىڭىلاردا (قەتل قىلىنىش، ئەسىر ئېللىنىش، كېسىل بولۇش بىلەن) چوقۇم سىنىلىسىلەر، سىلەردىن ئىلىگىرى كىتاب بېرىلىگەنىلەر (يەنى يەمۇدىيلار ۋە ناسارالار)دىن، مۇشرىكىلاردىن چوقۇم نۇرغۇن يامان سۆز ئاڭلايسىلەر، ئەكەر (يەنىڭلار ۋە ھەرىكىتىڭىلاردا اللەدىن) يەمۇدىرىلىر ۋە داسانگلار (سۆزۇنلار ۋە ھەرىكىتىڭىلاردا اللەدىن) قۇرقىلار، ئۇدىدىن ئىلىگىرى كىتاب بېرىلىگەنىلەر (يەنى ئادىلىدىن) قۇرقىلار قامەت ئەگىلىلىگ ئىشىلاردىنىدۇر قۇرقىلار، ئۇدىدىدۇر ئۇرغۇن يامان سۆز ئاڭلاردا اللەدىن)

اليتنالواء ٢١ أزهرويم

والما تقدا المفريكاى الدين اورا البحث التهافة المقابرة والمقابرة المفريكاى الدين اورا البحث التهافة المقابرة والمقابرة المقابرة والمقابرة المقابرة والمقابرة المقابرة المقابر

ئۇلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ (۱۹۵۵). ئاسبانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھلىقى اللەغا خاستۇر، اللە ھەمبە نەرسىگە قادىردۇر(۱۹۵۵). شۇپھىسىزكى، ئاسبانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ يارىتىلىشىدا، كېچە بىلەن كۈندۈزنىڭ نۆۋەتلىشىپ تۇرۇشىدا ئەقىل ئىگىلىرى ئۇچىۈن، ئەلۋەتىتە، روشەن دەلىللەر بار (۱۹۵۵). ئۇلار ئىۆرە تۇرغانىدىمۇ، ئولىتۇرغاندىمۇ، ياتقاندىمۇ اللەنى ئەسلەپ تۈرىدۇ، ئاسبانىلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ يارىتىلىشى توغرىسىدا پىكىر يۈرگۈزىدۇ. (ئۇلار ئېيتىدۇ) «پەرۋەردىگارىمىز! بۇنى بىكار ياراتىمدىڭ، سەن پاكتۇرسەن، بىزنى دوزاخ ئازابىسدىن ساقلىفىن (1912). پەرۋەردىلىگارىمىز! گارىمىز! سەن كىينىكى دوزاخقا كىرگۈزىدىكەنسەن، ئۇنى ئەلۋەتتە خار قىلغان بولسەن، زالىماللارغا ھېچقانىداق ياردەمىچى بولسايىدۇ (1902). پەرۋەردىسگارىمىز! بىز ھەقسىقىدەت بار ھەقسىقىدەت چاقىرغۇچىنىڭ (يەنى مۇھەمەد ئەلەيھىسالامنىڭ) ئرەببىڭلارغا ئىيان ئېيتىگلار، دەپ ئىيانغا چاقىرغانلىقىنى ئاڭلىدۇق، ئىيان ئېيتىۋى، پەرۋەردىگارىمىز! بىزنىڭ گۇناھىلىرىمىزنى مەغپىرەت چاقىرغانلىقىنى يامانلىقلىرىمىزنى يوققا چىقارغىن، بىزنى ياخشىلارنىڭ قاتارىدا قەبزى روھ قىلىن (1902).

تَتَا وَالِيَّا الْ وَمَدَ لَمُنَا مِنْ الْ الْ وَلَا فَالِمُ الْفِيهَةُ وَالْفَرِينَا مَا اللهِ اللهِ اللهُ وَلَا اللهُ وَالْفَرِينَا اللهِ اللهُ وَالْفَرِينَا اللهُ وَالْفَرِينَا اللهُ وَالْفَرِينَا اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ اللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ الله

پەرۋەردىگارىمىز! بىزگە پەيغەمبەرلىرىڭ ئارقىلىق ۋەدە قىلغان نەرسىنى ريەنى ئىتائەت قىلىغانلارغا خاس بولغان جەنئەتىنى) بەرگىسن، قىيامەت كۇنى بىزنى رەسۋا قىلمىغىسن، سەن ھەقىقسەتەن ۋەدەڭگە خىلايلىق قىلبايسىمن، (1942). ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى پەرۋەردىگارى ئىجابەت قىلدى: رمەن سىلەردىن ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھەرقانداق بىر ياخشى ئىش قىلغۇچىنىڭ قىلغان ئەمەلسنى بىكار قىلىۋەت مەيمەن، سىلەر بىر ـ بىرىڭلاردىن تۆرەلگەن، ھىجى رەت قىلغانلارە يۇرتىلىرىدىن ھەيىدەپ چىقسرىك خانسلاره مستناف يولؤمندا ريعتى الله تناف دستي تُؤجِون) ئەزىيەت تارتقانىلار، ئۇرۇشقا قاتناشقانى لار (يەنى مىسنىڭ يولۇمىدا ئۇرۇشقانىلار) ۋە مستناف يولؤمنا تؤليتي وللمنسلة رناف كؤنام لىرسنى (مەغىپىرىتىم ۋە رەھبىتىم بىلەن) ئەل ۋەتتە يوققا چىقىرىيەن، ئەلۋەتتە، ئۇلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەنئەتلەرگە كىرگۇزىد مەن»، بۇ (ئۇلارنىڭ ياخشى ئەمەللىرى ئۇچۇن)

الله تەرىپىدىن بېرىلىگەن مۇكاپاتىتۇر. الله نىڭ دەرگاھىدا ياخىشى مۇكاپات (يەنى جەنئەت) بار (195). كايسرلارنىڭ ريۇل-مال، ئابسروى، مەرتىۋە ئىزدەش يۇزىسىدىن) شەھەرلەردە كېزىپ يۇرۇشلىرى سېنى ئالدىمىسۇن(1967). بۇ ئازغىنا بەھرىمەن بولۇشتۇر، كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ جايى جەھەننەم بولىدۇ. ئۇ نېمىدېگەن يامان تىۆشەڭ!(1977) يەرۋەردىكارىغا تەقىۋادارلىق قىلىغان كىشىلەر ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەنئەتلەردىن بەھرىيەن بولۇپ، ئۇ يەردە مەڭگۇ قالىدۇ. بۇ، اللە تەرىپىدىن بولغان كۆتۈۋېلىشىتۇر. اللە نىڭ دەرگاھىيدىكى نەرسىلەر (يەنى مۇكاپات ۋە ھۇرمەت) ياخشى بەندىلەر ئۇچۇن (كۇنغارلار بەھرىبەن بولغان باقاسى يوق ئازغىنا راهەتتىن) ئارتۇقتۇر(198). ئەھلى كىتاب ئارىسىدا ھەقىقەتەن اللە غا ئىمان كەلتۇرىدىغان، سىلەرگە نازىل بولغان كىتابقا ريەنى قۇرئانغا)، ئۆزلىرىگە نازىل بولغان كىتابىقا ريەنى تەۋراتىقا ۋە تُنجِيلُغا) تُشَـندينانلار بار؛ تؤلار الله دسن قورقدؤه الله نباق تايهتلرسني تازغمنا بەدەلىگە تېگىشىيەپىدۇ (يەنى ئۇلارنىڭ كىتابىلىرىندىكى مۇھەسىيەد ئەلەپىھىسىالامىنىڭ ساويىةتىلىرى ۋە شەرىئەت ئەھىكامىلىرىىنى، راھىيىلارغا ئوخىشاش، دۇنىيانىڭ ئەرزىلمەس نەرسىلىرىىنى دەپ ئۆزگەرتىيۋەتىيەيدۇ)، ئۇلارغا يىەرۋەردىكارسنىڭ دەرگىاھىدا ساۋاب ببرسلسدۇ، الله هەقسقەتەن تىبىز ھېساب ئالىغۇچسدۇر(1990)، ئىس مۆمىنىلەر! تائەت ئىبات دەتنىڭ مۇشەققەتىلىرىگە ۋە سىلەرگە يەتىكەن ئېخىرچىلىقىلارغا سەۋر قىلىڭىلارە دۇشىيەند لمركه زىيادە چىداملىق بولۇڭلار، (چېگرالىرىڭلارنى ساقلاپ) جىھادقا تەپيار تۇرۇڭلار، مەقستىڭ لارغا يېتىش ئۇچۇن اللەدىن قورقۇڭلار (يەنى ئۇنىڭ ئەمرىگە مۇخالىيەتچىلىك قىلماڭلار)(200).

نه القلامة المتحققة المنافقة المنافقة

السُّعَمَاءَ آسُوالَ عَمُ الَّمَى جَعَلَ اللهُ لَكُمْ يَعْمَا وَالدُّونُومُ

هَا وَاكْنُو مُسْمُ وَفُولُوا لَهُمُ قُولًا مَعُرُوكًا ٥

4۔سؤرہ نسا

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 176 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقەتلىك ۋە مېھىرىسبان اللە نىڭ ئىسبى بىلەن باشلاييەن.

ئى ئىنسانلار! سلەرنى بىر ئىنسانىدىن (يەنى ئادەم ئەلەيھىسالامدىن) ياراتقان، شۇ ئىنسانىدىن (يەنى ئۆز جىنسىدىن) ئۇنىڭ جۈپىتىسنى (يەنى ھەۋۋانى) ياراتىقان ۋە ئۇلاردىسن (يەنى ئادەم بىلەن ھەۋۋادىسن) نۇرخۇن ئەرسئاياللارنى ياراتى قان پىھرۋەردىكارىگىلاردىس قورقۇڭىلار، بىر بىرسىگىلاردىسى نەرسە سورسخانىدا نامىي بىلەن سورايىدىسخان اللە دىسن قورقۇگىلار، سىلەپ

رەھىسىنى ئۇزۇپ قويۇشىتىن ساقىلىسىنىگىلار، اللە ھەقسقەتەن سىلەرنى (يەنى پەۋتىۇن ئىھمەۋالسىنىڭ ئارزۇپ كىرزىستىپ تۇرغۇچىدۇرد⁽¹⁾. يېستىسىلىرنىڭ مالىمىۋلىكىنى (ئۇلار بالاغەتىكە يەتىكەن چافىدا) بېرىڭلار، ياختىسنى يامانغا (يەنى ئۇلارنىڭ ماللىرىنىڭ ياختىسنى ئىرزەگىلارنىڭ ماللىرىنىڭ ياختىسنى ئىرزەگىلارنىڭ ماللىرىقىلارنىڭ مالىمۇلىكسىكە قوشۇپ يەۋالساقىلار، بۇ ھەقسقەتەن چوڭ كۇناھىتۇر⁽²⁾. ئەگەر يېستىم قىزلارغا (ئىۋىلىلىنىسى) ئادىىل مۇئامىلىدە بولالىماسلىقىگىلاردىسى ئەگەر يېستىم قىزلارغا (ئىۋىلىلىنىسى) ئادىل مۇئامىلىدە بولالىماسلىقىگىلاردىسى مەھرىنى بەرەلىيەسلىكىڭلاردىس) قورقىاڭلار، ئۇنى تەرك ئېتىپ، ئۆزەڭلار ياقتۇرىدىغان باشىقا ئالىلاردىن ئىككىنى، ئۇچنى ۋە تۆتنى ئېلىشىڭلارغا بولىدۇ، ئەگەر (ئۇلارنىڭ ئارىسدا) ئادىل يېلىلىلىققا ئەڭ يېقىددۇر⁽³⁾. ئاياللارغا بولىدۇ، ئەگەر (ئۇلارنىڭ ئارىسدا) ئادىل يىلىنىدىلىقى ئۇلارنىڭ مەھرىلىرىنى خۇشاللىق بىلەن كۇپايىلىنىش زۇلۇم قىلماسلىققا ئەڭ يېقىندۇر⁽³⁾. ئاياللارغا يىلىنىڭ مەھرىلىرىنى خۇشاللىق بىلەن كۇپايىلىنىش زۇلۇم قىلماسلىققا ئەڭ يېقىندۇر⁽³⁾. ئاياللارغا سىلەرگە ئۆتۈنۇپ بەرسە، ئۇنى مەزنىلىك، سىڭىشلىق (يەنى ياك ھالال بىلىپ) يەڭلار⁽³⁾. 11للە تىرمۇچلىكىڭلارنىڭ ئاساسى قىلغان مالىلىرىڭىلارنى ئەخبەللەر، ئۇلارغا چىسرايىلىق سۆز قىلىڭلار، ئۇلارغا چىسرايىلىق سۆز قىلىڭلار، ئولارغا چىسرايىلىق سۆز قىلىڭلار، ئايىلەر، ئىچەكىلەر ئىلىرى ئىلىرىڭ سىلىرگەر ئۇلارغا چىسرايىلىق سۆز قىلىڭلار، ئايىرى يېھەكىلەر، ئۇلارغا چىسرايىلىق سۆز قىلىگىلار، ئۇلارغا چىسرايىلىق سۆز قىلىگىلار، ئاسىلىدى بىلىرىلىڭ سۆز قىلىگىلار، ئۇلارغا چىسرايىلىق سۆز قىلىگىلار، ئايىلى

وَالْمَتَكُوا الْتَهُمُّ مُشَلِّنَا وَفَقَوْ الْمَلَدُ الْالْكُوّا الْمَلْكُوا الْمُلْكُونَا وَالْمُلُونَا الْمُلْكُونَا وَالْمُلُونَا الْمُلْكُونَا وَالْمُلُونَا الْمُلْكُونَا وَالْمُلُونَا اللّهُ اللّهُ الْمُلْكُونَا وَالْمُلُونَا وَالْمُلُونَا وَالْمُلُونَا وَالْمُلُونَا وَالْمُلُونَا اللّهُ وَمِنْكُونَا وَالْمُلُونَا اللّهُ وَمِنْكُونَا وَالْمُلُونَا اللّهُ وَمِنْكُونَا اللّهُ وَمِنْكُونَا وَاللّهُ وَمِنْكُونَا وَاللّهُ وَمِنْكُونَا وَاللّهُ وَمِنْكُونَا وَاللّهُ وَمِنْكُونَا وَاللّهُ وَمِنْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلِيْكُونَا وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَاللّهُ وَلَيْكُونَا وَاللّهُ وَلِيلُونَا وَاللّهُ وَلَا لَمُعَلّمُ اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَلَا لَمُعْلَى اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَا لَمُعْلَى اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَلْلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَلَاللّهُ وَلَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَلَلْكُونَا وَلَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَلَلْكُونَا وَلَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَلْلِلْكُونَا وَلْلِلْكُونَا وَلَاللّهُ وَلِلْكُونَا وَلْلّهُ وَلِلْكُونَا وَلِلْكُونَا وَ

يېتىملەرنى بالاغىمتىكە يەتىكەنىگە قەدەر سىناپ تۇرۇڭلار، ئۇلاردا مالىلىرىنى باشقۇرالايىدىغان مالەتنى باشقۇرالايىدىغان مالەتنى بايقىساڭىلار، ئۇلارنىڭ چوڭ بولۇپ قېلدىشدىن قورقۇپ مال مۇلىكىنى بۇزۇپ-چېچىپ يەۋالماڭلار، (يېتىمگە ۋەسى بولغانىلاردىن) كىمكى باي ئىسكەن، (ۋەسى بولغانىلىق ھەققى ئۇچۈن) ساقىلىسىۋن، (سىلەردىن) كىمپىكى يوقسۇل يېتىمنىڭ ھەققى ئۇچۈن) ماۋاپىق رەۋىشتە يېسۇن، ئۇلار (يەنى بالاغەتىكە يەتكەن يېسۇن، ئۇلار (يەنى بالاغەتىكە يەتكەن يېسۇن، ئۇلار (يەنى بالاغەتىكە يەتكەن يېسۇن، ئۇلار (يەنى بالاغەتىكە يېسىرىدىغان چاغدا باشقىلارنى گۇۋاھ قىلىپ قويۇڭلار، يېرىدىغان چاغدا باشقىلارنى گۇۋاھ قىلىپ قويۇڭلار،

ۋە تۇغقانلىرى قالدۇرغان مىراستا (يەنى مېيىتنىڭ تەرەكىسدە)* ئەرلەرنىڭ ھەسسىى بار، ئاتاسى ۋە تۇغقانلىرى قالدۇرغان مىراستا ئاياللارنىڭمۇ ھەسسىسى بار. مەيلى ئۇ (يەنى تەرەكە) ئاز بولسۇن ياكى كۆپ بولسۇن، ھەر ئادەم (الله نىڭ ئادىل شەرىئىستىدە) بەلىگىلەنىگەن ئاز بولسۇن ياكى كۆپ بولسۇن، ھەر ئادەم (الله نىڭ ئادىل شەرىئىستىدە) بەلىگىلەنىگەن ھەسسىنى ئالدۇد⁷⁷. تەقسىبات ۋاقىتىدا (ۋارسىي ئەمەس) تۇغقانلىلار، (تۇغقان ئەمەس) كۆڭىلىنى ئۇدۇنىڭ دورەكىدىن ئۇلارنىڭ كېرىكىلىر، ئۇلارغا چۈنگىدىن (يەنى تەرەكىدىن ئۇلارنىڭ بۇ كىچىكىلەرنىڭ مېلى، بىرنىڭ ئەمەس دىگەنگە ئوخشاش ئۆزرىنى ئېيتىڭلار)(ق). (كىملەركى) بۇ كىچىكىلەرنىڭ مېلى، بىرنىڭ ئەمەس دىگەنگە ئوخشاش ئۆلاردىن قانداق ئەندىشە قىلىدىغان بولسا، ئۆزلىردىن قانداق ئەندىشە قىلىدىغان بولسا، باشقىلارنىڭ قېلىپ يالىغان كىچىك بالىلىرى ئۇنچۇنىۋ ئۇنداق ئەندىشە قىلىدىغان بولسا، ئاشدىدان قورقىۋن ۋە توغرا سۆزنى ئېيتىسۇندان ئۇنقا (يەنى دوزاخىقا) كىرىدۇندان ئوتنى دوزاخىقا) كىرىدۇندان.

ە جاھىلىيەت دەۋرىدىكى بەزى ئەرەبلەر ئاياللارغا ۋە كىچىك بالىلارغا مىراس بەرمەيتتى. جاھىسلىيەت دەۋرىنىڭ بۇ ئادىتى مۇشۇ ئايەت نازىل بولۇش بىلەن ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان.

نيوينكواهه في الاولو المائية عالى خوالا التيني إلى الأن المنظمة المنظ

الله بالبلرىڭىلار (غا تېگىدىنئان مىراس) ھەققىدە تەۋسىيە قىلسدۇكسى، بىر ئەرگە ئىكسكى ئايالنىڭ ھەسىسى تېگىدۇ، ئەگەر مېيىتنىڭ قىزى (ئىككى ياكى) ئىككسدىن كۆپ بولسا، ئۇ چاغىدا ئۇلارغا سراسنىڭ ئۇچىتىن ئىكىكى ھەسسىسى تېگىندۇ، ئەگەر (ۋارىسى) بىر قسز بولسدىنغان بولسا، ئۇنىڭغا مىراسنىڭ يېرىمى ئېگىدۇ، ئەگەر مېيىتنىڭ بالىلىرى بولساء بۇ چاغىدا ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھەربىرىگە مىراسنىڭ ئالتىدىن بىرى تېگىدۇ. ئەگەر تؤنباق بالسليرى بولسماي ميراسيقا يهقهت تسؤنباق ئاتا۔ئانىسى ۋارىسلىق قىلىدىسغان بولسا، بۇ چاغدا ئۇنىڭ ئانىسىغا مىراسىنىڭ ئۇچىتىن بىرى تېگىىدۇ (قالفىنى ئاتىسىغا تېگىدۇ)، ئەگەر مېيىتنىڭ (ئاتاب ئانىسدىن باشقا يەنە) قېرىنداشلىرى بولساء ئانىسغا مىراسنىڭ ئالتىدىن بىرى تېگىدۇ (قالغىنىنى ئاتىسى ئالىدۇ). (بۇ تەقسمات) مېيىتنىڭ ۋەسىيىتى ئورۇنى لانغان ۋە قەرزى تۇلىنىپ بولغاندىن كېيىن ئېلىپ بېرىلىدۇ. ئاتا-ئاناڭلار ۋە بالىلىرىڭلاردىسى (يەنى

بۇ ئىككسىدىن) قايسىسنىڭ مەنيەئەت جەمەتىتىن ئۆزەڭلارغا ئەڭ يېقىن ئىكەنلىكىنى بىلبەيد سلەرە بۇلار الله تەرىپىدىن بېكىتىلگەن بەلگىلىمىدۇر. اللە ھەقسقەتەن ھەمبىنى بىلگۈچى، هبكيهت بيلهن ثبش قىلغۇچىدۇ. ⁽¹³⁾، ئەگەر ئاياللىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بولمىسا، بۇ چاغدا ئۇلار قالدۇرغان مىراسنىڭ يېرسى (ئى ئەرلەر!) سىلەرگە تېگسدۇ، ئەگەر ئۇلارنىڭ بالىلىرى بولسا، ئۇلار قالدۇرغان مىراسنىڭ تۆتتىن بىرى سىلەرگە تېگىدۇ. (بۇ تەقسىمات) مېيىتىنىڭ ۋەسىيىتى ئورۇنلانغان ياكى مېيىتنىڭ قەرزى تۆلىنىپ بولغاندىن كېيىن ئېلىپ بېرىلسدۇ. ئەگەر سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بولمىسا، بۇ چاغدا ئاياللىرىڭلارغا سىلەر قالدۇرغان مىراسنىڭ تۆتىتىن بىرى تېگىدۇ، ئەگەر سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بولساء بۇ چاغدا ئايالىڭلارغا سىلەر قالدۇرغان مىراسىتىن سەككىز ــ دىن بىرى تېگىدۇ. (بۇ تەقسىمات) مېيىتىنىڭ ۋەسىيىتى ئورۇنلانىغان ياكسى قەرزى تۆلىنسىپ بولغاندىن كېيىن ئېلىپ بېرىلىدۇ. ئەگەر مسراس قالىدۇرغۇچىي ئاتامئانىسىز، بالىسىز ئەر ياكى ئايال بولۇپ، ئۇنىڭ پىەقەت ئانا بىر قېرىندىستى ۋە ئانا بىر ھەمتىرىسى بولسا، ئۇلار-نىڭ ھەربىرىگە مىراسنىڭ ئالتىدىن بىرى تېكىدۇ. ئەگەر مىراس قالىدۇرغۇچىنىڭ ريەنى مىراس قالدۇرغۇچى مېيىتنىڭ ئانا بىر، ئاتا باشقا) قېرىنداشىلىرى ۋە ھەمئىرسلىرى بۇنىڭىدىن (يەنى بىردىن) كۆپ بولسا، ئۇ چاغىدا مىراسنىڭ ئۇچىتىن بىرى ئۇلارلىڭ ئارىسىدا ئورتاق تەقسىم قىلىنىدۇ. (بۇ ئەقسىمات) مېيىتنىڭ ۋەسىيستى ئورۇنلانىغان ياكسى قەرزى تۆلىنىپ بولغانىدىن كېيىنى ئېلىپ بېرىلىدۇ. (مسراس قالىدۇرغۇچى ئادەمىنىڭ) ۋەسىيىتى ۋارىسلارغا زىيان يەتىكۈزمەيدىغان بولۇشى كېرەك. ئۇ الله تەرىپىدىن قىلىنغان تەۋسىيىدۇر، اللە ھەمبىنى بىلگۈد چىدۇر، ھەلىمدۇر (يەنى ئەمرىگە خىلايلىق قىلغۇچىلارنى جازالاشىقا ئالىدىراپ كەتبەيىدۇ) ⁽¹³³،

لىتنالياء ام السآء

تِلْكَ خَدُونُهُ الْمُوتُونُ فَطِيراللهُ وَنَدُولُهُ يَدُولُهُ جَدُّتِ وَلَهُ جَدُّتِ وَلَهُ عَلَيْ وَلَهُ عَلَيْ وَلَمُولُهُ وَيَعَمَّلُ وَلَمُ الْقُولُ وَمَنْ أَنْ عَلَيْ وَلَمُولُهُ وَيَعَمَّلُ مَلْهُ وَكَهُ الْمُولِيَّةُ الْقُولُ وَيَعَمَّلُ مَلْهُ وَيَعَمَّلُ مَلْهُ وَيَعَمَّلُ اللّهِ عَلَيْ اللّهِ عَلَيْ اللّهِ عَلَيْ اللّهِ عَلَيْ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ عَلَى اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ عَلْهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ ال

گۇۋاھچى كەلتۇرۇڭلار؛ ئەگەر ئۇلار گۇۋاھلىق بەرسە (يەنى ئۇلار گۇۋاھلىق بېرىپ ئايالنىڭ جىناـ
يىتىنى ئىسپاتلىسا)، تاكى ئاياللىرىڭلار ۋاپات بولغانغا ياكى اللە ئۇلارغا بىر چىقىش يولى بەرگەنگە
قەدەر ئۇلارنى ئۆيدە تۇتۇڭلار ¹⁸⁵، ئاراڭىلاردا ئىكىكى كىشى (يەنى ئەر بىلەن ئايال) پاھىئە
قىلىا، ئۇلارنى ئەيىلەڭىلار؛ ئەگەر ئۇلار تەۋبە قىلىپ تۇزەلسە، ئۇلارنى كەپۇرۇڭلار، اللە
تەۋبىنى بەكمۇ قوبۇل قىلغۇچىدۇر، تولىمۇ مېھرىبانىدۇر ¹⁸⁵، اللە قوبۇل قىلىشىنى ۋەدە قىلغان
تەۋبە يامانلىقنى نادانلىقىتىن قىلىپ سېلىپ، ئاندىن ئۇزۇنىغا قالىماي (يەنى ئۆلۈم كېلىشىتىن
بۇرۇن) تەۋبە قىلىغانىلارنىڭ تەۋبىسىدۇر؛ اللە ئەنە ئۇلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل
قىلىدۇ، اللە ھەمىمىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (¹⁷³).
داۋامىلىق يامان ئىشلارنى قىلىپ بېشىغا ئۆلۈم كەلىكەن چاغىدا، ئەمىدى تەۋبە قىلىدىم،
دېگۈچىلەرنىڭ تەۋبىسى ۋە كاپىر پېتى ئۆلكۈچىلەرنىڭ تەۋبىسىي (يەنى ئۆلۈم ئالدىدا ئىمان

ليتتأوا ٨٧ النسآدم

ئى مۆمنىلەر! ئايالىلارغا زورلۇق قىلىپ، ئۇلارنى مەراس قىلىپ ئالپاق (يەنى بىر ئادەمنىڭ قولىدىن يەنە بىر ئادەمنىڭ قولىغا ئۆتۈپ تۇرىدىىغان مال ئۇلار ئوپىئوچۇق بىر پاھشە ئىشىنى قىلمىغان مالەتىتە، سىلەر ئۇلارغا بەرگەن مەھىرىدىن بىر قىسىنى يۇلۇۋېلىش ئۈچۈن، ئۇلارغا بېسىم ئىشلەت خەڭىلار، ئۇلار بىلەن چىرايلىقىچە تىرىكىچىلىك قىلىگلار، ئەگەر ئۇلارنى ياقتۇرمايدىغان بىر ئىشتا قىلىگلار، بەۋىدىكى سىلەر ياقتۇرمايدىغان بىر ئىشتا ئاللە كۆپ خەيىرىيەتىلەرنى پەيىدا قىلىشى مۇمە كىن (180. ئەگەر بىر خوتۇننى قويۋۋېتىپ، ئورنىغا يەنە بىر خوتۇننى ئالباقچى بولىاڭىلار، ئۇلارنىڭ بىرىگە (مەھرى قىلىپ) كۆپ مال بەرگەن بولساڭدار، بىرىگە (مەھرى قىلىپ) كۆپ مال بەرگەن بولساڭدار.

ئۇنى (ئايالغا) قارا چاپىلاپ ۋە ئوچۇق زۇلۇم قىلىپ ئالامسلەر؟ (قات ئۆزئارا خىلۋەتتە بولۇشقان تۇرساڭىلار ۋە ئايالىلار سلەردىين (نىكام ئەقدىدىن ئىبارەت) مۇستەمكەم ئەھىدە ئالغان تۇرسا، ئۇنى قانىداقبۇ قايتۇرۇۋالىسلەر؟ (قات ئاتىلىرىڭىلار ئالغان ئايالىلارنى ئالباڭىلار، لېكىن بۇنىڭدىن ئىلگىرى ئالغان بولساڭىلار (ئەپۇ قىلىنىدۇ)، بۇ ھەقىقەتەن يامان ئىشتۇر، ئۆچ كۆرۈلىدىغان قىلقىتۇر، بۇ بېسىدېگەن يامان ئادەت! (قات) سىلەرگە ئانىلىرىڭىلارنى، قىزلىرىنى، مەمئىرەڭىلارنىڭ ھەمئىرىلىرىنى، ئاناڭىلارنىڭ ھەمئىرىلىرىنى، قېرىندىشگىلارنىڭ قەمئىرىلىرىنى، سۇت ئانىلىرىڭىلارنى، ئىلمىلىدەش ھەمئىرىلىرىنى، سۇت ئانىلىرىڭىلارنى، ئىلمىلىدەش ھەمئىرىلىرىنى، سۇت ئانىلىرىڭىلارنى، ئىلمىلىدەش ھەمئىرىلىرىنى، سۇت ئانىلىرىڭىلارنى، ئىلمىلىدەش بولغان) ئاياللىرىڭىلارنى، ئابىلىدى بىلەن بىر تۆشەكىت بولىنان بولىلۇرنىڭ ئاياللىرىنى ئېلىشگىلار ۋە ئەككى ھەمئىرىنى بىلەن بىر تۆشەكىت بولىنان بالىلىرىللارنىڭ ئاياللىرىنى ئېلىشگىلار ۋە ئىككى ھەمئىرىنى بىرلا ۋاقىتىتا ئەمىرىڭى بولغان بالىلىرىللارنىڭ ئاياللىرىنى، ئېلىشگىلار ۋە ئىككى ھەمئىرىنى بىرلا ۋاقىتىتا ئەمىرىڭ بۇلغان بالىلىرىلىدى، يالىن ئۆز بۇشتىگىلار، يەنى جامىلىيەت دەۋرىدە قىلغانىڭىلار، ئايىلىرىنىڭ مەمئىرەت قىلغۇچىدۇر، (بەندىلەرگە) ناھايىتى مەھرىباندۇر (قات) ئەپۇ قىلىندۇ. اللە ھەقىقەتەن مەغىرەت قىلغۇچىدۇر، (بەندىلەرگە) ناھايىتى مەھرىباندۇر (قات) ئەپۇ قىلىندۇ. اللە ھەقىقەتەن مەغىرەت قىلغۇچىدۇر، (بەندىلەرگە) ناھايىتى مېھرىباندۇر (قات)

النسآة

و المراجعة المراجعة

(بەشنچى پارە)

وَالْهُ حَسَنُ مِن المِسْاء (لاناسلكت إيشا فَكُورَفَهِ المُعْمِدُ المُعْمَدِ الْمُعْمَدِ الله مِنْهُونَ فَالْمُعْمَدِ الله وَالله وَالله

مىنى بىلگۈچىدۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر ⁽²⁴⁾، سىلەردىن مۆمىىن ئايالىلارنى ئېلىشقا قۇربى يەتسمەيدىغانىلار قول ئاستسدىكى مۆمىن چۆرىلەردىن ئالسۇن، الله ئىمانىڭلارنى ئوبدان بىلىدۇ ريەنى ئۇلارنىڭ سىرتقى كۆرۈنۇشىگە قاراپ ئېلىۋېرىڭىلار، ئىچىكى ئەھىۋالىنى الله غا تاپشۇرۇڭلار). سىلەر بىرسىبرىڭلار بىلەن دىنداشسىلەر، ئۇلارنىڭ خوجىلىرىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن ئۇلارنى خوتۇنلۇققا ئالساڭلار بولىدۇ، ئۇلارغا مەھرىلىرىنى كېمەيتىۋەتمەستىن ۋە كېچىكتۇرمەستىن بېرىڭلار. لېكىن ئۇلار ئاشكارا زىنا قىلمايدىغان، يوشۇرۇن ئاشنا تۇتمايدىغان ئەفسفە بولۇشلىرى كېرەك. ئەگەر ئۇلار ئەرگە تەككەندىن كېيىن ياھشە قىلسا، ئۇلارغا ھۇر ئاياللارغا بېرىلىدىغان جازانىڭ يېرسىي بېرسلىشى كېرەك. بۇ (يەنى چىۋرسلەرنى نىكاھىلاپ ئېلىش)، ئاراڭلاردا زىناغا مۇپتىلا بولۇپ قېلىشتىن قورققان كىشى ئۈچۈندۇر، سەۋر قىلالساڭلار سىلەر ئۈچۈن ياخشىدۇر، الله ناهايىتى مەغيىرەت قىلغۇچىدۇرە ناھايىتى مېھرىباندۇر(25). الله سىلەرگە (ھالال ۋە ھارامغا دائىر ئەھكاملارنى) بايان قىلىشنى، سىلەردىن بۇرۇنقىلار (يەنى پەيغەمبەرلەر ۋە ياخشىلار)نىڭ يوللبرىغا سىلەرنى ھىدايەت قىلىشنى، (گۇناھىڭلاردىن قىلغان) تەۋبەڭلارنى قوبۇل قىلىشنى خالايدۇ-، الله ھەمىنى (يەنى بەندىلىرىنىڭ ھەمبە ئەھۋالىنى) بىلگۈچىدۇر ۋە ھېكبەت بىلەن ئىش قىلغۇ-چىدۇر(180). الله سىلەرنىڭ تەۋبەڭلارنى قوبۇل قىلىتنى خالايدۇ (بۇاللەنىڭ رەھبىتىنىڭ كەڭلىكىنى كۆرسىتىش ئۇچۇن تەكرارلاندى). شەمۋەتلەرگە ئەگىشىدىىغانلار (يەنى شەيىتانغا ئەگىشىدىغان فاجىرلار) توغرا يولدىن بۇرۇلۇپ كېتىشىڭلارنى (شۇلارغا ئوخشاش فاجىر بولۇشۇڭلارنى) خالايدۇ(277). اللە سىلەرنىڭ يۇكۇۋلارنى يېتىكلىتىتنى ريەنى شەرىئەت ئەھكامىلىرىنى سىلەرگە ئاسانلاشتۇرۇشنى) خالايدۇ. ئىنسان (نەيسى خاھىشىغا خىلايلىق قىلىشتىن) ئاجىز يارىتىلدى ⁽⁵⁸⁾،

يَالْهُاالَّذِينَ امْنُوالُوا كُلُّوَامُوالْمُنِيَكُمْ بِالنَّاطِلِ وَالْمُنْ كُلُّونَ عَلَى وَمُنَّ وَعِيْنَ وَمِنْ الْمُنْ وَالْمُنْ الْمُنْ وَالْمُنْ الْمُنْ وَالْمُنْ الْمُنْ وَالْمُنْ اللَّهِ وَمِنْ اللَّهِ وَمِنْ اللَّهِ وَمِنْ وَالْمُنْ اللَّهِ وَمِنْ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ

ئى مۆمىلەر! بىر دېرىڭلارنىڭ ماللىرىنى ﴿ تُوغرب لىق، خىيانەت قىلىش، بۇلاش، جازانىخورلۇق، قىمار ئويناش قاتارلىق) ناھەق يول بىلەن يەۋالە ماڭلار، ئىككى تەرەپ رازى بولۇشۇپ قىلىشقان سودا ـ سېتىق ئارقىلىق ئېرىشىلگەن نەرسە بۇنىڭدىن مؤسنه سنا، سىلەر ئىقزە ئىلارنى (يەنى بىر بىرىڭ لارنى) ئۆلتۈرمەڭلار، الله ھەقسقەتەن سىلەرگە ناھايىتى مېھرىياندۇر(29)، كىمىكى چەكىتىن ئېشىپ ۋە زۇلۇم قىلىپ ئۇنى (يەنى اللە چەكلىگەن ئىشـ لارنى) قىلىدىكەن، ئۇنى دوزاخىقا كىرگۇزىيىز، بۇ الله غا ئاساندۇر(١٥٥)، ئەگەر سىلەر مەنئى قىلىنغان چوڭ گۇناھلاردىن ئاقلاناڭلار، (كەرىسىنزگە ئېلىپ) كىچىك گۇناھلىرىڭلارنى يوققا چىقىرىبىز ۋە سلەرنى ئېسل ماكانغا (يەنى جەننەتىكە) كىرگۇ-زىيىز(تا)، ئى مۇمىتىلەر! اللە سىلەردىسكى بىرت بىرىڭلاردىسى ئارتۇق قىلغان نەرسىلەرنى (ھەسەت قىلىش يۇزىسىدىن) ئارزۇ قىلماڭلار، ئەرلەر قىلغان

[&]quot;بۇ ئىللامنىڭ دەسلىۋىدەكى ھۆكۈم بولۇپ، كېيىن ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان،

وران خِفْ تَوْرِهَا قَلَ مِنْ نِهِمَا فَالِمَثْوَ السَّكَا مِنْ الْمَلْهِ
وَحَكَمًا وَنَ الْمُلِمَّا الْمُنْ فِينَا الْمَلْمَةُ وَلَكُمْ الْمُنْ فَلَهُ مِنْ الْمُنْ فَلَا الْمُنْ فَلَا الْمُنْ فَلَا الْمُنْ فَلَا الْمُنْ فَلَا الْمُنْ فَلَا الْمُنْ فَالْمَا فَالَا لَمْ وَالْمُنْ فَلَا اللّهِ فَاللّهُ كَانَ وَلَمْ اللّهِ فَلَا اللّهُ وَالْمَنْ اللّهُ فَى وَالْمَنْ اللّهُ فَى وَالْمَنْ اللّهُ فَى وَالْمَنْ اللّهُ فَى وَاللّهُ اللّهُ اللّهُو

ئەگەر ئەر-خوتۇن ئىككىيلەنىنىڭ ئىناقسىز بولۇپ
قېلىشىدىن قورقىناڭلار، ئەرنىڭ تۇغقانىلىرسىدىن بىر
ھەتقانىي كىشىنى، خوتۇنىنىڭ تۇغقانىلىرسىدىن بىر
ھەتقانىي كىشىنى ئەۋەتىڭلار، اللە ئەگەر بۇ ئىككى
كىشىنى ئەپلەشتۇرۇشنى خالىسا، ئەر-خوتۇن ئىك
ھەممىنى بىلگۇچىدۇر، ھەممىدىن خەۋەرداردۇردىك.
اللە غا ئىبادەت قىلىگىلار، ئۇنىگىغا ھېچ نەرسىنى
ئەقرىبالىرىڭلارغا، يېتىملەرگە، مىمكىنلەرگە، يېقىن
ئەقرىبالىرىڭلارغا، يېتىملەرگە، مىمكىنلەرگە، يېقىن
قوشىخا، يىراق قوشنىغا، ياندىكى ھەمىراھقا (يەنى
سەپەرداشقا، ساۋاقداشقا)، مۇساپىرغا، قول ئاستىگ
لىردىكى قۇل-چۆرىلەرگە ياخشىلىق قىلىڭلار، شۇپلاردىكى قۇل-چۆرىلەرگە ياخشىلىق قىلىڭلار، شۇپھەسىزكى، اللە مۇتەكەببىسىر، ماختانىچاقنى ياقتۇر-

مايدۇ¹⁰⁰، ئۇلار (يەنى مۇتەكەببىرلەر، ماختانچاقلار) بېخىللىق قىلىدۇ، كىشىلەرنى بېخىللىققا بۇيرۇيدۇ، اللە ئۇلارغا ئۆز پەزلىدىن بەرگەن نەرسىلەرنى (يەنى پۇل-مالىنى، ۋە مۇمەسەد ئەلەيسەسسالامنىڭ تەۋراتتىكى سۇپىستىنى) يوشۇرسدۇ، (اللە نىڭ نېسىتىنى) ئىنىكار قىلغۇچىلارغا خورلىغۇچى ئازابنى تەييارلىدۇق¹⁰⁰، ئۇلار مالىلىرىنى كىشىلەرگە كۆرسىتىش ئۇچچىلارغا خورلىغۇچى ئازابنى تەييارلىدۇق ئەشەنىيەدۇ، ئاخىىرەت كۇنسگىسۇ ئىشەنىيەيدۇ، ئاخىىرەت كۇنسگىسۇ ئىشەنىيەيدۇ، ئاخىىرەت كۇنسگىسۇ ئىشەنىيەيدۇ. كىيىكى ئىززىگە ئەيىتانىنى مەمىراھ قىلىدىكەن (ئۇ ئەيىتانىنىڭ بۇيىرۇقىي بويىسچىدىئىش قىلىدۇ)، ئەيىتان نىپىمىدېكەن يامان ھەمراھا 1000 ئەگەر ئۇلار اللە غا، ئاخسرەت كۇنىگە ئىشەنىيە ۋە اللە ئىزلىرىگە بەرگەن مالىدىن سەرپ قىلىا، ئۇلارغا نېسە زىيىنى بولاتتى؟ اللە ئۇلارغا ئېسە زەرىچە ياخشلىقى بولسا،اللە ئۇنى ھەسسىلەپ زىيادە زەررىچە ياخشلىقى بولسا،اللە ئۇنى ھەسسىلەپ زىيادە قىلىدۇ، ئۆز دەرگاھىدىن بۇيۇڭ ئەجىر (يەنى جەنئەت) ئاتا قىلىدۇ¹⁰⁰، بىز ھەربىر ئۇمەتتىن بىرگۇۋاھچىنى كەلتۇرگەن ۋە رئى مۇمەمەدا) سېنى بۇلارغا (يەنى ئۇمىتىڭ ئىچىدىكى ئىمانسىزلارغا) بىر گۇۋاھچىنى كەلتۇرگەن ۋە رئى مۇمەمەدا) سېنى بۇلارغا (يەنى ئۇلارنىڭ ھالى قانىداق بولىدۇ 1000) ۋە گۇۋاھچىنى كەلتۇرگەن ۋە رئىي كەلتۇرگەن چېغىبىزدا ئۇلارنىڭ ھالى قانىداق بولىدۇ 1000

يهمُ إِذَ الْمَانِينَ كُمْرُوا رَحَمُوا الرَّمُولُ لَوَكَوْنِي يهمُ الْاَحْنُ وَلَا يَلْمُعْنُونَ الله حَدِينًا هَإِلَيْنَ اللهِ وَالْمَوْنَ اللهُ عَدِينًا هَإِلَيْنَ اللهِ وَالمَانَّ اللهُ عَدِينًا هَ اللهُ اللهُ

لِكُنُ لِعَنَّهُ اللهُ بِلْلْ هِمْ فَلَا نُغْمِنُونَ الْاقَلْمُلا ا

كاپسرلار ۋە پەيخەمبەرگە ئاسىيلىق قىلىخانىلار ئۇ كۇندە (ئۇلار قىيامەتنىڭ دەمئىشنى كۆرگەنلىك تىن) يەر بىلەن تۆپىتۇز قىلىۋېتىلىشىنى (يەنى يەرگە كۆسۈلۈپ توپراقىقا ئايلىنىپ كېستىشنى) ئارزۇ قىلىدۇ، (ئۆلارنىڭ مەمىمە ئەزاسى كۆۋام بولغانلىقتىن) اللە دىن ھېسچبىر سۆزنى يوشۇرالـ مايدۇدگە، ئى مۆسىلەر! سىلەر مەسى بولىاڭلار، نېمە دەۋاتقىنىڭىلارنى بىلىگىنىڭىلارغىسچە، جۇنۇپ بولىاڭلار، سيول ئۈستىدە بولغانىلار (بۇنىڭدىن) ئەگەر كېسەل (يەنى كېسەلگە سۇ زىيان قىلىدىىغان بولسا) ياكى سەپىمر ئۈستىدە بولىاڭىلار، ياكى ماجەت قىلىاڭلار، ياكى ئاياللار بىلەن مۇناسىۋەت ئەتكىۋرسەڭلار، (مۇشۇنىدان ئەمىۋال ئاستىدا)

سۇ تاپالىسساقىلار، پاك تۇپراقىنى يىۇزۇقىلارغا، قولۇگىلارغا سۇرتىۋپ تەيەمىمۇم قىلىغلار،
اللە مەقىقەتەن ئەپۇ قىلغۇچىدۇر، مەنپىرەت قىلغۇچىدۇر (يەنى اللە بەندىلىرىكە مەرەج بولبالىلىقى
ئۇچۇن ئىسبادەتنى ئاسانىلاشىتۇرۇپ بەرگىۋچىدۇر)⁽⁶⁸⁾. (ئى مۇھەسبەدا) كىتابىتىن (يەنى
تەۋراتىتىن) ئېسسۇ، بېرىلىگەن كىشىلەر (يەنى يەمۇدىي موللىلىسرى)نىڭ گۇمراھلىقىنى
مېتىۋالغانلىقىنى ۋە سىلەرنىڭ توغرا يولدىن ئېزىشىڭلارنى خالايدىغانلىقىنى كۆرمىدىئىۋا(1432)
ۋە سىلەرنىڭ دۇشپەنىلىرىگىلارنى ئوبىدان بىلىدۇ. اللە سىلەرنى يەمۇدىيىلارنىڭ مىكرىدىن
مەقرالىرىنى دورۇدىيىلارنىڭ ئىچىدە كىتابىنىڭ (يەنى تەۋراتىنىڭ)
مەقرالىرىنى ئىۋزگەرتىدۇرى، 10%. يەھۇدىيىلارنىڭ ئىچىدە كىتابىنىڭ (يەنى تەۋراتىنىڭ)
مەقرالىرىنى ئىۋزگەرتىدۇپ،تىدىنغانىلارمۇ بار، ئۇلار: «بىز (سۆزۈگىنى) ئاگىلىدۇق،
تەنە قىلىش يۇزىسىدىنى رائىنا دېگەن سۆزنى تىلىرىنى ئەكىرى قىلىپ ئېپتىدۇ. ئەگەر ئۇلار
(يۇقىرىقى سۆزلىرىنىڭ ئورنىنا) ئاگىلىدۇق ۋە بويسۇنىدۇق، ئۇلاق مال، ئۇنىزۇرنا دېسە،
ئۇلار ئۇچۇن (اللەنىڭ دەرگاھىدا) تېخىمۇ ياخش، تېخىمۇ توغرا بولاتتى، لېكىن كۇفرى سەۋەبلىك
اللە ئۇلارنى رەھىتىدىنى يىراق قىلدى. ئۇلارنىڭ ئازغىنىسدىن باشقىسى ئىبان ئېپتىلىدۇ.

^{*} بۇ ھاراق ھارام قىلىنىشتىن بۇرۇنقى ھۆكۈم ئىدى،

سالت

المُهَا الذِينَ الْتُوَالِكُنَّ المِنْوَالِيَا الْمُثَالِمُنَا الْمُثَالِمُنَا الْمُثَالِمُنَا الْمُثَالِمُنَا الْمُثَالِمُنَا الْمُثَالِمُنَا الْمُثَالِمُنَا الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا اللَّهِ اللَّهِ الْمُثَلِّمُنَا الْمُثَلِّمُنَا اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللْمُنَاكِ الللْمُعِلَى اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

ئى كىتاب بېرىلگەنىلەر! (يەنى يەھۇدىيىلار) بىز تۇرغۇن يۇزلەرنى ئىۆزگەرتىپ ئارقىسىغا قىلىپ قويۇشىمىزدىن (يەنى يۈزدىكى بۇرۇن، كۆز، قاش قاتارلىق سەزگۇ ئەزالىرىنى ئۆز جايىلىرىسدىن يوق قىلىۋېتىپ، ئۇلارنى ئارقا تەرەپكە يەيىدا قىلىپ قويۇشىبىزدىن، سۇرەتلىرىنى مۇبەددەل قىلىشىمىزس دىن) ئىلگىرى، ياكىي ئۇلارغا شەنىيە كۇنىشىڭ مؤرمتتني ساقليميفانلارغا لهنهت قبلغانسدهك لهنهت قىلىشىمىزدىن ئىلىگىرى، ئىۆزەڭلاردىكى كىتابنى (يەنى تەۋراتىنى) تەسىتىق قىلسدىغان، بىز نازىل قىلىغان كىتابىقا (يەنى قۇرئانىغا) ئىسمان كەلىتۇ-رۇڭىلار (بولمىسا يۇقىرسقى ئىككى بالانىڭ بىرىگە ئۇچىرايسىلەر). اللەنىڭ ھۆكىي ئىجرا قىلىنىدۇ (يەنى الله بىرەر ئىشقا ئەمىر قىلسا، ئۇ ئىسش چوقۇم بولباي قالبايدۇ)(⁽⁴⁷⁾. الله مەقىقەتەن اللەغا شبسونك كهالنثؤرؤش كؤناهستى مهفسيسوهت قبال

مايىدۇ، خالىنغان ئادەمىنىڭ ئۇنىڭىدىن باشىقا گۇناھىنى مەغىيىسىرەت قىلىندۇ. كىنمىكى الله غا شبيرسك كەلىتىۋرىدىكەن، چىوڭ گۇناھ قسلىغان بولىندۇ⁽⁴⁸⁾، ئىۆزلىيرىسنى ياك دەپ قارايدىغانلار (يەنى ئۆزلىرىنى تەقۋادارلىق بىلەن مەدھىيىلەيدىـغانـلار)نى كـۆرمىـدىڭمۇ؟ ئۇنىداق ئەمەس (يەنى ئىش ئۇلارنىڭ دېسگىنىدەك ئەمەس)، اللە خالىغان بەنىدىسىنى ياك قىلىندۇ، ئۇلارغا قىنلچىنلىكىنۇ زۇلۇم قىلىنىمايىندۇ⁽⁴⁹⁾، (ئىن مۇھەسبەد!) ئۇلارنىڭ اللەغا تۆمىيەت چاپلاۋاتقانىلىقىغا قارىغىن! بۇ ئوپىئوچىۇق گۇنامىتۇر(60)، كىتابىتىن نېسىۋە بېرىك گەنلەر (يەنى يەھۇدىيـــلار)نى كــۆرمىدىڭــمۇ؟ ئۇلار بۇتقا ۋە شەيتانىغا ئىشىنىــدۇ، كايىــرلارنى كۆرسىتىپ: «بۇلار (يەنى قۇرەيش كۇفغارلىرى)نىڭ يولى ئىمان ئېيتقانىلارنىڭكسدىن تېخسمۇ توغيرسدۇر» دەيىدۇ⁽⁶¹⁾، ئەنە شۇلار اللە رەھىمىتىدىن يىسراق قىللخان كىشىد لمردؤر؛ الله كسيني رممييتسدين يسراق قىلسدسكەن، ئۇنىڭىغا (الله نىڭ ئازابسدىن قۇتۇلىدۇرىندىنغان) ھېنچىبىر مەدەتىكىار تاپالىمايىسىەن⁽⁵⁸²، ياكىي ئۇلارنىنىڭ يادىنشاھ لمقتىن نېسىۋىسى بارمۇ؟ (ھېنچىقانىداق نىيسىۋىسى يىوق) ئەگسەر بىولىدىغان بولسا، (زىيادە بىبخىللىقتىن) ئۇلار كىشىلەرگە قىلچىلىك نـەرسـە بـەرمەيـدۇ(68)، ياكس ئۇلار الله ئـۆز پـەزلسدسن كسشىلەرگە بەرگـەن نەرسىگە (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسىالامغا بېرىلگەن پەيغەمبەرلىككە) ھەسەت قىلىشامدۇ؟ بىز ھەقىد قەتەن ئىبرامىم ئەۋلادىغا كىتاب، ھېكمەت بەردۇق ۋە ئۇلارغا بۇيۇك پادىـشاھلىق بەردۇق⁽⁶⁶⁾،

قِبْهُوْدُونَ امْنَ بِهِ وَعِهُوْدُونَ صَدَّعَنَهُ وَكُلْ بِعِبْدُدُ

سَعِنَا اللهِ اللهُ اللهُ

ئۇلار (يەنى يەھبۇدىيلار)نىڭ ئىچسدە ئۇنىڭغا (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسالامغا) ئىجان ئېيتقانلارمۇ بار، ئۇنىڭسدىن يۇز ئىۋرۇگەنىلەرمۇ بار، ئۇلارغا دۇلارنىڭ كۇفىرىغا جازا بېرىش يۈزىسىدىن) جەھەنئەمنىڭ يېنىپ تۇرغان ئوتى يېتەرلىكتۇردى، شۇبىھىسىزكى، بىزنىڭ ئايەتىلىرسىزنى ئىنكار قىلغانلارنى دوزاخقا كىسرگۈزمىز، ئۇلارنىڭ تېرىلىلىرى پىشىپ تۇكىگەن چاغىدا ئازابىنى تېتىتىش ھەقىقەتەن ئالىبىتۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇردىكان ئېيتىقان ۋە ياخىشى ئەمەللەرنى چىدۇردەك، ئىجان ئېيتىقان ۋە ياخىشى ئەمەللەرنى قىلغانلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان قىلغانلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان ھىگىگۇ قالىدۇ. ئۇ يەردە ئۇلار جەنىئەتىلەردە

بولىدۇ، ئۇلارنى جەنئەتىنىڭ مەتىگۈلىۋات سايىسىگە داخىل قىلىمىز (577). شۇبىھىسىزكى، الله سىلەرنى ئامانەتلەرنى ئىگىسىگە قايتۇرۇشقا، كىشىلەر ئارىسىدا ھۆكىۋم قىلىغاندا ئادىىل ھۆكۇم قىلىشقا بۇيرۇيىدۇ، الله سىلەرگە نەسىھەت قىلىغان ئىشىلار نېبىىدېگەن ياخىشى، الله ھەقسقىەتەن (سۆزۈڭلارنى) ئاڭىلاپ تۇرغۇچىىدۇر، (ئىشىىڭلارنى) كىۆرۈپ ئومۇچىىدۇر (ئىشىىڭلارنى) كىۆرۈپ ئىش ئۇستىدىكىلەرگە قىستالەر! الله غا، پەھىخەمىبەرگە ۋە ئىۆزەڭلاردىن بولىغان ئىش ئۇستىدىكىلەرگە قىستالەر، ئەگەر سىلەر بىر شەيىئىدە ئىختىلاپ قىلىشىپ قالىلىغلار، ئەگەر سىلەر بىر شەيىئىدە ئىختىلاپ قىلىشىپ قالىلىغلار، ئەگەر سىلەر بىر شەيىئىدە ئىلىنىڭلار، ئەگەر سىلەر ئالىلەنىڭ كىتابىغا ۋە ئاخىسرەت كىۋىدىگە ھۆراجىئەت قىلىشلار، ئەگەر سىلەر ئېرۇن يايىدىلىقىتۇر، ئەتىجە كىلىنى ئۇرەلدۇر (يەنى ئاللەنىڭ كىتابىغا (يەنى قۇرۇانىغا) ۋە سەنىدىن بۇرۇن نازىل قىلىنغان كىتابىغا (يەنى قۇرۇانىغا) ۋە سەنىدىن بۇرۇن نازىل قىلىنغان كىتابىغا (يەنى قۇرۇانىغا) ۋە سەنىدىن رويىنى كەلتۇردۇق دەۋالغان كىشىلەر (يەنى مۇناپىقلار)نى كۆرمىدىگەرۇ ئەرزىنى شەيتاننىڭ ئالدىغا ئابىراماقچى بولۇۋاتىدۇ؛ ھالدىيىلى بارماقچى بولۇۋاتىدۇ؛ ھالەرىنى چوڭقۇر ئازدۇرۇشنى خالايدۇ(600)

ئۇلار (يەنى مۇناپىىقىلار)غا: «اللە ئازسل قالىن كىتاب تەرەپكە ۋە پەيىغەمىيەر تەرەپكە كېلىڭلارى دېيىلىم، مۇناپىقلارنىڭ سەندىن قاتىتىق يۇر ئۆرۈگەنلىكىنى كۆرسىمن(قائ). قىلىمشىلىرى تۈپەيلىدىن ئۆز بېشغا بىسرەر مۇسىيەت كەلگەن چاغدا، سېنىڭ ئالىدىگىغا كېلىسپ اللە بىسلەن قەسەم قىلغان ھالدا: «بىز پەقەت ياخشىلىق ۋە يارىششنىلا ئىرادە قىلغان ئىدۇق» دېگەنىلەرنىڭ مالىي قانىداق بولىدۇ؟ (283) ئەنە شۇلار (يەنى مۇناپىقلار) (يالغان ئېيتىدۇ)، اللە ئۇلارنىڭ دىلىمۇنىڭلاردىنى يون ئۆرۈگىدى، ئۇلارغا نەسىھىمەت دۇ، ئۇلاردىنى قىلغىن (283). قىلغىن قىلغىن (283). بىر ھەرقانداق يەيغەمبەرنى پەقەت ئىتائەت قىلىنىش قىلغىن (283).

وَلِدَاهِلُ لَهُوْ تَشَاقُوالِ مَا التَّلُولُ اللهُ وَإِلَى النَّهُ مُولِ الْمُعْلَيْنَ وَقَا النَّهُ مُولِ المُعْلَقِينَ المُعْلَقِينَ وَلَمَا النَّهُ مُولِ الْمُعْلَقِينَ المُعْدَوَّ الْمُعْلَقِينَ وَلَمَا المُعْدَوِقِ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْدَوِقِ اللهُ وَالْمُعْدَوِقِ اللهُ وَالْمُعْدَوِقِ اللهُ وَاللهُ وَالْمُعْدَوِقِ اللهُ وَاللهُ وَاللّهُ وَلِمُولِ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ

ئۈچۈنلا ئەۋەتىتۇق (ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلغانلىق اللەغا ئىتائەت قىلغانلىق بولىدۇ)، ئۇلار (يەنى مۇناپىقلار) (سېنىڭ ھۆكمىڭنى قوبۇل قىلماي) ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلغاندا،ساڭا كېلىپاللە دىن مەغىرەت تىلىسە، پەيغەمىبەر، ئۇلار ئاللەنى كەچۈرۈم قىلغاندا،ساڭا كېلىپاللە دىن مەغىرەت تىلىسە ئىدى، ئەلۋەتتە، ئۇلار اللەنى كەچۈرۈم قىلغۇچى، ناھايىتى مېھرىبان تاپاتتى(64). (ئى مۇھەمبەد!) پەرۋەردىكارىڭ بىلەن قەسەمكى، ئۇلار بودنى مۇناپىقلار) ئۆز ئارسىدىكى دەتالاشىقا سېنى ھۆكىلۇم چىقسرىشىقا تەكىلىپ قىللەم فىچە، ئاندىن سېنىڭ چىقارغان ھۆكىسىگە ئۇلارنىڭ دىللىرسدىكى قىلىچىم غۇم بولسىمۇ يوقالىشىچە ۋە ئۇلار پۈتۈنلەي بويسۇنىشىچە ئىمان ئېيتقان بولسايىدۇ(65). ئەگەر بىز ئۇلارغا؛ دۇڭلارنىڭ ئېلىرىكىلەرگە دەپ ئەمىر قىلىغان بولساق دۇئۇردىلى ئۆلتۈرۈڭلار ياكى يۇرتۇڭلاردىن چىقىپ كېتىڭلارى دەپ ئەمىر قىلىغان بولساق ئازغىنىسىدىن باشقىسى بۇنى ئىسجىرا قىلمايتىتى، ئەگەر ئۇلارغا يۈكلىسەك) ئىدۇق، ئۇلارنىڭ ئازغىنىسىدىن باشقىسى بۇنى ئىسجىرا قىلمايتىتى، ئەگەر ئۇلار قىلىنىغان ۋەز-نەسمەتكە ئەمەل ئازغىنىسىدىن باشقىسى بۇنى ئىسجىرا قىلمايتىتى، ئەگەر ئۇلار قىلىنىغان ۋەز-نەسمەتكە ئەمەل ئازغىنىدىن ئەلگومتە بۇلۇك ئەجىر قىلىرىنى ئەلۋەتتە بۇيۇك ئەجىر يولىغا ھىدايەت قىلاتتۇق (68). ۋە نىغانى دۇلىيىنى ئۇلارغا ھىدايەت قىلاتتۇق (68). ئۇلارنىڭ ھىدايەت ئاتا قىلاتتۇق (78). ئۇلارنى ئەلۋەتتە بۇيۇك ئەجىر

والبحثاده + الندَّاح

وَمَن يُطِيهِ اللهُ وَالسَّمُولُ فَاوَلِمِنَ سَمَالَيْنِينَ اَخْمَرِ
اللهُ عَلَيْهِ فِي اللّهِ مِن وَالشِينَ وَالشَّهُ لَلْ وَالْحَلِينَ
وَمَسَى اللهُ عَلَيْهِ فِي اللّهِ مِن وَالشَّهِ اللهُ وَكُلُّى
الله عَلَيْهِ فِي اللّهِ عَلَيْهِ اللّهِ وَاللهُ وَاللّهِ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهِ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَالْمُؤْلُولُ وَاللّهُ و

كىلەركى الله غا ۋە پەيخەمبەرگە ئىتائەت قىلىد دىكەن، ئۇلار (ئاخسرەتتە) الله نىڭ ئېسىتىگە ئېرىشكەن پەيغەمبەرلەر ۋە شېھىتلەر)، شېھىلەر ۋە ياخشىلار بىلەن بىللە بولىدۇ، ئۇلار نېمىدېكەن ياخشى ھەمىراھلار (2000. بۇ پەزل اللە تەرىپىد بولغانىلارنى) بىسلىشىتە يېتەرلىكتۇر (2000. ئى مۆسىنىلەر! (دۇشىھەنىلەرنىڭ شەررسىدىن ساقىلىد ئۇرۇشقا تۈركۈم-تۈركۈم بولۇپ ياكى ھەممەڭلار بىر بولۇپ چىقىڭلار (2000. شۇبىھىسىزكى، ئاراشىلاردا ئۇرۇشقا چىقباي قېلىپ قالغانلار (يەنى مۇناپىقلار) بار، ئەكەر سىلەرگە بىرەر مۇسىسەت (يەنى بار، ئەكەر سىلەرگە بىرەر مۇسىسەت (يەنى دىكىنىدىدىدى ئەلىسە، (ئۇ

مۇناپىستى) «اللە ماڭا ھەقسقىەتەن مەرھەمەت قىلدى، چۇنكى مەن ئۇلار بىلەن (ئۇرۇشتا) بىللە بولىنىدىم (بولىنىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر قاتارىدا ئۆلتۈرۈلگەن بولاتىتىم)» دەپىدۇ⁽²⁷³. ئەگەر سىلەرگە اللەنىڭ پەزلىي (يەنى غەلسبە ۋە غىەنسبەت) يەتسە، گىويا سىلەر بىلەن ئۇزپەنى مۇناپىتى)نىڭ ئارسىنىدا ھېچىقانداق دوستلۇق يوقتىكىندەك، «كاشكى مەن (ئۇرۇشتا) ئۇلار بىلەن بىللەن بىللە، بولغان بولسام، چوڭ بىر مۇۋەپپىمقىيەتىكە (يەنى غىەنسبەتىتىن زور نېسۇنگە) ئېرىشكەن بولاتتىم» دەپدۇ (273. دۇنيا تىرىكچىلىكىنى ئاخسرەتىكە تېگىشىدىخانلار اللە يولىدا جېھاد قىلىيى، كىكى اللە يولىدا جېھاد قىلىيى ئاڭلىمىز (277. رۇرۇسە ياكىي غەلسبە قىلسا، بىز ئۇنىڭغا كاتىتا ئەجىر ئاتا قىلىمىز (277. رۇر مۇسىلەر) سىلەرگە نېچە بولدىكى، اللەنىڭ يولىدا جېھاد قىلىياسىلەر ۋە (دۇئا قىلىپ): «ئى پەرۋەردىگا رىسىز! بۇ ئاھالىسى زالىم شەھەردىن بىزى چىقارغىن، ئۆز دەرگاھىڭدىن بىزگە بىر دەدەتىكارنى مۇيەسەر قىل» دەپدىنغان ئاجىز ئەرلەر، ئاچىز ئاياللار ۋە بالىلارنى قۇتقۇزۇش ئۇچۇن جېھاد قىلىياسىلەر (277. دەپدىنغان ئاجىز ئەرلەر، ئاچىز ئاياللار ۋە بالىلارنى قۇتقۇزۇش ئۇچۇن جېھاد قىلىياسىلەر (277. دەپدىنغان ئاجىز ئەرلەر، ئاچىز ئاياللار ۋە بالىلارنى قۇتقۇزۇش ئۇچۇن جېھاد قىلىياسىلەر (277. دەپدىنغان ئاجىز ئەرلەر، ئاچىز ئاياللار ۋە بالىلارنى قۇتقۇزۇش ئۇچۇن جېھاد قىلىياسىلەر (277.)

بىۋ يەردە مەككە كىۋزدە تۇتۇلىدۇ، چۈنكى بۇ چاغدا مەككە كۇفىرىنىڭ ماكانى بولۇپ، پەيغىمبەر ئەلەيھىسالام مەككىدىن ھىجرەت قىلقان ئىدى.

al 41

الذين استوافقا على القالمتي تعيني الفؤ والدين كفروا في المتوافقا على القالمتي تقليلوا الذين استوافقا الدين وشرك القليلوي في القليلوي القليلوي في المناوي في المنا

مؤمنلهر اللهنباق يولندا جنهاد قبلسدؤء كايسرلار شەيتانىنىڭ يولىدا ئۇرۇش قىلىدۇ؛ شەيىتانىنىڭ دوستلىرى بىلەن ئۇرۇش قىلىڭلار (سىلەر ئۇلارنى يېڭىسىلەر)، ئەيىتانىنىڭ تەدبىرى ھەقسقەتەن ئاجسزدۇر (76). (ئىي مۇھەسىيەد!) ئۇلارغا (يەنى مەككىدە تۇرۇپ ئۇرۇشۇشنى تەلەپ قىلغانلارغا): د(ئۇرۇشتىن) قولۇڭلارنى يىضغلار، ناماز ئوقۇڭلار، زاكات بېرىڭلار، دېگەن كىشىلەرنى كۆرسىدىڭمۇ؟ (يەنى ئۇلاردىن ئەجەبلەنمەمسەن؟) بۇلارغا جىھاد يەرز قىلىنغان چاغداء ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تؤركؤم كشيلهر دؤشيه نبدين كبويا الله إنباق ئازابسى)دىن قورقىقانىدەك بەلىكى ئۇنىڭىدىنىمۇ بەتستەررەك قورقسدۇ. ئۇلار (ئۆلۈمدىن قورقۇپ): ويەرۋەردىگارىبىز! بىزگە ئېسمە ئىۇچۇن جىسھادنى يەرز قىلدىڭ ئېيە ئۇچۇن بىزنى ئۇزاققا قالىماي كېلىدىغان ئەجەلگىچە تەخىر قىلسىسدىساۋ؟ (يەنى ئەجسلسىمز يەتىكىۋچە تەخسر قىلساڭ، ئۇرۇشىتا

ئۆلتۈرۈلىسەك بولماسىىدى؟)∢ دېدى. (ئى مۇھەمەدا) ئېيتىقىنكى، «دۇنسيانىڭ مەنىيسەئىستى ئازدۇر (يەنى دۇنيانىڭ نېمىتى پانىيدۇر)، (اللەدىن) قورقىقان (ۋە ئۇنىڭ ئەمسرىنى تۇتقانلار) ئۇچۇن ئاخىرەت ياخشىدۇر، سىلەرگە قىلىچىلىك زۇلۇم قىلىنىمايىدۇ (يەنى قىلىخان ئەمەلىڭ لارنىڭ ساۋابىي كېسمەيىتىلىمەيىدۇ)»(77). قەيەردە بولىماڭىلار، (ئەجەل كەلىگەنىدە) ئىۆلسۈم سىلەرنى تاپسدۇ، سىلەر مۇستەھىكەم قەلىئەلەردە بولغان تەقىدسردىسۇ، ئەگەر ئۇلار (يەنى مۇناپىقلار) بىرەر ياخشىلىققا ئېرىشسە، «بۇ اللەدىن بولدى» دەيدۇ، ئەگەر ئۇلار بىرەر زىيان-زەخمەتكە ئۇچرىسا، رېۇ سەندىن (يەنى سېنىڭ دىتىڭىغا كىـرگەنىلىكىمىزدىن) بولدى» دەيدۇ. (ئى مۇھەمبەد! بۇ ئەخبەقلەرگە) ئېيتقىنكى، «(ياخشىلىق ۋە يامانىلىقىنىڭ) ھەمىمىسى اللە تەرىپىدىندۇر (يەنى ھەمبىسنى الله ياراتقاندۇر)، بۇ قەۋمگە نېبە بولدىكىن، ئۇلار ھېچبىر سۆزنى (يەنى ھەمبە شەيئىنىڭ اللەنىڭ تەقدىرى بىلەن بولىدىغانلىقسنى) چۇشەنسەيدۇ (78). (تُى تُنسَان!) ساڭا يەتكەن ياخشلىق (مەرھەمەت قىلىش يۇزىسىدىن) اللە تەرىپىدىندۇر، ساڭا يەتىكەن يامانىلىق (قىلىمىشىلىرسىڭ تۇپەيىلسىدىن) ئۆزەڭىدىنىدۇر، (ئى مۇھەمىمەد!) سېنى بىز (پۇتۇن) ئىنسانلارغا پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق، (سېنىڭ پەيىخەمىبەرلىكىگىگە) شاھىتلىققا الله يېتەرلكىتۇر(٢٥). كىيىكى پەيىغەمىيەرگە ئىتائەت قىلىندىكەن، ئۇ اللە غا ئىتائەت قىلغان بولىدۇ (چۇنكى پەيغەمبەر الله نىڭ ئەمرىنى يەتىكۈزىندۇ)، كىيىكى (ئىي مۇھەمىيەد!) سەندىن يۇز ئىۆرۈپىدىكەن، (بىلىگىنىكى) بىز سېنى ئۇلارغا كۆزەتىچى (يەنى ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى كۆزىستىپ، ئەمەللىرىگە قاراب ھېساب ئالخۇچسى) قىلىسى ئەۋەتسىسدۇق (60).

وَيُعْلِمُونَ كَاللَّهُ فَإِذَا الْمَدْوَا وَنَ حِنْدِ الْدَيْنَ كَالِمَهُ وَمُعْلِمُونَ فَالْمِنَ فَعَلَمُ وَاللَّهُ فَالْمَا فَعَلَمُ اللَّهُ مَا لَيْنَهُ وَوَقَا فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّمِ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمَنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمَنْ فَاللَّهُ وَمَنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمَنْ فَاللَّهُ وَمَنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمَنْ فَالَعْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمِنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُولِهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّالِي وَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّالِكُونَا لِلْمُعْلِقُولُ الْمُنْفِقُولُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَمُنْ فَاللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُولِلِكُونُ اللَّهُ وَاللَّهُ وَلِلْمُولِلِكُونُ وَاللَا

ئۇلار (يەنى مۇناپسقىلار): «ئەمىرىڭىگە ئىستائەت قىلىدۇق، دەيىدۇ، سېنىڭ يېشىڭىدىن چىقىپ كەتكەن چاغىدا، ئۇلارنىڭ بىر تۇركىۋىي ئۆزلىرس نىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئۆزگەرتىۋېتىدۇ (يەنى ئەمرىڭگە خىسلاپىلىق قىلىدۇ)، اللە ئۇلارنىڭ ئۆزگەرتكەنىلىرىنى خاتسىرسلەپ تۇرىندۇ (يەنى يەرىكتىلەرنى ئۇلارنىڭ ئەمەلىلىرىنى يېزىشقا بۇيرۇيدۇ)، سەن ئۇلاردىن يىلۇز ئۆرۈگىىن (يەنى كەچۇرگىن)، اللەغا تەۋەككۇل قىلىغىن (تەۋەككۇل قىلغۇچىغا) اللەنىڭ ھامىيىلىقى يېتەرلىكتۇر (B1). ئۇلار قۇرئان ئۇستىدە يىكىر يۇرگۇزمەمدۇ؟ ئەگەر قۇرئان رمۇشىرسكىلار بىلەن مۇنايىسقىلار گۇمان قىلغاندەك) اللەدىن غەيسرىنىڭ تەرىپىدىن بولغان بولساء ئەلۋەتتە، ئۇنىڭدىن نۇرغۇن زىددىيەتلەرنى تايقان بولاتتى (82). (مۆمىنىلەرگە ئائىت) ئامانلىق نىڭ ياكىي قورقۇنىچىنىڭ بىرەر خەۋىسرى ئۇلارغا رىدنى مۇناپىقلارغا) يەتسە، ئۇنى تارقىتىدۇ، ئەگەر ئۇنى يەيغەمىبەرگە ۋە ئۇلار (يەنى مۆسئىلەر)نىڭ

ئىچىدىكى ئىش ئۇستىدىكىلەرگە مەلۇم قىلسا، (شۇ) خەۋەرنى چىقارغۇچىلار ئۇنى (يەنى شۇ خەۋەر-نىڭ مەقىقىي ئەمۋالىنى) ئۇلاردىن ئەلۋەتتە بىلىۋالاتتى. (ئى مۆسىلەر!) ئەگەر سىلەرگە اللەنىڭ يەزلى ۋە مەرھەمىتى بولمىما ئىدى، سىلەرنىڭ ئازغىنا كىشىدىن باشقىلىرىڭلار، ئەلۋەتتە، شەيتانغا ئەكىشىپ كېتەتتىڭلار (83). (ئى مۇھەمبەد!) الله نىڭ يولىدا جىهاد قىلغىن (يەنى ئۆزەڭ يالغۇز بولساڭمۇ جىھاد قىلغىن، ساڭا غەلىبە ۋەدە قىلىنغان. مۇناپىقلارنىڭ جىھادتىن قېلىپ قالسغانلىقىغا ئەممىيەت بېرىپ كەتبە)، سەن پەقەت ئىۆزەئىگىلا جاۋابىكار سەن، مىزسىلەرنى (جسهادقا) قىزىقتۇرغىن، اللەنىڭ كاپىرلار كۇچىنى توسىدىىغانلىقىمۇ. ھەقسقىەتىتۇر، اللە نىڭ كىۈچىي ئەڭ زوردۇر اللەنىڭ جازاسى ئەڭ قاتىتىقىتۇر (⁶⁴³، كىيىكى (كىشىلەر ئارىسىدا) ياخشى (ئىش ئۇچۈن) شاپائەت قىلسا، ئۇنىڭدىن (يەنى ياخشى ئىشتىن) ئۇنىڭ ئېستۇىسى بولىدۇ؛ كىمكى بىر يامان (ئىش ئۇچۇن) شاپائەت قىلسا، ئۇنىڭدىن (يەنى يامان ئىشتىن) ئۇنىڭ نېسۋىسى بولىدۇ. اللَّه همميه تُنتَقا قاديردۇر(65)، سلەرگە بىر كىشى سالام بەرسە، ئۇنىڭغا تېخببۇ ياخشى سالام بىلەن جاۋاب قايتۇر ۇڭلار (يەنى بىر كىشى ئەسسالامۇئەلەيكۆم دەپ سالام بەرسە، ئۇنىڭغا ئەسسالامۇئەلەيكۆم ۋە ، ەھبەتۇللاھى ۋە بەرەكاتۇھۇ دەڭلار) ، ياكى ئۇنىڭ سالاسنى ئەينەن قايتۇرۇڭلار (يەنى ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام دەڭلار). الله ھەقسقەتەن ھەمبە ئەرسىدىن (يەنى بەندىلىرىنىڭ چوڭ-كىچىك ئىشلىرىـ دىن) هېساب ئالىغۇچسدۇر⁽⁶⁶⁾. الله دىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، الله شەكسىز بولىدىغان قىيامەت كۈنىدە سىلەرنى (ھېساب ئېلىش ئۇچۇن مەھىشەرگاھقا) جەزمەن يىغىدۇ، الله دىنمۇ توغرا سۆزلۈك كىم بار؟ (يەنى سۆزىدە، ۋەدىسىدە اللەدىنمۇ سادىق ھېچىكىم يوق)⁽⁸⁷⁾ ئى مۇمىتلەر! سىلەر ئېيىشقا مۇناپىقلار توغرىسىدا ئىككى گۇرۇھقا بۆلۈنۇپ كېتىسىلەر؟ الله ئۇلارنىڭ قىلىشلىرى تۇيەيلىدىن ئۇلارنى كاپىرلار مۆكمىدە قىلدىء الله ئازدۇرغان كىشىلەرنى سىلەر ھىسدايەت قىلىماقىچى بولامىسىلەر؟ كىينىكى اللە گۇمىراھ قىلىدىكەن، سەن ئۇنىڭغا ھەرگىز توغرا يول تېپىپ بېرەلمەيسەن (88)، ئۇلار سىلەرنىڭ ئۆزلسرىسدەك كاپىر بولۇشۇڭسلارنى، شۇنىڭ بىلەن ئۆزلىرمگە ئوخى شاش بولۇشۇڭلارنى ئۇمىد قىلىدۇ، ئۇلار اللە يولىدا هنجردت قىلمىغىچە (يەنى ھىجردت قىلىش ئارقىلىق ئىبانىنى ئىسپات قىلمىغىچە) ئۇلارنى دوست تۇتـ ﻪﺍﯕﻼﺭ، ﺋﻪﮔﻪﺭ ﺋﯘﻻﺭ ﺍﻟﻠﻪ ﻳﻮﻟﯩﺪﺍ ﻣﯩﺠﺮﻩﺕ ﻗﯩﻠﯩﺸﺘﯩﻦ يۇز ئۆرۈسە، ئۇلارنى قەيەردە تايساڭلار شۇ يەردە تۇتۇپ ئۆلتۈرۈڭلار، ئۇلارنى دوستىمۇ تۇتىماڭلار، ياردەمچىمۇ قىلىماڭىلار(189)، يىمقەت سىلەر بىلەن ئۆزلىرى ئارىسىدا ئەھدە بولغان بىر قەۋمگە سېفىت

قَدَالَكُمْ فِي الْمُنْفِقِينَ وَتَدِّنِي وَالْفَهُ الْكَنْهُمْ مِهَاكَسَبُنِكِ

الْمُنْ يُعْمَالُ فَهِنْ وَالْمَالُ اللهُ وَمَنْ فَضْلِلِ اللهُ

فَتُلُونُونَ مَنْ اللهُ مَنْ فَوْلُوا الْمَنْفُونُ وَالْفَالُونُونَ كَمَا كَفَرُوا

فَتُلُونُونَ مَنِهُ وَالْ تَعْفِيدُ وَالْمَعْمُ وَالْفَالُومُونِينَ اللهِ وَمَنْفُولُوا اللهُ وَالْمُلُومُ وَالْمُلُومُ وَالْمُلُومُ وَالْمُلُومُ وَاللهُ وَمَنْفُولُوا اللهُ وَمِنْ مِنْفُولُو وَاللّهُ وَاللّهُ وَمِنْفُوهُ وَاللّهُ وَمِنْفُولُوا وَاللّهُ وَمِنْفُولُوا وَاللّهُ وَاللّهُ وَمِنْفُولُوا وَاللّهُ وَمِنْفُولُوا وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَمِنْفُولُوا وَاللّهُ وَالْهُ وَاللّهُ وَل

خانلار ياكى سلەرگە قارشى ئۇرۇش قىلىشىتىن ياكىي ئىۆز قەۋمىسكە قارشى ئۇرۇش قىلىشىتىن يۈرەكلىرى سقىلىپ (يەنى سىلەر تەرەپچۇ ئەمەس، ئۆز قەۋمى تەرەپچۇ ئەمەس بولۇپ) سىلەرگە كەلگەنلەر بۇنىڭدىن مۇسەسنا (يەنى مۇنىداقىلارنى ئۆلتۈرمەڭلار ۋە ئەسىر ئالباڭىلار). ئەگەر اللە خالسا، ئۆلارنى سىلەرگە مۇسەللەت قىلاتتى، ئۆلار، ئەلۇەتىتە، سىلەر بىلەن ئۇرۇشاتىتى (يەنى اللە غۇلارنى كۈچلۈك قىلىپ سىلەرگە قارشى ئۆرۇش قىلىشقا جۇرئەتلىك قىلاتتى)، ئەگەر ئۆلار سىلەردىن يىراق تۇرسا (يەنى سىلەرگە چېقىلىسا)، سىلەر بىلەن ئۇرۇشىسىسا ۋە سىلەرگە جېقىلىسا)، سىلەر بىلەن ئۇرۇشىسىسا ۋە سىلەرگە تەسلىم بولسا، اللە سىلەرنىڭ ئۆلارغا ھۇجۇم قىلىشىڭلارغا ھەرگىز رۇخسەت قىلمايدۇ (1903. ئىبانىتى كىزھار قىلىش بىلەن) ئۆز قەۋمىدىنچۇ ئامانلىققا ئېرىشمەكچى بولغان ئەككىنچى بىر خىل كىشىلەر (يەنى مۇناپىقلار)نى كۆرىسىلەر، ئۆلار ھەرقاچان پىتنە-پاساتقا (يەنى كۆفرىغا ياكى مۇسۇلمانلار بىلەن) بىسلەن ئىۋرۇش قىلىلىشىتقا) چاقىرىلىسا ئىۋزلىرىنى ئىۋنىشقىدىن تىارتىسدۇ، ئىمگىم بىلار سىلەردىنى يىراق تىۋرەسا، سىلەرگە تەسلىم بىولىيىسا، (سىلەر بىلەن) ئىۋرۇشۇشىتىن قىول يىخىمىسا، بىۋ چاغىدا ئىۋلارنى قەيەردە كۆرسەڭىلار شىۋ ئىلىرىدىنى يەردە (ئەسىر ئېلىگلار) تۇتۇپ ئۆلتۇرۇڭلار، (ئىۋلارنىڭ خىيانىتى مەۋەبلىك) ساھرگە ئۇلارغا قارشى روشەن پاكىت ئاتا قىلىدۇق ئالارغا

والمن الموليان الفلار المولان المناه والمناه المولان المناه ال

مىزمىسى ئادەمىنىڭ مۆمسى ئادەمىنى سەۋەنىلىك بىلەن ئەمەس، قەستەن ئۆلىتۇرۇشى ھېسچ دۇرۇس ئەمەس، كىنسكى بىرەر مىۋمىتىتى سەۋەتىلسك بىلەن ئۆلىتۇرۇپ قويىسدىسكەن، ئۇ بىر مىۆمسىن قۇلىنى ئازاد قىلىشى ۋە ئىۆلىتۇرۇلىگىۇچىسنىڭ ۋارىسىلىرىغا دىسيەت تۆلىشى كېرەك، ئۇلار (يەنى ئۆلتۇرۇلكۇچىنىڭ ۋارىسلىرى) دىسيەتسنى كەچۇرۇم قىلسا، (شۇنىڭ بىلەن قاتسل ئۇنى) تىۆلسىسىم هبيج باك يوق، ئەگەر ئۆلىتۇرۇلىگىۇچى مۆمسن سىلەرگە دۈشىيەن (كۆفىغار) قەۋسىدىن بولسا، بۇ چاغدا ئۆلتۈرۈپ قويىغۇچى بىر نەپسەر مۆمسىن قۇلنى ئازاد قىلىشى لازىم (دىنيەت كەلىمەيىدۇ، چۇنكى ئۆلىتۇرۇلىگۈچسنىڭ تىكىسى مۇسۇلىمان بولىسفاچىقا ئۇنىڭىغا ۋارىسى بولسايىدۇ)، ئەگەر ئۆلىتۈرۈلىكىۇچىي ئاراڭىلاردا مۇئاھىسدە بولغان (كۇفقار) قەۋمدىن بولسا، ئۇنىڭ ۋارىسىلىرسغا دىيەت تۆلەش ۋە بىر نەيەر قۇلنى ئازاد قىلىش كبرهاي، تازاد قىلىدىغان قۇل تايالىمىغان ئادەم

(يەنى قۇل ئازاد قىلىئقا قادىر بولالمىغان ئادەم) (تەۋبىسىنى اللەنىڭ قوبۇل قىلىشى ئۈچۈن) ئۇزۇلدۇرمەي ئىككى ئاي روزا تۇتۇشى لازىم. اللە ھەمىمىنى بىلىنىپ تۇرغۇچى، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (🕬). كىيىكى بىر مۆمىنىنى قەسىتەن ئۆلىتۇرىدىكەن، ئۇنىڭ جازاسى جەھەننەم بولىدۇ، ئۇ جەھەننەمدە مەڭكۇ قالىدۇ ، اللەنىڭ خەزىپىگە ۋە لەنىتىگە دۇچار بولىدۇ. اللە تُؤنيكُما (تُأخبر متنه) قاتتيق تازاب تهييارلايدؤدها، ثي مؤمنلهر! الله يوليما ريهني عازاتقا) ثات الإنغان ۋاقتىڭلاردا ھەقىقەتلەپ ئىش قىلىڭلار (يەنى مۆمىن ياكى كايىرلىقى ئېنىق بولغۇچە ئۆلتۇ ـ رؤشكة كالديراب كەتبەڭلار)، سىلەرگە مۇسۇلبان بولغانلىقىنى بىلدۇرۇپ سالام بەرگەن ئادەمگە ــ دۇنىيانىڭ مال مۇلكىنى (غەنىيەتنى) كۆزلەپ سەن مۆمىن بەمەسسەن دېيەڭلار (يەنى ئۆلۈشتىن قورقۇپ سالام بەردىڭ دەپ ئۇنى ئۆلتۇرۇۋەتمەڭلار)، اللەنىڭ دەرگاھىندا (مۇنداقى لارنى ئۆلتۈرۈشتىن سلەرنى بىھاجەت قىلىدىغان) نۇرغۇن غەنىيەتلەر (يەنى ساۋاب) بار، ئىلگىرى سىلەرمۇ ئەنە شۇنداق (كايس) ئىدىڭلار، كېيىن اللە سىلەرگە (ئىماننى) ئىلتىيات قىلدى، (ئۇلارنى ئۆزەڭلارغا سېلىشتۇرۇپ) ھەقىقەتلەپ ئىش قىلىڭلار. اللە سىلەرنىڭ قىلمىشىڭىلاردىن خەۋەرد داردۇر(640). مۆمىنىلەردىن ئۆزرىسىز (ئەما، توكۇر، كېسەلگە ئوخشاش ئۆزرىسى بارلار بۇنىڭدىن مؤستهستان جمهادقا جمقسمخانسلار الله يولمدا ماللبرمنيء جانلبرمني تبكبي جمهاد قبلغؤ جملار بملهن باراۋەر بولمايدۇ. الله ماللىرىنى، جانلىرىنى تىكىپ جىھاد قىلغۇچىلارنى جىھادقا چىقمىخانلاردىن بىر دەرىجە ئۇستۇن قىلدى. بۇ ئىككى خېل كىشىلەر زيەتى ئۆزرىسى بولۇپ جىھادقا چىقالسفانلار ۋە جمها دقا چمققۇچىلار)نىڭ ھەمبىسىگە الله جەنئەتنى ۋەدە قىلدى. الله جمهاد قىلغۇچىلارغا بۇيۇڭ ئەجسىر ئاتا قىلىپ، ئۇلارنى (ئۆزرىسىز تۇرۇپ جىھادقا چىقىمىغانلاردىن ئارتۇق) قىلىدى(185م.

وَيَهِا وَيُهُ وَمَقْنِمَ الْاَرْمُهُمُ الْمَلْحِيْنَا اللهُ عَفُورًا اللهُ عَفُورًا اللهُ عَفُورًا أَوْلَهُمُ الْمَلْحِيْنَا وَيُعِمَّ عَالَيْلِيقَ اللهُ عَنْمُ اللّهِ اللّهِ عَلَيْكُمْ اللّهُ اللّهُ عَلَيْكُمْ اللّهُ وَاللّهُ عَلَيْكُمْ اللّهِ وَاللّهِ عَلَيْكُمْ اللّهِ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْكُمْ اللّهِ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللّهُ الل

الله (ئۇلارغا) بەلەن مەرتسۇىلەرە مەغىسىرەت قىلغۇ-ۋە رەھبەت ئاتا قىلىدى، اللە مەغىسرەت قىلغۇ-چىدۇر، ناھايىستى مېھىرىبانىدۇر⁽⁸⁰³، ئۆزلسىرىسگە زۇلۇم قىلغۇچىلار (يەنى ھىجرەتىتى تەرك ئېتىپ كۇفغارلار بىلەن بىللە تۇرغۇچىلار)نىڭ جانىلىرى پەرىشتىلەر تەرىپىدىن ئېلىنىدىغان چاغدا، پەرىشتىلەر مالەتتە ئىدىڭلار؟» دەپ سورايدۇ. ئۇلار: وزېمىندا (يەنى مەككە زېسمىنىدا) بىز (دىنىنى بەرپا قىلىش تىن) بوزەك قىلىنغان ئىدۇرى دەيدۇ. پەرىشتىلەر: ھىجرەت قىلىنگىلار اللە نىڭ زېسمىنى كەگىرى ئەمەسمىدى؟» دەيدۇ. ئەنە شۇ (ھىجرەت قىلىمىغان)

لارنىڭ بارسىدىغان جايىي جەھەنىنىمەدۇر. جەھەنىنىم نېسىدېگەن يامان جاياد (1992) پەقەت گەرلەردىن، ئاياللاردىن، بالسلاردىن چارىسىز قالىغان (يەنى ھىجىرەت قىلىشىقا چارە تاپالىمغان)، يول بىلمەيدىغان ئاجىزلار بۇنىڭدىن مۇستەسىنا(1900). ئەنە شۇلارنى الله ئەپۇ قىلغۇچىدۇر، ناھايىستى مەغپىسرەت قىلغۇچىدۇر (1900). كىمكى الله يولىدا ھىجرەت قىلغۇچىدۇر قالغىدىكەن، ئۇ زېمىندا چىقشى يولى ۋە كەڭچىلىك تاپىدۇ. كىمكى ئۆيسىدىن الله ناھايىتى ھەجرەت قىلىپ چىقىا، ئاندىن يولدا ئۆلسە، ئۇنىڭ ئەجرىنى چوقۇم الله بېرىدۇ. الله ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر ۋە ناھايىتى مېھرىباندۇر (1900) سەپىمىرگە چىدقىقان ۋاقىتىگىلاردا كاپىسىرلارنىڭ ئۆزەڭىلارغا زىسيان دەخسەت يەتىكىۋزۇپ ئاھازنى قەسرى قىلىپ (يەنى تۆت رەكئەتىنى ئىككى رەكئەت قىلىپ) ئوقۇللار سىلەرگە ھەقسقەتەن ئوپئوچۇق دۇشسەك، ئوقۇلۋاتقان پۇرسەتتىن يايىدالىنىپ سىلەرگە ھەقسقەتەن ئوپئوچۇق دۇشسەك.

مادا كذات وضور فاقت المهرا القدادة قاتت علايا فله والمنافثة والمنافثة وضور فاقت المهرا القدادة قاتت علايا فله والمنافذة المنافذة المنافذة المنافذة وقات المنافذة والمنافذة والمن

رشى مۇھەممەد!) سەن مۆمىنىلەر بىلەن (جىھادتا)
بىسلىلە بولۇپ ئۇلار بىلەن ناماز ئوقۇماقىچىيى بولـ
ھىنىـــــــــــدا، ئۇلارنىڭ بىر پىســــقــــى سەن بىلەن
بىرلىكتە نامازغا تۇرسۇن، قورالىلىرىنى (ئېھتىــــات
يۈزىسىدىن) يېنىسدا ئۆتـــــۇن، سەجــدىـــگە بېرىپ
بولغاندىن كېيىن ئۇلار ئارقاڭلارغا ئۆتۈپ تۇرسۇن
رىەنى ناماز ئوقۇپ بولغان پىســـرقە ئارقاگىلاردا
كۆزەتچىلىك قىلىپ تۇرسۇن، ئۇلارنىڭ ئورنىسغا)
ئاماز ئوقۇمسغان ئىكىكىنچىيى بىر پىرقە كېلىپ
سەن بىلەن بىرلىكىتە (يەنى ئارقاڭىدا) ناماز
ئوقۇسۇن، (دۈشمەنلىرىدىن) ئېھتىياتچانىلىق بىلەن
ئورۇش يۈزىسىدىن) قورالىلىرىنى يېنىسدا
تۇتــۇن، كاپىــرلار سىلەرنىڭ قورالىلىرىنىلىردىن،
ئەشيالىرىڭلاردىن غەپلەتىتە قېلىشىگىلاردىن،

بىلەن سىلەرگە بىردىنىلا (تۇپۇقىسىزدىن) ھۆۋۈم قىلىشىنى ئارزۇ قىلىدۇ (يەنى دۈشەنىلەرنىڭ سىلەرگە مۇۋۇم قىلىش پۇرسىتىگە ئىگە بولالىياسىلىقى ئىۋچىۋن، ھەملەم خەڭىلار بىرلا ۋاقىتىتا يىلىغىلىپ ناماز ئوقۇماي، يۇقىرىقىي ئۇسۇل بويىلچە ئوقۇڭلار). ئەگەر سىلەرگە يامغۇر سەۋەبلىك ھەرەج بولىدىغان بولسا ياكى كېلەل بولىڭلار، (بۇ چاغدا) قوراللىرىڭلارنى قويۇپ قويىڭلار سىلەرگە ھېچ گۇناھ بولىيايىدۇ، ئېھىتىياتىچان ۋە ھوشىيار بولۇڭلار، اللە ھەقلىقەتەن كاپسرلار ئىۋچىۋن خور قىلىغۇچىي ئازاب تەييارلىدى(2012) نامازدىنى قارىخ بولىغىنىلىلاردا ئىلارە ئۇرغۇنى ئىولىتۇرغان ۋە ياتىقان ھالەتىلىرىڭلاردا اللەنى ياد ئېتىڭلار (اللە سىلەرگە دۇشىمىنىڭلارغا قارشى ياردەم بېرىشى مۇمىكىدى)، خاتىرجەم بولغان چېشڭلاردا نامازنى (پۇتۇن شەرتلىرى بىلەن) مۇكەمەل ئادا قىلىڭلار، شۇبھىلىركى، ناماز مۇمىنىلەرگە ۋاقىتى بەلگىلەنگەن پەرز قىلىندى(1882). دۇشىمەلىنىڭ ئارقىسسىدىن قوغلاشقا سۇسلۇق قىلماڭلار؛ ئەگەر سىلەر قىينالىڭلار، ئۇلارمۇ خۇددى سىلەرگە ئوخئاش قىيىنىلىدۇ، سىلەر ئۇلار ئۇدىد قىلىسىلىد، اللە ھەمىستى بىلىگۈچسىدۇر، ھەپكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچسىدۇرە ھەپكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچدىدۇرە ھەپكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچدىدۇرە دەپكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچدىدۇرە. ھەپكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچدىدۇرە. ھەپكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچدىدۇرە. ھەپكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچدىدۇرە. دۇپ، ساغا ھەقىقەتەن ھەي كىتابنى نازىل قىلىدۇن. خائىنىلارنىڭ تەرسىسىنى ئالىسىشى(1862).

Tink 44

وَاسْتَهُوْ الْعُمَانَ الْمُ كَانَ عَلَا الْحَدَالَ اللهُ لالمُعِهُ مِنْ اللهُ اللهُ مَا اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ عَلَى اللهُ اللهُ

اللەدىن مەغپىرەت تىلىكىن. اللە مەقىقەتەن ناھايىتى مېھرەت ناھايىتى مېھرەت باستۇر، ناھايىتى مېھرەت باستۇر، ناھايىتى مېھرەت باستۇر، ناھايىتى مېھرەت باستۇر، ئالىستىن ئالىمىغىن. خىيانەت قىلغۇچىلارنىڭ تەرىپىنى ئالىمىغىن. خىيانەتتە ئادەتلەنگەن، گۇناھقا چۇمگەن كىشىنى اللە ھەقىقەتەن دوست تۇتىيايدۇ(1907). ئۇلار (خىيانەتلىرىنى) گىنسانىلاردىن (خىجىل بولۇپ) يوشۇرمايدۇ؛ ئۇلار اللە رازى بولىيايىدىنغان سۆزنى (يەنى ئۇلار اللە رازى بولىيايىدىنغان سۆزنى (يەنى باللەن ئەسمىنى) پىلانلىغان كۇۋاھىلىق بېرىشى ۋە بىلەن بىللە ئىدى (يەنى ئۇلارنىڭ ئەمۋالىنى بىلىپ بىلەن بىللە ئىدى (يەنى ئۇلارنىڭ ئەمۋالىنى بىلىپ تۇراتىتى، مۆزسنى ئاللە تامامەن بىلىگۇچىدۇر(1903).

ساەر شۇنىداق كىشىلەر سىلەركىي، ھاياتىي دۇنىيادا ئۇلارنىڭ (يەنى ئوغىرى ۋە خائىنىلارنىڭ) تەرىپىنى ئالىدىشلار، قىيامەت كىۋنى كىم اللەغا قارشى ئۇلارنىڭ تەرىپىدىنى ئالىدۇ؟ (يەنى اللەنىڭ ئازابىنى كىم ئۇلاردىن دەپشى قىلدۇ؟) ياكىي كىم ئۇلارغا مامىي بولىدۇ؟(1000 كىسىكى بىرەر يامانىلىق ياكىي ئىۋزىسگە بىرەر زۇلۇم قىلىپ قويۇپ، ئالىدىنى اللەدىن مەغىپىرەت تەلەپ قىلىپ، ئۇ اللەنىڭ مەغىپىرەت قىلىغۇچى، ناھايىتى مېھرىبان ئىكەنىلكىننى كۆرىدۇ(1000). كىسكى (قەستەن) بىرەر گۇناھ قىلىل، ئۇنى ئۆزىىنىڭ زىيىنىغا قىلىدۇ (يەنى ئۇنىڭ ۋابالىنى ئۆزى تارتىدۇ). اللە ھەمىسنى بىلگۈچىدۇر، مېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر(1011). كىسكى بىر كېڭ گۇناھ ياكى بىر چوڭ گۇناھ قىلىپ قويۇپ، ئۇنى بىلىن ئىش قىلغۇچىدۇر(1011). كىسكى بىر كېڭ گۇناھ ياكى بىر چوڭ گۇناھ قىلىپ قويۇپ، ئۇنى بىلىدۇرائالەن بىلىدۇرىكى يۇكىلىۋالغان بىلىدۇرىكى يۇكىلىۋالغان بىلىدۇرۇقانى ئۇزىكە يۇكىلىۋالغان ئەرسىلىدۇرۇقانى قەستلەيتى؛ ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىنى ئازدۇردىدۇ، ساڭا قىلچە زىيان يەتگۇزەلىمەيدۇ، اللە ساڭا كىتابىنى (يەنى قۇرئالىمىنى) ۋە ھېكىمەتنى (يەنى سۇنىئەتنى) ئازىل قىلىدى، ساڭا سەن بىلىمىگەن ئەرسىلەرنى ۋە غەيب ئىشلارنى) بىلدۇردى، اللەنىڭ ساڭدا پەدلى چوگىدۇر(1011).

النسآء لَاخَيْرَ فِي كَيْدِينِ تَجُولِهُ مُ إِلَّا مَنْ آمَرِيصَكَ قَةٍ أَوْ مُعْرُونِ أَوْاصُلَامِ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَغْمَلُ ذَاكَ ابنيقالة مرهاب الله فسوف فؤتنه أجراع الفاهومن يُتَاتِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَكِّنَ لَـ هُ الْهُدى وَ يَكْبِعُ غَيْرَسَهِيلِ الْمُؤْمِنِينَ ثُوَّلَهِ مَا تَوَكَّى وَنُصَّلِهِ جَهَلَةُ وَيِسَأَءَتُ مَصِيرًا فَإِنَّ اللَّهُ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُتُسْرِكَ يه وَيَعْفِي مَا دُونَ ذلك لِينَ يَعَالَهُ وَمَن يُتُولُ بالله فَقَدُ ضَلَّ ضَلَا كَعِيْدًا ﴿ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهَ إِلَّا انْتَا وَإِنْ تَدُعُونَ إِلَّا شَيْطَنَّا مِّرِيدًا ﴿ تَعَنَّهُ اللَّهُ م وَ قَالَ لَا تُحْدَدُنَّ مِنْ عِمَادِكَ نَصِيبًا مَفُرُوضًا ﴿ وَالْمُسْلِقُهُ وَالْمُسْتَقِعُهُ وَلَامُر نَّهُمُ فَلَكُسَّكُنَ إِذَانَ الْأَنْعَالِم وَلِأُمُولَكُهُمُ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللهُ وَمَن يَتَّخِذ الشَّيْظُنَ وَلِيَّا مِنْ دُونِ اللهِ فَعَنَ خَسِرَ خُمُوانا مَبْيِنا ﴿ يَعِنُ هُو وَالْمِنْيُهُو وَمَا يَعِنُ هُوالشَّيْطُنُ إِلَّا غُرُورًا ٥ للْكَ مَأْوْ بِهُمْ حَمِّلُمُ وَلَا يَحِدُ وَنَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿

ئۇلارنىڭ يوشۇرۇن سۆھىيىتىنىڭ تولسسىدا خەيرىيەت يوقتۇر. يەقەت سەدىسقىخە ياكسى ياخى شبليققا ياكى كيشلهرنى تهيله شتؤرؤ شبكه تهمسر قىلىغان كىشىلەر (نىڭ يوشۇرۇن سۆھىيىتى) بۇنىڭدىن مۇستەسنا، كىمكى ئۇ (ئىش)لارنى الله نىڭ رازىلىقىنى تىلەش يىۋزىسىدىن قىلىدىكەن، ئۇنىڭغا بۇيۇك ئەجىر ئاتا قىلىمىز(114). كىيىكى ئۆزىگە (مۆجسۈسلەر ئارقسلىق) توغىرا يول ئېنىق بولغانىدىن كېيىسى، پىەيىغەمىبەرگە (يەنى ئۇنىڭ ئەمرىگە) مۇخالىيەتچىلىك قىلىدىكەن، مؤمنله رنىاف يولىدىن غەيىرىيگە ئەگىشىدسكەن، ئۇنى ئىق: يولىغا قويۇپ بېرىسىز، ئۇنى (ئاخە رەتتە) جەھەنىتەمىگە كىسرگلۇزىسىز، جەھەنىتەم نېسمىدېسىگەن يامان جاي!(115) الله ئىۆزىسگە بىرەر نەرسىنىڭ شېسرىك كەلىتۇرۇلۇشسىنى ريەنى مؤشريكىلسك كؤناهسنى) ئەلىۋەتىتە مەغىيسرەت

قىلىجايىدۇ، بۇنىڭدىن باشقىنى (اللە ئىۆزى) خالىغان ئادەمىگە مەغىپىدەت قىلىدۇ، كىكى اللە غا شېدرىك كەلىتۇرىددىكەن، ئۇ ھەقسقەتەن قاتىتىق ئازغان بولىدۇ(116). ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) اللەنى قويۇپ، پەھقەت (ئۆزلىدى) چىشى (نامىلار بىلەن ئاتىۋالىغان) بۇتلارغا ئىبادەت قىلىدۇ، پەھقەت اللە نىڭ ئىبادىتىدىن باش تارتىقان شەيىتانىغا ئىبادەت قىلىدۇلارئا. اللە شەيتاننى رەھبىتىدىن يىراق قىلدى، شەيتان ئېيتىتى: ومەن ئەلۋەتىتە سېنىڭ بەندىلىرىڭدىن مۇئەييەن ساندىكىلەرنى ئىسكەللەيىمەن(118). شۇنىداقىلا چوقۇم ئۇلارنى سېئىنىڭ بەندىلىرىڭدىن مۇئەييەن ساندىكىلەرنى ئىسكەللەيىمەن (1880). شۇنىداقىلا چوقۇم ئۇلارنى دېكەنىدەك باتىسل ئەقسىدىلەرنى كىزگىلىكە سالىسەن)، ئۇلارنى چوقۇم چاھارىپايىلارنىڭ (بۇتلارغا نەزرە قىلىپ بەلگە ئۇچۇن) قۇلاقلىرىنى يېرىشقا بۇيىرۇيىمەن، ئۇلارغا مەڭ ئويىدۇرۇشىقا نىللەرغا بۇيرۇيىمەن، ئۇلارغا مەڭ ئويىدۇرۇشىقا ئىللەن ھوقۇم اللەپ ئوللىرى ئاھىرىيىلىدىنى دوست تۇتىدىكەن، ئۇ (دۇنىيا ئولىرى بېرىسدۇ ۋە ئۇلارنى خام خىيالىغا سالىدۇ (يەنى ئەمەلىدە ئىشقا ئاشىمايدىنىغان ئارزۇ- لارنى كېرىدىغان جەھەنىنەمەلۇر، ئۇلار جەھەنىنەمەدىن قاچىدىغان جاي تاپالىغان ئاردۇدىللىدى بارىدىغان جايى جەھەنىنەمەدۇر، ئۇلار جەھەنىنەمەدىن قاچىدىغان جاي تاپالىغايىلىدانىڭ بارلىدىغان جايىلىدى جايالىغايىلىدى تاپىدىغان جايىلىدى بارلىدىلىلى جايىلىدى ئالىدۇردىغان جايىلىدىنىدەن جايىلىدىنىدىن تاچىدىغان جايى تاپالىغايىلىدىنىڭ بارلىدىنىغان جايىلىدۇردىدۇر،

44

ئىبان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلىغانلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەنىنەتىكە كبركؤزيهين تؤلار جهننه تسته مه لحسكم قاليدق اللهاب نىڭ ۋەدىسى ھەقتۇر، اللە دىنسۇ راست سۆزلۈك كنم بار؟ (يەنى الله دىنىمۇ راست سۆزلۈك ھېچ ئەھەدى بولمايدۇ) (122) (الله ۋەدە قىلغان ساۋاب) سلەرنىڭ قۇرۇق ئارزۇيۇڭلار ۋە ئەھلى كىتابىنىڭ قۇرۇق ئارزۇسى بىلەن قولىغا كەلمەيىدۇ، كىمىكى بىر يامانلىق قىلىدىكەن، بۇنىڭ ئۇچلۇن (دۇنسيادا ياكى ئاخسرەتىتە) جازالسنسدۇ، ئۇ ئۆزى ئۇچۇن اللهدين باشقا (اللهنباق ثارابسدين قؤتؤلدؤريدي غان) مبجقانداق دوست ۋە مبجقانىداق مەدەتىكار تايالمايدۇ(128). ئەر ــ ئايالـلاردىــن مۆمىــن بولۇپ تؤرؤب ياخشى تشلارني قبلغانلار جەنئەتكە داخىل بولىدۇ، ئۇلارغا قىلىچە زۇلۇم قىلىنىمايىدۇ (يەنى ئۇلارنىڭ قىلىغان ئەمەلىلىرسنىڭ ساۋابى قىلىچە

كېمپيتۋېستىلىمەيدۇ) دائمى دائمىلەرنى قىلىغان قالىدا گۆزسنى اللە غا تاپىشىۋرغان رايدى قىلىغان مالىدا گۆزسنى اللە غا تاپىشىۋرغان رايدى اللەنىڭ ئەمرىگە بويبۇنۇپ ئەمەلىنى خالىس اللە ئۇچۈن قىلىغان)، باتىپل دىنىلاردىن بۇرالغان مالدا ئىبرامىينىڭ دىنىغا ئەكەشكەن كىشىدىن (دىنىي جەھەتىتە) ياخىشىپراق ئادەم بارمۇ؟ اللە ئىبرامىينى دوست تۆتتىن (1250). ئاسانلاردىكى، زېمىندىكى شەيئىسلەرنىڭ ھەمىسى اللەنىڭ مۇلكىدۇر، بەندىلىرىدۇر، مەخلۇقاتلىرىدۇر). اللە مەمىمە نەرسىنى تولۇق بىلگۇچىدۇر (126). اللە مەمىمە نەرسىنى ئولۇق بىلگۇچىدۇر (126). رئى مۇھەمەدا) سەندىن ئاياللار توغرىسىدا پەتىۋا سورايدۇ، ئېيتقىنكى، ئۇلار توغرىسىدا اللە سىلەرگە پەتىۋا بېرىدۇ. قۇرئاندا سىلەرگە تىلاۋەت قىلىنىدىىغان (ئاياللار- ئۇلارنىڭ تەيىن قىلىنغان مىراسىنى بەرمەيسلەر، دۇئلارنىڭ مىراسى قولىمىزدىن چىقىپ كېتىپ ئۇلارنىڭ تەيىن قىلىنغان مىراسىنى بەرمەيسلەر، (ئۇلارنىڭ مىراسى قولىمىزدىن چىقىپ كېتىپ قىلىنغان بالىلارنىڭ مەققىنى بېرشىڭلار مەققىدە پەتىپۋا بېرىدۇ›. بوزەك قىلىنغان بالىلارنىڭ مەققىنى بېرشىڭلار) ۋە يېتىمىلەرگە ھەققانىي بولۇشىڭلار مەققىدە پەتىپۋا قانىداقىلا ياخىشىلىق قىلساڭدىلار، شۇبىمىسىزكى، قىلىنغان بالىلىراغا ۋە يېتىمىلەرگە) قانىداقىلا ياخىشىلىق قىلساڭدىلار، شۇبىمىسىزكى، داللە ئۇنى بىلىپ تۇرىدۇ (يەنى شۇنىڭىغا ئاساسەن اللە سىلەرنى مۇكاپاتىلايدى ۋالادىدى ئۇكاپاتىلايدىدى (1120)

^{*} جاھىملىيەت دەۋرىدىنكى ئەرەبىلەر كىچىمىك بىالسلارغا ۋە ئايىالىلارغا ھىسراس بەرمەيتى، اللە بۇنى ھەنئى قىلسى، ئۇلارنىڭ ھىراستىكى ئېسىۋىسىنى بېرىئنى بۇيسۇدى،

والمحقود ١٠٠ التيآدم

ئەگەر بىرەر ئايال ئېرىنىلغ كۆگۈلسىز بولۇشىدىن ياكى يۈز ئۆرۈشىدىن ئەنىدىئە قىلسا، ئۇلارنىڭ كۆزئارا كېلىئىشى ھېچ گۈناھ ئەمەس، كېلىئىش (ئۆزلۈشۈپ كېتىشىتىن) ياخشى. ئىنسانلارنىڭ تەبىئىتىكەن، ئەگەر رئاللىرىڭىلارغا) ياخشىلىق قىلساڭىلار، (ئۇلارغا رۆلۈم قىلىشىتىن) ساقلانساڭىلار، (ئۇلارغا مۇكاپاتىلايدۇ). اللە ھەقسقەتەن قىلىشىڭىلاردىن خەۋەرداردۇر (1883)، قانچە تىرىشاڭلارمۇ ئاياللىرىڭى مۇئاملىدە، بولۇشقا ھەرگىز قادىر بولالسايسىلەر، ئۇلامۇن بىرسىگە پۈتۈنىلەي مايىل بولۇپ، ئەكىنچىسىنى (ئېرى باردەكسۇ ئەمەس، يوقسەكمۇ ئەمەس) يوقسەكمۇ لار، ئەگەر (بۇ جەمەتتىكى قۇسۇرلىرىڭلارنى) ئايادەك تاشلاپ قويماڭدىلار، ئايادەك تاشلاپ قويماڭدىلار، ئايادەك تاشلاپ قويماڭدارىنى)

تۈزەتسەڭلار، (يەنى ئۇلارغا زۇلۇم قىلىشتىن) ساقلانساڭلار، اللە ئەلۋەتتە (سىلەرگە) مەغپىرەت قىلىدۇ، رەھىم قىلىدۇ⁽¹²⁸⁰، ئەگەر ئىككىسى ئۇزلۇشۇپ كەتسە، اللە ئۆز پەزلى بىلەن ئۇلارنىڭ بىرسىنى ئىككىنچىسىدىن بىھاجەت قىلىدۇ، اللەرنىڭ پەزلى) كەڭدۇر، ھېكبەت بىلەن ئىش قىلغۇ- چىدۇر⁽¹²⁸⁰، ئاسمائلاردىكى ۋە زېمىندىكى شەپئىلەر اللەنىڭدۇر (يەنى اللەنىڭ مۇلكىدۇر، مەخلۇ- ئاتدۇر)، سىلەردىن ئىلگىرى كىتاب بېرىلگەنلەرگە (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالارغا) ۋە سىلەرگە اللەغا تەتۋادارلىق قىلىشنى تەۋسىيە قىلدۇق، ئەكەر كاپىر بولساڭلار (كۆفرىڭىلار اللەغا زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ)، ئاسمائلاردىكى ۋە زېمىندىكى شەپئىلەر اللەنىڭ (مۇلكىدۇر، مەخلۇقاتىدۇر)، اللە ئالدىنىڭ (مۇلكىدۇر، مەخلۇقاتىدۇر)، اللە ئالدىنىڭدۇر (يەنى اللەنىڭ مۇلكىدۇر، مەخلۇقاتىدۇر)، قىمىمە ئىشنى باشقۇرۇشقا اللە يېستەر- ئىلىدىكىن، (ئۇنىڭغا ئادىسىدۇر(1883)، كىسكى (قىلىغان ئەمەلى بىلەن) دۇنىيانىڭ ئېمىتىنى تىلمىدىكەن، (ئۇنىڭغا ئېپتىپ قويغىنكى) دۇئيا ۋە ئاخىرەتنىڭ ئېمىتى اللەنىڭ دەرگا-ھىدىدۇر (بەندە ئۆز پەرۋەردىگاردىدىن دۇئىيا ۋە ئاخىرەتنىڭ ئېمىتىنى تىلسۇن)، اللە (بەندىلىرىنىڭ ئىمەلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (بەندەلىرىنىڭ ئىمەلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (بەندەلىرىنىڭ ئەمەللىرىنى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(1880)، ئىڭ سۆزلىرىنى)، ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (بەندەلىرىنىڭ ئەمەللىرىنى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(1880)، ئىڭ سۆزلىرىنى)، ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (بەندەلىرىنىڭ ئەمەللىرىنى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(1880)، ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (بەندەلىرىنىڭ ئەمەللىرىنى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(1880)،

يَانِهُمَا النَّوْنَ المَثَوَا تُوْنُوا قَوْمِينَ بِالْوَسُوطِ مَثْهَ مَاتُولُهِ

وَكُوْمُ النَّهُمُ لَوْ الْوَالِمِينَ وَالْاَقْرِينَ بِالْوَسُوطِ مَثْهَ مَاتُولُهِ

اَوْفَيْرًا قَائِمُهُ أَوْلِ الْمِلْمِينَ وَالْاَقْرِيمُوا الْمَوْنِينَ فَيْفَا

اَوْفَيْرًا قَائِمُهُ أَوْلِي الْمَاكِنَ مِنْ الْمَعْلَى مَا الْمَعْمِلُونَ عَبِيرُونِ

عَلَى مَسُولُهِ وَالْمُنْ اللَّهِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْمَعْمِلُونَ عَلَيْهُ وَالْمُنْفِي اللَّهِ عَلَيْهُ وَالْمُنْفِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْمُنْفِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْمَنِي اللَّهِ عَلَيْهُ وَالْمُنْفِي اللَّهِ عَلَيْهِ وَالْمُنْفِيلُونَ اللَّهِ عَلَيْهُ وَالْمُنْفِيلُونَ اللَّهِ عَلَيْهُ وَالْمَنِيلُ اللَّهِ عَلَيْهُ وَالْمُنْفِيلُ اللَّهِ عَلَيْهُ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهِ عَلَيْهُ اللَّهُ لِللَّهُ وَلَا الْمُنْفِيلُ وَالْمُؤْمِلُ اللَّهِ عَلَيْهُ اللَّهُ عَلَيْهُ الْمُنْفِيلُونَ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ عَلَيْهُ اللَّهُ الْمُنْ ا

ئى مۆسىلەر! خۇدالىق ئۇچۇن كۆۋاھلىق بېرىشتەء ئۆزەڭلارنىڭ ياكى ئاتا ئاناڭلارنىڭ ياكى تۇغقانى لىرىڭلارنىڭ زىيىنىغا (گۇۋاھىلىق بېرىشىكە) توغرا كەلىگەن تەقىدىردىنچۇ، ئادالەتىنى بەريا قىلىشىقا تىرىسىڭىلار، (كۇۋاھىلىق بېرىلىگۇچى) باي بولسا (ئۇنىڭغا رىئايە قىلىماسىتىن)، ياكى يېقىر بولسا (ئۇنىڭىغا ئىچ ئاغىرىتماستىن) ھامان ئادىل گۇۋاھ بولۇڭىلار، اللە سىلەردىن ئۇلارغا يېقىندۇر (يەنى ئۇلارنىڭ مەنيەئىتىنىڭ ئېسىدە بولىدىخانىلىقىنى ئوبىدان بىلىدۇ)، نەپسى خاھىشىڭلارغا ئەگىشىپ (مەقىقەتتىن) بۇرۇلۇپ كەتبەڭلار، ئەگەر تىلىڭلارنى تولغۇساڭلار ريەنى گۇۋاھلىقتىكى ياكىتىنى بۇرمىلىد الثلار)، ياكى گۇۋاملىقتىن باش تارتساڭلار، مۇند داقتا الله هەقىقەتەن سىلەرنىڭ قىلىبىشىڭىلاردىن خەۋەردار بولۇپ تۇرغۇچىسدۇر(1862)، ئى مۇسىلەر! اللهغاء اللهنباق يهيغهمبربكه ۋە الله ئۇنىڭغا نازىل

قىلغان كىتابقا(يەنى قۇرئانغا) ۋە ئىلگىرى الله نازىل قىلغان كىتابلارغا (يەنى قۇرئاندىن ئىلگىرى نازىل قىلىنغان ساماۋى كىتابلارغا) ئىمان كەلتۇرۇڭلار. كىيكى الله نى، الله نىڭ پەرىشتىلىرىنى، كىتابىلىرىنى، پەيغەمبەرلىرىنى ۋە ئاخىرەت كۇنىنى ئىنكار قىلىدىكەن، ئۇ قاتتىق ئازغان بولىدۇ¹⁰⁰⁰، ئىلىرىنى، پەيغەمبەرلىرىنى ۋە ئاخىرەت كۇنىنى ئىنكار قىلىدىكەن، ئۇ قاتتىق ئازغان بولىدۇلگەن كۇنىدا ئەزۋەيلىگەن (يەنى شۇ كۇفرى بىلەن ئۆلگەن) كىشلەرنى اللە مەغپىرەت قىلمايدۇ ۋە ئۇلارنى توخرا يولغا (يەنى جەنئەتكە) يېتەكلىمىدۇ¹⁰⁸⁰، ئۇلار مۆسنىلەرنى قۇيۇپ، كاپىرلارنىڭ بەركىنكى، ئۇلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇل¹⁰⁸⁰، ئۇلار مۆسنىلەرنى قويۇپ، كاپىرلارنى دوست تۇتىدۇ، ئۇلار كاپىرلارنىڭ قېشىدىن ئىززەت ۋە قۇدرەت تەلەپ قىلامدۇ؟ (يەنى كۇنغارلارنىڭ دوستلۇقىدىن ئىززەت ۋە قۇدرەتنىڭ ھەمبىسى اللەغا خاستۇر¹⁰⁸⁰، ئولار كىتابتا (يەنى ئۇزئاندا) سىلەرگە ئازىل قىلدىكى، سىلەر اللەنىڭ ئايەتلىرىنىڭ ئىكتار قىلىدىنى ئىزۇتقان ۋە مەسخىرە قىلىنۇاتقانلىقىنى ئاڭلىغان چېغىڭلاردا، ئۇلار (يەنى ئاللەنىڭ ئايەتلىرىنىڭ ئايەتلىرىنىڭ مەسخىرە قىلىۋاتىقان كاپىرلار) باشىقا پاراڭغا كىرىشىمىكىچە ئۇلار بىلەن بىللە ئولىتۇر-ماڭلار، بولىسىسا (كۇنامتا) ئۇلارغا ئوخشاش بولۇپ قالىسىلەر، اللە ھەقىقەتەن مۇئاپىقالاردا، ۋە كاپىسىلارنىڭ ھەمىسىسىلەر، ئالمەھەقىقەتەن مۇئاپىقالاردا، ۋە كاپىسىلارنىڭ ھەمىسىدەكە توپىلايىدۇ¹⁰⁸⁰،

والمصلماء النكرم

الذين يَوْتِهُون يِهُوْ قَانَ كَانَ الْفُوْتُوْنِي اللهِ قَالْوَا الْرَوْنَ يَقْدُمُ عَلَيْهُ الْمُوْتُوْنِي اللهِ قَالْوَا الْرَوْنَ يَقْدُمُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّ

ئۇلار (يەنى مۇناپىقلار) سىلەرگە ھادىسە كېلىشنى كۆتىدۇ، ئەگەر سىلەر اللەنىڭ نۇسرىتىگە ئېرىش سەقىلار، ئۇلار: «بىز سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسسىدۇتى؟ (كاپىرلاردىن ئالغان غەنسەتلەردىن بىزكىمۇ بېرىڭلار)» دەيىدۇ. ئەگەر كاپسرلار زەپەر تاپا، ئۇلار (كاپىرلارغا): «بىز سىلەردىن غالىب بولۇپ تۆرۇپ (سىلەرنى ئۆلتۈرمىدۇتى) ئەمەسمۇ؟ سىلەرنى مۆرسىلەردىن ساقلىسدۇقمۇ؟» دەيدۇ. اللە قىيامەت كۈنى ئاراڭلاردا (ھەتقانىي) ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئاللە ئىيالىرلارغا ھەرگىسىز مۆسىنىلەرگە قارشى يول بەرمەيدۇللەتى بولۇشىدۇ، ئاللە ئىيادىياتچى بولۇشىدۇ، ئاللە ئىيادىياتچى بولۇشىدۇ، ئاللە ئىيادىياتچى بولۇشىدۇ، ئاللە ئىيادىياتچى بولۇشىدۇ، ئاللە ئىيادىيا جازا بېرىدۇ، ئۇلار ناماز ئۇچۇن تۇرغاندا، يارىشا جازا بېرىدۇ، ئۇلار ناماز ئۇچۇن تۇرغاندا،

خۇش ياقياسلىق بىلەن تۇرىدۇ (ساۋاب ئۇمىد قىلمايدۇ)، (نامازنى) كىشىلەرگە كۆرسىتىش ئۇچۇن دۇقۇيدۇ (يەنى دىياكارلىق قىلىدۇ)، اللەنى پەقەت ئازغىنا ياد ئېتىدۇ(243)، مۇناپىقلار كۆۈرى بىلەن ئىبان ئارىسىدا ئارىسالدى بولۇپ تۇرىدۇ، نە ئۇلارغا، نە بۇلارغا مەنىۋپ ئەمەس (يەنى مۆسىت ئىبان ئارىسىدا ئارسالدى بولۇپ تۇرىدۇ، نە ئۇلارغا، نە بۇلارغا مەنىۋپ ئەمەس (يەنى مۆسىت ئوغىز، كاپىرلارغىمۇ، كاپىرلارغىمۇ، كاپىرلارغى مەنىۋپ ئەمەس)، كىبنى اللە گۇمراھ قىلغان ئىكەن، ئۇنىڭغا ھەرگىزمۇ توغىرا يول تاپالىياسىسەن(243). ئى مۆسىنىلەرا مۆسىنلەرنى (دوست تۇتۇشنى) قويۇپ، كاپىرلارنى دوست تۇتۇشنى) قلىۋىۋى ئاكىتى بولۇشنى خالامسىلەر(243) مۇناپىقلار چوقۇم دوزاخنىڭ ئەلگ ئاستىنقى قەۋىتىگە (يەنى قەئرىگە) بولۇشنى خالامسىلەر(243) مۇناپىقلار چوقۇم دوزاخنىڭ ئەلگ ئاستىنقى قەۋىتىگە (يەنى قەئرىگە) پىقلىقتىن) تەۋبە قىلغان، (ئەمەللىرىنى) تۈزەتكەن، اللەزنىڭ كىتابى)غا چىڭ يېپىشتان، دىننى بىقلىد ئۇچۇن خالىس قىلغان (يەنى قىلغان ئەمەلىدىن پەقەت اللەنىڭ رازىلىقىنى كۆزلىگەن) كىشىلىر بۇنىڭدىن مۇستەسنا، ئەنە شۇلار مۆسنىلەر بۇنىڭ دائاخىرەت جەننەتتىن ئىبارەت) بۇيۇڭ ئەجىر ئاتا قىلىدۇ(243). ئەگەر اللەنىڭ ئابىسەتىلىرىگە، ئۇكۇر قىلىغۇچسىنى مۇككۇر قىلىغۇچسىنى مۇككۇر قىلىغۇچسىنى مۇككۇر قىلىغۇچسىنى مۇلۇپسىلەرگە، ئۇكۇر قىلىغۇچسىنى مۇككۇر قىلىغۇچسىنى مۇككۇر قىلىغۇچسىدۇر، ھەمىمىنى بىلىگۇچسەدۇر (247).

(گالتىنچى پارە)

زۇلۇمخا ئۇچرىخۇچسىدىن باشقا (ھەرقانداق كىشىد نىڭ ئاشكارا يامان سۆز قىلىشىدىن اللە ياقتۇر-مايدۇ (زۇلۇمغا ئۇچرىغۇچىنىڭ زالىمىدىن شكايەت قىلىشىغا ۋە ئۇنىڭغا دۇئايىبەت قىلىشىغا بولىدۇ)، اللە (زۇلۇمغا ئۇچرىغۇچىنىڭ دۇئاسىنى) ئاڭلىغۇ-چىدۇرە (زالىمنى) بىلگۈچىدۇر⁽¹⁴⁸⁵، سىلەر ئاشكارا يامانلىقنى كەچۈرسەڭلار (ساۋاب تاپىسىلەر)، شۇب-ھىسىزكى، اللە ئەپۇ قىلغۇچىدۇر، قۇدرەتلىكتۇر⁽¹⁶⁹⁶)، شىنكار قىلغانلار، اللە بىلەن ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىدى ئىڭ ئارىسنى (اللە غا ئىشنىپ پەيغەمبەرلىرىدى ئىشدنمەيمىز دېيىش بىلەن) ئاجرىتىۋەتمەكچى بولغاد- اليغي المف الفقور بالشوّومين القول الامن فليز وقال المفتسية علين العنوا في القول الامن فليز عن معوّد قال المفاوا في العنوا الذي يقوّق المؤرن المؤرق بالمع و ومد عري في فقو المؤرات الذي يقدون ال ويقولون فون يعقين و تقوّل المفاور في يديد و الت مقيدة والمؤرن والم عيد الافاور آيات المؤرات المثار بالمعرو المعارف المفاور المؤرات المؤرات المثار بالمعروب المؤرات ا

لار، (يەيغەمبەرلەرنىڭ) بەزىسىگە ئىشىنىمىزە بەزىسىگە ئىشەنبەيمىز دېگۈچسلەر ــ ئۇنىڭ (يەنى ئىمان بىلەن كۇفرىنىڭ) ئارىسىدا (ئوتتۇرا) يول تۇتماقچى بولغانلار⁽¹⁵⁰⁾. ئەنە شۇلار (ئىماننى دەۋا قىلغان تەقدىردىمۇ) راستىنلا كاپىرلاردۇر، كاپىرلارغا خورلىغۇچى ئازاب تەيـيارلىدۇق(181). الله فا ۋە ئۇنىڭ يەيغەمبەرلىرىگە ئىمان ئېيتقان، ئۇلاردىسى ھېچىبىرىنىڭ ئارىسنى ئاجرىتىۋەتىـ ﻤﯩﮕﻪﻥ (ﻳﻪﻧﻰ ھەمبىسگە ئىمان ئېيتقان) كىشىلەرگە اللە ئۇلارنىڭ (تېگىشلىك) ئەجىرلىرىنى ئاتا قىلىدۇ، اللە ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىستى مېھرىباندۇر(155). ئەھىلى كىتاب (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) سەندىن ئۆزلىرىگە ئاسماندىن بىر كىتاب چۇشۇرۇشىنى سورايدۇ، ئۇلار مۇسادىن بۇنىڭدىنمۇ چوڭراقىنى سوراپ: دېنزگە اللەنى ئاپئاشكارا كۆرسەتكىن، دېگەن ئىدى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلارنىڭ زۇلمى سەۋەبلىك ئۇلارنى چاقباق سوقتى (يەنى ئاسساندىن بىر ئوت كېلىپ ئۇلارنى ھالاك قىلدى). ئۇلار روشەن مۆجىزىلەر كەلگەنسدىن كېيىن موزايىنى (مەبۇد) قىلىۋالدى. كېيىن بىز ئۇلارنى ئەپۇ قىلدۇق. بىز مۇساغا رئۇنىڭ راست پەيغەمبەرلىكىنى ئىسپاتى لايدىغان مۆجىزىلەردىن) روشەن پاكىت ئاتا قىلدۇق(188). (تەۋرات شەرىئىتىنى قوبۇل قىلمىغان لىقلىرى سەۋەبلىك) ئۇلاردىن ئەھدە ئالماق ئۇچۇن ئۇستىگە تۇر (تېغى)نى تىكلەپ قويدۇق، ئۇلارغا: «(بەيىتۇلمۇقەددەس) دەرۋازىسىدىن سەجىدە قىلىغان ھالىدا كسرىڭىلارە دېدۇق ھەمىدە ئۇلارغا: «ئەنىيىسنىڭ ھۆرمىتىنى ماقىلاڭىلار (يەنى شەنىبىدە بېلىق تۇتۇش بىلەن ھەددىـڭـلاردىــن ئاشــماڭـلار)» دېــدۇق. ئۇلاردىــن (بۇ ھەقــتە) مەھــكەم ۋەدە ئالــدۇق(154).

ئۆلار ئەھدىنى بۇزغانلىقلىرى، اللەنىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى، پەيغەمبەرلەرنى ناھەق ئۆلتۇر-گەنلىكلىرى ۋە (مۇھەميەد ئەلەيھىسىالامغا)دىللىرىد ىىز يەردىسلەنسگەن (يەنى سۆزۇڭنى چۇشەنبەيدۇ) دېگەنلىكىلىرى ئۇچۇن (ئۇلارغا لەنەت قىلىدۇق)، بەلكى اللە ئۇلارنىڭ كۇفرى سەۋەبىدىن دىللىرىنى پېچەتلىۋەتتى، شۇڭا ئۇلارنىڭ ئازغىنسسىدىن باش قىسى ئىمان ئېيتىايدۇ⁽¹⁵⁵⁾. يەنە ئۇلارنىڭ كۇفرى (يەنى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى) ئۇچۇن ۋە مەريەمگە چوڭ بوھتان چاپلىغانلىقىلىرى تُؤجِوْن (تُؤلارِغا لدنهت قبلدؤق)(356). يهنه اللهنباق رەسۇلى ئىسا ئىبن مەريەمنى ھەقىقەتەن ئۆلتۈردۇق دېگەنىلىكىلىرى ئۇچۇن (ئۇلارغا لەنەت قىلدۇق). ۋەھالەنكى، ئۇلارنىڭ ئىسانى ئۆلىتۇرگىينىمۇ يوق، دارغا ئاسىقىنىمۇ يوق ۋە لېكىسن ئۇلارغا شۇبىھە سېلىندى (ئىسانى ئاستۇق دەپ گۇمان قىلىپ، ئىسا ثهله يهسسالامغا ثوخشاب قالمغان باشقا ببوسسني

ئاستى)، ئىسا توغرىسىدا ئىختىلاب قىلىشقانلار ھەقىقەتەن ئۇنىڭ ئۆلتۇرۇلگەنلىكى (مەسىلىسى)دە شۇبهىدىدۇر. ئۇلار بۇ (ئىشنىڭ ھەقىقىتى)نى بىلمەيدۇ، كۇمانىغىلا ئاساسىلىنىدۇ، ئۇلار ئىسسانى جەزمەن ئۆلتۈرمىدى⁽¹⁸⁷⁾، بەلكى اللە ئۇنى ئۆز تەرىپىگە كۆتۈردى (يەنى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى الله ئۇلارنىڭ شەررىدىن قۇتۇلدۇرۇپ تىرىك ھالدا ئاسىمانغا ئېلىپ چىقىپ كەتتى)، الله غالىبتۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (188). ئەھلى كىتابتىن (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالاردىن) مەرقاندىقى جان ئۇزۇش ئالدىدا ئۇنىڭىغا ريەنى ئىسانىڭ مەق پەيىغەمبەرلسكى ۋە اللە نىڭ بەندىسى ئىكەنىلىكىگە) ئىمان ئېيتىدۇ. ئىما قىيامەت كۈنى ئۇلار (يەھۇدىيلارنىڭ ئىمانى دارغا ئاستۇق دېگەن دەۋاسىنىڭ ۋە ناسارالارنىڭ ئىسا اللەنىڭ ئوغلى دېگەن دەۋاسىنىڭ يالغانلىقى)غا گۇۋاھ بولىدۇ (1862). يەھۇدىيلارنىڭ قىلغان ھەقسىزلىقلىرى (يەنى زۇلمى ۋە قىلغان گۇناھلىرى)، نۇرغۇن كىشىلەرنى الله نىڭ يولىدىن (يەنى الله نىڭ دىنىغا كىرىشىتىن) توسقانسلىقلىرى، چەك-لەنگەن جازانىنى ئالغانلىقلىرى ۋە كىشسلەرنىڭ يۇل_ماللىرىنى ناھەق يېگەنىلىكىلىرى ئۇچۈن، ئۇلارغا (ئىلىگىرى)ھالال قىلىنغان پاكىز نەرسىلەرنى ھارام قىلىدۇق، ئۇلارنىڭ ئىچسىدىن كاپىر بولغانلارغا قاتتىق ئازاب ھازىرلىدۇق(160-160)، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى بىلىمى چوڭقۇر بولغانىلارغا، سائدا نازسل قىلىنىغان كستابىقا (يەنى قۇرئانىغا)، سەنىدىن ئىلىگىرى (ئۆتىكەن پەيىغىەم جەرلەرگە) ئازىىل قىلىنىغان كىتابىلارغا ئىسمان ئېيىتىدىنخان مۆمىئلەرگە، ئامازنى ئۆتىگۇ-چىلەرگە، زاكات بەرگىۋچىسلەرگە، الله غا ۋە ئاخسىرەت كۇنسگە ئىسمان ئېسىتىقىۋ-چىلارغا (جەنىنەتىتە مەڭگۇ قىملىشىتىن ئىسمارەت) كاتىتا ئەجسر ئاتا قىلسمىز⁽¹⁸²⁾،

الاستيقانية ما استيقال فوه وفي تن ون هوا و المستون المناولا والمتيقال الموهدة والمنتقال المنتقال والمنتق ويقفن و المنتقال والمنتق و المنتقال والمنتقال والم

رشى مۇھەمبەد!) بىز ئۇھقا ۋە ئۇنىڭىدىن كېيىنكى پەيغەمبەرلەرگە ۋەھى قىلماندەك، ھەققەتەن ساڭا ۋەھى قىلدۇق ھەمدە ئىبراھىيغا، ئىسائىلغا، ئىس پاتقا، يەئقۇبىقا، يەئقۇبىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، ئىساغا، ئەييۇبقا، يۇنۇسىقا، ھارۇئىغا، سۇلايسانىغا ۋەھى قىلىدۇق، داۋۇدقا زەبۇرنى ئاتا قىلىدۇق، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئىلكىرى (ئى مۇھەمبەد!) ساڭا بايان قىل ئالىرىمىزمۇ بارە ساڭا بايان قىلىنغانلىرىمىزمۇ بارە لاللە مۇساغا (بىۋاستە) سۆز قىلدى(1842. ئەۋەتىلگەن پەيغەمبەرلەردىن كېيىن اللەنىڭ ئالدىدا كىشىلەر زىدنى پەيغەمبەر ئەۋەتىلگەن بولىا ئەلۋەتتە ئىسان باھانە بولۇپ قالباسلىقى ئۇچۇن، (ئىتائەت قىلغۇ-بىلارغا جەنىنەت بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگۈچىى،

(ئاسىيلىق قىلغۇچسلارنى دوزاختىن) ئاكاھلاندۇرغۇچى پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتۇق، الله غالىبتۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (1887). (يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار سېنىڭ پەيغەمبەرلىكىگە گۇۋاھلىق بەرمىسە گۇناھى ئۇزىگە) لېكىن الله ساڭا نازىل قىلغان قۇرئان ئارقىلىق (پەيغەمبەرلىكىگە) گۇۋاھلىق بېرىدۇ، الله قۇرئاننى (باشقىلار بىلمەيدىغان ئۆزىگە خاس) ئىلىي بىلەن نازىل قىلدى، گۇۋاھلىق بېرىدۇ، (باشقىلار كۇۋاھلىق بېرىدۇ، (باشقىلار كۇۋاھلىق يېتەرلىكىگە) گۇۋاھلىق بېرىدۇ، (باشقىلار گۇۋاھلىق بېرىدۇ، (باشقىلار كۇۋاھلىق بېرىدۇ، (باشقىلار دېلەيدىنىڭ ئازدى(1897). شۇبھىسىزكى، كاپىر بولغانىلار ۋە زۇلۇم قىلغاللارنى اللە مەغپىرەت قىلمايدۇ، توغرا يولغىنۇ (يەنى جەنەتەتنىڭ يولغىبۇ) باشلىمايدۇ(1897). (ئۇلارنى) پەقەت جەھەنەمنىڭ يولىغا باشلايدۇ، ئۇلار جەھەنەمدە مەڭگۇ قالىدۇ، بۇ (يەنى ئۇلارنى بەھەمنەمدە مەڭگۇ قالدۇرۇش) اللەغا ئاسان(1897). ئى ئىنىانىلار! پەيغەمبەر (يەنى مۇھەمسەد ئەلەپھىسسالام) سىلەرگە پەرۋەردىگارىڭىلاردىن ھەق (دىن) ئېلىپ كەلىدى، ئىسان ئېيتىگىلاركى، (بۇ) سىلەر ئۇچۇن پايىدىلىق، ئەگەر ئىنكار قىلسائىلار (يەنى كۇفرىنى ئىسانىلاردىكى ۋە زېمىنىدىكى شەمئىلۇقاتىدۇر، مۇلكىدىكى ۋە زېمىنىدىكى شەيئىلەرنىڭ ھەمسىسى اللە نىڭدۇر (يەنى اللە نىڭ دەخىلۇقاتىدۇر، مۇلكىدۇر، قاللەرىنىڭ ھەمسىسى اللە نىڭدۇر (يەنى اللە نىڭ مەخىلۇقاتىدۇر، مۇلكىدۇر، ئۇلىرىنىدىڭ ئىش قىلىغۇچىدۇر(1800). شەنىلىرىنىڭ ھەمسىسى اللە نىڭدۇر، ھېكىيەت بىلەن ئىش قىلىغۇچىدۇر(1800).

ئى ئەھىلى كىتاب! (يەنى ناسارالار جامائەسى) دىنىڭلاردا ھەددىدىن ئاشياڭلار، اللەنىڭ شەنىگە ھەق (سۆز)دىن باشقىنى ئېيتىڭلار (يەنى الله غا شېرىكى ۋە بالسىي بولۇشىتىن پاك دەپ ئېتىقاد الله نىڭ رەسۇلىسدۇر (سىلەر كۇمان قىلىغانىدەك ئىلقا تىلغان كەلىمىسدۇر (يەنى ئاتىنىڭ ۋاستىسىز، ئىلقا قىلغان كەلىمىسدۇر (يەنى ئاتىنىڭ ۋاستىسىز، الله نىڭ دۇۋجۇتقا كەل دېگەن سۆزىدىن يارىتىلىغاندۇر)، الله تەرىپىدىن كەلىكەن بىر روھىتۇر، الله ئىسا، مەرىمەدىن ئىبارەت) ئۈچتۇر دېھەڭد (الله ئىسا، مەرىمەدىن ئىبارەت) ئۈچتۇر دېھەڭد لار، (خۇدا ئۈچ دەيدىغان ئېتىقادتىن) قايتىڭلار، (بۇ) سىلەرگە پايدىلىقتۇر، اللە پەققىت بىر ئىلاھر (بۇ) سىلەرگە پايدىلىقتۇر، الله پەققىت بىر ئىلاھر دېرى سالەرلىكى ئاسمانلاردىكى

ۋە زېمىندىكى شەيئىلەرنىڭ ھەمىسى اللەنىڭدۇر (يەنى اللەنىڭ مۇلكىدۇر، مەخلۇقاتىدۇر)،
اللە يېتەرلىك ھامىيدۇر (1717)، ھەسىھىۋە (اللەغا) يېقىىن پەرىشتىلەرمۇ اللەغا
بەنىدە بولۇشتىن ھەرگىسىز باش تارتىمايىدۇ، كىملەركى اللەغا بەنىدىىچىلىك قىلىشىتىن
باش تارتىدىكەن ۋە كۆرەڭىلەپ كېتىدىكەن، (بىلسۇنىكى) اللە ئۇلارنىڭ ھەمىسىنى
(قىسيامەت كوئى ھېساب ئېلىش ۋە جازالاش ئۇچىۇن) ئىۋز دەرگاھىغا توپىلايدۇ (1712)،
ئىسان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەلىلەرنى قىلىغانىلارغا كەلىسەك، اللە ئۇلارنىڭ (ئەمەلىلىرىنىڭ) ئەجىرىىنى تولۇق بېرىدۇ، ئىسسىتىنى ئۇلارغا كەلسەك، اللەغا ئۇرۇپ بېرىدۇ، (اللەغا
ئۇلارغا قاتتىق ئازاب قىلىدۇ . ئۇلار ئۆزلىرى ئۇچۇن اللەدىن باشقا (اللەنىڭ ئازابىدىن
ئۆلۈرغا قاتتىق ئازاب قىلىدۇ . ئۇلار ئۆزلىرى ئۇچۇن اللەدىن باشقا (اللەنىڭ ئازابىدىن
ھۆتۈلدۇرىدىغان) ھېچقانداق دوست ۋە ھېچىقانداق مەدەتىكار تاپالىمايدۇ (1733). ئى ئىنسانلار!
سلەرگە پەرۋەردىكارىڭلار تەرىپىدىن (ئانلىق مۆجىزىلەر بىلەن كۈچلەندۈرۈلگەن مۇھەمبەد ئەلەيھىسلەرگە پەرۋەردىكارنىڭلار تەرىپىدىن (ئانلىق مۆجىزىلەر بىلەن كۈچلەندۈرۈلگەن مۇھەمبەد ئەلەيھىسالامدىن ئىبارەت) ئوچۇق دەلىل كەلدى،سلەرگە روشەن نۇرنى (يەنى قۇرئاننى) نازىل قىلدۇق (1732) .
اللەغا ئىمان ئېيتقان ۋە ئۇنىڭغا ريەنى جەننىتىگە) داخلىدۇ ۋە ئۇلارنى توغرا يولغا باشلايدۇ (1732).
دومەمتىگە ۋە نېمىتىگە ريەنى جەننىتىگە) داخلى قىلىدۇ ۋە ئۇلارنى توغرا يولغا باشلايدۇ (1732).

يَتَعَقَّوُنَاتَ عَلَى اللهُ يَقْلِيكُمْ فِي الْعَلْلُو إِنِ الْمُرَاكُ مَلَكُ لَيْسُ لَهُ وَلَدُّ وَلَهُ الْمُنْفُ فَلَهِ نِشْفُ مَا تَلْكُ وَمُونَهِ فِيَّا إِنْ لَمَنِكُنْ لَهُ وَلَدُّ فِإِنَّ كَانَتَا الْفَتَيْنِ فَلَهُمَا الظَّلْقِي مِثَا الْكَتِينِي اللهِ لَكُنْ اللهِ فَلِينَا الْفَلِيلُ وَمِثْلُ مَنْفُلُ مَنْفُولُ مَنْ فِينَا أَقَلِلُ لَوْمِثْلُ الْكَتِينِي تِينِي اللهِ لَكُنْ اللهِ فَوَاللهِ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهِ وَالله

لامبالله

يشه الله الرّسني الرّسي الرّب المراق الرّب المراق المراق

رئى مۇھەمبەد!) سەندىن(ئاتا_ئانسى، بالىسى يوق مېيىتنىڭ مىراسى توغرۇلۇق) پەتىۋا سورىشىدۇ، ئېيتـ ئىنى، داللە ئاتا_ئانسى، بالىسى يوق كىشى (قالـ دۇغان مىراس) توغرىسىدا پەتىۋابىرىدۇ، ئەگەر بىر كىشى ۋاپات بولسا، بالىسى بولسا، پەقەت بىر مۇسى بولسا، ئۇ تەرەكىنىڭ يېرىمىنى ئالىدۇ، ئۇلىلىدۇ (يەنى مىراسنىڭ ھەمبىسىنى ئالىدۇ، ئەگەر ئالىدۇ)، ئەگەر ئىككى ھەمسىسىنى ئالىدۇ، ئەگەر ئالىدۇ)، ئەگەر ئىككى ھەمسىسىنى ئالىدۇ، ئەگەر ۋارىسلار ھەم ئەر، ھەم ئايال بىر تۇغقانلار بولسا دۇلارنىڭ ئېچىدىكى) بىر ئەرگە ئىككى ئايالىنىڭ ھەمسىسى بېرىلىدۇ، ئاداشباسلىقىڭلار ئۈچۈن اللەھسىسى بېرىلىدۇ، ئاداشباسلىقىڭلار ئوچۇن اللەھسىسى بېرىلىدۇ، ئاداشباسلىقىڭلار ئوچۇن اللەھسىسىنى بېرىلىدۇ، ئاداشباسلىقىڭلار ئوچۇن اللەھسىسىرى بېرىلىدۇ، ئاداشباسلىقىڭلار ئوچۇن اللەھسىسىرى بېرىلىدۇ، ئاداشباسلىدىڭلار ئوچۇن اللەھسىرى بېرىدۇ. اللى ھەمبە نەرسىنى بىلىگۈچسدۇرى (1910).

5_سؤره مائنده

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 120 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئى مۆمىنلەر! ئەمدىلەرگە (يەنى الله بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ۋە سىلەرنىڭ ئۆز ئاراڭلاردىكى ئەمدىلەرگە) ۋاپا قىلىڭلار، سىلەرگە (بۇ سۇرىدە تۆۋەندە) ئوقۇپ بېرىلىدىغانلاردىن باشقا، ھايۋانلار (يەنى تۆگە، كالا، قويلار)نىڭ ھەمىسىنى (زەبھى قىلىنغاندىن كېيىنى يېيىش) ھالال قىلىندى، لېكىن سىلەر ئىھرام (ياكى ھەرم)دە بولغىنىڭلاردا ئىكارنى ھالال سانىياڭلار، ئونېرەسىزكى، الله (ھالال-ھارام توغرۇلۇق) خالىغان نەرسىنى ھۆكۈم قىلىدۇلاءً، ئى مۆمىنلەر! اللەنىڭ ئالامىتىلىنىڭ ئالامەتلىرىنى (يەنى مەجىدە تائەتنىڭ بەلكىسى ھېسابلانىغان ئىشلارنى) داتەك ئالىقىنى ئىسلارنىي كەبىگە اللەنىڭ ئالىمەتلىرىنى ھەرام (دا ئۇرۇش قىلىش)، ھەددىيىنى (يەنى كەبىگە ئاتالغان قۇربانلىققا دەخلىس-تەرۇز قىلىشنى)، قەلادە (يەنى ھەجدە قۇربانلىق قىلىنىدىغان مال ئاتالغان قۇربانلىققا دەخلىس-تەرۇز قىلىشنى)، قەلادە (ھەج ئۇچۇن ياكى ئۆسرە ئۇچۈن) كەلگۈچساكى ھەرام دارامىنىڭ ئۇلار، ئىھرامدىن چېققان چېشىڭلاردا ئىكار قىلىڭلار بولىدۇ، بىرور قەقم رەر رەنىلى ھەرگەرزى سىلەرنىڭ ئۇلارغا چېقىلىشىڭلارغا سەۋەبىچى بولىسسۇن، ئىبارەت دۇشمەنلىكى ھەرگەردىمالىسىشىلار، گۇناھىغا ۋە زۇلۇسىغا ياردەمىلىشىگىلار، ئوناھىغا ياردەمىلىشىگىلار، يالىدۇنى ئاللە (نىڭ ئازابىي)دىدىن قارقىقگىلار، ئاللەرنىڭ ئۇلارغا چېقىلىشىڭلارغا سەۋەبىچى بولىسسۇن، ياخشى ئىشقا ۋە تەقۋادارلىققا ياردەمىلىشىگىلار، گۇناھىغا ۋە زۇلۇسىغا ياردەمىلىشىگىلار، گۇناھىغا ۋە زۇلۇسىغا ياردەمىلەشمەگىلار، يالىدىنىڭ ئازابىي)دىدىن قاتىتىنى ئاتىلىسىتىن

المنهدة والمنتخفة والمنتخفة والله في مناهل ليفير المنهدة والمنتخفة والمنتخفة والطبيعة و مناهل ليفير الاستخداد المنتخبة والمنتخفة والمنتخبة من المنتئة في والتنتخب و المنتخبة و الانتخبة والمنتخبة المنتخبة والمنتخبة المنتئة والمنتخبة والتنتف المنتخبة والمنتخبة والمنتخبة المنتخبة والمنتخبة المنتخبة والمنتخبة والمنتخبة والمنتخبة المنتخبة والمنتخبة والمنتخبة المنتخبة والمنتخبة والمنتخبة

سلەرگە ئۆزى ئۆلۈپ قالغان ھايۋان، قان، چوشقا كۆشى، الله دىن غەيرىينىڭ (يەنى بۇتلارنىڭ) نامى تىلغا ئېلىنىپ بوغۇزلانغان ھايۋان، بوغۇپ ئۆلتۇ۔ رۇلىگەن ھايىۋان، ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈلىگەن ھايىۋان، (ئېگىزدىن) يىقىلىپ ئۆلگەن مايىۋان، (مايۋانىلار تەرىپىدىن) ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈلگەن ھايۋان، يىرتقۇچ ھايۋانلار يېرىپ ئۆلتۈرۈپ يېسگەن ھايىۋان (نىڭ گۆشىنى يېيىش) ھارام قىلىندى. لېكىن (يۇقىرىقى بەش تۇرلۇك ھايۋانىدىن جېنى چىقىسفان جاغدا) بوغۇزلىغانلىرىڭىلار ھالال بولىدۇ ھەسدە بۇتىلارغا ئبلب بېرىلىپ ئۇنىڭ يېئىدا بوغۇزلانغان ھايۋانلار هارام قىلىندى. ئەزلام (يەنى جاھىلىيەت دەۋرىدە پال ئۇچلۇن ئىشلىتىدىغان ئۇچ پارچە ياغاچ) بىلەن پال سېلىشىڭىلار ھارام قىلىنىدى، بۇ گۇناھىتۇر، كاپىرلار بۇگۇن سلەرنىڭ دىنىڭلار (نى يوقىتىش) دىن ئۇمىدىنى ئۆزدى، ئۇلاردىن قورقباڭللار، مەنى دىن قورقۇڭىلار. بىۇگۇن سىلەرنىڭ دىنىڭىلارنى پۇتۇن قىلدىسم، سىلەرگە ئېمىتىمىنى تاماملىدىم،

تُسلام دىنىنى سلەرنىڭ دىنىڭلار بولۇشقا تاللىدىم، كىمكى ئاچلىقتا ئىلاجىسىزلىقتىن، گۇناھنى مەقسەت قىلماستىن (ھارام قىلىنغان نەرسىلەرنى يېسە گۇناھ بولمايىدۇ)، اللە مەغپىسرەت قىلغۇد چىدۇر، بەندىلىرىگە ناھايىتى مېھرىياندۇر⁽⁸⁾. رئى مۇھەمبەد!) ئۇلار سەندىن ئۆزلىرىگە رېيبەك، تُجمه كتين) نېمىلەرنىڭ ھالال قىلىنغانلىقىنى سورايدۇ، ئېيتقىنكى، «سىلەرگە پاك نەرسىلەر ۋە (ئىت، قارچىلغا، قۇشقا ئوخشاش) شىكارغا ئۆكىتىلكەن، سىلەر اللەنىڭ ئۆزەڭللارغا ئۆكەتكىنى بويىچە ئۆگەتكەن ئوۋچى جانىۋارلارنىڭ شىكار قىلغان نەرسىلسرى ھالال قىلىنىدى، ئۇلارنىڭ سىلەر ئۈچلۈن ئوۋلىخان نەرسىلىرىدىن يەڭىلار (ئوۋچىي جانسۋارلارنى شىكارغا قويۇپ بەرگەن چېغىڭلاردا) اللەنىڭ نامىنى ياد قىلىڭلار (يەنى بىسمىللا دەڭلار)، الله (نىڭ ئەمىرىگە مۇخالىيەتچىلىك قىلىش)تىن ساقلىنىڭلار، اللە ھەقسقەتەن تېز ھېساب ئالغۇچىدۇرە(4). بۇگۇن سلەرگە پاك نەرسىلەر ھالال قىلىندى، كىتاب بېرىلگەنىلەر (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار)نىڭ تامقى سىلەرگە ھالالدۇر ۋە سىلەرنىڭ تامقىڭلار ئۇلارغا ھالالدۇر، مۆمىئىلەردىن بولغان ئەفىغە ئاياللارنىڭ، سىلەردىن ئىلگىرى كىتاب بېرىلگەنلەر (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار)دىن بولغان ئەشقە ئاياللارنىڭ مەھرىتى بەرسەڭلار، ئىلىيەتلىك بولغىنىڭلار ۋە ئاشكاراليوشۇرۇن ياھشىنى كۆزلىيىگىنىڭىلار ھالدا رئۇلارنى ئالساڭىلار)، ئۇلار سىلەرگە ھالالىدۇر، كىيىكى ئىيانىدىن يبنوالدسكەن رياكى شەرىئەت ئەمكاملىرىنى ئىنكار قىلىدىكەن)، ئۇنىڭ ئەمەلى رنىڭ ساۋابىي) يوققا چىقىرسلىدۇ، ئاخسرەتىتە ئۇ زىيان تارتىقىۋچىلاردىن بولىدۇ(5).

بالله البائين المتوازات المتدورة المصادة والمسادة المتداد الم

ئى مۆمنىلەر! (سىلەر تاھارەتىسىز بولۇپ) ناماز (ئوقۇماقچى بولۇپ) تۇرغىنىڭلاردا، يۈزۇگىلارنى يۇيۇڭلار، يۈزۇگىلارنى يۇيۇڭلار، بېشىڭلارغا مەسھى قىلىگىلار، پۇتۇڭلارنى ئوشۇق ئۇشۇقۇڭلار، بىلەن قوشۇپ يۇيۇڭلار، ئەگەر جۇنۇپ بولساڭلار)، ئەگەر جۇنۇپ كېسسەل بولساڭلار (سۇ زىيان قىلىدىغان بولسا)، ياكى سەپەر ئۇستىد، بولۇپ (سۇ تاپالىساڭلار)، ياكى سالەرنىڭ بىرسىڭلار ھاجەتھانىدىن كەلگەن (يەنى تاھارەت سۇندۇرغان) بولساڭلار، ياكى ئاياللىرىڭلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن (غۇسلى تاھارەت بىلەن يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن (غۇسلى تاھارەت ئۇچۇن) سۇ تاپالىساڭىلار، ئۇنىڭ بىلىساڭىلار، ئۇنىڭ بىلەن يۇزۇڭلارغا ھەسھى قىلىڭلار، ئۇنىڭ بىلەن يۈزۇڭلارغا ھەسھى

قىلىغلار، الله سلەركە مۇشەققەتنى خالىمايدۇ، لېكىن الله شۇكۇر قىلىشىغلار ئۇچۇن سىلەرنى ياڭ قىلىشنى، (ئىسلام شەرىئىتىنى بايان قىلىش بىلەن) ئېستىنى سىلەركە تاماملاشنى خالايدۇ (65).

(ئى مۆمىنلەر!) اللەنىڭ سىلەركە بەرگەن (ئۇلۇغ) ئېستىنى ۋە سىلەر بىلەن قىلغان مۇئاھەددىلىنى ئەسلەغلار، ئەينى زاماندا سىلەر: «ئاڭلىدۇق ۋە ئىتائەت قىلدۇق، دېگەن ئىدىغلار، الله دىن قورقۇڭلار (يەنى الله غا بەرگەن ئەھدىنى بۇزۇشتىن باقلىنىگىلار). الله ھەققەتەن (بەلدىلىرىنى ئادا ئىلى دىللىرىدىكى سىرلىرىنى بىلىگۇچسدۇر (77). ئىي مۆمىنىلەر! الله نىڭ (ھەقىلىرىنى) ئادا قىلىشقا تىرشىغلار، ئادىل بولۇللارغا سەۋەب بولىسۇن، (دۇشمىنىڭلارغا) ئادىل بولۇڭلار، بۇ (يەنى ئۇلارغا ئۇچىمەنلىكىڭلار ئۇچىمەنلىكىڭلار ئۇلارغا ئۇچىمەن تۇرۇپ ئادىىل بولۇشۇڭلار) تەقىۋادارلىقىقا ئەڭ يېيقىنىدۇر، اللەدىن ئورقۇگلار، اللە ھەقسقەتەن قىلمىسشىڭلاردىدىن خەۋەرداردۇر (87). اللە ئىسان ئېيىتقان ۋەدە قىلىدى (80).

والدين كافراؤا وكان باليتا أو الآن المدن المتحقود يا أيتا الدين المتواف كرو ابتست الله علين لا المقدة وقوال المنطق الشرائية وقوال المنطقة المتحقة المقويلين و والتن المنطقة المتوالية وقال المعارف منك وتبعثنا منه المقال المتحافظة والشراطة المالية وقال المتعارف المتعارف المتحقة المتحققة المتحلوة والمتحقة المتحقة المتحلة المتحقة والمتحقة المتحقة والمتحقة المتحقة والمتحقة المتحقة المتحقة والمتحقة المتحقة المتحقة والمتحقة المتحقة كاپىر بولغان ۋە بىزنىڭ ئايەتـــلىرســىىزنى يالغانىغا چىقارغان كىشلەر ئەھلى دوزاختۇر (180)، ئى مۇستــ لىمر! الله نىڭ سسلەرگە بەرگەن (يەنى سىلەرنى دۇشىنىڭلاردىن ساقلىغانلىق) نېيىتىنى ئەسلەڭلار، ئەينى زامانىدا بىر جامائە سىلەرگە قولــلىرسـنى ئۇزاتىاقچى (يەنى سىلەرنى ئۆلتۈرمەكچى) بولغان ئىدى، الله ئۇلارنىڭ قوللىرىنى سىلەردىن توستى ساقلىدى). الله دىن (اللهنىڭ ئەمرىنى ئورۇنلاش، مەنئى قىلىغان ئىشلىرسدىن چەكلىنىش بىلەن) قورقۇڭلار، مۆسلەر اللهغا تەۋەككۇل قىلىق نىلادىن ئۇلارنىڭ ئارسىددىن مەمكەم شۇبهسسىزكى، الله ئىسرائىل ئەۋلادىدىن مەمكەم ئەھدە ئالدى، ئۇلارنىڭ ئارسىسدىن (يەنى ئون ئىككى ئايماقنىڭ ھەربىرسىدىن بىردىن) ئون ئىككى

باشلىقنى (كېپىللىك ئۇچۇن جەببارلارغا يەنى ئەمالىقەلەرگە) ئەۋەتتۇق ھەمدە اللە: ومەن سىلەرگە ياردەم بېرىجەن، (ئى ئىسرائىل ئەۋلادى! اللە بىلەن قەسەسكى)ئەگەر سىلەر نامازنى (تەئدىل ئەركان بىلەن) ئۆتسەڭلار، زاكات بەرسەڭلار، پەيغەسبەرلىرىيگە ئىبان ئېيتساڭلار ۋە ئۇلارغا ياردەم بەرسەڭلار، اللەغا قەرزىي ھەسەنە بەرسەڭلار (يەنى اللەنىڭ يولسدا پۇل مېلىگىلارنى سەرپ قىلىاڭىلار)، ئەلۋەتىتە سىلەرنىڭ گۇناھىڭىلارنى يوققا چىقىرىسمەن، سىلەرنى ئەلۋەتىتە ئاسىدىن ئۆستەڭلار (يەنى اللەنىڭ يولسدا پۇل مېلىگىلارنى ئەلۋەتىتە ئاسىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىنىڭ گۇناھىڭلارنى يوققا چىقىرىسمەن، شۇنىڭدىن (يەنى مەھكەم ئەلۋەتتە توغرا يولدىن ئازغان بولىدۇ» دېدى(ئەمىر قىلىنان نەرسىلىرىمىنى) ئىنكار قىلىدىكەن، ئۇ ئەلۋەتتە توغرا يولدىن ئازغان بولىدۇ» دېدى(ئەمىر قىلىنىڭ قوبۇل قىلىشقا يۇمشىيايدىغان دەرىجىدە) جىزدىن يىراق قىلدۇق، ئۇلار نىڭراتىڭلىرىنى (ئىمانى قوبۇل قىلىشقا يۇمشىيايدىغان دەرىجىدە) ئۆتۈر لارنىڭ ئازغىنىسدىن ئۇچۇن قىلىنىڭ دىللىرنى ئەرۋەتەلدىن ئۇلارنى ئەپۇرگىن، ئاللىرىنى ئۇتتۇدى، (ئى مۇھەسمەدا) ئۇلارنىڭ ئازغىنىسدىن ئۇتتۇدى، (ئى مۇھەسمەدا) ئۇلارنى ئەپۇرقىلىدىن (ئەكەر تەۋبە قىلىد) ئۇلارنى ئەپۇرگىن، ئاللە ھەققەتەن ياخشىلىق قىلغۇچىلارنى دوست تۆتىدۇ (ئەد)

بىز ئاسارامسى دېگەنسلەردىنسى (اللەنى بىر دەپ تونۇشىقا ۋە مۇھەمسەد ئەلەيھىسسالامغا ئىسان ئېيتىشقا) مەھكەم ئەھدە ئالدۇق، ئۇلار (ئىنجىلدا) ئۆزلىرىنگە قىلسىنغان نەسسەتىنىڭ بىر قىسمىنى ئۇنتۇدى، (بۇنىڭ جازاسى ئىۋچىۇن) ئۇلارنىڭ ئارىسسىغا قىيامەتىكىچە ئاداۋەت ۋە دۇشمەنلىك سالدۇق، (ئۇ چاغىدا) اللە ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قەبىم ئېيتىپ بېرىدۇ (يەنى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قەبىم ئەمىلى كىتاب! (يەنى يەھىۋدىيلار ۋە ئاسارالار) سادرگە سىلەر كىتابىتا (ئىنجىلدا ۋە تەۋراتىتا) يوشۇرغان نۇرغۇن نەرسىلەرنى بايان قىلىپ بېردى

دىغان ۋە (يوشۇرغان ئەرسىلەردىسىن) نۇرغۇنىسنى كەپۋرىسدىسغان (ئاشىكارىسلاپ سىسلەرنى پاشى قىلىيادىغان) رەسۇلىيىز كەلدى، سىلەرگە اللە تەرىپىدىن نۇر (يەنى مۇھەمەد ئەلەيھىسسالام) ۋە روشەن كىتاب (يەنى قۇرئان) ئارقىلىق رازىلىقىنى تىلىگەنلەرنى سالامەتلىك يوللىرى (اللەنىڭ شەرىئىتى ۋە ئۇنىڭ ئەھىكامىلىرى)غا يېتەكلەيدۇ، ئىرادىسى بويىچە ئۇلارنى (كۇفرى) قاراڭغۇلۇقىدىن (ئىمانىنىڭ) نۇرىغا چىقىرىسدۇ ۋە ئۇلارنى توغرا يولغا ھىدايەت قىلىدۇ (1812. مەرپەم ئوغلى مەسسە (يەنى ئىسا) اللە دۇر دېگەن كىشلەر (يەنى ئاسارالارنىڭ بىر پىرقىسى) ھەقىقەتەن كاپىر بولدى، (ئى مۇھەمەمد!) ئېيتقىنكى، وئەگەر اللە مەرپەم ئوغلى مەسەنى، مەسەنى، مەسەنىڭ ئانىسىنى (يەنى مەرپەمىنى) ۋە يەر يۈزىدىسكى بارلىق كىشلەرنى ھالاك قىلىشىنى ئىرادە قىلىدا، اللە (نىڭ ئىرادىسى)دىن بەرەر نەرسىنى توسۇشقا كىم قادىسر بولالايدۇ؟ي ئاسىمانىلارنىڭ، زېيىنىنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىسدىكى نەرسىلەرنىڭ يادىناھلىقى اللەغا خاستۇر، اللەغا خاستۇر، اللەغا خاستۇر، اللەغالىقىنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىسدىكى نەرسىلەرنىڭ يادىناھلىقى اللەغا خاستۇر، سىلىدىنى خاستۇر، سىلىدى خاستۇر، دىكىرى نەرسىگەن خاستۇر، اللەغا خاستۇر، سىلىرىلىدى ئاسىرى ئاسىلىرى ئاسىرى ئاسىرىدىنى ئىرىنى ئىشلىرى ئاسىرىرىلىدىلارى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرى ئاسىرىلىڭ ئاسىسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدى ئاسىرىلىدى ئالىدىنىڭ ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدى ئاسىرىلىدى ئاسىرىلىدى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدىنىڭ ئاسىرىلىدى ئاسىرىلىدى ئاسىرىلىدىنى ئاسىرىلىدىنىدى ئاسىرىدىنى ئ

المآيدة ١١٢ المآيدة،

يەھۇدىيلار ۋە ئاسارالار؛ رېبىز اللەنباق ئوغۇللىرىـ دۇرمىز (يەنى ئاتا_بالىدەك يېقىنىمىز) ۋە (بىز اللەنىڭ دىنىدا بولغاچقا) دوستلىرىدۇرمىزچ دېدى. ئېيتىقىنكى، «(ئۇنىداق بولسا) اللە نېسمە ئۇچۇن سلەرگە گۇناھسڭلار تۇپىەيلىدىن ئازاب قىلىدۇ؟چ بەلكى سىلەر باشقا كىشىلەرگە ئوخشاش اللە يارات قان ئىنسانسلەر، الله خالسغان ئادەمگە مەغپىرەت قىلىدۇ؛ خالىغان ئادەمگە ئازاب قىلىدۇ. ئاسمانلار_ نىڭ، يەر يۇزىنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسدىكى نەر-سلمرنىڭ يادىشاھلىقى الله غا خاستۇر، ئەڭ ئاخىر بارىدىنتان جاي الله نىڭ دەرگاھىندۇر (18). ئى ئەھلى كىتاب! (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) بىزگە (ساۋاب بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگۇچى، (ئازابتىن) ئاگاھلاندۇرغۇچى كەلمىدى دېمەسلىكىڭلار ئۇچۈن، پەيغەمبەرلەر ئۇزۇلۇپ قالغان بىر زاماندا سىلەرگە (شەرىئەتنى ۋە ئۇنىڭ ئەھكاملىرىنى) بايان قىلىپ بېرىدىغان رەسۇلىمىز كەلىدى، ھەقىقەتەن سىلەرگە خۇش خەۋەر بەرگۇچى ۋە ئاگاھلاندۇرغۇچى (يەنى

مؤهممه د ئەلەيھ سسالام) كەلىدى (ئەمىدى سىلەرگە ئىۆزرە قالمىدى). الله ھەر نەرسىگە قادىردۇر(⁽¹⁹⁾، ئۆز ۋاقتىدا، مۇسا ئۆز قەۋمىگە ئېيتتى: «ئىس قەۋمىسم! اللەنىڭ سىلەرگە بەرگەن نبستنى ياد قىلىڭلار، الله ئۆز ۋاقتىدا ئىچىڭىلاردا (سىلەرنى توغرا دىنغا يېتەكىلەيدىغان) نۇرغۇن پەيغەمبەرلەرنى بارلىققا كەلتـۇردى، سىلەردىن يادىكاھـلار قىلدى (يەنى ئۆزەڭلارنى ئۆزەڭلارغا خوجا قىلدى). سىلەرگە جاھان ئەھلىدىن ھېچ كىشىگە بەرمىگەن (دەريانى يېرىپ ئوتتۇرىسىدىن يول ئېچىپ بېرىش، بۇلۇتىلارنى سايىۋەن قىلىپ بېرىىش، ئاسمانىدىن يېمەكلىك چۇشىۋرۇپ بېرىش قاتارلىق) ئىپسەتىلەرنى بەردى(20)، ئىي قەۋمىم! اللە سىلەرگە تەقىدىر قىلغان (يەنى سىلەرنى كىرىشكە ئەمر قىلغان) مۇقەددەس زېيىنىغا (يەنى بەيتۇلىمۇقەددەسكە) كىرىڭلار، ئارقىڭلارغا چېكىنمەڭلار، بولمىا (ئىككىلا دۇنىيادا) زىيان تارتىقۇچىلاردىن بولۇپ قالىسىسلەر» (كان، ئۇلار: «ئىي مۇسا! مۇقەددەس زېمىنىدا كىۋچىلىۋك ريەنى جاسامەتىلىك، قامەتلىك) بىر قەۋم بار (ئۇلار ئاد قەۋمىنىڭ قالدۇقىي بولغان ئەمالىقەلەر)، ئۇلار چىقىپ كەتمىگىچە بىز ئۇ يەرگە ھەرگىز كىرمەيلىز، ئۇلار ئۇ يەردىلىن چىقسىپ كەتسە چوقۇم كىرىلىزى دېدى (22). اللهدىن قورقىقۇچسلاردىسن بولغان، الله نىڭ (ئىسمان بىلەن تائەتىتىن ئىبارەت) نېمىتىگە ئېرىشكەن ئىكىكى ئادەم (يەنى كالىب ئىبىن يەفۇنىنىم بىلەن يۇشە ئىبن نۇن) ئۇلارغا: «(شەھەرنىڭ) دەرۋازىسىدىن ھىۋجۇم قىلىپ كىبرىىگىلار، (شەھەرنىڭ) دەرۋازىـسىدىن ھىۋجۇم قىلىپ كسرسەڭىلار، چوقۇم غىەلىيە. قىلىـسىلەر، ئەگەر. اللە نىڭ ۋەدە قىلىغان ياردىسىگە) ئىشەنىسەڭلار، اللهغا تەۋەككىل قىلىگىلارى دىدى (B).

عالوا ينوس رافان الدخلة البنافا كالموافقا علامت والمنافقة المستورة في المنافقة المستورة والمنافقة المستورة والمنافقة المنافقة المنافقة والمنافقة المنافقة والمنافقة و

ئۇلار؛ وئى مۇسا! مادامىكى، ئۇلار مۇقەددەس يەردە ئىكەن، بىز ھەرگىز ئۇ يەرگە كىرمەيبىز، سەن يەرب ۋەردىگارىڭ يىلەن يىللە بېرىپ ئىككىڭىلار ئۇرۇپ شۇڭلار، بىز بۇ يەردە ئۆلتۇرۇپ تۇرايلى، دېدى²⁴⁰د مؤسا ديدى: ويسهرؤهردسكسارسم! مهن يسهقهت تۆزەمگە ۋە قېرىنداشلىرىيغىلا ئىگسىيەن، سەن بىز بىلەن (ئىستائىستىڭىدىن باش تارتىقان) قەۋمىنىڭ ئارىسنى ئايرىۋەتكىن»(285)، اللە دېدى؛ وئۇلارنىڭ مؤقه دده س يهرگه كسرسشي 40 يسلنفسيعه هارام قىلىندى، (بۇ جەريانىدا) ئۇلار زېمىندا ئادىشىپ يۇرىندۇ"، ياسىق قەۋم ئۇچۇن قايغۇرمىغىن»⁽²⁶⁷. (ئى مۇھەمبەد!) ئۇلارغا (يەنى ئەھلى كىتابىقا ۋە قەۋمىڭگە) ئادەمىنىڭ ئىكىكى ئوغلى (يەنى ھابىل بىلەن قابىل)نىڭ ھېكايىسىنى راستلىق بىلەن ئوقۇپ بەرگىسن، ئۆز ۋاقتىدا ئۇلار (يەنى ھابىل بىلەن قابىل) ئىككىيلەن قۇربانلىق قىلىغان ئىدى، بىرسى

(يەنى ھابىل)نىڭ قوبۇل بولدى، يەنە بىرسى (يەنى قابىل)نىڭ قوبۇل بولىدى، (قابىل ھابىلة) ومەن سېنى چوقۇم ئۆلتۈرىيەن» دېدى، ھابىل نېستقا دېۋىدى، قابىل: «الله سېنىڭ قۇربانلىت قۇربانلىت قۇربانلىت ئۇلۇر قىلىدى، ئۇلۇر قىلىدى، دەلىلى ئېيتتى: «الله سېنىڭ قۇربانلىت ئۇربانلىقنى) قوبۇل قىلىدۇ (272). ئەگەر سەن مېنى ئۆلتۈرۈشكە قولۇڭىنى سۈزىدىغان بولىڭ (قۇربانلىقنى) قۇبۇل قىلىدۇ (272). ئەگەر سەن مېنى ئۆلتۈرۈشكە قولۇڭىنى سۈزىدىغان دىكارى الله دىن قورقىيەن، قۇلۇگىنى سۈزىدىغان ئۆلتۈرۈكەنلىك گۇناھىئىنى) ۋە سېنىڭ (ئىلكىرىكى) گۇناھىئىنى (يەنى ئاتاڭ ئادەمىنىڭ ئەمرىكە ئۆلتۈرۈكەنلىك گۇناھىئىنى ۋە سېنىڭ (ئىلكىرىكى) گۇناھىئىنى (يەنى ئاتاڭ ئادەمىنىڭ ئەمرىكە ئىلىسىلىتىق قىلىغانىلىنى گۇناھىئىنى) ئۈستىۋگەگە، ئېلىپ ئەھىلىسى دوزاخىلاردىن بولۇرۇشۇقىنى (يەنى ھابىلىنى) بىولۇشۇقىنى ئۇلىتۇرۈپ (دۇنىيا شۇدۇرى (282). ئۇ (يەنى ھابىلىنى) ئۇنىڭىغا قېرىندىشىنىڭ جەستىنى قانداق ۋە ئاخىرەتتە) زىيان تارتقۇچىلاردىن بولدى(683). اللە ئۇنىڭغا قېرىندىشىنىڭ جەستىنى قانداق ۋە ئاخىرەتتە) زىيان تارتقۇچىلاردىن بولدى(683). اللە ئۇنىڭغا قېرىندىشىنىڭ جەستىنى قانداق يەرنى كۆرۈشتە مۇئۇ قاغىدى يۇتى بىلەن) كۆمۈشتە مۇئۇ تاغىدى يولاتى كۆمۈشتە مۇئۇ قاغىدى يولىدى(683). اللە ئۇزىشۇقى ۋە ئىككىي پۇتى بىلەن) يەرنى كۆلدىدى، ئۇ (بۇنى كۆرۈپ)؛ «ۋاي مەن قېرىندىشىنىڭ جەستىنى كۆمۈشتە مۇشۇ قاغىدى چىلىك بولۇشتىن ئاجىز كەلدىدى، ئۇ (بۇنى كۆلدىدى، ئۇ (بۇنى كۆلدىدى، ئۇ (بۇنىڭ بولۇشتىن ئاجىز كۆمۈشتە مۇشۇ قاغىدى جوللىك بولۇشتىن ئاجىز كۆمۈشتە مۇشۇ قاغىدى

^{*} مؤساً ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇئاسىنى اللە ئىجابەت قىلدى، ئۇلارنى زېمىندا 40 يىل ئاداشتۇردى.

مِنْ آخِيلِ لَهِ الْفَعَيْمَا عَلَيْهِ الْسَرَاوِيلِ انَّعْهُ مَنْ اَخْيلِ اللهُ مَنْ اَخْتَلَ الْمَنْ الْمُنْ الْمُلْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ ال

شۇ (يەنى قابىلنىڭ ھابىلنى ناھەق ئۆلتۈرگەنلىكى) سەۋەبىتىن (تەۋراتىتا) ئىسىرائىىل ئەۋلادىخا ھۆگۈر قىلىدۇقىكى، كىسىكى ناھىق ئادەم ئۆلىتۇرسىگەن ياكىي يەر يىۋزىدە، بۇزغۇنىچىلىق ئىلىمىخان بىر ئادەمىنى ئىرلىتۇرسە، ئۇ پىۋتۇن بىر ئادەمىنى تىرىلىدۇرسە (يەنى قۇتىقۇزىا ياكىي ئىلىنانلارنى تىرىلدۇرسە (يەنى قۇتىقۇزىا ياكىي ئىلىنانلارنى تىرىلدۇرگەنىدەك بولىدۇ، پەيغەمبەرسىمانىلىرنى ئىلىپ كەلىدى، شۇنىڭدىن كېيىسىن مۆجىزىلەرنى ئېلىپ كەلىدى، شۇنىڭدىن كېيىسىن ئۇلارنىڭ (يەنى ئىسىرائىلىڭ ئەۋلادىنىڭ) تولىسى (كۇفىرىدا، ئادەم ئۆلتۇرۇشتە) زېمىندا ھەددىدىن

ئاشقۇچسلاردىن بولىدى (الله و ئۇنىڭ رەبۇلىي بىلەن ئۇرۇش قىلىدىغانىلارنىڭ ، يەر يىلۇزىدە بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانىلارنىڭ جازاسى شۇكى، ئۇلار ئىۆلىتۇرۇلۇشى ياكى دارغا ئېسىلىشى ياكى ئوڭ قولىلىرى ۋە سول پۇتىلىرى كېسىلىشى ياكى سۇرگۇن قىلىنىشى كېرەك. بۇ رىەنى جازا) ئۇلار ئىۋچۇن بۇ دۇنىيادا رەسۋالىق رئېلىپ كەلگۇچىدۇر)، ئاخىرەتتە ئۇلار چوڭ ئازابقا دۇچار بولىدۇ(83). سىلەر تۇتۇۋېلىشتىن ئىلگىرى تىدۇبە قىلىغانىلار بېۋىنىڭدىىن مۇستەسنا، بىلىڭىلاركى، اللە مەغىپىرەت قىلىغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھىرىيانىدۇر 642)، ئى مۇمىنىلەر! قىلىش، گۇناھتىن ساقلىنىش بىلەن) يېقىنچىلىقنى تىلەڭلار، اللە غا رتائەت ئىبادەت قىلىش، گۇناھتىن ساقلىنىش بىلەن) يېقىنچىلىقنى تىلەڭلار، اللە يولىدا جىھاد قىلىڭلار⁶⁸³، يەر يۇزىدىكى بارلىق نەرسىلەر، يەنە شۇنىڭدەك بىر ھەسە كېلىدىغان نەرسىلەر كاپىرلارنىڭ بولۇپ، ئۇلار قىيامەت كۇنى (اللە)نىڭ ئازابىدىن قۇتۇلۇش ئۇچۇن ئۇنى فىدىيە قىلىپ بەرگەن تەقدىر-دىيۇ، ئۇلارنىڭ رابۇ فىدىيىسى) قوبۇل قىلىنىدۇر، ئۇلار قىينىغۇچى ئازابقا دۇچار بولىدۇ(88).

ئۇلار دوزاخىتىن چىقىقچى بولىدۇيۇ، ئەللار (ئۇزۇلۇپ ئەسما ھەركىز چىقالىيىدۇ، ئۇلار (ئۇزۇلۇپ قالىيادىنىڭ ئازايىقا قالىدۇ(87). ئۇخىرىلىق ئازايىقا قالىدۇ(87) ئوخىرىلىق قىلىغۇچىي ئەرنىڭ ۋە ئوغىرىلىق قىلىغۇچىي ئايالىنىڭ قىلىدىنىنى بازالاپ، اللە تەرىپىدىن ئوبلىرىنى كېسىڭلار، اللە (ئۆز ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا) كىسىڭلار، اللە (ئۆز ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا) كىسىكى (ئوغىرىلىق قىلىپ كىشىلەرگە) ئۇزىڭ رۇيەنى ئوغىرىلىق قىلىپ كىشىلەرگە) ئۇزىڭ تەۋبىسىنى ئوبۇل قىلىدۇ، اللە ناھايىتى مەغىيرەت قىلغۇچىدۇر، ئاھايىتى مەجىرىباندۇر، (88). بىلمىسىدىكى، ئاسىيانىلارنىڭ ۋە زېسىنىنىڭ

پادىشاملىقى الله غا خاستۇر، الله خالىخان ئادەمگە ئازاب قىلىدۇ، خالىخان ئادەمگە مەغىپىرەت قىلىدۇ، الله مەممە نەرسىگە قادىردۇر ((%). ئى پەيىغەمبەر! دىلىلىرىدا ئىشەنبەي، ئېغىزلىرىدا؛ وگىجان ئېيتتۇق» دەپ قويىدىخانىلار (يەنى مۇناپىقىلار)دىن ۋە يەمۇدىيلاردىن كۇفرىغا (پۇرسەت تاپسلا كۇفىرىنى ئىخومار قىلىشقا) ئالدىرايدىنغان كىشىلەر سېنى غەمكىن قىلمىسۇن، ئۇلار (ئەھجارلىرى توقۇغان) يالىغانىغا قۇلاق سالىدۇ، ساڭما كەلمىكەن (يەنى ئۆچلۇك قىلىپ سېنىڭ سۆرىگە) قۇلاق سالىدۇ، ئۇلار (تەۋراتىنىڭ) سۆزلىرىنىڭ سۆرىگە) قۇلاق سالىدۇ، ئۇلار (تەۋراتىنىڭ) سۆزلىرىنى جەيلىرىدىن ئۆزگەرتىۋېتىدۇ (يەنى اللەنىڭ ئەھكاملىرىنى باشقىلارغا ئالىماشۇر ۋۇپىتىدۇ). ئۇلار: ھۇبۇل قىلىماڭلار، ئەگەر ئۇ بېرىلىمىسە قوبۇل قىلىماڭلار، ئەگەر ئۇ بېرىلىمىسە قوبۇل قىلىماڭلار، ئەگەر ئۇ بېرىلىمىسە قوبۇل قىلىماڭلار، ئەگەر ئۇ بېرىلىمىسە ئوبۇل قىلىماڭلار، ئەگەر ئۇ بېرىلىمىسە ئاللەغا قارشى قولۇڭدىن ھېچ ئىش كەلمەيىدۇ (يەنى ھېچ ئادەم ئۇنىڭدىن گۇمىراھلىقىنى دەبىي ئادەم ئۇنىڭدىن كۇمىراھلىقىنى دەبىش قىلىمان كىشىلەر ئەنە شۇلاردۇر، ئۇلار دۇنيادا رەسۇالىققا، ئاخىرەتتە چوڭ ئازابقا قالدۇدلەك.

سَهُمُونَ الْكَذِبِ الْحُونَ الشُعْبَ وَانَ عَالَمُونَ وَالْعَاعَةُ الْمُعْفِقُونَ الْكَذِبِ الْحُونَ الشُعْبِ وَانْ عَالَمُ الْمُعْفِقُونَ الْمُعْفِقُونَ الْمُعْفِقُونَ الْمُعْفِقُونَ اللهُ اللهُ

تؤلار بالسفائسفا قؤلاق سالسفؤجسلاردؤره زيارا ۋه جازانىغا ئوخشاش) ھاراسنى يىگۇچسلەردۇر. (ئىي مۇھەمىيەد!) ئەگەر ئۇلار سېنىڭ ئالدىڭىغا (دەۋالىشىپ كەلىسە)، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھۆكلۇم قىلىپ قويساڭ، ياكىي ئۇنى رەت قىلىساڭ بولسدۇ (يەنى ئۇلارنىڭ ئارىسدا ھۆكۈم چىقىرىىش ياكىي ئۇلاردىن يۇز ئىۆرۈش سېنىڭ ئىخىتىيارساق)، ئەگەر ئۇلارنى رەت قىلىاڭ، ئۇلار ساڭيا قىلىچە زىيان يەتىكىۋزەلبەيىدۇ (چىۋنىكى اللە سېنى كىشىلەرنىڭ شەررىدىن ساقلايدۇ)، ئەگەر ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم قىلساڭ، ئادىلىلىق بىلەن ھۆكسۇم قىلىغىن، الله ھەقسقەتەن ئادىلىلارنى دوست تؤتىدۇ(42). ئۇلارنىڭ يېنىدا اللەنىڭ ھۆكىسنى ئۆز ئىچىگە ئالغان تەۋرات تۇرسا (يەنى تەۋراتتىكى مۆكۈملەرنى كۆرۈپ تۇرۇپ ئەمەل قىلىمايۋاتسا)، (ئى مۇھەممەد) قانداقچە سېنى ھۆكۈم چىقىرىشىقا تەكىلىپ قىلىدۇ؟ ئانىدىن كېيسى (يىەنى معقسقهت كاشكارا بولغانىدىن كبيسن سبنات

ھۆكمىڭدىن يۇز ئۆرۈيدۇ، ئەنە شۇلار (تەۋراتقىمۇ، ساڭىمۇ) ئىشمەنمىگۈچىىلەردۇر⁽⁴⁸⁾، بىز ھەقسقەتەن (مۇساغا) تەۋراتىنى ئازىل قىلىدۇق، تەۋراتىتا (توغىرا يولىغا يېتەكلەپىدىخان) هسدايەت ۋە نۇر بارە (الله نىڭ ھۆكىمىگە) بويسۇنىغان يەيغەسبەرلەر يەھۇدىيلار ئارىسىدا (تەۋرات بىلەن) ھۆكۈم قىلىدۇ، (يەھۇدىيلارنىڭ) زاھىتلىرى ۋە ئۆلسىالىرىمۇ (ئۆزگەرتىشىتىن) ساقىلاشىقا بۇيرۇلىغان كىتابۇلىلا (يەنى تەۋرات) بويسچە مۆكلۇم قىلىدۇ، ئۇلار تەۋراتىنى (ئىززگەر تىشىتىن ساقىلاشىقا) ئازارەتىچىي ئىندى. رئىي يەھبۇدىيلارنىڭ ئىۆلىسالىرى!) كشبلەردىن قورقباڭلار، مەنىدىن قورقۇڭىلار، مېنىڭ ئايەتىلىرىمىنى ئاز يۇلىغا تېگىشىمەڭىلار (يەنى پۇل-مال، مەنسەپ ۋە پارا ئۈچلۈن ئايەتىلىرىيىنىڭ ھۆكىسنى ئىۆزگەرتىۋەتىمەڭىلار)، كىملەركى الله نازىل قىلغان ئايەتلەر بويىچە ھۆكۈم قىلمايدىكەن، ئۇلار كايىرلاردۇر(44)، ئۇلار (يەنى ئىسرائىل ئەۋلادى)غا تەۋراتتا شۇنداق بەلىگىلىدۇقىكى، جانىغا جان (يەنى ناھەق ئادەم ئۆلتۈرگەن ئۆلتۇرۇلىدۇ)، كۆزگە كۆز ريەنى كىشىنىڭ كىۆزىنى ناھەق قۇيۇۋەتىكەن ئادەمىنىڭ كـۆزى قۇيۇۋېـتىلىـدۇ)، بۇرۇنىغا بۇرۇن (يەنى كىشىنىڭ بۇرنىـنى ناھەق كەسكەننىڭ بۇرنى كېسىلىدۇ)، قۇلاقىقا قۇلاق (يەنى كىشىنىڭ قۇلىقىنى ناھەق كەسكەننىڭ قۇلىقى كېسلىدۇ)، چىشقا چىشى (يەنى كىشىنىڭ چىشىنى ناھەق تىۆككەنىنىڭ چىشى تىۆكىۋلىدۇ) ۋە (كىشىنى) قانداق يارىدار قىلغان بولسا شۇنىداق يارىىدار قىلىنىش بىلەن قىساس ئېلىنىدۇ، كىكى (جىنايەتىچىنى) ئەيۇ قىلىسا (يەنى ئۇنىڭىدىن قىساس ئالمىسا)، بۇ ئۇنىڭ (گۇناھىي)غا كەففارەت بولىدۇ، 111 تازىل قىلغان ئايەتلەر بويىچە ھۆكۈم قىلمايدىغان كىشىلەر زالىملاردۇر(65).

وَهُلِينَاعُنَ الْفَرِهِ مِنْ مِنْ مِنْ مِنْ مَنْ مُسَلِّقًا لِلِمَا مَنْ مُنْ مُسَلِّقًا لِلَمَا مَنْ مُنْ مُسَلِّقًا لِلَمَا الْمُوْلِدُونَ الْفَرْدُونَ الْفَرْدُونَ الْفَرْدُونَ الْفُولِدُونَ الْفُولِدُونَ الْفُولِدُونَ الْفُولِدُونَ الْفُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْفُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْفَرْدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُؤْلِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُولِدُونَ الْمُؤْلِدُونَ اللْمُؤْلِدُونَ الْمُؤْلِدُونَ الْمُؤْلِدُونَا الْمُؤْلِدُونَ الْمُؤْلِدُونَا الْمُؤْلِدُون

ئۇلارنىڭ ريەنى بەنى ئىسرائىل پەيغەمبەرلىرىنىڭ) ئارقىسىدىن ئۆزىسدىن ئىلگسرى نازىل قىلستغان تەق اتىنى ريەنى ئۇنىڭ اللە تەرسىسدىن نازىل قىلىنغانلىقىنى ئېتىراپ قىلغۇچى ئىسا ئىين مەر_ يەمنى ئەۋەتتۇق، ئۇنىڭغا ھىدايەت بىلەن نۇرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىنجىلنى ئاتا قىلدۇق، (ئىنجىل) ئۆزىدىن ئىلگىرى نازىل قىلىنغان تەۋراتنى ئېتىراپ قىلغۇچىدۇر (يەنى ئۇنىڭغا مۇۋاپىقىتۇر)، تەقۋادار-لأرغا مندايەت ۋە يەنىدانەسىھەتىتۇر(483)، ئەھلى شنجللار (يەنى ئاسارالار) الله شنجسلدا ئازىل قسلفان تُهمُكامسلار بويسچه هوْكُوْم قبلسۇن، الله نازىل قىلغان ئايەتلەر بويسچە ھۆكۈم قىلبسخانلار ياسىقلاردۇر(٩٦). (ئى مۇھەسىمەد!) بىز ساڭا ئۆزىد دىن ئىلگىرسكى (ساماۋى) كىتابىلارنى ئېستىراپ قىلغۇچى ۋە ئۇلارغا شاھىت بولغۇچىي ھەق كىتابنى (يەنى قۇرئانىنى) نازىل قىلىدۇق. (ئىي مۇھەم عهدا) تؤلارنىڭ ئارىسدا الله ساڭا نازىل قىلغان

قۇرئان (ئەھكامى) بويسچە ھۆكۈم قىلفىن، ساڭا كەلگەن ھەقتىن بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ نەپسى خاممىلىرسغا ئەگەشېسكىن. (ئى ئۇمەتلەرا) سلەرنىڭ ھەربىرىڭىلارغا بىر خىل شەرىئەت ۋە ئوچۇق يول تەيىن قىلدۇق. ئەگەر الله خالسا، ئەلۋەتتە، سلەرنى بىر ئۇمسەت قىلاتىتى (يەنى بۇنۇن ئىنىانلارنى بىر دىندا قىلاتتى). لېكىن الله سلەرگە بەرگەن شەرىئەتلەر بارىسدا سلەرنى سىناش ئۇچۇن (كۆپ ئۇمبەت قىلىپ ئايرىدى). ياخشى ئىشلارغا ئالدىراڭلار. ھەمبىڭلار اللەنىڭ دەركاھىغا قايىسىسلەر، سىلەر ئىختىلاپ قىلىشقان نەرسلەرنى (ئۇنىڭ قايىسى ھەق، قايسى نامەق ئارىسىدا اللە ساڭا نازىل قىلغان قۇرئانىڭ بويىچە مۆكۈم قىلغىن، ئۇلارنىڭ ئەپسى ئارىسىدا اللە ساڭا نازىل قىلغان قۇرئانىڭ بەر قىسىسىدىن سېنى ۋازكەچۇرۇشىدىن ساقلانغىن. ئەگەر ئۇلار (اللە ساڭا نازىل قىلغان ھۆكۈسدىن) يۈز ئۆرۈسە جۇزلارنىڭ بىر قىسىمىدىن سېنى دۇرغۇرۇسىدىن ساقلانغىن. ئەگەر ئۇلارنىڭ بىر قىسىم گۇناھىلىرى تۇپسەيىلىدىن للە ئۇلارنىڭ بىر قىسىم گۇناھىلىرى تۇپسەيىلىدىن اللە ئۇلارنى جازلاشىنى ئىسرادە قىلىدۇ. شەكلىرنىڭ بىر قىسىم گۇناھىلىردىن ئۇرغۇنى پاسقىتۇر (يەنى مۇھەسمەدا) بىلگىنكى، ئۇلارنىڭ بىر قىسىم گۇناھىلىردىن نۇرغۇنى پاسقىتۇر (يەنى جۇمكۈچسلەردىكارىنىڭ تائىدىن باش تارتىپ، ھەققىم خىسلاپىلىق قىلىدۇ؟ (اللەغا) پىمرۋەركىلەردىن ئۇرغۇنى پاسقىتۇر (يەنى . يۇمكۈچسلەردۇر) (ئالەغا) يېرىكىرىنىڭ تەلەپ قىلامدۇ؟ (اللەغا) چېرىگۈچسلەردۇر) (ئالەغا) چېرىگۇچسلەردۇر) قۇلارنىڭ تەرەسىدى تەلەپ قىلامدۇ؟ (اللەغا) چېرى ئىشىنىدىدىغان قەۋمىنىڭ نەۋەرىنىڭ دەۋرىنىڭ ھىۋكىۋەدە اللەدىنىمۇ ئادىل كىم باردىلىدى

الله الذين استوالات وندا المهدّة والعُمْلَم عافياً وَ العُمْلَم عافياً وَ العُمْلَم عافياً وَ العُمْلَم عافياً وَ العُمْلَم عالمُهُ وَالعُمْلِمِينَ وَعَرَى الدِينَ عَلَيْ وَالعُمْلِمِينَ وَعَرَى الدِينَ عَلَيْ وَاللهُ لَا عَمْلُهُ مَا الدِينَ فِي الْمُعْلِمِينَ وَعَرَى الدِينَ فِي الْمُعْلِمِينَ وَعَرَى الدِينَ عَلَيْ مَا الدِينَ فِي اللهِ عَلَيْ اللهِ اللهِ عَنْ المَعْلِمُونِ مَنْ اللهِ اللهِ عَنْ اللهِ اللهِ عَنْ اللهِ اللهِ عَنْ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ ا

ئى مۆمىنلەر! يەھۋدىي ۋە ئاسارالارنى دوست تۆتـ
ماڭلار. ئۇلار بىر -بىرىنى دوست تۆتىدۇ. سىلەردىن
كىمىكى ئۇلارنى دوست تۆتىدىكەن، ئۇمۇ ئەنە
شۇلاردىن سانىلىدۇ، الله زالىم قەۋمنى ھەقىقەتەن
ھەدايەت قىلمايدۇ⁽⁶⁸⁾. دىللىرىدا كېسەللىك (يەنى
مۇناپىقلىق) بارلارنىڭ (زامان ئۆزگىرىپ كاپىرلار
دىن قورقىمىز دەپ، ئۇلار بىلەن دوست بولۇشقا
ئالدىرىغانلىقىنى كۆرسەن، ئاللە (رەسۇلۇلىلاغا،
مۇسۇلىمانىلارغا) غەلىيە (يەنى مەكىكىنى پەتىھى
مۇسۇلىمانىلاغا، غەلىيە (يەنى مەكىكىنى پەتىھى
ئۇلارنىڭ مۇناپىقلىقىنى پاش قىلىشىنى) مەيدانغا
ئەرنىڭ دۇشبەنلىرىنى دوست تۇتقانلىقى) مەيدانغا
ئەرنىڭ دۇشبەنلىرىنى دوست تۇتقانلىقى) ئۇچۇن

مؤسولهانلارغا قىلغان ھىيلە-مىكرى پاش قىلىنغانىدا) مۆسىنلەر (بىر-بىرىگە): «سىلەر بىلەن چوقۇم بىللە ئىكەنلىكلىرىگە اللە نامى بىلەن قاتىتىق قەسەم ئىنچشكەنىلەرمۇ شۇ كىنشىلەرمۇ؟ «دەيدۇ. ئۇلارنىڭ (يەنى مۇناپىقلارنىڭ) قىلغان ئەمەللىرى بىكار بولدى، ئۇلار (دۇنيا ۋە ئاخىرىتتە) زىيان تارتقۇچى بولدى(65). ئى مۆمنىلەر! سىلەردىن كىسكى مۆرتەد بولسدىكەن، اللە (ئۇنىڭ ئورنىغا) الله ئۇلارنى دوست تۇتىدىغان، ئۆلارمۇ اللەنى دوست تۇتىدىغان، مۆمنىلەرگە كۆيۈنىدىغان ۋە مالامەت قىلغۇچىنىڭ كۆيۈنىدىغان، كاپىرلارغا شەپقەتسىز، اللەنىڭ يولىدا جىھاد قىلىدىغان ۋە مالامەت قىلغۇچىنىڭ مالامىتىدىن قورقبايدىغان بىر قەۋمنى كەلتۇرىدۇ. بۇ (يەنى يۇقىرىدىكى سۇپەتلەر بىلەن سۈپەتلىلىنىش) اللەنىڭ پەزلىدۇركى، (اللە) ئۇنى (بەندىلىرىدىن) خالىغان كىشگە بېرىدۇ، اللە (نىڭ پەزلى) كەڭدۇر، (اللە) ھەممىنى بىلگۇچىدۇركە، شۇبھىسىزكى، سىلەرنىڭ دوستۇڭلار اللە دۇر، اللەنىڭ رەسۇلىدۇر ۋە مۆسنىلەردۇركى، مۆسىنلەر تەئىدىل ئەركان بىلەن ناماز تۆتىدىكەن، ئالەنى، اللەنىڭ بەيىغەسبىرىنى ۋە مۆسنىلەرنى دوست تۇتىدىكەن، لاردۇركە، كەكىل باللەنى، اللەنىڭ بەيىغەسبىرىنى ۋە مۆسنىلەرنى دوست تۇتىدىكەن، خاللەنىڭ جامائەسىدىنىدۇر). اللەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، اللەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، اللەنىڭ بالەنى، اللەنى، اللەنى، اللەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنى، اللەنىڭ بالەنى، اللەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرىكى، ئۇر اللەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنىڭ جامائەسىدىنىدۇرى، ئالەنىڭ بالەنىڭ بالەنىڭ بالەنى، ئالەنىڭ بالەنى، ئالەنىڭ بالەنىڭ بالەنى، ئالەنىڭ بالەنى، ئالەنىگىدىلى ئەللەنى، ئالەنى، ئالەنىڭ جامائەسىدىنىدىدىنى ئالەنى، ئالىنىنىڭ ئالەنى، ئالەنى، ئالەنى، ئالەنى، ئالەنى، ئالەنى، ئالىنىنىنى ئالىنىنى ئالەنى، ئالەنى، ئالەنى، ئالەنى، ئالەنى، ئالىنىنى ئالىنىنى ئالەنى، ئالىنىنى ئالىنىنى ئالەنى، ئالىنىنى ئالىنىنى ئالىنىنى ئالىنىنىدىدىدى ئالىنىنى ئالىنى ئالىنىنى ئالىنىنى ئالىنى ئالىنى ئالىنىنىدى ئالىنىنى ئالىنىدى ئالىنىنى ئالىنىدى ئالىنىدا ئالىدىن

ئى مۆمىنلەر! سىلەردىن ئىلگىرى كىتاب بېرىلگەك لەر (يەنى يەھبۇدىيلار ۋە ئاسارالار)دىيى دىنىڭد لارنى مەسخىرە ۋە ئويۇنچۇق قىلغانىلارنى دوست قىلىۋالباڭلار. ئەگەر (ھەقىقىي) مۆسىيى بولساڭلار، اللەدىن قورقۇڭىلار⁽⁷⁵⁾. سىلەر ئاسازغا جاقسرغان (يەنى ئەزان ئېيىتغان) چېشڭلاردا، ئۇلار نامازنى شۇنىڭ ئۇچۇنىكى، ئۇلار (نامازنىڭ ھېكىيىتىنى ۋە ئامازنىڭ ئەپسىنى پاكلاشتىكى غايىسىنى) چۈشەن مەس قەۋىدۇر (760. (ئى مۇھەمسەد!) ئېيتقىنكى، دئى ئەھلى كىتاب! (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ئاسارالار جامائەسى) پسەقەت بىزنىڭ اللە غا، بىزگە ئازىىل قىلىنغان كىتابقا (يەنى قۇرئانغا)، بۇنىڭدىن ئىلگىرى رېيغەمبەرلەرگە) ئازىل قىلىنغان كىتابلارغا ئىمان

المُهُا الذين المُغُوال تَعْهُ وَالدِين الْعَنْفُوا فِيكُمُّ مُؤُوا الدِين الْعَنْفُوا فِيكُمُّ مُؤُوا الدِين الْعَنْفُوا فِيكُمُّ مُؤَا الدُين الْعَنْفُوا فِيكُمُّ وَالْمُعُوال الْعَنْفُول الْعَنْفُون الْمُعْمَلُ الْعَنْفُون الْمُعْمَلُ الْعَنْفُون الْمَعْمُ الْمُعْمِلُ الْعَنْفُون الْمَعْمُلُون الْمُعْمُلُون اللّينا وَمَا المُؤَوا وَلِيسًا فَلِهِ مَنْ الْمَعْمُلُون اللّهَ اللّهِ مَنْ الْمُعْمُلُون اللّهُ اللّهِ مَنْ اللّهُ اللّهُ وَمَا الْوَل اللّهُ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَاللّهُ وَمَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَعْمِلُ اللّهُ وَمَعْمِلُ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّه

ئېيتقانلىقىمىز ئۇچۇن ۋە سىلەرنىڭ كۆپچىلىكىڭلار پاسىق بولغانلىقىڭلار ئۇچۇن، بىزنى ئەيبىلەمسىلەر؟هرافق) (ئى مۇھەمبەدا) ئېيتقىنكى، وسىلەرگە اللەنىڭ نەزىرىدىكى بۇنىڭدىنىۋ يامان جازانى
ئېيتىپ بېرەيبۇ؟ (ئۇ شۇنداق) كىشىلەرنىڭ (جازاسكى)، اللە ئۇلارنى رەھبىتىدىن يىراق قىلدى ۋە
ئۇلارغا غەزەپ قىلدى، اللە ئۇلارنىڭ بىر قىسبىنى مايبۇن ۋە چوشقا قىلدى، بىر قىسبىنى شەيتانغا
ئېلادەت قىلىدىغان قىلىدى، ئەنە شۇلارنىڭ ئورنى ئەڭ يامانىدۇر (يەنى دوزاخىتۇر)، (ئۇلار)
توغىرا يولىدىن ئەڭ ئاداشىقاندۇرە⁽⁶⁰⁾، (يەھۇدىيلارنىڭ مۇناپىقىلىدى) يېسنىڭىلارغا كەلىگەن
چاغدا، بىز ئىبان ئېيتىتۇق، دەپىدۇ، ۋاھالەنىكى، ئۇلار (ئى مۇھەمبەد! يېنىڭغا) كۇفىرى
بىلەن كىرىپ كۇفىرى بىلەن چىقىپ كەتتى (يەنى سەنىدىن ئاڭلىخان ئىسلىمىدىن بايىدىلانـ
بىلىدۇردەى. ئالارنىڭ يوشۇرغان نەرسىسىنى (يەنى نىغاقىنى ۋە كۇفىرىنى) ئوبدان
بىلىدۇردەى. ئالارنىڭ يوشۇرغان نەرسىسىنى (يەنى نىغاقىنى ۋە كۇفىرىنى) ئوبدان
بىلىدۇردەى. ئۇلارنىڭ يوشۇرغان نەرسىسىنى (يەنى نىغاقىنى ۋە كۇفىرىنى) ئوبدان
ئۆلۇم سېلىشقا ۋە ھارام يېيىشكە ئالدىرايدىغانلىقىنى كۆرسىدى، ئۇلارنىڭ قىلىسىش

وقالي اليهود يناهله مغالة غلث أين مو مؤلفايها وقالي اليهود يناهله مغالة غلث أين مو مؤلفايها وقالي بن مستويغ ينظ عن يت يته ويترين فالها ويتم المناهلة ويتم يته ويتم يته ويتم المناهلة من المتعالمة المناهلة المناهلة ويتم المناهلة المناهلة ويتم يته المناهلة المناهلة ويتم يته المناهلة ويتم يته المناهلة ويتم المناهلة والمناهلة ويتم المناهلة والمناهلة ويتم المناهلة والمناهلة ويتم المناهلة والمناهلة والمناهلة

يەھۇدسىلار: واللەنىڭ قولى باغىلاقلىقىتۇر (يەنى الله بېخىلدۇر ياكى يېقىردۇر) « دېدى. يەھۇدىيلار ـ نىڭ قوللىرى باغلانسۇن! ئۇلار بۇ سۆزلىرى سەۋەب لمك اللهنىڭ رەمىشدىن يىراق قىلىندى، ئەمەلدە الله نبك ثبككي قولى أتوجية قبتؤره قانبداق خالسا شۇنداق رىزىق بېرىدۇ، پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن ساڭا ئازىل قىلىنغان قۇرئان ئۇلارنىڭ كۆپچىلىكىدە يامانلىق بىلەن كۇفرىنى ئاشۇرىدۇ (يەنى ئۇلارنىڭ ساڭا دۇشھەنلىكىنى ۋە قۇرئاننى ئىنىكار قىلىشىنى زىيادە قىلىدۇ). بىز ئۇلارنىڭ ئارىسغا قىيامەتكىچە داۋاملىشىدىغان ئۆچبەنلىك ۋە دۇشبەنلىكىنى سال دۇق، ئۇلار ھەرقاچان (رەسۇلۇللاغا قارشى) ئۇرۇش ئوتىنى ياقماقچى بولسا، الله ئۇنى ئۆچۈرىدۇ، ئۇلار يەر يۇزىدە (ئىسلامغا سۇيىقەست قىلىش ۋە مۇسۇل مانلار ئارىسىدا يىتنە قوزغاش بىلەن) بۇزغۇنچىلىق قىلىپ يۇرىدۇ، اللە بۇزغۇنچىلىق قىلىغۇچىلارنى ياقتۇرمايدۇ (64). ئەگەر ئەملى كىتاب ريەنى يەھۇ ـ

دىيلار ۋە ئاسارالار) راللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ھەقىقىي) ئىبان ئېيتسا ۋە رازالى چەكلىگەن ئىشلاردىن) پەرھىز قىلىدا ئىدى، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بىز چوقۇم كەچۈرەتتۇق، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بىز چوقۇم كەچۈرەتتۇق، ئۇلارنىڭ كۇرەدىكارى ئازىلېسەتىلىك جەننەتىكە كىرگۈزەتتۇق،گەگەر ئۇلار تەۋراتقا، ئىنجىلغا ۋە پەرۋەردىكارى تەرىپىدىن ئۇلارغا ئازىل قىلىنغان باشقا كىتابلارغا ئەمەل قىلىدا ئىدى، ئۇلار چوقۇم ئۈستىلىردىدىن ۋە ئاياغلىرى ئاستىدىن يەر ئىدى رومنى ئۇلارغا ئاسىبان -زېيىنىدىن كەڭ رىزىق بېردى ئۇلارنىڭ ئۇرۇنىدىن بىر ھامائە رومنى بۇمەمبەد ئەلەپىسىالامغا ئىبان ئېيتقانلار) توغرا يولدىدۇر. دىگارنىڭ تۇرۇنىلىدىن ساڭا ئازىل قىلىنغان ئەمكاملارنىڭ ھەمىيىسىنى يەتكۈزگىن، ئەگەر تولۇق يەتكۈزمىسەڭ، اللە تاپۇرغان ۋەزىپىنى ئادا قىلىنغان بولسەن. اللە سېنى كىشىلەرنىڭ زىيانىكە ئېيتقىنكى، دۇلى ئەھىلى كەتتاب! رومنى يەمۇدىيلار ۋە ئاسارالار) سىلەر تەۋراتقا، ئىنجىلغا ۋە ئېيتىنكى، دۇلى ئەھىلى كىتاب! رومنى يەمۇدىيلار ۋە ئاسارالار) سىلەر تەۋراتقا، ئىنجىلغا ۋە سىلەرگە پەرۋەردىكارىڭلاردىن ئازىل قىلىنغان كىتابقا رەنىي قۇرئانغا) تولۇق ئەمەل قىلىمىنچە، سىلەر تېرانغا ئالغۇدەك دىنىدا بولغان بولىلىسىلەرى، پەرۋەردىكارىڭدىن ئازىل قىلىنغان كىتابقا رەنىي ئامۇرسىۋ، كاپىر قۇرئانغا) تولۇق ئەمەل قىلىمىنچە، شەكلىرى ئۇلارنىڭ كۆپىچىلىدىدى يامانىلىق ۋە كۈفرسنى ئاشۇرىدۇ، كاپىر قەۋم ئىۋچۇن

مۆمىنلەردىن، يەھۇدىيلاردىن، پەرىشتىلەرگە ۋە يۇل تۇزلارغا چوقۇنغۇچىلاردىن، ئاسارالاردىن اللەغا ۋە ئاخىرەت كۇنىگە ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەل قىل غانلارغا (كەلگۇسىدىن) غەم قىلىش، (كەتكەنگە) قايى غۇرۇش يوقتۇر(⁽⁶⁹⁾، بىز بەنى ئىسرائىلدىن ھەقىقەتەن چىن ئەھدە ئالىدۇق. ئۇلارغا ردىننىڭ ئىشلىرىنى بايان قىلىپ بېرىش ئۇچبۇن) پىەيغەسبەرلەرنى ئەۋەتىتۇق، ئۇلارغا ھەرقاچان بىرەر پىھىغىمىسەر ئۇلار ياقتۇرمايدىغان ئەھكامنى ئېلىپ كەلسە، (ئۇلار پەيغەمبەرلەرنىڭ) بىر بۆلۈكىنى يالغانچى قىلدى، بىر بۆلۈكىنى ئۆلتۈردى(٢٥٥)، ئۇلار، (بىز ئىسرائىل ئەۋلادى پىدىغىمىبەرلەرنى ئىۆلىتىۋرۇش بىلەن) ئازابىقا دۇچار بولىمايىمىز، دەپ ئويىلىدى، ئۇلار كور بولىدى (يەنى ھەقىقەتىنى كۆرمىدى)، ئۇلار گاس بولىدى (يەنى ھەقسقەتىنى ئاڭسلىمىدى)، ئاندىن كېيسىن (ئۇلار تەۋبە قىلدى)،اللە ئۇلار-نىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ نۇرغۇنى يەنە (مەقىنى كۆرۈشىتىن) كور بولىدى،

يەنە (پەند نەسمەت ئاڭلاشتىن) كاس بولىدى، الله ئۇلارنىڭ قىلىۋاتىقان ئىشلىرىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (٢٦). شۇبھىسىزكى، الله مەريەمىنىڭ ئوغىلى ئىسادۇر، دېگۇچسلەر كاپىر بولدى، ئىسا: «ئى يەنى ئىسرائىسل! مېسنىڭ پەرۋەردىكارىم ۋە سىلەرنىڭ پەرۋەردىسكارىڭلار بولغان اللَّهُ عَا تُبَادِهُ قَلْمُكُلِّرِهُ كَنِيكُمُ اللَّهُ عَا شَهِرِيكُ كُولِيَوْرِيدِيكُهُنْ (يَعْنَى اللَّهُ دَسَنَ غَعَيْرِيكُهُ ئىلام دەپ ئېتىقاد قىلىدىكەن)، الله ئۇنىڭغا جەنىنەتىنى ھارام قىلىدۇ، ئۇنىڭ جايى دوزاخ بولىدۇ» زالىملارغا ھېچبىر مەدەتكار (يەنى الله نىڭ ئازابىدىن قۇتۇلدۇرغۇچى) بولىايدۇ» دېدى⁽⁷²⁾، الله ئۈچ ئىللاھىنىڭ بىرسدۇر، دېگۈچسلەر شەكسىز كاپىر بولىدى. بىر ئىللاھىتىن باشقا هېچ ئىلاھ يوقتۇر. ئەگەر ئۇلار ئېيتىۋاتقان سۆزلىرسىدىن قايتمىسا، ئۇلارنىڭ ئىچسىدىكى كاپىر بولغانلار (دۇنىيا ۋە ئاخىمرەتىتە) قاتتىق ئازابقا قالىدۇ (⁷⁸⁾. ئۇلار اللَّمغا تەۋبە قىلمامدۇ؟ الله دسن معفي مردت تعلم قبلها مدؤ؟ الله (تعوبه قبل خوج الأرغا) ناها يستى معفيره ت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھىرىبانىدۇر(٢٩٥). ھەريەم ئوغىلى ئىسا پەقەت (ئۆتكەن پەيغەمبەرلەرگە ئوخشاش) پەيغەمبـەردۇر، ئۇنىڭـدىن ئىلـگىرى نۇرغۇن پەيغـەمـبەرلەر ئۆتكەن، ئۇنىڭ ئانىسى ناھايىتى راستچىل خوتۇنىدۇر، ئۇ ئىككىسى تاماق يەيتىتى (يەنى ئۇلارمۇ باشقا مەخلۇقلارغا ئوخشاشلا كوّش، سوّقماك، تومؤر ۋە پىمىلەردىن تەركىب تابىقان ئىدى)، ئۇلارغا (يەنى ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنىڭ باتىلىلىقىنا) ئايەتىلىرىمىزنى قاتىداق بايان قىلىندىنائى المقسمينة قارمضين؛ كالمدين تؤلارنيك مدقتين قائداق باش تارتقائيلقينا قارمضين (75).

 (ئى مۇھەمبەدا) وسىلەر الله دىن باشقا، سىلەرگە پايدا ــ زىيان يەتكۇزۈشكە قادىر بولالىيدىغان نەرسىلەر كە چوقۇنامسلەر؟ دېگىن. الله بولسا (سۆزۈڭد لارنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ئەمۋالىڭلارنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (140 مۇلى ئەملى كىتابا رەۋىشتە چەكتىن ئېشىپ كەتبەڭلار، ئىلگىرى ئۆزلىرى يولدىن ئاداشقان قەۋمنىڭ ئەپسى خاھمىلىرىغا ئەكەشسەڭلار، ئىلگىرى ئۆزلىرى يولدىن ئاداشقان قەۋمنىڭ ئەپسى خاھمىلىرىغا ئەكەشسەڭلار، دېگىن (177). بەنى ئىسىرائىلىدىن كاپسىر بولغانىلارغا داۋۇدنىڭ ۋە مەريەم ئوغىلى ئىسانىڭ تىلى بىلەن (يەنى زەبۇردا ۋە ئىنجىلدا) ئىسانىڭ تىلى بىلەن (يەنى زەبۇردا ۋە ئىنجىلدا)

ئۇچرىشى) ئۇلارنىڭ ئاسىيلىق قىلغانلىقلىرى ۋە ھەددىدىن ئېشىپ كەتكەنلىكلىرىدىن بولدى(78. ئۇلار ئۆزلىرى قىلىغان يامان ئىشلاردىن بىر بىرىنى توسىايتىتى؛ ئۇلارنىڭ قىلىشلىرى نېمىد دېگەن يامان((78) ئۇلار (يەنى يەھبۇدىيلار)نىڭ ئىنچىدە نۇرغۇنىلىرىنىڭ كاپىسرلارنى (يەنى رەسۇلۇللانى ۋە مۇسۇلىيائلارنى ئۆچۈن ئالدىن تەييارلىغان ئەمەلىلىرى ئېسىدېگەن تۇتقانلىقىنى كۆرسەن. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى ئۈچۈن ئالدىن تەييارلىغان ئەمەلىلىرى ئېسىدېگەن يامان! (بۇ ئەمەلىلەر) ئۇلارغا الله نىڭ غەزسېسنى ئېلىپ كەلىدى. ئۇلار مەڭگۇ ئازابىقا قالىمۇچىلاردۇر((88) . ئەكەر ئۇلار اللەغا، پەيىغەمبەرگە ۋە پەيىغەمبەرگە نازىىل قىلىنغان كىتابقا ئىمان ئېيتىا ئىدى، كاپىرلارنى دوست تۇتمايىتى، لېكىن ئۇلارنىڭ تولىسى پاسقى ئادۇر((88) . (ئى مۇھەمەد!) يەھۇدىيلار ۋە مۇشرىكلارنىڭ مۆمىنلەرگە ھەمبىدىن قاتتىق دۇشمەن ئىكەنلىكىنى چوقۇم بايقايسەن، بىز ناسارا دېگەن كىشىلەرنىڭ دوستىلۇق جەھەتىتە مۆمىنلەرگە ھەمبىدىن يېقىن ئىكەنلىكىنىۋ چوقۇم بايقايسەن، بۇ، ناسارالارنىڭ ئىچىدە ئۆلسالار، راھىلار، بولغانلىلىقى ۋە (ھەقىنى قوبۇل قىلىشتا) تەكەببۇرلۇق قىلىمايدىغانلىقىلىرى ئۇچۇنىدۇرىكا.

(يەتتىنچى يارە)

ئۇلار پەيىغەمىيەرگە ئازىل قىلىنىغان قۇرئانىنى ئاڭلىغان چاغلىرىدەن مەقسقەتنى تونۇغانلىقلىرىدەن، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىن ياش قۇيۇلغانلىقىنى كۆرسەن، ئۇلار ئېيتىدۇ: «رەبېسىمزە بىز ئىسان ئېيتىتۇق، بىزنى (پەيغەمبىرىڭىنى، كىتابىڭىنى) ئېتسراپ قىلىغۇچىلار قاتارىدا قىلىغىنى ئەتقەلىمىنىڭ قاتارىدا (جەنئەتكە) كىرگۇزۇشىنى ياخىشى ماللۇكى، بىز پەرۋەردىگارسىمىزنىڭ بىزنى ياخىشى ئۇسد كىلىدىن تاتارىدا (جەنئەتكە) كىرگۇزۇشىنى ئۇسد ئۇلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىدىغان قىلىدىنى ئۇستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىدىغان جەنئەتلەر بىلەن مۇكاپاتلاپىدۇ، ئۇلار جەنئەتلەردى

وَإِذَا اللهِ عُواامًا اللهِ لَ إِلَى التَّوْسُولُ لِمَّنَى المَيْمُ عَلَيْمُ اللهُ وَلَا اللهُ عَلَيْهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ اللهُ وَاللهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ

مەڭگۇ قالسدۇ. ياخشىلىق قىلىشۇچەسلارغا بېرسلىدىخان مۇكاپات ئەنە شۇ⁽⁸⁸⁾. كاپىسر بولغانىلار، بىزنىڭ ئايەتسلىرىسىزنى يالغانىغا بېرسلىدىخان مۇكاپات ئەنە شۇ⁽⁸⁸⁾. كاپىسر بولغانىلار، بىزنىڭ ئايەتسلىرىسىزنى يالغانىغا چىستارغانىلار دوزاخ ئەھلىدۇر⁽⁸⁰⁾. ئى مۇمىللەر! لاللە سىلەرگە ھالال قىلىغان ياڭ ئۆزەڭلارغا) ھارام قىلماڭلار، (اللە بەلگىلەپ بەرگەن) چەكىتىن ئاشىماڭلار، اللە چەكىتىن ئاشىماڭلار، اللە چەكىتىن ئاشىماڭلار، سادر ئىمان ئېيتىقان اللە سالەرگە رىزىق قىلىپ بەرگەن ھالال، ياڭ نەرسىلەردىن يەڭلار، سىلەر ئىمان ئېيتىقان اللەغا تەقۋادارلىق قىلىڭلار⁽⁸⁰⁾. اللە سىلەرنى سەھۋەنلىك بىلەن قىلغان قەسىمىڭلار ئۇچۇن جاۋابكارلىققا تارتىليدۇ، لېكىن سىلەرنى قەسىتەن تائىلەڭلارغا بېرىدىغان ئوتتۇرا دەرىجسلىك تاماق بىلەن ئون مىسكىنىنى بىر ۋاخ غىزالانىدۇ—ئائىلەڭلارغا بېرىدىغان ئوتتۇرا دەرىجسلىك تاماق بىلەن ئون مىسكىنىنى بىر قۇر كىيىس ئائىلەڭلارغا بېرىدىغان يەر قۇر كىيىس بېرىشتۇر، ياكى ئۇلارغا (يەنى ئون مىسكىنىڭ بەدىنىنىنى يېپىپ تۇرىدىدىغان) بىر قۇر كىيىس بېرىشتۇر، ياكى بىر قۇل ياكى بىر چۆرىنى ئازاد قىلىشتۇر، كىسكى بۇنىداق قىلىشقا كۇچى يەتىسە، ئۇچ كۇن روزا تۇتۇش لازىم، بۇ ئەنە شۇ ئىچكەن قەسىمىڭلارنى بۇزغانىلىقىڭلارنىڭ شۇرۇر قىلىشىڭلار ئالە ئايەتلىرىنى سىلەرگە ئەنە شۇنداق بايان قىلىدۇ⁽⁸⁰⁾. كەنغارىتىدۇر، قىلىدۇرقى بىلىدىنىڭ شۇرۇر قىلىشىڭلار ئالە ئايەتلىرىنى سىلەركە ئەنە شۇنداق بايان قىلىدۇ⁽⁸⁰⁾.

ە پەيغەمبەر ئەلەيغىسىالامنىڭ ساھابىلىرىدىن بىر قىسم كىشىلەر ئۆزلىرىنى ئاختا قىلىىۋېتىش، **كۆش** يېمەسلىك، ئاياللارغا يولىماسلىق نىيتىگە كەلگەن ئىدى، بۇ توغرىدا بۇ ئايەت نازىل بولغان.

يَقْ اللَّهُ وَاللَّهُ اللّهُ النّهُ وَالنّهُ وَالنّهُ الْهُ وَالنّهُ الْهُ وَالنّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الل

ئى مۇمىللەر! ھاراق ئىچىش، قىمار ئويناش، بۇتلار (يەنى چوقۇنۇش ئۈچۈن تىكلەنگەن تاشلار)غا چوقۇ_ نۇش، يال ئوقلىرى بىلەن يال سېلىش شەيتانىنىڭ ئىشى، ياسكىنا قىلىقلاردۇر، بەختكە ئېسرىشىشىڭلار ئۇچبۇن شەيىتاننىڭ ئىشىدىن يىراق بولۇڭلار⁽¹⁰⁾، شەيستان ھاراق، قىلى ئارقىلىق ئاراڭىلاردا دۇشىيەنلىك، ئاداۋەت تۇغىدۇرماقچى، سىلەرنى نامازدىن ۋەاللەنى ياد ئېتىشتىن توسىاقچى بولىدۇ، سلهر تُعمدي (هاراقتين، قيماردين) يانمامسلهر؟(١٩٥ الله غا ۋە يەيغەمبەرگە ئىستائەت قىلىڭلار، رئۇلارغا مؤخيا لسيه تنجيليك قبليثنين ههزهر فيلتثلاره ئەگەر (ئىتائەت قىلئىتىن) باش تارتىساڭىلار، بىلىڭلاركى، رەسۇلسىنزنىڭ مەسئۇلىيىتى پەقەت ئوچۇق تەبىلىغ قىلىشىتۇر⁽¹⁹²⁾، ئىمان ئېسىتىقان ۋە ياخشى ئەمەلىلەرنى قىلىغان كىشىلەر (ھيارام قىلىنىمىغان نەرسىلەرنى) يېسە، ئىچسە ھېچ

گۇناھ بولياندۇ، قاچانكى ئۇلار (مارام نەرسلەردىن) ساقلانسا، ئىيانىدا ۋە ياخشى ئەمەللىرىدە ئىزچىل بولسا، ئاندىن (مارام قىلىنغان نەرسلەردىن) يەنە ساقلانسا ۋە مارام دەپ ئېتىقاد قىلسا، ئاندىن (مارام قىلىنغان نەرسلەردىن داۋاملىق) ساقلانسا ۋە ياخشى ئىئلارنى قىلسا، الله ياخشى ئىئلارنى قىلسا، الله ياخشى ئىش قىلغۇچسلارنى دوست تۆتسدۇ⁽⁸⁸³، ئى مۆسنىلەر! كۆرمەي تۇرۇپ الله دسن قورقىدىغانى بىلىن ئوۋلىنىدىخان بىرئاز ئوۋ بىلەن الله سىلەرنى چوقۇم سىنايدۇ، كىسكى بۇنىڭدىن كېيسىن مەددىدىن ئاشسا (يەنى ئىمرامدا تۈرۇپ ئوۋ ئوللىرنى ئوۋلسا)، ئۇ قىيىنغۇچى ئازايقا دۇچار بولىدۇ⁽⁹⁴³، ئى مۆسنىلەر! سىلەر ئوۋلىغان مايۋانلارنى ئىسسامىدا ياكى مەرەمىدە تۆرۈپ ئوڭ ئىلىنىڭ جازاسى ئىكىكى ئادىسل كىسسىنىڭ ئۇتۇردىدىكەن، ئىشنىڭ ۋابالنى تېتىشكى ئۇچۇن، ئۇنىڭ جازاسى ئىكىكى ئادىسل كىسسىنىڭ بامالىش بويىچە ھېلىقى ئۇلتۇردۇلگەن ئۇۋغا ئوخشاش ئۆي ھايۋانلىرىدىن بىرنى كەبىگە ئېلىپ بېرىس يۆرىسىدىن مىسكىنىلەرگە ئاش بېرىسى يۆرىسىدىن مىسكىنىلەرگە ئاش بېرىسىتۇر، ياكى ھەر مىسكىنىگە بېرىدىنغان ئاشنىڭ باراۋسىرىگە بىر كۈن روزا تۆتۈشتۇر. بېرىشىنىڭ باراۋسىرىگە بەر كۈن روزا تۆتۈشتۇر. بولىنىلار، بۇنى) اللە ئەپۇ قىلىدى، كىسكى قايتا گۇناھ ئۆتكۈزسە (يەنى قايتىلىدىنى) جازالىغۇچىدۇر⁽⁸⁸³، ئۆلتۈركەن) باللە ئەپۇ قىلىدى، كىسكى قايتا گۇناھ ئۆتكۈزسە (يەنى قايتىلىدىنى) جازالىغۇچىدۇر⁽⁸⁸³، ئۆلتۈرسە)، اللە ئەپۇ قىلىدى، كىسلىق قىلغۇچسلارنى) جازالىغۇچىدۇر⁽⁸⁸³،

المن المترمين التحقيظ المنتفاة المتفاقة والتحقية والمتحقية المتحقية المتحق

سىلەرنىڭ ۋە يولۇچىلارنىڭ مەنپەئەتلىنىشى ئۇچۇن سلەرگە دېڭىز ھايۋانلىرى، دېڭىزدىن چىقسدىغان يبيه كلنكناه والال قىلىنىدى، مادامسكى سسلهر ئېهرامدا ياكسى ھەرەسدە ئىكەنسسلەر، قۇرۇقلىۇق ھايۋانلىرىنى ئوۋلاش سىلەرگە ھارام قىلىنىدى، سلهر رقسيامهت كؤنى) دەرگاھستا توپلىئىدىـئان اللهدين قورقۇڭىلار(86)، الله بىيىتۇلىھەرام بولغان كەبىنى، ھەج ئېيىنى، ھەجدە قىلىنىدىغان قۇربائ لمقنى، (قۇربانلىقنىڭ ئالامىتى سۇپىتىدە)بويۇنلىرىغا بەلگە ئېسىلغان تۆگىلەرنى ئىنسانىلارنىڭ دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىك ئىشلىرىنىڭ تۇتقۇسى قىلدى، بۇ، اللەنى**ڭ** ئاسيانلاردىكى ۋە زېيىنىدىكى نەرسىلەرنى بىلىپ تۇرىدىغانلىقىتى ۋە اللەنىڭ ھەر شەپئىتى بىلگۇچى ئىكەنلىكىنى سىلەرنىڭ بىلىشىڭىلار ئۇچۇنىدۇر⁽⁹⁷⁾، بىلىڭلاركى، الله نىڭ ئازابى قاتتىقىتۇر، (ئىستائەت قىلغۇچىلارغا) اللە ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىياندۇر⁽⁹⁸⁾، يەيىغەمىيەرنىڭ مەسئۇ-ليبتى يسعقهت تمبلنغ قىلىشتۇر، الله سىلەرنىڭ

ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن قىلىپ يۈرگەن ئىشلىرىڭلارنى بىلىپ تۇرىدۇ⁽⁹⁹⁾. (ئى مۇھەمبەدا) ئېيتقىن**كى،** گەرچە ھارامنىڭ كۆپلۈكى (ئى تىڭشغۇچى) سېنى ئەجەبلەندۈرسىمۇ، ھارام بىلەن ھالال باراۋەر ئەمەس. ئىي ئەقىل ئىگىلىرى! نىجات تېپىشىڭلار ئۇچۇن اللەدىن قورقۇڭلار¹⁰⁰، ئى مۆمىنلەر! ئەگەر سىلەرگە ئاشكارا قىلىنسا سىلەرنى بىئارام قىلىپ قويىدىغان نەرسىلەر توغىرۇلۇق (پەيغەمى بەردىن) سورىماڭلار. ئەگەر قۇرئان نازىل قىلىنىۋاتقان چاغىدا ئۇلار توغىرۇلۇق سورىسىاڭىلار، سلەرگە بىلدۇرۇلىدۇ، ئۆتكەندە سورىغانلىرىڭلارنى الله ئەپۇ قىلىدى، الله ناھايىتى ھەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ھەلىمىدۇر (يەنى ئاسىيلىق قىلغۇچىـلارنى جازالاشقا ئالىدىراپ كەتىمەيىـدۇ)⁽¹⁰¹⁾. سىلەردىن بۇرۇن ئۆتىكەن بىر قەۋم (پەيغەمىبەرلىرىدىن) شۇنىداق مەسىلىلەرنى سورسغان ئىدى، كېيىىن بۇنىڭ سەۋەبىدىن (يەنى سورىغان ئىشلىرى بايان قىلىنىپ ئۇلار ئەمەل قىلىمىخانىلىقىتىن) كاپىمر بولۇپ كەتىتى¹⁸⁹³، بەھسرە (سەكىكىزنى تۇغقان، بەشىنچىسىنى ئەركەڭ تۇغقان تۆگە بولۇپ، جاھىلىيەت ئەرەبىلىرى بۇ تۆگىنىڭ قۇلىقىنى يېرىپ قويۇپ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بېرەتتى، مىنمەيتتى، يۈك ئارتمايتىتى)، سائسبە (چىسشىدىن ئوننى تۇغقان تۆگە بولۇپ، مىنىلمەيتتى، قىرقىلمايتتى، سۇتى مۇساپىرلارغىلا بېرىلەتتى)، ۋەسىلە (بىرىنچىنى ۋە ئىككىنچىنى چىشى تۇغقان، بۇنلار ئۈچۈن ئۆز مەيلىگە قويۇۋېـتىلىگەن تۆگە)، مام (ئون تۆگىگە ئاتا بولغان بۇغرا تۆگە بولۇپ، ئۇلار ئۇنى مىنسەي، يېسمەك-ئىچمەكستە ئىۆز مەيلىسگە قويۇپ بېرەتىتى)لارغا الله (يۇقىرىقسدەك قىلىشىنى) بۇيرۇغسنى يوق، (لېكسىن كاپسرلار اللهغا يالىغانىنى چاپىلايىدۇ، ئۇلارنىڭ تولىسى بۇنىڭ يالىغانىلىقىنى) چىۋشەنىمەيىدۇ (188)،

للأساء وَإِذَا قِيْلَ لَهُوْتُعَالُوا إِلَى مَا آتَوْلَ اللهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا تُدْتَعُمُكُونَ ﴿ كَأَنَّهُ الَّذِينَ إِمَنْهُ اشْعَادَةُ مُسْتُحُولَا حَضْعَ لَحَالُهُ الْمُؤْتُ عِنْ الْدَصِيّةِ اثّانِ فَوَاعَدُل مَّنْكُمُ ٱوْاخْرِن مِنْ غَيْرِكُمُ إِنَّ أَنْكُرُ ضَرَيْكُمُ فِي الْأَرْضِ فَاصَالِتُكُو مُّصِيبُهَ ۚ الْمُوْتِ تَعْبِسُونَهُمَا مِنَ بَعْدِ الصَّلْوِةِ فَيُقِيمُن بِلْمُهِ إِن ارْتَبْتُوْلَانَشْتَوَىٰ بِهِ ثَهِمُنَا وَلَوْكَانَ ذَاقُونِي ۗ وَلَا نَكْتُهُ فَاخْرُن يَقُومُن مَقَامَهُمَامِنَ الَّذِينِ اسْتَحَقَّ عَلَيْهُمُ ن فَيْقِيمْن بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَأَ آحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَاوَ مَااعْتَدَسُتَأَ أَنَّا لِا أَلِينَ الظَّلِيدِينَ ﴿ ذَٰلِكَ آدُنَّ أَنْ يَأْتُوا بِالشُّهَادَةِ عَلَى وَجُهِمَ ۚ أَوْيَغَا فَوَ ٓ أَنْ تُرَدُّ أَيُّمَانٌ بَعْدَ أَيَّا يُمْ مُ

ئۇلارغا الله نازىل قىلغان ھۆكۈمگە، پەيغەمبەر بايان قىلغان مۆكۈمگە ئەمەل قىلىغلار دېسىلىسە، ئۇلار؛ «ئاتا-بوۋسلسرسمىزنىڭ دىنى بىزگە كۇپايە» دەيىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاتاسبوۋىلىسرى ھېنچ تىدرسە بىلبەيىدىغان ۋە ھىندايەت تاپسىنغان تۇرسىمۇ (يەنىلا ئۇلارنىڭ دىنىخا ئەمەل قىلامىدۇ؟)(١٩٩١. ئى مۆمىنلەر! ئۆزەڭىلارنى گۇناھىتىن ساقىلاڭىلار، سله و قاچانکی توغیرا بولیدا بولیاگلا، باشقىلارنىڭ ئاداشقىنى سىلەرگە زىسيان يەتسكۇزەل جەيدۇ. سىلەر ھەمجىڭىلار الله نىڭ دەرگاھىغا قايتسلەر، الله قىلغان ئەمەلسلىلارنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرىدۇ(105)، ئىي مىزمىنىلەر! ئاراڭىلاردىن ببركسم ثؤلىدىغان جبخندا ومستيمت قطساقتيي بولساء ئۇنىڭغا ئىچىڭلاردىن ئىكىكى ئادىيل كىيشى كۆۋاھ بولسۇن، ياكىي زئۆز دىنىڭلاردىكىلەردىن

گۇۋاھ بولىدىغان ئىكىكى كىشى تېپىلىمىسا) غەيرىي دىئىدىكىلەردىن ئىككى كىشى گۇۋاھ بولىسۇن، ئەگەر سىلەر سەيمەردە بولۇپ، بېشىڭلارغا ئىۆلىۋە دەھىشىتى كەلىكەنىدە، سلەر ربۇ ئىككى گۇۋاھنىڭ راستچىللىقىدىن) گۇمانلانساڭلار، نامازدىسى كېيىن ئۇلارنى ئېيلىپ قېلىڭلار، ئۇلار: «بىز پايدىسىغا قەسەم قىلىدىغان كىشىلەرمىز، بىزنىڭ يېقىنىلىن بولغان تەقدىرىـ دىبۇ قەسىمىمزنى ھېچ نەرسىگە ساتىلىمزە خۇدالىق ئۇچۇن بولغان كۆۋاھىلىقىنى يوشۇرمايمىز، ئەگەر ئۇنى يوشۇرساق، بىز ئەلۋەتىتە كۇناھىكارلاردىن بولىيىن، دەپ الله نىڭ ناسى بىلەن قەسەم قىلسۇن (196)، ئەگەر ئۇ ئىككى گۇۋاھچىنىڭ (يالغان گۇۋاھىلىق بەرگەنلىك ياكى مىراسقا خيانەت قىلغانلىق) گۇناھى بىلىنسە، ئۇلارنىڭ ئورنىخا مىراس ئېلىشقا ئەڭ ھەقلىق بولغان ۋارىسلاردىن ئىككى كىشى گۇۋام بولۇپ: «بىزنىڭ گۇۋاھلىقىيىز ئەلۋەتتە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقىدىنمۇ توغرىدۇرە بىز شەرىئەتتىن چىقىپ كەتمىدۇق ، بولمسا بىز چوقۇم زالىملاردىن بولىمىزى دەپ اللە۔ نىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلسۇن ⁽¹⁸⁷⁾، بۇ (ئۇسۇل) گۇۋاھچىلارنى ئەڭ توغرا گۇۋاھلىق قىلىدىغان قىلىشقا، قىلىغان قەسىمىنى رەت قىلىشتىن (يەنى ئۇلاردىين كېيىيىن باشقىلار قەسەم قىلىشى بىلەن ئۆزلىرىنىڭ رەسۋا بولۇشىدىن) قورقىدىنىن قىلىشىقا ئەڭ يېيقىن (ئۇسۇل)دۇر. اللَّه دين قور تؤكَّلار ، (اللَّه نبكُ تُعمريني) تُأكِّلاكُلار ، اللَّه ياسق قعوْميني هندايت قبلسيايـدۇ(١٥٥).

الله قسيامەت كۇنى پەيىخەمبەرلەرنى يىشىپ:
«(قەۋمىڭىلارنى ئىسانىغا دەۋەت قىلىضىنىڭلاردا)
قانداق جاۋابقا ئىگە بولىدۇڭىلار؟» دەپ سورايدۇ،
ئۇلار: «(سېنىڭ بىلگىنىگىگە سېلىشتۇرغاندا) بىز
ئوبدان بىلسەن» دەيىدۇ (1007. ئۆز ۋاقىتىدا الله
ئېيىتىتى: ئىي مەرىمە ئوغىلى ئىسا! ساڭىا ۋە
ئەيىنى زامانىدا ساڭىا روسۇلىقۇدۇس (يەنى
ئەسىنى زامانىدا ساڭىا روسۇلىقۇدۇس (يەنى
جىبرىئىل) بىلەن مەدەت بەردىمە، (كىچىكىگىدە)
بۆشۇكتە ۋە (پەمىخەمبەر بولغان) ئوتتۇرا ياش

يَرْمَعِهُ اللهُ الرُّسُ يَعُوْلُ مَا ذَا أَيْمَهُ وَالْوَالُولِهُ مَا الْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ اللهُ المَّلِينَ مَا الْمَعْلَمُ اللهُ مِن مَرَكُمُ اللهُ مِن مَرَكُمُ اللهُ مَعْلَمُ اللهُ مَعْلَمُ اللهُ اللهُ

ساغا كىتابنى، ھېكىەتنى، تەۋراتىنى ۋە ئىنجىلىنى ئۆگەتىتىم، ئەيىنى زامانىدا مېنىڭ ئىزنىم بىلەن كۆچەت ئوشلەن كۆچەت ئۆشلەن كۆچەت ئۇنى پۇۋلىسەڭ ئىزنىم بىلەن ئۆچەت دىنى ئۇئى پۇۋلىسەڭ ئىزنىم بىلەن ئۆچەت دىنى ئۇئى پۇۋلىسەڭ ئىزنىم بىلەن ئۆلۈكلەرنى (تىرىلدۇرۇپ قەبرىلىرىدىن) چىقىراتىتىڭ، ئەينى زاماندا، مېنىڭ ئىزنىم بىلەن ئۆلۈكلەرنى (تىرىلدۇرۇپ قەبرىلىرىدىن) چىقىراتىتىڭ، ئەينى زاماندا، ئۆلارنىڭ ئىرىنىلىدىن كۆلۈكلەرنى (تىرىلدۇرۇپ قەبرىلىرىدىن) چىقىراتىتىڭ، ئەينى چېشىدا، ئۆلارنىڭ ئىجىدىسكى كاپىرلار: «بۇ پەھەت روشەن سېھىمدۇر» دېدى(داتا، ئولار؛ دەپ ۋەھىي قىلدىم، ئۇلار؛ دىنى مەزارىلارغا؛ دەڭ ۋە مېنىڭ پەيغەمبىرىيگە ئىمان ئېيتىڭلار» دەپ ۋەھىي قىلدىم، ئۇلار؛ دېنىز ئىمان ئېيتىڭلار» دەپ ۋەھىي قىلدىم، ئۇلار؛ ھەۋرارىلار؛ دۇنى مەريەم ئوغىلى ئىسا! رەبىبىڭ بىزگە ئاسىمائىدىن ئۇستىسدە تاماق بار داستىخىلار (مۇنىداق سوئالىلارنى بېرىشتە) اللەدىس قورقۇڭىلار» دېدى ئىشمەنىسىگەللار (مۇنىداق سوئالىلارنى بېرىشتە) اللەدىس قورقۇڭىلار» دېدى (داللەتىنىڭ ئۆلار؛ دېرۇ ئۇنىڭدىن يېيىشنى، كۆڭلىمىزنىڭ تىنىچىلىنىشىنىڭ ئىسلاردى بېيىشنى، مۆزۇڭىنىڭ راسلىقىنى ئىسرادە قىلىمىز» دېدى دەلدىن بىلىشنى ۋە پەيغەمبەرلىكىگىگە گۇۋاھىچىلاردىدىن بولۇشىنى ئىسرادە قىلىمىز» دېدىدى بىلىشنى ۋە پەيغەمبەرلىكىگىگە گۇۋاھىچىلاردىدىن بولۇشىنى ئىسرادە قىلىمىز» دېدىدى بىلىشنى ۋە پەيغەمبەرلىكىگىگە گۇۋاھىچىلاردىن بولۇشىنى ئىسرادە قىلىمىز» دېدىدى بىلىشنى ۋە پەيغەمبەرلىكىگىگە گۇۋاھىچىلاردىدىن بولۇشىنى ئىسرادە قىلىمىز» دېدىدى دەلدىنىڭ بىلىرىدىن بولۇشىنى ئىسرادە قىلىمىز» دېدىدى دەلدىنىڭ بىلىنىڭ بىلىدىنىڭ ئولىلىدىنى دەلدىلىلىدىن

 قال عيدى الذي تتا الفرق تتا الذي المعتالية المعتالية التنظيم المعتالية المعتالية

مەريەم ئوغلى ئىسا: وئى يەرۋەردىگارىسىز الله! بىزگە ئۇستىدە تاماق بار داستىخان چۇشۇرگىن، بۇ كىۋن بىزلەرگە ۋە بىزدىن كېيىنكىلەرگە بايسرام بولۇپ قالسۇن، ئۇ داستىخىان سەنىدىن بىزگە (قۇدرىتىڭنى ۋە يەيغەمبەرلىكىمنى كۆرسىتىدىغان) بىر مۆجىزە بولۇپ قالسۇن. بىزگە رىزىق بەرگىن، سەن رىزىق بەرگۇچىلەرنىڭ ياخشىسسەن، دېدى (١١١٥). الله (ئىسانىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلىپ): وئۇنى مەن سىلەرگە چوقۇم (ئاسمانىدىن) چىۇشۇرىمەن، سلەردىن كىمكى شۇنىڭدىن كېيىن كاپىم بولساء ئۇنى شۇنىداق بىر ئازاب بىلەن ئازابىلايبەنكى، تعصلى جاهاندين هبيج كسشيني مؤنيداق ئازابلىمايىمەن» دېدى (118). ئىۆز ۋاقىتىدا الله ئېيتتى؛ وئى مەربەم ئوغلى ئىسا! سەن كىشىلەرگە، الله ني قويؤپ مەن بىلەن ئانامىنى ئىكىكى ئىسلاھ قىلىۋېلىڭلار، دېدىڭمۇ؟ي ئىسا ئېيتتى: «(رەببىم!) شەنىڭگە لايىق ئەمەس نەرسىلەردىسن سېىنى ياك

دەپ ئېتىقاد قىلىيەنكى، ماڭا ئېيىتىشقا تېكىشىلىك بولىمىخان سۆزلەرنى مەن ئېيتمايمەن، ئەگەر مەن بۇ سۆزنى ئېيىتىقان بولسام، ئۇنى سەن چىوقۇم بىلىسەن (يەنى مىينىڭ ئۇنداق دېيىگەنلىكىم ساڭا مەلۇمىلۇق)، سەن مېنىڭ زاتىيىدىكىنى بىلىسەن، مەن سېنىڭ زاتىڭدىكىنى بىلمەيسمەن، سەن غىمىبىلەرنى ناھايىتى ئوبىدان بىلىسمان (¹¹⁶⁾، مەن ئۇلارغا يەقەت سەن مىبىس ئېيىتىشقا بۇيىرۇغان سۆزنى، يەنى، مېنىڭ يەرۋەردىگارىم ۋە سلەرنىڭ يىەرۋەردىكارىڭلار بولغان الله غا ئىسسادەت قىلىڭلار، دېدىم، مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغان مۇددەتتە، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى كۆزىتىپ تۇرغان ئىسدىس، مېنى قەبىزى روھ قىلغىنىڭدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى سەن كۆزىتىپ تۇرغان ئىلدىڭ، سەن ھەسمە ئەرسىدىن خەۋەردارسەن(¹¹⁷⁾، ئەگەر ئۇلارغا ئازاب قىلساڭ، ئۇلار سېتىڭ بەنىدىىلىرىڭىدۇر (ئۇلارنى خالىغىشىڭچە تەسەررۇپ قىلىسەن)، (ساڭا ھېنچ ئەھەدى تەئەررۇز قىسلالسايدۇ)، ئەگەر ئۇلارغا (يەنى ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى تىەۋبە قىلىغانىلارغا) مەغىپىرەت قىلىساڭ، سەن (ئىسشىڭىدا) غالىب، ھېكىمەت بىلەن ئىنش قىلىغۇچىدۇرسەن» (118). الله ئېيتىدۇ: «بۇ كۇن (يەنى قىيامەت كۇنى) راستچىللارنىڭ راستىچىلىلىقى ئۆزىگە يايىدا قىلىدىىخان كۈندۇر، ئۇلار ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەنىئەتىلەردە مەنىگۇ قالىندۇ، اللَّه ئۇلاردىس رازى بولىدۇ، ئۇلار الله دىن مەمئۇن بولىدۇ، بۇ زور بەختتۇر»(139). ئاسمانىلارنىڭ، زېمىنىنىڭ ۋە ئۇلاردىكى پۇتۇن مەۋجۇداتنىڭ پادىشاھلىقى اللّە غا مەنسۇپتۇرە اللّە ھەر نەرسىگە قادىردۇر⁽¹²⁰)،

6_سؤره ثانئام

سككنده تازيل بولغان، 165 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىسبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

جىبى ھەمدۇسانا ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ياراتـ قان، زۇلىەتلەرنى ۋە نۇرنى پەيدا قىلىغان اللّه غا خاستۇر! ئانىدىن (يەنى مۇشۇنىداق دەلىللەرنى كۆرۈپ تۇرۇپ) كاپىرلار پەرۋەردىگارىغا باشقىلارنى شېرسىك كەلتۈرسدۇ⁽²⁾، اللّه سىلەرنى (يەنى سىلەرنىڭ ئاتاڭىلار ئادەمىنى) لايىدىن ياراتىتى، ئان) ۋاقتىڭلار ئالەنىڭ دەرگاھىدا مەلۇمىدۇر، ئالى دىن سىلەر ـــ ئى كۇفغارلار! (ئۆلگەنىدىن كېيىن تىرىلىشكە) شەڭ كەلتۈرسىلەرىگا، ئاسمانىلاردا ۋە المنافعة الدينة المنافعة المن

زېمىندا (ئىبادەت قىلىنىشقا تېگىشلىك) اللە ئەنە شۇدۇر، ئۇ سىلەرنىڭ يوشۇرۇن ۋە ئاشىكارا ئىشىڭلارنى، (ياخشى-يامان) قىلىشىڭلارنى بىلىپ تۇرىدۇ^ھ، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئايەتلىرىـ ﺪﯨﻦ ﺑﯩﺮﻩﺭ ﺋﺎﻳﻪﺕ ﻛﻪﻟﺴﻼ ﺋﯘﻧﯩﯖﺪﯨﻦ ﺑﺎﺵ ﺗﺎﺭﺗﯩﺪﯗ[۞]. ﺋﯘﻻﺭﻏﺎ (الله ﺗﻪﺭﺳﭙﯩﺪﯨﻦ) ﮬﻪﻕ ﻛﯩﻨﺘﺎﺏ (يەنى قۇرئان) كېلىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا چىنيۇتىىدى، ئۇزاققا قالماي ئۇلارغا ئۆزلىرى مەسخىرە قىلغان نەرسىنىڭ خەۋەرلىرى كېلىدۇ ريەنى ئۇلارغا ئازاب نازىىل بولۇپ، ئۆزلىسرى مەسىخسرە قىلغان ئەرسىنىڭ خەۋىرى ئېنىق بولىدۇ)(⁶⁾، ئۇلاردىسى بۇرۇن ئۆتىكەن نۇرغۇن ئۇمىيەتىلەرنى ھالاك قىلغانلىقىمىزنى ئۇلار كۆرمىدىمۇ؟ (يەنى ئۇنىڭىدىن ئىبىرەت ئالىمىدىمۇ؟) ئۇلارنى زىمىندا سىلەرنى يەرلەشتۈرمىكەن بىر شەكىلدە يەرلەشتۇرگەن ئىسدۇق، ئۇلارغا مول ياسغۇرلار ياغىدۇرۇپ بەرگەن ئىندۇق، ئۆسىتەڭىلارنى ئۇلارنىڭ ئاستىندىن ئېقىسپ تۇرىندىنغان قىلىغان ئىسدۇق، ئانىدىن كېيىن ئۇلارنى قىلىغان گۇناھىلىرى تۇپەيىلىندىن ھالاك قىلىدۇق، مُؤلاردىن كېيىن باشقا خەلقنى يەيدا قىلدۇق(6). (ئى مۇھەممەد!) بىز ساڭا (ئۇلار تەلەپ قىلغاندەك) قەغەزگە يېزىلىغان بىر كىتابنى نازىل قىلىغان، كاپىلىرلار ئۇنى قوللىلىرى بىلەن تۇتۇپ كۆرگەن تەقدىردىمۇ، ئۇلار، شەكسىزكى، بۇ پەقەت روشەن سېھىردۇر، دەيتتى، چۈنكى ئۇلارنىڭ غەرىزى ئەڭ روشەن دەلىل كەلگەندىلىۋ ئىسان ئېيتىباسلىقىتۇر(7). ئۇلار: «ئۇنىڭىغا (يەنى مۇھەمىلەد ئەلەيھىسسالامنىڭ يەيغەمبەرلىكىگە گۇۋاھ بولۇپ) نېمىشقا بىر يەرىشتە چۇشمىسدى؟» دەيىدۇ، ئەگەر ئۇنىڭغا بىرەر پەرىشتە چۇشۇرگەن بولساق، ئۇلارنىڭ ئىشى تۇگسگەن بولاتىتى (يەنى بۇ چاغدا ھەقنى ئىنىكار قىلسا، ھالاك قىلىناتستى)، ئۇلارغا مۇھسلەت بېرىلىمەيتىتى⁽⁸⁾،

وَلَوْمِتُلَانُهُ مَنْكُوا الْبَعْلَانُ وَلَهُ وَالْلِلْمَا عَلَيْهِمْ فَا عَلَيْمُونُ ٥ وَلَتُهِا الْمُعْنَى وَيُولِي الْمِنْ فَلِكَ هَا قَلْ عِلْمُونُ ١ وَلَهُ الْمُعْنَى وَقَلْوَالِيهُ عَلَيْهُ وَلَوْقَ فَلْوَالِيةَ الْمُعْنِيةِ وَالْوَقِيقِ فَالْمِلِيةِ الْمُعْنِيقِيقِ الْمُعْنِيقِ الْمُعْنِيقِيقِ الْمُعْنِيقِ وَالْوَقِيقِ فَلْ يَعْمُونُ وَلَيْهِ الْمُعْنِيقِ فَلْ يَعْمُ وَكَنْهُ وَلَهُ وَلَوْقِيقًا فَلَا يَعْمُ وَلَمْ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّ

بىز پەيغەمبەرنى پەرىشتىدىن قىلغان تەقدىردىمۇ، ئەلۋەتتە، ئۇنى ئىنسان شەكلىدە قىلاتتۇق، ئۇلارنى يەنە شۇبھىگە چۇشۇرەتتۇق (يەنى ئۇلار پەرىشتىنى ئىنسان شەكلىدە كۆرگەنىدە: «بۇ ئىنسان، ئەسسا پەرىشتە ئەمەس» دەيتىتى)(9). سەنىدىن ئىلگىرى ئۆتكەن يەيغەمبەرلەر (كايىرلار تەرىيىدىن) مەسخىرە قىلىندىء مەسخىرە قىلغۇچىلار مەسخىبرە قىلىغانلىق لىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆردى⁽¹⁰⁾. رئى مۇھەمبەد! بۇ مەسخىرە قىلغۇچىلارغا) ئېيتقىنكى، «زېمىنىدا سەير قىلىڭلار، ئاندىن پەيغەمبەرلىرىنى ئىنكار قىلغانلار ـ نىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانىلىقسنى كىۆزدىسى كەچۇرۇڭلارە(11). (ئى مۇھەسبەد!) ئېيتىقىنىكى، «ئاسمانلاردىكى» زېمىندىكى مەۋجۇداتلار كىمنىڭ؟» رَبُهُ لارِغَايُ تُبِيتُ عَنْكُي، واللَّهُ نِبَاقِيُّهِ. اللَّهِ رَبُّهِ إِنَّ اللَّهِ رَبُّهِ إِنَّ قىلىش يۇزىسىدىن بەندىلىرىگە) رەھبەت قىلىشىنى ئۆز ئۇستىگە ئالدى، ھېچقانىداق گۇمان بولىمىخان

قىيامەت كۇنى ئاللە سىلەرنى ئەلىۋەتىتە يىخىدۇ، (كۇفىرىنى ئىختىيار قىلىشى بىلەن) ئۆزىگە ئۆزى زىيان سالغانلار ئىمان ئېيتىمايدۇ⁽¹²⁾، كېنچە ۋە كۇنىدۈزدە جىنم تۇرغان (ياكس ھەرىكەتىلىنىپ تۇرغان) شەيىئىسلەرنىڭ ھەمىمىسى الله نىڭ مۇلىكىدۇر، الله (بەندىلىرىنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىندۇرە (ئۇلارنىڭ ئەھىۋالىنى) بىلىپ تۇرغۇچىد دۇر (13). رئى مۇھەمىيەد!) بۇ مۇشىرىكىلارغا ئېيتىقىنىكى، «ئاسمانىلارنى، زېيمىنىنى يوقىتىن بار قىلغۇچى الله دىن غەيرىينى مەبۇد تۇتامىدىم؟ الله رىزىق بېرىسدۇ، ئۆزى رىزىققا موھىتاج ئەمەس». رئى مۇھەمبەد!) ئېيتقىنكى، ھەدن (بۇ ئۇمبەت ئىچىدە خۇدانىڭ ئەمرىسگە) بويسۇنىـ غۇچىلارنىڭ ئەۋۋىلى بولۇشقا بۇيرۇلىدۇم. (ماڭتا دېسىىلىدىسكى) سەن ھەرگىنز مۇشرىكىلاردىن بولىمىغىن»(١٨٥). (ئۇلارغا يەنە) ئېيتىقىنكى، «ئەگەر مەن رەبىبىمىگە ئاسىيىلىق قىلىسام (يەنى يەرۋەردىكارىمىدىن غەيىرىيگە ئىسبادەت قىلىسام)، بۇيۇك كۇننىڭ ريەنى قىيامەت كۇنىنىڭ) ئازابىسدىن ئەلۋەتتە قورقىيەن،(⁴⁵⁾، مۇشۇ كۈندە كىمكى ئازابتىن قۇتۇلىدىكەن، اللە ئۇنىڭخا رەھمەت قىلغان بولىدۇ، ئەنە شۇ روشەن نىجات تاپىقانىلىقىتۇر(160). ئەگەر الله ساڭما بىرەر كۇليەت يەتكۇزسە، ئۇنى الله دىن باشقا ھېچكىم كۆتۈرۈۋېتەلىمەيىدۇ، ئەگەر الله ساڭا بىرەر ياخشىلىق يەتكۇزسە (ئۇ چاغدا ئۇنىڭغا مېچكىم ئارىلىشالمايىدۇ)، چۇنىكى اللە ھەر نەرسىگە قادىردۇ. (٢٦). الله بەندىلىرىنىڭ ئۇستىدە قاھىردۇر (يەنى الله بەنىدىلىرىنى تىزگىنىلەپ تۇرغۇچىندۇر)، ئۇ ھېيكىيەت بىلەن ئىش قىلىغىۋچىنىدۇرە ھەسپىندىن خەۋەرداردۇر⁽¹⁸0-

رئى مۇھەممەد!) ئېيتقىنكى، «(مېسنىڭ پەيغەمبەر، لىكىينىڭ راستىلىقى ئۇچيۇن) قايىسى نەرسە ئەڭ چوڭ گۇۋاھ؟، ئېيتىقسنىكى، « الله مەن بىلەن سلەرنىڭ ئاراڭلاردا كۇۋاھىتۇر رماڭيا اللەنىڭ گۇۋاملىقى كۇيايىدۇن. بۇ قۇرئان ماڭا سىلەرنى ۋە (قىيامەتكىچە) قۇرئان يەتكەن كىشىلەرنى ئاگامىلانىدۇ. ۇش ئۇچىۇن ۋەھىسى قىلىنىدى. رئى مؤشر بكلار!) سبله الله ببلهن باراؤهر باشقا ئبلاه بار دەپ چوقۇم گۇۋاھلىق بېرەمسلەر؟، (ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، رمەن (مۇنداق دەپ) گۇۋاھلىق بەرمەيـ مەن». (ئى مۇھەممەد!) ئېيتقىنكى، «ئۇ ھەقىقەتەن بىر ئىلاھتۇر، سىلەر شېرىك كەلتۇرگەن بۇتلاردىن مەن ھەقسىقىەتەن ئاداسجۇدامەن»(ق¹⁹⁾، جىز كىتاب بەرگەن كىشىلەر ريەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) ئۇنى (يەنى مۇھەسىيەد ئەلەيھىسسالامنى) (تەۋرات ۋە ئىنجىلدىكى سۇيىتى بويىچە) خۇددى ئۆزلىرىنىڭ

كان عنها الكرشادة الله الشاسقية النين وينكلة و المستقيدة النين وينكلة و المستقيدة المستقيدة و المستقيدة المستقيدة و المستقيدة المستقيدة و المستقيدة المستقيدة و ا

ئوغۇللىرىنى تونۇغانىدەك تونۇپىدۇ، ئۆزلىرسگە ئۆزلىيرى زىيان سالغانىلار (ئېشىق) پاكىتىلار تۇرسىمۇ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامىغا) ئىسمان ئېيتىمايىدۇ(قە). الله غا يالىغان چاپىلىسخان ياكى الله نباق ئايەتىلىرىنى ئىنىكار قىلغانىلاردىنىمۇ زالىم ئادەمىلەر بارمۇ؟ زالىمىلار ھەقىقەتەن مەقسىتىگە. ئېرىشەلىيەيدۇ(^{CD}). قىيامەت كۇنى ئۇلارنىڭ ھەمبىسىنى (ھېساب ئېلىش ئۇچۇن) يىغىمىز، ئانىدىن مۇشىرىكىلارغا: ھائلەنىڭ شېرىكلىسرى دەپ ئېتىقاد قىلىغان مەبۇدلسرىگىلار قەيەردەي؟ دەپيىز(24). ئائىدىن ئۇلار يەقەت ئۆزرە ئېيىتىپ (دۇئىيادىكى چاغىلىرىندىكىگە تُوخشاش بالغائمة تُبلت قبلين): «يەرۋەردسكارىمىز! الله بىلەن فەسەم قىلسمىزكى، بىز مۇشرىك بولمىغان ئىدۇق، دەپىدۇ(38). ئۇلارنىڭ (بىز مۇشىرىك بولىمىغان دەپ) ئۆزلسرسگە قارشى قانداق يالغان سۆزلىگەنلىكىگە قارىغىن، ئۇلارنىڭ (الله نىڭ شېرىكىلىرى دەپ) بوھىتان چايىلىغان بۇتىلىرى ئۇلاردىس قاچىدۇ⁽³⁴⁰، رئىي مۇھەمىھەد!) ئۇلارنىڭ ئىنچىدە (قۇرئان ئوقۇغان چېقىڭدا) ساڭا قۇلاق سالىدىغانلار بار، قۇرئاننى چۇشەنبەسلىكلىـرى ئۇچـۇن ئۇلارنىڭ دىللىرىنى پەردىلىندۇق، قۇلاقىلىرىىنى ئېنغىار قىلىدۇق. ئۇلار ھەسمە مۆجسازىنلەرنى كۆرگەن تەقدىردىـمۇ ئۇنىڭغا ئىمان ئېيتىمايىدۇ. ھەتىتا كاپىىرلار سېنىڭ يېنىڭغا مۇنازىـرىلىشىـىي كەلگەندىمۇد رېۋ پەقەت بۇرۇنقىلاردىن قالغان ئەپسانسلاردۇرى دەيسدۇ⁽²⁵⁾، ئۇلار كىشسىلەرنى قۇرئانىدىن (ۋە مۇھەمىيەد ئەلەيھىسىالامىغا ئەكىشىشىتىن) توسىدۇ، ئۆزلىپرىنبۇ ئۇنىڭىدىن يىراق قاچىدۇ، ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىنىلا ھالاك قىلىدۇ، ھالىبۇكى، ئۇلار (بۇنى) تۇپىمايدۇ⁽⁵⁸⁾، وَلَوَتُوَى الْوَفَعُوْا مِلَ العَالِمَ عَالَيْلِيَقَتَا الْوَوْ وَلَا كُنْوَبَ

الله وَيَا وَقَعُوْا مِن الْمُعْمِدُينَ ﴾ مَن يَمَا الْمُعْمِدُ الْمَاثُولُوا فَعُمُوا مِنْ يَمَا الْمُعْمِدُ اللهُ وَلَلْهُمْ عَلَى اللهُ وَالْمَعْمِدُ اللهُ وَلَمْ عَلَى اللهُ وَالْمَعْمِدُ اللهُ وَلَمْ اللهُ وَلَمْ اللهُ وَاللهُ وَاللّهُ وَاللّ

ئەگەر ئۇلارنى دوزاخ ئۈستىدە توختىتىلغان چاغدا كۆرسەڭ (دەھشەتلىك بىر ھالىنى كۆرەتىنىڭ)، ئۇلار: «كاشكى دۇنىياغا قايىتۇرۇلساق ئىدۇق، پەرۋەردىگارىبىزنىڭ ئايەتلىرىنى ئىنىگار قىلمايتى ئۇق ۋە مۆسىنىلەردىنى بولاتىتۇق» دەيىدۇ(تۇ) ئۇنىداق ئەمەس، ئۇلارنىڭ ئىسلىگىسرى يوشۇرغان ئىشلىرى (قەبىھ قىلىسلىرى تۇپەيلىدىن شۇنىداق ئارۇ قىلىسىدىن ئۇلارغا ئاشكارا بولىدى، ئۇلار قىلىنىغان ئىشلارنى ئەلىۋەتىتە يەنە قىللاتىتى، شۇبھىسىزكى، ئۇلار (ئىسان ئېيىتاتىتۇق دېگەن گەنىدىن كېيىن تىرىلىدۇرۇللىمەيسىزدۇر، ئىۆل

ئەگەر ئۆلارنى پەمۋەردىگارىنىڭ ئالىدىدا توخىتىتىلغان چاغىدا كۆرسەڭ (غايەت چوڭ ئىشنى كۆرسەن)، الله ئۆلارغا: «بۇ (ئۆلگەنىدىن كېيىسى تسرسلىش) راست ئەمەسىكەن؟» دەيدۇ، ئۆلار: «پەرۋەردىگارىسىز بىلەن قەسەسكى، راست ئىسكەن» دەيىدۇ، ئاللە: «كاپىر بولغانلىقىڭلار ئۇچۇن ئازابنى تېتىڭلار» دەيدۇ(قات)، اللەغا مۆلاقات بولۇشنى (يەنى قايتا تىرىلىشنى) ئىنكار قىلخانىلار مەقىقەتەن زىيان تارتىتى، قىيامەت تۇيۇقىسىز كەلگەن چاغدا، ئۇلار: «ئۇ دۇنيادىكى بىپەرۋالىقىسىزدىن نادامەت» دەيدۇ، گۇناھىلىرىنى ئۇستىلىرىگە يۇكلىۋالىدۇ، ئۇلارنىڭ (گۇناھىلارنىي) يىۋكىلىگىنى نېمىدېگەن يامان! (قاي دۇنىيا ئۆكسىلىرىكى ئىرىكىچىلىرى يامان! (قايا كۆلەرنىڭ سۆزى سېنى قايغۇغا تىرىكچىلىدى بىز ئوبدان بىلىدىز، ئۇلار سېنى (ئىچىدە) ئىنكار قىلىدۇ، (بۇنى) چۈشەنىمەسلەر؟ قايادۇ (لېكىن ئۇلار تەرسالىقىنى بىز ئوبدان بىلىدىز، ئۆلار سېنى (ئىچىدە) ئىنكار قىلىدۇ، (لېكىن ئۇلار تەرسالىقىتىنىڭ ئىنكار قىلىدۇ، (لېكىن ئۇلار تەرسالىقىتىنى ئەنىكار قىلىدۇ، (لېكىن ئۇلار تەرسالىقىتىدى، ئۆلار ئىنكار قىلىنانىلىقىنى بورۇن گۆزلىرىگە يەتكەن ئەلدى، ئاخىر ئۇلار بىزنىڭ يادىمىدىن ئالدىدىن ئالىقىنىڭ قىلىدىنىڭ سۆزىدىنى مەردىنىڭ ئادەن ئالەنىڭ سۆزلىرىنى ھەردى ئاداداق ئادەم ئۆزگەرتەلەيدۇ، شۇبھىسىزكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ قىسىلىرى ساڭا ئازىل بولدى (شەر

(ئى مۇھەمىيەد!) ئۇلارنىڭ (ئىسسلامىدىن) يۇز ئۆرۈگەنلىكى ساڭا ئېغىر كەلگەن بولسا، ئۇنداقستا يهر ئاستىغا كىرىشكه يول ياكى ئاسمأنغا جسقىشقا شوتا تېپىپ بىر مۆجىزە كەلىتۇرەلىسەڭ (كەلتۇر-كسن)، ئەگەر الله خالىسا، ئەلىۋەتىتە ئۇلارنى هىدايەتكە بىرلەشتۇرەتتى، سەن ھەرگىسز (اللّەنىڭ ھېكمىتىنى) چۇشەنمەيدىغانلاردىسى بولسىسغىن⁽⁵⁶⁾، (سۆزۈڭگە) ھەقىقىي قۇلاق سالىدىخانىلار (سېنىڭ دەۋىتىڭنى) قوبۇل قىلىدۇ (سۆزۈڭگە قۇلاق سال منفائلار ئۆلۈكلەرنىڭ ئورنىدا)، ئۆلۈكىلەرنى الله تىرىلدۇرىدۇ، ئاندىن ئۇلار اللەنىڭ دەركامىغا قايتۇرۇلىدۇ(46). ئۇلار (يەنى مەككە كۇفغارلىرى): ونبيشقا مؤههمسهدكه يعرؤهردسكارسدس بسر مۆجىزە چۇشۇرۇلمىدى؟» دەيدۇ، ئېيتقىنىكى، ھاللە مۆجىزە چۇشىۋرۇشىكە ھەقسقەتەن قادىرى. لېكىن ئۇلارنىڭ تولىسى رەۋجىيزە ئازىل بولۇپ ئىسمان ئېيتىسا بالاغا دۇچار بولىدىغانلىقىنى) بىلمەيدۇ⁽³⁷⁾،

مەيلى يەر يۈزىدە ماڭسدىغان ھايىۋان بولسۇن، مەيىلى ئسكىكى قانستى بىلەن ئۇچىدىغان ئۇچار قۇش بولسۇن، ھەسىسى سىلەرگە ئوخىشاش ئۈسبەتلەردۇر (يەنى الله تەرىپىدىن يارىتىلغان مەخلۇقلاردۇر). لەۋھۇلمەھسپۇزدا ھېچ نەرسىسنى چۇشسۇرۇپ قويسمىسدۇق (يەنى ھەمىىنى تولۇق پۇتتۇق)، كېيىن ئۇلار پەرۋەردىكارىنىڭ دەركاھىغا يىغىلىندۇ. (الله ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھۆكىۋە چىنقسرىدۇ)(88). بىزنىڭ ئايەتىلىرىنمىزنى ئىنىكار قىلىغانىلار كاسلاردۇر (يەنى قوبۇل قىلىش يىۋزىسىدىن ئاڭىلسمايىدۇ)، كاچىلاردۇر (يەنى ھەقىنى سۆزلىمەيدۇ). ئۇلار (كۇفرىنىڭ) قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە قالىغانىلاردۇر، اللە خالىغان ئادەمىنى ئازدۇرىندۇ، خالىغان ئادەمىنى توغىرا يولىغا سالىندۇ⁽⁸⁹). (ئىن مۇھەمىيەد!) ئېنىتىقىنىكى، «ئەگەر سىلەر راستىچىل بولساڭلار ئېيتىپ بېقىڭىلار، ئەگەر سىملەرگە اللە نىڭ ئازابىي ياكسى قىيامەت كەلسەءاللە دىن غەيرىيگە ئىلىتىجا قىلامىسلەر؟⁽⁴⁰⁾ ئۇنىداق ئەمەس، سىلەر پەقەت الله عا تُبلتنجا قىلىسىلەر، ئەگەر الله خالىسا، سىلەر الله نىڭ كۆتۈرۈۋېتىشىنى ئىلىتىجا قىلغان بالانى الله كۆتۈرۈۋېتىدۇ، سىلەر الله نىڭ شېرىكلىرى قىلىۋالغان بۇتلارنى ئۇنتۇپسسلەر (يەنى بۇتلارغا ئىلتىجا قىلمايسلەر)» (⁽⁴¹⁾، شەك-شۇبھىسىزكى، سەندىن ئىلگىرىكى ئۇمپەتلەرگە (ئۇرغۇن پەيغەمسبەرلەرنى) ئەۋەتستۇق (ئۇلار پەيغەمبەرلەرنى ئىنسكار قىلدى). ئۇلارنى الله غا ئەۋبە قىلىپ) يېلىنىسۇن دەپ نامىراتىلىق ۋە ئاغىرىقىسىلاق بىلەن جازالىدۇق⁽⁴²⁾، ئۇلارغا بىزنىڭ ئازابىمىز چۇشكەن چاغدا نېمىشقا يېلىنمىدى؟ لېكىن ئۇلارنىڭ دىللىرى قەساۋەتـ لهشتى (ئىسمانىغا يۇمشىمىدى)، شەيىتان ئۇلارغا قىلىمىشىلىرىىنى چىرايىلىق كىۆرسەتىتى(48)،

تكتا تشوا ما كذرا به قضانا عليه م أنواب على متحق مل إذا أحسد مقل إذا إلى المتحق المتح

الْأَعْمَى وَالْبَصَارُ أَفَلَاتَتَكُلُّونَ ٥

والذين يَكَافُون أَنْ يُعَثِّرُو الله رَبُّهُمُ لَيْسَ

رُمِّنُ دُوْنِهِ وَ إِنْ وَلا شَفِيْعُ لَا لَهُمُونِهُ وَلِا شَفِيْعُ لَعَلَّهُمُ يَتَّقُونَ ﴿

ئۇلار ئۆزلىرىگە قىلىنىغان نەسىھەتىنى ئۇنتۇغان چاغدا، ئۇلارغا (سىناش ئۇچۇن) پاراۋانىلىقىنىڭ ھەممە ئىشكىلىرىنى ئېچىسۋەتىتۇق، ئۇلار تاكى ئۆزلىرىگە بېرىلىگەن نېبەتلەردىيى خۇشال خۇرام ھەسرەتتە قالدى (ئۇلار ئۇلۇم قىلغان قەۋمنىڭ يىلتىزى خۇرۇنۇلدى (يەنى ئۇلار پۇتۇنلەي ھالاك قىلىندى) . جىبى ھەمدۇسانا (پەيغەمبەرلىرىگە ياردەم بېرىپ، كۇف قارلارنى ھالاك قىلىنلىقى ئۇچۇن) ئالەملەرنىڭ پەرچىمىداكارى الله غاخاستۇر ((ئى مۇھەمبەد ا) ئېيتى قۇلقىگلارنى كاس، كۆزۈڭلارنى كور قىلىپ قويسا، قۇلىدى كاس، كۆزۈڭلارنى كور قىلىپ قويسا، دىلىلىرەگىلارنى پېچەتىلىۋەتسە (يەنى سىلەرنى ھېچ نەرسىنى چۇشەنمەيدىغان قىلىپ قويسا) ، ئۇلارنى اللە نەرسىنى چۇشەنمەيدىغان قىلىپ قويسا) ، ئۇلارنى اللەدىرى دىنى باشقا يەنە قايسى ئىلاھ ئەسلىكە كەلتۇرەلەيدۇ؟ «دىنى باشقا يەنە قايسى ئىلاھ ئەسلىكە كەلتۇرەلەيدۇ؟»

قارىفىنكى، بىز (قۇدرىتىمىزنى كۆرستىپ بېرىدىغان) ئايەتلىرىمىزنى قانداق بايان قىلغانىمىز، ئەمبا ئۇلار (شۇ ئايەتلەردىن) يۈز كۆرۈيدۇ (يەنى ئىمان ئېيتىلىدۇ) (ئى مۇھەمەدد؛) ئېيتقىنكى، «ئېيتىپ بېقىنلارچۇ، ئەگەر سىلەرگە اللەنىڭ ئازابى ئۇشتۇمتۇت ياكى ئاشكارا كەلسە، زالىم قەۋەدىن باشقا يەنە كىملەر ھالاك قىلىنىدۇ؟» (⁴⁷³ بىز پەيغەمبەرلەرنى پەقەت (ساۋاب بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگۇچى، (ئازابتىن) ئاكاھلاندۇرغۇچى قىلىپ ئەۋەتىمىز، ئىمان ئېيتقان ۋە (ئەمەللىرىنى) تۈزىگەن كىملەرگە (كەلگۇسىدىن) غەم قىلىس، (كەتكەنىگە) قايىغۇرۇش يوقىتۇر(60)، بىزنىڭ ئايەتلىلىرى تۈپسىلىدىن، ئازابىقا دۇچار بولىدۇ(60). (ئى مۇھەممەد! سەندىن ئادەتتىن تاشقىرى ئىشلارنى تەلەپ قىلغۇچى كۇفىغارلارغا) ئېيتقىنكى، «مەن سىلەرگە، مەندە اللەنىڭ خەزسىنىلىرى بار، دېسەيسەن، مەن غەيبىنىسۇ ئېيلىمەيمەن سىلەرگە، مەن بولسام ھەقىقەتەن بىر پەرىشتە، دەپمۇ ئېيتىلىمەن، مەن غەيبىنىسۇ قىلىنغان ۋەھىگىلا ئەمەل قىلىمەن». ئېيتقىنكى، «كور ئادەم بىلەن كىۆزى ساق ئادەم باراۋەرمۇ؟ يىشلىشتىن قورقىدىغانلارنىڭ (كۆفرىدىن، گۇنىلەپ باقىلەسىلەر؟ھ⁽⁶⁰⁾ پەرۋەردىكارىنىڭ دەركاھىغا رەيلىن ئاكاھلانىڭ (كۆفرىدىن، گۇناھىتىن) ساقلىنىشىلىرى ئۇچىۋن، ئۇلارنى قۇرئان يوقىدىدىن ئۇلارغا اللەدىن غەيبىرى دوست ۋە ئايائەت قىلىغۇچى يوقىتۇرداقا.

الله نىڭ رازىلىقىنى دەپ ئەتىگەنىدە، ئاخىشامدا يەرۋەردىكارىغا ئىبادەت قىلىدىغانلارنى (يېنىڭدىن) قوغىلىۋەتمىكسىن، ئۇلارنىڭ ھېسابىندىن ساڭا ھېچ نەرسە يۇكلەنبەيىدۇ ريەنى ئۇلارنىڭ قىلبىشىلىرى تُؤجِؤن سەن جاۋابكارلىققا تارتىلمايىسەن). سېنىڭ مبابىڭدىتبۇ ئۇلارغا مېچ نەرسە يۆكىلەنبەيىدۇ، ئۇلارنى قوغىلىدۇەتىسەللە زالسىسلاردىسى بولۇپ قالسەن(53). ئۇلارنىڭ: ھاللە ئارىمۇدىن (ھىدايەت قىلىش بىلەن) ئىنئام قىلغان كىشىلەر مۇشۇلارمۇ؟، دېيىشىلىرى ئىۋچىۇن، ئۇلارنى بىر يېرى بىلەن مۇشۇنداق سىنىدۇق زيەنى يېقىرە ئاجىز كىشىلەرنى ئىمان ئېيتقۇزۇش بىلەن، باي، چىوڭ كىشىلەرنى سىنىدۇق). الله شۇكۇر قىلىغۇچسلارنى ئوبىدان بىلىدۇ ئەمەسمۇ؟ (يەنى شۇكۇر قىلغۇچىلارنى اللە ھىدايەت قىلىدۇ)(58) بىزنىڭ ئايەتىلىرىسىزگە ئىمان ئېيتقانلار يېنىڭغا كەلىگەن جاغدا: وسىلەرگە ئامانلىق بولسۇن، پەرۋەردىگارىڭلار (بەندىلىرىگە)

وَلاَتَظْرُو الَّذِينَ يَمْ عَنِينَ دَيْهُمْ بِالْفَالُو وَالْحِيْنِ
يَرِينُ وَن وَجَهُ مُمَا عَلَيْنِ وَنَهُمْ بِالْفَالُو وَالْحِيْنِ
مَن حَبَانِي مَنْهُمْ مِنْ مَثْلُو وَقَالَ مَثْمُ وَن مَثْلُ وَ
مَن حَبَانِي مَنْهُمْ مِنْ مَنْهُمْ مَنْ مَنْهُمْ وَلَيْنَ مَنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مَنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مُنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنِ وَلَيْنِ وَلِمُنْ وَلَيْهُمْ وَلَيْنَ مِنْهُمْ وَلَيْنَ فَيْهُمْ وَلَيْنَ فَيْهُمْ وَلِينَ فَلَيْنِ وَلِمُنْ وَلَيْهُمْ وَلَيْنَ فِي الْمُنْفَعِلُونَ وَلَيْنِ مِنْهُمْ وَلَيْنَ فَيْهُمْ وَلَيْهُمْ وَلَيْهُمْ وَلَيْنِ وَلَيْفُولُونَ وَلَيْهُمْ وَلَيْهُمْ وَلَيْهُمْ وَلَيْلُونُ وَلَيْهُمْ وَلَيْلُونُ وَلَيْهُمْ وَلِيلُونُ وَلَيْنَا اللّهُ وَلِيلُونُ وَلَيْنِ وَلَيْهُمْ وَلِيلُونُ وَلَيْهُمْ وَلِيلُونُ وَلَيْهُمْ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلَيْهُمْ وَلِيلُونُ وَلَيْنَ وَلَيْهُمْ وَلِيلُونُ ولِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُولُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ وَلِيلُونُ

رەھبەت قىلىشنى (ئېھسان قىلىش يۇزىسىدىن) ئۆز ئۆستىگە ئالدىء سىلەردىن كىمكى بىلمەستىن بىرەر يامانلىق قىلىپ فويۇپ، ئاندىن كېيىن تەۋبە قىلــا ۋە (ئەمەلىنى) تۈزىــە، اللَّه ئەلۋەتتە ئۇنىڭغا مەغپىرەت قىلىدۇ ۋە رەھىم قىلىدۇچ دېگىن⁶⁴⁰. (بۇ سۇرىدە مۇشرىكىلارنىڭ گۇمراھلىد قىنى كۆرسىتىدىغان دەلىللەرنى بايان قىلغىنسمىزدەك) گۇناھىكارلارنىڭ يولى ئاشىكارا بولسۇن ئۇچۇن، ئايەتلىرىمىزنى روشەن بايان قىلىمىز⁽⁶⁶⁾. (ئى مۇھەممەد! مۇشرىكلارغا) ئېيتقىنكى، ھسلەر الله ني قايرىپ قويۇپ ئىبادەت قىلغان بۇتلارغا ئىبادەت قىلىشتىن مەن ھەقىقەتەن مەنئى قىلىندىم، ئېيتقىنىكى، رمەن سىلەرنىڭ نەپسى خاھىشىڭلارغا ئەگەشمەپيەن، بولمىسا مەن ئازغان بولىيەن ۋە هــدايەت تاپقۇچىلاردىن بولالماي قالىمەن» (66). ئېيتقىنكى، «ھەقىقەتەن مەن پىمۇۋەردىگارسم تەرىبىدىن ئازىىل بولغان روشەن دەلىلىگە (يەنى قۇرئانىغا ھەم ۋەھىمىگە) ئاساسلىمنىيەن، هالبوكس، سنلهر تؤنى تستكار فبلندسكالار، سنلهر بالندؤر يبؤز بېرىشتى تەلەپ قسلخان ثازاب مبيناف ثسكسدارج سلسقسيدا تعميدس بارجيه هوككوم الله غاضاسه الله همه هموكنوم قسلمندو، الله هوكنوم قسلخوج سلارنيك ياخشنسدوري (١٥٦٠). تُسِيتَقَنْكَي، وسلهُ بالدور يؤز ببرسشني تعلمه قطعان تازاب مهناف قولۇمىدىن كەلىمە ئىدى، ئۇ چاغىدا مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭىلاردىكى ئىش چىوقۇم ھىۆكىۇم قىلىنىپ بولىغان بولاتىتى (يەنى سىلەردىسن ئارام تېيپىش ئوچيۇن، سىلەرنى ھالاك قىلىغان بولاتىتىم)». الله زالسمىلارنى ئوسدان بىلسدۇدى، و من المنتاف المنتاف

غەيبنىڭ خەزىنىلسرى اللهنىڭ دەرگاھىدىدۇرە ئۇنى يەقەتلا اللە بىلىدۇ، قۇرۇقىلۇقتسكى، دېڭىزدسكى تەرسىلەرنىڭ ھەمبىستى الله بىلىدۇ، (دەرەختىن) تۆكۈلگەن يايراقتىن الله بىلبەيدىغان بىرەرسىمۇ يوق، مەيلى قاراڭغۇ يەر ئاستىدىكى بىرەر دانە ئۇرۇق بولسۇن، مەيلى ھىۆل ياكسى قۇرۇق تەرسىلەر بولسۇن، ھەمبىسى (اللەغا مەلۇم بولۇپ) لەۋھۇلبەھسيۇزدا يېزىقلسقتۇر(69). اللە سسلەرنى كېچىسى ئۇخلىتىدۇ، كۇندۈزدىكى قىلغان ئىشلىرىڭ لارنى بىلىپ تۇرىيدۇ، ئانىدىن بەلگىلەنىگەن مؤددەتكىچە ياششىڭلار ئۇچۇن، كۇندۇزدە سىلەرنى ئويفىتىدۇ، ئانىدىن اللەنىڭ دەرگاھىغا قايتىسلەر، ئالدىن قىلغان ئەمەللىرىڭلارنى الله سىلەرگە ئېيتىپ بېرىدۇ(۵۵)، اللە بەندىلىرىنىڭ ئۇستىدە قاھسردۇر (يەنى اللَّه بەندىلىرىنى تىزگىنلەپ تۇرغۇچىدۇر) ، ئۇ سىلەرگە ساقلىغۇچى يەرىئىتىلەرنى (يەنى قىلغان. ئەتكەننى خاتىرىلەپ تۇرىدىغان پەرىستىلەرنى) ئەۋەتىدۇ، بىرىڭلارغا ئۆلىۋم كەلىسە، ئۇنى بىزنىڭ

پەرىشتىلىرىمىز قەبزى روھ قىلىدۇ. ئۇلار (اللەنىڭ ئەمرىنى ئورۇنلاشتا) بىپەرۋالىق قىلمايدۇ⁽⁶¹⁾. ئانىدىن ئۇلار (يەنى بەنىدىلەر) ھەق ھىۆكىۇم قىلىغۇچى، ئىگىسى اللە نىڭ دەرگاھىنغا قايــ مُؤرۇلىدۇ. (قىيامەت كۇنى) ھۆكۈم قىلىش يالغۇز اللە غىلا خاستۇر، اللە ئەڭ تېز ھېسىاب ئالغۇم چىدۇر (182). رئىي مۇھەمىيەد! بۇ كۇفىغارلارغا) ئېيتىقىنىكى، «قۇرۇقلۇقىنىڭ ۋە دېڭسزنىڭ قاراڭغۇلۇقلىرى (يەنى بالايى-ئاپەتلىرى)دىن سىلەرنى كىم قۇتىقۇزىندۇ؟ (بۇ قاراڭغۇلۇقىلارنى كۆرگەن چېفىڭلاردا) ئەگەر اللە بىرنى بۇنىڭدىن قۇتىقۇزسا چىوقۇم شۇكبۇر قىلغۇچسلاردىن بولىمىز، دەپ الله غا ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ئىلتىجا قىلىسىلەرچ(قە). ئېيتقىنكى، «(يالغۇز) الله سىلەرنى ئۇلاردىن ۋە بارلىق غەسدىن قۇتقۇزىدۇ، ئانىدىن سىلەر (بۇنى) تونۇغۇنۇڭىلاردىن كېيىن، ئىمان ئېيتماي الله غا شېرساك كەلتۇرىسىلەر»(64). (ئىي مۇھەسىمەد! ئۇلارغا) ئېيتقسىكى، «الله سىلەرنىڭ ئۇستۇڭلاردىن (نۇھ ۋە لۇت ئەلەيھىسىالاملارنىڭ قەۋمىگە، ئەسھابۇلىيىلىگە ئەۋەتىلگەن ئازابقا ئوخشاش) ياكى ئايىخىڭلار ئاستىدىن (پىىرئەۋن ۋە قارۇنىلارغا ئەۋەتىلىگەن ئازابقا ئوخىشاش) ئازاب ئەۋەتىشكە، ياكىي سىلەرنى پىرقىلەر قىلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ (يەنى ئۇرۇشىقا سېلىسى) بىرىىڭىلارغا بىرسىڭىلارنىڭ ئازابىنى تېتستىشىقا قادىردۇر». ئۇلارنى چىۋشەنسۇن دەپ، ئايەتىلىرسىمزنى تىۋرلىۋك شەكسلىلەردە قانىداق بايان قىلىدىـغائىلىقىــمىزغا قارىـغىــن⁶⁵⁵، قۇرئان ھەق تۇرسا، ئۇنى قەۋمىـڭ ئىئىكار قىلدى. ھمەن سلەرگە ھامىسى ئەمەس» دېگىىن(66). (الله تەرىپىسىدىن) ئالىدىنىئىالا بېيرىلىگەن همربىر خەۋەرنىڭ مەيىدانىغا كېلىسدىسخان ۋاقىتى بار، ئۇزاقىقا قالىماى بىلىسسلەر⁽⁶⁷⁾، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىز توغرىسدا (تەنە ۋە مەسخىرە قىلىپ) پاراڭ سېلىشۋاتقان كىشلەرنى كۆرگىنىگدە، ئۇلار بۇنىڭدىن باشقا پاراڭغا چۈشمىكىچە ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرمىغىن، ئۇلار بىلەن بىللە ئولسا، ئېرىمالىقنى شەيىتان ساڭغا ئۇنتۇلدۇرغان بولسا، ئېسىڭگە كەلىگەنىدىن كېيىسى، زالسىم قەۋم بىلەن ئېسىڭگە كەلىگەنىدىن كېيىسى، زالسىم قەۋم بىلەن مەسخىرە قىلغۇچى) كاپىرلارنىڭ ھېسابىسدىن ھېچ ئەرسە يۇكلەنسەيىدۇ، لېكىن تەقۋادارلار ئۇلارغا ئۇلار (قۇرئالنى مەسخىرە قىلغالدا) ئۇلار (قۇرئالنى مەسخىرە قىلشتىن) ساقلىنىشلىرى ئۇلار (قۇرئالنى مەسخىرە قىلىشتىن) ساقلىنىشلىرى مۇمكىن (قۇرئالنى مەسخىرە قىلىشتىن) ساقلىنىشلىرى مۇمكىن (قۇرئالنى مەسخىرە قىلىشتىن) ساقلىنىشلىرى دۇنيا تىرەكچىلىكىگە ئالدانىخانىلارنى تەرك گەت. ھەرقانىدان ئادەنىدانىلارنى تەرك گەت. ھەرقانىدان ئادەنىداڭ تۇز قىلىشى تۇپەيلى ھالاگ

وَلَوْالَوْكِ الْوَيْنِ عَلَا فَعَنْ الْفِيلِ الْمَالِمَةِ الْمَالِمُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللللّهُ اللللللّهُ الللللّهُ اللللللل

بولۇشتىن ساقلىنشى ئۇچۈن، (كىشىلەرگە) قۇرئان بىلەن نەسىھەت قىلغىن، ئۇنىڭغا الله دىنى باشقا دەسە ۋە ئاپائەت قىلغىن، ئۇنىڭغا الله دىنى باشقا قىلىمىت ۋە ئاپائەت قىلغۇچى بولمايدۇ، ئۇ ھەرقانداق نەدىيە بەرسىمۇ قوبۇل قىلىنمايدۇ، ئەنە شۇلار قىلىمىلىرى ئۇچەيلىدىن مالاك بولىدىغانلاردۇر، ئۇلار كۇفرى تۇپەيلىدىن (ئۇچەيلىرسنى ئۆرتىد ۋېتىدىغان) قايناقسۇددىن بولغان شارابقا ۋە قاتىتىق ئازابقا دۇچار بولسدۇ (70، (ئى مۇھەسىددا ئۇلارغا) ئېيىتىقىنىكى، بىز الله ئى قويۇپ، بىزگە پايىدا-زىيان يەتىكۇزەلىمەيىدىغان بولساق، بۇتىلارغا ئىسادەت قىللامدۇق؟ بىزنى الله ھىدايەت قىلىغانىدىن كېيىسى، ئارقىسىزغا چېكىنىمەدۇق؟ (يەنى مۇرتەد بولامدۇق؟) (مۇبادا بىز شۇنىداق قىلىدىغان بولساق، مۇلىداق) بىر ئادەمىگە: شەيىتانىلار ئۇئى بىر چۆلىگە باشلاپ بارغان، (چۆلدە ئۇ) تېڭىرقاپ قالغان، دوستلىرى ئۇنى بېرى كەل دەپ توغرا يولغا چاقىرىۋاتقان (ئۇ چاقىرىقنى قوبۇل قىلماي ئالىن، دوستلىرى ئۇنى بېرى كەل دەپ توغرا يولغا چاقىرىۋاتقان (ئۇ چاقىرىقنى قوبۇل قىلماي ئامىرەللارغا) ئېيىتىقىنىكى، اللە نىڭ مەدايىت مەدايىتى ھەققىتەن ھەقىقىي ھىسدايەتىتۇر، بىز ئالەمىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىغا بويسىقۇشقا ئۇيىرۇلىدۇق، (قىيامەت كونى) بۇيىرۇلىدۇق، (قىيامەت كونى) باماز ئوتۇشقا كەل، دېسىلىن ياراتىتى، اللە نىڭ دەرگىلمىت بىلەن ياراتىتى، اللە (بىرەر شەيىئىكە) دۇۋجۇتقا كەل» دېسەن زېسىسنىنى ھېكىلىدىغان كوندىكى (يەنى قىيامەت كۇنىدىكى) ئازايتىن قىروقۇگىلار . (دەرھىدال) ئۇجۇتقا كېلىدىغان كوندىكى (يەنى قىيامەت كۇنىدىكى) ئازايتىن قىروقۇگىلار .

كَالْهُ الْحَنْ لَهُ الْمُلْكُ لِيَدِينَ الْحَنْ فَيْ الْمُنْ فِيلِمُ الْمُنْ الْمُنْف

اللهنىڭ سۆزى ھەقتۇر، سۇر چېلىنىدىغان كۇندىكى (يەنى قىيامەت كۇنىدىكى) يادىشا ھلىق الله غا خاستۇر، الله يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا نەرسىلەرنى بىلگۇچىدۇرە الله هېكمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچسدۇر، (بەنىدىـ لمرىنىڭ ئەھۋالىدىن) خەۋەرداردۇر (78). ئۆز ۋاقى تعدا، تسبيراهم تُوْز ئاتىسى ئازەرگە: «(سەن ئۆزەڭنى ياراتقان اللهنى قويۇپ) بۇتسلارنى مەبۇد قىلىۋالامسەن؟ مەن سېسنى ۋە قەۋمىڭنى ھەقىقەتەن ئېنىق گۇمراھلىقتا كۆرىيەن» دىدى(٢٥٠). ئىبراھىيە نىڭ (تەۋھىد بارىسدا) قەتئى ئىشەنگۇچىلەردىسى بولۇشى ئىۇچىۇن، (ئۇنىڭغا ئاتىسى بىلەن قەۋمىنىڭ گۇمىراھىلىقىنى كۆرسەتكىنىمىزدەك) بىز ئىبراھىمغا ئاسمانلارنىڭ، زېمىننىڭ ئاجايىيلىرىنى كۆرسەتتۇق (75) ئىبراھىم كېچىسنىڭ قاراڭغىۋلۇقى باسقاندا بىر يۇلتۇزنى كۆرۈپ رقەۋمىنىڭ سۆزسنى دەلىل كەلتۇرۇپ، ئۇلارنى مات قىلىسش ئۇچسۇن): وبۇ مېنىڭ يەرۋەردىگارىيىدۇرى دېدى. يۇلىتۇز يبتب كبتىۋىدى، رمەن يېتىپ كەتـكۇچسلەرنى

(يەنى يۇلتۇزلارغا ئىبادەت قىلىشىنى) ياقتۇرمايىمەن» دېدى ^{760،} ئۇ ئايىنىڭ تۇغقانلىقىنى كۆرۈپ (يۇقىرىقى ئۇسۇل بويىچە): «بۇ مېنىڭ پەرۋەردىگارىمدۇر» دېدى. ئاي پېتىپ كېتىۋىدى، ﴿ يُعكه لِه رؤه ردىكارىم مبنى هندايه تعلينان بولناء مهن چوقۇم ئازغۇچنى قەۋمنىڭ قاتارسدا بولىدىكەنىيەن» دېدى (٢٣٥)، ئۇ قۇياشىنىڭ چىقىۋاتىقانىلىقىنى كۆرۈپ (يۇقىرىقىي ئۇسۇل بويىچە): «بۇ مېنىڭ يەرۋەردىگارىمدۇر، بۇ ھەمبىدىن (يەنى يۇلتۇز بىلەن ئايىدىن) چوڭدۇرى دېدى. قۇياش پېتىپ كېتىۋىدى، ئۇ ئېيتتىكى: «ئى قەۋمىمْ! مەن ھەقىقەتەن سىلەر شىپىرىك كەلىتۇرگەن مەبۇدلاردىس ئادا ـ جۇدامەن (٢١٥)، مەن ھەقىيقەتەن، باتىل دىسلاردىس ھەق دىنغا بۇرۇلۇپ، ئاسمانلارنى، زېسىنىنى ياراتىقان زاتىقا يىۋزلەنىدىم، مەن مۇشىرىكىلاردىسى ئەمەسىمەن» (⁷⁹). ئىيىراھىسىنىڭ قەۋمىي ئۇنىڭ بىلەن مۇنازسرسلەشتى، ئىبىراھىسم تُبِيتِ تَنكي، ومبنى الله هـ مدايه تقلطان تؤرسا، مهن بلهن الله (نبك مه وُجؤ تلؤقي ۋە بىرلىكى) توغۇلۇق مۇنازىرىلىشەمسىلەر؟ مەن سىلەرنىڭ اللەغا شېرىك كەلىتۈرگەن بۇتىلىرىڭىلاردىسى قورقبايىيەن، پەقەت پەرۋەردىگارىلىنىڭلا خالسخان نەرسىسى بولىدۇ، يەرۋەردىگارىسنىڭ بىلىپى ھەمىيە نەرسىنى ئۆز ئىچسگە ئالىغان، (مەبۇدلسرىڭىلارنىڭ ماڭا مېچبىر زىيان يەتكۇزەلمەيدىغانلىقىنى) ئويلىماھسلەر! (⁽⁰⁰⁾اللەنىڭ شېرىكى بولۇش ھەققىدە اللە سلەرگە ھېچقانداق دەلىل چۈشۈرمىگەن بۇتلارنى الله غا شېرىك كەلتۇرۇشىتىن قورقىايۋاتساڭلار، سىلەرنىڭ شېرىك كەلتىلى گەن بۇتلىرىڭىلاردىن مەن قانداقىۋ قورقاتىتىم! ئەگەر سىلەر بىلسەڭلار (ئېيتىڭلارچۇ)، بىز بۇ ئىككى گۇرۇم ئادەمدىن زادى قايسىمىز ئەڭ قورقىاسلىققا تېگىشلىك، ⁽⁸¹⁾،

الانعامره

ئازابىتىن ئەمىن بولۇش ئىسمان ئېيتىقان، ئىسمانغا مؤشر بكيليكيني ثار سلاشيتؤر مسغان ثاده ملهركه مەنسۇپىتۇر، ئۇلار ھىدايەت تاپىقۇچىلاردۇر(82)، ئۆز قەۋمىگە رەددىيە بېرىش ئۇچۇن ئىبىراھىغا يـەرگـەن دەلسلىمىز ئەنە شۇدۇرە خىالسفان كىشىمىزنى بىرقائىچە دەرىجە كۆتۈرسىمزە يەرۋەرس دسگارساف مەتسقەتەن مىبكىيەت بىلەن ئىش قىلىغۇچىدۇرە ھەمسىستى بىلىگۇچىسدۇر(88)، بىز ئىبراھىيىنا ئىسھاقىنى، يەئىقۇيىنى ئاتا قىلدۇق، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى ھىدايەت قىلىدۇق، (ئىبرا۔ مىيدىن) ئىلىگىرى نۇمىنى مسدايەت قىلىدۇق، ئىيراھىيىنىڭ ئەۋلادىلدىن داۋۇدە سۇلايسان، ئەيىيۇپ، يۇسۇق، مۇساء ھارۇنىلارنى ھىدايەت قىلدۇق، ياخىشى ئىش قىلىخۇچسىلارنى مۇشۇنىداق

وَلْمُكُمَا وَكُلًّا فَضَلَّمَا عَلَى الْعُلَمِينَ هُومِنْ أَبَأَيْهِمُ وَذُرَّكُومُ وَاخْوَانِهِمْ وَاجْتَيْنُهُمُ وَهَدَيْنُهُمُ وَالْمِرَاطِةُ سُتَعِيْدٍ @ دْ لِكَ هُدَى اللهِ يَهْدِي مِنْ إِنَّاكُمُ وَنُ عِبَالِهِ ﴿ وَلُوَّ الْفُكُو وَالنُّبُوَّةَ وَأَنْ يَكُفُنُ مِعَالَمُ فُلِّهِ وَمُالِّشُهُ المِالِكِفِي سُنَ الْوَلْمَاكُ ىدە ، اللهُ مَعُدُ اللهُ عُدُ الْحُدُونَةُ عَدُ اللَّهُ مُعَدُّ اللَّهُ مُعَدُّ اللَّهُ مُعَدُّ اللَّهُ اللَّهُ

مۇكاياتـــلايــمىز 843. زەكەرىــيا، يەھــيا، ئىــسا ۋە ئىلــياســـلارنى ھىــدايەت قىلىدۇق، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياخشىلاردىندۇر 🕬، ئىسمائىل، ئىليەسە، يۇنۇس ۋە لۇتلارنى ھىدايەت قىلدۇق، ئۇلارنى (ئۆز زامانىدىكى) تامامى جاھان ئەھلىدىن ئۇستۈن قىلدۇق(66)، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىدىن، ئەۋلاتلىرىدىن، قېرىنداشلىرىدىن بەزىلىرىنى ھىدايەت قىلىدۇق، ئۇلارنى تاللىندۇق، ئۇلارنى توغرا يوليغا يبتهكلندۇق(87). الله نىڭ توغيرا يولىي ئەنە ئۇدۇر، الله بەنىدىلىرىندىن خالىغان كىشىلەرنى شۇ يولىغا باشىلايىدۇ. ئەگەر ئۇلار (يەنى شۇ پەيىغەمىبەرلەر) شېسرەك كەلتۇرسە ئىدى، ئۇلارنىڭ قىلغان ياخىشى ئەمەلىلىرى، ئەلۋەتىتە، بىكار بولۇپ كېستەتتى(88)، ئۇلارغا كىستابنى، ھېكىبەتىنى ۋە پەيسغەمبەرلىكىنى ئاتا قىلىدۇق، ئەگەر بۇ مۇشرىكىلار ئۇلارنى (يەنى كىتاب، ھېكىمەت ۋە پەيىغەمىبەرلىكىنى) ئىنىكار قىلسا، ئۇلارنى ئىنىكار قىلمايىدىىغان باشقا بىر قەۋمىگە تاپىشۇرىسمىزد، ئەنە شۇلار (يەنى مەزكۇر يەپىخەمىبەرلەر) الله ھىدايەت قىلىغان كىشىلەردۇر، ئۇلارنىڭ يولىغا ئىەگەشكىسن، (ئىي مۇھەمىيەدا قەۋىىڭىگە) ئېيتىقىنىكى، وقۇرئانىنى تەبىلىغ قىلىغانىلىقىمىغا سىلەردىيىن ھېچىقانىداق ھەق تەلەپ قىلىمايىمەن، قۇرئان پەقەت پىۇتىۇن جاھان ئەھىلى ئۇچىۇن ۋەزىنەسىھەتتۇر» (90).

وَمَا وَالْ الْمُحَالِّ الْمُعَلِّمِ الْمُعَلِّمِ الْمُعَلَّ الْمُعَلَّمِ الْمُعَلَّمِ الْمُعَلِّمِ الْمُعَلِّ وَمَعَلَّ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِي الْمُعْلِمِ اللَّهِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ اللَّهِ الْمُعْلِمِ اللَّهِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِي اللَّهِ الْمُعْلِمِ اللَّهِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلِمِي اللَّهِ الْمُعْلِمِي الْمُعْلِمُ الْمُعْلِمِي الْمُعْلِمِي الْمُعْلِمِي اللَّهِ الْمُعْلِمِي اللَّهِ الْمُعْلِمِي الْمُعْلِمِي الْمُعْلِمِي الْمُعْلِمِي اللَّهِ الْمُعْلِمِي الْم

ئۇلار الله نى ھەقىقىي رەۋەشتە تونۇمسدى. ئۇلار (يەنى يەھۇدىيلار) ئۆز ۋاقىتىدا؛ داللە ھىبج کشگه هېچ نەرسە نازىل قىلبىدى، دېسدى ريەنى ۋەھيىنى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلدى). رئى مؤههمبهدا) ئېيتقىنىكى، دەؤسا ئېلىپ كەلىگەن ۋە كىشسلەرگە نۇر، ھىدايەت بولغان كىتابىنى كىم نازىل قىلدى؟ ئۇ كىتابنى يارچە_يارچە قەغەزلەرگە كۆچۈرۈپ، بىر قىسىنى ئاشكارىلاپ، كۆپ قىسىنى يوشۇرىسىلەر. (ئى يەھۇدىيلار!) سىلەرگە ئۆزەڭلار ۋە ئاتاھبوۋاڭلار بىلمىگەن نەرسىلەر يىلدۇرۇلدى، (بۇ قۇرئانىنى) اللە (نازسل قىلدى)، ئاندىن، ئۇلارنى تەرك ئەتىكىنىكى، ئۇلار باتىلىلىرىيدا (يەنى قالايسقان سۆزلىرىدە) ئويناپ يۇرسۇن(01). بۇ (قۇرئان) مەككە ئامالىسىنى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىد دىكسلەرنى ئاگاھىلانىدۇرۇشۇڭ ئۇچۇن بىز ئازىل قىلغان، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى نازىل قىلىنغان رتەۋرات

ۋە ئىنجىلغا ئوخشاش) كىتابلارنى ئېتىراپ قىلغۇچى مۇبارەك كىتابتۇر، ئاخىرەتكە ئىبان ئېيتىدىغانلار ئۇنىڭىغا ئىسان ئېيىتىدۇ، ئۇلار نامازلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا تولۇق ئادا قىلىدۇ 1930. الله غا يالىغان چاپىلىسغان ياكى ئۆزسگە ھېچ نەرسە ۋەھىيى قىلىنىمىسغان تۇرۇقلۇق، ماڭا ۋەھىيى قىلىنىدىنمۇ دېگەن، ياكى الله نازىل قىلغانىدەك مەنسۇ كىستاب نازىل قىللالىسەن دېگەن كىشىلەردىنمۇ زالىم كىشلەر بارمۇ؟ رئى مۇھەمسەدا؛ زالىسلارنى سەكىراتقا چۈشكەن ۋاقتىلىرىدا كۆرسەڭ رئەلۋەتتە، قورقۇنچلۇق مالىنى كۆرسەن)، بەرىشتىلەر رىەنى ئازاب پەرىشتىلىرى قوللىرىنى سوزۇپ: «سىلەر جانلىرىڭلارنى چىقىرىڭلار! سىلەر الله توغرىسىدا ھەقسىز سۆزلەرنى قىلغانلىقىڭلار، ئوچۇن، بۇگۇن خىورلىخۇچىي ئازاب بىلەن رىەنى ئارقائىدىنىڭلار، ئالا نىسىبەت بەرگەنلىكىگلار، ۋە جازالىنىسىسلەرى دەيىدۇ (1980. بىز دەسىلەرنى قانىداق خەلق ئەتىكەن بولساق دەرگاھىسىزغا شۇنىداق تەنسىغا كەلىدىڭلار، سىلەرگە بىز ئاتا قىلىغان نەرسىلەرنى ئارقاڭدەركاھىسىزغۇ، ئۇلار بىلەن بىللە بالۇستان ئاراڭداردىكى مەۋناسىۋەت ھەقسەتەن بىللە بىللە ئىلۇردە رىدىي دۇنىيادا، قويۇپ كەلىدىڭلار، رئىبادەت قىلىنىشىقا تېكىشىلىك بولۇشىتا) لىللەنىڭ شېسرىكىلىرى دەپ گۇمان قىلىغان بۇتىلار بىدابات بولىدى 100% ئۇزۇلىدى، سىلەر رشاپائەت ھىقىلىر، بىللە ئىلۇن بىللىڭ ئاراڭدلاردىكى مەۋناسىۋەت ھەقسەتەت

النالة فوق المن والكن غليم التي من المنت فوق المنت والكن من المنت فوق المنت والكن من المنت والمنافرة المنت المنت والمنت المنت المنت

ئىناندىن (يەنى ئادەم ئەلەيھىسالامدىن) ياراتتى، سلەرنى ئاتاڭلارنىڭ پۈشتىدا، ئاناڭلارنىڭ بەچچىدانىدا قارارلاشتۇردى، چىۈشىنىدىنىڭ قەۋم ئىۋچۇن ئايەتلەرنى ھەقسقەتەن ئوچۇق بايان قىلىدۇق (60. اللە بۆلۈتىتىن يامغۇر سۇيىنى چوشۇردى، شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئۆسۈملۇكىلەردىن يېشىل ياپراقىلارنى چىقاردى، (بۇغداي ۋە ئارپا باشاقىلىرىنا ئوخشاش) بىر بىرىگە مىنگىشىپ كەتىكەن دانىلارنى يېتىشتۈردى، خورما دەرىسخىنىڭ چېپچەكىلىرىدىن يەرگە يېپقىس ساڭكىلاپ تۇرىدىنان خورما ساپاقىلسىرىىنى يېتىشتۇردى، (يامغۇر سۇيى بىلەن) ئۇزۇسلۇك باغىلارنى يېتىشتۇردى، (يامغۇر سۇيى بىلەن) ئۇزۇسلۇك باغىلارنى يېتىشتۇردى، (يامغۇر سۇيى بىلەن) ئۇزۇسلۇك باغىلارنى يېتىشتۇردى، (يامغۇر سۇيى بىلەن) ئەزۇسلۇك باغىلارنى يېتىشتۇردى، (يامغۇر سۇيى يېتىتىتۇردى، (ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ) يېسلى تۇتىقان مېۋىسىگە ۋە ئوخىتان مېۋىسىگە ۋە ئىنىنى كۆرستىدىغان ئەۋم ئۇچۇن (اللەنىڭ قۇدرىرى يېتىزانى اللە ياراتقان تۇرسا، (مۇشرىكلار) جىنىلارنى اللە غالىرى ئويىدۇرۇپ چىقىرىستى، اللە مۇشرىكلار ئېتىرا قىلغان ئەرسلەردىن) ياكتۇر، ئۇلارنىڭ سۇپەتلىكەنلىرىدىن ئۇستۇندۇر (60. اللە نىڭ خوتۇنى يوق تۇرسا، قانداسۇ باللى يولىزى يوق تۇرسا، قانداسۇ باللىي بولىدۇر؟ ھەممە نەرسىنى اللە ياراتقان، ھەممە نەرسىنى اللە ياراسى بولدۇر؟ ھەممە نەرسىنى اللە ياراسى بولدۇر؟ ھەممە نەرسىنى اللە ياراتقان، ھەممە نەرسىنى اللە ئالىسى بولدۇر؟ ھەممە نەرسىنى اللە ياراتقان، ھەممە نەرسىنى اللە يارىتقان، ھەممە نەرسىنى اللە يارىتقان، ھەمدە نەرسىنى اللە يارىتقان، ھەممە نەرسىنى اللە يارىتقان، ھەممە نەرسىنى ياراتقۇچىدۇر دەرسىنى بولىدۇر؟

 ئەنە شۇ الله سىلەرنىڭ پەرۋەردىكارىڭلاردۇر، الله دىن بۆلەك ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، ئۇ ھەممە نەرسىنى ياراتقۇچىدۇر، ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىڭلال ئۇ هەر نەرسىگە ھامىيدۇر ⁽¹⁰²⁾، كۆزلەر اللەنى كۆرمەيدۇ، الله كۆزلەرنى كۆرۈپ تۇرىدۇ، الله (بەندىلىرىگە) ھېھىرىياتىدۇر، ھەممىدىن خەۋەرداردۇر(108). رئىي يەيغەمبەر ئېيتقىنكى) سىلەرگە يەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن (ھىدايەتىنى ئازغۇنىلۇقىتىن ئايىرىپ كۆرسىتىدىغان) دەلىللەر كەلىدى، كىيىكى ھەقىنى كۆرۈپ ئىمان ئېيتسا ئۆزىگە يايدا، كىمكى ئۇنىڭ دىن كىۆز يۇمسا (يەنى باش تارتىسا) ئىلارسىگە زىسيان، مەن سىلەرگە (ئەمەلىڭىلارنى كۆزسىتىپ تۇرىدىغان) كۆزەتچى ئەمەسمەن (پەقەت سىلەرنى ئاگاملاندۇرغۇچى پەيغەمبەرمەن)(194). ئۇلار (يەنى مۇشرىكىلار): (ئى مۇھەمسىەد!) سەن (قۇرئاتىنى باشقىلاردىن) ئۆگەنىدىڭ دەپىدۇ دەپ، ھەقىنى

بىلىدىغان قەۋمگە بايان قىلىمىز دەپ، ئايەتىلەرنى مۇشۇنىداق شەكىلىلەردە بايان قىلىدۇق 1967. (ئى مۇھەمبەد؛) ساڭا پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن ۋەھىيى قىلىنىغان قۇرئانىغا ئەمەل قىلىغىن؛ اللەدىسىن باشقا مەبۇد (بەرھەق) يوقىتۇر، مۇشىرىكىلار بىلەن تەڭ بولىسىغىن 1960. ئەگەراللە دۇلۇلارنىڭ ھىدايەت تېپىشىنى) خالسا، ئۇلار شېرىك كەلتۇرمەيتىتى، سېىنى ئۇلارغا كۆزەتىچى قىلمىنىمىز يوق، سەن ئۇلارغا ھامىيەۋ ئەمەسسەن 1967. مۇشرىكىلارنىڭ خۇدانى قويۇپ ئىسادەت قىلمىنىمىز يوق، سەن ئۇلارغا ھامىيەۋ ئەمەسسەن 1967. مۇشرىكىلارنىڭ خۇدانى قويۇپ ئىسادەت ئېلىدىغان بۇللىرىلىلىكىلىرسىدىن ھەددىدىن ئېسىپ اللەنىي تىلىلايىدۇ، شۇنىگىدەك بىز ھەر ئۇمھەتتە ئۆزلسىرىنىڭ ئەمەلىنى چىرايىلىق ئېشىپ باللەنىي بىرىدۇ، يامانىنى جازالايىدۇ) 1980. قىلىسىلىرىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بېرىدۇ (يەنى ياخشىغا مۇكاپات بېرىدۇ، يامانىنى جازالايىدۇ) 1980. ئەگەر ئۇلارغا ئېيتىپ بېرىدۇ (يەنى ياخشىغا ئىلىقىلىرىنى (بىلىدۇرۇپ) اللەنىڭ ئەگەر ئۇلارغا ئېرەر مۇچىزە كەلسە، ئۇنىڭغا چوقۇم ئىشىنىدىغانلىقلىرىنى (بىلىدۇرۇپ) اللەنىڭ ئەكەر ئەللار، ئېيتىل، دەرگاھىدىلى ئەرمىلەركا سىلەر ئېسىنى بىلىسىلەر؟ مۇچىزسلەر كەلسە، ئاللەنىڭ دەرگاھىدىكى ئىش، دېگىن. (ئى مۇمىئىلەرا) سىلەر ئېسىنى بىلىسىلەر؟ مۇچىزسلەر كەلسىنى مەق ئۇلار، ئېھتىلىل، ئۇنىڭغا ئىشەلىمىلىلىرى مۇمكىنىدىلى ئۇلارنىڭ دىلىلىرىنى، كۆزلسىرىنى ھەق ئۇلار، چېزىسلەرگە ئىشەنىگىنىدەك (ئى چۇشىنىش ۋە كۆرۈش) تىن بۇرىۋېتىمىز، ئۇلار دەسىلەپتە مۆچىزىلەرگە ئىشەنىگىنىدەك (يەنە چۇشىنىش ۋە كۆرۈش) تىن بۇرىۋېتىمىز (يەنە ئېرىلىرى يۇرۇشكە قويۇۋېتىسىز (يەنە

(سەككىزىنچى پارە)

بىز ئۇلارغا (يەنى كۇفىقارلارغا) پەرىشىتىلەرنى چۇشۇرگەن، ئىۆلۈكىلەرنى ئۇلار بىلەن سۆزلەش ئۆرگەن، بىز ھەمسە نەرسىنى ئۇلارنىڭ ئالىدىىغا يىخىپ بەرگەن (يەنى ئۇلارنىڭ يۇقىرىقىي تەلەپ ئالىمىغىچە ئۇلار ئىمان ئېيتىلىدۇ، لېكىن ئۇلارنىڭ تولسى (بۇنى) ئۇقىلىدۇ(III). ئۇنىگىدەك (يەنى بۇ مۇشرىكلارنى ساڭا دۇشبەن قىلغاندەك) ئىنسانلار ۋە جىنىلارنىڭ ئەيتانلىرىنى ھەربىر پەيغەمىبەرگە دۇشىمەن قىلىدۇق، ئۇلار ئالىداش ئۇچۇن شېرىن سۆزلەر بىلەن بىر بىرىگە ۋەسىۋەسە قىلىدۇ، ئەگەر پەرۋەردىكارنىڭ خالىسا، ئۇلار بۇ ئىشىنى

رىدنى پەيغەمبەرلىرىگە دۇشبەنلىكنى) قىلمايتىتى، ئۇلارنى ئۆزلىرى تۈزگەن مىيلە مىسكىرلىرى
بىلەن قويۇپ بەرگىن (اللّه ساڭا ئۇلارغا قارشى ياردەم بېرىدۇ) 1813. ئاخىرەتكە ئىسان ئېيتىيايـ
دىغانلارنىڭ دىللىرى ئۇلارنىڭ شېرىن سۆزلىرىگە مايىل بولسۇن، ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولسۇن ۋە
ئۇلار قىلىۋاتقان كۇنامىلارنى بۇلارمۇ قىلىسۇن، دەپ ۋەسسۋەسە قىلىدۇر1815. (ئى مۇھەمسەد!
ئۇلارغا، ئېيتىنكى، داللّه سىلەرگە روشەن كىتاب ئازىل قىلغان تۇرسا، (ئارىمىزدىكى ئىختىلاپىى
ھەل قىلىش ئۇچۇن) اللّه دىن غەيرىي ھۆكۈم قىلغۇچىنى تەلەپ قىلامدىم?» بىز كىتاب ئاتا قىلغانـ
ئار (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ئاسارالارنىڭ ئۆلىبالىسرى) ئۇنىڭ (يەنى قۇرئانىنىڭ) پەرۋەردىگارىڭ
تەرىپىدىن ئازىل قىلىنغان ھەتى كىتاب ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ، سەن ھەرگىزمۇ شەڭ قىلغۇچىلاردىن
بولىيىنىدىن ئازىل قىلىنغان ھەتى كىتاب ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ، سەن ھەرگىزمۇ شەڭ قىلغۇچىلاردىن
بولىمىغىن1010. پەرۋەردىگارىڭنىڭ سۆزى ئاھايىتى تۇخىردىدۇر، ئۇنىڭ سۆزىنىڭ ئۆزكىدۇر، ئۇلار يەتەت كۇمانغىلا ئەكىشىدۇ، ئۇلار
ئاتائەت قىلساڭ، ئۇلار سېنى ئاللەنىڭ يولىدىن ئازدۇرىدۇ، ئۇلار پەقەت گۇمانغىلا ئەكىشىدۇ، ئۇلار
ئاغانلىرنى ھەتىقەتەن ئوبدان بىلىدۇ، توغرا يول تاپقانلارنىچۇ ئوبدان بىلىدۇرىدان، اللەنىڭ ئۇرىنىڭ. ئايەتلىرىپ
گەتەت يالغاننىلا سۆزلەيدۇرىلاك، اللەنىڭ كىسمى ئېيتىلىپ بوغۇزلانغان ھايۋانلارنى يەڭلاردىلىك.

مالله الا تاظامه تا الا المنابع و قان عدل المنابع و قان عدل المنابع و قان قدل المنابع و قان قدل المنابع و قان قد المنابع و قان قو قان قان المنابع و قان قو قان قون قو قان قو قان

زۆرۈرسيەت بولسىغىچە يېيىش مارام قىلىنىغان نەرسىلەرنى الله سىلەرگە ئوچۇق بايان قىلىخان ئۆرسا، الله نىڭ ئىسمى ئېيىتىلىپ بوغۇزلانىخان مايۋانلارنى ئېمىثقا يېمەيسلەر؟ ئۇرغۇن كىشلەر نىپى خاھشىغا ئەگشىپ، بىلمەستى، (باشقلارلى) ھەقىقەتەن ئازدۇرىدۇ، شۇبىھسىزكى، سېنىڭ دەپ) ھەددىدىن ئاشقۇچىلارنى ئويدان بىلىدۇ (1943). ھاركى، كۇناھ قىلغۇچىلارنى ئويدان بىلىدۇ (1943). سىزكى، كۇناھ قىلغۇچىلار ئۆز قىلىمىلىرى تۈپەيلىدىن ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن كۇناھلارنى تەرك ئېتىڭلار، شۇبىسىزكى، كۇناھ قىلغۇچىلار ئۆز قىلىمىلىرى تۈپەيلىدىن (ئاخىرەتتە) جازاغا تارتىلىدۇ (1943). رئى مۆمنىلەر) بىسسىللا دەپ زەبىمى قىلىنىمىخان) ھايۋالىلارنى يېمەڭلار، ئۇنى يېيىش ئەلۋەتتە گۇناھتۇر، شۇبھىسىزكى، ئەيتانلار ئۆز دېستلىرىنى (يەنى مۇشرىك

الله كىسنى ھىدايەت قىلساقىچى بولسا، ئۇنىڭ كۆكسىنى ئىسلام ئۇچۇن ئاچىدۇ (يەنى ئۇنىڭ قەلبىنى ئىمانغا كېڭەيىتىپ بېرىدۇ)، الله كىمنى ئادۇرماقچى بولسا، ئۇنىڭ كۆكسىنى شۇنچە تارايى شۇبتدۇكى، (ئىمان ئېيتىش) ئۇنىڭغا كويا ئاسمانغا چىقىشتىنىۋ قىيىن تۇيۇلدۇ، ئىمان ئېيتىمغانىلارنى الله مۇشۇنداق ئازابلايىدۇ (1881). بۇ (يەنى ئىسلام دىنى) پەرۋەردىكارىڭنىڭ توغرا يولدۇر، ئىسرەت ئالسدىخان قەۋم ئۇچۇن ئايەتىلەرنى مۇشۇنىداق تەپسلىي بايان قىلىدۇق (1881) يىمرۋەردىكارىنىڭ دەركاھىدا ئۇلارغا دارۇسسالام (يەنى جەنىنەت) بار، ئۇلارنىڭ قىلغان (ياخشى) ئەمەللىرى ئىۋچۇن

مَسْنَ فَيْدِ اللهُ انْ يُهْدِيهُ يَعْدَى مَسْدَهُ لِإِلْسُلَالِاِ وَمَسْ فِيْدِ اللهُ انْ يُهْدِيهُ فِيهِ مَلْ اللهُ الْإِلْسُلَالِا مِنْ وَاللهُ اللهُ وَاللهُ اللهُ اللهُ

اللە ئۇلارغا مەدەتكاردۇر (1877). اللە (ئىنسانلارنى، جىنلارنى ھېساب ئۇچۇن) تولۇق يىھىدىغان كۇننى ئەسلىكىن، (بۇ كۇندە اللە ئېيتىدۇكى) «ئىي جىنلار جامائەسى! سىلەر نۇرغۇن ئادەمىلەرنى ئازدۇردۇڭلارى، ئۇلارنىڭ ئىنسانلاردىن بولغان دوستىلىرى: «ئى پەرۋەردىكارىسىز! بىز بىر بىر بىرىمىزدىن پايدىلاندۇق، بىز ئەمدى سەن بەلكىلىكەن ۋاقىتقا (يەنى قىيامەت كۈنىگە) يەتستۇق دەيدۇ، الله: «دوزاخ سىلەرنىڭ جايىڭلاردۇر، سىلەر الله نىڭ خاھىشىغا باغلىق مالدا ئۇ يەردە مەككۇ قالىسلەرى دەيدۇ. شۇبھىسىزكى، سېنىڭ پەرۋەردىكارىڭ ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر، مەمىنى بىلكۇچىدۇر(1885). «ئىن ئىلىشلىرى تۇپەيىلىدىن زالىمىلارنىڭ بەزىسىنى بەزىسىگە مۇسەلىلەت قىلىمىز (1891)، دى ئى جىنلار ۋە ئىنسانلار جامائەسى! سىلەرنىڭ بەزىسىنى بەزىسىگە مۇسەلىلەت قىلىمىز (1892). «ئى جىنلار ۋە ئىنسانلار جامائەسى! سىلەركە ئۆز ئىچىڭلاردىن مېنىڭ ئايەتلىرىمىنى بايان قىلىپ بېرىدىغان، بۇ كۇنۇڭلاردىكى ئۇچرىشىشىتىن سىلەرنى ئاكاھلانىدۇرىدىسىغان پەيغەمى بەرلەر كەلىمىدىسىۋى ئۇلار: «كۇناھىلىرىسىزنى ئېتسراپ قىلىدۇق» دەيىدۇ. ئۇلارنى دۇنىيا تىرىكىلىكى ئالدىغان، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ھەقىقەتەن كاپىر بولغانلىقلىرىنى ئېتىراپ قىلىدۇر (1802).

ولوانتأء ١٣٩ الانعامه

ذلك أن توكن وبك مهرات القراي بطاية والفلها عند المنظمة والمنافة و

بۇ شۇنىڭ ئۇچۇنكى، يەرۋەردىكارنىڭ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسىنى رئۇلارغا يەيغەمبەرلەر ئەۋەتىپ ئاگساھ لاندۇرماستىن) غەيىلەتىتىكى ۋاقىتىلىرىدا زۇلۇم قىلغانلىقلىرى تۇپەيلىدىن ھالاك قىلغىنى يوق (181). (ئاخىرەتتە) ھەر ئادەمنىڭ قىلغان ئەمەلىگە يارىسشا دەرىجىسى بولىدۇ، يەرۋەردىگارىڭ ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرىدىن غايىل ئەمەس⁽¹⁹²2). يىدرۋەردىد كارىڭ (خالايىتتىن ۋە ئۇلارنىڭ ئىبادەتلىرىدىن) بىهاجەتتۇر، رەھبەت ئىگىسدۇر. ئەگەر ئۇ خالسا، سلهرنى هالاك قىلىپ، سىلەرنى باشقا بىر قەۋمنىڭ ئەۋلادىدىن يەبدا قىلغاندەك، سىلەرنىڭ ئى نۇڭلارغا ئۆزى خالىخان (ئىتائەتىيەن) باشىقا بىر قەۋمىنى قويىدۇ (188)، سېلەرگە ۋەدە قىلىنىغان رقىيامەت، ئۆلگەنىدىن كېيىن تىرىلىش قاتارلىق) ئىشلار چوقۇم مەيىدانىغا كېلىدۇ، سىلەر قېچسىي قۇتۇلال جايسلەر (184)، رئى مۇھەممەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى،

«ئى قەۋمىسم! سىلەر كۇچۇڭلارنىڭ يېتىشىچە ئىشلەڭلار (يەنى كۇفرىڭلاردا چىڭ تۇرۇڭلار)، مەنمۇ چوقۇم كۇچۇمنىڭ يېتىشىچە ئىشلەيمەن (يەنى مەنمۇ ئۆز دەۋىتىمىدە چىلىڭ تۇرىسمەن). ئاخىرەتتە كىينىڭ ئاقىۋىتى ياخشى بولىدىغانلىقىنى ئۇزۇنغا قالياي بىلىسلەر، زالىيلار ئەلۋەتىتە مەقسىتىگە ئېرىشەلمەيدۇ» (186). مۇشرىكلار الله ياراتقان ئېكىنلەردىن ۋە چامارياپىلاردىسى (يەنى تۆگە، كالا، قويلاردىن) الله ئۇچۇن بىر ھەسسە (بۇتلىرى ئۇچۈن بىر ھەسسە) ئايرىپ قويۇپ، ئۆز گۇمانلىرىچە (ھېچقانداق دەلىلسىزلا): «بۇ اللە ئۇچۇنىدۇر، بۇ مەبۇدلىرىسمىز ئۇچۇنىدۇر» دېدى، بۇتلىرىنىڭ ئېسۇنسىدىن اللە ئىڭكىگە قوشۇشقا بولھايتتى، اللەنىڭ ئېسۇنسىدىن. بۇتلىد رىنىڭكىگە قوشۇشقا بولاتتى زمۇشرىكلار اللەغا ئاتىغان ھەسسىدىن بۇتلارغا ئاتسغان ھەسسىگە بىرەر نەرسە قوشۇلۇپ قالسا، ئۇنى بۇتلىرىنىڭ ھەسسىسى ئىجىلدە قالىدۇراتىتى ۋە الله باي، بۇنىڭغا موھتاج ئەمەس، دەيتتى. بۇتلىرىغا ئاتىمغان ھەسسسىدىن الله غا ئاتىغان ھەسسسىگە بىرەر نەرسە قوشۇلۇپ قالساء ئۇنى بۇتلىرىنىڭ مەسسىسىگە قايتۇرۇۋېتەتىتى). ئۇلارنىڭ قارارى نېمىدېگەن قەبىھ! (180) مۇشرىكىلارنىڭ شېسرىكلىرى (يەنى شەيتانلار) مۇشرىكلارنى ھالاك قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ دىنىنى قالايمىقانلاشتۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ نۇرغۇنلىرىغا بالىلىرىنى ئۆلتۇرۈشنى، شۇنىڭدەك ريەنى اللَّه غا ۋە بۇتلارغا ھەسىھ ئايرىپ قويۇشتەك تەقسىماتنى شەيتانلارغا ۋە مۇشرىكلارغا چىرايىلىق كۆرسەتكەنىدەك) چىرايلىق كۆرسەتىتى. ئەگەر اللە خالسغان بولسا ئىندى، ئۇلار بؤ (قەبىھ) ئىشنى قىلمايتتى، ئۇلارنى اللهغا چاپلىغان يالغانلىرى بىلەن بىلىلە تەرك ئەت (١٩٢٠).

الانعامه

ئۇلار ئىۆزلسرىنىڭ گۇمانسچە: جېۋ ھايىۋانلار ۋە ئېكىنلەر (مەبۇدلىرىمىزغا خىاس بولۇپ، باشقىلارغا) ھارامدۇر، ئۇلارنى پەقەت بىز خالىئان ئادەمىلەرلا يەيىدۇ، بۇ ھايۋانلارنى بوغۇزلىغاندا اللەنىڭ ئىسمىنى ئېيتىشقا بولمايدۇچ دېدى. ئۇلار اللەغا يالىغان چاپىلىدى، جازالايىدۇ (1882). ئۇلار: جېۋ ھايۋانلارنىڭ قورساقى جازالايىدۇ (1882). ئۇلار: جېۋ ھايۋانلارنىڭ قورساقى خاستۇرە بىزنىڭ ئەر كىشىلىرىمىزگە ھارامدۇرچ دېدى. ئەگەر تۇغۇلغان ھايۋان ئۆلۈك بولسا، بۇ ئەر كىشىلەر بىلەن خوتۇن كىشىلەر ئارىسدا ئورساتىر رىدنى ئۇنى ھەمەيىلەن تەڭ يەيىدۇ) دەپ مالىنىغانلىقلىرى ئۇنى ھەمەيىلەن تەڭ يەيىدۇ) دەپ مالىنىغانلىقلىرى ئۇنى ھەمەيىلەن تەڭ يەيىدۇ) دەپ مالىنىغانلىقلىرى ئۇنى ھەمەيىلەن تەڭ يەيىدۇ)

(ھالال۔ھارامنی تەپىنلەشتی)، اللّه غا يالغان چاپلىغانلىقلىرى ئۇچۇن اللّه ئۇلارنى جازالايدۇ. شۇبھىسىزكى، اللّه ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر، ھەممىنى بىلگۇچىدۇر (⁶⁸¹⁾، ھاماقەتىلىك ۋە نادانلىقلىزىدىن بالىللىرىنى ئۆلتۈرگەن ۋە اللّه نامىدىن يالغان ئېيتىپ، اللّه رىزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەرنى ھارام بىلگەن كىشىلەر ھەقىقەتەن زىيان تارتتى، ئۇلار ھەقىقەتەن (توغرا يولدىن) ئاداشـىنى، مىدايەت تاپمىدى(⁶¹⁰⁾، اللّه بىدىشلىك ۋە بىدىشسىز باغلارنى بەرپا قىلدى، مېۋىلىرى، دانلىرى (رەڭكى، تەمى، ھەجبى ۋە پۇرىقى) بىر بىرىگە ئوخشىيدىغان خورما دەرەخلىرىنى، زىسرائەتـىلىرىنى، (رەڭكى ۋە شەكلى) بىر بىرىگە ئوخشايدىغان؛ (تەمى) ئوخشىمايدىغان زەيتۇن ۋە ئائارنى ياراتتى، مېۋىسى پىشقاندا، ئۇلاردىن يەڭلار، مېۋە (نىڭ ھوسۇلى)نى يىغقان كۇندە (يەنى يىغقان ياراتتى، مېۋىسىنى ئادا قىلىڭلار، ئىسراپ قىلماڭلار، اللّه ھەقىقەتەن ئىسراپ قىلغۇچىلارنى ياقتۇرمايدۇ (⁶¹¹⁾، اللّه چاھارپايلارنى (يەنى تىۆگە، كالا، قويىلارنى)، يىۋك كۆتۈرمدىغانىلارنى، بوغۇزلىنىنىدىغاندىلارنى ياراتىتى، اللّه سىلەرگە رىسزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەردىن يەڭىلار، شەپىتان سىلەرگە دىسزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەردىن يەگىلار، شەپتاننىڭ ئارقىسىغا كىرمەڭلىر، شەپىتان سىلەرگە مەتىقەتەن ئوچىۋق دۇشمەنىدۇر (⁶¹²⁾.

النيسة الذارج عن القسان المذين ومن المتواشئين والمتواشئين والمتحادة المتحددة والمتحددة والمتحدد

(الله سلهرگه يبيش هالال قىلىنغان) سەككىز خىل چاھاريايني باراتتي: قويسدىن ئىكسكى (قوچىقار ۋە سأغلىق)، ئۆچكىدىن ئىككى رتبكە ۋە ئۇرغاچسى). (ئى مۇھەمسمەد! مۇشرىكىلارغا) ئېيتقىنىكى، «الله (قوى بىلەن ئۆچكىدىن) ئىككى ئەركەكىنى ھارام قلاببؤ؟ ياكى ئىككى چىشىنىمۇ ۋە ياكىي ئىكىكى چىشسنىڭ قورسىقىدىكى قوزا بىلەن ئوغىلاقنسمۇ؟ ئەگەر (سلەر الله بۇلارنى بىزگە ھارام قىلىدى دېگەن سۆزۇڭلاردا) راستجىل بولساڭلار، قېنى ماڭا بىلسىپ ئېيتىپ بېرىڭلار اچ (148). (الله سىلەرگە) تۆگىدىن ئىككىنى (يەنى ئەركەك بىلەن چىشىنى)، كالبدين تبككسني ريهني ثهركهك ببلهن جيشيني ياراتتي، (مؤشر مكلارغا) ئېيتقىنكى، داللمە ئىكىكى ئەركەكئى ھارام قىلدىمۇ؟ ياكى ئىككى چىشىنىمۇ ۋە ياكى ئىككى چىشىنىڭ قورسقىدىكى بوتسلاق بىلەن موزايلنىيۇ؟ ياكىي اللىيە بۇتى سىلەرگە

تەۋسىيە قىلغان چاغدا سىلەر ھازەرمىدىڭلار؟ كىشىلەرنى ئازدۇرۇش ئۇچۇن، بىلمەي تۇرۇپ الله نامىدىن يالغان ئېيتقان ئادەمدىنىۋ زالىم كىشى بارمۇ؟ شۇبھىسىزكى، الله زالىم قەۋمنى ھىدايەت قىلمايدۇچ (144). (ئى مۇھەممەد! مەككە كۇفغارلىرىغا) ئېيتقىنكى، ساڭا ۋەھىيى قىلىنغان ئەمكاملار ئىجىدە، ئۆزى ئۆلۈپ قالغان نەرسە ياكى ئېقىپ چىققان قان ۋە ياكى چوشىقا كۆشى — چوشىقا ئىجىسى يېمەكلىكلەرگە ئادەتلەئكەنلىكى ئۇچۇن چوشقا كۆشى پاسكىنىدۇر سـ ۋە اللەدىن غەيرىينىڭ ئىسىى ئېيتىلىپ بوغۇزلانغان گۇناھ مالدىن غەيرىينى ھەرقانداق ئادەم ئۇچۇن مارام كۆرەمىيەن. كىمكى ئۇلاردىن (يەنى يۇقىرىقى ھارام قىلىنغان نەرسىلەردىن) نائىلاچ ۋە ئىختىيارسىز ھالدا ھاياتىنى ساقلاپ قالغۇدەك يېسە (ھېچ گۇناھ بولمايىدۇ)، چۈلىكى پەرۋەردىكارىڭ مەغىپىرەت ئوغۇدۇر، (بەندىلىرىگە) مېھرىباندۇر (1465). يەھۇدىيلارغا توم تۇياقلىق بولماي تۇگەر ئۆكۈرنىڭ مەمىسىنى ھارام قىلىدۇق، ئوخچەيلىرىدىكى ياكى سۆگىكىگە چاپلىشىقىلىق ياغلىرىنى ھارام قىلىدۇق، بۇ ئۇلارنىڭ دەمەسىنى ھارام قىلىدۇق، بۇ ئۇلارنىڭ (پەيغەمبەرلەرنى ئۆلىتۇرۇش، جازانە رىدىن باشىقا ياغىلىرىنى ھارام قىلىدۇق، بۇ ئۇلارنىڭ (پەيغەمبەرلەرنى ئۆلىتۇرۇش، جازانە قىلىدىن، كىللىش، كىشسلەرنىڭ مارام قىلىدۇق، بۇ ئۇلارنىڭ (پەيغەمبەرلەرنى ئۇلامىرى تۇپەمىلىدىن، قۇلارغا بەرگەن جازايسىمىزدۇر، بىز ئەلىۋەتىتە (بەرگەن خەۋەرلىرىسىمىزدە) راستىچىلىدىن،

قَانِ كَذَا بِهِ الْ فَعَلْ وَجُلُو وَوَرَحْمَهُ وَالِسَمَةِ وَالِيَّرِيُّ وَلَا يُرِيَّ الْمُثَلِّلُوا الْمَعْرِينَ فَسَيَعْتِلُ الْمِنْ الْمُثَلِّلُوا كَا وَلَا مَنْ الْمُثَلِّلُوا كَا وَلَا مَنْ الْمُثَلِّلُوا كَا وَلَا مَنْ الْمُثَلِّلُوا كَذَا وَلَا مَنْ الْمُثَلِّلُوا كَذَا وَلَا مَنْ الْمُنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الل

رش مۇھەسمەدا)ئەگەر ئۇلار (يەنى يەھۇدىيلار)
سېنى ئىنكار قىلسا، سەن: «پەرۋەردىگارىڭلار (قىلسىشلار ئۇچۇن، سىلەرنى ئالدىراپ جازالسىساند بەھسىتىگار ئۇچۇن، سىلەرنى ئالدىراپ جازالسىساند رەھىسىتىگە مەغرۇر بولباشلاركى) اللّه نىڭ ئازابى كۇناھكار قەۋەسدىن قايىتۇرۇلسايىدۇ، دېگىن(1477). مۇشرىكىلار: «ئەگەر اللسە خالىسا ئىدى، بىز ۋە ئاتاسبۇرىلىرىمىز شېرىك كەلىتۇرەپىيىتۇق ۋە ھېچ ئەرۇنقى كىشسلەر تاكى (بىزنىڭ ئازابىسىز ئازىل بورۇنقى كىشىلەر تاكى (بىزىدى مۇشرىكلار سېنى پەيغەمبەرلىرىنى) مۇشۇنداق (يەنى مۇشرىكلار سېنى ئىنكار قىلغاندەك) ئىنكار قىلىغان ئىدى. (ئۇلارغا)

بولسا، بىزگە چىقىرىپ كۆرسىتىڭىلار، سىلەر پىدەت گۇمانىغىلا ئاساسىلىنىسلەر، الله غا پەتەت يالىغانىنى چاپىلايسلەرچ (148). (ئى مۇھەمبەدة)ئېيتىقىنكى، «(سىلەرنىڭ پاكىتىڭىلار بولسىسا) الله نىڭ ئېنىق پاكىتىڭى بار، ئەگەر ئۇ خالىسا ھەمىمىڭىلارنى، ئەلىۋەتتە، ھىدايەت قىلاتتىچ (1480). (ئى مۇھەمبەدة ئۇلارغا) «الله بۇنى ھارام قىلىدى، دەپ گۇۋاھىلىق بېرسىدىغان گۇۋاھىلىق بېرسىدىغان گۇۋاھىلىق بېرسىدىغان گۇۋاھىلىق بەرسە، ئۇلارغا قوشۇلۇپ گۇۋاھىلىق بەرمىسكىن (چۇنىكى ئۇ پۇتۇنىلەي يالغانىدىن) گۇۋاھىلىق بەرسە، ئۇلارغا قوشۇلۇپ گۇۋاھىلىق بەرمىسكىن (چۈنىكى ئۇ پۇتۇنىلەي يالغاندۇر). بېزنىڭ ئايەتلىرىغا ئەكەشبىكىن، ئۇلار پەرۋەردىكارىڭغا شېرىك كەلىتۇرىدۇ (180). ئېيتقىنكى، «سىلەر خاھىئىلىرىغا ئەگەشبىكىن، ئۇلار پەرۋەردىكارىڭغا شېرىك كەلىتۇرىدۇ (180). ئېيتقىنكى، «سىلەر كېلىپ (ئاڭلاڭلار)، اللە ھارام قىلىغان نەرسىلەرنى سىلەرگە ئوقۇپ بېرەي: سىلەر اللە غا قورقۇپ بالاڭلارنى ئۆلىتىۋرمەڭلار، بىز ئۇلارغا ۋە سىلەرگە رىيزىق بېرىسىز، ئاشكارا ۋە قورۇن يامان ئىشلارغا يىبىقىن كەلىيىلىق قىلىپىلىق قىلىپىلىق قىلىپىلىق قىلىپىلىق قىلىدى يوشۇرۇن يامان ئىشلارغا يىبىقىن كەلىرىدا للە سىلەرگە بۇ ئىشلارنى تەۋسىيە قىلىدۇرادىلار، اللە سىلەرگە بۇ ئىشلارنى تەۋسىيە قىلىدۇرادىدىن مۇستەسنا،

يېتىبنىڭ مېلىنى تاكى ئۇ بالاغەتكە يەتكەنكە قەدەر ئۇنىڭغا ئەڭ پايىدىلىق ئۇسۇلىدا تەسەررۇپ قىلىڭلار، ئۆلچەمنى ۋە تارازىنى توغىرا قىلىڭلار، مېپقانىداق ئادەمىنى كۈچى يەتىمەيدىغان ئىشقا تەكلىپ قىلمايىن، سۆز قىلىغان (ھۆكۈم چىقارغان ياكى گۇۋاھلىق بەرگەن) چېفىڭلاردا ئادىل بولۇڭلار، ئادەم) تۇغقىنىڭلار بولغان تەقدىردىيۇ، اللەغا بېرىلـــ ئۇچىۋن، اللە سىلەرگە بۇ ئىشىلارنى تەۋسىيە قىلىدۇچىڭكا، بۇ مېنىڭ توغرا يولۇمدۇر، شۇ يولدا ھېڭىگىلار، ئاتوغىرا يولىلاردا ماقىيائىلار، ئۇلار ھىلەرنى اللەنىڭ يولىدىن ئايرىۋېستىدۇ، (ئاللانىڭ ئەمرىنى تۇتۇپ دوزاختىن) ساقىنىشىڭلار، ئۇلار ئەمرىنى تۇتۇپ دوزاختىن) ساقىنىشىڭلار، ئۇلار ئاللەسللەرگە بۇ ئىشلارنى تەۋسىيە قىلىدۇلۇقۇن،

ئانىدىن ئۇلار (يەنى ئىسرائىل ئەۋلادى) ئۆز پەرۋەردىكارىغا مۇلاقات بولىدىغانلىقىغا ئىشەنسۇن دەپ، ياخشىلىق قىلىغان ئادەمگە بېرىددىخان نېمىتسىزنى مۇكەمبەللەشتۇرۇش، (ئىسرائىل ئەۋلادىنىي ئىشلىرىدا ئېھىتىياجىلىق بولغان) ھەربىر نەرسىنى تەپىسىلىي بايان قىلىش، (ئىسرائىل ئەۋلادىنى) ھىدايەت قىلىش ۋە (ئۇلارغا) رەھبەت قىلىش يۈزىسىدىن، قىلىش، (ئىسرائىل ئەۋلادىنى) مەدايەت قىلىش ۋە (ئۇلارغا) رەھبەت قىلىش يۈزىسىدىن، مۇساغا كىتاب (يەنى تەۋرات) ئاتا قىلدۇق ئەلگار، بۇ بىز نازىل قىلغان (قۇرئان) مۇبارەك كىتابتۇر، ئاللەنىڭ رەھبىلىك قىلىشتىن) ساقىلىنىڭلار (ئۇنىڭىغا ئەكىشىلار، (ئۇنىڭىغا ئەكىشىلى) سىلەرنىڭ، مۇخالىيەت بىزدىن ئىلگىسرىكى ئائىيىكىلا (يەنى يەھبۇدىيلار ۋە ناسارالارغىلا) كىتاب ئازىل قىلىشىم) سىلەرنىڭ، ئازىل قىلىشىمان، ئۇلارنىڭ ئوچۇندۇر دەھبى ئاكىرىدىن بىزنىڭ زادىلا خەۋىدىسىز يوق، دېمەسلىكىڭلار ئۇچۇندۇر. سىلەركە پەرۋەردىيادىگلار ئەچۇندۇر. سىلەرگە پەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن ھەقىقەتىن پاكىت، ھىدايەت ۋە رەھبەت ئازىل بولدى، اللەنىڭ ئايەتلىرىنى دىگارىڭلار تەرىپىدىن ھەقىقەتەن پاكىت، ھىدايەت ۋە رەھبەت ئازىل بولدى، اللەنىڭ ئايەتلىرىنىدىن دىگارىڭلار قىلغان ۋە ئۇلاردىن يۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇچۇن قاتىتىق ئازاب بىلەن خازلاريىدى جازلايىدىردىن ھازلاربىلەن بازلايىدىردىن يۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلارنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلارنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلاردىنى چۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلاردىنى چۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلۇرنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلاردىنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلاردىنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلۇرقىدىدى ھۇز ئۆرۈگەنلەرنى ئۇلاردىنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنىڭ يۇز ئۆرۈگەنلەرنىڭ يۇزارىلىلىدىن جازالايىترىدىدىن

ئۇلار يەقەت (ئۆلۈم) پەرىشتىلىرسنىڭ ياكسى پەرۋەردىگارىڭنىڭ ياكى پەرۋەردىگارىڭنىڭ (قۇياشىنىڭ مەغرىبتىن چىقىشسىدىن ئىبارەت) بەزى ئالامەتلىرىنىڭ كېلىشىنىلا كۆتىدۇ، پەرۋەردىـ ئىلگىرى ئىبان ئېيتىنغانلارنىڭ ياكى ئىبان ئېيتىپ ياخشى ثدش قىلسىخانىلارنىڭ ئېيتىقان ئىسانى يايدىسى بولىدۇ. ورسىلەر ئۆزەڭلارغا كېلسدسخان ئىشلانى كۇتۇڭلار، بىزمۇ ئەلۋەتىتە كۇتىمىزى دېگىن(156)، دىنىدا بۆلگۈنچىلىك قىلىپ تۇ، لۇڭ پىرس قىلەرگە ئايرىلغانلاردىن سەن ئادا ــجۇداسەن؛ ئۇلار-نىڭ ئىشى پەقەت اللەغىلا خاستۇر (يەنى اللەنىڭ باشقۇرۇشىدىدۇر)، كېيىن (يەنى ئاخسرەتتە) الله ئۇلارنىڭ قىلىشلىرىنى ئۆزىگە ئېيتىپ بېرىدۇ⁽¹⁵⁹⁾، بيرور ياخشلىق قىلغان ئادەم ئون ھەسسە ئارتۇق ساۋابقا ئىگە بولىدۇ، بىرەر يامانلىق قىلغان ئادەمگە يەقەت ئۇنىڭ يامانىلىقىغا باراۋەرلا جازا بېرىلىدۇ،

من يَفَقَرُون الآن التِهُمُ المَهْ الْمَالَةُ الْوَالِيَّ وَلَيْكُ الْوَالِيَّ الْمَالَةُ الْوَالِيَّ الْمَالَةُ الْوَالِيَّ الْمَالِيَّةُ الْوَالِيَّةُ الْمِلْكُونِ الْمِلْكُونِ الْمَالِيَّةُ الْمِلْكُونِ الْمَالِمُ الْمِلْكُونِ الْمَالِمُ الْمَالِمُولِي اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمَالِمُولِي اللَّهِ اللَّهِ الْمَالِمُولِي اللَّهِ الْمَالِمُولِي اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمَالِمُولِي اللَّهِ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْ

ئۇلارغا زۇلۇم قىلىئىمايدۇ(180). (ئى مۇھەمىمەدا بۇ مۇشرىكىلارغا) ئېيتقىنكى، ھپەرۋەردىگارىم مينى توغيرا يولغا يدنى توغرا دبنهاء باتبل دبشلاردين توغرا دبنغا بؤرالهان تبيراهيمشاف دىنىغا باشىلىدى، ئىبراھىم مۇشرىكلاردىن ئەمەس ئىدى»⁽¹⁶¹. (ئى مۇھەسمەدا) ئېيتىقىنىكى، ومبنىڭ نامىزىم، قۇربانلىقىم، ھاياتىم ۋە ماماتىم (دۇنىيادا قىلغان ياخىشىلىقىلىرىم ۋە تائەت، ئىبادەتىلىرىم) ئالەمىلەرنىڭ پەرۋەردىگارى اللىم ئۇچۇنىدۇر⁽¹⁰²⁾، اللىمانىڭ شېسرىكى يوقـتۇر، مەن مۇشۇنىڭىغا (يەنى يالىغۇز اللەغىـلا خالىـس ئىبادەت قىلىشىقا) بۇيــرۇلىدۇم، مەن مۇسۇلبانىلارنىڭ ئەۋۋىلىيەن»(169). (ئى مۇھەمىيەد!) ئېيتقىنكى، «ئالا ھەمىيە نەرسىنىڭ پەرۋەردىكارى تۇرسا، ئۇنىڭىدىن باشىقا پەرۋەردىكار تەلەپ قىللامىدىمەن؟، ھەر ئادەم ئۆزى قىلىغان گۇناھىقا ئۆزى جاۋابىكار، بىر گۇناھىكار ئادەم باشىقا ئادەمىنىڭ گۇناھىيغا جاۋابىكمار ئەمەس ريەنى بىر ئادەمىنىڭ كۇناھى بىلەن باشقا بىر ئادەم جازاغا تارتسل ﻣﺎﻳﺪﯗ). ﻛﯧﻴﯩﻦ ﭘﻪﺭﯞﻩﺭﺩﯨﮕﺎﺭﯨﯖﻼﺭﻧﯩﯔ ﺩﻩﺭﮔﺎﻫﯩﻐﺎ ﻗﺎﻳﺘﯩﺴﻠﻪﺭ، ﺳﯩﻠﻪﺭ ﺩﻩﺗﺎﻻﺵ ﻗﯩﻠﯩﺸﻘﺎﻥ ﻫﻪﻕ ﺑﯩﻠﻪﻥ ناھەقىنى ئۇ سىلەرگە ئېيىتىپ بېرىندۇ(1642). اللىنە سىلەرنى (ئۆتىكەنىكى ئۇمبەتىلەرنىڭ) ئورۇنىياسارلىرى قىلىدى، اللە سىلەرنى بەرگەن ئىيىسىتىگە شۇكلۇر قىلىدۇن دەپ، بەزىڭىلارنى بەزنىڭىلاردىن بىرقانىچە دەرىجە يۇقسرى قىلىدى، يەۋەردىسگارىڭ زئاسىيىلىق قىلىغۇچىلاردىنن) ئەلۋەتىتە تېز ھېساب ئالىغۇچىدۇر، (ئىتائەت قىلىغۇچىلارنى) ئەلىۋەتىتە مەغىيىسرەت قىلىغىۋچىسدۇرە (ئۇلارغا) ناھايىستى مېسھىرسبانىدۇر 1657-،

المناس ا

7_سؤره ئەئراق

مەككىدە ئازىل بولغان، 206 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرىبان اللىمەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايبەن.

ئەلىق، لام، مەرەساد (13). (ئى مۇھەمبەد! كاپىرلارنى) ئاكاھلاندۇرۇشۇڭ، مۆمىنلەرگە ۋەز_نەسبەت قىلىنىڭ ئۇچۇن،بۇ كىتاب (يەنى قۇرئان) ساڭا نازىل قىلىندى، ئۇنىڭدىن (يەنى ئۇنى تەبلىغ قىلىشتا قەۋمىڭ. نىڭ ئۇنى ئىنكار قىلىشىدىن ئەنـسىرەپ) يۇرىكىڭ سقىلىسۇن(18). (ئى ئىنسانلار!) سىلەر پەرۋەردىـ كارىڭلار تەرىپىدىن سىلەرگە نازىل قىلىنغان كىتابقا (يەنى قۇرئانغا) ئەكىشىڭلار،اللىمنى قويۇپ، (جىنـ

لاردىن ۋە ئىنسانلاردىن بولغان، سىلەرنى ئازدۇرىدىغان) دوستلارغا ئەگەشسەڭلار، سىلەر ۋەز ــ نەسىھەتنى ئاز قوبۇل قىلىسلەر(ھ). بىز نۇرغۇن شەھەر (ئاھالىسىنى)نى ھالاك قىلىدۇق، بىزنىڭ ئاز ابىمىز ئۇلارغا كېچىسى ياكى چۇشلۇكى ئۇخلاۋاتقان چاغلىرىدا كەلدى(4)، بىزنىڭ ئاز ابىمىز كەلگەن چاغدا، ئۇلارنىڭ چەككەن پەريادى: بىز ھەقىقەتەن زالىم ئىدۇق، دېيىشتىنلا ئىبارەت بولدى(6). بىز ئەلۋەتتە پەيغەمبەر ئەۋەتىلگەن ئۇممەتلەردىن (پەيغەمبەرلەر تەبلىغ قىلدىسۇ؟ سىلەر قانداق جاۋاب بەردىڭلار؟ دەپ)سورايىن، يەيغەمبەرلەردىنىق ئەلۋەتتە (الله تايشۇرغان ۋەزىــيىنى ئادا قىلدىڭلارمۇ؟ دەپ)سورايىمىز (6). رقىيامەت كۇنى ئۇلارنىڭ ئەمىۋالىنى)ئۇلارغا ھەقىقىي بىلىش ئاساسىدا ئېيتىپ بېرىمىز، بىز ئۇلاردىن ئايرىلمىغان ئىدۇق ريەنى ئۇلارنىڭ ھەممە ئەھسۋالىدىن خەۋەردارمىز) (١٦). بۇ كۇندە بەندىلەرنىڭ (ياخشى-يامان ئەمەللىرىنىڭ) ئۆلچىنىدىغانىلىقى ھەقتۇر. ياخشى ئەمەللىرى ئېضر چىققانلار نىجات تاپقۇچىلاردۇر(١٥). ياخشى ئەمەللىرى يېنىڭ چىق قانلار بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى تۇپەيلىدىن ئۆزلىرىگە زىيان سالغۇچىلاردۇر⁽⁸⁾. شۇبهسسىزكى، سىلەرنى زېمىنىدا يەرلەشىتۇردۇق، زېمىندا سىلەرگە تۇرمۇش لازىمەتلىكىلىرىنى يەيدا قىلدۇق، (سىلەرگە يەرۋەردىكارىڭلارنىڭ مۇشۇنىداق نېيەتىلىرى بار تۇرۇقىلۇق ئۇنىڭغا) ناھايىتى ئاز شۇكۇر قىلىسلەر(10)، شۇبھىسىزكى، بىز سىلەرنى ياراتتۇق، ئاندىن سىلەرنى شەكىلگە كىرگۇزدۇق، ئاندىن يەرىشتىلەرگە: «سىلەر ئادەمگە (ھۇرمەت بىلدۇرۇش يۇزىسىدىن) سەجدە قىلىڭلار، دېدۇق، ئىبلىستىن باشقىسى سەجدە قىلدى. ئۇ سەجدە قىلغۇچىـلاردىن بولمىدى(١١١).

ال ماستند الاستند (التركان ال الغيطية المستند المستند

الله (تبلسقا): وسبني سهجده قبلشقا بؤيرؤغان جبضيدا نبيشقا سهجده قىلمدساقاي ديندي، ئىبلىس: ومەن ئۇنىڭىدىن ئارتۇق. مېنى ئوتىتىن، ئۇنى لايدىن ياراتتىڭ» دېدى(183، الله (ئىبلسقا) ئېيتىتى: «سەن بۇ يەردىسن (يەنى جەنسنەتىتىن) چۇشۇپ كەت، بۇ يەردە ئۆزەڭنى چوڭ تۇتۇشۇڭغا بولسايىدۇ، يوقال، سەن ھەقسقەتەن پسەسىكەشى لەردىنسەن»(18)، ئىبلىسى: «ماڭا كىشسلەر قايتا تسرىلىدۇرۇلسدىلغان كۇنسگىلچە (يەنى قسيامەت كۇنىگىچە) مۆھىلەت بەرگىينى دېدى⁽¹⁰⁾، الله: وساڭيا مۇھىلەت بېرىلىندۇي دېندى⁽¹⁵⁾، ئىپلىنس ئېيتتى: رسېنىڭ مېنى ئازدۇرغانلىقىڭدىن ئۇلار ريەنى ئادەم ئەلەيسىسالام ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادسغا ۋەسىۋەسە قىلىش) ئۇچۇن چوقۇم سېنىڭ توغرا يولۇڭ ئۇستىدە ئولتۇرىبەن(140)، ئاندىن ئۇلارغا چىوقۇم ئالىدىلدىن، ئارقىسىلدىن، ئوڭلىلدىن،

سولىدىن ھۇجۇم قىلىمەن، ئۇلارنىڭ كۆپچىلىكىنىڭ (نېمىتىڭگە) شۇكۇر قى<mark>لغۇچىلار ئەمەسلىكىنى</mark> كۆرسەن» (١٦٦). الله ئېيتىتى: «جەنىنەتىتىن ئەيىبلەنسگەن ۋە (رەھبىتىبدىن) مەھرۇم قىلىنغان ھالدا چىق، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ساڭا ئەگەشكەنلەرنى قوشۇپ، ھەمبىڭىلار بىلەن چوقۇم جەھەئى ئەمنى تولدۇرىمەن»(187، «ئى ئادەم! سەن ئايالىڭ بىلەن ئىككىڭلار بىللە جەنىئەتتە تۇرۇڭلار، جەنئەتنىڭ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىڭىلارچە يەڭلار، بۇ دەرەخىكە يېقىنلاشماڭللار، (ئۇنىڭغا يېقىئى لاشساڭلار) زالىملاردىن بولۇپ قالىسىلەر»(قا)، لېكىين شەپىتان ئۇلارنىڭ يېپىقىلىق ئەۋرەتى لىرىنى ئېچىۋېتىش ئۈچۈن، ئۇلارغا ۋەسۋەسە قىلدى، شەيىتان ئېيتنى: «پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ سلەرگە بۇ دەرەخىنىڭ مېۋىسىنى يېيىشىنى مەنىئى قىلىغانلىقى يەقەت سىلەرنىڭ يەرىشىتە بولۇپ كەتبەسلىكىڭىلار ياكى (جەنئەتىتە) مەڭىگۇ تۇرۇپ قالىماسىلىقىڭىلار ئۇچۇنىدۇر»(200، شۇنىڭدەك ئۇلارغا: «مەن چىوقۇم سىلەرگە سادىىقىمەن» دەپ قەسەم ئىچىنى بەردى(تات ئالىداسچىلىق ئۇسۇللىرى ئارقىلىق ئۇلارنى (يۇقىرى مەرتىۋىىدىن تىۆۋەن مەرتىۋىگە) چۇشۇردى. دەرەخنىڭ مېۋىسىنى يىگەنىدىن كېيىنىلا ئۇلارنىڭ ئەۋرەتىلىرى ئېچىلىپ قالىدى، ئۇلار جەنىنەتىتىكى دەرەخىلەرنىڭ ياپىراقىلىرى بىلەن ئەۋرەتىلىرىنى يېپىمشىقا كسرىسىتى، ئۇلارنىڭ يىەرۋەردىكارى (ئۇلارغا كايىسى): «مەن سىلەرگە بۇ دەرەخىتى (يەنى مېۋىسىنى) يېيىشنى مەنىئى قىلىمىغانىمىدىم؟ شۇبىھىسىزكىي، شەيتان سىلەرگە ھەقىقەتەن ئاشكارا دۈشىمەنىدۇر، دېسىگەنىسىدىنم؟» دەپ نىندا قىلىدى⁽²²⁾، ولوانتأء ١١٥٠ الاعوات،

ئۇلار؛ ھيەرۋەردىكارىيىز! بىز ئۆزسىىزگە ئۆزىيىز زۇلۇم قىلدۇق، ئەگەر سەن بىزگە مەغپىرەت قىلمىد سالله بنزگه رممتم قىلىمىساللە، بىز چوقۇم زىيان تارتقۇچىلاردىن بولىمىزى دېدى(تا)، الله ئېيتىتى: وسلهر بسر بسر فللرغا زيهني شهيلتان تنسانها، ئسنسان شهيستانها) دؤشبهن بولغان صالدا چۇشۇڭلار، ئەجىلىڭلار يۆتكەنگە قەدەر يەر يۆزىدە تۇرسىلەر ۋە ئۇنىڭىدىن يايىدىلىنىسىلەر»(⁽³⁴⁾د الله ئېيتتى؛ ديەر يۈزىدە ياشايسىلەر، يەريۈزىدە ئۆلۈسسلەر، (قسيامەت كۈنى) يەنە يەر ئاستسدىن چىقىرىلىسلەرچ(35)، ئى ئادەم بالىلىرى! سىلەرگە بىز ھەقسقەتەن ئەۋرىتىڭىلارنى يايسدىغان لىباسنى ۋە زىننەتلىنسدىغان لىباسنى چۇشۇردۇق، تەقۋادارلىق لىباسى ئەڭ ياخىشسدۇر، ئەنە شۇلار (يەنى ئىنسان باللريفا سهترى ئەۋرەت ئۇچۇن لىباس ياراتباق) ئۇلارنىڭ ئىبرەت ئېلىشى ئۇچۇن اللە نىڭ (بەنى دىلىرىگە بولغان يەزلى مەرھەمىتىنى كۆرسىتىدى

غان) ئالامەتلىرىدىندۇر (50)، ئى ئادەم بالسلىرى! شەپتان سىلەرنىڭ ئاتا_ئانگىلارنى (ئازدۇـ رۇپ) جەنئەتىتىن چىقىبرىۋەتكەنىدەك، سىلەرنىچۇ ئازدۇرمىسۇن، شەپتان ئۇلارنىڭ ئەۋرەتىلىرىنى لىرىنى ئۆزلىرىنىگە كۆرسىتىش ئۈچۈن كىيىملىرىنى سالغۇزۇۋەتىكەن ئىدى (يەنى ئۆلارنىڭ ئەۋرىلىڭ يالىنىگاچ بولۇپ قېلىسىشىغا شەپتان سەۋەبىچىى بولغان ئىدى)، شەپستان ۋە ئۇلىرنىڭ بىز شەپتانىلارنى ئىدى ئىلىنى ئېرەلەپسىلارى شىلەر، شۈبچىسىزكى، بىز شەپتانىلارنى ئېرەلەپسىلەر، شۈبچىسىزكى، بىز شەپتانىلارنى ئىلىنى ئېرەلەپسىلار، شۈبچىسىزكى، بىز شەپتانىلارنى ئىلىنى ئېرەلەپسىلەر، شۈبچىسىزكى، يامان ئىشىنى قىلىغان چاغىلىرىدا، «ئاتا_بوۋسلىسىزىڭ مۇشۇنىداق قىلىغانىلىقىنى كۆرگەن ئىددۇق، اللىھ بىزنىسۇ شۇنىداق قىلىغانىلىقىنى كۆرگەن ئىدۇق، اللىھ بىزنىسۇ شۇنىداق قىلىغانىلىدۇ، دەپدۇ، (ئى مۇھەسىمدا ئۇلارغا) ئېيىتىقىنكى، «اللە (بەنىدىلىرىنى) ھەقىقىقەتەن يامان ئىشىقا بۇيىرۇدى. ھەربىر ئىرى مۇھەسىمدا) ئېيىتىقىنكى، «پەرۋەردىگارسىم مېنى ئادىل بولۇشىقا بۇيىرۇدى. ھەربىر سىلەر اللە دەسلەپتە پەيدا قىلغان ھالىرى ھالىرىدىن كۆرۈملىكى ئايىسىلەرە ئەللە سىلەر اللە دەسلەپتە پەيدا قىلغان ھالىتىللاردا (ئەسلىگە) قايتىسلەرە (60). شۇبھىسىزكى، ئۇلار سىلەر اللە دەسلەپتە يەنە بىر گۇرۇھقا كۆمراھلىق تېكىشلىك بولدى، شۇبھىسىزكى، ئۇلارقالىدى قويۇپ، شەپتانلارنى دوست تۇتقان تۇرۇقلۇق ئۆزلىرىنى توغرا يولدا دەپ گۇمان قىلىدۇنىگا.

يهي ادمخذة الدين على من سيه وقطا المترفط المرافعة المترفط الم

ئىي ئادەم بالسلسرى! هەر ناماز ۋاقىتىدا رياكى تاۋاپ ۋاقتىدا ئەۋرىتىڭلارنى سەترى قىلىپ تۆرسىدىخان) كىيسىڭلارنى كىيسڭىلار، يەڭىلار، ئىسراپ قىلغاڭلار، اللىھ ئىسراپ قىلغۇد، اللىھ ئىسراپ قىلغۇد، اللىھ ئىسراپ قىلغۇد، ھەللارنى ھەقىقەتەن ياقتۇرمايىدۇ (ئە)، ئېيتقىنكى، شېرىن، ياك رىزىقلارنى كىم ھارام قىلدى؟ ئېيتقىنكى، دۇئلار بۇ دۇنيادا مۆمىنىلەر ئۇچسۇن يارستىلىغان رىكىرچە ئۇلارغا كۇفىغارلار شېرسك بولىسىمۇ)، ئاخىرەتتە بولىل مۆمىنلەرگىلا خاستۇرى. (اللەنىڭ بىلىسىنى بىلىدىنان قەۋم ئۇچسۇن ئايەتىلەرنى مۇشۇنىداق تەپسىلىي بايان قىلىمىز (ئى مۇھەمەدا ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، دېدۇردىدى ياشكارا ۋە يوشۇرۇن يامان ئىشلارنىڭ ھەمىسىنى، كۇناھلارنى، (كىشدىلىرىنى) دېلىدىنىدىنى يايان قىلىمىز (ئەر مۇھەمەدا ئۇلارغا) يايان قىلىرىنى ھۇشۇنىداق تەپسىلىدىنى دۇلۇرۇن

لەرگە) ناھەق چېقىلىشىنى، راللەنىڭ شېرسكى بولۇشقا) اللىھ ھېچقانىداق دەلىل چۇشۇرمىگەن نەرسىلەرنى اللىھ غا شېرسك كەلىتۇرۇشىنى، ئىۆزەڭىلار بىلىمەيدىنغان نەرسىلەرنى
اللە نامىدىن قالايمىقان سۆزلەشنى ھارام قىلدى» (1833. (پەيىغەمىبەرلىرىنى ئىنكار قىلـ
مان) ھەربىر ئىۋمىيەتىنىڭ (ھالاك بولىدىنغان) مۇئەيىيەن ۋاقىتى بولىدۇ، (ھالاك بولىدىنغان) ۋاقىتى يەتكەنىدە، ئۇلار بىردەمىئۇ ئىلگىرى كېيىيىن بولىيايدۇ (يەنى دەرھال
ھالاك بولىدۇ) (1840. ئى ئادەم بالىلىرى! ئىچىگىلاردىنى مېنىڭ ئايەتىلىرىمىنى سىلەرگە
بايان قىلىپ بېرىدىنغان پەيغەمىبەرلىرىم كەلكەندە، تەقۋادارلىق قىلىغان ۋە (ئەمەلىنى)
بىزنىڭ ئايەتىلىرىمىزنى ئىنكار قىلىغانىلار، ئۇنىڭىغا ئىمان ئېيىتىشقا كەدەنكەشىلىك
بىزنىڭ ئايەتىلىرىمىزنى ئىنكار قىلىغانىلار، ئۇنىڭىغا ئىمان ئېيىتىشقا كەدەنكەشىلىك
چاپىلىنغان ياكى ئۇنىڭ ئايەتىلىرىنى ئىنكار قىلىغانىلاردىنىمۇ زالىم كىشى بارمۇ؟ ئۇلار
چاپىلىنىغان ياكى ئۇنىڭ ئايەتىلىرىنى ۋە ئەجەلدىن) ئۆز نېسۋىسىنى كۆرىدۇ، ھەتتا بىزنىڭ پەرشەتىلىرىغا ئۆلارغان چابلىرىنى ئېلىش ئۇچۇن كەلكەندىمۇ، ئۇلارغا: «اللەغ يالىغان بىلەدەرىگلار قەيەردە؟» دەيدۇ. ئۇلار: «ئۇلار بىزدىن غايىب بولۇپ كەتتى» دەيدۇ. ئۇلار كاپىر بولغانلىقلىرىغا ئۆزلىرىنىڭ ئېلىش ئۇچۇن كەلكەندىمۇ، ئۇلارغا: «اللەن كەتتى» دەيدۇ. ئۇلار كاپىر بولغانلىقلىرىغا ئۆزلىرىنىڭ زىيىنغا گۇۋاھلىق بېرىدۇ(يەنى كاپىر بولغانلىقلىرىغا ئىقرار قىلىدۇر. ئۇلار، قىلىدىنى كۆرىدىن غايىب بولغانلىقلىرىغا ئىقرار قىلىدۇر. ئۇلارغا: «ئۇلار كەتتى» دەيدۇ. ئۇلار كاپىر بولغانلىقلىرىغا ئىقرار قىلىدۇر. ئۇرىدىن

قال المشلولة المسهدة من عَلَمْ وَنِن الْحِيْنِ الْحِيْنِ وَالْوَلْيِنِ الْعَلَيْمِ وَالْمِيْنِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ اللَّهِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ اللَّهِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلِيمِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعِلْمِ اللَّهِ الْعِلْمُ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعِلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ اللَّهِ الْعَلَيْمِ الْعَلِيمِ الْعَلَيْمِ الْمَعْلِيمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْمِلْعِلَى الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْمِلْعِلَى الْعَلِيمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلِيمِ الْعَلَيْمِ الْمِلْعِلَى الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْمِلْعِلَى الْعَلَيْمِ الْمَلِيمِ الْعَلَيْمِ الْمِلْعِلَيْمِ الْمَلِيمِ الْمُعْلِيمِ الْعَلَيْمِ الْمِلْعِلَى الْمُلْعِلِيمِ الْمَلْعِلَيْمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْعَلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْعَلِيمِ الْعَلِيمِ الْمُلْعِلِيمِي الْمُلْعِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلْعِلِيمِ الْمُلِ

الله (ئايەتلىرسنى ئىنىكار قىلغانىلارغا) ئېيتىدۇ: «سىلەردىسن ئىلىگىرى ئۆتىكەن، جىنىلاردىسن ۋە ئىنسانىلاردسىن بولغان (كاپىسر) ئۇمبەتىلەر بىلەن بىرلىكتە دوزاخىقا كسرىڭلارى. ھەرقاچان بىر ئۇمە ھەت دوزاخقا كىرىدىسكەن، ئۇ ئۆزىدىن ئىلگىرىكى ئۇمبەتكە (ئۇنىڭغا ئەگىئىسى كۆمىراھ بولغانلىقى ئىۇچىۇن) لەنەت ئوقۇيىدۇ. ئۇلارنىڭ ھەمىمىسى دوزاخقا كبربي بولؤب جەسلەشىكەنىدە، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى كېيىسن كىرگەنسلەر (يەنى ئەگەشسكۇچىس لهر) ئىلگىرى كىرگەنىلەرگە (يەنى باشلىقىلىرىغا) قارىتىپ: وئىس پىدرۋەردىگارىسىز؛ بۇلار بىزنى ئازدۇرغان. ئۇلارغا ئىككى ھەسسە دوزاخ ئازابسى بەرگىن، دەيسدۇ،اللە: «ھەمىسگە ئىككى ھەسسە ئازاب بېرىلىدۇ، لېكىن سىلەر (ئازابىنىڭ دەھشى شنى بىلمەيسلەرى دەيدۇ (88)، ئۇلارنىڭ ئارىسى دىكى ئىلگىرىكىلەر كېيىنىكىلەرگە: دسىلەرنىڭ بىزدىسن ھېچقانىداق ئارتۇقچىلىقىڭىلار يوق زيەنى

كؤمسراهالسقتا ۋە ئازابىغا تېگىشلىك بولۇشتا بىردبىرسىمىزگە ئوخىشاشىمىز)، قىلىمىشد لىرسڭلار تىۋپەيلىدىن ئازابنى تېتىڭلارچ دەيدۇ ⁽⁹⁹⁾، شۇبھىسىزكى، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلىغان ۋە ئۇلارغا ئىمان ئېيىتىشىغا گەدەنىكەشىلىك قىلىغانىلارغا ئاسىمانىنىڭ دەرۋازىسى ئېچىلىمايىدۇ (يەنى ئۇلارنىڭ ياخشى ئەمەلى ۋە دۇئاسى قوبۇل بولىمايىدۇ)، تاكسى تىزگە يىڭىنىنىڭ تىزشىۋكىندىن ئىزتىكۈچىە ئۇلار جەنىنمەتىكە كىرمەيندۇ ريەنى ئۇلار هەرگىسىزمۇ جەنىشەتىكە كىرمەيىدۇ)، كۇناھىكارلارغا مۇشۇنىداق جازا بېرىمىز ⁽⁴⁰⁾، دوزاختا ئۇلارنىڭ ئاستىغا سالىدىغان كۆرپىسىمۇ ئوتىتىن، ئۇسىتىگە يېپىىنىدىغان يوتىقىلىمۇ ئوتىتىن بولىدۇ، زالىمىلارغا مۇشۇنىداق جازا بېرىمىز ⁽⁴¹⁾. ئىمان ئېيىتىقان ۋە ياخىشى ئەمەللەرنى قىلىغانلار ــ كىشىنى يەقەت كۈچىي يېتىدىنغان ئىشقىلا تەكىلىپ قىلىمىز ــ ئەنە شۇلار ئەمىلى جەنىنەتىتۇر، ئۇلار جەنىنەتىتە ھەمىت، قالىدۇ (⁴²⁾، ئۇلارنىڭ كۆڭلۇلىلىرىندىكى ئىۆچىمەنىلىكىنى ئېلىپ تاشىلىندۇق (يەنى جەنىنىەتىكە كىرگەنىلەر ئارىسىدا ئىززئارا ئاغىرىق-ئاداۋەت بولىمايىدۇ). ئۇلارنىڭ (سارايلىرى) ئاستىدىن (جەنىئىەتىنىڭ) ئىۆسىتەكىلىرى ئېقىپ تۇرىندۇ، ئۇلار: «جىسىمىي ھەسدۇسانا بىزنى بۇ (ئىبىمەتىلەرنى ھاسىل قىلىشقا) يېتەكىلىگەن الله غا بولىسۇنىكى، الله بىزنى يېتەكسلىمىگەن بولسا، توغرا يول تايىمىغان بولاتتۇق، يەرۋەردىگارىمىزنىڭ يەيغەمبەرلىرى بىزگە ھەقنى ئېلىپ كەلدى، دەپىدۇ، ئۇلارغا: رقىلىغان ئەمەلىڭىلار ئۇچۇن سىلەرگە بېرىلىگەن جەنستەت مانا مۇشۇي دەپ نىدا قىلىنىدۇ (يەنى يەرىشتىلەر شۇنداق دەپ نىدا قىلىدۇ) (48).

ولوانتأء

ئەھلى جەنتەت ئەھلى دوزاخقا: «بىز پەرۋەردىكار رىبىز بىزگە ۋەدە قىلغان نەرسىنى ھەق تاپتۇق، سىلەرمۇ پەرۋەردىكارىڭىلار ۋەدە قىلغان نەرسىنى ھەق تاپتۇق، ھەق تاپتۇلار، ھەئەي ھەق تاپتۇلار، ھەئەي دەپىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر جاكاپچى ئۇلارنىڭ ئارىسدا (مۇنداق دەپ) جاكالايدۇ: «زالىلارغا ئاللەدانى يولۇشىنى لانىڭ لەنتىبولۇن، ئۇنىڭ ئەگرى بولۇشىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر توسىما بولىدۇ، توسىمنىڭ ئۇستىدە (ئەئرافىتا) ئەھىلى جەنىنەت ۋە ئەھىلى دوزاخىنى ئۇلارنىڭ سىماسىدىن تونۇپىدىسغان ئۇدىملى رىدانەتكە، ئەشراق) بولىدۇ، ئۇلار دەلەر رىدانى ئەشراق) بولىدۇ، ئۇلار دەلەر رىدانى ئەشراق) بولىدۇ، ئۇلار دەپ توۋلايىدۇ، ئۇلار جەنىنەتكە كىسرمىگەن، ئەھىلى جەنىنەتكە، «سىسلەرگە ئامانىلىق تىلەيسىزى دەپ توۋلايىدۇ، ئۇلار جەنىنەتكە كىسرمىگەن،

وَكَانَى اَضْفُ الْبِيَّةَ اَصْفَ النَّالِ انْ وَلَا وَيَدَ لَكَانَّوَوَكَا وَلَا لَكُونَ وَلِي وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلِي وَلِي وَلَا لَكُونَ وَلِي وَلَا لَكُونَ وَلِي وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلِكُونَ وَلَا لَكُونَ وَلَكُونَ وَلِكُونَ وَلَا لَكُونَا وَلَكُونَا وَلَا لَكُونَا لَكُونَا لَكُونَا لَكُونَا وَلَا لَكُونَا وَلَا لَكُونَا وَلَا لَكُونَا لَكُلُونَا لَكُونَا لَكُلُونَا لَكُونَا لَكُونَا لَكُلُونَا لَكُونَا لَكُلِكُمُونَا لَكُلُونَا لَكُونَا لَكُلُونَا لَكُونَا لَكُونَا لَكُل

(ئەمبا) كىرىش ئۈسىدىدە تۈرغانىلاردۇر 600. ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئەھىلى دوزاخ تەرەپىكە بۇرالغاندا: «ئى پەرۋەردىگارىمىز! بىزنى زالىم قەۋم بىلەن بىللە قىلىمىخىنى دەيدۇ 607. ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئەلقى قىلىمىخىنى دەيدۇ 607. ئەئرافتىكىلەر (يەنى ياخشىلقلىرى بىلەن يامانلىقلىرى تەڭ بولۇپ قالغان، جەنىنەتىتىمۇ ئەمەس، دوزاختىمۇ ئەمەس كىشىلەر) سىماسىدىن تونۇپىدىخان (دوزىخى) ئادەمىلەرگە: «توپلىغان پۇلىماللىرىڭلار ۋە تەكەببۇرلۇقۇڭلار سىلەرگە ئېيمىگە ئەسىقاتىتى؟» دەپ توۋلايىدۇ 600. (ئەئرافتىكلەر دوزىخىلارغا مۆمىنىلەرنىڭ پېقىرلىرىىنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ) سىلەر اللەنىڭ كىرىگلار، سىلەرگە (مائا بۇلارغا) جەنىنەتكە كىرىگلار، سىلەرگە (مائا بۇلارغا) جەنىنەتكە كىرىگلار، سىلەرگە (مائا بۇلارغا) جەنىنەتكە دەيدۇ، 600. ئەھلى دوزاخ ئەھلى جەنەتەكە، «مۇدىن ياكى اللە سىلەرگە بەرگەن ئىچىدىغان نەرسىلەردىن بىزگە بىرئاز قۇيۇپ بەرسەڭىلارا» دەپ توۋلايىدۇ، ئەھلى جەنىنەت ئۇلارغا دارام قىلىغان، دەيدۇ 600. كالىدىدى، ئۇلارنىڭ بۇگۇنكى دالىدى، ئۇلارنىڭ ئايەتىلىرىسىزنى ئىنكار قىلخانىڭ مەسخىرە ۋە ئويۇنچۇق قىلىۋالدى، ئۇلارنى دۇنيا تىرىكچىلىكى ئالىدىدى، ئۇلارنىڭ بۇگۇنكى كۈنىگە ئۇلىرنىڭ ئايەتىلىرىسىزنى ئىنكار قىلخانىلىقىلىرىغا ئوخئاش، بىز بىۋگۇن ئۇلارنى ئۇنىتۇغانىلىقىلىرى ۋە بىزنىڭ ئايەتىلىرىسىزنى ئىنكار قىلخانىلىق

والتدريخة في يرني فقالة على على هذا و ترخيه و التدريخة في يرفيون والتدريخة والتدريخة

ئۇلارغا كىتاب ريەنى قۇرئان) بەردۇق، ئۇنى ريەنى قۇر ئاننىڭ مەنىلسرىنى) بىلىش ئاساسىدا بايان قىلدۇق، ئۇنى ئىسمان ئېيتىقان قەۋمىگە ھىدايەت ۋە رەھبەت قىلدۇق (B2)، ئۇلار (يەنى كۇففارلار) پەقەت (ئۆزلىرىگە ۋەدە قىلىنغان ئازابنىڭ) نەتىـ جىسىنىلا كۆتىدۇ، ئۇنىڭ نەتىجىسى كەلىگەن کۈنی (يەنى قىيامەت كۇنى)، ئىلسگىسرى كىستاپىقا ئەمەل قسلىمىغانىلار: دىمەرۋەردىكارىمىزنىڭ ئەلچىلىرى مەقىقەتىنى ئېبلىپ كەلىگەن ئىدى (بىز ئۇلارغا ئىمان ئېيتىمىدۇق، بىۇگىۇن) بىزگە شايائەت قىلىدىغان شايائەتىچىلەر بارمىلدۇ؟ ياكى گۇناھ قىلىشتىن قول ئۆزۈپ، ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلىش ئۇچۇن دۇنياغا قايتق ۇلۇشىمىزغا بولامىدى غاندۇ؟» دەيدۇ. ئۇلار ئۆزلىرىگە زىيان سالىدى، ئۇلارنىڭ اللەنىڭ شېدرىكىلىرى دەپ ئىيىتىرا قىلىغان مەبۇدلسرى ئۇلارنىڭ كىۆزسدىن غايسىب بولدى (88)، شۇبھىسىزكى، يىدرۋەردىگارىڭىلار

الله ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ئالتە كۇندە ريەنى ئالـتە دەۋردە) ياراتىتى، ئائــدىن رئۆزىـنىڭ مُؤلُوعُلُوقِهَا لايمِن رووسشته) تُهرش مُؤستنده قارار بالدي، الله كبيعه بنلهن (يهني كبيسنناڭ قاراڭغۇلۇقى بىلەن) كۇندۈزنى ياپىدۇ، كېچە بىلەن كىۇنىدۇز بىر-بىرىنى قوغلىشىندۇ (يەنى داۋاملىق ئورۇن ئالىسشىپ تۇرىدۇ)؛ اللّه قۇياش، ئاي ۋە يۇلىتۇزلارنى الله نىڭ ئەمرىكە بويسۇندۇرۇلغۇچى قىلىپ ياراتتى، يارىتىش ۋە ئەمىر قىلىش (يەنى كائىناتىنى تەسەررۇپ قىلىش) راستىنلا الله نىڭ ئىلگىدىدۇر. ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى الله نىڭ دەرىجىسى كاتــتىدۇر 643. يەرۋەردىكارىڭلارغا تۆۋەنچىلىك بىلەن يوشۇرۇن دۇئا قىلىڭــلار، (دۇئا قىــلغانــدا كەلسە-كەلىمەس سۆزلەپ، توۋلاپ) ھەددىدىن ئاشۇرۇۋەتىكەنىلەرنى اللە ياقىتۇرمايىدۇ(66)، الله (پەيغەمىبەرلەر ئەۋەتىپ) يەر يۇزىنى تۈزىگەنىدىن كېيىن، يەر يۈزىدە بۇزۇقچىلىق قىلماڭلار، (اللەنىڭ ئازابىدىن) قورققان ۋە (رەھمىتىنى) ئۇمىد قىلغان ھالىدا دۇئا قىلىگىلار، شۇبىھىسىزكىي، اللەنىڭ رەھىيىتى ياخىشىلىق قىلغۇچىلارغا يېلقىنىدۇر⁶⁶⁷، اللەنىڭ رەھىمىتى (يەنى يامخۇر) مەيىدانىغا كېلىش ئالىدىىدا، اللە بىشارەتچى قىلىپ شامالىلارنى ئەۋەتسىدۇ، شامالىلار ئېغسىر بۇلۇتىلارنىي كىۆتلۈرگلەن چاغىدا، ئىۋلارنى تُـوّلـؤك (يەنى قاغجـسراپ ياتـقان گسياســز) جايــلارغا ســؤرسـمز، ئۇنىڭـدىن يامـغــؤر ياغىدۇرۇپ تىۋرلىۋاك تىۋرلىۋاك مېسۋىللەرنى چىىقسارىيىدىز، ئىسبىرەت ئېيلىشىنىڭىلار ئۇچۇن (زېمىندىن مېۋىلەرنى چىقارغاندەك، قىيامەتتە) ئۆلۈكلەرنى قەبرىلىرىدىن چىقىرىمىز (67).

الوانتأم

مۇنىيەت يەرنىڭ گىياسى اللە نىڭ ئىرنى بىلەن تولۇق ئۇنىدۇ (بۇ ۋەز-نەسەتتە قۇلاق سېلىپ، ئۇنىڭدىن پايدىلىنىدىغان مۆمىننىڭ مىسالىدۇر)، ناچار يەرنىڭ گىياسى ئاز ئۆسدۇ (بۇ ۋەز-نەسھەتتىن پايدىلانمايدىغان كاپىرنىڭ مىسالىدۇر)، شۇكۇر قىلىدىغان قەۋم ئۇچۇن ئايەتىلىرىيىزنى مۇشۇنىداق شەكىللەردە بايان قىلىيىز(60)شەك شۇبھىسىزكى، ئۇمنى ئۆز قەۋمىگە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق، ئۇد: دئى قەۋمىم! اللەغا ئىبادەت قىلىغلار، سىلەرگە مەقىقىمتىن سىلەرنىڭ بۇيلۇك كۈنىنىڭ (يەنى قىيامەت كۇنىنىڭ) ئازابىغا قېلىشىڭلاردىن قورقىمەن، دېدى(60). قەۋىنىڭ چوڭلىرى: دېيز سېنى مەقىقەد دېدى(60)، قەۋىنىڭ چوڭلىرى: دېيز سېنى مەقىقەد دىن روشەن كۆمراھىلىقتا كۆرسىمز» دېدىدى(60)

والند الطبت يغرض تناخه بإنون ته والدن خبك والدن خبك والدن خبك المختر الا تكون الكندال قديد النبي التي يقتل المتوى الذي التي يقتل المتوى المناس المناس المتوى المناس المنا

ئەمەسبەن، لېكىن مەن ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى تەرىپىدىن ئەۋەتىلىگەن پەيغەسبەرمەن(18). سىلەرگە پەرۋەردىگارىبنىڭ ئەلچىلىكىنى يەتكۈزىيەن، سىلەرگە نەسبەت قىلىيەن، مەن اللەنىڭ ۋەھى قىلىىشى بىلەن سىلەر بىلىيەيدىغان نەرسىلەرنى بىلىسبەن(69). سىلەرنى ئاكاھىلانىدۇرۇش ئۈچۈن، (كۈۈبىدىن) ساقلىنىشىڭلار ۋە اللە نىڭ رەھبىتىگە ئېرىشىشىڭلار ئۈچۈن، سىلەرگە ئاراڭلاردىكى بىر كىشى ئارقىلىق پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ۋەھىسى كېلىشىدىن ئەجەبلىنەمسىلەرگەر68) ئۇلار نۇھنى ئىنكار قىلدى، نۇھنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن كېمىدە بىللە بولغانلارنى قۇتقۇزدۇق، ئايەتلىرەمىنىنى ئىنكار قىلىغانىلارنى پۇتىۋنىلەر» (سۇغا) غەرق قىلدۇق. شۇبھىسىزكى، ئۇلار (ھەقىنى ئەرۋەرتىۋى، شۇبھىسىزكى، ئۇلار (ھەقىنى ئەرۋەتىتىن دىلىلىسىرى) كور قەۋم ئىسدى(69). ئاد (قەۋمىي)كە ئۇلارنىڭ قېرسىندىشى مۇدلى ئەرۋەتتۇر، (ئۇنىڭ ئاۋەسىم) ئاد راقەۋىدى ئالىلەغا ئىسادەت قىلىڭىلار، سىلەرگە اللە دىسى باشىقا مەبۇد (بەرھەتى) يوقىتۇر. (ئۇنىڭ ئازابىدىن) قورقىلەسىلەرگە دېدى(69). ئۇنىڭ قەۋمىسىلەن بىسىز ئېرىسىنى ھەقسىقەتەن ئەخسەتى ھېسابىلايىسىسىز، بىسىز شېسىنى، ئەلىۋەتىتە، (پەھىخەمىسەرلىك دەۋايىسىڭدا) يالىغانىچىلاردىسىن دەپ گىۋمان قىلىسىمىز، ئېرىقىدىن ئەخسەتى ئەمەسىمىز، لېكىسىن مەن ئالەمىلەرنىڭ پەمۇمەمىسەن، لېكىسىن مەن ئالەمىلەرنىڭ پەمۇمىسەن، لېكىسىن مەن ئالەمىلەرنىڭ پەمۇمىسەن، لېكىسىن مەن ئالەمىلەرنىڭ پەمۇمىلىدىن ئەرۋەردىگارى تەرسىپىدىن ئەۋەتىلىگەن پەمىخەمىسەرسەن (69).

سلەرگە پەرۋەردىكارىينىڭ ئەلچىلىكىنى يەتكۈزىد مەن، مەن سلەرگە ئىشەنچلىك نەسبەتچىيەن(8%)، پەرۋەردىكارىڭلارنىڭ ۋەھىسى سىلەرنى ئاكىاھ ئلادۇرۇش ئۈچۈن ئۆز ئىچىئىلاردىكى بىر كىشى ئارقىلىق كەلگەنلىكىدىن ئەجەبىلىنەسىلەرگە ئىۆز ۋاقتىدا نۇھنىڭ قەۋھى ھالاك بولغانىدىن كېيىن، ۋاقتىدا نۇھنىڭ قەۋھى ھالاك بولغانىدىن كېيىن، لىقىنى، ۋۇجۇدۇگىلارنى قامەتلىك، بەستىلىك ئىلار ئۇچۈن اللە نىڭ نېمەتلىرىنى ياد ئېتىڭلار(8%)، ئۆلار: «رئى ھۇدا) ئاتا-بوۋسلىرىسىز ئىسبادەت قىلىپ كېلىدۋاتىقان مەبۇدلارنى تاشىلاپ، يالىغۇز بىر اللەغ ئا ئىسبادەت قىلىشىسىزغا دەۋەت قىلىلى كەلدىڭمۇڭ ئەگەر راست سۆزلىكۇچىلەردىن

بولساڭ، بىزگە ۋەدە قىلغان ئازابنى كەلتۇرگىيىن» دېدى(٢٩٥). ھۇد: «سىلەركە چىوقۇم پىەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئازابنى ۋە غەزىپى ئازىل بولىدۇ، سىلەر ئۆزەڭىلار ۋە ئاتا-بوۋاگىلار ئات
قويۇۋالغان، بۇ ھەقتە (ئۇلارغا ئىبادەت قىلىشقا) الله ھېچىقانىداق دەلىل ئازىل قىلىسغان
(بۇتلارنىڭ) ئىسىملىرى ئۇستىدە مەن بىلەن مۇئازىسرىلىشەمسىلەر؟ (الله نىڭ ئازابىنى)
كۇتۇڭلار، مەنىۋ ھەقىقەتەن سىلەر بىلەن بىرلىكتە (سىلەرگە ئازىل بولىدىغان ئازابنى) كۆتىمەن»
دېدى(٢٦٠). بىز ھۇدنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغۇچىلارنى (يەنى مۆسىلەرنى) رەھىستىمىز بىلەن
قۇتقۇزدۇق، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغاللارنى تەلتۆكۇس ھالاك قىلىدۇق، ئۇلار ئىبان
ئېيتىنغان ئىدى(٢٩٥). سەمۇدقا ئۇلارنىڭ قېرىندىشى سالىھىنى (پىەپغەمىبەر قىلىپ ئەۋەتـتۇق).
ئۇز دىئى قەۋمىم! الله غا ئىبادەت قىلىگلار، سىلەرگە اللە دىنى باشىقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق)
دوشەن مىۋجىسىزە كەلىدى، مانا بىۋ —اللە (بىدۋاستە) ياراتىقان چىشى تۆكىمۇ
سىلەرگە ھېنىڭ ھۆجىزەمىدۇر، ئۇلىي اللەنىڭ زېسىنىنا قويۋۋېتىگلار، ئىختىيارىي ئوتلىر
سىلەرگە ھېنىڭ ھۆجىزەمىدۇر، ئۇلىي اللەنىڭ زېسىنىنا قويۋۋېتىگلار، ئىختىيارىي ئوتلىر

وَاذَكُوْوَالُوْ بَسَلَامُ فَلَقَاءُ مِنْ بَهُو عَاهِ وَيَوَا كُوْرُو في الْاَرْضَ تَشْغِيدُ فَرَنْ مِن مُهُوْلُمَا فَضُوْوَا وَتَعْقُونُ وَ لَلَّهِ وَالْاَرْضِ الْمُهْرِقِينَ مُهُولُمَا فَضُولُوا فَضُولُوا فَوْمِهِ مَمْ مُنْفِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِين

ياد ئېتىڭلاركى، ئۆز ۋاقتىدا اللە سىلەرنى ئاد قەۋمىدىن كېيىتى ئۇلارنىڭ ئورۇنىيىاسارلىرى قىلدى، سىلەرنى (مىجر) زېيىنىغا ئورۇنلاشتۇردى، ئۇنىڭ تىۈزلەڭلىكىلىرىگە ئىيارەتىلەر سالىدىگىلار، تاغىلارنى تېشىپ ئۆپىلەر ياسىدىگىلار، اللە ئىل ئېيەتلىرىنى ياد ئېتىڭلار، زېيىنىدا بۇزغۇنچىلىق قىلماڭلار» دېدى(747). ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ تەكەبىبۇر چوڭلىرى بوزەك قىلىنغانلارغا يەنى ئۇلارنىڭ ئىچىد دىكى مۇمىنلەرگە: «سىلەر سالىغنى ئۇنىڭ پەرۋەر-دىگارى تەرىپىدىن ئەۋەتىلىگەن پەيغىمەمدەر دەپ بىلەمسىلەر؟» دېدى. ئۇلار: «بىز ئۇنىڭ پەيغەمى بەرلىكىگە ئەلۋەتتە ئىشىنىمىز»دېدى(755). ھېلىقى

تەكەببۇرلار: «سلەر ئىشەنگەنگە بىز ھەرگىز ئىشەنبەيسەزى دېسدى(۲۳۵)، ئۇلار چىشى تۆكسىنى بوغۇزلىدى، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرىنى تۆتۈشتىن باش تارتتى ۋە ئى سالىھ؛ وراستىنلا پەيغەمبەر لەردىسى بولساڭ، بىزگە ۋەدە قىلىغان ئازابىنى كەلىتۇرۇپ باق» دېسدى(۲۳۵). ئۇلارغا قاتىتىقى زىىلىزىسلە يەۋزلەنىدى دە، ئۇلار ئۆيىلىرىسدە ئولىتۇرغان پېيتى قېتىپ قالىدى(78). ئۇ (ئۇلار ھالاك بولغانىدىن كېيىسىزى) ئۇلارغا ئارقىسىنى قىلىدى ۋە؛ ھالىدى قەۋمىم! سىلەرگە نەسسەسەت قىلىدىمىنى يەتكۈزدۈم، سىلەرگە نەسسەسەت قىلىدىم، لېكىسى سىلەر ئەسسەسەت قىلىدۇردۇم، دېسكىرى ياقىتۇرمىدىگلارى دېسكى ئۆز قۇقىتىدا ئۇ ئۇز تەۋمىگە (ئۇلارنى ئەيىلەش يۈزىسىدىن) مۇنداق دېسگەن ئىدى؛ «سىلەر شۇنىداق قەبىھ ئىشنى سىلەردىسى ئىلكىسرى جاھان ئەھىلىدىن شەپچقانداق ئادەم قىلىيغان ئىدى(88). سىلەر ھەقىقەتەن ئاياللارنى تاشلاپ قويۇپ، ئەرلەر بىلەن جېنسى تەلىۋىنىڭلارنى قاندۇرىسىلەر، سىلەر ھەقىقەتەن ئاياللارنى تاشلاپ قويۇپ، ئەرلەر بىلەن

الوائداً ۱۹۲۱ الاعرات :

ئۇنىڭ قەۋسنىڭ بىردىس بىر جاۋابىي، داۇتىنى ئۇنىڭ ئەكەشكۈچىلىرى بىلەن قوشۇپ شەھىرىڭلار-دەن چىقىرىۋېتىڭلار، چۈنكى ئۇلار پاك كىشلەردۇرى دېيىشىتىن ئىسبارەت بولىدى(ققا). لۇتىنى، ئۇنىڭ خوتۇنىدىن باشقا، تەۋە كىشىلىرى بىلەن بىلىلە (ئۇنىڭ قەۋمىكە ئازىل بولغان ئازابىتىن) قۇتقۇز-دۇق، پەقەت خوتۇنىلا (شەھەردە) قېلىپ ھالاك بولغۇچىلاردىس بولىدى (ققا). ئۇلارغا بىر تۈرلىۇك ياھغۇر (يەنى تاش) ياغىدۇردۇق، گۇنامىكارلارنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانلىقىغا قارىغىن(قا). مەديەن (خەلقىغە) ئۇلارنىڭ قېرىندىش شۇئەيىنى (پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق)، ئۇ (ئۆز قەۋمىگە) ئېيىتى: دئى

قەۋسم االلّه غا ئىبادەت قىلىڭلار، سىلەرگە اللّه دىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر. سىلەرگە پەر ـ
ۋەردىگارىڭلاردىن ھەقىقەتەن (مېنىڭ راستلىقىبنى ئىسپاتلايدىغان) مۆجىزە كەلدى، ئۆلچەمنى ۋە تارا ـ
زىنى توغرىلاڭلار، كىشىلەرنىڭ نەرسىلىرىنى كەم بەرمەڭلار. (اللّه پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ) زېمىننى
تۇزىگەندىن كېيىن، زېمىندا (گۇناھلار قىلىپ) بۇزغۇنچىلىق قىلياڭلار، ئەگەر مۆمىىن بولساڭلار،
ئەنە شۇ سىلەر ئۇچۇن ياخىشدۇر (قاتى . سىلەر الله غا ئىمان ئېيتقانىلارنى قورقۇتىقان، الله ـ
نىڭ يولىدىن توسقان ۋە ئۇ يولنىڭ ئەگرىلىكىنى تىلىگەن ھالدا يوللاردا ئولتۇرماڭلار، ئەسلىدە
سىلەر ئاز ئىدىڭلار، الله نىڭ سىلەرنىڭ سانىڭلارنى كۆپەيتكەنلىكىنى ياد ئېتىڭلار، بۇزۇقچىلىق قىلغۇ ـ
چىلارنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانلىقىغا قاراڭلار (188). ئەگەر سىلەردىن بىر كۇرۇھ ئادەم مېنىڭ
پەيغەمبەرلىكىمگە ئىشەنگەن، يەنە بىر گۇرۇھ ئادەم ئىشەنبىسگەن بولسا، الله بىزنىڭ ئارسىمزدا

(توققۇزىنچى پارە)

شۇئەيپ قەۋسىنىڭ (ئىمائىدىن باش تارتقان)
تەكەببۇر چوڭلىرى: «ئى شۇئەيپ! سېمنى چوقۇم
ئەگەشكۇچسلىرسىڭ (يەنى ساڭا ئىسان ئېيتقائلار)
بىلەن قوشۇپ شەھىرىمىزدىن ھەيىدەپ چىقىرىمىز،
ياكى چوقۇم بىزنىڭ دىنىمىزغا قايتىشىڭلار كېرەك»
يامان كۆرسدسفان تۈرساق (بىزنى يەنسلا شۇنىڭغا
مەجبۇر قىلامسلەر؟)» دېدى(⁶⁸⁰). (شۇئەيىپ يەنە
ئېيتتى) «الله بىزنى سسلەرنىڭ دىنىڭلاردىن
قۇتۇلدۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا قايتساق، ئەلۋەتتە؛
ئلىغا يالغان چاپلىغان بولسىمىز. پەرۋەردىكارىمىن
اللەغا يالغان چاپلىغان بولسىمىز. پەرۋەردىكارىمىن

قال المملا الدين استكليز واون قويه فقي حكك يقتب الدين المتفاعدة من تبعيا التقريق المنافقة وقافة المنافقة المن

پەرۋەردىگارىبىزنىڭ ئىلىي ھەمبىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، الله غا تەۋەككۇل قىلدۇق (يەنى ھەمبە ئىسىبىزنى الله غا تاپشۇرىبىز). پەرۋەردىگارىبىز! بىز بىلەن قەۋمىبىزنىڭ ئارىسىدا ھەق ھۆكۈم چىقارغىين، سەن ھۆكۈم چىقارغۇچىلارنىڭ ئەڭ ياخشىسىدۇرسەن» (180، ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ ئىمانىىز چوڭلىرى: وئەگەر سىلەر شۇئەيبكە ئەگەشسەڭلار، شۇبھىسىزكى، چوڭۇم زىيان تارتىسىلەر» دېدى(90). ئۇلارغا قاتىتىق زىلزىلە يۈزلەندى، ئۆلار ئۆپلىرىسدە ئولىتۈرغان پېتى قېتىپ قالدى(10 شۇئەيبىنى ئىنكار قىلىشىنى بىلەن) كويا بۇ يەردە ئولدى(90). شۇئەيبىنى ئىشنىكار قىلىغانىلار (اللەنىڭ ھىالاك قىلىشى بىلەن) كويا بۇ يەردە بولدى(90). شۇئەيبىنى ئۇلارغا ئارقىسنى قىلىپ: وئى قەۋمىم! سىلەركە مەن ئەلۇمتە پەرۋەردىلى بولدى(90). شۇئەيب ئۆلارغا ئارقىسنى قىلىپ: وئى قەۋمىم! سىلەركە مەن ئەلۇمتە قايدۇرلىك بولدىن، بىردى پەيغەمبەر ئەۋەتىكەن بولىساق (شەمەر دەردى ئۇلارنى ئۇنىڭ ئىنكار قىلغان بولىا، ئۆلارنىڭ اللەغا يالۋۇرۇشلىرى (تەۋەتىكەن بولىساق (شەمەر ئولارنى ئارتىلىڭ بېشىغا كەلكەن) كۆلچۈن، ئېمىدى ئۇلار: «بىزنىڭ ئاتاسىۋۇسلىرىسىزنىڭ ئېمىغا ھەققەتەن كۆلپەتلەر» ئېلار خەۋەرسىز تۈرغاندا، ئۇلارنى ئۇشتۇمتۇت ھالاك قىلدۇق(60). بېشىغا ھەققەتەن كۆلپەتلەر» ئېمەتلەر كەلگەن ئىدى (بۇ سىزاماننىڭ ئادىتى؛ اللە قىلدۇق(60). بېشىغا ھەققەتەن كۆلپەتلەر» دېرەرسىز تۈرغاندا، ئۇلارنى ئۇشتۇمتۇت ھالاك قىلدۇق(60).

(بەيغەمبەرلىرىنى ئىنىكار قىلغانلىيقتىن مالاك قىلىنى هان؛ شەھەرلەرنىڭ ئامبالىسى ئىسمان ئېيىتقان ۋە (كۇفرىدىن، گۇناملاردىن) ساقلانغان بولسا ئىدى، ئەلۋەتتە، ئۇلارنى ئاسمان_زېمىننىڭ ياراۋانلىقلىرىغا مؤيهسسهر قسلاتستۇق، لېكسىن ئۇلار (پەيغەمبەر-لەرنى) ئىنكار قىلىدى، شۇڭا ئۇلارنى ئۆز قىلبىش للبرى ئۇيەيلىدىن ھالاك قىلىدۇق(96). ريەيغەمبەر ـ لەرنى ئىنكار قىلىدىغان، شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى بىزى نىڭ ئازابىمىزنىڭ ئۆزلسرسگە كېچىسى (غەيلەتتە) ئۇخلاۋاتقانلىرىدا كېلىشىدىن قورقىامدۇ⁰⁹⁷، شەھەر ـ لەر ئاھالىسى بىزنىڭ ئازابىمىزنىڭ چۇش ۋاقتىدا ... كۇلار ئويناپ تۇرغانلىرىدا كېلىشىدىن قورقمامدۇ(88)، ئۇلار اللەنىڭ مەكىرىلدىن (يەنى ئۇلار تۇيۇقسۇ تؤرغاندا الله نباق ثاراب نازسل قبلسسدين قورقمامدۇ؟ پەقەت زىيان تارتىقۇچى قەۋمىلا اللە_ نىڭ مەكرىدىن قورقبايدۇ⁽⁹⁹⁾، زېمىننىڭ ئىلگىرىكى

ﻣﮕﯩﮕﯩﻠﯩﺮﻯ (ﮬﺎﻻ២ ﺑﻮﻟﻐﺎﻥ)ﺩﯨﻦ ﻛﯧﻴﯩﻦ، (ﺯﯦﺠﯩﻨﻐﺎ) ﯞﺍﺭﯨﺲ ﺑﻮﻟﻐﯘﭼﯩﻼﺭﻧﻰ، ﺧﺎﻟﯩﻨﺎﻕ، ﮔﯘﻧﺎﮬﻰ ﺗﯘﭘﻐﯩﻠﯩﺪﯨﻦ ﮬﺎﻻﯓ ﻗﯩﻠﯩﺪﯨﻐﺎﻧﻠﯩﻘﯩﺠﺰ، ﺩﯨﻠﻠﯩﺮﯨﻨﻰ ﭘﯧﭽﻪﺗﻠﯩﯟﯦﺘﯩﺪﯨﻐﺎﻧﻠﯩﻘﯩﺠﺰ ﺋﯘﻻﺭﻏﺎ (ﻳﻪﻧﻰ ﺯﯦﺠﯩﻨﻐﺎ ﯞﺍﺭﯨﺴﻠﯩﻖ ﻗﯩﻠﻐﯘﭼﯩﺪﺎﻻﺭﻏﺎ) ﺋﺎﻳﺎﻥ ﺑﻮﻟﯩﺪﯨﺪﯨﻐﯘ? ﺋﯘﻻﺭ (ﮬﻪﺕ ﺳﯚﺯﻧﻰ) ﺋﺎﮔﻠﯩﻤﺎﻳﺪﯗ(1001). ﺋﻪﺷﯘ ﺷﻪﮬﻪﺭﻟﻪﺭ (ﺋﺎﮬﺎﻟﯩﺴﻰ)ﻧﯩﯔ ﺑﻪﺯﻯ ﺧﻪﯞﻩﺭﻟﯩﺮﯨﻨﻰ (ﮔﻮﻧﺮﯨﻠﻪﺭ ﺋﯧﻠﯩﭗ ﻛﻪﻟﮕﻪﻥ ﺋﯩﺪﻯ، ﺋﯘﻻﺭ ﺋﯩﻠﮕﯩﺮﻯ (ﮬﻪﻗﻨﻰ) ﺋﯩﻨﻜﺎﺭ ﻗﯩﻠﻐﺎﻧﻠﯩﻘﯩﭙﻪﻳﻐﻪﻣﺒﻪﺭﻟﯩﺮﻯ ﺋﯘﭘﯜﺭﻥ (ﺋﯘﻣﯚﺟﯩﺰﯨﻠﻪﺭ ﺋﯧﻠﯩﭗ ﻛﻪﻟﮕﻪﻥ ﺋﯩﺪﻯ، ﺋﯘﻻﺭ ﺋﯩﻠﮕﯩﺮﻯ (ﮬﻪﻗﻨﻰ) ﺋﯩﻨﻜﺎﺭ ﻗﯩﻠﻐﺎﻧﻠﯩﻘﯩﻠﯩﺪﯗ ﺋﯘﭘﯜﺭ (ﺋﯘﻣﯚﺟﯩﺰﯨﻠﻪﺭﻛﻪ) ﺋﯩﺒﺎﻥ ﺋﯧﻴﺘﯩﻤﺪﻯ. ﺍﻟﻠﻪ ﻛﺎﭘﯩﺮﻻﺭﻧﯩﯔ ﺩﯨﻠﻠﯩﺮﯨﻨﻰ ﺋﻪﻧﻪ ﺷﯘﻧﺪﺍﻕ ﭘﯧﭽﻪﺗﻠﯩﻠﻪﺭﺩﯗﻗﺎﻥ. ﺋﯘﭘﯜﺭﻧﯩﯔ ﺗﻮﻟﯩﺴﻨﯩﯔ (ﺭﻭﺯﯨﭙﯩﺴﺎﻗﺘﺎ) ﺑﻪﺭﮔﻪﻥ ﯞﻩﺩﯨﺴﯩﮕﻪ ﯞﺍﭘﺎ ﻗﯩﻠﯩﺪﯨﻐﺎﻧﻠﯩﻘﻨﯩﻲ ﺑﺎﻳﻘﯩﻤﺪﯗﻕ، ﺋﯘﻻﺭﻧﯩﯔ ﺗﻮﻟﯩﺴﻨﯩﯔ ﺷﻪﻛﺴﺰ ﭘﺎﺳﻘﻼﺭ (ﻳﻪﻧﻰ ﺍﻟﻠﻪﻧﯩﯔ ﺋﻪﻣﺮﻯ..ﭘﻪﺭﻣﺎﻧﯩﺪﯨﻦ ﺑﺎﺵ ﺗﺎﺭﺗﻘﯘﭼﻼﺭ) ﺋﯩﻜﻪﻧﯩﻠﯩﻜﯩﻜﯩﻦ ﺑﺎﻳﻘﯩﻘﺪﯗﻕ(ﺗﻘﺎﺕ). ﻣﻪﺯﻛﯘﺭ ﭘﻪﻳﻐﻪﻣﺒﻪﺭﻟﻪﺭﺩﯨﻦ ﻛﯧﻴﯩﻦ، ﻣﯘﺳﺎﻧﻰ ﻣﯚﭼﯜﺭﯨﻠﯩﺮﯨﺨﺎ (ﭘﯩﻤﯩﻴﻐﻪﻣﺒﻪﺭ ﻣﯩﺮﯨﺪﯨﯔ ﻗﻪﺭﯨﺪﯨﻜﯩﻦ ﭘﺎﺩﯨﻨﯩﺪﯨﻜﻰ ﭘﺎﺩﯨﺪﯨﻐﺎﮬﻰ) ﭘﯩﺮﯨﺮﯨﮕﻪﯞﻥ. ﮔﻪﺯﯨﺪﯨﯔ ﻗﻪﯞﻣﯩﻨﯩﯔ ﭼﻮﯕﯩﻠﯩﺮﯨﺨﺎ (ﭘﻪﻳﻐﻪﻣﺒﻪﺭ ﻣﯘﺳﺎﺯﺍﻣﺎﻧﯩﺪﯨﻜﻰ ﭘﺎﺩﯨﺪﯨﮕﺎﻯ, ﭘﻪﺭﯨﮕﻪﺯﯨﻜﯩﻦ ﺋﯩﻨﻜﺎﺭ ﻗﯩﻠﯩﺪﻯ، ﺑﯘﺯﻏﯘﻧﭽﯩﻠﯩﻖ ﻗﯩﻠﻐﯘﭼﻼﺭﻧﯩﯔ ﻗﯩﻠﯩﺴﭙﺎ ﺋﻪﯞﻩﺗﺘﯩﻜﻪﻥ ﭘﻪﺩﯨﻐﻪﻣﯩﺒﻪﺭ ﻣﯩﺮﯨﺪﯨﯔ ﺷﯩﺮﻩﺭﯨﻜﺎﺭ ﺷﯩﻠﯩﺪﻯ، ﺑﯘﺯﻏﯘﻧﭽﯩﻠﯩﻖ ﻗﯩﻠﻐﯘﭼﻼﺭﻧﯩﯔ ﺗﻪﻟﯩﺪﯨﯔ ﻗﺎﺩﯨﺪﺍﻕ ﺑﻮﻟﻐﺎﻧﯩﻠﯩﻘﯩﺪﻯ ﺋﯩﻠﻪﻧﯘﭼﻼﺭﻧﯩﯔ ﺗﻪﺷﺮﯨﺪﯨﻜﺎﺭ ﻗﯩﻠﯩﺪﻯ، ﺑﯘﺯﻏﯘﻧﭽﯩﻠﯩﻖ ﻗﯩﻠﻐﯘﭼﻼﺭﻧﯩﯔ ﺋﺎﺳﯘﺳﯘﺳﺘﯩﻨﯩﯔ ﻗﺎﻧﯩﺪﺍﻕ ﺑﻮﻟﻐﺎﻧﯩﻠﯩﻘﯩﻐﺎ ﻗﺎﺭﯨﻐﯩﻦ ﺋﯩﻠﻪﺭﻯ، ﻣﯘﻧﺎﺵ ﺋﯧﻴﺘﺘﺘﻰ: «ﺋﯩﻲ ﭘﯩﺮﯨﺪﯨﻐﺎﻥ ﺋﺎﺳﺪﯗﻝ؛ ﺋﻪﯞﺳﯘﺳﺘﯩﺪﯨﯔ ﻗﺎﻧﯩﺪﺍﻕ ﺑﯩﺮﯨﻐﻪﺭﯨﺪﯨﯔ، ﺋﻪﺯﻩﺭﯨﺪﯨﮕﺎﺭ، ﺷﻪﻧﯩﻘﻪﺗﺪﯨﻦ ﺋﺎﻟﯩﻤﯩﻠﯩﺪﻩﻝ، ﺋﻪﯞﻩﺗﺘﯩﺪﻯ، ﭘﻪﺩﯨﻐﻪﻣﯩﺒﻪﺭﻣﯩﺪﻩﻝ؛

الله نامىدىن يەقەت ھەقىقەتتىن باشقىسنى ئېيتماسى لمققا لايمقيمن واستبئلا يمرؤه وديكار بثلار تمرييندين سلەرگە (مېنىڭ راستلىقىمنى ئىسياتلايدىغان) بىر مۆجىزە ئېلىپ كەلىدىم، شۇنىڭ ئۇچۇن، ئىسرائىل ئەۋلادىنى مەن بىلەن قويۇپ بەرگىن رمەن بىلەن بىللە ئاتا_بوۋىلىرىنىڭ ۋەتىنى مۇقەددەس زېمىنغا بارسۇن)»(ئاڭ، پىرئەۋن (مۇساغا)، «ئەگەر سەن (پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن) بىر مۆجىزە ئېلىپ كەلگەن بولساڭ، (بۇ دەۋايىڭدا) راستچىللاردىس بولساڭ، ئۇنى بىزگە كۆرسەتكىن، دېدى(١٩٥٥)، مۇسأ ھاسسنى تاشلىۋىدى، ئۇ ناكاھيان ئاشكارا بىر ئەجدىھاغا ئايلاندى(107). قولىنى (ياقسىدىن) جىقب رىۋىدى، ئۇ ناكاھان قارىغۇچىلارغا رنۇر چاقنىتىپ تۇرىدىغان) ئايئاق بولۇپ كۆرۈنىدى(1983)، يىرئەۋن قەۋمنىڭ چوڭلىرى ئېيتتى: «بۇ ھەقىقەتەن ناھايىتى ئۇستا سېھىرگەر ئىكەن(100)، ئۇ سىلەرنى زېمىنىڭ

عَيْثُ مَنْ آنَالاً فُولَ عَلَى الموالا الْعَاقَدَ بَعَثُمُ بِهِمَةً وَمِوْتَةً وَلَا عَلَى الموالا الْعَاقَدَ بَعْتُمُ بِهِمِيّةً وَ وَلَا عَلَى الْمُولِلا الْعَاقَدَ بَعْتُمُ بِهِمِّةً وَلَا عَلَى مَعَمَا وَ وَلَا يَعْ مَعَمَا وَ وَلَا يَعْ مَعْمَا وَ وَلَا يَعْ مَعْمَا وَ وَلَا يَعْ مَعْمَا وَ فَالَا عَلَى مَعْمَا وَ وَلَا يَعْ مَعْمَا وَ فَالَا عَلَى مَعْمَا وَ وَلَا عَلَى الْمُعْمَلِ وَلَوْلِي مَعْمَا وَ وَلَا عَلَى الْعَلَى مُعْمَا وَلَا عَلَى مَعْمَا وَ وَلَا عَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى الْعَلَى وَلِي اللّهُ وَلَا عَلَى اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا عَلَى اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلِهُ وَلَا اللّهُ وَلِل

لار (يەنى مىسىر زېيىنى)دىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتبەكچى. نېبە مەسلىھەت بېرىسىلەر؟«⁽¹¹⁰⁾ ئۇلار ئېيتتى؛ ﴿ رُبُولًا رِنبَكُ بُنشِنَى نُوِّزهُ بِسِ يِبكبرگه كەلگۈچە) تەخبر قىلغىن، شەھەرلەرگە (سېھىر-گەرلەرنى) يىققۇچى كىشىلەرنى ئەۋەتكىن(III). ئۇلار بارلىق ئۇستا سېھىرگەرلەرنى سېنىڭ ھۆزۇت رۇڭغا ئېلىپ كەلسۇن»⁽¹¹². (پىرئەۋن سېھىرگەرلەرنى يىغىشقا ئادەملىرىنى ئەۋەتتى) سېھىرگەرلەر پىرئەۋنىنىڭ قېشىغا كەلدى، ئۇلار: «ئەگەر بىز غەلىبە قىلىساق، بىزگە چىوقۇم مۇكاپات بېرىد لمەمدۇ؟» دېدى(115). پىرئەۋن: «ھەئە، (مۇكاپات بېرىلىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە) سىلەر چوقۇم ھېنىڭ يېقىسن كىشىنلىرىم بولۇپ قالىسىلەرى دېدى(١١٤). ئۇلار (يەنى سىپىھىرگەرلەر): «ئىي مۇسا! (ھاساڭىنى) سەن ئاۋال تاشىلامسەن، ياكى بىز (ئۆزسىىزنسڭىكسنى) ئاۋال تاشىلامىدۇق؟» دېدى(١٦٤). مۇسا: «سىلەر تاشلاڭلار!» دېدى. ئۇلار ھاسا، ئارغامجىلارنى تاشىلاپ كىستىلەرنىڭ كۆزلىرىنى باغلىدى، ئۇلارنى (يەنى كىشىلەرنى) قاتىتىق چۆچۈتۈۋەتتى، ئۇلار (كىشىلەرنىڭ كۆزلسرىگە) چوڭ (كۆرۈنسدىستان) سېھىرنى كىۆرسەتىتى(١١٥). مۇساغا: رھاساڭىنى تاشلىد فىن» دەپ ۋەھى قىلىدۇق، (مۇسا ھاسىسىنى تاشلىۋىدى، ئۇ ئەجىدىھاغا ئايلىسىنىپ) ئۇلارى نىڭ ئويىدۇرما نەرسىلىرىنى دەرھال يۇتۇۋەتتى(١١٦)، ھەقىقەت ئاشكارا بولىدى، ئۇلارنىڭ كۆرسەتسكەن سېهسىرلسرى بەربات بولدى(١١٤٥). بۇ يەردە ئۇلار (يەنى پسرئەۋن بىلەن قەۋمى) مەغىلۇپ بولىدى، خار بولغان ھالىدا (شەھەرگە) قايىتىتى(119)، سىھىسرگەرلەر سەجىدىگە بأردى(120). ئۇلار دېدى: «ئالەمىلەرنىڭ يەرۋەردىگارىغا ئىلمان ئېيىتىتۇق(121). رَتِ مُوسُى وَهُرُونَ هَالَ فِيرَعُونُ الْمَتَوْيِهِ قَبْلُ لَنَ ادَّلَكُونُ فَا لِمَا الْمَتَّالِكُونُ وَالْمَيْوَةُ الْمَيْفَةِ الْمَتْفَا لِهِ عَلَى لَكُ المَّلَمُ الْمَدِينَ تَعْلَمُونَ الْمَقْطِمَقِ الْمِينَةِ لِمُعْتَجُونُ الْمَثْلِينَ مِنْ الْمَدِينَ وَمُولِمَ الْمَتَعِلَى الْمَعْتِمِينَ وَقَالِمَ الْمَيْفِيلِينَ وَمُولَالِ رَتِينًا مُتَقَلَمُونَ وَهُ وَمِنْ عَلَيْكُ الْمَعْتِمِينَ وَقَالَهُ اللّهِ اللّهِ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهَ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّه

مۇسا ۋە ھارۇننىڭ پەرۋەردىكارىخا (ئىمان ئېيتىتۇچ»)(1827). پىرئەۋن ئېيتى: «سىلەر مەن رۇخسەت قىلساي تۇرۇپ مۇساغا ئىمان ئېيتنىڭلار، بۇ چوقۇم سىلەرنىڭ شەھەر (يەنى مىسر)دىكى چېغىڭىلاردا ئامالىنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىش ئۇچۇن (مۇسا ئامالىنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىش ئۇچۇن (مۇسا بىلەن بىرلىشىپ) ئۇزاتقا قالباي بىلىسلەر(1822). سىلەرنىڭ قولۇڭلارنى، پۇتۇڭلارنى چوقۇم توڭسچەپ قىلسىپ (ئوڭ قولۇڭلارنى، پۇتۇڭلارنى سول پۇتۇڭلارنى ياكىي ئوڭ پۇتۇڭلار بىلەن سول يۇتۇڭلارنى) چوقۇم كېسىمەن، ئاندىن ھەمبىڭلارنى چوقۇم دارغا ئېسىپ ئۆلتۈرىمەن، ئاندىن ھەمبىڭلارنى چوقۇم دارغا ئېسىپ ئۆلتۈرىمەن، ئاندىن ھەمبىڭلارنى ئېيتتى: «بىز، ئەلۋەتستە، پەرۋەردىگارسىمزنىڭ دەركامىغا قايستۇپىلارمىز(1825). سەن بىزنى پەقەت

پەرۋەردىگارىمىزنىڭ بىزگە نازىل قىلغان ئايەتلىرىگە ئىيان ئېيتقانلىقىمىز ئۇچۇنلا ئەيىبلەۋاتىسىەن، پەرۋەردىگارىمىز! بىز گەسەۋر ئاتا قىلغىن، بىزنى مۇسۇلبان پېتىمىزچە قەبزى روھ قىلغىنى (1260)، پىرئەۋن قەۋمىنىڭ بولىل ئېتىمىزچە قەبزى روھ قىلغىنى (بىلىئەۋاتە) تۇغدۇرۇشقا، سېنى ۋە سېنىڭ ئىلاھلىرىڭنى تاشلاشقا قويۇۋېتەمسەن؟ دېدى. پىرئەۋن: «ئۇلار-نىڭ ئالىلىرىنى بولىل (خىزمەتكە سېلىشقا) قالىدۇرۇپ قويىمىز، بىز ئەلى تىلەغلار، سەۋر قىلىگلار، يەر يۈزى ھەقىقەتەن اللەنىڭ مۇلكىدۇر، (اللە) ئۇنىڭغا بەندىلىرىدىن ئولار، ئىلىلىرىنى ۋەتتە ئۇلار، ئەر يۈزى ھەقىقەتەن اللەنىڭ مۇلكىدۇر، (اللە) ئۇنىڭغا بەندىلىرىدىن ئولار، كۆزى خىالىخان كىشلەرنى ۋارىس قىلىدۇ؛ ياخشى ئاقىۋەت تەتۋادارلارغا مەنسۇپ دېدى(1820). ئۇلار، «سەن بىزگە كېلىشتىن بۇرۇنۇپ، كەلگەندىن كېيىنبۇ ھامان خارلىنىپ كەلدۇق» دېدى، مۇسا؛ «پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ دۇشمىنىڭلارنى ھالاك قىلىش، (مىسىر) زېمىنىدا ئۇلارنىڭ ئورنىغا سىلەرنى دەسستىشى، سىلەرنىڭ داندى قانداق ئىش قىلىدىغانلىقىڭلارغا قارىشى مۇھەققەقتۇرى دېدى(1820). سىلەرنى قەمھەمكى، بىز ھەقىقەتەرى بىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرىنىڭ ئىبرەت ئېلىشلىرى ئىزچەۋن، 1061

ئۇلار ئەگەر (پاراۋانلىق-مولچىلىقتەك) بىرەر ياخـ
شىلىققا ئېرىشمە، بىز بۇنىڭغا ھەقلىقىمىز، دەيىدۇ.
ئەگەر ئۇلارغا بىرەر يامانىلىق كەلىسمە، ئۇلار: بۇ
شۇملۇقىدىن كەلدى، دەيدۇ. ئۇلارغا يەتكەن ياخشىلىق بىلەن يامانلىق (مۇسانىڭ شۇملۇقىدىن ئەمەس)
لىق بىلەن يامانلىق (مۇسانىڭ شۇملۇقىدىن ئەمەس)
بۇنى (يەنى ئۇلارغا كەلىگەن بالا-قازانىڭ ئىۆز
ئۇقيايدۇ(1831). ئۇلار (يەنى پىرئەۋن قەۋمى) دوكۆرىم
ئۇقيايدۇرىدى. ئۇلار (يەنى پىرئەۋن قەۋمى) دوكۆرىم
مىزنى باغلاش ئۇچۇن ھەرقانداق مۆجسىزە كەلتۇرئۇقيايدۇرىدى باغلاش ئۇچۇن ھەرقانداق مۆجسىزە دېدى(1832).
ئۇلارغا سۇ ئاپىستىنى، چىسكەتىكە، پىست، ياقا،
قان (بالالىرىنى) روشەن مۆجىزىلەر قىلىپ ئەۋەتـ

وَالْمَا مَنْ مُعُمُوالْ مَسَنَةُ قَالُوالْمَا هُذِهِ وَلَنْ مُعِنْهُمْ بِيَكَةً وَلَكَ مُعْمُهُمْ بِيكَةً وَالْمَا مُوالِمُ وَالْمَا مُعْمُو فِيكَ الْمَلْمُ وَالْمَا اللهِ وَالْمَا مُعْمَا مَا اللهِ وَالْمَا مُعِنْهُمْ بِيكَةً وَالْمَا مُعْمَا اللهِ وَالْمَا مُعْمَا اللهِ وَالْمَا مُعْمَا اللهِ وَاللهِ وَالْمَا مُعْمَا اللهِ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهُ و

قال الملاه ۴۲۸ الاعرات،

وَجُوزَنَا عِنْهِ الْمُرْوَا وَالْوَا عَلَا فَعُرِيْعَ الْمُدُونَ عَلَّ الْمُدْرِيَّ الْمُرْوَقِ الْمَدِينَ الْمَدْرَقَ وَالْوَا عَلَى الْمُدْرَقِ الْمُدْرَقِ الْمُدْرِقِينَ الْمُدَّوِنِينَ الْمُدْرَقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدْرِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ الْمُدَالِقِينَ اللَّهُ الْمُدْرِقِينَ الْمُدَالِقِينَ اللَّهِ الْمُدِينَ اللَّهِ الْمُدَالِقِينَ اللَّهُ الْمُدَالِقِينَ اللَّهِ الْمُدَالِقِينَ اللَّهُ الْمُدَالِقِينَ اللَّهُ الْمُدَالِقِينَ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُونَ اللَّهِ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُونَ اللَّهِ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمِنْ الْمُعْلِيلُ الْمِنْ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلِ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُ ئىسرائىل ئەۋلادىنى بىز (قۇلزۇم) دېڭىزىدەن ئۆتـ كۆزۈۋەتــتۇن، ئۇلار بۆتــلىرىــغا چوقۇنۇۋاتــقان بىر قەۋمنىڭ يېنىدىن ئۆتكەندە: «ئى مۇسا! بىزكىبۇ ئۇلارنىڭ بۇتلىرىغا ئوخشاش بۆت ئورنىــتىپ بەر-كىنى دېدى. مۇسا؛ وسلەر مەقىقەتەن نادان قەۋم ئىكەنسلەر» دېدى(1883). شۇبھىسىزكى، ئاشۇ كىشــ لىرنىڭ باتىل دىنلىرى كۇمران بولغۇسىدۇر، ئۇلار-نىڭ قىلغان ئەمەللىرى بىكاردۇر(1883). مۇسا؛ داللە سىلەرنى (زامانىڭلاردىكى) جاھان ئەملىــدىن ئار-تۇق قىلغان تۇرسا، سىلەركە ئۇنىڭدىن باشــقا ئىلام ئىسردەمەدىم؟» دېدى(1804). ئۆز ۋاقــتىدا سىلەرنى پىرئەۋننىڭ قەۋمىدىن قۇتقۇزدۇق، ئۇلار سىلەركە قاتىق ئازابنى تېتىتاتتى، ئوغۇللىرىڭىلارنى ئۆلتۇ.

رەتتى، ئاياللىرىغلارنى (خورلاپ ئىشلىتىكە) ئېلىپ قالاتىتى، بۇنىغدا پەرۋەردىكارىغلاردىن سىلەرگە زور سىناق بار ئىدى(1415. مۇساغا (بىزگە مۇناجات قىلىشقا) ئوتتۇز كېچىنى ۋەدە قىلغان قىلىدۇق. ئۇنىىڭغا يەنە ئون كېچىنى قوشتۇق، شۇنىڭ بىلەن، پەرۋەردىگارىئىنىڭ ۋەدە قىلغان ۋاقىتى 40 كېچە بولدى. مۇسا قېرىندىشى ھارۇنغا: «(مەن قايتىپ كەلگەنگە قەدەر) قەۋەسىگە مېنىڭ ئورۇنىباسارىم بولۇپ تۇرغىن، (ئۇلارنىڭ ئىشنى) تۇزىكىن، بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ يولىدا ماڭمىغىنى دېدى(ئۇقچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ (بىۋاستە) سۆز قىلغان چاغدا: «يەرۋەردىكارىم! ماڭا ئۆزەڭنى كۆرسەتكىن، سېىنى بىر كۆرۈپ ئالىي، دېدى. الله: «مېنى (بۇ دۇنيادا) ھەرگىز كۆرەلمەيسەن (چۇنىكى ئىنسانىنىڭ بۇ ئاجىز تېنى بۇنىڭغا تاقەت قىلالمايدۇ). لېكىنى تاغقا قارىغىن، ئەگەر تاغ ئورنىدا مەھىكەم تۇرالىسا، مېنى كۆرەلەيسەن، دېدى. پەرۋەردىكارى تاغقا تەرىغىن، ئەگەر تاغ ئورنىدا مەھىكەم تۇرالىسا، مېنى كۆرەلەيسەن، دېدى. پەرۋەردىكارى تاغقا تەجەللى قىلىش بىلەن، تاغنى تۇپتۇز قىلىۋەتتى، مۇسا بىموش بولۇپ يىقىلدى. ئۇ ھوشىغا كېلىپ: «(پەرۋەردىكارىما) سەن پاكىتۇرسەن، ساڭا تەۋدە قىلىدىش، مەن (سېنىڭ ئۇلۇغلۇقۇڭغا) ئىشەنىگۈچىلەرنىڭ ئەۋۋىلىسەن، دەن (سېنىڭ ئۇلۇغلۇقۇڭغا) ئىشەنىگۈچىلەرنىڭ ئەۋۋىلىسەن، دەن (سېنىڭ ئۇلۇغلۇقۇڭغا) ئىشدەنگۈچىلەرنىڭ ئەۋۋىلىسەن، دەن (سېنىڭ ئۇلۇغلۇقۇڭغا) ئىشەنىگۈچىلەرنىڭ ئەۋۋىلىسەن، دەن (سېنىڭ

قَالَ يُنُوسَى إِنَّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بوسُلْقَ وَ كَلَافُ * فَخُذُ مَا آلَتُرْتُكَ وَكُرُّ مِنَ الْكُرِيرَ وَوَكُتُونَا فِ الْأَلُواحِ مِنْ كُلِّ مِنْ مُوعِظَةً وَتَعْصِبُ لَا لِكُلِ مُّ دَارَالْفِيدِينَ ﴿ سَأَصُونُ عَنُ إِلَيْنَ الَّذِينَ وُوُنَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَلِنَ يَرُوا كُلَّ الْهِ مْلَ الْغَيِّ تَتَعِيدُونُونُ سِيمُلَا وَلِكَ بِأَنَّامُعُ لِمِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَفِلُونَ ﴿ وَالَّذِاشِ كُذَّا يُوا

الله تُبيتني: وئني مؤساً! مدن هدقسقدتدن سيني (زامانىڭدىكى) كىشىلەر ئارىسىدىن يەيغەمبەرلىككە ۋە مەن بىلەن (بىۋاستە) سۆزلىشىشكە تاللىدىم، ساڭامەن ئاتا قىلغان يەيغەمبەرلىكنى قوبۇل قىلغىن ۋە شۇكۇر قىلغۇچىلاردىن بولىغىن»(144). بىز ئۇنىڭ ئىۇچىۇن (تەۋرات) تاختىلىرىغا (ئىسرائىل ئەۋلادى دىنىدا موهتاج بولغان) ۋەز ــنەسىھەت، (دىنىسى) ئەھكامــ لارنىڭ ھەمبىسنى تەپسىلىي يازدۇق. (ئى مۇسا) ئۇنى (يەنى تەۋراتنى) مەھكەم تۇتقىن ھەسدە قەۋمىڭنى ئۇنىڭىدىكى ئەڭ گىۇزەل ئەھسكامىلارغا ئەمەل قىلىشقا بۇيىرۇغىن، سىلەرگە ياسىقىلار ريەنى پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ قەۋمى)نىڭ دىـيارىئى كۆرسىـ تىسەن(145)، يەر يىۋرىسدە ناھەق تەكەبىيۇرلۇق فالبديغانلارغا مبنباق ئايەتلىرىسنى يەھسم قىلدۇرس

ماييەن، ئۇلار بارلىق مۆجىزىلەرنى كۆرگەندىمۇ ئۇنىڭغا ئىشەنيەيدۇ، ئۇلار ئەگەر توغرا يولىنى كۆرسە، ئۇنىڭدا ماڭمايدۇ، گۇمراھلىق يولىنى كىۆرسە ئۇنىڭىدا ماڭسدۇ، بۇ شۇنىڭ ئۇچۇنىكى، ئۇلار بىزنىڭ ئايەتلىرىيىزنى ئىنكار قىلدى ۋە ئۇنىڭدىن غايىل بولدى(¹⁴⁶⁾، بىزنىڭ ئايەتــلىرىــ جزني ۋە ئاخىرەتتە الله غا مۇلاقات بولۇشنى ئىنكار قىلغانلارنىڭ قىلغان (ياخىشى) ئەمەللىرى (ئىبانى بولىكنانلىقى ئۇچلۇن) بىكار بولۇپ كېتىدۇ، ئۇلارغا يىەقەت قىلغان ئەمەللىرىگە يارىشا جازا بېرىلىدۇ(1477)، مۇسانىڭ قەۋمى مۇسادىن كېيىن زيەنى مۇسا يەرۋەردىگارىغا مۇناجات قىلىش ئۇچۇن تۇر تېغىغا كەتكەندىن كېيىن)، زىننەت بۇيۇملىرىدىن موزايدەك ئاۋاز چىقسرىد دىغان بىر جانىسىز موزاى ياسىدى، ئۇلار موزايىنىڭ ئۆزلىرسگە سۆزلىيەلمەيىدىغانىلىقىنى، يول كۆرسىتەلمەيدىغانلىقىنى كـۆرمىدىسمۇ؟ ئۇلار ئۇنى مەبۇد قىلىۋالدى، ئۇلار (ئۆزلسرسگە) زۇلۇم قىلغۇچى بولدى(146)، ئۇلار (موزايىغا چوقۇنغانلىقىلىرسىغا) يۇشاپىمان قىلىغان ۋە راسىت ئازغانىلىقىلىرىىنى چۇشەنىگەن چاغىدا: «ئەگەر پەرۋەردىسكارىسىز بىزگە رەھىم قىلىمىسا ۋە مەغىيىسرەت قىلىمىساء بىز ئەلىۋەتىتە زىيان تارتىقىۋچىمىلاردىس بولسمىزى دېدى(المالاردىس والمتاريخة مؤسى الم تعييه عشيان البيقا قال بشتها منظمة المراسة على المشتها المتعارض المتها المتعارض المتها المتعارض الم

مۇسا غىمزەپلەدكەن، غەمكىن ھالدا قايتىپ كېلىپ، قەۋمىگە: ھەمن يوق چاغىدا (موزايغا چوقۇنۇپ) ئەدەدەر يامان ئىش قىلىدىڭلار-مە! (كۇتىۋپ ئۇرماي) پەرۋەردىكارىڭلارنىڭ ئەمىرىگە ئالدىراپ كەتتىگلارمۇ؟ دېدى ۋە (غەزەپلەنگەنىلىكىتىن تەۋرات) تاختىلىرىنى (يەرگە) تاشلىدى، قېرىندىدىنىنىڭ چېچىدىن تۇتۇپ ئىزز تەرىپىگە تارتىتى، مېنى بوزەك تاپتى، مېنى ئىۆلتۈرۈۋەتىكىلى تاس قالدى، مېنى دۈشىمەنىلەرگە تەپەررۇچ قىلىپ بەرمىگىن؟ مېنى زالىم قەۋم (يەنى موزايغا چوقۇلىيىنىڭلار) قاتارىدا سانىمىسغىنى(1880). مۇسا ئېيتتى؛ ھېدرۇمردىكارىم! ماڭ ۋە مېنىڭ قېرىنىدىشىخا مەغچىمرەت قىلىغىس، مېزىي رەھمىتىڭ قېرىنىدىشىخا مەغچىمرەت قىلىغىس، بىزنى رەھمىتىڭ دائىرىسىگە

كىرگۈزكىن، سەن ئەڭ رەھىم قىلغۇچى زاتتۇرسەن»(1870. شۇبھىسىزكى موزاينى مەبۇد قىلىۋالـ
ھانلار پەرۋەردىكارىنىڭ غەزىپىكە ئۆچرايدۇ، بۇ دۇنيادا خارلىققا قالىدۇ، (اللَّمغا) بومتان قىلغۇچىلارغا بىز مۇشۇنداق جازا بېرىسىز⁽¹⁸⁸³. يامان ئىشلارنى قىلىپ قويۇپ، كېيىن تەۋبە قىلىغان
ۋە ئىمائىدا سەمىمىي بولغانلارنى تەۋبىسىدىن كېيىن پەرۋەردىكارىڭ ئەلۋەتتە مەغپىرەت قىلىدۇ،
(ئۇلارغا) رەھىم قىلىدۇ(1885). مۇسا غەزىپى بېسىلھاندىن كېيىن (يەردە ياتقان تەۋرات) تاختىلىرىنى
ئالدى. ئۇنىڭدا پەرۋەردىكارىدىن قورققۇچىلارغا ھىدايەت قىلىنىدۇ ۋە رەھمەت قىلىنىدۇ دەپ
يېزىلھان ئىدى(1850). مۇسا، بىز بەلگىلەپ بەرگەن ۋاقىتتا ئېلىپ كېلىش ئۇچۈن، ئىۋز قەۋمىدىنى
يېزىلھان ئىدى(1850). مۇسا، بىز بەلگىلەپ بەرگەن ۋاقىتتا ئېلىپ كېلىش ئۇچۈن، ئىۋز قەۋمىدىنى
ئۇلارنى ۋە مېنى بۇرۇنىلا ھالاك قىلىغان بولاتىتىڭ. ئارسىمىزدىكى ئەخىمەقىلەرنىڭ
قىلىمىشى تىۋپىمىلىدىن بىزنى ھالاك قىلىمىسەن؟ بۇ پەقەت سېنىڭ سىنىقىگدۇر،
شۇ ئارقىلىق خالىغان بەندەڭنى ئازدۇرسەن، خالىغان بەندەڭنى ھىدايەت قىلسەن، سەن بىزنىڭ

بىزگە بۇ دۇنيادا ۋە ئاخىرەتتە تېگىدلىك ياخشىلىق قىلخىن، بىز مەقىقەتەنساڭا تەۋبە قىلدۇق» دېدى، الله ئېيتىتى: «ئازابىم بىلەن (بەندىىلىرىمىدىن) خالىغان كىشنى ئازابىلايىمەن، مېنىڭ رەھبىستىنى مەخلۇقاتنىڭ ھەمبىسىگە ئورتاقىتۇر. رەھبىستىنى نىڭ) زاكىتىنى بېرىدىىغالىلارغا ۋە بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزگە ئىسان ئېيسىدىغالىلارغا ۋە بىزنىڭ قىلىمەن، (1960). ئۇلار ئەلچىگە ئۇمسى پەيىغەم بەرگە (يەنى مۇھەمىمەد ئەلەيىھىسىسالامىغا) ئەگىسىسدۇ، ئۇلار ئىز ئىلىگىدىكى تەۋرات، ئەگىسىسدۇ، ئۇلار ئىز ئىلىگىدىكى تەۋرات،

وَاتَدُّكِ لِمَنْ اللّهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ اللهُ اللّهِ اللّهُ اللهُ ا

لىقىنى كۆرىدۇ. ئۇ ئۇلارنى ياختى ئىش قىلىققا بۈيرۈپىدۇ، يامان ئىسش قىلىشتىن توسىدۇ، ئۇلارغاڭ ئېشر يۈكىنى يېنىكلىتىدۇ، ئۇلارغاڭ ئېشر يۈكىنى يېنىكلىتىدۇ، ئۇلارنىڭ ئېشر يۈكىنى يېنىكلىتىدۇ، ئۇلارنى سېلىنغان تاقاق، كويزا-كىشەنلەردىن بوشتىدۇ (يەنى ئۇلارغا يۈكلەنىگەن ئېشر ۋەزىپىلەرنى ئېلىپ تاشلايدۇ)، ئۇنىڭغا ئىجان ئېيتقانلار، ئۇنى ھۇرمەتلىگەنىلەر، ئۇنىڭغا ياردەم بەرگەنىلەر، ئۇنىڭغا نازسال قىلىنغان نۇر (يەنى قۇرئان)غا ئەگەشكۈچىلەر بەختىكە ئېرىشكۈچىلەر بەختىكە ئېرىشكۈچىلەردۇر⁽¹⁸⁷). (ئى مۇھەمەد!) ئېيتقىنكى، دئى ئىنانلار! مەن ھەققەتەن سىلەرنىڭ ھەممىئلارغالارغاللە تەرىپىدىن ئەۋەتلىگەن ئەلچىمەن، ئاسھانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھلىقىاللە غا خاستۇر، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئىلام يوقتۇر، اللە تىرىلدۇرىدۇ ۋە ئۆلتۈرىدۇ، اللەغا ۋە اللەنىڭ سۆزلىرىگە ئىسمان كەلىتۇرىدىغان ئەلىچىسى ئىۋەسىي پەيىغىمەبەرگە ئىسان كەلىتۇرۇڭلار، ھىدايەت تېپىشنىڭلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، «ھىدايەت تېپىشنىڭلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، ھىدايەت تېپىشنىڭلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، ھەدايەت تېپىشنىڭلار ئوچۇن ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، ھەدايەت تېپىشنىڭلار ئوچۇن ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، ھەمقى بىلەن قىقىرانىلىڭ رىدىنى بەنى ئىسىرائىلىنىڭ) ئىچىدە (كىشسىلەرنىي) ھەق بىلەن توغىرا بولغا يولغا باشلايىدىنىغان، ھەق بىلەن توغىرا يولغا يولغا باشلايىدىنىغان بىر جامائە بار(1885)،

وَعُطَفَهُمُ الْفَقَ عَدْرَةَ اسْبَا طَالْسَا وَاوَسَيْنَا إِلَّا لَمُعَنَّ وَلَوْسَيْنَا إِلَى الْمُوسِ الْمُسَادِ الْحَدْرَةِ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْرَقِينَا الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرِفِينَ الْمُعْرَقِينَا الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرِفِينَا الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرَفِينَا الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرِفِيلَ الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرَفِيلَ الْمُعْرِفِيلَ الْمُعْرِفِيلَ الْمُعْرِفِيلَ الْمُعْرِفِيلَ الْمُعْرِفِيلِ الْمُعْرِفِيلَ الْمُعْرِفِيلِ الْمُعْرِفِيلَ الْمُعْرِفِيلِ اللّهِ الْمُعْرِفِيلِ اللّهِ الْمُعْرِفِيلِ اللّهُ الْمُعْرِفِيلِ الْمُعْرِفِيلِ الْمُعْرِفِيلِ اللّهُ الْمُعْرِفِيلِ اللّهُ الْمُعْرِفِيلِ الْ

ئۇلار (يەنى بەنى ئىسىراتىل)نى 12 تارماقىتا (يەنى قەبىلىگە) جامائەلار قىلىپ بۆلۈۋەتى تۇق. مۇسانىڭ قەۋمى (باياۋالدا) ئۇنىڭىدىن سو تەلەپ قىسلىغادا، مۇساغا؛ دەاساڭ بىلەن تاشنى ئۇرغىمنى دەپ ۋەھىي قىلىدۇق. (مۇسا ھاسىسى بىلەن تاشنى تۇرۇۋىدى) ئۇنىڭدىن (قەبىلىلەرنىڭ سانى بويسچىه) 12 بۇلاق ئېتىسلىپ چىقىتى، ئۇلارغا بۇلۇتنى سايسۇەن قىلىپ بەردۇق، ئۇلارغا تەرەنجىيىن بىلەن بۆدۈنىنى چۈشۈرۈپ بەردۇق. تەرەنجىيىن بىلەن بۆدۈنىنى چۈشۈرۈپ بەردۇق. (ئۇلارغا ئېيتىتۇقىكى) دىسلەر بىز رىزىقلاندۇرغان لەززەتىلىك نەرسىلەردىيىن يەڭلار، (ئۇلار بۇ

بىزگە زىيان بالىغىنى يوق، (ئىۆزلىرىنى اللەنىڭ ئازابىغا دۇچار قىلىشىلىرى بىلەن) ئۆزلىرىگە ئۆزلىرى زۇلۇم سالىدى(1483. ئىۆز ۋاقتىدا (بىز ئۇلارغا) (يەنى بەنى ئىسرائىلىنىڭ ئاتاسبوۋىلىرىغا)؛ «سىلەر بۇ شەھەر (يەنى بەيىتۇلىپۇقەددەس)دە تۇرۇڭىلار، ئۇ يەردىكى يېسەكىلىكىلەردىنى خالىغىنىڭلارچە يەڭىلار، شەھەر دەرۋازىسىدىن سەجىدە قىلىغان ھالىدا كىبرىڭىلار، (كىرىپۋاتىقان چېغىڭىلاردا) ئى اللە ا گۇناھىلىرىسىزنى كەچپۇركىن، دەڭىلار، جىسمى كۇناھىلىرىڭىلارغا (ساۋابىنى) زىيادە جېدۇق\رائقا، ئۇلارنىڭ ئىچسىدىكى زالىمىلار ئۇلارغا ئېيىتىلىغان سىۆزلەرنى بېرسىمىزى دېدۇق\لاما، ئۇلارنىڭ ئىمىرىنىڭ ئەمۇلىنى سىقىزلەرنى دېڭىرز (يەنى يەھبۇدىيلار)دىن دېڭىرز (يەنى يەھبۇدىيلار)دىن دېڭىرز (يەنى قۇلىزۇم دېڭىرزى) بويسىدىكى (ئەيىلە) شەھبرىنىڭ ئەھۋالىنى سورىخىن. (ئۇنىڭ ئاھالىسى بېلىق تۇتۇش چەكلەمسىدىن چىقاتتى، چۇنىكى شەنبە كۇنى بېلىقلار سۇ ئۇستىدىن غەيىرىي كۇنىلەردە شەنبە كۇنى بېلىقلار سۇ ئۇستىدىن يەللارنىڭ ئالدىغا كېلەتتى، شەنبىدىن غەيىرىي كۇنىلەردە شەنبە كۇنى ئۇلارنى مۇشۇنىدان سىنايىز(1881).

ئۆز ۋاقتىدا ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى بىر جاماقە ئادەملەر؛
ھاللە ھالاك قىلىدىغان ياكى قاتتىق ئازابلايدىغان
قەۋمگە ئېمە ئۈچۈن ۋەز—نەسىھەت قىلىسىلەر؟ «دېدى،
ئۆلار (يەنى ۋەز—نەسىھەت قىلغۇچىلار)؛ «پەرۋەردى-
گارىڭلارنىڭ ئالدىدا (كۈنامقا سۇكۇت قىلىپ تۈردۈق
قورقۇپ (كۇنامىتىن چەكىلىنىشىلىرىنى ئىۋىسىد
قىلىنانىلىقىمىز ئۈچۈن شۇنداق قىلدۇق)» دېدى(1640)،
ئۇلار ئۆزلىرىگە قىلىنىغان ۋەز—نەسىھەتىنى قوبۇل
قىلىنغان چاغدا، يامان ئىشتىن مەنئى قىلغۇچىلارنى
قۇتقۇزدۇق،اللەنىڭ ئەمرىدىن چىققانلىقلىرى ئۇچۈن،
زالىملارنى قاتتىق ئازابقا دۇچار قىلدۇق(1665)، ئۇلار
زالىملارنى قاتتىق ئازابقا دۇچار قىلدۇق(1665)، ئۇلار
نامىيى قىلىنىغان نەرسىنى تەرك ئېتىشىتىن باش
تارىقانلىقىلىرى ئۇچىۇن، ئۇلارغا؛ «خار مايسۇن
تارىقانلىقىلىرى ئۇچىۇن، ئۇلارغا؛ «خار مايسۇن

عَلَمُ قَالَتُ اللّهُ فَيْتُهُمُ لِمُنْ وَقَلَوْنَ وَمَا لَهُ فَعُلِكُمْ أَوْ لَا مَعْلَمُ فَالْمَ الْعُلِمُ الْمُلْ الْمُنْ الْمُلْوَلُكُمْ أَوْ لَا يَعْلَمُونَ اللّهُ الْمُلْوَلُكُمْ أَوْ لَا يَعْلَمُونَ اللّهُ اللّهُ وَمَعْلَمُ اللّهُ اللّهُ وَمَا لَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ عَن عَلَيْهُ مَن اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمَن عَن اللّهُ وَمَا اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمَن عَن اللّهُ اللّهُ وَمَا اللّهُ اللّه

بولۇپ كېتىڭىلارى دېدۇق 6000. (ئى مۇھەمەدا) ئۆز ۋاقتىدا، پىمرۇمردىگارىلىڭ ئۇلارغا (يەنى يەمۇدىيلارغا) قىيامەتكىچە چوقۇم قاتتىق ئازابلايدىغان كىشىلەرنى ئەۋەتسىپ تۇرىدىىغانلىقىنى خەۋەر قىلدى. شۇبھىسزكى، پەرۋەردىگارىڭ (ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنى) ئەلۋەتتە تېز جازالىغۇ-چىدۇر، (ئىتائەت قىلغۇچىدۇر، ئەلۋەتتە تېز جازالىغۇ-ئۇلارنى (يەنى يەھۇدىيلارغا) ئەلۋەتتە مەغىپىزەت قىلغۇچىدۇر، مەرھەمەت قىلغۇچىدۇر (607). ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئۇلارنى (يەنى يەھۇدىيلارغا) ئەلۋەتىتىزەت قىلغۇچىدۇر، مەرھەمەت قىلغۇچىدۇر ئۇلارنىڭ ئېسىدە ئۇلارنى يەر يۈزىدە تۈرلۈك پىرقىلەرگە بۆلۈۋەتىتۇق، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ياخشىلىرىمۇ بار، ئۇلارنىڭ (كۇفرىدىن ۋە كۇناھىتىن) قايتىشدىلىرى ئۇپۇرن، ئۇلارنى قاتتىقچىلىق ۋە كەكىچىلىك بىلەن سىنىدۇق 6000، ئۇلاردىن كېيىيى، (ھالال بىلەن ھارامنى ئايرىباي، قارىقويۇق) ئالىدۇ ۋە بىزنى اللە ئەپۇ قىلىدۇ، دەيىدۇ، شۇنداق پۇل-مال ئۇلارنىڭ قولىغا كەلسە، ئۇلار يەنە ئالىدۇ. كىتابتا (يەنى تەۋراتتا) ئاللاغا (يالغان چاپلىماي) پۇل-مال ئۇلارنىڭ قولىغا كەلسە، ئۇلار يەنە ئالىدۇ. كىتابتا (يەنى تەۋراتتا) ئاللاغا (يالغان چاپلىماي) تەۋراتتىكى نەرسلەرنى ئوتۇغان ئىدى، ھارامنى تەرك ئېتىپ، اللەدىن قورقىدىغانلارغا ئاخىرەت ياخشىدۇر، بۇنى چۇشەنىدەدىلەرلىڭ ئەسلىۋەتلار، ناماز ئوتۇيدىغانلار ناڭ ئاخىرەت ياخشىدۇر، بۇنى چۇشەنىدەدىلەرلىڭ ئاسىق ئەلمىق، ئېلىرىڭ ئەرسىدۇر، بۇنى چۇشەنىدەدىلىرىڭ ئاسىقەتلىلىرىڭ ئەرسىنى ھەقسىللارناڭ ئاخىرەت

وَانْتَمْنَا الْجَلَ وَهُمْ وَالْهُ فَالَةُ وَالْكُواْ اللهُ وَالْمُلُوْتِ اللهُ وَالْمُلُوِهِ وَاللهُ وَالْمُلُوْتِ وَاللهُ وَاللهُ

تُورِّ وْاقىتسدا (تىۋر) تاغىنى قومۇرۇپ ئۇلارنىڭ ئۇستسگە سايسۋەنسدەك تىكلسدۇق، ئۇلار تاغىنى ئۇستىلىرىگە چۇشۇپ كېتىدۇ دەپ ئويلىدى. (ئۇلارغا ئېيتتۇقكى) «تەقۋادارلار قاتارىدا بولۇشۇڭلار ئۇچۇن، ئۇزەڭلارغا بېرىلىگەن كىئابىنى (يەنى تەۋراتىنى) مەھكەم تۇتۇڭلار، ئۇنىڭدىكى ئەمىكامىلارغا ئەمەل قىلىڭلار»(١٩٦١)، ئۆز ۋاقتىدا يەرۋەردىگارىياڭ ئادەم بالىلىرىنى (يەنى نەسلىنى) ئۇلارنىڭ (ئاتىلىرىنىڭ) يۇشتىدىن چىقاردى ۋە ئۇلارنى ئۆزلسرىگە گۇۋاھ قىلىپ: رمەن سىلەرنىڭ يىەرۋەردىگارىڭلار ئەمەسبۇ؟ دېدى ريەنى الله ئۆزسنىڭ ئۇلارنىڭ يەرۋەردىگارى ئىكەنلىكىگە ۋە بىرلىكىگە ئادەم بالىلىرىنى ئىقرار قىلدۇردى، ئۇلار ئىقىرار قىلىپ بۇنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى)، ئۇلار؛ ھەئە، سەن بىزنىڭ يەرۋەردىگارىمىزدۇرسەن، گۇۋاھلىق بەردۇق، دىدى، (ئۇلارنى گۇۋاھلىق بەرگىۇزگەنىلىكىيىن) قىيامەت كۇنى ئۇلارنىڭ؛ دىبىز بۇنىڭدىن غەيلەتتە

قالىغان ئىسكەنبىزچە دېسبەسىلىكلىرى، ياكىي «ئاتاسبوۋسىلىرسىمىز ئىلىگىسرى (ساڭسا بۇتلارنى) شېرىك كەلىتۇرگەن ئىدى، بىزنىڭ پەقەت ئۇلارنىڭ ئەۋلادى بولۇپ قالغان يېرىبىز بار (يەنى بىزنىڭ ئوزرىمىز بار) گۇمراھلارنىڭ قىلىمىشىلسىرى تىۋىسەيىلسىدىن بىزنى ھالاك قىلامسەن؟، دېمەسىلىكىلىرى ئىۇچىۇندۇر⁽¹⁷²-172)، ئۇلارنىڭ (كۇمىراھىلىقىتىن، ئاتاسبوۋسلىرىنغا ئەگىمشىشىتىن) قايىتىشلىرى ئىۈچىۇن، ئايەتىلىرىيىزنى مۇشۇنىداق تەپىسىلىيى بايان قىلىمىز(174)، (ئىي مۇھەمىمەدا) ئۇلار (يەنى يەھىۋدىيلار)غا شۇنىداق بىر ئادەمىنىڭ قىسىسىنى ئوقۇپ بەرگىشكى، ئۇنىڭىغا ئايەتىلىرىسىزنى بەردۇق ريەنى كىتابۇلىلانىڭ بەزى ئىلىملىرىنى ئۆگەتتۇق)، ئۇ ئايەتلىرىمىزدىن ئۆزىنى تارتتى، ئۇنىڭغا شەيتان ئاپسرىدە بولۇشى بىلەنلا گۇمراھىلاردىسى بولۇپ كەتستى(175). ئەگەر بىز خىالىساق، ئۇنى (تەقبۇادار ئۆلسىمالار دەرىجىسىگە) كۆتۈرەتتۇق، لېكىن ئۇ دۇنياغا بېرىلىپ كەتىتى، نەپىسى خاھىسشىخا بويسۇندى، ئۇ گويا بىر ئىتقا ئوخشايدۇكى، ئۇنى قوغىلىۋەتسەڭسۇ تىسلسنى چىقسرىپ ھەسىرەيدۇ، قوغلى ۋەتىسەڭمۇ تىلىنى چىقىرىپ ھەسرەپىدۇ، بۇ بىزنىڭ ئايەتىلىرىسىزنى ئىنىكار قىلغان ئەنە شۇ قەۋمىنىڭ مىسالىدۇر، ئويىلاپ بېقىشىلىرى ئىۇچىۇن، بۇ قىسسىنى (قەۋسىگىگە) سۆزلەپ بەرگىن(176)، بىزنىڭ ئايەتىلىرىسىزنى ئىشكىار قىلىپ ئىۆزلىرىگە زىيان سالنفان قەۋمىنىڭ مىسالىي ئىجىسىدېگەن يامان!(١٩٢٦) اللە ھىسىدايەت قىلىغان ئادەم هـــدايــه تايــقــؤچـــدۇر ، الله گؤمـراه قبــلـخان ئادەم زىـيان تارتــقــؤچــــدۇر(⁽¹⁷⁸⁾.

شەڭد شۇبھىسىزكى، جىن ۋە ئىنسانلاردىن نۇرغۇنلىد رىنى دوزاخقا (يېتقىلىغۇ بولۇش ئۇچۈن) ياراتىتۇق، ئۇلار دىللىرى بولىغىنى بىلەنبۇ، ئۇ ئارقسلىق ھەقنى چۇشەنبەيدۇ، ئۇلار كۆزلىرى بولغىنى بىلەنبۇ، ئۇ ئار ــ قىلىق (الله نىڭ قۇدرىتىنىڭ دەلىللىرىنى) كۆرمەيدۇ، ئۇلار قۇلاقلىرى بولغىنى بىلەنبۇ، ئۇ ئارقىلىق (الله-نىڭ ئايەتلىرىنى ئىبرەت ئېلىپى تىڭشىمايدۇ. ئۇلار كويا هايۋانغا ئوخشايدۇ، هايۋاندىنىمۇ بەتتەر گۇم. رامىدۇر، ئەنە شۇلار غايىلدۇر(دەت)، اللهنىڭ گۇزەل ئىسىلىرى بارە الله نى شۇ (كۆزەل ئىسىلىرى) بىلەن ئاتاڭلار، الله نىڭ ئىسىلىرىنى كەلسەت كەلمەس قوللىنىدىنغانىلارنى تەرك ئېتىڭلار، ئۇلار (ئاخىرەتتە) قىلبىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ(180). بنز ياراتقان ئۇمبەتلەر ئىچىدە ھەق يولغا دەۋەت قىلىدىغان ۋە ھەقتە چىڭ تۇرىدىخان بىر ئۇمھەت بار(١١٩١)، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلارنى

وَلَدُنْ دَانَا الْهِ مَعْ وَيَعْرَانِ الْهِنْ وَالْإِنْ الْمَعْقَانِ الْوَنْ وَالْمِنْ الْمَعْقَانِ الْوَنْ وَالْمِنْ الْمَعْقَانِ الْوَنْ وَالْمِنْ الْمَعْقَانِ الْمِنْ وَيَعْمَدُونَ بِهِ وَالْمَالِيَّةِ الْمِنْوَلِينِ الْمُعْمِدُونَ بِهِ الْمُعْمَدِينَ الْمُعْمِدُونَ بِهِ الْمُعْمَدِينَ الْمُعْمِدُونَ بِعَلَيْهِ الْمُعْمِدُونَ اللّهَ فَيَا اللّهُ الْمُعْمَدِينَ الْمُعْمِدُونَ اللّهَ فَيَا اللّهُ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّ

تۈپىدۇرماستىن، ئاستا-ئاستا ھالاكەتكە يېقىنلاشتۇرسىمز(1883). ئۇلارغا مۆھلەت بېرسىەن، مېنىڭ ئازابىم ھەقىقەتەن قاتىتىقىتۇر(1883). ئۇلار ئىرزىنىڭ ھەمىراھى (يەنى مۇھەمەد ئەلەيھىسالام)نىڭ مەجنۇن ئەمەسلىكىنى ئويىلىمامىدۇ؟ ئۇ پەقەت ئاشكارا ئاكاھلالىدۇر- غۇچىدۇر(1843). ئۇلار ئاساللارنىڭ ۋە زېمىنىنىڭ سەلىتەنىتى ئىۋستىدە، اللەنىڭ ياراتىقان مەخلۇقاتلىرى ئۇستىدە، ئۆلرىرىنىڭ ئەجىلى يېقىنلىشىدىغانلىقىنىڭ مۇمكىنلىكى ئۇستىدە پىكىر قايى يېقىنلىشىدىغانلىقىنىڭ مۇمكىنلىكى ئۇستىدە پىكىر قايى سۆزگە ئىشىنىدۇ؟(1865) اللە ئازدۇرغان كىشىنى ھىدايەت قىلىغۇچىي يولىمايدۇ، اللە ئۇلارنى گۇمراھلىقلىرىدا قويۇپ بېرىدۇكى، ئۇلار تېغىرقاپ يېۋرىدۇ(1865). (ئىي مۇھەمبەدا) ئۇلار سەنىدىن قىلىغۇچىي يولىمايدۇ، اللە ئۇلار سەنىدىن قىلىغۇچىي يولىمايدۇ، ئاللار سەنىدىن قىلىقىتىنىگە، «ئۇنىڭ قاچان بولىدىغانلىقىنى سورايدۇ. ئېيتىقىنكى، «ئۇنىڭ قاچان بولىدىغانلىقىنى بەقەت ئىرزى بەلىملىگەن ئۇقىتىنا ھەيدانىڭ رەھەلىكەن ئېغىر رۇقىدەدۇر). ئۇ سىلەرگە تۇيۇقىسىز كېلىدۇچ، كويا سەن قىيامەت بىلەن ناھايىستى تونۇشىتەك، ئۇنى سەۋەبىنى بەلەن ناھايىستى تونۇشىتەك، ئۇنى سەۋەبىنى بىلەن ناھايىستى تونۇشىتەك، ئۇنى سەۋەبىنى) بىلىمەيدۇرەستى بىلەن ناھايىستى تونۇشىتەك، ئۇنى سەۋەبىنى) بىلىمەيدۇرەستى بىلەن ناھايىستى لېكىن كىشىلەرنىڭ تولىسى رئۇنىڭ ۋاقىتىنىڭ مەھەبىدىنى) بىلىمەيدۇرەسلالىدۇ، ئۇنى سەۋەبىنى) بىلىمەيدۇرەستىلىڭ رۇمىلىدىنىڭ بىلىمىدۇرەستىلىقىدىدىن سورىيىشىدۇر. ئېيىتىقىنىڭ دولىسى رئۇنىڭ ۋاقىتىنىڭ مەھەبىنى) بىلىمەيدۇرەرەستىلىڭ

الإعراف ،

تُلْ الْمَلِكُ الْمَلْكُ الْمَنْكُ الْمُنْكُ الْمُنْكُ الْمُنْكُ الْمُنْكُولُولُ الْمَنْكُ الْمُنْكُولُولُ الْمَنْكُ الْمُنْكُولُولُ الْمَنْكُ الْمُنْكُولُولُ الْمَنْكِ الْمُنْكُولُولُ الْمَنْكُ الْمُنْكُولُولُ الْمُنْكِكُ الْمُنْكُلُولُ الْمُنْكُلُولُ الْمُنْكُلُولُ الْمُنْكُلُولُ الْمُنْكُولُ اللّهُ اللّهُ

الله خالىسفان ئىكەن، ئۆزەمگە پايدا يەتكۈزۈش، زىياننى ئۆزمىدىن دەپئى قىلىش قولۇمىدىن كەل مەيدۇ، (قىيامەتنىڭ قاچان بولۇشىنى قانداقمۇ بىلەي؟) ئەگەر مەن غەيبنى بىلىدىغان بولسام (دۇنيا مەنپەئەت لبريدين) تؤرغۇن مەنيەئەت ھاسىل قىلغان بولاتتىم، زىيان ــ زەخمەتكىمۇ ئۇچرىمىغان بولاتتىم رابكىن مەن غەيبنى بىلىمەيمەن، شۇڭا ماڭا تەقىدىر قىلىنىغان ياخشى .. يامانلىق يېتىپ تۇرىدۇ) . مەن يەقەت ئىمان ئېيتىدىغان قەۋم ئۇچلۇن ئاگاھلانىدۇرغۇچلى ۋە خاؤش خەۋەر بەرگىۋچىي قىلىپ ئەۋەتسلىگەن يەيغەمبەرمەن»(388). ئۇ سىلەرنى بىر جاندىن (يەنى ئادەم ئەلەپھىسسالامىدىن) ياراتتى، (ئادەم ئەلەيـ ھىسسالامنىڭ) ئۇنىسى-ئۇليەت ئېلىشى ئىۋچۇن، خوتۇنىنى (يەنى ھەۋۋانى) ئۇنىڭ ئۆز جىنسىدىن ياراتتىء خوتؤنى بىلەن يېقىنىچسلىق قىلىغانىدىن كبيس، خوتۇنى يېنىككىنە قورساق كۆتۈرۈپ ئېغىر_ بوى يۇردى، ئۇ (بالىنىڭ قورساقتا ئۆسۇپ چوڭد يىشى بىلەن) ئېغىرلاشقاندىن كېيىن، (ئەر-خوتۇن)

ئىككىيلەن يەرۋەردىگارى الله غا: «ئەگەر بىزگە (ئەزالىرى) بېجىرىم پىەرزەنىت ئاتا قىلساڭ، ئىستىڭگە ئەلۋەتتە شۇكۇر قىلىغۇچسلاردىن بولىسىزچ دەپ دۇئا قىلىدى(189). اللە ئۇلارغا بېجسىرىم ئوغۇل پىەرزەنىت ئاتا قىلىغان ئىسدى، ئۇلارنىڭ ئەۋلادى الله غا شېرىك كەلتۇد رۇپ (بۇتلارغا چوقۇندى)، اللە ئۇلارنىڭ شېسرسىك كەلىتۇرگەن مەبۇدلسرسىدىن پاكتۇر(190). تُوِّزُلُسرى يارستسلمان، هېچ نـەرسـنى يارستالـمايسدسفان نەرسسلەرنى (يەنى بۇتـلارنى) اللَّهُ فَا شَهِرِيكَ كَهُ لِسَهُ وَمُعِدُو اللَّهُ اللَّهِ فَا يُعْرِسُنُهُ وَيُعْرِقُونُ فَالْحِيدُو، شۆزلسرىگىنىۋ ياردەم بىيسرەلىمەيندۇ(192)، ئۇلارنى توغرا يولغا چاقىرساڭلار، ئۇلار سىلەرگە ئەگەشىمەيىدۇ. مەينىلى ئۇلارنى دەۋەت قىلىڭىلار، ياكىي جىسىم تۇرۇڭلار، بۇ ئۇلار ئىۋچىۇن بەرسىسىر ئوخشاش (يەنى سىلەر قايىسى ھالەتىتە بولىماڭلار، ئۇلار سىلەرنىڭ دەۋستىڭىلارغا جاۋاب قايىتۇرۇشىقا قادىس ئەمەستۇر)⁽¹⁹⁸⁾، سىلەر الله نى قويۇپ ئىسسادەت قىلىغان بؤتلار سىلەرگە ئوخشاش مەخىلۇقىلاردۇر، (ئۇلارنى ئىسلاھ دېگەن دەۋايسىڭىلاردا) راستچىل بولساڭلار، ئۇلارغا دۇئا قىلىپ بېيقىڭىلار، دۇئايىڭىلارنى ئىنجابەت قىلىپ باقىسۇن(1943). ئۇلار (يىمنى بۇتىلار)نىڭ ماڭىدىخان پۇتىلسرى بارمۇ؟ ياكسى تۇتسدىخان قولىلسرى بارمۇ؟ ياكىي كىۆرىلدىلغان كىۆزلىرى بارمۇ ۋە ياكىي ئاڭىلايلىدىلغان قۇلاقىلىرى بارمۇ؟ رئى مؤهه منه دا ئۇلارغا) ئېيتىقىنىكى، رەشېرىكىلىرىڭىلارنى (يەنى بۇتىلىرىڭىلارنى ماڭا قارشى) چاقىرىڭلار، ئاندىن (قولۇڭىلاردىس كېلىشىچە) ماڭيا زىيانىكەشىلىك قىلىڭىلار، ئازراقىمۇ مۆھلەت بەرمەڭلار (مەن الله غا يۆلەنىگەنىلىكىم ئىۇچىۇن سىلەرگە يەرۋا قىلىمايىمەن)⁽¹⁹⁶⁾.

ھەقىقەتەن كىتابىنى (يەنى قۇرئانىنى) نازسل قىل خان الله مبنياف تيكومدؤره ئؤ ياخشىلارغا شكيدار. چسلىق قىلىدۇ(196). سىلەرنىڭ اللەنى قويۇپ ئىبادەت قىلىدىنغان بۇتلىرىڭىلار سىلەرگە ياردەم بېرەلىمىدۇ، ئۆزلىرىگىمۇ ياردەم بېرەلىمىدۇچ⁽¹⁹⁷). ئەگەر ئۇلارنى ھىدايەتكە دەۋەت قىلساڭلار، ئۇلار (ھىدايەت تايماق تۈگۈل دەۋىتىڭنى) ئاڭلىسمايدۇ، ئۇلار ساڭا قاراپ تۇرغاندەك كۆرۈنسىمۇ، لېكىن ئۇلار كۆرمەيىدۇ(198). ئەيۇنى دوست تۇتقىن، ياخشىلىققا (يەنى ياخشى سۆز قىلىشقا، ياخشى ئېسش قىلىسشقا) بؤيرۇغىن، نادانىلار بىلەن تەڭ بولىسغىن ريەنى نادانىلارنىڭ قىلغىنىنى قىلىماي، ئۇلارغا مۇلايىم . بولىفىين) (199)، ئەگەر شەيىتان ساڭيا ۋەسىۋەسىە قىلسا، (ئەيتاننىڭ ۋەسۋەسىسىدىن) اللەغا سېغىنىپ يانام تىلىكىن. الله مىقىقەتەن (سۆزۇڭنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر (ئىشىڭنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر(2000،

وَالَّذِينَ اللهُ اللهِ مَا تَلَ الْكُتِبُ وَهُ يَوْلِهُ اللهِ وَاللهِ وَلَّذِيْنِ وَاللهِوْلِيَّ وَاللهِ وَلِلْمُوالِيَّ وَاللهِ وَلِلْمُوالِيَّ وَاللهِ وَلِلْمُوال

تەقۋادار كىشلەر شەيتاننىڭ ۋەسۋەسسىكە ئۈچرسا، الله نى ئەسلەيدۇ دە، ھەقىقەتنى كۆرۈۋېلەر (شەيتاننىڭ ۋەسۋەسسىدىن) خالاس تاپىدەۋادىكى، شەيتانىلار (كۆفىغار) بۇرادەرلىرىنى بولۇشىچە ئازدۇرسدۇ، ئۆلارنى ئازدۇرۇشىتىن بوشىشىپ قالىيايدۇلاگەن. (ئۇلار تەلمەپ بولۇشىچە ئازدۇرسدۇ، ئۇلارنى ئازدۇرۇشىتىن بوشىشىپ قالىيايدۇلاگەن. (ئۇلار تەلمەپ ئىسجاد قىلىمىدىلىگا، ئۇنى ئېيىمىشقا (ئىۆزەڭ) ئىسجاد قىلىمىدىلىگا، دېيىمىشىدۇ، (ئىي مۇھەسمەدا) ئۆلارغا ئېيىتىقىنىكى، «(ئىش مېنىڭ ئىلگىدە ئەمەس) مەن پەقەت پەرۋەردىگارىم تەرىپىدىن ماڭا ۋەھىي قىلىنغانىلىلا ئەمەل تەلىپىدىن ئاڭا ۋەھىي قىلىنغانىلىلا ئەمەل تەلىپىدىن ئاڭلۇكۇمدىن مۆچىزە يارىتالياييەنى)، بۇ (قۇرئاندا سىلەرگە) پەرۋەردىگارىلىلىلىدۇر (قۇرئان باشىقا مىۆچىزەلەرگە ئېھتىياچ قالىدۇرمايدۇ)، ئىسبان ئېيىتىقان قەۋم ئىۋچۈن ھىسدايەتىتۇر ۋە رەھىمەتتۇرچ⁶⁸⁰، اللەنىڭ رەھىسىتىگە ئېسىلىلىلار ۋە جىسم تۇرۇڭىلار (يەنى سىۆز قىلىماڭىلار)⁶⁸⁸، پەرۋەردىگارىڭىنى يېلىنىغان ئېسىلىلاردىنى بولىمغىن(⁶⁸⁰). ۋە ئۇنىڭدىن بولىمغىن بولىمغىن باش تارتىمايىدۇ، اللەغا ئەسبىمە ئېيىتىدۇ ۋە ئۇنىڭغا سەجىدە قىلىدۇ، 800،

8_سؤره تهنفال

معدىتىدە ئازىل بولغان، 75 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھرىسبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

(ئى مۇھەمىمەد! ساھىابىلىرىڭ) غەنسىمەتىلەر (ئى قانداق تەقسىم قىلىشىڭ) توغرۇلۇق سەلىدىن سورىشىدۇ، (ئۇلارغا) ئېيتىقىنىكى، «غىمىسىمەتىلەر (توغرىسىدا ھۆكۈم چىقىرىىش) اللە غا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە خاستۇر، اللە دىن قورقۇڭلار، (ئىختىد لاپ قىلىشماي ئىتتىپاق بولۇپ) ئاراڭلارنى تۇزەڭلار، ئەگەر سىلەر مۆمىن بولىڭلار، اللەغا ۋە اللەنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىتائەت قىلىگىلار»(ئالىغا ۋە اللەنىڭ ياد ئېتىلىم دىللىرىدا قورقۇنچ پىمىدا بولسدىغان، ئاللەنىڭ ئايەتلىرى تىلاۋەت قىلىنىا ئىمانى كۇچمە

ىندىغان، پەرۋەردىگارىغا تەۋەككۈل قىلىدىغان كىشىلەرلا (كامىل) مۆمىئلەردۇر⁽²⁾، ئۇلار (مۇكەممەل ر ، وشته ناماز ئوقۇيىدۇ، بىز ئۇلارغا رسىزىىق قىلىپ بەرگەن پۇل مالدىن (خىؤدا يولىدا) سەرپ قىلىندۇ^{رەن}. ئەنە شۇلار ھەقىنقىي مى<u>ۆ</u>مىتىلەردۇرە ئۇلار پىمرۋەردىكارىـنىڭ دەرگاھـىدا يۇقسىرى مەرتسۋسلەرگە، مەغىيىسىرەتىكە ۋە ئېسسىل رسزىققا ريەنى جەنسئىەتىنىڭ تۇگىمەس ئېسمەتلىرىسگە) ئېسرىشىدۇ⁽⁴⁾، (غەنسمەت تەقسىماتى توغىرىسىدىسكى ھۆكسۇمىنىڭ الله غا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە خاس قىلىنغانلىقىنى ئۇلارنىڭ ياقتۇرمىغانلىقى) پەرۋەردىگارىڭنىڭ سېنى ھەقىلىق رەۋىشىتە ئىۆيىۈڭدىن (يەنى ئىۆيلۇڭ جايلاشقان مەدىبنىدىن ئۇرۇشقا) جسقارغانلىقىنى (ئۇلارنىڭ ياقىتۇرمىغانلىقىغا) ئوخشايىدۇ، مۆمىنلەردىن بىر گۇرۇھ ئادەم (دۇشىمەنىگە قارشى ئۇرۇشىقا چىسقىشىنى) ئەلىۋەتىتە يامان كىۆرىدۇ⁽⁸⁾. ئۇلار گويا (ئالامەتىلىرى) كۆرۈنىۋى تۇرۇۋاتىقان ئىۆلۈمگە ھەپىدىلىۋاتىقاندەك، ھەقىقەت ئايىدىگىلاش قانىدىن كېيىسن، ھەقسقەت (يەنى ئۇرۇشقا چىسقىش ھەسىلىسى) ئىۋستىدە سەن بىلەن مۇنازىسرسلىشىدۇ⁽⁶⁾، ئۆز ۋاقىتىدا اللە ئىكىكى گۇرۇم رېىرى مۇشىرىكىلار كارۋانى، يەنە بىرى مۇشىرىنگىلار قوشۇنى) دىن بىرىنىڭ قولۇڭىلارغا كەلىتىۋرۇللۇشىنى ۋەدە قىلىدى، سىلەر قورالىسىز گۇرۇھنىڭ (يەنى كارۋاننىڭ) قولۇڭلارغا كەلتۈرۈلۈشىنى ياقتۇر-دىڭلار،اللە ئۆز سۆزلىرى ئارقىلىق ھەقنى ھەق قىلىشنى (يەنى ئىسلام دىنىنى ئۇستۇن قىلىشنى)، كابسرلارنىڭ يىلتىزىنى قۇرۇتۇشنى خالايىدۇ(الله گۇناھكار ئادەمىلەرنىڭ ياقىتۇرمىغىنىغا قارىماي، ھەقنى ھەق (يەنى ئىسلامنى ئاشكارا) قىلىدۇ، باتىل (يەنى كۇفرى)نى بەربات قىلىدۇ⁽⁸⁾.

وكالمال الت

وَ الْمَهْ الْمُهُولِينَ وَكُوْ مَا الْمَهَا اللهُ وَالْمُهُولِينَ وَ وَلَكُولُ اللهُ وَالْمُهُولُولُ وَالْمَهُولُولُ وَالْمَعُولُولُ وَالْمَهُولُولُ وَالْمَهُولُولُ وَالْمَهُولُولُ وَالْمَعِلَى وَالْمُؤْلُولُ وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلَى وَالْمُؤْلُولُ وَالْمَعْلَى وَالْمُعْلِينَ اللهُ وَالْمُؤْلُولُ وَالْمُؤْلُولُ وَالْمُؤْلُولُ وَاللّهُ وَلِلْمُؤْلُولُولُولُولُولُولُولُهُ اللّهُ وَلِللّهُ وَلِلْمُؤْلُولُ الللّهُ وَلِللللّهُ وَلِلْمُ

ئۆز ۋاقتىدا (دۇتا قىلىپ) پەرۋەردىكارىگىلاردىن ياردەم تىلىدىڭلار، اللە: ھسىلەرگە ئارقىسۇت ئارقا (چۈشىدىغان) مىڭ پەرىشتە بىلەن ياردەم بېرىمەن» دەپ دۇئايىڭلارنى ئىجابەت قىلدى (9). الله سلەرگە پەقەت (خەلىبە قىلىدىغانلىقىگىلارغا) بىشارەت بېرىش ۋە كۆڭلۈڭلارنى ئارام تاپىقۇزۇش ئوچىۋنىلا كېلىدۇ. اللە ھەقىسقەتەن غالىستۇر، تەرىپىدىغلا كېلىدۇ. اللە ھەقىسقەتەن غالىستۇر، ھىپكىمەت بىلەن ئىش قىلىشۇچىدۇر(10). ئۇيقۇ بېغىشلىدى؛ (تاھارەت ئېلىپ، غۇسلى قىلىپ) ئۇيقۇ بېغىشلىدى؛ (تاھارەت ئېلىپ، غۇسلى قىلىپ) ياك بولۇشۇڭلار ئۇچىۇن، سىلەردىن شەيستانىنىڭ ۋەسۇمىسىنى كەتكىۋزۇش ئۇچىۇن، (اللەنىڭ ۋەسۇمىسىنى كەتكىۋزۇش ئۇچىۇن، (اللەنىڭ ياردىچىسكە ئىشمانچ قىلىپ) كۆڭلۇڭلارنىڭ

توق تۇرۇشى ئىۋچىۋن، قەدىمىئىلارنىڭ (قۇمىغا پېمتىپ كەتسەي) مەزمۇت تۇرۇشى ئىۋچىۋن، اللە سىلەرگە بۇلۇتىتىن يامشۇر ياغدۇرۇپ بەردى (ئائ. ئىۆز ۋاقىتىدا پەرۋەردىكارنىڭ پەرسىتىلەركە؛ ومەن سىلەر بىلەن بىللە، مۆمىنلەرنى (ئۇرۇش مەيدانىدا) ساباتىلىق قىلىنىڭلار، كاپىسرلارنىڭ دىىلىلىرىغا قورقۇنىچ سالىمەن» دەپ ۋەھىيى قىلىدى، (قىلىىچ بىلەن كاپىسرلارنىڭ) كەدەنىلىرىگە چېپىنگىلار (يەنى باشىلىرىنى كېسىئىلار)، ئۇلار الله غا ۋە ئۇنىڭ ئۇچىۋىكى، ئۇلار الله غا ۋە ئۇنىڭ ئۇچىۋىكى، ئۇلار الله غا ۋە ئۇنىڭ پەيىخەمبىسىرىگە قارشىلىق قىلىدى. كىيكى الله غا ۋە ئۇنىڭ پەيىخەمبىسىرىگە قارشىلىق قىلىدى. كىيكى الله غا ۋە ئۇنىڭ كاپىيىدىلار (ئاخىسىتىتى جازالايدۇ (ئائى كاپىسىلار (ئاخىسرەتىتە) كاپىسىلار (ئاخىسرەتىتە) كاپىسىلار (ئاخىسرەتىتە) ئۇلارغا ئارقائىلارنى قىلىمائىلار (يەنى قاچىمائىلار)، كاپىسىلار (ئاخىسىقىتىڭ ئۇلۇرغا ئارقائىلار جامائەسىڭ قوشۇلۇش مەقسىتىدە بىر تەرەپكە يۆتكىلىش قىلماستىن، ئۇچۇن مۇسۇلمائلار جامائەسىڭ قۇشۇلۇش مەقسىتىدە بىر تەرەپكە يۆتكىلىش قىلماستىن، ئۇچۇن مۇسۇلمائلار جامائەسىڭ قۇسلىدىكەن (يەنى قاچىدىكەن)، ئۇ ھەقسىقەتەن اللەنىڭ غەزىيىگە ئۇچىرايىدۇ، ئۇنىڭ خايىسىدىكەن يامان جايادلاغا خارقىتىدىكەن يامان جايادلاغا خارقىيىگىدىدىگەن يامان جايادلاغا خارقىيىگەن يامان جايادلاغا خارقىيىدىكەن يامان جايادلاغا خارقىيىدىكەن يامان جايادلاغا خارقىدىدىكەن يامان جايادلاغا

المتعلقة المتعلقة المتعلقة والتنبيّ الأوريث و المتعلقة والمتعلقة والمتعلقة

(ئىي مۇسۇلىمائىلار! بەدرىسدە) ئۇلارنى (يەنى مۇشرىكلارنى) سىلەر (ئىڭۇز كىۋچىۇڭىلار بىلەن) ئۆلتۈرگۈنۇڭلار يوق، بەلكى ئەمەلدە ئۇلارنى (سىـ لمرگه ياردمم بېرىسپ، ئۇلارنىڭ دىلىلىرىندا قور قۇنچ يەيدا قىلىش بىلەن) اللە ئۆلتىۋردى، (ئى مۇھەممەد بىر سىقىم توپىنى مۇشرىكلارغا) ئاتقىنىڭدا سەن ئاتىمدىڭ، بەلكى ئەمەلدە ئۇنى (مۇشرىكلار-نباق كۆزلىرىگە) الله ئاتتى. (الله نباق مۇنىداق قىلىشى) مۆمىنلەرگە (ساۋاب، غەلىبە، غەنسمەتلەر-دىن ئىبارەت) چىرايلىق ئىنئامىلارنى ئاتا قىلىش ئۇچبۇن ئىدى. اللە ھەقىقەتەن (ئۇلارنىڭ سۆزلسرىلنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (نىيەتلىرىنى، ئەمۋاللىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر ⁽¹⁷⁾، بۇ (اللە-نىڭ مۆمىنلەرگە بەرگەن ئىنئامىدۇر) ، اللە كاپىر-لارنىڭ ھىيلىسنى چىوقۇم مەغلۇپ قىلغۇچىدۇر(187)، (ئى كۇنغارلار جامائەسى!) ئەگەر سىلەر غىدلىيىنى تىلىسەڭلار، غەلسىيە ئالىلىقاچان سىلەرگە كەلىدى (يەنى ئۇ سىلەرنىڭ زىيىنىڭلارغا كەلىدى). ئەگەر

(سەيىغەمىيەر بىلەن دۇشىيەنىلىشىشتىن) يانساڭىلارە بۇ سىلەر ئىۇچىۇن ياخشىدۇرە ئەگەر ئۇنىڭ بىلەن يەنە ئۇرۇشساڭلار، بىز ئۇنىڭىغا يەنە ياردەم بېرسىنز، قوشۇنۇڭلار كۆپ بولغان تەقىدىلردىلۇ، ئۇ سىلەردىن ھېچ ئىەرسىنى دەپئى قىلىپ بېلرەلىمەيىدۇ، الله معقبقية بن موّمينيا مر بيلهن بيليسدور (١١٥)، ثبي موّمينيا مرا اللّه عا وم تؤنيات يىمىغىمىيىسرسىگە ئىستائەت قىلىنگىلارە سىلەر (قۇرئانىنى) ئاڭىلاپ تۇرۇپ ئۇنسىڭىدىن يىۇز ئىۆرۈمەڭىلار ⁽²⁰⁾م ئاڭىلىساي تۇرۇپ ئاڭىلىسدۇق دېسگەن كىسشىىلەرنى (يەنى كاپىرلارنى) دورىماڭلار (تاء). شۇبھىسىزكى، اللەنىڭ نەزىرىسدە ھايۋانلارنىڭ ئەڭ يامىنى (ھەقىنى ئاڭىلىماى) كاس بولۇۋالىغان، (ھەقىنى سىۆزلىمەي) گاچا بولۇۋالىغان، (ياخشى-يامانىنى پەرق ئەتمەي) ئەقىلىنى يوقاتىقان كىشىلەردۇر (22). ئەگەر الله ئۇلاردا بىرەر ياخشىلىق بار دەپ بىلىم ئىدى، ئەلۋەتتە ئۇلارغا (ھەقنى) ئاڭىلىتاتىتى؛ ئۇلارغا ئاڭلات قان تەقدىردىمۇ، ئۇلار ھەقتىن ئەلۋەتتە يۇز ئۆرۈگەن ھالدا باش تارتاتتى (⁸⁸⁾، ئى مۆمىنلەر! الله ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى سىلەرنى تىرىلدۇرىدىغان (يەنى ئەبەدىي ھاياتقا ئېرىشىتۇرىدىىغان) ئىيانغا دەۋەت قىلسا، ئۇنى قوبۇل قىلىڭىلار. بىلىڭىلاركىي، اللە كىشى بىلەن ئۇنىڭ قەلبىي ئارىسىدا توسالغۇ بولالايدۇ ريەنى كىشىنىڭ دىلىنى ئىگىسىنىڭ خاھىشى بويسىچە ئەمەس، بەلىكى تُوْز خاهشي بويىچە تەسەررۇپ قىلىدۇ). (قىيامەت كۇنى) سىلەر الله نىڭ دەرگاھىخا يىغىلىد سلەر 240). سلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى زۇلۇم قىلغانىلارنىڭ بېشىغا كېلىش بىلەنىلا چەكلسنىپ قالمهايدسنان بالا قازادسن ساقطىنىڭلار، بىلىڭلاركى، الله نىڭ ئازابىي قاتتىقىتۇر (85).

ياد ئېتىڭلاركى، ئۆز ۋاقتىدا سلەر (مەككە) زېسندا ئاز سانىلىق بولۇپ، بوزەك قىلىنىغان ئىدىڭىلار، كىشسلەر (يەنى مۇشىرىكىلار)نىڭ ئالان-تاراچ قىلىشىدىن قورقاتىتىڭىلار، شۇكۇر قىلىشىڭىلار ئىۋچىۋن اللە سىلەرنى (مەدىنىدە) يەرلەش تۈردى، (بەدرى ئۇرۇشىدا) ئىۆز ياردىسى بىلەن سىلەرنى كىۋچىلەنىدۇردى. سىلەركە ھالال ئەرسىلەر (يەنى غەنىمەتىلەر)نى رىيزىق قىلسپ بەردى(1883. ئى مۇمنىلەر! اللەغا، پەيىغەمىبەرگە بىلىپ تۇرۇپ خىيانەت قىلماڭلار(1873. بىلىڭىلاركى، بىلىپ تۇرۇپ خىيانەت قىلماڭلار(1873. بىلىڭىلاركى، بىر تۇرۇپ خىيانەت قىلماڭلار سىلەر ئۇچۇن بىر تۇرۇپ خىيانەت قىلماڭلار سىلەر ئۇچۇن بىر تۇرۇپ كىيانەت قىلماڭلار سىلەر ئۇچۇن اللە دىسى قورقساڭىلار، اللە سىلەرگە ھەق قىلىدۇ، كۇناھىمىڭىلارنى كەچۈرىدۇ، سىلەرگە

ساۋاب بار (200). ئى مىزمىنىلەر! ئەكەر الله دىن قورقىاڭلار، الله سىلەرگە ھەق بىلەن باتىلىنى ئايرىيىدىىغان ھىدايەت ئاتا قىلىدۇ، گۇناھىڭلارنى كەچۈرىدۇ، سىلەرگە ھەق مەغپىرەت قىلىدۇ. الله كاتتا پەزل ئىسكىسىدۇر (200). (ئى مۇھەمھەد!) ئىۆز ۋاقىتىدا كاپسىرلار سېنى قاماقىقا ئېلىلىش، ياكىي ئىۆلىتۇرۇش ۋە ياكىي (مەككىدىن) ھەيىدەپ چىقىرىشى ئۇچۇن مىكىر ئىسلەتىتى، ئۇلار مىكىر ئىسلىتىدۇ، الله ئۇلارنىڭ مىكىرىدىنى ئۇنىۋىلىلۇكتۇر (200). ئۇلارنىڭ مىكىرىدىنى ئۇنىۋىلىلۇكتۇر (200). ئۇلارغاڭ ئايەتلىلىرىمىز ئىسلاۋەت قىلىدىنى ئالىلىقاچان بىزنىڭ ئايەتلىلىرىنى ئالىلىقاچان ئالىلىقاچان ئەدۇق، ئەگەر خالىلىق ئۇنىڭىغا ئوخىشاش سىۆزلەرنى بىزمۇ ئەلۇمەتتە قىلالايتتۇق، بۇ پەقەت بۇرۇنىقىلاردىن قالىغان ئەپانىلەردۇر» دېدى (200). ئىۆز ۋاقىتىدا ئۇلار: «ئەگەر بۇ دېدى قۇرئان) سېنىڭ تەرسىپىگىدىن نازىىل بولغان ھەقىقەت بولىدىخان بولىما، ئاسىدىنى قۇرئان) سېنىڭ تەرسىپىگىدىن نازىل بولغان ھەقىقەت بولىدىخان بولىما، ئاسىدىدىن ئۇلارنىڭ ئېچىدە تۇرغان چېشىڭدا (سېنى ھۇرمەتلەش يۈزسىدىن) اللە ئۇلارغا ئازاب قىلمايىدۇن ئۇلار قىلمايىدۇن ئۇلار قىلمايىدۇن ئازاب قىلمايىدۇن ئۇلار قىلمايىدۇن ئازاب قىلىۋىلىدۇن ئازاپ قىلىشىدۇن ئازاپ ئالىدۇن ئازاپ ئالىدۇن ئازاپ

ويتاله الانفيز المفراطة وعُومُولُدُ وَنَ عِن السُهُوبِ
الْحَرْمِ وَمَا كَانَّ الْمَا اللهُ وعُومُولُدُ وَنَ عِن السُهُوبِ
الْحَرْمِ وَمَا كَانَّ الْمَا لَمَوْنُ وَمِا كَانَ صَلاَ فَهُمُ
وَلَوْمَا كَانَّمُ مُكُلِّ الْمَالَمُونُ وَمِنا كَانَ صَلاَ فَهُمُ
وَلَمُنَا الْمُنْ الْمُنْفُونُ وَصَلَّمَ اللهُ مَنْ الْوَقِ اللهُ مَنَا اللهِ اللهُ الله

ئۇلار (باغقلارنىڭ) مەسجىدى مەرامقا كىرىتىنى توسۇۋاتسا، اللە ئۇلارغا ئېمىققا ئازاب قىلىسۇن؟ ئۇلار مەسجىدى مەرامنىڭ ئىسكىلىرى ئەمەس، مەسجىدى مەرامنىڭ ئىسكىلىرى تەقىۋادارلاردىن باشقىلار ئەمەستۇر، لېكىنى (بۇنى) ئۇلارنىڭ تولىسى بىلمەيدۇ(كەن. ئۇلارنىڭ مەسجىدى ھەرامىنىڭ يېنىدىكى ئىسبادىتى پەقەت ئىسقىرتىماق، چاۋاك چالىماقتىنىلا ئىسبارەت بولىدى. (ئىكىنىرلار!) كاپسىر بولغانىلىقىڭىلار تۇپەيىلىدىن (دۇنيا ۋە ئاخىرەتىنىڭ) ئازابىنى تېستىڭىلارتىڭ. كاپىرلار مال مۇلۇكىلىرىنى (باشقىدىنى) اللەنىڭ يولىدىن تىوسىۇش ئىۋچسۇن سەرپ قىلىنغاندىن كېيىن ئۇلارنىڭ

مال مۇلۇكلىرى ئۇلارغا ھەسرەت ئېلىپ كېلىدۇ، ئاخىر ئۇلار يېڭىلىدۇ، كاپىرلار جەھەنىنەمىگىلا ھەيدەپ كىرگىۋزۇلىدۇ⁶⁸⁰. اللە نىڭ (ئۇلارنى دۇنىيادا مەخىلىۋى قىلىشى، ئاخىسرەتىتە جەھەننەمگە ھەيدەپ كاپىرنى مۆمىندىن پەرقلەندۇرۇش ئۇچۇندۇر، اللە ھەمىيە كاپىرلارنى ئۇستى ئۇستى ئۇستى دۆۋسلەپ توپىلىخانىدىن كېيىسى، دوزاخىقا تاشىلايىدۇ، ئەنە شۇلار زىيان تارتىقۋچىسلاردۇر (1870). (ئى مۇھەمىيەدا) كاپىرلارغا ئېيىتىقىنىكى، ئەگەر ئۇلار (كۇفىرىدىن، پەيغەمبەر بىلەن دۇشىمەنلىدۇ، ئەگەر ئۇلار (كۇفىرىدىن، قىلىنىدۇ، ئەگەر ئۇلار پەيغەمبەر بىلەن قايتا دۈشىمەنىلەشسە، ئۆتكەنىكى پەيغەمبەرلىرىمىنى ئىئكار قىلغانلارنى ھالاك قىلىشى مېنىڭ تۇتىقان يولۇم بولۇپ كەلىدى (ئۇلارنىچ شۇنىدان ئىللىمىنى) قىلىسەن) (880). پېتىنە تىۋكسەن، دىن پەۋتىۋىلەي اللە ئىۋچۇن بولغانىغا قەدەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭىلار؛ ئەگەر ئۇلار (كۆفىرىدىن) يانىسا، اللە ئۇلارنىڭ قىلىمىشلىرىنى كۆرددۇ(180). ئەگەر ئۇلار (ئىيانىدىن) يۈز ئۆرۈسە، (ئى مۆمىنلەر!) بىلىڭلاركى، اللە سىلەرنىڭ مەمدەتكار، ئېسىدېكەن ياخشى ياردەمسچى!(60)

(گونىنچى يارە)

رقى مۆمىنىلەر!) بىلىگىلاركى، سىلەر ئالغان غەنىد ھەتنىڭ بەشتىن بىرى اللەغا، پەيغەمبەرگە، پەيغەمب پەرنىڭ خىش-ئەقرىبالىرىغا، يېتىبلەرگە، مىكىنى لەرگە، ئىين سەبىلىلەرگە، خاستۇر. ئەگەر سىلەر اللەغا، ئىكىكى گۇرۇم (يەنى مۇسۇلبانىلار بىلەن كاپىرلار) ئۇچىرىشىپ ھەق بىلەن ناھەق ئايىرىلىغان كىۋلىدە (يەنى مۇھەمبەد قەلەپھىسالامغا) بىز نازىل قىلغان نەرسىلەر (يەنى ئايەتلەر ۋە پىھرىش تىدىكى مۆكىمنىڭ ئەنە شۇ ئىكەنلىكىنى بىلىغلار)، ئالام ھەر ئەرسىگە قادىردۇر(لەك). ئۆز ۋاقىدا سىلەر ۋادىنىڭ (مەدىنىگە) يېقىن تەرىپىدە ئىددى.

(قۇرەيشنىڭ) سودا كارۋىنى بولسا سىلەرنىڭ تۆۋىنىڭلاردا ئىدى. (مۇشرىكلار بىلەن ئۇچىرىشى شىنى) ۋەدىلەشكەن بولساڭلار، سىلەر رئۆزەڭلارنىڭ ئازلىقىنى، مۇشرىكلارنىڭ كۆپلۈكىنى كۆرۈپ) ئەلۋەتتە بۇنىڭغا خىلاپلىق قىلغان بولاتتىڭلار، لېكىن اللە بولۇشقا تېكىشلىك ئىشنى ريەنى مۇسۇلـ مانلارنى ئەزىزە مۇشرىكىلارنى خار قىلىشىنى) ئەمەلىگە ئاشۇرۇش ئۇچۇن (سىلەرنى بەدرىسدە مؤشرىكىلار بىلەن ۋەدىسىز ئۇچىراشىتۇردى)، اللە نىڭ مۇنىداق قىلىشى ھىالاك بولىدىد خانىلارنىڭ روشەن دەلىلىنى كىۆرۈپ ئانىدىن ھىالاك بولۇشى، ياشاپىدىىغانىلارنىڭ روشەن دەلىلنى كۆرۈپ ئاندىن ياشىشى ئۇچۇن ئىدى. اللە (بەندىملىرىنىڭ سۆزلسرىنى)، ئەلىۋەتىتە، ئاڭىلاپ تۇرغۇچىسدۇر، (نىيەتىلىرىىنى) بىللىپ تۇرغۇچىسدۇر⁽⁴²⁾، (ئى مۇھەسمەد!) ئىۆز ۋاقتىسدا، اللە چۇشبۇڭىدە ساڭيا ئۇلارنى (يەنى دۇشىمەنىلىرىڭىنى) ئاز كۆرسەتىتى، ئەگەر ساڭما ئۇلارنى كۆر كۆرسەتىكەن بولسا، سىلەرگە چىوقۇم قورقۇنىچ چىۇشەتىتى ۋە جەڭ تُشددا چوقۇم دەتالاش قىلاتىتىڭىلار، لېكىن اللە (سىلەرنى مۇنىداق قىلىشىتىن) ساقىلىندى. الله دىللاردىكىنى ئەلۋەتتە بىلىپ تۇرغۇچىدۇر(٩٤٥. الله بولۇشقا تېگىشىلىك ئىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن، دۈشمەن بىلەن ئۇچىراشىقان چېنىڭلاردا، (دۈشىمەنىلەرگە قارشى تۇرۇشىقا جۇرئەت قىلسۇن دەپ) ئۇلارنى سىلەرنىڭ كۆزۈڭسلارغا ئاز كۆرسەتىتى ۋە سىسلەرنى ئۇلارنىڭ كۆزلسرىگە (سىلەرگە قارشى تەييارلىقىتا بولىمىسۇن دەپ) ئاز كۆرسەتىتى. ھەمىمە ئىسش الله غا قايستۇرۇلىدۇ (اللە ئۆزى خالىخانىچە ھىۆكلۇم قىلىدۇ)(140، ئى مۆمىنىلەر! (مۇشى رسكــلاردسن) بىر جامائهگە ريەنى دۈشىمەن قوشۇنىندا) ئۇچىراشىقان چېيغىــكــلاردا ساباتــ لمَق كۆرستىڭلار، مۇۋەپىيەقسىيەت قازسنىشىڭىلار ئىۇچلۇن اللەنى كۆپ ياد ئېستىڭىلار⁽⁴⁵⁾، وَالْمِيْمُوااللهُ وَرَسُولُهُ وَالْ تَسْانَعُوا فَتَنْعَمُوا وَتَنْفَعَنَ وَعَمَّا وَالْمِيْمُواالِنَ اللهُ مَمْ اللهِ بِينَ هُوَ لَا تَكُونُوا كَالْمُونِينَ حَوْمِينِ اللهِ مُواللهِ بِمَا يَعْمَالُونَ عَيْمَاهُ مِسْانُونِ حَنْمِينِ اللهِ وَاللهِ بِمَا يَعْمَالُونَ عَيْمَا اللهِ مَا يَعْمَلُونَ عَيْمَا اللهِ مَا يَعْمَلُونَ عَيْمَا اللهِ وَاللهِ بِمَا يَعْمَلُونَ عَيْمَا اللهِ وَاللهِ بِمَا يَعْمَلُونَ عَلَيْهِ اللهِ وَاللهِ مَا يَعْمَلُونَ عَيْمِهُ اللهِ اللهِ وَاللهِ مَا يَعْمَلُونَ اللهِ عَلَيْهِ وَاللهِ مَا يَعْمَلُونَ عَلَيْهِ اللهِ عَلَيْهِ اللهِ اللهِ عَلَيْهِ وَاللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ عَلَيْهُ وَاللّهِ وَاللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ وَاللهُ اللهِ وَاللهُ وَاللهِ اللهِ اللهُ وَاللهُ وَاللّهُ وَلَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّه (پۇتۇن سۆز-ھەركەتلىرىڭلاردا) اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىستائەت قىلىشلار، ئىخىتىلاپ قىلىشياڭىلار، بولىسسا، (دۇشىمەن بىلەن ئۇچرى شىشىتىن) قورقۇپ قالىسسلەر، كىۋچ-قۇۋۋىتىڭلار كېتىپ قالىدۇ؛ سەۋر قىلىڭلار، اللە ھەقىقەتەن سەۋر چوڭىچىلىق ۋە رىيا بىلەن چىققان كىشسلەر (يەنى قۇرەيىش مۇشىرىكىلىرى)گە ئوخىشاش بولياڭلار، ئۇلار (كىشلەرنى) اللەنىڭ يولىدىن بىلىگۇچىدۇر (آگ)، ئولارنىڭ ھەمىمە ئىشلىرىنى بىلىگۇچىدۇر (آگ)، ئىلۇز ۋاقىتىدا شەيىتان ئۇلارغا (قەبىھ) ئەمەلىلىرىنى چىرايىلىق كۆرسىتىپ: ھەقىقەتەن سىلەرگە مەدەتكارى يېڭەلىمىدۇ، مەن قوشۇن ئۇچىراشىقان چاغىدا شەيىتان ئارقىسىخا

چېكىندى ۋە: «ھەن سامردىن ئادا ــ جۇداھەن، سالەر كۆرمەيۋاتىقانىنى ھەقىقەتەن كىۆرۈپ تۇرۋۋاتىيەن، مەن راستىلا الله دىن قورقىسەن، الله نىڭ ئازابىي قاتىتىقىتۇر» دېدى(كە).
ئۆز ۋاقتىدا مۇناپىقىلار ۋە دىللىرىدا كېسىلى (يەنى شەك) بارلار: «بۇلارنى (يەنى مۇسۇا-مانىلارنى) ئۇلارنىڭ دىنى ئالىدىدى (يەنى مۇسۇلىمانىلار ئىۆز دىنىسىغا مەغىرۇر بولۇپ، مۇئولىرىنى يېڭىلمەس دەپ گۇمان قىلىپ، ئاز سانلىق تۇرۇقلۇق كىۆپ سانىلىقىلار بىلەن ئۇرۇمىۋىتى بېرىدۇ): چۈنكى اللە غالىبتۇر، ھېكەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر(كە). پەرىشتىلەر (بەدرى ئۇرۇم، بېرىدۇ): چۈنكى اللە غالىبتۇر، ھېكەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر(كە). پەرىشتىلەر (بەدرى ئۇرۇم، دەرائىڭ ئۇدلىرىگە ۋە ئارقىلىرىغا ئۇرۇۋاتىقانلىقىنى كۆرسەڭ ئەدىلڭ (ئەلۋەتتە قورقۇنچىلۇق ھالىنى كۆرگەن بولاتىتىڭ). (پەرىشتىلەر ئۇلارغا) كۆرسەڭ ئۆيسۇۋاتىقاندا، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە ۋە ئارقىلىرىغا ئۇرۇۋاتىقانلىقىنى «دوزاخىنىڭ كۆيسۇرگىۋىچى ئازابىنى تېتىنىلارا» (دەيىتىتى) (كەنى قىلىغۇچى ئەمەستۇر(كە). رۇكاپىسىرلارنىڭ گۇناھ قىلىش ئادىتىكى ئومشايدۇر، اللە بەنىدىلىرىكە زۇلۇم قىلىغۇچى ئەمەستۇر(كە). روپ ئادىتىگ ئۇناھ قىلىدىن ئادىتىگ ئۇناھىلىرىنى ئاندىتىگى ئايقىلىدىن، گۇناھىلىرى تۇپەيىلىدىن، ئىلال قىلىدىن، گۇناھىلىرى قالىدى، گۇناھىلىرى قالىدى، گۇناھىلىرى قالىدىن، ئۇناھىلىرى قالىدى، ئاللە ئاڭ ئازابى قاتىتىقىتۇر(كە).

بۇ (يەنى ئۇلارغا نازىل بولغان ئازاب) شۇنىڭ ئۇچلۇنىكى، بىرەر قەۋم ئۆزلسرىسنىڭ ھالىشىنى (كۇفرى ۋە گۇنام بىلەن) ئۆزگەرتىلىچە اللە ئۇلارغا بەرگەن ئېمىتىنى ئۆزگەرتىۋەتسمەيدۇ، اللە (ئۇلارنىڭ سىۆزلىسرىسنى) ئاڭبلاپ تۇرغۇچىدۇر، (قىلمىشلىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (⁶⁸⁾، (ئۇلارنىڭ ئادىتى) يىرئەۋن جامائەسىنىڭ ۋە ئۇلاردىن بۇرۇك قىلارنىڭ ئادىتىگە ئوخشايدۇكى، ئۇلار پەرۋەردىگا، رىنىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلغان ئىدى. گۇناھلىرى تۇپەيىلىدىن ئۇلارنى ھالاك قىلىدۇق، يىرتەۋن جامائەسىنى (دېگىزغا) غەرق قىلىدۇق، ئۇلارنىڭ ھەسىسى (كۇفرىلىق ۋە گۇناھ قىلىپ، ئۆزلسرىنى ئازابىقا دۇچار قىلىش بىلەن) ئۆزلسرسگە زۇلۇم قىلغۇچى (قەۋم) بولدى ⁽⁶⁴⁾، اللە ئىڭ ئەزىرىــدە ھايۋانلارنىڭ ئەڭ يامىنى كۇفرىدا چىڭ تۇرغانلار دۇركى، ئۇلار ھەقسقەتەن ئسبان ئېيتىبايدۇ (567)، رئى مۇھەمبەدا) سەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى مەلۇم كىشىلەر بىلەن (مۇشرىكلارغا ياردەم بەرمەسلىكلىرى

فلك بأق الله تقريف منتزاقيدة أنسها على قوير على

فيتروا الما المنتجدة القلامية التسهاعل قوير على

فيتروا الما المنتجدة القالمة سيدة خليف الهاب الهاب المنتجدة المنتج

ئۇسىتىدە) مۇئاھىدە تۇزدۇڭ، ئۇلار بولسا ھەر قېتىبدا مۇئاھىدىسىنى بۇزىدۇ، ئۇلار اللەھىن قورقىيايىدۇ (١٩٥٠). ئەگەر ئۇرۇشىتا ئۇلار ئۈسىتىدىن غىەلىيبە قىلىيالقە - ئارقىيدىكىلىرىىنىڭ قېچىشى ۋە ئىبرەت ئېلىشى ئۇچىۇن ئۇلارنى قاتىتىق جازالىغىن (يەنى ئۇلارنى باشقىلارغا تُسبِروت قسلىغسنىكى، تُؤلارنىڭ سەن بىلەن تُؤرۇش قىلىشىقا دەرمانى قالىمىسۇن) (67)، ئەگەر سەن (مۇئاھىسدە تىۋزگەن) قەۋمىدىن خىسيانەت (ئالامەتىئىسرىىنى) سىمزىسەڭ، مۇئاھىدىسىنى ئۇلارغا ئوچۇق-يورۇقىلىۋق بىلەن تاشىلاپ بەرگىسىن (يەنى سەن بىلەن مۇئاھىلىدە تۈزۈشىكەن قەۋمىدىن خىليانەت شەپىلىي كىۆرۈلىللە، ئۇلارغا تۇپۇقسىلىز ھىۋجۇم قسلىماسىتىن، مۇئامىسىدىسنىڭ ئەمەلىدىن قالىغانىلىقىسنى ئالىدى بىلەن ئۇلارغا ئۇقستۇرۇپ قويغسن). الله ھەقسقىەتەن خىائىسنىلارنى دوسىت تۇتىمايىدۇ (68). (بەدرى ئۇرۇشىىدا ئۆلى تۇرۇلىمەي قالىغان) كاپىرلار قۇتۇلىدۇق دەپ ئويىلسىسسۇن، ئۇلار (پىەرۋەردىگارىنىڭ جاز اسىدىن) ھەقىقەتەن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ⁽⁶⁰⁾، دۇشمەنلىرىڭلار (بىلەن ئۇرۇش قىلىش) ئۇچۇن، قولۇڭلاردىن كېلىشىچە قورال كۇچى، جەڭ ئېتى تەييارلاڭلار، بۇنىڭ بىلەن اللەنىڭ دۇشمىتىنى، ئۆزەڭلارنىڭ دۇشمىنىڭلارنى ۋە ئۇلاردىن باشقا دۇشمەنلەرنى قورقىتىسلەر، ئۇلارنى سىسلەر تونۇب مايسلەر، الله تونۇيدۇ، سلەرنىڭ الله يولىدا سەرپ قىلغىنىڭلار مەيلى نېسمە بولسا بولسۇن، سىلەرگە ئۇنىڭ ساۋابى تولۇق بېرىلىدۇ، سىلەرگە زۇلۇم قىلىنمايدۇ (يەنى بۇ ساۋابتىن ھېچ نەرسە كبمه يتعلمه يدؤ) (١٩٥٦. تُهكُهر تُؤلار تستجليقتا ماييل بولسا، سهنمؤ تسجليقتا ماييل بولفين، الله عا تهؤهك كۇل قىلغىن اللە (ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر ، (نىيەتلىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (١٥٠) .

كَانْ عُرِينَا وَالْ الْمُ اللهُ اللهُ

ئەگەر ئۇلار (تەيسيارلىق قىلىۋېلىىش ئۇچۇن سۈلە بىلەن) سېنى ئالدىماقىچى بولساء اللە (ئۇلارنىڭ شەررىسدىن) شەكىسىز ساڭسا كۇپايە قىلغۇچىسدۇر، الله سبنى ئۆزىنىڭ ياردىسى بىلەن ۋە مۆمىنىلەر بىلەن كۇچلەندۇرىدۇ ⁽⁶²⁾، اللە مۇستىلەرنىڭ دىل لىرىنى بىرلەشتۇردى. سەن يەر يۇزىدسكى پۈتۈن بايىلىقىنى سەرپ قىلىپىمۇ ئۇلارنىڭ دىلىلىرىىنى برلەشتۇرەلىيەتتىڭ؛ لېكىن اللە (ئۆزىسنىڭ قۇدرەت كامىلەسى بىلەن) ئۇلارنى ئىناق قىلىدى. شۇبهىسىزكى، اللە غالىبتۇر، ھېكىبەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (68). ئى پەيغەمىبەر! (يالىغۇز) اللە ساڭما ۋە ساڭما ئەگەشىكەن مۆسىلەرگە كۇپايە قىلغۇچىدۇر(۴۹). ئى پەيغەمبەر! مۆمىئلەرنى (مۇش رىكىلار بىلەن) ئۇرۇش قىلىشىقا رىغبەتىلەنىدۇر-گين، ئەگەر سىلەردە چىدامىلىق يسگىرمە ئادەم بولىدىنغان بولساء (دۇشىمەنىدىن) 200 نى

يېڭىلەيىدۇ؛ ئەگەر سىلەردە (چىندامىلىق) 100 ئادەم بولىندىنغان بولىسا، كاپىنىزلاردىن 1000نى يېڭملەيىدۇ؛ چۇنىكى ئۇلار (جاھىمىل) قەۋم بولۇپ، (اللەنىڭ ھېكىمىتىنى) چۇشەنسەيدۇ (⁴⁶⁾. اللە ئەمىدى سىلەرنىڭ (يىۇكۇڭىلارنى) يېنىكىلەتىتى، سىلەرنىڭ ئاجىـزلىقىـڭىلارنى بىلىدى، ئەگەر سىلەردە چىداھىلىق 100 ئادەم بولىدىنغان بولسا، 200 (دۇشىيەن)نى يېپىگەلىيىدۇ، ئەگەر سىلەردە (چىنىدامىلىق) 1000 ئادەم بولىدىنغان بولسا، الله نىڭ ئىنزنى بىلەن 2000 (دۇشىيەن)نى يىنگەلەيىدۇ. الله جىندامىلىقىلار بىلەن بىلىلىدۇر 🕬، يەيىخەمىبەرگە زېسىنىدا دۇشىمەنىنى كىۆپىرەك ئىۆلىتىۋرمەي تۇرۇپ (يەنى مۇشىرىكىلىكىنىڭ ھەيىۋىسىىنى يوقىتىپ، ئىسلامىغا قۇۋۋەت بەرمەي تۇرۇپ)، ئەسىىرلەر-دىن فىدىيە ئېلىش لايىق ئەمەس ئىدى. (ئى مۇمنىلەر! سىلەر فىدىيە ئېلىش بىلەن) دۇنيا مەنىيەئىتىنى كىۆزلەيسىلەر، اللە سىلەرگە ئاخىمىرەتىنى (يەنى ئاخىمىرەتىنىڭ ساۋابىـنى) تىـلەيـىدۇ. اللەغالىبىتۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىـش قىـلـغۇچىـدۇر ⁽⁶⁷⁾. اللە نىڭ (ئوچىۇق چەكىلەنسىسگەن ئىشىنى قىلغانىلارنى جازالىماسىلىق دېسگەن) ھۆكىمى ئەزىلىسىي بولىمىما ئىدى، (ئەسىرلەردىن) فىدىيە ئالغانلىقىڭلار ئۇچۇن ئەلۋەتتە زور ئازابىقا دۇچار بولاتىتىڭلار ⁽⁶⁸⁾. (ئىي جىمھاد قىلىغۇچىمىلار جامائەسى!) غىدىسمەت ئالىغان نەرسەڭلارنى ھالال ۋە پاڭ بىلىپ يەڭلار، اللە (نىڭ ئەمرىگە مۇخالىپەتىچىلىك قىلىش)دىن قورقۇڭلار. الله ھەقسقەتەن ھەغىپىرەت قىلىغۇچىدۇر، (بەندىملىرىگە) مېھىرىسانىدۇر (٥٠٠)،

ئى يەيغەمبەر! قولۇڭلاردىكى ئەسىرلەرگە ئېيتقىنكى، تعكمر الله دىلىتىلاردا تسبان بارلقسنى بىلسه (يەنى دىلىڭلاردا ئىمان بولسا، اللە ئۇنى بىلىدۇ)، سلەرگە ئۆزەڭلاردىن ئېلىنىغان فىدىيىدىن ياخشى رأق نەرسىنى بېرىدۇ، (ئىلگىرىكى گۇناھلىرىڭلارنى) مەغپىرەت قىلىدۇ، اللە (تەۋبە قىلىغۇچىلارنى) مەغپىسرەت قىلغۇچىسدۇرە (بەندىلىرىسگە) مېھرىبانى دۇر (70). (ئىي مۇھەمىيەد!) ئەگەر ئۇلار (يەنى مۇشۇ ئەسىرلەر ئىماننى دەۋا قىلىش ئارقىلىق) ساڭا خىيانەت قىلماقچى بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئىلگىرى ئۇلار (كۇفىرى بىلەن، ئەھىدىنى بۇزۇش بىلەن) الله غا خسيانه ت قلغان تسدى، الله سبني ئۇلارنىڭ ئۇستىدىن غالىپ قىلدى. اللە (بولغۇسى ھەمبە ئىشىنى) بىلىگۇچى، ئىۆز ھېكىستى بويىچە ئىش قىلغۇچىدۇر (71). ئىمان ئېيتقانلار، (اللەنى ۋە اللهنىڭ پەيغەمبىرىنى سۆيۇش يۈزىسىدىن يۆرتىنى تأشلاپ) ھىجىرەت قىلىغان، يۇل-مالىلىرى ۋە جانلسرى بىلەن الله يولىدا جىھاد قىلغانىلار ريەنى

المُعْنَا اللّهُمْ عَلَى الْمَنْ فِي الْمِنْ الْمَنْ فَالْ اللّهُ وَالْمِنْ الْمُفْوِقِ

المُعْنَا اللّهِمْ عَلَى الْمُنْ فِي الْمُنْ الْمُنْ وَيَعْمِ اللّهِ فَا اللّهِمَ اللّهِ عَلَيْهِ اللّهِمَ اللّهِ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهِ عَلَيْهِ اللّهُ وَاللّهِ وَمِن قَبْلُ وَلَيْهِ مَنْ اللّهُ عَلَيْهِ وَاللّهِ عَلَيْهِ اللّهُ وَاللّهِ وَاللّهِ اللّهُ وَاللّهِ وَالْمُولِلْ الللّهِ وَاللّهِ وَاللّهِ وَاللّهِ وَاللّهِ وَاللّهِ

مۇھاجىدىلار)، (يۇرتىدا مۇھاجىدىلارغا) جاي بەرگەنلەر ۋە ياردەم كۆرسەتكەنلەر (يەنى ئەنسارلار) ـــ ئەنە ئۇلار ئەلۋەتتە بىر بىر ــىگە ئىگىدۇر (يەنى بىر ــبىرىگە ياردەمـــ چىدۇر، بىر ــبىرىگە مىراسخوردۇر)، ئىسان ئېيىتقان ئەمسا (مەدىنىگە) ھىمجىدەت قىلمىغانلار بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇراڭىلاردا تاكى ئۇلار ھىجوەت قىلغانىغا قەدەر ئۆزئارا ئىگە سىلەرنىڭ ئولارەمىلىشىش، مىسراسخىور بولۇش) بولسايىدۇ؛ ئەگەر دىن ئىشىدا ئۇلار سىلەردىنى ياردەم تەلەپ قىلسا، ئۇلارنىڭ دۈشىجىنى بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭىلاردا كېلىشىم بولۇش (يەنى ياردەم تەلەپ قىلسا، ئۇلارنىڭ دۈشىجىنى بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭىلاردا كېلىشىم بولوپ تۇرۈپ تۇرغۇچىدۇر (173)، كاپىسرلار (ياردەمىدە ۋە مىراستا) بىر ــبىرىكە ئىسكىدۇر، ئەگەر ئولۇر ئېيىتىنىڭ ئولىدا جىماد قىلغانلار، (يۇرتىدا ئېيىتىنىڭ يولىدا جىماد قىلغانلار، (يۇرتىدا ئەنىڭ ئېيىتىلىق تۇغۇلدۇ (173)، ئۇلار (يەنى ئەنسارلار) ــ ئەنە شۇلار (يەنى ئەنسارلار) ــ ئەنە شۇلار ئىلىگە يەنىدۇر، ئۇلار (يەنىئەتتە) ئېسل رىزىققا ئىگە بولىدۇ (173)، كېيىن ئىمان ئېيتىپ (مەدىنىگە) ھىجوەت قىلغانلار بىلەردۇر، ئۇلار (نىڭ كۇناق ھۆكمىدە، ئۇرۇق ــتۇغقانلار بىر بىلەر بىلەن بىلىك جىماد قىلغانلار سىلەردىن سانىلىدۇ، اللەنىڭ ھۆكمىدە، ئۇرۇق ــتۇغقانلار بىر بىلەن بىلىك بولىدۇ (173)، كېيىن ئىمان ئېيتىپ (مەدىنىگە) ھىجوەت قىلغانلار بىر بىلەر بىلەن بىلىك بولىدۇ قىلغانلار سىلەردىن سانىلىدۇ، اللەنىڭ ھۆكمىدە، ئۇرۇق ــتۇغقانلار بىر ــبىرىگە مىراسخور (173)، بولۇشقا (ياتلاردىن) ئەڭ ھەقلىقىدۇر، شۇبھىدۇرى (173)، كېيىن ئىلىك تۇرغۇچىدۇر، شۇلۇرىدىن) ئەڭ ھەقلىقىدۇر، شۇبھىدۇرى (173)،

و_سؤره تەۋبە

معدىتىدە ئازىل بولغان، 129 ئايەت.

(بۇ) اللە ۋە ئۇنىڭ پەيىغەبىرىنىڭ سىلەر بىلەن مۇئاھىسدە تۈزۈشكەن مۇشرەكلارغا قاراتقان ئادا-جۇدا بولۇش (يەنى مۇئاھىدىنى بىكىار قىلىش) ئېلانىدۇر (۱۱). (ئىي مۇشىرىكىلار!) يەر يۇزىدە (خالىغىنىگىلارچە) تۆرت ئاي يۈرۈڭلار، بىلىڭلاركى، سىلەر اللە (نىڭ ئازابى)دىن قېچىپ قۇتۇلالمايىسىلەر، (بىلىڭلاركىي) اللە كاپسرلارنى خار قىلىغۇچىدۇر (۱۱). (بۇ) چوڭ ھەج كۈنىدە اللە ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى تەرىپىدىن كىشىلەرگە چىقىرىلقان ئېلانىدۇركى، اللە ۋە ئۇنىڭ يەھەمبىرى مۇسىدى كىشىلەرگە بىرى مۇشرىكلاردىن ئادا-جۇدادۇر. ئەگەر (كۇغى

رسدىن) تىدۋبە قىلساڭلار، بۇ سىلەرگە (كۇمىراھىلىقتا كېتىۋبىرسشتىن) ياخ شىدۇر، ئەگەر (ئىسلامىدىن) يۈز ئىۆرۈسەڭىلار، بىلىڭىلاركىي، اللە (نىڭ ئازابىي)دىين قېچىپ قۇتۇلالىمايىسلەر. كاپىرلارغا قاتىتىنى ئازاب بىلەن بىشارەت بەرگىين ⁽³⁾. ئەمىما مۇشىرىكىلار ئىنچىندىكى سىلەر بىلەن مۇئاھىندە تىۋزگەن، مۇئاھىندىگە ھېچىقانىداق خىلايىلىق قىلىمىخان، سىلەرگە قارشى ھېچىقانىداق ئادەمىگە ياردەم بەرمىگەنىلەرگە كەلىسەك، ئۇلار بىلەن تۇزگەن بۇ مۇئاھىمىدسىگە ئۇنىڭ ۋاقىتى توشىقانىغا قەدەر رىسئىليە قىلىڭلار، شۇبىھ مىسىزكى، الله تەقىۋادارلارنى دوست تۇتىدۇ (4). (ئۇرۇش قىلىش) ھارام قىلىنغان ئايىلار ئۆتسۇپ كەتسكەنسىدە، مۇشرىكىلارنى قەيەردە ئۇچسراتىساڭلار، شۇ يەردە ئۆلىتۇرۇڭىلار، ئەسىرگە ئېلىڭىلار، قورشاڭىلار، ئۇلارنىڭ ئۆتسدىخان يولىلىرسنى كۆزىتىپ تۇرۇڭلار، ئەگەر ئۇلار تەۋبە قىلىسا، ناماز ئوقۇسا، زاكات بەرسىھ، ئۇلارنى قويۇپ بېرىنگىلار، شىۋبھىسىزكىي، اللە (تىمۋبە قىلىغۇچىلارغا) مەغىپىسرەت قىلىغۇچىندۇر، رەھىمىم قىلىغىۋچىدۇر (6). ئەگەر مۇشىرىكىلاردىنى بىرەر كىشى سەنىدىن ئامانىلىق تىلىمە، تاكىي ئۇ اللەنىڭ كالامىنى (يەنى قۇرئاننى) ئاڭىلىغانغا (يەنى پىسكىر قسلىپ، ئۇنىڭ ھەقىقىتىگە يەتكەنىگە) قەدەر، ئۇنىڭغا ئامانىلىق بەرگىين، ئانىدىين (ئۇ ئىسان ئىيىتىسا)، ئۇنى (جېنى، مېلى) ئامان تاپىدىغان جايىغا يىەتكۈزۈپ قىويىغىسن، بۇ شۇنىڭ ئۈچۈنىكى، ئۇلار (ئىسلام دىنىنىڭ ھەقىقىتىنى) ئۇقىمايدىغان قەۋمىدۇر (6).

اللەنىڭ ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىنىڭ قارىشىچە،
(ئەھىدىسگە ۋاپا قىلىمايىدىغان) مۇشىرىكىلاردا
قانداقسۇ مۇئامىدە دېسگەن نەرسە بولسۇن؟ ئەميا
مەسىجىدى ھەرام قېشىدا سىلەر بىلەن ئەھدە
تىززشكەن مۇشىرىكىلار ئەگەر ئەھىدىسىگە ۋاپا
قىلىدىكەن، سىلەرمۇ ۋاپا قىلىقىلار، شۇبھىسىزكى،
قورقىقان، ئەھىدىسىگە ۋاپا قىلىغان، خىسيائەت
قەدىسىگە قالىداقسۇن ۋاپا قىلىغان، خىسيائەت
ئەھدىسىگە قالىداقسۇ ۋاپا قىلىغان، ئەگەر ئۇلار
قىلىغانىلاردا ئە تۇغقانچىلىققا، ئە ئەھدىگە رىئايە
تۇغراڭىلاردا ئە تۇغقانچىلىققا، ئە ئەھدىگە رىئايە
قىلىلىدۇ، سىلەرنى ئېغىزلسرىدا خۇش قىلىدۇ،
دىللىرىدا (ۋەدىسدە تۇرۇشىنى) خالىمايدۇ (يەنى

كَوْنَ عِنْمُونُ لِلْشَهِيكُنِ حَمَّا عِنْدَا اللهِ وَعِلْدَا رَسُولُهُ الْكَالَوْنِ مَا الْمُعَلَّمُونَ الْكَرُولُ اللهُ اللهُ عَلَيْهُ الْمُعْتَمِينَ الْمُعْتَمَا مُونَا اللهُ عَلَيْهُ الْمُعْتَمِينَ الْمُعْتَمَا مُونَا اللهُ وَاللهُ عَلَيْهُ الْمُعْتَمَا الْمُعْتَمِنَ الْمُعْتَمَا اللهُ وَاللهُ عَلَيْهُ الْمُعْتَمِينَ الْمُعْتَمِنَ الْمُعْتَمِنَ اللهِ اللهِ اللهُ ال

ئاغزىددا چىرايىلىق سۆزلىگىىنى بىلەن، كىۆڭىۋلىلىرى ئاداۋەت، نىنقاق بىلەن تولىغان)، مۇلارنىڭ تولىسى پاسىقىلاردۇر(6). ئۇلار اللە ئىساڭ ئايەتىلىرىنى (دۇئىيائىلىڭ مال-مۇللۇرنىڭ تولىدىن) ئەرزىسەس نەرسىلەرگە تېگىشتى، (كىشىلەرنى) اللەنىڭ يولىدىن توختى دەنىڭ يولىدىن ئۇلارنىڭ قىلىمىلىرى ئېمىدېگەن يامان! (9) ئۇلار مىۆسىنىلەر مەقىقىدە نە ئۇغىقانچىلىققا، نە ئەھدىگە رىئايە قىلىمايدۇ. ئەنە شۇلار (سىلەرگە زۇلۇم قىلىشتا) مەددىدىن ئاشىقۇچىلاردۇر(6)، ئەگەر ئۇلار (كۆفىرىدىن) تىقۋىە قىلىما، ناماز ئۆتىسە، زاكات بەرسە، ئۇلار سىلەر بىلەن ئوخشاشتۇر)، ئۆقىدىنىڭ بولىدۇ (يەنى ھىوقۇق ۋە مەجبۇرىيەتىتە ئۇلار سىلەر بىلەن ئوخشاشتۇر)، ئۆقىدىنىڭ بەرگەلىدىن كېيىن، قەسەمىلىرىنى بۇزسا ۋە دىسنىڭ قىلىمىز(11)، ئەگەر ئۇلار ئەھىدە بەرگەلىدىن كېيىن، قەسەمىلىرىنى بۇزسا ۋە دىسنىڭ لىرىخا ئۇرۇش ئېچىڭلار، ئۇلارنىڭ رۇئىڭدىن) چەكلىنىشىلىرى ئىۋچۇن، كۇفرىنىڭ كاتىتىباشىلىرى ئەرۇش، كۇفرىنىڭ كاتىتىباشىلىرى ئەرۇش ئورۇش ئۇلارنىڭ دەسىمىنىڭ ھەقىقەتەن ئېتسبارى يوق(6)، رئى مۆمىنىلەر چىقىرىشنى قەسىمىنى قەسىمىنى بۇزغان، پەيغەمبەرنى (مەككە)دىن ھەيدەپ چىقىرىشنى قەستىلگەن ۋە سىلەرگە ئالدى بىلەن ھۇجۇم قىلىغان قەۋمىگە ئۇرۇش ئاچىماسىلەر؟

قالون فريد بهذا الله يأي بكرية والمنافرة من يتفاعل منكم والمنتخب من المنتخب من المنتخب الله ويتباية والمنتخب المنتخب المنتخب

ئۇلارغا ئۇرۇش ئېچىڭلار، اللە ئۇلارنى سىلەرنىڭ قولۇڭىلار بىلەن جازالايىدۇ. اللە ئۇلارنى خار قىلىدۇ، اللە سىلەرنى ئۇلار ئىۋستىدىن غالىب قىلىدۇ. (ئىسلام دىنىنى ئۇستۇن قىلىپ، كاپىرلارنى جازالاپ) مۆسىن قەۋمىنىڭ كۆڭىلىگە شىپالىق (يەنى تەسەلىلى) بېرىىدۇ(كاك. ھەم ئۇلارنى دىل ئادەمنى تەۋبىگە مۇۋەپپەق قىلىدۇ. اللە خالىغان بىلىپ ئۇرغۇچىدۇر، ھېكبەت بىلەن ئىشى قىلىغۇ-بىلىپ ئۇرغۇچىدۇر، ھېكبەت بىلەن ئىشى قىلىغۇ-چىدۇر(كاك. اللە سىلەرنىڭ ئاراڭىلاردىكى جىساد قىلغانلارنى، اللەدىن، اللەنىڭ پەيىغەمبىرسىدىن ۋە مۆمىنلەردىن باشقىنى سىرداش قىلىۋالىسىغاد. ئارنى بىلىمەي (يەنى ئوتتۇرىغا چىقارماي) تۇرۇپ سىلەر ئىز ھالىسىزغا قويۇپ بېرىلىمىز، (يەنى

سنالىمايىسىز) دەپ ئويىلامىسىلەر؟ الله سىلەرنىڭ قىلىمىشىگىلاردىن خەۋەرداردۈر (610).
مۇشرىكلار ئۆزلىرىنىڭ كۈڧرىنى ئىقرار قىلىپ تۆرۈقلۇق (يەنى كاپىرلىق بىلەن اللەنىڭ مەسجىدىلىرىنى ئاۋات قىلىش بىر ـ بىرى بىلەن سىفىئالىيلدۇ)، (ئۇلارنىڭ) اللەنىڭ مەسجىدلىرىنى ئاۋات قىلىشى توفرا ئەمەس، ئۇلارنىڭ قىللەن (ياخشى) ئەمەللىرىنىڭ ئەتىجىسى بولىمايدۇ، ئۇلار دوزاختا مەڭكۇ قالىدۇ (110). اللەنىڭ مەسجىدلىرىنى پەھەت اللە غا، ئاخسرەت كۈنىگە ئىمان ئېيتقان، ناماز ئۆتىگەن، زاكات بەرگەن، اللە دىن باشقىدىن قورقىسىغان كىشىلەرلا ئاۋات قىلىدۇ.
(يەنى مەسجىدى رېموت قىلىش، سەرەمجانىلاشتۇرۇش، تازىلاش، مەسجىدتە داۋامىلىق ناماز ئۆتىش، قۇرئان تىلاۋەت قىلىش، سەرەمجانىلاشى قىلىدۇ)، ئەنە شۇلارنىڭ ھىدايەت تاپتۇچىلاردىن بولۇشى كۆزدە تۇتۇلدۇ(110)، سىلەر ھاجىلارنى سۇ بىلەن تەمىنىلەشنى، مەسجىدى
ھەرامنى ئاۋات قىلىشنى اللەغا، ئاخىرەت كۈنىگە ئىمان ئېيتقان ۋە اللەنىڭ يولىدا جىھاد قىلغاد.
لارنىڭ (ئىمانىغا) ئوخىئاش ھېلىلامىسىلەر؟ اللەنىڭ نەزىسرىدە ئۇلار ئوخىئاش ئەمەس.
ئاللە زالىم قەۋمنى ھىدايەت قىلىلىدۇ(180). ئىسمان ئېيتىقانىلارنىڭ، مىجىرەت قىلىغانىلارنىڭ دەرىجىسى اللەنىڭ دەركاھىدا
ئاللىرى ھەم جانلىرى بىلەن اللەنىڭ يولىدا جىھاد قىلغانلارنىڭ دەرىجىسى اللەنىڭ دەرگاھىدا
ئاللىرى ھەم جانلىرى بىلەن اللەنىڭ يولىدا جىھاد قىلغانلارنىڭ دەرىجىسى اللەنىڭ دەركاھىدا
ئاللىرى ھەم جانلىرى بىلەن اللەنىڭ يولىدا جىھاد قىلغانلارنىڭ دەرىجىسى اللەنىڭ دەرگاھىدا

يەرۋەردىگارى ئۇلارغا ئۆزىنىڭ رەھمىتى، رازىد

لىقى ۋە جەنئەتىلىرى بىلەن خۇش خەۋەر بېرمدۇء

ئۇلار جەنئەتلەردە مەڭگۇلۇك ئېيەتكە ئېرىشدۇ⁽¹¹⁾.

ئۇلار جەنىنەتىلەردە مەڭگۇ قالىدۇ، شۇبھىسىزكى،

الله نباق دەرگاھىسدا (ئۇلارغا) كاتىتا ساۋاب

بار (22). ئى مۆمىنلەر؛ ئەگەر ئاتسلىرىڭلار، قېرىند

دىشىڭلار ئىماندىن كۇفرىنى ئارتۇق كۆرسە ركۇف

رىدا مەھكەم تۇرسا)، ئۇلارنى دوسىت تۇتىماڭلار،

ئىچىڭلاردىن كىيىلەركىي، ئۇلارنى دوست تۇتىدىـ

كەن، ئۇلار زالىملاردۇر ريەنى ئۇلارغا ئوخىشاش

مؤشر بكتؤره جؤنكى مؤشير بكيليكيكه رازي بولغان

ئادەمەۋ مۇشىرماك ھېسابلىنىدۇ)(³⁸²، ئېيتقىنكى،

وئەگەر سىلەرنىڭ ئاتاڭلار، ئوغۇلىلىرىڭىلار، قېرىت

دىشىڭلار، خوتۇنلىرىڭلار، ئۇرۇق-تۇغقانىلىرىڭىلار

ينبش وفرز فه ورحدة منه ورضوان وَجالت الهُمُفانا نَعِيُومُومُ عَلِيهُ ﴿ خُلِدِينَ فِيهَا ۚ أَبُدًا أَيْنَ اللَّهُ عِنْدَهُ ٓ أَجُرُ للهُ اللَّهُ اللَّهُ مَا المُعُوِّ الاَتَّكَيْفِ فُواالاً وَعُنْدُ وَاللَّهُ مَا اللَّهُ مَا اللَّهُ خُوَانَكُوْ أَوْلِيا أَوْلِ اسْتَحَدُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِنْدَانِ وَمَنْ مَنْكُونَا وَلَيْكَ هُمُ الظُّلِكُونَ ﴿ فَكُلِّ إِنْ كَانَ وَلَهُ وَالشَّأَوْلُ وَإِنْحَالِكُهُ وَأَذُوا خِكُمُ وَعَشَارَتُكُو وَ آمُوَالُ اقْتُرَفُّتُنُوهَا وَيَجَارَعٌ تَخْشُونَ كَسَادَهَا وَ منكئ توضونها آحب إلياكوين الله ورسول و جِهَادٍ فِي سَيِمِيلِهِ فَتَرَاقُمُواحَتَى يَأْتِي اللهُ بِأَمْرِ * وَاللهُ لاَيَهُدِي الْقَوْمُ اللَّهِ مِنْ فَالْقَدُ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَيْثِيرُ ﴿ وَيَوْمَرُ خَنَيْنَ إِذْ أَعْمِمَتُكُو كُثْرُ ثُكُّةً لَكُهُ تُغُونِ عَنْكُهُ شَيْنًا وَضَاقَتُ عَكَيْكُو الْأَرْضُ بِهِمَا عَلْ رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَوُتَرَوْهَا

(ھەمدە ئۇلاردىن باشقىلار)، تاپقان پۇل ـ ماللىرىڭلار، ثاقماى قبلىشىدىن قورققان تسجارستىڭلار، ياخشى كۆرىدىغان ئۆيلىرىڭلار سىلەر ئىۋچىۇن اللە دىين، اللە نىڭ يەيغەسبىرىدىن ۋە اللە نىڭ يولىدا جنهاد قىلىشتىنىۋ سۆيۈملۇك بولسا ريەنى شۇلار بىلەن بولۇپ كېتىپ، الله نىڭ پەيغەم، جىرىگە ياردەم بەرمىسەڭلار)، ئۇ ھالدا سىلەر تاكى اللەنىڭ ئەمرى (يەنى مەككىنى يەتىھ قىلىش ئىزنى) كەلگۈچە كۈتۈڭلار، الله پاستى قەۋمنى (يەنى اللەنىڭ دىشىشىڭ چەك-چېگرىسدىن چىقىپ كەتكۈچىلەرنى) ھىدايەت قىلىمايدۇ» (²⁴⁾، اللە سىلەرگە ئۇرغۇن جەڭ مەيىدانىلىرىدا ۋە ھىۋنەيسىن كىۋنىدە (يەنى جېڭىدە) ھەقىقەتەن ياردەم بەردى، ئەينى ۋاقىتىتا سانىڭد لارنىڭ كۆپىلىۋكىدىن خىۋئالىلىنىپ كەتىتىڭىلار ريەنى بىۋگىۇن بىزنىڭ سانىمىز كىۆپ، مەغىلۇپ بولىمايىمىن دېدىڭىلار، بۇ چاغىدا سىلەرنىڭ سانىڭىلار 12 مىلقا، دۇشمىنىڭىلارنىڭ سانى 4000 ئىدى)، سانىڭىلارنىڭ كۆپىلۈكى سىلەرگە قىلىچە ئەسقاتىيىدى. (قاتىتىق قورققىنىڭلاردىن) كەڭ زېمىن سىلەرگە تار تۇپۇلىدى. ئانىدىلىن (مەغلۇپ بۇلۇپ، رەسۇلۇللانى تُازِغَينًا مَوْمِينَـله. بِيلَهِن تَاشِيلاتِ) تَارِقَاكُيلارِغَا قاراتٍ قَلْجِيتَكُيلارِ⁽⁸⁵⁾. تُانيدين الله يهيغهمـ بىرىگە ۋە مۆمىنلەرگە (مەرھەمەت قىلىپ) خاتىرجەمىلىك بېغىشىلىندى، سىلەرگە قوشۇنىلارنى (يەنى سىلەرگە ياردەمگە يەرىشتىلەرنى) چىۋشۇردى، ئۇلارنى سىلەر كۆرمىدىڭلار (شؤنىڭ بىلەن سېلەر غاملىپ قېلىدىڭلار)، اللە كاياسرلارنىي (ئاۋلىتۇرۇللۇش ۋە ئەسىر ئېلىنىش بىلەن) ئازابىلىدى، كايىمىرلارنىمىڭ جازاسى ئەنە شۇ1980.

المُعْدَرُ اللهُ مِن بَعْدِ وَلِكَ مَلْ مَنْ يَشَكَّهُ وَاللهُ عَلَى مَنْ يَشَكَّهُ وَاللهُ عَلَى مَنْ يَشَكَّهُ وَاللهُ عَلَى مَنْ الشَّالِ اللهُ النَّيْسِ وَفَى المَعْدَرُ الشَّهِ اللهُ مَنْ الشَّالِ اللهُ مَنْ الشَّالِ اللهُ مَنْ الشَّالِ اللهُ مَنْ اللهُ مَنْ الشَّالِ اللهُ مَنْ الشَّالِ اللهُ مَنْ اللهُ وَاللهُ مَنْ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ مَنْ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ مَنْ اللهُ وَاللهُ وَاللهُ مَنْ اللهُ وَاللهُ وَالله

شۇنىڭدىن كېيىن، اللە خالىغان ئادەمىگە تەۋېىنى ئىسسىپ قىلىدۇ). اللە نامايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىد دۇر،نامايىتى مېھرىباندۇر (377). ئى مۆمىنلەر! مۇشرىك دۇر،نامايىتى مېھرىباندۇر (377). ئى مۆمىنلەر! مۇشرىك ئادى بۇزۇق بولغانلىقلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئېتىمۇشۇ يىلدىن (يەنى ھىجرىيىنىڭ 9-يىلىدىن) كېيىن ئۇلار مەسجىدى ھەرامغا (يەنى ھەرەمگە) يېقىنلاش مىسۇن (يەنى ھەج قىلىسۇن، ئۆمرە قىلمىسۇن). ئەگەر سىلەر (ئى مۆمىنلەر! مۇشرىكلارنىڭ ھەرەمگە كىرىشتىن مەنىئى قىلىنىشى بىلەن) يېقىرلىقىتىن ئەگەر سىلەر (ئى مۆمىنلەر! مۇشرىكلارنىڭ ھەرەمگە كىرىشتىن مەنىئى قىلىنىش بىلەن) يېقىرلىقىتىن قورقىلگلار، اللە خالسا ئۆز يەزلى بىلەن سىلەرنى باي قىلىدۇ. شۇبھىسىزكى، اللە (سىلەركە پايدىلىق ئىشلارنى) بىلگىۋچىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلىشلارنى) بىلگىۋچىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلىشلارنى) بىلگىۋچىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئاللەغا ۋە قىلىشىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئاللەغا ۋە قىلىشىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئاللەغا ۋە

ئاخىرەت كۇنىگە ئىشەنسەمىدسىغانىلار (يەھىۋدىيلار ئۆزەيرسىنى الله نىڭ ئوغىلى، ئاسارالار ئىسانى الله نىڭ ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلىمئاننىڭ ئورنىدىدۇر) بىلەن، الله (ئۆزىنىڭ كىتابىدا) ئېتىقاد قىلىمئاننىڭ ئورنىدىدۇر) بىلەن، الله (ئۆزىنىڭ كىتابىدا) ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبرى (سۇئنىتىدە) ھارام قىلغان نەرسىلەرنى ھارام بىلەمەيدىغانلار ۋە ھەق دىن (يەنى ئىسلام دىنى)غا ئېتىقاد قىلىيدىغانلار بىلەن، تاكى ئۇلار سىلەرگە بويسۇنۇپ خار ھالدا جىزىيە تۆلىگەنگە قەدەر، ئۇرۇش قىلىڭلار⁽²⁰⁾. يەھۋدىيلار: «ئۇزەر الله نىڭ ئوغلىدۇر» دېدى، بار ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى (دەلىسىز) ئالىرالار: «مەسە (يەنى ئىسا) الله نىڭ ئوغلىدۇر» دېدى، بۇ، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى (دەلىسىز) اللهنىڭ قىزلىرىدۇر» دېگەن) سۆزلىرىكى كاپسىرلارنىڭ (يەنى مۇشرىكلارنىڭ؛ «پەرشىتىلەر بالىيى يوقلۇقىغا رۇھەن دەلىل تۇرسا، ھەقدەتەتتىن باتىلغا بۇرۇلۇپ) ئۇلار قانداقمۇ (اللەنىڭ بالىسى يوقلۇقىغا رۇھەن دەلىل تۇرسا، ھەقدەتەتتىن باتىلغا بۇرۇلۇپ) ئۇلار (ئەمبىلىرىنى، راھىبلىرىنى، راھىبلىرىنى (يەھۇدىيلار بىلەنى ناسارالارنىڭدىنى بائىلغا بىلەن يالغان چاپلايدۇرىگەن، ئۆلىمالىرىنى) ۋە ھەرەبدىم ئوغلى مەسەنى مەبۇد قىلىۋالدى، (ھالىۋكى) ئۇلار (پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق) پەقەت بىر ئىلاھقا ئىبادەت قىلىشقا بۇرۇلغان ئىدى، (ھالىق دىنى باشقا رەيەنى ئالەملەنىڭ پەھەرۋەردسگارى ئاللەدىنى باشقا رەيەنى ئالەملەرنىڭ سەرەرىدىنى باشقا رەيەنى ئالەملەرنىڭ سەرەرلىق سەرەردىگارى ئاللەدىنى باشقا يەرەرۇلغان ئىدى، يوقىتىدىن باشقا رەيەنى ئالەملەرنىڭ شەرۇردىڭلىرى ئالەملەرنىڭ شەرۇردىگارى ئاللەدىنى باشقا رەيەنى ئالەملەرنىڭ سەرەردىڭ شەرەردىڭلىرىلىڭ شەرەردىكىنى باشقا رەيەنى ئالەملەرنىڭ شەرەردىڭ شەرەردىڭ كەملىتىۋرگەنىدىنى باشقا رەيەردىنى باشقا يېدىسى يەنىڭدار، ئاللە ئىۋلارنىڭدۇردىلىلىدىن باشقا ئىبادىنى يەدىنى بالىلىقىلىرىنىڭ شەرەردىڭ شەرەردىنى باشقا يېدىلىرىدىنى باكىتىۋردىنى باشقا رەيەردىنى باشقا يېدىلىرىدىنى باشقا يېدىدىنى باشقا يېدىلىرىدىنى باشقا رەيەردىنى باشقا ئىبادىنى باشقا يېدىدىنى باشقا يېدىدىنى باشقا يېدىلىرىدىنى باشقا يېدىدىنى باشقا يېدىلىرىدىنى باشقا يېدىرىدىنى باشقا يېدىدىنى باشقا يېدىدىنى باشقا يېدىدىنى باشقا يېدىدىنى بالىلىدىنىدىنى بالىلىدىنى بالىدىنىدىنى بالىدىنىنى بالىدىنىدىنىدىنى بالىدىنىدىنىدىنىدىنى بالىدىدىنى بالىدىنىدىنىدىنىدىنىدىنى با

اعلبوا ١ يُرِيدُ وَنَ أَنْ يُطْفِئُ أَذْرُ الله مَأَفُو إِلِهِ فِسَرُ وَسَأْنَي مُثُوَّاإِنَّ كَشِيرًا مِّنَ الْرَعْبَادِ وَالرُّعْبَانِ لَيَ أَكُلُونَ مُوَالَ النَّاسِ بِٱلْهُ اللَّهِ وَيَصْدُونَ عَنْ سَيِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَّكُنْرُونَ الدُّهُ هَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِعُونَهَا فَيَ فِي تَارِجِهِمُو فَتُكُولِي بِهَاجِيا هُامُ وَحِبُو بُهُمُ وَظُهُورُكُمُ وُهُ ولاك الدِّينُ الْعَدَّةُ فِي فَلَا تُطَّالِمُوا فيهن أفلنك أوسو قايتالواالكشيكين كأفية كما

ئۇلار ريەنى مۇشرىكىلار، يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) اللەنىڭ نۇرىبنى (يەنى ئىسلام دىنىنى)ئېغىزلىرى (يەنى يالغان_ياپەداق بوھتائىلىرى)بىلەن ئۇچۇر_ مەكچى بولىدۇ، الله ئۆز نۇرىنى ئۇستۇن قىلىماي قالىمايىدۇ، كاپىسرلار (بۇنى) يامان كىۆرگەن تەقىدىسردىسبۇ⁽⁸⁸⁾، اللە ھەق دىسن (ئىسىلام)نى بارلىق دىنلاردىن ئۇستۇن قىلىش ئۇچۇن، ئۆزىنىڭ يەيغەمبىرىتى ريەتى مۇھەممەد ئەلەيسىسالامىتى تولۇق) ھىدايەت ۋە ھەق دىن بىلەن ئەۋەتتى، مۇشـ رىكلار ئۇنىڭ (ئۇستۇن بولۇشىنى) يامان كۆرگەن تەقدىردىيۇ(85)، ئى بۇستىلەر! ھىيرىلەر ۋە راھىيـ لەردىن (يەھبۇدىنى ۋە ئاسارا ئۆلىيالىرىدىن) ئۇر ــ غۇنىلىرى كىشىلەرنىڭ يۇل_مالىلىرىنى ھەقىقەتەن هارام يەيدۇ، (كىشىلەرنى) اللەنىڭ دىنىغا كىرىشتىن توسدؤه ثالتؤن كؤمؤش يسغب ثؤنى اللهناف

يولسدا سهرب قطمايدمغانيلارغا (دوزاختا بولسدسخان) قاتبتسق ئازاب بملهن بمشارمت بەرگىن⁽⁹⁴⁷، ئۇ كۇقدە (يەنى قىيامەت كۇنسدە) ئۇ ئالىتۇن-كۈمۇشىلەر جەھەنئەسنىڭ ئوتس<mark>دا</mark> قىزىستىلىپ، ئۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ پىشانىلىرى، يانىلىرى ۋە دۇمبىلىرى داغىلىنىدۇ. ئۇلارغا: «بۇ سىلەرنىڭ ئۆزەڭىلار ئۇچۇن يىغىقان ئالىتۇن...كۇمۇشۇڭىلار رسىلەر بۇ دۇنيات يىڭلاردىكى اللەنىڭ ھەقىقىنى ئادا قىلىسدىڭلار). يىشقان ئالىتۇن_كۇمۇشۇڭىلارنىڭ ۋابالسنى تېتىڭلارى دېيىلىدۇ(كە، شۇبىھىسىزكى، ئاسمان ۋە زېسمىن يارستىلىغاندىن تارتىپ (قەمەرى) ئايىلارنىڭ سانى الله نىڭ دەرگاھىمىدا (يەنى لەۋھبۇلىمەھىپىۇزدا) 12 دۇر، ئۇلاردىسى تىزتى (يەنى زۇلقەئدە، زۇلىھەججە، مۇھەررەم، رەجەپ) ئۇرۇش قىلىىش ھارام قىلىنىغان ثايلاردۇر، بۇ توغرا دىنىدۇر ريەنى مەزكۇر تۆت ئايدا ئۇرۇشىنىڭ ھارام قىلىنىشى اللەنىڭ توغرا دىنىدۇر)، بۇ ئايلاردا (ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنى ساقلىماسىلىق بىلەن، الله چىەكىلىگەن كؤنا تسلارني قىلىش بىلەن) ئۆزەڭلارغا زىيان سالماڭلار، مۇشىرىكلار سىلەرگە بىرلىكىتە ھۇجۇم قىلىغاندەك، سىلەرمۇ ئۇلارغا قارشى بىرلىكىتە ئۇرۇش قىلىڭىلار. بىلىڭىلاركىي، III تەقۋادارلار بىلەن بىللىدۇر (يەنى اللەنىڭ ئەمرىنى بەجا كەلتۇرۇش، مەنئى قىلغان ئىشلىرىدىن چەكلىنىش بىلەن اللەدىن قورقتۇچىلارغا اللەنىڭ ياردەم بېرىدىغانلىقىغا ئىشەنچىدە بولۇڭلار) ¹⁹⁶7.

التناالثيق في إدادة في اللغير فيدل به الدين كذوا المين كذوا المين كذوا المين كذوا المين كذوا المين كذوا المين كالمرابط المين المتواهدة ما مرابط المين المتواهدة المين المتواهدة المين المين المتواهدة المين المين المتواهدة المين المين المتواهدة المين الم

ئايسنى ئارقسفا سؤرؤش ريهنى تؤرؤش هارام قىلىنىغان ئايىنى باشقا بىر ئايىغا ئىۆزگەرتىپ، يىلنىڭ 12 ئېيىنى 13 ئايىغا كۆيەيىتىش) كۇفرىنى زسياده قىلىشتۇرە بۇنىڭ بىلەن كايسرلار تازدۇ-رۇلىدۇ؛ ئۇلار اللە ھارام قىلىغان ئايىلارنىڭ سانىخا مۇۋاپىقىلىشىش ئۈچۈن، ئۇنى بىر يىل هالال قبلساء تنككتنجي يسلى هارام قبلندؤء شؤنىڭ بىلەن ئۇلار اللە ھارام قىلىغان ئايىنى مالال قسلسدؤه تؤلارغا تكززلسرسنساف يامان ئەمەلىلىرى چىرايىلىق كۆرسىتىلىدى. اللە كايسىر قەۋمىنى ھىبدايەت قىلىمايىدۇ(87). ئىن سؤسناهرا سناهركه الله نناف يوليندا جنهاد قىلىشقا چىقىڭلار دېيىلسە، ئېمىشقا يۇرتۇڭىلاردىين ئايرىلغىڭلار كەلمەيدۇ؟ دۇنيا ھاياتىنى ئاخىرەتتىكى (بەخت) بىلەن تېگىشىشكە رازى بولدۇڭلارمۇ؟ دۇنيا هاياتىدىن بەھرىيەن بولۇش ئاخىرەتنىڭ ئېيەتلىرى

بىلەن سېلىشتۇرغانىدا، ئەرزىسەس نەرسىدۇر (38)، ئەگەر سىلەر جىھادقا چىقىساڭلار اللە سىلەرگە قاتتىق ئازاب قىلىدۇ. (سىلەرنى ھالاك قىلىپ) ئورنۇڭىلارغا سىلەردىن باشقا قەۋەنى كەلتۇرىدۇ، سالەر اللە غا قىلچە زىيان يەتكۇزەلمەيسلەر، اللە ھەر نەرسىگە قادىردۇر (38)، ئەگەر سىلەر اللە نىڭ پەيغەمبىرىگە ياردەم قىلىساڭلار (اللە ياردەم قىلىدۇ)، اللە ھەقىقەتەن ئۇنىڭغا ياردەم قىلىدۇ)، اللە ھەقىقەتەن ئۇنىڭغا ياردەم قىلىدۇ)، اللە ھەقىقەتەن ئۇنىڭغا ئىدى. ئۇنىڭغا ئەردەن ئۇنىڭغا ئەردا ئۇ ئىكىكىسى غاردا ئىدى. (رەسۇلۇللا) ھەمراھىغا: جغەم قىلىمىغىن، اللە ھەقسقەتەن بىز بىلەن بىللەن دەيتتى، اللە ئىئىدى. (رەسۇلۇللا) ھەمراھىغا: جغەم قىلىمىغىن، اللە ھەقسقەتەن بىز بىلەن بىللەن دەيتتى، اللە ئۇرنىڭ (يەنى پەيغەمبىرىگە) خاتىرجەملىك بېغىشلىدى، ئۇنىڭغا (پەرىشتىلەردىن بولغان) قوشۇنلار بىلەن مەدەت بەردى، ئۇلارنى سىلەر كۆرمىدىڭلار، كاپىرلارنىڭ سۆزىنى (يەنى شېرىك كەلىمىسنى) پەس قىلدى، اللەنىڭ مۇزى (يەنى كەلىمە تەۋمىدى) سىلەر يېنىڭ بولغان ياكى بىلەن ئىشى قىلىخىۋچ سىدۇر (69). (ئى مىۋمىنىلەر جامائەسى!) سىلەر يېنىڭ بولغان ياكى ئېشىدىر بولغان ھالەتتە (يەنى مەيىلى ياش-قېسىدى، پىسيادە، ئۇلاغىلىق بولۇگىلار، ئېخسىر بولغان ھالەتتە (يەنى مەيىلى ياش-قېسىدى، پىسيادە، ئۇلاغىلىق بېلۇگىلار، ئەھمىمە ئەھىۋالىدا) جىساداق ۋە قىيىسىن ئارائىستىتا بولۇگىلار، ئىخىتىيارىي ۋە ئىخىسىراسىز بولۇگىلار، بىلەن ھېنىڭلار بىلەن جېنىڭلار بىلەن جىنىڭلار بىلەن جىنىڭلار بىلەن ھىلىدى ياخىشىدۇر(80).

إعامواء التوبية و

ئەگەر (ئۇلارنىڭ دەۋەت قىلىنىغىنى) ئاسان قولغا كېلىدىغان غەنىيەت ۋە (يىراق ئەمەس) ئوتتۇراھال سەپەر بولىدىغان بولسا، ئۇلار چوقۇم ساڭا ئەكىشىپ (غەنىيەت ئېلىش مەقسىتىدە) چىقاتتى. لېكىن، بۇ ئەسلەن ئۇلارغا يىراق بىلىنىدى. ئۇلار اللە بىلەن بوللىغان بولساق، ئەلـۋەتىتە سىلەر بىلەن بىللە چىقاتتۇقى بولساق، ئەلـۋەتىتە سىلەر بىلەن بىللە چىقاتتۇقى ئۇزلىرىنى ئۆزلىرى ھالاك قىلىدۇ، اللە بىلىدۇكى، ئۇلار شەك شۇبھەسىر يالىغانچىلاردۇر (28). (ئى ئۇھەمبەد!) اللە سېنى كەپۈردى، (ئۆزرىسدە) راستچىللار بىلەن يالغانچىلار (ساڭا ئېنىق بولىيغىچە راستچىللار بىلەن يالغانچىلار (ساڭا ئېنىق بولىيغىچە ئېرىشقا ئۇلارغاچىقاسلىدىلى (ساڭا ئېنىق بولىيغىچە ئېرىشقا ئۇلارغاچىقاسلىدىلى (ھاكا،

توكان مُرِينَا قَدِينًا قَدَمَوْنَا فَهِ مُونِينَ عَلَيْوَى بِاللهِ

وَلِينَ يَمْنَتُ عَلَيْهِ اللّهَ مُونِينَ عِلَمُونَ بِاللهِ

وَللهُ يَمْنَتُ مَرِّالِهُمُ لِللهُ وَنَهْ مُونِينَ عِلَمْنُ بِاللهِ

وَللهُ يَمْنَ مَرْ اللّهُ وَلَكُونَ اللّهُ عَدْكَالِهُ

الْمُورِينَ عَلَيْهِ مُلْفِينًا فِينَ اللهِ عَنْ اللهُ عَدْكَالِمُهُ

الْمُورِينَ عَلَيْهِ مُلْفِينًا فِينَ اللهِ عَنْ اللهُ عَدْكَالِمُهُ

وَالْمُورِينَ عَلَيْهِ اللّهِ إِلَيْهِ اللّهِ عِنْ اللهُ عَنْ بِاللهِ

وَاللّهُ الللّهُ وَاللّهُ وَال

(ئى مۇھەممەدا) الله غا ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئىشنىدىغانلار سەندىن ماللىرى بىلەن ۋە جانلىرى بىلەن جەھاد قىلىشقا رۇخسەت سورىجايدۇ. اللە تەقۋادارلارنى ئوبدان بىلىدۇ⁶⁰⁰⁾. (ئى مۇھەممەد) سەندىن پەقەت اللهغا ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئىشەنىجىدىغانىلار، دىللىرىدا الله نىڭ بىرلىكگە ۋە سېنىڭ پەيغەمبەرلىكىگگە) كۇمانى بارلار رۇخسەت سورايىدۇ، ئۇلار ئۆز كۇمانىدا تېڭىرقاپ يۈرسدۇ (600). ئەكەر ئۇلارنىڭ جەھادقا چىقىش نىيىتى بولسا، ئەلۋەتتە ئۇنىڭغا تەييارلىق قىلاتتى، لېكىن اللە ئۇلارنىڭ چىقىشىنى ياقىتۇرمىدى، (ئۇلارنىڭ دىلىلىرىغا ھورۇنلىۋقنى سېلىپ) ئۇلارنىڭ ئىرادىسىنى سۇنىدۇردى. (ئۇلارغا) ھۆلايلىلىرە قېلىپ قالغۇچىلار (يەنى ئايالىلار، كىچسك بالىلار، ئاجىمۇلار) بىلەن قىپلىگلارە دېيىلىدى (60). ئەگەر ئۇلار سىلەر بىلەن بىرلىكتە چىمقىقان بولسا، ئاراڭىلاردا پىھقەت پىمىتىنە پاساتىنى كۆلەر سىلەر بىلەن بىرلىكتە چىمقىقان بولسا، ئاراڭىلاردا پىھقەت پىمىتىنە پاساتىنى كۆپەيەتىدىنىڭ شۇغۇللىناتىتى، ئاراڭىلاردا ئۇلار ئىۋچىۋن تىڭدىتىڭلايدىنىغالار بار، اللە ئىلىك بىلەن شۇغۇللىناتىتى، ئاراڭىلاردا ئۇلار ئىۋچىۋن تىڭدىتىڭلايدىنىغاللار بار، اللە ئاسكىنىنىڭ دېدىدان بىلگۈچىدىدۇر (30).

لقىرانىكۇ الدىئىة بن قبل رۇئايياك الأكور حى بىئالانى و كار ئىر ئىزى بالدى دە ئىدى كۆلۈرگەرى دە ئىلىنىڭ ئىزىگەرى ئىلىنىڭ ئىزىگەرى ئىلىنىڭ ئىزىگەرى ئىزىگەرى ئىلىنىڭ ئىزىگەرى ئىزىگەرى ئىزىگەردى ئىلىنىڭ ئىزىگەرى ئىزىگەرى ئىزىگەرى ئىزىگەرى ئىزىگەرى ئىزىگەردى ئىزىگىرى ئىزىگەردى ئىزىگەردى ئىزىگەردى ئىزىگەردى ئىزىگىرى ئىزىگەردى ئى ئىلكىرى ئۇلار تاكى اللە نىڭ ياردىسى كەلگەنگە،
اللەنىڭ دىنى ئۇستۇنلۇك قازانغانغا قەدەر، مەقىقەتەن، بۆلكۇنچىلىك سېلىشقا ئۇرۇنغان، ساڭا مىيىلەمىكىرلەرنى ئىشلەتكەن ئىدى، مالبۇكى، ئۇلار بۇنداق
بولۇشىنى (يەنى دىننىڭ ئۇستۇنلۇك قازىنىشىنى) يامان
كىۆرگىۋچىلەردۇر(89). ئۇلارنىڭ ئارىسىدا: «ماڭا
دىەنى مېنىڭ قىېلىشىسىغا) رۇخسەت قىلفىن،
مېنى بالاغا گىردىپتار قىلىمىشىن (يەنى رۇمىنىڭ
ئاياللىرى بىلەن گۇناھ قىلىپ سېلىشىغا سەۋەبچى
بولىسىغىن)» دېگىۋچىلەرمۇ بار. ئەمەلىدە ئۇلار
دوئاپسىقلىقىتىن ئىسبارەت چوڭ بالاغا گىرىپتار
بولىدى، شۇبھىسىزكى، جەھەلئەم كاپىرلارنى ئوراپ
تۇرغۇچىسدۇر (89). ئەگەر سەن بىرەر ياخشىلىققا
ئېرىشىدىڭ، ئۇلارنىڭ كۆڭلى يېرىم بولىدۇ؛ ئەگەر

ساقا بىرەر مۇسىيەت كەلسە: وتىشنىڭ ئالدىنى ئالغان ئىكەنبىز» دېيىشىپ خۇشال قايتىشىدۇ 600. ئېيتقىنكى، وبىزگە پەقەت اللەنىڭ تەقدىر قىلغان نەرسىسى يېتىدۇ، ئۇ بىزنىڭ مەدەتكارىمىزدۇر. مۆسىنلەر الله غا تەۋەككىۋل قىلسۇن (يەنى مۆسنىلەر ھەسمە ئىشىنى الله غا تاپسۇرسۇن، ئۇندىن باشقا ھېچ ئەھەدىگە يۆلەنمىسۇن)» (601. ئېيتقىنكى، وسىلەر پەقەت بىزنىڭ (غەلىبە قىلىش ياكى شېھەت بولۇشتىن ئىبارەت) ئىككى خىل ياخشى ئاقتۇەتنىڭ بىرىگە ئېسرىشىشىىزنى كىرتىۋۋاتىسىلەر، بىرمۇ اللەنىڭ سىلەرگە ئۆز دەرگاھىدىن ئازاب چۈشۈرۈشىنى ياكى بىزنىڭ قولىمىز ئارقىلىق سىلەرنى جازالىسىنى كۆتۈۋاتىسىز، سىلەرمۇ (ئۆزەڭلارغا كەلگەننى) كۇتىلىچى (603. ئېيتقىنكى، «(ئى مۇناپسقلار جامائەسى!) سىلەر ئىختىيارىي ياكى مەجببۇرىي يوسۇنىدا (قانجىلىك پۇل-مال سەرپ قىلىلىڭ لارمۇ) ھەرگىدىز قوبۇل قىلىنىيايدۇ، چوقنىكى سىلەر اللەنىڭ ئىۋچىۋن قوبۇل ئىلىدىن چىققان قەۋم بولدۇڭلار» (603. ئۇلارنىڭ بەرگەن نەپسقىلىسرى شۇنىڭ ئىۋچىۋن قوبۇل ئىلىدىن خىققان قەۋم بولدۇڭلار» (603. ئۇلارنىڭ بەرگەن نەپسقىلىسرى شۇنىڭ ئىۋچىۋن قوبۇل ئىلىدىنى ئىنىكار قىلىدۇ، بولىيايىدۇكسى، ئۇلار اللەنى ۋە اللەنىڭ پەمىسەرىنى ئىنىكار قىلىدۇ، بولىيايىدى خىقى يالمىن بەرمەيدۇ (600).

عَلَاقِهُمْ الْمُعْرَقِلُ وَلَا وَلَاهُمْ الْمُنْافِينَ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ اللّهُ الْمُعْلَمُ اللّهُ الْمُعْلَمُ اللّهُ اللّه

ئەگەر ئۇلار اللسەنىڭ ۋە اللەنىڭ پەيىغەمىبىرىنىڭ ئۇلارغا بەرگىىنىگە رازى بولسا ۋە: «اللسە بىزگە كۆپايە قىلىدۇ، اللە ۋە ئۇنىڭ پەيىغەمىبىرى بىزگە ئۆز پەرلىدىن ئاتا قىلىدۇ، بىز ھەققەتەن اللەدىن (اللەنىڭ پەزلىنى، ئېھسانىنى) ئۆتتۈلۈپ سورىغۇچىلارمىزى دېسە، ئەلىۋەتىتە، ئۇلار ئىۋچۇن ياخىشى بولاتىتى (60)، زاكات پەقەت پېقىرلارغا، مىسكىنىلەرگە، زاكات خادىبىلىرىغا، دىلىلىرىنى ئىسلامىغا مايىسىل قىلىش كۆزدە تۇتۇلىغانىلارغا، قۇلىلارنى ئازات قىلىشقا، قەرزدارلارغا، اللەنىڭ يولىغا، ئىبىن سەبىللەرگە بېرىلىدۇ، بۇ اللەنىڭ يەلىكىلىمىسىدۇر، اللەنىڭ يەلىكىلىمىسىدۇر، بۇ اللەنىڭ يەلىكىلىمىسىدۇر، ئاللە (بەنىدىلىرىنىڭ مەنىپەئەتىنى) ئوبىدان بىلگۈچىدۇر، ھېكىەت بىلەن ئىش قىلىغۇچىدۇر، ھېكىەت بىلەن ئىش ئارقىلىنى ئەزمىيەت يەتكۇزىدۇ ۋە (پەيىغەمىيەرگە (سوزى ۋە ھەرىكىتى ئارقىلىنى) داڭلىغان نەرسىسىنىڭ ھەمبىسكە ئىشىنىدۇ، اللىمەنىڭ سۆزلەرنى «(دۆرۇس، ئۇ) سىلەرگە پايىدىلىق سۆزلەرنى ئاڭلاپ ئىشىنىدۇ، اللىمەنىڭ سۆزلەرنى ئىسىناڭ سۆزسگە (ئۇلارنىڭ ئىخلاسنى بىلكەنلىكتىن) ئىشىنىدۇ، ئۇ سىلەردىن ئىسىتانىلار ئىۋچۇن رەھمەتتۇرە، ئۇسىلەرنىڭ بەيغەمىبىرسگە ئەزىيەت يەتكۇزىدىن ئىسىلەرنىڭ بىيغەمبىرسگە ئەزىيەت يەتكۇزىدىن ئىسىتانىلار ئاتىتىدى ئازابىقا دۇچار بولىدۇ (60).

يَمْ طِوْنَ بِالْحِوْ الْسُحَّةُ الْمُؤْمُونُ وَالْمُوَ وَالْمُونُةُ الْمُوالِهُ وَالْمُونُةُ الْمُؤْمُونُ وَالْمُؤْمُونُ الْمُولِيَّةُ وَالْمُومُ الْمُؤْمُونُ اللَّهُ اللَّمِينُ اللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ وَاللَّهُ اللَّهُ اللْلِلْمُ اللْلِهُ اللْمُلْكُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللْمُعِلَى الللَّهُ اللَّهُ اللْمُلْكُو

ئۇلار سلەرنى رازى قىلىش ئۇچۇن (پەيقەمبەركە تېگىدىغان گەپىنى قىلىمىدۇق دەپ) اللە بىلەن قەسەم قىلىدۇ، ئەگەر ئۆلار راستلا مۆمىن بولىدى خان بولدا باللە نىڭ بولدا باللە نىڭ بولدا ئىلىن بولدا ئىلىن بولدا ئىلىن بولدا ئىلىن بولدا ئىلىن بولدا ئىلىن بەركەك ئىدى ئۇنىڭ پەيقەمبىرىگە كىكى قارشىلىق كۆرستىدىكەن، ئۇنىڭ دوزاخقا كىرىدىغانلىقىنى، دوزاختا مەڭگۇ قالىدىغانلىقىنى، دوزاختا مەڭگۇ قالىدىغانلىقىنى بىلمەمدۇ؟ ئەنە شۇ چوڭ بىرەر سۇرە ئازىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكىنى بىرەر سۇرە ئازىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكىنى بىرەر سۇرە ئازىل بولۇپ، ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكىنى قىدۇ. ئېيتقىنكى، دىسلەر اللەنىڭ دىنىنى خالىدىنىڭلارچە) مەسخىرە قىلىڭلار، سىلەر (باش بولۇشىغىنىڭلارچە) مەسخىرە قىلىڭلار، سىلەر (باش بولۇشىغىنى) تىزىنىڭ ئەرسىنى بۇدانىڭ ئالىدىنىڭ ئالىدىنىڭ ئالىدىنىڭ ئالىدىنىڭ ئالىدىنىڭ ئالىدىنىڭ ئۇرقىدىنىڭ ئەرسىنى بولۇشىغىنىڭ ئالىدىنىڭ ئۇرقىدىنىڭ ئەرسىنىڭ ئالىدىنىڭ ئالى

الله چوقۇم ئاشكارا قىلىدۇچ 600: (ئى مۇھەمبەد!) ئەكەر سەن ئۇلارنىڭ (مەسخىرە قىلغانلىقىنى) سورساڭ، ئۇلار: «بىز (راستىن ئەمەس)، پەقەت ئىچ پۇشۇقى قىلىپ ئوينىشىپ دەپ قويدۇق، دەيدۇ. (بۇ مۇناپىقلارغا) «سىلەر الله نىڭ دىنىنى، الله نىڭ ئايەتلىرسنى (يەنى كىستابىنى) ۋە اللەنىڭ پەيغەمبىرىنى مەسخىرە قىلدىڭلارمۇ؟ دېكىن 600. سىلەر (يالغان قەسەم ئىچىپ) ئۆزرە ئېيتىاڭلار، سىلەر ئىمان ئېيتقىنىڭلاردىن كېيىن، (پەيغەمبەرنى مەسخىرە قىلىش بىلەن) كاپىر بولدۇڭلار، سىلەر دىمان ئېيتىنىلاردىن كېيىن، (پەيغەمبەرنى مەسخىرە قىلىش بىلەن) كاپىر بولدۇڭلار، سىلەردىن بىر گۇرۇھنى (راست تەۋبە قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن) ئەبۇ قىلىساق، يەنە بىر گۇرۇھنى كۇناھنى داۋاملاشتۇرغانلىقلىرى) ئۈچۇن گۇرۇھنى كۇناھكار بولغانلىقلىرى (يەنى مۇناپىق ئاياللار (مۇناپىقلىتتا ۋە ئىماندىن يىراق بولۇشتا) بىر بىرىرىگە ئوخشايدۇ، ئۇلار يالىلان ئۇلارنى ئۇنتۇدى (يەنى اللەنىڭ تائىتىنى تەرك ئەستىرى، اللەنىڭ تائىتىنى تەرك ئەتىتى)، اللە مۇ ئۇلارنى ئۇنىتۇدى (يەنى اللە ئۇلارنى ئۇزىنىڭ پەزلىدىن ۋە رەھبىتىدىن مەھرۇم قىلدى). شۇبھىسىزكى، مۇناپىقلار ياسقلاردۇر(600). اللە مۇناپىق ئەرلەرگە، مۇناپىق ئەرلەرگە، مۇناپىق ئەرلەرگە، مۇناپىق ئاللار ۋە كۇنغارلارغا دوزاخىتى ۋەدە قىلىدى، ئۇلار دوزاختا مەگىگۇ قالدۇ. دوزاخ ئۇلارنى (ئازابلاشقا) يېتەرلىكتۇر، اللە ئۇلارغا لەنەت قىلدى، ئۇلار مەڭگۇلۇك ئازابقا دۇزام بولدۇ(600).

109

كالدين من قباسطة كالتوالية المتدافحة والأدن المراوع الما المستنتم الدين من قبا لم يعكنها والمحافظة المراوع المستنتم الدين من قبا لم يعكنها المشاد والمستناع المراوع المراع المراوع المراوع

رئى مۇناپىقلار، سىلەرنىڭ ھالىگىلار) سىلەردىن بۇرۇن ئۆتكەن (ھالاك بولغان ئۆممەتلەرنىڭ ھالىغا) ئوخشايدۇ، ئۇلار كۈچ ـ قۇۋۋەتتە سىلەردىن كۈچ ـ ئىرىغاندا كۆپ ئىدى. سىلەردىنى بۇرۇن ئۆتكەنلەر دوئىيانىڭ لەززەتلىرى جەھەتتىكى) ئېسىۋىسىدىن بەھرىمەن بولغاندەك، سىلەرمۇ (دۇئيانىڭ لەززەتـ ئېرى جەھەتتىكى) ئېسۇدگلاردىن بەھىرىمەن بولـ دۇڭلار؛ ئۇلار باتىلغا چۆمگەندەك، سىلەرمۇ باتىلغا چۆسدۇڭىلار؛ ئەنە شۇلارنىڭ ياخىشى ئەمەللىرى دۇئيا ۋە ئاخىرەتتە ئېتسبارسىزدۇر، ئەنە شۇلار زىيان تارتقۇچىلاردۇر (60). ئۇلارغا ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەنلەرنىڭ، ئۇمە ئاد ۋە سەمۇد قەۋملىرىنىڭ،

شبراھىم قەۋمىنىڭ، مەديەن ئاھالىسىنىڭ، كۆمتۈرۈۋېتىلگەن قىشلاقلارنىڭ ريەتى لۈت ئەلەيھىسـ
سالام قەۋمى قىشلاقلىرىنىڭ) خەۋەرلىرى كەلىمدىپۇ؟ ئۆلارغا زۇلۇم قىلغىنى يوق، لېكىن ئۆلار
كەلدى (بۇ مۆجىزىلەرنى ئۇلار ئىنكار قىلىدى). اللە ئۆلارغا زۇلۇم قىلغىنى يوق، لېكىن ئۆلار
(كاپىر بولۇش ۋە گۇناھ قىلىش بىلەن) ئۆزلىرىگە ئۆزلىرى زۇلۇم قىلىدى(700، مۆسىن ئەرلەر،
مۆمىن ئاياللار بىر_بىرى بىلەن دوسىتىتۇر، ئۇلار (كىشىلەرنى) ياخىشى ئىشىلارنى قىلىىشقا
بۇيرۇيدۇ، يامان ئىشلاردىن توسىدۇ، نامازنى (تولۇق) ئادا قىلىدۇ، زاكات بېرىدۇ، اللە غا ۋە
ئالىمنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىستائەت قىلىدۇ، ئەنە شۇلارغا ئاللە رەھىم قىلىدۇ، اللە ھەقسىقەتەن
غالىبتۇر، ھېكىمت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر(700). اللە مۆمىن ئەرلەر ۋە مۆمىن ئاياللارغا ئاستىدىن
ئۆرسىدىغان جەنئەتىلەرنى ۋەدە قىلىدى. ئۇلار جەنئەتلەردە مەنىگۇ قالىدۇ،
ھەمىشە تۇرسىدىغان جەنئەتىلەرنى ۋەدە قىلىدى. (ئۇلار ئېرىشىدىغان) اللەنىڭ

وَالْمُمَا الَّذِينَ عَلَيْهِ الْكُلُّارُوا الْمَنْفِقِ فِينَ وَاغْلَقْ الْمُنِهِ وَوَالْمُ الْمَنْفِقُ وَوَا مَا مُعْمَدِ مَنْفُرُونِ فِينَ الْمَنْفِيرُ فِي الْمِنْنَ وِاللّهِ مَا قَالُولُهُ وَلَمْ اللّهِ مَنْفُولُهُ وَالْمَنْ الْمِنْفُولُهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَ ئى پەيغەمبەر! كاپسرلارغا ۋە مۇناپسقلارغا قارشى جىھاد قىلغىن، ئۇلارغا (قارشى غازات قىلىش ۋە قورقۇنچ سېلىش بىلەن) قاتتىق مۇئامىلە قىلغىن، ئۇلارنىڭ جايى جەمەنئەمدۇر، ئۇ ئېمىدېگەن يامان دېسگەنلىكى توغرىسىدا الله بىلەن قەسەم قىلىدۇ، ئۇلار ھەققەتەن كۆفرى سۆزسنى ئېيىتتى، ئىسلام دىنىغا كىرگەنلىكىنى ئىپادىلىكەنىدىن كېيىن كاپىر بولدى، ئۇلار ئىشقا ئاشيايدىغان ئىستىنى ئىشقا ئاشيايدىغان ئىستىنى ئىشقا ئاشيايدىغان ئىستىنى ئىشقا ئاشيايدىغان ئىستىنى ئىشقا بەر ئەلەيھىساپىلۇرۇشتى قۇرۇندى (يەنى پەيغەمبەر ئەلەيھىساپىم، ئۇلارنىڭ (پەيغەمبىرىنىڭ ئۇلارنىڭ (پەيغەمبىرىنىڭ ئۇلارنىڭ (پەيغەمبىرىنىڭ ئۇلارنىڭ (پەيغەمبىرىنىڭ ئۇلارنىڭ ئۆز پەزلىدى نىڭ ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىنىڭ ئۇلارنىڭ ئۆز پەزلىدى دىنى باي قىلىغانىلىقى ئىۋچىلاردىن باي قىلىغانىدىن، ئەللاردىك ياخشدۇر، ئەگەر ئۇلار

ئەگەر ئۇلار (ئىماندىن داۋاملىق) يۈز ئۆرۈسە، الله ئۇلارنى دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە قاتىتى ئازاب بىلىن جازالايدۇ، يەر يۈزىدە ئۇلارغا (ئۇلارنى ئازابىتىن قۇتولىدۇرسىدىغان) بىرەر دوسىت ۋە بىرەر مەدەتكار تېپىلىلىدۇلەت. ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى بەزىلەر: «ئەگەر الله بىزگە ئۆز پەزلىدىن ئاتا قىلما (يەنى رىزقىمىزنى كەڭ قىلما) ئەلۋەتتە سەدىقە بېرەتىتۇق، ئەلۋەتتە ياخشىلاردىن ئاتا قىلمان (يەنى باي بولاتتۇق» دەپ الله غا ئەمدە قىلىدى(77). الله ئۇلارغا ئۆز پەزلىدىن ئاتا قىلمان (يەنى باي قىلمان) چاغدا، بېخىللىق قىلمىتى (يەنى ئەھدىنى بۆزۈپ، الله غا ۋە اللەنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىتائەت قىلمىتىن يۈز ئۆرۈشتى)(76). ئۇلار (سەدىقە قىلىمىز» ياخشىلاردىن بولىمىز دەپ) الله غا بەرگەن ئەمدىسگە خىلاپلىق قىلغانلىقلىرى، (ئىمانىنى، ئېھانىنى دەۋا قىلىشتىكى) يالغانچىلىقلىرى ئۇچۈن، اللە غا مۇلاقات بولىدىغان كۇن (يەنى قىيامەت كۇنى)كە قەدەر مۇناپىقلىقنىڭ دىللىرىدا (يىلىتىز تارتىپ) تۆردەشنى اللە ئۇلارنىڭ (ئىشىنىڭ) ئاقتۇستى قىلدى(777). اللەنىڭ ئۇلارنىڭ ئىچىكى سىرلىرىنى، دۇز بىلىنىڭ ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى مەدلىك بىلەن (كۆزئارا قىلىشقان) يوشۇرۇن سۆزلىرىنى بىلىپ تۆردىغانلىقىنى، پۈتۈن ئەيمەدىكى مەدلىك بىلەن (كۆزئارا قىلىشقان) يوشۇرۇن سۆزلىرىنى بىلىپ تۆردىغانلىقىنى، پۈتۈن مەدلىك بىلەن (كۆز) سەدىقە قىلغۇچسلارنى، تاقىتىنىڭ يېتىشىچە (يەنى كەمبەغەل مەدلىك بىلەن (كۆز)) سەدىقە قىلغۇچسلارنى، ئاقىتىنىڭ يېتىشىچە (يەنى كەمبەغەل مەدلىك بىلەن (كۆز) سەدىقە قىلغۇچسلارنى ئەيىلەيدۇ، ئۇلار قاتىتىق ئازابىقا دۇچار بولىدۇر???

(ئى مۇھەممەدا) ئۇلار (يەنى مۇناپىقىلار) ئۇچۇن مەيىلى مەغىسرەت تەلەپ قىل، مەيىلى مەغىيىرەت تەلەپ قىلىما (بەرسىدر ئوخىشاش)، ئۇلار ئىۋچۇن 70 قىيىتىم مەغىسرەت تەلەپ قسلىساڭسۇ، اللە ھەرگىز ئۇلارنى مەغپىرەت قىلمايدۇ. چۇنكى ئۇلار الله ني ۋە الله نىڭ پەيغەسبىرىنى ئىنكار قىلدى، الله پاستى قەۋمنى ھىدايەت قىلمايىدۇ(80)، رەسۇم لؤللاغا خىلاپلىق قىلىپ (تەبؤك غازستىغا چىقباي) قېلىپ قالغانلار (يەنى مۇنايىقلار) ئۇيلىرىدە بىخى رامان ئولىتۇرغانلىقلىرى بىلەن خۇشال بولۇشىتى، تؤلار الله نباق يولسدا ماللسرى ببلهن، جائسلس بىلەن جىھاد قىلىشىنى ياقتۇرمىدى، ئۇلار رېرى بىرىگە): «ئىسسىقتا چىقباڭلار» دېيىشتى، (ئى مؤهه مهدا تؤلارغان ثبيت قشكي، وجههه شهم نىڭ ئوتى تېخىمۇ قىزىقىتۇر. ئەگەر ئۇلار چۇشى غسدسفان بولساء زئداؤهتسته فيسسيقينا رمسؤلؤللا بىلەن بىرگە چىقاتتى) ، (83)، ئۇلار قىلىش (گۇناھ)

استغفرالة الانتخفرالة المتنفزلة متمنى مرة والمتنفزلة متمنى مرة والمتنفزلة المتنفزلة متمنى مرة والمتنفزلة والمتنفلة والمتنفلة

بىلەن بىرخە چەنەتى، كۆلىرۇن، ئاز كۆلىۋن، كۆپ يىغلىستۇن (580)، ئەگەر اللە سېنى، رقەرۇ ملىس (خۇلە) لىرىنىڭ جازاسى ئۇچۇن، ئاز كۆلىۋن، كۆپ يىغلىستۇن (580)، ئەگەر اللە سېنى (تەبۇك غازىتىدىن) قايتۇرۇپ (ئۆزرىسىز قېلىپ قالغان مۇناپىقلاردىن) بىر تۈركىۋىنىڭ يېينىغا ئېلىپ بارسا، ئۆلار (ئەككىنچى بىر غازاتقا) چىقباڭلار، ھەرگىز مەن بىلەن بىللە چىقىپ ئۇرۇش قىلماڭلار، ھەرگىز مەن بىلەن بىللە چىقىپ ئۇرۇش قىلماڭلار، شەرىدىن ئىزلىلار، كىچىك بالىلار) بىلەن ئولتۇرۇشقا رازى بولدۇڭلارە ئەمدى (غازاتقا چىقباي) قېلىپ قالغۇچىلار (يەنى ئاياللار، كىچىك بالىلار) بىلەن ئولتۇرۇڭدى ئەمدى (غازاتقا چىقباي) قېلىپ قالغۇچىلار (يەنى ئاياللار، كىچىك بالىلار) بىلەن ئولتۇرۇڭدى ئۇمۇرمىگىن، (دەپنە قىلىش، زىيارەت ياكى دۇئا ئۇچۇن) ئۇنىڭ قەبىرىسى ئۇستىدىپ چۇشۇرمىگىن، (دەپنە قىلىش، زىيارەت ياكى دۇئا ئۇچۇن) ئۇنىڭ قەبىرىسى ئۇستىدىپ ئۆرۈمىشىن ئىزلار ياسىق ھالىتى بېلەن ئولارنىڭ قاپىر پېتى جان ئىۋزۇشىنى بىلەن ئىۋلارنىڭ كاپىر پېتى جان ئىۋزۇشىنى ئىلەردە قىلىدۇرۇشىسىزى، ئۇلارنىڭ كاپىر پېتى جان ئىۋزۇشىنى ئىسادە ئىلىدىلىدە، ئۇلارنىڭ كاپىر پېتى جان ئىۋزۇشىنى بىلەن ئىينىڭلار ۋە اللەنىڭ پەيغەمبىرى بىلەن ئېيتىڭلار ۋە اللەنىڭ پەيغەمبىرى بىلەن ئېيلىرىدى قېلىنىڭ ئارىسىدىكى مالىدارلار چىقىدىن (غازاتىتىن قىبلىپ قىلىشقا) رۇخىسەت سورايىدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى مالىدارلار چىقىيا، ئۇزىلىرىدە بىلىدە بولايىلىي دەيدۇرگەڭ.

تضرابان يكونواسترالقواليد وظيم من فلويهم من من منوا به من منه و المنافعة ا

ئۇلار ئۆيلىرىدە قالغۇچىلار (يىنى ئاياللار، كېسەلـ لەر ۋە ئاجسزلار) بىلەن بىللە بولۇشقا رازى بولدى، ئۇلارنىڭ دىللىرى پېچەتلەنـدى. ئۇنىڭ ئۇچىۋن، ئۇلار (جىھادتىكى پەيغەمبەرگە ئىتائەت قىلىئتىن كېلىددىغان بەختنى) چۈشەنـمەيدۇ⁽⁷⁸⁾. ئېيتقانـلار ماللىرى بىلەن، جانلىرى بىلەن بىلە ئىبان ئېيتقانـلار ماللىرى بىلەن، جانلىرى بىلەن بىلە ئىبان قىلدى، ئەنە ئۇلار (ئىككىلا دۇنيانىڭ) ياخىشلىقـ لىرىغا نائىل بولىدۇ، ئەنە ئۇلار مەقسەتكە يەتكۇرچىلەردۇر⁽⁷⁸⁾. اللە ئۇلارغا ئاستىدىن ئۆسـتەڭلار چىلەردۇر⁽⁷⁸⁾. اللە ئۇلارغا ئاستىدىن ئۆسـتەڭلار ئېلەردىن ئۆرەدىغان جەنـنەتلەرنى تىيارلىدى. ئۇلار غالىردىن ئۆزرە بايان قىلغۇچىلار (جىھادقا چىقىاسـلىنى لىرىغالىلىرى، ئۇلار ئىلىقىلار (جىھادقا چىقىاسـلىنىڭ) رۇخسەت سوراپ كەلـدى. (ئىمانـنى دەۋا

قىلىپ) اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە يالغانچىلىق قىلغانلار جىهادقا چىقمىدى (يەنى ئەئرابىلاردىن يەنە بىر تۈركۈمى جىهادقىمۇ چىقمىدى، ئۆزرە بايان قىلىپسۇ كەلمىسدى). ئۇلاردىن كاپىر
بولغانلار قاتىتىق ئازابىقا دۇچار بولسدۇ⁽⁹⁰⁰). ئاجسىزلار (يەنى ياشانغان بوۋايىلار)، كېسەللەر،
(جىهادقا چىقىسا گۇناھ بولىلىيدۇ، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ئەيبىلەشىكە يول يوقىتۇر، اللە
جىهادقا چىقىسا گۇناھ بولىلىيدۇ، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ئەيبىلەشىكە يول يوقىتۇر، اللە
مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر(190). يەنە مۇنىداق كىشىلەرنىسۇ ئەيبىلەشىكە يول
يوقتۇركى، ئۇلار (جىهادقا چىقشى ئۇچۇن) سەندىن ئۇلاغ سوراپ كەلىگەنىدە، (ئۇلارغا سەن)
ھەبنىڭ سىلەرنى تەمىنلەيدىغان ئۇلاغلىرىم يوق» دېدىلقا؟ ئۇلار (جىهادقا چىقشقا) سەرپ قىلىد
دىغان نەرسە تاپالىخانلىقلىرى ئۇچۇن غەمكىن، كۆزلىرىدىن ياش تۆككەن ھالدا قايتىشتى(1900).
ئۆزلىرى باي تۇرۇپ، (جىهادقا چىقباسلىققا) رۇخسەت سورىغانىلار ئەيىبىلىنىشى كېرەك، ئۇلار
(جىهادقا چىقىمغان ئاياللار، كېسەللەر، ئاجىزلار) بىلەن بىللە بولۇشقا رازى بولدى، اللە ئۇلار(جىهادقا چىقىمغان ئاياللار، كېسەللەر، ئاجىزلار) بىلەن بىللە بولۇشقا رازى بولدى، اللە ئۇلارزىلىلىدىنى پېچەتلىسۇەتتى، (شۇنىڭ ئىچۇن) ئۇلار (اللەنىڭ ئەمرسنى) بىلىمەيدۇ(190)

(گون برىنچى پارە)

ئۇلارنىڭ يېنىخا (يەنى مەدىنىگە تەبۇك غازىتىدىن) قايتىپ كەلگەن چېشخىلاردا، ئۇلار سىلەرگە (غازاتتىن قېلىپ قالغانلىقلىرى توغرىسىدا) ئۆزرە بايان قىلىدۇ، (ئى مۇمەسەدا) ئۆلارغا، «ئۆزرە بايان قىلماڭلار، سىلەرنىڭ (سۆزۇڭلارغا) ئىشەد- (ۋە دىلىگىلاردىكى مۇناپىقىلىقنى) بىزگە خەۋەر قىلدى، الله ۋە ئۇنىڭ پەيىغەمبىرى سىلەرنىڭ (بۇنىڭدىن كېيىنكى) ئەمەلىڭىلارنى كۆرۈپ تۆرسەۋ (مۇناپىقلىقىتىن تەۋبە قىلامسىلەر؟ ياكى ئۇلىنىڭلاردىن كېيىنى)، ئائىدەن كېيىن (يەنى ئۇلىنىڭلاردىن كېيىنى)، ئائىدەن كېيىن (يەنى ئۇلىنىڭلاردىن كېيىنى)، يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا ئىشلارنى بىلگۈچى (اللە) نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇ- ئىلىرىنى ئىللاردىن كېيىن (يەنى ئىشلارنى بىلگۈچى (اللە) نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇ- ئىلىرىنى قىلىرىنى ئىللاردىن كېيىن (يەنى ئىلىرىنى قىلىرىنى قىلىرىنى ئىللارنى بىلگۈچى (اللە) نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇ-

يَعْتَهٰ وَدُوْلِ الْمُؤْمِنِ الْمُوْلِ الْمَالِيَةُ الْمُؤْمِنِ اللَّمْ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ اللَّمْ الْمُؤْمِنِ اللَّمْ الْمُؤْمِنِ اللَّمْ الْمُؤْمِنِ اللَّمْ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ اللَّمْ اللَّمْ اللَّمْ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ اللَّمْ اللَّمْ اللَّهُ مُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِي الْمُومِ الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي الْمُو

ئېيتىپ بېرىدۇي دېگىن(190). ئۇلار (يەنى مۇنايىقىلار)نىڭ يېنىخا قايتىپ بارغىنىڭلاردا، ئۇلار سىلەرنىڭ ئۇلارنى ئەيىبلىمەسلىكىڭلار ئۇچۇن (يالغان ئۆزرىلەر بايان قىلىپ)، اللە بىلەن قەسەم قىلىدۇ، ئۇلاردىن يۇز ئۆرۈڭلار (يەنى ئۇلار بىلەن سۆزلەشبەڭلار ۋە سالاملاشباڭلار)، ئۇلار مەقىقەتەن ئىجىستۇرە قىلىمىلىرىنىڭ جازاسى ئۇچۇن ئۇلارنىڭ بارىدىغان جايى جەھەننەمدۇر⁽⁵⁵⁾، سىلەرنىڭ وازىلىقىڭلارغا ئېرىشىش ئۇچۈن، ئۇلار سىلەرگە قەسەم ئىچىپ بېرىندۇ، سىلەر ئۇلاردىنى رازى بولساڭلار (بۇ ئۇلارغا پايدا بەرمەيدۇ)، چۇنكى الله پاسىق قەۋمدىن رازى بولمايدۇ¹⁹⁰، ئەئرا-بىلارنىڭ كۇفرى ۋە مۇناپىقلىقى تېخىبۇ زىيادىدۇرە اللە پەيغەمبىرىيگە نازىل قىلغان شەرىيگەت تُعمَّامليريني بيليهسليكنه تؤلار تُهاف لاينقيتور، الله (مهخلوقاتينياف تُعمُواليني) بيلگوچسدور، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر⁽⁷⁷⁾، ئەئرابىلاردىن بەزىلىرى (اللە يولىدا) بەرگەن نەرسىلىرىنى جەرىمانە ھېسابلايدۇ، سىلەرنىڭ ھادىسىگە ئۇچرىشىڭلارنى كۆتىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى ھالاكەتكە ئۇچرىسۇن، اللە (ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچى، (ئىشلىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر¹⁸⁶³، ئەئرابسلارنىڭ بەزىلىرى اللەغا ۋە ئاخىرەت كۇنسگە ئىسان ئېيتىدۇ، راللە يولىدا) بەر_ گەن نەرسىلىرىنى الله غا يېقىن بولۇشنىڭ ۋە يەيخەسبەرنىڭ دۇئاسىغا ئېرىشىشىنىڭ ۋاسىتىسى قىلىدۇ، ئۇلار بۇ ئارقىلىق راستىلا اللەغا بولغان يىسقىشلىقىقا ئېردى شىدۇ، اللە ئۇلارنى ئىۆزىنىڭ رەھىمىتى دائىرىسگە كىرگىۋزىدۇ، اللە ھەقىقەتەن رھىۋمىن بەنىدىلىرىگە) ناھايىمىتى مەغىپىرەت قىلىغىۋچىدۇرە (ئۇلارغا) تولىمۇ مېھرىيبائىدۇر (1990). وَالنَّهُ وَنُ الْكُوْنِ مِنَ الْمُهِمِينَ وَالْاَصْارِ وَالْوَيْنَ الْمُهُمُّ وَمُوْلِمُ الْوَالْوَيْنَ الْمُعْلَمُ وَمُولِمُ الْمُهُمُّ وَمُولِمُ الْمُؤْمِنُ وَالْوَصَارِ وَالْوَيْنَ مَهِمُ وَمُنْ الْمُعْلَمُ وَمُولِمُ الْمُؤْمِنُ وَمَنْ الْمُفْلِمُ الْمُعْلَمُ وَمُعْلِمُ الْمُعْلَمُ وَمَعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَمَعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَمَعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَمَعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَمَعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَمَعْلَمُ وَمِنْ الْمُعْلِمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمِنْ الْمُعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمِنْ الْمُعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلِمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمَعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ ومِنْ الْمُعْلِمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلِمُ وَمِعْلِمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمِعْلَمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلَمُ وَمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَعِلْمُ مُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعْلِمُ وَمُعِلْمُ وَمُعْلِمُ و

ھەمبىدىن ئىلگىرى ئىمان ئېيىتقان مۇھاجىـرلار ۋە تهنسارلاودسن باخشطيق قبلسش ببلهن تؤلارغا ئەگەشىكەنىلەر ريەنى تابىئىنىلار ۋە قىيامەتىكىچە تؤلارنىڭ يولىدا ماڭغانلار)دىن الله رازى بولدى، ئۇلارمۇ اللەدىسى مەسئۇن بولىدى. اللە ئۇلارغا ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەنئەتلەرنى تەييارلىدى، ئۇلار جەنئەتتە مەڭگۇ قالىدۇ، بۇ چوڭ بەختتۇر(١٥٥٠)، ئەتراپىڭلاردا ئەئرابىلاردىن مۇناپىق لار بار، مەدىنە ئاھالىسىدىنىمۇ مۇناپىقلىقتا جىڭ تۇرغانلار بارە ئۇلارنى سەن بىلمەيسىەن، بىز بىلىـ مىز، ئۇلارنى ئىككى قىبتىم ريەنى دۇنىيادا قەتل قىلىش ۋە ئەسىر ئېلىش بىلەن، ئۆلكەنىدە كۆر ثارابي بىلەن) جازالايمىز. ئاندىن ئۇلار (ئاخىرەتتە) چىوڭ ئازابىغا (يەنى دوزاخ ئازابىغا) قايىتۇرۇ_ لىدۇ(1915)، يەنە بىر قىسم كىشىلەر گۇناھىلىرىنى ئبتىراب قىلدى (يەنى باشقىلارغا ئوخشاش جىھادقا چىقىىغانلىقىغا يالىغان ئىۆزرە ئېيتىمىسدى). ئۇلار

ياخشى النشقا بامان النشني كاربلاشتؤرؤب قوينديء اللمنباق الؤلارنباق الدوبسني قوبؤل قبلنشي ئۇمىدلىكىتۇر، 1 للە ھەقلىقىەتەن (تىدۋبە قىلىغۇچلىلارنى) ھەغپىرەت قىلغىۋچلىدۇر، ناھايىتى مېهرىباقدۇر ⁽¹⁰⁰2). (ئى مۇھەممەد!) ئۇلارنىڭ ماللىرىنىڭ بىر قىسمىنى سەدىقە ھېسابىدا ئالغىنكى، ئۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى گۇناھلىرىدىن پاكلىغايسەن ۋە (ياخشىلىقلىرىنى) كۆپەيتىكەيسىەن، ئۇلارغا دۇئا قىلىغىن، شۇبىھىسىزكى، سېنىڭ دۇئايىناڭ ئۇلارغا خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ، اللە ئۇلارنىڭ (سىرزىنى) ئاڭىلاپ تۇرغۇچىي، (نىيەتىلىرىنى) بىلىپ تۇر غۇچىدۇر(1985). ئۇلار ريەنى تەۋبە قىلغۇچىلار) اللەنىڭ ئۆز بەندىلىرىينىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىدىخائىلىقىنى، (خالىس نىيەتىلىك كىشىلەرنىڭ) سەدىقىسىنى قوبۇل قىلىدى غائبلىقىنى ۋە اللهنىڭ تىمۋېسنى بەكىمۇ قوبۇل قىلىدىسغانىلىقىنى، ناھايىتى ھېھرىبان ئىكەنلىكىنى بىلىمەمىدۇ؟(1847) (ئۇلارغا) ئېيتىقىنىكى، «(خالىخان) ئەمەلىلەرنى قىلىگىلار، قىلغان ئەمەلىڭلارنى الله ، الله نىڭ يەپخەمبىرى ۋە مىزمىنىلەر كىزرۇپ تۇرىدۇ، يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا (نەرسىلەرنى) بىلىگۇچىي (الله)نىڭ دەرگىاھىسغا قايستۇرۇلىسىلەر، الله قىلمىشىڭلارنى سىلەرگە خەۋەر قىلىدۇچ⁽¹⁰⁵⁾، يەنە بىر قىسىم (جىسھادقا چىقىمىخان) كشله (نباقة ثبشي) الله نباقة تعمركه فالدؤر ولدي، الله يا تُؤلارني (تبهؤبه قبليمسا) جازالايىدۇ، يا ئۇلارنى تىدۋېكە مۇۋەيىيەق قىلىدۇ (ۋە مەغىيىسرەت قىلىدۇ). اللە ئۇلارنى ريەنى ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر، ھېكبەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر⁽¹⁰⁶⁾، بەزى كىشسلەر مىزمىنلەرگە زىيان يەتكۈزۈش، كۈنىرىنى كىۋچەيىتش، مۆمىنلەرنىڭ ئارسىسنى پارچىلاش، اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە قارشى تۈرغان ئادەم (يەنى ئەبۇئامىر راھىسب)نىڭ كېلىشىنى كۆتۈش مەقستىدە مەسجىد بىنا قىلدى. ئۇلار: «بىز پەقەت ياخشىلىقنىلا ئىرادە قىلدۇق» ئۇلار: «بىز پەقەت ياخشىلىقنىلا ئىرادە قىلدۇق» بېرىدۇكى، ئۇلار شەك-شۇبهىسىز يالغانچىلار- دۆرخىكى، ئۇلار شەك-شۇبهىسىز يالغانچىلار بىرىنچى كۈنىدىن تارتىپلا تەقۋا ئاساسىغا قۇرۇلغان مەسجىد ھەقىقەتەن سېنىڭ ئاماز ئوقۇشۇڭىغا ئەڭ مەسجىد ھەقىقەتەن سېنىڭ ئاماز ئوقۇشۇڭىغا ئەڭ لايىقىتۇر، ئۇنىڭدا (گۇناھلاردىسى) پاك بولۇشنى سۆيىدىخان كىشسلەر بار، اللە (ئىچكى ۋە تاشقى مېدىدىنى) پاك بولۇشنى جەھەتتىن) پاك بولۇشنى دوست تۇنىدۇ(1000).

وَالَوْيَنَ الْتَفَخُواسَهِ الْهِمَارِ الْوَكُمُوّا وَقَلْمَ فِيقَا اَبْنِينَ الْتَفْهِدِينَ وَالْمَهُ وَالْمُوَ الْمُوْلِيدِينَ وَالْمُهُ وَالْمُوْلِينَ الْمُولِينَ الْمُولِينَ وَالْمُهُ يَعْمَمُ الْوَلْمُوْلِينَ وَالْمُهُ وَالْمُهُ يَعْمَمُ الْوَلْمُونِينَ وَالْمُهُ يَعْمَمُ الْوَلْمُونِينَ لَكُوْلِينَ وَالْمُهُ يَعْمَمُ الْمُولِينَ وَالْمُهُ يَعْمَمُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهُ يَعْمَمُ اللّهُ وَالْمُهُ وَاللّهُ وَلِمَا اللّهُ وَاللّهُ وَالْمُؤْلِلُهُ وَاللّهُ ولَا لَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَاللّهُ وَلَا لَا لَاللّهُ وَلَا لَاللّهُ وَلَاللّهُ وَلَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَلَا لَاللّهُ وَلَاللّهُ وَلَاللّهُ وَلَا لَا فَاللّهُ وَلَل

(دىنىنىڭ) بىناسىنى اللەنىڭ تەقۋادارلىقىي ۋە رازىلىقىي ئاساسىغا قۇرغان ئادەم ياخشىمۇ ياكىي ئۇنى يىنقىلاي دەپ قالىغان يارنىڭ كىسرۋىكىگە قۇرۇپ، ئۆزىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە دوزاخ ئوتىغا ئۆرۈلۈپ چىۇشكەن ئادەم ياخشىمۇ؟ الله زالىم كەچە، ئۇلارنىڭ يارەكلىرى پارەپارە بولۇپ ئۆلىمىكىچە، ئۇلارنىڭ يارەپارە بولۇپ ئۆلىمىكىچە، ئۇلارنىڭ يارەپارە بولۇپ ئۆلىمىكىچە، ئۇلارنىڭ سالغان مەسجىدى (يەنى مەسجىدى زەرار) دىللىرىدىكى كۇمان (مۇناپىقلىق)نىڭ يىلتىزى بولۇپ قېلىۋېدورە الله (مۇناپىقلىق)نىڭ ئەمۇالىنى) بىلىسىپ تۇرغۇچىدۇرە (ئۇلارنىڭ يامان نىيتىكە ئاساسەن، ئۇلارنى جازالاشتا) مېكىمت بىلەن ئىش قىلىغۇچىدۇرە شۇبهىسىزكى، اللە مىقىنىلەردىن ئۇلارنىڭ جانىلىرىنى، مالىلىرىنى ئۇلارغا جەنىنەتىنى بېرىپ سېتىدۇالىدى. ئۇلار اللەنىڭ يولىدا ئۇرۇش قىلىپ (دۇشىمەلىلەرنى) ئۆلتۇرىدۇ ۋە ئۆلتۈرۈلدۇ (يەنى دۇشەدلەر بىلەن جىھاد قىلىپ ئېھىت بولىدۇ)، (جىسھاد قىلىغۇچىلارغا جەلنەتنى ۋەدە قىلىش) تەۋراتىتا، ئىنجىلدا ۋە قۇرئانىدا زىكرى قىلىنىغان (اللەنىڭ) راست ۋەدىسىدۇر، ۋەدىسىگە اللەدىنىمۇ بەك ۋاپا قىلىغۇچىي كىم بار؟ (يەنى اللەدىنىمۇ ئاپادالى ئەھەدى يوق) قىلىغان بۇ سوداگىلاردىن خىۋال بولۇڭلار، بۇ زور مۇۋەپىمەقسىمەتىتۇرلالگا.

اَلِكَمَا يُونَ الْعِيدُونَ الْحِيدُونَ السَّايِحُونَ الرَّاعُونَ الرَّاعُونَ المجدُونَ الْزِمِرُونَ بِالْمَعُرُونِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُثَّكِّرِ وْكَانْوَا أُولِيَ قُرُ فِي مِنْ بَعْدِمَا تَبَيِّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَحْمُنُ الْجَعِيْدِ@وَمَاكَانَ اسْتِغْفَازُ إِبْوْهِيْرَ لِأَيْدِ فَوْعِدَةٍ وَعَدَمَا إِيَّاهُ ۚ قَلْمَا تَمَيِّنَ لَهُ ٱلَّهُ عَدُوًّ لِلهِ تَبَرَّأُومِنُهُ إِنَّ إِبْرُهِمِيمَ لِأَوَّاهُ حَلِيَّةً ﴿ وَمَا كَانَ اللَّهُ ليُضاً وَمَانِعِنَا ذُهَا لَهُ حَتَّى يُسَبِّنَ لَهُ عُمَّا مِنْعَفُونَ إِنَّ اللَّهُ بِكُلِّ شُيٌّ عَلِيْمُ اللَّهِ لَهُ مُلْكُ السَّنات وَالْأَرْضِ ثِنْعَى وَيُعِينُ وَمَالَحُتُم مِنْ دُونِ اللهِ مِنْ قَلِقَ وَلا نَصِينُ والمَّدُ ثَابَ اللهُ عَلَى قِي وَالْمُهُمِينِينَ وَالْأَنْصَادِ الَّذِينَ الشَّمَعُونُ فَي الْمُسُرَةِ مِنَ بَعُدِما كَاذَ يَزِيْعُ قُلُوبُ فَرِيْق

(كۇناملىرىدىن) تەۋبە قىلغۇچىلار، (ئىخلاس بىلەن) ئىبادەت قىلىغىۋچىسلار، (الله غا) ھەمىدۇسانا ئېيتىقۇچسىلار، روزا تۇتىقىۋچسىلار، رۇكۇ قىلىغۇ-چىلار، سەجىدە قىلىغۇچىلار، ياخىشى ئىشىلارغا دەۋەت قىلىپ، يامان ئىشىلاردىسى توسىقىۋ-جسلار، الله نباق به لكسلس سلرسكه رسئايه قىلغۇچسلار (يەنى الله نىڭ بېكىتكەن يەرزلسرىنى ئادا قىلىپ، نەھىيى قىلىغان ئىشلىرىدىن يانغۇچىلار ھەم ئەھىلى جەننەتىتۇر)؛ مۆسىلەرگە (جەنىنەت بىلەن) خىۋش خەۋەر بەرگىسن(١١١٥)، يىدىخەمىبەرگە ۋە مىۋمىنىلەرگە مۇشىرىكىلارنىڭ ثعملى دوزاخ ثبكه نلبكي ثبيتيق معاؤم بولغانيدين كبيين، مؤشرىكىلار ئۇلارنىڭ تۇغىقىنى بولغان تعقديرديمؤه تؤلارغا معضيسرها تعلعب قبلسش

دۇرۇس ئەمەس(⁽¹¹³). ئىببراھىيىنىڭ ئاتىسىغا مەغىيىيرەت تەلەپ قىلىشى ئۇنىڭىغا سُلَكُسرى قسلتان ۋەدىسىنى ئورۇنىلاش ئىۇچىۇن ئىندى. ئۇنىڭتا ئاتىسىنىڭ اللّەنىڭ دۇشىمىنى ئىكەنىلىكى ئېنىق مەلۇم بولغانىدىن كېيىىن، ئۇ ئاتىسى بىلەن ئادا-جۇدا بولىدى. ئىبىراھىمىم بولسا ھەقسقىەتەن كۆپ ئاھ جەكىگىۇچىي (يەنى كىۆڭىلى يۇمىشاق)، (يەتكەن ئەزىيەتىلەرگە) چىدامىلىق ئىدى(114). الله بىرەر قەۋمىنى ھىدايەت قىلىغانىدىن كبيس، ئۇلار ساقىلىنىشقا تېگىشىلىك ئىشىلارنى بايان قسلىماى تۇرۇپ، ئۇلارنى گۇمىرام قىلماپىدۇ (يەنى گۇمراھىلىقىقا ھىۆكىۋم قىلىمايىدۇ)، اللە ھەقىقەتەن ھەر نەرسىنى بىلسپ تۇرغۇچىدۇر(116)، شۇبھىسىزكى، ئاسىمانىنىڭ ۋە زېسىنىنىڭ يادىشاھىلىقى اللەغا خاسىتۇر، الله (ئۆلۈكنى) تىرىلدۈرىدۇ، (تىرىكنى) ئۆلتۈرىدۇ، سلەرگە الله دىسن باشقا ھېچ دوست ۋە مەدەتكار يوق(116). الله مەقسقەتەن پەيغەمبەرنىڭ ۋە ئۇنىڭغا قىيىنچىلىق پەيتسدە ئەگەشكەن مؤماجىرلار ۋە ئەنسارلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلدى. (ئەينى زامانىدا) ئۇلارنىڭ ئارىسدىكى بىر تۇركۇم كىشىلەرنىڭ دىللىرى ھەقتىن بۇرۇلۇپ كېستىشىكە تاس قالىغانىدىن كېسىسن، الله ئۇلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلدى. اللە ئۇلارغا تولىمۇ مەرھەمەتلىك، ناھايىتى مېھرىباندۇر⁽¹¹⁷⁾،

وَمَل الشَلْقُ الدِينَ خَلَفًا حَنْى إِذَا مَا اَفْتَ عَلَيْهُمُ الْأَنْضُ مِعَلَيْهُمُ الْأَنْضُ مِعَلَيْهُمُ الْأَنْفُ مِعَارَفُ عَلَيْهُمُ الْأَنْفُ مِعَارَفُ عَلَيْهُمُ الْمَنْفُ وَكُمُواْ اللَّهِ الْمُوَّانِ مَنْهُمُ النَّهُمُ وَكَفَّوْ اللَّهِ الْمُعَالِقُ اللَّهِ الْمُعَالِقُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ مَنْ الْعُنْوَ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الْمُؤْلِلُونَ اللَّهُ الْمُعْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُعْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُعْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُعْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ اللَّهُ

جىهادقا چىقىسخان ئۈچ كىشىنىڭ تىمۋىسىنىغۇ اللە قوبۇل قىلىدى. شۇنىچە كەڭ زېيىن ئۇلارغا تار تۇيۇلخان، ئۇلارنىڭ جانىلىرى سىقىلىخان، ئۇلار اللەغا تىمۋىيە قىسلىماي تۇرۇپ اللەنىڭ خەزىپىدىن قۇتۇلۇش مۇمكىن ئەمەسلىكىگە ئىشەنكەن ئىسدى. ئائىدىن ئۇلارنىڭ تەۋبە قىلغۇر چىلاردىن بولۇشى ئىۋچىۋن، اللە ئۇلارنى تەۋبىك قىلغۇچىدۇر، (بەنىدىلىرىگە) ناھايستى مېھىرى چانىدۇر(1812). ئى مىۋمنىلەر! اللەدىن قورقۇڭلار، راستىچىلىلار بىلەن بىلىلە بولۇڭىلار(1813). مەدىنە ئاھالىسى ۋە ئۇلارنىڭ ئەتىراپىدىكى ئەثرا-يىلارنىڭ رەسۇلۇلىلا بىلەن جىسادقا بىللە چىقباي قېلىپ قېلىنىش، ئىرزلىرىدىنىڭ ئارامىي بىلەنىلا

بولۇپ، جاپادا رەسۇلۇلىلا بىلەن بىللە بولىياسلىقىي توغىرا ئەمەس ئىدى. بۇ (يەنى ئۇلارنى جىھادقا چىقىياي قېلىسىتىن مەنىئىي قىلىشى) ئۇنىڭ ئۇچىۋلىكى، ئۇلار ئالەنىڭ يولىدا ئۆچىرىنان ئۆسسۇزلۇق، تارتىقان جاپاسۇشەققەت ۋە ئاچىلىق، ئۇلارنىڭ كاپسرلارنى خاپىلىقىقا سالىدىنان مەربىر قەدىسى، دۇشىيەنىلەر ئىۋستىدىن ئېرىشكەن (ئۇلارنى ئىۆلىتىۋرۇش، ئەسىر ئېلىش، مەغلۇپ قىلىش قاتارلىق) مەربىر نەرسىسى ئۇلۇرنى ئىرقىنىڭ ئەلىرۇ، ئۇلارغا ياخىئىسلىق (يەنى ساۋاب) يېزىلىدۇ، اللە ئەلۇ،تتە ئۇچۇن (اللەنىڭ ئەلىرىدا) مەيىلى كىچىك بولىسۇن يىكىار قىلىرۇ، تىمەيدۇنىڭ، ئۇلارنىڭ (اللەنىڭ بولسۇن، سەرپ قىلىغان ئەرسىسى ۋە جېھاد ئىۋچۇن باسقان مەربىر مۇساپىسى ئۇلارنىڭ قىلىغان ئەمەللىرىگە ئەڭ ياخشى مۇكاپات بېرىش يۈزىسىدىن ئۇلارغاڭ ھەمسىسىنىڭ جىھادقا چىقشى لايىق ئەمەس ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى مەربىر جامائىدىن يەنە بىر تۇركۇس دىنىي ئالىم بولۇپ، ئۇلارقەۋمىنىڭ قېشىغا قايتقاندىن كېيىن، قەۋمىنىڭ اللەدىن قورقۇشى بىر تۇركۇس دىنىي ئالىم بولۇپ، ئۇلارقەۋمىنىڭ قېشىغا قايتقاندىن كېيىن، قەۋمىنىڭ اللەدىن قورقۇشى ئۇچۇن، ئۇلارنىڭ ئىلىم تەلەپ قىلىشقا) جىقىسىدى ئەرىلىدىلىڭ ئىلىمىدىكى مەربىر جامائىدىن يەنە ئۇچۇن، ئۇلارنىڭ تىلىمىدىكى مەربىر جامائىدىن يەنە ئورقۇشى

كَانْهَا الذين امْتُوا قَالَمُ الْدِينَ يَلْوَقَهُمْ مِنْ الْمُعْلَقِينَ وَالْمَعْلَقِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلِقِينَ اللهُ مَعْلَقِينَ وَالْمَعْلَقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقَا اللهُ مَعْلَقَ اللهُ اللهُ

ئى مۆمىنلەر! سىلەر ئۆزەڭلارغا يېقىن جايىدىكى كايىرلار بىلەن ئۇرۇش قىلىڭلار (يەنى سىلەرگە خەتەر بولماسلىق ئۇچلۇن، ئالىدى بىلەن ئەتىرال يىڭلاردىكى كۇفغارلارنى ئۇجۇقتۇرۇڭلار) ، سىلەرنى ئۇلار قاتتىق ھېس قىلسۇن ريەنى ئۇرۇش ئۇستىدە تؤلارغا قاتستىق قول بولۇڭسلار، ئۇلارغا ئسچىڭسلار ئافىرسىسۇن)، بىلىڭلاركىي، اللە تەقۋادارلار بىلەن بىللىدۇر ريەنى اللە تەقىۋادارلارغا مەدەتىكاردۇر) (329)، (قۇر ئالىدىسى) بىسرەر سلى مازىل قىلىنساء ئۇلار ريەنى مۇنايىقىلار)نىڭ ئارىسىدا (مەسخىرە قىلىش يىۋزىسىدىن): «بۇ (يەنى سۇرە) قايسىڭىلارنىڭ ئىمانىنى كۈچەيتىتى» دەيدىغانلار بار، مۆمىنلەرگە كېلسدىسغان بولساق، رهەر سۇرىدە يېڭى دەلىل ئىسپاتلار بولغانلىقى ئۇچىۋن) بۇ (يەنى سۇرە) ئۇلارنىڭ ئىسانستى كؤجه يتبتنيء ثؤلان وسؤرينياق نازسل بولؤشب دىن) خۇشال بولىدۇ(124)، دىلىلىرىندا كېسەل

بارلار (يەنى ئۇلار مۇناپىقىلار)غا كېسلىدىخان بولساق، بۇ (سۇرە) ئۇلارنىڭ كۇفىرىغا كۇفىرى قوشتى (يەنى ئۇلار مۇناپىقلىقتا تېخسۇ ئەزۋەيلىدى، تېخسۇ گۇمراھىلاشتى)، ئۇلار كاپىر پېتى ئۆلدى(كائىر ئۆلدى(كائىر ئۆلار ئۆللىرىنىڭ ھەر يىلى بىر قېتىم ياكىي ئىكى قېتىم سىنىلىدىغانلىقىنى ئۆلدى ئۇلار تۆرلىرىنىڭ بىلىمەدۇ؟ ئالدىن ئۇلار تەۋبە قىلمايدۇ (يەنى نىغاقىتىن قايسىايىدۇ)، ئىبرەتسۇ ئالسايىدۇ(كەكا، (ئۇلار پەيمەسىلامنىڭ ھۇزۇرىدىكى چافىدا، ئۇلارنىڭ ئەيىبىنى ئاچىدىنىغان قۇرئاندىن) بىلىمەدۇ بىرەر سۇرە نازىل قىلىنىا، ئۇلار بىر بىرىگە قارىشىپ: «سىلەرنى بىرەرسى كىۆرۈپ قالارمۇ» بىرەر سۇرە نازىل قىلىنىا، ئۇلار بىر بىرىرىگە قارىشىپ: «سىلەرنى بىرەرسى كىۆرۈپ قالارمۇ» دەپلىرىنى ئۆزگەرتىۋەتتۇ، ئۇلار (ھەقىقەتنى) چۇشەنمەس قەۋم بولغانلىقى ئۇچۇن، اللە ئۇلارنىڭ دىللىرىنى ئۆزگەرتىۋەتتى ئۆللىرىنى ئېزىلىرىنىڭ كۆلپەت چېكىشگىلار ئۇنىڭغا ئېخسر تۇيۇلىدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ بېيىغەمبەر كەلدى. سىلەرنىڭ كۆلپەت چېكىشگىلار ئۇنىڭغا ئېخسر تۇيۇلىدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ دۇسىدى كىۆيۈسەندۇر، ئۇنىگغا ئېۋەچاندۇر(ئەكا، (ئى قىلىدىم، ئالمە ماڭا كۇپايە قىلىدىدى ئاللەغا يېلىلىدىدىن ئىۋسىد كىۋىمەيدىن ئىۋسىد كىۋىمەيدىن ئوسىد كىۋىمەيدىن ئوسىد كىۋتىمەيدىن ئىۋسىد كىۋتىمەيدىدىن ئىۋسىد كىۋىمەيدىدىن ئىۋسىد كىۋتىمەيدىدىن ئوسىد كىۋتىمەيدىدىن ئىۋسىد كىۋتىمەيدىدىن ئوسىد كىۋتىمەيدىدىن ئىۋسىد كىۋتىمەيدىدىن ئىۋسىدىدىن ئىۋسىد كىۋتىمەيدىدىن ئىۋسىد كىۋتىمەيدىن ئىۋسىدىن ئولىدىدىن ئىۋسىدىدىن ئىۋسىدىدىن ئىۋسىدىدىن ئىرىدىدىن ئولىشىدىدىن ئىۋسىدىدىن ئولىرۇدى دېڭلىرىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىنىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىگىلىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدىدىن ئولىدىدىدى ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدى ئولىدىدىدىدى ئولىدىدىدىن ئولىدىدىدىدىدى ئولىدىدىدى ئولىدىدى

10 ـ سؤره يۇنۇس

مەككىدە ئازىل بولغان، 109 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقىەتىلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايبەن.

ئەلنى، لام، را. بۇ، ھېكىمەتلىك كىتاب (يەنى قۇرئان) ئايەتلىرىدۇردا، ئىنسانىلارنىڭ بىرسگە (يەنى مۇھەمسەد ئەلەيسىسالامىغا)، ئىنسانلار (يەنى كاپىرلار)نى (اللە نىڭ ئازابىدىن) ئاكاھـ لانىدۇرغىن، مىۆھىسلەرگە پىەرۋەردىكارىسلىڭ دەركاھىدا (قىلىغان ياخشى ئەمەللىسىي ئۇچۇن) يۇقىرى ئورۇنغا ئېرىشىدىغانىلىقى بىلەن خۇش خەۋەر بەرگىىن، دەپ ۋەھى قىلىغانىلىقى بىلەن خۇش خۇۋەر بەرگىىن، دەپ ۋەھى قىلىغانىلىقىسىددىن ئۇلار ئەجەبلىنەمىدۇ؟ كاپسىرلار، «بۇ ھەقسقەتەن المنطقة المنط

ئاشكارا سېمىرگەردۇرى دېندى⁽²⁾، شۇيمىسىزكى، سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىنگىلار اللە دۇر، ئۇ ئاسبانلارنى، زېسىننى ئالتە كۇندە ياراتتى. ئاندىن ئەرش ئۇستىدە ئۆزىگە لايىق رمۇشتە قارار ئالدى، الله خالايىقنىڭ ئىشلىرىنى (ئۆز ھېكىستىگە مۇۋاپىق) ئىدارە قىلىپ تۇرىدۇ، (قىيامەت كۇنى) ھەرقانداق شاپائەت قىلغۇچى ئالدى بىلەن اللە نىڭ ئىزنىنى ئالىدۇ، ئەنە شۇ اللە سىلەرنىڭ يەر ــ ۋەردىگارىڭىلاردۇر، ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىڭىلار، ۋەزسنەسىھەت ئالمامسىلەر؟(8) (قىيامەت كۇنى) هدمية كلار الله نباقة دەرگاھىيغا قايتىسلەر، الله نباڭ ۋەدىسى ھەقتۇر، شۇبھىسىزكى، مەخلۇقاتىنى دەسلەپتە الله ياراتقان، (ئۇلارنى ھالاك قىلغاندىن كېيىن، قىيامەت كۇنى) ئىمان ئېيتقانلارنى ۋە ياخشى ئەمەل قىلغانلارنى ئادىللىق بىلەن مۇكاپاتلاش ئۇچۇن قايتا تىرىلدۇرىدۇ، كاپىرلارنىڭ بولسا، ئۆزلىرىنىڭ كۇفرى تۇپەيىلىدىن، (دوزاختىكى) ئىجسىلىكى قاتتىق قاينىغان سۇ بولىدۇ ھەمـ دە ئۇلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ⁽⁴⁾. اللە قۇياشنى نۇر چاچقۇچى ۋە ئاينى نۇرلۇق قىلىپ ياراتى، يىلىلارنىڭ سانسنى ۋە (ۋاقىتىلارنىڭ) ھېسابسنى بىلىشىڭىلار ئۇچۇن، ئايىغا مەنسۇسلىلەرنى (يەنى بۇرۇجىلارنى) تەيىسىن قىلىدى. اللە ئۇلارنى بىسكىار ياراتىقسنى يوق (بەلكى بىۋيىۋك ھېكىمەت ۋە زور پايىدىلىق ئىۋچىۋن ياراتىتى)، اللە ئايەتلىرىىنى (قۇدرىتى ئىسلاھىيىنى) بىلىدىغان (ۋە ئۇنىڭ ھېكىبىتىنى پىكىر قىلىدىغان) قەۋم ئىۈچىۈن تەپىسىلىي بايان قىلىدۇ⁽⁶⁾. كېيچىم بىلەن كىۇنىدۇزنىڭ نى<u>ۆۋەتىلىشىپ</u> تۇرۇشىدا، الله ئاسانىدا ۋە زېمىندا ياراتىقان شەيئىلەردە (اللەدىن) قورقسدىنان قەۋم ئۇچۈن، مەقىقەتەن، (اللەنىڭ بارلىقىنى ۋە بىرلىكىنى كۆرسىتىدىغان) نۇرغۇن ئالامەتلەر بار، 🖚. المنافق المنتخف المنافقة ومنوا بالمنها الذنبا والمنها الذنبا والمنافقة والم

شؤبهم سركسيء بنز بلهن مؤلاقات بولؤشني تُؤمند قطبهايندسفانيلار زيدني الله غا مؤلاقات بولۇشنى كۆزلىمەيدىغانلار)، دۇنيا تىرىكىچىلىكىدىن بەھرىيەن بولۇش بىلەنلا رازى بولغانلار ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئارام تايقانىلار، بىزنىڭ ئايەتىلىرىسىزدىسى غايسل بولغائلار، سائەنە شۇلارنىڭ جايى، قىل مىشلىرى تۇپەيىلىدىن، دوزاخ بولسدۇ⁽⁸⁾. شىۋېـ ھىسىزكى، ئىمان ئېيتقانلار ۋە ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلغائىلارنى يىدرۋەردىكىارى، ئۇلارنىڭ ئىسانى سەۋىۋىدىن، ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان ناز - نېمەتلىك جەنئەتلەرگە يېتەكلەيدۇ،، ئۇلارنىڭ جەنئەتتىكى دۇئاسى: «ئى رەبسېسىز، بىز سېسنى باك دەپ ئېتقاد قىلىمىزچ دېيىشتىن ئىــــــارەت، ئۇلارنىڭ جەنسنەتىتە (بىر-بىرىگە) بېرسدىخان سألامى: ﴿ (تُعملى دوزاخ چېكىۋاتىقان ئازابىتىن) ئامان بولغايسەن (يەنى ئەسسالامۇئەلەيكۇم)، دېيىش

تىن ئىجارەتىتۇر، ئۇلارنىڭ دۇئاسىنىڭ ئاخىمىرى: رجىمىمى ھەمىدۇسانا ئالەمىلەرنىڭ پەرۋەردىگارى الله غا خاستۇراچ دېيىشتىن ئىبارەتتۇر(اللەر ئەگەر الله كىشىلەر تەلەپ قىلغان يامانىلىقىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا ئۇلار تەلەپ قىلىغان ياخىشىلىقىنى ئىشقا ئاشۇرۇشىقا ئالىدىسرىىغانىدەك ئالىدىسرىسىا ئىندى، ئۇلارنىڭ ئەجىمىلى چىوقۇم يەتىكەن بولاتىتى (يەنى هالاك بولاتستى)، بنز بىلەن مۇلاقات بولۇشىنى ئىۋمىد قىلىمايىدىنغانىلارنى گۇمىراھىلىقىتا تېڭىرقاپ يۇرۇشىكە قويۇپ بېرىسىز(11). ئىشسانىغا بىرەر زىيان-زەخىيەت يەتىسە، ياتىسىدۇ، ئولىتۇرسىدۇ، تۇرسىدۇ، (ئۇنى دەيىشى قىلىشىمىزنى تىلەپ) بىزگە دۇئا قىلىدۇ؛ ئۇلارغا يەتىكەن زىيان-زەخىمەتىنى كىۆتىۋرۇۋەتىسەك، گىويا ئۇنى كىۆتىۋرۇۋېـ ششسمزنى تسلم بنزگه دؤتا قسلمسغانسده الله يامان تشنى يمنه داۋامىلاشتۇرسدۇ، ھەددىندىن ئاشقۇچسلارنىڭ قىلىمىشلىرى ئۇلارغا مۇشۇنىداق چىرايىلىق كىۆرسىتىلىدى(١٤٠). سىلەردىن ئىلگىرىكى ئۇمىمەتىلەر زۇلۇم قىىلىغانىدا ريەنى كاپىمىر بولغانىدا، گۇمىراھىلىقىتا ھەددىدىن ئاشقانىدا)، ھەقىيقەتەن ئۇلارنى ھالاك قىلىدۇق، ئۇلارغا پەيىغەمىبەرلىرى روشەن مۆجىزىلەرنى ئېلىپ كەلگەن ئىندى. ئۇلار (پەيغەمبەرلەر ئېلىپ كەلگەن مۆجىزىلەرگە) ئىنمان كەلتۇرمىدى. گۇناھكار قەۋمنى ريەنى مەككە مۇشرىكلىرىنى) شۇنىڭغا ئوخىشاش جازالايسمىزقاك. سىلەرنىڭ قانىداق قىلىدىىغانىلىقىگىلارنى كىۆرۈش ئىۇچىۇن، ئۇلارنى (يەنى ئىۆتىكەن ئۇممەتلەرنى) (ھالاك قىلغان)دىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئورنىغا سىلەرنى ئورۇنىباسار قىلىدۇق(١٥٠). ئۇلارغا بىزنىڭ روشەن ئايەتىلىرىسىز تىلاۋەت قىلىئىسا، بىزگە مۇلاقات بولۇشنى ئۇمىد قىلمايدى خانلار (يەنى قىيامەتكە ئىشەنبەيدىغانلار) ؛ «بۇنىڭدىن باشقا بىر قۇرئانىنى كەلىتۇرگىن ياكىي ئۇنى ئۆز-گەرتكىن (يەنى ئازابقا دائىس ئايەتىنى رەھىيەت ئايىتىگە ئۆزگەرت، ئىسلاملىرىسىزنى سۆكسكەنىنىڭ ئورنىغا مەدھىيىلە، ھارامنى ھالال قىل)، دەپىدۇ، دمەن ئۇنى ئۆزەمىچە ئىۆزگەرتەلىمەيىمەن، مەن يەقەت ماڭا قىلىنىغان ۋەھسىگىلا ئەمەل قىلىسمەن؛ ئەگەر مەن پەرۋەردىسگارىمىغا ئاسىيىلىق قىلىسام، ئەلۋەتتە، بۇيۇڭ كۇننىڭ ريەنى قىيامەت كۇنىنىڭ ئاز أبىدىن قورقىمەن» دېگسىن(141)، وئەگەر الله ئسراده قىلسا، سىلەرگە ئۇنى (يەنى قۇرئانىنى) تسلاۋەت قسلىباس ئسدىسم، الله مۇ ئۇنى رمەن ئارقىلىق) سىلەرگە بىلدۈرمەس ئىدى، ئاراڭىلاردا ئۇنىڭدىن (يەنى قۇرئان نازىل بولۇشتىن) ئىلىگىسرى ئۇزۇن زامان تۇردۇم، (مۆجىسز، بولغان بۇ قۇرئانىنىڭ پىمقەت اللە تەرسپىلدىن نازسل

وَلَدَّاتُمْ عَلَيْهِمْ إِلَاتُعَا يَهِنِ قَالَ الَّذِيْنَ لَارَجُوْنَ لِمَا الْحَالَمُ اللَّهِ وَالْحَالَمُ اللَّهِ وَالْحَالَمُ اللَّهِ وَالْحَالَمُ اللَّهِ وَالْحَالَمُ اللَّهِ وَالْحَالَةُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالَةُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالَةُ وَالْحَالِمُ وَلَيْكُونَ وَمَا اللَّهُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالَةُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالِمُ وَالْحَالَةُ وَالْحَلِمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْحَلِمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْحَلِمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْحَلَقِيمُ وَالْمُولِيمُ وَلَيْنَا وَلَوْلَا مُنْ الْمُنْفِيمُ وَالْمُولِيمُ وَالْمُولِيمُ وَلَيْنَا وَلَوْلَا مُنْ اللَّهُ وَالْمُولِيمُ وَالْمُولِيمُ وَلَيْنَا وَلَيْكُونُ وَمِنْ الْمُنْفِيمُ وَالْمُولِيمُ وَالْمُولِيمُ وَلَالْمُولِيمُ وَلَالِمُ وَلَالِمُ وَالْمُولِيمُ وَلَالِمُ وَالْمُولِيمُ وَلَالْمُولِيمُ وَلَالْمُولِيمُ وَلِيمُ وَالْمُولِيمُ وَلِمُولِيمُ وَلَالِمُ وَلَيْمُ وَالْمُؤْمِدُونُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَلَالِمُومُ وَالْمُؤْمِلِيمُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمُولُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِلُومُ وَالْمُؤْمِل

بولغانىلىقىنى بىلىشكە) ئەقلىڭلارنى ئىشلەتىيەمسىلەر؟» دېگىن(¹⁴⁵⁾، الله غا يالىغانىنى چاپ لمغان ياكسي الله نبك ثايه تسلرسني ثبنكار قبلنغان ثاده مدينسؤ زالسم ثادهم بارمؤ؟ كؤناهم كارلار ھەرگىنز بەختىگە ئېرىشەلىمەيدۇ⁽¹²⁾، ئۇلار اللە نى قويۇپ، ئۆزلىنرىنگە پايىدانىزىنيان يەتكۇزەلمەيدىغان نەرسىلەرگە چوقۇنىندۇ، دېۋلار (يەنى بۇتىلار) اللەنىڭ دەرگاھىندا بىزگە شاپائەت قىلغۇچىلارچ دېيىشىدۇ، ئەجەبا، ئاسبانلاردا ۋە زېمىندا بۇنسداق نەرسە (يەنى الله نىڭ شېرىكى ياكى شاپائەت قىلىغۇچى) بولۇپ، ئۇنى اللَّه بىلىيەن قېلىپ، سىلەر اللَّه غا ئۇنى ئېيتىپ بېرەمسلەر؟ الله ئۇلارنىڭ شېرىك كەلىتۇرگەن نەرسىلىرىدىن پاكدۇر ۋە يۇكىسەك دۇر⁽¹⁸⁵، ئىنسانلار (ئەسلىدە) بىر دىن (يەنى ئىسلام دىسنى)دا ئىدى. كېيىن ئۇلار ئىخىتسلاپ قىلىشتى (يەنى دىنلار كۆپەيىدى، بۇتىلارغا چىوقۇنۇشىتى). پىەرۋەردىسكارىڭىنىڭ ئالىدىنىئالا ئېيتقان سۆزى (يەنى جازالاشنى قىيامەتكە قالدۇرۇشتىن ئىبارەت تەقسدسرى) بولمىسا ئىسدى، ئۇلارنىڭ ئىختىلاپ قىلىشىقان نەرسىلىسرى ئۇسىتىسدە ئۇلارنىڭ ئارسىسىدا ئەلىۋەتستە ھۆكۈم چىقىرىلاتتى (يەنى دىنىدا ئىخىتىلاپ قىلىشقانىلىقىلىرى ئىۋچىۋن، ئۇلارغا بۇ دۇنىيادىيلا جازا بېرسلەتىتى) ت⁽¹⁹⁾. ئۇلار (يەنى ئەھىلى مەكىكە): «ئى<u>مىىشق</u>ا ئۇنىڭىتا (يەنى مۇھەسمەد ئەلەيھىسسالامىغا) پەرۋەردىسگارى تەرىپىسىدىن (بىز تەلەپ قىسلىغان مۇجىىزىسلەردىين) بىر مۆجىزە چۇشۇرۇلىندى» دەيدۇ. ئېيتقىنكى، «غەيبنى بىلىش پەقەت الله غا خاس (مۆجىزەت لمرنى الله كەلتۇرىدۇ، مەن پەقەت تەبلىغ قىلغۇچىيەن)، سىملەر (اللّەنىڭ ئارسىمزدا ھۆكۈم چىقىرىشىنى) كۇتۇڭلار، شۇبھىسىزكى، مەنبۇ سىلەر بىلەن (شۇنى) كۇتكۇچسلەردىنسمان،،(٣٠٠)، وَالْاَدُمُّوْالِكُونِ وَمَنْ وَمَنْ وَمَنْ وَمَنْ وَالْمُوكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُوكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُولُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ ولِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤُلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ والْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُلِلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَلِلْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ وَالْمُؤْلِكُونُ

كشلهرنباق ببشظ كهلنكهن زسيان زمضيه تني كۆتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئۇلارغا رەھىمىتىمىزنى تېتىتساق، ئۇلار بىزنىڭ ئايەتىلىرىمىز ئۇستىدە مىكىر ئىشلىتىشكە (يەنى ئىنىكار قىلىشىقا) ئالىدى رايدۇ. ئېيتقىنكى، «الله ئۇلارنى قىلىغان مىكىرى تُؤچسۇن ئەڭ تېسز جازالايىدۇچ، شۇبىھىسىسىزكى، بنزنىڭ يەرسشتىلىرىسىز مىكىرىڭىلارنى يېزىپ تۇرىدۇ⁽²⁵²⁾، اللە سىلەرنى قۇرۇقىلىۇقىتا (يەنى ئۇلاغىلار ئۇستىدە)، دېنگىزدا (يەنى كېسىلەر ئۇستىدە) سەيەر قىلىدۇرىندۇ، سىلەر ئۇلىتۇرغان كېمه (كىشىلەرنى ئېلىپ) مەيىن ئامالـدا مېڭىۋاتـ قان ۋە (بۇ) شامالىدىن ئۇلار خۇشالىلىنىۋاتىقان چاغدا، بىردىئلا بوران چىقىپ (كېسبه ئۆرۈلىدۇ)، ئۇلار تەرەپ-تەرەپتىن كۆتبۇرۇلبۇۋاتىقان دېسقىز دولقۇنلىرى ئىچىدە قالىدۇ، كېمىدىكىلەر - قورشى وبالنخاناليقا (يعني مالاك بولندخانليقينا)

جەزمى قىلىدۇ، (چوقۇنۇۋاتقان بۇتلىرىنى تاشلاپ قويۇپ) دۇي خۇدا! ئەگەر سەن بىزنى بۇلىڭدىن (يەنى بالادىن) قۇتۇلدۇرساڭ، بىز چوقۇم شۇكۇر قىلغۇچىلاردىن بولىمىز» دەپچىن كۆڭلى بىلەن دۇئا قىلىدۇ^{رىيى}. اللە ئۇلارنى (ئۇ بالادىن) قۇتقۇزغاندىن كېيىن، ئۇلار يەر يۇزىــدە. يولسنزــ لق بىلەن بۇزۇقىچىلىق قىلىندۇ. ئى ئىنسانىلار! بۇزۇقىچىلىنقىڭىلارنىڭ كۇناھىي ئۆزەڭىلارغا بولىدۇ، (سىلەر) بۇ دۇليا (نىڭ باقاسى يوق شەھۋەتىلىرى)دىن بەھرىسەن بولىسىلەر. (بۇلىڭ ھەسوىتى ئاخىرەتىكە قالىدۇ)، ئانىدىن سىلەر بىزنىڭ دەرگاھىيىزغا قايىتىسىلەر، سىلەرگە قىلىمىىشىڭلارنى خەۋەر قىلىمىز⁽²³⁾، ھاياتىي دۇنيانىڭ مىسالىي (تېـز ئۆزگىىرىىشىدە، ئېسمەتىلىرىسنىڭ باقاسسۇلىقىدا، كىشىلەرنىڭ ئۇنىڭ بىلەن مەغىرۇر بولۇشىدا) بىز ئاس ﻪﻧﺪﯨﻦ ﭼﯜﺷﯜﺭﮔﻪﻥ (ﻳﺎﻣﯩﻐﯘﺭ) ﺳﯘﻳﯩﮕﻪ ﺋﻮﺧﯩﺸﺎﻳﯩﺪﯗﻛﻰ، ﺋﯘﻧﯩﯔ ﺑﯩﻠﻪﻥ ﺯﯦﺴﯩﻨﯩﻨﯩﯔ. ﺋﯩﻨﯩﺴﺎﻧﯩﻼﺭ، ھايۋانلار يەيدىغان تۇرلىۋك ئۆسۈملۈكىلىرى (ئۇنۇپ چىقىسى) بىرسىبرى بىلەن گىسرەلىشىپ كەتكەن، ھەتتا زېمىن گۇزەل تۇسكە كىرگەن، چىرايلىق ياسانغان، زېمىن ئىگىلىــرى ئۇنىڭــدىن مول ھوسۇل ئېلىشقا جەزمى قىلىپ تۇرغان چاغداء ناگاھان كېچىسى ياكىي كۇنىدۇزى. ئۇنىڭغا قازايىمىن يەتتى ـ دە، (زىرائەتـلەرنى) تۇنۇگۈن (يەنى ئىلگىرى) يوقتەك، (پۇتۇنـلەي) ئۇرۇپ تاشلانغاندەك قىلىۋەتتۇق (يەنى نابۇت قىلسپ، يوق قىلىدۇق)، پىكىر يۈرگىۈزىدىىغان قەۋم مُؤْمِنُون تُايەتىلەرنى مۇشۇنىداق تەپسىلىي بايان قىلىمىز⁽²⁴⁾. الله (كىشىلەرنى) ئامان جايغا (يەنى جەنسنەتىكە) دەۋەت قىلىدۇ ۋە خالىنان ئادەسىنى توغىرا يولىغا باشىلايىدۇ(25).

موام يوش

يستندون اا

يأخشى ئىش قىلىغائىلار جەنىنەتىكە ۋە الله نىڭ جامالىنى كىڭ ۇشىكە نائىل بولىدۇ، ئۇلارنىڭ يۇزلىرىنى قارىلىق ۋە خارلىق قايلىمايىدۇ (يەنى ئۇلارغا غەم قايغۇ ۋە يەرىشانلىق يۇزلەنسمەيدۇ). ئەنە شۇلار ئەھىلى جەنىنەت بولۇپ، جەنىنەتىتە مەڭگۇ قالغۇچىلاردۇر(26). (دۇنيادا) يامان ئىشلارنى قىلغۇچىلار (بىر يامانلىقىنى قىلىسا، قىلىغان يامانى لمقنعا) تُوخشاش (يەنى شۇنىڭىغا لايسق) جازاغا ئۇچرايدۇ، ئۇلار خارلىقىقا دۇچار بولسدۇ، ئۇلارنى الله نىڭ ئازابىدىن قۇتۇلدۇرغۇچى زادى بولمايدۇ، ئۇلارنىڭ يۇزلىرى كويا قاراڭغۇ كېچىنىڭ يارچىسى بىلەن ئورالىغانىدەك قارىيىسى كېتىدۇ، ئۇلار تهملى دوزاخ بولؤب، دوزاختا مه شكؤ قالخؤ چىلاردۇر(187). شۇ كسۇن (يەنى قسيامەت كۇنى)دە (مۇمىسنىلەرنى، كاپىسرلارنىي) ھەمىمىسىنى يىغىبىزە ئاندىن مۇشىرىكىلارغا: دسىلەر زاللەغا شېرىك كەلىتۈرگەن) بۇتىلىرىڭىلار بىلەن بىلىلە، ئورنۇڭلاردا مسدسرلىجاي تۇرۇڭىلارى دەپىجىزە

لَيْنِينَ آَحَمُوْ الشَّمُ مِنْ مِنْدَةً وَلَيْمُوَى مُنِهُمْ وَتَوَلِّهُ وَلَكُومَى مُنِهُمْ وَتَوَلِّهُ وَلَكُومَى مُنِهُمْ وَتَوَلِّهُ وَلَا الْمُنْ الْمُؤْمِنَ وَالْمُرْمَى وَالْمُوْنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُومِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَلَّالِ اللّهِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُومِ وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمِلْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالِمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْمِنِي وَالْمُؤْ

ئۇلارنىڭ ئارىسىنى ئايرىيىىز، ئۇلارنىڭ شېرىك كەلتۈرگەن بۇتلىرى ئېيتىدۇ؛ «سىلەر بىزگە تبادات قىلمىغان ئىدىڭلار (بەلكى نەپسى خاھىشلىرىڭلارغا ئىبادات قىلىغان ئىدىڭلار)(تاتكا، سلهر بىلەن بىزنىڭ ئارىلىدا كۆۋاھ بولۇشقا الله كۆپايىكى، سىلەرنىڭ بىزگە چوقۇنۇشۇڭىلاردىسى بىز غايسىل ئىسدۇق ريەنى بىز كىۆرمەيسدىسفان، ئاڭىلىسمايسدىسفان، ھېس قىلىمايىدىنغان جانىسىز ئىندۇق)» (²⁹⁾. بۇ چاغىدا ھەر ئادەم ئىلىگىنزى قىلىغان ئەمەلىلىنزى ئۇستىدە سىنىلىدۇ (يەنى ياخشىسمۇسيامانسبۇ، ئۇنىڭ نەتسجىسىنى كۆرىىدۇ)، ئۇلار ھەقسقىي ئىگىسى ـــاللەنىڭ دەركاھىغا قايتۇرۇلىدۇ، ئۇلارنىڭ شاپائەت قىلىدۇ دەپ دەۋا قىلغان بۇتلىرى ئۇلاردىن ئۆزلىرىنى چەتكە ئالىدۇ¹⁰⁰، رئى مۇھەمىمەد! مۇشرىكىلارغا) ئېيتىقىنىكى، رسىلەرگە ئاسىاندىن (يامغۇر ياغدۇرۇپ) زېمىندىن (كىيا ئۇندۇرۇپ) كىم رىزىق بېرىدۇ؟ سىلەرنىڭ ئاڭلاش ۋە كۆرۈش قابىلىيىتىڭلارنى كىم باشقۇرىدۇ؟ تسرىساك شەيسئىسلەرنى ئۆلۈك شەيسئىسلەردىن كىم پەيدا قىلىدۇ؟ ئۆلۈك شەيئىلەرنى، تىرىك شەيئىلەردىن كىم پەيدا قىلىدۇ؟ (خالايىقىنىڭ) ئىش لمرىنى كىم ئىدارە قىلىدۇ؟، ئۇلار (بۇلارغا جاۋابەن)؛ «اللَّه» دەيدۇ. ئېيتىقىنىكى، «(اللَّه دىن غەيرىيگە چوقۇنۇش بىلەن الله نىڭ ئازابىدىن) قورقىامسلەر؟⁽³¹⁾ (يۇقىرىقىدەك چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچى) سىلەرنىڭ ھەقىقىي پەرۋەردىكارىڭلار، ئەنە شۇ اللەدۇر، ھەقىقەتتىن قالسا، گۇمراھلىقتىن غەيرىي نەرسە مەۋجۇت ئەمەس، ئېمىشقا (ئىماندىن يۈز ئۆرۈپ گۇمراھلىقىقا) بۇرۇلۇپ كېتىسى لمر؟ع(علاء يمرؤهردبكا بكنبك الله غا كتائدت قبليثتين باش تارتقائلار توغريسيديكي مؤكسي هەقلىق بولدى. ئۇلار راللەنىڭ بىرلىكىگە، رەسۇلۇللانىڭ پەيغەمبەرلىكىگە) ئىمان ئېيتمايدۇ⁽⁴⁸⁾. المن و في غرال بن و تا تا المن و المن المن الله الله الله و المن و المن و الله و اله و الله و الله

رئى مۇھەمبەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنىكى، دسىلەرنىڭ بۇتلىرىڭلارنىڭ ئىچىدە مەۋجۇداتنى يوقلۇقتىن بار قىلىپ (ئاندىن يوق قىلىپ)، ئاندىن ئۇنى ئەسلىگە كەلتىۋرەلەيدىغانلار بارمۇ؟» ئېيتقىنىكى، داللە مەۋجۇداتنى يوقلۇقىتىن بار قىلسىپ زئانىدىن يوق قىلىپ)، ئانىدىن ئۇنى ئەسىلىگە كەلىتۇرەلەيدۇ، نبيشقا (هەقتىن باتىل تەرەپكە) بۇرۇلۇپ كېتىسى لەر؟چ(١٩٤٥ ئېيتقىنكى، رسىلەرنىڭ بۇتلىرىڭىلارنىڭ ئارىسىدا ركۇمراھىنى، ھەق يولىغا يېتەكلىيەلەيدى خانلار بارمؤ؟ مُبيتقىنكى، دالله گؤمراهنى معق يولغا يېتەكلىيەلەيىدۇ، (گۇمىراھىنى) ھەق يولىغا يبته كلىيەلەيدىغان زاتقا بويسۇنۇشقا تېگىشلىكىمۇ؟ ياكى (گۇمراھنى) ھەق يولغا يېتەكلىيەلمەيدىغان، يهقهت تؤزى باشقسلارنىڭ يېته كلسشسكه موهستاج بولغان (بۇتلارغا) بويسۇنۇشقا تېگىشلىكمۇ؟ سىلەرگە نېمه بولىدى؟ نېمىشقا مۇنىداق (باتىل) ھۆكۈم چىقىرىسىلەر؟چ^(®) ئۇلارنىڭ تولىسى رېۇتىلارغا

ثبتنقاد قىلىشتا) پەقەت پەرەزگىلا تايىنىدۇ، پەرەز دېگەن ھەقىقەتنى ئىسپاتلاشتا مەقىقەتەن ھېچ نەرسىگە يارىيايدۇ. شۇيھىسىزكى، اللە ئۇلارنىڭ قىلىيىشلىرىـنى ئوبىـدان بىلىگۈچىـدۇر⁽⁸⁶⁾، بۇ قۇرئانىنى بىراۋنىڭ اللەغا ئىيىتىرا قىلىشى ئەقىلىغە سىغىيايىدۇ (چيۇنىكى قۇرئانىنى هېچ ئىنسان ئىجاد قىلالمايدۇ)، لېكىن قۇرئان ئىلىگىسرى كەلىگەن (تەۋرات، ئىنىجىل قاتار-لتق ساماؤي) كستابسلارني تەستىق قىلىغۇچىدۇر، الله بەلىگىلسگەن ئەمىكامىلارنى بايان قىلغۇچىدۇر، ئۇنىڭدا ھېچ شەك يوقتۇر، (ئۇ) ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى تەرىپىدىن نازىىل قىلىنغاندۇر^{دەۋى}. ئۇلار: «قۇرئاننى مۇھەممەد ئۆزى توقۇپ چىققان» دېيىشەمدۇ؟ ئېيتقىنكى، «ئەگەر (بؤ سۆزۇڭلاردا) راستچىل بولساڭلار، اللەدىن باشقا (ياردەمگە) چاقىرالايدىغانىلىكى كىشىڭلارنى چاقىرىپ، قۇرئانغا ئوخشاش بىرەر سۇرىـنى كەلـتۇرۇپ بېـقىڭلارچ⁽⁸⁸⁾. ئۇنىـداق ئەمەس، ئۇلار قۇرئاننىڭ مەنىستى تولۇق چۇشەتىيەي ۋە ھەقسقىتىگە تېخى ئەقىلى يەتىبەي تۇرۇپ ئۇنى ئىنكار قىلىشتى، ئۇلاردىىن بۇرۇن ئۆتىكەن ئۇمىھەتىلەرمۇ (ئۆزلىرىنىڭ يەيىغەمىبەرلىرىىنى) مؤشؤلارغا توخشاش بالفائغا جسقارغان تسدى. زالىمىلارنىڭ ئاقىۋىتسنىڭ قانىداق بولغانلىقىغا قاراپ باقتىن(١٥٥). ئۇلارنىڭ ئىچىدە قۇرئانغا ئىشىنسىدىىغانلار بار، ئىشەنسبەيىدىغانسلارمۇ بار، پەرۋەردىگارىڭ بۇزغۇنچلارنى ھەمبىدىن ئوبىدان بىلىندۇ⁽⁴⁰⁾. ئەگەر ئۇلار سېنى يالىغانىچى قىلىشتا چىڭ تۇرسا: ھەپنىڭ ئەمەلىم ئۆزەم ئۇچۇندۇر، سىلەرنىڭ ئەمەلىئلارمۇ ئۆزەغلار ئۇچۇد-دۇر، مېنىڭ ئەمەلىمىدىن سىلەر ئادا جۇداسلەر، سىلەرنىڭ قىلىمىشىڭلاردىس مەنىمۇ ئادا ـ جۇدامەن (يەنى بىراۋ يەنە بىراۋنىڭ قىلغان گۇناھىخا جاۋابىكار ئەمەس)» دېگىن(⁽⁴¹⁾،

يوش، ا

ئۇلارنىڭ ئىچىدە (قۇرئان ئوقۇغىنىڭىدا) ساڭا قۇلاق سالسدىخانىلار بارە سەن گاسىلارغا (يەنى الله تاقلاش ئىقتىدارىنى ئېلىپ تاشلىخانىلارغا) ئۇلار ھېچ نەرسىنى چۇشەتبىسىۋ ئاڭلىتالاسەن؟(قات ئۇلارنىڭ ئىچىدە ساڭسا قارايىدىسفانلار بار ريەنى پەيغەمبەرلىكىڭنىڭ ئېنىق ئالامەتىلىرىنى بايقايدى غانلار بار، لېكىن ئۇلار بايقىغانلىرىدىن يايدىلانى مىغانلىقلىرى ئۇچىۇن كىۆردۇر). (ھەقسقەتىنى) كۆرەلمىسىمۇ كورلارنى ھىدايەت قىلالاسسەن؟(44) شؤبسسسزكىء الله تنسائلارغا قبليعه زؤلؤم قىلىمايدۇ، لېكىن ئىنسانىلار (كۇفىرى ۋە گۇناھ ئارقىلىق) ئىۆزلسرىگە ئۆزلىرى زۇلۇم قىلىدۇ⁽⁴⁰⁾، قىيامەت كۇنى اللە ئۇلارنى رەپساب ئېلىش ئۇچۇن) يىغىدۇ، (ئۇلارغا دۇنيادا تۇرغان مۇددىتى) كؤندوزده كازغسنا واقست تؤرغاندهك قسسقا بىلىنىدۇ، ئۇلار ئۆزئارا تونۇشىدۇ، ئىق;لىرسنىڭ اللَّمَا مؤلاقات بولۇشىنى (يەنى ئىۆلىگەنىدىن كېيىن تىرىلىشىنى) ئىنكار قىلغانلار چوقۇم زىيان

كَانِهُمْ مَنْ يَدْ عُمُون الْمِلْكُ الْقَالَ عُدِيهُ الشَّمْ وَكَوْفُا الْمُعْمَدُ لَلْمُعْمَدُ الْمُعْمَدُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ ا

تارتىدۇ، ئۇلار توغرا يول تاپمىدى(طة)، ئۇلارغا بىز ۋەدە قىلغان ئازابنىڭ بىر قىسمىنى ساڭا كۆرـ ستىمىز (يەنى بۇ دۇنيادىلا، سەن ھايات ۋاقىتىتىلا كۆرسىتىمىز)، ياكى ئۇنىڭىدىن ئىلىگىىرى سېنى قەبىزى روھ قىلىمىز، ئۇلار بىزنىڭ دەرگاھىمىزغا قايتىدۇ (مەيىلى بالدۇر بولسۇن، مەيلى كېيىن بولسۇن، ئۇلارنى چىوقۇم جازالايىمىز)، ئانىدىن اللە ئۇلارنىڭ قىلىمىشىلىرىنغا گۇۋاھ بولىدۇ(46)، (ئۆتىكەن ئۇمىمەتىلەرنىڭ) ھەربىرسىگە پەيىغەمىبەر ئەۋەتىلىگەن، رقىيامەت كۇنى) ئۇلارنىڭ پەيىخمەسىسىرى كەلىگەندە، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئادىلىلىق بىلەن ھىۆكلۇم چىقىرىلىدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىنمايىدۇ⁽⁴⁷⁾، ئۇلار: «ئەگەر سىلەر راستىچىل بولساڭىلار (بىزگە ئېيىتىپ بېرىڭىلاركىي) بۇ ۋەدە قاچان ئىشىقا ئاشۇرۇلىدۇ؟» دەيدۇ⁽⁴⁸⁾. ئېيتىقىنىكى، «الله خالىمىسىلا، مەن ئۆزەمدىن زىياننى دەپئى قىلىشقا، پايىدا قازىخىشقا قادىس ئەمەسىمەن، ھەر ئۇمىمەتنىڭ (ھالاك بولىدىغان) مەلۇم ۋاقىتى بولىىدۇ، شۇ ۋاقىت يېتىپ كەلىگەندە، ئۇلار بىردەمبۇ كېچىكتۇرۇلمەيدۇ، بىردەمبۇ ئىلگىرى سۇرۇلمەيدۇ»(⁽⁴⁹⁾. ئېيتقىنكى: «ئېيتىڭلارچۇ1 ئەگەر اللهنىڭ ئازابى سىلەرگە كېچىسى ياكى كۈندۈزى كەلسە رېۋنىڭىدىن سىلەرگە نېسە يايدا؟) كۇناھكارلار (يەنى مۇشىرىكىلار) ئازابىتىن قايىسى نەرسىگە ئالىدىىرايىدۇ؟(قان (الله نىڭ) تازايىي يۇز بەرگەنىدە ئانىدىن ئۇنىڭىغا ئىشمانىدىىللارمۇ؟ ئەمىدى رئىيىتىقان ئىسمانىڭىلار پايدىسىزدۇر، ئۇنىڭدىن ئىلگىىرى مەسىخىىرە قىلىىش بىلەن) ئازابىنىڭ تېيزرەك چۈشۈشسىنى تەلەپ قىلاتىتىڭىلار،(61). ئانىدىن كېيىسىن (ئۆزلسرسىگە) زۇلۇم قىلىغانىلارغا: «مەڭىگۈلۈك ئازابنى تېتىڭىلار، سىلەرگە يەقەت قىلىمىشىڭىلارنىڭ جازاسى بېرسلسدۇ، دېسىسلسدۇ(58)، يدن.
وَتَوَانَ الْحَلِ عَشِي الْمَدَّقِ الْمَا عَدَقِهُ الْمَا عَدَى الْمَالِيَّة اللَّهِ عَلَيْهِ الْمَدَّقِ الْمَدِّقِ اللَّهِ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُولِي اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِي الْمُؤْلِقُ ا

ئۇلار سەندىن: «ئۇ (يەنى ۋەدە قىلىنىغان ئازاب، ئۆلگەنىدىن كېيىن تىرسلىش) راستىمۇ؟» دەپ سورايىدۇ، سەن: رھەئە، پەرۋەردىكارىم بىلەن قەسەمكى، ئۇ ئەلۋەتتە راستىتۇر، سىلەر قېنچىپ قۇتۇلالىلىسىلەرچ دېسگىن⁽⁸⁸⁾، ئەگەر ھەربىر زۇلۇم قىلغان ئادەم (يەنى كاپس) يەر يۇزىدىكى ھەمبە نەرسىگە مالىك بولىدىغان بولىسا (الله نىڭ ئازا_ بسدىن قۇتۇلۇش ئىۈچلۈن)، ئەلىۋەتىتە رئۇنىڭ ھەمبىسنى) فىدىيە قىلىپ بېرىۋېستەتىتى، ئۇلار ئازابنى كۆرگەن چاغدا نادامىتىنى يوشۇرۇن تۇتىدۇ (يەنى دۇنىيادىكى قىلىمىشلىرىغا ئىجىدە يۇشايى مان قىلىدۇ). ئۇلارنىڭ (يەنى خالايسىقىنىڭ) ئارىسىدا ئادىلىلىق بىلەن ھۆكۈم چىقسرىلىدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىنمايدۇ⁽⁶⁰⁾. راسىتىلا ئاسمانلار-دىكى ۋە زېمىندسكى بارلىق نەرسىلەر اللەنىڭ مؤلكندۇر، راستىلا اللەنناڭ ۋەدىسى ھەقىتۇر،

لىكىن ئۇلار (يەنى ئىنسانىلار)نىڭ تولىسى (بۇنى) بىلىمەيدۇ(65)، اللە (ئۆلۈكىنى) تسرىلىدۇرىدۇ، (تسرسكىنى) ئۆلىتۇرىدۇ، سىلەر اللەنىڭ دەرگاھىغا قاستىسىلەر(66). ئى ئىنسانىلار! سىلەرگە پىەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن نەسىھەت بولغان، دىللاردىكى دەرتكە (يەنى شەڭ ۋە نادائىلىقىقا) شىپىا بولغان، مىزمىنىلەرگە ھىمىدايەت ۋە رەھىمەت بولغان (قۇرئان) كەلىدى⁽⁸⁷⁾، ئېيتىقىىنىكى، «ئۇلار اللەنىڭ پەزلىي ۋە رەھىيىتىدىن خىۇشال بولىسۇن، بۇ ئۇلارنىڭ يىغقان (دۇنىيا-مالىلىرىيەنن) ياخشىدۇرە(58). ئېيتىقىنكى، «ئېيتىپ بېقىڭىلارچۇ! سىلەرگە اللە چۇشـۇرگەن رىزىقتىن بەزىــىىنى ھـارام، بەزىــىىنى صالال قسلندسكُنلار، الله سسلةركه مؤنداق قبلنشقا تُسزني بهردسيؤ؟ ياكني اللهفا يالىغانىنى چاپىلامىسىلەر؟»⁽⁶⁵⁾ الله غا يالغانىنى چاپلايىدىىغانىلار قىيامەت كىۇنى قانىداق ئويلايىدۇ؟ (يەنى جازاغا تارتىلىمايىمىز، دەپ ئويلامىدۇ؟) شۈبىھىسىزكى، اللە ئىنسانىلارغا مەرھەمەتلىكتۇر (چۈنىكى ئۇلارغا بولىدىخان ئازابىنى كېسچىكىتۇردى)، لېكىسن كىشىلەرنىڭ تولىسى (الله نىڭ نېيەتلىرىگە) شۇڭۇر قىلىيايىدۇ(60). سەن قايىسى ھالەتتە بولىيىغىن، قۇرــ ئانىدىن قايىسى ئەرسىنى ئوقۇمىغىن، سىلەر قايىسىبىر ئىشىنى قىلىماڭىلار، ئۇنىڭ بىلەن بولۇۋاتقان ۋاقتىڭلاردا ھامان بىز سىلەرنى كۆزستىپ تۇرىلىز، ئاسجان-زېسىنىدىكى زەررە چاغلىق نەرسە ۋە ئۇنىڭىدىن كىچسىك ياكسى چىوڭ نەرسە بولسۇن، ھېچقايسسى اللەنىڭ بىلىشىدىن چەتتە قالبايىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەمىمىسى ئەۋھۇلىيەھىيۇزدا خاتسرىللەنگەنىدۇر (62).

سدندن،

الزن النها الله الزندن المتواقعة و المتعافز النه في التريق المتواقعة و التحديد و ال

راستىلا الله نىڭ دوستلىرىغا (ئاخسىرەتتە اللهنىڭ ئازابىدىن) قورقۇش، (دۇنيادا قولدىن كەتكىۋزۇپ ئويىغانىغا) قايغىۋرۇش يوقىتۇر (683. ئۇلار ئىسان ئېيتقان ۋە تەقۋادارلىق قىلغانىلاردۇر (683. ئۇلارغا دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە خۇش خەۋەر بېرىلىندۇ (يەنى ۋە رەھبىتىگە ئېرىشىدىغانلىقى بىلەن، ئاخىسرەتىتە نازۇنېمەتىلىڭ جەنئەتىكە كىرىدىىغانلىقى بىلەن ئاخىسرەتىتە خۇش خەۋەر بېرىلىدۇ)، الله ۋەدىسىگە خىلاپىلىق قىلمايدۇ، ئەنە شۇ كاتتا بەختتۇرلەق. (ئى مۇھەمەدا ئۇلارنىڭ (ساڭا سەن پەيغەمبەر ئەمەسسەن دېگەن) شۇرى سېنى قايغۇغا سالىسۇن، پۇتۇن كىۋې – قۇۋ-ۋەت اللەغا مەنسۇپ (الله ساڭا مەدەتىكاردۇر). ۋەدەللىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (683. راسەتىلاردۇر).

ئاسبانىلاردىكى ۋە زېسنىدىكى مەمسە نەرسە اللّه نىڭدۇر (يەنى اللّهنىڭ مۇلكىدۇر، بەندىسى دۇر، مەخىلىۋاتىدۇر). اللّه نى قويۇپ، بۇتىلارغا چوقۇنىدىىغانىلار پەقەت يوقىلاڭ پەرەزگىلا تايىنىدۇ، ئۇلار پەقەت بۆيلىۋىدۇ(600). ئى ئىنسانلارا ئارام ئېلىشىڭىلار ئۇچۇن لېرەزگىلا تايىنىدۇ، ئۇلار پەقەت بۆيلىۋىدۇنى ياراتىتى، (ئېسرەت قۇلىقى بىلەن) ئاڭىلايدىغان قەۋم ئۈچۈن بۇنىڭدا نۇرغۇن ئالامەتىلەر بار(600). ئۇلار (يەنى كاپسرلار): «اللّه نىڭ بالسى بار» دېيىشىتى، اللّه (بۇنىڭدىن) پاكتۇر، بەھاجەتىتۇر (يەنى بالا قىلىۋېلىش ئېھتىياج ئۇچۇن بولىدۇ، اللّه بولىا مېچە نەرسىگە موھىتاج ئەمەستۇر)، ئاسبانلاردىكى، زېمىندىكى ھەمبە نەرسە اللّه نىڭ مۇلكىدۇر، (اللّهنىڭ بالىسى بار دېگەن) بۇ سۆزۈڭلارغا ھېچقانىداق پاكىتىڭىلار يوق، سىلەر بىلمەيىدىغان ئىشىلارنى يالغانىدىن اللّهغا چاپلاسىلەر؟(®) (ئى مۇھەمىمەدا) ئېيتىقىنكى، «اللّهغا يالغانىنى چاپلايىدىغانىلار ھەقىقەتەن دوزاخ ئازابىدىنى قۇتۇلالىيايدۇچ^(®). ئۇلار بۇ دۇنىيادىس (ئازغىنا ۋاقىتىلا) بەھىرىدەن بولىدۇ، ئانىدىن ئۇلار (ھېساب بېرىش ئوچۇن) بىزنىڭ دەرگاھىمىزغا قايىتىدۇ، مانىدىن كالىدىن كاپسر بولغانىلىقىلىسى سەۋەبىسدىن ئۇلارغا قاتىتىق ئازابىنى تىپىتىتىسىز(60).

PIA

یونی ۱

ئۇلارغا نۇمنىڭ قىسىسىنى ئوقۇپ بەرگىين، ئۆز ۋاقتىدا نۇھ قەۋمىگە: «ئى قەۋمىم! ئەگەر سىلەرگە مېنىڭ ئىچىڭلاردا تۇرۇشۇم ۋە سىلەرنى اللە نىڭ ئايەتلىرى بىلەن قورقۇتۇشۇم ئېغىر كەلگەن بولسا، مەن اللهغا تەۋەككۈل قىلدىم ريەنى اللهغا يۆلەنـ ھىمە سىلەرگە پەرۋا قىلمايمەن)، سىلەر بۇتلىرىڭلار بىلەن بىرلىكتە (مېنى قەستلەپدىغان) ئىشىڭلارنى قارار قىلىۋېرىڭلار، ئىشىڭلار سىلەرگە تۇتۇق بولۇپ قالمسؤن ريەنى مېنى قەستلەيدىغان ئىشىڭلار ئاش كارا بولسۇن)، ئاندىن مېنى بىردەممۇ كېچكتۇرمەي، مينىڭ مەققىيدە (خالىغىنىڭىلارنى) ئىسجرا قىلىۋېد رىڭلار(٢١)، ئەگەر سىلەر (مېسنىڭ نەسىھىتىسىدىن) يؤز ئۆرۈسەڭىلار، ساھردىن ريۇز ئۆرۈشۇڭىلارغا سەۋەبىچى بولىدىسغان) ھەق سورىغىستىم يوق، مەن تُعجريبني يعقدت الله دين سوراييدن، مدن (اللهغا)

بويسۇنغۇچىلاردىن بولۇشقا بۇيرۇلدۇم، دېدى(٢٤)، لېكىن ئۇلار نۇمنى يالغانچى قىلدى. ئۇنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن كېمىدە بىللە بولغۇچى (مۆمىن)لەرنى قۇتقۇزدۇق، ئۇلارنى (يەنى بىز قۇتقۇزغان كىشى لەرنى) (غەرق بولغانلارنىڭ) ئورۇنباسارلىرى قىلىدۇق، بىزنىڭ مۆجىزىلىرىسمىزنى ئىنكار قىلغاند لارنى (توپان بالاسى بىلەن) غەرق قىلدۇق، (ئى مۇھەميەد!) ئاگاھلاندۇرۇلغۇچىلار (يەنى يەيـ خەمبەرلىرىنى يالغانچى قىلغانلار)نىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانلىقىغا قارىغىن(⁷³⁾. نۇھتىن كېيىن نۇرغۇن پەيغەمبەرلەرنى ئۆزلىرىنىڭ قەۋمىگە ئەۋەتتۇق، (قەۋمىگە) ئۇلار روشەن مۆجىزىلەر بىلەن كەلدى، ئۇلار (يەنى پەيغەمبەرلەر كېلىشتىن) ئىلگىرى ئىنكار قىلىشقان نەرسىگە ئىمان ئېيتىڭ ﻤﯩﺪى، (ﻛﯘﻓﺮﯨﺪﺍ) ھەددىدىن ئاشقۇچىلارنىڭ دىللىرىنى ئەشۇنىداق يېــچەتلەيمىز⁷⁴⁾. ئۇلاردىن كېيىن مۇسا بىلەن ھارۇننى يىرئەۋنىگە ۋە ئۇنىڭ قەۋسىنىڭ چوڭىلىرىنغا نۇرغۇن مۆجسۈىلەر بىلەن ئەۋەتتۇق. ئۇلار (ئىمان ئېيتىشتىن) بويۇنتاۋلىق قىلىدى. ئۇلار گۇناھىكار قەۋم ئىدى(75). تُؤلَّارِهَا بِيزِ تَهْرِمِيتِينَ هِمَقِسَقِهِتَ بَازِيلَ بِولْفَانَ جِاغِدا، تُؤلَّارِ؛ وَبُوُ هِمَقَيَّةِينَ رَوشِهِنَ سِيهِيرِدُوْرِي دېدى⁽⁷⁶⁾، مۇسا: «سىلەرگە ھەقسقەت كەلىسە ئۇنى سېھەر دەمىسىلەر؟ ئەجەبا بۇ سىپھىرمۇ؟ سېھىرگەرلەر مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمايدۇي دېندى(٢٣٦)، ئۇلار: برسەن بىزگە ئاتاتبوۋىلىرىمىزنىڭ دىنىدىن بىزنى ۋازكەچىتۇرۇش ۋە زېسىىن (يەنى مىسىر زېسىنى)نىڭ سەلىتەنستىنى ئىككىڭىلارنىڭ قىلىۋېلىش ئىۋچۇن كەلدىڭىمۇ؟ بىز ئىكىكىلارغا ئىشەنىمەيىمىزى دېدى(٢٥٥)،

يسر تمؤن: ومبنياق كالديهما بارلسق تؤسستا سبهمر گەرلەرنى ئېلىپ كېلىڭلار» دېدى(⁷⁹⁾، سېھىرگەرلەر يستسب كەلگەنىدە، مۇسا ئۇلارغا: ﴿ (ئارغامىجا ۋە هاسىلىرىڭلاردىن) تاشلىماقىچى بولغىنىڭلارنى تاشە لاڭلارغ دېدى(١٩٠)، ئۇلار تاشىلىغانىدا، مۇسا؛ رسىلەرنىڭ كۆرسەتكىنىڭلار سېھىردۇر، اللە چوقۇم ئۇنى بەربات قىلىدۇ، اللە بۇزغۇنچىلارنىڭ ئىشىنى ئەلۋەتتە تۈزىمەيدۇ» دېدى(al)، گۇناھىكارلار ياق تؤرمنان تەقىدىردىسىۋە اللە پاكستلىرى ئارقىلىق ھەقىقەتنى ئىسىاتىلايدۇ(BE). مۇساغا يىمقەت ئۆز قەۋمىدىن (يەنى بەنى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادسدىن) ئازغىنىسى يسرئەۋن ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ چوڭ لمرينيك زبيانكه شلبك فيلشسدين قورقيقان هالدا ئىمان ئېيىتتى، يىرئەۋن زېمىندا (يەنى مىسىر

امَا أَنْدُ مُلْكُدُ وَالْكُالْكُواقِلُ مُوسى المُنْتِنَفِيهُ وَإِنَّ وَعُونَ لَعَالَ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ

زېمىنىدا) شەڭ شۇبهىسىز مۇتەكەببىردۇرە ئۇ ئەلۋەتتە ھەددىدىن ئاشقۇچىلاردىلندۇر(88)، مۇسا؛ «ثى قەۋمىم! ئەگەر الله غا ئىسمان ئېيىتقان بولساڭلار، الله غا بويسۇنغان بولساڭلار، ئۇنىڭغا تەۋەككۇل قىلىڭلار ريەنى ھەمبە ئىشىڭلارنى الله غا تاپشۇرۇڭسلار، ھەرقانداق ئەھىۋالدا اللهغا يۆلىنىڭلار) يە دېدى(84)، ئۇلار ئېيتتى: «الله غا تەۋەكىكۇل قىلىدۇق، يەرۋەردىگارىسىن، زالىم قەۋەنى بىزگە زىيانكەشلىك قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىسغىن⁽⁸⁵⁾، بىزنى رەھسىسىڭ بىلەن زالىم قەۋمىدىن قۇتۇلدۇرغىسى»(86)، بىز مۇسا بىلەن ئۇنىڭ قېرىندىسسىغا: «قەۋمىڭلار ئۈچۇن مستردا ئۆيلەر ياساڭلار، ئۆپلىرىڭلارنى ناماز ئوقۇيدىغان جاي قىلىڭلار، ناماز ئوقۇڭلار، مۆمىئلەرگە (دۇشمەنلىرى ئۇستىدىن غەلىيە قىلىدىغانلىقى بىلەن) خۇش خەۋەر بېرىڭلار» دەپ ۋەھىي قىلدۇق(⁸⁷⁾، مۇسا - ئېيتتى: «ئى يەرۋەردىگارىمىز! كىشىلەرنى يولۇڭدىن ئازدۇرۇشى ئۇچۇن ــــ ئى پەرۋەردىگارىــ ﻤﯩﺰ! ـــ يىرئەۋنگە ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ چوڭلىرىغا ھاياتىي دۇنيادا زىننەت بۇيۇملىرىنى، تۇرلۇك مال ـ مؤلؤكلەرنى بەردىڭ. يەرۋەردىگارىسىمز! ئۇلارنىڭ مال ـ مۇلۇكلىرىنى يوق قىلغىن، ئۇلارنىڭ دىللىرىنى قاتتىق قىلىغىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسان ئېيتماي قاتىتىق ئازابنى كۆرسۇن، (88).

پستنادون ۱۱ م۲۷ يونس ۱۰

ال قال قال المنتهدة و المنتهدة و التنهدة و التنهيدة و المنتهدة و

الله ئېيىتتى: «گىككىڭلارنىڭ دۇئاسى ئىجابەت قىلىندى» دەۋىتىڭلارنى داۋاملاشتۇرۇڭلار، نادائلار- نىڭ يولىغا ئەكشمەڭلارچ⁽⁶⁰⁾، بىر ئىسرائىل ئەۋلا- دىنى دېڭىزدىن ئۆتكۈزۈۋەتىتۇق، ئۇلارنى پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ ئەسكەرلىرى زۇلۇم ۋە زوراۋائلىق قىلىش يۈزىسىدىن قوغلىدى، پىرئەۋن غەرق بولىدىسخان ۋاقىتتا: «ئىمان ئېيىتىمكى، ئىسرائىل ئەۋلادى ئىمان ئېيىتىمكى، ئىسرائىل ئەۋلادى ئىمان مۇسۇلمائلاردىنمەن» دېدى⁽⁶⁰⁾، (ئۇنىڭغا دېيىلدىكى) ئېيتامسەن؟) ئىلگىرى اللەغا ئاسىيىلىق قىلغان ۋە ئېيتامسەن؟) ئىلگىرى اللەغا ئاسىيىلىق قىلغان ۋە ئېينىكىسلەرگە ئىسىرەت بولۇشۇڭ ئۇچىۋن، بۇگۇن كېيىنىكىسلەرگە ئىسىرەت بولۇشۇڭ ئۇچىۋن، بۇگۇن مېيىنىڭ مېسىنىڭ خىسىتىگىنى قۇتىقۇزسىز (يەنى سېيىنىڭ

ستذرون ا

(مالالا بولغان شەھەرلەر ئاھالىلىرى ئىچىدە) يۇنۇس قەۋمىدىن باشقىسىغا (ئازابنىڭ ئالامىتىنى يوق، كۆرۈپ) ئېيتقان ئىمانىنىڭ پايدىسى بولغىنى يوق، يۇنۇس قەۋمى ئىسبان ئېيتقاندا، دۇنيا ھاياتىددا رەسۋا قىلىدىسغان ئازابىنى ئۇلارنىڭ ئۇستىدىن ئەجىلى يەتكەنگە قەدەر دۇنيادىسكى شەيئىلەردىن) بەھىرىسمەن قىلىدۇق(ئاگە، ئەگەر پەرۋەردىسگارىڭ ھەھىسى ئىمان ئېيتاتتى، سەن كىشىلەرنىڭ ھەھىسى ئىمان ئېيتاتتى، سەن كىشىلەرنى مۇسۇلىلىن بولغاندىلا، ئالىدىن ئېيتانىدى ئولغاندىلا، ئالىدىن ئىمان ئېيتىدۇ، (اللەنىڭ ئايەتلىرى ئۇستىدە) ئىمان ئېيتىدۇ، (اللەنىڭ ئايەتلىرى ئۇستىدە) يىمارىرىگى قىلىدۇ(ئالى). ئېيتىدىنى، «ئاسبانلاردىكى ۋە زېمىنى قىلىدۇ(ئالى).

كُولا الت وَرَهُ المَدْعَةُ مُعْمَالُ الْعَبْوِ الْمُنْعِلَقُولَ الْمَالِمُ الْمَالُولِ الْمَنْعِلَمُ الْمَالُولِ الْمَنْعِلَمُ الْمَنْعِلَمُ الْمَنْعِلَمُ الْمَنْعِلَمُ الْمَنْعِلَمُ الْمَنْعِيلُولُ الْمَنْعِلَمُ الْمُنْعِيلُهُ الْمَنْعِيلُهُ الْمَنْعِيلُهُ الْمُنْعِيلُهُ الْمُنْعِيلُهُ الْمَنْعِيلُهُ الْمُنْعِيلُهُ وَمَا كَان اللّهِ مَن لا اللّهِ مَن اللّهِ مَن اللّهِ مَن اللّهِ مَن اللّهِ مَن اللّهِ مَن اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ اللللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللللّ

دىكى نەرسلەرنى كۆزىتىڭىلار. مۆجىزىلەر ۋە ئاگاملاندۇرغۇچىلارنىڭ (يەنى پەيغەسبەرلەرنىڭ) ئىبان ئېيتىلىدىغان قەۋىگە پايدىسى بولىيلىدۇ(1011. ئۇلار پەقەت ئۆزلىرىدىن بۇرۇن تۆتكەنلەرگە ئىللەن كۇنلەرنىڭ (يەنى ئازابنىڭ) (ئۆزلىرىگە كېلىشىنى) كۈتىدۇچ. (ئى مۇھەمەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنىكى، ھىسلەر (زۇلۇمنىڭ ئاقىۋىتىنى) كۆتۈڭلار، مەنىۋ سىلەر بىلەن بىرلىكتە ھەقسقەتەن (سىلەرنىڭ ھالاك بولۇشۇڭىلارنى) كۆتكۈچىسەن، (1000). ئاسدىن كېيىنى پەيىغەمبەرلىرىسىزنى، مۆسىنىلەرنى (ئازابتىن) قۇتقۇزدۇق، مۆسىنلەرنى قۇتقۇزۇشقا مۇشۇنىداق مەسئۇل بولىسىز (1000). (ئى مۇھەمەد! قەۋمىڭنىڭ مۇشرىكىلىرىغا) ئېيتقىنىكى، «ئى ئىسنانىلار! ئەگەر سىلەر مېنىڭ دىنىمىدىن گۇمانلىنىدىخان بولىلگىلار، سىلەرنىڭ اللەنى تويۇپ چوقۇنۇۋاتىقان بۇتىلىرىڭدىلارغا مەن چوقۇنىۋۋاتىقان بۇتىلىرىڭدارغا مەنىچەن، مەن مەرسىلىلاردىن بولۇشقا بۇيىرۇلدۇم، (1000)، يەنە (ماڭا)؛ ھاتىل دىنىلاردىن بولىسىغىن، دىنى ئورىلۇپ، ساڭا بايىدا دىنىغا يىگزلەنگىن، مۇشىرسىكىلاردىن بولىسىغىن، دىنى بۇرىلۇپ، ساڭا بايىدا زىدىن يەرلىدىن بولىسىغىن، داڭدىن قويۇپ، ساڭا بايىدا زىدىنان يەركۇلدۇم، دۇلۇم سالىغۇچىلاردىن بولىسىغىن، ئەگەر ئۇلارغا ئىلىيادەت قىلىدان ئەرسىلەرگە ئىسادەت قىلىدىغىن، ئەگەر ئۇلارغا ئىلىيادەت قىلىلىقىن بولەللىدىن بولىسىغىن، ئەگەر ئۇلارغا ئىلىيادەت قىلىلىدىن بولىدىن بۇرلۇم سالىغۇچىلاردىن بولىسىغىن، ئەگەر ئۇلارغا ئىلىيادەت قىلىلىلىلىدىن بولىسىغان، ئەگەر ئۇلارغا ئىلىيادەت قىلىلىلىدىن بولىسىغان، ئەگەر ئۇلارغا ئىلىيادەت قىلىلىڭلار

ئەگەر الله ساڭا بىرەر زىيان ـ زەخمەت يەتكۈزۈشنى ئىرادە قىلسا، يالغۇزاللەدىن باشقا ئۇنى دەپئى قىلغۇچى بولمايدۇ، ئەگەر الله ساڭا بىرەر ياخشىلىقنى ئنرادە قىلسا، الله نىڭ يەزلىنى قايتۇرغۇچى بولمايدۇ، الله يەزلىنى بەندىلىرىدىن خالىغان ئادەمگە يەتكۇزىدۇ، الله (بەندىلىرىنىڭ گۇناھىنى) مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، (ئۇلارغا) مېھرىياندۇرى (دېيىلدى)(1977)، (ئى مۇھەم جەد!) ئېيتقىنكى، «ئى ئىنسانلار! سىلەرگە يەرۋەرى دىگارىڭلار تەرىپىدىن ھەق دىن كەلدى، كىلىكى ھىدايەت تايئدىكەن، ئۆزىنىڭ يايدىنى ئۇچۈن ھىدا۔ يەت تايقان بولىدۇ، كىمكى ئازىندىكەن، ئۆزىننىڭ زىيىنى ئۇچۇن ئازغان بولىدۇ، مەن سىلەرگە ھامىي ئەمەسبەن»(188)، رئى مۇھەميەد؛) ساڭانازىل قىلىنغان ۋەمىسىگە ئەگەشكىن ريەنى ئۇنىڭىغا ئۆزەڭ ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئۇنى يەتكۈزگىن) ،اللە (سەن بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا) ھۆكۈم چىقارغۇچىھ ردىنغا دەۋەت قىلىش يولىدىكى مۇشەققەتلەرگە) چىدىغىن، الله ئەڭ مەقىقانىي مۆكۈم چىىقارغۇچىدۇر(100).

11 ـ سۇرە ھۇد

مەككىدە ئازىل بولغان. 123 ئايەت.

نامايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن،

ئەلنى، لام، را. بۇ، مېكىت بىلەن ئىش قىلغۇچى، مەمىدىن خەۋەردار اللە تەرىپىدىن ئازىل بولغان، ئايەتلەرنىڭ تۈزۈلۈشى پۇختا، (ئەقىدە، ئەمكام ۋەز ۋە قىسسلەر) تەپىسلىي بايان قىلىنغان كىتابتۇردكا، (ئېيتقىنكى) وسىلەر پەقەت اللەغا ئىبادەت قىلىڭلار، شۇبھىسىزكى، مەن سىلەرگە اللە تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن، (كاپىر بولساڭلار سىلەرنى اللەنىڭ ئازابىدىن) ئاكاملاندۇرغۇچىمەن، (ئىيان ئېرىپىدىن ئەۋەتىلگلار اللەنىڭ ساۋابى بىلەن سىلەركى خۇش خەۋەر بەرگۈچىمەن،(ئە، سىلەر پەرۋەردىكا-رىڭلاردىن مەغىبرەت تەلەپ قىلىڭلار، ئالدىن ئۇئەييىن مۇد. دەتكىچە (يەنى ئۆمۈڭلار ئاخىرلىشىپ، ئەجىلىڭلار يەتكۈچە ھاياتىي دۇنيادىن) ئوردان بەمرىيەن دەتكىچە (يەنى ئىش قىلغۇچىنا قىلغان ياخسلىقنىڭ ساۋابىنى بېرىدۇ، ئەگەر (ئىبالدىن) ئۇردۇرەمەڭلار، ئازابىغا قېلىشىڭلاردىن ئەنسرەيەندان (ئازابقا دۇچار بولسىلەر) سىلەرنىڭ قىيامەت كۇنىنىڭ چوڭ ئازابىغا قېلىشىڭلاردىن ئەنسرەيەندان (ئۆلكىندىن كېرىن) اللەنىڭ دەركاھىسا قايتىسلەر، اللە مەر نەرسىگە قادىردۇرەن، راستلا ئۇلار (يەنى كاپىرلار) (رەسۇلۇللا، قۇرئان ئوقۇۋاتقاندا ئۇنىڭ يېنىدىن ئۆتكەنلىرىدا، ئاللە ئۇلارنىڭ يۈرۈيدۇ، راستلا ئۇلار كىيىبلىرى بىلەن چۇمكىنىۋالغانلىرىدا، ئاللە ئۇلارنىڭ يوشۇرۇنۇش ئۇچۇن يۈز ئۆرۈيدۇ، راستلا ئۇلار كىيىبلىرى بىلەن چۇمكىنىۋالغانلىرىدا، ئاللە ئۇلارنىڭ يوشۇرۇنۇش ئۇچۇن يۈز ئۆرۈيدۇ، راستلا تۇلىدى بىلەردىكىنى بىلگۈچىدۇردى،

(ئون ئىككىنچى پارە)

يەر يەۋزىددىكى ھايۋانلارنىڭ ھەمبىسگە رسزىق بېرىشنى اللە (ھەرھەمەت يۈزىسىدىن) ئۆستىگە ئالغان، اللە ئۆلارنىڭ تۆرار جايىنى ۋە (ئۆلگەد دىن كېيىن) كۆمۈلىدىغان جايىنى بىلىدۇ، ئۆلار-نىڭ ھەمبىسى روشەن كىتابىقا (يەنى لەۋھۆلىەھ-پېرۇزغا) يېزىلغاندۇر(5). اللە ئاسىبانىلارنى ۋە زېمىننى ئالتە كۇندە ياراتتى، (ئاسىبان-زېسىننى يارىتىشتىن ئىلگىرى) اللەنىڭ ئەرشى سۇ ئۈستىدە ئىدى سىلەرنىڭ قايسىگىلارنىڭ ئەمەلى ياخىشى ئىكىنىكىنى سىناش ئۈچۈن اللە (ئۆلارنى ياراتتى)، رئى مۇھەمىمەدا) ئەكەر سەن (مەككە كۇفقارلىر رىغا): «سىلەر ئۆلگەندىن كېيىن چوقۇم تىرىلىسىرىنا، دېيىن چوقۇم تىرىلىسىرىنا، دېيەن چوقۇم تىرىلىسىرىنا، مَامِن دَائِهِ فِي الْأَصْ (الْاعَلِ الله وِدَقَهُمَا وَ
يَعْلَمُ مُسَنَّعُونَ وَسَعُونَ مَعْلَ الله وِدَقَهُمَا وَ
يَعْلَمُ مُسَنَّعُ وَاسْتُونَ وَالْمُعْلِ الْمُعْلِي الْمِعْلِي فَيْكُونَ وَمَعْلَمُ الْمُعْلِمُونَ وَالْمُعْلِمُ الْمِعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ الْمَعْلِمُ الْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ الل

ئىچىگە ئالغان قۇرئان) پەقەت روشەن سېھىردۇرچ⁽⁷⁷⁾. ئەگەر بىز ئۇلارغا نازىل بولىدىغان ئازابنى چەكلىك ۋاقىت كېچىكتۇرسەك، ئۇلار چوقۇم (مەسخسىرە قىلىىش يۇزىسسدىن)؛ «ئازاب ئېمىشقا چۇشمەيدۇ؟، دەيدۇ، راستلا ئۇلارغا اللەنىڭ ئازابى چۇشكەن كۇندە، ئۇلار قاچىدىغان يەر تايال مايدۇ، ئۇلار مەسخىرە قىلغان ئازاب ئۇلارنى قورشۇائىدۇ⁽⁸⁾، ئەگەر بىز بىرەر ئىنسانغا رەھىمىس تىيىزنى تېتىتاق (يەنى نېمىتىمىزنى بەرسەك)، ئاندىن ئۇنى ئۇنىڭدىن تارتىۋالساق، ئۇ چوقۇم (اللهنىڭ رەھمىتىدىن) ئۇمىدسىزلىنىپ كېتىدۇ، كۇفرانى نېمەت قىلىدۇ⁽⁰⁾، ئەگەر بىز (يېقىرلىق، كبسه للسك، قاتستسقيمليق قاتارليق) بالالارغا مؤينيلا قبلغاندين كبيس، تؤنيكها فبمتسميزني تېتىتىساق، ئۇ چوقۇم: ھەنىدىن بالالار كىۋتىۋرۇلىۋپ كەتىتى (ئەمىدى كەلىمەيىدۇ) يە دەپ شەك شۇبهىسىز خۇشاللىنىپ، مەغىرۇرلىنىپ كېتىدۇ(10)، يەقەت (بالاغا ئۇچرىخانىدا) سەۋر قىلىغان، (ئېمەتىكە يولۇقىقائىدا) ياخىشى ئىشىلارنى قىسلىغان كىسمىلەر (ياخىشىملاردۇر). ئۇلارنىڭ كۇناھى مەغپىرەت قىلىنىدۇ، ئۇلار (ئاخىرەتىتە) چىوڭ مۇكاپاتىقا ئېرىشىدۇ⁽¹¹⁾، (ئىي مۇھەممەد!) ئۇلارنىڭ (يەنى مۇشىرىكىلارنىڭ) «نېسىىشقا ئۇنىڭخا بىر خەزىنىم چىۇشە مىدى؟ ياكى ئۇنىڭ بىلەن بىلىلە (ئۇنى تەستىقىلايىدىنغان) بىرەر پەرىىشىتە كەلىمىدى؟» دەيىدىغانىلىقى ئىۇچىۋن، ساڭيا نازىيل قىلىنىغان ۋەھىنىڭ بىر قىسىسىنى يەتىكۇزگىۋاڭ كەلمەيدىغانىدۇ، يەتىكۈزۈشىتىن يىۋرىكىنىڭ سقىلسدىغاندۇ، سەن پىمقەت (ئۇلارنى اللە نىڭ ئازابىدىن) ئاگاھىلانىدۇرغۇچىسسەن، اللە ھەسبە نەرسىنى تەسەررۇپ قىلىغۇچىدۇر⁽¹³³، الكُوْدُوْنُ اخْدُوْنُ الْمُوْنِ الْمِدْنِ الْمُوْنِ الْمِدْنِ الْمُعْلَيْنِ وَ وَالْمِدُوْنُ وَالْمِدُوْنُ وَ وَالْمِدُوْنُ وَالْمُوْنُ وَالْمَدُوْنُ وَالْمُوْنُ وَاللّهُ وَال

ئۇلار قۇرئالنى (مۇھەمبەد) ئۆزى ئىسجاد قىلىغان دېيشەمدۇ؟ ئېيتقىنكى، «رېۋ سۆزۇڭلاردا) ،استجىل بولىاڭىلار، اللەدىس غەيرىسى چاقىرالايدىغانلىكى کشیلبرسٹلارنی (یاردەمگه) چاقبرسپ، ریاساھەت ۋە بالاغەت جەھەتتىن) قۇرئاندىكىگە ئوخشايدىغان ئون سۇرىتى ئىجاد قىلىپ بېتىگىلارچ⁽¹⁸⁾. ئەگەر تؤلار (بۇ چاقسرىقىڭلارغا) ئاۋاز قوشىمىا، بىلىڭىلاركى، قۇرئان اللەنىڭ ۋەھىي قىلىشى بىلەن نازيل قىلىنغان. اللهدين باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، سلهر (اللهغا) بويسۇنامسلەر؟(١٩٥٥ (قىلغان ياخشى ئەمەللىرى بىلەن پىەقەت) ھاياتىي دۇنىيانى ۋە ئۇنىڭ زىبۇزىئنىتىنى ريەنى دۇنيانىڭ ئېمەتلىرىنى) كۆزلەيدىخان كىشىلەرگە ئۇلارنىڭ ئەمەلىلىرىنىڭ ئەجرىىنى بۇ دۇنسيادىلا تولۇق بېرىسمىزە دۇنيادا ئۇلارنىڭ ئەجرىدىن ھېچ نەرسە كېمەيتىلمەيدۇ(185). بؤنسداق كسشسلهرك أخسره تسته دوزاخستين باشقا نەرسە يوقىتۇر، ئۇلارنىڭ قىلىغان ئىشلىرى

يوققا چىقىرىلىدۇ، قىلىغان (ياخىشى) ئەمەللىرى ھېسابىقا ئېلىنىمايىدۇ(16). پىەرۋەردىگارى تەرىپىسىدىن كەلىگەن روشەن دەلىل (يەنى قبۇرئان)غا ئاساسىلانىغان ئادەم (يەنى مؤههمهد ئەلەيھىمىسالام) (ھاياتىي دۇلىيانى كىۆزلەيىدىنغان كىشىلەر بىلەن ئوخىشاشبۇ؟). ئۇنىڭغا اللە تەرىپىدىن كەلگەن گۇۋاھلىق بەرگۇچى (يەنى جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام) قۇرئاننى تىلاۋەت قىلىدۇ، قۇرئاندىن ئىلگىرى مۇساغا نازىل قىلىنغان كىتاب ريەنى تەۋرات) (ئىسىرائىل ئەۋلادىغا) يېتەكچى ۋە رەھمەت قىلىپ (نازىل قىلىئىدى)، ئەنە شۇنىداق كىشىلەر قۇرئالىغا (ھەقىقىي) ئىشىمىنىدۇ، (كۇفىغار) جامائەلسوسىدىن كىسمىكى قۇرئانىنى ئىنىكار قىلسىدىكەن، ئۇنىڭىغا ۋەدە قىلسنىغان جاي دوزاخىتۇر، قۇرئانىغا شەك كەلىتۇرمىگىين، ئۇ ھەقسىقىەتەن يەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن نازىل قىلىنىغان ھەقلىقەتلىتۇرە لېكىلىن ئىنسانىلارنىڭ تولىسى (قۇرئائىنىڭ ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى تەرىپىدىن نازىل قىلىنىغانىلىقىغا) ئىشمەنى جهيدة (ar). (الله نباق شيدرسكي بار، بالسبي بار دهي) الله غا بالخانش جايبليخان كشسدىنسوق زالىم كىشى بارمۇ؟ ئەنە شۇلار (قىيامەت كيۇنى) يىدرۋەردىگارىغا توغىرىلىنىدۇ، گۇۋاھىجسلار؛ «بۇلار پىەرۋەردىكسارى ھەقىقىدە يالىغان سىۆزلسگەنىلەردۇر» دەيىدۇ، راستلا اللهنباق لهنستي والبسلارغا بولسدؤ ريهني الله والبسلارني ومسيستسدين يسراق قىلىندۇ) (١٨٥). ئۇلار (كىشىلەرنى) اللە نىڭ يولىندىن (يەنى ئىسىلام دىينىندىن) توسىدۇ، الله نىڭ يولنىڭ ئەگرى بولۇشىنى تىلەيىدۇ، ئۇلار ئاخىرەتنى ئىنىكار قىلىغۇچىيلاردۇر(19). ئەنە شۇلار زېمىندا الله دىن باشقا رئىگە بولىدىـ قۇتۇلالىايدۇ، ئۇلارغا الله دىن باشقا رئىگە بولىدىـ خان) ياردەمچىلەرمۇ بولىيىدۇ، ئۇلار قاتىمۇقات ئازايقا دۇچار بولىدۇ، ئۇلار (مەقنى) ئاڭلاشىقا ۋە رەمقنى) كۆرۈشىكە قادسىر بولالىمايىدۇ(20). ئەنە ئۇلار ئۆزلىرىگە زىيان سالغۇچىلاردۇر. ئۇلارنىڭ ئويدۇرۇپ چىقارغان بۇتلىرى ئۇلاردىن ئۆزلىرىنى بەتكە ئالدى (22). شەك يوقكى، ئۇلار ئاخسىرەتتە ئەلڭ زىيان تارتىقۇچىلاردۇر (22). شۇبھىسىزكى، ئىرۋەردىكارىنىڭ مۇزۇرىدا ئاجىزلىق بىلىغالار، پەرۋەردىكارىنىڭ مۇزۇرىدا ئاجىزلىق بىلىغارگەلىلىرى ئۇلار خەلغەتتە يەرۋەردىكارىنىڭ مۇزۇرىدا ئاجىزلىق بىلىغۇرگەلىلىرى قىلىغاللار، ھەلگۇ قالغۇچىلاردۇر (23). كۆلىرىكار بەلغەتتە مەڭگۇ قالغۇچىلاردۇر (43). (كاپىرلار ۋە مۇمىنلەر

الله المن المنون الزين و الأنف وما كان لهمُ المن المن المنها المناق المنها الم

دىن ئىبارەت) ئىككى پىسرقە بار، (بىر پىسرقە) ئەماغا ۋە گاسقا ئوخشايدۇ، (يەنە بىر پىرقە بولسا) كۆزى كۆرسدىخان، قۇلىقى ئاڭلايىدىخان ئادەمىگە ئوخشايدۇ، ئۇلارنىڭ ئەمۋالى بىر بىرىگە ئوخشامدۇ؟ ئىبرەت ئالىمامىلەر؟ (⁽⁸⁸⁾ ئۇبھىسىزكى، بىز نۇمىنى قەۋمىگە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق، ئۇ؛ رەمەن ھەقىقەتەن سىلەرگە ئوچۇق ئاگاھلاندۇرغۇچىسەن (⁸⁸⁾، بىر اللەدىن باشقىغا ئىبادەت قىلماڭلار، سىلەرنىڭ قاتتىق كۈنىنىڭ ئازابىغا ئۇچىرىشگىلاردىن قورقىسەن» دېدى (⁶⁸⁾، ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ كاپىسر كاتتىلىسرى؛ دېرنىڭىچە، سەن پەقەت بىزگە ئوخشاش بىر ئادەمسەن، بىزنىڭچە، ئارمەردىكى پەس كىشىلەر يەڭگىللىك بىلەن ساڭا ئەگەشكەن، بىزنىڭچە، سىلەرنىڭ بىلەن ساڭا ئەگەشكەن، بىزنىڭچە، سىلەرنىڭ بىزىسلەرنى يالغانچى دەپ ئويلايىسلورى دېدى (⁶⁸⁾، نۇھ ئېيتتى؛ دۇپى قەۋسم، ئېيتىڭلارچۇ، ئەگەر مەن پەرۋەردىگارىم تەرىپىدىن نازىل بولغان (دەۋىتىنىڭ توغرىلىقىنى ئىسپاتلايدىغان) ئېنىق دەللىگە ئاساسىلانسام ۋە ئۇنىڭ رەھىمىتىگە (يەنى پەيغەسبەرلىككە) سازاۋەر بولغان بولسام، ئۇ دەلىل سىلەر ئۇچۇن مەخپىي بولسام، سىلەرنىڭ مەخبىي دەلىكە ئامان كۆرسەڭلار، ئۇنى قوبۇل قىلىشىقا سىلەرنى مەجبۇرلامىدۇق؟ (88)

وَيٰقُومِ لِآاتُنَكُلُوْ مَلَيْهِ مَا لَأَلُونَ آجُرِي الْاعَلَى اللهِ وَمَا آنَا بطاردالذانن امتوا إثمم ملغوانقهم والدن اركة قوما مِرْمَنُ يَنْصُونُ فِي مِنَ اللهِ إِنَّ طَرِدُ تُتَّكُمُ أَفَلًا لَأَاقَدُّ لُ لَكُرْعِنْدِي خَزَايِنُ اللهِ وَلَا اعْلَمُ الأفتال المامكاك والأفتال الدين بتؤدر فاكسنكة نُ تُؤْتِيَهُ وُللهُ خَبْراً اللهُ اعْلَوْ بِمَانَ أَنْفُهُ هُو " إِنَّ إِذًا لُهِنَ الظُّلِمِينَ۞قَالُوَّالْيُوْحُ قَدْ جَادَلْتَنَّا فَٱكْثَرْتَ جِدَالَنَّا عَاْتِيَابِمَا تَعِدُوَاْنُ كُنْتَ مِنَ الطِّيوِقِينَ ©قَالَ الْكَانَاتُيكُمُ رواللهُ إنْ شَاءُووَنَا أَنْتُو بِمُعْجِزِعُنَ ۞وَلاَ يَنْفَعُلُوْ نَصْعِقَ إِنْ أَنْقُهُ لِكُو إِنَّ كَانَ اللَّهُ يُرِينُ أَنَّ يُغُويَكُمْ هُوَرُكُكُوٌّ رِنْ قَوْمِكَ إِلَّامَنَّ قَدُ الْمَنَّ فَلَا تَبْتَيِسُ بِمَا كَانُوْانِفُعَلُونَ أَوَاصُنِّعِ الْفُلَّاكَ بِأَعْيُنِينَا وَوَعْبِنَا

ئى قەۋسما سلەرگە (دىننى) تەبىلىغ قىلغانلىقىم ئۇچۇن سىلەردىن يۇل_مال تەلەپ قىلمايمەن، ماڭا تُهجمر ببرىشنى يمقدت الله توز تؤستنگه تالغان، مەن ئىمان ئېيتقان كىشىلەرنى (يېنىمىدىن) قوغلى ۋەتبەيبەن، (چۈنكى) ئۇلار، شۇبھىسىزكى، يەرۋەر_ دىگارىغا مۇلاقات بولىدۇ، لېكىن مەن سىلەرنى نادان قەۋم كۆرىيەن(29). ئى قەۋمىم! ئەگەر مەن ئۇلارنى قوغلىۋەتىسەم،اللە نىڭ ئازايىدىن مېنى كىم قۇتقۇزالايىدۇ؟ ئويلىنىپ باقمامسىلەر؟(36) مەن سلمرگه، معدده اللهنىڭ خەزىنسلىرى بارە دېمەيد مەن، غەيبنى بىلسمەن دېمەيسمەن، مەن ئەلۋەتتە (ئۆزەمنى) يەرىشتە دەپبۇ ئېيتياپيەن ھەمدە سىلەر كۆزگە ئىلبايدىغان كىشىلەرنى اللە ئۇلارغا ياخشىلىق بەرمەيدۇ دېمەيمەن، اللە ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكىنى ئوبدان بىلىندۇ، بولمىسا مەن چوقۇم زالىملاردىين

بولۇپ قالىمەن» (81) ، ئۇلار (يەنى نۇھنىڭ قەۋمى) : «ئى نۇھ! بىز بىلەن مۇنازىرىلەشتىڭ، ناھايىتى كۆپ مۇنازىرىلە شتىڭ، ئەگەر راست سۆزلىگۈچىلەردىن بولساڭ، بىزنى قورقۇتقان ئازابنى چۈشۈرۈپ باققىن، دېدى(82). نۇھ ئېيتتى: «ئۇنى (يەنى ئازابنى) ئەگەر خالسا پەقەت الله لا چۈشۈرەلەيدۇ، سىلەر ھەرگىز قېچىپ قۇتۇلالمايسىلەر (38)، مەن سىلەرگە نەسىھەت قىلماقچى بولسام، اللە سىلەرنى گۇمراھ قىلماقچى بولساء ئۇ چاغىدا مېنىڭ سىلەرگە قىلغان نەسىھىتىمىنىڭ سىلەرگە پايدىسى بولمايدۇ، الله سسلەرنىڭ يەرۋەردىكارىڭىلاردۇر، سسلەر اللهنىڭ دەركاھىغا قايتىسىلەرچ(34)، ياكى ئۇلار (يەنى قۇرەيشنىڭ كايىرلىرى) قۇرئاننى ئۇ ريەنى مۇھەمىمەد ئەلەيھىسسالام) ئۆزى ئىجاد قىلىدى دېيىشەمىدۇ؟ «ئەگەر ئۇنى مەن ئىنجاد قىلىغان بولسام، ئۆز گۇناھىلىنغا ئۆزمى مەسىئۇل، مەن سىلەرنىڭ گۇناھىڭىلاردىن ئادادجۇدامەن، دېگىن(35). نۇھىقا رمۇنىداق) ۋەھىيى قىلسنىدى: «قەۋمىڭىدىن ئىلىگىرى ساڭيا ئىسمان ئېيتقانىلاردىين باشىقا يەنە ئىسمان ئىيىتىقۇچىلار بولمايىدۇ، ئۇلارنىڭ قىلمىشىلىرىدىن قايىغۇرمغىن(³⁶⁾، بىزنىڭ كۆز ئوڭىمىزدا ۋەھىمىز بويىچە كېمە ياسىغىن، (ئۆزلسرىگە) زۇلۇم قىلغانلار توغرىسىدا ماڭا سۆز ئاچمىغسى (يەنى ئۇلارغا شايائەت قىلمىغىن)، ئۇلار چىوقۇم (توپان بالاسىدا) غىەرق قىلىنىدۇچ⁽³⁷⁾.

نۇم كېسمە ياسىدى، قەۋمىنىڭ چوڭسلسرى ئۇنىڭ ئالدىدىن ئۆتكەندە ئۇنى مەسخىرە قىلسشتى، نۇھ ئېيىتتى: «ئەگەر سىلەر (بۇگۇن) بىزنى مەسخىرە قىلساڭلار ركىسلەچەكتە سىسلەر غەرق قىلسىنغاندا)، سىلەر بىزنى مەسخىيرە قىلغانىدەك بىزمۇ سىلەرنى چوقۇم مەسخىرە قىلسمىز(88). خار قىلغۇچى ئازاب (يەنى تويان بالاسى بىلەن غىدرق بولۇش)نىڭ كىبنىڭ ئۈستىگە كېلىدىغانلىقسنى، دائىبىي ئازاپ (يەنى جەھەنىنەم ئازابى)نىڭ كىبىگە چۇشىدىغانى لمقنى كېلەچەكىتە بىلىسلەرچ (89). رتوپان بالاسى توغرىسىدىكى) بۇيرۇقسىن يېتىپ كەلگەن ۋە يەر يۇزىلدىن سۇ ئېتىلىپ چىلقان چاغىدا؛ «كېمىگە ھايــۋاناتــلاردىــن (ئەركەك، چىـشى بولۇپ) بىر جۇپىتىن ئېلىۋالغىن، ئائىلەڭدىكىلەر بىلەن ــ ھالاك بولۇشى ھۆكۈم قىلىنغانلار ريەنى نۇھ ئەلەپ هىسسالامنىڭ ئايالى ۋائىلە بىلەن ئوغسلى كەنئان) بؤنىڭ سىرتىدا ـــ ۋە ئىمان ئېيتقانلار بىلەن كېمىگە

وَيَهْمَمُ الْفَاقَ وَظُمّا مَوَعَيْهِ مَكُنْ فَعْهِ مَعْظِيلَهُ قال في تَعْمَلِ الْفَاقِ وَظُمّا مَوَعَيْهِ مَكُنْ فَعْهِ مَعْظِيلَهُ عَلَيْنَ فِي مَنْ اللّهِ عَمَال فَيْرِي وَيَوْ مَيْلُ عَلَيْهِ مَلْكِ فَي اللهِ عَلَيْهِ اللهِ فَي اللهِ عَلَيْهِ اللهِ فَي اللهِ اللهُ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ اللهُ

چىققىنچ دېدۇق، ئۇنىڭ بىلەن پەقەت ئازغىنا كىشلەر ئىمان ئېيتتى(60)، نۇھ (ئىسمان ئېيتقان تەۋەلىرىكە) ئېيتتى: دېمىگە چىقىڭلار، كېمىنىڭ مېڭىشى ۋە توختىشى اللەنىڭ ئىسمى بىلەندۇر، شۇبىسىسىزكى، مېينىڭ پەرۋەردىسكارىم (تەۋبە قىلغۇچىلارنىڭ گۇناھىنى) ھەقىقەتەن ھەغىپرەت قىلغۇچىدۇر، (مۆمىنلەرگە) ناھايىتى مېھرىباندۇرچ(60)، كېسە ئۇلارنى ئېلىپ تاغدەك دولقۇنلار ئىچدە ئۆزۈپ باراتتى، نۇھ كېمە مېڭىشتىن بۇرۇن ئۆزسدىن يىراقىتا تۇرغان ئوغلىنى: دىلى ئوغلۇم، بېز بىلەن بىللە كېمىگە چىققىن، كاپىرلار بىلەن بىللە بولمىخىنچ دەپ توۋلىدى(60)، ئۇزۇپ باراتتى، نولۇپ توللىدى باقىلاپ قالىدىلىغان بىر تاغىنىڭ ئۇستىگە چىقىۋالىمەنچ دېدى. نۇھ: دېدى، بولۇشتىن ساقىلاپ قالىدىلىغان بىر تاغىنىڭ ئۇستىگە چىقىۋالىمەنچ دېدى. نۇھ: دېدى، ئۇنىڭ جازالىشىدىن ئۆزۈپ قالالىمايىدۇچ دېدى. ئۇلارنىڭ ئارسىسنى دولتۇن ئايىرىۋەتتى—دە، ئۇ غەرق بولۇپ كەتتى(60). دېرىزېمىن سۇيىڭنى يۇتقىن، ئى بۇلۇت تارقىغىنچ دېيىلدى، سۇ سوغۇلدى، اللەنىڭ توختىدى، دۆلام قەۋم ھالاك بولدۇنچ دېيىلدى(60). ئۇھ پەرۋەردىكارىغا دۇئا قىلىپ: «پەرۋەردىكارىغا دۇئا قىلىپ: «پەرۋەردىكارىغا دۇئا قىلىنى: دىكارم، ئۇغۇغ مېنىڭ ئائىلەمدىكىلەردىن ئىدى (سەن ماڭا ئۇلارنىڭ نىجات تېپىشىنى ۋەدە قىلغان ئادىدىڭ)، سېنىڭ ۋەدە قىلغان ئادىدىلەن، سېنىڭ ۋەدەر ھىلغان تاردىلىڭ نىجات تېپىشىنى ۋەدە قىلغان ئىدىلىدى، سۇ سوغۇلىسەنچ دېدى(60)، ئىدىلىق، سېنىڭ ۋەدەڭ ئەلۇپسەنچ دېدى(60)، سېنىڭ ۋەدەڭ ئەلۇپسەنچ دېدى(60)، سېنىڭ ۋەدەڭ ئەلۇپسەنچ دېدى(60)،

قال التركولله الذي من المات إلله عمل منه الموتلا المستخدسات المناسب المستخدمات المناسب المستخدمات المناسب المستخدمات المناسبة المن

الله ئېيتى: وئى نۇھ! ئۇ (مەن نىجات تېپىتنى ۋەدە قىلغان) ئائىلەڭدىكىلەردىن ئەمەس، ئۇنىڭ ئەمەلىي ياماقدۇر، سەن ئېنىق بىلمىسگەن نەرسەڭنى مەلدىن سورسىغىسن، مەن سېنىڭ جاھىللاردىن بولماسلىقىڭنى نەسەت قىلىمەن (64)، نۇھ ئېيتتى: دېرەت قىلىماڭ ۋە رەھىم قىلىساڭ، زىيان تارتقۇچىلاردىن بولىسەن» ئەگەر ماڭا مەغپىدىن بولسىمەن قىلىساڭ، زىيان تارتقۇچىلاردىن بولسىمەن (74)، ئېيتىلىدى (يەنى الله ئېيتنى): دۇئى نۇھ! ساڭا، سەن بىلەن (كېمىدە) بىللە بولغانلار ئامانلىق ۋە بەرىكەتلەر بىلەن (كېمىدە) بىللە بولغانلار ئامانلىق ۋە بەرىكەتلەر بىلەن (كېمىدەن) بىللە بولغانلار كىن، ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسىم ئەۋلادىنى (ھاياتىي كىن، ئۇلارنىڭ يەنە بىر قىسىم ئەۋلادىنى (ھاياتىي دۇنيادىنى) بەھرىمەن قىلىمىز، ئاندىن ئۇلار بىزنىڭ

بىز پەقەت سېنى بەزى ئىلاھلىرىسىن ساراڭ قىلىپ قويۇپتۇ دەيمىزى. ھۇد ئېيتىتى: ھمەن ھەقسقەتەن الله نى گۇۋاھ قىلىمەن، سىلەرمۇ گۇۋاھ بولۇڭلاركى، مەن سىلەرنىڭ اللەنى قويۇپ شېرىك كەلتۇرگەن بۇتلىرىڭىلاردىسى ئادا جۇدامەن، ھەمسۇلار ماڭا سؤيسقهست قىلىڭىلار، ماڭيا مۇھىلەت بەرمەڭد لار 641-64)، شىۋېھىسىزكى، مېنىڭ پەرۋەردىسگارىم ۋە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلار بولغان اللَّهغا مەن تەۋەككۇل قىلدىم، اللەنىڭ باشقۇرۇشىدا بولىنغان بىرمۇ مەخلۇق يوقىتۇر؛ پەرۋەردىسكارىم ھەقىقەتەن توغرا يولدىدۇر (يەنى ئادىسل بولۇپ مېسچ كىشىگە قىلچە زۇلۇم قىلمايدۇ) (66)، ئەگەر سىلەر (مېنىڭ دەۋىتىمىنى قوبۇل قىلىشىتىن) يىۋز ئۆرۈسەڭلار (يۇز ئىۆرۈكىنىڭلارنىڭ ماقا، زىسىسنى يوق)، سىلەرگە مەن پەرۋەردىكارىمىنىڭ ئەلچىلسكىنى يەتىكۇزدۇم رپەيغەمىبەرنىڭ ۋەزىسىسى يەقەت تەبلىغ قىلىشتۇر)، پەرۋەردىگارىم (سىلەرنى ھالاك

المُعْدَدُ اللهُ مَعْدُكُ بَحْنُ الْمِعْدَالِيَّةُ وَكُلُّ الْمُعْدُلُهُ مِعْدُلُولِ وَالْمُعْدُلُهُ وَالْمَعْدُلُولُ وَالْمُعْدُلُهُ وَاللّهُ وَاللّه

قىلىپ) ئورنۇڭلارغا باشقا بىر قەۋمنى كەلتۇرىدۇ، (شېرىك كەلتۇرۇش بىلەن) الله غا قىلچە زىيان يەتكۈزەلمەيسىلەر» پەرۋەردىگارىم ھەقىقەتەن ھەربىر نەرسىنى كۆزىستىپ تۇرغۇچىدۇر»(87). بىرنىڭ (ئازابلاش) بۇيرۇقىسىز كەلگەندە، ھۇدنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان مۆسىئلەرنى مەرھەمەت قىلىپ قۇتقۇزدۇق، ئۇلارنى قاتتىق ئازابتىن خالاس قىلدۇق(68). ئەنە شۇ ئاد قەۋمى پەرۋەردىكارىنىڭ مۆجىزىلىرىنى ئىنكار قىلدى، ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئاسىيىلىق قىلىدى، ھەربىر ئۇچىغا چىققان تەرساء شەپقەتسىز (يەنى ھەققە قارشىلىق قىلىپ جىدەللەشكۈچى)نىڭ بۇيرۇقىغا ئەگەشتى(68). ئۇلارغا بۇ دۇنىيادا لەنەت قىلىنىدى، قىسيامەت كۇنىسمۇ ئۇلارغا لەنەت قىلىنىدۇ، بىلىڭلاركى، ئاد قەۋمى ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارىنى ئىنكار قىلدى. ئاگاھ بولۇڭىلاركى، مؤد قەۋمى بولغان ئاد مالاك بولسۇن(٩٩). سەمۇدقا ئۇلارنىڭ قېرىندىيشى سالىھىنى (پەيغەمبەر قىلىپ₎ ئەۋەتتۇق، ئۇ ئېيتتى: «ئى قەۋمىم! اللهغا ئىبادەت قىلىـڭلار، سىـلەرگە ال**لە**دىن باشقاً ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، ئۇ سىلەرنى زېمىنىدىن (يەنى تۇپراقىتىن) ياراتىتى، سىلەرنى زېمىندا تۇرغۇزدى، اللهدىن مەغپىرەت تىلەشلار، ئانىدىن ئۇنىڭغا تەۋبە قىلىگلار، پەرۋەردىـ گارىم ھەقسقەتەن يېقىندۇرە (دۇئانى) ئىجابەت قىلغۇچىدۇر»(61)، ئۇلارە «ئى سالىھ! بۇنىڭدىن بۇرۇن سەن ئارىمىزدا ئۇمىد قىلىنخان كىشى ئىسدىڭ (يەنى بۇ سىۆزنى ئېيىتىشىڭىدىن بۇرۇن ئارىمىزدا چىوڭ ئادەم بولۇپ قىملىشىڭىنى ئۇمىد قىلاتتۇق)، بىزنى ئاتاسبوۋىىلىرىمىز ئىبادەت قىلىپ كەلىگەن بۇتىلارغا ئىبادەت قىلىشتىن توسۇمىسەن؟ شەك-شۇبھى مسزكى، هدقسقهتەن بىز سەن دەۋەت قىلىغان ئىشىقا زور گۇمانىدىسىزى دېيىسىتى⁽⁶²⁾،

قال يقد الزيئتران كذك على يتية قبيق و يَه كافيغ منه المستحدة من يتية قبيق النوغ منه المستحدة المتناق المنه المنه

سألبه ئېيتتى: وئىي قەۋمىسم! ئېيتىڭىلارچۇ، ئەگەر مەن چىمرۋەردىگارىم تەرىپىدىن ئازىل بولغان ئېنىق ملىلىگە ئاساسىلانىسام ۋە ئۇنىڭ رەھىمىتى (يەنى پەيغەمبەرلىك)گە سازاۋەر بولسام، شۇنداق تؤرؤقلوق الله فا قارشيليق قسلسام، الله نباف ئازابىدىن مېنى كىم قۇتقۇزىدۇ؟ رمېسنى ئۆزەڭلارغا ئەگسشسشكە دەۋەت قىلىش بىلەن) ماڭا پەقەت زىياندىن باشقىنى زىيادە قىلمايسىلەر(89). ئى قەۋمىم! بۇ الله (بىۋاستە) ياراتقان چىشى تۆگە سلمركه مبنىك مؤجيز معدؤره ثؤنى اللمنيك زبيينيها قويۇۋېتىڭلار، ئىختىيارىي ئوتلسۇن، ئۇنىڭغا زىيان... زەخىمەت يەتىكۈزمەڭسلار، بولمىسىا سىسلەرنى يات كېلىدىغان ئازاب ھالاك قىلىدۇچ(64)، ئۇلار چىشى تۆگسنى بوغۇزلىدى، سالىھ ئېيىتتى؛ «ئۆيۇڭىلاردا (ھاياتلىقتىن) ئۇچ كۇن بەھرىسەن بولۇۋېلىڭلار، بۇ ۋەدە يالغان ئەمەس» (65). بىزنىڭ (ئازاپ قىلىش) ئەسرىسىن كەلگەنسدە، سالىھىنى ۋە. ئۇنىڭ يىلەن

بسلىله ئسمان ئېسىتقانىلارنى رەھىمستىمىز بىلەن شۇ كىۇنىنىڭ شەرمەنىدىىلىكىندىن قۇتىقىۇزدۇق، پەرۋەردىگارساڭ ھەقسقەتەن كۇچلۇكتۇر، غالىبتۇر (66). زالىملارغا قاتتىق ئاۋاز يۇزلەندى...دە، ئۇلار ئىزىلىرىدە ئولىتۇرغان يېتى قېتىپ قالىدى (67). گويا ئۇلار ئىۋىيىلىرىسدە تۇرمىسغانسدەك (يەنى ئۇلارنىڭ تۇرغان جايىلىسرى ئادەمزات تەرسىپىىدىن ئاۋات قىلىتىمىغانىدەك) بولۇپ قالىدى، بىللىڭىلاركىي، سەمۇد پىەرۋەردىىگارىنى ئىنىكار قىلىدى، سەمۇد ھىالاڭ بولىسۇن(⁶⁸⁾، شۇبىھىسىزكى، بىزنىڭ ئەلىچىلىرىسىز (يەنى پەرسشتىلەر) ئىبىراھىمىغا خىۇش خەۋەر ئېلىپ كەلىدى. ئۇلار: «ساڭا ئامانىلىق ئىلەيسىزى دېدى. ئىبىراھىسى: «سىلەرگە ئامانىلىق تىلەيسەن» دېدى. ئۇ ئۇزاقىقا قالىماى بىر موزايىنى كاۋاپ قىلىپ ئېلىپ كەلىدى (69). ئۇلارنىڭ ريەنى پەرىشىتىلەرنىڭ) ئۇنىڭغا قول ئۇزاتىمايىۋاتىقانىلىقىنى كىۆرۈپ، ئۇلارنى خىۇش كىۆرمىندى، ئۇلاردىين قورقۇلچ ھېس قىلدى، ئۇلار: «قورقىنغىن (بىز رەببىڭنىڭ يەرىشتىلسوى، تاماق يېسمەيسىز)، بىز مەقىقەتەن لۇتىنىڭ قەۋمىىنى (ھالاك قىلىش ئۇچيۇن) ئەۋەتىلىدۇق، دېدى (٢٥)، ئۇنىڭ ئايسالى (يەنى سارە) بىر تەرەپىتە تۇرۇپ (لىۇت قەۋمىنىڭ ھالاك بولىدىنغانىلىقىدىن خۇشاللىسنىپ) كۆلدى، بىز ئۇنىڭىغا (يەنى سارەگە) ئىسھاق (ئاتسلىق بالىسىي بولىدىسغانسلىقى) بىلەن ۋە ئىسھاقىتىن كېيىسى كېلىدىخان يەئىقۇب رئاتىلىق نەۋرىسى بولىدىخانىلىقىي) بىلەن خىۋش خىەۋەر بىەردۇق (71)، ئۇ (يەنى سارە): «ۋىسيەي! مەن بىر موماي تۇرسام، ئېرىم بىر بوۋاي تۇرسا، تۇغامدىسمەن؟ بۇ ھەقىقەتەن قىزىسى ئىشىقۇ!» دېـدى (٣٦).

الإنتانية عَيْدَة مِن المورضة الله وَ وَيَكُ الْمَا الْمَا الله وَ وَيَكُ الْمَا الله وَ وَيَكُ الله الله وَ الله وَ وَالله وَ الله وَ الله وَ وَالله وَ الله وَ وَالله وَالله وَ وَالله وَا الله وَ وَالله وَالله وَ وَالله وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَالله وَ وَالله وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَ وَالله وَاله وَالله وَ

ئۇلار؛ واللەنىڭ ئەمرىلدىن (يەنى قۇدرىتلدىن) ئەجەيلىنەمسە؟ اللَّه نىڭ رەھمىستى ۋە يەرىكەتلىرى سلمرنىك ئائىلەڭلارغا ريەنى ئىبراھىسنىڭ ئائىد لىسىدىكىلەرگە) ئازىل بولسۇن. الله ھەقىقەتەن مەدھىيىلەشىكە لايىقىتۇر، ئۇلۇغلاشىقا لايىقىتۇرى دېدى(٢٤)، ئىبراھىيدىن قورقۇنچ يوقالغان ھەمىدە خۇش خەۋەر. ئۇنىڭغا يەتكەن چاغدا، ئۇ بىز بىلەن لؤتبنىك قەۋمىي توغىرىسىدا مۇنازىرىلىشىشىگە كىرىشتى (74). ئىبراھىم بولسا ھەقىقەتەن كۆڭلى-كۆكىسى كەڭ، كۆپ ئاھ چەكىكۇچى (يەنى دىلى يۇمئاق)، (ھەمبە ئىشتا) اللَّه غا مۇراجسىئەت قىل غۇچى زاتىتۇر (78). (يەرىشىتسلەر ئېيتىتى) «ئى ئىبراھىم! بۇنى ريەنى لۇت قەۋمى توغرىسىدا مۇنا۔ زىرىلىشىشىنى قويغىن، شۇبھىسىزكى، پەرۋەردىگات رىڭنىڭ (ئۇلارنى ھالاك قىلىش توغرىسىدىكى) ئەمرى ئاللىقاچان چۇشتى، ئۇلارغا چوقۇم رمۇنازىرملىشىش ياكى شايائەت قىلىش بىلەن) قايتۇرغىلى بولمايدە

قان ئازاب چۇشىدۇء (79). بىزنىڭ ئەلچىلىرىمىز (يەنى پەرىتىلەر) ئۇتنىڭ يېنىغا كەلگەن چافدا (لۇت ئۆز قەۋمىنىڭ ئۆلارغا چېقىلىپ قويۇشىدىن قورقۇپ) قىيىن ئەمۋالدا قالدى، ئۇلار توغرىسىدا يۈركى سىقىلدى ۋە: «بۇ بىر دىشۋار كۇندۇر» دېدى (77). ئۇتنىڭ قەۋمى ئۇنىڭ قېشىغا ئالدىراپ كېلىشتى، ئۇلار بۇرۇنلا يامان ئىشلارنى قىلاتتى (يەنى لىۋاتەت قىلاتتى)، ئۆت ئېيتتى؛ «ئى قەۋمىم! كېلىشتى، ئۇلار بۇرۇنلا يامان ئىشلارنى قىلاتتى (يەنى لىۋاتەت قىلاتتى)، ئۆت ئېيتى، «ئى وەسۋا قەلىدىنى دەرۇرە ئىلىلىلار، ئاراڭلاردا قەببە ئىشتىن توسىدىغان بىرەر كالىلىسى جايىددا ئادەم يوقىۋاچ (78)، ئۇلار (ئۆتىقا) ئېيتتى؛ «كاشكى مەتىئىبىزىيوق ئىكەلىلىنىنى سەن ئوبىدان بىلىسەن، شۇنىددىڭ (سىلەرگە ئورىدىغان) كۈچ—قۇۋۋىتىم بولسا ئىدى، ياكى ئىلتىجا قىلىدىغان كۈچلۈك جەمەتىم بولسا ئىدى، ياكى ئىلتىجا قىلىدىغان كۈچلۇك جەمەتىم بولسا ئىدى، ياكى ئىلتىجا قىلىدىغان كۈچلۈك جەمەتىم بولسا ئىلىڭ يەرخىدىن ئۇلىسىگان ئازاب چىۋشىدىدىن چاغ تاڭ ۋاقىتىدۇر، ئاڭ يېرخىدىن ئايالىڭ يازاب چىۋشىدىزى ياغ تاڭ ۋاقىتىدۇر، تاڭ يېرخىدىن ئايالىڭ يازاب چۈشىدىن ئايالىڭ يازاب چوشىدىن ئايالىگەن ياغ تاڭ ۋاقىتىدۇر، تاڭ يېرخىدىن ئايادىنى يەت كىلىلىدىن ياغ تاڭ ۋاقىتىدۇر، تاڭ يېرخىلۇك بولغۇچىدۇر، شۇردىن ياغ تاڭ ۋاقىلىلىدىن ياغ تاڭ ۋاقىدىدىن ياغ تاڭ ۋاقىدىدىن ياغ تاڭ ئازاپ چىۋىدىلىلىدىدىن ياغ تاڭ ئازاپ چىۋىدىدىن ياغ تاڭ ئازاپ چىۋىلىدىدىن ياغ تاڭ ئازاپ چىۋىدىدىن ياغ تاڭ ئازىلى ياخىلىدىدىن ياغ تاڭ ئازىلىدى ياخىدىدىن ياغ تارىدىدىن ياخىدىدىن ياغ تارىدىدىن يېرىدى ياخىدىدىن ياخىدىدىن ياخىدىدىن ياخىدىدىن ياغ تارىدىدىن يېرىدىدىن يېرىدىدى

قەۋىدىكى ئاياللارنى دېمەكچى، چۇنكى پەيغەمبەر دېگەن ئۇمىتىنىڭ ئاتىسى ئورنىدا بولىدۇ.

بىزنىڭ (جازالاش) ئەمرىيىز چۈشكەندە، ئۇلارنىڭ يۇرتلىرىنى ئاستىن-ئۇسستۇن قىلسۋەتسۇق (يەنى كۆستۈرتلىرىنى ئاستىن-ئۇسسى كۆستىدۇردۇق (28)، ئۇ ساپال تاشىلارنى ياغىدۇردۇق (28)، ئۇ ساپال تاشىلارنى ياغىدۇردۇق (28)، ئۇ ساپال تاشىلارغا پىمرۋەردىكارىڭىنىڭ دەرگاھىدا بەلىگە سېلىنغان ئىدى، ئۇ يۇرتلار زالىلار (يەنى قۇرەيىتى كاپسىرلىسى)كە ئۇلارنىڭ قېسرىنىدىشى شۇئەيىسنى (ئەھىلى)گە ئۇلارنىڭ قېسرىنىدىشى شۇئەيىسنى دۇمىمەر قىلىپ) ئەۋەتستۇق، ئۇ ئېيتىتى: «ئى قەۋەسىم! الله غا ئىسادەت قىلىگىلار، سىلەرگە تەۋەسىم! الله خا ئىسادەت قىلىگىلار، سىلەرگە ئىرلىپ، مەنەدە ۋە تارازىددا كەم بەرمەگىلار، مەن ھەقسىلەرلى ھەقىقەتەن باي ھېسابلايسەن، مەن ھەقسىلىرى ھەقىلىدى سىلەرگە سىلەرگە دىنى باشىقا ھېسچ مەبۇد (بەرمەقى) يوقستۇر، ئىرلىپ، مەنەدە ھەقسىلىرى ھەقىقەتەن باي ھېسابلايسەن، مەن ھەقس

قەتەن سىلەرنىڭ ھەمىسىنى قىورشاپ تۇرغۇچىى كىۋن (يەنى قىيامەت كىۋى)ىلىڭ ئازاسىغا دۇچار بولىۋسۇگىلاردىن قورقىسەن(184). ئىي قەۋمىما! سىلەر ئىۆلىچەمىنى توغىرا ئۆلىچەگىلار، تارازىىنى توغىرا تارتىڭلار، كىشىلەرگە نەرسىلىرىنى كەم بەرمەڭىلار، يوغىرا ئۆلىچەكىلار، ئارازىىنى توغىرا تارتىڭلار، كىشىلەرگە نەرسىلىرىنى كەم بەرمەڭىلار، ھالال رىزىق (سىلەر يىققان ھارامدىن) ياخشىدۇر، ئەگەر سىلەر مۆسىن بولساڭلار. مەن سىلەرگە مۇھاپىزەتچىي ئەمەسەن، 1840، ئۇلار: «ئىي شۇئەيب! سېنىڭ نامىزىڭ (يەنى دىنىڭ) سېنى ئاتاسەبوۋىلىرىمىز ئىبادەت قىلىپ كېلىۋاتقان نەرسىلەرنى (يەنى بۇتلارنى) بىزنى تاشلاتىقۇزۇشقا تازىمۇ كۆڭلىرىمىزنى خالىغىنىمىزنى تەرك ئەتىكۇزۇشكە بۇيرۇمىدۇ؟ سەن تازىمۇ كۆڭلى كۆگسى بەللەرتىنى ئاتىنىۋرۇمىدۇ؟ سەن ئاتىنىۋرەكى كەڭ، تازىمۇ توغرا يول تاپىقان ئادەممەن،دە، دېسدى(187). شۇئەيىب ئېيتىن، «ئى قەۋمىم! ئېيتىپ بېقىڭلارچۇ، پەرۋەردىگارىم ماڭا روشەن پاكىت (يەنى پەيغەمبەرلىك) ئەدكەتتا ھالالىرىزى قىلامدىم؟) سىلەرگە قىلىش مەنئى قىلىنغان نەرسىنى ئۆزەممۇ قىلىشنى خالىيايمەن، مەن پەقەت (سىلەرنى) قولۇمىدىن كېلىشچە تۈزەشىنىلا خالايمەن، مەن پەقەت اللەنىڭ يۈزلىنىمەن (ھە ئۇدىنىڭ) باللەغا تايىنىمەن ۋە ئۇدىنىڭلا يۈزلىنىمەن ۋە ئۇدىنىڭ يۈزلىنىمەن ۋە ئۇدىنىڭ يۈزلىنىمەن ۋە ئۇدىنىڭ يۈزلىنىمەن (ھە ئىشتا) اللەغا تايىنىمەن ۋە ئۇدىنىڭ يۈزلىنىمەن (ھە ئىشتا) اللەغا تايىنىمەن ۋە ئۇدىنىڭ يۈزلىنىمەن (ھە ئىشتا) اللەغا تايىنىمەن ۋە ئۇدىنىڭلارلىمۇرىچىلىدى ئونىڭلىرىلىدى ئودىلىدىدەن بەلەرلىمان ئەرسىدىن ئودىلارلىمۇرەپچەتلىدىدەن كېلىرىلىق ئارسىدىدەن بەلەرلىدى ئونىڭلىرىلا مۇۋەپچەقبەت قازىنالايمەن، «مەمبە ئىشتا) اللەغا تايىنىمەن ۋە ئىلىپ

ئى قەۋسم! سلەرنىڭ ماڭا قارشى تۇرغانلىقىڭلار سلەرنى نۇھىنىڭ قەۋسى دۇچار بولغان ئازايىقا دۇچار قىلىبىسىۋن، لىۋت قەۋسى (نىڭ ئازايىقا دۇچار قىلىبىسىۋن، لىۋت قەۋسى (نىڭ ئەمەس(99)، سىلەر(نىڭ جايىڭلار)دىن يەسراق ئەمەس(99)، سەرۋەردىگارىڭلاردىن مەغىپد رەت تەلەپ قىلىڭلار، ئائىدىن ئۇنىڭىغا تىقۋە قىلىڭلار، مېنىڭ پەرۋەردىگارىم (تىھۋبە قىلىغۇچە-دوست تۇتقۇچىدۇرى(99)، ئۇلار: «ئى شۇئەيب! بىز دەپ قارايىن ئىلىدىڭنىڭ نۇرغۇلىنى چۇشەنمەيىن، بىز ئەلۋەتىتە سېنى ئارسىمىزدا كىۋچەسىز ئادەم دەپ قارايىن، سېنىڭ ئارسىمىزدا كىۋچەسىز ئادەم دەپ قارايىن، سېنىڭ ئارسىمىزدا كىۋچەسىز ئادەم ئىۋلىتۇرەتىتۇق، سەن بىزگە ئەتىۋارلىق ئەمەسەنى مىنىڭ قەۋم قىرىنداشلىرىڭ قىلىسىپ مىنىڭ قەۋم قىرىنداشلىرىك ئەمەسەنى مىنىڭ قەۋم قىرىنداشلىرىي سىلەرگە اللە دىنىپۇ

وَيَعْمُونُ لَا يَعْمِ مِنْكُونُ فَقَاقَ أَنْ لَهِ يَبْكُونُونُ أَمَا أَمَانَا بَ

وَمَنْ لُوهِ اَوَقُومُ فُوهُ وَاوَقُومُ مِنْهِ وَمَا وَمُ لُولِهِ يَنْكُو

وَمِنْهُ هِ وَالسَّفَعُ وَالْكُونُ وَفَقَا اللّهِ وَإِنْ لَا يَعْمِدُهُ وَالْفَالِقُونُ وَإِنَّ
لَا يَعْمُ هِمُنَا فَا يَعْمِينُا أَوْ الْوَهُمُ اللّهِ وَالْفَالِقُ لَمِينًا اللّهِ وَإِنْ لَا يَعْمُ اللّهِ وَالْفَالِقُ لَمِنْ اللّهِ وَالْفَالِقُ لَلْهُ اللّهُ وَاللّهِ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَلَمُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَ

دېدى (18)، شۇئەيب ئېيتتى: وئى قەۋەسم! مېنىڭ قەۋم قېرىنداشلىرسىم سىلەرگە الله دىنىپۇ ئەتتۋارلىقىۋ؟ سىلەر الله نى ئارقاڭلارغا چۆرۈۋەتتىڭىلار (يەنى الله غا ئىستائەت قىلىمىدىڭىلار ۋە ئەتۋارلىقىۋ؟ سىلەر الله نى ئارقاڭلارغا چۆرۈۋەتتىڭىلار (يەنى الله غا ئىستائەت قىلىمىدىڭلار، ويوچە دۇر (192). ئى قەۋمىم! سىلەر ئۆز يولۇڭلار بويىچە ھەرىكەت قىلىڭلار، مەنبۇ ئەلۋەتتە ئۆز يولۇم بويىچە ھەرىكەت قىلىڭلار، مەنبۇ ئەلۋەتتە ئۆز يولۇم بويىچە مەرىكەت قىلىڭلار، مەنبۇ ئەلۋەتتە ئۆز يولۇم بويىچە مەرىكەت قىلىپ! ئۆزاققا قالىلى كىينىڭ رەسۋا قىلىخۇچىى ئازابىقا دۇچار بولىدىخانلىقىنى ۋە كۆزلۇققا قالىلى كىينىڭ (ئۇلارنى ھالاك قىلىش) پەرمانسىمىز چۈشكەن چاشدا، سىلەر بىلەن بىللە كۆتتىمەن يەرقا. (ئۇلارنى ھالاك قىلىش) پەرمانسىمىز چۈشكەن چاشدا، شۇئەيىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىسان ئېيتقانلارنى مەرھەمەت قىلىپ قۇتۇلدۇردۇق، (ئۆزلىرىد شۇئەيىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىسان ئېيتقانلارنى مەرھەمەت قىلىپ قۇتۇلدۇردۇق، (ئۆزلىرىد شۇئەيىنى يېتى قېتىپ قالدى، مەديەن ئاھالىسى خۇددى سەمۇد قەۋمى ھالاك بولغاندەك رايەنى ياشىمىخاندەك بولغۇن! (يەنى اللەدىن ئازىل بولغان دىسنىي ئەھكاملار) ۋە روشەن دەلىللەر بولۇپ قالدى، مەديەن ئاھالىسى خۇددى سەمۇد قەۋمىنىڭ چوڭلىرىغا (پەيخەمبەر قىلىپ) ئەۋەتتۇق، (ئۇلار پىسرئەۋننىڭ بولۇرنىغا (پەيخەمبەر قىلىپ) ئەۋەتتۇق، (ئۇلار پىسرئەۋننىڭ بۇيرۇقى توغرا ئەمەس ئىدى (180-19).

يَعْدُمُ وَيُمْ مُدِيَّةُ الْقِيهَةُ وَالْوَدَهُمُ الْأَلْوَيْشِ الْفِيرُوْ الْمَوْلُوْدُهُ وَالْمُوْفَا إِلَّهُ الْمَا إِلَيْنَا لَا يَوْمُ الْقِيلُةُ وَيَعْدُمُ الْمَالِيَّةُ وَيَعْمُ الْمِوْدُهُ وَالْمُوْفِقِيلَةً عِينَا الْمَلْكُونِ وَالْمَالِيلَةِ الْمُؤْنِ فَلَمُوا اللّهُ عِينَا اللّهِ عَنَا وَالْمُوْدُونِهُ وَمِنْ اللّهِ اللّهِ يَسْمُ فَعَلَى اللّهِ وَاللّهِ عَنِينَا اللّهِ عَنِينَا اللّهِ عَنِينَا مَنْ اللّهُ اللّهُ اللّهِ اللّهِ اللّهِ يَسْمُ فَعَنِينِ وَيَوْلِ اللّهِ عَنِينَا اللّهِ عَنِينَا اللّهِ اللهِ عَنْ اللّهِ اللهِ عَلَى اللّهُ اللّهِ يَسْمُ اللّهِ اللّهِ عَنْ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّه يسرئهؤن قسيامهت كبؤني باشلاميجسليق ببلهن ئۆز قەۋمىنى دوزاخقا باشىلاپ كسرىسدۇ، ئۇ جاي ئىسىدىسگەن يامان! (98) ئۇلار بۇ دۇنىيادىسۇ، قىيامەت كۇنىدىنىۋ لەنەتىكە ئۇچىرايىدۇ، ئۇلارغا بيرملكهن (ئىككىلا دۇنىيادا لەنەتىكە ئۇچىراشىتىن ئىبارەت)بۇ سوغا ئىجىمىدىكەن يامان!(قا) مانا بؤلار (ئاھالىسنى بىز ھالاك قىلغان) يۇرتــلارنىڭ خەۋەرلسرىدۇر، ئۇنى ساڭا (ۋەھىسى ئارقسلىق) بايان قىلىمىز. ئۇ يۇرتلاردىن ئىزى قالىغانىلىرىسمۇ بار زيەنى ئاھالىسى ھالاك قىلىنىپ، يۇرتلىرىنىڭ ئورنى قالدۇرۇلغانلىرىسىۋ بار)، ئىسزى قالسىسغانى لىرىپۇ بار (يەنى ئاھالىسى بىلەن قوشۇپ ئىۋرۇ۔ وبتبلكهن زيرائه تبتهك وميبران فيلينها تبلرسوو بار) (١٩٩١). بين ئۇلارغا زۇلۇم قىلىمىدۇق، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىگە ئۆزلىرى زۇلۇم قىلىدى. پىمرۋەرـ دىگارىڭىنىڭ (ئۇلارنى ھالاك قىلىش) يىدرمانى

كەلگەلىدە، ئۇلارنىڭ الله نى قويۇپ ئىسادەت قىلىغان مەبۇدلىرى ھېچ ئەرسىگە ئەسقاتىمىدى، ئۇلارغا پەقەت زىيان سالدى(181). پەرۋەردىگارىڭ زالىم يۇرتىلار (ئامالىسى)نى مالاك قىلىدۇ، اللهنىڭ ئازابى مەقسقەتەن تولسۇ قاتىتىقىتۇر(182). ئاخىسرەت ئازابىدىن قورقىددىغان ئادەم بۇ (قىسسە)دىن، ئەلىۋەتىتە ئىبرەت ئالىدۇ، ئەنە شۇ كۇن پۇتۇن خالايىق (ھېساب بېرىشى ئۇچۈن) يەخىلىدىغان كۇنىدۇر، ئەنە شۇ كۇن پۇتۇن خالايىق (ھېساب بېرىشى ئۇچۈن) يەخىلىدىغان كۇنىدۇر، ئەنە شۇ كۇن پەرقىرى بولسادىغان كۇنىدۇر، ئەنە شۇ كۇن پولۇنىدا، كۇنىدۇر (183). ئۇنى (يەلى قىيامەت كۇنى بولغانىدا، كۇنىدىن بىرىلىدىن بېزىمۇرلىدىن بەرقىدۇر، ئۇلارنىڭ بەزسلىرى سائادەتىمەن بولىدۇ (186). بەتىبەختىلەرگە كەلسەك، ئەلار دوزاخىقا كىرىدۇ، ئۇلار دوزاخىقا كىرىدۇ، ئۇلار دوزاخىقا كىرىدۇر، ئۇلار دوزاخىقا ئۇلار دوزاخىقان ئاسەنان زېمىسىنى يوقالىمايىلا تۇرسا، ئۇلار دوزاخىقا يەرۋەردىكارنىڭ ئالىغان زامانغىچە داۋاملىق تۇرىۋېرىدۇ، پەرۋەردىكارىڭ، ئەلىۋەتىتە، خالىغان زامانغىچە قىلىيۇلار جەنىنەتىتە پەرۋەردىكارىڭ خالىغان زامانغىچە داۋاملىق تۇرىۋېرىدۇ، دوۋالىق تۇرىۋېرىدۇ، بەرۋەردىكارىڭ خالىغان زامانغىچە داۋاملىق تۇرىۋېرىدۇ، دۇۋلۇپ قالىمان زامانغىچە داۋاملىق تۇرسۇرىدۇ، دۇۋلۇپ قالىمان ئامىدىدان ئىنىئامدۇر (1891). ئاسان دېرىۋىرىدۇر، دۇ ئۇلارغا قىلىسىغان) ئۇلۇر چالىمان ئاسانىدىن ئىسانىدىنىڭ ئاسان زامانغىدىدان ئىنىئادۇر،

قلاتك في مرية و بتا يَشِكُ مُؤَلِّه مِنَا يَشِكُ مُؤَنِّه مِنَا يَشِكُ مُؤَنِّ الْكَلَّمِ وَالْكَلَّمُ وَالْمَعْلَمُ الْمَشْعُ مُؤَنِّ مَنْ يَشِيعُهُمْ وَوَرَ يَشِيعُهُمْ وَوَرَ يَشِيعُهُمْ وَوَرَ مَنْ فَالْمَعُ الْمَعْتُ فَالْمَعْتُ الْمُعْتَى بَيْنَا وَالْمُهُمِّ لَفِي الْمَعْتَى الْمُعْتَى الْمُعْتِيلِكِي الْمُعْلِقِيلِكِلِيقِيلِكِ الْمُعْلِقِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِقِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِقِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْل

ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ بۇتلارغا چوقۇنۇشىىنىڭ (گۇمراھىلىق) ئىكەنلىكىدىن شەكىلەتىيە، ئۇلار يەقەت ئۆزلسرسنىڭ بىز ساڭا قىسسسىنى بايان قىلغان ئاتا ـ بوۋىلىرىخا ئوخشاشىلا چىوقۇنىدۇ، بىز ئۇلارنىڭ (ئازابىتىن) ئىيگىشلىك ئېسۇم سىنى چىوقۇم كېسبەيىتىمەي بېرىسمىز(1867). شۇبھىسىزكى، بىز مۇساغا كىتاب (يەنى تەۋرات) بەردۇق، ئۇنىڭ توغرىسىدا ئىختىلاپ قىلىندى (يەنى ئۇنىڭ قەۋمى بۇ كىتاب ئۇستىدە ئىختىلاپ قىلىشتى) . يەرۋەردىگارىڭىنىڭ ئالىدىن چىقارغان (ئۇلارنى جازالاشىنى قىيامەتىكە قالىدۇرۇش مەققىدىكى) ھۆكىسى بولىسسا ئىدى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا (مۇشۇ دۇئىيادىيلا ياخشىغا ياخشىغە، يامانىغا يامانىچە) چىوقۇم ھىۆكسۇم جىسقىرىلاتتى. ھەقىقەتەن ئۇلار ئۇنىڭدىن (يەنى قۇرئانسدىن)زور كۇمانىدىدۇر (110)، يەرۋەردىگارىڭ ھەربىر ئادىمگە ئۇنىڭ قىلىغان ئەمەلىلىرىنىڭ مۇكاياتىنى تولۇق بېرىدۇ، الله ، ئەلۋەتىتە، ئۇلارنىڭ

ئەمەلىلىرىنىدىن تولۇق خەۋەرداردۇر (III). (ئىي مۇھەمىيەدا) اللە سېنى بۇيسرۇغانىدەك توفيرا يوليدا بولغين، سائيا تسيان تبيتقانيلارمؤ توغيرا يوليدا بوليسؤن، (مهنشي قىلىنىغان ئىشلارنى قىلىپ) اللەنىڭ چەكىلىرىدىن چىقىپ كەتبەڭلار، شۇبھىد سزكى، الله قىلىمىشىڭىلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىمدۇر (112). زالىمىلارغا مايسل بولىماڭىلار، (مايسل بولساڭىلار) دوزاخ ئازابىغا قالىسىلەر، سىلەرگە الله دىن باشقا (دوزاخىتىن قۇتۇلىدۇرىلىدىغان) ھېلىچ ياردەمىچىي يوقىتۇر، ئانىدىن كېيىلىن ھېلىچ ياردەمىگە ئېلرىشەل مەيسىلەر (118) . كۈنىدۈرنىڭ ئىكىكى تەرىپىدە (يەنى ئەتىگەنىدە ۋە كەچقۇرۇن ۋاقىتلىرىدا) . ۋە كېچىنىڭ دەسلەپىكى ۋاقىتىلىرىدا ناماز ئۆتىگىن*. شىۋېھىسىزكىي، ياخشى ئىشلار ئارقىلىق يامان ئىشلار يۇيۇلىدۇ، بۇ چـۇشەنـگۈچىـلەر ئۈچـۈن ۋەزــنەسىـھەتـتۇر (114). (ئى مؤهمسهد! مؤشرىكلاردىن يەتىكەن ئەزىيەتىلەرگە) سەۋر قىلىغىن، الله ھەقىقىەتەن ياخشى ئىش قىلفۇچىلارنىڭ ئەجرىنى بىكار قىلىۋەتبەيىدۇ(116)، سىلەردىن بۇرۇن ئۆتكەن ئىۋمىيەتىلەرنىڭ ئارىسىىدا ئىجىيىشىقا (يامائىلارنى) يەر يىۋزىىدە بۇزۇقىچىىلىق قىلىشىتىن توسىدىغان ئەقىل ئىگىلىرى بولىيىدى؟ ئۇلار ئارىسىدىن بۇزۇقىچىلىقىنى توسۇپ، بىزنىڭ ئىجاتىلىقىلىزغا ئېرىشكەن ئازغىلغا كىشىلەر بۇنىڭدىن مۇستەسنا، ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلغۇچىلار ئەيش-ئىشرەتلىك تۈرمۇشنى قوغلىشىدۇ، ئۇلار گۇناھىكار ئادەمىلەردۇر (١١٤٠)، پەرۋەردىكارىڭ ئاھالىسى ياخىشى بولغان يۇرتىلارنى زۇلۇم سېلىپ ھالاك قىلىمايىدۇ⁽¹¹⁷⁾،

^{*} بۇ يەردە پەرز نامازلاردىن بامدات، ئەسىر، شام ۋە خۇپتەن نامازلىرى كۆزدە تۇتۇلىدۇ.

ڰڞؽؽؽڰ الآوس توجيدتان الدالك عَلَقَهُم وَتَدَتَّ عَلِيهُ مَنْهِ الدَّمْنَ جَمَعُون الْهِيَّةُ وَالدَّلِي الْمَنْعِينَ وَقُالاً عُلَّهُ عَلَيْهِ اللَّهِ الْمُنْمِينَةُ الرَّبِيلِ مَا الْمَنْتُ بِهِ فُؤَادَ لَوْمَارَانَ فَيْهُ مِنْ المَنْقُ وَمَنْهِ عِلْمَا الرَّبِيلِ مِنْ المَنْفِق فَلِيهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِن المُنْهُ وَاللَّهِ مِنْ المَنْفِق اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِن مُتَقَلِقًا وَاللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ

كُلُهُ فَأَخْدُكُ لُو وَكُوكُلُّ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكِ بِمَأْفِلِ خَالْصَلَاقِينَ ﴿

عَشَرَكُونَكُ إِذَا لَكُمْسَ وَالْقَمْرَزَأَيْتُهُمْ لِي سَجِيدِينَ

ئەگەر يىمرۋەردىگارنىڭ خالىسا ئىدى، يۇتۇن ئادەسلەرنى ئەلىۋەتىتە بىر ئىۋمىيەت (يەنى بىر دىندا) قىلاتىتى، ئۇلار (دىن توغرىسدا) داۋاملىق ئىختىلاپ قىلىشقۇچىلاردۇر، يەقەت يەرۋەردىگارىڭ شاق رەھىلىگە ئېرىشكەنلەن بۇنىڭدىن مۇستەستا، الله ئۇلارنى شۇنىڭ ئۇچلۇن (يەنى ئىخىتسلاپ ئۇچۇن) ياراتتى، يەرۋەردىگارىڭنىڭ؛ ھەن جوقۇم پۇتۇن جىنلار ۋە ئىنسانلار بىلەن دوزاخنى توشقۇزد. مەن» دىگەن سۆزى ئېشنى بەلگىلەندى(118-119). كۆڭىلىۋنىنى خاتسىرجەم قىلىش ئىۋچۇن، ساڭا يەسخەمسەرلەرنىڭ قىسسىلىرىنى بايان قىلىپ بېرىمىز، بۇ قىسسلەر ھەقىقەتنى، مۆمىنلەر ئۇچۇن ۋەز ــ نەسىھەت، ئىپرەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان (120). ئسبان ئبيتسايدسفانيلارغا ئبيتيقشكي، وسيلهر ئىڭز يولۇڭىلار بويىنچە ھەرىكەت قىلىڭىلار، بىزمۇ تُنوِّز يولسمز بويسچه ههريكهت قسلايسلي(١١٤١).

سَلُه رَ (ئَسَشُكُلُونِيلُة تَاقَسَوْتَسَنَى) كَوْتَوْكَلُار، بِيزِهُو تُهَاوْهَ تَهَ (شُوْنَى) كَوْتَسَيَزَى ا تَّاسِهَالِلَارِدِسِكَى وَهُ زِيمِنْدِدَكَى عَمِينَى بِبَلْشَ اللَّهِغَا خَاسْتُور، مَمْمِهُ نَشْ اللَّهُ غَا قايتُورُولِسَدُو، اللَّهُ غَا نُسْبَادُوتَ قَبْلُفِينَ وَهُ اللَّهِغَا تَهُوهُ كَكُولُ قَلْمُسْنَ (يَهُنَى مَمْمِهُ نُشْسَكُنَى اللَّهُ غَا اللَّهُ عَا تَايُسُورُولُوسَىٰ)، يَمُورُودُوسَكُارُ سَكُ قَلْسُواتَقَانَ نُشْلِرِنْكُلُودِسِنَ غَالِسُلُ نُمُعِسَتُورُ (1831).

12-سۇرە يۇسۇق

مەككىدە ئازىل بولغان، 111 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتلىك، مېھرىبان الله نىڭ ئىسبى بىلەن باشلايبەن.

ئەلىق، لام، را. بۇ، روشەن كىتاب ئايەتلىرىدۇر (1). شۇبەسىزكى، سىلەرنى چۇشەنسۇن دەپ، ئۇنى ئەلقى ئالىلىلى ئەلقى ئەلمى ئەلقى ئەلقى ئەلقى ئالىلىلىدىڭ ئالىلىلى ئەلقى ئەلقىلىنىڭ ئەلقى ئە

قال المنتق الأنتفاف في الإالتال المنتقبة في من المنتقبة المن المنتقبة المن وحد المنتقبة الم

ئاتىسى (يەنى يەئىقىۋب ئەلەيبەسسالام): «ئى ئوغلۇم! چۇشۇڭنى قېرىنداشىلىرىڭغا ئېيتىسىغىن، ماڭدا مۇيىقەست قىلىپ سالىمىسۇن، شەيىتان ئىسانغا مەقىقەتەن ئاشكارا دۇشبەندۈرى دېدى 60. شۇنىڭغا (يەنى ماڭدا ئۇلۇغ چىۋش كىۆرسەتكىدىكە) ئوخشاش، پەمرۋەردىگدارسىڭ سېنى تەبىرىنى بىلدۈرىدۇ، ئەجىدادلىرىنىڭ ئېرراھىم، ئېسىقالىرغا ئىلگىرى اللە ئىۆزىنىڭ ئۇلۇغ ئېسىتىنى بەرگىنىدەك، ساڭسىۋ، يەئقۇب ئەۋلاد ئىزىنىڭ ئۇلۇغ نېمىتىنى بەرۋەردىكارىڭ (ئۆز مەرھىمىسىتكى دىغىمۇ ئىۋرەردىكارىڭ (ئۆز مەرھىمىسىك ئۇبېسىزكى، پەرۋەردىكارىڭ (ئۆز مەرھىمىسىك كىنىڭ لايىق ئىكەنىلىكىنى) ئوبىدان بىلگۈچەد دۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىشى قىلىشۇچىدۇر (60). دۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىشى قىلىشۇچىدۇر (60).

سورىغۇچىلار ئۇچيۇن اللەنىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان) ھەقىقەتەن نۇرغۇن ئالامەتسلەر بار (7)، ئىۆز ۋاقىتىدا ئۇلار: «يسۇسىۇن ۋە ئۇنىڭ قېسرسىنىدىىشى. (يەنى بۇنىيات مسن) ئاتىمىزغا بىزدىنىمۇ سۆپلۇمىللۇكىتۇر، ھالىبلۇكىي، بىز (كبۇچىلۇك) جامائەدۇرمسز، ئاتىمىز (نىڭ ئۇ ئىككىسىنى بىزدىسى ئارتۇق كۆرۈشى) ئەلۇەتىتە روشەن خاتادۇر، دېيىسىتى (8). (ئۇلار) «يىۇسۇفىنى ئىۆلىتۈرۈۋېىتىڭلار، ياكىي ئۇنى يىسراق بىر چەت جايخا تاشىلىۋېتىڭىلار، (شۇ چاغىدا) ئاتاڭىلارنساڭ مۇھمەبىيىتى سىلەرگە قالسدۇ، بۇ (گۇناھ)تىن كېيىن (تىدۇبە قىلىپ) ياخشى ئادەم بولۇپ كېتىسىلەر» دېيىشىتى (19). ئۇلاردىسى بىرى سىۆز قىلىپ: «يۇسۇفىنى ئۆلتۈرمەڭلىلار، (ئەگەر ئۇنى ئاتىسسىدىن يىسراق) قىلماقىيى بولساڭلار، ئۇنى قۇدۇققا تاشلىۋېتىڭىلار، ئۇنى يولىدىن ئۆتىكەن كارۋان ئېلىدۋالسۇن، دېدى (١٥)، ئۇلار ئېيتىتى: «ئىي ئاتىمىز! نېمىىشقا يىۇسۇق توغىرىسىىدا بىزگە ئىشمەت مەيسەن؟ ھالبۇكىي، بىز ئۇنىڭىغا ھەقسقىەتەن ياخىشى نىيەتىتىبىز (II). ئەتە ئۇنى بىزگە قوشۇپ قويفىن، يەپ_ئىجىپ، ئوپىناپ_كۇلۇپ كىرسۇن، ئۇنى بىز چىوقۇم ياخىشى مۇھاپىزەت قىلىمىز» (12). يەئىقىۇب: «ئۇنى (يەنى يىۇسىۇفىنى) ئېلىپ كەتىسمەڭىلار راستلا خاتسىر جەم بولالىمايىمەن، سىلەر غىەپىلەتىتە قېلىپ، ئۇنى بىۆرە يەپ قويۇشىتىن ئەنىسىرەيىمەن» دېدى (١٤). ئۇلار: «بىز (كۇچىلۇك) بىر جامائە تۇرۇقىلۇق، ئۇنى بۆرسگە يېگۈزۈپ قويىساق، ئۇ چاغدا بىز، ئەلۋەتتە، زىيان تارتىقۇچىلاردىن بولىمىز» دېدى (14). ڬڵؾؙڐڡؽۯٳۑ؋ٷۺؽؙڟٳڷؿڿڡؙڶۅؙٷۼڶؽڣٳۺۑ ٷڞؽٵڷؽ۩ؾڲػڷۿ؞۫ؠٲڎڽۿۏڬۮٷ ڛؙٵؙڎڐٳؠۿؙڝۺڴۥؿڲڗؽۿۊڟٳڸٳٵڹڴٳڰٵۮۿؽػ ڝؙٵٞڎڐٳؠۿؙڝۺڴۥؿڲڗؽڰٷڰڶٳڸٳٵڴٳڰٵڰۿؽػ

وَعَادُوْ الْمُصْرِهُمُ الْمَعْتَلِينَ الْعَالِينَا مِا كَالَوَا وَهَبَكَا تَشَيِّعُونُ وَكُوْكُنَا فِي مُعَنَّا الْمِيْدُوْ الْمَلَّةِ الْلِينَا وَلَكُمْ اللَّهُ الْمُعْتَوِّ وَكَا الْسَعِيمُونِ اللَّهِ الْمَلَّالِينَ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ بِدَوكِينِ قَالَ بَلَّ سَوَلَتُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الْمُعْلِى الْمُعْلِى اللْمُعْلِى اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللْمُعْلِمُ اللْمُلْكُونِ اللَّهُ اللْمُعِلَّا اللَّهُ اللْمُعْلِمُ اللْمُعْلِمُ اللْمُعِلَّالِي اللْمُعْلِمُ اللْمُلْمُونِ اللْمُعْلِمُ اللْمُعْلِمُ اللْمُعْلِمُ اللْمُعِلَّالِي اللْمُعْلِمُ اللْمُعْلِمُ اللْمُعْلِمُ اللْمُعِلَّا اللْمِنْ الْمُعْلِمُ اللْمُعِلَّ الْمُعْلِمُ اللْمِنْ الْمُعْلِمُ اللْمُعِلَى

وَكَسَّوْرُهُ وَهِمَامَةُ وَالْمُحَمِّلِيمُ لِيَا الْمَعَلَّمُ إِن وَمَثَرَوُهُ وَلَّسَ الْمُورِمُ اللَّهِ وَمَعْدُودَةً وَكَالُوا فِيهِ وَمِن اللَّهِ وَمِن اللَّهِ وَمِن اللَّهِ وَمِن اللَّ

عَنَى اَنْ يَتَعَمَّنَا ٱوْتَلِحْنَاهُ وَلَدُا وُكَذَاكِ كَتَكَالِيُمِيْتُ فِي الْأَرْضُ وَلَتَمَلِمُهُ مِنْ تَأْفِيلِ الْكَادِ يُوتُولُهُ فَالِهُ عَلَ أَمْرِهُ وَلَانَ الْفَرَ التَّاسِ لَانْفُلُمُونَ ﴿ وَلَذَا لِللَّهِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَلَانَ الْفَرَ

مَثَلُونَ النَّهُ عَلَيْنَ مُ عَلَيْنَ وَلَكُونَ لِكَ مَنِي النَّحْسِيْنَ وَ النَّوْسِيِّنَ وَ النَّهُ مِنْنِي

ئۇلار يىۇسىۋفىنى ئېلىسى چىقىسى كەتىكەن ۋە ئۇنى قۇدۇققا تاشىلاشىنى بىردەك قارار قىلىشقان چاھدا، بىز يۇسۇفىكە: «كەلگىۋسىدە ئۇلارغا بۇ ئىشنى (سىنىڭ يۇسۇنى ئىكەنلىكىڭىنى) ئۇلار ئۇق مايدىغان پەيتە ئېتىقىن» دەپ ۋەھبى قىلدۇق (185). ئۇلار كەچتە ئاتىسىنىڭ ئالدىيغا يىفىلاپ كېلىش ئىرىمىزنىڭ يېنىدا قويۇپ يۇكۇرۇشكىلى كېتىپ ئېلىپتۇق، ئۇنى بۆرە يەپ كېتىپتۇ، راست كەپ قىلىلقىۋ سەن بىزگە ئىشەنبەيسەن» دېيىشتى (187). ئۇلار يۇسۇفنىڭ كۆگىلىكىنى يالىغانىدىن قالىغا قۇلار يۇسۇفنىڭ كۆگىلىكىنى يالىغانىدىن قالىغا ئۇلار يۇسۇفنىڭ كۆگىلىكىنى يالىغانىدىن قالىغا بوياپ ئېلىسى كېلىشىگەن ئىدى، يەشقۇپ:دېۋ

ئىشنى ئەپسىڭىلار سىلەرگە چىرايىلىق كۆرسىتىپ قىلىغىۋزۇپتۇ. مەن پىھەت چىسرايىلىق مەدۇر قىلىمەن، سىلەرنىڭ (مۇشۇ يالىغان) سۆزۈگىلارنى كۆتۈرۈشۇمىگە اللە مەدەتكاردۇرى دېدى (قا.). بۇ يەردىن بىر كارۋان ئۆتتى، ئۇلار سۇچىسنى (سۇ ئېلىپ كېلىشكە) ئەۋەتىتى، ئۇ سوغىسىنى قۇدۇقىقا تاشىلىدى ۋە: «خىۇش خەۋەر! مانا بىر ئوغۇل بالاي دېدى. ئۇلار ئۆنىي تىجارەت مېلى سۈپىستىدە مەخپىمى تىۋتۇشتى، ئولارنىڭ قىلىشلىرىنى اللە بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (قا)، ئۇلار يۇسۇفىنى ساناقىلىق بىرقانىچە تەگىگىگە ئەرزان باھادا سېتۇەتتى، چۈنىكى ئۇلار يۇسۇفىكە قىزىقىسفان ئىدى (80)، ئۇنى سېتىۋالغان مىسىرلىق ئادەم ئايالىغا؛ «ئۇنى ياخشى كىۋتىكىس، بىزگە ئەسقاتار، ياكى بالا قىلىۋالار-مىسىردىڭ ئادەم ئايالىغا؛ «ئۇنى ياخشى كۇتىكىس، بىزگە ئەسقاتار، ياكى بالا قىلىۋالاردىش» دېدى. شۇنىڭىدەك (يەنى يۇسۇفىنى تۇدۇقىتىن قۇتقۇزغىنىسىردەك) يۇسۇفىنى (مىسر) ئېسىنىغا يەرلەشتۇردۇق، ئۇنىڭنا چۇش تەبىرىنى ئۆگەتىتۇق، اللە (خالىغان) ئىشىنى ئەمەلىگە ئاتلارۇرۇشقا قادىردۇر، لېكىن ئىنسانلارنىڭ تولىسى (بۇنى) ئۇقىلىدۇ (12). يۇسۇنى قىرانىغا يەتكەندە، ئۇنىڭغا ھېكىمەت بىلەن ئىلىم ئاتا قىلدۇق، ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى شۇنداق مۇكاپاتلايىد(20).

وَرَاوَدَكُهُ اللّهِ هُوَلَى بَيْرَهَا عَنْ فَضِهِ وَعَلَقَتِ الْأُوابُ
وَالْتَ عَيْتَ اللّهَ هُولَى بَيْرَهَا عَنْ فَضِهِ وَعَلَقَتِ الْأُوابُ
وَاللّهُ عَلَيْهُ الْفُلِامُونَ صَوْلَتُدُ مَدِّتُ بِهِ وَمَعْيِها أُولَا أَنْ
وَالْمُوْفِقِ الْفُلِمُونَ صَوْلَتُدُ مَدِّتُ بِهِ وَمَعْيِها أُولَا أَنْ
وَالْمُولِيَّةِ الْفُلِمُونِ مَنْ اللّهُ وَمَا لَيْسَمُ الْمُوالِمُ الْمُعْلَمِينَ مَنْ اللّهُ اللّهِ عَلَى اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ ال

ئۇلارنىڭ ھەر ئىكىكىسى ريۇسۇنى چىقىپ كېتىش ئۇچۇن، زۇلەيىخا ئۇنى قايىتۇرۇپ كېلىش ئۇچۇن) ئىشككە قاراپ يۇگۇرۇشتى. (بۇ چاغدا) ئۇ (يەنى زۇلەيخا) يۇسۇفنىڭ كۆڭلىكىنى ئارقىسىدىن (تارتىپ) يىرتىۋەتتى، ئىشىك ئالدىدا ئۇنىڭ (يەنى زۇلەيغانىڭ) ئېرى بىلەن دوقۇرۇشۇپ قېلىشتى، تُو (يەنى زۇلەيغا): وسېنىڭ ئەھلىيەڭنى دەيسەندە قىلباقچى بولغان ئادەمنى يەقەت زىندانىغا تاشلاش ياكى قاتتىق قىيناش بىلەن جازالاش كېرەك، دېدى(٤٥). يۇسۇق: «ئۇ زېەنى زۇلەيخا) مەندىن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزۈشنى تەلەپ قىلدى، دىدى. ئۇ ريەنى زۇلەيغا)نىڭ ئائىلىسىدىكىلەردىن بىرسى گۇۋاھلىق بېرىپ؛ ھيۇسۇفنىڭ كۆڭلىكى ئالدىدىن يىرتىلغان بولساء ئۇنىڭ (يەنىزۇلەيغا)نىڭ سۆزى راست، يۇسۇفنىڭ سۆزى يالغان(36). يۇسۇفنىڭ كوڭىلىكى ئارقىسىدىن يىرتىلىغان بولسا، ئۇنىڭ رېەنى زۇلەيخانىڭ) سۆزى يالغان، يۇسۇفىنىڭ سۆزى راست، دېدى(٤٢)، ئۇ رېەنى زۇلەپخانىڭ ئېرى) يۇسۇننىڭ كۆڭلىكىنىڭ ئارقىسىدىن يىرتىلغانلىقىنى كۆرۈپ: ھئەي ئايالىلار جامائەسى! بۇ چوقۇم سىلەرنىڭ ھىيلەڭلاردۇر، سىلەرنىڭ ھىيلەڭلار ھەقسقەتەن چوڭدۇرى دېدى(١٤٤). (يەنە ئېيتىتى) «يۇسۇن! بۇنى سۆزلەپ يۇرمىگسن. (ئايالسم) سەن ئۆز گۇناھىڭىغا كەچىۋرۇم سورىنغىن، سەن ھەقلىقەتەن خىاتالاشىتىلقە (129). شەھەردىنكى بەزى ئايالىلار؛ «ئەزىز ريەنى مىسرنىڭ يادىشاسى)نىڭ خوتۇنى قۇلىغا كۆيۇپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇناسۇەت ئۆتكۈزۈشنى تەلەپ قىلىپتۇ، بىز ئۇنى، ئەلۋەتتە، ئاشكارا ئازغان دەپ قارايسىزى دېيىشتى(١٥٥).

يۈسۈن تۈرۈۋاتقان ئويدىكى ئايال (يەنى زۇلەيغا)
يۈسۈفتىن ئۆزى بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۇزۇشتى
تەلەپ قىلدى، ئۇ ئىشكلەرنى تاقىۋېتىپ: «بېرى
كەل!» دېدى، يۈسۈن: «خۇدا پانام بەرسۇن!
ئۇ (يەنى ئېرىلىڭ) ھەقىقەتەن مېنىڭ خوجايىنىسدۇر، ئۇ مېنى ياخىشى كۆتتى، ئۆزىگە
دېدى(33). ئۇ (يەنى زۇلەيخا) يۈسۈفكە (يېقىن چىلىق قىلىغىغ) بەل باغىلىدى، پەرۋەردىكارىنىڭ دېدىنى دەلىلىنى كۆرمىگەن بولسا، يۈسۈفمۇ ئۇنىڭغا مايىل بولغان بولاتى، بىز يۇسۇفنى گۇناھىتىن ۋە مايىل بولغان بولاتى، بىز يۇسۇفنى گۇناھىتىن ۋە يۈسۇنى بىزنىڭ ھەر ئىكىكىسى (يۈسۈن چىقىپ كېتىش ئۇچۇن، زۇلەيخا ئۇنى قايىتۇرۇپ كېلىش ئۇچۇن) كَلْمُتُ عَنْ مَا الْمُنْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّه

گۇ (يەنى زۇلەيىخا) گۇلارنىڭ گەپ-سۆزلىرىنى
ئاڭلاپ، ئۇلارغا (مېھاندارچىلىققا چاقىرىپ) ئادەم
ئەۋەتتى. ئۇلارغا (يۆلىنىدىغان) تەكىيە-ياستۇقلارنى
تەييارلىدى، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن يىسچاق
بەردى، (زۇلەيخا يۇسۇفىكە) «سەن چىقىپ ئۇلار
بىلەن كۆرۈشكىن، دېدى، ئۇلار يۇسۇفىنى كۆرۈپ
كېسىۋېلىشتى. ئۇلار: «(بۇنداق چىرايلىق ئىناننى
ئېسىل پەرىشتىدۇر، بۇ ئادەمزات ئەمەس، پەقەت بىر
دەنا بۇ سىلەر ئۇنىڭ ئۇچۇن مېنى ئۇلىدىكەن
مېلىقى ئادەم، مەن ئۇنىڭدىن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزۈشنى
مېلىقى ئادەم، مەن ئۇنىڭدىن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزۈشنى
تەلىپ قىلدىم، لېكىن ئۇ ئۆزىدىنى چىڭ ساقلىدى،
ئەگەر ئۇ يەنىلا بۇيرۇقۇمنى قىلىسا، چوقۇم زىندانغا
تالىلىنىدۇ، چوقۇم خار ئادەم بولۇپ قالىدۇ، دېدى(\$2.)

يۇسۇن: «ئى پەرۋەردىكارىم! ماڭا ئۇلار ئۈندىگەن نەرسىدىن كۆرە زىندان سۆيۈملۈكتۈر، ئەگەر ئۇلارنىڭ ھىيلىسىنى مەندىن دەپئى قىلىسساڭ، (ئىنسانچىلىقتا) ئۇلارغا مايىل بولۇپ قالىمەن، نادانلاردىن بولۇپ قالىمەن» دېدى(دىگا، پەرۋەردىگارى ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلىپ ئۇلار-ئىڭ ھىيلىسىنى يۈسۈنتىن دەپئى قىلدى، الله (ئىلتىجا قىلغۇچسلارنىڭ دۇئاسىنى) ھەقىقەتەن ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر (184). ئانسدىن ئۇلار (يۇسۇفنىڭ بىكۇناھ ئىكىلىنىڭ دائىر) پاكىتلارنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنى بىرمەھەل قاماپ قويۇشنىلايىق تاپىتى(184). زىندانغا يۇسۇنى بىلەن ئىككى يىكىت بىللە كىرگەن ئىدى، ئۇلارنىڭ بىرى: «مەن چۇشۇمدە ئۆزەمنى ھەقىقەتەن (ئۇزۇمدىن) ھاراق سقىۋاتقان كۆرۈپتىمەن» دېدى. ئىككىنچىسى: چۇشۇمدە ئۆزەمنى ھەقىقەتەن (ئۇزۇمدىن) ھاراق سقىۋاتقان كۆرۈپتىمەن» دېدى. ئىككىنچىسى: كۆرۈپتىمەن» دېدى. ئىككىنچىسى: كۆرۈپتىمەن، تەبىر بېرەلەيدىنىقانىلاردىن) دەپ قارايىمىزى دېدى (188). يۇسۇنى ئېيتىتى: «ئىككىلىلىكىنى سىلەرگە «ئىككىلىلىكىنى سىلەرگە «ئىككىلىلىكىنى سىلەرگە «ئىككىلىكىنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرەلەيدىنىڭ، بۇرۇن، ئۇنىڭ نېمە ئىككىلىكىنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرەلەيدىنىڭ، ئۇنىڭ نېمە ئىككىلىكىنى سىلەرگە ئېيىلىدىن ئىلىدۇرگەن نەرسىلەردىنىدۇر. شىۋبىھەركى، مەن اللەغ ئا ئىلىدۇرگەن نەرسىلەردىنى تاملىدىن تاملىدىن ئالىنى ئۇمنىڭ دىنىنى تاملىدىن تاملىدىن ئاخىرەتنى ئىنكار قىلىدىغان قەۋمنىڭ دىنىنى تاملىدىن تاملىدىن ئىلارغا سىرتىتىن تاملىدىنىڭ، ئىلىدۇرگەن نەرسىلەردىندۇر. شۇرىپىدىن كىلىدىن تەركى، مەن اللەغ ئا ئىلىدۇرگەن تەرسىدىنى تاملىدىغان تەرۋىدىنى تاملىدىغان تەرۋىدىن تەرسىدىنى تاملىدىغان تەرۋىدىنى تاملىدىغان، ئاخىدىنى تاملىدىغان تەرسىدىن تەرسىدىنى تاملىدىغان، ئاخىدىنى تاملىدىغان تەرۋىدىنى تاملىدىغان، ئاخىدىنى تاملىدىغان تەرۋىدىنىڭ دىنىنى تاملىدىغان، ئاخىرەنىڭ ئىلىدىدىغان تەرشىلىدىنى تاملىدىغان تەرۋىدىنى تاملىدىغان تاملىدىغان تاملىدىغان تاملىدىغان تەرۋىدىنىڭ دىنىنى تاملىدىغان تاملىدىغان، ئالىدىغان تاملىدىغان تاملىدىغان، ئالىدىلىدىغان، ئالىدىغان تاملىدىدىنىڭ دىنىنىڭ ئالىرىدىنىڭ ئالىدىغان تاملىدىلىدىغان، ئالىدىغان ئالىدىغان تاملىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىن ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغان ئالىدىغا

وَالْبَعْثُ مِلْهُ الْأَهْ فَى الْرِاهِيمُ وَالْمَحْقُ وَيَعَقَّوْبُ مَا كَانَ

تَاآنَ ثُمْ لِلْ بِالْمُعُونُ مِنْ مَنْ لَالِكَ مِنْ فَضَا بِاللهِ عَلَيْنَا

وَكُلُ التّالِينِ مُنْ لِلْهُ مِنْ مَنْ لَالْمِلْ اللهِ اللهِ عَلَيْنَا

الْبِحْنِي مَا أَرْبُكُ مُنْ تَقَوَّقُونَ عَبْرًا إِللهُ الْوَاسِمُ الْفَلِينِ اللهِ عَلَيْنَا

مَا الْتَعْمُدُ وَوَالَ اللهُ بِهَا مِنْ سُلُطِينًا إِلَيْهُ الْوَاسِمُ الْفَكُورُ وَاللهِ اللهُ ا

مەن ئەجىدادلىرىم ــ ئىبىراھىم، ئىسھاق، يەئقۇبــ
لارنىڭ دىسنىغا ئەكەشـتىم، ھېچىقائداق نەرسىنى
بۇ اللەنىڭ بىزكە ۋە ئىنسائلارغا قىلغان مەرھەمىتىدۇر، لېكىن ئىنسائىلارنىڭ تولىسى شۇكۇر
قىلىمايىدۇ(188). تۈرمىداش ئاغىنىلەر! تارقاق،
كۆپ مەبۇدلار ياخشىمۇ؟ ياكى قۇدرەتلىك بىر الله
ياخشىمۇ(189). سىلەرنىڭ اللەنى قۇيۇپ ئىبادەت
ياخشىمۇ(189). سىلەرنىڭ اللەنى قويۇپ ئىبادەت
قىلىۋاتقىنىڭىلار پەقەت سىلەر ئۆزەڭىلار ۋە ئاتاب
بوۋاگىلار ئاتىۋالىغان (بۇتىلارنىڭ ۋە خەيرىسىنىڭ)
بوۋاگىلار ئاتىۋالىغان (بۇتىلارنىڭ ۋە خەيرىسىنىڭ)
خۇشۇركىنى بولۇشى توغىرىسىدا) ھېچىقانىداق دەلىل
چۇشۇركىنى بولۇشى توغىرىسىدا) ھېچىقانىداق دەلىل

بارچە ھۆكۈملەر پەقەت اللە غىلا مەنسۇپ، ئۇ سىلەرنى پەقەت ئۆزىكىلا ئىبادەت قىلىشقا بۇيرۇغان، بۇ توغرا دىندۇر، لېكىن كىشلەرنىڭ تولىسى (بۇنى) بىلمەيدۇ (64). تۇرمىداش ئاھىنىلەر!
سىلەرنىڭ بىرىڭلار (زىنىدالىدىن چىقىپ) خوجايىنىغا ھاراق قۇيۇپ بېرىدۇ (يەنى ساقىيىلىق
ۋەزىپىسنى ئۆتەيدۇ)، يەنە بىرىڭلار دارغا ئېسلىدۇ، كاللىسنى قۇشلار يەيدۇ، سىلەر سورىغان
ئىشلار ھۆكۈم قىلىنىپ بولىدى،(41). يۇسۇن ئۇلارنىڭ ئىچىددىكى ئۆزىنىڭ قۇتۇلۇشىغا
ئىشكەن بىرسكە (يەنى ساقىيغا): ھەبنى خوجايىنىڭ ئالىدىدا ئەسلەپ قويىغىن، دېسكەن
ئىدى. خوجايىنىنىڭ ئالدىدا يۇسۇفىنى ئەسلەپ قويۇشىنى شەيىتان ئۇنىڭىغا ئۇلىتۆلىدۇردى،
يەرسۇن زىنىدائىدا بىرنەچىچە يىل يېتىپ قالىدى(43). پادىساھ ئېيتىتى: ھەمن ھەقسقەتەن
چىۇشۇمىدە يەتىتە ئورۇق كالىنىڭ يەتىتە سېسىز كالىنى يەپ كەتىكەنلىكىنى ۋە يەتىتە
يېشىل باشاق بىلەن يەتىتە قۇرۇق باشاقىنى كۆرۈپىتىمەن، ئى ئەربابىلارا سىلەر
يېشىل باشاق بىلەن يەتىتە قۇرۇق باشاقىنى كۆرۈپىتىمەن، ئى ئەربابىلارا سىلەر

قَالُوْاَاضَّغَاتُ اَحْلَامِ وَمَا يَعْنُ بِتَا وَيْلِ الْكِمْلَامِ يَعْلِمُ بْنُ وَقَالَ الَّذِي عَلِمِنْهُمَا وَإِذْكُرْمِيدُ أَمَّةٍ آنَا أَنْيَقُكُمْ مِنَّا وَيَلِهِ فَأَرْسِلُون ﴿ يُوسُفُ آيُّهُ الصِّيرَةُ أَقْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرْبِ سِمَان يَأْكُلُهُنَّ سَيُعُ عَافْ وَسَيْعِ سُنُكُلَّت خُفُع وَ أُخَرَّ ينست كعل أرجع إلى النّاس لعلقه يعلنن قال مَرْعُونَ سَنْعَ سِنانَ دَانًا عَمَاحَصَدُ مُ فَنَارُوهُ فِي سُنْيَامَ إِلا قِلْيلا كَامُّ فِيْنِهُ يُغَاثُ النَّائِسُ وَفِيْهِ يَعْصِرُونَ أَكُوْقَالَ الْسَاكُ الْتُحُوِّنُ نَلَتَا حَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعُ إِلَى رَبِّكَ فَسْقُلُهُ مَا إِيَالُ مُوةِ الْبَيْ قَطَعْنَ إِنْ يَهُنَ إِنَّ كَانَ إِنَّ كَانَ الْكِيْدِيُّ عَلِيهُ @ قَالَ مَا خَطَيْكُنَّ إِذْ رَاوَدُثْنَ يُوسُفَ عَنْ ثَفْسِهُ قُلْنَ عَاشَ لُوْ آخُنُهُ بِالْفَيْبِ وَآنَ اللهَ لَا يَهْدِي كَدِّنَ الْعَالَيْنِينَ ﴿

تُؤلار ئېيتىتى: «بۇ بىر قالايمىقان جۇش ئىكەن، بىز (مۇنداق) قالايمىقان چۇشىكە تەبىر بېرىشىنى ئۇقبايمىزى (ئۇرمىدىن) مېلىقى ئىككىسىدىن (تۇرمىدىن) قۇتۇلغان ۋە ئۇزاق مۇددەتتىن كېيىن (يۇسۇفىنى) ئەسلىگەن بىرسىي، «مەن سىسلەرگە بۇ چۇشىنىڭ تەبىرىنى ئېيتىپ بېرەلەيسەن، مېسنى ريۇسۇفىنىڭ يېنىغا) ئەۋەتىڭلارى دېدى(45). رائۇنى ئەۋەتىشىتى، ئۇ تۈرمىگە بېرىپ يۇسۇفىنىڭ يېنىغا كىردى_دە) «ئى راستجىل يۇسۇن! يەتتە ئورۇق كالىنىڭ يەتتە سبمنز كالنني يهب كهتكه نلبكيني ۋە يهتته ببيشل باشاق بىلەن يەتتە قۇرۇق باشاقنى (كۆرۇپ چۇشىگەن چۇشنىڭ تەبىرىىنى) بىزگە ئېيىتىپ بەرسەڭ، مەن ئۇنى كىشىلەرگە ريەنى يادىشاھقا ۋە ئۇنىڭ دۆلەت ئەربابلىرىغا) خەۋەر قىلسام، ئۇلار (سېنىڭ يەزلىڭ نى، بىلىبىڭنى) بىلسۇن» دېدى(46). يۇسۇق ئېيتتى: «يەتتە يىل ئۇزۇلىدۇرمەي تېرىقىچىلىق قىلىڭىلار، ئالغان ھوسۇلۇڭلاردىن يېيىش ئۇچۇن ئازغىنىسىنى خامان تەپكەندىن تاشقىرى، قالغىنىنى رمىتە جۇشۇپ

كەتبەسلىكى ئۇچۇن) باشىقى بىلەن قويۇڭىلار(47)، شۇنىڭدىن كېيىن قەھەتچىلىك بولىدىـغان يەتتە يىل كېلىدۇ، (بۇ يىلىلاردا) ئىلىگىرى توپىلىۋالغان ئاشىلىقىڭىلاردىن (ئۇرۇقىلۇق ئۇچۇن) ساقلاپ قويۇلىدىغان ئازغىنىسىدىن باشقا ھەمىسىنى يەپ تۇكىتىسىلەر(48). شۇنىڭىدىن كېيىن (مولچىلىق) يىللار كېلىدۇ، ئۇنىڭدا ھۆل-يېغىن كۆپ بولىدۇ، كىشىلەر ھېۋىلەردىن تۈرلۈك ئىچىمـ لمكلەرنى سىقىپ چىقىرىدۇچ (49). رساقىي يادىستاھقا بېرىپ يۇسۇفنىڭ ئۇنىڭ جۇشىگە بەرگەن تەبىرىنى ئېيتقاندىن كېيىن) يادىشاھ: «ئۇنى ئالدىيغا ئېلىپ كېلىڭىلار» دېدى. ريادىشاھنىڭ) ئەلچىسى يۇسۇفنىڭ يېنىغا بارغاندا، يۇسۇق ئەلچىگە: «خوجايىتنىڭغا قايىتىپ بېرىپ، ئۇنىڭىدىن هېلىقى قوللىرىنى كېسىۋالغان خوتۇنلارنىڭ ئىشىنى (بىلەمدۇ؟) سوراپ باقىقىن، شۇسھىسىزكى، مېنىڭ پەرۋەردىكارىم ئۇلارنىڭ مىيىلىسىنى ئوبىدان بىلىدۇ» دېندى(50)، يادىنشاھ (مېلىقى خوتۇنىلارنى يىغىپ ۋە ئۆزىىنىڭ خوتۇنىنى چاقىرىپ): «سىلەر يۇسۇفىتىن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزۈشنى تەلەپ قىلىغىنىڭىلاردا، ھەقسقىي ئەھىۋالىڭىلار قائىداق بولغان؟، دېدى. ئۇلار: «الله ياكتۇر؛ يۇسۇقتە ئازراقبۇ گۇناھ بار دەپ بىلمەيمىز» دېدى. ئەزىزنىڭ خوتۇنى: «ئەمدى ھەقىقىي ئەھۋال ئايدىڭلاشتى، مەن ئۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزۈشنى تەلەپ قىلغان ئىدىم، يۇسۇق ھەقىقەتەن راستچىلىلاردىن ئىدى، دېدى(61). ريۇسۇق ئېيتىتى، «بۇ ريەنى يادىشاھنىڭ ئەلچىسىنى قايتۇرۇۋەتكەنلىكىم) ئەزىز يوق چاغدا خوتۇنىغا خىيانەت قىلمىغانلىقىمنى ۋە خائىئلارنىڭ مىيلىسىنى الله نىڭ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۇرمەيدىغانلىقىنى ئەزىزگە بىلدۈرۈش ئۇچۇندۇرچ (83).

(ئون ئۈچىنچى يارە)

ومەن ئۆزەمنى ئاقلىباييەن: ئەيسى دېگەن تەرسە مەقىقەتەن يامان ئىشلارغا كۆپ بۇيرۇيدۇ، پەرۋەرـ دىگارىم رەھبەت قىلىپ (ساقلىغان) ئادەم بۇنىڭدىن مؤستهسنا، مېنىڭ پەرۋەردىسگارىم ھەقسقەتەن مەغىبرەت قىلغۇچىدۇر؛ ئاھايىتى مېھرىياندۇر»(88). يادىشاھ: «يۇسۇقنى ئالدىيغا ئېلىپ كېلىڭلار، ئۇنى ئۆزەمنىڭ خاس ئادىيىم قىلىيەن، دېدى، يۇسۇن ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقانىدا، ئۇ: ھسەن بۇگۇن بىزنىڭ ئالىدىسىزدا ھەقىقەتەن مەرتىۋسلىك، ئىشەنچلىك ئادەمسەن» دېدى(64)، يۇسۇن: «مېنى (مىسىر) زېمىنىنىڭ خەزىنىلىرىنى باشقۇرۇشقا قويىغىن، مەن ھەقسقەتەن (ئۇنى باشىقۇرۇش يول لمربنى بىلىدىغان، ئوبدان ساقلىيالايدىغان ئادەمى مەن» دىدى (88)، بىز يۇسۇقنى رمىسى زېمىشىدا

وَمَا أَبَرِيُّ نَفْيِقِ إِنَّ النَّفْسَ لَاعَارَةٌ يَالنَّوْءِ إِلَّا عِمَرَيِّ إِنَّ رَبِّ غَفُورُتَ عِيْدُ وَوَ قَالَ الْمَلِكُ الْمُتُونِيُ مَّفُلِصُهُ لِنَعْبُونُ قَلْتَنَا كُلِّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الَّهُ مَ لَدَبُّنَا برُ ٩٤٠ قَالَ اجْمَلِقَي عَلَى خَزَلَين الْأَرْضِ إِنَّ حَفِيظًا وَكُنْ إِلَى مَلَّمْ وَالْيُوسُفَ فِي الْرَضِيِّ يَتَبَوَّا مِنْهَا مَيْكُ ةُ نُهِيئُ بِرَحْمَتِنَامَنُ نَشَأَةُ وَلَانُوسُيُعُ أَجُرَالْمُحْسِنِينَ؟ ۅۘٙڵڋۼؙۯٳڵٳڿڗۼڂؿٷڷڵۮؽڹٲڡڹٛۏ۠ٳٷػٲٮ۠ۉٳؽٙڡٞڠؙۏۛؽ۞ٛۅؘڿٵؖ<u>ٙ</u>ۦ الْمُو تَأْ كُوسُفَ فَكَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمُ وَهُمُ لَهُ مُنْكُرُونَ وَ لَتَاجَفَزُهُمْ بِعِمَازِهِوْقَالَ التُونِيُ بِأَجْ لَكُونِنَ آسِيكُمُ اللَّهِ تَرَوْنَ أَنْ أُولِ اللَّيْنَ وَإِنَّا غَيْرًا لَهُ ذِي أَنَّ الْمُثَالِثُونَ الْمُعَالَّدُونَ ۑه فَلاكَيْلَ نَكْوْجِنْدِي وَلاَتَقْرَابُونِ° قَالْوُاسَنُوْا وِدُعَنْهُ آيَاهُ وَإِنَّا لَنْعِلُونَ @وَقَالَ لِنِيِّينِهِ اجْعَلُوالِمَنَاعَتَهُمْ فَي بحالهم لعلف وتعرفونه الذائقلير الا أملهم لعلهم يرْجِعُون ﴿ فَلَمَّا رَجُعُوا إِلَّى آبِيهِمْ قَالُوا يَأْبُأَنَا مُنِعَمِنًا

خالىغان جايدا تۇرىدىغان (مەملىكەتنى خالىغانچە تەسەررۇپ قىلىدىغان) قىلىپ يەرلەشىتۇردۇق، رەھبىتىمىزنى خالىغان بەندىلىرىيىزگە ئېرىشتۇرىيىزە ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنىڭ ئەجرىنى بىكار قىلىۋەتمەيمىز (66). ئىمان ئېيتقان ۋە تەقۋادارلىق قىلغانىلارغا ئاخىرەتىنىڭ ساۋابىي، ئەلۋەتىتە، (بۇ دۇنيانىڭ ئېمەتلىرىدىن) ئارتۇقتۇر(٤٣). يۇسۇننىڭ قېرىنداشلىرى كېلىپ يۇسۇننىڭ قېشىغا كىردى، يۇسۇق ئۇلارنى تونۇدى، ئۇلار بولسا يۇسۇفنى تونۇمسدى(68)، يۇسىۇق ئۇلارغا ئېھتىـ ياجلىق ئاشلىقنى تەييارلاپ بەرگەندىن كېيىن ئېيتتى: «سىلەر مېينىڭ ئالدىمىغا ئاتا بىر ئۇكاڭ لارنى (يەنى بۇنيامىننى) ئېلىپ كېلىڭلار، مېنىڭ (ئاشلىقنى) تولۇق ئۆلچەپ بېرىۋاتقانلىقىمنى ۋە: ناھايىتى مېھباندوست ئىكەنلىكىسنى كۆرمىدىڭىلارمۇ؟ (69) ئەگەر ئۇنى مېنىڭ ئالدىسىغا ئېلىپ كەلمىسەڭلار، سىلەرگە بېرسىدىغان ئاشلىقىم يوق، مېنىڭ يېنىسغا يېقىن يولىماڭىلار»(٩٠٠). ئۇلار: «بىز ئۇنى ئاتىسىدىن سوراپ (سېنىڭ ئالدىڭغا ئېلىپ كېلىشكە) تىرىشسىمىز، بىز چىوقۇم مۇشۇنداق قىلىمىزى دېدى(61). يۇسۇق خىزمەتچىلىرىگە: «ئۇلارنىڭ رئاشلىق سېتىۋالغان) مال_ مۇلۇكىلىرىنى يىۋاد تاقىلىرىنىڭ ئارىسىغا سېلىپ قويۇڭىلار، ئۇلار ئائسلىسىگە قايىتىپ بأرغاندا، ئۇنى تونۇپ قايىتىپ كېلىشى مۇمكىن، دېدى(62)، ئۇلار ئاتىسىنىڭ يېنىغا قايستىپ بارغسنسدا: «ئى ئاتسمىز! (مسسرنىڭ يادىشاھسى) بىزگە قايستا ئاشلىق بەرمەس بولىدى، ئۇكسىمىزنى (يەنى بۇنىيامىنىنى) بىز بىلەن بىلىلە ئەۋەتىكىىن، (شۇنىداق قىلىلال) ئاشىلىق ئالالايسىز، ئىۇنى بىز چىوقىۇم ئوبىدان مۇھاپىمىزەت قىسلىمىز» دېسدى(68). عال هن المنافر عليه الاكتاب النظام على المفهون عالى المنافر عليه المنافر عليه المنافر على المفهون عالى المنافر على المفهون عالى المنافرة على المنافرة المنا

(پەشقۇب) ئۇلارغا ئېتتى: وئۇنىڭ توغرىسىدا ئىلگىرى سىلەرگە ئۇنىڭ قېرىندىشى (يەنى يۇسۇنى) توغىرىسىدا ئىشەنگەلىدەك ئىشىنەمىدىم؟ (مەن سىلەرگە ۋە سىلەرنىڭ ئۇنى ساقلىشئىلارغا ئىشەن مەيبەن) اللە ياخشى ساقلىغۇچىدۇر، ھەمىمىدىن مېھىرىبانىدۇر» (184). ئۇلار يۈكىلىرىسنى ئاچقانىدا (ئاشلىق سېتىۋالغان) مال-مۇلۇكلىرىنىڭ ئۆزلىرىگە تايتۇرۇپ بېرىلكەنلىكىنى كۆردى، ئۇلار: «ئائىمىز! بىز (بۇنىگدىن ئارتۇق) يەنە نېمە تەلەپ قىلىمىز؟ بۇ مال-مۇلۇكلىرىمىز بىزگە قايتۇرۇپ بېرىلىپىتۇ، ئېلىپ كېلىمىز، ئۆكسىرنى مۇھاپىزەت قىلىمىز؟ ئېرىدىن ئېرىنى مۇھاپىزەت قىلىمىز، بىر تىۆگە ئاشلىقىنى ئارتۇق ئالىمىز، بۇ (يەنى بىر تىۆگە ئاشلىقىنى دادىشاھ ئىۋچىۋن) ئازغىنا

ئاشلىقتۇرە دېدى(١٩٥٥). يەئقۇب ئېيتتى: «بۇنيامىننى قوغىداش يولىددا ھەممىشلار مالاك بولىم، ساڭلارلا ئۇنى چوقۇم ماڭا قايتۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە اللەنىڭ نامىي بىلەن قەسەم قىلىپ چىڭ ۋەدە بەرمىگىچە ئۇنى سىلەر بىلەن بىلەن ئەلىن ئېتقان سۆزلىرىمىزگە اللە گۇۋاھىتۇر» قىلىپ چىن ۋەدە بەرگەندىن كېيىن، يەئقۇب: «بىزنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىمىزگە اللە گۇۋاھىتۇر» دېدى(١٩٥٠). (ئۇ يەنە) «ئى ئوغۇللىرىم! (مىسرغا) ھەمبىڭلار بىر دەرۋازىدىن كىرمەي، باشقادېشقا دەرۋازىلاردىن كىرىڭلار. اللەنىڭ قازاسى ئالدىدا مەن سىلەردىن ھېچ نەرسىنى دەپئى قاللىلىيەن، ھۆكۈم پەقەت اللەغىلا خاس، اللەغا تەۋەككۇل قىلىدىم، تەۋەككۇل قىلىغۇچىلار قىللىلىيەن، ھۆكۈم پەقەت اللەغىلا خاس، اللەغا تەۋەككۇل قىلىدىم، تەۋەككۇل قىلىغۇچىلار زىلاردىن كىرگەندە، (بۇ) اللەنىڭ قازاسى ئالدىدا ئۇلار ئۇچۇن ھېچ نەرسىگە دال؛ بولالىدى، بۇ پەقەت يەتقۇبنىڭ كۆڭلىدىكى ئۇمىدىنىلا ئىسپادىلىدى، خالاس، بىز يەئىقۇبىقا (ۋەھىي ئۇرقىلىدى) بىلىمەرنىڭ ئىلىدىدا ئۇلار (يەنى يەئىقۇبنىڭ بالىلىلىرى) ئارقىلىدى ئارسىدىن قۇچاقىلىدى ۋە؛ «مەن ھەقسقەتەن سېنىڭ تولىسى (تەقىدىدىنىڭ بولىمەن، ئۇلارنىڭ بىزگە قىلىغان ئىشلىرىدىن قايىغۇرمىغىنى دېدى(68). ئۇلار (يەنى يەئىقۇبىنىڭ بالىلىلىرى) يۇپلۇرنىڭ بولىمەن، ھۆسۇن ئۇكلىدىن قۇچاقىلىدى ۋە؛ «مەن ھەقسەتەتەن سېنىڭ قېسونىدىڭ ئالىدىغا كىرگەنىدە، ئۇلارنىڭ بىزگە قىلىغان ئىشلىرىدىن قايىغۇرمىغىنى دېدى(68). قېلىدىدىن قايىغۇرمىغىنى دېدى(68). قېلىرىدىن قايىغۇرمىغىنى دېدى(68). قېلىدىدىن قايىغۇرمىغىنى دېدى(68). قېلىدىدىن قايىغۇرمىغىنى دېدى(68). قېلىدىن

لَلْمَا اَجْهَرُ هُمُ يَهِ هَا إِنْهِ فَرَصَال البَقَالَة فَنْ وَصَلْ البَقَالَة فَنْ وَصَلْ البَقَالَة فَنْ وَصَلْ البَقَالَة فَنْ وَصَلْ البَقِيدَ وَقَالُوا الْمَعْدَلِهُ وَالْمَالِيمُ الْمَعْدُلِهُ وَالْمَالِيمُ الْمَعْدُلِهُ وَالْمَالِيمُ وَالْمَالِيمُ وَمَعِيدٌ ﴿ وَالْمَالِيمُ مَعِيدٌ ﴿ وَالْمَالِيمُ مَعِيدٌ ﴿ وَالْمَالِيمُ مَعْدُونَ الْمَعْدُلِهُ الْمَعْدُلِهُ الْمَعْدُلِهِ وَعَيْدٌ ﴿ وَالْمَعْدُلِهِ وَعَيْدُ ﴿ وَالْمَعْدُلِهِ وَعَيْدُ ﴿ وَالْمَعْدُلِهِ وَعَيْدُ ﴿ وَالْمَعْدُلِهِ وَاللّهِ مِنْ الْمَعْدُلِهِ وَاللّهِ مِنْ اللّهِ اللّهُ وَاللّهُ وَالْمُؤْمِنُهُ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّه

يۈسۈن ئۇلارنى ئېيتىياجلىق ئاشلىق بىلەن تەمىنلىد گەندىن كېيىن، قەدەھنى ئۇكىسنىڭ يۈكى ئىچىگە سېلىپ قويدى. ئاندىن بىر جاكاچى چىقىپ: «ئىس كارۋانلار! سىلەر چوقۇم ئوغرى ئىكەنسىلەر» دەپ توۋلىدى(70). (كارۋانىدىكىلەر) ئۇلارغا قاراپ: دېيمەڭىلارنى يوقىستىپ قويدۇگىلار» دېدى(77). ئۇلار: «پادىئاھنىڭ (تامغىسى بېسلغان) قەدەھنى يوقىتىپ قويدۇق، ئۇنى تېپىسپ كەلىگەن كىشىگە دوكاپات ئۇچىۇن) بىر تىۆگە ئاشىلىق بېرىسلىدۇ، مەن بۇنىڭغا كېيىل» دېدى(78). ئۇلار: اللەنىڭ يەرگە بۇزغۇنچىلىق قىلىش ئۇچۇن كەلىمدۇق، بىز يوسۇفنىڭ خىزمەتچىلىرى): «سىلەرنىڭ شەرىئىتىڭ يۈسۇفنىڭ خىزمەتچىلىرى): «سىلەرنىڭ شەرىئىتىڭ

لاردا ئوغىرىنىڭ جازاسى نېسە؟ (ئەگەر قەدەھ يۈكۈڭلاردىن چىقىسى قېلىپ) يالغانچى بولۇپ قالساڭىلارچىۋ؟ دېدى(770). ئۇلار: «ئۇنىڭ جازاسى يۈكىدىن قەدەھ تېپىلغان ئادەمنى قۇل قىلىش، زالىيىلارغا بىز مۇشۇنىداق جازا بېرىسىزە دېدى(770). ئۇلار يۈسۈفىنىڭ ئۇكىسىنىڭ يۈكىنى ئاختۇرۇشىقا باشىلىدى، ئائىدىن يۈسۈفىنىڭ ئۇكىسىنىڭ ئۇكىسىنىڭ يۈكىنى ئاختۇرۇشىقا باشىلىدى، ئائىدىن يۈسۈفىنىڭ ئۇكىسىنىڭ يۈكىدىن قەدەھنى تېپىپ چىقتى، بىز يۈسۈفكە مۇشۇ تەدبىرنى كۆرسەتتۇق، (مىسىر) پادىشاھىنىڭ قانۇنى بويىچە يۈسۈنى ئۆكىسنى ئېلىپ قالالمايتتى، لېكىن اللە ئۇنىڭ شۇنىداق قىلىشنى خالىدى، بىز خالىغان ئادەمنى (يۈسۈفنى كۆتۈرگەندەڭ) يۇقىرى دەرىجىلەرگە كۆتۈرگەندەڭ) يۇقىرى دەرىجىلەرگە كۆتۈرلىق قىلغان بولسا، ئۇنىڭ قېرىندىشىدە ئۇنىڭدىنىۋىلىدى ئېلىرى ئوئلارغا مەلۇم قىلغان، دېيىشتى، يۈسۈنى (ئۈلارنىڭ) بۇ سۆزىنى ئېسەد، يېسىدىنىڭ دۇسۇنى ۋە ئۇنىڭ ئۇكىسى توغىرىسدا) دېلىلىنىڭ دۇسلۇنى ۋە ئۇنىڭ ئۇكىسى توغىرىسدا) قىلغان سۆزۈڭلارنىڭ يالغانلىقىنى اللە ئوبدان بىلىدۇ» دېدى (777). ئۇلار؛ ئۇلىجاناب زات! قىلغان شۇرغلارنىڭ بىز سېسىنى ھەقسقەتلەن ياتىسى بارە ئۇنىڭ ئورنىڭ بىزىلىڭ بېرىلىدىنىڭ بىرىسىزنى ئۇلىلىسىزى ھىلغان بۇلىڭ ئۇلىجاناب زات! ئېلىپ قالىغىن، بىز سېسىنى ھەقسقەتلەن ياتىسىي بارە ئۇنىڭ ئورنىڭ بىزىلىڭ بىرىلىق بىرىسىزنى ئېلىپ قالىغىن، بىز سېسنى ھەقسقەتلەن ياتىسىلىق قىلغۇچسلاردىن ھېسابلايسىزى دېرىسىزى

قَالَ مَعَاذَ اللهِ آنَ ثَانَحُنَ الْأَمْنُ قَحَدُنَا مَتَاعَنَاعِنَكُمْ

مَّ وْمُقَامِّنَ اللهِ وَمِنْ قَيْلُ مَا فَزَعْلَتُهُ ۚ إِنَّ وَسُفَّ فَكُنْ

بَرْحُ الْأَرْضَ حَلَّى يَأْذُنَ لِيَّ إِنَّ أَنْ الْمُعَلِّمُ اللَّهُ لِي وَهُو هُوَ) ۞ ارْجِعُوا الَّي آسَكُمْ فَقُولُوا إِيَّا إِنَّا إِنَّالَانَ المنكف سوق وماشهد تأالابيا علينا وماكثا

ظِينُ @وَسُئِلِ الْقَوْرَيَةَ الَّذِي كُنَّا فِيْهَا وَالْعِيْرَالَيْنَيَ أَقْبُلْنَا فِيْهَا ۚ وَإِنَّالَصْدِ قُوْنَ ﴿ قَالَ بَلُ

نَي إِلَى اللهِ وَآعُلَمُ مِنَ اللهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ @

يۇسۇق: «خۇدا ساقىلسۇن، تەرسىسىزنى كىسىنىڭ يؤكسدىن تابىغان بولساق، شؤنى ئېلىپ قالىمىز، بولمسا بنز جوقؤم زالمطاردسن بولؤب قالسمن دېدى(٢٩). ئۇلار رېۇنياستنىڭ ئورنىغا ئىۋز ئارىم سدىن بىرسىنى ئېلىپ قېلىشقا يۇسۇفىنىڭ ماقۇل بولۇشىدىن) ئۇمىدسىزلەنگەندىن كېيىن، چەتىرەك يەرگە بېرىپ مەخپىي مەسلىھەتلەشىتى، ئۇلارنىڭ چوڭى ئېيتىتى: «ئاتاڭىلارنىڭ سىلەردىسن قەسەم قىلدۇرۇپ ۋەدە ئالغانلىقىنى ۋە ئىلىگىرى يۇسۇنى توغرىسىدىكى خاتالىقلىرىڭلارنى بىلمەمسىلەر؟ ئاتام ماڭا رۇخسەت قىلىىغىچە ياكىي اللە مەن ئۇچۇن ھۆكۇم چىقارمىشچە بۇ يەردىن ھەرگىنز ئايرىلبايى

مەن، الله ئەڭ ئادىل ھۆكۈم قىلغۇچىدۇر⁽⁸⁰⁾.

سىلەر قايتىپ كېتىپ ئاتاڭلار بىلەن كۆرۈشۇڭلار، ئانىدىن ئېيتىڭلاركى، ئىي ئاتىمىز! سېنىڭ تُوغِلُولُا راستىلا تُوغِرِملىق قىلدى، بىز يەقەت بىلگەن نەرسىمىز ئۇستىدىلا گۇۋاھلىق بېرىۋاتىمىز، بىز غەيبنى بىلمەيمىز (يەنى ساڭا ۋەدە بەرگەن چېغىمىزدا ئۇنىڭ ئوغرىلىق قىلىدىغانىلىقىنى بىلمىدۇق) (81)، بىز تۇرغان شەھەردىن (يەنى مىسىردىن) ۋە بىز بىلەن بىللە ماڭغان كارۋالىدىن سوراپ باقتىن، بىزنىڭ سۆزمىىز چوقۇم راست» (82). يەئقۇب ئېيتتى: «ئۇنداق ئەمەس، نەيسىئلار سىلەرگە بۇ ئىشنى چىرايىلىق كۆرسەتىتى، مەن پىمقەت چىرايلىقىچە سەۋر قىلىسمەن، ئۇلارنىڭ (يەنى ئۇچ ئوغلۇمنىڭ) ھەممىسىنى ماڭا دەرقەمتە قىلىپ بېرىشنى الله دىسن تىلەيسمەن. الله ھەقىقەتەن رمېنىڭ ھالىمىنى) بىلىپ تۇرغۇچىندۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىنش قىلىغۇچىندۇر»(88)، يەئقۇب ئۇلاردىن يىلۇز ئۆرۈپ: «ئىست يۇسۇن!» دېدى، قايىغۇدىن (كىۋپ يىغىلاپ) ئىككى كَوْزِي تُاقْسُرْسِي كَوْتِيْنِ (يوني تُنكِكي كُوْزِي كُوْرِموس بولۇپ قالىدى)، ئۇ تولۇپ تاشقان ئاچىچسقىىنى ئىنچسگە يۇتىقان ئىندى(⁶⁶⁾. ئۇلار: «الله نىڭ نامىي بىلەن قەسەمىكى، سەن يىۇسۇفىنى ياد ئېتىۋېرىپ (ھەسىرەتىتىن) ھالاك بولۇشىقا تاس قالىدىغان. ياكى ھالاك بولىدىغان بولدۇڭ» دېدى(B5). يەئىقۇب ئېيتىتى: «مەن قايىغۇ-ھەسرىتىمنى يىەقەت الله غىلا ئېيىتىمەن، الله نىڭ بىلىدۇرۇشى بىلەن سىلەر بىلىمەيىدىغان نەرسىلەرنى بىلىمەن(86).

ئى ئوغۇلىلىرىنم! بېرىڭىلارە يىۋسۇقىنى ۋە ئۇنىڭ

ئۇكىسىنى ئىزدەڭلارە اللەنىڭ رەسىيىسىدىن نائۇپ

مىد بولماڭلارە شۇبهىسىزكى، يەقەت كاپسىر قەۋملا

الله نبك رومينتسدين ئىۋمىدسىزلسنىدۇي (87).

ئۇلار يۇسۇننىڭ قېشىغا كىرگىنىدە: «ئى ئالىيجاناب زات! بىزگە ۋە ئائىلىمىزگە ئاچارچىسىلىق يەتستى،

(ئالدىڭغا) ناچارە ئۆتىمەس مالىلار بىلەن كېلىپ

قالدۇق، بىزگە يېتەرلىك ئاشىلىق بەرگىيى، بىزگە

سەدىقە قىلغىن، الله سەدىقە قىلفۇچىلارنى ھەقىقەتەن

مؤكاياتلايىدۇي دېدى (88)، يۇسۇق: ھسسلەر نادان

ۋاقىتىڭىلاردا يۇسۇقكە ۋە ئۇنىڭ ئۆكىسىغا ئېمىلەر

ricath

ينج أذه بُوا فَتَحَسَّمُوا مِن يُؤْسَفَ وَلَوْيَهُ وَوَلَا تَلِيَّكُوا مِنْ نَدُهُ اللهُ لِأَنَّةُ لَا يَائِشُ مِنْ قَرْهُ اللهِ [لا الْحَوْرُ الكُونُ وَنَ صَلْنًا احْمُلُوا مَلْيُهِ قَالُوا يَالِيُّ النَّبِيُّ مُسَنًا وَالْمُنَا الشَّوْرُ مِنْهُ يَالِيضًا مَعْمُرُ عِنْ قَانُونِ كَاالْالِيلُ

والهذا الشار توجئتايية المؤتمزية والوثينا الليل وَقَصَدُقَ مَنْيَتَ الرَّيَّا اللَّهُ مَنْيَوْ عِالْمُتَصَدِّوْفِيْنِ هَا الْمَعْصَدِّوْفِيْنِ هَا الْمَعْصَدُ هَلَ عَلِيْنَ مِنْ المَّمْلِيْنَ الْمُؤْمِنِينِ عَالَى الْمَيْسِمِينَ وَهَذَا اللَّهِ قَالْمَا اللَّهُ عَلَيْنَ اللَّهِ اللَّهِ عَلَيْنَ اللَّهِ اللَّهُ الْمُنْقِيلِ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُنْقِلِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْمُنْقِقِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُنْقِيلِ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينِ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَا الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَا الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِينَا الْمُؤْمِنِينَا الْمُؤْمِنِينَا الْمُؤْمِنِينَا الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِينِ

الْيَوْدُ يَكُفُواْ اللَّهُ لَكُوْرُ الْمَوْدُ الْإِجِدِيْنَ ﴿ وَالْمِجْوَا يَقْمِنُهُ عِنْ اللَّهِ الْمُؤْمُونُ اللَّهِ الْمُ يَالْتِ بَعِسْدُمُا الْمَوْدُ اللَّهِ الْمُنْ يَالْتِ بَعِسْدُمُا اللَّهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿ وَلَمَّا الْمُسَلِّينَ الْوَيْرُوْفَالْ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُؤْمِ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْفِقِ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْعِلِيْمُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ

قىلىدىكەن (ياخشى مۇكاپاتىقا ئېرىشىدۇ)، چىۇنىكى اللە ياخشى ئىش قىلىغۇچىلارنىڭ ئەجرىنى بىكار قىلىۋەتمەيدۇچ دېدى (189). ئۇلار: «اللەنىڭ نامى بىلەن قەسەمكى، اللە سېنى مەقسقەتەن بىزدىن ئارتۇق قىلىپتۇ، بىز جەزمەن خاتا قىلىپتۇق» دېيىشتى (19). يۇسۇن ئېيتىتى: «بۇگۇن سىلەر ئەيىبلەشكە ئۇچرىجايسىلەر، اللە سىلەرنى كەپۇرسۇن، اللە ئەڭ مەرھەمەتلىك زاتىتۇر (193). سىلەر مېنىڭ بۇ كۆڭلىكىسنى ئېلىپ بېرىپ ئاتاسنىڭ يېۋزىگە تاشىلاڭلار، كۆزى ئېچىلىدۇ، پوتىۇن ئائىلەڭىلاردىكىلەرنى ئېلىپ مېنىڭ يېزىكى تاشىلاگىلار» (189). كارۋان (مىسسىدىس شامىغا قاراپ) قوزغالىغان چاغىدا، ئۇلارنىڭ ئاتىسى (يەنى يەئقۇپ ئەلىيەسسالام): «مەن چوقۇم يۇسۇننىڭ ھەدىنى ئېلىۋاتىمەن، سىلەر مېنى ئالجىپ قالىغان دېھىدىلىغان بولساڭىلار (يۇسۇفىنى ئەلۋەتىتە ھايات دەيتتىم)» دېدى (190). ئۇلار (يەن يەئقۇپنىڭ نەۋرىلىرى ۋە يېنىدىكى كىشىلەر)؛ « اللەنىڭ نامى بىلەن قەسەمكى، ھەقىقەتەن سەن تېخىي يەنىلا بۇرۇنقى قايسۇقۇشۇگدا ئىكەنسەن» دېدى (190).

فَتَقَانَ عَامَ النَّبِيهِ وَالْمُهُ مَلْ وَجَهِ فَالْتَكَامِورُاءُ

قال الوق الكُورِيّ المُعْرِق المُعْرِق المُعْمِلُونَ المُعْمَالُون الْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون الْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون الْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون الْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون الْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُونَ الْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون الْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون اللَّهُ وَالْمُعْمَالُون وَالْمَعْمَالُون وَالْمُعْمَالُون وَالْمُعْمَالُون وَالْمُعْمَالُون وَالْمَعْمَالُون وَالْمَعْمَالُون وَالْمَعْمَالُون وَالْمَعْمَالُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمِالُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمِالُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمِالُونُ وَالْمُعْمِعُلُونُ وَالْمُعْمَالُونُ وَالْمُعْمِالُونُ وَالْمُعْمِالُونُ وَالْمُعْمِلُونُ وَالْمُعْمِلُونُ وَالْمُعْمِلُونُ والْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْمِلُونَ وَالْمُعْمِلُونَ وَالْمُعْمِلُونُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُونُ وَالْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ وَالْمُع

خۇش خەۋەرچى كېلىپ كۆگىلەكىنى يەئىقۇبىناڭ يۈزىگە تاشلىدى، ئۇنىڭ كۆزى ئېچىلدى، يەئقۇبىن ومەن سىلەرگە، اللەنىڭ بىلىدۈرۈشى بىلەن سىلەر بىلىمكەن نەرسىلەرنى بىلىمەن، دېسىگەلىسىدىمە دېسدى (198). ئۇلار: «ئىي ئاتىسىزا گۇناھىلسوسىز ئىۋچىۈن بىزگە مەغىپىسرەت تىلىگىن، بىز مەققەتەن خاتالاشتۇق» دېيىشتى (199). يەئىقۇب: «پەرۋەردىكارىسىدىن سىلەرگە مەغىپىرەت تىللەپسەن، اللە گۇناھىلارنى مەقىقەتەن مەغىپىرەت قىلغۇچىدۇر، (بەندىلىرىگە) مېھرىباندۇر» دېدى (198). ئۇلار يۇسۇنىڭ ئالدىغا كىرگەلىدە، يۇسۇتى ئاتالىغانىلىدى ۋە: «خۇدا لىلسا، مىسىرغا ئامان-ئېسەن كىرگلار» دېدى (199). خالسا، مىسىرغا ئامان-ئېسەن كىرىگلار» دېدى (199). خالسا، مىسىرغا ئامان-ئېسەن كىرىگلار» دېدى (199).

ئۇلار (شاھىلارغا تازىس قىلىش ئادىتى بويىسچە) يۇسۇفىكە سەجدە قىلىشتى"، ئۇ: «ئى ئاتا! مانا بۇ، بۇرۇن (كىسچىك ۋاقىتىسدا) كۆرگەن چۈشۈمىنىڭ تەبىرىدۇر، ئۇ چۈشۈمىنى پەرۋەردىگارىم مەبنى زىنىدانىدىن چىقىرىش بىلەن، قېرىنداشلىرىم بىلەن مېنىڭ ئارامنى شەيتان بۇزغانىدىن كېيىن، سىلەرنى سەھىرادىن بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىش بىلەن ماڭا ئېھىان قىلدى. پەرۋەردىگارىم خالىغىنىنى (ئىشقا ئاشۇرۇشىقا) مەھىقەتەن تەدبىرلكتۇر، ئۇ مەقىقەتەن ھەمبىنى بىلگۈچىدۇر، مېكىمت بىلەن ئىسش قىلغۇچىدۇر، ھېكىمت بىلەن ئىسش قىلغۇچىدۇر (1991). پەرۋەردىگارىم! ماڭا ھەقىقەتەن يادىشاھىلىق ئاتا قىلدىسىڭ، چىۇش تەبىرىنى بىلگۈچىدۇر، ئۇدىدىلەر ئاتارىدا ئىلىمىدىن، مېنى يۇسۇنى ئېرىنداشلىرى) ياخشى بەلىدىلەر قاتارىدا قىلغىن، دېدى (1991). مانا بۇلار (يەنى يۇسۇنى قىسسى) بىر قىسىم غەيب خەۋەرلىرى بولۇپ، بىز قىلغىنى دېدى قالىدۇرى بولۇپ، بىز قىلىنى ياخشى يادىشى ياخسى ياخسى ياخسى ياخرەپ، بىز قىلىنى ئۇسۇنىنىڭ قېرىنداشلىرى) (ئۇنىڭىغا قارشى) چارەپ

^{*} ئۇلارنىڭ ئادىتىدە سەجدە قىلىش ئىبادەت ئەمەس، ھۇرمەت ھېسابلىئاتتى.

ومأابريج

أَفَلَهُ يَبِي يُرُوانِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا لَيْفَ كَانَ عَاقِمَهُ الَّذِينَ مِدِينًا لَيْفَ تَزى وَلَكِنُ تَصْدِينِي الَّذِي بَيْنَ بَدِينَ بَيْنَ يَهُ وَ

سەن گەرچە كىشىلەرنىڭ ئىمان ئېيتىشىغا ھېرىس بولىاتىمۇ، (لىكىن) ئۇلارنىڭ تولىسى ئىسان ئېيتمايىدۇ(108). قۇرئانىنى تەبلىخ قىلىخانلسقىڭغا ئۇلاردىن ھېچىقانداق ئەجىر تەلەپ قىلىمايىسەن، قۇرئان يەقەت جاھان ئەھىلى ئۈچىۇن ۋەز ـنەسىـ ھەتستۇر (104). ئاسماتلاردا ۋە زېمىنىدا راللەنىڭ قۇدرىتىنىڭ) نۇرغۇن ئالامەتلىرى باركى، ئۇلار ئۇنىڭ بينددين ديققەت قىلماستىن ئۆتۈپ كېتىدۇ(188)، ئۇلارنىڭ تولىسى اللەغا شېرسىك كەلىتىۋرۇپ تؤرؤب تشنيدؤ (يعنى الله ني يأرأتيقؤجي، ريزيق بەرگۇچى دەپ ئىقرار قىلىش بىلەن بىللە، بۇتلار-غىبۇ چوقۇنىدۇ) (106). ئۇلار اللەنىڭ ئازابىدىن، بىرەر جازانىڭ ئۆزلىرىگە چۇشۇشىدىن ياكى ئۇلار سەزمەستىن قىيامەتنىڭ تۇيۇقسىز يېتىپ كېلىشىدىن ئەمىلىن بولىدىللۇ؟ (187) ئېيتىقىنكى ، رېۋ مېنىڭ

يولؤسدۇرە (كىشىلەرنى) الله غا دەۋەت قىلىنيەن، مەن ۋە ماڭسا ئەگەشىكەنىلەر روشەن دەلىلگە ئاساسىلىنىلىدى. اللە ياكىتۇرە مەن مۇشىرىكىلاردىلىن ئەمەسمەن»(188)، بىز سەنىدىن ئىلىگىدرى يەقەت شەھەر ئاھالىسىدىن بولغان ئەرلەرنى پەيىخەمبىەر قىلىمچە ئۇلارغا ۋەھىسى قىلىدۇق، ئۇلار (يەنى يەيىغىەمبەرلەرگە چىنىپۇتىمكۇچىلەر) يەر يىۋزىندە سەيسر قىلىسى يىۋرۇپ ئۆزلىرىدىن ئىلگىرىكىلەرنىڭ ئاقىۋىستىنىڭ قانىداق بولغانلىقىنى كىۋزەتىمىدىسۇ؟ ئاخىدرەت يۇرتى تەقۋادارلىق قىلىغانىلار ئىۇچىۇن ئەلىۋەتىتە ياخىشىدۇرە سىلەر چۇشەنىمەمىسلەر(1891). ھەتىتا پىەيىغەمىبەرلەر (قەۋمىنىڭ ئىسمان ئېيىتىشىدىن) ئۇمىدسىزلەنگەن ۋە (قەۋمى تەرىپىدىن) يالىغانغا چىقسىرىلغانىلىقسىغا جەزىسم قىلغان چافسدا، مُؤلارِغا بِيزنيك ياردسمسمز يسبتسب كەلىدى، بىز خالسفان ئادەملەرنى قۇتىقلۇردۇق، بىزنىڭ ئازابىمىز گۇناھكار قەۋمدىن قايتۇرۇلمايىدۇ(110). ئۇلارنىڭ قىسىسىدىن ئەقىل ئىگىلىرى ئەلىۋەتىتە ئىبىرەت ئالىدۇ. (قۇرئان) يالىغانىدىن توقۇلىغان سىۆز ئەمەس، لىېكىسى، ئۇ ئۆزسىدىن ئىلگىرى نازىل بولغان (ساماۋى) كىتابلارنى تەستىق قىلغۇچىدۇر، ھەمىمە نەرسسنى ئىنچىكە بايان قىلغۇچىدۇرە ئىمان ئېيتىدىخان قەۋم ئۈچۈن ھىدايەتىتۇر ۋە رەھىمەتىتۇر(111).

13 ـ سۇرە رەگد

مەدىشدە ئازىل بولغان، 43 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقەتىلىك ۋە مېھرىيان اللە نىڭ ئىسىسى بىلەن باشلاييەن.

ئەلىق، لا م، مىم، را. بۇ، كىتاب (يەنى قۇرئان)
نىڭ ئايەتلىرىدۇر. (قۇرئانىدا) ساڭـــا پەرۋەردىكا..
رىڭ تەرىپىدىن نازىل قىلىنغان نەرسىلەر مەقتۇر،
لېكىن ئىنسانلارنىڭ تولىسى ئۇنىڭــغا (يەنى قۇر..
ئاننىڭ اللە تەرىپىدىن نازىل بولغانلىقىغا) ئىشەنــ
مەيدۇ(11. اللە ئاســمانــلارنى تۇۋرۇكىسىن بەرپا
قىلدى، سىلەر ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇۋاتىسىلەر، ئاندىن
ئۇ ئەرش ئۇستىدە (ئۆزىگە لايىق رەۋىشـــتە) قارار
ئالدى. كۇن بىلەن ئاينى (بەندىلەرنىڭ مەنپەئەتى
ئوچــۇن) بويــــۇندۇردى، (ئۇلارنىڭ) ھەربىرى

مۇئەييەن مۇددەتكىچە (يەنى دۇنيانىڭ تۇگەيدىغان ۋاقتىقىچە) سەير قىلىدۇ، اللە (ئۆز ھېكىىتى ۋە قۇدرىتى بىلەن) مەخلۇقاتىنىڭ ئىشلىرىنى باشىقۇرۇپ تۇرىدۇ، سىلەرنى پەرۋەردىگارىڭلارغا مؤلاقات بولۇشقا ئىشەنسۇن دەپ، رقۇدرىتىنىڭ) دەلىللىرىنى تەيسىلىي بايان قىلىدۇ(3). اللە يەر يۇزىلنى (ئۇزۇنىسغا ۋە توغرىسغا) سوزۇپ كەڭ ياراتتى، يەر يۇزىدە تاغلارنى ۋە دەريالارنى ياراتتى، مېۋىلەرنىڭ ھەربىر تۇرىنى ئەركەڭ چىشى ــ ئىككى جىنسلىق قىلىپ ياراتتى. كېچىنى كۇندۇزگە كىرىشتۇردى (يەنى كېچىنىڭ قاراڭغۇلۇقى بىلەن كۈنىدۇزنىڭ يورۇقىلۇقسنى ياپتى). بۇلاردا تەپەككۇر قىلىدىغان قەۋم ئۇچۇن راللەنىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان) دەلىلىلەر بار(8). يەر يۈزسدە بىرسېىرسگە تۇتشاڭخە قىتىئەلەر بار ۋە تۇرلۇك زىرائەتلەر بار، كۆپ شاخىلىق بولغان ۋە كۆپ شاخلىق بولمىغان ربىر ئۇرۇقتىن بىرقانىچە تال ئۇنۇپ چىققان، بىر ئۇرۇقىتىن يمقه بر تال ئونوپ چمققان) خورما دەرەخىلسرى بار، (ئۇلارنىڭ ھەمىمىسى) بىر خسل سۇ بىلەن سۇغىسرسلىدۇ، ئۇلارنىڭ بەزىسىنى بەزىسىدىن تەمىدە ئارتۇق قىلىمىز، بۇلاردا چىۋشىنىدىىغان قەۋم ئىۋچىۇن (اللەنىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان) ئۇرغۇن دەلسلىلەر بار⁽⁴⁾، (ئىي مۇھەمىيەدا) ئەگەر (بىرەر ئەرسىدىن) ئەجەپىلىنىدىىغان بولسالة، تؤلارنىڭ (يەنى كۇفىفارلارنىڭ): «بىز (ئۆلۈپ) توپا بولۇپ كەتكەنىدىن كېيىن قايتا تىرىلەمدۇق؟، دېگەن سۆزى ئەجەبلىنىشكە لايىقىتۇر. ئەنە شۇلار پىەرۋەردىگارىنى ئسشكار قسلخانالاردؤره (قسيامهت كنؤني) ئەنە شۇلارنىڭ بويۇنىلىرىغا تاقاقىلار سېلىد نسدۇ، ئەنە شۇلار دوزاخ ئەھىلى بولۇپ، دوزاخىتا مەڭگۇ قالىغىۋچىلاردۇر، 🖚 .

وَيُسْتُحُوهُ وَيُكَ مِلْنَا فِي النَّيْدَةِ وَلَى النَّاسِ عَلَى النَّلَاسِ عَلَى النَّهِ الْمَكْفِ وَلَا المَكْنِ عَلَى النَّمْ الْمَكْفِ وَالْمَكْنِ عَلَى النَّمْ اللَّهِ عَلَى النَّالِينَ عَلَى النَّمْ اللَّهِ عَلَى النَّمْ اللَّهِ عَلَى النَّمْ اللَّهِ عَلَى النَّمْ اللَّهِ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهُ عَلَى الْمَالِكُ اللَّهُ عَلَى الْمَعْلَى اللَّهُ عَلَى الْمَعْلَى اللَّهُ عَلَى اللْهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَلَى الْمَا عَلَى اللَّهُ عَلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى اللَّهُ عَلَى الْمُعْلَى اللَّهُ عَلَى الْمُعْلَى اللَّهُ عَلَى اللْمُعْلَى اللْمُعْلِي اللْمُعْلِي اللْمُعْلِى اللْمُعْلِي اللْمُعْلِى اللْمُعْلِي اللْمُعْلِي اللْم

الوهد ۴۰

ئۇلار سەندىن (اللەنىڭ) ئېھىسانىلدىن ئىلىگىرى ئازاينىڭ جايسانىراق جۇشۇشسنى تەلەپ قىلسدۇ، تؤلاردىن بؤرؤن الله نباقة ثازابسنا دؤجار بولغان ئۇمبەتلەر ئۆتىكەن، ئىنسانىلار زۇلۇم قىلىسىمۇ، يەرەۋەردىكارىڭ ھەقسقەتەن ئۇلارنى مەغپىسرەت قىلىندۇ. پەرۋەردىكارىناڭ (كۇناھىلارغا چىۆملۇپ تمؤبه قىلمىخائىلارنى) شەكد شۇبىھىسىز قاتىتىق جاز الايدة (١٠) . كۇفغارلار ئېسشقا ئۇنىڭغا يەرۋەر. دىگارى تەرىپىدىن بىرەر مۆجىزە نازىل بولسدى؟ دېيىشىدۇ، سەن پىەقەت بىر ئاكاھىلانىدۇرغۇچى. ھەر قەۋمىنىڭ بىر ھىدايەت قىلىغۇچىسى (يەنى پەيغەمبىرى) بولىدۇ (مۆجسۇنىلەرگە كەلىسەك، رُوُ الله نبكَ تُسلكُ دسكي تُسش) (٢). ههريس (ھامىلدار) ئايالنىڭ قورسىقىدىكىىنى اللە بىلىدۇ (يەنى ئوغۇلبۇ-قسزمۇ، بىرمۇ-كۆپسۇ، چوڭسۇ-كبجكيؤه جبرايلنقيؤ دمه تبيؤه بهخشلنكبؤ دبهخت سىزمۇ، ئۆمرى ئۇزۇنبۇ_قىسقىبۇ ساھەسبىسىتى الله بىلسدۇ). بەچىچىدائىلارنىڭ كىجىكىلەپ

كەتكەنلىكى ياكى يوغىناپ كەتكەنلىكسىنىمۇ (يەنى بالسنىڭ مۇددىستى توشىماي تۇغۇلسىدىىغانى لمقتنى ياكن مؤددتتن تُبشب كبتب تؤغؤلندنغانلىقىنى) (الله) بىلسدۇ. الله نىڭ دەرگاھىدا ھەممە ئەرسە ئۆلچەملىكتۇر(10). الله مەخپىي ۋە ئاشكارا ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بىلسگۈچىندۇر، ھەمبىدىن بۇيۇكىتۇر، ھەمىيىدىن ئۇستۇتىدۇر (0)، سىلەرنىڭ ئىنچىڭىلاردىنى يوشۇرۇن سۆز قىلىغان، ئاشىكارا سۆز قىلىغان، كېچىسى يوشۇرۇنىغان، كۇنىدۈزى ئاشىكىارا يۈرگەنىلەرنىڭ ھەمبىسى (الله ئۇچۇن ئېيتقاندا) ئوخشاشىتۇر (يەنى الله ھەمبىسنى بىلىپ تۇرىدۇ) (١٥٠٠-، ھەربىر ئادەمىنىڭ ئالدى ـ كەينىدە اللەنىڭ ئەمىرى بويىچە ئۇنى قوغىدايىدىخان ئۆۋەتىچى پەرىشىتىلەر بار. ھەرقانىداق بىر قەۋم ئىۆزىنىڭ ئەھىۋالىنى ئۆزگەرتىمىگىچە (يەنى ئالـ لانىڭ بەرگەن ئېسەتسلىرىسگە تۈزكورلۇق قىلىپ گۇناھىلارغا چۆسىسىگىسچە) اللە ئۇلارنىڭ ئەمۋالىنى ئۆزگەرتىمىدۇ (يەنى الله ئۇلارغا بەرگەن نېسەت، خاتىرجەملىك ۋە ئىززەت ـ مۇر ـ مەتنى ئېلىپ تاشلىمايدۇ) ، اللە بىرەر قەۋمنى ھالاك قىلماقچى (ياكى ئازابلىماقچى) بولسا، ئۇنىڭغا قارشى تۇرغىلى بولمايدۇ، ئۇلارغا ئازابنى دەپئى قىلىدىغان اللە دىن باشقا ئىگىمۇ بولسايىدۇ(11) . الله (چاقماقىتىن) قورقۇتۇش، (ياسىغۇرغا) ئۇمىد تۇغىدۇرۇش ئۇچۇن، سىلەرگە چاقىماقىنى كۆرسىتىدۇ، (قۇدرىتى بىلەن) قويۇق بۇلۇتىلارنى پىەيىدا قىلىدۇ⁽¹²⁾، گىۇلىدۇرماما الله ني مەدھىسىسلەش بىلەن تەسبىھ ئېيىتىندۇد. پەرىنشىتىلەرمۇ اللە دىنى قورقۇپ تەسى بمه ئېسىستىدۇ، الله چاقىماق چىۇشىۋرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن ئىۆزى خالسغان ئادەمىنى ھالاك قىلىدۇ. ئۇلار اللە توغىرىسىدا دەتالاش قىلىشىدۇ، اللە نىڭ تەدبىرى كۇچىلۇكىتۇر(IB).

له مَدُونُ الحَقِّ الدِّقِينَ مِنْ عُونَ مِن وَدُوبِهِ وَعَلَيْنِينَ لَكُونُ مِنْ وَدُوبِهِ وَمَلَعَ لِمَنْ المَّوْلِيمَةُ مَا المَوْلِيمَةُ وَالْمُونَ الْمَلْمِيمَةُ وَالْمُونَ الْمَلْمِيمَةُ وَالْمُونَ الْمَلْمُونِ الْمُلْمُونِ الْمُلْمُونِ المَلْمُونِ المُؤْلِقُونَ المَالِمُونَ المُؤْلِونُ المُونِ المُؤْلِونُ المُؤْلِونُ المُعْلِي المُلْمُونِ المُلْمُونِ المُلْمُونِ المُؤْلِونُ المُلْمُولِي المُؤْلِونُ الْمُؤْلِونُ الْمُؤْلِونُ الْمُؤْلِونُ الْمُؤْلِولِ الْمُؤْلِولِ الْمُؤْلِولِ الْمُؤْلِو

معقبقى قىلىنىغان دۇئا اللەغا قارىتىلىدۇ. (يەنى تنخيلاس ببلهن قبلشنان دؤتاني الله تسجابهت قىلىدۇ). كۇنغارلارنىڭ اللەنى قويۇپ، دۇئالسرىنى قاراتىقان مەبۇدلسرى كۇفىفارلارنىڭ ھېچىقانىداق دۇئاسىنى ئىجابەت قىلمايدۇ. ئۇلار (يەنى كاپىرلار) شۇنداق بىر ئادەمگە ئوخشايىدۇكى، ئۇ ئاغىزىبىغا سۇ چۇشسۇن دەپ (ئېرىدىن) ئىكىكى ئالىقىنىنى سۇغا قارىستىپ ئېچىپ تۇرىسدۇ، رئەمەلسيەتىتە سۇ ئاڭلىمايدىغان، مېس-تۇيىغۇسىز نەرسە بولغاچـقار سۇ ھەرگىسز ئۇنىڭ ئاغزىنغا چۇشىمەيىدۇ، كايىر لأرنىك مەبۇدلسرسغا قىلىغان دۇئاسى يۇتسۇنسلەي بىكاردۇر (14) . ئاسبانلاردىكىلەر ۋە زېيىندىكىلەر (يەنى پەرىشتىلەر، ئىنسانلار ۋە جىنلار) ئىختىيارمى ۋە مەجبۇرىي يوسۇندا اللەغا بويسۇنىدۇ، ئەتىگەن. ئاخشامىدا ريەنى داۋامىلىق تىۋردە) ئۇلارنىڭ سايسلىرىنىۋ بويسۇنىدۇ(15) ، رئىي مۇھەمىيەد!

مۇشىرىكىلارنى مات قىلىىتى ئۇچىۇن ئۇلارغا) «ئاسانىلارنىلقا» زېسىنىنىڭ پىەرۋەردىكارى كىم؟» دېكىن، «(ئۇلارغا) «سىلەر الله نى كىم؟» دېكىن، «(ئۇلارغا) «سىلەر الله نى قويۇپ ئۆزەڭلارغا پايدا—زىيان يەتكۈزەلىيدىغان مەبۇدلارنى (اللەغا شېرىك) قىلىۋالدىڭلارمۇ؟» دېگىن، «كور (يەنى كاپىر) بىلەن كىرزى كۆرىدىخان ئادەم (يەنى مۆسىن) باراۋەر بولامىدۇ؟ دېگىن، ئۇلار ياكى قاراڭغۇلۇق (يەنى گۇرماملىق) بىلەن نۇر (يەنى ھىدايەت) باراۋەر بولامدۇ؟» دېگىن، ئۇلار الله ياراتقانغا قىلىرىكى قىلىۋلىلى ياراتقان مەبۇدلارنى پۈتۈن مەخلۇقاتنى ياراتقان الله غا شېرىك ئايرىيالىلى قالدىمۇ؟ الله غا شېرىك قىلىۋلىنى ئايرىيالىلى قالدىمۇ؟ الله غا شېرىك ئايرىيالىلى قالدىمۇ؟ ئاللە ھەممە نەرسىنى ياراتقۇچىدۇر، الله بىردۇر، ھەممىكە غالىبتۇر (18). الله ئاسبائىدىن يامخۇر ياغىدۇر ياغىدۇردى، (يامخۇر سۇيى) جىلغىلاردا ئىپسۇلىپ ئاقتى، كەلكۇن سۇ ئۆزىنىڭ ئۇسىلەس ئاقتى، كەلكۇن سۇ ئۆزىنىڭ ياساش ئۇچۇكى بار* ياساش ئۇچۇك دۇ ئوخشاش كۆپۈكىدى ئاساش ئۇچۇكى بار* (يەنى ئاتىلى بايدىلىق بايدىلىق بايدىلىق بايدىلىق بۇرسانىكى ئەنە شۇئىدان يالىن قىلىدۇ، ئاتىلى بايىدىلىق بولسا ئېقىپ تۆگەيدۇ، ئىنىلاد بىلەن باتىلنى بۇ مىسال بىلەن ئەنە شۇئداق بايان قىلىدۇ، اللە مىسائىلارنى ئەنە شۇنداق بايان قىلىدۇ، ئاتى ئەنە شۇنداق بايان قىلىدۇ (ئا).

^{*} بۇ مسالدىكى سۇ بولسا زېمىندا قالىدىغان ھەقتىن، كۆپۈك بولسا ساباتى يوق باتسلىدىن ئىسبارەت.

ومآابرئء

الله نباق (ئىجانىغا قسلىغان دەۋستسنى) قوبۇل قىلغانلارغا ئەڭ ئويدان مۇكايات بېرسلسدۇ، قوبۇل قىلىنغانلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىندا يەر يۇزىندىكى يۇنۇن مال_مۇلۇك، يەنە شۇنىڭسدەك بىر ھەسسە كبلسدسنان عال مؤلؤك بولغان تعقدبردمؤه ئۇلار رئاخسرەتىتە اللەنىڭ ئازابسدىن قۇتۇلۇش ئۇچـۇن)، ئەلۋەتتە، ئۇنى يىدا قىلـغان بولاتىتى، ئۇلاردىن قاتتىق ھېساب ئېلىنسدۇ، ئۇلارنىڭ بارىس دىغان جايى دوزاخ بولىدۇء (دوزاخ) ئېسدېگەن يامان جاي! (18) (ئى مۇھەمبەد!) يەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن ساڭا نازىل قىلىنىغان نەرسىنىڭ ھەق ئىكەنلىكىنى بىلىدىغان ئادەم (ھەقنى كۆرمەيدىخان دىلى) كور ئادەم بىلەن ئوخىشاش بولامىدۇ؟ راللەننىڭ ئايەتلىرىدىن) يەقەت ئەقىل ئىگسلىرملا يەنىدىنەسسەەت ئالسدۇ(19) ئۇلار اللەنىڭ ئەمدىسگە (يەنى الله تاپىشۇرغان ئىشىلارغا) ۋاپا قىلىندۇ، بەرگەن ۋەدىنىسىنى بۇزمايىندۇ⁽²⁰⁾، ئۇلار

الذون احقه الخيالية في العنمان والذين كونه في المنظالة فوات المحتوالة المراك المتحالة المتحا

الله ننافي (خيش ئەقىرىسالارغا) سىلەدرەھىم قىلىشتىن ئىبارەت ئەمرىنى بەجا كەلتۇرىدۇ، الله دىن قورقىدۇ، قاتتىق ھېساب ئېلىنىشىدىن قورقىدۇ(23)، پەرۋەردىگارىنىڭ رازىلىقىنى كـۆزلەپ (يەتـكەن كـۇلـپـەتـلەرگە) مەۋر قىلىخانـلار، (پىەرز) نامازنى ئادا قىلـخانـلار، بىز رىيزىق قىلىپ بەرگەن مال-مىۋلىۋكىتىن (اللە يولىيدا) يوشۇرۇن ۋە ئاشىكيارا يوسۇنىدا سەرپ قىلىغانىلار ۋە ياخىشىلىنقى ئارقسلىق يامانىلىنقىنى دەپىئىي قىلىندىىغانىلار (يەنى بىلىمەسىتىن يامان ئىش قىلىپ قالساء ئارقىمدىن ياخشى ئىش قىلىمدىخانىلار، يامانلىق قىلىغىۋچىمىلارغا كەڭ قورساق بولۇپ، ياخىشى مۇناسىيۋەتىتە بولسدىىغانلار) ـــ ئەنە شۇلارنىڭ ئاخىرەتلىكى ياخىشى بولىندۇ(22)، ئۇلار مەڭىگۇ تۇرسىدىنغان جەنىئەتىكە كسرسىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى، خىوتۇنىلىرى ۋە ئەۋلادىنىڭ ئىچىدىكى ياخىشىلارمۇ جەنىئىەتىكە كىرىدۇ. پەرىشتىلەر ئۇلارنى (مۇبارەكىلەش ئىۇچىۇن جەنىنەتىنىڭ) ھەربىر دەرۋازىسىدىن كىرىدۇ(28). (يەرىشتىلەر ئۇ دۇنيادا) ھسەۋرنى دوست تۇتقانلىقىڭلار ئۇچسۇن سىلەرگە ئامانلىق بولسؤن! ئاخىرەتلىكىنىڭ ياخىشى بولۇشى ئېسىدېكەن ئوبىدان!» دەيدۇ(24). الله غا بەرگەن ۋەدىسىنى مۇستەھكەملىگەندىن كېيىن بۇزغانلار، اللەنىڭ سىلەـرەھىم قىلىشتىن ئىبارەت ئىمرىنى تۇتسىستانىلار، يەر يۈزىدە بۇزغۇنىچسلىق قىلىغانلار ـــ ئەنە شۇلار لەنەتىكە دۇچار بولىدۇ ۋە (تؤلارنىڭ) ئاخىرەتلىكى يامان بولىدۇ(35). الله (ئۆزىنىڭ ھېكىتىگە ئاساسەن) خالىغان ئادەمنىڭ رىزقىنى كەڭ قىلىدۇ ۋە (خالىئان ئادەمنىڭ رىزقىنى) تارقىلىدۇ. (مۇشرىكىلار) دۇنىيا تىرىكچە لىكىگە خۇش بولۇپ كەتتى، دۇنيا تىرىكچىلىكى ئاخسرەتىكە قارىغانىدا ئازغىنئا نەرسىدۇر (⁽²⁶⁾،

كۇقفارلار: «ئېيىشقا ئۇنىڭىقا پەرۋەردىگارسدىن (مؤسانىڭ ۋە ئىسانىڭ سۆچسۈنسىدەك) بىرەر مۆجسىزە كەلىمىدى؟» دەيىدۇ. (ئىي مۇھەمبەد!) ورئيش الله نباق ئىلگىدە، مېنباق ئىلكىمدە ئەمەس) الله ھەقىقەتەن خالىغان ئادىمنى گۇمىراھ قىلىدۇ، تەۋبە قىلغانلارنى ھىدايەت قىلىدۇ، دېسگىن(27)، (تەۋبە قىلغانلار) ئىمان ئېيتىقانىلار بولۇپ، ئۇلار نىڭ دىلىلسرى الله نى ياد ئېستىسش بىلەن ئارام تايىدۇ، بىلىگىلاركى، دىللار اللەنى ياد ئېستىش بىلەن ئارام تايىدۇ(ئە)، ئىمان ئېيتىقان ۋە ياخىشى تُعمدلله رنى قبلغانلار خوْشاللىقىقا، گۇزەل قارارگاھقا (يەنى جەنئەتكە) ئېرىشىدۇ (29). (ئى مۇھەسىمد!) بنز ساڭا ۋەھىي قىلىغان كستابىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بېرىشىڭ ئۇچۇن، سەندىن ئىلگىرى پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتكەندەك، سېنى شۇنداق بىر ئۇممەتسكە ئەۋەت تۇقكى، ئۇنىڭدىن بۇرۇن نۇرغۇن ئۇمسەتىلەر ئۆتى كەن، ھالبۇكى، ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) مەرھە_ مەتلىك الله نى ئىنكار قىلىماقىتا، رئى مۇھەمىيەد!

بۇ مۇشرىكلارغا) ئېيتقىنكى، دۇۇ مېنىڭ پىەرۋەردىكارىمىدۇر، ئۇنىڭىدىن باشىقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقىتۇر، ئۇنسڭىغا تەۋەكسكۇل قىلىدىـم ۋە ئۇنىڭ دەرگــاھــىـغا قايستىسەن»(١٥٥). مۇبادا بىرەر قۇرئان (يەنى كىتاب) بولۇپ، ئۇنى (تىلاۋەت قىلىش) بىلەن تاغلار يۆتكىلىدىخان ياكى يەر يېرىلىدىنغان ۋە ياكى ئۆلۈكىلەر سۆزلەيىدىنغان بولغان تەقىدىردىنبۇ (ئۇلار چوقۇم تمان ئېيتمايتتى)، ھەسمە ئىش اللەنىڭ ئىلكىدىدۇر، ئەگەر اللە خالىسا، ئىنسانلار، نىڭ ھەمبىسىنى جەزمەن ھىبدايەت قىلىندىنغانلىقىنى مۆمىنىلەر بىلمىدىمۇ؟ (مەكىكە يەتىھى قىلىنىپ ئىسلام دىنسنىڭ غەلىبە قىلىشىدىن ئىسبارەت) اللەنىڭ ۋەدىسى ئەمەلىگە ئاشد قانغا قەدەر، كاپىرلار ئۆز قىلمىشلىرى تۇپەيسلىندىن ھامان تۇرلىۋك بالالارغا دۇچار بولىندۇ، ياكى بالا ئۇلارنىڭ يۇرتىغا يېقىن بىر جايىغا چۇشىدۇ، اللە ۋەدىسىگە ئەلۋەتتە خىلاپلىق قىلمايدۇ(⁽⁸¹⁾، سەنىدىن ئىلىگىىرى ئۆتىكەن نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ھەقىقەتەن مەسخىرە قىلىندى. كاپىرلارغا بېرىلىدىغان ئازابنى بىر مۇددەت كېسچىكستسۇردۇم، ئانسدىن ئۇلارنى جازالسدىسم، تُؤلارِغا بەرگەن جازايسمىم قانىداق ئىسكەن؟ (82) ھەربىر كىشسنىڭ قىلىخان ئەمەلسنى كۆزىتسىپ تۇرغۇچىي اللە (بۇتـلارغا ئوخـشامـدۇ؟) ئۇلار بۇتـلارنى اللهغا شېـرىك قىلدى. ئۇلارغا: «بۇتلارنىڭ ناملىرىنى ئاتاپ بېقىڭلار، يەر يۈزىدە. اللەبىلبەيدىغان نەرسىلەر باردەك، سىلەر ئۇلارنى الله غا ئېيتىپ بېرەمسلەر؟ ياكى قۇرۇق گۇمان بىلەن (ئۇلارنى الله نىڭ شېرىكلىرى دەۋاتامسلەر؟)، دېگىن، بەلكى كايىرلارغا ئۇلارنىڭ كۇفرى چىرايلىق كۆرسىتىلدى، ئۇلار توغرا يولدىن مەنئى قىلىندى، الله كۇمراھ قىلغان ئادەمگە ھېچقانداق ھىدايەت قىلغۇچى بولمايدۇ(٥٤).

ئۇلار بۇ دۇنيادا ئازابقا دۇچار بولىدۇ، ئاخىرەتنىڭ ئازابى تېخىمۇ قاتىتىق بولسدۇ. ئۇلارنى الله نىڭ ئازابىدىن ساقلىغۇچى بولمايىدۇ(34). تەقىۋادارلارغا ۋەدە قىلىنغان جەنئەتنىڭ سۇيستى شۇكى، ئۇنىڭ ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدۇ، ئۇنىڭ مېۋەت لىرى تۇگىيەيدۇ، ھەمىشە سايە چۇشبۇپ تۇرىسدۇ، ئەنە شۇ تەقۋادارلارنىڭ ئاقىۋەت بارىدىغان جايىـ دؤر؛ كايسرلارنىڭ ئاقسۋەت بارسدىخان جايس دوزاختق (⁽³⁵⁾، رئى مؤهممهد!) بىز كىتاب (يەنى تەۋرات ۋە ئىنجىل) ئازىل قىلغانلار (يەنى ئابدۇللا تسبسن سالام ۋە نەجاشىخا ئوخىشاشىلار) ساڭما نازسل قىلىنىغان (قۇرئان)دىسى شادلسنىدۇ، (ساڭا قارشى) ئىتىتىپاق تىۇزگەنلەرنىڭ ئارىد سىدا (ھەقىلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ گەدەنكەشە لمكتمن) قۇرئانىنساڭ بەزى (جايلىرسنى) ئىنىكبار قىلىدىخانىلارمۇ بار. (ئى مۇھەممەدا) ومدن يعقدت (يالفؤز) الله غسلا تسبادهت قىلىشقا، الله غا (ھېچ ئىدرسىنى) شېرساك

لهُ مَنَاكِ فِي النّهِ وَالدُّنْ الْمَنْ الْمَالِيَّةِ الْفَى وَمَنَا لَلْهُ مِنَاكُونَ النّهُ وَمِنَا المُتَقَدِّنَ الْمَنْ مِنَا النّتَقَدِّنَ الْمَنْ مِنَا النّتَقَدِّنَ الْمَنْ مِنَا النَّتَقَدِّنَ الْمَنْ النّقَالِينَ النّقَالِينَ النّقَالِينَ النّقَالِينَ النّقِيلَةِ اللّهِ وَاللّهِ النّفِيلَةِ اللّهِ مَنْ النّفِيلَةِ اللّهِ مَنْ النّفِيلَةِ اللّهِ النّفِيلَةِ اللّهِ النّفِيلَةِ اللّهِ النّفِيلَةِ اللّهِ النّفِيلَةِ اللّهِ النّفِيلَةِ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّ

كەلتۈرمەسلىككە بۇيرۇلدۇم، (ئىنسانلارنى) الله غا ئىبادەت قىلىشقىلا دەۋەت قىلىمەن، الله نىڭلا دەرگاھىغا قايتىمەن» دېگىن(84). شۇنىڭىدەك زيەنى ئىۆتىكەنىكى پىمپىغەسبەرلەرگە ئۆز تىلىدا كتاب نازيل قىلغىنىمىزدەك)، قۇرئانىنى ئەرەب تىلىدا (كىشىلەر ئارىسىدا چىقسرىشقا) ھۆكۈم قىلىپ نازىل قىلىدۇق، سەن ئىلىمىگە ئىگە بولۇپ تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ (يەنى ئەھىلى كىتابنىڭ) نەيسى خاھىشلىرىغا ئەگىشىپ كېتىدىغان بولساڭ، ساڭا ھېچقانىداق ياردەم بەرگىۈچى ۋە سېنى الله نىڭ ئازابىدىن ساقلىغۇچىي بولسايىدۇ(37). بىز سەنىدىن ئىلىگىرى ھەقىقەتەن نۇرغۇن يىمپىغىمىبەرلەرنى ئەۋەتىتۇق، ئۇلارغا خوتۇنىلار ۋە بالىللار بەردۇق، ھەرقائىداق يەيغەمبەر الله نىڭ ئىزنىسىز مۆجىزە كەلىتۇرەلىيەيدۇ، ھەربىر ۋاقىتىنىڭ (ئىۆزىگە مۇناسىپ) ھۆكىي بولىدۇ (88). اللە (ئەمكامىلاردىين) خالىغىنىنى بىكار قىلىدۇ، خالىغىنىنى ئىۆز جايىـدا. قالـدۇرىـدۇ. لەۋھــۇلــمەھــپۇز اللە نىڭ دەرگاھىدىدۇر⁽⁸⁹⁾. ئۇلارغا بىز ۋەدە قىلــغان ئازابنىڭ بەزىسىنى ساڭا كۆرسەتسەكمۇ (يەنى سېنىڭ ھايات ۋاقىتىڭىدا نازىل قىلساقمۇ) ياكى سېنى (مۇشرىكلارغا ئازاب كېلىشىتىن بۇرۇن) قەبزى روھ قىلساقىمۇ، سېنىڭ مەسئۇلسىتىڭ پەقەت تەبلىغ قىلىشتۇر. بىزنىڭ مەسئىۋلىيىتىمىز ھېساب ئېلىشتۇر⁽⁴⁰⁾، ئۇلارنىڭ يېرىنى چۆرىسىدىن تارايىتىپ بېرىۋاتقانىلىقسىن (يەنى كۇفغارلارنىڭ زېسىنىنى قەدەمىمۇقەدەم پىەتىھىي قىمىلىمىيە، ئىسسلام يۇرتىخا قوشۇۋاتىقانىلىقىمىمىز)نى ئۇلار (يىەنى مۇشىرىكىلار) كىۆرمەيىۋاتامىدۇ؟ اللە (خالىغانىچە) ھىۆكىۋم قىملىمدۇ، الله نباق مؤكسيكه مهنج كنشي قارشي تؤرالهايندؤ، الله تهنز ههساب ثالغۇچىندۇر(41). المهيدا Part ومأاحقاه وَقُدُ مَكُوالَّذِينَ مِنْ مَّنْ لَعِدْ فَلِلَّهِ الْمُكَّرِّ حَسْمًا لَعَلَكُ مَاتُكُسُ كُلُّ نَعْمِي وَسَيَعَكُوالْكُفُرُ إِنَى عُقْبِي الدَّالِ رْفَقُولُ الّذِينَ كُفَّرُ وَالسَّبُّ مُسِّلًا هُلَّ كُفِّي بِاللهِ شَهِيَّدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُو وَمَن عِنْدَهُ عِلْوُ الْكِتْبِ ﴿ مواللو الرَّفْين الرَّحِيُّون كُنْ أَنْ لَنْهُ النَّكَ لَتُعْرِجَ النَّاسَ مِنَ الْفُلْمَتِ إِلَّا التُورُو بِإِذْنِ نَوْمِمُ إِلْ مِعَلِطِ الْمَرِيَزِ الْجَمْدُ ۖ اللهِ الَّذِي لَهُمَّا ڣالتَّمَوْتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيُلُّ لِلْكُوبِينِ مِنْ عَذَابِ شَينٍ ؟ مِنَ يَسْتَعِبُّونَ الْحَيْوِةَ الدُّنْيَاعَلَ الْأَفْرَةِ وَيَصُدُّ وَنَحَى سَبِيلِ اللهِ وَيَهْغُونَهَ أَعِوجًا أَوْلَيْكَ فِي صَلْلِ بَعِيْدِ ٥ وَمَا مَا مِنُ زَسُولِ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لِأُمَّ إِفَيْنِ لَأَاللَّهُ كِتَا أَوْرَمَهُدِي مَن يَشَاءُ وَهُوالْعَزِيزُ الْعَكِيهُ وَلَقَدَ رُسَلُنَا مُوْسَى بِالْلِيِّنَأَانَ أَخُرِجُ قَوْمَكَ مِنَ الْكُلِّيةِ إِلَى النُّولُ

ئۇلار (يەنى قۇرەيىش كاپىرلىرى)دىن ئىلگىرى ئىۋتكەنىلەرمۇ (پىمىنىمەمبەرلىرىگە) مىيىلە مىكىر ئىشلەتكەن ئىدى. (ئۇلارنىڭ ھىلە ـ مىكرىنى بەربات قىلىدىدان) يوشۇرۇن تەدبىرلەرنىڭ مەمبىي ۋاتقان (ياخشى ـ يامان) ئەمەللىرىنى بىلىپ تۇرىدۇ، كاپىرلار (ئازابنى كۆرگەندە) كىينىڭ ئاخىرەتلىكى ياخش بولغانلىقىنى بىلىدۇ (48). (ئى مۇھەمبەد!) مەكىكە كۇفغارلىرى: «سەن پەيغەمبەر ئەمەسسەن» دەيدۇ، ئىيتقىنكى، دراستلىقىغا سىلەر بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا اللەنىڭ گۇۋاھلىقى ۋە اللەنىڭ كىتابىنى بىلىدىغانلار (يەنى ئەھلى كىتاب ئۆلسىالىرسىدىن ئىمان ئېيتغانلار)نىڭ گۇۋاھلىقى يېتەرلىكتۇرى(48).

14-سۇرە ئىبراھىم

مەككىدە ئازىل بولغان، 52 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسىمى بىلەن باشلايبەن.

ئەلىن، لام، را. (بۇ قۇرئان شۇنداق) كىتابتۇركى، (ئى مۇمەمەد!) ئۇنى ساڭا كىشسلەرنى پىرۋەردىكارىنىڭ ئىزنى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن (يەنى كۇفرىدىن) يورۇقىلۇقىقا (يەنى ئىسانىغا) چىقىرىنىڭ ئۇچۇن؛ غالىپ، (ھەمبە تىللاردا) مەدھىيىلەنكەن اللەنىڭ يولىغا (باشلىشىڭ ئۇچۇن) نازىل قىلدۇق (11. ئاسبانلاردىكى ۋە زېمىندىكى ھەمبە نەرسە اللەنىڭ مۇلىكىدۇر، قاتتىق ئازابىتىن كاپىرلارغا ۋاي!(12) ئۇلار بۇ دۇنيانى ئاخىرەتتىن ئارتۇق كۆرىدۇ، (كىشسلەرنى) اللەنىڭ يولىدىن (يەنى ئىسلام دىنىدىن) توسىدۇ، اللەنىڭ ئەگرى بولۇشىنى تىلەيىدۇ، ئۇلار بۇ دۇنيانى ئاخىرەتتىن ئارتۇق كۆرىدۇ، (كىشسلەرنى) اللەنىڭ ئەۋمىتىي بىراق بولغان گۇمراھلىقىدۇر (18). قانداقلا بىر پەيقەت ئۆز قەۋمىنىڭ تىلى بىلەن (سۆز-قەۋمىگە (اللەنىڭ شەرىشتىقى) بايان قىلىش ئۇچۇن، پەقەت ئۆز قەۋمىنىڭ تىلى بىلەن (سۆز-قىلىدۇ) قىلىپ ئەۋەتتۇق، اللە خالىغان ئادەمنى گۇمراھ قىلىش بولۇپ، ھىدايەت قىلىش ئىشى قىلىڭ ئىلىدىدۇر). اللە خالىغان ئادەمنى ئۇمراھ قىلىش بولۇپ، ھىدايەت قىلىش ئىشى مۆخىرىلىرىيىز بىلەن ھەقىقەتەن (پەيىغەمىبەر قىلىپ) ئەۋەتتۇق، (ئۇنىڭىغا دېدۇقكى) «ھقۇمىدۇركى) جىقۇرغىن ئاراڭىشۇلۇقىقار (يەنى ئاسلام ئولۇپ) ھىقارغىن، ھۆقۇمىدۇركى ئۇلارغا اللەنىڭ ئىلىمىدىلىنى ئەسلەتكىنى، بۇنىڭىدا (بالاغا) سەۋر قىلىغۇچى، ئولىرىغا اللەنىڭ ئىلىمەتكىنى، ئۇنىڭدا (بالاغا) سەۋر قىلىغۇچى، ئولىرىن (يەنىگەر) قىلىشىلىشلىڭ ئىلىنىڭ ئاراڭىلىدىنىڭ ھۆلۇرغا اللەنىڭ ئىلىمەتكىنى، ئونىڭدا (بالاغا) سەۋر قىلىغۇچى، ئولىرىغا للەنىڭ ئاراغىلىدىن قاراڭىيىلىدىنى ئورۇن ئىلىنىڭ ئاراغىنى ئاراڭىنىدىنىڭ يۇرۇرىلىدىنى ئەسلەتكىنى، بۇنىڭدا (بالاغا) سەۋر قىلىغۇچى، ئولىرىنىڭ ئاراغا لىلەنىڭ يېلىدىنى ئۇرۇرى ئىلىدىنى ئاراغىنى ئاراغىنى ئاراغىدىنىڭ ئاراغىنىدىنى ئاراغىنىدىنى ئاراغىدىنىڭ ئاراغىلىدىنىدىنى ئاراغىنىدىلىنى ئارىغىدىنىڭ ئاراغىنىڭ ئاراغىلىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنى ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدىنىلىدىنىڭ ئاراغىدىنىڭ ئاراغىدى

علاقان منوس لغريه والاكرفاضة اللومك كارا المستخدسة المومك كارا المستخدسة المومك كارا المستخدسة المومك كارا المستخدسة المومك المستخدسة والمستخدسة المومك والمستخدسة المومك والمستخدسة المستخدمة المستخدسة المستخدسة المستخدسة المستخدمة والدين من المستخدمة المستخدمة والدين من المستخدمة المستخدمة المستخدمة والدين من المستخدمة والمستخدمة والدين المستخدمة والمستخدمة والمستخدم

مؤسا ئىزز ۋاقىتىدا ئىزز قەۋسىگە: واللەنىڭ سىلەرگە بەرگەن ئېسىتىنى ئەسلەڭلار. اللە ئۆز ۋاقىتىدا سىلەرنى پىسرئەۋن قەۋمىدىن ئۇغۇلىلىرىڭلارنى بوغۇزلايىتىنى، خوتۇن كىشى ئوغۇلىلىرىڭلارنى بوغۇزلايىتىنى، خوتۇن كىشى بۇنىڭدا پەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن (سىلەرگە) چوڭ سىناق بار ئىدى» دېسدى(⁽⁶⁾). ئۆز ۋاقىتىدا رئۇنى) تېخىسىۋ زىيادە قىلىمىن، ئەگەر (كۇف رائى نېمەت) قىلساڭلار، مېنىڭ ئازاسم، ئەللۇەتتە، بەكىۋ قاتىتىق بولىدۇ» دەپ جاكالىدى(⁽⁷⁾). مۇسا

يۇزىدىكى كىشىلەر كاپىر بولۇپ كەتسەڭىلارەۋ (اللە غا قىلچە زىيان يەتكۈزەلىمەيسلەر)، چۈنكى اللە ئەلۋەتتە (ھەمبىدىن) بىسھاجەتتۇر، ھەدھىيىلەشكە لايسىقتۇر» دېدى(8). سىلەردىن ئىلىگىسرى ئىۋتسكەن نۇھ، ئاد ۋە سەمۇد قەۋسلىرىنىڭ ۋە ئۇلاردىن كېيىن كەلگەن، (سانىنى) پەقەت اللە بىلىدىنان ئۇمبەتلەرنىڭ خەۋسرى سىلەرگە يەتسىدىسۇ؟ ئۇلارغا پەيىخەمىبەرلىرى مىۆجىىزىلەر بىلەن كەلدى، ئۇلار قولىلىرى بىلەن پەيىخەمىبەرلەرنىڭ ئېغىزلىرىغا ئىشارەت قىلىپ (يەنى ئۇلارنىڭ سۇكئۇت بىلەن پەيىخەمىبەرلەرنىڭ ئېغىزلىرىنىڭ ئۆلارنىڭ سۇكئۇت بىز سىلەر دەۋەت قىلىۋاتقان ئىشقا ھەقىقەتەن زور گۇماندىسىز» دېدى(8). پەيىخەمىبەرلىرى؛ دېرىسلىكىدە، ئەلۋاتقان ئىشقا ھەقىقەتەن زور گۇماندىسىز» دېدى(8). پەيىخەمىبەرلىرى؛ دېئاسانلارنى ۋە زېمىننى ياراتىقۇچى اللە نىڭ (بىرلىكىدە) شەك بارمۇ؟ اللە گۇناھىئلارنى مەغېسرەت قىلىش ئىۋچۇن، سىلەرنى (ئىسانىغا) دەۋەت قىلىدۇ، سىلەرنى (جازالاشنى) مەئۇم مۇددەتكىچە (يەنى ئەجىلىڭلار يەتكۇچە) تەخىر قىلىدۇ» دېدى، ئۇلار: «سىلەر پەقەت بىرگە ئوخئاشلا ئىنسان، ئاتاسېۋىلىرىمىز ئىبادەت قىلىپ كېلىۋاتقان (بۇتلار)غا ئىبادەت قىلىشدىن توسەلچى بولۇسلەر، (راستلىقىڭلار ئۇچۇن) بىزگە ئېنىق ياكىت كۆرسىتىڭلار» دېدى(61)

پەيغەمىبەرلىرى ئۇلارغا: «بىز يىەقەت سىلەرگە توخشاش تبنسانينزه لبكين الله بعنبد بالربيدين خالىغان كىشىلەرگە (يەيغەمىبەرلىكىنى) مەرھەمەت قىلىدۇ، الله نىڭ ئىزنىسىز سىلەرگە ھېچىقانىداق ياكنت كنورسنته لنبه ينبيزه منومستبله راههمنه تستا بالخؤز ببر الله غسلا تهؤه ككؤل قبلسؤن (يەنى ھەمبە ئىشلىرىنى الله غا تاپىشۇرسۇن) (111). الله بنزني (الله ني تونؤيدنغان) يولىلبرسمنزغا يبته كلكهن تؤرسا، نبيسشقا الله غا تهؤه ككؤل قىلمايىلى؟ بىزگە يەتىكۈزگەن ئەزىيەتىلىرىڭىلارغا، ئەلۋەتتە، سەۋر قىلىسىز، تەۋەكىكۇل قىلىغۇچىلار يەقەت الله غا تەۋەكىكۈل قىلسۇن، دېدى(12). كايىرلار يەيغەمبەرلىرىگە: «سىلەرنى زېمىنىمىزدىن چوقۇم ھەيدەپ چىقىرىمىز، ياكسى چىوقۇم بىزنىڭ دىنىمىزغا قايىتىشىڭلار كېرەك، دېدى. ئۇلارغا

يىدرۋەردىنگارى (مۇنىداق) ۋەھىي قىلىدى: «زالىنجىلارنى چىوقۇم ھىالاك قىلىسىز(18)، ئۇلارنى ھبالاك قىلىغانىدىن كېيىن، زېـىمىـنىدا چىوقۇم سىلەرنى تۇرغۇزىسمىز، بۇ (يەنى ضەلىبە) مېنىڭ ئالىدىمىدا تۇرۇشىتىن (يەنى سوراققا تارتىلىشتىن) ۋە ئازابىمدىن قورققانلار ئۇچيۇنىدۇر»⁽¹⁴⁾، يەيىخىەمبىەرلەر اللە دىنن مەدەت تىبلىندى، ھەربىر ئۇچىنغا چىنىقىقان تەرسا، شەپىقەتىسىز (يەنى الله غا ئىتائەت قىلىشىقا گەدەنىكەشىلىك قىلىپ ھەقىيقەتىتىن باش تارتىقىۋچىيى) ھالاك بولىدى(15). ئۇنىڭ ئالىدىندا جەھەنىنەم تۇرىندۇ، جەھەنىنەمىدە ئۇ يىرىڭ ئارىلاش سۇ بىلەن سۇغىرىلىندۇ(16). (ئۇنىڭ ئاچىچىقىلىقىندىن) ئۇنى يۇتۇمىلاپ ئېچىپ تەسلىكتە. يۇتىدۇ، ئىۆلىۋم ئۇنى قورشىۋالىدۇ. لىپكىن ئۇ ھەرگىدز ئىۆلىمەيىدۇ، شۇنىڭىدىن كېيىن تېخسمۇ قاتىتىق ئازاپىقا دۇچار بولسدۇ(١٣)، يىدرۋەردىگارىنى ئىنىكار قىلىغانىالارنىڭ قىلىغان (ياخىشى) ئەمەلىلىرى بورانىلىق كىۋنىدە شامال ئۇچۇرۇپ كەتىكەن بىر دۆۋە كىۋلىگە ئوخشايىدۇ، كايسرلار (بۇ دۇنيادا) قىلىغان ياخىشى ئەمەلىلىسرى ئىۋچۇن ئازراقبۇ ساۋابقا ئېرىشەلمەيىدۇ، بۇ چوڭىقۇر ئېسزىشىتۇر (يەنى چىوڭ زىيانىدۇر) (18). ئاسمائى لارنى ۋە زېمىننى اللهنىڭ ھەق ئاساستا ياراتىقانىلىقىنى ريەنى بىكار ياراتىمىغانىلىقىنى؛ كۆرمىدىڭمۇ؟ ئەگەر الله خالسا، (ئى ئىنسانلار!) سىلەرنى يوق قىلسۋېستىپ (ئورنۇڭىلارغا سىلەردىن ياخشى) يېڭى ئادەمىلەرنى يارىتىدۇ(19). بۇ الله غا قىيىن ئەسەس(20).

ئۇلار (يەنى خالايىقلار)نىڭ ھەمىسى (قىيامەت كۈنى قەبرىلىرىدىن) چىقىپ، اللە غا مۇلاقات بولىدۇ، ئاجىزلىرى) مۇتەكەببىرلىرىگە (يەنى ئەكەشكۇچىلىرى)، «شۇبھىسىزكى، بىز سەلەرنىڭ ئەكەشكۇچىلىرىگە)؛ «شۇبھىسىزكى، بىز بولۇۋاتىقان اللەنىڭ ئازابىدىن ئازراق دەپىئىي قىللاھسلەر؟» دەيدۇ. ئۇلار؛ «اللە بىزنى ھىدايەت قىللات بولىا ئىدى، بىز ئەلۋەتتە سىلەرنى ھىدايەت قىلاتتۇق، بىز مەيلى نالەپەرياد قىلايلى، مەيىلى قالەر ئۇچىلاتىقى دەيدۇ(18)، ئىش پۇتكەندە ئاپىرىساب تۆگەپ، جەنئەتىلەر بىلەن دوزىخىلار (يەنى ھېساب تۆگەپ، جەنئەتىلەر بىلەن دوزىخىلار ئاپىرىساب بولغانىدا)، شەيتان؛ واللە ھەقىقەتەن ئاپىرساسىپ بولغانىدا)، شەيتان؛ واللە ھەقىقەتەن سالەرگە (ئىتائەت قىلغۇچىنى مۇكاپاتلاش، ئاسىيلىق سالەرگە (ئىتائەت قىلغۇچىنى مۇكاپاتلاش، ئاسىيلىق قىلغۇچىنى جازالاشىتىن ئىبارەت) راست ۋەدىسنى قىلىنىڭ

٥٠٠٤ المعلمة عيدة اقتال الشعة قاللذين استغفقا الا ١٤ المرتب المن الترفيقين عقادي عند المعلمة المعلمة المنافرين عن المالورين المنهي فرقال الشيغال التلفق الاثر المناف ومن كروس التي وقوال الشيغال التلفق الاثر المناف ومن كروس التي وقوال الشيغال التلفق الاثراء المنافقة والمنافقة المنافقة والمنافقة المنافقة المنافقة

قىلغان ئىدى، (ۋەدىسىگە ۋاپا قىلىدى). مەن سىلەرگە (ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىش، ساۋاب، جازا دېگەنلەر يوق، دەپ يالغان) ۋەدە قىلغان ئىدىم، (ۋەدەمىگە) خىلاپلىق قىلىدىم، سىلەرگە مېنىڭ (كۇفرىغا، گۇناھىقا زورلىغۇدەك) ھۆكۈمرانلىقىم بولغىنى يوق، مەن سىلەرنى پەقەت (گۇمراھلىققىلا) دەۋەت قىلدىم، سىلەر (دەۋىتىمىنى) قوبۇل قىلدىڭىلار، شۇنىڭ ئۇچسۇن مېسنى ئەيىبلىمەڭلار، ئۆزەڭلارنى ئەيبلەڭلار، مەن سىلەرگە ياردەم بېرىپ سىلەرنى قۇتىقۇزالىمايمەن، سىلەر دۇ ماڭا ياردەم بېرىپ مېنى قۇتقۇزالمايسىلەر، مەن سىلەرنىڭ بۇرۇن مېىنى الله غا رئىبات دەتتە) شېرىك قىلىغانلىقىڭىلارنى ئېستىراپ قىلمايىمەن، شۇبھىسىزكى، زالىمىلار چوقۇم قاتىتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇچ دەيدۇ(22). ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلار، پەرۋەردىكارىت غىڭ ئىزنى بىلەن، ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرىدۇ، ئۇ جەننەتىلەردە مەڭگۇ قالىندۇ، (پىمرىشتىلەر ئۇلارنى ھۈرمەتىلەپ) سىلەرگە ئامانىلىق بولسۇن، دەپ سالام بېرىدۇ(28). الله نىڭ مۇنداق بىر تەمسىل كۆرسەتكەنلىكىنى كۆرمىدىڭمۇ؟ كەلىمە تەپىيىبە ريەنى ياخشي سوّزه ئىمان كەلىبىسى) يىلتىزى يەرنىڭ ئاستىدا بولغان، شېخى ئاسمانغا تاقاشقان(24)، پەرۋەردىكارىنىڭ ئىزنى بىلەن ۋاقتى ۋاقتىدا مېۋە بېرىپ تۇرىدىغان ئېسىل دەرەخقە ئوخشايدۇ، الله كىشىلەرگىم ۋەزىنىمىسىمەت ئالىسۇن دەپ، ئىۋلارغا نۇرغىۇن تىمىسىللەرنى كەلتتۇرىندۇ(25)، يامان سۆز (يىمنى كۇفىرى كەلسىنىسى) زېسىنىدىنى قىومىۋرۇپ تاشلانىخان، ھېچىقانىداق قارارى يىوق ناچار دەرەخقە ئوخىشايىدۇ(26)،

وماً ابرئ 🖫

يَعْتَ اللهُ الذِينَ امْتُوا الْقُولِ القَّامِينَ الْمَيْوَ الْكُوَّ الْفَالِينَ فَالْمَنْ الْمُنْوَقِ الْكُوْ عَلَى الْحُمَّةُ وَيُصِلُ اللهُ الطّهورِينَ فَكَمْنَ اللهُ مَلِيَّا اللهُ الْمَيْوَةُ وَمَهُمُ مَن اللّهِ اللهِ مَن مَن اللهِ اللهِ اللهُ اللّهُ وَمِن الْمَنْ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ وَمَن سِينِهِ فَلَ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ وَمِن اللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ وَمِن اللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ وَمِن اللّهُ اللّهُ وَمَن اللّهُ اللّهُ وَمَن اللّهُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللللللللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ ال الله مۆمىنلەرنى مۈستەمكەم ئىسمان بىلەن دۇنيادا ۋە ئاخىرەتتە مەھىكەم ئۇرغۇزىدۇ. الله زالىلار رىەنى كۇفىغارلار)نى گۇمىراھ قىلىدۇ، الله خالىشنىنى قىلىدۇ(قا) الله نىڭ بەرگەن نېسىتىگە كۇفرىيلىق قىلىغان ۋە ئىۆز قەۋمىنى (ئازدۇرۇش بىلەن) ھالاكەت مەۋقەسكە چۇشۇرۇپ قويغانلارنى كۆرمىدىگىۋ؟(قا) (ھالاكەت مەۋقەسى) جەھەننىمە دۇركى، ئۇلار جەھەننەمگە كىرىدۇ، ئۇ ئېسىدېگەن يامان جاي!(قا) ئۇلار (كىشتىلەرنى) الله نىڭ يولىدىن رەنى ئىسلام دىنىدىن) ئازدۇرۇش ئۇچۇن، ياللى غا نۇرغۇن بۇتلارنى شېرمك قىلىۋالدى. ئۇلارغا: «دۇنيانىڭ نېمەتلىرسىدىن) بەھرىمەن بولدۇگلار،

شۇبھىسىزكى، سىلەرنىڭ بارىدىغان جايىڭلار دوزاختۇر» دېكىن (30)، مۆسىن بەلدىلىرىپكە ئېيتقىنكى، ئۇلار نامازنى ئادا قىلسۇن، ئالدى_ساتتىمۇ، دوستلۇقبۇ بولمايدىغان كۇن (يەنى قىيامەت كۈنى) كېلىشتىن بۇرۇن، بىز ئۇلارغا بەرگەن مال مۇلۇكىتىن يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا يوسۇنىدا سەدىقى قىلىشۇن (30). الله ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ياراتىتى، بۇلۇتىتىن يامغۇر ياغدۇرۇپ بەردى، الله سىلەرگە ئۆز شويى بىلەن سىلەرگە رسۆدى قىلىپ نۇرغۇن مېۋسلەرنى ئۆستۇرۇپ بەردى، الله سىلەرگە دۇرىلارنى بويسۇندۇرۇپ بەردى، سىلەرگە دەريالارنى بويسۇندۇرۇپ بەردى، سىلەرگە دەريالارنى بويسۇندۇرۇپ بەردى، سىلەرگە دەريالارنى بويسۇندۇرۇپ بەردى (320). سىلەرگە ئاي بىلەن كۇننى تەرتىپلىك دەۋر قىلىپ تۇرىدىغان قىلىپ بويسۇندۇرۇپ بەردى (320). سىلەرگە كېچە بىلەن كۇننى تەرتىپلىك دەۋر قىلىپ تۇرىدىغان قىلىپ بورىغان نەرسەڭلارنىڭ ھەمبىسىنى بەردى، سىلەر اللەنىڭ ئېمىستىنى ساناپ تۇگتەلمەيسىلەر، سورىغان نەرسەڭلارنىڭ ھەمبىسىنى بەردى، سىلەر اللەنىڭ ئېمىستىنى ساناپ تۇگتەلمەيسىلەر، كايەر ئادەم، شەك سۇپھىسىلىرى، زۇلۇم قىلىغۇچىدۇر، (اللەنىڭ ئېسەتىلىرىگە) كۇفرسلىق قىلغۇچىدۇر، (اللەنىڭ ئېلىپ يەرگىن، مېنى ۋە مېنىڭ ئەۋلادلىرمىنى بۇتلارغا بۇ جاينى (يەنى مەككىنى) تىنچ

پەرۋەردىگارىم! ھەقىقەتىن ئۇلار (يەنى بۇتىلار)
نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇردى، كىمكى ماڭا ئەگەش،
كەن ئىكەن، ئۇ مېنىڭ دىنىسدىدۇر، كىمكى ماڭا
ئاسىيلىق قىلغان ئىكەن، سەن ئەلۋەتىتە (ئۇنىڭغا)
مەنپىرەت قىلشىقا ۋە مەرھەمەت قىلىشىقا (قادىر،
سەن) (680، پەرۋەردىسگارىسىمز! ئەۋلادىمىنىڭ بىر
قىسىسىنى (يەنى بالام ئىسسائىل بىلەن ئايالىم
ماجەرنى) ناماز ئوقۇسۇن (يەنى ساگىا ئىسادەت
قىلسۇن دەپ) سېنىڭ ھۇرمەتىلىك ئۆيۈڭىنىڭ
قېشىدىكى ئېكىنىسىز بىر ۋادىنغا (يەنى مەككىسكە)
ئورۇنىلاشتۇردۇم، پەرۋەردىسگارىسىز! بىر قىسىم
كىشلەرنىڭ دىلىلىرىنى ئۇلارغا مايىل قىلىغىن،

تيبارهان الشكلن كوفيالين الشابس و حدق كيمين فياف درقي ومن عصلين فياتك عشور ال تحديث و و المناف المتحدود و تبالية عيد و في تنهو عن ترتيني المتحرود و تبالية عيد الشلوة قالم عن المينيات المتحرود و تبالية عيد المالية و التراف المتعرف المتعرف المتحرود و المتعلق المنافوة و الترافي في المنافق و المنافق المتحلق المنافق المنافق المنافق و المنافق المن

ئۇلارنى شۇكۇر قىلسۇن دەپ تۇرلىۋك مېۋسلەرنى ئۇلارغا رىزىق قىلىپ بەرگىين(87). پەرۋەردىگارىسىز! سەن بىزنىڭ يوشۇرۇن ۋە ئاشىكارا قىلىغانىلىرىسىزنى بىلىپ تۇرىسەن،
ئاسىان-زېمىندىكى ھېچ نەرسە اللەغا مەخپىي ئەمەس(88). جىلىي ھەمدۇسانا ياشانىخىنىسدا
ماڭدا ئىسسائىسل بىلەن ئىسساقىنى بەرگەن اللەغا خاستۇرا پەرۋەردىگارىم! ھەقسقەتمن
دۇئانى ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر (يەنى دۇئا قىلىغۇچىنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلغۇچىدۇر) (88).
دۇئانى ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر (يەنى دۇئا قىلىغۇچىنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلغۇچىدۇر) (80).
دۇئانىدىن ئاڭلاپ ئاتاسئانامىغا ۋە مېۋىسىلەرگە مەغىپىلىرەت قىلىغىنى (40). زالىملارنىڭ
كىۋنىدەن ماڭدا، ئاتاسئانامىغا ۋە مېۋىسلىمىن، اللە ئۇلارنى جازالاشنى (شۇ كۇنىنىڭ
قىلىمىلىرىدىن اللە نى بىلخەۋەر دەپ ئويلىسىغىن، اللە ئۇلارنى جازالاشنى (شۇ كۇنىنىڭ
دەھىشىتىدىن) كۆزلەر چەكىچىلىپىپ قالىدىلىغان كۇنىگىلىچە (يەنى قىلىامەت كىۋنىگىچە)
كېچىكتۇرىدۇ(48). (بۇ كۇنىدە) ئۇلار باشىلىرىنى كۆتلۈرۈپ، ئالىغا قاراپ چاپىدۇ، كۆزلىرى
ئېچىلىپ قالىدۇ، (تېگىرقىغانلىقتىن) دىلىلىرى (ئەقىل-ئىدراكىتىن) خالىي بولۇپ قالىدۇ، كۆزلىرى

اللَّوْف تِلُّكَ الْبُّ الْكِتْبِ وَقُرْآن مُيْسِينِين ۞

(ئى مۇممەمەدا)كشسلەرلى (يەنى كۇفىقارلارنى) دىن ئازاب كېلىدىغان كۇنى (يەنى قىيامەت كۇنى)دىن ئاگاھلاندۇرغىن، (بۇ كۇندە) زالىبلار: «پەرۋەر- دىگارىبىز! بىزگە قىسقىغنا ۋاقىت مۆھلەت بەرگىن (يەنى دۇنياقا قايتۇرغىن)، دەۋىتىڭنى قوبۇل قىلايلى، سىلەر ئىلگىرى، بىز ھەرگىىز يوقالىمايمىز، دەپ سىلەر ئىلارى، بىز ھەرگىىز يوقالىمايمىز، دەپ سىلەر ئولارنىڭ جايلىرىدىن كېيىن) سىلەر ئۇلارنىڭ جايلىرىدىن ئېرەت ئالىلگلارچۇ)، ئۇلارنى قانداق جازالىغالىلىقىسىرىدىن ئېرەت ئالىلگلارچۇ)، ئۇلارنى قانداق جازالىغالىلىقىسىز سىلەرگە ئېنىق مەلۇم بولىدى. جايلىرىدىن ئېرەت ئالىلگلارچۇ)، ئۇلاردى قانداق سىلەرگە ئۇرغۇن مىسالىلارنى كەلىتۇردۇق (يەنى سىلەرگە ئۇرغۇن مىسالىلارنى كەلىتۇردۇق (يەنى پەيغەمبەرلەرگە چىنپۇتىسگەنىلەرنىڭ ئەمۋالىنى پەيغەمبەرلەرگە چىنپۇتىسگەنىلەرنىڭ ئەمۋالىنى

لەرگە ۋە مىۆمىنلەرگە) مىكىر ئىشلەتىتى. ئۇلارنىڭ مىكىرى تاغنى ئۆرۈۋەتكۈدەك (چوڭ) بولسىمۇ، اللە ئۇلارنىڭ مىكىرىنى بەربات قىلىدۇ(60). اللەنى پەيىغەمبەرلىرىگە قىلىمان ۋەدىسىگە خىللاپلىق قىلىدۇ دەپ ئويىلىمىغىن، اللە ھەقىقەتەن غالىبتۇر، (دوستىلىرى ئۇچۇن دۇشەنىلىرىدىن) ئىنتىقام ئالىغۇچىدۇر(60). ئۇ كۇلىدە زېمىنىۋ باشقا بىر ئاسمانىلارغا ئايىلىنىدۇ، ئۇلار (يەنى پۇتىۇن خالايىق قەبرىلىرىدىن چىقسى) يىسكانە، قۇدرەتىلىك اللەنىڭ دەركاھىدا (يەنى مەھىمەدا) ئۇ كۇلىدە گۇناھكارلار (يەنى كۇشفارلار)نى زەنىجىرلەر بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلىپ باغىلانىئان ھالىدا كۆرىسەن (60). ئۇلارنىڭ كۆرسىمان (60). ئۇلارنىڭ كۆلۈرنىڭ كۆرسىمان قودۇالىدۇرۇقالىدۇ(60). اللە مەر كىشىنىڭ قىلىمىشىغا قاراپ شۇنىدان جازا بېرىدۇ، اللە ئەلۋەتتە تېز ھېساپ ئالىغۇچىدۇر (60). كىشىلەرنىڭ ئاكاھلاندۇرۇ-جازا بېرىدۇ، ئالى ئىلىشلىرى، ئەقىل ئىگىلىرىنىڭ ۋەز-نەسھەت ئېلىشلىرى ئۇچۇن، بۇ قىلىشىدى ئۇچۇن، نازىل قىلسندى) (63).

(ئون تۆتىنچى يارە)

15_سۇرە ھىچر

مەككىدە نازىل بولغان، 99 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىنىڭ ۋە مېھىرىيان اللە نىڭ ئىسمى بىلەن باشلاييەن.

ئەلىق، لام، را. بۇ، كىتابىنىڭ روشەن قۇرئانىنىڭ ئايەتىلسرىدۇر (1). كاپسىرلار (قسيامەتىنساڭ دەھشىتىنى كۆركىھىدە، دۇنيادىكى چېشىمزدا) مۇسۇلبان بولغان بولساقچۇ، دەپ ئارمان قىلىدۇ (3). رئى مۇھەمبەدا) ئۇلارنى (يەنى كۇفغارلارنى مەيلىگە) قويۇۋەت، يەپ ئىچىپ، ئويناپ كۈلۈپ يۈرسۇن، ئۇلار بىھۇدە ئارزۇلار بىلەن بولىۋەرسۇن، ئۇلار ئۇزاققا قالباي (ئۆز قىلمىشلىرى-

هالاك قىلىمايىلى، پەقەت ئۇنىڭ (ھالاك بولىدىنان) مۇئەييەن ۋاقتى بولىدۇ (⁴⁾. ھەرقانداق ئۇمبەتنىڭ (ھالاك بولىدىغان) ۋاقتى ئىلگىرى سۇرۇلمەيدۇ، ھەم كېچىكتۇرۇلمەيدۇ (6). ئۇلار ئېيتتى: «ئى قۇرئان نازىل قىلىنغان ئادەم! سەن ھەقىقەتەن مەجنۇنسەن (4). ئەگەر سەن (مەن رەسۇلۇللا دېسگەن سۆزۈڭدە) راستچىللاردىن بولساڭ، (پەيغەمبەرلىكىڭگە گۇۋاملىق بېرىدىغان) پەرىشتىلەرنى تَالْدىمىزغا ئېلىپ كەلسەڭچۇچ؟(7) پەرىشتىلەرنى پەقەت ھەق ئاساسىدا (يەنى ئازاب نازىل قىلىشىمىز مۇقەررەر بولغان چاغدىلا) نازىل قىلىمىز، بۇ چاغدا ئۇلارغا مۆھلەت بېرىلمەيدۇ ريەنى ئۇلارنىڭ ئازابى كېچىكتۇرۇلبەيدۇ) (8). قۇرئالنى ھەقسقەتەن بىز نازىل قىلىدۇق ۋە چوقۇم ئۇنى قوغدايد جىز ⁽⁹⁾، شۇيىھىسىزكىي، سېنىڭىدىن ئىلىگىرى بۇرۇنىقى ھەرقايىسى تائىيىلەرگە نۇرغۇن پەيىغەمبەرلەرنى ئەۋەتىتۇق(10)، ئۇلار ئىۆزلىرسىگە پىمىيغەمىبەر كەلىسىلا ئۇنى مەسىخسرە قىلىشتى (11) . شۇنداق مەسىخىرە قىلىشىنى بىز گۇناھكارلارنىڭ دىلىلىرىنغا سالىمبىز (13) . ئۇلار قۇرئانغا ئىشەنبەيدۇ، بۇ بۇرۇندىن ئادەت بولۇپ قالىغان (يەنى بۇرۇنىدىن تارتىپ پەيغەمبەر-لبريني تُبنكار قبلغان قەۋملەرنى الله نبڭ مالاك قبلىشى ئادەت بولۇپ كېلىۋاتقان) ئىيش (١٤). بىز ئۇلارغا ئاسىاندىن بىر ئىشىك ئېچىپ بەرگەن، ئۇلار ئۇنىڭدىنى ئاسىيانىغا ئۆرلەپ رئالەمى ئەرۋاھنى، يەرىشتىلەرنى كۆرگەن تەقدىردىيۇ) (١٤٠)، ئۇلار چوقۇم: «كۆزلىرىيىز باغلىنىپ قالدى، بەلكى سېهىرلەنسگەن قەۋم بولۇپ قالساق كېرەك، دېيىتشىدۇ (١٤٠). بىز ئاسىمانىدا بۇرۇجلارنى ياراتتۇق ۋە كۆزەتكۈچىلەر ئۈچۈن ئاسماننى (يۇلىتۇزلار بىلەن) بېزىدۇق (16). ھەربىر قوغلاندى شەيتانسدىن ئاسباننى قوغدىدۇق(٩٣). لېكىن (ئاسبان خەۋەرلىرىگە) ئوغرىلىقچە قۇلاق سالمقچى بولغان شهيتانني روشهن ثاقار يؤلتؤز قوغلاب يبتدؤ (يهني هالاك قسلمدؤ) (88).

كَنِهُ مَنْ الْحَدُو الدِّنِي كَمْرُوالوَ كَالْمُوالَّمُ الْمَدُونَ وَلَوْ عَلَيْهُ الْمَدُونَ وَلَوْ عَلَيْهُ الْمَدُونَ وَلَوْ عَلَيْهُ الْمَدُونَ وَلَوْ عَلَيْهُ الْمَدُونَ وَلَمْ عَلَيْهُ وَلَا مَدْمُونَ لَمَنْهُ وَلَمْ عَلَيْهُ وَلَا مَدْمُونَ لَمَنْهُ وَلَمْ وَلِمْ وَلَمْ وَلِمْ وَلَمْ وَلَمْ وَلَمْ وَلَمْ وَلَمْ وَلَمُ وَلِمُ وَلِمْ وَلِمْ وَلَمْ وَلِمْ وَلَمْ وَلِمْ وَلَمْ وَلِمْ وَلَمْ وَلِمْ وَلِمْ وَلِمْ وَلِمْ وَلِمُعْلِمُ وَلَمْ وَلِمْ وَلِمْ وَلَمُولِكُمْ وَلِهُ وَلِمْ وَلِمْ وَلِمْ وَلِمْ وَلِمْ وَل

بيأس ١٩١٢ المعيرة

والأوفى مدد ذها والقيتا بفهاد وابن والقشنا فيها من والقشنا فيها وسي في عواقة في وسيمانا الكرفيها من يقى وسي في عواقة في وسي في عواقة في وسي في عواقة في وسي في عواقة في وسي في والقيام في وفي من وسي في وسي

يەر يۈزىنى يېيىپ كەڭ قىلدۇق، ئۇنىڭغا تاغىلارنى ئورناتتۇق، يەر يۇزىدە مەر خىل تەكشى ئۆلچەملىك ئۆسۈمىلۈكىلەرنى ئۆسىتۈردۇق (19). يەر يىۋزىدە سىلەر ئۇچۇن ۋە سىلەر رىزقىنى بېرەليەيدىــغانلار (يەنى خادىملار ۋە ھايۋانلار) ئۇچۇن تۇرمۇش لازىـ مەتلىكلىرىنى ياراتتۇق زئۇلارنىڭ يېمەك، ئىچمەك لمريني سلهر تهمهس، بيز ياريتيبين (20). قانداق نەرسە بولمسۇن، ئۇنىڭ خەزىئىسى (يەنى خەزد. ئىنىڭ ئاچىقۇچى) بىزنىڭ دەرگاھىمىزدىدۇر، بىز ئۇنى يەقەت مەلۇم مىقىداردىسلا چۇشۇرىسىن (81). بىز يامغۇرنى ھەيدەيدىغان شاماللارنى ئەۋەتىتۇق، بىز بۇلۇتتىن يامىغۇر ياغىدۇرۇپ سىلەرنى سۇغارى دۇق، سىلەر ھەرگىز ئۇنى ساقلاشىقا قادىر ئەمەس سلەر (22)، بىز (ھەمىستى) تىرىلدۇرىسىز، (ھەم جىنى) ئۆلىتۈرىسىز ۋە (ھەسبىگە) ۋارىسىلىق قىلىمىز (28). بىز سىلەردىن ئىلگىرى ئۆتكەنسلەرنى

ھەقىقەتەن بىلىمىز ۋە كېيىس كېلىدىغانىلارنىمۇ ھەقىقەتەن بىلىمىز (24)، يەرۋەرى دىگارساڭ مەقسقىەتەن (مېساب ئېلىش ۋە جازالاش ئۇچىۇن) ئۇلارنى يىغىدۇ، اللە ھەقىقە تەن ھېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر، ھەمبىئى بىلگۈچىدۇر (35)، شەڭ ـ شۇبھىسىزكى، بىز ئىنسان (يەسى ئادەم ئەلەيسەسسالام)نى قارا لايدىن ياسساسى شەكىلىگە كىرگىۋزۇلىگەن (جەكىسە جسرسڭىلايىدىسغان) قۇرۇق لايىدىن ياراتىتۇق (²⁸⁾، جىنىلار (يەنى شەيىتانىلار ۋە ئۇلارنىڭ باشىلىقىي ئىجىلىسى)نى ئىسلىگىرى تۇتۇنىسىز ئوت يالىقۇنىدىن ياراتىقان ئىسدۇق (٣٣). يەرۋەردىگارساڭ ئۆز ۋاقىتىدا يەرسشىتىلەرگە ئېيتىتى: رمەن ھەقىقەتەن قارا لايدىن ياسىلىپ شەكىلىگە كىرگىۋزۇلىگەن (چەكىمە جىرنىڭلايىدىنغان) قۇرۇق لايىدىن ئىستىنان (يەنىي ئادەم ئەلەيىھىمىسالام)نى يارىتىبەن (28)، مەن ئۇنىي تىۇلۇق ياراتىقان (يەنىي ئۇنى يارستىس سۇرەتىكە كسرگىۇزۈپ، ئەزالسرى تولۇق ۋە مۇكەمىمەل ئىنسان ھالىتىگە كەلتۇرگەن) ۋە ئۇنىڭغا جان كىرگىۇزگەن چېغىسدا، سىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار، (١٥٥). يىدرىشىتىلەرنىڭ بىرىنبۇ ئايىرىيلىپ قالىباي ھەمىمىسى (ئادەم ئەلەيىھىسى سالامغا) سهجده قبلدي(١٥٥)، يهقمت تُببلنسلا سهجده قبلنشتين بناش تارتستى (at). الله : «ئى ئىبلىس! سەن نېمىشقا سەجىدە قىلىمايىسەن؟» دىندى(⁽²²⁾، ئىسىلىنسى: «قارا لايدىن ياساپ شەكىنلىگە كىرگىۋزۇپ (چىمكىسىە جىسىرىڭ لايدىغان) قۇرۇق لايدىن يارىتىلغان ئىنسان مېنىڭ سەجدە قىلىشىمغا لايىق ئەمەس، دىدى (88).

المستدة ال يخرونها والك توجيدة فاق منيك المسيدة ال المشتدة ال يخرو الترين فاقل تريي فالطون الي يجد المشتدة ال يخرو الترين فاقل تريي فالطون الي يجد المشتوع فال تريي المقالين فال يخرون المؤون المؤون

اللە ئېيتىتى: وسەن جەنىئەتىتىن يوقال، ھەقىـ قەتمن قوغلاندى بولدۇلە 600. ساڭا قىيامەت كۇنىگىچە مەقىـدەكارىم! ماڭا خالايىقىلار تىرىلدۇرۇلىدىغان كۇن دىكارىم! ماڭا خالايىقىلار تىرىلدۇرۇلىدىغان كۇن دىكارىم! ماڭا خالايىقىلار تىرىلدۇرۇلىدىغان كۇن مېنى ھايات قالدۇرغىن) چەبدى (1883. اللە: وساڭا مەقىقەتەن مەلۇم ۋاقىتقىچە مۆھىلەت بېرىلىدۇچە سەن مېنى گۇمراھ قىلغانلىقىڭ ئۇچۇن، يەر يۈزىدە ئادەم بالىلىرىغا (گۇناھلارنى) ئەلۋەتتە چىراپىلىق كۆرستىمەن، ئۇلاردىن پەھەت تاللانىغان بەلدىلىرىڭلاردىن پەھەت تاللانىغان بەلدىلىرىڭلاردىن پەھەت تاللانىغان بەلدىلىرىڭلا بۇنىڭىدىن مۇستەسنا (يەنى ئۇلارنى ئازدۇرالىياچى بەن)چ (40). اللە ئېيتتى: «بۇ مەن ساقلاشقا تېگىشـمەن)چ (40). اللە ئېيتتى: «بۇ مەن ساقلاشقا تېگىشـمەن »

لىك توغرا يولدۇر(ك). مېنىڭ بەندىلىرىكە (يەنى ئۇلارنى ئازدۇرۇشقا) سېنىڭ كۈچۇڭ يەتىمىـ
دۇ، پەقەت كۆمراھلاردىن ساڭا ئەكەشكەنلەرگىلا (سېنىڭ كۈچۇڭ يېتىدۇ)»(ك). شىۋېمسىزكى،
دوزاخ ئۇلار (يەنى ئىبلىس ۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرى)نىڭ ھەمبىسىگە ۋەدە قىلىنىغان بايدۇر(ك)،
جەھەننەمنىڭ يەتتە دەرۋازىسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىدىن كىرىدىغان مۇئەييەن بىر بۆللۈك
(ئادەم) بار (ك). تەقۋادارلار ھەقىقەتەن (ئاخىرەتتە ياپيېشىل) باغ—بوستانلاردىن، (سۇ، ھەسلى
ۋە مەي ئېقىپ تۆرىدىغان) بۇلاقلاردىن بەھرىيەن بولىدۇ(ك). (ئۇلارغا) جەنئەتكە ئامان—ئېسەن،
ئۆلارغا چىرىئلار! دېيىلىدۇ(ك)، ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكى دۇشمەنلىكىنى چىقسىرىپ تاشلاپسىز، ئۇلار
ئۆلارغا چارچاش بولغان ھالدا تەختلەر ئۈستىدە بىر—بىرىگە قارىشىپ ئولتۇرىدۇ(ك)، جەنئەتتە
ئۇلارغا چارچاش بولغان ھالدا تەختلەر ئۈستىدە بىر—بىرىگە قارىشىپ ئولتۇرىدۇ(ك)، جەنئەتتە
ئۇلارغا چارچاش بولغان ھالدا تەختلەر ئۈستىدە بىر—بىرىگە قارىشىپ ئولتۇرىدۇ(ك)،
بەنىدىلىرىسىگە خەۋەر قىلىغنىكى، مەن تولىش ھەغپىرەت قىلغۇچىيەن، ناھايىتى رەھىم قىلغۇ—پىيەن(ك)، مېنىڭ ئازابىم قاتىقىتىرۇرگا، ئۇلارغا ئىبراھىسنىڭ مېھسانىلىرى ھەقىقىدىكى
جەبدى(ك)، مېنىڭ ئازابىم قاتىقىتىقى(ك)، ئۇلارغا ئىبراھىسنىڭ مېھسانىلىرى ھەقىقىدىلىرى ھەقىقىدىكى
دەپىلايىنى) ئېيىتىپ بەركىسى(ك)، ئۇلار ۋاقىتىدا پەرشىتىلەر ئىبىراھىمنىڭ يېنىغا كىرىپ

قالوالاقتيان الاقتواراة بمله على وقال المشرئة في من من المنافقة ا

ئۇلار: «قورقىنغىن، بىز (پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەلچىـ لمرسين، مەقىقەتەن ساڭا (ئۆسۈپ چوڭ بولغىنىدا) ناھايىتى بىلىملىك (بولىدىخان) بىر ئوغۇل (يەنى ئىسھاق) بىلەن خۇش خەۋەر بېرىمىز» دېـدى(58). ثىبراھىم: ھەدن قېرىغان تۇرسام، ماڭا (بالا بىلەن) خۇش خەۋەر بەردىڭلارمۇ؟ ماڭا ئېيە بىلەن خۇش خەۋەر بېرىۋاتىسلەر؟» دېدى(54). ئۇلار: «بىز ساڭا راست خۇش خەۋەر بەردۇق، ئائۇمىد بولىيىغىنى دېدى(65)، ئىبراھىم: «پەرۋەردىگارىنىڭ رەھمىتىد دىن گۇمراھلاردىن باشقا كىممۇ نائۇمىد بولار؟» دېدى(١٥٤)، ئىبراھىم: «ئى ئەلچىلەر! نېسمە ئىسش بىلەن كەلدىڭلار؟، دېدى(67). ئۇلار ئېيتىتى: «بىز ھەقىقەتەن گۇناھكار بىر قەۋم (نى جازالاش) ئۇچۇن ئەۋەتىلدۇق(⁶⁸⁾، پەقەت لۇتنىڭ تەۋەلىرىـــلا بۇنىڭــ دىن مۇستەسنا، بىز ئۇلار ريەنى لۇتنىڭ تەۋەلىرى ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر)نىڭ ھەمبىسىنى (ئازابتىن)

چوقۇم قۇتۇلدۇرىمىز (89). پەقەت ئۇتنىڭ خوتۇنىلا بۇنىڭدىن مۇستەسناء بىز ئۇنىڭ چوقۇم باشقىلار بىلەن بىللە ئازابلىنىدىغانلىقىنى ئالدىن بېكىتتۇق،(٥٥). ئەلچىلەر ئۇتنىڭ ئائىلىسىگە كەلگەن چاغدا(١٤١)، لۇت: «سىلەر ھەقىقەتەن ئاتونۇش ئادەملەرغۇ؟» دېدى(٤٤). ئۇلار ئېيتتى: «ئۇنداق ئەمەس (بىز اللەنىڭ ئەلچىلىرىيىز)، بىز سېئىڭ ئالدىڭغا ئۇلار (يەنى سېنىڭ قەۋمىڭ) شەكلىـ ئىۋاتقان ئازابنى ئېلىپ كەلدۇق(⁶⁸⁾، بىز ساڭا ھەقىقەتنى ئېلىپ كەلدۇق، بىز ئەلۋەتتە (سۆزىـ ﻤﯩﺰﺩﻩ) راﺳﺘﭽﯩﻠﻤﯩﺰ⁽⁶⁴⁾، ﻛﯧﭽﯩﻨﯩﯔ ﺋﺎﺧﯩﺮﯨﺪﺍ ﺋﺎﺷﻠﻪﯕﺪﯨﻜﯩﻠﻪﺭﻧﻰ ﺋﯧﻠﯩﭗ ﻳﻮﻟﻐﺎ ﭼﯩﻘﻘﯩﻦ، ﺋﯚﺯﻩﯓ ﺋﯘﻻﺭﺳ نىڭ ئارقىسىدا ماڭغىن، سىلەردىن ھېچبىر ئادەم ئارقىسىغا قارىمسۇن، سىلەر بۇيرۇلىغان يەرگە يەتىكۈچە ئالغا قاراپ مېڭىۋېرىڭلار،(قة). سەھەردە بۇلار (يەنى لۇتنىڭ قەۋمىي)نىڭ يىلىتسزى قۇرۇتۇلىدۇ (يەنى تەلتۆكۈس ھالاك قىلىنىدۇ) دېگەن ھۆكۈمنى لۇتقا ۋەھىي قىلدۇق(66). (سەدۇم) شەھرىنىڭ ئاھالىسى (يەنى لۇتنىڭ قەۋمى) خۇشال بولۇشۇپ يېتىپ كېلىشتى(67). لۇت ئېيتتى؛ «بۇلار مېنىڭ مېھبىنىم» (ئۇلارغا چېقىلىپ قويۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا) مېنى رەسۋا قىلماڭلار(68). الله دىن قورقۇڭلار (مېھىنىمنى خارلاش ئارقىلىق) مېنى خارلىماڭلار»⁽⁶⁹⁾. ئۇلار: «بىز سېسنى كەلگەن مۇساپىرلارنى ھىمايە قىلىشتىن توسىىغانمىدۇق؟» دېسدى(٢٥). لىۇت: «بۇلار مېسنىڭ قىــزلىــرىــم (يەنى قەۋمىمىنىڭ قىــزلىــرى)دۇر، ئەگەر (قازائىي شەھــۋەت) قىلــماقىچى بولساڭىلار (ئۇلارنى نىكاھىلاپ ئېلىڭىلار)» دېندى(٢١). (ئىي مۇھەمىيەدا) سېنىڭ هاياتىڭ بىلەن قەسەمىكى، ئۇلار ئەلۋەتىتە گۈمىرامىلىقىلىرىدا. تېڭسىرقاپ يۇرۇشىدۇ⁽⁷²⁾،

كؤن چىقار ۋاقتىدا ئۇلارغا قاتتىق چۇقان يۇزلەنى دى(٢٤)، بىز ئۇ شەھەرنى ئاستىن ــ ئۇستۇن قىلىۋەتــ تۇق (يەنى كۆمتۈرۈۋەتتۇق) ۋە ئۇلارنىڭ ئۇستىگە (يامغۇردەك) سايال تاش ياغدۇردۇق(٢٠٠٠ ئۇنىڭدا (يەنى ئۇلارغا نازىل بولغان ئازابتا) كۆزەتكۇچىلەر ئۇچۇن ھەقىقەتەن نۇرغۇن ئىبسرەتلەر بار(۲۶)، ئۇ شەھەر (قۇرەيشلەر شامغا بارىدىغان) يول ئۈستىدە ھەقىقەتەن ھېلىمۇ مەۋجۇت تۇرماقىتا(76)، بۇنىڭىدا مۆمىنلەر ئۇچۇن ھەقىقەتەن ئىيرەت بار (٢٣)، ئەيكەت لىكلەر، شۇبھىسىزكى، زالىم ئىسدى (يەنى كۇفرىدا ھەددىدىن ئاشقانلار ئىدى) (78). (شۇئەيېنىڭ يەيــ خەمبەرلىكىنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن) ئۇلارنى ھالاك قىلدۇق، ئۇلار (يەنى بۇ ئىككى شەھەر)نىڭ ھەر ئىككىلىسى، شۇبھىسىزكى، ئاشكارا يول ئۇستى دىدۇر رئى مەككە ئاھالىسى! ئۇلاردىسى ئىسېرەت ئالمانسىلەر؟) (79)، ھىجرىلىكلەر ھەقىقەتەن پەيغەت بەرلەرنى ئىنىكار قىلىدى ريەنى ئۇلارنىڭ سالىھ

ئەلەيھىسسالامنى ئىنكار قىلغانلىقى باشقا پەيغەمبەرئەرنىمۇ ئىنىكار قىلغانىلىقىىدۇر) (80). ئۇلارغا مۆجىزىلىرىمىزنى كەلتۈردۇق (يەنى تاشتىن چىشى تۆگە چىقىرىشتەك قۇدرىتىمىزگە دالالەت قىلىدىـ غان مۆجىزىلەرنى ئۇلارغا كۆرسەتتۇق)، ئۇلار بۇ (مۆجىزە)لەردىن يۇز ئۆرۈدى⁽⁰¹⁾، ئۇلار (ئازاپ تىن) ئەمىن بولغان ھالدا تاغلارنى تېشىپ (بۇ بىزنى الله نىڭ ئازابىدىن ساقلايدۇ دەپ) ئۆي سالاتتى(82). لېكىن قاتىتىق چۇقان سەھەردىلا ئۇلارنى ھالاك قىلىدى(82). ئۇلارنىڭ قىلىغان ئەمگەكلىرى ئۆزلىرىگە ئەسقاتىندى (يەنى ئۇلارنىڭ سالغان بىئالىرى ئۇلارنى اللەنىڭ ئازابىدىن ساقلاپ قالالمىدى (84). بىز ئاسپائىلارنى، زېيىنىنى ۋە ئۇلاردىكى نەرسىلەرنى يىەقەت ھەق ئاساسىدىسلا ياراتىتۇق، قىسيامەتىنىڭ بولۇشى چوقۇمىدۇر، رئى مۇھەممەدا نادانىلار بىلەن تەڭ بولىغىن، ئۇلارغا) چىرايلىق مۇئامىلىدە بولىغىن(85)، پەرۋەردىگارىڭ ھەقسقەتەن ھەمبىنى ياراتىقۇچىدۇرە (بەلىدىلەرنىڭ ئەھىۋالىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر(١٥٥). (نامازدا) تەكرارلىنىپ تۇرسىدىىغان يەتىتە ئايەتنى (يەنى سۈرە فاتىھەنى) ۋە ئۇلۇغ قۇرئانىنى ھەقسقەتەن ساڭا ئاتا قىلىدۇق⁽⁸⁷⁾، بەزى كاپىرلارنىڭ بىز بەھرىسەن قىلىغان نەرسىلىرىگە كۆز سالىمىيغىن، ئۇلار (نىڭ ئىمان ئېيتىمىغائىلىقىدىن) قايىغۇرمىغىن، مۆمىئىلەرگە كەمىتەر بولىغىن(88)، «مەن ھەقىقەتەن (سىلەرنى الله نىڭ ئازابىشىڭ نازىل بولۇشىدىن) ئاشىكارا ئاكاھىلاندۇرغۇچىسەن، دېگىن (89). پارچىلىۋەتكۈچىلەرگە (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالارغا تەۋرات بىلەن ئىنجىلنى) نازىـل قىلىغانـدەك (ساڭيا سۇرە فاتىيە بىلەن ئۇلۇغ قۇرئانسنى نازىيل قىلىدۇق) (١٩٠٠ -

الذين بحد الشران وجدين القرار التنافيذ الذين بحد الشران وجدين القرار التنافيذ المنطق المنافية المنافق المنافة المنافق المنا

ئۇلار (يەنى يەھىۋدىيلار ۋە ناسارالار) قۇرئانىنى يارچە يارچە قىلىۋەتتى ريەنى قۇرئاننىڭ بەزىسىگە ئىشىنىپ، بەزىسىنى ئىنكار قىلدى) (91). يەرۋەردى گارىشنىڭ نامىي بىلەن قەسەمىكى، ئۇلار ريەنى خالايىق)نىڭ ھەمبىسىنىڭ (بۇ دۇنىيادا) قىلىئان تُشْلَىرِينَى چوقۇم سورايىيز (93-99). ساڭا بۇيسرۇل خاننی (یەنی يەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەمرىنی) ئاشكارا ئوتىتۇرنىغا قويىغىن، مۇشىرىكىلار رنىڭ مەسىخىرەت لىرىگە) يەرۋا قىلىنغىن(94)، سېنى مەسخىرە قىلغۇر چىلارغا بىز چوقۇم تېتىيمىز (95). ئۇلار باشقا مەبۇد. لأرنى الله غا شبرنك قىلىدۇ، ئۇلار ئۇزاققا قالماي (ئىشنىڭ ئاقسۇستىنى) بىلسدۇ(١٥٠). بىز ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن يۈرىكىڭنىڭ سېقىلىۋاتقانلىقىنى ئوبدان بىلىمىز (97) . يەرۋەردىگارىڭغا ھەمدۇ ۋە تەسبىھ ئېيت قىن، ھەم سەجدە قىلغۇچىلاردىن بولغىن(98). سەن ئۆزەڭگە ئۆلۈم كەلگەنگە (يەنى ئەجىلىڭ يەتكەنگە) قەدەر يەرۋەردىسگارىڭىغا ئىسبادەت قىلىغىنى(99).

16-سؤره تغمل

مەككىدە نازىل بولغان، 128 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

الله نىڭ پەرمانى (يەنى قىيامەت) چوقۇم كېلىدۇ، ئۇنىڭنا ئالىدىراپ كەتبەگىلار، الله ئۆلار (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ شېرىك كەلتۇرگەن نەرسىلىرسدىن پاكىتۇر ۋە يۈكسەكتۇر (ئا. الله ئۆز ئىرادىسى بويىچە خالىغان بەندىلىرىگە پەرىشتىلەرنى ۋەھيى بىلەن نازىل قىلىپ (مۇنداق دەيدۇ): ورئىنانلارنى) ئاكاھلاندۇرۇڭلاركى، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، مەنىدىن (يەنى ئازابىدىن) قورقۇڭلارى(ئا. الله ئاسانلارنى ۋە زېمىننى ھەق ياراتتى، الله ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار) نىڭ شېرىك كەلتۇرگەن نەرسىلىرىدىن يۈكسەكتۇر، ئا، ئۇ ئىنساننى ئابىمەنسدىن ياراتىتى، ناڭ شېرىك كەلتۇرگەن نەرسىلىرىدىن يۈكسەكتۇر، ئا، ئالم چارۋا ماللارنى سىلەرنىڭ مەنپەئېتى ناگاھان ئۇ (اللەغا) ئاشكارا خۇسۇمەت قىلغۇچىدۇر (ئا. الله چارۋا ماللارنى سىلەرنىڭ مەنپەئېتى ئەسلى، سۇتى، سۆگسىلىرى ئۇلار (نىڭ ئۇسلىرى) نى يەيلىرى سىلەرنىڭ كۆشىلىرى) نى يەيلىرى ھېلىرى دۇسلاردا، چارۋا مالىلار سىلەرگە زىسىنەت بولۇپ (خۇشالىرى) بىيىخشلار يېلىپ چېقىقان ۋاقىتىڭداردا، چارۋا مالىلار سىلەرگە زىسىنەت بولۇپ (خۇشالىلىق بېخشلاردا، چارۋا مالىلار سىلەرگە، زىسىنەت بولۇپ (خۇشالىلىق بېخشلاردا، چارۋا مالىلار سىلەرگە زىسىنەت بولۇپ (خۇشالىلىق بېخشلاردا، چارۋا مالىلىق بېخشلاردا،

المن المتالكذال بكرائد التنظيف الديثة الكفيل بالكون المتعلقة الكفيل المتعلقة المتعلقة المتعلقة المتعلقة المتعلقة الكفيل التنظيف المتعلقة المتعلقة

ئۇلار يۇك تاقلىرىڭىلارنى سىلەر جاپا مۇشەققەت بىلەن ئاران يېتىپ بارالايدىنان جايىلارغا كۆتۈرۈپ بارىدۇ، سىلەرنىڭ پەرۋەردىكارىڭلار سىلەرگە مەقىقە-تەن شەپقەتلىكتۇر ۋە مېھرىباندۇر (""). اللە ئاتنى، ئۈچۈن ياراتتى، اللە يەنە سىلەر بىلىدىدىغان نەرسى-ئۈچۈن ياراتتى، اللە يەنە سىلەر بىلىدىدىغان نەرسى-ئۆز ئۈسىتىگە ئالغان. توغرا يول كۆرسىتىشنى اللە مۇبادا اللە خالسا ئىدى، سىلەرنىڭ مەمبىڭلارنى ئەلىۋەتىتە توغىرا يولىغا سالىغان بولاتىتى("). ئاللەسلەرگە بۇلۇتتىن ياسخۇر ياغدۇرۇپ بەردى، ئۆشىكىدىن ئىسچىسىلەر ۋە شۇ يامغۇر ئارقىلىق ئىۆسكەن دەلسدەرەخىلەر بىلەن چارۋاڭىلارنى باقسىلەر (ئاتا، اللە سىلەرگە شۇ يامغۇر بىلەن

زىرائەتلەرنى ئۆستۈرۈپ بېرسدۇ، زەيىتۈن، خىورما، ئۇزۇم ۋە تۇرلۇك مېۋسلەرنى ئۆستۈرۈپ بېرسدۇ، چوڭقۇر پىكىر قىلىدىغان قەۋم ئۈچۈن بۇنىڭدا ھەققەتەن (اللەنىڭ قۇدرىستىنى كۆستىزىنى، كۇنىدۇزنى، كۇنىنى، ئايىنى دېرسىتىدىنغان) دەلىللەر بار(للل). اللە سىلەرگە كېچىنى، كۇنىدۇزۇنى، كۇنىنى، ئايىنى بويسۇندۇرۇپ بەردى، يۇلتۇزلارمۇ اللەنىڭ ئەمرى بىلەن بويسۇنىدۇرۇلغانىدۇر؛ چۇشىنىدىغان قەۋم ئۇچۈن بۇنىڭدا نۇرغۇن دەلىللەر بار(للل). اللە يەنە يەر يۈزىدە سىلەر ئىۋچۇن يارائىلى دېڭىزنىڭ يېڭى كۆشلىرى (يەنى قەۋم ئۇچۈن بۇنىڭدا ئەلۋەتتە ئىبرەت بار(لللە سىلەرنى دېڭىزنىڭ يېڭى كۆشلىرى (يەنى بېلىقلىرى)نى يېسۇن، تاقايىدىغان زىنئەت بۇيۇملىرى (يەنى ئۇنىچە مارجانىلار)نى چىقارسۇن دېپ، سىلەرگە دېڭىزنى بويسۇندۇرۇپ بەردى. اللە نىڭ ئېمەتلىرىنى تەلەپ قىلىشىڭلار ۋە ئۇنىڭغا شۇكۇر قىلىشىڭلار ئۇچۇن، (اللەنىڭ بويسۇندۇرۇشى بىلەن يېسەك ئىچسەكلەر ۋە يۇك-تاقلار شۇكۇر قىلىشىغلار ئۇچۇن، (اللەنىڭ بويسۇندۇرۇشى بىلەن يېسەك ئىچسەكلەر ۋە يۇك-تاقلار قاچىلانىغان) كېسىسلەرنىڭ دېگىزدا دولىغۇن يېسرسىپ كېتىۋاتىقالىقىدىنى كۆرسىمىن،كانا

بالمحل ١٤٠ المحل ١١

 زېمىننىڭ سىلەرنى تەۋرىستىۋەتىمەسىلىكى ئۇچۇن، الله ئۇنىڭىدا تاغىلارنى بەريا قىلدى، (زىرائەت لىرىڭلارنى، چارۋا مالىلىرىڭىلارنى سۇغسرىشىڭىلار ئۇچۇن) ئېرىق-ئۆستەڭلارنى، ئېزىپ قالماسلىقىڭلار تُؤجِؤن يولـالارني يهيسدا قىلسدى(115). (يولـالارغا) بەلگىلەرنى قىلدى. ئۇلار ركېچىسى قۇرۇقلۇقىتا ۋە دېسڭىزلاردا) يۇلىتۇزلار بىلەن يول تاپىدۇ(16). (پۇتۇن كائىناتنى) ياراتقان اللە بىلەن (ھېچ ئەرسى نى) يارىتالمايدىغان (بۇتلار) ئوخشاش بولامدۇ؟ ئويـ لمهامسلة (17) . تُعكِّم الله نباقي (سيله كه يه كهن) ئېمىتىنى سانىساڭلار، ئۇنىڭ ھېسابىنى ئېلىپ بولال <mark>جايسىلەر، شۇبھىسىزكى، اللە سىلەر (نىڭ بۇ جەھەتــ</mark> شكى يېتەرسىزلىكىڭىلار)نى ئەلۋەتىتە مەغىيىرەت قىلغۇچىدۇر، (بەندىلىرىگە) مېھرىباندۇر (18) اللە سلهر يوشؤرغان ۋە ئاشكارا قىلغاننىڭ ھەمپىستى بىلىپ تۇرىدۇ(19). ئۇلارنىڭ اللەنى قويۇپ ئىبادەت قىلغانلىرى (يەنى بۇتلىرى) ھېچ شەيئىنى يارىتاك

مايدۇ، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆزلىرى يارىتىلغاندۇر (يەنى ئىنسانلار تەرىپىدىن ياسالىغاندۇر) (⁽²⁰⁾. ئۇلار (يەنى بۇتلار) تىرىك ئەمەس، ئۆلۈكتۇر، ئۇلار (چوقۇنغۇچسلىرىنىڭ) قاچان قايتا تىرىل ھۇرۇلىدىغانلىقىنى ئۇقىايدۇ(قا)، سىلەرنىڭ (ئىبادەت قىلىشقا لايىق) ئىلاھىڭلار بىردۇر، ئاخىد رەتكە ئىشەنبەيدىغانلارنىڭ دىللىرى (اللەنىڭ بىرلىكىنى) ئىنىكار قىلىدۇ، ئۇلار چوڭچىلىق قىلىپ، (ھەقنى قوبۇل قىلىشتىن) باش تارتقۇچىسلاردۇر (22)، اللە ئۇلارنىڭ يوشۇرغانلىرىنى ۋە ئاشكارا قىلغانلىرىنى راستلا بىلىپ تۇرىدۇ، اللە تەكەببۇرلۇق قىلغۇچسلارنى ھەقىقەتەن دوست تۇتىمايدۇ (88). ئۇلارغا (يەنى مۇشرىكلارغا): «پەرۋەردىگارىڭللار (پەيىغەمىبىرىگە) ئېمسلەرنى ئازىل قىلدى؟» دېيىلسە، ئۇلار (مەسخىرە قىلىپ): «قەدىمكىلەرنىڭ ئەپسانىلىرىنى (نازىل قىلدى)» دېيىشىدۇ(24). ئۇلار قىيامەت كۈنى ئۆزلىرىنىڭ گۇناھىلىرىغا تولۇق جاۋابىكار بولۇشىلىرى ۋە ئۆزلىرى تەرسپىدىن بىلسەستىن ئازدۇرۇلخانىلارنىڭ بىر قىسىم گۇناھىلىرىنغا ئىۆزلىرى جاۋابكار بولۇشلىرى ئىۇچبۇن (يىۇقسرىقى بوھىتان سىۆزلەرنى قىلىدى)، ئۇلارنىياق جاۋابىكار بولىدىىغىنى ئېسمىدېگەن يامان! (28) ئۇلار (يەنى مەكىكە كاپىسرلىسرى)دىسى ئىلىگىسرى ئۆتىكەن كايىرلار (ئۆز بەيىغەمىبەرلىسرىسگە) ھىيىلەممىكىر ئىشلىستىپ راللەنىڭ نۇرىىنى ئىۋچىۋرمەكىچىي بولىدى)، اللە ئۇلارنىڭ (ھىيلەمسكىسر) بىناسىنى تەل تىۆكىۋس گىۋمىران قىلىدى، ئۇلارنىڭ ئىۋسىتىگە (بۇ بىنانىڭ) ئىۆگىزىسى ئىزرۇلۇپ چىۇشتى، ئۇلارغا ئىززلىرى ئويىلىمىخان يەردىين ئازاب كىەلىدى(26).

ئالدىن كېيىن اللە ئۇلارنى قىيامەت كۇنى رەسۇا قىلىدۇ، (ئۇلارغا كايسىپ) ھەبىنىڭ شېسرىكىلىرىم قېنى قەيەردە؟ سىلەر ئۇلار توغىرىسدا (پەيغەم بەرلەر بىلەن) مۇنازىسرىلىشەتتىگىلارغۇ؟» دەيدۇ. ئىلىم بېرىلكەنىلەر (يەنى ئۇلارنى ئىمانىغا دەۋەت قىلغان پەيغەمبەرلەر ۋە ئۆلىمالار)؛ ھېۋكۈن رەسدەيدۇ ئازاب ھەقىقەتەن كاپىرلارغا تېگىشلىكتۇر» ئۇلارنىڭ جانلىرىنى ئالىدۇ. ئۇلار بويسۇنغانلىق ئۇلارنىڭ جانلىرىنى ئالىدۇ. ئۇلار بويسۇنغانلىق ئىلىمىنى بىلىدۇرۇپ؛ ھېز ھېچىقانىداق يامان ئىش قىلىمىدۇق» (دەيدۇ)، ئۇنىداق ئەمەس، اللە سىلەرنىڭ قىلىمىسشىگىلارنى ھەقسقەتەن تولۇق بىلگۇچىدۇر (88)، سىلەر (ئىچىدە) مەڭسگۇ قالىدىغان بىلگۇچىدۇر (88)، سىلەر (ئىچىدە) مەڭسگۇ قالىدىغان بىلىگۇچىدۇر (88)، سىلەر (ئىچىدە) مەڭسگۇ قالىدىغان جىمھەنىنەنىلىق دەرۋازىلىرىدىن كىرىڭلار، چوقچىلىق

التركية الديدة في هد و تفول الذي شركا أي الذي المتحالة الذي التركية التوليا الذي التركية الديلة الديلة الذي التركية التركية الديلة الديلة الديلة المتحالة الذي التركية التركية التركية التركية التركية التركية التركية التركية التركية المتحالة المتحالة المتحالة المتحالة المتحالة المتحالة التركية المتحالة التركية المتحالة التركية المتحالة التركية المتحالة المتحالة

قىلىپ، (الله غا ئىتائەت قىلىشتىن)باش تارتقۇچىلارنىڭ بارىدىغان جايىي ئېمىدېكەن يامان ا (189) تەقۋادارلارغا: «پەرۋەردىكارىڭلار (پەيغەمبىرىگە) ئېمىلەرنى ئازىل قىلىدى؟» دېيىلىسە، ئۇلار: «ياخشى سۆزلەرنى ئازىل قىلىدى؟» دېيىلىسە، ئۇلار: «ياخشى سۆزلەرنى ئازىل قىلىدى؛ دېيىلىسە، ئۇلار: ئاخىرەت يۇرتى (ئۇلار ئۇچۈن تېخسۇ) ياخشىدۇر. تەقۋادارلارنىڭ يۇرتى راستلا ئېمىدېگەن گۇزەل ا (1891) ئۇلار ئاستىدىن ئۇستەڭلار ئېقىپ تۈرىدىغان ئەدنى جەنئەتلىرىگە كىرىدۇ، ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆڭلى خالىغان نەرسىلەر تېپىلىدۇ، اللە تەقۋادارلارنى ئەنە شۇنداق مۇكاپاتلايدۇ (180). ئۇلار (مۇشىرىكىلىك ۋە گۇنامىلاردىنى) پاك بولغان شارائىتتا پەرىشتىلەر ئۇلارنى قەبىزى روم قىلىدۇ، پەرىشتىلەر ئۇلارغا: «سالام سىلەرگە! قىلىغان ئەمەلىڭلارنىڭ خاسىيىستىدىن پەرىشتىلەر ئۇلارغا: «سالام سىلەرگە! قىلىغان ئەمەلىڭلارنىڭ خاسىيىستىدىن پەرىشتىلەر ئۇلارغا: «سالام ئەلىرىنىڭ (يەنى ئازابىنىڭ) چۈشۈشىنىلا كۆتدۇ، پەرىشتىلەر ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەن (كاپىر)لارمۇ ئەنە شۇنداق قىلىغان ئىدى. اللە ئۇلارغا زۇلۇم قىلىغىنى ئولار قىلىمىشىلىرىنىڭ جازاسىنى يور، لىكىس ئۇلار ئۆزلىرسىگە ئۆزلىسىي ورۇنى قاتىدىن ئازلار ئۆزلىرسىگە ئۆزلىسىنى قالىرىنىڭ جازاسىنى تارىسىي قالىر ئالىمىنىڭ جازاسىنىڭ جازاسىنىڭ جازاسىنىڭ جازاسىنى تارىسىي ئۇلارغا مەسىخىرە قىلىغانلىقىلىرىنىڭ جازاسى رەنەن ئاتىنى ئادىرىنىڭ مۇلىرىنىڭ جازاسىنىڭ جازاسىنى ئادىلىرىنىڭ جازاسىنى ئادىرىنىڭ دارىنىڭ دارىسىدىنىڭ دارىسى ئادىنىڭ ئارىرىنىڭ مۇلىمىنىڭ جازاسىنىڭ جازاسىنىڭ ئارىسىنىڭ خازلىسى ئادىلىرىنىڭ خارىنىڭ ئادىرىنىڭ ئارىگىيى ئاتىتىن ئازلىرى كۈرۈن ئىلىدىنىڭ خالىنىڭ ئارىلىلى ئىلىدىنىڭ ئالىنىڭ ئارىلىنىڭ خارىنىڭ ئارىلىنىڭ خارىدىنىڭ ئارىلىنىڭ ئارىشىرىلىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىنىڭ خارىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىنىڭ ئارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىسىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ خارىلىدىنىڭ ئارىلىدىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدى ئالىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدىدىنىڭ ئارىلىدىدىنىڭ ئارىلىدىنىدىلىدىنىڭ ئارىلىدىدىنىڭ ئارىلىدىدىنىڭ ئارىلىدىنىڭ ئارىلىدىدىنىدىنىڭ ئ

وَكَا الْمُوْنِيَ الشَّرِيُّوْالَوْشَاءُ اللهُ مَاعَيَدُ مَالِينَ وَوْنِهِ مِنْ مَعْنُ مِنْ وَلَا الْمُوْنِيَ اللهِ مَاعَيْدُ مَالِينَ وَوْنِهِ كَذَلُوكَ قَلْ الدِّوْنِيَ مِن قُلْهِمِ فَصَلَّى اللهِ فَيْهُ اللهِ اللهِ الْبَلَمْ اللهِ مَنْ اللّهِ وَلِمَا يَسَمُنَا فَا كُلِ اللهِ وَسُولُوا أَن مَوْهُمُ مِنْ مَن عَلَيْهِ اللّهِ اللّهِ اللهِ اللهِ اللهِ وَاللهِ وَمُعْمُونُ اللهِ اللهِ وَاللهِ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ

مۇشىرىكىلار: «مۇبادا الله خالىخان بولسا، بىز ۋە بىزنىڭ ئاتاـبوۋىلىرىمىز الله نى قويۇپ ھېچ نەرسىگە ئىبادەت قىلىخان بولاتتۇق، الله ھارام قىلىخان (يەنى الله نىڭ ھۆكىسىز) ھېچ نەرسىنى مارام قىلىخان بولاتتۇق» دېدى. ئۇلاردىن ئىلگىـ رىكىلەرمۇ ئەنە شۇنداق قىلغان ئىدى. پەيغەمبەرـ لەرنىڭ مەسئۇلىيىتى پەقەت روشەن تەبىلىخ قىلىشىتىلا ئىبارەت (ھىدايەت قىلىش بولسا ئۇمھەتكە: «اللەغا ئىبادەت قىلىڭىلار، شەيتانىدىن ئۇمھەتكە: «اللەغا ئىبادەت قىلىڭىلار، شەيتانىدىن ئوخشاش ھەرقانداق مەبۇدقا ئىبادەت قىلىشىتىن) ئوخشاش ھەرقانداق مەبۇدقا ئىبادەت قىلىشىتىن) ئىراق بولۇڭىلار» دەپ پەيىخىمىم، ئەۋەتـتۇق، ئېر، گۇمراھلىقتا تېگىشىلىك بولغانىلىرىمۇ بار، گۇمراھلىقتا تېگىشىلىك بولغانىلىرىمۇ بار. يەر يۈزىدە سەير قىلىپ يۈرۈپ، (يەپىخەمبەرلەرنى) ئ

يۈزىدە سەير قىلىپ يۈرۈپ، (پەيخەمىبەرلەرنى) ئىنكار قىلەنلىلارنىڭ ئاقتۇستىنىڭ قانىدان بولغانلىقىنى كۆزىتىڭلار (180. سەن ئۇلارنىڭ ھىدايەت تېپىشىغا ھېبرىس بولىاڭىۋە، الله ئۆزى گۇمراھ قىلغان كىشىنى ھىدايەت قىلمايىدۇ، ئۇلارنى (الله نىڭ ئازابىدىن قۇتۇلىدۇرىدىغان) ھېچىقانىداق مەدەتىكار يوق (187. ئۇلار: «الله ئۆلۈكىنى تىرىلىدۇرمەيدۇ» دەپ قاتىتىق قەسەم ئىچىشتى، ئۇلىداق ئەمەس (يەنى ئىلالۇكىنى تىرىلىدۇرىدۇ)، الله ۋەدىسىنى چوقۇم ئىشقا ئاشۇرىدۇ، لېكىن ئىنسانىلارنىڭ تولىسى (اللەنىڭ قۇدرىتىنى) بىلىمەيىدۇ (ئۇڭلاشقا ئىرلىگەنىدىن كېيىسىن تىرىلىشىنى ئىنىكار قىلىدۇ) (188. الله بۇلار ئىخىتىللاپ قىلىشقان ھەق بىلەن ناھەقىنى ئۇلارغا ئايىرىپ بېرىش ۋە كاپسرلارغا ئۇلارنىڭ يالغانچىلىقىلىرىنى بىلىدۇرۇپ قويۇش ئۇچىۋن (ئۇلارنى قايىتىدىن تىرىلىدۇرىدۇ) (189. بولساق، ئۇنىڭىغا دۇۋمۇتىقا كەلىتۇرمەكچىي بولساق، ئۇنىڭىغا دۇۋمۇتىقا كەلىتۇرمەكچىي بولساق، ئۇنىڭىغا دۇۋمۇتىقا كەلىيولىدا كەلى دەيىمىزىدە، ئۇ ۋۇجۇتىقا كېلىدۇ(189). زۇلۇمغا ئۇچىرىشىنىدىن كېيىن اللە يولىدا ھىجىرەت قىلىغانىلارغا ئاخىرەتنىڭ ساۋابى تېخسمۇ چىوگىدۇر (18). ئۇلارغا ئاخىرەتنىڭ ساۋابى تېخسمۇ چىوگىدۇر (181). ئۇلار قىلىدۇ (يەنى يۆلىنىدۇ) (189). بولدا، ئۇلارغا ئاخىرەتنىڭ ساۋابى تېخسمۇ چىوگىدۇر (181). ئۇلار قىلىدۇ (يەنى يۆلىنىدۇ) (189).

سەئىدىن ئىلگىرى بىز پەقەت ئەرلەرگىلا ۋەھىيى
نازىل قىلىپ، ئۆلارنى پەيغەمەر قىلىپ ئەۋەتتۇق،
(ئى قۇرەيىش جامائەسى!) بۇنى بىلىمىسەڭلار،
ئىلىم ئەھلىلىرى (يەنى تەۋرات ۋە ئىنجىلنى بىلگۇرىنىڭ راستىلقىنى كۆرستىپ بېرىدىغان) دەلىللەر
رىنىڭ راستىلقىنى كۆرستىپ بېرىدىغان) دەلىللەر
قۇرئالنى ئىناللارغا چۈشۇرۈلگەن شەرئەتتى بىلان
قۇرئالنى ئىناللارغا چۈشۇرۈلگەن شەرئەتتى بايان
دائۇنىڭدەن ۋەز-ئەسبەت ئالسۇن) دەپ نازسل
قىلدۇق (48)، ھىيىلە-مىكىر ئىشلىتىپ يامان ئىش
قىلدۇق (48)، ھىيىلە-مىكىر ئىشلىتىپ يامان ئىش
قىلدۇق (48)، ھىيىلە-مىكىر ئىشلىتىپ يامان ئىش
قىلدۇن (48)، ھىيىلە-مىكىر ئىشلىتىپ يامان ئىش
تىلدىن ياكى ئۆزلسرىنى يەرگە يۇتقۇزۇۋېتىد
شىدىن ياكى ئۆزلسرىنى چۈرقىمامىدۇۋ(48) ياكىي ئۆزئازاب كېلىشىدىن قورقىمامىدۇۋ(48) ياكىي ئۆز-

المنتخذي المنتخذة والمنتخذة المتوى المنتخذي ويتمازي المنتخذي المنتخذي ويتمازي المنتخذي المنتخذي ويتمازي المنتخذي المنتخذي والمنتخذي المنتخذي والمنتخذي والمنتخذي والمنتخذي والمنتخذي والمنتخذي والمنتخذي والمنتخذي المنتخذي المنتخذي المنتخذي المنتخذي المنتخذي والمنتخذي المنتخذي والمنتخذي و

ئۇلار ئۆزلىرىگە بەرگەن (سېشىدىكى ئېغىرچىلىقىنى كۆتۈرۈۋەتكەنلىكىمىزدىن ئىبارەت) ئېمىتىمىزگە ناشۇكىۋرلۇك قىلىدۇ، (سىلەر ئەجىلىڭلار يەتىكۇچە دۇنيادىن) بەھرىبەن بولۇڭلار، (ئىشىڭلارنىڭ ئاقى ۋىتىنى) ئۇزاققا قالباي بىلىسسلەر(88). ئۇلار بىز ئۆزلىرمگە بەرگەن مال مۇلۇكتىن بىلىمىسىز رېۋت لارغا) ئېسۇم قالدۇرىدۇ، (ئى مۇشرىكلار!)اللە نىڭ نامى بىلەن قەسەمكى، سىلەر ئۆزەڭلار ئويىدۇرۇپ چىقارغان ئەرسەڭلار ئۇچۇن چوقۇم سوراققا تارتىلىد سلهر (١٤٤) . تُؤلار الله فا قبزلارني نسبهت ببريدؤ، الله (بۇنداق بوھتاندىن) پاكتۇر، ئۇلار ئۆزى ئارزۇ قىلىدىغانلىرىنى ئۆزلىرىگە نىسبەت بېرىدۇ(67) . ئۇلار_ نىڭ بىرەرسىگە (خوتۇنىنىڭ) قىز تۇغقانلىق خۇش خەۋىرى يەتكۇزۇلسە، چىرايى ئۆزگىرىپ، غەزەيناك بولۇپ كېتىدۇ(68)، يەتكۇزۇلىگەن يامان خەۋەردىن قورقۇپ، ئۆز قەۋمىگە كۆرۈنبەي يوشۇرۇنۇۋالىدۇ. ئالدىن ئۇ نومۇسقا چىداپ قىزنى ساقلاپ قالامدۇ؟ ياكى ئۇنى توپا ئاستىغا (تىرىك) كۆمەسدۇ؟ (شۇ

ھەقتە ئويلىنىـدۇ) ئۇلارنىڭ ھۆكىي (يەنى ئوغۇلـلارنى ئۆزلسرىگە نىسبەت بېرىپ، قىزلارنى اللَّمَا نسبهت بيرىشى) ھەقىقەتەن ئېمىدېگەن قەبىھ! (59) ئاخىرەتكە ئىشەنمەيدىغانلار (ئوغۇلنى ياخشي كۆرۈپ، قىزنى يامان كۆرۈش، خوتۇنى ئوغۇل تۇغسا خۇشال بولۇپ، قىز تۇغسا ئاچچىقى كېلىش، ئارسنومۇستىن ۋە كەمبەغەللىكتىن قورقۇپ، قىزلارنى تىرىك كۆمۇشكە ئوخشاش) يامان سؤيه تلهركه تُدكه، الله بولسا تُه الله تاليي خسله تله ركه تُدكه، الله غالبتؤر، هبكيه تبلهن تُنش قىلغۇچىدۇر ⁽⁶⁰⁾. ئەگەر اللە ئىنسانلارنى ئۇلارنىڭ زۇلمى تۇپەيلىدىن. (چاپـــــان) جازالايدىغان بولساء يەر يۇزىدە قىمىرلاپ تۇرىدىغان ھېچبىر جان ئىگىسىنى قويسىنغان بولاتتى، لېكىن اللە ئۇلارنى مۇئەييەن ۋاقىتقىچە تەخىر قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ (ھالاك بولۇش) ۋاقىتى كەلگەنىدە قىلچە ۋاقىتىۋ كېچىكتۇرۇلىمىدۇ، (ۋاقتى كەلمىسە) قىلچە ۋاقىتىۋ ئىلگىرى سۇرۇلمەيدۇ(٤١). ئۇلار ئۆز-لىرى يامان كۆرىدىسغاننى الله غا مەنسۇپ قىلىدۇ، ئۇلار ئاقتۇنتىنىڭ ياخشى بولىدىغانلىقى بىلەن جۆيلۈپىدۇ، شۇبىھىسىزكى، ئۇلار دوزاخ ئازابىغا دۇچار بولسدۇ، ئۇلار (دوزاختا) تاشىلىنىپ قالغۇچىلاردۇر(62). (ئى مۇھەممەدا) الله نامى بىلەن قەسەمكى، سەسىدىن ئىلىگىرى ئۆتىكەن ئۇمبەتلەرگە ھەقىقەتەن (پەيغەمبەرلەر) ئەۋەتتۇق، شەيىتان. ئۇلارنىڭ ئەمەلىلىرىنى ئۆزلىـرىگە چىرايلىق كۆرسەتتى، شەيتان بۇگۇن ئۇلارنىڭ ياردەمچىسىدۇر. ئۇلار ئاخىرەتىتە قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ⁽⁶⁸⁾، (ئى مۇھەمبەد!) بىز كىتابىنى (يەنى قۇرئانىنى) پەقەت سېينىڭ كىشىلەرگە ئۇلار (دىنىدىكى) دەتالاش قىلىشقان نەرسىلەرنى بايان قىلىپ بېرىشىلى ئىۇچىۇن، ئىسان ئېيىتىدىىغان قەۋسگە ھىدايەت ۋە رەھىيەت بولسۇن ئۇچۇنىلا ئازىل قىلىدۇق⁽⁶⁶⁾.

الله بۇلۇتتىن يامىغۇر ياغىدۇرۇپ، مۇنىڭ بىلەن ئاغىدىن) ئاغىدىدان زېمىنىدا (تۇرلۇك زەرائەتلەرنى) ئۇندۇردى، بۇنىڭدا (ۋەزـنەسىھەت) ئاغلايدىغان قەۋم ئۇچۇن، ئەلىۋەتـتە، (الله نىڭ قۇدرىتىنىڭ چوڭىلۇقنى كۆرسىتىدىخان) دەلىلىلەر بار (ئۇ)، بار. سىلەردا سىلەر ئۇچۇن مەقىقەتەن بىر ئىبرەت تېزەكتىن ۋە قالدىن ئايرسلىپ چىقىقان پاكىيز ۋە تەلدىن ئايرسلىپ چىقىقان پاكىيز ۋە تەلدىن ئايرسلىپ چىقىقان پاكىيز ۋە ئۇچۇن يەنە بۇلداق ئىبرەتمۇ باركى) خورمىدىن، ئۇچۇن يەنە بۇلداق ئىبرەتمۇ باركى) خورمىدىن، ئۇزۇددىن ئارابىلار ۋە پاكىز يېمەكىلىكلەر ياسايىلەر، ئەقلىنى ئىشلىتىدىغان قەۋم ئۇچۇن بۇنىڭدا بىلەن بەلدۇ، دەرەخىلەركە، بار(ئە)، يەدۇۋەردىگارىڭ ھەسەل ھەرىسگە ئىلھام بىلەن بىلەن بىلدۇردى: وتاغىلارغا، دەرەخىلەرگە

ۋە (كىشلەرنىڭ ھەسەل ھەرىلىرى ئۇچۇن) ياسىغان ئۆيلىرىگە ئۇۋا تۆزگىن(68). ئاندىن كېيىن، تۆرلۈك مېۋىلەر (يەنى گۇلىچېچەكلەر)دىن يېگىن، پەرۋەردىگارىڭنىڭ يوللىرىغا ئىتائەتبەنلىك بىلەن كىرگىنىڭ يوللىرىغا ئىتائەتبەنلىك بىلەن كىرگىنىڭ يۇنىڭدا (اللەنىڭ قۇدرىتىنىڭ چوڭلۇقنى) خىلىۋخىل رەڭلىك ئىچىملىك (يەنى ھەسەل) چىقدۇ. بۇنىڭدا (اللەنىڭ قۇدرىتىنىڭ چوڭلۇقنى) پىكىر قىلىدىغان قەۋم ئۇچۇن ئىبرەت بار (690). اللە سىلەرنى ياراتىتى، ئاسدىن (ئەجىلىڭىلار پەركەرنىڭ يامان (يەنى ئەڭ قېرىلىق) باسقۇچىغا ئۇلىشىدىغانلارمۇ بار، ئۇلار ھەتتا (بىرئەرسىلەرنى) بىلگەندىن كېيىن، ھېچ نەرسىنى بىلىمەس ئۇلىشىدىغانلارمۇ بار، ئۇلار ھەتتا (بىرئەرسىلەرنى) بىلگەندىن كېيىن، ھېچ نەرسىنى بىلىمەس كىچىك بالىغا ئوختاپ قالىدۇ (يەنى ئائىرۇشقا) قادىردۇر (770). اللە سامۇرىشنى) بىلگۈچىدۇر، (ئۆزى ئىردىقتا ئۇستۇن قىلىدى، رەزىقىتا باراۋەر بولۇش ئىردىقتا باراۋەر بولۇش ئۇچۇن قول ئاستىدىكى قۇللارغا بەرمەيدۇ، ئۇلار اللەنىڭ نېستىنى ئىنكار قىلىشامدۇ؟(171) اللە سىلەر (نىڭ ئۇنىي ـ ئۇلىرىن ئەرمىلەرنى ۋە نەۋرىلەرنى ئۇز تىپىڭلاردىن ياراتتى، سىلەر (نىڭ ئۇنىي ـ ئۇلۇرىن قورىلۇك شېرىن نەرسىلەرنى رەزىقتا ئۇستۇن قىلامدۇ؟(171) لىلە سىلەر زىنىڭ ئۇنىي ـ ئۇلۇرىن قورىلەرنى ياراتتى، سىلەر دىنىڭ ئېستىگە كۇفرىلىق قىلامدۇ؟(271) تىلىغىلىپ بەردى. ئۇلاردىن ئوغۇللارنى ۋە نەۋرىلەرنى ياراتتى، سىلەر قىلىپ بەردى. ئۇلار باتىلغا (يەنى بۇرىلۇرىن ئەرسىكەرنى رەزىق

وَيَشْهُ مُافَنَ مِنْ فَدْنِ اللهِ مَالاَيْمَاكُ الْهُوْدِقَاتِنَ السّناطِية وَالرَّفِي شَيْئًا وَلَايَسْكُولِيمْوَنَ الْفَلْمُعْمِينًا وله الرَّمْنَ الرَّانَ الله يَعْمُ وَالْفُرْلِيمْ فَاقْتَنَوْنَ فَقَالَوْمَ وَقَالِيمُ وَالْفَاهُ وَالْفَائِلُونِ فَعَنَ وَتَقَدِّهُ مِثْلَامِ فَا مَسَالَا فَهُولِيمُونَ مِنْ مُن مِنْ الْوَحِمُ مِنْ الْمَعْلَى وَمَن وَتَقَدْهُ مِثْلُومِ فَا مَسَالِهُ وَالْمُؤْمِدُ لَوَالْمِنْ فَالْمَعْلَى وَمَعْمَى وَمَعْمَى وَمَعْمَى اللهِ مَن اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهِ اللهِ اللهُ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ اللهِ اله ئۇلار اللە نى قويۇپ، ئۆزلىرىگە ئاسمانىلاردىن هېچقانداق رىزىق چۇشۇرۇپ ۋە يەردىن ھېچقانداق رىزىق چىقىرىپ (يەنى ئاسماندىن يامغۇر ياغدۇرۇپ ۋە يەردىن زىرائەت ۋە دەرەخلەرنى ئۆستۇرۇپ) بېرەلمەيدىغان، (شۇنداق قىلىشقا) قۇدرىتى يەتمەيـ ديغان بؤتلارغا جوقۇنامدۇ؟ (٢٥) سىلەر الله غا مىسال كەلتۇرمەڭلار (يەنى الله غا بۇتلارنى ئوخشاتماڭلار، الله غا شهريك كەلتۈرمەڭللار). الله مەقسقەتەن رھەميە ھەقىقەتنى؛ بىلىدۇ، سىلەر رائلەنىڭ بۇبۇك لمؤكنتي) بىليەيسىلەر (74). الله بۇنداق بىر مىسال كەلتۈرىدۇ: مېچىقانىداق ئىشىنى ئۆز ئالدىغا بىر تەرەپ قىلالمايدىغان بىر قۇل بىز ئوبىدان رىزىىق (يەنى مول مال ـ مۇلۇك) ئاتا قىلغان ۋە ئۇنى يوشۇرۇن ياكى ئاشكارا يوسۇندا سەدىقە قىلىپ تۇرغان (ھۇر ـ ئەركىن) ئادەم بىلەن ئوخشاشمۇ؟ (يەنى ھېچ نەرسىگە ثبكه بولمنغان قؤلفا توخشايدنغان بؤتلارني هممسكه ثىگە بولغان ۋە كائىناتىنى خالسغانىچە تەسەررۇپ

قىلىدىغان الله بىلەن قانداقبۇ تەڭلەشتۇرگىلى بولسۇن؟) جىبى ھەمدۇسانا اللهغا خاستۇر! ئۇلار (يەنى كاپىرلار)نىڭ تولىسى (ھەمدۇساناغا الله نىڭلا لايىق ئىكەنلىكىنى، بۇتلارنىڭ ھەمدۇساناغا ۋە ئىبادەتكە لايىق ئەمەسلىكىنى) ئۇقيايدۇ(١٦٥). الله يەنە مۇنىداق مىسال كەلتۇرىدۇ: مۇنداق ئىككى ئادەم بار بولۇپ، ئۇلارنىڭ بىرى ھېچ ئىش قىلالمايدىغان ۋە ئىگىسىگە يۇك بولۇپ قالئان بىر گاچادۇركى، ئىگىسى بۇ گاچىنى مەيلى قەيەرگە ئەۋەتسۇن، ئۇ ھېچىقانداق پايىدا ئېلىپ كېلەلبەيدۇ، يەنە بىرى بولسا ئۆزى توغرا يولدا ماڭغان ۋە (كىشىلەرنى) ھەققانىي بولۇشقا بۇيرۇيــ ىدىغان ئادەمدۇر، بۇ ئىككى ئادەم ئوخشاشىمۇ؟ (يەنى بۇ گاچا بىلەن ئۆزى توغرا يولدا تۇرۇپ پاساھەتلىك سۆزلەيدىغان، ئۆزى قۇرئان نۇرى بىلەن نۇرلانىغان ئادەم بىر ـ بىرىگە ئوخىشامدۇ؟ ئەقىللىق ئادەھنىڭ ئۇلارنى ئوخشاش ئورۇنغا قويمىغىنىدەك، بۇت ۋە تاشنى ھەممىنى بىلگۇچى قۇدرەتلىك اللە بىلەن ئوخشاش ئورۇنغا قويغىلى بولمايدۇ) (76). ئاسمانىلاردىكى ۋە زېمىندىكى غەيبنى بىلىش اللەغا خاستۇر، قىيامەتىنىڭ قايىم بولۇشى كـۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىىلىق ياكى ئۇنىڭدىنبۇ تېزدۇر. اللە ھەقىقەتەن ھەميە نەرسىگە قادىردۇر⁽⁷⁷⁾. اللە سىسلەرنى ئاناڭىلارنىڭ قارنىدىن ھېچ نەرسىنى بىلمەيدىغان ھالىتىڭلار بىلەن چىقاردى، اللە سىلەرگە شۇكۇر قىلسىۇن دەپ، قۇلاق، كۆز ۋە يۇرەكلەرنى ئاتا قىلدى(٢٥). ئۇلار قۇشلارنىڭ ھاۋادا ئۇچۇشقا بويسۇندۇرۇلـ خانلىقىنى كۆرمىدىمۇ؟ ئۇلارنى (ھاۋادىن چۈشۇپ كېتىشتىن) يەقەت اللە تۇتۇپ تۇرىدۇ، بۇنىڭدا ئىمان ئېيتىدىغان قەۋم ئۈچۈن (اللەنىڭ بىرلىكىنى كۆرسىتىدىغان) نۇرغۇن ئالامەتىلەر بار (79).

ساس الشاه تحتل المدين المؤيد المرسكة التنتيق المدين المؤيد المنتقات المنتيق المؤيدة المنتقات المنتيق المؤيدة المنتقات ا

الله سله, كه تُتَوِيوْ كُتَلارِني تؤرالُتغُو جَاي قبلتِي بەردى، سلەرگە ھايۋانلارنىڭ تېرىلىرسدىن ئۆپ لەرنى (چېدىرلەرنى) قىلىپ بەردى، سىلەر كۆچـ كەن كۇنۇڭلاردىمۇ، تۇرغان كۇنۇڭلاردىمۇ ئۇنىڭ يېنىكلىكىنى ھېس قىلىسىلەر، سىسلەرگە قويسلارنىڭ يۇڭلىرىدىن، تۆگىلەرنىڭ يۇڭلىرىدىن، ئۆچىكىلەر نىڭ يۇڭلىرىدىن ئۆي جاھازلىرسنى (يەتى سىلەر كىيىدىغان ۋە ئۆيۇڭلارنى سەرەمجانلاشتۇرىدىغان) هەم مەلۇم مۇددەتكىچە (يەنى ئۆللۇم كەلگۇچە ياكى ئۇلار كونىراپ تۇگىگىچە) يايدىلىنىدىغان نەرسىلەرنى قىلىپ بەردى (80). اللە سىلەرگە ئۆزى ياراتقان نەرسىلەر (يەنى دەرەخىلەر، تاغلار ۋە بىنالار)دىن (كۇننىڭ ھارارىتىدىن ساقىلىنىد دىنقان) سايىلەرنى قىلىپ بەردى. تاغىلاردىين سلەرگە (غار، ئۆڭىكئۇرگە ئوخىشاش) تۇرالغۇ قىلىدىسغان جايسلارنى قىلىسى بەردى، سىسلەرگە ئىسسىقىتىن (ۋە سوغۇقىتىن) ساقىلىنىدىغان

كىيىملەرنى، ئۇرۇشتا سىلەرنى (زىيان_زەخمەتتىن) ساقىلايىدىغان تۆمۇر كىيىمىلەرنى تەيىيار قىلدى. الله سىلەرنى ئېتائەت قىلىسۇن دەپ، سىلەرگە ئەنە شۇنىداق مۇكەمىيەل نېيەتلەرنى ېېرىدۇ (81)، ئەگەر ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار ئىماندىن) يۇز ئۆرۈسە (ساڭا ھېسچ زىيىسنى يوق)، سېنىڭ ۋەزىپەڭ پەقەت روشەن تەبىلىغ قىلىشىتۇر (82). ئۇلار اللەنىڭ ئېسىتىنى تونۇپىدۇ، ئانىدىن (الله دىن بىزلەك غىمىرىيگە ئىبادەت قىلىش بىلەن) ئۇ نىبىمەتىلەرنى ئىنىكار قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ تولىسى كاپىسردۇر (يەنى كاپىسر پېستىچە ئۆلىدۇ) (83). شۇ كۈكىدە (يەنى قىيامەت كۈنىدە) ھەر ئۇممەتتىن (ئۇنىڭغا ئىلمان بىلەن ياكى كۇفلىرى بىلەن گۇۋاھلىق بېرىدىغان) بىر شاھىت (يەنى پەيغەمبەر) كەلتۇرىمىز، ئانىدىن كاپىمرلارغا (ئىبۇزرە ئېيتىشقا) رۇخسەت قىلىنمايدۇ ھەمدە ئۇلاردىن پەرۋەردىكارىنى رازى قىلىش (يەنى پەرۋەردىگارىنى رازى قىلىدىغان ئەمەللەرنى قىلىش تەلەپ قىلىنمايدۇ(84)، زالىملار (يەنى مۇشرىكىلار) ئازابنى كۆرـ گەن چاغدا، ئۇلاردىن (ئازاب) يېنىكلىتىلمەيدۇ ۋە كېچىكتۈرۈلمەيىدۇ⁽⁸⁵⁾، مۇشرىكىلار (دۇنيادا چوقۇنىغان) بۇتلىرىىنى كۆرگەن چاغىدا: «ئى پەرۋەردىگارىسىز! بۇلار بولسا بىزنىڭ سېنى قويۇپ ئىسمادەت قىلىغان بۇتىلىرىسىزدۇرى دەپىدۇ، بۇتلىرى ئۇلارغا جاۋاپ بېرىپ: «شۇبى ھىسىزكى، سىلەر ھەقىقەتەن يالغائىجىسىلەر» دەپىدۇ (186). شۇ كۇنىدە ئۇلار ئىۆزلىرىنىڭ الله غا باش ئەكىكەنلىكىنى بىلىدۇرىدۇ، ئەمىما ئۆلارنىڭ (دۇنيادىكى چاغىلىرىدا: «بۇتـ لار بىزگە شاپائەت قىلىدۇ، دېگەن) يالغان-ياۋىداقىلىرى يوقىقا چىقىدۇ⁽⁸⁷⁾. الذين كذر المستخدمة المن سين العودة والمحتابا وقا التداب بمنا كالواليد الون التوريخ المحتابا المعدودة والمتنابك المتعابد المتعاب

كاپسر بولغانىلارغا ۋە (كىشسلەرنى) اللەنىڭ يولى دىن (يەنى دىئىدىن) توسقانلارغا ئۇلارنىڭ قىلغان بۇزغۇنىچىلىقلسىرى ئۇچۇن ئازاب ئۇسىتسىگە ئازاپ قوشۇپ، زىيادە ئازاب قىلىبىز (88). شۇ كۇنىدە بىز ھەربىر ئۇمىيەتىكە ئۇلارنىڭ ئىسچىدىن ئۇلارغا قارشي (گۇۋاھلىق بېرىدسغان) بىر شاھىت ريەنى پەيغەمبەر) كەلتۇرىمىز ۋە (شۇ كۇنىدە) بىز سېنى بۇلارغا (يەنى ئۇمىتىڭگە) شاھىت قىلىپ كەلتۇرىـ مىز، ساڭا بىز كىتابسنى (يەنى قۇرئانسنى) ھەسمە نەرسىنى (يەنى كىشىلەر موھتاج بولسدىغان دىنىي ئىشلارنىڭ ھەممىسنى) چۈشەندۇرۇپ بېرىدىخان، (دىلىلارغا) ھىدايەت، (بەنىدىلەرگە) ,ەھسەت، مؤسؤلبانبلارغا مەڭبگۇلبۇك سائادەت بىلەن خيۇش خەۋەر يەتكۈزىدىغان قىلىپ ئازىيل قىلىدۇق(89). الله معقبقه تعن (كشبلهر ثاريسيدا) ئاديل بولۇشقا، (جببى خەلققە) ياخشىلىق قىلىـشقا، خىش_ئەقرىـ

بالارغا سلە رەھىم قىلىنغا بۇيرۇيدۇ، قەبىم (سۆز –ھەرىكەتلەر)دىن، يامان ئىشلاردىن ۋە زۇلۇم قىلىشتىن توسدۇ، نەسەمەتنى قوبۇل قىلىۋن دەپ، اللە سسلەرگە پەند-نەسەمەت قىلىدۇ(60). سلەر ئەھەدە تۇزۇشكەنلىرىغلاردا، اللەنىڭ ئەمدىكە ۋاپا قىلىغىلار، قەسمىغىلارنى (اللەنىڭ ئامىنى تىلغا ئېلىپ) پۇختىلىماندىن كېيىن بۇزماڭلار، چۇنكى سىلەر اللەنى گۇۋاھچى قىلدىڭلار، شۇبېم سىلەر اللەنى گۇۋاھچى قىلدىڭلار، شۇبېم سىزكى، اللە قىلىشىڭلارنى بىلىپ تۇرىدۇ(61)، سىلەر پىششىق ئىگىرگەن يېپنى چۇۋۇپ پارچە جامائەدىن كۆپ بولغانلىقى ئۇچۇن، قەسمىئلارنى ئالدامچىلىقنىڭ ۋاستىمى قىلىۋالىسلەر (يىنى ئۇزئارا ياردەملىئىش ئۇستىدە بىر جامائە بىلەن ئىتتىپاق تۇزۇشكەندىن كېيىن، سانى، پۇل –مېلى كۆپرەك يەنە بىر جامائە بىلەن ئىتتىپاق تۇزۇشكەندىن كېيىن، سانى، پۇل –مېلى كۆپرەك يەنە بىر جامائە بىلەن ئىتتىپاق تۇزۇشكەن ئەھدىنى بۇزۇپ، كېيىنكى جامائە بىلەن تۇزۇشكەن ئەھدىنى بۇزۇپ، كېيىنكى ئەھدە تۇزسىلەر)، اللە سىلەرنى ھەقىقەتدى بۇنىڭ (يەنى ۋەدەكە ۋاپا قىلىش ئەھدى ئايرىپ بېرىدۇققۇ، سىلەر دەتالاش قىلىشقان ھەقىيانمەقنى قىيامەت كۇنى سىلەركە چوقۇم ئېتىنى ئايرىپ بېرىدۇققۇ، مۇبادا اللە خالىغان بولسا ئىدى، سىلەرنى (يەنى پۇتۇن ئىسانلارنى) ئەلھەت (يەنى بېرىدۇققۇ، مۇبادا اللە خالىغان بولسا ئىدى، سىلەرنى (يەنى پۇتۇن ئىسانلارنى) ئەللۇمتەت بولىغى بىر دىندا) قىللاتىن ئادەمنى گۇمراھ قىلىدۇ، خالىغان ئادەمنى شەقىيىتى ئۇلۇرنى ئۇزۇبىتىنى توغۇرۇپىشىلىر، ئۇستىدە سوراق قىلىنىسىلەر، (80). ھىلىنىسىلەر، (80).

^{*} بۇ، قەسەم ئىچىپ چىڭ ئەھدە قىلىشقاندىن كېيىن ئۆز ئەھدىنى بۇزغان ئادەمنىڭ مسالىدۇر،

اس الله و المستخدمة المستخدمة المستخدمة والمستخدمة وال

قەدىمىڭلار (ئىسلام دىنىىدا) ئىزچىسل بولغانىدىن كېيىن تېيىلىپ كەتبەسلىك ئۇچۇن، قەسسىڭلارنى ئۆز ئاراڭلاردا ئالدامچىلىقىنىڭ ۋاستىسىي قىلىۋالـ ماڭلار، (كىشىلەرنى) اللەنىڭ يولىدىن توسقانلىقىڭـ لار) ئۇچۇن ئازابنى تېتىسىلەر، (سىلەر ئاخىرەتتە دوزاختا) چوڭ ئازابنى تېتىسىلەر، (سىلەر ئاخىرەتتە نىڭ ئەھدىنى ئەرزىيەس نەرسىگە سېتىۋەتبەڭلار؛ ساۋاب سىلەر ئۇچۇن (پانى دۇنيانىڭ نەرسىلىرى دىن) ئارتۇقتۇر (186). (ئى ئىنسىانىلار!) سىلەرنىڭ ئىلكىڭلاردىكى نەرسىلەر تۇكەيدۇ، اللەنىڭ دەركام ھىدىكى نەرسىلەر تۇكەيدۇ، اللەنىڭ دەركام ساۋاب بېرىيىز (186). ئىر مايال مۆمنىلەردىن كىكىكى

پاخشى ئەمەل قىلىدىكەن، بىز ئۇنى ئەلۋەتتە (دۇنىيادا قانائەتىچانىلىق، ھىالال رىزىق ۋە
ياخشى ئەمەللەرگە مۇۋەپپەق قىلىپ) ئوبدان ياشىتىمىز، ئۇلارغا، ئەلۋەتتە، قىلغان ئەمەلىدىنىۋ
ياخشىراق ساۋاب بېرىسىز (197). سەن قۇرئان ئوقۇماقىچىى بولخىنىڭىدا، قوغىلانىدى
شەيىتانىنىڭ (ۋەسۋەسىسىدىن) اللەغا سېخىنىپ پاناھ تىلىكىن (198). شۇبھىسىزكى،
مۆمىنىلەرنىڭ ۋە پەرۋەردىكارىغا تەۋەككۇل قىلىغۇچىلار (يەنى يىۆلەنگۇچسلەر)نىڭ
ئۇستىدىن شەيىتان ھۆكۈمرانىلىق قىلالىيايدۇ (يەنى پەرۋەردىگارىغا چىسى يۆلەنگەن
ئۇستىدىن شەيىتانىنىڭ ۋەسۋەسىسى تەسىر قىلالىيايدۇ) (199). شەيىتان پەقەت ئۆزىنى
دوست تۆتىدىغالار ۋە ئۆزىنىڭ (ئىغۋا قىلىشى) بىلەن مۇشرىك بولۇپ كەتكەنىلەر
ئۇستىدىنىلا ھىۆكۈمرانىلىق قىلىدۇ (190). بىز بىر ئايەتىنى يەنە بىر ئايەتىنىڭ ئورنىغا
ئالىلىتۇرغىنىمىزدا (يەنى بىر ھۆكۈمنى بىكىار قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىغا باشقا بىر ھۆكۈمنى
چۇشۇرگىنىمىزدە)، — اللە ئۆزى نازىل قىلغاننى (يەنى شۇ ھۆكۈمدە بەندىگە نېھە مەنپەئەت ۋە
ھېكمەت بارلىقنى) ئۆزى ئويدان بىلىدۇ — ئۇلار: «(ئى مۇھەمەدە!) سەن (اللەغا) يالغان چاپلىد
دىڭچ دەيدۇ، ئۇنداق ئەمەس، ئۇلارنىڭ تولىسى (اللەنىڭ ھېكىتىنى) ئۇقغايىدۇ (191). ئېيتـدىنىڭ قىزىنى خۇرخۇن، مۇسۇلبانلارغا ھىدا.
يەت ۋەرخۇش خەۋەر قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۆزۈرىدىن راستچىللىق بىلەن نازىل قىلىدى.

وَلَكَنَ تَعْلَمُ الْهُوَ يَغُولُونَ الْسَائِمَ لِلهُ وَعَوْلِمَانُ الْدِن فَ

يُصِدُونَ الْيَهِ الْمُعَوْلُونَ الْسَائِمَ لِلهُ وَالْمَالُونَ الْمُعَوِّلُونَ فِي اللّهُ عِلَى اللّهُ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ

ئۇلار (يەنى مۇشىرىكلار)نىڭ: «ئۇنىڭىغا (يەنى مۇھەممەد ئەلەيھىسالامغا) قۇرئانىنى بىر ئىنسان تەلىم بېرىدۇچ دېگەن سۆزسنى ئوبىدان بىلىسىز، ئىلۇلار كۆرسەتكەن ئادەمىنىڭ تىسلى ئەرەب تىلىدىدۇر (1893). شۇبھىسىزكىي، اللەنىڭ ئايەتلىرىگە (يەنى قۇرئانىغا) ئىشەنمەيدىىغانىلارنى ئازابقا دۇچار بولىدۇ (1893). پەقەت اللەنىڭ ئايەتلىرىگە ئىشەنمەيدىغانىلارلا (ئالخىرەتتە) قاتتىق ئايدۇ، (مۇھەممەد ئەلەيھىسالام يالغانچى ئەمەس) لىرىگە ئىشەنمەيدىغانىلارلا (اللەغا) يالىغان چاپدۇر (مۇھەممەد ئەلەيھىسالام يالغانچى ئەمەس) دەل ئۇلارنىڭ ئىۋزلىرى يالىغانىچىدۇر (1893). يېنىۋالىا، قامان ئېيتقاندىن كېيىن ئىمانىدىن يېنىۋالىا، قامان ئېيتقاندىن كېيىن ئىمانىدىن يېنىۋالىا، قامان ئىلىن بىلەن مۇسەمكەم تۇرسىمۇ

مەجىبۇرلاش ئاستىدا (ئاغىزىدىسلا) ئىسانىدىن يانىغانىلىقىنىي بىلدۈرگەنلەر بۇنىڭدىن مۇستەسنا — كۇفىرى بىلەن كۆڭىلى ئازادە بولسا (يەنى ئىخىتىيارىي يوسۇنىدا مۇرتەد بولسان بولسا)، ئۇ اللەنىڭ غەزىپىگە دۇچار بولىدۇ ۋە چىوڭ ئازابىقا قالىدۇ (1001). بۇ (يەنى ئازاب) ئۇلارنىڭ دۇنيا تىرمكچىلىكىنى ئاخىرەتىتىن ئارتۇق كۆرگەنلىكلىرى ۋە اللەنىڭ كاپىر دىللىرى، قۇلارلىك قەۋمنى ھىدايەت قىلمايدىغانلىقى ئۇچىۋىندۇر (1071). ئەنە شۇ كىشىلەر اللە تەرىپىدىن ئۇلار راستلا ئاخىرەتتە زىبان تارتقۇچىلاردۇر (1091). ئاندىن (ئى مۇھەمبەد!) زىيانكەشلىككە ئۇلار راستلا ئاخىرەتتە زىبان تارتقۇچىلاردۇر (1091). ئاندىن (ئى مۇھەمبەد!) زىيانكەشلىككە ئۇچىرىغاندىن كېيىن، ھەقىقەتەن (مەدىنىگە) ھەجرەت قىلغان، ئاندىن (اللەنىڭ يولىدا) جىھاد قىلغان ۋە (جىھادنىڭ مۇشەققەتلىرىگە) چىدىغانلارغا پەرۋەردىگارىڭ (مەغپىرەت قىلىدۇ)، شۇبھىسىزكى، پەرۋەردىگارىڭ (مەغپىرەت قىلىدۇ)، شۇبھىسىزكى، ئەلۇەتتە مەغپىرەت قىلىدۇر، رەھبەت قىلىغۇچىدۇر (1011). ھەر ئادەم ئۆزى بىلىن بولۇپ كېتىددىغان، ھەر ئادەم ئۆزى بىلىن بولۇپ كېتىددىغان، ھەر ئادەم ئۆزى بىلىن بولۇپ كېتىددىغان، ھەر ئادەم ئەدىنىڭ ھۇكاپاتى تولۇق بېرىلىدىغان، كېتىدىغان، كەسلىكىن (1111).

الله مؤنداق بدر مسالني كهلتق سدؤه بدر شهمه (يەنى مەككە ئاھالىسى) بولۇپ، (ئەسلىدە) تىنچ خاتىرجەم ئىدى. ئۇنىڭ رىزقى تەرەپ،تەرەپ،تىن كەفستاشا كېلىپ تۇراتىتى، (ئۇنىڭ ئاھالىسى) الله نىڭ ئېيەتىلىرسىگە كۇفرىيلىق قىلىدى، الله ئۇلارغا قىلىمىشلىرى تۇپەيلىدىن ئاچلىقىنىڭ ۋە قۇرقۇنچنىڭ ئەلىبىنى تېتىتتى(118). ئۇلارغا ئىلار ئىچىدىن بىر يەيغەمبەر (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسى سالام) كەلدى، ئۇنى ئۇلار ئىنكار قىلىدى، ئۇلارغا ئازاب ريەنى قاتتىقچىلىق ۋە ئوقۇبەت) يۇزلەندى، ئۇلار (كۇناھلارغا چۆمگەنلىك تۇپەيلىدىن) زالسم ئىدى(118)، الله سىلەرگە رىزىق قىلسىپ بەرگەن

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتُ لِمِنَةً مُثْلِمَتُهُ يَّاتِيهُادِ زُقُهُارَغَدُاشِنُ كُلِ مَكَانٍ فَلْقَرَتُ بِالْعَدُ الله فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِمَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْتِ بِمَا كَانُوَّا هُوْنَ @وَلَقَدُ جَأَمُهُمُ رَبُولٌ مِنْهُمُ وَلَكُ بُولُا نَ وُدُ الْمِنَاكِ وَهُدُ ظَلْمُونَ الْمَنْ الْمُولِدُ الْمُعَلِّمُ مِثَا نَرَقَكُ اللهُ عَلَاكُمُ لِيمًا وَاشْكُرُو انعَمت اللهوان اتاه تعناون التناحة علاله المنتة و الدَّمَرُ وَلَحْمَ النِّهِ أَيْثُرُ وَمَا أَكُلَّ لِغَيْرِاللهِ مِنْ فَمَن يُرَبَاعِ وَلَاحَادِ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُونُمُ رَّحِهُ لِلْآتَعُوُّلُوا لِمَا تَصِعُ الْسِنَكُكُوالُكَانِ هِـنَا ال وَ هٰذَا حَوَامُ لِمُنْ مَنْ اللَّهِ اللَّذِي إِنَّ إِنَّ اللَّهِ اللَّذِي إِنَّ إِنَّ مَّرُونَ عَلَى اللهِ الْكَذِبَ لَا يُعُلِمُونَ ﴿ قَلِيُلِ وَكُهُو مَنَاكِ الْكِرِ وَمَلَى الَّذِي يُنَ سَادُوا حَوَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبُلُ وَمَا

هالال، شبرين يبيه كليكله ردين يه څلار، ته كه رالله غيلا تباده ت قبليديغان بولياڅلار، الله نياف نېسىتىگە شۇكۇر قىلىڭىلار(111)، اللە سىلەرگە ئۆزى ئۆللۇپ قالغان ھايۋاننى، قاننى، چوشقا گۆشىنى،اللە دىن غەيرىينىڭ (يەنى بۇتلارنىڭ) نامى ئېيتىلىپ بوغۇزلانغان ھايۋاننى يېيىشنى ھارام قىلدى، كىمكى ئىختىيارىيچە ئەمەس، ئىلاجىسىزلىقتىن ريۇقىرىقى ھارام قىلىنغان نەرسىملەردىن) هاياتىنى ساقلاپ قالغۇدەك مىقداردا (يېسە) الله (ئۇنى) مەغپىسرەت قىلىغۇچىدۇر، (ئۇنىڭىغا) كۆپۈنگۈچىدۇر (118)، ئاغزىڭلارغا كەلگەن يالغاننى سۆزلەش ئۇچۇن (ھېيغانداق دەلىلىسىز) ھېۋ ھالال، بۇ ھارام، دېسمەڭىلار، چۇنىكى (مۇنىداقىتا) اللە نامىدىن يالغاننى ئويدۇرغان بولىسى للهر، الله نامىدىن يالغاننى ئويدۇرغۇچىلار ھەقىقەتەن (دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە) مەقستىگە ئېرمشەل مەيدۇ (116). (ئۇلار دۇنيادىن يەقەت) ئازغىنا بەھرىمەن بولىدۇ، ئۇلار (ئاخىرەتتە) قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ(117). ئىلگىرى ساڭا بايان قىلغان نەرسىلەرنى يالغۇز يەھۇدىيلارغا ھارام قىلىدۇق، (بۇنىڭ بىلەن) بىز ئۇلارغا زۇلۇم قىلمىدۇق، الېكىن ئۇلار ئۆزلىرىگە ئۆزلىرى زۇلۇم قىلدى(118) .

فتكانة رَتِكَ لِكُنهُ مَعِهُ وَالنَّهُ مَ عِنَالُةِ لَقُونَا كُوْامِنَا بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلُحُوا إِنَّ رَبُّكَ مِنْ إِمِّدُ هَا أَغَفُورٌ رَجِدِمْ أَهُ التَّالُّوهُ وَكُالُ أَمَّةً قَالِمَالِلُهِ عَنِيمًا وَلَمْ يَكُ مِنَ عُمْرِينَ فَشَاكِرُ الْأَنْفُهِ إِيْمَتُهُ وَهَاسُهُ إِلَى وَوَاطِ مُسْتَقِعُهِ وَانْتَيْنَهُ فِي اللَّهُ يُلْحَمَّنَهُ فَالْتَهُ فِي الْأَفِيَّةِ لَمِنَ المضلعينين خثمة أوحينا إليك آن اتبع مِلكة إراه بم حينيةا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِةُنَ إِنَّا مُعِلَ السَّبُتُ مَلَ الَّذِينَ رَيِّكَ هُوَ أَعْلَوْ بِمِنْ ضَلَّ عَنْ سَيِدِلِهِ وَهُوَ مَلْوِيالُهُمْ لِيَاكَ وَإِنْ عَاقِبُ تُو فَعَا إِبْهُ إِيهِ قُلِ مَا عُوْقِبُ ثُوْمِهِ * وَلَيْنَ مَرِّتُونُولُهُو خَيْرًا لَصْبِونَ هَوَاصْبِرُ وَمَاصَبُرُكَ إِلَا الله وَ لَاتَعْزَنُ مَلَيْهِمُ وَلَا تَكُ لِنُ ضَيْقٍ مِنْمَا يَمْكُونُونَ ﴿] إِنَّ اللَّهُ مَعَ الَّذِينَ الْعَوَّا وَالَّذِينَ هُوَمُّحُولُونَ فَي

شۇبھىسىزكى، بىلمەستىن يامان ئىشلارنى قىلغاندىن كېيىن تەۋبە قىلغان ۋە (ئەمەلىنى) تۇزەتىكەنلەرگە يهرؤه رديكارياف تهلؤهتته مهفينرهت فللفؤجسدؤره مەرھەمەت قىلغۇچىدۇر (119). ئىبراھىسم ھەقسقەتەن (ياخشى خسلەتلەرنى ئۆزلەشتۈرگۈچسى) پېشىۋا، الله غا ئىتائەتبەن (باتىل دىئلاردىسى ھەق دىنىغا بؤرالغؤجى يهنى ههق دبنها تبتسقاد قطخؤجى) ئىدى. ئۇ اللەغا شېرىك كەلتۇرگۇچىلەردىن ئەمەس تبدى(120). ثبيراهم الله نبك نبيه تلبريكه شؤكؤر قىلغۇچى ئىدى. اللە ئۇنى (يەيىغەمىبەرلىككە) تالىلىدى ۋە ئۇنى توغىرا يولغا باشىلىدى(121). ئۇنىڭغا دۇنيادا ياخشىلىق ئاتا قىلدۇق، شەك-شۇب هىسىزكى، ئاخىسرەتىتە ئۇ ياخشىلار قاتارسدا بولىدۇ (١٤٤٤) ئاندىن ساڭا: «باتىل دىئلاردىن ھەق دينها بؤرالفؤجي (يەنى ھەق دىنما ئېتىقاد قىلمۇچى) ثبيراهميناق دينيها ثهكهشكين ثبيراهيم مؤشريك لاردىن ئىمىس ئىدىء دىپ ۋەھىي قىلدۇق(123).

شەنبە كۇنى ئۇستىدە ئىختىلاپ قىلغۇچىلار ئۇچۇنلا ئۇنى ئۇلۇغلاش بەلىگىلەنىدى ريەنى شەنىبە كۇنىنى ئۇلۇغلاش ۋە بۇ كۇندە ئىشلىمەسلىك ئىبراھىينىڭ شەرىئىتىدە يوق ئىدى، يەھۇدىيلار الله نباق ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلىپ دىندا ئىختىلاپ قىلىشقانلىقلىرى سەۋەبىدىن ئۇلارغا ئېغىرچىلىق تۇغدۇرۇش ئۇچۇن شۇنداق بەلگىلىمىنى چىقاردۇق)، شۇبھىسىزكى، پەرۋەردىگارىڭ قىيامەت كۇنى ئۇلار ئىختىلاپ قىلىشقان ھەق-ناھەق ئۇستىدە چىوقۇم ھۆكلۇم چىىقىرىلدۇ(124). پەرۋەردىگا-رىڭنىڭ يولىغا زيەنى ئىسلام دىنىغا) ھېكبەتلىك ئۇسلۇبتا ياخىشى ۋەز ـ نەسىھەت بىلەن دەۋەت قىلفىن، ئۇلار (يەنى مۇخالىپەتچىلىك قىلغۇچىلار) بىلەن چىرايلىق رەۋىشىتە مۇنازسرىلەشىكىن، پەرۋەردىگارىڭ ھەقىقەتەن ئۇنىڭ يولىدىن ئازغانلارنى ئوبدان بىلىدۇ، ھىدايەت تايقۇچسلارنىمۇ ئوبدان بىلىدۇ (125). ئەگەر (ئۆزەڭلارغا بەتكەن زىيان_زەخمەت ئۇچۇن) ئىنتىقام ئالىماقچى بولساڭلار، ئۆزەڭلارغا يەتكەن زىيان_زەخمەت قانچىلىك بولسا، شۇنچىلىك ئىنتىقام ئېلىڭلار (يەنى ئاشۇرۋەتىدڭلار)، ئەگەر سەۋر قىلساڭلار ريەنى ئىنتىقام ئالىماي كەچىۋرسەڭلار)، بۇ سەۋر قىلغۇچىلار (يەنى كەچۇرگۇچىلەر) ئۇچۇن (ئەلۋەتتە) ياخشىدۇر (126). (ئى مۇھەمبەد!) (اللەنىڭ يولىدا ساڭا يەتكەن ئەزىيەتلەرگە) سەۋر قىلغىن، سەۋرەڭ يەقەت اللە نىڭ ياردىمى بىلەنلا قولغا كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ (ئىمان ئېيتمىغانلىقى)غا قايغۇرمىغىن، ئۇلارنىڭ ھىيلە-مىكرىسىدىن يۈرىكىڭ سىقىل مسۇن (127) . الله ھەقىقەتەن تەقۋادارلىق قىلغۇچىلار ۋە ياخشى ئىش قىلغۇچىلار بىلەن بىللىدۇر (128) .

(ئون بەشنچى پارە)

17_سؤرہ بەنى ئىسرائىل (ئىسرا)

مەككىدە ئازسىل بولغان، 111 ئايەت.

نامايىتى شەپىقەتىلىك ۋە مېھرسېان الله نىڭ ئىسىي بىلەن باشلاييەن.

الله (بارچە ئۇقىائدىن) پاكتۇر، ئۇ (مۇھەمەد ئەلەيھىسالامغا) قۇدرىتىمىزنىڭ دەلىلىلىرىنى كۆر-سىتىش ئۇچۇن، بەلدىسىنى (يەنى مۇھەمەد ئەلەي-ھىسالامنى) بىر كېچىدە مەسجىدى ھەراسىدىن ئەتراپىنى بەرىكەتلىك قىلىغان مەسجىدى ئەقساغا ئېلىپ كەلدى. ھەقسقەتەن اللە ھەممىنى ئاقلاپ تۇرغۇچىدۇر، ھەممىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (١٦)، مۇساغا كىتابىنى (يەنى تەۋراتىنى) ئاتا قىلدۇق، كىتابىنى ئاسىدائىل ئەۋلادىغا يېتەكچى قىلدۇق، ين والمرات من النوي من والمرات من النوي و المسوع المنافر المنافر التمان النوي من النوي و المنافر المن

(ئۇلارغا) «مەندىن غەيرىينى ھامىي (يەنى پەرۋەردىگار) قىلىۋالباڭلار!» (دېدۇق)(³⁾، ئى بىز نۇھ بىلەن بىللە كېمىگە چۇشۇرگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى! (ئەجدادىڭلارنى غەرق بولۇپ كېتىشتىن قۇتقۇزدۇق، اللّــ نىڭ ئېمىتىگە شۇكۇر قىلىڭلار) نۇھ ھەقىقەتەن كۆپ شۇكۇر قىلىغۇچى بەندە ئىدى(3). ئىسرائىل ئەۋلادىغا كىتابتا (يەنى تەۋراتتا): «پەلەستىن زېمىنىدا چوقۇم ئىككى قېتىم بۇزغۇنچىلىق قىلىسىلەر ۋە زۇلۇم قىلىش بىلەن، الله چەكلىگەن ئىشلارنى قىلىش بىلەن. تولىمۇ ھەددىڭلاردىن ئېشىپ كېتىسلەر» دەپ ۋەھىي قىلدۇق⁽⁴⁾. بىرىنچى قېتىملىق بۇزغۇنىچىلىقىنىڭ (جازاسى) ۋەدە قىلىنغان ۋاقىت كەلگەندە، (سىلەرنى جازالاش ئۇچۇن) سىلەرگە كۇچلۇك بەندەت لىرىمىزنى ئەۋەتتۇق، (ئۇلار سىلەرنى ئۆلىتۇرۇش، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىش ئۇچلۇن) ئۆيلەرنى ئاختۇردى. (سىلەرگە دۇشھەننى مۇسەللەت قىلىش) چوقۇم ئىشىقا ئاشىدىىغان ۋەدە ئىسدى(5). ئاندىن (يەنى تەۋبە قىلغىنىڭلاردىن) كېيىن سىلەرنىڭ ئۇلاردىيىن ئۇستۇنلۇكۇڭىلارنى ئەسىلىگە كەلتۈردۇق (يەنى دۈشمىنىڭلارنى ھالاك قىلدۇق، سىلەرنى ئۇنىڭ ئۈستىدىن غالىب قىلىدۇق)، سىلەرگە نۇرغۇن مال ۋە ئەۋلادلار ئاتا قىلدۇق، سانىڭلارنى كىۆپ قىلدۇق(6). (ئى ئىسىرائىل ئەۋلادى!) ئەگەر ياخشىلىق قىلساغلار، ياخشىلىقىڭلار ئۆزەڭلار ئۇچۇندۇر، يامانلىق قىلساڭىلارمۇ ئۆزەڭلار ئۇچۇندۇر. ئىككىنچى قېتىملىق بۇزغۇنچىلىق (جازاسىنىڭ) ۋەدە قىلىنخان ۋاقىتى كەلگەندە، (دۇشمەنلەرنىڭ خار قىلىشى بىلەن) يۇزۇڭلاردا قايىغۇنىڭ ئالامەتىلىرى كىۆرۇلۇشى ئۇچۈن، ئۇلارنىڭ بەيستۇلمۇقەددەسىكە دەسىلەپىكى قېتىمىدا كىرگەندەك كىرىپ (ئۇنى خاراب قىلىشى) ئۇچۇن، ئىشغال قىلغانلىكى يەرنى ۋەيران قىلىشى ئۇچۇن (ئۇلارنى بىز ئەۋەتتۇق) (T).

عنى مَكُولُون فِي سَكُولُون فِي الْحَدُونُ فَا وَيَسَلَمُ الْمَالُونِ فَا وَيَعْمَدُونَ الْمَالُونِ فَا وَيَعْمَدُونَ الْمَالُونِ فَا وَيَعْمَدُونَ الْمَالُونِ وَالْمَعْمُ وَالْمَالُونِ وَالْمَعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمَعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمُعْمُونُ وَالْمِعْمُ وَالْمَعْمُ وَالْمَعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمِونُ وَالْمِعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمِعْمُ وَالْمَعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِونُ وَالْمِعْمُ وَالْمُعْمِي وَالْمِعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِعُ وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمِعُ وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِعُ وَالْمُعْمِعُ وَالْمُعْمِي وَالْمُعْمِولُونِ وَمِنْ الْمُعْمِعُ وَالْمُعْمِعُ وَالْمِعِي وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمِولُونِ وَالْمُعْمِعُ وَالْمُعْمُونُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمِ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعِلِّمُ الْمُعْمُولُونُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمُولُ وَالِمُعْمُولُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعِلِّمُ وَالْمُعْمُعِلِمُ وَالْمُعْمُعِمُ وَالْمُعِلِّمُ وَالْمُعْمُولُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعِلِّمُ وَالْمُعْمُعِمُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعِلِمُ وَالْمُعِمِعُمُ وَالْمُعِلِمِي وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعْمِعُمُ وَالْمُعْمِ

(ئەگەر تەۋبە قىلساغلار) پسەرۋەردىسگارىڭىلارنىڭ سنلمركه رمصم قبلنش مؤهمقيقمق يهنقنندؤره ئەگەر سىلە قايتىاڭىلار (يەنى قايىتا بۇزغۇنىچىلىق قىلساڭلار)، بىز قايتىمىز (يەنى بىز سىلەرنى قايىتا جاز الايسين، بن جەھەنىنەمنى كايسرلار ئۇچلۇن زىنىدان قىلىدۇق(8). بۇ قۇرئان ھەقسقەتەن ئەلۋ توغرا يولغا باشلايدؤه ياخشى تنشلارنى قىلىدىغان مۆمىنلەرگە ئۇلارنىڭ چوڭ مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغانى لسقى بىلەن خىۋش خەۋەر بېرىندۇ(ە). (يىدنە مۆمىنلەرگە خىۋش خەۋەر بېرىدۇكى) ئاخسرەتكە تشهنهه يديغانلارغا قاتتىق ئازاب تەييارلىدۇق(١٥). ئىنسان (ئۆزىگە ۋە بالاسچاقىلىرىغا) خەيرلىك دۇئا قىلىغاندەك، (ئاچچىقى كەلگەندە) بەتدۇئا قىلىدۇ، ئىنسان ئالدىراڭغۇدۇر(II). كېچە بىلەن كۇندۇزنى (كامالى قۇدرىتىبىزنى كۆرسىتسدىغان) ئىكىكى ئالامەت قىلدۇق، كېچىنىڭ ئالامىتىنى كۆتىل ۋۇمتى تۇق، يەرۋەردىگارىڭىلارنىڭ يەزلىنى تەلەپ قىلىد شغلار ريعنى تؤرمؤش لازسمه تلكليرسني تبييش

يولىدا سەئىي ھەرىكەتتە بولۇشۇڭلار)ئۇچلۇن، ركېچە بىلەن كۈنىدۇزنىڭ ئالىشىشى ئارقىلىق كۇنلەرنىڭ، ئايلارنىڭ) يىللارنىڭ سانىنى ۋە ھېسابىنى بىلىشىڭلار ئۇچۇن، كۇندۇزنىڭ ئالاستىنى يورۇقلۇق قىلدۇق، (دىنىي ۋە دۇنياۋى) ئىشىلارنىڭ ھەمىسىنى تەپسىلىي بايان قىلىدۇق(١٤٠). ھەربىر ئىنساننىڭ ئەمەلىنى ئۇنىڭ بوينىغا ئېسىپ قويىمىز (يەنى ئىنساننىڭ قىلىغان ھەرقانىداق ئەمەلى خۇددى بويۇقچاق بويۇندىن ئايرىلمىشنىدەك ئۇنىڭدىن ھەرگىنز. ئايرىلىمايىدۇ، شۇنىڭغا ياركا جازا بېرىلىدۇ)، قىيامەت كۇنى ئۇنىڭ نامە_ئەمالىنى كۆرسىتىسىز، ئۇ ئۇنى ئوچىۇق كۆرىدۇ (١٤٥). (ئۇنىڭغا) «نامەــ ئەمالىڭنى ئوقۇغىن! بىۋگۇن ئۆزەڭىگە (يەنى بۇ قىلمىشىلىرىڭغا) ئۆزەڭ گۇۋاھ بولۇشۇڭ كۆپايەي دېيىلىدۇ(14). كىيكى ھىدايەت تاپىدىكەن، ھىدايەت تاپقانلىقىنىڭ پايدىسى ئۇنىڭ ئۆزى ئۇچۇنىدۇر. كىمىكى ئازىدىسكەن، ئازغانلىقنىڭ زىيىنى ئۇنىڭ ئىۆزى ئۇچىۇنىدۇر، بىر ئادىم يەنە بىر ئادىمىنىڭ گۇناھىنى ئۇستىگە ئالمايدۇ. يەيغەمبەر ئەۋەتبەي تۇرۇپ (ھېچ ئادەمىنى) جازالىغىنىيىز يوق(115)، بىرەر شەھەر (ئاھىالىسى)نى ھالاك قىلىماقىچى بولساق، ئۇنىڭىدىكى دۆلەتىمەن ئادەمىلەرنى (بىزگە ئىتائەت قىلىثقا) بۇيرۇپىمز، ئۇلار ئىتائەت قىلىماي، يىلقى ياسات قىلىدۇ ـ دە، ئۇلارغا ئازابىلىن تېگىشىلىك بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قورقۇنىچىلۇق رەۋىىشىتە ھالاك قىلىيىز(16). نۇھىتىن كېيىسىن (يەيغەمىبەرلىرسنى ئىنسكار قىلىغان) نۇرغۇن ئۇمبەتىلەرنى ھىالاك قىلىدۇق، يەرۋەردىگارىلق بەنىدىلىرىسنىڭ گۇناھىلىرىسنى تولۇق بىلىپ تۇرۇشتا، كىۆرۈپ تۇرۇشتا بېستەرلىكىتۇر(١٦)،

بىز دۇنىياتى كۆزلسگەنىلەر ئىچسدىن خىالسغان ئادەمىگە (ئۇنىڭ خالىغىىنىنى ئەمەس) بىزنىڭ خالىغىنىمىزنى بېرىمىز، ئاندىن ئۇنى (ئاخىرەتىتە) جەھەنىشەم بىلەن جازالايسمىزە جەھەنىتەمىگە ئۇ خارلانغان، (الله نبك رەھمىتىدىن) قوغىلانىغان ھالدا كىرىلدۇ(18)، كىيىكى ئاخىرەتىنى كۆزلەيدىل كەن ۋە مۆمىن بولۇپ ئاخىرەتكە لايىق ئەمەللەرنى قىلىدىكەن، مۇنىداق ئادەمىلەرنىڭ قىلىغان ئەمەلى (الله نبك دەرگاھىدا) قوبۇل بولىدۇ(19). بۇلارنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ھەر ئىككىسىگە يەرۋەردىسگارىڭىنىڭ ئاتا قىلغىنىدىن بېرىمىز، يىمرۋەردىكارىڭىنىڭ ئاتا قىلغىنى (ھېچ ئادەمدىن) مەنىئى قىلىنسمايدۇ(20)، ئۇلارنىڭ بەزىسىنى بەزىسىدىن قانىداق ئۇستۇن قىلغانلىقىمىزغا قارىغىن، ئاخىرەت دەرىجىد لىرىدىكى (پەرق) ئەلىۋەتىتە تېخسىۋ چوڭدۇر ۋە ئۇستۇنلۇك (جەھەتتىكى يەرق) زىيادە چوڭدۇر (21). الله غا باشقا مەبۇدنى (شېرىك) قىلىمىغىن،

مَن كان فيينا الناجة في الناف فيها القائد المن في المنتقط الم

(ئۇنداق قىلساڭ الله نىڭ دەرگاھىدا) ئەيىبلەنگەن، (اللهنىڭ ياردىمىدىن) مەھرۇم بولغان ھالدا (دوراختا ھەمىشە) قالىسەن(²²⁾، پەرۋەردىگارىڭ پەقەت ئۇنىڭ ئۆزىگىلا ئىبادەت <mark>قىلىشىڭىلارنى</mark> ۋە ئاتا_ئاناڭلارغا ياخشىلىق قىلىشىڭلارنى تەۋسىيە قىلدى، ئۇلارنىڭ بىرى، يائىككىلىسى سېنىڭ قول ئاستىڭدا بولۇپ ياشىنىپ قالسا، ئۇلارغا ئوھوى دېمىگىن ريەنى مالاللىقىنى بىلدۇرىدىغان شۇنچىلىك سۆزنىمۇ قىلمىغىن)، ئۇلارنى دۈشكەلىمىگىن، ئۇلارغا ھىۋرمەت بىلەن يۇمىشاق سۆز قىلغىن (28).ئۇلارغا كامالى مېھرىيانلىقتىن ناھايىتى كەمتەر مۇئامىلىدە بولغىن ۋە:«ئى پەرۋەردىگارىم! ئۇلار مېنى كىچىكلىكىمدە تەربىيىلىگىنىدەك ئۇلارغا مەرھەمەت قىلغىن، دېگىن(24). يەرۋەردىـگاـ رىڭلار دىلىڭلاردىكىنى ئوبدان بىلگۇچىدۇر، ئەگەر سىلەر ياخشى بولساڭلار ريەنى ئاتا-ئاناڭلارنى قاخشاتقۇچى بولمساڭلار، الله سىلەرنىڭ خاتالىقىڭلارنى كەچۈرىدۇ). اللە ھەقىقەتەن تەۋبە قىلىپ تۇرغۇچىلارنى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر (٤٤). تۇغقانغا، مىكىنىگە، ئىبن سەبىلىگە (خەير-ساخاۋەتـ تسن) هەققىنى بەرگىن، (يۇل_مېلىڭنى ئاتوغرا يوللارغا) ئىسراپ قىلىنغىن(26). ئىسراپ قىلغۇچىلار ھەقىقەتەن شەينانلارنىڭ قېرىنداشلىرىدۇر، شەيتان پەرۋەردىگارىغا تولىمۇ كۇفرانى ئېمەت قىلغان ئىدى(27)، ئەگەرسەن يەرۋەردىگارىڭدىن كۇتۇۋاتقان مەرھەمەت نازىل بولغاندىن كېيىن ئاندىن سُؤلارِغا خهيس ساخاۋەت قىلىماقىچى بولساڭ (يىەنى قولۇڭىدا ئۇلارغا بېرىدىغان برنهرسه بولسما)، تؤلارها جسرايليق گهي قبلغين(28)، قولۇڭنى بويىنىۋڭغا باغىلىۋالىمىغىن (يەنى بېخلىلىق قىلىمىغىنى)، قولۇڭىنى تولىمۇ ئېچىپىمۇ ئەتىمىكىن (يەنى ئىسراپ قىلمىغىن)، (ئۇنداق قىلساڭ يۆلسىز قېلىپ) مالامەتكە، يۇشايمانىغا قالىسەن(29).

نَّ رَبِّكَ بِينِهُ وَالرِّزْقَ لِمِنْ مَثَلَّاهُ وَيَعْدِدُ لِللَّهُ كَانَ بِعِبَ وَج

مَن عُرُالصَاء وَالاَتَقَالُوا الوَلادَ لُوحَتْهَ إِمُلاقٍ عَن مُرْفَعُهُمُ

وَإِيَّاكُمْ إِنَّ مَنْكُمُ وَكَانَ خِطًّا كِيرُ الْحَوْلِالْعَرِيُوا الزِّلْ إِنَّهُ كَانَ

مَّةً وْسَادْسَينْ لَهُ وَلا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الْبَيْ حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا

الْحَقُّ وَمَنْ قُتِلَ مَعْلَقُومًا فَقَدُّ جَمَلُمَ الْعَلِيِّةِ سُلَطْنًا فَلَا أَسْرِفُ

فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿ وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ اللَّا بِالَّتِي

هِيَ المُسَنُّ عَلَيْ يَسْلُغُ لَشُكَّ الْأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ

سُنُولِهِ وَأَوْفُوا الْكُيْلَ إِذَا كِلْكُو وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْسُتَعَدُ

ذلك خَارُ وَأَحْسَنُ مَا وَالْمُحَوِلَالْقَفُ مَالَيْسَ لِكَ بِهِ عِلْمُ إِنَّ

السَّمْعُ وَالْمِعْرُوالْفُؤَادَكُلُ أُولَيْكَ كَانَ عَنْهُ مَنْكُولُ ﴿ وَلاَ

تَمْقِ فِي الْأَرْضِ مَرِعًا إِنَّكَ لَنْ تَغْوِقَ الْرَضَ وَلَنْ تَبَلُّغُوالْمِالَ

ڟۊؖڒڰ۞ڴڷؙڎٳڮڰٙػڶڹؘڛؾؿؙۼڿٮٞۮڒڗڲػؘڡۜڵۯۅؙۿٵٷٳڬ؈ۺٲۧ

أَوْتُمْ الْكُنَّةِ رَبُّكَ مِنَ الْعِكْمَةِ وَلَا تَعْمَلُ مَعَ اللهِ الْهَا الْغَرَ

فَتُلْقِي فَيُجَهُنُّومَ لُوِّمًا مَّنْ كُورًا فِي أَمْسُلُمُ زَيُّكُو بِالْبَنِيْنِ وَ

اتَّخَذَونَ الْمُلَيِّكَةِ إِنَاكًا إِثَّاكُمْ لَتَعُوُّ لُونَ قَوْلًا مَعْلَيْمًا أَوْ

شؤبهسنزكىء سينباق يندرؤه ردسكارساقه خالسفان ئادىمنىڭ رىزقىنى كەڭ قىلىدۇ، خالىغان ئادەمىنىڭ رىزقىنى تار قىلىدۇ، الله مەقىقەتەن بەندىلىرسنىڭ (ئەھۋالىنى، مەنيەئىتىنى) بىلىپ تۇرغۇچسدۇر، كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (89). كەمبەغەللىكىتىن قورقۇپ بالىلىرىڭلارنى ئۆلتۇرمەڭلار"، ئۇلارنىڭ ۋە سىلەرنىڭ رسزقسىلارنى بىز بېرىسىز، ئۇلارنى ئۆلىتۇرۇش مەقىقەتەن جوڭ گۇناھتۇر (٤٤١). زىناغا يېقىنلاشماڭلار، چۇنىكى ئۇ قەبىسە ئىشىتۇر، يامان يولىدۇر⁽⁸²⁾، ناھەق ئادەم ئۆلتۈرمەڭلاركى، الله (ناھەق ئادەم ئىۆلىتىۋرۇشىنى) ھارام قىلىدى، كىمىكى ناھەق ئۆلتۈرۇلىدىكەن، رقاتىلىدىن قىساس ئېلىش، يا دىيەت ئېلىش، يا كەچۈرۈم قىلىش) ھوقۇقىنى ئۆلتۇ۔ رؤلكؤ جنباق تبكسنباق قولندا فبالندؤقء تبكسني قساس ئبلشتا جەكتىن جىقسى كەتبىسۇن (يەنى قاتىلدىن غەيرىينى ئۆلتۈرۈش، يا ئۇنىڭ ئەزالىرىنى

كېسىش، بىر ئادەم ئۇچۇن ئىككى ئادەمنى ئۆلتۇرۇش قاتارلىق ئىشلارنى قىلىسسۇن)، (ناھەق ئۆلستۇرۇلگۇچىنىڭ) ئىگىسىگە اللە ھەقسقەتەن مەدەت كاردۇر (88). يېتىينىڭ مېلىنى تاكى ئۇ۔ بالاغەتكە يەتكەنگە قەدەر (يېتىيگە) ئەڭ پايدىلىق ئۇسۇلدا تەسەررۇپ قىلىڭلار، ئەھدىگە ۋاپا قىلىڭلار، (قىيامەت كۇنى) ئەھىدە ئۇستىدە (يەنى ئەھدىگە ۋاپا قىلغان_قىلمىغانىلىق ئۇستىدە) ئەلۋەتتە سوئال_سوراق قىلىنىسىلەر⁽⁸⁴⁾. سىلەر (باشقىلارغا ئاشلىق قاتارلىقلارنى) ئۆلچەپ بەرگەندە، تولۇق ئۆلچەڭلار ۋە توغرا تارازىدا تارتىپ بېرىڭلار، بۇنداق قىلىش (سىلەرگە دۇنيادا) ياخشىدۇر، ئاخىرەتلىكىڭلار ئۇچسۇن تېخىمۇ ئوبدانىدۇر (35)، بىلمەيدىغان نەرسەڭگە ئەگەشمە ريەنى بىلمىگەننى بىلدىم، كۆرمىگەننى كۆردۈم، ئاڭلىسىخاننى ئاڭلىدىم دېمە)، (ئىنسان قىيامەت كۇنى) قۇلاق، كۆز، دىل (يەنى سەزگۇ ئەزالىرى)نىڭ قىلمىت لىرى ئۇستىدە ھەقىقەتەن سوئال ـ سوراق قىلىنىدۇ (36) ـ سەن زېسندا مەغرۇرانە يۈرمىگىن، (ھاكاۋۇر ـ لۇقتىن ئايىغىڭ بىلەن) يەرنى تېشىۋېتەلبەيسەن، (ھەرقانچە گىدەيكىنىڭ بىلەن) ئېگىزلىكتە تاغلارغا تەڭلىشەلمەيسەن(११). يۇقىرىقى (ئىش)لارنىڭ ھەمبىسى قەبىسە بولۇپ، اللەنىڭ دەرگاھىدا ياماندۇر (48). بۇلار پەرۋەردىگارىڭ ساڭا ۋەھىي قىلغان ھېكىەتلەرنىڭ بىر قىسمىدۇر، اللَّمغا باشقا مدبؤدني شبريك قبليضن، بوليسا مالامدت قبلينفان، (اللَّه نيك رمهيشدين) قوغلانيفان مالدا جەھەننەمگە تاشلىنىسەن (89). ئەجەبااللە سىلەرگە ئوغۇللارنى خاس قىلىپ، يەرىشتىلەرنى ئۆزىنىڭ قىزلىرى قىلىۋالىغانىبۇ؟** ھەقىقەتەن سىلەر چوڭ سۆزنى قىلىۋاتىسىلەر(40).

^{*} جاھىلىيەت دەۋرىدىكى ئەرەبلەر نامراتلىقتىن قورقۇپ ياكى نومۇس قىلىپ قىزلىرىنى ئۆلتۇرۇپ تاشلايتتى.

^{**} بؤ، يەرىئتىلەر اللەنىڭ قىزلىرى دېگۇچىلەرگە قارىتىلغان.

ئۇلارنى ئىبرەت ئالسۇن دەپ (ۋەزسنەسسھەتنى) قۇرئاندا تۇرلۇك شەكىلىدە بايان قىلدۇق، (بۇنىڭ بىلەن) ئۇلار (ھەقىقەتىتىن) تېخسمۇ يېراقلاشباق تا(الله). مؤشر بكلار تبيتقانده الله ببلمن ببرگه يەنە باشقا ئىبلامىلار بولغان تەقىدىسردە، ئەرش ئىگىسى راللە ئۇستىدىن) غەلىبە قىلىش ئۇچۇن ئەلۋەتتە يول ئىزدىگەن بولاتتى(48). الله پاكتۇر، ئۇلارنىڭ بوھتان سۆزلىرىدىن. يۇكسەك دەرىجىدە ئالىيدۇ. (48) . يەتتە ئاسمان ــ زېسمىن ۋە ئۇلاردىكى مهخلۇقاتلار اللهنى ياك دەپ بىلىدۇ، (كائىناتتىكى) قائداقلىكى نەرسە بولمىسۇن، الله نى ياك دەپ مەدھىيىلەيىدۇ (يەنى الله نىاق ئۇلۇغىلۇقسنى سۆزلەيدۇ)، لىسكىن سىلەر (تىلىڭلار ئوخشاش بولمىغانىلىقى ئۇچۇن) ئۇلارنىڭ مەدھسىسىسىنى سەزمەيسلەر، الله ھەقسقەتەن (بەنسدىلىرىسگە) مەلىمدۇر ريەنى ئاسىيىلىق قىلغانىلارنى جازالاشقا

وَلَقَدُ مَعُ فَعَالَىٰ هَذَا الشّرَانِ لِيدَ كَوْوَاعَاءُ بِيَهُ الْمِلْوَرِ مَعْلَىٰ وَلَا الْمَوْلِ مَعْلَ الْوَكَانِ مَدَّ اللّهِ تَعْلَىٰ وَلَلَّوْلِ وَالْمَالِيَّةِ اللّهِ وَالْمَالِيَّةِ اللّهِ وَالْمَالِيَّةِ اللّهِ وَالْمَالِيَّةِ اللّهِ وَالْمَالِيَّةِ اللّهِ وَالْمَالِيَّةِ اللّهِ اللهِ اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهِ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ ال

ئالدىراپ كەتبەيدۇ)، (تەۋبە قىلغۇچىلارنى) مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر⁽⁴⁴⁾، (ئىي مۇھەمبەدا) سەن ئاخىرەتكە ئىشەنبەيدىغان (مۇشرىكلارغا) قۇرئاننى ئوقۇغان چېغىڭدا ئۇلار بىلەن سېنىڭ ئاراڭىدا يوشۇرۇن يەردە يەيدا قىلدۇق(46)، قۇرئاننى چۈشەنىسسۇن دەپ ئۇلارنىڭ دىللىرسنى يەردىلىد دۇق، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىنى ئىغىر قىلدۇق، قۇرئاندا يالغۇز پەرۋەردىگارىڭنى تىلغا ئالساڭ، ئۇلار ئۇركۇپ قېچىپ كېتىدۇ(46). تىلاۋىتىڭگە ئۇلارنىڭ نېمە ئۇچۇن (يەنى مەسخىرە ئۇچلۇن) قۇلاق سالىدىغانلىقىنى بىز ئوبىدان بىلىمىز، ئۇلار قىرائىتىڭنى تىڭشىغان چاغلىرىدا (سېنىڭ توغراڭدا) يىچىرلىشىدۇ، ئەيىنى ۋاقىتىتا زالىملار (مۆمىنلەرگە)؛ سىلەر يەقەت سېھىرلەنگەن ئادەمگىلا ئەكىشىۋاتىسلەر» دەيدۇ(47)، ئۇلارنىڭ سېنىڭ توغراڭدا (بىردەم سېمبرگەر، بىردەم شائىسر ۋە بىردەم مەجنۇن دېگەندەك) نۇرغۇن مىساللارنى كەلتۈرگەنىلىكىگە قارىيغىن، ئۇلار (مۇشۇنىداق بوهتانلارنى چايلاش بىلەن) ئازدى، ئۇلار (ھىدايەتكە) يول تاپالمايىدۇ⁽⁴⁸⁾، مۇشىرىكىلار؛ «بىز قۇرۇق سۆڭەك ۋە چىرىپ توپا بولۇپ كەتكەندىن كېيىن چوقۇم قايتا تىرىلىپ يېڭسدىن ئادەم بولامىدۇق؟» دېيىشىدۇ(٩٩). سىلەر تاش ياكى تۆمبۇر ياكى ھاياتلىقنى تەسەۋۋۇر قىلىش تېخىبۇ قېيىن بولغان بىرنەرسە بىولۇپ كەتىسەڭلارمۇ (الله سىلەرنى تسرىلىدۇرىىدۇ) ئۇلار: «بىزنى كىم تىرسلىدۈرىدۇ؟» دەيىدۇ، «سىلەرنى دەسلەپىتە ياراتىقان الله تسرسلىدۇرىدۇ» دېگىين، ئۇلار ساقىا باشلىسرىنى لىقشىتىسى: «ئىۋ قاھان بولىدۇ؟» دېيىشىدۇ، (سەن) «ئىۋمىدكىي، ئۇ يېقىنىدا بولىدۇ» دېگسىن^{601–61}1. كَيْرِيْنِ الْمُوْلُونُ الْمُتَّانِ وَالْمُوْنِ الْمِنْ الْمَا الْمُتَّالِقُونَ الْمَنْ الْمَدْ الْمَدْ الْمَل عَلَيْنَ الْمَنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْم شۇ كولىدە الله سىلەرنى چاقسوىدۇ، سىلەر ئۇنىڭغا ھەھدى ئېيتىپ ئىجابەت قىلىسىلەر ۋە دۇلىيلام (دۇلىيادا) پەھەت ئازغىنا تۇرغالىدەك ئويىلام سۆرلەرنى قىلىرىگە، ئېيتقىنىكى، ئۇلار ياخشى ئارلىسىدا پىتىنە قوزغايىدۇ، شەيتان ئۇلارنىڭ ئارسىدا پىتىنە قوزغايىدۇ، شەيتان ئىنسالىغا ئوبدان بىلىدۇ، خالسا سىلەركە رەھىم قىلىدۇ، ئوبدان بىلىدۇ، خالسا سىلەركە رەھىم قىلىدۇ، كالىسا سىلەرنى ئازابىلايىدۇ، سېنى ئۇلار (يەنى كاپىرلار) غا ھامىي قىلىپ ئەۋەتكىنىسىز يوق(60). كاپىرلارىناڭ ئاسمائىلاردىكى، زېسندىكى بەندىلىرىنىڭ ئوبىدان پىلىدۇ، بىز ھەققەتەن پەيغەمبەرلەرنىڭ بەزىسىنى بىلىدۇ، بىز ھەققەتەن پەيغەمبەرلەرنىڭ بەزىسىنى بىلىدۇ، بىز ھەققەتەن پەيغەمبەرلەرنىڭ بەزىسىنى قىلىدۇسىنى قويۇپ (خۇرنى ئاتا قىلىدۇسىدى قويۇپ (خۇرنى ئاتا قىلىدۇسىدى قويۇپ (خۇردى) ئاتىلىدى قىلىدۇسىدى ئوسىدان ئوسىدان ئوسىدان ئوسىدان راللەنى قويۇپ (خۇردى) ئاتا قىلىدۇسىدى ئوسىدان ئوسىدى ئوسىدى ئىلىدۇسىدى ئوسىدىن ئوسۇرنى ئاتا قىلىدۇسىدىن ئوسۇرنى ئاتا قىلىدۇسىدىن ئوسۇرنى ئاتا قىلىدۇسىدىن ئوسۇرنى ئاتا قىلىدۇسىدىن ئوسۇرنى ئاتىلىدى ئالىدىن قويۇپ (خۇردى) ئاتا قىلىدۇسىدىن ئوسۇرنى ئاتىلىدىن ئوسۇرنى ئاتىلىدىن ئوسۇرنى ئالىدىن قويۇپ (خۇردى) ئاتا قىلىدۇسىدىن ئوسۇرنىڭ ئىلىدىلىڭ ئىلىدىنىڭ ئىلىدۇسىدىن ئوسۇرنى ئاتىلىدىنىڭ ئوسۇرنىڭ ئاتىلىدىن ئوسۇرنىڭ ئاتىلىدىن ئۇستۇن ئىلىدىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتىلىدىن ئاتىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئاتالىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئاتالىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتىلىدىن ئىلىدىن ئوستۇرنىڭ ئاتالىلىدىن ئاتالىلىدىن ئىلىدىن ئاتالىلىدىن ئاتالىلىدىن ئاتالىلىدىن ئىلىدىن ئاتالىلىدىن ئاتا

دەپ ئويىلىىغاقىلىنىرىڭىلارقىي چاقسىرىڭلار، ئۇلارنىڭ قولىدىن سىلەردىن بالانى كۆتۈرۈۋېتىشمۇ ۋە ئۇنىي (باشقىلارغا) يىۆتىكەپ قويۇشمۇ كەلىمەيىدۇ(66). ئۇلار (الله نى قويبۇپ ئىلاھ دەپ) ئىجادەت قىلىدىغانىلارنىڭ (ئۆزلىرى ئىجادەت ئارقىلىق) پەرۋەردىگارىغا يبىقىن بولۇشىنى تىلەيىدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا (پىەرۋەردىسگارسغا) يېقىنراق بولغىنى (ھەم ئىبادەت ئارقىلىق الله غا يېقىن بولۇشنى تىلەيدۇ)، يەرۋەردىگارىنىڭ رەھبىتىنى ئۇمىد قىلىپ، (ئۇنىڭ) ئازابىدىن قورقىدۇ، يەرۋەردىگارىڭنىڭ ئازابى ھەقىقەتەن ساقلىنىشقا تېگىشلىكتۇ. (67). (اللَّهُ عَا تُأْسِيلُتُ قَبَلُغَانِ) قائداق بير شهمهر بولمنسؤن، تُؤني بيز قسيامهت كؤنسدين بؤرؤن ھالاك قىلىمىز، ياكى ئۇنى قاتتىق ئازابلايمىز، بۇ لەۋھۇلمەھيۇزدا يۇتۇلۇپ كەتىكەن (ھۆكلۇم) دۇر (58) . (قۇرەيش مۇشرىكلىرى تەلەپ قىلىغان) مىۋجىزىلەرنى مەيدانغا كەلىتۇرمەسلىكىسمىز پەقەت بۇرۇلقىلار (يەنى ئىلىگىىرىكى ئۇمىيەتىلەرنىڭ) مۆجىزىلەرنى يالغانىغا چىقارغانىلىقى ئۇچۇندۇر، بىز سەمۇدقا چىشى تۆگىنى روشەن (مۆجسزە) قىلىپ بەردۇق، ئۇلار ئۇنى ئىنىكار قىلدى، بىز مۆجىزىلەرنى پەقەت (بەندىلەرنى) قورقۇتۇش ئۇچۇنلا ئەۋەتىمىز (59). ئۆز ۋاقتىدا بىز ساڭا پەرۋەردىگارىڭنىڭ مەقىقەتەن كىشىلەرنىڭ (ئەمۋالى)نى تولۇق بىلىدىغانلىقىنى ئېيتتۇق، بىز ساڭا (مىراج كېچىسى ئاسمان-زېمىندىكى ئاجايىپلاردىن) كۆرسەتكەن كۆرۈنۈشىنى، قۇرئاندىكى لەنەت قىلىنىغان دەرەخىنى (يەنى قۇرئانىدا زىكىرى قىلىنىغان زەقىقۇم دەرىخىمىنى) پەقەت كىشىلەر ئىۇچىۇن سىناق قىلىدۇق، بىن ئىۇلارنىي (يەنىي مىۇشىرىكىلارنىي) قىورقۇتسىمىز، بىسزنىساڭ قورقىۋتۇشىمىز ئۇلارنىڭ يولىسىزلىقسىنى تېخسىۋ كۇچەيىتىدۇ(١٥٥).

ئۆز ۋاقتىدا بىز پەرىشتىلەرگە: «ئادىمىگە سەجدە قىلىڭلار اچ دېدۇق، ئىبلىستىن باشقا ھەمبىسى سەجدە قىلدى. ئىبلىس: «سەن لايدىن ياراتقانىغا سەجدە قىلامدىيەن؟چ دېدى(61)، ئىبلىسى: «ماڭا ئېيتىپ بهرگسته، سهن مهندين تيؤسيتؤن قسلفان ثادمم مۇشۇمۇ؟ ئەگەر ماڭا قىيامەتكىچە مۆھلەت بېرىدىغان بولساق، ئۇنىڭ ئەۋلادسنىڭ ئازغىسئىسسىدىن باشقىسىنى (ئازدۇرۇپ) تىۋپ يىملىتسىزمىدىن قۇرۇتۇۋېىتىمەن ريەنى ئۇلارنى خالسغانىچە يېتىد لەيبەن)، دېدى(٤٤)، الله (ئىبلىسقا) ئېيتىنى: وبارغسن (ساف مؤهلهت بهردسم)، تؤلاردسن (يەنى ئادەم بالىلىرىدىن) كىمكى ساڭا ئەگىشىدە كەن، (جەھەئىتىم ساڭا ۋە ئۇلارغا) بېرىلىگەن تولۇق جازادۇر (88). ئۇلارنىڭ ئىسچىسدىن قوزغىتات لايدىغانىلىكى ئادىمىڭىنى ئاۋازساق بىلەن ريەنى كؤناميقا چاقىرىشىڭ بىلەن) قوزغاتىقىن، ئاتىلىق

مَا فَلْمَا الْمِلْمَةِ الْمُعْدُولِا الْاَمْ مَسْهَ فَالْالْمَا الْمِنْ قَالَ مَا مُعْدُولِ الْمَا الْمَا

ۋە پىيادە قوشۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ھۇجۇم قىلغىن، ئۇلارنىڭ ماللىرىغا ۋە بالىلىرىغا شېرىك بولغىن، ئۇلارغا (يالغان) ۋەدىلەرنى بەركىن ... شەيتاننىڭ ئۇلارغا بەرگەن ۋەدىسى پەقەت ئالدامىچىلىق تۇر (64) . شۇبھىسىزكى، مېنىڭ (ئىخلاسمەن) بەندىلىرىم ئۇستىدىن سەن ھۆكۈمرانلىق قىلالبايسەن. پەرۋەردىكارىڭ مەقىقەتەن ھامىي بولۇشقا يېتەرلىكىتۇرە(65)، يىمرۋەردسگارىڭلارە سىلەرنى پەزلنى (يەنى پەزلدىن بولغان رىزقىڭلارنى) تەلەپ قىلسۇن دەپ، كېمسلەرنى سىلەر ئۇچسۇن دېڭىزدا ماڭدۇرۇپ بېرىدۇ، ئۇ ھەقىقەتەن سىلەرگە ناھايىتى مېھرىبانىدۇر(60)، سىلەر دېڭىزدا بىرەر ئايەتكە يولۇققان چېغىڭلاردا، ئېسىڭلارغا سىلەر چوقۇنۇۋاتقان مەبۇدلار كەلىمەي، پىقەت الله لا كبلندۇ (يەنى ئىنسان مۇنداق چاغدا الله دىن باشقىنا ئىلتىجا قىلمايدۇ)، الله سىلەرنى (غەرق بولۇشتىن) قۇتىقۇزۇپ، (ئامان-ئېسەن) قۇرۇقىلۇقىقا چىقارغانىدا يىۋز ئۆرۈيسىلەر (يەنى ئىخلاسىڭلار تۇگەپ ئاۋالقى ھالىتىڭلارغا قايتىۋالىسلەر)، ئىنسان كۇفرىسلىق قىلىغۇچسدۇر (يەنى الله نىڭ نېھەتلىرىنى ئىنكار قىلىش ئىنساننىڭ تەبىئىتىدۇر) (67). (دېڭسزدا غەرق بولۇپ كېتىشتىن قۇتۇلغىنىڭلار بىلەن) اللە نىڭ سىلەرنى يەرگە يۇتىقۇزۇۋېتىشىدىن، ياكىي سىلەرگە ئاسىاندىن تاش ياغدۇرۇپ ھالاك قىلىشىدىن، ئاندىن سىلەرنى (اللەنىڭ ئازابىدىن ساقلايدىغان) هينج هاميي تاياليالياسلىقىڭلاردىن قورقىمامىسىلەر؟(قق) ياكى اللهنىڭ سىلەرنى كؤفرنيلق قبلغانيليقي للز تبؤينه يلندين سنلهرني غنهرق فلنؤبث شندين ئاندىن سىلەرگە بىزدىن ئۆچ ئېلىپ بېرىدىغان ھېچ ئەھەدى تاپالماسلىقىڭلاردىن قورقمامسلەر؟(ق

شەك-شۇبھىسىزكى، بىز ئادىم بالىلىرىنى ھۇرمەتلىك قىلدۇق، ئۇلارنى قۇرۇقلۇقتا (ئۇلاغلارغا) مىندۈردۇق، دېڭىزدا (كېمىلەرگە) چىقاردۇق، ئۇلارنى شېسرىن يېمەكلىكلەر بىلەن رىزىقلاندۇردۇق، ئۇلارنى مەخلۇپ قاتلىرىمىزنىڭ تۇرغۇنىدىن ئۇستۇن قىلدۇق(٢٥)، يىز همميه ئادممنى ئۇلارنىڭ نامە_ئەمالى بىلەن چاقىــ رىدىغان كۇنىنى (ئېسىڭدا تۇتقىين)، نامە_ئەمالى ئولا قولىدىن بېرىلگەنلەر ئۆزلىرىنىڭ نامە_ئەمالىنى ئوقۇيدۇ، ئۇلارغا قىلچە زۇلۇم قىلىنمايىدۇ(٢١). بۇ دۇنيادا (دىلى) كور بولغان ئادىم ئاخسرەتىتسىۋ كور ۋە تېخىبۇ گۇمراھ بولىدۇ(٢٥)، ئۇلار سېنى بىز ساڭا ۋەھىي قىلغان قۇرئانغا خىلايلىق قىلىدۇرۇپ، بىزگە قۇرئاندىن غەيرىينى ئىيتىرا قىلدۇرۇشقا تاس قالىدى، (ئۇلارنىڭ كوڭىلىدىكسدەك قىلغىنىڭىدا) ئەلۋەتتە ئۇلار سېنى (ئۆزلىرىسگە) دوست قىلىۋا_ لاتتى(٢١٤). سېنى بىز (ھەقتە تۇرۇشتا) مۇستەھكەم

قىلىمىغان بولساق، ئۇلارغا مايىل بولۇپ كەتكىلى مەقىلەتەت تاس قالغان ئىدىك (770). ئەگەر شۇنداق قىلىدىغان بولساق، ئەلۇمتتە ساڭا دۇنيا ۋە ئاغىرەتتە ھەسسلەپ ئازاپ بەرگەن بولاتتۇق، ئاندىن سەن بىزگە قارشى ياردەم بېرىدىغان ھېچ ئادەم تاپالىيىتىڭ (770). (يەھۇدىلار) سېنى (مەدىنە) بولغاندا، سەن چىقىرىۋېتىش ئۇچۇن، ئۇ يەردە سېنى خاتىرجەم تۇرغۇزماسلىققا تاس قالدى، شۇنداق بولغاندا، سەن چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئازغىنا ۋاقىت تۇرالايتتى (يەنى ئازغىنا ۋاقىتتىن يولغاندا، سەن چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئازغىنا ۋاقىت تۇرالايتتى (يەنى ئازخىنا ۋاقىتتىن يوللىدۇر) دونى يەيغەمبەرلىرىنى ئارسىدىن ھەيىدەپ چىقارغان ھەرقانىداق ئۇمەمتىنى ھالاك يوللىدۇر، ئۇنىنا ۋاقىتىنى ھالاك سەن ئارىلىدۇر)، تۇتقان يولىمىزدا ئۆزگىرىش تاپالىيايى مەدەبىلىدىن ۋاقىتىنى ئارتىپ قاراڭدۇز چۇشىكەن ۋاقىتىقا قەدەر سەن (777). رئى مۇھەمبەدا) كۇن قايرىلغان ۋاقىتتىن تارتىپ قاراڭدۇز چۇشىكەن ۋاقىتىقا قەدەر بامدات نامىزىدا ھازىر بولىدۇرە؟، ساڭ نەپلە (ئىبادەت) بولۇشى ئۇچۇن، كېچىنىڭ بەر قىسىدا بامدات نامىزىدا ھازىر بولىدۇرە؟، ساڭ نەپلە (ئىبادەت) بولۇشى ئۇچۇن، كېچىنىڭ بىر قىسىدا زىلماز ئوقۇشقا، قۇرئان ئوقۇشقا) ئويغانغىن، رئى مۇھەمبەدا) پەرۋەردىگارىڭنىڭ سېنى مەدەبىيلىدىن ئەرۇنىقا (يەنى بۇيۇك ئاپائەت ماقاسفا) تۇرغۇزۇشى مۇمەققەتتۇر (77). «پەرۋەردىگارىما) ئىلىدىغان قۇۋۋەت ئاتا قىلىغىسىن» دېسگىسن، ھەسكىدىن ھەقىقىدىن «قەبىرەمىگەر» دەرگىاھىدىن ھەقىقىدە ياردەم بېرسىدىغان قۇۋۋەت ئاتا قىلىغىسن» دېسگىسن، ھەسكىن، ھەلگىدىن ھەقىقىدە ياردەم بېرسىدىغان قۇۋۋەت ئاتا قىلىغىنىن» دېگىدىن

^{*} بۇ يەردە يېشىن، ئەسرى، شام، خۇيتەن نامازلىرى كۆزدە تۇتۇلىدۇ.

وَوْرِهُمْ الْمَوْرِهُوَ الْبِهِ الْرَافِ الْمَافِلُ الْمَافِلُ الْمُوْرِينَ وَوَلَهُوَا الْمَعْلِينَ وَوَلَوْمُوا الْمَعْلِينَ وَوَلَوْمُوا الْمَعْلِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُوْرِينَ وَالْمُورِينَ وَالْمُؤْمِينَ وَالْمُولِينَ الْمُؤْمِينَ وَالْمُؤْمِينَ وَالْمُولِينَ الْمُؤْمِينَ وَالْمُؤْمِينَ وَالْمُؤْمِينَ الْمُؤْمِينَ وَالْمُؤْمِينَا وَ

ومەققەت (يەنى ئىسلام) كەلىدى، باتسل (يەنى كۇفرى) يوقالدى، باتىل مەقسقەتەن ئوگاي يوقسدىدۇم دېكىن(ققا، بىز مۆسنىلەرگە (يەنى ئۇلارنىڭ دىلىلىرىغا) شىپا ۋە رەھىيەت بولىدىغان قۇرئان ئايسىلارغا ئايتىلىرسنى نازسل قىلىبىز، قۇرئان كاپسىرلارغا ئورئاننى تەستىق قىلىيغانلىقتىن، ئۇلارنىڭ كۇفرى تېخسۇ ئاشدۇ) (ققا، ئىسانغا (تۇرلۇك ئېمەتلەرنى) بەرسەك (پەرۋەردىكارسنىڭ ئىسادىتسىدىن) يۇز بىراقلىشدۇ، ئۇنىگغا بىرەر كۆگۈلسىزلىك يەتسە، يىراقلىشدۇ، ئۇنىگغا بىرەر كۆگۈلسىزلىك يەتسە، داللەنىڭ رەھىيتىدىن) مەيۇسلىنىپ كېتىدۇ(ققا، ھەر ئادەم (ھىدايەت ۋە گۇمراھلىقتا) ئىرز يولى بويىچە ئىش قىلىدۇ، پەرۋەردىكارىئىلار كىينىڭ بويىچە ئىش قىلىدۇ، پەرۋەردىكارىئىلار كىينىڭ بويىچە ئىش قىلىدۇ، پەرۋەردىكارىئىلار كىينىڭ توغىرا يولىدا ئىكەنلىدىنى ئوبىدان بىلىدۇ(قىدا)

ئۇلار سەنىدىن روھىنىڭ ماھىيىتى ھەققىدە سورىشدۇ، ھروھىنىڭ ماھىيىتىتى پەرۋەردىگارىم بىلىدۇچ دېگىن، سىلەرگە پەقەت ئازغىنا ئىلىم بېرىلىگەن(88)، ئەگەر بىز خالساق ساڭا ۋەھپى قىلھان قۇرئاننى ئەلۋەتتە (دىللاردىن ۋە مۇسھەپلەردىن) كۆتۈرۈۋېتەتتۇق، ئاندىن ئۇنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە بىزگە قارشى ھېچقانداق ھامىي تاپالىيىتىڭ(80)، پەقەت پەرۋەردىگارىڭ رەھىمەت قىلىش يۈزىسىدىن ئۇنى كۆتۈرۈۋەتىىدى، اللە نىڭ مەرھەمتى ساڭا ھەققەتەن چوڭ بولدى(87)، ئېيتقىنكى، وئەگەر ئىنسانلار، جىنلار بۇ قۇرئاننىڭ ئوخشىشنى مەيدانغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن يىخىلىپ بىر—بىرىگە ياردەملەشكەن تەقدىردىدۇ، ئۇنىڭ ئوخشىشنى مەيدانغا كەلتۈرەلبەيدۇچ(80)، بۇ قۇر-بىر—بىرىگە ياردەملەشكەن تەقدىردىدۇ، ئۇنىڭ ئوخشىشنى مەيدانغا كەلتۈرەلبەيدۇچ(80)، بۇ قۇر-بىر—بىرىگە ياردەملەشكەن تەقدىردىدۇ، ئۇنىڭ ئوخشىشنى ئىنكار قىلىدۇزە، (روشەن پاكىتلار-دىلكى سەن بىزگە يەر ئاستىدىن بىر بۇلاقنى ئېتىلدۇرۇپ چىقارمىشچە ساڭا ھەرگىز ئىشەنىمەيىز(90)، ياكى سەن ئېيستقانىدەك ئۈستىسىزگە ئاسانىنى پارچە—پارچە قىلىپ چۈشخورگىن، ياكىي ياكىي سەن ئېيستقانىدەك ئۈستىسىدىكە ئاسانىنى پارچە—پارچە قىلىپ چۈشخورگىدىن، ياكىي ياكى سېنىڭ ئالتۇلدىن ئۆيۈڭ بولسۇن، ياكى سەن (شوتا بىلەن) ئاسبالغا چىققىن، تاكى (الله تەر--چىدىن سېنىڭ ئۇنىڭ بەلىدىسى ۋە پەيىغەمبىرى ئىكەنلىكىڭ يېزىلىغان) بىز ئوقۇيالايىدىنان بىر كىتابنى ئېلىپ چۈشىىگىچە سېنىڭ ئاسبالىغا چىققانىلىقىڭىغا ھەرگىىز ئىشەلىمەيسىزچ. (ئى چەقەت بىر پەيغەمبەر ئىنىالىمى (الله ياكتۇر، مەن ئولار (يەنى مۇشىرىكىلار)نىڭ ئۆزلىرىكە ھىدايەت ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار)نىڭ ئۆزلىرىكە ھىدايەت ئىمان ئېيتباسلىقلىرى «اللە ئىنساننى پەيغەمبەر ئىلىپ ئەۋەتەمدۇ؟چ دېگەنلىكلىرى ئۇچۇنىدۇر (94). قىلىپ ئەۋەتەمدۇ؟چ دېگەنلىكلىرى ئۇچۇنىدۇر (94). (يەنى رۇسمىەد! ئۇللارغا) ئېيتقىنكى، «مۇبادا زېسندان.

ئولتۇراقلاشتان پەرىشتىلەر بولسا ئىدى، ئەلۇەتتە ئۇلارغا ئاساندىن پەرىشتىنى پەيغەمبەر قىلىپ چۈشۈرەتتۇق (198)، (ئى مۇمەممەد!) ئېيتقىنكى، «الله مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا مېنىڭ راستلىقىمغا گۇۋاھ بولۇشقا يېتەرلىكتۇر اللە مەدىيەت قىلغان ئەمەن، ئۇ مىدايەت تاپقۇچسدۇر، اللە كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر، اللە مەدايەت قىلغان ئەكەن، ئۇ مىدايەت تاپقۇچسدۇر، اللە كۈرۈپ تۇرغۇچىدۇر، اللە كۇرەل قىلغان ئادەمگە اللەدىن باشقا (ئازابتىن قۇتۇلدۇرىدىسغان) ھېسچ ياردەمچىلەرنى تاپالىمايەن، قىيامەت كۇنى ئۇلارنى دۈم ياتقۇزۇپ (سۆرەلگەن) كور، گاچا، كاس ھالدا يىشمىز، ئۇلارنىڭ جايى جەھەندەم بولىدۇ، (جەھەندەمنىڭ) ئوتى پەسلەپ قالىل، ئۇلارغا (ئوتنى) تېخسۇ يالقۇلجىتىمىز (179)، ئۇلارنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى ۋە «چىرىگەن سۆگەك ۋە توپىغا ئايلانغىنىمىزدىن كېيىن راستال ئايەتلىرى ئۇچۇن، ئايلانغىنىمىزدىن كېيىن راستاللىلىرى ئۇچۇن، ئۇلارغا بېرىلىگەن جازا ئەنە شۇدۇر (189)، ئاسمائىلارنى، زېسىنىنى ياراتىقان اللەنىڭ ئۇلارغا ئولارغا ئىرىلىگىنى بارتالدىدىغانلىقىنى ئۇلار بىلەمدۇ؟ اللە ئۇلارنىڭ (ئۆلۇشى ۋە تىرىلىش ئۇلارغا ئۇناپىدۇ(199)، ئوسمائىلىدى، كاپىرلار پەھقەت كۇفرىنىڭ ئۇئاپىدۇ(199)، دۇمۇرى سىلەرنىڭ قولۇڭلاردا بولىل، چىقىسىدىن رېمىتىدىن رېمىلىكى دېلىدۇ، دېلىرىنىڭ بىرىلىكى كېتىشتىنى ئورقۇپ، چوقۇم بېخىللىق قىلاتنىڭلار، ئىنسان بېسخىل كېلىدۇ، دېلىن كېلىدۇ، دېلىن كېلىدۇ، دېلىدى كېلىدۇر دېلىدى كېلىدۇ، كېتىشتىنى ئورقۇپ، چوقۇم بېخىللىق قىلاتىنىلار، ئىنسان بېسخىل كېلىدۇ، دېلىن

بىز مۇساغا ھەقىقەتەن توققۇز روشەن مۆجسىزە ئاتا قىلدۇق، مۇسا پىرئەۋنگە ۋە ئۇنىڭ قەۋمىگە كەلگەن چاغدا (بىز مۇساغا):«(ئۇلاردىن) ئىسرائىل ئەۋلادىنى (قويۇۋېستىشىنى) سورسغىن، (دېسدۇق)، يىرئەۋن تُؤنىڭغا: وئى مؤسا! سېنى مەن چوقۇم جادۇ قىلىت غان دەپ ئويلايمەن، دېدى(١٥١١)، مۇسا: «(ئى يىرئەۋن!) بۇلار (يەنى توققۇز مۆجىزە)نى پەقەت ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ يەرۋەردىسگارى (مېنىڭ راستلىقىمنى ئىسپاتلايدىغان) دەلسل قىلىسپ نازىل قىلغانلىقىنى سەن (گەرچە تىلىڭدا ئىقرار قىلمىساڭمۇ دىلىڭدا ئەلۋەتتە) ئوبدان بىلىسەن، مەن سېنى، ئى يىرئەۋن، ھەقىقەتەن، ھالاك بولىدۇ دەپ ئويلايمەن، دىدى(١٩٤٥)، يىرئەۋن ئۇلارنى (مىسىر) زېھىنىدىن چىقىرىۋەتمەكىچى بولدى، بىز پىرئەۋننى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىلىلە بولغائلارنى _ ھەممىستى (دېگىز)غا غەرق قىلىۋەتىتۇق(198)، يىرئەۋنىنى غىەرق قىلىد ۋەتسكەنىدىن كېسىىن، بىز ئىسىرائسل ئەۋلادىسفا؛ « (مىسى زېمېنىدا تۇرۇڭلار، ئاخىرەت ۋەدىسى (يەنى

وَلَمْنَ الْمَوْمُ الْمُوْمِ الْمُوْمِ الْمُوْمِ الْمُوْمُ الْمُوْمُ الْمُوْمُ الْمُوْمُ الْمُوْمُ الْمُوْمُ الْمُوْمُ الْمُومُ الْمُوْمُ الْمُومُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ

قىيامەت) كەلگەن چاغدا سىلەرنى (قەبرەڭلاردىن مەھشەرگاھقا) (كاپىرلار بىلەن مۆمىنىلەرنى) ئارىلاش ئېلىپ كېلىمىز» دېدۇق(¹⁰⁴⁾، قۇرئاننى بىز ھەقىقەت ئاساسىدا نازىل قىلدۇق، قۇرئانىمۇ ھەقىقەتنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ھالدا نازىل بولدى، سېنى بىز يەقەت خىۇش خەۋەر بەرگۈچىي، ئاگاھلاندۇرغۇچى قىلىپ ئەۋەتتۇق(105). قۇرئاننى كىشىلەرگە دانە دانە ئوقۇپ بېرىشىڭ ئۇچۇن ئۇنى بۆلۈپ-بۆلۈپ نازىل قىلدۇق، ئۇنى تەدرىجى نازىل قىلىدۇق(106). «قۇرئانغا ئىشىنىڭىلار ياكى ئىشەنبەڭلار (مەيلى، چۈنكى ئىشىنىشىڭلار ئۇنىڭغا كامالەت، ئىشەنبەسلىكىڭلار ئۇنىڭغا نۇقسان ئېلىپ كەلمەيدۇ)» دېگىن، شۇبھىسىزكى، قۇرئان نازىل بولۇشتىن ئىلگىرى كىتاب بېرىلگەنلەر قۇرى ئاننى ئاڭلىغان چاغلىرىدا (تەسىرلىنىپ) دەرھال سەجدىگە بارىدۇ(107)، ئۇلار: «پەرۋەردىگارىمىز پاكتۇر، پەرۋەردىگارىمىزنىڭ ۋەدىسى چوقۇم ئورۇنلىنىدۇ» دەيدۇ (١٩٥١). ئۇلار يىغلىغان ھالدا سەجدە قىلىشقا يىقىلىدۇ (قۇرئاننى ئاڭلاش بىلەن ئۇلار الله غا) تېخىمۇ تەزەررۇ قىلىدۇ(109). «الله دەپ ئاتىساڭلارمۇ بولىدۇ، رەھمان دەپ ئاتىساڭلارمۇ بولىدۇ، قايسىنى ئاتىساڭلار (ھەممىسى ياخشىدۇر)، چۇنكى اللَّه نىڭ نۇرغۇن گۇزەل ئىسىملىرى بارچ دېگىن، نامىزىڭىدا (قىرائەتىنى) (مۇشرىكىلار ئاڭلاپ قېلىپ ساڭا ئەزىيەت يەتكۇزمەسلىكى ئۇچۇن) يۇقىرى ئاۋاز بىلەنبۇ ئوقۇمىغىن، (مۆمنىلەر ئاڭلىسماي قالماسلىقى ئۇچۇن) يەس ئاۋاز بىلەنمۇ ئوقۇمىغىن، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئوتتۇرا يول تۇتقىن(١١٥)، ئېيتقىنكى، رجىمى ھەمدۇسانا بالىسى بولۇشتىن ياڭ بولغان، سەلتەنىتىدە شېرىكى بولىمىنان، خارلىقىتىن قۇتۇلۇش ئۈچىۈن دوستىقا موھىتاج بولمىنغان (يەنى خار بولىمىغان، ياردمىچىگە موهتاج بولمىغان) الله غا خاستۇر! اللەنى مۇكەسىمال رەۋىشىتە ئۇلۇغلىخىن،(III).

واله الاختيان والمنتا المنتاب والمنتاب والمناب والمنتاب والمنتاب

18_سؤرہ کفعق

مەكىكىدە ئازىل بولغان، 110 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقەتىلىك ۋە مېھرىسبان اللە نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

جىبى ھەصدۇسانا اللەغا خاستۇركى، (الله ئىنسانلارنى) ئۆز تەرىپسىدىن بولغان قاتتىق ئازابتىن ئاگاھلالدۇرۇش، ياخشى ئەمەللەرنى قىلسفان مۆمىنـ لەرگە ئوبىدان مۇكاپات (يەنى جەنسنەت) بېرسىدىـ خانسلىقى بىلەن خۇش خەۋەر بېرىىش ئىۋچۇن، بەندىسى (يەنى پەيغەمبىرى مۇھەمسىدد)گە توغرا،

ھېچقانداق قىڭغىرلىق (يەنى ئىختىلاب، زىددىيەت) بولمىخان قۇرئانىنى نازىىل قىلدى (1-2).
ئۇلار (يەنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان مۆمىنلەر) جەنئەتتە مەڭكۇ قالىدۇ(3). اللە نىڭ بالىسى
ئۇلار (يەنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان مۆمىنلەر) جەنئەتتە مەڭكۇ قالىدۇ(3). اللە نىڭ بالىسى
ھېچقانىداق مەلۇماتىقا ئىگە ئەمەس، ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىقىقان سۆز ئېسىدېىگەن چوڭ!
ئۇلار پەقەت يالغاننىلا ئېيتىدۇ(3). ئەگەر ئۇلار قۇرئانغا ئىبان ئېيتىسا، ئەپسۇسلىنىپ، ئۇلارنىڭ قايسىدارىمانىڭ ئەمەلى ئەڭ يۈزەدلىنىپ، ئۇلارنىڭ قايسىدارىنىڭ ئەمەلى ئەڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى سىئاش ئۇچۇن، بىز ھەقىقەتەن يەر يۈزىدىكى شەيئىد
لىرىنىڭ ھەممىسىنى يەر يۈزىنىڭ زىننىتى قىلدۇق(3). بىز چوقۇم يەر يۈزىدىكى (دەلىدەرەخ›
لىلىرنىڭ ھەممىسىنى يەر يۈزىنىڭ زىننىتى قىلدۇق(3). بىز چوقۇم يەر يۈزىدىكى (دەلىدەرەخ›
تاغ ۋە بىنا قاتارلىق) نەرسلەرنىڭ ھەمسىسىنى يوق قىلىپ، يەر يۈزىدىكى (دەلىدەرەخ›
دۆرىمىز(3). ئەسابۇلىكەھغنى ۋە رەقىم (يەنى ئەسابۇلكەھغنىڭ ئىسىمىلىرى يېزىلىخان تاخىتا)نى
دىڭمۇ؟(3) ئۆز ۋاقتىدا بىرقانچە يىگىت غارنى پانا جاي قىلىۋالدى، ئۇلار: «پەدرۋەردىگارىمىز!
بىزگە رەھمەت خەزىنىلىرىگدىن ئاتا قىلغىن، بىزنىڭ ئىشلىرىمىزنى تۈزەپ، بىزنى ھىدايەت تاپقۇلەرلىرىنى قىلىغىنى ھىلىدىنى ھىدايەت تاپقۇلەرلىنى قىلىلىدىنى قىلىغىنى ھىلىدىنى قالىغىن، يولىدىنى قالىغىن بىزنىڭ ئىشلىرىمىزنى تۈزەپ، بىزنى ھىدايەت تاپقۇلەر

ئاندىن ئىككى گۇرۇم (يەنى ئەسھابۇلكەمنى ئىچىدىكى قانيىلىك تؤخلىنانلىقلىرى مەققىدە ئىختىلاپ قىلىش قان ئىككى گۇرۇم)تىن قايسسىنىڭ غاردا قانچىلىك ئۇزاق تۇرۇشقانلىقلىرىنى ئىنىچىكە ھىسابلايدىغاك لمسقسنى سسناش ئىۋچۇن ئۇلارنى ئويغاتتۇق(38)، بىز ساڭيا ئۇلارنىڭ ھېكايىسىنى راستى بىلەن ئېيتىپ بېرىمىز، ئۇلار ھەقسقەتەن پەرۋەدىسگارىغا تسمان تبيتقان، بنز هسدايه تمنى زسياده قبلهان يسگشلەردۇر (13) . ئۇلارنىڭ دىلىلىرسنى ريەنى ئىرادىسىنى) مۇستەھكەم قىلدۇق، ئۆز ۋاقتىدا ئۇلار (ئىمانىسىز زالىم پادىشاھ ئالدىندا)دەس تۇرۇپ ئېيتتى: «بىزنىڭ يەرۋەردىگارىسىن ئاسمانىلارنىڭ ۋە زېيىننىڭ يەرۋەردىسگارىيدۇرە بىز ئۇنى قويۇپ هەرگىزمۇ باشقا ئىلاھقا ئىبادەت قىلمايسمىزە ئەگەر بىز (اللمنىڭ شېرىكى بار) دەيدىغان بولساق، بۇ چاغدا ھەقىقەتتىن تولىمۇ يىراقلاشقان بولىمىز(١٤٩). بىزنىڭ قەۋمىمىز اللەنى قويۇپ (بۇتىلارنى) ئىلاھ قىلىۋالدى، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھىلارغا ئىسبادەت

فَتَوَيَّمُتُ عُمُنُ مَا يُعَالِّى الْهُوَرَقِي العَمْهِ لِمَا الْمُعْلَقِ الْمَا الْمَا الْمُ الْمُعْلَقِ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلَقِ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلَقِ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلَقِ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلَقِ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلِمِينَ الْمُعْلِمُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّه

قىلىشقا تېگىشلىك ئىكەنلىكىگە نېمىشقا ئېنىق دەلىل كەلىتۇرمەيىدۇ، اللەغا يالغانىنى چاپىلىغان ئادەمدىنىۋ زالىم كىم بار؟چ(IE) (ئى يىگىتلەر!) سىلەر ئۇلاردىن ۋە ئۇلارنىڭ اللهدىس باشقا ئىبادەت قىلىدىغان بۇتلىرىدىن ئايرىلغان ئىكەنسلەر، غارنى پانا جاي قىلىڭلار، پەرۋەردىگارىڭلار سىلەرگە كەڭ رەھبەت قىلىدۇ، اللە سىلەرنىڭ ئىشلىرىڭلارنى ئاسانلاشــتۇرۇپ بېرىــدۇ⁽¹⁶⁾، كۈن چىققان چاغدا ئۇلارنىڭ غارنىڭ ئوڭ تەرىپىگە ئۆتۈپ كەتكەنلىكىنى، كۈن پاتقان چاغدا ئۇلارنىڭ غارنىڭ شىمال تەرىپىگە ئۆتۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرسەن ريەنى غارنىڭ ئىشىكى شىمال تەرەپتە بولغانلىقتىن كۇننىڭ نۇرى غارنىڭ ئىككى تەرىپىگە چۈشۈپ تۇرىدۇ، اللە ئۇلارنى ھۆرمەتلىگەند لىكتىن، كۇن چىققاندىيۇ، ياتقاندىيۇ ئۇنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشمەيىدۇ)، ئۇلار بولسا غارنىڭ (ئوتتۇرىسىدىكى) بوشلۇقىتىدۇر، بۇ اللەنىڭ (قۇدرىتىنى كۆرسىتىپ بېرىدىخان) ئالامەتلەردىنىدۇر، كىيكى اللە ھىندايەت قىلىدىنكەن، ئۇ (ھەقىقى) ھىدايەت تاپىقۇچىندۇر، كىمنىكى (قىلغان يامان ئەمەلى تۇپەيلىدىن) اللە ئازدۇرىدسكەن، ئۇنىڭغا يول كۆرسەتكۈچى دوستىنى ھەرگىزمۇ تايالىمايىسەن(17). رەۋبادا ئۇلارنى كىۆرسدىنغان بولساڭ، كۆزلىد رىنىڭ ئوچىۇقىلۇقى ۋە ئۆرۈلىۈپ تۇرىدىىغانىلىقىدىن) ئۇلارنى ئويىغاق دەپ ئويىلايىسەن، ھالىيۇكىي، ئۇلار ئۇيىقۇدىندۇر، ئۇلارنى بىز ئوڭ ۋە سىول تەرەپىكە ئىۆرۈپ تۇرىمىز، ئۇلارنىڭ ئىتى (غار)نىڭ بوسۇغىسىخا ئىككى پۇتسنى سوزۇپ ياتسدۇ، ئەگمەر ئىۇلارنى كۆرىدىغان بولساڭ، ئەلۋەتتە ئۇلاردىن قاتتىق قورقۇپ، يۈز ئۆرۈپ چوقۇم قاچقان بولاتتىڭ(١١٥).

وَكَذَٰ لِكَ بَعَنْ عُنْهُمُ لِتَنَاءَ ثُوَّا بِيَنْ فَهُمْ قَالَ قَالِالٌ مِنْهُمُ لَهُ لَلَّهُ مُنْهُ ۚ قَالُوالَ كُنَا يَوْمُا أَوْبَعْضَ يَوْمِ قَالُوا رَبُّكُمُ اعَلَدُ سَالَمَتُهُ وَالْعَثْوَا اَحَدَكُمْ بِورِ وَحُمُّ اللهِ وَا الميانة فليتظر أيعا أزى طعاما فليأتأه وزق نْنُهُ وَلَمْ تَكَظَّفُ وَلَايُشْعِرَنَّ بِكُو أَصَدًا ١ فِيْ مِكْتِهِمُ وَكُنَّ تُعُلِّهُ وَأَإِذًا أَبَدُا ۞ وَكُذَٰ إِنَّ أَعَاثُونَا عَلَيْهِمُ لِمَعْلَيْهُ ٓ إَنَّ وَعُدَا اللهِ حَقٌّ وَّ أَنَّ السَّاعَةُ لَا عَلَيْهِ وَبُنْيَانًا وَبَهُمُ الْعَلَوُ بِهِمُ قَالَ الَّذِينُ عَلَكُوا

ئۇلارنى ئۇخلاتقىنىيىزدەك، (غاردا قانىچىلىك تۇر. غانلىقىلىرىنى) ئۆزئارا سوراشىئۇن دەپ (ئۆلۈمىگە ئوخشاش ئۇزاق ئۇيقۇدىسن) ئۇلارنى ئويغاتىتۇق، ئۇلارنىڭ بىرى د(بۇ غاردا) قانىچىە ئۇزاق تۇر-دۇڭلار؟، دېدى، ئۇلار: دېدر كۇن ياكى بىر كۇنىدىنىمۇ ئاز تۇردۇق، دېيىسىتى. ئۇلارنىڭ (بەزىسى) دېدىكى، وقانچە ئۇزاق تۇرغانلىقىڭلارنى پەرۋەردىگارىڭلار ئوبدان بىلىدۇ (بۇنى سۇرۇشتۇ-رؤشنىڭ يايدىسى يوق، بىز ھازىر ئاچ)، بىرىڭلارنى بۇيرۇڭلار، بۇ تەڭگىلەرنى شەھەرگە ئېلىپ بېرىپ، كىمنىڭ تامىقى ئەڭ ياكىز بولساء ئۇنىڭدىن سىلەرگە سېتىۋىلىپ ئېلىپ كەلسۇن، ئۇ (شەھەرگە كىرىشتە وم تاماق سبتىۋىلىشتار ئىهتىيات قىلسۇررە سىلەرنى ھىچ كىشىگە تۇيدۇرمىسۇن(⁽¹⁹⁾، ئەگەر شەھەردىكى كىشىلەر سىلەرنى تۇتۇۋالسا، سىلەرنى چالما كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرىدۇ، ياكى سىلەرنى ئۆزلىرىنىڭ دىنىغا

كىرىشكە مەجبۇرلايدۇ، مۇنداقتا ھەرگىزمۇ مەقستىڭلارغا ئېرىشەلمەيسىلەر» (20)، ئۇلارنى ئۇخلىتىپ ئويغاتقىنىمىزدەك، كىشلەرگە اللەنىڭ رقايتا تىرىلدۇرۇش توغرىسىدىكى) ۋەدىسىنىڭ ھەقىلىقىنى ۋە قىيامەتنىڭ بولىدىغانلىقىدا شەك-شۇپپە يوق ئىكەنلىكىنى بىلىدۇرۇش ئۇچۇن، كىشىلەرنى ئۇلارنىڭ ئەھۋالىدىن خەۋەردار قىلدۇق. ئۆز ۋاقتىدا ئۇلار (ئەسىھابۇلىكەھن قەبزى روھ قىلىنغاندىن كېيىن) ئەسھابۇلكەھفنىڭ ئىشى ئۇستىدە دەتالاش قىلىشتى، بەزى كىشىلەر: «(ئۇلار-نىڭ يېنىغا ھېچ كىشىنىڭ كىرمەسلىكى ئۇچۇن) ئەسھابۇلكەھفنىڭ ئەتراپىغا (يەنى غارنىڭ ئىشىكىگە) بىر تام ئېتىڭلار» دېدى، الله ئەسھابۇلكەھفنىڭ ئەھۋالىنى ھەمبىدىن ئوبدان بىلىدۇ، گېپى ئۆتىدىــ خان باشلىقلار (يەنى پادىشاھ ۋە شەھەر كاتتىباشلىرى): «غارنىڭ ئەتراپىغا (يەنى غارنىڭ ئىشىكى ئالدىغا) ئەلۋەتتە بىر مەسجىد سالايلى» دېدى(21). ئۇلار (يەنى پەيغەمىبەر ئەلەيھىسسالامىنىڭ زامانىدىكى ناسارالار)؛ «ئۇلار (يەنى ئەسھابۇلكەھنى) ئۇچ بولۇپ، تۆتىنچىسى ئۇلارنىڭ ئىتىدۇر» دەيدۇ، بەزىلەر: «ئۇلار بەش بولۇپ، ئالتىنچىسى ئۇلارنىڭ ئىتىدۇر» دەيدۇ، بۇ پۈتۈنلەي ئاساسسىز، قارىسىغا (ئېيتىلغان سۆزدۇر)، يەنە بەزىلەر: «ئۇلار يەتتە بولۇپ، سەككىزىنىچىسى ئۇلارنىڭ ئىتىدۇر» دەيدۇ، ئېيتقىنكى، «ئۇلارنىڭ سانىنى پەرۋەردىگارىم ئوبدان بىلىدۇ، ئۇندىن باشقا ئازغىنا كىشىلەر بىلىدۇ.» ئۇلار توغىرىسىدا (ناسارالار بىلەن) پەقەت يۇزەگىنە مۇنازىرىلەشكىن (يەنى بۇ ھەقتە مۇنازىرىلەشكۇچىلەرنى تەستىقبۇ قىلمايدىغان، يالغانغىمۇ چىقارمايىدىسغان دەرىسجىدە مۇئازىلىرىلەشكىن)، ئۇلارنىڭ ھېچېبرىلدىن ئەسلەبۇلىكەھق قىسىسىنى سورىلىغىن(22)،

سەن بىرەر ئىشىنى قىلماقىچى بولساقە وئەتە ئۇ ئىشىنى چىوقۇم قىلسىمەن» دېسمەن(28)، «خىۇدا خالىساء دېسگەن سىۆزنى قوشۇپ دېسگىن ريەنى خارُدا خالىسا قىلىسەن دېگىن)، (خۇدا خالىسا دېگەن سۆزنى) ئۇنتۇپ قالىسالق، پەرۋەردىگارىڭنى تىلىغا ئالىغىن ريەنى «خۇدا خالىسايەنى ئېسىلىغا كەلگەندە ئېيتقىن) ھەسدە؛ ديەرۋەردىگارىسنىڭ مبنى بؤنىڭدىنىمۇ يېقىن توغرا يولىغا باشلىشىنى (يەنى دسنىم، دۇنىيايىسدا سىسنى ئەڭ تۇزۇك تشلارغا مؤؤه يهمق قىلىشىنى ئۇمىد قىلىممەن، دېگىن(84)، ئۇلار ئۆز غارسدا ئۇچيۇز توققۇز يىل تۇردى(25). ئېيتىقىنىكى، «ئۇلارنىڭ تورغان ۋاقىتىنى اللە ئوبىدان بىلسدۇ، ئاسمانلاردىسكى، زېمندىكى غەيبىنى (بىلىش) الله غا خاستۇر، الله نباق كۆرۈشى ئېمىدېگەن مۇكەمپەل! الله نباق

وَلَا تَفُولَ مُنْ إِنَّ أَيْ فَارِلُ ذَلِكَ فَكَا كُلَّالُوا أَنَّ تَكُلُّمُ اللهُ وَاذْكُورُ يَكِي إِذَا لَيسِيْتَ وَقُلْ عَلَى أَنْ تَهُدِينَ رَقُ لِأَقْرَبَ مِنْ لِمِنَا لِيثَدُاهِ وَلَسِنُوا فِي كَفِيدِ ثَلْكَ مِانَة مِينِينَ وَانْدَادُوْلِتِمُعًا ﴿ فِلْ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمِنَّا والأفغيث الشاؤي والزين أبعريه وكشيعهما لَهُمُ مِنْ دُونِهِ مِنْ قِبِلِ وَلا يُشْرِكُ فِي حَكْمة آحَدُا والتل مَا أَفْعِي النَّكَ مِن كِتَاب رَبِّكَ الشُّدُل الكلمة وَلَنْ يَعِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَعَدُا @وَاصْيِرُنِنْسَكَ مَعَ الذائن عُفُرٌ إِنَّا أَعْتَدُ نَا لِلظَّلِمِينَ نَارًا

ئاڭىلىشى ئېيىدىگەن مۇكەمسەل! ئۇلارغا اللە دىن بۆلەك مېچقانىداق ياردەمسچى بولمايىدۇ، الله تُوْز هوّكبنده هېچ كىشنى شېرىك قىلبايدۇچ (28)، (ئى مۇھەمبەد!) سەن پەرۋەردىگارىڭد نىڭ كىتابىدىن ساڭا ۋەھىي قىلىنغاننى ئوقۇغىن، اللە نىڭ سۆزلسرىنى ھېچ كىسشى ئۆزگەرتەلـ مەيدۇ، سەن ھەرگسزمۇ اللە دىن بۆلەك ئىلتىجاگاھ تاپالبايسەن(⁽²⁷⁾، سەن پەرۋەردىگارىنىڭ رازىلىقىنى تىلەپ، ئەتىگەن-ئاخشامدا ئۇنىڭغا ئىسبادەت قىلىسدىغانىلار (يەنى ئاجىز، كەمبەغەل مۇسۇلمانلار) بىلەن سەۋرچان بولغان ھالدا بىللە بولىغىن، ھاياتىي دۇنىيانىڭ زىبۇزىنىنىتىنى (يەنى مۇشرىكلارنىڭ چوڭلىرسنىڭ سۆھىبىتسنى) دەپ، ئۇلارنى كۆزگە ئىلساي قالىسغىن، بىز دىلىنى زىكرىمىزدىن غەپلەتتە قالىدۇرغان، نەپىسى خاھىشىغا ئەگەشىكەن، ئىىشى ھەددىلىدىن ئاشىقان ئادەمىنىڭ (سىۆزى)گە ئىمگەشىمىگسىن⁽²⁸⁾. (ئىس مۇھەمىيەدا) «(بۇ) ھىمق (قۇرئان) يەرۋەردىگارىڭلار تەرىپىدىن نازىل بولىدۇ، خالىغان ئادەم ئىسان ئېيتسۇن، خالىنان ئادەم كاپىر بولسۇن» دېگىن، بىز ھەقىقەتەن كاپىرلار ئۇچۇن تۇتۇن يەردىلىرى ئۇلارنى ئورىۋالىدىنغان ئوتىنى تەيىيارلىدۇق، ئۇلار (تەشنالىقىتىن) سۇ تەلەپ قىلىساء ئۇلارغا مەدەن ئېرىتىمسىگە ئوخىشاش، يىۇزلەرنى كىۆيىدۇرۇۋېتسدىىغان (ناھايستى قىزىق) سۇ بېرىلىدۇ، بۇ ئېيمىدېگەن يامان شاراب! جەھەتىنىەم ئىيسىدېگەن يامان جاي!(188)

الله الدين امتوا و عبد المالية المتواقات الدونية م المتورية المتورية المتورية المتورية المتورية المتورية المتورية و المت

ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغالارغا كېلىد دىغان بولساق، بىز ئۇلارنىڭ قىلغان ياخشى ئەمەللىرىد نىڭ ساۋابىنى مەقىقەتەن يوققا چىقىرىۋەتمەيىىز (890) ئەنە شۇلار ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان، ئۇلار دائىم تۈرىدىغان جەلئەتىلەردىن بەمسىرىيەن بولىدۇ، جەلىنەتىتە ئۇلار ئالىتۇن بىلەيزۈكىلەرنى سالىدۇ، ئېسىز ۋە قېلىن يىپەكىتىن ئىشلەنىگەن يېشىل كىسىملەرنى كىيىدۇ. (ئالتۇن ۋە ئېسىل رەختلەر بىلەن قاپىلانىغان) تەختىلەرگە يۆلىنىپ ئولىتۇرىدۇ. بۇ ئېسىدېلىگەن ياخشى مۇكاپات! چەلىئەت ئىجىسىدېلىگەن ياخشى مۇكاپات! دومنى كەمبەغەلىلەرنى يېنىڭدىن قوغلىۋېتىشنى تەلەپ قىلىغان كاپىرلار)غا مۇنىدان (بىرى مۆمىن،

بىرى كاپىر بولغان) ئىككى ئادەمنى مسال قىلىپ كەلتۈرگىن: ئۇلارنىڭ بىرمگە (يەنى كاپىرغا) بىز ئەتسىراپى خورمىزارلىق، (ئىكىكى باغىنىڭ) ئوتستۇرىسى ئېكىنىزارلىق بولغان تالىلىق ئىكىكى باغ ئاتا قىلىدۇق (1830). ھەر ئىككىلىسى كەم-كۇتىسىز، تولۇق مېسۋە بېرىسدىغان باغىلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئېقىپ تۇرىدىغان ئۆستەگىنى بەرپا قىلىدۇق (1830). ئۇ (يەنى باغ ئىگىسى) ئورخۇن مالسەمۇلۈكىكە ئىسگە ئىسدى، ئۇ بۇرادىرىسگە پەخسىرلىنىسى: «مەن سەلىدىن باي، ئادەملىرەم (يەنى خىزمەتبىلىرىم) سېنىڭكىدىن كۆپ» دېدى(1840). ئۇ (مۆمىن بۇرادىرىسنى يېستىلەپ) بېخىغا كسرىپ (كۆفرىلىق قىلىش بىلەن) ئۆزسگە زۇلۇم قىلغان مالدا ئېيتىتى: «بۇ باغ مەنىگۇ يوقالىمايىدۇ دەپ ئويلايمەن(1850). شۇنىگدەك قىليامەت بولغاندىم بولغاندى دەپ ئويلايمەن(1850). شۇنىگدەك قىليامەت بولغاندىم بۇ ئادىنى ئادىسىنى بارىسىپ، ئاندىن مۇن ئەلدىن ئابىسمەنىدىن يارىسىپ، ئاندىن مىنىي رائېتىرا، قىلغان زاتنى ئىنكار قىلامىمن(1871) لېكىن مەن پەرۋەردىگارىم بولغان ئۇللەنى (ئېتىراپ قىلىمەن)، پەرۋەردىگارىمىغا ھېچ ئەمەدىنى شېسرىك كەلتۈرمەيسەن (1880).

سهن بيضينا كسركهن جيضيدا: الله نداف خالىغىنى بولىدۇ، اللەنىڭ ياردىسى بولىمىسا قولۇمىدىن ھېنچ ئىش كەلىبەيىدۇ دېسمۇسچۇ1 سينىڭ قارىسشىچە، مېنىڭ مېلىم ۋە ئەۋلادىم سېنىڭكىدىن ئاز بولسىمۇ(89)، ئۇمىدكى، پەرۋەر دسكارسم مائما سينباف بيضفدين ياخشسراق نەرسە ئاتا قىلىغاى، بېغىڭغا ئاسماقىدىن بىر ئايسەت يۈزلەنىدۇرۇش بىلەن بېخساق تىۋىس شؤز قاقاس يەرگە ئايىلىنىپ قالىغاي(40)، ياكىي ئۇنىڭ سىۋىي سىڭسى كېنتىپ ئۇنى ئىبزدىش (يەنى ئەسلىگە كەلىتۇرۇش) سېنىڭ قولۇڭىدىن كەلبەيدۇچ (41). ئۇنىڭ مېۋسلسرى (يەنى بېغى) ۋەيىران بولىدى، تېلىنىڭ بىدىشلىرى يەرگە يىقىلىدى، ئۇ باقىقا سەرپ قىلىغان چىقىمىلىرىغا (ھەسرەت چېكىپ) ئىكىكى ئالقىنسنى ئۇۋۇلسغىلى

بترضيينكا ذَلِقَانُ أَوْيُهُمِ مَا أَوْهَا غَوْرًا فَكُن تَتَعَلِيمُ أَنْفَقَ فِيهَا وَفِي خَاوِيةً مَلْ مُؤونِهَا وَيَقُولُ لِلْيَكُونُ لَوَانْ إِلَّا يَرَبُّ آحَدًا ﴿ وَلَوْ تَكُنُّ لَلَهُ مَنَّهُ يَنْهُمُ وَنَهُ مِنُ دُوْنِ اللهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا أَهُمُنَالِكَ الْوَكَالِيَةُ مَّشَلَ الْحَيْوةِ اللُّهُ ثِبَاكُمُنَّا أَوْ لَنْهُ مِنَ السَّمَّأَ وَالْزَلْنَهُ مِنَ السَّمَّأَ و فَاغْتَلَطْ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَعَ مَثِيمًا تَكَارُوهُ لِدِيْحُ وَكِنَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْعٌ مُعْقَتِدِرُاهِ ٱلْمَالُ وَ ذِينَةُ الْحَبُوةِ الدُّنْمَا وَالْبِعَيْثُ الصَّلِحْتُ خَيْرٌ الوَّالِاوَّ عَيْرُ المَلاهِ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْحِبَالُ وَ رَى الْكِرْضَ بَلِازَةٌ وَحَثَرُنْهُمْ فَلَةٍ نُغَادِرُمِنْهُمُ آحَدًا ﴿

تۇردى ھەمدە ئۇ: ھەەن پەرۋەردىگارىيغا ھېچ ئەھەدىنى شېرىك كەلتۇرمىسەمچۇھ دېدى(42). تُؤنىڭغا اللەدىن باشقا ياردەم قىلىدىسغان (يەنى ئۇنىڭىدىن بۇ بالانى دەپىئى قىلىدىسغان) ھېچ جامائه بولىمىدى، ئۆزسگىمۇ ئۆزى ياردەم قىللالىمىدى (يەنى بالانى ئۆزسدىن دەپىش قىلالسىسدى) (48). بۇ يەردە (يەنى مۇنداق ھالەتتە) مەدەتسكار بولۇش يەقەت بەرھەق الله غا خاستۇر، الله (ئۆزمگە ئىمان ئېيتقۇچىلارغا دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە) ياخىشى مۇكاپات بەرگۇچىدۇر، (ئۇنىڭىغا يۆلەنىگەن ۋە ئۇنى ئۇمىد قىلىغانىلارنىڭ) ئاقىۋىتىىنى ياخىشى قىلىغۇچىىدۇر (⁶⁴⁾، (ئى مۇھەمبەد!) ئۇلارغا (يەنى كىشىلەرگە) دۇنيا تىرىكچىلىكى ھەققىدە مۇنداق مىسالنى كەلتۇرك كىن: (ئۇ شۇنىڭغا) ئوخشايدۇكى، بىز ئاسماندىن يامغۇر ياغدۇردۇق، شۇ سۇ بىلەن زېمىننىڭ ئۆسۈمى لمؤكلىرى بىر ـ بىرىگە چىرمىشىپ بولۇق ئۆستى، كېيىن ئۇ قۇرۇپ تۆكۈلىدى، شامالىلار ئۇنى (تەرەپ تەرەپكە) ئۇچۇرۇپ كەتتى، اللہ ھەر نەرسىگە قادىردۇر (۱۹۴). ماللار ۋە بالىلار دۇنيا تىرىكچىت لىكىنىڭ زىننىتىدۇر، باقى قالىدىغان ياخشى ئەمەللەرنىڭ ساۋابى يەرۋەردىگارىڭنىڭ نەزىرىدە تېخىبۇ ياخشدۇر. ئۇمىد تېخىمۇ چوڭدۇر (46). ئۇ كۇندە (يەنى قىيامەت كۇنىدە) بىز تاغلارنى يوق قىلىمىز، زېمىننى ئوچۇق، تۇپىتۇز كۆرىسەن (يەنى ئۇنى توسۇپ تۇرىدىغان تاغ، دەرەخ، بىنالار بولمايدۇ)، ئۇلارنى (يەنى ئىنسانلارنى) (مەھئەرگاھقا) يىغىمىز، ئۇلاردىن بىر كىشىنىمۇ قالدۇرۇپ قويمايمىز (٩٦٠). وغر منوا من روان من الكتن المشكونات المقط المن السحوف قدّى الشهريان مفويل مودوم وكولان الانتخاص الشهريان مفويل مفويل مستايدو وكولان الانتخاص الشهريان مفويل مستايدا ولانا المناز الانتخاص المناز المناز

ئۇلار (يەنى جىمى خالايىق) سەپسەپ بولۇشۇپ
پەرۋەردىگارىڭغا توفرىلىنىدۇ، (كاپىرلارغا) «سىلەر
بىزنىڭ ئالدىسىزغا سىلەرنى دەسىلەپىتە قانىداق
ياراتقان بولساق،شۇ مالەتتە (مالسىز، بالسىز، يالىگاچ)
كەلدىڭلار، بەلكى سىلەر، سىلەرگە ۋەدە قىلىنغان چافنى
بېكىتسەيدۇ، دەپ ئويلىغانسىلەر (يەنى ئۆلگەندىن
كېيىن ئىرىلىش، ھېساب بېرىش، جازاغا تارتىلىش
يوق دەپ ئويلىغانسىلەر)» دەپسىز (144)، كىشىلەرنىڭ
ئۇنىڭدىكى خاتىرىلەردىن قورققانلىقنى كۆرسەن،
ئۇلار: «ۋاي بىزگە! بۇ نامە ئەمالغا چوڭدىكىكى
گۇناھنىڭ ھەممىسى خاتىرىلىنىپتىغۇ؟» دەپدۇ، ئۇلار
قىلغان ئەتكەنلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ نامە ئەمالىغا
خاتىرىلەنگەنلىكىنى كۆرىدۇ، پەرۋەردىگارىڭ ھېچ
خاتىرىلەنگەنلىرىنىڭ ھەممىسىسنىڭ نامە ئەمالىغا
خاتىرىلەنگەنلىكىنى كۆرىدۇ، پەرۋەردىگارىڭ ھېچ
ئادەمىگەزۇلۇم قىلىمايدۇ(146)، ئۆز ۋاقىتىدا بىز

پەرەشتسلەرگە: «ئادەسگە سەجىدە قىلىگىلار» دېدۇق، ئىبلىستىن باشقا ھەسىسى سەجىدە قىلىدى، ئىبىلىس جىنىلاردىسن ئىسدى. شۇڭا ئۇ پەرۋەردىكارىنىڭ ئىستائىتسىدىن چىقىتى. مېنى قويۇپ ئىبىلىسنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادىىنى دوسىت قىلىنۋالاسسىلەر؟ ھالىبۇكى، ئۇلار سىلەرگە دۇشەنسدۇر، ئىبىلىسى زالىمىلار ئىۋچىۋن نېمىدېگەن يامان بەدەل! (يەنى اللەغا ئىسادەت قىلىشىنىڭ ئوزىرىنىڭ ئورنىغا شەيىتانىغا چوقۇنۇش نېمىدېگەن ايامان) (60). ئۇلار (يەنى شەيتانلار)غا ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىنىنىڭ يارىتىلىشىنىچۇ، ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ يارىتىلىشىنىچۇ كىلارسەتىكىنىم يوق (يەنى مەزكۇرلارنى خەلق ئەتكەن چېغىدا ئۇلارنى مازىر قىلغىنىم يوق)، كىلارسەتىكىنىم يوق (10). شۇ كۇلدە اللە (ئۇلارغا) ئېيتىدۇ؛ دەسلەر مېنىڭ شېرىكلىرى دەپ ئويلىغىنىڭلارنى چاقىرىڭلارى. ئۇلار چاقىرىدۇ، لېكىن ئۇلار (نىڭ شېرىكلىرى) ئىجابەت قىلمايدۇ، بىز ئۇلارنىڭ ئارىسدا (ئۇلار ئۆتەلمەيدىغان) مالاكەتلىك جاينى پەيدا قىلدۇق (60). گۇناھكارلار دوزاخنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا كىرىدىغانلىقىغا جەزە قىلىدۇ، دوزاختىن قاچىدىغان جاي تاپالىلىدۇ (يەنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا كىرىدىغانلىقىغا جەزە قىلىدۇ، دوزاختىن قاچىدىغان كىرىدىغانلىقىغا جەزە قىلىدۇ، دوزاختىن قاچىدىغان جاي تاپالىلىدۇ (يەنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا كىرىدىغانلىقىغا جەزە قىلىدۇ، يۇ قۇرئانىدا ئىنىسانىلىرغا ئۇرلۇك مىسالىلارنى بايان قىلىدۇرى، ئىنىانىڭ كەرىدىغانلىقىغا خەزە قىلىدۇ. ئىنىانىڭ كۆرەدەتلاشىش ئىنىانىڭ تەبىشىتىدۇر) (60).

تستانلارغا مبدايات كالكنن جاغداء تؤلارنباق تبهان ئېيتماسلىقلىسرى ۋە پەرۋەردىگارىلدىن مەغىسرەت تەلەپ قىلماسلىقلىرى پەقەت (اللەنىڭ) بۇرۇنقىلارغا تۇتىقان يولىنى ريەنى ھالاك قىلىشىنى كۇتىدىغاك لىقلىرى) ياكى ئۆزلىرىگە كېلىدىغان ئازابنى كۆزلىرى بىلەن كۆرۈشنى (كۇتىدىغانلىقلىرى) ئۇچۇندۇ. (66). بىز پەيغەمىبەرلەرنى پەقەت (ئىمان ئېيتقۇچىلارغا) خۇش خەۋەر بەرگۈچى، (ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنى) ئاگاھلانىدۇرغۇچىي قىلسى ئەۋەتسىمىز، كايسرلار (پەيغەمىبەرلەر ئېلىپ كەلىگەن) ھەقىقەتنى يوققا چىقسرىش ئىۋچىۇن بىھۇدە سىۆزلەرنى قىلىپ مۇنازىرىلىشدۇ، ئۇلاز مېنىڭ ئايەتىلىرىمىنى ۋە ئۇلارغا بېرىلگەن ئاگاھلاندۇرۇشىلارنى مەسخسرە (يەنى ئويۇنچۇق) قىلىۋالدى (66). يەرۋەردىگارىنىڭ ئايەتلىرى بىلەن يەندىنەسىھەت قىلىنىغان، ئۇ ئايەتىلەردىسى يىۋز ئۆرۈگەن ۋە ئىقزىسنىڭ قسلى خان گۇناھىلسرىسنى ئۇنتۇغان كىشسدىسنىۋ زالىم

وَمَا مَتُمَ القَاسَ الْعُلِيمُ وَمَا فَعُهُ الْمُعْلَى وَيَعَقَوُوْ الْمُعْلَى وَيَسْتَعُوُوْ الْمُعْلَى وَيَسْتَعُوُوْ الْمُعْلَى وَيَسْتَعُوُوْ الْمُعْلَى وَالْمُعْلَى الْمُعْلَى وَالْمُعْلَى وَالْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى وَمَعْلَى الْمُعْلَى وَمَعْلَى الْمُعْلَى وَمَعْلَى الْمُعْلَى وَمَعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى وَمَعْلَى الْمُعْلَى وَمِنْ اللَّهُ وَمُعْلَى الْمُعْلَى وَمِنْ اللَّهِ وَمَعْلَى الْمُعْلَى وَمِنْ اللَّهِ وَمُعْلَى الْمُعْلَى وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ الْمُعْلَى وَمِنْ اللّهُ وَمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلِكِ اللَّهِ الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلِكِ الْمُعْلَى الْمُعْلِى الْمُعْلَى الْمُعْلِى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلَى الْمُعْلِى الْمُعْلِلِكِ الْمُعْلِمِ الْمُعْلَى الْمُعْلِلِكُ الْمُعْلِ

كىشى بارمۇ؟ شىۋبهسىزكى، بىز ئۇلارنىڭ دىلىلسرىغا قۇرئانىنى چۇشىنىشكە توسىقۇنلىۋى، قىلىدىغان پسەردىسلەرنى تارتىتۇق، قۇلاقىلىرىىنى ئېيىغىر قىلىدۇق، ئەگەر ئۇلارنى ھىسدايەتىكە دەۋەت قىلساڭ، ئۇلار ھەرگىز ھىدايەت تاپمايىدۇ (يەنى ئۇلارنى ئىسمانىغا، قۇرئانىغا دەۋەت قىلساڭ، ئۇلار دەۋىتىڭنى ھەرگىز قوبۇل قىلمايىدۇ) (67%، پىمرۋەردىگارىڭ ناھايىتى مەغپىمرەت قىلغۇچىدۇر ۋە رەھىم قىلغۇچىدۇر. ئەگەر اللە ئۇلارنى قىلمىشىغا قاراپ جازالايسدىغان بولىسا، ئەلۋەتتە ئۇلارغا قىلىنىدىىغان ئازابىنى تېىزلەتىكەن بولاتىتى، لېسكىسن ئۇلارغا بەلىگىلەنسگەن بىر ۋاقىت بار، (ئۇ ۋاقىت كەلىگەنىدە) ئۇلار اللەدىىن بىۆلەك مېسج ياناگاھ تايالبايدۇ(88). شۇ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىلىرى (يەنى ھۇدە سالىھە لىۇت، شۇئەيىپ پەيىخەمىسەرلەرنىڭ قەۋملىرىگە ئوخشاش ئۆتكەنكى ئۇمىيەتىلەر) زۇلۇم قىلغانىلىقلىسرى ئۇچۇن، ئۇلارنى ھىالاك قىلىدۇق، ئۇلارنىڭ ھالاك بولۇشىخا مۇئەييەن ۋاقىتنى بەلگىلىدۇق (69). ئىۆز ۋاقتىدا مۇسا يأش خادسبسغا (يەنى يبۇشەد ئىببىن نۇنغا)؛ «ئىكىكى دەريانىڭ قوشۇلسدىنغان جايسنا يەتىمسگىچىدە مېڭىشىمىنى توخىتاتىمايىمەن، (شۇ جايىغا يەتىكەنىگە قەدەر) ئۇزاققىچە مېڭىۋېرىمەن» دېدى (60)، ئۇلار ئىككى دەريانىڭ قوشۇلىدىغان جايىغا يېتىپ بارغاندا، بېلىقىنى ئۇنىتۇپ قالىدى، بېلىق دەرياغا يول ئېلىپ كىرسىپ كەتىتى (61). ئۇلار رئىككى دەريانىڭ قوشۇلىدىسغان جايىسىدىن) ئىۆتىكەنىدە مۇسا ياش خىادىسمىغا: «ئەتىد گەنلىك تامقىمىزنى ئېلىپ كەلگىن، بۇ سەپىرىمىزدە ھەقىقەتەن چارچاپ كەتتۇق» دېسدى (62).

الأرديت الأوتينا إلى الصّغرة فإلىّ تبديك المُوت و من النه المُوت و المن الله الله في النه المُوت و الله الله في الله الله في الله في الله الله في الله الله في الله في الله في الله الله في الله في الله في الله في الله في الله في الله في الله في الله في الله في الله في الله الله في الله الله في الله في

ياش خادمه: وبنز جواة تاش ئاستندا ئارام ثبلبؤاتقاندا (يۇز بەرگەن ئىشتىن يەنى پىشۇرۇلغان بېلىقىنىڭ تبرملىي، سېۋەتتىن سەكرەپ چىقىپ دەرياغا كىرىپ كەتكەنلىكىدىن ئىبارەت قىزىق ئىشتىن)خەۋسوماق بارمۇ؟ مەن راستلا بېلىقنى ئۇنتۇپتىيەن. بېلىقنىڭ (ئاجايىپ ۋەقەسى)نى ساڭا ئېيتىشنى يەقەت شەيتان ماڭا ئۇنتۇلدۇرۇپتۇ، بېلىق دەرياغا ئاجايىس يول ئالغان ئىدىء دېدى (68). مۇسا: دېيزنىڭ ئىزدەيدى غىنىيىز دەل مۇشۇ ئىدى» دېدى۔دە، ئىكىكىسى كەلگەن ئىسزى بويىچە كەينىگە يېسنىشىتى(64). ئۇ ئىككىسى (بېلىقنى ئۇنتۇغان چىوڭ تاشنىڭ يېنىدا) بىزنىڭ بەندىلىرىمىزدىن چوڭ مەرھەمىتىمىزگە ئېرىشكەن ۋە بىزنىڭ ئىۆزىيىزگە خاس ئىليىيىزنى (يەنى ئىلمىي غەيبنى) بىز بىلدۇرگەن بىر بەندىنى (يەنى خىزىر ئەلەيھىسسالامنى) ئۇچراتتى (45). مۇسا تُؤنَسَكُمُا: ﴿ اللَّهُ سَاكًا بِبَلَدُوْرِكُهُنَ تُوغُوا تُعَلِّمُنِّي ماقا ئۆگستىشىڭ ئۇچۇن ساقا ئەگىشەيبۇ؟ ريەنى

سۆھىبىتىڭدە بولايسۇ؟» دېدى (⁶⁶⁾. ئۇ ئېيتىتى؛ «سەن مەن بىلەن بىلىلە بولۇشىقا سەۋر_تاقەت قىلىنىي تۇرالىمايىمەن (67). سەن چىوڭقۇر تونۇپ يەتمىگەن (يەنى قارسماققا يامان، ئەمىما مامىسىتىنى سەن چىۋشەنىمىگەن) ئىشىقا قانىداقىمۇ سەۋر_تاقەت قىلىپ تۇرالايسەن؟چ (88) مۇسا ئېيتىتى: ﴿ اللَّه خالىسا مېسنى سەۋر قىلىغۇچى كۆرسىمەن، سېسنىڭ بۇيرۇقۇڭغا خىلاپىلىق قىلىمايىمەن» (ھا). (خىزسىر) ئېيتىتى: «ئەگەر سەن ماڭ ئەگەشىمەڭ، (يولۇقىقان ئىسش توغىرىسىدا) مەن ئۇنى ساڭا سۆزلەپ بەرگىنچىم ئۇنىىڭىدىن سورىسما (يەنى ئۆزەم سۆزلەپ بەرمىگىچە قىلىغان ئىشىلىرىمىدىن سورىما)» (70). شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىكىكىسى بىرلىكتە مېڭىپ كېلىپ بىر كېيىگە چىقشتى، (خىزىر) كېيىنى تېشىۋەتىتى (يەنى كېمىنىڭ بىر تاختىسىنى سۇغۇرۇۋەتىتى)، مۇسا (ئۇنىڭغا): «كېسىدىكىلەرنى ضەرق بولۇپ كەتىسۇن دەپ كېمىنى تەشىتىڭمۇ؟ سەن ھەقىقەتەن (قورقۇنىچىلىۇق) چوڭ بىر ئىشىنى قىلىدىڭ، دېدى (٢١١). (خسزىسر) «سەن ھەقسقىەتەن مەن بىلەن بىللە بولۇشىقا سەۋر تاقەت قىلىپ تۇرالىمايىسەن دېسىدىمسۇ؟» دېدى (٢٥). مۇسا ئېيتىتى: وتُمَّدُمِنْي تُؤْنِسَوُنِ قَالْخَانِسْلِسْقِيمِنِيا مُرْسِنِي تُمَيِّسِبْلْسِمِهِ، سَمَّنَ بِبَلَمِن بِبَلِيلَه بُولُوُسْتًا مَبِنِي قسيسن هالنفا جنوشوروب قويساء (٢٦٥). ئۇ ئىككىسى يەنە بىرلىكىتە ماڭىدى، ئۇلار بىر بالسنى ئۇچىراتىتى، (خىزىسر) ئۇنى ئىۆلىتىۋرۇپ قويىدى. مۇسا: «سەن بىر بىگۇناھ جاننى ناھەق ئۆلتۈردۈڭ، سەن ھەقىقەتەن ياۋۇز ئىشىنى قىلىدىيىڭ، دېدى (٢٥).

(ئون گالتنجي ياره)

رخىزىر) ئېيتىن: وساڭا مەن ھەقىقەتەن مەن بىلەن بىللە بولۇشقا سەۋر_تاقەت قىلىپ تۇرالىيايەن دېمىدىمىيۇزى (75) مۇسا ئېيتىنى: وبۇنىشدىن كېيىن يەنە سەندىن بىرەر ئىش توغرۇلۇق سورسام (يەنى قىلغان ئىشىڭغا ئېتىراز بىلدۈرسەم)، مېنى ئۆزەڭگە ھەمراھ قىلىيىشىن، (ساڭا بەرگەن ۋەدەمگە ئۆزەڭگە ھەمراھ تەللىيىقى ئەزۇرسەنى (75). ئۇ ئىكىكىسى يەنە بىلىلە مېگىپ بىر شەھەرگە يېتىپ كەلدى، شەھەر ئاھالىسدىن تاماق سورىدى، شەھەر ئاھالىسى ئۇلارنى مېھىان قىلىشىتىن باش تارتى، ئۇلار بۇ شەھەردە ئۆزۈلۈپ چۈشەي دەپ قالغان بىر تامنى ئۆچىراتتى، ئۇنى (خىزىىر قولى بىلەن سىلاپ) تىۈزلەپ قويىدى. مۇسا ئېيىتىنى قال الواقل الدرائك الى استعلام من من من المنافقة من من من المنافقة المنافقة المنافقة من من المنافقة ا

«ئەگەر خالساڭ بۇ ئىش ئۇچۇن ئەلۋەتتە ئىش ھەققى ئالغان بولاتتىڭ» (٢٦١). (خىزىر) ئېيتتى؛ «بۇ، سەن بىلەن مېنىڭ ئايىرىلىش (ۋاقتىمىز)، سەن سەۋر_تاقەت قىلىپ تۇرالىنغان (يۇقىرىقى ئۇچ ئىثنىڭ) مەقىقىتىنى ساڭا چۈشەندۈرۈپ بېرەي(٢٥). كېمىگە كەلسەك، ئۇ دېڭىزدا ئىشلەيدىد هَانَ بِبرقانِچه نهپهر كەمبەغەلنىڭ كېمىسى ئىدى، مەن ئۇنى (تېشىپ) ئەيىبناڭ قىلماقچىبولدۇم، (چۈنكى) ئۇلارنىڭ ئالدىدا (يەنى بارىدىغان يوللىرىدا) ھەرقانداق ساق كېيىنى ئىگىسىدىن (زورلۇق بىلەن) تارتىۋالىدىغان بىر پادىشاھ بار ئىدى(٢٩٥). (ئۆلتۈرۈلگەن) بالىغا كەلسەك،ئۇنىڭ ئاتا_ئانىـ سى مۆمىن ئىدى. (ئۇ ئەسلىدە كاپىر يارىتىلغانلىقتىن، چوڭ بولغاندا) ئۇنىڭ گۇمراھىلىق بىلەن كۇفرىنى ئاتا_ئانىسىغا تېڭىشىدىن قورقتۇق (80)، شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۇلارغا ئۇ بالىغا قارىغاندا ياڭ ۋە كۆيۈملۇك پەرزەنت ئاتا قىلىشنى ئىرادە قىلىدۇق(81). تامىغا كەلسەك، ئۇ شەھەردىكى ئىككى يېتىم بالىنىڭ ئىدى، تام ئاستىدا ئۇلارنىڭ (ھەتقى بولغان) خەزىنىسى بار ئىدى (تام ئۆرۈلۈپ كەتىسە، خەزىنىسى ئېچسلىپ قېلىپ كىشىلەر ئۇنى ئېلىپ كېتەتىتى)، ئۇلارنىڭ ئاتا_ئانىسى ياخشى ئادەم ئىدى. پەرۋەردىگارىڭ ئۇلارنىڭ چىوڭ بولغاندا تام ئاستىدىكى خەزىنىسنى چىقىرىۋېلىشىنى ئىرادە قىلدى، بۇ پەرۋەردىگارىڭنىڭ رئۇلارغا قىلغان) رەھبىتىدۇر، ئۇنى (يەنى يۇقىرىدىكى ئۇچ ئىشنى) مەن ئۆز خاھىشىم بويىچە قىلغىنىم يوق (بەلكى ئۇنى الله نىڭ ئەمرى ۋە ئىلھامى بىلەن قىلدىم) ، سەن سەۋر ــ تاقەت قىلىپ تۇرالىنغان نەر ــ سىلەرنىڭ ھەقىقىتىئەنە شۇچ (82). ئۇلار (يەنى يەھۇدىيلار) سەنىدىن زۇلقەرنەيىن توغرۇلۇق سورىشىدۇ، وسىلەرگە مەن ئۇنىڭ قىسسىسىنى (ۋەھىي ئاساسىدا) بايان قىلىيەن» دېنگىن(88).

افائلگالفن الافس والتنافين فل مخاسبالفقاتية سيدل عقى إقابلة مقوي القين ويتم الآن فق التنافية عبد و قدي معتمد الاثنان فقات إن القريبي الآن تشكر المال القريد في مع المستال المال المال المال فلك المال عبد المال المالك عبد المالك والمنتقل المال المالك المالك المالك المنتقل المالك عبد المالك والمنتقل المالك ئۇنىڭغا بىز زېمىندا ھەقسقەتەن كۇچ_قۇدرەت ئاتا قىلدۇق، ئۇنىڭغا ئۆز مەقسدىگە يىبتىشىنىڭ يۇتۇن يوللىرىنى ئاسانلاشتۇرۇپ بەردۇق⁽⁸⁴⁾. زۇلقەرنەين (الله ئۇنىڭغا ئاسانىلاشىتۇرۇپ بەرگەن) يولىغا ماڭدى(85). ئۇ كۇنىپتىش تەرەپكە يېتىپ بارغاندا، كؤنشاف قارا لايلىق بؤلاققا يبتب كبتىؤا تقانلىقسنى ھېس قىلدى*، ئۇ بۇلاقىنىڭ يېنسدا بىر تۇرلىۋك قەۋمنى ئۇچراتتى، بىز: «ئى زۇلىقەرنەيسن! سەن ئۇلارنى جازالىغىن ياكى ئۇلارغا ياخشى مۇئامىلىدە بولغىن» دېدۇق(86). زۇلىقىەرنەپىن ئېيىتىتى: وكسكى زۇلۇم قىلغان بولسا، بىز ئۇنى جازالايمىز، ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىغا قايتۇر ۋلىدۇ، يەرۋەردىگارى ئۇنى قاتتىق جازالايدۇ(87). كىمكى ئىمان ئېيتسا ۋە ياخشى ئەمەل قىلسا، ئۇنىڭسغا ئەڭ ياخشى مۇكاپات بېرىلىدۇ، ئۇنى قولاي ئىشىقا بۇيـ رۇيمىزى (88). ئانىدىن زۇلقەرنەين (اللە ئۇنىڭغا قولايلىق قىلىپ بەرگەن) يولغا ماڭىدى(89)، زۇل قەرنەين كۇنچىقىش تەرەپكە بارغاندا، كۇنىنىڭ

شۇلداق بىر قەۋمنىڭ ئۈستىگە چىۈشىۈۋاتىقانىلىقىىنى كىۆردىمكى، ئۇ قەۋمىگە بىز (كىۈنىنىڭ هارارىتىدىن) ساقلىنىدىغان (كىيىم، ئىسارەت قاتارلىق) نەرسىلەرنى ئاتا قىلىمىدۇق(٩٥٠). ئەھۋال شۇنداق بولدى زيەنى زۇلقەرنەيىن كىۋنچسقىش تەرەپتىكى كىشىلەرگىمۇ كىۋنيېد تىش تەرەپتىكى كىشىلەرگە قىلغان مۇئامىلىنى قىلىدى). بىز ئۇنىڭ قولىلىدىكى نەرسىلەردىسى تولۇق خەۋەردار ئىدۇق(قاق)، ئانىدىن ئۇ (اللە ئۇنىڭىغا قولايىلىق قىلىپ بەرگەن) يولىغا ماڭدى (92). زۇلقەرنەين ئىككى تاغ ئارىسىغا يېتىپ بارغانىدا، ئىككى تاغ ئالدىدا ھېچىقانىداق سۆزنى چۈشەنسمەيدسفان (يەنى ئۆزسنىڭ تىلىدىن غەيرىي تىلنى بىلسمەيدسفان) بىر قەۋمىنى ئۇچراتتى ⁽⁹⁸⁾. ئۇلار: «ئى زۇلقەرنەين! يەجۇج بىلەن مەجۇج يەر يۇزىــدە ھەقىــقەتەن بۇزــ غۇنچىلىق قىلغۇچىلاردۇر، بىز بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر توسىما سېسلىپ بېرىسنىڭ ئۇچسۇن، ساقا بىر قىسىم مېلىمىزنى (باجغا ئوخىشاش) تۆلىسمەك بولامىدۇ؟» دېدى(١٩٥)، زۇلىقەرنەيسى ئېيتتى؛ «الله نىڭ ماڭا بەرگەن نەرسىلىرى (يەنى كىۇچ ـ قۇۋۋەت ۋە پادىـشاھىلىق سىلەرنىڭ ماڭا بېرىلدىلغان مېلىڭلاردىلىن) ئارتۇقىتۇر، ماڭاڭادەم كىۋچىي ياردەم قىلىڭلار، ئۇلار بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭىلارغا مۇسىتەھىكەم بىر توسىما سېىلىپ بىبىرەي(195)، ماڭيا -تىۆمبۇر پارچىلىرىنى ئېلىپ كېلىڭلار، (تۆمۇر پارچىلىرى دۆۋسلىنىپ) ئىكىكى تاغىنىڭ ئارىسى تەكىشى بولغانىدا، كىۋىيۇكىلەرنى بىبىسىڭىلار،، تىزمىۋر يارچىسلىسرى (قسزىسىر) ئوتتەك بولغاندا، ئۇ؛ «ماڭا (ئېرىتىلىگەن مسنى) بېرىڭىلار، ئىۇستىگە تىۆكەي» دېسدى(١٥٥٠).

[«] كەمەلىيەتتە بۇنداق بولىسىلىۋ، كشىگە كۇن خۇددى دېڭىزغا، تاغقا كىرىپ كېتىۋاتىقاندەك تۇپۇلىدۇ.

تناسكا عَوَّان الْعَلَمْ وَقَ تَمَاسَكَ الْمُوْلِلَةُ عَلَيْهِ وَقَلَّمُ عَلَيْهُ وَمَا الْسَكَ الْمُولِلَةُ عَلَيْهِ وَقَلَّمُ وَمَا الْسَكَ الْمُولِلَةُ عَلَيْهِ وَلَهُمَ وَمَا الْمُحْلِلِهِ وَلَهُمْ وَمَا الْمُحْلِلُهُ وَمَا الْمُحْلِلُهُ وَمَا الْمُحْلِلُهُ وَمَا الْمُحْلِلُهُ وَمَا اللّهُ وَمَعْلَمُ وَمَا اللّهِ وَمَا اللّهُ وَمَعْلَمُونَ وَمَا اللّهُ وَمَعْلَمُونَ وَمَا اللّهُ وَمَعْلَمُ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَعْلَمُ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ الل

أۇلار (يەنى يەبىۋچ مەبىۋچ) ئۇنىڭ شۇستىگە چىقىشقىيۇ، ئۇنى تېشىككىۋ قادىس بولالىدى، 1970. زۇلىقەرئەيىن ئېيتىت: دېۋ (يەنى توسىيىنىڭ بەرپا قىلىنىش) پەرۋەردىگارىينىڭ نېيتىدۇر، پەرۋەردى گارىينىڭ ۋەدىس ئىشقا ئاشقاندا، ئۇ ئۇنى تۈپتىۋز ئۆكىۋىدە (يەنى قىيامەت كۈنىدە، قىستاڭچىلىقتىن) كىسلەرنى بىر بىرسىگە گىردلەشستۇرۋۋېتسىيز، سۇر ئۆكىۋىدە ئۆلارنى (ھېساب ئۈچىۋن) يىفسىيز (1990. ئۆكىۋىدە كاپسىرلارغا جەھەنىنەمىنى ئاشىكىارا كۆرسىتىسىيز (1901). ئۇلارنىڭ (بۇ دۇنىيادىكى چاغلىرىدا دىللىرىنىڭ) كۆزلىرى مېنى ياد قىلىشتىن پەدەرىلەنىگەن ئىدى، (ئۇلارنىڭ دىلىلىرىنى زۇلبەت باسقانىلىقى ئۈچۈن كالامۇلىلانى ئاغلاشىقا غادىسر ئەمەس ئىدى (1911). كاپسىرلار مېنى قويۇپ

بەندىلىرىمىنى مەبۇد قىلىۋېلىشا بولىدۇ دەپ ئويلامدۇ؟ بىز جەھەنتەمىنى كاپەرلارغا ھەقسىقەتەن مەنزىلگاھ قىلىپ تەييارلىدۇق (1923). سىلەرگە ئەمەللىرى جەھەتتىن ئەلق زىسيان تارتقۇچىلارنى ئېيىتىپ بېرەيىلىمۇ؟ (1938). كۆلار ھاياتىي دۇنيادا قىلىخان ئەمەللىرى يوقىقا چىسقىقان ئەمىيا ئۆزلىرى ئوبدان ئىش قىلدۇق دەپ ئويلىغان ئادەملەردۇر (1941). ئەنە شۇلار پىدرۋەردىگارسىنىڭ ئايەتلىرىنى ۋە ئۇنىڭغا مۇلاقات بولۇشنى ئىنكار قىلىغان، نەتىجىدە قىلىغان ئەمەللىرى بىكار قىلىغان، نەتىجىدە قىلىغان ئەمەللىرى بىكار بولۇپ كەتىكەن كىشىلەرنى ئولۇشنى ئىندۇر ئۇلارنى (يەنى مۇنىداق كىشىلەرنى) قىلچە ئېتىبارغا ئالمايمىز (1981). كاپىر بولغانلىقلىرى، مېنىڭ ئايەتلىرىسىنى ۋە پەيغەمبەرلىرىسىنى ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى ئۇلۇرنىڭ جازاسى جەھەنىئەمىدۇر (1941). شۇبھىسىزكىي، ئىسيان ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانىلارنىڭ مەنزىلىگاھى فىردەۋس جەننەتىلىرى بولىدۇ (1981). ئېيتقنىكى، ئولار فىردەۋس جەننەتىلىرىدە مەڭگۇ قالىدۇ، ئۇئىگدىن يۆتكىلىشنى خالىمايدۇ (1981). ئېيتقنىكى، دېگىز (سۇيىي) سىيا بولۇپ كەتىسە، پەرۋەردىگارىمىنىڭ سۆزلىرىنى يېزىش ئۇچسۇن، ئەگەر دېگىز (سۇيىي) سىيا بولۇپ كەتىسە، پەرۈدەردىگارىمىنىڭ سۆزلىرى تۇگىسەي تۇرۇپ، دېگىز (سۇيىي) چوقۇم تىۋگەپ كەتىكەن بېرىلاتىتى، مۇبادا يەنە شۇنچىلىك دېگىسىز (سۇيىي) كەلىتىۋرسەكىمىگەي*(1981).

اللهناق كالامن خؤددى اللهناف ثىلىندەك چەكسىز، بۇ، اللهناق ئىلىنىڭ كەڭلىكىنىڭ مسالىمۇر.

ال القالة عَنْ اللَّهُ وَالْ الْمَا اللَّهُ اللَّهِ اللَّمْنِ كَانَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّمْنِ كَانَ المَّ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللْمُعْلِي الللِّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللْمُعْلِي اللْمُعْلِي الللِيلِيلِي اللللْمُولِيلِيلِيلِيلِيلِيلُولِيلِيلِيلِيلِيلِيلِيلُولِيلِيلِيلِيلِيلِيلِيلِيلِي

(ئى مۇھەممەد!) ئېيتقىنكى، رەمەن پەقەت سلەرگە ئوخشاش بىر ئىنسانىمەن، ماڭا ۋەھىيى قىلىنىدۇكى، سلەرنىڭ ئىلامىڭلار يالغۇز بىر ئىلامتۇر، كىمىكى، پەرۋەردىسگارىىغا مۇلاقات بولۇشىنى ئىۋىسىد قىلسىدىسكەن (يەنى ساۋابىشى ئىۋسىد قىلسىپ، ئازابىدىن قورقىدىسكەن)، ياخىشى ئىش قىلسۇن، پەرۋەردىسگارىىغا قىلىدىنغان ئىبسادەتىكە ھېچكىسىنى شېىرىك كىملىئۇرمىسۇنى(1110)

19-سۇرە مەريەم

مەككىدە ئازىل بولغان، 98 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايسەن.

كان، ھا، يا، عين، صاد الله بۇ، پەرۋەردسگا۔ رىڭنىڭ بەندىسى زەكەرىياغا قىلغان مەرھەمىتسنىڭ

بايانىدۇر (3). ئۇ ئۆز ۋاقتىدا يەرۋەردىگارىغا يەس ئاۋازدا مۇناجات قىلىدى(3). ئۇ ئېيتىتى: «پەرۋەردىگارىم! مەن ھەقىقەتەن كۈچ-قۇۋۋىتىمىدىن كەتتىم، چېسچىم ئاقاردى. پەرۋەردىگارىم! سافا دۇئا قىلىپ ئۇمىدسىز بولۇپ قالىغىنىم يوق(4). مەن تاغىلىرىمنىڭ بالسلىرسىنىڭ ئورنۇمىنى باسالماسلىقلىرىدىن (يەنى دىننى قولدىن بېرىپ قويۇشلىرىلدىن) ھەقلىقەتەن ئەنسىرەيلىمەن، مېنىڭ ئايالىم تۇغماستۇر، (پەزلىڭدىن) ماڭا بىر (ياخىشى) پەرزەنىت ئاتا قىلىغىن(6). ئۇ ماڭـا ۋارىس. بولغاي ۋە يەئقۇب ئەۋلادىغا ۋارىس بولغاي، پەرۋەردىگارىم! ئۇنى سېنىڭ رازىسلىقسڭغا ئېرىشسدىغان قىلغىن» (أن (الله ئېيتتسكى) دئى زەكەرىيا! بىز ھەقىقەتەن ساڭا (پەرىشتىلەر ئارقىـ لمق) يەھيا ئىسىمىلىك بىر ئوغۇل بىلەن خۇش خەۋەر بېرىمىز، ئىلگىرى ھېچ ئادىمنى ئۇنىڭىغا ئىسىمداش قىلمىدۇق»⁽⁷⁾. زەكەرىيا ئېيتتى: «ئايالىم تۇغماس تۇرسا، مەن قېسرىپ مۇكىچىيىىپ كەتكەن تۇرسام، مېنىڭ قانداقمۇ ئوغلۇم بولسۇن؟»(ق) (نىدا قىلغان پەرىشتە) ئېيتىتى: «ئىسش ئەنە شۇنداقتۇر، پەرۋەردىگارىڭ ئېستىتى: بۇ مەن ئۈچسۇن ئاسانىدۇر، سېسنى مەن ياراتىشىم، ھالبۇكى سەن بۇرۇن يوق ئىدىڭ (يەنى سېنى يوقتىن بار قىلغانىدەك، يەھيانى ئىككسڭىلاردىن تۆرەلدۈرۈشكە قادىرمەن)چ^(ۋ). زەكەرىيا ئېيتتى: «پەرۋەردىگارىما رئايالىمنىڭ ھامىلدار بولغانــ لمقط) ماڭا بىر ئالامەت قىلىپ بەرسەڭ، الله ئېيتتى: «سېنىڭ ئالامتىڭ (شۇكى) ساق تۇرۇپ ئۈچ كېچە-كۇنىدۇز كىشىلەرگە سۆز قىبلالىمايىيەن،(10). زەكەرىييا نامازگاھىيدىن قەۋمىنىڭ تَالَـدَسِمَا چِسَقَسَيَّ، تُولَارِنَي تُمَسِّكُمنَ ـ تَاخَسْامَـدا تمسينه تُبِيـتُنشيقا تُشارِمَت قسلدي(11).

ويه المناب بعقة والتناف المنار مها الله وستانا ويه المناب بعقة والتناف المنار مها الله وستانا وها المناب بعقة والتناف المنار مها الله وستانا وها المناب والمناب والمن

(يەميا تۇغۇلۇپ چوڭ بولغاندا ئۇنىڭغا) دى يەميا! كىتابنى (يەنى تەۋراتىنى) تىرىسسى ئوقۇغسن» (دېدۇق)، ئۇنىڭىغا بالىلىق چېخىدىلا ئەقىل-ياراسەت ئاتا قىلىدۇق(13). بىز ئۇنىڭىغا مەرھەمەت قىلىش ۋە ئۇنى (ناچار خىسلەتىلەردىنى) ياك قىلىش يۇزىسىدىن (شۇنىداق قىلىدۇق)، يەھىيا تىقۋادار ئىدى(للا). ئۇنى ئاتا_ئانسىغا كۆيۈمچان (قىلدۇق) ، ئۇ مۇتەكەبىيىر (يەنى ئاتا_ئانىسىنى قاخشاتقۇچى)، (پەرۋەردىگارىغا) ئاسىيلىق قىلغۇچى بولمىدى(14). ئۇ توغۇلغان كۇنسدە، ۋاپات بولغان كۇنىدە، تىرىلىپ (قەيرىدىن) تۇرغۇزۇلغان كۇنىدە (اللهتائالا تەرىپىدىن بولغان) ئامانلىققا ئېيرىيشى دۇ (15). (ئۇلارغا) قۇرئاندا مەريەم (قىسسىسى)نى بايان قىلغىن، ئەينى زامانىدا ئۇ ئائسلىسىدىن ثایرملب شهرق تهرمیتسکی بس جایستا باردی(16). ئۇ يەردە تارتىپ كىشىلەردىن يوشۇرۇندى، ئۇنىڭغا بىزنىڭ روھىيىزنى زيەنى جىيىرىئىل ئەلەيھىس

سالامنى) ئەۋەتتۇق، ئۇ مەرىەمىگە بېجسىرىم ئادەم سۈرىتسدە كۆرۈلىدى(177). مەرىمى ئىيىتىدى مەن مەققەتەن مەرھەمەتلىك الله غا سېغىنىپ سېنىڭ چېقىلىسىڭىدىن پاناھ تىلەپىيەن، ئەگەر سەن تەقۋادار بولساڭ (ماگا چېقىلىمىغىن) -(187). جېبرىئىل ئېيتىنى: «مەن ساڭا بىر پاڭ ئوغۇل بېرىش ئۇچۇن ئەۋەتلىگەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەلچىسسىمەن -(187). مەرىمى ئېيىتىنى: «ماڭا كىشى يېقىنلاشىمىغان تۇرسا، مەن پاھىئە قىلىنغان تۇرسام، قانداقمۇ مېنىڭ ئوغۇل بالام بولسۇن؟ -(180). مەرىمى ئېيىتىنى: «ماڭا كىشى جېبرىئىل ئېيتىنى: «ئەمەلىيەت سەن دېگەندەكتۇر، (لېكىن پەرۋەردىگارماڭ ئېيتىنى: ئۇماڭا ئاساندۇر. خىررىلىنىڭ ئېيتىنى: ئۇماڭا ئاساندۇر. ئۇلى كىشىلەرگە قۇدرسىسىمىنى كۆرسىسىدىنى) دەرىخىدىنىڭ يېنىغا كەتسىنى(182). تولغاقىنىڭ قاتىقلىقى ئۇنى (يۆلىنىۋېلىش ئۇچۇن) بىر خورما دەرىخىدىنىڭ يېنىغا كېلىۋېلىشقا مەجبۇر قىلىدى. مەرىم ئېيتىن: «كاشىكى مەن بۇلىڭدىن ئەرسىگە ئاگىرى ئۆلۈپ كەتسكەن بولسامىچۇا كىشىلەر تەرىپىدىن ئۇنسۇلۇپ كەتسكەن (ئەرزىسەسى) ئەسسىدىن ئۇنسۇلۇپ كەتسكەن (ئەرزىسەسى) ئاستىدىن ئونىدۇلۇپ كەتسكەن (ئەرزىسەسى) ئاستىدىن نىدا قىلىدى: «خەم قىسلىمىخىن، پەمۋەردىكارىڭ سېنىڭ ئاستىڭدىن ئاستىدىن تۇرسىدىگى، ئىرخىتقىن، ئالىدىڭ يېسىدا قىلىدى(182). خورما دەرسىخىسىنىڭ ئاستىڭدىن ئىرسىچىگى، ئىرخىتقىن، ئالىدىڭ يېسىدا قىلىدى(182). خورما دەرسىخىسىنىڭ ئاردىسىچىگىگە، ئىرخىتقىن، ئالىدىڭ يېسىدا قىلىدى(182). خورما دەرسىخىسىنىڭ ئارتىدىنى ئىرىز تەرسىپىدىگىگە، ئىرخىتقىن، ئالىدىڭ يېسىدا قىلىدى(182).

لَهُ كُنَّ مُكُلُونُ ﴿ وَإِنَّ اللَّهُ رَبُّ وَرَبُّكُمُ فَاغَيُدُونُ ﴿ هَٰذَا

ڝؚڒٳڟؙڡؙٞۺؾۊؿؽؖؗۯ۞ڡؘٲڂٛؾػڡؘٵڷۯؖڡۜۯؘٳٮۢڝڹۘؽؽۼڡڰٚۏؖڽڵ ڵڵڎؙڹٛ؆ٛػۯؙڋٳ؈ؙۺؖڝۑؽۅۄڝٚڶؠڰۺؠۿۼۿۄۯٲؿڝڗؙ

يَوْمَ يَاثُونَنَا لِكِن الظُّلِيُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلْل مُبِينِ @

سۇدىسىنى ئىچىكىسىن ۋە خىۋرسەن بولغىسىن، بىرەر ئادەمىنى كىۋرسەڭ (ئۇ بالا توغرۇلۇق سورسىما)؛ مەن ھەقىقەتەن مەرھمەتلىك اللهغا ۋەدە بەردىم، بىرۇگۇن ھېچ ئادەمگە سۆز قىلىيىمىن دېگىنى»(128) مەرىم، بوۋاقىنى (يەنى ئىسا ئەلەيىھىسسالامىنى) كۆتۈرۈپ قەۋمىنىڭ ئالدىنا كەلدى، ئۇلار ئېيتىتى؛ قىلدىڭ(127). ئى ھارۇننىڭ ھەمشىرىسى، سېنىڭ ئاتاڭ يامان ئادەم ئەمەس ئىدى، ئاناڭسۇ بولىدىن چېقىقان خوتۇن ئەمەس ئىدى، ئاناڭسۇ بولىدىن چېقىقان خوتۇن ئەمەس ئىدى، ئاناڭسۇ بولىدىن چوقانى كۆرسەتىتى، ئۇلار؛ دېۋشۇكتىكى بوۋاقىقا قاسداق سۆزلەيسىزى دېدى (129). بوۋاق ئېيتىتى؛ ومەن ھەقسةەتەن اللەنىڭ بىلدىسسىمىن، ماڭسا كىتابىنى بەردى (يەنى ئىنجىلىنى بېرسوۋ) ۋە

(بۇ شېسرىن خىورمسدىن) يېسگىسن، (بۇ ئاتىلىق

مېنى پەيئەمبەر قىلدى (يەنى قىلىدۇ) (180). قەيەردە بولاي مېنى بەرىكەتلىك قىلدى، ھاياتىلا بولىدىكەنيەن، ماڭا نامازنى، زاكاتنى ئادا قىلىشنى تەۋسىيە قىلدى(181). مېنى ئانامغا كۆپۈمچان قىلىدى، مېنى مۇتەكەبېسىر، شەقىي قىلىمىدى(183). مەن تۇغۇلىغان كۆنىۋەسدە، ۋاپات بولغان كىنونىۋەدە، تورىغان ئامانلىققا كىنونىۋەدە، تەرەلىپ قەبرەمدىن تۇرغۇزۇلغان كۆنۇمدە (اللەتئائالا تەرىپىدىن بولغان) ئامانلىققا ئېسرسشىسىدەن،(183). ئىدە شۇ ئىسا ئەبن مەريەمىنىڭ (قىسسسىدۇر)، ئىسا ئۇلار دەتئالاش قىلىۋاتقان ئۆزىنىڭ ئىشنىڭ (ھەقىقىتى) ئۇستىدە ھەتى گەپنى قىلىدى(184). داللە ئىلڭ شەنىگە يالىسى بولۇش لايىق ئەمەس، اللە (بالىدىن، شېرىكتىن) پاكىتۇر، ئاللە بەرەر ئىشنى ئىرادە قىلىل، ئۇزىنىڭ ئۇچۇن ئۇزىڭدا ئېلە بەرۋەردىگارسىدۇرە سىلەرنىڭ بۇ يۇچۇنقا كېلىدۇ(185). اللە ھەقىيقەتدىن مېنىڭ قىلىگىلار، بۇ توغرا يولىدۇر» (186). ئىسانىڭ ئىشى توغرىسىدا ئۇلار (يەنى ئەھىلى كىتتاب) ئارسىسدىكى پىرقىلەر شەختلاپ قىلىشتى، بۇيىۋك كۇن (يەنى قىيامەت كىۋى) كەلىكەن ئۇرسىدىكى پىرقىلەر شەختلاپ قىلىشتى، بۇيىۋك كۇن (يەنى قىيامەت كىۋى) كەلىكەن ئۇنىدە، ئۇلار بىزنىڭ قىيامەت كىۋىدىدىغان بولىدۇ، خۇنىدە) كۇنىدە (يەنى قىيامەت كىۋىدىدىغان بولىدۇ، كۇنىدە) گۇنىدەن ئالىسقىدەن كۇمىراھىلىقىتىدۇر (185).

واندو هُمْ وَيُهُ السّرَةِ الْوَ فَهِنَ الْمُرْوَهُ مُنْ عَلَاةِ وَهُمْ الْمُرْوَهُ مُنْ عَلَاةً وَهُمْ الْمُرَوّهُ مُنْ عَلَاقًا وَالْمُنَا وَالْمِينَا وَالْمُؤْمِنِينَا وَالْمِينَا وَلَمْ وَلِينَا وَلَمْ وَالْمِينَا وَلَمْ وَالْمِينَا وَلَا وَلَمْ وَالْمِينَا وَلَمْ وَالْمِينَا وَلَمْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِينَا وَهُونَا وَمِنْ وَمِينَا وَمِنْ وَمِيْنَا وَمِنْ وَالْمُعِلْمُ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ

ئۇلارنى (يەنى خالايسقىنى) ھەسىرەت كۇنى (يەنى قىيامەت كۇنى)دىن ئاگاھلاندۇرغىن، ئۇ چاغدا ھەممە ئىش بىر تەرەپ قىلىنخان بولىدۇ، ھالبۇكى، ئۇلار خەپلەتتىدۇر، (قىيامەتنى) ئىنكار قىلماقىتىدۇر (60)، زېمىنغا ۋە زېمىن ئۈستىدىكى بارچىگە چىوقۇم بىز ۋارىسلىق قىلىسىز، ئۇلار (ھېساب بېرىش ئۈچۈن) بىزىنىڭ دەرگاھىبىزغا قايتۇرۇلىدۇ (60)، (ئى مۇھەميەدا) كىتابىتا (يەنى قۇرئائىدا) ئىبراھىم (قىسىسى)نى بىلان قىلغىن، ئۇ ھەقىقەتىن تولىمۇ راستچىل پەيغەمبەر دىلىن ئاتا! ئېمىشقا ئالخلىسمايدىسغان، كۆرمەيدىغان ۋە ھەقۇنىسمىن (60)، ئى ئاتا! ماڭا سەن بىسلىمىدىغان ۋە چوقۇنىسمىن (60)، ئى ئاتا! ماڭا سەن بىسلىمىدىغان ئومىلىمىدا ئۇلىدىدىغان ئالىسىدىنادى ئارسىلەرگە چوقۇنىسمىن (60)، ئى ئاتا! ماڭا شەن بىسلىمىدىغان ئىلىسلەر ئازسل بولىدى، ماڭا ئەگەسكىدىن، سېنى ئىلىسلەر ئازسل بولىدى، ماڭا ئەگەسكىدىن، سېنى توغىرا يولىغا باشىلايمىدىنىڭ، ئىنى ئاتا! شەيىتانىغا

چوقۇنىشىن، شەيتان مەرھەمەتلىك اللەغا ھەقىقەتەن ئاسىيلىق قىلدى (64). ئى ئاتا! سېنىڭ مەرھەمەتلىك اللەنىڭ ئازابىغا قېلىشىڭدىن، شەيتاننىڭ ھەمراھىغا ئايلىنىپ قېلىشىڭدىن قورقىيەن، ۋۇ.
ئۇ (يەنى ئازەر) ئېيتتى: «ئىي ئىبىراھىم! سەن مېنىڭ ئىلاھلىرىيدىن يۈز ئۆرۈمەكچىسچۇسەن،
ئەگەر سەن (مۇنىداق قىلىشىتىن) يائىساڭ، چوقۇم سېنى تاش-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرىيەن،
ئۇزاق زاھان مەنىدىن يىراق تۆرغىسى» (64). ئىبىراھىم ئېيتىتى: «ساڭىا ئامانىلىق بولسۇن،
پەرۋەردىگارىيىدىن ساڭىا مەغىپىرەت تىلەپىيەن، الله ماڭا ھەقىقەتەن مېھرىياندۇر (77).
سىلەردىن ۋە سىلەر اللەنى قويۇپ چوقۇنۇۋاتقان نەرسىلەردىن يىراق بولىيەن، پەرۋەردىگارىيغا
ئىبادەت قىلىيەن، پەرۋەردىگارىينىڭ ئىبادىتىدىن مەھرۇم بولۇپ قالماسلىقنى ئۇمىدقىلىيەن» (69).
ئۇ ئۇلاردىن ۋە ئۆلارنىڭ اللەنى قويۇپ چوقۇنۇۋاتىقان نەرسىلىرىدىن يىراقلاشتى، ئىۋنىڭغا
بىز ئىسىھاق بىلەن يەئىقىۋىنى ئاتىا قىلىدۇق، ئىۋ ئىككىسىنىڭ ھەمربىرسىنى پەيىخەمبەر
بىز ئىسىھاق بىلەن يەئىقىۋىنى ئاتىا قىلىدۇق، ئىۋ ئىككىسىنىڭ ھەمربىرسىنى پەيىخەمبەر
ۋە يۇقىرى قىلىدۇق (69). كىتابىتا (يەنى قۇرئانىدا) مۇسا (قىسىسى)نى بايان قىلغىن، شۇبەسىزكى، ئۇ اللە ئىبادىتىگە خاس قىلغان ھەم رەسۇل (يەنى ئەلچى)، ھەم پەيغەمبەر ئىدى (61).

قال الداد ۱۳۱۰ مونید ۱۹

وَنَادَيْنَهُ مِنْ عَلَيْهِ الْطُوْرِ الْآمِنِي وَقَرَيْنَهُ فَهَا ﴿ وَوَمَنِهُ الْمُنْ وَوَمَنِهُ فَهَا ﴿ وَوَمَنِهُ الْمُنْفِي وَمَا وَالْمُهُ الْرَبِي الْمُنْفِي الْمُنْفِي الْمُنْفِي الْمُنْفِقِ اللَّهِ اللَّهِ وَمِنْفِقِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ الْمُنْفِقِ الْمُنْفِيلُ الْمُنْفِقِ الْمُنْفِقِ الْمُنْفِيلُهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْفِقِ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِقِ الْمُنْفِيلُولِ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولِ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولِ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفَالِلْمُ الْمُنْفِيلُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْمُنْفِيلُ الْمُنْفِيلُولُولُ الْمُنْفِيلُولُ الْم

ئۇنىغا بىز تۇر تېغىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن نىدا قىلدۇق، ئۇنى بىز مۇناچات ئۇچۇن (دەرگاھىبىزغا) يېقىنلاڭ تۆردۇق (183 . ئۇنىغا بىز مەرھەمەت قىلىپ قېرىنى مۇھەمبەدا) كىتابتا (يەنى قۇرئاندا) ئىسائىل (نىڭ قىسىسى)نى بايان قىلغىن، ئۇ ھەققەتەن ۋەدىسدە راستېىل، ھەم رەسۇل، ھەم پەيغەمبەر ئىسدى(184 . ئۇ ئائىسلىسسىدسىكىسلەرنى ناماز ئوقۇشىقا، زاكات بېرىشكە بۇيرۇيتتى، پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا ئۇنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشكەن ئىسدى(185 . كىتابىتا بىيان قىلغىن، ئۇ ھەقسەتەن راستېىل پەيغەمبەر بايان قىلغىن، ئۇ ھەقسەتەن راستېىل پەيغەمبەر بايان قىلغىن، ئۇ ھەقسەتەن راستېىل پەيغەمبەر بايان قىلغىن، ئۇ ھەقسەتەن راستېىل پەيغەمبەر دۇقتىدى ئورۇنىغا كىۆتۇر-

شۇ پەيغەسبەرلەر ئادەم (ئەلەيسەسالام)نىڭ نەسلىدىنىدۇر، بىز نۇھ بىلەن بىلىلە كېسسىگە سالفاتلارنىڭ نەسلىدىندۇر، ئىبراھىمىنىڭ نەسلىدىنىدۇر، ئىبرائىل (يەنى يەتقۇپ ئەلەيھىسالام) نىڭ ئەسلىدىنىدۇر، بىز (ئىمانغا) ھىدايەت قىلىغان، (پەيغەمبەرلىككە) تاللىغانلاردىنىدۇر، ئۇلارغا مەرھەمەتلىك اللەنىڭ ئايەتلىسى تىللاۋەت قىلىنىغان جانىدا سەجدە قىلىغان ۋە يىغلىغان ھالىدا (زېمىنغا) يىقىلىدۇ(60). ئۇلار كەتكەنىدىن كېيىسى (ئۇلارنىڭ) ئورنىسنى باسىقان ئورۇنىبادارلار نامازنى تەرك ئەتتى، نەپسى خىاھىشلىرىىغا ئەگەشتى، ئۇلار (قىيامەتتە) گۇمراھلىقنىڭ جازاسنى تارتىدۇ(60). ئۇد تەتبەت كىرىدۇ، ئۇلارنىڭ رئەمەللىرىنىڭ ساۋادىنى مەسلەرنىڭ ئۇدىنى ئەدىلىرىك بىدىن) ھېچ نەرسە كېمەيتلىمەيدۇ(60). ئۇ دائىسى تۇرالغۇ بولغان، مەرھەمەتلىك اللە بەندىلىرىك ۋەدە قىلغان، ئۇلار كۆرمەي تۇرۇپ (ئىشەنىگەن) جەنتەتلەردۇر، اللەنىڭ (جەنىنەت بىلەن قىلغان) ۋەلار كۆرمەي تۇرۇپ (ئىشەنىگەن) جەنتەتلەردۇر، اللەنىڭ (جەنىنەت بىلەن قىلغان) ۋەدىسى چوقۇم ئىشقا ئاشىدۇرلىگ، ئۇلار جەنتەتتە بىھۇدە سۆز ئاڭلىمايىدۇ، پەقەت (پەدىشتىلەرنىڭ ئۇلارغا بەرگەن) سالامىنىلا ئاڭدلايىدۇ، ئۇلار جەنتەتتە ئەتتەتتە ئەتسكەن-ئاخىشامدا (كۆگىلى تارتىقان يېسەك ئەسمىلەردىن) رەزسققا ئىگە بولۇپ تۇرسدۇ(60)، بەندىلىردى رەزىققا ئىگە بولۇپ تۇرسدۇ(60)، بەندىلىردى رەزىققا ئىگە بولۇپ تۇرسدۇ(60)، بەندىلىردى رەزىققا ئىگە بولۇپ تۇرسدۇ(60)، بەندىلىردىڭ مەندىكى تەقىۋادارلارغا بىز مىسراس قىلىپ بېرسدىنان جەنىنەت ئەنە شۇ(60).

وَمَا اَحْدَالُوا الْوَ بِالْمُورِيِّونَ الْهُ مَا بَيْنِ الْمُولِينَا وَمَا اَعْلَمُونَ وَ وَمَا الْمِينَ وَلِيفَا وَمَا كَانَ رَكُونَ وَيَعْ الْمُولِينِ وَمِنْ الْمَعْلَمُونِ وَ وَمَا اللّهِ مِنْ الْمِينَةِ الْمُعْلَمُونَ الْمُعْلَمُونِ الْمُعْلَمُ وَمَنْ الْمُعْلِمُونِ الْمُعْلَمُ الْمُعْلِمُونِ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُونِ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَمَعْلَمُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ الللّهِ اللّهِ الللّهِ الللّهِ الللّهِ الللّهُ الللّهُ اللّهِ الللللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّه

بىز (دۇنىياغا) پەرۋەردىگارىڭىنىڭ ئەمرى بىلەن چۇشىمز، بىزنىڭ ئالدىمىزدىكى، ئارقىسىزدىكى ۋە ئالدى_كەپنىمز ئارىسىدىكى ئىشىلارنىڭ ھەمبىسى اللەنىڭ ئىلكىدىىدۇر، پەرۋەردىگارساڭ (بەندى مايدۇ(60)، ئۇ ئاسسانلارنىڭ بەرۋەردىگارساڭ ئارسىسىدىكى شەيىئىلەرنىڭ پەرۋەردىگارسدۇر، ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىغىىن، اللەنىڭ ئىبادىتىگ ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىغىىن، اللەنىڭ ئىبادىتىگ چىداملىق بولغىن، سەن ئۇنىڭ شېرىكى بارلىقىنى بىلەمسەن؟(60) ئىنسان (يەنى ئۆلىگەندىن كېيىن ئىرلىشىگە ئېتىقاد قىلىمايىدىغان كاپىر): «مەن ئۆلگەندىن كېيىن چوقۇم تىرىلەمدىم؟» دەيدۇ(60)، ئىنسان بىز ئۇنى ئىلگىسرى يوقىتىن بار قىلىغاد. ئىلمىنى بىر ئۇنى ئىلگىسرى يوقىتىن بار قىلىغاد. ئىلىسىزنى ئەسىلىمەدۇ؟(77) پەرۋەردىگارساڭ بىلەن قەسەمىكى، ئۇلارنى ئەلىۋەتىتە (ئۇلارنى

ئازدۇرغان) شەپىتانىلار بىلەن قوشۇپ يىنغىلىز، ئانىدىن ئۆلارنى جەھەنئەسنىڭ چۆرسىدە، تىرزلانىدۇرۇپ ئولىتۇرغۇزغان مالىدا ئەلۋەتىتە مازىر قىلسىرز (68). ئانىدىن ھەربىر گۇرۇمانىڭ ئىچسدىن مەرھەمەتلىك اللە غا ئەڭ ئاسى بولغانىلىرىنى تارتىپ چىقسىسىرز (69). ئالىدىن بىز دوزاخ ئازابىغا ئەڭ لايىق بولغانىلارنى ئەلۋەتتە ئوبىدان بىلىلىمىز (70). سىلەرنىڭ ئىچىگىلاردىنى دوزاخىقا بارمايىدىلىغان بىرەر كىشمۇ قالىيايىدۇ، بۇ پەرۋەردىگارىلىنىڭ ئۆزگەرمەس ھۆكىدۇر (71). ئانىدىن تەقۋادارلارنى (جەھەنئەسدىنى) قۇتقۇرسىز، زالىلىلارنى جەھەنئەسدىن) قۇتقۇرسىز، زالىلىلارنى جەھەنئەسدە تىرلىنىڭ روشەن ئايەتلىرىلىمىزنى مىز تىلاۋەت قىلىنىلىنىڭ ئورئى (بىزنىڭ ئايسىنىڭ ئورنى ياخشى، سورۇنى گىۋزۇمىتىن چاپسىرى (77). ئۇلاردىن بۇرۇن (بىزنىڭ ئايەتىلىرىسىزنى ياخشى، سورۇنى گۇزۇمەتلىرنى ھالاك قىلدۇق، بۇلار دىيلى مال مۇلۇك جەھەتتىن بولسۇن، ئىلاردىن ئارتۇق ئىدى (77). رئى مۇھەمەدا) ئېيىتىنكى، دېلىكى گۇرۇماسىلىنى قىلىدىكەن، مەرھەمەتىلىك اللە ئۇنىڭىغا مۇملەت بېرسدۇ، تاكىي ئۇلار ئازاب ياكىي قىسامەتلىكىنى بىلىدۇپ ئادىن كىينىڭ ئورنى يامان ۋە كىينىڭ لەشكىرى ئاجىز ئىكىنلىكىنى بىلىدۇپ (77). مريس 4 وَتَزِيدُادلهُ الدِّينَ اهْتَدَوْلهُدُى وَالْيِقِيثُ الصَّلَحْتُ خَيِّرُ عِنْدَارَيْكَ ثُوا بَاقِخَيْرُ مُرَدُّ إِلَا أَوْجَارِ اللهِ عَلَى كَفَرَ بِٱلْيِتِنَاوَقَالَ لَاوْتَكِنَّ مَالَاقَوَلَ الْأَطْلَمَ الْغَيْبَ لَيَاتَّكُ عِنْدَ الرَّعْيِنِ عَهُدًا الْحَكَلالْسَنَكْتُ مَا يَقُولُ وَكُنُّالَهُ مِنَ الْعَنَافِ مَلَّالِهُ وَتَرِيثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتَبُنَا فَرُدًا ۞ وَالْتُعَنَافُوا مِنْ دُنُنِ اللهِ الْهَ أَلِيكُونُوا الْهُرِعِزُ الْأَكُلُ السَّحْمُ وَنَ بِمِادَتِهِ وَيُؤْتُونَ عَلَيْهِ فِي اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ يَوْمَ عُثُو الْكُتَّقِيْنِ إِلَى الرَّحْسِ وَفُدًا الْكُوَّسُونُ الْمُجْمِمِينَ إلى جَهَنَّمَ وَيُدُّا أَلَا يَمْلِلُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّامِنِ الْغَنَّا عِنْكَ الرَّعْلِي عَهْدًا ﴿ وَقَالُوا آمُّنَا الرَّعْلُ وَلَدُ الْحَلَمَ عِبْدُهُمْ مُنْكًا إِذَا فَكَادُ النَّمَٰوْتُ يَتَفَطَّرُنَ مِنْهُ وَيَنْشَقُّ الْرَضُ وَيَعْرُالُمِيالُ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي التَّمُوتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا إِنَّ الْوَعْنَ عَبَّكَا الْكَلَّقَدَ

الله هندايت تايقۇچسلارنىڭ ھسدايستسنى زىيادە قىلىدۇ، باقىي قالىدىلغان ياخلىشى ئەمەللەر ساۋاب جەھەتتىن ۋە ئاقىۋەت جەھەتتىن يەرۋەردىگارىڭنىڭ دەرگاھىدا ئار تۇقتۇر (76)، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنى كار قىلغان ۋە ماڭا (ئاخىرەتتە) ئەلۋەتتە مال مۇلۇك، ئەۋلاد بېرىلىدۇ دېگەن ئادەمىنى كىۋردۇڭيۇ؟(٩٩) ئۇ غەيبنى بىلگەنبۇ؟ ياكى مەرھەمەتلىك اللە نىڭ ئەھدىگە ئېرىشكەنمۇ؟(٧٤) ھەرگىلىز ئۇنىلداق بولغان ئەمەس، ئۇنىڭ دېگەنلىرىىنى خاتسرىلەپ قويىمىز، ئۇنىڭغا بېرىدىغان ئازابنى كۇچەيىتىمىز(۲۶). ئۇنىڭ دېگەنلىرىنى (يەنى مېلىنى ۋە ئەۋلادىنى) باشقىلارغا مىراس قىلىپ قالىدۇرىسىزە ئۇ ئالىدىسىزغا تەنھا كېلىدۇ (80)، ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) ئىسززەتكە ئېرىشىش ئۇچۇن (يەنى بۇتلىرىنىڭ شايائىتى بىلەن اللەنىڭ ئالدىدا ئىززەتلسك بولۇشلىرى ئۈچۈن)، اللهني قويۇپ ئىلاھلار (يەنى بۇتلار) غا چوقۇندى(81). ئىيش ئۇلارنىڭ گۇمان قىلىغىلىدەك ئەمەس ريەنى بۇتلىرى ئۇلارنىڭ اللە ئالدىدا ئىززەت

تىسىسىسلىرىنىڭ سەۋەبى بولالىمايىدۇ)، ئۇلارنىڭ ريەنى مۇشىرىكىلارنىڭ) چىوقۇنۇشىنى ئىنىكسار قىلىندۇ، ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار)نىڭ دۈشىمىنىگە ئايىلىنىدۇ(82). بىزنىڭ شەپىتانىلارنى كاپىسرلارغا ئەۋەتىكەنىلىكسىدزنى ريەنى مۇسەلىلەت قىلىغانىلىقىسىدزنى) بىلىمەمسەن؟ شەيىتانىلار ئۇلارنى (گۇناھىلارغا) قىزىىقىتۇرىىدۇ(83). ئۇلارنىڭ ھالاك بولۇشىغا ئالىدىيراپ كەتىمىگىن، رئۇلارنىڭ كۇنى ئاز قالىغان بولۇپ) ئۇنى بىز ساناپ تۇرىسىنز⁽⁸⁴⁾، شۇ كىۋندە. (يەنى قىيامەت كۈنىدە). تەقىۋادارلارنى مەرھەمەتىلىنىڭ پىەرۋەردىــ گارنىڭ دەرگاھىسغا ئىنززەت ئىكىرام بىلەن يىسغىسىز(85)، گىوناھكارلارنى ئۇلار والمقسفان هاليدا جهمه نه مهيده مهيده ينهز (186). مهرهه مه تلسك الله نيك تهميدسگه ئېرىشكەنىلەردىن باشىقىلار شاپئائىەت قىلىشىغا قادىنى بولالىمايىدۇ(87)، ئۇلار؛ « الله نباقة بالنسى بار» دېيىشتى(88)، سىلەر شەك-شۇبىهىسىز قەبىيە بىر سۆزنى قىلىدىلىلار (89). بۇ سۆزنىڭ (يامانىلىقىدىن) ئاسمانىلار پارچىماسنىپ كەتىكىلى، يەر يىبىرىلىپ كەتىكىلى، تاغىلار گۇمىران بولۇپ كەتىكىلى تاس قالىدى(🕬، بۇ شۇنىڭ ئىۇچىۇنىكى، ئۇلار اللەنىڭ بالىسى بار دەپ دەۋا قىلىدى(^(ۋۇ)، بالىسى بولۇش الله غا لايسق تُعمدستور (٩٤). تاسبمانــلاردا وْه زېــمسـنــدا الله غا بهنــده بولۇپ بويىســؤنــ ھايدىغان ھېچ مەخلۇق يوقتۇر (88)، شەك_شۇبھىسىزكى، أللە ئۇلارنى تولۇق ئىگەللىدى ۋە سانىنى مۇكەمپەل بىلدى(٩٩). قىيامەت كۇنى ئۇلارنىڭ ھەمبىسى اللەنىڭ دەرگاھىغا تەنھا كېلىدۇ(٩٤)،

يه قَوْمُالْكُا ﴿ وَكُوْ الْمُكُلِّنَا فَبُلَّمُ مِنْ قَرْنَ مَلْ عُيِثُ مِنْهُمْ يِنْ أَحَى أَوْسَبُمُ لَهُمْ رِكْزُاقً مِ اللهِ الرَّحْمُنِ الرَّحِيمُ ظه صَالَوْلَا عَلَيْكَ الْعُرُانَ لِتَسْعُلَى فَالْاِتَنْ كِوَةً لِمَنْ ٥ كَنْزِيلُاوْمَنْ عَلَقَ الْأَرْضِ وَالْتَمْلِاتِ الْعُدْنِ وَالْتَمْلِاتِ الْعُدْنِ وَالْتَمْلِاتِ الْعُدْنِ رُبِعَلَى العَرْيِقِ السِّمَةِ عِ اللَّهُ مَا فِي السَّمَاتِ وَمَا فِي لَارُضْ ، وَمَامَنَهُ عُمَا وَمَا تَحْتَ التَّوْيِ 9 فَإِنْ تَجْهَرُ بِالْقُولِ فالته مكذ الدة وأخر والمنة الاله الامتوالة الاستأد

النُسُهُ 9وَمَل أَشْكَ حَدِيثُ مُوسِي الْدُراتِكُمُ فَعَالَ أَجِدُ عَلَى التَّارِهُدُى ٥ فَلَوْنَا أَخْمَا أُوْدِى يَتُوسَى ۗ إِنَّ آنًا رَبُكَ فَاعْلَمُ لَمُلَكُ أَلُّكَ إِلَّاكَ بِالْوَادِ الْمُقَدِّسِ كُلُوى ﴿

ئىمان ئېيتىقان ۋە ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلىغانىلار ئۇچۇن اللە مەقىقەتەن (ئۇلارنىڭ دىلىلىرىندا) مؤههبيهت يهيدا قىلىدۇ (96). (ئىي مۇھەمىمەدا) تەقۋادارلارغا خۇش خەۋەر بېرىشساڭ ۋە سەركەش قەۋمىنى ئاكاھلانىدۇرۇشۇڭ ئۇچبۇن، بىز قۇرئاننى سبنىك تىلىاق بىلەن چىۋشىنىشىلىك قىلىپ نازىل قىلدۇق⁽⁹⁷⁾، ئۇلاردىن ئىلىگىرى نۇرغۇن ئۇمىيەتــ لمرنى ھالاك قىلدۇق، ئۇلاردىسن بىرەر ئەھەدسنى كۆرەلەمسەن؟ ياكسى ئۇلاردىسى بىرەر يەس ئاۋاز ئاڭلىيالامسەن؟ ريەنى ئۇلار شۇنىداق تەلىتۆكۈس ھالاك قىلىندىكى، ئۇلاردىن كۆرگىلى ۋە ئاۋازىنى ئاڭىلىغىلى ھېچ ئەھەدى قالىيىدى)(186).

20 ـ سؤره طاها

مەكىكىدە ئازىل بولئان، 135 ئايەت،

ناھايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلاپمەن.

ظاها (يەنى ئى مۇھەممەد1) ⁽¹⁾. قۇرئاننى ساڭسا سېسنى جاپاغا سېسلىش ئۇچسۇن ئەمەس(2)، پەقەت(اللەدىن) قورقىدىغانلارغا ۋەز_نەسھەت قىلىش ئۇچۇن نازىل قىلدۇق(3). ئۇ زېيىنى ۋە (كەلل) ئېگىز ئاسمانلارنى ياراتقان زات تەرىپىدىن نازىل قىلىنغان(4). مەرھەمەتلىك اللە ئەرش ئۇستىدە (ئۆزىگە لايىق رەۋىشتە) قارار ئالدى(6). ئاسبانلاردىكى، زېيىنىدىكى، ئۇلارنىڭ ئارىپ سنديكي ۋە يەر ئاستىدىكى شەپئىلەرنىڭ مەمىيىي اللەنىڭدۇر زيەنى اللەنىڭ مۇلكىدۇر، اللەنىڭ مەخلۇقاتىدۇر، اللەنىڭ تەسەررۇپى ئاستىدىدۇر) (8). ئەگەر سەن ئاشكارا سۆزلىسەڭ (ياكى يوشۇ-رۇن سۆزلىسەڭ، اللەنىڭ نەزىرىدە ئوخشاشتۇر)، چۈنكى ئۇ، سىرنى ۋە ئۇنىڭدىنىۋ مەخپىيسرەك ئىشلارنى بىلىپ تۇرىدۇ⁽⁷⁾. اللەدىن باشىقا ھېسچ مەبۇد (بەرھەق) يوقىتۇر، اللە نىڭ گىۈزەل ئىسىمىلىرى بار(٩). مۇسانىڭ قىسىسىدىن خەۋىرىڭ بارمۇ؟(٩) ئىۆز ۋاقىتىدا مۇسا (بىر جايىدا) ئوتىنىڭ يورۇقىنى كۆردى". ئۇ ئائىلىسىدىكىلەرگە: وتۇرۇپ تۇرۇڭلار، مەن ئوتىنىڭ يۈرۈقسنى كۆردۈم، مەن (بېرسىپ) ئۇنىڭىدىن بىرەر پارچىە چىوغ ئېلىپ كېلىشىم ياكى ئوت بار يەردە بىرەر يول باشلىغۇچىنى ئۇچرىتىشىم مۇسكىن، دېدى(١٥). مؤسا توتنىڭ يېنىغا كەلگەندە نىدا قىلىندىكى، «ئى مۇسالاللە) مەن ھەققەتەن سېنىڭ يەرۋەرىـ دىگارىڭىدۇرمەن، كەشىڭنى سالىغىن، سەن ھەقىقەتەن مۇقەددەس ۋادى بولغان توۋادا سەن(١٤٥).

^{*} مؤسا ئەلەيھىسالام ئايالى بىلەن بىرگە مەدىنىدىن مىسرغا كېتىۋېتىپ كېچىدە يولدىن ئادىشىپ قالىدۇ، تُوت ياقاي دېسه چاقىقى يانبايدۇ، شۇنىڭ بىلەن يولنىڭ سول تەرىپىدە يىراقتىن بىر ئوت كۆرۈنىدۇ، بۇ ئوت ئەمەس، اللەنىڭ نۇرى ئىدى.

وَالمَّعْرُونُ فَا مَسْتَهِ فِي الْمَثْرُ فِي وَيْ إِمَّا اللهُ لَا الْمِلُونُ وَالْمَعْ الْمِلُولُونُ وَالْمَعْ الْمِينَةُ وَالْمَعْ الْمِينَةُ وَالْمَعْ الْمِينَةُ وَالْمَعْ الْمِينَةُ وَالْمَعْ اللهُ وَالْمَعْ الْمَعْ الْمِينَةُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمَعْ الْمُعْلِقُونُ وَالْمَعْ اللهُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمَعْ اللهُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعْلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِعُلِقُونُ وَالْمُعِلَّونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلَّالِمُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِقُ وَلِمُعِلَّالِمُونُ وَالْمُعِلِقُونُ ولِلْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِقُونُ وَالْمُعِلِمُ و

مەن سېنى (پەيغەمبەرلىكە) تاللىدىم، سەن ۋەمپىگە قۇلاقى سالىغىن (131). مەن مەقسقەتەن (ئىبادەتكە لايىق) اللە دۇرمەن، مەلىدىن باشىقا مېسىچ مەبۇد (بەرمەق) يوق، (يالغۇز) ماڭا ئىسبادەت قىلىغىن، مېنى زىكرى قىلىش ئۇچىۋن ناماز ئوقۇغىنى(131). قىسيامەتىنىڭ بولۇشى مۇھەققەقىتۇر، ھەر ئادەم ئۇزىنىڭ ئەمەلىگە يارىشا مۇكاپاتىلىنىشى ئۇچۇن، تۇتتۇم (131). قىيامەتكە ئاسان بولۇشىنى) مەخىپىي تۇتتۇم (131). قىيامەتكە ئىشەلىمەيدىنىڭ ۋە ئونى خاھىشىلىرىغا ئەگەشىكەن ئادەم سېنى ئۇنىڭدىن (يەنى قىيامەتكە ئەسبارلىق قىلىشىتىن ۋە ئۇنى دەستىق قىلىشىتىن ۋە ئۇنى مەللاگە بولىسەن (چۇنكى ئاخىرەتتىن غاپىل بولۇش، ھالاگە بولىسەن (چۇنكى ئاخىرەتتىن غاپىل بولۇش، ھالاگەتىكە ئېلىسىپ بارسدۇ) (131). ئىي مۇسا! ئوڭ

قأل العرا

إن افنوند في الثانون فا فيوند في اليو فليكو المنظ في التواقد في ا

(ئبيتتۇقكى) دۇنى (يەنى بالىنى) ساندۇققا سالسن، ئاندىن ئۇنى (سانىدۇق بىلەن) دەرياغا تاشىلىغىن، دەريا ئۇنى قىرغاققا تاشلىسۇن، ئۇنى مېنىڭ دۇشمىنىم ۋە ئۇنىڭ دۈشىسنى بولغان (پسرئەۋن) ئېلسپ (باقسۇن) ۽. مېنىڭ قوغدىشىم ئاستىندا تەربىيىلىد نىشىڭ ئۇچۇن، ساڭا مەن تەرەپتىن بولغان مۇھەبــ بەتنى سالدىم(89). ئۆز ۋاقتىدا سېسنىڭ ھەسشىرەڭ (پىرئەۋننىڭ ئائىلىسىگە) بېرىپ: دسىلەرگە ئۇنى باقىدىغان بىر كىشىنى كۆرسىتىپ قويايمۇ؟ مديدى، بىز سېنىڭ ئاناڭنى خۇش بولسۇن، قايخۇرمىسۇن دەپ سېنى ئۇنىڭىغا قايستۇرۇپ بەردۇق، سەن بىر ئادىمنى ئۆلىتۇرۇپ قويىدۇڭ، سېنى بىز غەمىدىن خالاس قلىدۇق، سېنى تىۋرلىۋى بالالار بىلەن سىنىدۇق، سەن مەديەنلىكلەر ئارىسىدا كۆپ يىلىلار تۇردۇڭ، ئاندىن، ئىي مۇسا! تەقىدىس بىلەن (بۇ يەرگە) كەلدىڭ(40)، سېنى مەن مېسنىڭ مۇھەبېد تسكه زيدني ينديسغهمبدر قبلسي ؤدهيي فازسل قىلىشىيغا) تالىلىندىم(⁽⁴¹⁾، (ئىي مۇسا!) سەن ۋە

سېنىڭ قېرىندىشىڭ (ھارۇن) مېنىڭ مۆجىزىلىرىمنى ئېلىپ بېرىڭلار، مېنىڭ زىكرىمگە سۇسلۇق قىلىپ قالباڭلار ⁽⁴²⁾، يىرئەۋننىڭ يېنىغا بېرىڭلار، ئۇ ھەقىقەتەن ھەددىدىن ئاشتى⁽⁴⁸⁾، ئۇنىڭغا يۇمشاق سۆز قىلىڭلار، ئۇ ۋەز_نەسىھەتنى قوبۇل قىلىشى، ياكى رھەددىدىن ئاشقانلىقنىڭ ئاقىۋە_ تىدىن) قورقۇشى مۇمكىن (44). ئۇلار: «پەرۋەردىگارىمىز! بىز ھەققەتەن ئۇنىڭ بىزنى ئالدىراپ جازالىشىدىن ياكى تېخىبۇ ھەددىدىن ئېششىدىن قورقىيىز» دېيىشتى(⁴⁶⁾، اللە ئېيتتى: «سىلەر قورقباڭلار، مەن ھەقىقەتەن سىلەر بىلەن بىللە (ئۇنىڭ سىلەرگە بەرگەن جاۋابىسنى) ئاڭىلاپ تۇرىيەن، (ئۇنىڭ سىلەرگە قىلىدىغانلىرىنى) كۆرۈپ تۇرىيەن(⁴⁶⁾. سىلەر پىرئەۋنىنىڭ يېنسخا بېرىپ، 'بىز ئىككىبىز يەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەلچىسى بولىبىز، ئىسرائىل ئەۋلادىنى قويۇۋەتكىن، بىز بىلەن كەتسۇن، ئۇلارنى قىينىمىغىن. ساڭا بىز ھەقىقەتەن يەرۋەردىگارىڭنىڭ مۆجىزىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، توغرا يولغا ئەگەشكەن ئادەم راللەنىڭ ئازابىدىن) ئامان قالىدۇ(47). بىزگە شەك-شۇب ھىسىز ۋەھىيى قىلىندىكى، راللەنىڭ يەيغەمبەرلىرىنى) ئىنكار قىلغان، (ئىماندىن) يۇز ئۆرۈگەن ئادەم (قاتتىق) ئازابقا دۇچار بولىدۇ[،] دەڭلارچ⁽⁴⁸⁾. (ئۇلار پىرئەۋنگە كېلىپ اللە تائالا تەرىپىسدىن ۋەھىي قىلىنغان نەرسىلەرنى يەتكۇزگەندىن كېيىن، يىرئەۋن: «ئى مۇسا، سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلار كىم؟» دېدى(٩٩). مۇسا ئېيتتى: «پەرۋەردىگارىيىز شۇنداق زاتتۇركى، ھەسمە نەرسىگە (ئۆزىگە مۇناسىي) شەكىل ئاتا قىلدى، رئاندىن ئۇلارغا ياشاش يوللىرىنى، پايدىلىنىدىغان نەرسىلىرىنى) كۆرسەتــ تى» (60) . يىر ئەۋن ئېيتتى: «ئۆتۈپ كەتكەن ئۇمبەتلەرنىڭ ھالى قانداق؟ (يەنى قانداق بولغان؟) » (61) قال عِلْمَا عِنْدُنْ إِلَى فَيْ لِيَ الْاَيْفِ الْآنِ وَ لَالْاَيْمَ وَ لَلْهُ عُنِي هُوَ الْمَا الْمَا فَيْهُ الْمَا لَكُونِهُمْ الْمَا لَكُونِهُمْ الْمَا لَكُونِهُمْ الْمَا لَكُونِهُمْ الْمَا لَا الْمَا فَيْهِمُ اللّهُ الْمُلِكَةُمُ فِي اللّهُ اللّهُمِينَا الْمُؤْمِنَا اللّهُ فِي اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الل

مۇسا ئېيتتى: «ئۇلار توغرىسىدىكى مەلۇمات يەرۋەرى دىگارىينىڭ دەرگاھىدا ئەۋھۇليەھپۇزدا. رخاتسرى لمكليكتۇر)، پەرۋەردىگارىم ھەم خاتالاشمايدۇ ھەم ئۇلتۇمايدۇ(⁽⁸³⁾، ئۇ زېيىننى سىلەرگە بىسات قىلىپ بەردى، سىلەر ئۇچسۇن نۇرغۇن يولىلارنى ئېسچىپ بەردى، بۇلۇتتىن يامىغۇر ياغدۇرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن تۇرلۇك ئۆسۇملۇكىلەرنى ئۆسىتۇرۇپ بەردى،(58). (ئۇلاردىسى) يەڭىلار ۋە مال چارۋىسلىرىڭىلارنى بېقىڭلار، ئۇنىڭدا ئەقىل ئىگىلىرى ئۇچۇن (اللەنىڭ بارلىقى ۋە بىرلىكىنى كۆرسىتىدىغان) نۇرغۇن دەلىللەر بار (84)، سىلەرنى زېمىندىن خەلق ئەتتۇق، رئۇلگۇ_ ئۇڭلاردىن كېيىن) سىلەرنى يەنە زېمىنغا قايتۇرىمىز (تويىغا ئايلىنىسلەر)، سىلەرنى (ھېساپ ئېسلىش تُؤجؤن) يەنە بىر قېتىم زېمىندىن چىقىرىمىز (58). شەكدشۇبھىسىزكى، ئۇنىڭغا بىزنىڭ ھەميە مۆجىزىلىد رىسىزنى كۆرسەتتۇق، ئۇ ئىنىكار قىلدى ۋە رئىمان

تَبِيتَسْتَينَ بِأَشْ تَارِتَتَى (66). يَبْرِنُهُ وَنَ تُبِيْتِتَى: وَنَّى مُوسًا! سِهْرِنَاقَ بِبَلَهُنَ بِبَرْنِي رَبِينَسِيرَ (مسير) دىن چىقىرىۋېتىش ئۇچۇن كەلدىڭمۇ؟ (١٥٦) ساڭا بىز شۇنىڭنا ئوخشاش سېھىر بىلەن تاقابىل تۇرىھىز، سەن بىزگە ئۆزئارا يىغىلىدىغان ۋاقىتنى ۋە مۇئەييەن جاينى بەلگىلەپ بەرگىن، سەنبۇ، بىزمۇ ئۇنىڭغا خىلايلىق قىلمايلى_{© (68)}. مۇسا ئېيتتى: «سىلەرگە ۋەدە قىلىنغان چاغ بايرام كۈنى بولۇپ، كىشىلەر چاشگام ۋاقتىدا يىغىلسۇن» (ق⁶⁹⁾. پىرئەۋن قايتىپ كېتىپ ھىيلە-مىكرىنى (يەنى سېھىرگەرلەرنى) توپلىدى، ئاندىن ئۇ (سېھىرگەرلەرنى ۋە سېھىردە ئىشلىنىدىغان نەرسىلەرنى ئېلىپ ۋەدىلەشىكەن ۋاقىتتا) كەلدى(١٤٥٠. مۇسا ئۇلارغا ئېيتتى: «سىلەرگە ۋاي! اللەغا يالفاننى چاپلىماڭلار (يەنى سېھ رىڭلار ئارقىلىق مۆجىزىلىرىمگە تاقابىل تۇرۇشنى دەۋا قىلماڭلار)، اللە سىلەرنى قاتىتىق ئازاب بىلەن ھالاك قىلىدۇ، الله غا بوھتان چاپلىغان ئادەم مەغلۇپ بولىدۇ» (61). ئۇلار ئۆز ئىشى ريەنى مؤسا ۋە هارۇن نىڭ ئىشى) ئۈستىدە دەتالاش قىلىشتى، قىلغان دەتالىشىنى يوشۇرۇشتى(42). ئۇلار ئېيتتى: «بۇ ئىككىسى راستلا سېھىرگەر بولۇپ، سېھىر بىلەن سىلەرنى زېيىنىڭىلاردىن چىقىرىۋەتبەكچى ۋە توغرا دىنىڭلارنى يوقاتىاقچى بولىدۇ (63). ھىيلەڭلارنىڭ ھەمبىسنى جەملەڭلار (يەنى پۇتۇن چارە-تەدبىرلىرىڭلارنى بىر نۇقتىغا يىغىپ بىر ياقىدىن باش چىقىرىڭلار)، ئانسدىن (قارىغۇچىلارغا ھەيۋەتلىك كۆرۈنۇش ئۇچۇن مەيدانغا) سەپ تارتىپ كېلىڭلار، بۇگۇن ئۇستۇنلۇك قازانىغان ئادەم راستلا مەقسەتىكە ئېسرىشىدۇ» (٩٥). ئۇلار ئېيتتى: «ئى مۇسا! (ھاساڭىنى) سەن ئاۋال تاشىلامسەن؟ ياكى (ئارغامىچامساسىلىرىمىزنى) بىز ئاۋال تاشىلامىدۇق؟ي(88)

قألالمه

مؤساء وبدلكي سسلمر ثالبدسدا تاشيلافيلاراج دېدى. (ئۇلار تاشلىغان ئىدى) ناگاھان ئۇلارنىڭ ئاغامچىلىرى، ھاسىلىرى ئۇلارنىڭ سېھىرسدىن (يەنى سېھسرنىڭ تەسىرىسدىن) ئۇنىڭىغا ھەرىكەت لمنسب مېڭسۋاتقانىدەك تۇيۇلىدى (١٥٥)، (بۇنسڭ ىدىن) مۇسا ئۆزىدە قورقۇنچ ھېس قىلدى (67). بىز (ئۇنىڭىغا) ئېيتتۇقىكى، «قورقىسغىن، سەن چوقۇم تُؤستؤنسلؤك قازىنىسەن (68)، قولۇڭىدىكسنى تاشد للىغىدىء ئۇ ئۇلارنىڭ كىۆرسەتىكەن سېھىرلىدرىدى دەم تارتىپ يۇتۇۋېىتسدۇ، ئۇلارنىڭ كىۆرسەت كىنى سېلهىرگەرلەرنىڭ ھىيلىسىدۇر، سېھىرگەرلەر قەيەرگە بارسا مۇۋەپپەقىيەت قازىنالىمايىدۇ» (69). رمۇسا ھاسىسىنى تاشىلىيۇسدى، ئۇلارنىڭ كۆرسەتكەن سېھىرلىرىنى دەم تارتىپ يۇتۇۋەتستى) شۇنىڭ بىلەن سېھىرگەرلەر (سەجدە قىلىخان ھالىدا يىقىلىپ): ھەلرۇن بىلەن مۇسانىڭ پەرۋەردىگارىغا ئىمان ئېيتتۇق» دېيىشتى (70). يسرئەۋن ئېيتىتى: وسىلەرگە مەن رۇخسەت بېرىشتىن بۇرۇن ئۇنى**ڭغا**

قال بن الغزاقة اليا المنعمية المختل اليون يغير المناسقة المناسقة

ئىمان ئېيتتىڭلار، شۇبھىسىزكى، ئۇ چوقۇم سىلەرگە سېھىرنى ئۆگەتكەن چوقۇۋلار ئىكەن، مەن چوقۇم سىلەرنىڭ قوللىرىڭىلارنى، يۇتلىرىڭلارنى ئوڭ-چەپ قىلىپ ريەنى ئوڭ قول بىلەن سول پۇتنى، ئوڭ پۇت بىلەن سول قولىنى) كېسىپ تاشلايمەن، سىلەرنى چوقۇم خورما دەرەخلىرىگە ئاسىمەن، سىلەر قايسىمىزنىڭ (يەنى مېنىڭ ياكى مۇسانىڭ پىەرۋەردىگارىنىڭ) ئازابىنىڭ ئەڭ قاتتىق ۋە ئەڭ ئۆزۇن ئىكەنلىكىنى چوقۇم بىلىسسىلەر» (٢٦). ئۇلار ئېيىتىتى: «سىپىنى (يەنى ساڭــا ئەگىشىشىنى) ئىخىتىيار قىلىپ، بىزگە كەلىگەن (مۇسانىڭ راستىلىقسنى كىۆرسىتىدسخان) روشەن دەلىلىلەرنى ۋە بىزنى خەلق ئەتىكەن اللەنى ھەرگىسز تاشىلىسمايىسىز، (بىزنىڭ ھەقىد قسينزده) تبيسني منوكوم قسلسالاه شؤني منوكبوم فللنفسن، سيستلك منوكسسات يسقدت بۇ دۇنىيادىــلا ئۆتىــدۇ (٢٤). بىزنىڭ خاتالىقىلىرىسىىزنى، سېنىڭ مەجبۇرلىشىڭ ئارقىسىدا بىزنىڭ سېھىر كۆرسەتكەنلىكىمىزدىن ئىبارەت گۇناھىمىزنى مەغپىرەت قىلسۇن دەپ بىز ھەقىقەتەن يسهر ۋەردىگارىسىزغا ئىسان ئېيىتىتۇق، اللهنىڭ (ساۋابىي سېسنىڭ مۇكاپاتىڭىدىن) ئارتۇق تۇر؛ الله نىڭ زئازابى سېنىڭ جازايىڭدىن) دائىمىيدۇر» (73). كىمكى گۇناھكار ھالىدا الله غا مۇلاقات بولىدىكەن، ئۇ دوزاخقا كىرىدۇ، دوزاختا ئۇ ئۆلسمىدۇ ۋە (ئوبىدان) ياشىمايىدۇ (174. كىمكى مۆمىن بولۇپ، ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلىغان ھالىدا. اللەغا مۇلاقات بولسدىسكەن، ئۇ (اللهنىڭ دەرگاھىدا) يۇقىرى دەرىجىلەرگە ئېرىشىدۇ⁽⁷⁵⁾، ئۇ (دەرىـجىـلەر) دائىمى تۇرالغۇ بولغان جەنىنەتلەر. بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدۇ، ئۇ يەرلەردە ئۇ مەڭگۇ قالىدۇ، ئەنە شۇ (كۇفرىدىن ۋە گۇناھلاردىن) ياڭ بولغان ئادىمگە بېرىلىدىغان مۇكاياتــتۇر ⁽⁷⁶⁾،

كافت التحديثاً الديمواني لا أن السر بهبادي قافيت ليموارية إلى التحديث الاظف دركا والا تعلني ⊕ والتركيف في موارية والقديم من الذي الخيرام في والقال ويتون فوك و مراح الي ما الفور الانتها التينائم ون عاد إلى واحد اللانوان الفور الانتها وتكالما عليكم الدي والدي الخوارس كالإلب سا

اَلْهَيْنَالْمُرْتِّوْنَ مَانُوْلُورُوْلَمَانَالْمِرْتِالِكَ الْكُوْرِ الْاَلْمَانَ الْمُوْرِ الْاَلْمَانَ الْمُورِ الْاَلْمَانَ الْمُؤْرِ الْاَلْمَانَ الْمُؤْرِ الْاَلْمَانَ الْمُؤْرِ الْلَهِ مِنْ الْمُؤْرِدُ الْلَهِ الْمُؤْمِنِينَ وَمِنْ مَنْ مَنْ مَنْ مَعْمَى وَمَنْ لَمَنْ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ لَمَنْ الْمَلْمَالِمَانَ وَمَنْ الْمَنْ الْمُؤْمِنِينَ وَمِنْ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ الْمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنَ وَمَنْ الْمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنِينَ وَمُؤْمِنَ وَمُنْ اللّهُ وَمُؤْمِنَ وَمُنْ مُؤْمِنَانِهِمُونَ وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَانِهِمُ وَمُؤْمِنَانِهُ وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَانِهِمُ وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَانِهُ وَمُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَانِ وَمُؤْمِنَا ومُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَا مُؤْمِنَا وَمُؤْمِنَا مِنْ الْمُؤْمِنَا مِنْ الْمُؤْمِنِ وَمُؤْمِنِهُ وَمُؤْمِنَا مِنْ الْمُؤْمِنَا مُؤْمِنَا مِنْ الْمُؤْمِنَا مِنْ الْمُؤْمِنِينَا مِنْ الْمُؤْمِنَا مِنْ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِينَا مُؤْمِنَا مِنْ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِقُونَ مِنْ الْمُؤْمِقُومِ الْمُؤْمِقِينَا مِنْ الْمُؤْمِنَا الْمُؤْمِنَا مِنْمُوا م

مُوسَى ال قريمة خَفَيَانَ أَسِفَاهُ قَالَ يُعْمَ أَنْهَمُ أَنْهُمُ أَنْهُمُ أَنْهُمُ أَنْهُمُ أَنْهُمُ أَنَّهُم رَكُمُ وَمُمُا مَسَنَّا أَفَعَالَ عَلَيْكُوالْمَهُ أَمَالُوكُمُ أَمَالُوكُمُ أَمَالُوكُمُ أَنَّ أَنَّ عَلَيْك يُمِلُّ مَلَيْكُمُ فَعَنْبُ قِنْ لاَيْسِكُمْ لَا الْعَلَيْكُوالْمُهُ فَالْفَالِمُ وَمُعِنْمُ الْعَالِمُ الْعَ

كُ مَكَ مِنْ الْعُداكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ وَضَرَجَعَ

بىر شەك شۇبهىسىز مۇساغا ۋەھىي قىلىدۇقىكى، «سەن مېنىڭ بەلدىلىرىمىنى كېچىسدە (مىسىردىن) ئېلىپ چىقىپ كەت، سەن (ماساڭىنى) دېڭىزغا ئۇرۇپ ئۇلارغا بىر قۆرۈق يول ئېنچىپ بەركىين، دىن قورقىمىخىن، (دېڭىزدا غەرق بولۇپ كېتىش تىنىۋ) قورقىمىخىن، (دېڭىزدا غەرق بولۇپ كېتىش بىلەن ئۇلارنى قوغلىدى، ئۇلارنى (يەنى پىرئەۋن بىلىكىدلىسرى بىلەن ئۇلارنى قوغلىدى، ئۇلارنى (يەنى پىرئەۋن بىلەن ئۇرىۋالدى (يەنى ئۇلار دېڭىزدا دەھشەتىلىك ھالەت ئورىۋالدى (يەنى ئۇلار دېڭىزدا خەرق بول-دى) (187)، پىرئەۋن ئۆز قەۋمنى ئازدۇردى، (ئۇلارنى) توغرا يولغا باشلىمىدى (177)، ئى ئىسرائىل ئەۋلادى ا سىلەرنى ھەتسقەتىن دۇشىنىڭىلاردىن قۇتقۇزدۇق، (مۇناجات ئىزچىۇن ۋە مۇساغا تەۋراتىنى نازىسل

قالوانا اختفاعا معدلة بيلكنا و لا المساق القادان ويندة القرمة فقد منه المناف ا

ئۇلار ئېيىتىتى: رساڭسا بەرگەن ۋەدىسگە ئسۆزى الوكيمزدين خيلايليق فللخسنسيين يوقء لبكسئ بىز (پىسرئەۋن) قەۋىسنىڭ زىششەتسلىرسدىن نۇرغۇن ئېلىپ چىقىقان ئىدۇق، (سامىرمىنىڭ بۇيرۇقىي بويىچە) ئۇلارنى (ئوتىقا) تاشلىدۇق، سامىرىمۇ (ئۆزى ئېلىپ چىققان زىبۇزىننەتلىرىنى) تاشلىدى، (87)، سامىرى زئېرىتىلگەن زىسبۇزىننەت لەردىن) ئۇلار ئۇچۇن بىر موزاي ھەيكەل ياسىدى، تؤنيكيدين موزايسناف ثاؤازيها توخيشاش ثاؤاز چىقاتتى، ئۇلار (يەنى سامىرى ۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرى) ئېيتتى: «بۇ سىلەرنىڭ ئىلاھىڭىلاردۇر ۋە مۇسانىڭ ئىلامىسدۇر، مۇسا رئىلاھىنى بۇ يەردە) ئۇنستۇپ قبلسي (ئۇنى ئىزدەپ تۇرسىناغا كەتىتى) يە (88). ئۇ موزايىنىڭ ئۇلارنىڭ سۆزسىگە جاۋاپ بىجىرەك مەيدىغانلىقىنى، ئۇلارغا يايدا_زىيان يەتىكۈزەك جەيدىخانىلىقىىنى ئۇلار ئۇقىمامدۇ؟ (89) شەكت شؤبها المؤسان كالمراب المؤسا الموسا الماسان المستحم كېلىشتىن) بۇرۇن؛ «ئىي قەۋمىم! سىلەر

موزاى بىلەن قايىۋقىتۇرۇلىدۇڭىلار، سىلەرنىڭ پەرۋەردىنگارىڭىلار مەرھەمەتىلىنىڭ اللەدۇر، مأكبا بويسسۇنۇڭىلار، (موزايىغا چىوقۇنۇشىنى تەرك ئېتىش بىلەن) بۇيىرۇقسىخا ئىتائەت قىلىڭىلار!» دېلدى (٩٥٠)، ئۇلار: «مۇسا قايىتىسى كەلىگەنىگە قەدەر. ئۇنىڭىغا چوقۇنىۋېسرمى ﯩﺮﻯ ﺩﯦﻴﯩﺸﯩﺘﻰ (⁽⁹⁾. ﻣﯘﺳﺎ ﺋﯧﻴﺘﯩﺘﻰ: «ﺋﯩﻲ ﮬﺎﺭﯗﻥ! ﺋﯘﻻﺭﻧﯩﯔ ﺋﺎﺯﻏﺎﻧﯩﻠﯩﻘﯩﻨﻰ ﻛﯚﺭﮔﻪﻥ ﭼﯧﻨﯩﮕﯩﺪﺍ (خۇدالىق ئۇچلۇن غەزەپلىلىنىشىتە) ماڭتا ئەگىشىشىتىن ساڭا نېلىمە توساللىغۇ بولىدى؟ مېنىڭ بؤيرۇقۇمغا خىلايىلىق قىلىدىڭىمۇ؟» (82-98) ھارۇن ئېيتىتى؛ ھئسى قېرىندىىشىم! مېنىڭ ساقىلىيىنى ۋە چېچىلىنى تارتىيىغىن، مەن ھەقىلقەتەن سېنىڭ، ئىسسرائىل ئەۋلادىلىي بۆلۈۋېتىيسەن، سۆزۈمىگە دىقىقەت قىلمايىسەن، دېسىسشىڭسدىن قورقىتۇم» (94)، مۇسا ئېيتىتى؛ «ئى سامسرى! سەن ئېسمە بولىدۇڭ؟ ريەنى مۇنىداق يامان ئىشىنى قىلسشىتىن خىدرسۇساڭ نېسمە؟)» (۱۹۶۱ سامسرى ئېيتستى: «مەن ئۇلار كۆرمسگەنسنى كىۆردۇم، ئەلىچسى (يەنى جىبرىد شَل)نىڭ ئىزىدىن بىر چاڭكال توپىنى ئالدىم_دە، ئۇنى (موزايغا) چاچتىم (شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ﺪﯨﻦ ﻣﻮﺯﺍﻳﻨﯩﯔ ﺋﺎﯞﺍﺯﯨﻐﺎ ﺋﻮﺧﺸﺎﺵ ﺋﺎﯞﺍﺯ ﭼﯩﻘﺘﻰ)، ﺷﯘﻧﯩﯖﺪﻩﻙ (ﺑﯘﻧﻰ) ﻣﺎﯕﺎ ﻧﻪﭘﺴﯩﻢ ﭼﯩﺮﺍﻳﻠﯩﻖ ﻛﯚﺭ_ سەتتى» (86). مۇسا (سامىرىغا) ئېيتىتى: «سەن بارغىن! سەن ئۆمۈرۋايەت (كۆرگەفلا كىشىگە) ماڭا يېقىنلاشماڭلار! دېگەيسەن ريەنى سېنىڭ كىشىگە يېقىنلاشماسلىقىڭ، كىشىنىڭ ساڭا يېقىنلاشماسلىقى بۇ دۇنيادا ساڭا بېرىلگەن جازادۇر)، شۇبھىسىزكى (ئاخىرەتتە جازالىنىدىغان) مۇئەييەن بىر ۋاقتىڭ بار، الله ساڭا قىلغان بۇ ۋەدىگە خىلايلىق قىلمايدۇ، سەن ھامان چوقۇنۇپ كېلىۋاتقان ئىلاھىڭغا قارىغىن، بىز ئۇنى چوقۇم (ئوتتا) كۆيدۈرىمىز، ئاندىن ئۇنىڭ (كۇلىنى) دېڭىزغا چېچىۋېتىمىزى (١٥٣). لِتَالْمِكُولِهُ اللهِ فِي اللهِ وَلَا وَرِهِ وَلِهُ عَلَيْهِ الْأَنْ اللهِ فَاللهِ فَاللهِ اللهِ وَلَا اللهِ وَلَا اللهِ فَاللهِ اللهِ وَلَا اللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهُ فَاللهُ فَعِلْ اللهِ وَلَا اللهِ فَاللهُ فَاللهُ فَاللهُ فَاللهُ فَعِلْ اللهِ وَلِيهُ فَاللهُ فَاللهُ فَعِلْ اللهِ وَلِيهُ فَاللهُ فَالللهُ فَاللهُ فَالل

سسلەرنىڭ ئسلامىڭلار بىر اللە دۇرە ئۇتىڭسدىن باشقا هبيج مەبۇد (بەرھەق) يوقىتۇر، ئۇ ھەر تەرسىنى تولۇق بىلگۈچىدۇر (98). (ئى مۇھەممەد!) شۇنىڭدەك، ساڭا ئۆتكەنلەرنىڭ بەزى خەۋەرلىرىنى بايان قىلىمىز، ساڭا ئۆز تەرىپسىمىزدىسى قۇرئانىنى ئاتا قىلدۇق (99). كىمىكى قۇرئانسدىن يىۋز ئۆرۈپ-دىكەن، ئۇنىڭىغا قىسامەت كىۋنى (چىوڭ گۇناھى تىن) ئېغىر يۇڭ يۈكىلىنىدۇ (١٥٥)، (ئۇ گۇناھىي ئۇچۇن بېرىلگەن ئازابىنى مەڭىگۇ تارتىدۇ) قىيا-مەت كىۋنى ئۇلارغا يىۋكىلەنىگەن بۇ يىۋى نېمى دېگەن يامان! (1911) بۇ سۇر چېلىنىدىسغان كۇندۇرە بۇ كۇلىدە (شەكىلى ئۆزگەرگەن) كىۆك كىۆزلۇك (قارا يمؤزلوك گؤنامكارلارني يسغسمنز (102). وقىيامەتنىڭ دەمىشىتىنى كۆرۈپ دۇنيادا تۇرغان ۋاقتى قىمقا بىلىنگەنىلىكتىن) (ئۇلار) «(دۇنىيادا) يەقەت ئون كىۋن تۇردۇڭلارچ دېيىشىپ يىچىر المشدة (103). تُؤلارنياڤ دەيدىخانىلىرىنى بىز

ئوبىدان بىلىسىز، ئەيىنى زامانىدا ئۇلارنىڭ ئەڭ توغىرا سىۆزلەيىدىسغىنى: «سىلەر پەقەت بىر كىۋن تۇردۇڭىلار» دەيىدۇ (194). ئۇلار سەنىدىن تاغلار توغرۇلۇق (يەنى تاغنىڭ ئاقىۋىتىڭ قائداق بولسدىغانلىقى توغرۇلۇق) سورايىدۇ، ئېيتىقىنىكى، «پىەرۋەردىسگارىم ئۇلارنى كۇكۇم-تالىقان قىلىپ رئانىدىن شامالىنى ئەۋەتىپ ئۇنى سورۇپىدۇ) (186). ئۇلارنى تىۋزلەڭسلىكىكە ئايلانىدۇرىندۇ (100). ئۇ يەرلەردە نە چوڭىقئۇرلۇقىنى، نە ئېگىنزلىكىنى كۆرمەيسەن» (107)، بۇ كۇنىدە ركىشىلەر اللەنىڭ مەھىشەرگىاھىقا) دەۋەت قىلىغۇچىسىغا ئەگىىشىدۇ، قىڭىغىر كەتىمەيىدۇ، مەرھەمەتىلىك اللە نىلىڭ ئۇلۇغىلۇقىي ۋە ھەيبۇستىدىسن قورقبۇپ، بارلىش ئاۋازلار بېسقىدۇ، يىچىرلاشقانىدىن باشقىنى ئاڭىلىمايىمەن (١٩٨١). بۇ كۇنىدە مەرھەمەت لملك الله تسزني بهرگهن ۋه سوّزسدسن الله رازي بولغان ئادەسنىڭ شاپائستسدسن باشقا مسجعةانىداق شايائەت پايىدا بەرمەيىدۇ (١٥٠٠). اللە ئۇلارنىڭ ئالىدىىدىكىنى ۋە كەيىنىىدىنكىنى بىلىندۇ، ئۇلار بولسا ئۇنى بىنلىمەيىدۇ (110). گۇناھىكىارلار مەخىلىۋقاتنى ئىدارە قىلىپ تۇرغۇچىي (مەڭگۇ) ھايات الله غا ئېنگىلىدۇ، اللهغا شىبوسك كەلىتىۋرگەنىلەر شەكىسىز زىنيان تارتىندۇ (١١١)، مىزمىن تۇرۇپ ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلغانلار يامانلىقلىرىنىڭ ئېشىپ كېتىشىدىن ۋە ياخشىلىقلىرىنىڭ كېمىيىپ كېتىشىدىن قورقمايدۇ (١١١٥). ئۇلارنىڭ تەقۋادار بولۇشلىرى ئۇچۇن ياكى ئۇلارنى ۋەز_نەسىھەتكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ساڭا ئەرمېچە قۇرئاننى نازىل قىلدۇق ۋە ئۇنىڭدا تۇرلۇك ئاكاھلانىدۇرۇشىلارنى بايان قىلىدۇق (118).

الله (زاتى، سۇيىتى جەھەتتە يۇتۇن مەخلۇقاتتىن) ئۇستۇندۇر، ھىق يادىشاھتۇر، (ئى مۇھەسىمدا) ساڭا قۇرئاننىڭ ۋەھىسىي تاماسلىنىشىتىن بۇرۇن ئوقۇشقا ئالدىراپ كەتمىگىن ريەنى جىبرىئىل ساقا قۇرئاننى ئوقۇپ بېرىۋاتقاندا، بىللە ئوقۇشقا ئالدەـ راپ كەتىمەي، ئۇ تىلاۋىتىلىن فارىغ بولىغۇچە تىڭشاپ تۇرغىن)، «ئى پەرۋەردىگارىم! ئىلمىمنى زمیاده قبلغین او دیگین (HI4). بیز تبلگیری تادمسگه (دەرەخنىڭ مېۋىسىنى يېمەسلىكنى) تەۋسىيە قىلدۇق، ئۇ (بۇ تەۋسىسنى) يادىلدىن چىلقاردى، ئۇنىڭىدا مېچىقانىداق چىڭ ئىرادە كۆرمىدۇق(١١٤). ئۆز ۋاقتىدا بىز يەرىشتىلەرگە: وئادەسگە (يەنى ئادەم ئەلەيھىسسالامغا) سەجدە قىلىڭلارچ دېدۇق، ئىبلىستىن باشقىسى سەجدە قىلدى، ئۇ (سەجدە قىلىشتىن)باش تارتتى(116). بىز دېدۇق: «ئى ئادىم! بۇ ھەقىقە۔ تەن سېنىڭ دۇشىمنىڭىدۇرە خوتۇنىڭىنىڭ دۇشمىم

فَتَعْلَى اللهُ الْمَلِكُ الْحَقِّ وَلَاتَعْجَلْ بِالْقُرِّ إِن مِنْ قَبْلِ أَنْ تُقْفِضَ النَّكَ وَحُيُهُ وَقُلْ زَبِّ زِدُنْ عِلْمًا ﴿ وَلَقَدُ عَهِدُمَّا أَوْلَقَدُ عَهِدُمًّا إلى ادَمَهِنُ مُّبُلُ مَنْسِي وَلَوْعَيْدُلَهُ عُزُمًا فَكَاذُولُنَا الْمَلْكَةِ الادم فيسجد والكائليس الده فتلكا بادم الدامة وُّلِكَ وَإِذَوْمِكَ فَلَا يُعْرِحَنَّكُمَا مِنَ الْمِنَّةِ فَتَشْعُ ﴿إِنَّ لَكَ ٱلْاَعَبُوْعَ فِيهُا وَلِاتَعُوٰى ﴿ وَأَنَّكَ لَا تُظْمُواْفِيُهُ أُولَاتُفَعُى ۗ وَسَ النَّهِ الشَّيْظُنُّ قَالَ يَادْمُ هَلَّ أَدُلُّكَ عَلَى شَعَرَةً الْغُلْدِ وَمُلْكِ لَايَبُلِ @ فَأَكْلَامِنْهَا فَيِدَتْ لَهُمَا سَوْاتُهُمَا وَطَفِقَا يَنْصِمْنِ مَلِيهِمَا مِنَ وَرَقِ الْجِنَّةِ وَعَمْسَ انْمُرَبَّهُ نَغَوَى اللهِ اللهِ اللهِ مَنْ اللهِ مَنَابَ عَلَيْهِ وَهَالى اللهِ طَا اللهِ طَا مِنْهَا جَسِمًا بَعَضُكُمْ لِيَعْضِ عَكُو قَامًا يَأْتِيلًا كُونِي هُدُى فَمَنِ اللَّهُمَ هُدَايَ فَلَا يَفِيلُ وَلاَيَشْتَعِي ﴿ وَمَنْ أَعْرَضَ ا عَنْ ذِكْرِيْ فَإِنَّ لَهُ مَعِيْقَةٌ ضَنْكًا وَنَعْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيفَةِ اَعْلَى اَلَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي اَعْلَى وَقَالُ مُنْتُ بَعِيرًا اللهِ قَالَ كَذَاكَ أَتَدُّكَ الْتُتَنَافَنَهُ مُتَّمَّا وَكُذَاكَ الْمُحْمُثُمُ مُ

نىدۇر، ئۇ سىلەر ئىككىڭلارنىڭ جەنئەتتىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا سەۋەبچى بولۇپ قالىسۇن، (ئۇ چاغدا) سلەر جاپا مۇشەققەتتە قالىسلەر (٤١٦). جەنئەتتە سەن ھەقىقەتەن ئاچ قالمايسەن ۋە يالسڭاچ قاليايسەن(IIB). ھەمدە ئۇنىڭدا ھەقىقەتەن ئۇسساپ كەتسەيسەن، ئىسسىپ كەتبەيسەن_»(IIB). شەيتان ئۇنىڭغا ۋەسۋەسە قىلىپ: «ئى ئادەم! ساڭا مەن (يېگەن ئادەم) ئۆلمەيدىغان دەرەخنى ۋە زاۋال تاپياس پادىشاھلىقنى كۆرسىتىپ قويايمۇ؟» دېدى(180)، ئۇلار ئۇ دەرەخىنىڭ مېۋىسىنى يېدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرى ئېچسلىپ قالدى، ئۇلار جەنسنەت (دەرەخسلىرىنىڭ) يويۇر ماقلىرى بىلەن سەتىرى ئەۋرەت قىلىشقا كىرىشىتى، ئادەم پەرۋەردىگارىينىڭ (ئەمىرىگە) خىلايلىق قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئازدى(⁽¹²¹⁾. ئانىدىن پەرۋەردىگارى ئۇنى تالىلىدى، ئۇنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلدى ۋە ئۇنى ھىدايەت قىلىدى(133). الله (ئادەم بىلەن ھەۋۋاغا) ئېيتتى: «سىلەر ھەمبىڭلار جەنئەتتىن بەزىڭىلار بەزىڭىلارغا دۇشىمەن بولغان ھالىدا چۇشۇڭىلار، ئەگەر سلەرگە مېنىڭ تەرىپىيدىن ھىدايەت كەلسە، كىيكى بېنىڭ ھىدايىتىيگە. ئەگەشسە، ئۇ ئازمايدۇ ۋە ئاخىرەتتە شەقى بولمايدۇ(123). كىمكى مېنىڭ زىكرىمدىن يۇز ئۆرۈپىدىكەن، ئۇنىڭ ھاياتى تار ريەنى خاتىرجەمسىز) بولىدۇ، قىيامەت كۇنى ئۇنى بىز كور قوپۇرىمىز»(¹²⁴⁾، ئۇ؛ «ئى پەرۋەر-دىگارىم! نېمىشقا مېنى كور قوپۇردۇڭ، ۋاھالەنكى، (دۇنيادىكى چاغدا) مېنىڭ كۆزۈم كۆرەتتىغۇ؟» دەيىدۇ(185). الله ئېيىتىدۇ: «شۇنىڭدەك، ساڭا (روشەن) ئايەتىلىرىيىز كەلىدى، سەن ئۇلارنى تەرك ئەتىتساڭ، سەن بۈگلۇن شۇنىڭىغا ئوخىشاش تەرك ئېستىلىسەن»(1260).

ھەددىدىن ئاشقان ۋە يەرۋەردىگارىنىڭ ئايەتلىرىگە ثبهان تبيتهمفانلارغا شؤننگفا توخسشاش جازا ببرد منزه ئاخسره تسنباق ئازابى تېخسمۇ قاتستسقستۇره تېخىبۇ باقىيدۇر (127). ئۇلاردىن ئىلىگىرى ئۆتكەن (پەيغەمبەرلىرىنى ئىنكار قىلغان) نۇرغۇن ئۇمبەتلەرنى ھالاك قىلغانسلىقىسىدىنى ئۇلار ئۇقبامدۇ؟ ئۇلار شۇ ئۇميەتلەرنىڭ ماكانلىرىدا مېڭىپ يۇرىدۇ، ئەقىل ئىگىد للىرى ئۇچۇن ئۇنىڭدا ھەقىقەتەن نۇرغۇن ئىبرەتلەر بار (128)، ئەگەر يەرۋەردىكارىڭىنىڭ (ئازايىنى ئۇلاردىسى كېچىكتۇرۇشىكە) قىلىۋەتكەن ھۆكىي ۋە ثالدىنئالا بەلگىلەپ قويغان ۋاقتى بولىمسا ئىدى، ئۇ چافىدا (ئۇلارنىڭ ھالاك بولۇشى) جىوقۇم ئىدى(189)، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىگە سەق قىلغىن، مەمئۇن بولۇشۇڭ ئۈچۈن، كۈن چىقىشتىن ئىلگىىرى، كۈن يېتىشىتىن بۇرۇن، كېچە ۋاقىتىلىرسدا ۋە كۇد-دۇزنىڭ دەسلەپىكى ۋە ئاخىرقى ۋاقىتىلىرسدا

پىدرۋەردىگارىڭغا تەسبىسە ئېيىتقىن (يىدنى ناماز ئوقۇغىسىن) ۋە ھەھىدە ئېيىتىقىن(1830). بىز (كۇفغارلاردىس) ئىزرلىۋك جامائەنى بەھىرىسەن قىلىغان دۇنىيانىڭ نېيەتىلىسرى ۋە زىسبۇزىنىئەتىلىرىگە كىۆز سالىبىسغىن، بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى سىنايىمىز، پەرۋەردىگارىڭدىڭلارنىڭ رىزقىي (يەنى ساۋابىي بۇ پانىي نېسبەتىتىن) ياخشىدۇر ۋە ئەڭ ئۇزەڭسۇ ئۇنى ئادا قىلىشقا چىدامىلىق بولغىن، سەلىدىن بىز رىىزىق تەلەپ قىلىمايىمىز، ساڭا بىز رىىزىق تەلەپ قىلىمايىلى (يەنى مۇقەتىلەرنى (ۋە ئۇمەتىگىنى)نامازغا بۇيىرۇغىن، ساڭا بىز رىىزىق تەلەپ قىلىمايىسىز، ياغىشى ئاقسۇەت پەقەت تەقىۋادارلارغا خاستۇر(1833). ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار): «(مۇھەسمەد) پىدرۋەردىگارى تەرىپىدىن بىزگە بىرەر مۆجىزە ئۇلۇرسچۇاچ دەيىدۇ، ئۇلارغا بۇرۇنقى ئۇمەتىلەرنىڭ خەۋەرلىرىىنى ئۆز ئىچىگە ئالىغان قۇرئان كەلىمىدىنىڭ؟ بىز ئولارنى ئۇلىڭدىن (يەنى مۇھەممەد ئەلەيھىسالامىنى ئەرەتىشىتىن) ئىلىگىرى سېنىڭ ئايەتىلىرىنىڭ بەرسەر ئەۋەتىمىدىڭ؟ بىز خار ۋە رەسۋا بولۇشىتىن ئىلىگىرى سېنىڭ ئايەتىلىرىنىڭ ئاتىۋىتىنى ئەگىشەتتۇقىچ دەيىتى (ئىۋەتىچ) بىلىلىكىنى ئەگىشەتتۇقىچ دەيىتى (ئىۋەتىنى) بىلىسىسلەرى ئىكەنىلىكىنى شەكىسىلىدىنىڭ ئاتىۋىتىنى) بىلىسىسلەرى ئىكەنىلىكىنىڭ ۋە كىرىنىڭ ئاسلىسىنىڭ ئاسلىسىدىڭ، ئىلىلىكىنىڭ شەكىلىكىنىڭ ۋە كىرىنىڭ قىلىلىكىنىڭ ۋە كىرىزنىڭ ئىلىسىدىنىڭ ئاتىۋىتىنى (ئىۋۇزقىغا قالىمايى) بىلىسىسلەر» (1831).

(ئون يەتتىنچى پارە)

21 ـ سۇرە ئەنبىيا

مەككىدە ئازىل بولغان، 112 ئايەت.

ناھايستى شەپىقەتلىك ۋە مېسەرسيان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلاييەن.

كىشىلەرگە ئۇلارنىڭ (ئەمەللىرسىدىن) ھېياپ ئېلىنىدىغان ۋاقست (يەنى قىيامەت) يېقسىلاشتى، ھالبۇكى، ئۇلار غەپلەتتىدۇر، (قىيامەت توغرۇلۇق ئوپلىنىشتىن) يۈز ئۆرۈمەكتىدۇر (1). ئۇلارغا پەرۋەر-دىگارى تەرىپىدىن (قۇرئاندا) يېڭى ۋەز—نەسىھەت نازىل بولسلا، ئۇلار ئۇنىگغا مەسخىرە قىلغان ھالدا قۇلاق سېلىشدۇ (2). ئۇلارنىڭ دىللىرى (اللەنىڭ كالامىدىن) غەپلەتتىدۇر، كاپسىرلار ئۆزئارا؛ «يۇ يَعْ الْهِ الْهِ الْمُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ

رىسنى كۆرۈپ تۇرۇپ ئۇنى قوبۇل قىلا مسلەر؟» دەپ يوشۇرۇن سۆزلىشىدۇ⁽⁸⁾، رپەيغەمبەر) ئېيتتى: «پەرۋەردىگارىم ئاسمان، زېمىندا ئېيتىلغان سۆزلەرنى بىلىپ تۇرسدۇ، الله رسۆزلىرىڭ لارنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ئەھۋالىڭىلارنى) بىلسى تۇرغۇچسدۇر»(1). (كايسرلار قۇرئان سېھىردۇر دەپلا قالماستىن) جېدلكى ئۇ (مۇھەممەدنىڭ) قالايمىقان چۈشىلىرسدۇر، بەلىكى ئۇنى ئۆزى ئويدۇرۇپ چىقارغاندۇر، بەلكى ئۇ شائىردۇر، ئىلگىرىكى پەيغەسبەرلەرگە ئوخىشاش بىزگە بىرەر مۆجىزە كەلتۇرسۇن» دېيىشتى (8). ئۇلاردىن ئىلگىرى، بىز ھالاك قىلىغان شەھەرلەردىسى (يەنى ئاھالىسىدىن) ھېچقايسىسى ئىمان ئېيتىمغان تۇرسا، (مۆجىزىلەرنى كۆرسەتسەك) ئۇلار ئىمان ئېيتامدۇ؟ (4) (ئى مۇھەممەد!) سەندىن ئىلگىرى (پەرىشتىلەرنى ئەمەس) پەقەت ئىنــــائلارنىلا پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق، ئەگەر (بۇنى)بىلمىمەڭلار ، ئەملى ئىلىمدىن (يەنى تەۋرات، ئىنجىللارنى بىلىدىغانلاردىن) سوراڭلار (٣) . پەيغەمبەرلەرنى تاماق يېمەيدىغان جەسەت قىلغىنىمىز يوق (يەنى ئۇلار بارلىق كىشلەرگە ئوخشاش يەيدۇ، ئىچىدۇ) ھەمدە ئۇلار (دۇنيادا ئۆلمەي) مەڭگۇ قالىدىغان بولغىنى يوق (يەنى ئۇلارمۇ بارلىق كىشلەرگە ئوخشاش ۋاپات بولىدۇ) (8). ئانىدىن ئۇلارغا (ئۇلارغا ياردەم بيرس، ئۇلارنى ئىنكار قىلغانلارنى ھالاك قىلىشتىن ئىبارەت) ۋەدىيىزنى راست قىلىپ بەردۇق، ئۇلارنى ۋە بىز خالىغانلارنى قۇتقۇزدۇق، (كۇفرىدا ۋە گىۇمراھلىقتا) ھەددىدىن ئاشقۇچىـلارنى هالاك قىلدۇق (19)، سىلەرنىڭ شان_شەرىيىڭـلارنى ئۆز ئىچسگە ئالىغان كىتابىنى (يەنى قۇرئانـنى) سىلەرگە ھەقىقەتەن نازىل قىلىپ بەردۇق. (بۇنى) چۈشەنمەمسىلەر؟ (١٥) بىز (ئاھالىسى) كۇفغار بولغان نۇرغۇن شەھەرلەرنى ھالاك قىلدۇق، ئۇلاردىن كېيىن رئورنىغا) باشقا قەۋمنى پەيدا قىلدۇق (١١١).

 ئۇلار بىزنىڭ ئازابىيىزنىڭ (كەلكەنلىكىنى) ھېس قىلغان چاغدا ئۇشتۇمتۇت قاچىدۇ (132). (پەرىتىدلەر ئۇلارغا مەسخىرە قىلىپ ئېيىتىنى) «قاچىداڭلار» بىياياتات تۈرمۇشۇڭدلارغا، تۇرالىغۇ جايىلىرىڭلارغا قايتىڭلار، سىلەردىن (مۇھىم ئىشلاردا مەسلىھەت) سورىلىشى مۇمكىسى، (131). ئۇلار: «ۋاي ئىسىتا ئۇلارنى ئورۇلىغان زىبرائەتىتەك ھىالاك قىلىپ، جانلىرىنى ئالىفىىنىسىزغا قەدەر، ئۇلار يۇقىرىقى پەريادىنى تەكرارلاپ تۈردى (181). بىز ئاسياننى، ئۇلارنىڭ ئارسىدىكى نەرسىلەرنى ئومۇلارنىڭ ئارسىدىكى نەرسىلەرنى ياراتقاستىن، قۇدرىتىمىزنىڭ ئالامەتىلىرى سۈپىتىدە ياراتتۇقى) (101). ئەگەر بىز ئىچ پۇشۇقى قىلماقچى ياراتتۇقى) (101). ئەگەر بىز ئىچ پۇشۇقى قىلماقچى بولساق، قىلىرىدىنى دەرسىلەر بىلەن

قىلاتىتۇق، ئەگەر (شۇنى) ئىرادە قىلىغان بولساق (لېكىس بۇ ئۇلۇغ زاتىسىزىغا مۇھال بولغائىلىقتىن ئۇنىداق قىلىشنى ئىرادە قىلىمدۇق) (17). بىز ھەق ئارقىلىق باتىلىغا ھۇجۇم قىلىمدۇ، (ئى كۇنىغارلار جامائەسى قىلىمىز، ھەق باتىلنى يوقىلىمدۇ، (ئى كۇنىغارلار جامائەسى الله نى بالىسى بار، خوتۇنى بار دەپ) سۇپىەتلىگەن سۆزۇڭلاردىن سىلەرگە ۋاي!(180) ئاسمانىلاردىكى ۋە زېمىندىكلەرنىڭ ھەممىسى الله نىڭ ئىلكىدىدۇر، اللهنىڭ دەركاھىدىكىلەر (يەنى پەرشتىلەر) اللهنىڭ ئىبادىتسدىن تەكەببۇرلۇق قىلىپ باش تارتىلىدۇ ۋە ھېسرىپەۋ تالىلىدۇ (181) ئۇلار كېچە- كۇندۇز تەسبى ئېيتىدۇ، بوشاشمايدۇ (182). ئۇلار كېچە- كۇندۇز تەسبى ئېيتىدۇ، بوشاشمايدۇ (182). ئۇلار كېچە- كۈندۇز تەسبى ئېيتىدۇ، بوشاشمايدۇ (182). ئۇلار كېيىنى ئىرسىلىرىدىن ئىلۇمتتە بۇزۇلاتتى، ئەرشنىڭ پەرۋەردىكارى اللە ئۇلارنىڭ سۇپەتلىگەن نەرسىلىرىدىن ياكىتۇر (182). ئاللەنىڭ قىلىغانىلىرىدىن سوئال-سوراق قىلىنىمايدۇ، ئۇلاردىن سۇئال-سوراق قىلىنىمايدۇ، ئۇلارنىڭ كېلىمىتىلىكىن ئەرسىلىمايدىنىڭ كەنابىي قىلىنىمايلىق كىتابىدۇر، (يۇنىگىغا) دەلىلىڭىلارنى كىقرىستىگىلار، مائا بۇ مەن بىلەن بىلىلە بولغانلارنىڭ كىتابىدۇر، (يۇنىڭ تالىسى ھەقنى ئۇقالىدى ئۇلار تەۋرات، ئىنىجىل قاتارلىسى) كىتابىدۇر، ئۇلارنىڭ تولىسى ھەقنى ئۇقالىدىدۇ، ئۇلارنىڭ تولىسى ھەقنى ئۇقالىدىدۇر، ئۇلارنىڭ تولىسى ھەقنى ئۇقالىدىدۇ، ئۇلارنىڭ تولىسى ھەقنى ئۇقالىدىدۇر، ئۇلارنىڭ تولىر

ويَالْوَسُلْمُنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ وَمُوْلِ الْانْوَيْقَ الْبُدُولَةُ الْبُدُولَةُ وَلَمُنَا الْمُنْفِقُ وَلَمُنَا الْمُنْفُولُ وَلَمُنَا الْمُنْفُولُونَ الْمُنْفِقُونَ الْمُنْفُولُونَ اللّهِ وَمُنْفِقِهُمُ اللّهُ وَاللّهُ وَلَمُنْفُولُونَ اللّهُ وَمُنْفِقِهُمُ اللّهُ وَمُنْفِقُونَ اللّهُ اللّهُ وَمُنْفِقُونَ اللّهُ اللّهُ وَمُنْفِقُونَ اللّهُ اللّهُ وَمُنْفِقُونَ اللّهُ اللّهُ وَمُنْفِقًا اللّهُ اللّهُ وَمُنْفِقًا اللّهُ اللّهُ وَلَمُنْفِقُونَ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمُنْفِقًا اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَمُنْفِقًا اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ

رئى مۇمەمىمدا) سەلىدىن ئىلىكىرى ئەۋەتىلگەن پەيىخەمىبەرلەرنىڭ مەمبىسسىگە: ھەلىدىن باشقا مېسچ مەبۇد (بەرمەتى) يوقىتۇر، ماڭسلا ئىسپادەت قىلىڭىلار» دەپ ۋەھىي قىلىدۇن (1880). ئۇلار (يەنى مۇشرىكىلار): واللەنىڭ (پەرىشىتىلەردىن) بالىسى بار» دېيىشتى، ئۇنداق ئەمەس. اللە (بۇنىڭىدىن) پاكىتۇر، (پەرىشىتىلەر اللەنىڭ) مۇرمەتىلىك بەندىلىرىدۇر (189). ئۇلار اللە غا ئالىدى بىلەن سۆز قىلىشقا پېتىنالىلىدۇ، ئۇلار اللە غا ئالىدى بىلەن سۆز قىلىققا پېتىنالىلىدۇ، ئۇلار اللە نىڭ ئەمرى بويىچە ئىش قىلىدۇ(20). اللە ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىنى ۋە قىلماقچى بولغانلىرىنى بىلىپ تۇرىدۇ، ئۇلار اللە مەيۋىسىدىن تىترەپ تۇرىدۇ(180). ئۇلاردىن كىكى، مەدن اللە دىدىن باشقا ئىلاھىمەن، دەيىدىكەن،

ئۇنى دوزاخ بىلەن جازالايسىز، زالىسلارنى شۇنسداق جازالايسىز (68). كاپىرلار بىلمەسدۇكى، ئاسانلار بىلەن زېيىن بىر بىرىكە تۇتاش ئىدى، ئۇلارنى ئايرىۋەتتۇق، ھەممە جانلىق مەۋجۇداتنى سۇدىن ياراتتۇق، ئۇلار (اللەنىڭ قۇدرىتىگە) ئىشەنىمەدۇ؟ (30) يەر تەۋرەپ ئۇلارنىڭ خاتىرجەمسىز بولماسلىقى ئۇچۇن، بىز زېيىندا تاغلارنى ياراتتۇق، ئۇلارنى (سەپەردە) كۆزلىگەن مەقسەتلىرىگە يېتىۋالسۇن دەپ، تاغلاردا كەڭ يوللارنى ياراتتۇق، ئۇلارنى بىز بېخەتەر ئۆگۈن قىلدۇق، مالبۇكى، ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار) ئاسمانىدىكى (كۇن، ئاي، يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئىللەنىڭ بارلىقىنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان) ئالامەتلەردىن غەپلەتىتىدۇر (38). اللە سەيىر قىلىدۇزنى، كۇنىنى ھەم ئاينى ياراتتى، ئۇلارنىڭ ھەربىرى (ئۆزىگە خاس) پەلەكتە سەيىر قىلىدۇزنى، كۇنىنى ھەم ئاينى ياراتتى، ئۇلارنىڭ ھەربىرى (ئۆزىگە خاس) پەلەكتە مەيىر قىلىدۇزى (ئۇنىڭ ئۇلار مەڭكۇ ياشامىدۇ؟ (بۇنىداق بولۇش ھەرگىدۇمۇ ئۇلارغا مۇيەسىسى ئىۋلىدۇ) (بۇنىداق بولۇش ھەرگىدۇمۇ ئۇلارغا مۇيەسىسى ئىۋلىدۇ) (34) ھەربىر جان ئىۋلۇمىنىڭ ئولارغا مۇيەسىسى ياخشىلىرغا يارىنىڭ جان ئىۋلۇمىنىڭ سىلىمىنى بېرىش ئارقىلىق سىلىمىنى بېرىش ئارقىلىق سىلىمىنى بېرىش ئارقىلىق سىلىمىنى بېرىش ئارقىلىدىن سىلىمىنى سىلەرنى سىلەر بىزىداڭ يايىنىڭ يېرىش ئارقىدىن) (كەدىنىڭ يېرىش ئارقىدىن) (كەدىنىڭ يېرىش ئارقىدىن) ئالايىسىزى رامەدىڭ يارىنىڭ جازالايسىزى (38).

تراقازات الذي كذرة إن يقيدة فال الالمؤوا المذا المتحدد المتحدد الدينة التحديد في الموادي المنافرة المنافرة التحديد في المتحدد في المتحدد في المتحدد ا

وَنَوْنَتُمُ اللَّهُ اللَّ

كاپىرلار سېنى كۆرگەن چاغدا؛ «ساەرنىڭ مەبۇد-لىرمڭلارنى ئەيبىلەيدىغان ئادەم مۇشۇمۇ؟» (دېيىشىپ) سېنى مەسخىرە قىلىشدۇ، ھالبۇكى، ئۇلار مەرھەمەت لىلى اللەتەرىپىدىن نازىل بولغان قۇرئاننى ئىنكار قىلىشىدۇ(88). ئىنسان ئالدىراڭغۇ يارىتىلغان، سىلەرگە ئالامەتلىرىيىنى (يەنى ماڭا ئاسسىلىق قىلغانىلارنى جازالىيالايدىغانلىقىمىنى) كۆرسىتىيەن. (ئۇنىڭ ۋاقتى سائىتىدىن بۇرۇن) مېنى ئالدىرىتىپ كەتمەڭلار(33) ئۇلار؛ «(سۆزۇڭلاردا) راستچىل بولساڭلار، بۇ ۋەدە زىينى بىزگە ۋەدە قىلىنغان ئازابنىڭ يۈز بېرىدىغان ۋاقتى) قاچان؟» دېيىشىدۇ(88). ئەگەر كاپىرلار ئۇ چاغدا يۈزلىرىدىن، دۈمبىلىرىدىن ئازابىنى دەپىئى قىلالىلىدىغانلىقلىرىنى بىلىد ئىسدى (ئازابىنىڭ ئېرىشەلمىيدىغانلىقلىرىنى بىلىد ئىسدى (ئازابىنىڭ بالدۇر يۈز بېرىشنى تەلەپ قىلمايىتى) (88). لېكىن

قىياھەت ئۇلارغا تۇيۇقسىز كېلىدۇ ـدە، ئۇلارنى ھەيرەتتە قالدۇرسدۇ، ئۇلار قىياھەتكە قارشلىق كۆرستەلەيدۇ، ئۇلارغا (تەۋبە قىلىۋېلىش ۋە ئۆزرە بايان قىلىش ئۇچۇن) مۆھلەتسۇ بېرىلى ھەيدۇ(64). سەندىن ئىلگىرى ھەتسقەتەن نۇرغۇن پەيسغەسبەرلەر مەسخىرە قىلىنىدى، ئۇلارنى مەسخىرە قىلىنىدى، ئۇلارنى مەسخىرە قىلىغۇچىلارغا مەسخىرە قىلىغانلىقنىڭ جازاسى بولغان ئازاب نازىل بولىدى(111). (ئى مەسخىرە قىلغۇچىلارغا) «سىلەرنى كېچىدە ۋە كۆنىدۈزدە مەرھەمەتىلىك اللەنىڭ ئازابىدىن كىم ساقلايدۇ؟ «دېگىن، بەلكى ئۇلار پەرۋەردىكارىنىڭ كالامىدىن يۈز ئۆرۈگۈچە- (42) ئۇلارنىڭ دەرۇر(42). ئۇلارنىڭ بىزدىن باشقا ئۆزلىرىنى قوغىداسقىمۇ قادىر بولالياسدۇ، بىزىىڭ پارمۇ؟ ئۇلارنىڭ ئېرىئەلھەيدۇ(141). بۇلارنى (يەنى مۇشرىكلارنى) ۋە ئۇلارنىڭ ئەجداتلىرىنى (دۇنيانىڭمال-مۇل-ئىدىن) بەھىرىيەن قىلدۇق، ھەتتا (شۇ ئېمەت ئىچىدە) ئۇلارنىڭ ئەجرى ئۇزۇن بولدى. ئۇلارنىڭ دەتراپىنى (مۇسۇلمائلارغا شگەللىتىش بىلەن) قەدەممۇقەدەم تاراپتىپ بېرىۋاتقاللىقىدىن خۇدى ئۇلار يالىپ جېبابلىنامدۇ؟ (مەغلۇپ جېبابىلىنامدۇ؟ (مەغلۇپ جېبابىلىنامدۇ؟) (مەغلۇپ خادەلىدى دەۋەتنى ئاڭلىمايدۇ (ئى مۇشرىكلار! سالەر سەركەشلىكىڭلارنىڭ قاتىلىقىدى كاسلار ئاكاھلاندۇردەنى، «دېگىن، كاسلار ئاكاھلاندۇرۇلغاش دەۋەتنى ئاڭلىمايسىلەر، ۋەز ـنەسەھەتنى قوبۇل قىلمايسىلەر) (80). كاسلار ئاكاھلاددى كۇلىغاش دەۋەتنى ئاڭلىمايدى رۇمى دۇرۇل قىلمايسىلەر) (80). كاسلار ئاكاھلاددى كاسقا ئوخشاش دەۋەتنى ئاڭلىمايسىلەر، ۋەز ـنەسەھەتنى قوبۇل قىلمايسىلەر) (80). كاسقا ئوخشاش دەۋەتنى ئاڭلىمايسىلەر) ۋەز ـنەسەھەتنى قوبۇل قىلمايسىلەر) (80).

وَلِينَ مَتَعَنَّهُ مِنْ الْحَدَة فَيْنَ مَدَابِ نَلِكَ لِيَعُونَ بِينِكَ الْمُونَ بِينِكَ الْمُعَلِّقِ فَيْنَ الْمَعْلَقِينَ الْمُعْلَقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ وَفَرِينَ اللَّهِ عَلَيْنَ الْمُعْلَقِينَ وَهُمْ مِنْ اللَّهِ وَمُعْلَقِينَ اللَّهِ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمَا اللَّهُ وَمُعْلِقِينَ اللَّهِ وَمُعْلِقِينَ اللَّهِ وَمُعْلِقِينَ اللَّهِ وَمُعْلِقِينَ اللَّهِ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمَا اللَّهُ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلِقُونَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلِقُونَ وَمُعْلَقِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ اللَّهُ وَمُعْلَقِينَ اللْمُولِينَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ اللَّهُ وَمُعْلِقُونَ اللَّهُ وَلِينَا عَلَى اللَّهُ وَمِنْ اللْمُولِينَ اللَّهُ وَمِنْ اللْمُولِينَ اللَّهُ وَمُنْ اللْمُولِينَ اللْمُولِينَ الْمُؤْلِقُونَ الْمُولِينَ الْمُؤْلِقُ ال

ئەگەر ئۇلارغا پەرۋەردسگارىگىدىن ئازغىنىنا ئازاب يەتسىلا، ئۇلار چوقۇم: ھۋاي ئىسستا (اللەنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئىنىكار قىلىپ) ھەقىقەتەن (كۆزمىمىزگە) زۇلۇم قىلىپتۇق» دەيدۇ (60)، قىيامەت كۇنى بىز (ئەمەللەر تارتىلىدىنىغان) ئادالەت تارازىسىنى ئورنىتىمىزە، ھېچ ئادەمكە قىلىچە ئۇۋال قىلىنىمايدۇ، يامان ئادەمنىڭ ياخشىلىقى كېمەپتىۋېتىلمەيدۇ، ئادەمنىڭ ياخلىقى ئاشۇرۇۋېتىلمەيدۇ)، ئەگەر ئۇنى ھازىر ئادىمنىڭ ئەمەلىلىرىدىن) ھېساب ئۇنىڭ قىچا باخلىق ئەمەلىلىرىدىن) ھېساب ئېلىشقا بىز يېتەرلىكىمىز (70)، بىز ھەقسقەتەن مۇسا بىلەن ھارۇنىڭ قۇرقاننى (يەنى ھەق بىلەن باتىلنى، ھالال بىلەن ھارامنى، ھىدايەت بىلەن گۇمراھلىقنى ئايرىدۇنىي تەۋراتنى، ئۇرنى، تەتۋادارلارغا (پايدىلىدىدىزى) ۋەرسىسەيەتنى بەرۇقى(60)، تەتۋادارىلارغا (پايدىدىدىزى) ۋەرسىدىدىن، بەردۇنى (60)، تەتۋادارىلىدىدىنىڭ ئايرىدۇنىي

لار پەۋەردىگارىنى كۆرەمىي تۇرۇپ، ئۇنىڭدىن قورقىدۇ ھەمدە ئۇلار قىيامەتنىڭ (دەھشىتسدىن) تىترىگۇچىلەردۇر (69). بۇ بىز (سلەرنىڭ تىلىڭلاردا) نازىل قىلتان مۇبارەك قۇرئاندۇر. (ئى ئەرەب جامائەسى! ئۇ شۇنچە روشەن تۇرسىۋ) سلەر ئۇنى ئىنكار قىلامسلەر؟ (60) (مۇسا، ھارۇنىلاردىن بېرىدىغان) بۇرۇن) بىز ئىرىلامىيغا ھەقىقەتەن (دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ياخشىلىق يوللىرىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان) ھەدايەت ئاتا قىلغان ئىدۇق، بىز ئۇنىڭ (پەيغەمبەرلىكنىڭ ئەھلى) ئىكىنلىكىنى بىلەتتۇق (60) ئۆز ۋاقتىدا ئىبراھىم (كۇفغارلار چوقۇنۇۋاتقان بۇتىلارنى مەنستىمەي) ئاتىسىغا ۋە قەۋىسگە: «سلەر چوقۇنۇۋاتقان بۇ بۇتلار نېمە؟ (يەنى نېمە ئۇچۇن بۇ بۇتلارغا چوقۇنىسلەر؟)» دېدى(60) ئۇلار «وئاتاسىيۇولىرىمىزنىڭ ئۇلارغا ئىبادەت قىلىپ كېلىۋاتقانلىقىنى بىلىمىز (يەنى ئۇلارغا ئاتاسىيۇولىرىمىزغا تەقلىپ چوقۇنىمىز)» دېدى(60). ئىبراھىم: «سلەرمۇ، ئاتاسبوۋاڭلارمۇ (پايداسىئورلىلىقىقا سىلەر» دېلىۋاتقانىلىدىنى بىلىۋاتقانى قىلىۋاتاھىدى؟» ئۇرىلى يوقىنانلىقىگلار ئۇچۇن) ھەقتەتەن روشەن ئورىلىلىدى ئىلىۋاتقان، ھەنچۇ ئۇنىڭخا دېدى(60). ئېلارغا لايىق) پەرۋەردىكاردىلارغا رايىتى ئولۇرنى ئۇ ياراتقان، ھەنچۇ ئۇنىڭخا دىدى(60). ئالىلىمى بەنىۋەركىلىر ئاسىبانىلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پەرۋەردىكاردىقى ئۇلارنى ئۇ ياراتقان، ھەنچۇ ئۇنىڭخا دەنىلىدى قىسەمىكى، دىكاردىللىر ئاسىبانىلارنىڭ ۋە رايىتى قىلىغۇچسىلاردىنىدەن قالىمىنى قىلىمەنى (60). اللە بىلەن قەسەمىكى، ھىلەر قايتىپ كەتكەندىن كېيىن چوقۇم بۇتلىرىڭلارنى (چېقۇپتىشىنىڭ)، ئامالىنى قىلىمەنى (60).

قَالُواْ حَرَقُوهُ وَانْصُرُوا الْهَتَكُو إِنْ كُنْ تُولِيهِ إِنْ كُنْ تُولِيلِينَ ﴿

فُلْنَا يُنَازُكُونَ نَرُودًا قُسَلْمًا عَلَى إِبْرُهِ يُعَرُّ وَأَثَرَادُواْ

بِهُ كَيْنُا افَجَعَلَهُ هُو الْأَفْسَى إِنْ الْحَالَمُ اللَّهُ الْمُعَلِّمُ الْمُعَلِّمُ اللَّهُ الْمُؤْمِنَ ﴿ وَفَعَلَمُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ ﴿ وَوَهَمِنَا لَهُ

إِسَّحْقُ وَيَعْتُوبَ نَافِلَةً وَكُلُّاجِعَلْنَا صُلِحِيْنَ @

ئىراھىم بۇتلارنى چېقىپ پارچە-پارچە قىلىۋەتتى، ئۇلارنىڭ قايتىپ كېلىپ (بۇتلارنى كىمنىڭ چاققانلىد قىنى سورىشى ئۇچۇرن) پەقەت چوڭ بۇتتى (چاقباي) قالدۇردى (60). (ئۇلار بايرمىدىن قايىتىپ كېلىپ بۇتلىرىنىڭ چېقىۋېتىلگەنلىكىنى كۆرۈپ) «بۇتلىرىمىزنى مۇنداق قىلىغان كىم؟ ئۇ ھەقسىقەتەن زالىم ئىكەن» دېدى(60). (ئۇلارنىڭ بەزىسى) «ئىبراھىم ئاتلىق بىر يىگىتنىڭ ئۇلارنى ئەيىبىلىكەنلىكىنى دېدى(60). ئۇلار (پەنى ئەمرۇد ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ كېلىڭلار، (ئىبراھىمىنى كىشلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىڭلار، (ئىبراھىمىنى كىشلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىڭلار، (ئىبراھىمىنى كېدىرى (10). ئۇلار: «ئى ئۇلار كۇۋاھلىق بەرسۇن» دېدى(10). ئۇلار: «ئى ئېرىرى ھېۋىداق قىلغان سەنبۇ؟» دېدى(13). ئۇلار: «ئى دېدى(13). ئۇلار: «ئى

چوقى شۇنداق قىلدى، ئەگەر ئۇلار سۆزلىيەلسە، (كىجنىڭ چاققانلىقىنى) ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىدىن سوراپ بېقىڭلارا» دېدى(63). ئۇلار بىر—بىرىنى ئەيىبلەپ: «(سىلەر بۇتلارغا چوقۇنۇشتا) ھەقىسەراپ بېقىڭلارا» دېدى(63). ئالدىن ئۇلار (خىجالەتچىلىكتىن) باشىلىرىنى تۆۋەن سېلىپ: «بۇلارنىڭ گەپ قىلالمايدىغانلىقىنى سەن ئوبدان بىلىسەنغۇ؟» دېدى(63). ئىبساھىم ئېيتىتى: «سىلەر اللەنى قويۇپ سىلەر گەھچىچ پايدا يەتكۇزەلەيدىغان نەرسىلەر اللەنى قويۇپ سىلەر چوقۇنۇداتقان بۇتلارغا تۇفى! سىلەر چوقۇنۇداتقان بۇتلارغا تۇفى! سىلەر چۇقۇنۇداتقان بۇتلارغا تۇفى! سىلەر چۇقۇنۇداتقان بۇتلارغا ئۇدەم بېرىڭىلار، ئەگەر ئۇلارغا ھەقىقىي ياردەم بەرمەكىچى بولساڭىلار» ئىلامىلىرىڭىلارغا ياردەم ئېرىلىرىكىرا، ئىلامىلىرىڭىلارغا ياردەم ئىبراھىيغا سالقىن ۋە ئامانلىق (بەخش ئېتىدىغان) بولۇپ بەرگىن» دېدۇق (63). ئۇلار ئىبراھىيغا ئۇيدانى تارتقۇچى قىلدۇق (70). بىز ئىبراھىيغا ئۇچۇر دۇق نەركەتلىك قىلغان زېيىنغا كۆچۈردۇق (71). بىز ئىبراھىيغا يەئقۇبنى بىر ئۇنىڭغا (يەنى ئەئۇ دىيان تارتقۇچى قىلدۇق (70). بىز ئىبراھىيغا يەئقۇبى بىلەن ئۇچۇن بەركەتلىك قىلغان زېيىنغا كۆچۈردۇق (71). بىز ئىبراھىيغا كېچۇردۇق (71). ئوشۇق بەردۇق (يەنى يەئىقۇب ئەلەيىھىسالامنى نەۋرە قىلىپ ياخىي ئادەملەر قىلدۇق (72). ئولارنىڭ تەللىپ بەردۇق (يەنى يەئىقۇب ئەلەيىھىسالامنىڭ تەلىۋىدىن زەيادە قىلىپ بەردۇق)، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ياخشى ئادەملەر قىلدۇق (72).

ئۇلارنى بىزنىڭ ئەمرىسىز بويسچىە (كىشسلەرنى بنزنىڭ دىنسمىزغا) يېتەكلەيسدسخان يېشۇالار (يەنى پەيغەمبەرلەر) قىلدۇق، ئۇلارغا بىز ياخىشى ئىشلارنى قىلىشنى، ناماز ئوقۇشنى، زاكات بېرىشنى ۋەھىي قىلىدۇق، ئۇلار بىزگە خالىس ئىبسادەت قىلاتتى(73). لۇتقا پەيغەمبەرلىكنى ۋە ئىلىمنى ئاتا قىلدۇق (لۇت ئىبراھسى ئەلەپسىسالامىغا ئىسان ئېيتىقان، ئەگەشىكەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن ھىجسرەت قىلغان ئىسدى)، ئۇنى (ئاھالىسى بەچىچسۋازلىق، قاراقجىلىق قاتارلىق) يامان قىلىقىلارنى قىلسىدىخان شەمەردىسى قۇتىقۇزدۇق، ھەقسقىەتەن ئۇلار يامان ياسىق قەۋم ئىدى(٢٩)، بىز ئۇنى رەھىيىتىمىز دائىرىسىگە كىرگۇزدۇق، ئۇ ھەقىقەتەن ياخشىلاردىن ئىدى(75). نۇھىنىڭ (قىسسىنى بايان قىلىشن)، ئۆز ۋاقتىدا ئۇ (مەزكۇر پەيغەمبەرلەردىسن) بۇرۇن رقەۋمىگە، پەرۋەردىگارىم يەر يۇزىدە كۇفغارلاردىن بىرنىسىۋ قويىمغىن، دەپ بەتدۇئا قىلغان ئىسدى)، يىز ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىنجايەت قىلىدۇق، ئۇنى ۋە

وَجَدَالُهُمُ الِمَةَ فَيْدُونَ بِالْرِيا وَاوَحَيَا الْيَهِمُ وَسُلُ
الْخَيْرِي وَاقَ الْلَهُ الْوَلِيَّ الْآلِوَةِ وَكُلُولَا لَهِ مِنْ فَصَلَ الْخَيْرِينَ وَاقَ مَنِينَا الْيَهِمُ وَسُلُ
وَلَوَكَا النّبِهُ مُنْكَانِ مِنْكَا وَمَنْكَ الْهُورَةِ الْكِينَ وَمَوْمِنَا وَالْمَنَ مَنْ فَوَيْنِ اللّهِ وَالْمَنْكَ الْمُعْمِنِينَ فَوَكُومًا وَالْمَنْكَ فَيْلُومِينَ فَوَكُومًا وَالْمَنْكَ الْمُورِينِينَ فَو وَكُومًا وَالْمَنْكَ اللّهُ وَمِنْ اللّهِ اللّهِ وَمُورَا اللّهِ اللّهِ وَمُورَا اللّهِ وَمَنْكُومُ اللّهِ وَمُورَا اللّهِ وَمَا اللّهِ وَمُورَا اللّهِ مَنْ اللّهِ وَمُورَا اللّهِ وَمُورَا اللّهِ وَمُورَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْكُ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللللللّهُ اللللّ

ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكسلەرنى (ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان مۆمىنلەرنى) بۇيۇك بالادىن (يەنى توپان بالاسدا غەرق بولۇشتان) قۇتقۇزدۇق (يەنى نۇمنى قەۋمىنىڭ شەررىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى ھالاك قىلدۇق) (176). بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلمان قەۋمگە قارشى ئۇنىڭىغا ياردەم بەردۇق، ئۇلار قىلدۇق) ھەمىسىسىنى غەدرى قىلىدۇق (177). داۋۇد بىلەن سۇلەييانىڭ (قىسىسىنى بايان قىلمىن)، ئۆز ۋاقتىدا بىر قەۋمنىڭ قويى كېچىسى دىرائەت توفرىسىدا ھۆكۈم چىقارغان ئىسدى"، ئىرائەت توفرىسىدا ھۆكۈم چىقارغان ئىسدى" ئۆلارنىڭ ھۆكمىگە بىز شاھىت ئىدۇق (77). قانداق ھۆكۈم قىلىشنى بىز سۇلەييانغا بىلدۇردۇق، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە ھېكمەتىنى ۋە ئىلىمنى ئاتا قىلىدۇق، تاغىلارنى، قۇشىلارنى داۋۇد بىلەن ئەللىرى داۋۇد بىلەن ئىسلىرنى (يارىدار بولۇشتىن) ساقلاش مەقسىسىدە، داۋۇدقا سىلەر ئۇچىۇن ساۋۇت ياساشنى سىلەرنى (يارىدار بولۇشتىن) ساقلاش مەقسىسىدە، داۋۇدقا سىلەر ئۇچىۇن ساۋۇت ياساشنى بىلىگۈم، قىلىنىڭ قەدرىنى بىلىگلار) (180 سۇلەييانغا قاتىتى چىقىدىغان شامالنى مۇسەخخەر قىلىپ بەردۇق، شامال سۇلەييانغا قەدرىنى ئىرى بويىچە، بىز بەردەتلىك قىلغان زېسىنغا (يەنى شامغا) باراتنى، بىز ھەمبىنى بىلگۈچمەن (180).

[&]quot; بىر ئادەمنىڭ قويلىرى كېچىسى يەنە بىر ئادەمنىڭ زىرائىتىنى پۇتۇنلەي يەپ كەتكەن ئىدى، ئۇلا ر دەۋالىشىپ داۋۇد ئەلەيھىسالامنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، داۋۇد ئەلەيھىسالام بۇزۇلغان زىرائەتنىڭ بەدىلىگە قوينى زىرا-ئەتنىڭ ئىگىسىگە بېرىشنى بۇيرۇيدۇ، سۇلەيمان ئەلەيھىسسالام مەسىلىگە ياشقىچىراق قاراپ، قوي ئىگىسىي زىرائەتنى قايتا تېرىپ بۇرۇنقىدەك ئۇستۇرۇپ يەرگەنىگە قەدەر قويىنىڭ زىرائەت ئىگىسىگە قالدۇرۇلۇشىنى، ئاڭغۇچە زىرائەت ئىگىسنىڭ قوينىڭ يۇڭى، تېرىسى ۋە تۆلسىدىن يايدىىلىمىپ تۇرۇشىنى ئېيتىدۇ،

وَمِن الشَّيْطِينِ مَن يَقِدُومُون اللهُ وَيَسْعَلُون عَمَلُا فَدَن دَالِتَ وَكُلُّ اللَّهُ خَوْلِهُ إِنْ هُوَ يَشْعَلُون عَمَلُا رَبِّ اللَّهِ مِن اللَّهُ خُولَا اللَّهُ خُولَا اللَّهِ عِلَى اللَّهُ وَاللَّهِ مِن هُوْ يَوْلِينِهُ اللَّهُ عَلَى اللَّهُ وَمَنَّ اللَّهُ وَاللَّهِ مِن هُوْ يَوْلِينِهُ اللَّهُ وَمَنَى اللَّهُ مِن اللَّهِ مِن اللَّهِ مِن اللَّهِ مِن اللَّهِ وَمَنَى اللَّهُ وَمِنَ اللَّهِ مِن اللَّهِ وَمَنَّ اللَّهُ وَمَنْ اللَّهُ وَمَنَّ اللَّهُ وَمَنَّ اللَّهُ وَمَنَّ اللَّهُ وَمَنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَمَنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَمَنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَاللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ الْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ وَالْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللْمُنْ الْم

سؤلهيمانغا يهنه بسر قىسم شهيتانىلارنى مؤسهخنخهر قىلىپ بەردۇق، ئۇلار دېڭىزلارغا چۆكسۇپ ئۇنىڭىغا ئۇنجە مارجان (گۆھەرلەرنى سۇزۇپ چىقاتىتى)، ئۇلار يەنە (شەھەرلەرنى، ئېگىز سارايلارنى سېلىش تەك) باشقا ئىشلارنىمۇ قىلاتتى، بىز ئۇلارنى (سۇلەپ ماننىڭ ئىتائىتىدىن چىقىشىتىن) ساقلايتىتۇق(⁽²²⁾، ئەييۇبنىڭ (قىسسىنى بايان قىلفىن) . ئۆز ۋاقتىدا ئۇ يەرۋەردىگارىغا: رھەقىقەتەن مېنى بالا (يەنى قاتى تىق كېسەل) ئورىۋالدى، سەن ئەڭ مەرھەمەتـلىكـ سەن» دەپ دۇئا قىلدى(88). ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجاـ بەت قىلدۇق، ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەن بالانى كۆتۈرۇپ ۋەتىتۇق، ئۇنىڭىغا رەھىم قىلغانىلىقىيىز، ئىبادەت قىلغۇچىلارغا ئىبرەت قىلغانلىقىسىن ئۇچۇن، ئۇنىڭغا ئائىلىسىنى ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش بىر باراۋەرنى زىيادە ئاتا قىلدۇق ريەنى ئۇنىڭ ئۆلگەن بالىلىرىىنىڭ ۋە يوقالنان ماللبرىنىڭ ئورنىئا بىر ھەسمە كۆپ بالا، بىر

ھەسسە كۆپ مال بەردۇق) (84). ئىسمائىل، ئىدرىس ۋە زۇلكىغللارنىڭ (قىسىسىنى بايان قىلغىن)، (ئۇلارنىڭ) ھەممىسى سەۋرلىك ئىدى (يەنى اللەغا ئىبادەت قىلىشتا چىداملىق ئىدى ۋە گۇناھلار ئالدىدا ئۆزلىرىنى تۇتۇۋالاتتى) (85). ئۇلارنى رەھمىتىمىز دائىرىسىگە كىرگۈزدۇق، ئۇلار ھەقىقەتەن ياخشىلاردىن ئىدى(86). يۇنۇسنىڭ (قىسىسىنى بايان قىلغىن)، ئۆز ۋاقتىدا ئۇ (قەۋمىنىڭ ئىمان ئېيتىمغانلىقىدىن) خاپا بولۇپ (شەھىرىدىن) چىقىپ كەتكەن ئىدى. ئۇ بىزنى (بېلىقىنىڭ قارــ نىدا) ئۆزىنى قىسمايدۇ دەپ ئويلىدى، ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ريەنى بېلىقنىڭ قارنىدا): «(يەرۋەردىگا-رىم) سەندىن بۆلەك ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، سەن (جىمى كەمچىلىكلەردىن) پاكتۇرسەن، مەن ھەقىقەتەن (ئۆز نەپسىمگە) زۇلۇم قىلغۇچىلاردىن بولدۇم» دەپ نىــدا قىلــدى(87). ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدۇق، ئۇنى (بېلىق يۇتقان چاغدىكى) غەمدىن خالاس قىلدۇق، شۇنىڭدەك مۆمىئلەرنى (ئېغىرچىلىقلاردىن) خالاس تايقۇزىمىز (88) . زەكەرىيانىڭ (قىسسىنى بايان قىلغىن) . ئۆز ۋاقىتىدا ئۇ: «ئى پەرۋەردىكارىم! مېنى (بالىسز، ۋارىسىنز) يالغۇز قويمىساڭ، سەن ئەڭ ياخشى ۋارىستۇرسەن (يەنى ھەمبە ئادەم ئۆلىدۇ، سەنلا باقىي قالىسەن)» دەپ نىدا قىلدى(89). بىز ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدۇق، ئۇنىڭغا يەھيانى ئاتا قىلدۇق، ئۇنىڭغا خوتۇنىنى ئۆزگەرتىپ بەردۇق (يەنى تۇغىدىغان قىلىپ بەردۇق). (يۇقىرىقى پەيغەمبەرلەرنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلىشىمىز) شۇنىڭ ئۇچۇن ئىدىكى، ئۇلار ياخشى ئىثلارنى قىلىشقا ئالدىرايتتى، (رەھىتىمىزنى) ئۇمىد قىلىپ، (ئازابىمىزدىن) قورقۇپ بىزگە دۇئا قىلاتىتى، بىزگە كەمتەرلىك بىلەن ئىبادەت قىلاتتى⁽⁹⁰⁾،

والدي آلصنت كرمتها متنفقا إينها ون ووسا و عملها وانتها اله الفليون هائ هذه التشكو أشة واحدة واتان كار فلفه في وتقطفه التركم منهم و المركمة واتان كار فلفه في الفليلد مؤوم و في الميتال عود الميتون هو الفليلد مؤوم و في الميتال الميتون هو الفليلون مؤوم و في الميتال الميتون الميتون هو الميتون والمتحق الميتون المتحق المتحق الميتون على الميتون مؤوم و الميتون المتحق المتحق الميتون على الميتون مؤوم و الميتون المتحق المتحق الميتون على الميتون الميتون المتحق التقراع و و في على الميتون الميتون المتحق التقراع و و في المتحق المتحق

ئومۇسىنى ساقىلىسغان ئايالىنىڭ (يەنى مەريەمىنىڭ قىسسىنى بايان قىلفىن)، ئۇنىڭغا (يەنى كىيمىنىڭ ئىچىگە) بىزنىڭ تەرىپىمىزدىن بولغان روھنى پۇۋ-لىدۇق (پۇۋلەنگەن روھ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىپ، ئۇ ئىساغا ھامىلدار بولدى)، ئۇنى ۋە ئوغلىنى (يەنى ئىسا بىلەن مەريەمىنى) ئەھىلى جاھان ئۈچۈن (بىزنىڭ قۇدرىتىمىزنى كۆرسىتسدىسغان) دەلىل قىلدۇق (180). (ئى ئىنسانلارا) سىلەرنىڭ يەرۋەردىگا-ھەقىقەتەن بىر دىندۇر. مەن سىلەرنىڭ يەرۋەردىگا-رىڭلاردۇرمەن، ماڭىلا ئىبادەت قىلىڭلار (180). ئۇلار (دىندا ئىختىلاپ قىلىشىسى) پىسرقە-پىرقىلەرگە بۆلۈنۈپ كەتتى، ھەمبىسى بىزنىڭ دەرگاھىمىزغا قايتقۇچىلاردۇر (180). كىسكى مۆمىن بولۇپ ياخشى

ئەمەللەرنى قىلىدىكەن، ئۇنىڭ ئەمەلىنىڭ (ساۋابى) زايا كەتسەمىيدۇ. ئۇنىڭ ئەمەلىنى (يەلى ئامە-ئەمالىنى) چوقۇم خاتىرىلەپ قويىسىز (94). بىز ھالاك قىلىخان شەھەر (ئاھالىسى)نىڭ دۇنياغا قايتىشى مۇسكىن ئەمەس(98). يەجۇچ—مەجۇچ (توسىسى) ئېچۇپتىلىگەنىدە، ئۇلار زېمىنىنىڭ ھەربىر تۆپىلىدىكىلىرىىدىن ئالىدىراپ چىقسىپ كېلىدۇ(99). راست ۋەدە (يەلى قىلىمەتنىڭ ۋاقتى) يېقىنلاشتى، ئۇ كۈندە كاپىرلارنىڭ كۆزلىرى چەكىچىيىپ قالىدۇ، (ئۇلار) «ۋاي ئىستا بۇنىڭدىن بىز غەپلەتتە قېلىپتۇق، بەلكى بىز ئۆزسىمزگە زۇلۇم قىلىپتۇق، دەبيىدى «دۇاخ يېلىپتۇق» ئىدىلىراللە نى قويۇپ ئىبادەت قىلىن ئەرسەڭلار بىلەن دوزاخقا يېقىلىنۇ بولسىلەر، سىلەر دوزاخقا كىرسىلەر (99). ئەگەر سىلەر ئىسبادەت قىلىشۇچىي ۋە بۇتلار ئىلامىلار بولسىدىخان بولسا، دوزاخقا كىرمىگەن بولاتىتى (ئىسبادەت قىلىشۇچىي ۋە ئېدىلەر چېكىدۇ، (ئازابنىڭ قاتتىقلىقىدىن) ئۇلار دوزاختا ھېچ نەرسىنى ئاڭلىمايدۇ(199). بىز تەرەپىتىن بېرسلىپ پەرياد چېكىدۇ، (ئازابنىڭ قاتتىقلىقىدىن) ئۇلار دوزاختا ھېچ نەرسىنى ئاڭلىمايدۇ(1991). بىز تەرەپىتىن بېرسلىپ تەربارىكەن بەخت—سائادەتكە تېگىشلىك بولغانلار (يەنى تائەت—ئىبادەتكە تەۋپىق بېرسلىپ تورغا يولدا ئىبادەت قىلىغان سائادەتكەن بەلغانلار (يەنى تائەت—ئىبادەتكە تەگغان قالىدۇ(1991). ئۇلار دوزاختا مىيىلىڭ ئارتىقان نازۇنېسەتىلەر ئىچسدە مەڭگۇ قالىدۇ(1991). ئۇلار دوزاخانىن نازۇنېسەتىلەر ئىچسدە مەڭگۇ قالىدۇ(1991). نىڭ شەپىسىنى ئاڭسامايدۇ، كۆگىلى تارتىقان نازۇنېسەتىلەر ئىچسدە مەڭگۇ قالىدۇ(1991). نىلىدە ئىلىرانىڭ

چوڭ قورقۇنچ (يەنى قىيامەتنىڭ دەھشىتى) ئۇلارنى قايغۇغا سالمايدۇ، يەرىشتىلەر: داللە سىلەرگە ۋەدە قىلغان كۇن مۇشۇم (دەپ)، ئۇلارنى (جەنئەتسنىڭ دەرۋازىلىرى ئالدىدا) قارشى ئالىدۇ(103). ئۇ كۈندە ئاسماننى (يۇتۇكچى) نەرسە يېزىلغان قەغەزنى يۆگىد كەندەك يۆگەيمىز. مەخلۇقاتلارنى دەسلەپتە قانسداق باراتقان بولساق، شؤ هالىتىدە ئەسلىگە قايتۇرسمىز، (بؤ) بىز ئۇسىتىمىزگە ئالىغان ۋەدىسدۇر، (ئۇنى) چوقۇم ئىشقا ئاشۇرىيىز (١٩٠١). بىز لەۋمۇليەمىپۇزدا (ئەزەلدە) يازغاندىن كېيىن، رداۋۇدقا نازىل قىلىت غان) زەبۇردا زېمىتغا (يەنى جەنستەت زېسمىنسغا) حمقيقه تمن مبنياف ياخشى بمندسليريم وارسسليق قىلىدۇ دەپ يازدۇق(١٩٥١). بۇ (قۇرئان)دا اللهغا ئىبادەت قىلىغۇچى قەۋم ئۇچسۇن (خەۋەرلەر، ۋەز-نەسىھەتلەردىن) ئەلۋەتىتە يېتەرلساك بار(1941). (ئى مۇھەمبەد!) سېنى بىز پۇتۇن ئەمىلى جاھان ئۇچۇن يەقەت رەھمەت قىلىپلا ئەۋەتتۇق⁽¹⁰⁷⁾. (ئى

مؤھەمىيەد! مۇشرىكىلارغا) جەاڭا ۋەھىسى قىلىندىسكى، سىبلەرنىڭ ئىلاھىڭىلار بىر ئىسلاھىتۇرە سىلەر بويسۇنامسىلەر؟ دېگسىن(١٩٥١). ئەگەر ئۇلار (ئىسىلامىدىن) يۇز ئۆرۈسە، ئېيتىقىنىكى، «مەن سىلەرگە (ھەقىقەتىنى ھېچ كىشىىنى ئايىرىساسىتىن) ئوخىشاش ئۇقىتۇردۇم، سىلەرگە ۋەدە قىلىنىغان (ئازاپ) يېقىنىۋە بىراقىيۇ؟ ئۇقىياپىيەن(١٩٩١). الله ھەقىلغەتەن ئاشىكارا سۆزىسمۇد سىلەرنىڭ يوشۇرغانىلىرىڭىلارنىمۇ بىلىپ تۇرىندۇ(110)، بىلىسەسسەنكى، ئۇ (يەنى سىلەرگە بېرسلىدىغان جازانىڭ كېچسكىشى) سىلەر ئۇچلۇن سىئاق ۋە ۋاقىتىلىق پايدىلىنىش بولۇشى مۇمكىن» (١١١). (پەيىغەمبەر ئېيتىتى) «پەرۋەردىسگارىسم! (مېسنىڭ بىلەن مەككە كۇفقارلىرىنىڭ ئارىسىدا) ئادىللىق بىلەن ھۆكسۇم چىسقارغىن، بىزنىڭ پەرۋەردىسگارسىيىز مەرمەمەتلىك اللهدۇر، سىلەرنىڭ بوھتان سۆزلىرىڭلارغا قارشى اللهدىن ياردەم تىلەيمەن، (١١٤٠ -

22 ـ سؤرہ ھەج

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 78 ئايەت.

نامايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىيان اللەنىڭ ئىسى بىلەن باشلاپيەن، ئى ئىنسانىلار! پەرۋەردىگارىڭىلاردىن (يەنى ئازابىدىىن) قورقۇڭىلار، قىيامەتنىڭ زىلزىلىسى ھەقىقەتەن جوڭ ئىشتۇر(1)، ئۇ كىۋىدە ھەربىر سۇت ئېستىدۋاتىقان ئايال رقاتىتىق قىورقۇنچىتىن تېگىرقاپ قېلىش بىلەن) ئېسىتىدۋاتىقان بوۋىقىنى ئۇنىتۋىدۇ، ھەربىر ھامىلدار ئايالنىڭ بويىدىن ئاجراپ كېتىدۇ، ئۇلار ئىشنىسانىلارنى مەس كەربىمەن دابىيەك، ئۇلارنىي ئەمس مەرشىدىىن نىڭ دەھشىتى ئولارنىي ئەمس مەرشىدىىن كەتكۈزۈۋەتىكەن)، لېكىن اللهنىڭ ئازابىي ۋە سۆپەتلىرى) ئۇسىتىدە ھېچىقانىداق دەلىلىسىز ۋە سۆپەتلىرى) ئۇسىتىدە ھېچىقانىداق دەلىلىسىز مەقتىن توسقۇچى كۇفغارلارنىڭ كاتىتىياشىلىرىغا) ھەقتىن توسقۇچى كۇفغارلارنىڭ كاتىتىياشىلىرىغا) ئەكسىدۇ (قا. اللە ھۆكىۋم قىلىدۇكى، كىمىكى مەيتانىغا رېغىي ئونى ئازدۇرىدۇ، ئىگىنىللارا ئونى ئازدۇرىدۇ، ئىگىنىللارا

يُورَ تَوْقُهَا تَدْهَلُ كُلُّ مُنْوِسِعة عَقَاالَفْسَتُ وَكَفَّمُ كُلُّ وَاسِعَلْمِ عَلَمُهَا وَتَوَى النَّالَمُ مَكَنَى وَقَلَقُ عَدَابُ اللهِ اللّهُ النَّالِمَ الكَلْمِ مَكُلُى وَوَيَنَ وَلَكُنَ عَدَابُ اللهِ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَيَعْمُ كُلُّ وَوَيَنَ عَدَابُ اللهِ اللّهُ عَلَا اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللللّهُ الل

ئەگەر سىلەر قايتا تىرىلىشتىن شەكىلەنسەڭلار (گۇمانىڭلارنىڭ تىۇگىشى ئۇچىۋىن ئەسىلىدىكى يارىتىلىشىڭلارغا قاراگىلار)، بىز سىلەرگە (اللەنىڭ قۇدرىتىنى بايان قىلىش ئۇچىۋى ئاتاڭىلار ئادەم ئەلەيھىسسالامىنى) تۇپىراقىتىن، ئۇنىڭ ئەۋلادىنى (ئالىدى بىلەن) ئابىسھەنسىدىن، ئانىدىن ئەكىلىگە كىرگۇزۇلگەن ۋە كىرگۇزۇلمىگەن پارچە گۆشىتىن ئارىتتۇق. بىز خالىغان ئادەمنى بەچچىداندا مۇئەييەن مۇددەتكىچە قالدۇرىمىز، ئاندىن سىلەرنى ئارتانگلارنىڭ قارنىدىن) بوۋاقلىق ھالىتىڭلاردا چىقىرىمىز (ئالىدىن سىلەرنى ئاستا-ئاستا كۈچ- قۇۋۋەتكە تولدۇرىمىز)، سىلەر (كامالەت يېشى) قىران ۋاقىتىڭىلارغا يېتىسسىلەر، بەزىلىرىڭىلار ياسىلىدىنىڭلارخا قايتۇرۇلۇشىڭلار ئۇچۇن، ناھايىتى قېرىپ كەتكۈچە (ھايات) قالدۇرۇپ ياسىلەر، (اللەتائلارغا قايتۇرۇلۇشىڭلار ئۇچۇن، ناھايىتى قېرىپ كەتكۈچە (ھايات) قالدۇرۇپ بىر دەلىل شۇكى) سەن زېمىننى قاقاس كىۋرىسەن، ئۇنىڭغا بىز ياھغۇر ياھدۇرساق، ئۇ جانلىنىدۇ بىر دەلىل شۇكى) سەن زېمىننى قاقاس كىۋرىسەن، ئۇنىڭغا بىز ياھغۇر ياھدۇرساق، ئۇ جانلىنىدۇ ئەسلامدۇ، ئۇرۇكىلەرنى ئۇندۇرۇپ بېرىدۇ(گ). بۇ (يەنى اللەتائالانىڭ ئۇلۇكىلەرنى ئۇندۇرۇپ بېرىدۇ(گ). بۇ (يەنى اللەتائالانىڭ ئىنىلىنىڭ ھىلەرگە بىلدۇرۇش ئۇچۇندۇرۇس. ئىلىدانىلىنىڭ ھىلەرگە بىلدۇرۇش ئۇچۇندۇرۇس. ئىلىدىغانىيەن ئىلەرگە بىلدۇرۇش ئۇچۇندۇرۇس.

وَآنَ السَّاعَةَ السَهُ لارَبُّ فِيهَا لوَأَنَّ اللهَ يَبِعُنُّ عَنْ ق النُّهُ و ووين النّاس مَن يُعَادِلُ في الله بغُرُومِلُم ٷڵٳۿؙڐؽٷڵٳڮؿ۠ؠۼؙڹۼڔؿڟڮ<u>ؽۼڟۼ؋ڸؽڣ؊</u>ڷۼؽ سَمِيْلِ اللهُ لَهُ فِي الدُّنْمَاخِزُيُّ وَنْكِيقِهُ فَيُومَ الْقِيمِمَةِ عَنَّابَ الْعَرِيْقِ ۞ ذٰ لِكَ بِمَا قَدَّمَتُ يَلَادُ وَإِنَّالِاللَّهُ لَيُسَ بِظَلَامِ لِلْمُهَدِّدِينَ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللهَ عَلَى حَرْفِ فَانَ اَصَابَهُ خَيْرُ إِخْلَانَ بِهِ وَإِنْ اَصَابَتُهُ فِتُنَةً إِنْقَلَيَكُلِ وَجُهِهِ ﴾ يَخِيرَ اللُّهُ لَيَا وَالْإِنْوَرَةَ وَلِكَ هُوَالْخُنْرَانُ الْبُهُ إِنْ الْمُعَانِ " نَاعُوامِنُ دُون اللهِ مَا لَا يَضْتُوا وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ﴿ لَا لِكَ هُوَ للُ الْمُعَدُدُ أَيْ مُعُوالَمِنَ طَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ تُقْعِهُ لَيْثُنَ الْمُؤَلِّي وَلَيْثُنَ الْمَشْيُرُ الْوَاللَّهُ يُدُخِلُ الَّذِينَ امَنُوَّا وَعَمِلُواالصَّلِمْتِ جَنْتِ تَجْرِي مِن تَعْمَمُ الْأَنْفُرُ انَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُونُدُ ﴿ مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنَّ لُكِنَّ يَتَصُرَةُ اللهُ فِي الدُّنْيَا وَالْأَخِرَةِ فَلْيَمُدُ دُبِسَمِي إِلَى

شؤنداقلا قبيامه تبنياف شهكسين بوليدسخانلسقينيء قەبرىلەردىكى ئۆلۈكلەرنى (ئۆلۈك زېمىننى ئۆسۈمـ لۇكىلەرنى ئۇنىدۇرۇش بىلەن تىرىلىدۇرگەنىدەك) الله نباق تبرملدق بديغانلىقسنى ببلدؤرؤش ثؤجؤن دۇر (۱). بەزىلەر (توغرا تونۇشقا ئېلىپ بارىدىغان) ھېيقانداق ھەقىقىي ئىلىمسىزە ھىدايەتسىز ۋە نۇر ــ لؤق كتابسز هالدا الله توغريسدا مؤنازيريلشدؤ رئۇنىڭ مۇنازىرىلىشىشى نوقۇل نەيىسى خاھىشى ۋە تەرسالىقىدىندۇر) (8). ئۇ ركشىلەرنى) الله نىڭ يولىدىن ئازدۇرۇش ئۇچۇن مەغىرۇرانە يۇرىدۇ، ئۇ دۇنيادا خارلىققا دۇچار بولىدۇ، ئاخسرەتتە ئۇنىڭغا كۆيدۇرگۇچى (ئوتسنىڭ) ئازابسنى تېتستىمىز (9). (ئۇنسڭىغا): «(خارلىق بىلەن ئازاب) سېنىڭ قىلىمىشىلىرىڭ ريەنى كۇفىرىڭ ۋە گۇمراھلىقىڭ) تۇپەيىلىدىنىدۇر، اللە بەنىدىلىرىگە ھەرگىز زۇلۇم

قىلغۇچى ئەمەستۇر» (دېيىلىدۇ) (10). بەزىلەر الله غا شەك-شۇبھە بىلەن (يەنى تۇراقسز ھالدا) ئىبادەت قىلىدۇ، ئەگەر ئۇنىڭغا ياخشىلىق يەتسە دىنىدا تۇرىدۇ (مۇنداق ئادەم مۇناپىق بولۇپ، اللَّهُ عَا دَسِلَى بِبِلَهِن يُعْمِس، يَعْقِبُت تِبْلِي بِبِلْهِن تُبِادَوْت قَبْلِيدِيَّ)، يُعْكُور يُؤنيكُما بِعَجْتُـسْزِلْيك يەتسە دىنىدىن يېنىۋالىدۇ، ئۇ، دۇنىيا ۋە ئاخىرەتتە زىيان تارتىدۇ، بۇ روشەن زىياندۇر (11). ئۇ اللَّه ني قويۇپ يايدا_زىيان _يەتكۈزەلبەيدىغان بۇتقا چوقۇنىدۇ، بۇ چوڭقۇر گۇمراھلىقتۇر(12). ئۇ (مۇشرىكلارنىڭ قارىشى بويىچە بۇت قىيامەت كۇنى شاپائەت قىلىدۇ دېگەندىمۇ) ئەلۋەتتە زىيىنى يايدىسىدىن يېقىن بولغان نەرسىگە چوقۇنىدۇ، (ئۇ بۇت) ،استلا يامان مەدەتىكاردۇر، ،استلا يامان هممراهتور (١٤). شؤبهمسيزكي، الله سُمان بُبيتقان ۋە ياخشى بُمماللەرنى قىلغانلارنى ئاسـ تبدين ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەنئەتلەرگە كىرگۈزىدۇ، الله مەقىقەتەن خالىغىنىي قىلىدۇ ريهني خالبقان ثادهميگه ساۋاب بېرىدۇ، خالبغان ئادەمگە ئازاب قىلىدۇ) (14). كىمكى الله يەيد خەمبىرىگە دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ھەرگىز ياردەم بەرمەيىدۇ دەپ گۇمان قىلىدىكەن، ئۇ تورۇسقا ئار ـ غامجا سېلىپ بوغۇلۇپ ئالسۇن، قارىسۇنكى، ئۇنىڭ (بۇ) تەدبىرى غەزىپىنى باسالامدۇ؟ (يەنى الله پەيغەمبىرى مۇھەمبەد ئەلەيھىسالامغا ياردەم بەرمەيدۇ دەپ ئويلايدىكەن، ئۇ ئېسىلىپ ئۆلۈۋالسۇن، ئەگەر بۇ ئۇنىڭ خايىلىقىنى باسالايدىغان بولسا، چۈنكى اللە يەيغەمبىرىگە چوقۇم ياردەم بېرىدۇ) (18)

وَكَدُلُوكُ النِّحَاتُ الْمُوْلِيَّ الْمَالِمُونِ الْمَالُوكُ الْمَالُوكُ اللهِ مِنْ وَالْتَعْلَى الْمَالُوكُ اللهِ مِنْ وَالْتَعْلَى الْمَالُوكُ اللهِ مِنْ وَالْتَعْلَى وَالْتَعْلَى وَالْتَعْلَى وَالْتَعْلَى وَالْتَعْلَى اللهُ مَنْ اللهُ اللهُ مَنْ اللهُ مَنْ اللهُ مَنْ اللهُ مَنْ اللهُ مَنْ اللهُ مَنْ اللهُ وَاللهُ مَنْ وَالْتَعْرُولُ اللهُ وَاللهُ مَنْ وَالْتَعْرُولُ اللهُ وَمَنْ اللهُ وَمَالُولُونُ اللهُ وَمَنْ اللهُ وَمِنْ ا

شۇنىڭىغا ئوخىشاش (يەنى قىلىگىرىكى كىستايلارنى نازىل قىلغىنىمىزغا ئوخشاش)، قۇرئاننى (مۇھەمبەد تماميهسمالامنان وشمن ثايمتلم قبلب نازبل قبل دۇق، الله خالىغان ئادىمنى ھىدايەت قىلىدۇ ريەنى الله دين باشقا هبج هيدايهت قطخويي يوق، الله خالىغان ئادىمنى توغرا يولغا باشلايدۇ) (16). مۆمىنى لەر، يەھۇدىيلار، يۇلتۇزلارغاچوقۇنغۇچىلار، ناسارات لار، مەجۇسىيلەر (يەنى ئاتەشيەرەسلەر)ۋە مۇشرىكلار تُؤجؤن قيامه كؤني الله معقبقه تعن مؤكؤم جبقب رىدۇ ريەنى الله تائالا مۆمىنلەر بىلەن مەزكۇر بەش پىرقە ئارىسىدا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ، مۆمىنلەرنى جەنىنەتىكە، كۇفىغارلارنى دوزاخىقا كىرگۇزىدۇ)، الله معقبقه تعن معميه نعرسنى كۆرۈپ تۇرغۇچىد دۇر (۱۳) - بىلمەمسەنكى، ئاسماندىكىلەر ريەنى يەرىش تىلەر)، زېيىندىكىلەر ريەنى ئىنسانلار، جىنلار ۋە زېمىندا ياشايدىغان بارلىق مەخلۇقاتلار)، كۇن، ئاي،

يۇلىتۇزلار، تاغىلار، دەرەخىلەر، ھايۋاناتلار (اللهغا بويسۇنۇپ، الله نىڭ تەسەررۇپ قىلىشى بويىچە ھەردكەت قىلىدۇ) ۋە نۇرغۇن كىشلەر الله غا سەجدە قىلىدۇ، نۇرغۇن كىشلەر (كۇفرى سەۋەبىلىك) ئازابقا دۇچار بولدى، الله نىڭ خارلىشغا ئۇچرىغان ئادەمگە ھۆرمەتلىگۇچى چەتسەدۇ، الله مەقىقەتەن خالىشىنى قىلىدۇ (يەنى ئازاب قىلىش، دەھىم قىلىش، ئەزسىز قىلىش، خار قىلىش، باي قىلىش، كەمسەغەل قىلىش الله نىڭ خاھىسىدىكى ئىشى بولۇپ، الله غا ھېچ كىشى تەئەررۇز قىلالمايدۇ) (181). (مۇمىنلەر ۋە كۇفغارلاردىن ئىبارەت) بۇ ئىككى (پىرقە) پەربىسىسەمۇنازىرە قىلىش، مۇمىنلەر الله نىڭ دىنى ئۇسىتىدە بەلدى، كۇفغارلار الله نىڭ دىنى ئۇسىتىد بەسسەمۇنازىرە قىلىش، مۇمىنلەر الله نىڭ دىنى ئۇسىتىدە نۇرىنى ئۇچۈرمەكچى بولدى)، كاپىرلارغا ئوتتىن كىيىملەر پىجىلىدۇ، ئۇلارنىڭ باشلىرى ئۇستىدىن يۇقىرى ھارارەتلىك قايناقىۇ قۇيۇلىدۇ (181). ئۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئىچ باغرى ۋە تېرىلىرى ئېرىلىرى ئېرىتىلىدۇ (192). ئۇلار تۇرغۇر توقباقلار بىلەن ئۇرۇلىدۇ (182). ھەرقاچان ئۇلار (يېتىۋاتقان) غەم قايدى خۇرنىڭ قاتتىقلىقىدىن دوزاختىن چىقماقچى بولسا، ئۇلار دوزاخقا قايتۇرۇلىدۇ (ئۇلار چىنىش ئەمەللەرنى قىلغان (دوزاخ) ئازابىنى تېتىگلار (دېيىلىدۇ) (122) اللىھ مەتىقەتەن مۇمىنلەرنى ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان بىلەرنى ۋە مەرۋاپىتلارنى زىننەت بۈيۈسلىرى قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ كىيىجى يىپەكتىن بولىدۇ (182). بىلەرنى ۋە مەرۋاپىتلارنى زىننەت بۈيۈسلىرى قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ كىيىجى يىپەكتىن بولىدۇ (182). بىلەرۇكلەرنى ۋە مەرۋاپىتلارنى زىننەت بۈيۈسلىرى قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ كىيىجى يىپەكتىن بولىدۇ (182).

وَهُدُوَّا إِلَى الطَّلْبِ مِنَ الْقَوْلِ فَوَهُدُوَّا إِلَى هِمَاط يُلِ اللهِ إِنَّ اللَّذِينَ كُفَرُ أُوَّا وَيَصُلُّ وُنَ حَنَّ سَعِيلِ اللَّهِ والسيجي الحزام الذي جعلنه للكاس سوام العاكف وَالْمَادِ وَمَنُ ثُودُ فِيهِ بِالْمَادِ بِظُلْمَ ثُنَاقًا أُومِنَ النوفواذبوانالاتراميومكان البيت آن لا نُشْرِادُ فِي شَيْئًا وَطَهْرَبَيْتِي لِلطَّلِّيفِينَ وَالْقَالْبِمِينَ وَالْقَالْبِمِينَ وَ الْوُكُمِ السُّجُورِ ۞ وَ الِّرْنُ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُولَا رِجَالًا ۊۜڡٙڵڴڸۻؘڶڝؚڔٷٳٞؾؽڹؖڝؙڴڷۣۏٙؾ_؆ڂؠ۠ؾٷٛٳڸۺٛٙۿۘۮؙۉٳ مَنَافِعَ لَهُمُ وَيَدُكُرُواالسَّواللهِ فِي آيَامِ مَّعُ لُوَّمْتِ عَلْ مَارَزَ تَهُوُّ مِنْ إِنْهُمَةِ الْأَنْعَامِ وَكَالُوا مِنْهَا وَٱطْمِيدُ الْيَأْنِي الْمَعَارَةُ ثُمَّ لَيَقَفُوا تَفَعَدُ وَلَيْوَ فَوْانُدُونِهُ مَ وَلَيْظَةً فَوْا بِالْسَيْتِ الْعَرِيْقِ 6 ذَاكَ وَمَنُ يُمَوِّلُو حُرُمٰتِ اللهِ فَهُوَ خَيْرُلُهُ عِنْدَرَتِهِ وَلَهِكَتُ لَكُهُ الْأَنْعَامُ إِلَّامَا يُثُلِّلُ عَلَيْكُو فَاجْتَوْبُوا مُسَ مِنَ الْأَوْكَانِ وَاجْتَرْبُوا قُولَ الزُّورِ ﴿

ئۇلار ياخىشى سىۋزگە (يەنى كەلسمە تەۋھىمدكە) مسدايهت قبلنسدي. الله نبك يولسها مسدايهت قىلىنىدى(24). كايسىرلارغا، (كىشىلەرنى) اللهنىڭ يولىدىن توسقۇچىلارغا، ــ ئۇ ئولتۇرۇشلۇق بولسۇن ياكى سىرتتىن كەلگەن بولسۇن ـــ بىز كىشىلەر گە ئىبا ـ دمتكاه قىلغان مەسجىدى ھەرامىدىن توسىقۇچىلارغا (يەنى ھەج پەرزىنى ئادا قىلىش ئۇچۇن مەسجىدى هەرامغا كەلگەن مۇمىئلەرنى توسقۇچىلارغا) (قاتتىق ئازاينى تېتىتىبىز)، كىمكى مەسجىدى ھەرامدا زۇلۇم بىلەن گۇناھ قىلماقىچى بولىدىكەن، ئۇنىڭغا قاتستىق ئازابنى تبتنسين (25) ئۆز ۋاقىتىدا ئىبسراھىيىغا بەيتۇلىلانىڭ ئورنىنى تەيىنلەپ بەردۇق، (ئۇنىڭغا ئېيتتۇقكى) ھماڭا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۇرمىـ گىن، تاۋاپ قىلغۇچىلارغا، قىيام قىلغۇچىلارغا، رۇكۇ قىلىغىۋچىىلارغاء سەجىدە قىلغۇچسلارغا مېنىڭ

ئۆپۇمنى ياك قىلغىن(26). كىشلەرنىڭ ئارىسىدا (ئۇلارنى) ھەجگە چاقىرىپ نىدا قىلغىين، ئۇلار پىيادە ۋە ئورۇق تۆگىلەرگە مىنىپ كېلىدۇ، ئورۇق تۆگىلەر يىراق يوللارنى بېسىپ كېلىدۇ⁽²⁷⁾، كىشىلەر ئۆزلىرىگە تېگىشلىك بولغان (دىنىي ۋە دۇنياۋى) مەنپەئەتلەرنى كۆرسۇن، بەلگىلەنگەن كۇنلەردە (يەنى قۇربانلىق كۇنلىرىدە) اللّه ئۇلارغا رىزىق قىلىپ بەرگەن چارۋا ماللارنى (يەنى تۆگە، قوي، ئۆچكىلەرنى اللّەنىڭ نېيەتلىرىگە شۇكۇر قىلىىش يۈزىسىدىن) اللّەنىڭ ئىسمىنى ئېيتىپ قۇربانلىق قىلسۇن، سىلەر قۇربانلىقلارنىڭ كۆشىدىن يەڭلار، موھتاجغا، پېقسرغا بېرىڭ لار (28). ئاندىن ئۇلار كىرلىرىنى تازىلىسۇن ريەنى ئېھراسىدىن چىققاندىن كېسىىن چاچىلىرىنى، تىرناقلىرىنى ئالىۇن)، ئۆز ئۇستىگە ئالغان ئىبادەتىلىرىنى ئادا قىلسۇن، قەدىسىسى بەيت (يەنى بەيتۇللا)نى تاۋاپ قىلسۇن(²⁸⁾. (مەج ئىبادىتى) ئەنە شۇدۇر، كىمكى اللهنىڭ دىنىنىڭ ئەمكام لمرىنى ئۇلۇغلىسا ريەنى ھەج جەريانىدا الله نىڭ بۇيرۇغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈپ، مەنئى قىلغان ئىشلىرىدىن چەكلەنسە)، بۇ، پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا ئۇنىڭ (دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىكى) ئۈچۈن ياخشىدۇر، سىلەرگە چاھارپايلاردىن قۇرئاندا (ھاراملىقى) بايان قىلىنغانلىرىدىن باشقىلىرى ھالال قىلىئدى. سىلەر بۇتلاردىن ئىبارەت نىجىستىن ساقلىنىڭلار، يالغان گۇۋاھلىق بېرىشتىن ساقلىنىڭلار (88).

حَنَفَآءَ وَلَهُ وَغَيْرَ مُشِّيرِكِينَ بِهِ وَمَن يُشْرِلُهُ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرِّينَ التَّمَا وَ مُتَخَطَّفُهُ الطَّلِّيرُ الرَّبُّونِ يِدِ الرِّيعُمِ قَ عِين ﴿ وَاللَّهُ وَمَن يُعَظِّلُوهُ مَعْ إِبْرَالِلهِ فَأَنْهَامِنُ نَقُوَى الْقُلُوْبِ@لَكُوْ فِيْهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ آجَلِ مُسَتَّى ثُمَّةً مَحِثُهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَلِيْقِ أَفَاكُل أَمَّةً جَمَلُنَا مُنْسَكًا يَذُكُرُوااسِّهَ اللهِ عَلَى مَا رَزَقَهُ مُرْتِنَ بَهِيِّمَةِ الْإِنْعَامِرْ فَالْفُكُمُ اللهُ وَاحِدُ فَلَهُ آسُلِنُوا وَيَثِّيرِ الْمُغْمِيِّينِي ﴾ النين إذا فكراطه وجلت فلو بهو والضيرين على وَالْمُكُونَ وَعَلَاهُمُ أَكُونُ شَعَلُوا لِلَّهُ فَمُعَا خَالَّانُ اللَّهُ فَمُعَا خَالَّانًا دِمَا وُهُوا وَلِكِنَ يُنَالُهُ التَّقُوٰى مِنْكُوْ كَنْ لِكَ سَجِّرَهَا

اللَّهُ عَا خَالِسِ مُبَادِهِ فَالْسِكُلُارِ، تُؤْنِكُ فَا شَيْرِيكُ كەلتۇرمەڭلار، كىمكى اللەغا شىپرىك كەلتۇرىدىـ كەن، ئۇ گويا ئاسمانىدىن تاشلىنىپ، قۇشلار ئۇنى ئېلىپ قاچقاندەك، ياكى بوران ئۇنى ئېلىپ بېرىپ يسراق جايعًا تاشلسؤه تكه نسده ألا بولؤب قالبدؤ (81). ئىش مانا شۇنىداق، كسمىكى دىنىنى ئىشىلارنى (جۇملىدىن ھەجنىڭ ئەمەللىرىنى، قۇربانلسقلارنى) ئۇلۇغىلايدىكەن، بۇ، دىلىلارنىڭ تەقىۋادارلىقىدىد ھۇر ⁽³³⁾، مۇئەييەن مۇددەتكىچە (يەنى بوغۇزلايدىـ غان ۋاقىتقىچە) قۇربانىلىق ماللىرىدىن (سېسغىپ، نەسىللەندۈرۈپ، مىنىپى يايدىلىنىسلەر، ئاندىن تؤنى بوغۇزلاشقا تېگىشلىك جاى بەيتۇللانىڭ يېنىـ دۇر (يەنى ھەرىمىدۇر) (38). ھەر ئۇمىيەت، الله ئۇلارغا رىزىق قىلىپ بەرگەن چارۋىلارنى (شۇكسۇر

قىلىش يۇزىسىدىن قۇربانلىق قىلغانلىرىدا) اللەنىڭ ئىسىنى ئېيتسۇن دەپ، ئۇلارغا قۇربانلىقنى بەلگىلىدۇق، سىلەرنىڭ ئىلاھىڭلار بىر ئىلاھىتۇر، ئۇنىڭىغا بويسۇنۇڭىلار، ئىتائەتىمەنلەرگە خۇش خەۋەر بەرگىن(84)، ئۇلار شۇنداق كىشسلەركى الله ياد ئېتىلسە، ئۇلارنىڭ دىللسرى قورقۇپ (تىترەيدۇ)، ئۆزلىرىگە يەتكەن ئەزىيەتلەرگە سەۋر قىلىدۇ، ناماز ئۆتەيدۇ، ئۇلارغا بىزرىزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەردىن (ياخشلىق يوللىرىغا) بېرىدۇ(186). (كەبىگە ئېسلىپ بېرىلىندىغان) تۆگىنى اللَّهَ نَبَاقُ (دَيْنَيْنَاقُ) ئالامەتلىرىدىن (يەنى ھەجنىڭ ئەھكاملىرىدىن) قىلىدۇق، ئۇلاردا سىلەرگە نۇرغۇن يايدا بار، ئۇلارنى قاتار قىلىپ تۇرغۇزۇپ ريەنى ئۇلارنىڭ ئالدى سول يۇتىنى باغلاپ، ئۇچ پۇت بىلەن تۇرغۇزۇپ بوغۇزلىغنىڭلاردا) اللەنىڭ ئىسمىنى تىلغا ئېلىڭلار (يەنى بىسىمىللا دەڭلار)، ئۇلار بوغۇزلىنىپ جېنى چىققاندا، ئۇلارنى يەڭلار، قانائەتچان موھتاجلارغا ۋە سائىللارغا بېرىڭلار، سىلەرنى شۇكۇر قىلسۇن دەپ ئۇ تۆگسلەرنى سىسلەرگە بويسۇنىدۇرۇپ بەردۇق(88). اللَّه فَا تُؤلار نِيكَ كُوْسُلِسِي وْهُ قَائِلْسِي يَسْتَسِي بِارْمَايِسُوْءُ اللَّهُ عَا يَبِسَسِدَ فَسَنَّى يَسْقَهُ تَ سله رناق تەقىۋادا، لىقىڭىلاردۇر، الله نىڭ سىلەرنى ئىززىنىڭ ئەھىكامىلىرىغا يېتەك لىگەنلىكىنى ئۇلۇغلىشىڭلار ئۇچۈن، اللە ئۇلارنى سىلەرگە ئاشۇنىداق بويسۇنىدۇرۇپ بەردى. ياخشى ئىش قىلغۇچىلارغا (ئاخىرەتتە بەخستكە ئېرىشىدىغانلىقى بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگىن(٥٣١.

عَلَى نَصُوهِمُ لَقَدِيرُ فَاللَّذِينَ أَغُوجُوا مِنْ دِينَارِهِمْ مِنْدُرِ حَقّ لْأَانُ يَكُولُهُ النُّهُ اللَّهُ وَكُولَادِفُمُ اللهِ النَّاسَ بَعْضَهُمُ نِي لَهُ إِنَّ مَتُ صَوَامِعُ وَبِيعٌ وَصَلُواتُ وَمُسْجِكُ يُذْكُرُ فيهااسُولله كشيراً وليتمرن الله من يَعْدُ أَن المعَلَقُونُ عَنِيْزُ اللَّذِينَ إِنْ مُكْتَفِهُمْ فِي الْرَجِي آقَامُواالصَّاوَةُ وَالْتُوا الزَّكُوةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُونِ وَلَهَوْاحِنِ الْمُنْكَرُولِهِ عَالِيَهُ ود فوقوم الرويد وقوم لوط فواصف منات ولذب مِّعِيْدٍ® أَفَلَوْ بِيئِرُو افِ الْأَرْضُ فَتَأَكُّرُنَ وْنَ بِهَ أَوْلَدُانٌ نَيْسُعُونَ بِهَا وَاتَّهَالَا لك يُعْمَى الْعُلْدُ عُالَانَي فِي الصَّدُونِ

الله مومنلهرنى جوقوم قوغدايدو، الله همر قانداق خىيانەتچى، ناشۇكۇر بەندىنى دوست تۇتمايدۇ(88). ھۇجۇم قىلىنغۇچىلارغا، زۇلۇسخا ئۇچىرىغانلىقلىرى ئۇچۇن، (قارشىلىق كۆرسىتىشكە) رۇخسەت قىلىندى، الله تؤلارها باردمم ببرىشكه تهلىۋەتىتە قادىر(89). (ئۇلار) يەقەت يەرۋەردىگارىمىز الله دېگەنلىكلىرى ئۇچۇنىلا ئۆز يۇرتلىرىدىن ناھەق ھەيىدەپ چىقت رىلدى، ئەگەر الله ئىنسانلارنى بىر ـ بىرىگە قارشى لىق كۆرسەتكۇزمىگەن بولسا، راھىبلارنىڭ ئىبادەت خانىلىرى، چېركاۋلار، يەھۇدىيلارنىڭ ئىسبادەتخا نىلىرى ۋە الله نىڭ نامى كۆپ يادلىنسدىغان مەسى جىدلەر ئەلۋەتتە ۋەيران قىلىناتتى، كىمكى اللەنىڭ دىنىغا ياردىم بېرىدسكەن، ئەلۋەتىتە الله ئۇنسڭغا

ياردەم بېرىدۇ، الله ئەلۋەتتە كۇچلۈكتۇر، غالىبتۇر(فە). (اللهنىڭ ياردىمىگە ئېرششكە ھەقلىق بولغانلار) ئۇنداق كىشىلەردۇركى، ئەگەر ئۇلارنى يەر يۈزىدە ئۇستۇنلۇككە ئىگە قىلساق، نامازنى ئادا قىلىدۇ، زاكات بېرىدۇ، ياخىشى ئىثلارغا بۇيرۇپىدۇ، يامان ئىثلاردىسى توسىدۇ. ئىثلارنىڭ ئاقىۋىتى اللَّه غا مەنسۇپتۇر (يەنى ھەممە ئىشلار ئاخىرەتتە اللَّه غا قايىتىدۇ) ⁽⁴¹⁾. ئەگەر (مەككە مۇشرىكلىرى) سېنى ئىنكار قىلسا (سەن تۇنجى ئىنكار قىلىنغۇچى پەيغەمبەر ئەمەسسەن، سەندىن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئىنكار قىلىنىپ سەۋر قىلىشقان)، ئۇلاردىسن بۇرۇن نۇھىنىڭ قەۋمىي ئاد (خەلقى)، سەمۇد (خەلقى)، ئىبراھىمنىڭ قەۋمى، ئۇتنىڭ قەۋمى، مەديەن ئاھالىسى (پەيغەمبەرلىرىنى) ئىنكار قىلغان، مۇسامۇ ئىنكار قىلىنغان، كاپىرلارغا مۆھلەت بەردىم، ئاندىن ئۇلارنى جاز الىدىم، مېنىڭ (ئۇلارغا بەرگەن) جازايىم قانداق ئىكەن؟ (44-42) نۇرغۇن شەھەر ئاھالىلىرى زالىم بولغانلىقلىرى ئۇچۇن (شەھەرنىڭ ئۆيلىرىنىڭ) ئۆكزىلىرى ئۆرۈلۈپ، ئۈستىگە تاملىرى يىقىلغان، نۇرغۇن تاشلاندۇق قۇدۇقلار ۋە ئېگىز ئىمارەتلەر (ئاھالىسىز) قالغان (ظه). ئۇلار زېمىندا سەير قىلىمىدىمۇ؟ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار (يەنى سەير قىلىپ) چۇشىنىدىغان دىللارغا، ياكى ئاڭلايدىغان قۇلاقلارغا ئىگە بولمىدىمۇ؟ مەقىقەتەن كۆزلەرلا كور بولمايدۇ، لېكىن كۆكرەكلەردىكى قەلبلەر كور بولىدۇ (يەنى مەقىقىي كور ... لئق كۆزنىڭ كورلۇقى ئەمەس، دىلنىڭ كورلۇقىدۇر، كور ئادەم ئىبرەت ئالمايدۇ ۋە چۈشەنمەيدۇ) (٩٥).

وَيُعَدِّوْنِكُ فِي الْمَدَّالِ وَلَنْ يَقْلِفُ الْمُهُ وَمَدَّا الْمُؤْكِنِينَّ وَمُنْ وَلَيُهُ وَلَا اللهُ وَمَدَّا اللهُ وَمَنْ وَلَيْهُ اللّهُ وَاللهُ وَمَنْ اللهُ وَمِنْ اللهُ ونَا اللهُ وَمِنْ اللّ

(ئى مۇھەممەدا) ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار) (مەسخىرە قىلىش يۈزىسىدىن) سەنسدىن ئازابنىڭ تېز نازىل بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ (ئازاب چوقۇم نازىل بولىدۇ، لېكىن ئۇنىڭ نازىل بولۇشنىڭ مۇئەييەن ۋاقتى. سائىتى بولىدۇ)، اللە ۋەدىسگە ھەرگىز خىسلاپلىق قىلمايىدۇ (اللە بەندىلىرىنى جازالاشىقا ئالىدىراپ كەتمەيدۇ)، ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ دىرگاھىد دىكى بىر كۇن سلەر سانايدىغان مىڭ يىلچىلىكتۇر (187). ئۇزىۋى ئەرەمەر ئاھالىلىرى زالىم تۇرۇقلۇق، ئۇلارغا مەن مۇھلەت بەردىم (ئۇلار بۇ مۇھىلەتكە ئۇزاق مۇددەت مۇھلەت بەركىنىدىن (يەنى ئۇلارغا جازالىدىم، ئاخىر قايتىدىغان جاي مېنىڭ دەرگاھىم مۇر (يەنى ئاخىر قايتىدىغان جاي مېنىڭ دەرگاھىم مۇر (يەنى ئاخىر ھەمبىسى ماڭا كېلىدۇ) (18). (ئى

تەلەپ قىلغۇچىلارغا) ئېيتقىنكى، «ئى ئىنسانلار! سىلەرگە مەن ھەقىقەتەن ئاشكارا ئاكاھلاندۇر ــ غۇچىمەن» (49). ئىمان ئېيتقانلار ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلار مەغپىرەتسكە ۋە ئېسل رىزىققا (يەنى جەننەتكە) ئېرىشىدۇ (60). بىزنى ئاجىز بىلىپ ئايەتلىرىمىزنى يوققا چىقىرىش ئۇچۇن تىـ رىشقۇچىلار ـــ ئەنە شۇلار ئەھلى دوزاختۇر (51). بىز سەندىن ئىلگىرى ئەۋەتكەن قايسىبىر رەسۇل، قايسبىر يەيغەمبەر بولمىسۇن، ئۇ (الله نازىل قىلغان ئايەتلەرنى) ئوقۇغان چاغدا، شەيتان ھامان تۇنىڭ قىرائىتىگە (شۇبھە) سالىدۇ. الله شەپتاننىڭ سالغان شۇبھىسىنى بەربات قىلغاندىن كېيىن، ئۆزىنىڭ ئايەتلىرىنى مۇستەھكەم قىلىدۇ، الله ھەمبىنى بىلگۈچىدۇر، ھېكبەت بىلەن ئىش قىلغۇپ چىدۇر (52). (اللَّهَتَائَالانىڭ مۇنداق قىلىشى) دىللىرىدا (مۇنايىقلىق) ئىللىتى بارلارنى، دىلىلىرى قەساۋەتلىشىپ كەتكەنلەرنى ريەنى ئەبۇجەھل، نەزر، ئۆتبەگە ئوخشاش الله نىڭ زىكىرىگە دىلى ئېرىمەس كۇفقارلارنى) شەپتاننىڭ سالغان شۇبھىسى بىلەن سىناش ئۇچۇندۇر، زالىملار (يەنى يۇقىرىد دىكى مۇناپىقلار، مۇشرىكلار) ھەقىقەتەن راللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە) قاتتىق ئاداۋەتتىدۇر (683). (الله تائالانىڭ مۇنداق قىلىشى) ئىلىم ئەھلىسلىرسىنىڭ قۇرئاسنىڭ پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىسدىن كەلىگەن ھەقسقەت ئىكەنىلىكىنى بىللىشىلىرى، شۇنىڭ بىلەن. ئۇنىڭىغا ئىسان ئېيىتىشلىرى، دىلىلىرىنىڭ قۇرئانىغا بويىسۇنۇشى ئىۇچىۇنىدۇر، اللە مۆمىنىلەرنى ھەقىلقەتەن توغىرا يولىغا باشىلىغۇچىدۇر (64). كايىرلار تاكىي ئۇلارغا قىيامەت ئۇشىتۇمىتۇت كەلىگۇچە ياكىي ئۇلارغا قسيامەت كۇنىـنىڭ ئازابــى يەتــكــۇچــە قۇرئائــدىن ھــامان شەكىلــىنىــدۇ(65). الثلث يوسي ويطورية كؤيته من الدين المنوا و عبد الدينة المناس في على الدين و الدين المنوا و ما بروا إلى سيسال المواحة علوا الدين المنوا والدين ما بروا إلى سيسال المواحة علوا الدين المنافق المؤرقة في المه أرة فات سيساء المواحة علوا الدين المنافق المؤرقة في المه أرة فات سيساء المواحة علوا المنافق ا بۇ كۇندە پادىشاھلىق (يالىغۇز) الله غا خاستۇر، الله بىندىلەر ئارىسدا (ئادىل) ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئىسمان ئېيتىقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانىلار (تۇرلۇك) بازۇنېمەتلەر بار جەنەتلەردە بولىدۇ (68). كاپىرلار ۋە بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلار (دوزاختا) خار قىلغۇچى ئازابقا دۇچار بولىدۇ(68). قىلىپ) ئۆتۈرۈلگەنلەرگە ياكس (كېسەل بىلەن) ئۆلگەنلەرگە اللە چوقۇم ياخشى رىزىق (يەنى جەند بەرگۇچىلەرنىڭ ئەڭ ياخسىي مەقىقەتەن يالىغۇز بەرئوق بېرگۇچىلەرنىڭ ئەڭ ياخسىي مەقىقەتەن يالىغۇز بەرلىدىغان جايىغا (يەنى جەند بولىدىغان جايىغا (يەنى جەند بەلگۇچىلەرنىڭ ئەڭ ياخسىي مەقىقەتەن يالىغۇز بەرلىق بولىدىغان جايىغا (يەنى جەندىتىك كىرگۇزسدۇ، بولىدىغان جايىغا (يەنى جەندىتىك كىرگۇزسدۇ، ئاللە مەقىقەتەن (ئۇلارنى مەمئۇن قىلىدىغان نەرسىلىدىنى ئۇلارنىڭ ئالدىراك كەتسەندۇر (يەنى ئۇلارنىڭ ئادىراك كەتسەندۇر (يەنى ئۇلارنىڭ

اَلْتِرَاقَ اللهُ مَعْرِكُمُ عَلَى الْاَحْسِ وَالْمُلْكَ تَعْبِويَ

وَ الْمَعْرِيا مُن وَعِيدُ الْسَدَارَانَ مَعْرَضَ الْاَحْسِ

وَ الْمَعْرِيا مُن وَعِيدُ الْسَدَارَانَ مَعْرَضَ الْاَحْسِ

وَ الْمَعْرِيَّ مُنْ وَعَيْدُ الْكَالِمِ الْرَوْفُ وَعِيدٌ وَمَعْلَالِهِ مَن الْمُعْرِقِ وَعَلَيْكُمُ وَاللهِ مَعْرَفِهُ اللهِ الْمُعْرِقِيلُ الْمُعْلِقِيلُ الْمُعْرِقِيلُ الْمُعْرِقِيلُ الْمُعْرِقِيلُ الْمُعْرِقِيلُ اللهِ اللهُ اللهُ

الله نىڭ يەر يۈزىدىكى نەرسلەرنى، ئۆزىنىڭ ئەمرى بويىچە دېڭىزدا يۈرۈۋاتقان كېمىلەرنى سىلەرگە بويسىۋىدۇرۇپ بەرگەنلىكىنى كۆرمىدىگەۋ؟ (ئاسماننىڭ) تۈپۈن، اللە ئاسماننىڭ توختىتسىپ تۆرسدۇ، پەقەت الله نىڭ ئىزنى بىلەن (ئاسماننىڭ قىيامەت بولغان چاغدا) چۈشۈپ كېتىشى بۇنىڭدىن مۇستەسنا، اللە ئىنسانىلارغا مەقىقەتەن نامايىتى مېھىرىياندۇر (ئالە). باللە سىلەركە ھاياتلىق بېرىدۇ، ئاندىن سىلەرنىڭ جېنىڭلارنى ئالىدۇ، ئاندىن سىلەرنى تىرىلىدۇرىدۇ، ئاندىن سىلەرنى تىرىلىدۇرىدۇ، ئاندىن سىلەرنىڭ ئېسىلىرسىگە) ئاشۇكۇرلۇك قىلغۇچىدۇر (ئالەنىڭ ئېسەتىلىرسىگە) ياشۇكۇرلۇك قىلغۇچىدۇر (ئالەنىڭ ئېسەتىلىرسىگە) يېر شەرسىئەت ئۇچۈن بىر شەرسىئەت ئۇچۈن

ئەمەل قىلىدۇ، (مۇشرىكلار) شەرىئەت ئىشىدا سەن بىلەن جىدەللەشىسۇن، كىشىلەرنى پەرۋەردىگارىڭنىڭ (ئىبادىتىگە) دەۋەت قىلغىن، سەن ھەقىقەتەن شەكسىز توغىرا يولدىدۇرسەن(67).
ئەگەر ئۆلار سەن بىلەن جىدەللەشسە، ئېيتقىنىگى، « الله سىلەرنىڭ قىلىمىشىڭلارنى ئوبىدان
بىلىدۇ(60). الله قىيامەت كۈنى سىلەر ئىختىبلاپ قىلىشقان نەرسىلەر ئۈستىدە ھوڭكۇم
چىقىرىدۇچ(60). بىلمەمسەنكى، الله ئاسمان، زېمىنىدىكى شەيئىلەرنى بىسلىپ تۇرىدۇ، بۇ
ئولار (يەنى قۇرەيش كۇفغارلىرى) الله ئاسمان، زېمىنىدى شەيئىلەرنى ئىسلىپ تۇرىدۇ، بۇ
ئۇلار (يەنى قۇرەيش كۇفغارلىرى) الله ئى قويۇپ، (ئىبادەت قىلىشىنىڭ دۇرۇسلىقىغا) الله
مېچقانداق دەئىل چۇشۇرەسىگەن نەرسىلەرگە ۋە ئۆزلىرى بىلىمەيدىسغان نەرسىلەرگە (يەنى
بۇتلارغا) چوقۇنىدۇ، زالىملارغا ھېچقانداق مەدەتكار يوق(171). كاپىرلارغا بىزنىڭ روشەن ئايەتـ
كۆرسەن، ئولارنىڭ بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئوقۇپ بەرگۈچىلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى تاس قالغانلىقىنى
كۆرسەن، ئېيتىسى بېرىلىمە، ئۇلارناڭ چېھرىلىرىدە (قوشۇمىسى تۇرۇلگەنلىكتىن) ئىنكار قىلغانلىقىنى
كۆرسەن، ئېيتىقىنكى، «سىلەرگە مەن بۇنىڭدىنىمۇ يامانراقىنىن ئېيتىپ بېرەيدۇ؟ ئۇ دوزاخـ
كۆرسەن، ئېنىڭ كاپىرلارغا ۋەدە قىلدى، ئۇلار قايىتىپ بارىدىدىغان جاي نېمىدېدگەن ياماناچ(180)

كَانْهَا النَّاسُ خُورِ مَثَلُ فَاسْتَعِعُوالَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدَّ عُونَ مِنُ دُونِ اللهِ لَنَ يَعْلُعُوا ذُبَابًا وَلَي اجُمَّعُهُ الدَّوَانِ قِسُلُمُهُ الدُّبَابُ مُنظًّا لا يَسْتَعَلُّوهُ منة تَعَفَى الطّالث والتطلُّوب هما قد رُوالله حَقَّى قَدُدِةِ إِنَّ اللَّهُ لَقَدِيٌّ عَيْرَ مُؤْوَاللَّهُ يَفْظِفُ مِنَ الْمَلَيْكُةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّامِنُ إِنَّ اللَّهُ سَبِيمُ مُوسِرُكُ الوُمَانِينَ آيْ يُهِدُّ وَمَاغَلْفَهُوْ وَالْ اللهُ وُتُرْجَعُ الْأَمُورُ ﴿ فَأَنْهَا الَّذِا ثُنَّ الْمَنْوَا الزَّكْفُوا وَاسْجُدُوا وَ اعُدُدُوارَثُكُو وَافْعَلُو الْغَيْرُ الْغَيْرَكُمُ لَكُونَ مُعَلِّدُ الْعُدُونَ ٥ وَجَاهِ دُوُلِقِ اللهِ حَقَّ جِهَادٍ ﴾ هُوَ اجْتَلِم كُوُومًا جَعَلَ عَلَيْكُو فِي الدِّيْنِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ إِبْرِكُمْ إِيُولِهِ يَوَ هُوَسَمُ لَمُ وَالْمُشْلِمِينَ وْمِنْ قَدْلُ وَفَ هٰذَا لِيَكُونَ الرَّبِينُولُ شَهِيدًا أَعَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَآ أَعَلَى النَّايِنُّ فَأَقِيبُمُواالصَّلُوةَ وَاتُواالَّزِّكُوةَ وَاعْتَصِمُوا

بأنله هُومَة للكُون المُعَدّ الْمُولِي وَفِي النَّصِادُ الْمُ

ثى ئىنسانلار! (يەنى مۇشرىكلار جامائەسى!) بىر مىسال كەلتۇرۇلىدۇ، ئۇنىڭغا قۇلاق سىلىڭلار، شۇبھىسىزكى، سلمر الله ني قويۇپ چوقۇنۇۋاتقان بۇتلارنىڭ ھەت مىسى يىغىلغان تەقدىردىمۇ بىر چىۋىننى يارىتالمايدۇ (ئەقلى بار ئادەم قانىداقىمۇ مۇشۇنىداق بۇتىلارنى مەبۇد قىلسۋېلىپ ئۇلارغا چىوقۇنىدۇ!) ، چىىۋىيىن ئۇلارنىڭ بەدىنىدىن بىرنەرسىنى ريەنى بۇتىقا سۇركەپ قويۇلغان خۇش يۇراق بىرنەرسىنى) ئېلىپ قاچسا، ئۇنى چىۋىندىن تارتىپ ئالالبايدۇ، بۇتبۇ ۋە (ئۇنىڭغا) چوقۇنغۇچىمۇ ئاجىزدۇر (78). ئۇلار رئەر ــ رْسِهُ سِ بُوتِلارِنَى اللهِ عَا شَبِرِيكَ قَبْلَتُوبِلِينِ) اللَّهُ نَيْ تېگىشلىك رەۋىشتە ئۇلۇغلاشىسدى، شۇبھىسىزكى، الله مەقىقەتەن كۇچلۇكىتۇر، غالىيىتۇر (74). الله يەرىشتىلەردىنمۇ (يەيغەمبەرلىرىگە ۋەھىيى يەتكۇزۇش ئۇچۇن)، ئىنسانلاردىنبۇ (شەرىئەتنى بەندىسلەرگە يەتكۇزۇش ئۇچلۇن) ئەلچىلەرنى تاللايىدۇ، اللە

ھەقىقەتەن (بەندىلىرىنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭــلاپ تۇرغۇچىــدۇر، (قىلمىشــلىرىنى) كۆرۈپ تۇرغۇــ چىدۇر (⁷⁵⁾، اللە ئۇلارنىڭ ئالدىسدىكى نەرسىلەرنى (يەنى ئۇلارنىڭ ھازىرقىي ئەھۋالسنى ۋە ھازىرقى ئىشلىرىنى) ۋە ئارقىسىدىكى نەرسىلەرنى ريەنى كەلگۇسىدىكى ئەمۋالىنى ۋە كەلگۇسىد ﻪﻧﻜﻰ ﺋﯩﺸﻠﯩﺮﯨﻨﻰ) ﺑﯩﻠﯩﺪﯗ، (ﺑﻪﻧﺪﯨﻠﻪﺭﻧﯩﯔ) ﺋﯩﺸﻠﯩﺮﯨﻨﯩﯔ ﮬﻪﻣﭙﯩﻨﻰ ﺍﻟﻠﻪﻏﺎ ﻗﺎﻳﺘﯘﺭﯗﻟﯩﺪﯗ. (اﻟﻠﻪ ﺋﯘﻻﺭﻏﺎ يا مۇكاپات، يا جازا بېرىدۇ) (⁷⁶⁾. ئى مۆسنلەر! بەختكە ئېرىششىڭلار ئۇچۇن رۇكۇ قىلىڭلار، سەجدە قىلىڭلار (يەنى تەزەررۇ بىلەن ناماز ئوقۇڭلار)، (يالغۇز) يەرۋەردىگارىڭلارغا ئىبادەت قىلىڭلار، ياخشى كشلارنى (يەنى خىش_ئەقرىبالارغا سىلە_رەھىم قىلىش، يېتىم_يېسىرلەرنىڭ بېشىىنى سىلاش، كېچىسى تەھەججۇد نامىزى ئۆتەش قاتارلىق ئىشلارنى) قىلىڭلار (77). اللەنىڭ يولىندا (يۇل-مېلىڭىلار بىلەن، جېنىڭلار بىلەن) تاقىتىڭلارنىڭ يېتىشىچە جىھاد قىلىڭىلار، اللھ (دىنىغا ياردەم بېرىشكە ئۈمپەتلەر ئارىسىدىن) سىلەرنى تاللسدى (ئەڭ مۇكەسبەل شەرسئەت ۋە ئۇلۇغ پەيغەمبەرنى سىلەرگە خاس قىلدى)، سىلەرگە دىندا ھېچقانداق مۇشكۇللۇكنى قىلمىدى (سىلەرنى سىلەر تاقەت قىلالمايدىغان ئىشلارنى قىلىشقا تەكلىپ قىلىمىدى). (بۇ) ئاتاڭلار ئىبسراھىمىنىڭ دىنىدۇر (بۇ توغرا دىن بولغانلىقى ئۇچۇن، ئۇنى مەھكەم ئۇچلاڭلار)، اللە سىلەرنى ئىلىگىرى (يەنى قۇرئاندىن ئىلگىرىكى كىتابلاردا) مۇسۇلبان دەپ ئاتىدى. قۇرئاندىمۇ شۇنىداق ئاتىدى، (الله) يسهيخمسبمرني سسلهرگه گؤۋام بسولۇشىقا ۋە سسلەرنى كىشسلەرگىم گىۋۋام بولۇشىغا (تالىلىدى)، ناماز ئوقۇڭىلار، زاكات بېرسىڭىلار، اللەغا يېيىشىڭىلار، الله سىلەرنىڭ ئىگەڭلاردۇر، اللە ئېمىدېلگەن ياخشى ئىگە! ئېمىدېلگەن ياخشى مەدەتىكار! (78) (گون سەككىزىنچى پارە)

23_سۇرە مۆئمىئۇن

مەككىدە ئازسل بولغان، 118 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرسبان اللە نىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن.

مۆمنىلەر ھەقىقەتەن بەختىكە ئېىرىشتى⁽¹⁾، (شۇنداق مۆمنلەركى) ئۇلار نامازلىرىدا واللەنىڭ ئۇلۇغلۇقىدىن سۇر بېسىپ كەتكەنلىكتىن) ئەيمىنىپ تۇرغۇچىلاردۇر⁽²⁾، ئۇلار بىمۇدە سۆزە بىمۇدە المنظمة المؤملين التريق المنظمة المنظمة المنظمة المؤملين التحديد والمواقعة المنظمة المؤملية والمنظمة المنظمة المنظمة

ئىشىتىن يىسراق بولىغىۋچسلاردۇر ⁽³⁾، ئۇلار زاكات بەرگىۋچسلەردۇر ⁽⁴⁾، ئۇلار ئەۋرەتسلىرىسنى (ھارامدىن) ساقلىغۇچىلاردۇر(5). (يەنى ئەۋرەتلىرىىنى) پەقەت خوتۇنلىرىدىن، چۆرىىلىرىىدىن باشقىلاردىن ساقلىغۇچىلاردۇر (بۇلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلغۇچىلار مالامەت قىلىنيايدۇ) (6). بۇنىڭ سىرتىدىن (جىنسى تەلەپنى قاندۇرۇشنى) تەلەپ قىلغۇچىلار ھەددىدىن ئاشقۇچىلاردۇر⁽⁷⁷⁾، ئۇلار (يەنى مۆمىنىلەر) ئۆزلسرسگە تاپستۇرۇلىغان ئامانەتىلەرگە ۋە بەرگەن ئەھىدسگە رسئايە قىلغۇچىلاردۇر(®). ئۇلار نامازلىرىنى (ۋاقتىدا تەئدىل ئەركان بىلەن) ئادا قىلىغۇچىلاردۇر(⁽⁰⁾، ئەنە شۇلار (يەنى يۇقىرىقى سۇيەتلەرگە ئىگە مۆمىنلەر نازۇنېيەتىلىك جەنىئەتىنىڭ) ۋارىسلى رىدۇر (10). ئۇلار (يۇقىرى دەرىجىلىك جەنئەت) قىردەۋسكە ۋارىسلىق قىلىندۇ، قىردەۋستە مەڭگۇ قالىدۇ(11)، بىز ئىنساننى ھەقىقەتەن لاينىڭ جەۋھىرىدىن ياراتتۇق(12)، ئاندىن ئۇنى بىر پۇخىتا قارارگاھ (يەنى بەچىچىدان)دا (جايلاشىقان) ئابىمەنى قىلدۇق(13)، ئاندىن ئابىمەنىىنى لمخته قاننا ئايلاندۇردۇق، ئاندىن لەختە قانىنى يارچىه گۆشىكە ئايلانىدۇردۇق، ئانىدىن يأرچە گۆشىنى سۆڭەكىكە ئايلانىدۇردۇق، ئانىدىن سۆڭەكىكە گۆش قونىدۇردۇق، ئانىدىن ئۇنى (جان كـ گۇزۇپ) باشىقا مەخلۇقىقا ئايلانىدۇردۇق، ئەلق ماھىر ياراتىقۇچىي اللە (ھېكىمەت ۋە قۇدرەت جەھەتىتىن) ئۇلۇغىدۇر(14). ئانىدىن سىلەر چوقۇم ئىۆلبۇسىلەر(15)، ئانىدىن سىلەر ھەقىقەتەن قىيامەت كۇنى (قەبرەڭلاردىن) تۇرغۇزۇلىسىلەر(18)، بىز ھەقىقەتەن سىلەرنىڭ سُوْستَوْكُلارِدا يهتبته قهوْمت تاسمانني ياراتسوق، بيز مهضلوقاتيتين غايسل تهمهسميز (١٦٠).

والترابي التقايمة المتالية المناف الدون والا على والتاعل المناف الدون والتاعل والتاعل المناف الدون والتاعل المناف الدون والتاعل المناف المناف

بىز بۇلۇتتىن ماجەتكە قاراپ يامغۇر ياغىدۇردۇق، ئۇنى قۇرۇتۇۋېتىشقا ئەلۋەتتە قادىرمىز (1919). شۇ يامغۇر بىلەن سىلەرگە خورما باغچىلىرى ۋە ئۇزۇم باغچىلىرىنى يېتىشتۈرۈپ بامردۇق، سىلەر ئۇچۇن ئۇ باغلاردا نۇرغۇن مېۋىلەر ئۇرسىنادىن چېقىدىغان (زەيتۇن) دەرىخىنى (ئۆستۇرۇپ بەردۇق)، ئۇنىڭدىن ماي چېقىدۇ، يېگۈچىلەر رۇپ بەردۇق)، ئۇنىڭدىن ماي چېقىدۇ، يېگۈچىلەر جارۋىلاردا مەققەتەن سىلەرگە ئىبرەت بار، ئۇلارنىڭ قورسىقىدىكى نەرسىلەر (يەنى سۇتلەر) بىلەن سىلەرنىڭ مۇغىرىسىز، ئۇلاردا سىلەر ئۇچۇن نۇرغۇن مەنپەت مۇغىرىسىز، ئۇلاردا سىلەر ئۇچۇن نۇرغۇن مەنپەت ئەتلەر بار، ئۇلاردا سىلەر ئۇچۇن نۇرغۇن مەنپەت ئەتلەر بار، ئۇلارداڭ كۆشىنى يەيسىلەر(193). ئۇلاردا

(يەنى تۆگە ۋە تۆگۈزلەر) بىلەن (قۆرۇقلۇقتا)، كېھە بىلەن (دېڭىزدا) يۈك توشۇيسلەر(232). بىز ھەققەتەن نۇمنى قەۋمىگە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق، نۇھ ئېيتتى: «ئى قەۋمىم! (يالغۇز الله غا ئىبادەت قىلىڭلار، سىلەرگە ئۇنىڭدىن باشىقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوق، الله نىڭ ئازابىدىن) ئورقىلىسلەر؟ (283) ئۇنىڭ قەۋمىدىكى ئىمانسىز كاتتىلار ئېيتىتى: «بۇ پەقەت سىلەرگە ئوخشاش بىر ئىنساندۇر، ئۇ سىلەردىن ئۇستۇن بولۇۋالماقچى، ئەگەر الله (پەيغەمبەر ئەۋەتىشنى) خالسا ئىدە، ئەلۋەتتە، پەرىشتىلەردىن ئەۋەتەتتى، بۇنداق سۆزنى بۇرۇنقى ئاتا بوۋىلىرىمىزدىن ئاڭلىلىن ئەمەسىز(24). ئۇ پەقەت بىر مەجئۇندۇر، سىلەر ئۇنى بىر مەزگسل كىۋتۇڭلار» (283). نۇھ غان ئەمەسىز 183). ئۇرۇنىڭ ئىزا ئالدىسىزدا (ئۇلارنىڭ ئىمان ئېيتىشىدىن ئۇرىكەندىن كېيىن)؛ «پەرۋەردىگارم! ئۇلار مېنى يالغانغا چېقارغانلىقلىرى ئۇچۇن ماڭا ياردەم بەرگىن» دېدى (282). بىز نۇھقا؛ «بىزنىڭ كۆز ئالدىسىزدا ۋەھىيىمىز بويىچە كېمە ياسغىن، بىزنىڭ بۇيرۇقىمىز يېتىپ كەلگەن ۋە تونۇردىن سۇ ئېتىلىپ چىققان چاغدا، كېمىگە ھايۋانلاردىن (ئەركەك چىشى بولۇپ) بىر جۈپتىن ئېلىۋالغىن، ئائىلەڭدىدىكلەر-چاغدا، كېمىگە ھايۋانلاردىن (ئەركەك چىشى بولۇپ) بىر جۈپتىن ئېلىۋالغىن، ئائىلەڭدىدىكلەر- يەستەسنا. (ئوزلىرمىگە) زۇلۇم قىلغانلار توغىرسىدا ماڭا سۆز ئاچىسىغىن (يەنى ئۇلارغا ئەلۇشقا ھىلاك چوقۇم (توپان بالاسىدا) غەرق قىلىدىنىڭ دەپ ۋەھىيى قىلدۇق (273).

ويوس اليوم

سەن بىلەن بىللە بولغان مۆمىنلەر بىلەن كېيىگە چىسقىقان چېغىشقىدا: «جىيى ھەددۇسانا بىزنى دېكىسى دېكىسىدىن قۇتىقۇزغان اللەغا خاستۇر» دېكىسى (183) ھەسدە: «ئىسى پەرۋەردىكىارسىيا دېكىسى (183) ھەسدە: «ئىسى پەرۋەردىكىارسىيا دەسىلىكە چىۋشۇرگىن، سەن دېكىسى (183). مەقسقەتەن بۇنىڭىدا (يەنى ئۇمنىڭ ئۇمسىتىنىڭ ئىشلىرىدا ئەقىل ئىكىلىرى ئۇچۇن) ئومسىتىنىڭ ئىشلىرىدا ئەقىل ئىكىلىرى ئۇچۇن) ئىرۇغۇن ئىسىلىرىدا ئەقىل ئىكىلىرى ئۇچۇن) سىنايىسىز (183). ئۇلارنى ھالاك قىلىغانىدىن كېيىنى بەيسادا قىلىغانىدىن كېيىنى باشقا بىر قەۋمىنى پەيسادا قىلدۇق (183). بىز ئۇلارغا باشقا بىر قەۋمىنى پەيسادا قىلدۇق (183). بىز ئۇلارغا ئىرىنىدىن بىر پەيسەمىمىدىنى (يەلى

ھۆدنى) ئەۋەتتۇق. (ئۇ ئېيتتى) الله غىلا ئىبادەت قىلىگلار، سىلەرگە ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر اللە نىڭ (ئازابىدىن) قورقەامسلەر؟ (38) ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ كاپىر بولغان، ئاخىرەت مۇلاقاتىنى يالغانىغا چىقارغان ۋە بۇ دۇنيادا بىز تەرەپتىن باياشات تۇرمۇشقا ئىگە قىلىنغان كاتتىلىرى ئېيتتى: وبۇ پەقەت سىلەرگە ئوخشاش بىر ئىنىاندۇر، ئۇ سىلەر يېگەننى يەيدۇ، سىلەر ئىچكەننى ئىچىدۇ (38). ئەگەر سىلەر ئۆزەڭلارغا ئوخشاش بىر ئىنسانغا ئىتائەت قىلىاڭلار، شۇبھىسىزكى، ئۇ ئېدىدۇ (188). ئەگەر سىلەر ئۆزۈرۈن ئونچىلارسىلەر (68). ئۇ سىلەر ئۆلۈپ توپىغا ۋە قۇرۇق ئۇستىغانغا ئايلانغاندىن كېيىن تىرىلىسىلەر دەپ ئاكاملاندۇرامدۇ؟ (38) سىلەرگە ئاكاملاندۇرۇلغان ئىتى ئونچۇر، بىز ئۆلىسىز ۋە ئىرىلىسىز (يەنى بىر تەرەپتىن ئۆلۈپ تۇرىمىز ۋە بىر تەرەپتىن تۇغۇلۇپ تۇرىمىز)، بىز قايتا تىرىلىمىز (78). ئۇ پەقەت اللە نامىدىن يالغانغا چىقارغانلىقلىرى ئۇغۇلۇپ تۇرىمىز)، بىز قايتا تىرىلىمىيىز (79). ئۇ پەقەت اللە نامىدىن يالغانغا چىقارغانلىقلىرى ئۇغۇن ماڭا ياردەم بەرگىنى (88). مۇدى ئېيىتى: دېدۇموردىكارىم! ئۆلار مېنى يالغانغا چىقارغانلىقلىرىئا) نادامەت چېكىدۇ (68). ئۇلار مەنىلى (68). رەۋدىتى بىز ئالىم قەۋملەرنى بىز ئالىم قەۋملەرنى بىزلىدىن) باشامەت چېكىدۇ (68). ئۇلارنى ھەللات قىلغاندىن كېيىن، باشقا بىر قەۋملەرنى پەيدا قىلدۇر ئۇرۇنىڭ قالغان (كالەرنى) بىراق بولىۋن (68). ئۇلارنى ھالاك قىلغاندىن كېيىن، باشقا بىر قەۋملەرنى پەيدا قىلدۇر قۇرۇرۇرۇرۇرىلىڭ قىلغاندىن كېيىن، باشقا بىر قەۋملەرنى پەيدا قىلدۇر شىلىرى بىراق بولىۋن (68). ئۇلارنى ھالاك قىلغاندىن كېيىن، باشقا بىر قەۋملەرنى پەيدا قىلدۇر قىلىرى بىرىلىدىن كېيىن، بىرىلىمىنى بىراق بولىۋن (68). ئۇلارنى ھالاك قىلغاندىن كېيىن، باشقا بىر قەۋملەرنى پەيدا قىلدۇر قىلارنى بىز ئۇلىرىنى بىرىنى بىرى

ھەرقانىداق ئۇسىمەت مالاك بولۇش ۋاقتى كەلمەي تۇرۇپ ھالاك بولمايىدۇ، ھالاك بولۇش ۋاقتىدىن ئۇتۈپبۇ كەتمەيدۇ(84). ئالدىن بىزلىڭ پەيغەمبەرلىر رىمىزنى ئارقىبۇئارقا ئەۋەتىتۇق، ھەر ئۇممەتتك ئۇنىڭ پەيغەمبەرى كەلگەن چاغدا، ئۇلار ئۇنى ئىنكار قىلىدۇق، ئۇلارنى ئارقىبۇئارقا ھالاك قىلىدۇق، ئۇلارنى (كىشىلەرگە) ھېكايە قىلىپ قالدۇردۇق، ئىسان ئېيتىجايدىخان قەۋم اللە نىڭ ئۇنىڭ قېرىندىشى ھارۇلىنى بىزنىڭ ئالدىن مۇسا ۋە بىلەن ۋە روشەن پاكىت بىلەن پىر ئەۋنگە ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ چوڭلىرىغا (پەيغەمبەر قىلىپ) ئەۋەتتۇق، ئۇلار ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ (ئىمالدىن) باش تارتتى، ئۇلارمۇ تەكەببۇر قەۋم ئىدى (قەسىمەن) باش تارتتى، ئۇلارمۇ تەكەببۇر قەۋم ئىدى (قەسەك). ئۇلار،

وبرزگە ئوخشاش ئىككى ئاددى ئىنسانىغا ئىجان ئېچتامىدۇق، ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ قەۋمى بىزنىڭ (قۇلغا ئوخشاش) خىزمەتچىلىرىمىزدۇر» دېيىشتى (77). ئۇلار ئۇ ئىككىسىنى (يەنى مۇسا بىلەن ھارۇننى) ئىنكار قىلىشتى. ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھالاڭ بولدى(64). ئۇلار (يەنى بەنى ئىسرائىل)نى ھىدايەت تاپسۇن دەپ، بىز ھەقسقەتىن مۇساغا كىستاب (يەنى تەۋراتنى) ئاتا قىلدۇق(69). بىز مەميەنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئانىسىنى (يەنى مەريەمىنى) (كامالى قۇدرىتىمىزنىڭ دەلىلى قىلدۇق، ئۇلارنى تۇپتۇز، ئېقىن سۇلۇق بىر ئېگىز جايغا ئورۇنلاشتۇردۇق(68). ئى سىلەرنىڭ قىلغان ئەمەللىرىڭلارنى ئوپدان بىلىمەن (68). (ئىي پەيغىمەمبەرلەر! ھالالى نەسلەرنى يەڭىلار، ياخىشى ئەمەللەرنى قىلىڭلار، مەن ھەقىقەتەن نىڭ دىسنىڭىلار ھەقىقەتەن بىر دىنىدۇر، مەن سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلاردۇرمەن، (مېنىڭ ئازابىمسىدىن) قورقۇڭلار(23). ئۇلار (يەنى ئۇمبەتلەر) دىنىي جەھەتىتە نۇرغۇن پىرقىلىلىرىگە قەدەر ئازابىمسىدىن) قورقۇڭلارنى بەرگەرلىكى ئوللىرنى ئۆلكىلىلىرىگە قەدەر كۇرلىلىقتا تەرك ئەتكىن (66). (ئۇلار) بىزنىڭ ئۇلارغا مال-مۇلۇك ۋە ئەۋلاتلارنى بەرگەللىك، خىزنى ئۆلسىرىگە تېزى ياخشىلىق دەپ ئويىلامىدۇ؛ ھەرگىسىز ئۇنىداق خىرنى ئۆلسىدىك تەبىزىلىقىدۇردىكارىنىڭ ھەيىۋىسىدىن خورقىقىلىرىگە تەمەلىرىنىڭ ئايەتىلىرىگە ئەشەنىگۇچىي كىشىلەر (86)، ئومەسىدىن قورقىقىلىدىدىنىڭ رۇلار ئۇقىقىلىدىدىن مۇرنى ئۇلىرىنىڭ ئايەتىلىرىگە ئەشەنىگۇچىي كىشىلەر (86)، پەرۋەردىكارىنىڭ ئايەتىلىرىگە ئىشەنىگۇچىي كىشىلەر (86)، پەرۋەردىكارىنىڭ ئايەتىلىرىگە ئىشەنىگۇچىي كىشىلەر (86)،

قدافلجء

ينهرؤهر دسكنارسنا شبهرسك كهاشؤر معيسدسنان كسشسلمر (69)، سادسقه بيرسدستان شامسها ينهرؤهر دسكارسنباق دمركناهسفا زهيساب بيربش تُـوْجِوْن) قايتىپ بارىدىغائىلىقىدىن دىلىلىرى قورقۇپ تۇرىدىىغان كىشىلەر __ (60) ئەنە شۇلار يأخش ئىشلارنى قىلىشقا ئالدىرىغۇچىلاردۇر، ياخشى ئىشلارنى (باشقىلارنىڭ) ئالدىدا قىلىشقا تىرىشقۇچىت لاردۇر (61). بىز ئىنساننى پەقەت تاقىتى يېتىدىغان (ئش)قىلا تەكلىپ قىلىمىزە بىزنىڭ دەرگاھىمىزدا ھەقنى سۆزلەيىدىخان كستاب ريەنى بىندىلەرنىڭ ياخشى _ يامان ئىشىلىرى خاتسىرسىلەنىگەن نامە _ ئەمال) بار، ئۇلارغا (ساۋابىسنى كېمەيتىۋېتىش ياكى ئازابنى ئاشۇرۇۋېتىش بىلەن) قىلچە زۇلۇم قىلىنمايدۇ (62). ئۇلار (يەنى گۇناھكار كۇفغارلار)نىڭ دىللىرى بۇنىڭدىن (يەنى قۇرئاندىن) غەپلەتتىدۇر، ئۇنىڭدىن (يەنى كۇفىرسدىن) باشىقا ئۇلار كېلەچـەكـتە نۇرغۇن (يامان) ئىشلارنى قىلىندۇ⁽⁶⁸⁾. ئۇلارنىڭ

والذي المرتبع الأولى المرتبع المرتبع

بايسلىرىسنى ئازاب بىلەن جازالىسغان ۋاقىتىسىزدا ناگساھ ئۇلار يىدرياد قىلىسدۇ(64). (ئۇلارغا ئېيتىلىدۇ) «بىۇگۇن پسەرياد قىلماڭىلار، ھەقسقەتەن سىلەر بىزنىڭ ياردىمىمىزگە ئېرىشەلمەي سىلەر» (ئۇنى ئاڭىلاشتىن يۇز ئۆرۈپ) سىلەرگە ئوقۇپ بېرىلەتىتى، (ئۇنى ئاڭىلاشتىن يۇز ئۆرۈپ) ئارقاڭلارغا چېكىنىۋالاتتىڭىلار (166)، ئۇلار ھەرەم ئەھىلى بولغانلىقىي بىلەن پەخىرلىنىپ ئىماندىن يۇز ئۆرۈيدۇ، كەچلىك پاراڭلىرىدا يامان سۆزلەرنى قىلىدۇ، ريەنى قۇرئانغا تەنە قىلىدۇ، پەيغەمبەر ئەلەيسەسسالاسىنى سۆكسىدۇ) (167). ئۇلار (ھەق) كالام (يەنى ئۇلۇغ قۇرئان) ئۇستىسدە چوڭقۇر پىكىر قىلبىدىبۇ؟ ياكى ئۇلارغا اللە تەرىپىدىن) ئاتا-بوۋسلىرىنغا كەلبىگەن (يېڭى) نەرسە كەلدىمۇ؟ (68) ياكى ئۇلار ئۆزلىرىگە كەلگەن ئەلچىنى تونۇماي ئۇنى ئىنكار قىلىۋاتامدۇ؟(69) ياكى ئۇلار ئۇنى مەجنۇن دېيىشەمدۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس، ئۇلارغا ئۇ ھەقىقەتنى ئېلىپ كەلدى. ئۇلار ـ نىڭ تولىسى ھەقىقەتنى يامان كۆرىدۇ (٢٥). ئەگەر ھەقىقەت (يەنى قۇرئان) ئۇلارنىڭ نەپسى خاھىش لمربغا بويسۇنسىدىغان بولساء ئەلۋەتتە ئاسمانلار، زېمىن ۋە ئۇلاردىكى مەخلۇقاتلار خاراپ بولغان بولاتتى، ئۇنداق بولغىنى يوق، ئۇلارغا (ۋەز ـنەسىھەتنى ئۆز ئىچىگە ئالنان) قۇرئاننى ئاتا قىلدۇق، ئۇلار ئۆزلىرىگە (ۋەز-نەسىھەت بولغان) قۇرئانىدىن يۈز ئۆرۈپىدۇ(٢١١). ياكىي سەن ئۇلاردىن (ئەلچىلىكىنى يەتكىۈزگەنىلسكىڭگە) ھەق تەلەپ قىيلامىسەن؟ (يەنى ئۇلار شۇنداق گۇمان قىلامىدۇ؟) پىدرۋەردىگىارىىڭىنىڭ (ساڭما بەرگەن) ئەجىرى ياخشىدۇر، اللە رىزىق بەرگىۋچىلەرنىڭ ياخشىسىدۇر (72) سەن ئەلىۋەتىتە ئۇلارنى توغىرا يولىغا دەۋەت قىلىسەن (٢٦٥). ئاخىرەتكە ئىشەنبەيدىغانلار ھەقسىقەتەن توغرا يولىدىن چەتسنىسگۈچىملەردۇر (٢٦٠).

هُو وَكُنُفُنَا مَا بِعِدِينَ فَعِ لِلْكُوالِي طُفْيَ أَنْهِمُ وَلَقَدُ أَخَذُ نَهُمُ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَا تُوَالِرَيْهِمُ الله المتعناع أعليهم بالإذامة استبير وَهُوَلَذِي النَّمُ النَّمُ النَّهُ وَالرَّاسِ الرَّالِمُ الرَّاسِ وَالْأَنَّبِى لَا تَوْلِيلُو مَّا لَتَكُونُونَ ٩ وَهُوَ الَّذِي وَمَ اكْمُونِي الْأَنْفُن وَلِيهِ وَمُعَثِّرُونَ @وَهُوالَانِي يُعْي وَيُبِيتُ وَلَهُ اغْتِلَافُ الَّيْلِ وَالْهَارِ أَفَلا تَعْقِلُونَ ﴿ بَلِّ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوْلُونَ @قَالْنَا مَا ذَامِتُنَا وَكُنّا تُوَانّا وَ عِظَامَاءَ إِنَّالْسِعْتُ ثُدُنَّ ﴿ لَقِنَّا وَعِدْمَا عَنَّى وَالْأَوْنَا لِمِنَا مِنَ تَبْلُ إِنْ هِنَّ الْآلَسَاطِيُّوالْآوَانِي قُلْ لِمِن الْرَصْ وَمَنْ فِيْهَا إِنْ كُنْ تُمْ تَعْلَكُونَ ﴿ سَيَقُولُونَ اللَّهِ قُلْ آفَلًا مَّذَكُونُونَ @ قُلْ مَنْ رَبُّ التَّمَانِ إِنَّ التَّمَانِ التَّبَعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ لِيْهِ⊚ سَيَعُوُلُونَ بِلَوْ قُلُ أَفَلَاتَتْعُونَ ®قُلُ مَنَ ٧ ٥ مَلَكُونَتُ كُلِّى ثَنَيْ وَهُو مُعِيْرُ وَلَا لُهِمَارُ عَلَيْتِهِانَ

ئەگەر ئۇلار (يەنى مۇشرىكىلار)غا رەمسم قىلساق، ئۇلارغا كەلىگەن كىۋلىپەتىنى كىۋتۇرۇۋەتسەك، چوقۇم گۇمر اھلىقلىرىدا داۋاملىق تېڭىرقاپ يۇر ۋشەت تى(٢٤). ئۇلارنى بىز ھەقىقەتەن ئازاب (يەنى قەھەت چىلىك) بىلەن جازالىدۇق، ئۇلار پىدرۋەردىگارىغا بويسۇنبىدى، ئىلتىجا قىلىىپ دۇئامۇ قىلمىدى(76). تاكى ئۇلارغا قاتتىق ئازابنىڭ دەرۋازىسىنى ئاچقان چېغىبىزدا ناگاھان ئۇلار ئۇمىدسىزلىنىپ كېتىدۇ(٢٢). الله سىلەر ئۇچۇن قۇلاقلارنى، كۆزلەرنى ۋە دىللارنى ياراتتى، سىلەر ناھايىتى ئاز شۇكۇر قىلىسىلەر (٢٥). الله سله رتى زېيىندا (ئەسىلىلەنسدۇرۇش يولى بىلەن) ياراتتى، (ھېساب بېرىش ئۇچسۇن) ئۇنىڭ دەرگاھىغا يىغىلىسىلەر (۲۶)، اللە (ئۆللۈكنى)تىرىك ھۇرىدۇ، (تىرىكنىڭ) جېنىنى ئالىدۇ، كېچە_كۇنى

ھۇزنىڭ ئۆزگىرىپ تۇرۇشى اللە نىڭ باشقۇرۇشىدىدۇر، چۇشەنمەمسىلەر؟(80) رئۇلار اللە نىڭ قۇدرىتىنى ئويىلاپ كۆرمىدى) بەلىكى ئۇلار بۇرۇنقىلار نېمدېمگەن بولسا شۇنى دېمدى(٥١). تُؤلار ئېيتىتى: «بىز ئۆلىۋى توپىغا ۋە (ئۇۋۇلۇپ كەتىكەن) سۆڭەكىكە ئايىلانغانىدىن كېيىن، چوقۇم قايتا ئىرىلەمدۇق؟(٥٤) مەقىقەتەن بىز ۋە بىزنىڭ ئاتات بوۋسلىرىسىن ئىلگىرى مۇشۇنداق ئاگاھلاندۇرۇلغان ئىدۇق، بۇ يەقەت قەدىبكىلەردىنى قالىغان ئەيسىانسلەردۇر، (١٥٠١. ئېيتقىنكى، «زېسىسىن ۋە ئۇنىڭىدىكى مەخلۇقاتىلار كىينىلىڭ؟ ئەگەر سىلەر يىلىسەتىلار (ماتحا يۇلى ئېيتىپ بېرىڭلار)» (84). ئۇلار: اللە 'نىڭ» دەيدۇ. (بۇنىڭدىن) پەند_نەسھەت ئالىمامسلەر؟(88) ئېيتقىنىكى، ديەتتە ئاسماننىڭ ۋە ئۇلۇغ ئەرشنىڭ يەرۋەردىكارى كىم؟چ(١٥٠) ئۇلار داللە ي دەيىدۇ. ئېيىتىقىنىكى، «ئىۋلىساڭ (ئازابىدىن) قورقىمامىسىلەر؟ە⁽⁸⁷⁾ ئېيىتقىنىكى، وههمه شهيشمشاق يادمشاهلمقي كسمشاق قولندا؟ (شلشجا قبلغانيلارغا) پانام بولالايدسفان ۋە ئۇنىڭغا قارشى ھېنچ نەرسە پاناھ بولالسايىدسغان كسم؟ ئەگەر سىلەر بىلىسەڭىلار (ماڭيا بۇنى ئېيىتىپ بېرىنىڭلار)، ئۇلار: « إلله » دەيىدۇ. ئېيىتىقىنكى، دىسلەر قائىداقىمۇ قايىمۇقىتۇرۇلىسلەر؟»(88)

ئۇنىداق ئەمەس، ئۇلارغا بىز ھەق سۆزنى ئېلىپ كەلدۇق، ئۇلار چوقۇم يالغانچىلاردۇر (94). اللە نىڭ بالىسى يىوق، ئۇنىڭىغا باراۋەر باشىقا بىر ئىلاھمۇ يسوق، ئەگەر بۇنداق بولسا ئىسدى، ئۇ چاغدا ھەر ئىلاھ ئۆزى ياراتقان مەخلۇقنى يالغۇز ئىگەللەيتتى، بەزىسى بەزىسىدىن غالىب كېلەتتى، اللە ئۇلارنىڭ ألله غا نىسبەت بەرگەن نەرسىلىرىدىن ياكـتۇر (91). الله غەيبنى ۋە ئاشكارىنى بىلگۈچىدۇر، مۇشد رىكلارنىڭ شېرساك كەلتىۋرگەن نەرسىلىرىدىن ئۇستۇنىدۇر (92). ئېيتقىنىكى، «پىدرۋەردىگارىسم! ئەگەر ماڭا ئۇلارغا (دۇنيادا) ۋەدە قىلغان ئازابنى كۆرسىتىدىغان بولساڭ(92)، يەرۋەردىگارىم! مېنى زالىم قەۋمىلەر ئىچىدە قىلىبىغىنى 90.

وَلَعَكُوْبُكُوْمُ مَكَ بَعْضِ شُبُعُنَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ عَلِيمِ وَالثُّهَا أَدُوٓ فَتَعْلَى عَمَّا أَيْشُورُكُونَ ﴿ قُلْ رَّبِّ إِمَّا ايُوْعَدُوْنَ۞رَتِ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ يْنَ®وَاتَّاعَلَ أَنَ يُؤْمَكَ مَانَعِدُ مُعْلِلَة بدُونَ @ دُفَعُ بِالْكُتِي فِي أَحْسَنُ السِّنَّهَ فَكُنُّ أَعْلُو بِمِالْحِسْفُونَ ١٠٠ وَقُلْ زَبِ أَعُوذُ بِكَ مِن مَنْزِتِ الشَّيْطِين الْوَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْفُرُون عَمِّقَ إِذَا جَأَمُ أَمَاكُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ رْجِعُون الْعَلِّيُ أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تُرَكَّتُ كَلَا إِنَّهَا كِلْمَ أَهُو فَأَيْلُهَا وَمِنْ قَرَا إِنِهِمْ بَرْزَحُ إِلَى يَوْمُ يُبِعَثُونَ ۞ فَإِذَا نَفِيحُ مِفَلْأَانْمَابَ بَيْنَهُ وَيَوْمِينِ وَلَا يَتَمَاءَلُونَ @ عُ مَوَانِهُ فَا وَلَيْكَ مُمُ الْمُقِلِحُونَ وَمَنْ مَقَتْ كَأُولَيْكَ الَّذِينَ خَيِمُ وَالْنُسُكُونِ فَي جَهَنَّهَ

بىز ئۇلارغا ۋەدە قىلغان ئازابنى ساڭا كۆرستىشكە ئەلۋەتتە قادسرمىز 1950. (ئۇلارنىڭ قسلغان) يامانىلىقىنغا (ئەيۇ قىلىش بىلەن) ياخىشىلىق قىلىغىن، ئۇلارنىڭ (سېنى) سۇپەتىلەشىلىرىـنى (يەنى ئۇلارنىڭ ساڭسا قىلىغان مەسىخسرىسسىنى) بىز ئوبىدان بىلىسبىز(96). ئېيىتىقسىنكى، «پەرۋەردىگارىم! ساڭا سېغىنىپ شەيتانلارنىڭ ۋەسىۋەسلىرىدىن ياناھ تىلەيسەن(187). يەرۋەردىـــ كارىم! ساڭا سېغىنىپ شەيتانلارنىڭ ماڭا ھەمىرا بولۇشىدىن ياناھ تىلەيسمەن» (98). ئۇلارنىڭ (يەنى كاپىرلارنىڭ) بىرىگە ئۆلۈم كەلسە ئېيتىدۇركى، «پەرۋەردىگارىم! مېنى (دۇنياغا) قايتۇر-غىن (⁽⁰⁹⁾، مەن قويۇپ كەلگەن مال_مۆلـكۈم بىلەن ياخشلىق قىلىشىم مۇمكىن». (ئۇنىڭ دۇنياغا قايتىشى) مۇمكىن ئەمەس، ئۇ چوقۇم شۇ سۆزنى قىلغۇچىدۇر، ئۇلار قەبرىلىرىــدىن تۇرغۇزۇلغان كۇنگە قەدەر ئۇلارنىڭ ئالدىدا (ئۇلارنى دۇنياغا قايتىشتىن توسىدىغان) بىر توسما بولىدۇ(١٥٠٠). سۇر چىلىنغان كۈندە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تۇغقانچىلىق مەۋجۇت بولماي قالىدۇ. بىر _ بىرىنىڭ (ئەھۋا_ لىنىبۇ) سوراشمايدۇ(1011). تارازىسى ئېغىر كەلگەنلەر (يەنى ياخشىلىقلىرى يامانلىقلىرىنى بېسىپ كەت كەنلەر) بەختكە ئېرىشكۇچىلەردۇر (102)، تارازىسى يېنىڭ كەلگەنلەر (يەنى يامانلىقلىرى ياخشىلىقلىد رىنى بېسىي كەتكەنلەر) زىيان تارتقۇچىلاردۇر، جەھەنئەمدە مەڭگۇ قالغۇچىلاردۇر (١٥٥)، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى ئوت كۆيدۈرىدۇ، كالپۇكلىرى قورۇلۇپ، چىشلىرى ئېچىلىپ (بەتچىراي) بولۇپ قالىدۇ (1841).

الَوْتَكُنُ إِلِينَ أَنْهُلَ عَلَيْكُوْ مُلْتُدُونِهَا ثُمَّالِي نُونَ وَقَالُوا رَيْنَا عَلَيْتُ مَلِيْنَا شِعُونُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالَّكُنَّ ۞ رَبِّنَا المُوجِنَامِتُهَا قِرَانُ حُدَّنَا قَرَاكُا طِلِمُونَ ۗ قَالَ اخْسَتُوافِيُّهُمَّ وَلَا تُكُولُمُون اللَّهِ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْ عِبَادِي يَعُولُونَ رَيِّنَا أَمِنًا فَاغْفِرُلْنَا وَارْحَمُنَا وَانْتُ خَيْرُ الرُّحِمِينَ ﴾ فَالْقِيْنُ تُعُومُ مُسِيغُونًا حَتَّى أَشْهُ لَهُ وَلَّرَى وَكُنُكُونِنَاكُمُ تَضْحَكُونَ عِلِنَّ جَزَيْتُهُو الْيَوْمَ بِمَاصَيْرُواْ ٱلْهُوْمُو الْنَالْمِزُونُ وَقُلِكُمْ لِينْتُدُ فِي الْرَاضِ عَدَدسِنينَ ٥ البِيثَنَا يَوْمُا أَوْبَعُضَ يَوْمٍ فَسُسِّلِ الْعَاّدِيْنَ @ فل إن لم عُنْهُ إلا قِل لا لوَّا للهُ الْوَالْمُ الْمُعْلَمُونَ اللهُ المَعْسِينُهُ الْمَالْمُلَقَّنَاكُ عِبِثَا وَالْكُوالْيُنَالِأَثُرُ جَعُونِ فَتَعْلَى اللهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لِآلِلهِ إِلَّا هُوَرُبُ الْعَرُيْنِ الكُويْد @وَمَن تَلُءُ مَعَ الله العَااخَرَ لا بُرْهَان له ب والما الما وساله وندرية إنه لايفيد اللفراون

(ئۇلارغا) «سىلەرگە (دۇنيادا) مېنىڭ ئايەتىلىرىس ئوقۇپ بېرىلگەن، سىلەر ئۇنى (شۇنچە روشەن تۇرۇق-لۇق) ئىنكار قىلغان ئەمەسىىدىڭلار» دېيىلىدۇ (105)، ئۇلار ئېيىتىدۇ: «يىەرۋەردىكارسىدز! بەتىبەخت لمكتبين ئۇستىمىزدىسى غالىب كېلىپ گۇمىراھ قەۋم بولۇپ قالىنان ئىدۇق(١٩٤١)، يەرۋەردىسگارسمىز! بىزنى دوزاختىن چىقارغىن (ئانسدىن دۇنسياغا قايـ تۇرغىن)، ئەگەر بىز (شۇنىڭدىن كېيىن) يەنە گۇناھ قىلساق، بىز ھەقىقەتەن زالىم بولۇپ قالىمىز»(107). الله ئېيتىدۇ: «جەھەنسنەمدە خار ھالىدا قېلىڭىلارە (ئۇسىتۇڭىلاردىن ئازابىنىڭ كۆتۈرۈلۈپ كېستىشى ھەققىدە) ماڭا سۆز ئاچماڭلار» (108). شۇبھىسىزكى، بەندىلىرىمدىن بىر تۇركۇم كىشىلەر:* «پەرۋەردە، كارىمىز! بىز ئىمان ئېيتتۇق، بىزگە مەغيىرەت قىلغىن، بىزگە رەھىم قىلىغىن، سەن بولساڭ ئەڭ رەھىم قىلغۇچىسەن» دەيتتى(108). ئۇلارنى مەسخىرە قىلى دىڭلار، ھەتتا ئۇلار سىلەرگە مېنىڭ زىكىرىسنى

ئۇنتۇلدۇردى زيەنى ئۇلارنى مەسخىرە قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىپ ماڭا ئىستائەت قىلىشنى ئۇنتۇ-دۇڭلار)، سىلەر ئۇلاردىن كۆلەتتىڭلار (110). (سىلەردىن يەتكەن ئەزىيەتىلەرگە) سەۋر قىلغانلىق ىلىرى ئۇچۇن، مەن ئۇلارنى بۇگۇن مۇكاپاتلىدىم، ئۇلار ھەقىقەتەن مەقسەتكە ئېرىشكۇچىلەردۇر ⁽¹¹¹¹، الله (ئۇلارغا): «زېسمىنىدا قانىچىە يىسل تۇردۇڭلار؟» دەيدۇ(112)، ئۇلار: «بىركۈن ياكى بىر كۇنىدىنىمۇ ئاز تۇردۇق، (ئاي-كۈنلەرنى) ھېسابىلىغۇچىي (پەرىىشىتە)دىن سورىغىسى» دميدۇ زئۇلار دوزاختا چېكىۋاتقان ئازاب تۇپەيىلىدىن، زېمىنىدا قانچسلىك تۇرغانلىقىلىرىنى ئۇنتۇيدۇ) (١١٤). [لله «ئەگەر سىلەر بىلسەڭلار (دۇنيادا) يەقەت ئازغىنا تۇردۇڭلارى دەيدۇ (١١٠). ئى ئىنسانلارا بىزنى سىلەر ئۆزەڭلارنى بىكار ياراتتى ريەنى سىلەر بىزنى ھايۋاناتلارنى ياراتقىنىمىزدەك بىز ھېچقانداق ساۋابمۇ بەرمەيدىغان، جازامۇ بەرمەيدىغان قىلىپ ياراتتى)، ئۆزەڭلارنى بىزنىڭ دەرگاھىسىزغا قايتۇرۇلمايدۇ دەپ ئويلامسلەر؟(١٦٤) ھەق پادىشاھـــ (الله ئۇستۇندۇر، ئۇنىڭدىن باشقا هېچ ئىلام يوقىتۇر، اللە ئۇلۇغ ئەرشىنىڭ پەرۋەردىكارىدۇر(116)، كىمكى ھېچقانداق دمليل بولمنتان هالدا الله غا قوشۇپ يەنە بىر مەبۇدقا ئىبادەت قىلسدىكەن، پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا ھېساب بېرىدۇ، كاپىرلار ھەقىقەتەن نىجات تاپمايىدۇ(١١٠٠). «پەرۋەردىگارىم! مەغىپىسرەت قىلىغىن، رەھىم قىلغىن، سەن رەھىم قىلغۇچىىلارنىڭ ياخشىسىسەن» دېسكىن(138).

^{*} ئۇلار بىلال، خەبباب، سۇھەيبىلەردىن ئىسبارەت بولۇپ، ئۇلارنى ئەبۇجەھل ۋە ئۇنىڭ ھەمىرالسرى مەسخىرە قىلاتتى.

24_سۇرە ئۆر

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 64 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرسبان اللە نىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن.

(ئى مۇھەمسەدا) بۇ بىر سۇرىدۇركى، ئۇنى بىز (ساڭا) نازىل قىلدۇق، ئۇنىڭىدىكى (ئەھكامىلارنى) پەرز قىلىپ بېكىتىتۇق، (ئى مۇمىنلەرا) سىلەرنىڭ ۋەز ــنەسىھەت ئېلىشىڭلار ئۇچۇن، ئۇنىڭدا (سىلەرنى ئەمەل قىلىۋن دەپ شەرىئەت ئەھكامىلىرىنى ئۆز ئېچىگە ئالغان) روشەن ئايەتلەرنى نازىل قىلدۇق(لا) زىنا قىلغۇچى ئايال ۋە زىنا قىلغۇچى ئەرنىڭ ھەر بىرىنى يۈز دەررىدىن ئۇرۇڭلار، ئەگەر سىلەراللە غا ۋە ئاخىرەت كۈنسگە ئىيان ئېيتىدىغان بولساڭلار، عَلَيْهُ الْفَلِيدِ الْمَنْ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ اللللّهُ اللللّهُ الللّهُ الللّهُ ا

الله نىڭ دىنىنىڭ (ئەمىكامىنى ئىجىرا قىلىشىتا) ئۇلارغا رەمىم قىلماڭىلار، ئۇلارنى جازالسغان چاغىدا مۆمىنىلەردىلىن بىر تۈركلۇم كىلى ھازىر بولسۇن(2)، زىنا قىلىغۇچىي ئەر يەقەت زىنا قىلغۇچى ئايالنى ياكى مۇشرىك ئايالنىلا ئالىدۇ، زىنا قىلغۇچى ئايال پەقەت زىسنا قىلىغۇچى ئەرگە ياكىي مۇشىرىككىلا تېگىدۇ، ئۇ (يەنى زىنا) مۆمىنىلەرگە ھارام قىلىنىدى⁽⁸⁾. ئىپپەتلىك ئاياللارنى زىئا بىلەن قارىلىغان، (بۇنىڭ راستلىمىغا ئادىل) تۆت گۇۋاھىچىنى كەلتۈرەلىمىگەن كىشىلەرنى 80 دەررە ئۇرۇڭىلار (يەنى بىراۋغا زىنا بىلەن تۆھىمەت چاپلىغان ھەربىر ئادەمنى قامعا ۋە شۇنىڭىغا ئوخشاش نەرسىلەر بىلەن 80 نى ئۇرۇڭلار، چۈنىكى ئۇلار ئەفىغە ئايالىلارغا يالغاندىن تۆھمەت چايلىغان ۋە كىشىلەرنىڭ ئابرويىنى تۆككەن ئادەملەردۇر)، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىپ قىنى رئۇلار يالغانچىلىق ۋە تۆھمەت چاپلاش مەيدانىدا چىڭ تۇرىدىغانلا بولسا) ھەرگىز قوبۇل قىلماڭلار، ئۇلار ياسقلاردۇر ريەنى ئۇلار بوھتان چاپلاشتىن ئىبارەت چوڭ گۇناھنى ئىشلىگەنلىكلىرى ئۇچۇن، اللە نىڭ ئىتائىتىدىن چىققۇچىلاردۇر) (4). كېيىن تەۋبە قىلغان ۋە (ئەمەللىرىنى) تۇزەتكەنلەر (يەنى ئەضغە ئاياللارغا قايتا تۆھمەت چاپلىمىغانلار) بۇنىڭدىن مۇستەسنا (ئۇلارنى كەچۇرۇڭىلار، گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلىڭلار)، چۈنىكى اللە مەغپىرەت قىلىغۇچىىدۇر (يەنى بەنسدە تەۋبە قىلىپ كۆزىنى تۈزەتسە، ئۇنى اللە مەغپىرەت قىلىدۇ)، تولىمۇ مېھرىباندۇر(6)، خوتۇنلىرىنى زىنا بىلەن قارىلىغان ۋە ئۆزلسرىدىن باشقا گۇۋاھچىسى بولىمىغانىلار گۇۋاھىلىق سۆزسنىڭ راست تُسكه نسلك عنى دهاسليله ش تُؤجؤن، الله نباقى نامى بيلهن توَّت قبتيم قهسهم قبلسؤن(6). بەشىنچى قېتىمدا: «ئەگەر يالىغانىچى بولسام ماڭـا الله نىڭ لەنىتى بولسۇن، دېسۇن(١٠٠٠،

ويتدؤاعثها المتناب ان تشهد ارتبر شهد به بالفراؤة لمن الله بري المتناب المتناب

خوتۇن كىشى ئېرىنىڭ يالغانچى ئىكەنلىكىگە اللە
تارتىلىشتىن ساقلاپ قېلىنىدۇ (10). بەشىنچى قېسىدا،

ئۇ ئەگەر راستچىللاردىن بولسا (يەنى ئېرىمنىڭ گېپى

راست بولسدىغان بولسا) ماڭسا اللە نىڭ غەزىىپى

بولسۇن دەپ قەسەم قىلىىدۇ (10). ئەگەر سىلەرگە

اللە نىڭ پەزلى ۋە رەھمىتى بولمىسا ئىدى (چوقۇم

دەسۋا بولاتىتىڭلار)، اللە تەۋبىسنى بەكسۇ قوبۇل

قىلغۇچىدۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (10).

شۇبىھىسسىزكى، سىلەردىن بىر گۇرۇم ئادەم

رائىشمەگە)بوھتان چاپلىدى. بۇ سىلەر ئۇچۇن يامان

ئەمەستۇر، (سەۋر قىلغانلىقىڭلار بىلەن ساۋابقا ئېرىشىدىلىدىدۇر،

دىغانلىقىڭلار ئۇچۇن ۋە ئائىشە، سەدۋانلارنىڭ پاكلىقى

داشكارا بولىدىغانىلىقى ئۇچۇن) بەلكى ياخشىدۇر،

بومتان چاپلىغۇچىلاردىن كىمنىڭ قانچىلىك گۇنامى بولسا، ئۇنىڭغا ئۇنجىلىك جازا بېرىلىدۇ، بومتانى ئىڭ چوڭ قىسىمنى تارقاتقان ئادەم (يەنى ئابدۇللا ئىبن ئۇبەي)قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ(11). بومتاننى ئاڭلىغان چاڧلىرىڭلاردا ئەرسائايال مۆمىنلەر نېسىتقا ئۆزلىرىنى ياخشى دەپ قاراپ، بۇ ئېنىق بومتان دېمىدى؟ گۇۋامچىلارنى كەلتۇر مىسدى؟ گۇۋامچىلارنى كەلتۇر مەلىگەن ئىكەن، ئۇلاراللە نىڭ نەزىرىدە يالفانچى مېسابلىنىدۇ(13). سىلەرگە دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ئاللە نىڭ پەزلى ۋە مەرمەمىتى بولىسا ئىدى، بومتان چاپلىغىنىڭلار ئۈچۈن ئەلۋەتتە چوڭ ئازابقا دۇچار بولاتتىڭلار، ئارقاتتىڭلار، ئەلۇەتتە چوڭ ئازابقا لارنى ئېھىزىڭلار، ئالدەنىڭ ئەزىرىدە، ئۇ چوڭ گۇناھستۇر (15). ئۇنى ئاگىلىدىغان نەرسەڭدىلارنى ئىلىنىڭلار ئاللە نىڭ نەزىرىدە، ئۇ چوڭ گۇناھستۇر (15). ئۇنى ئاگىلىدىغان چېھنگىلاردا، ئېسىشىقا مۇئىداق سۆزلەرنى قىلىش بىزگە مۇئاسىپ ئەمەس، (ئى اللە سەن پاكىتۇرسەنكى، بۇ چوڭ بومتاندۇر دېسىدىگىلار(16). اللە سەن پاكىتۇرسەنكى بۇ چوڭ بومتاندۇر دېسىدىگىلار(16). اللە سەن پاكىتۇرسەنكى بۇ چوڭ بومتاندۇر دېسىدىگىلار(16). اللە سەن پاكىتۇرسەنكى، بۇ چوڭ بومتاندۇر دېسىدىگىلار(16). اللە سەن پاكىتۇرسەنكى ۋە گۇزەل ئەدەب ئەخلاقلارنى كۆرسىتىپ قىلىماگىر بايان قىلىدۇ، اللە (بەندىلەرگە پايدىلىق ئىشلارنى) ئايەتلەرنى بايان قىلىدۇ، اللە (بەندىلەرگە پايدىلىق ئىشلارنى) ئوبدان بىلگۈچىدۇر، رەدىدىن ئىش قىلىغۇچىدۇر، (18).

مۆسنلەر ئۈستىدە يامان سۆزلەرنىڭ تارسلىشىنى ياقتۇرىدىنان ئادەملەر، شۇبىھىسىزكى، دۇنىيا ۋە ئاغىرەتتە قاتتىق ئازابىقا قالىدۇ، اللە (سىرلارنى ۋە نىيەتلەرنى) بىلىپ تۇرسدۇ، سلەر بىلەيد سلەر (183). ئاللە شەپقەتلىكتۇر، نامايىتى مېھرىباندۇر (183). ئى مۇسنلەر! شەپتاننىڭ كەينىگە كىرمەڭىلار، كىسكى مۇسنلەر! شەپتاننىڭ كەينىگە كىرمەڭىلار، كىسكى قەبىم (سۆز مەرىكەتلەر)كە، يامان ئىشلار ئۇنى دۇيدۇ، اللە نىڭ سلەرگە پەزلى ۋە مەرمەمتى بولىسا ئىدى ۋە لېكىن ئالىم خالىمان بەندىسىنى بولىسا ئىدى ۋە لېكىن اللە خالىمان بەندىسىنى پاڭ ئىلدۇ، اللە سلەرنىڭ (سۆزلىرىڭىلارنى) ئاڭلاپ قىلىدۇ، اللە سلەرنىڭ (سۆزلىرىڭىلارنى) ئاڭلاپ قىلىدۇ، اللە سلەرنىڭ (سۆزلىرىڭىلارنى) ئاڭلاپ قىلىدۇ، اللە سلەرنىڭ (سۆزلىرىڭىلارنى) يالىپ تۇرغۇجىدۇر، (نىيەتلىرىڭىلارنى) بىلىپ تۇرغۇ-

ان الدين عفض ان توجه الفاحة في الذين اشؤالهم مند الدين الدوالهم المند الدين الدوالهم المند المند الدين الدوالهم المند المند المند الدين الدوالهم المند والمند الدين الدوالهم المند والمند الدين الدوالهم المند والمند المند الدين المند الدين المند والمند المند المند

چىدۇر (21). ئاراڭلاردا ئەھلى كەرەم ۋە دۆلەتبەن بولغانلار خىش ئەقرىسبالارغا، مىسكىنىلەرگە ۋە دىن يولىدا ھىجىرەت قىلغانىلارغا (بىرنەرسە) بەرمەسلىككە قەسەم قىلىمسۇن، (ئۇلارنىڭ گۇناھىنى) ئەپۇ قىلسۇن، كەپۇرسۇن، الله نىڭ سىلەرگە مەغپىرەت قىلىشىنى ياقىتۇرمامىسىلەر؟ الله ناھايىتى مەغپىرەت قىلىشىنى ياقىتۇرمامىسىلەر؟ ئىپپەتلىك مۇمىن ئاياللارغا قارا چاپلايدىسغانلار دۇنىيا ۋە ئاخىرەتتە چوقۇم لەنەتكە ئۇچىرايدۇ (يەنى الله نىڭ رەھىيەتىدىن يىسراق قىلىسندۇ)، ئۇلار قاتىتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ(28) شۇ كۈنىدە (يەنى قىيامەت كونىدە) ئۇلارنىڭ تىلىلىرى، قولىلىرى ۋە پۇتىلىسرى ئۇلارنىڭ قىلىيىشلىرىدىن ئۇلارنىڭ زىيىسنىغا گۇۋاھىلىق بېرىدۇ(29). شۇ كونىدە اللە ئۇلارنىڭ تىلىلىرى، قولىلىرى ۋە پۇتىلىسرى ئۇلارنىڭ تىلىلىرى، قولىلىرى ۋە پۇتىلىسى بىلىدۇ(28)، تولۇق تېگىشىلىك جازاسىنى بېرىدۇ، ئۇلار اللە نىڭ ئاشكارا ھەق ئىكەنلىكنى بىلىدۇ(28)، يامان ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، يامان ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، يامان ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، يامنى ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، يامنىي ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، يامنىي ئايالىلارغا لايىسىقىزى، ئەملەرگە لايىقىتۇر، يامنىي ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، ئەملەر يامنىي ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، يامنىي ئايالىلارغا لايىسىقىتۇر، ئەملەرگە لايىسىقىتۇر، ئۇلار مەغپىرەتتىن، ئەملەرسەن بولىدۇرەكى، ئېسىلىلىرىدىدىن بىلىكىتۇر، ئۇلار مەغپىرەتتىن، ئەمسىمىيەن بولىدۇ(20)

وُ اللُّهُ مِنادًى مَعْضَهُ اورُ الصَّارِهِ وَ السَّارِهِ وَ السَّارِهِ وَ السَّفَظُوا ين أَصَارِهِنَّ وَيُطَعِّلُ أَرْبُحِهُنَّ وَلَائِدِتُ "﴾ [لَّامِ) ظَهُوَ مِنْهَا وَلَيْضُونِ عَلَيْهِ وَمِنْ عِنْهُ وَهِنَّ عَلَى جُيُوا هِنَّ وَلَا يُبْدِيْنَ نِيْئَةً مِّيُّ إِلَّالِيُعُولِيِّهِ أَوْلَيَا بِهِي أَوْلِيَا هِي أَوْلِيَا وَهُولَتِهِي أَوْ اِنْتَاهِنَّ اوْاَيْنَا وْبُعُولِتِهِنَّ اوْاخْوَانِهِنَّ اوْبَنِيَ اِخْوَانِهِنَّ اوْ رِينَ أَوْمَامُلُكُتُ أَيْمَانُهُرِينَ أُوالشُّهِ عِبْرَ غَيْرٍ

ئى مۆمىنلەر! باشقىلارنىڭ ئۆيلىرىگە (كسرىشكە) ئىجازەت سۈرىيىغىچە ۋە ئۆي ئىگىسىگە سالام بەر ـ مىگىچە كىرمەڭلار، ۋەز ـنەسىھەت ئېلىشىڭلار ريەنى بۇ گۇزەل ئەخلاق-ئەدەبىكە ئەمەل قىلىشىڭـلار) تؤچؤن بۇ زيەنى تىجازەت سوراپ ۋە سالام بېرىپ كىرىش ئۇشتۇمتۇت كىرىشتىن) سىلەرگە ياخىشى دۇر (27)، ئەگەر باشقىلارنىڭ ئۆپلىرىدە ھېچ ئادەم بوليسيا سيلهركه تسجازات بيرسليهسكسجيه كسرمە څيلار، ئەگەر سيلەرگە قايىتىڭللار دېيىك سه، قايتىپ كېتىڭلار، قايتىپ كېتىش سىلەر ئۇچۇن ئەڭ ياخشىدۇرە الله سىلەرنىڭ قىلىدىنغان ئەمەل لىرىڭلارنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (28). شەخسى تۇراك هُو بولسمنان (يەنى دۇكان_سارايلارغا ئوخشاش)

ئۆيلەرگە ھاجىتىڭلار چۇشۇپ كىرسەڭلار، سىلەرگە ھېچ گۇناھ يوقتۇر اللە سىلەرنىڭ ئاشكارىلىـ شىنىڭلارنىيۇ، يوشۇرغىنىڭلارنىيۇ بىلىپ تۇرىدۇ(89). مۆمىن ئەرلەرگە ئېيتقىنكى، (نامەھرەملەرگە) تىكىلىپ قارىيسۇن، ئەۋرەتلىرىنى (زىنادىن) ساقلسۇن، مۇنداق قىلىش ئۇلار ئۇچۇن ئەڭ ياخى شدۇر، الله مەقسقەتەن ئۇلارنىڭ قىلىمىشىلىرىلىدىن تولۇق خەۋەردار (80). مۇمسئەلەرگە ئېيت قىنكى، ئامەھرەملەرگە قىكىلىپ قارىمسۇن، ئەۋرەتلىرىنى ياپسۇن، تاشىقى زىننەتسلىرىلىدىن باشقا ئىننەتلىرىنى ئاشكارىلىمسۇن، لېچەكلىرى بىلەن كۆكرەكلىرىنى يايسۇن، (تاشقى زىننەتىلىرىدىن باشقا) زىننەتلىرىنى ئەرلىرىدىن، ئاتىلىرىدىن، يا قېيىن ئاتىلىرىدىن، يا ئوغۇللىرىدىن، يا ئەرلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ئۆز قېرىنداشىلىرىدىن، يا قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ھەمشىرىلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا دىنداش ئاياللاردىن، يا قول ئاستىدىكى چۆرىلەردىن، يا خوتۇنلارغا ئېھىتىياجى يوق خىزمەتىچسلەر (يەنى قېرى، دەلىدۇش بولغانىلىقىتىن جىسىنىسى شەھىۋىستى يوقلار)دىن، يا ئاياللارنىڭ ئۇياتىلىق جايلىرىنى ئۇقمايىدىغان (يەنى بالاغـەتىكە يەتىمىگەن) بالىلاردىن باشقا كىشىلەرگە كۆرسەتىسۇن، زىننەتلىرىنى كىشىلەرگە بىلدۇرۇش ئۇچۇن ئاياغلىرىنى يەرگە ئۇرمسۇن، ئى مۆمىئلەر! بەختكە ئېرىشىشىڭلار ئۇچۇن ھەمبىڭلا اللە غا تەۋبە قىلىڭلار(١٤١).

التورجع

ئاراڭلاردىكى بويتاق ئەر، ئايالىلارنىڭ ۋە ياخىشى قۇل ۋە ياخشى چۆرىلىرىڭلارنىڭ بېشىنى ئوڭىلاپ قويۇڭىلار؛ ئەگەر ئۇلار يوقىسۇز بولسدىغان بولسا رئۇلارنىڭ يوقسۇزلۇقى سىلەرنىڭ ئۇلارنىڭ بېشىنى ئوڭلاپ قويۇشۇڭلارغا توسۇق بولمىسۇن)، الله ئۇلارنى ئۆز كەرىمى بىلەن باي قىلىدۇ، اللە نىڭ (كەرىمى) كەڭدۇر، اللە) بەندىلەرنىڭ مەنپەئىتىنى بىلگۇچىدۇر (32) .. ئۆيلىنەلبەيدىغانلار اللە ئۇلارنى ئۆز كەرىمى بىلەن باي قىلغۇچە، ئۆزلسرىنى ئىپ يەتلىك تۇتسۇن، قۇللىرىڭلاردىن توخىتام تۇزۇشنى تىلەيدىغانلار (يەنى خوجىسىغا مۇئەيسيەن يۇل-مال تۆلەش شەرتى بىلەن ئۆزىنىڭ ئازاد قىلسنىشسنى تىلەيدىغانلار) بىلەن، ئەگەر ئۇلارنىڭ ساداقىتىىنى بايقساڭلار، توختام تۇزۇڭلار، سىلەرگە الله ئاتا قىلغان مال مۇلۇكسنىڭ بىر قىسمىستى رئۆزلسرىنى ئازاد قىلىشقا ياردەم تەرىقىسىدە) ئۇلارغا بېرىڭلار، ئەگەر سىلەرنىڭ چۆرىلىرىڭلار ئىپيەتلىك بولۇشنى خالسا، بۇ دۇنيانىڭ ئازغىنا مېلسنى دەپ ئۇلارنى

عَلْمُوا أَفَقَ آءَيُعُهُمُ اللهُ مِن فَضَالهُ وَاللهُ وَاسِعُ عَلِيدٌ ا وَلْيَدُتُمِّفِ اللَّذِينَ لِالْعِدُونَ وَكَامَا حَلَّى مُغْتِنَهُ وُلِلَّهُ مِنْ له والدر يتنتقر والهند مناطقت المائد والدر رُ عَلَيْكُ فَعُمُونِي الْوَالْوَفُونِينَ مَالِ اللهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ وَالا تُكُوْ هُوْ اقْتَلْتُلُو عَلَى الْمُفَا وَانْ الْدِدْنَ تَسَشِّنَا لِتَبْعَثُوا عَرْضَ الْسَيْوَةِ الْكُنْيَا وَمَنَ يُكُرُوهُهُنَّ فَأَنَّ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ الْوَاهِمِنَّ خَفُورٌ رَّحِيُهُ وَلَقِدُ أَنْزُلُمُ لَلْكُمُ الْبِعْمِينَاتِ وَمَثَلَاقِينَ الدِينَ عَلَوامِن مَيْلِكُ وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ أَلَالُهُ نُورُ السَّاطِي وَالْرَاشِينُ مَثَلُ نُورِةٍ كِيشَكُونَ فَيْهَامِمْمَا مُ ٱلْمُعْمَا أُولِي عَةِ النَّعَلَمَةُ كَالْمَا كُوْكُ دُرِيُّ لُو قَدُونُ مِنْ شَجَرَةً

ياهىشىغا مەجبۇرلىماڭلار، كىمكى ئۇلارنى ياھىشىغا مەجبۇرلايدىسكەن، مەجبۇرلانغانىدىن كېيسىن الله تۇلارنى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، (ئۇلارغا) رەھىم قىلغۇچىدۇر. (يەنى پاھىشىغا مەجبۇرلانغانى لمقى ئۇچۇن، اللە ئۇلارنى جاۋابكارلىققا تارتمايدۇ، مەجبۇرلىغۇچىلارنى قاتتىق جازالايىدۇ) (88)، (ئى مۆمىنلەر!) بىز سىلەرگە روشەن ئايەتلەرنى، سىلەردىن ئىلگىرى ئۆتكەن ئۆممەتلەردىن مىساللارنى وْه تەقۋادالار ئۇچۈن ۋەز_نەسىھەتلەرنى شەڭ_شۈبھىسىز نازىل قىلدۇق(86). الله ئاسمانلارنىڭ ۋە زېيىننىڭ ئۇرىدۇر، اللەنىڭ (مۆمىن بەندىسىنىڭ قەلبىدىكى) نۇرى خۇددى (چىراق قويىدىغان) ئەكچىگە ئوخشايدۇ، ئۇنىڭدا چىراق باردۇر، چىراق شىشسنىڭ ئىچىدىدۇر، شىشە گويا نۇرلۇق يۇلتۇزدۇر، چىراق مۇبارەك زەيتۇن دەرىخىنىڭ (يېخى) بىلەن يورۇتۇلخان، ئۇ (يەنى زەيىتۇن دەرىخى) شەرق تەرەپتىمۇ ئەمەس، غەرب تەرەپتىمۇ ئەمەس (سەھرادا ئوچۇقچىلىقتا بولۇپ، كۇن بويى ئۇنىڭىغا كىۇن نۇرى چىۇشىۇپ تۇرىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مېۋىسى پىشىپ يېتىلگەن بولىدۇ)، يېغى (ئەڭ سۈزۈك بولىدۇ، سۈزۈكلۈكسىدىن) ئوت تەگمىسسىۋ يورۇپ كېستەيلا دەپ قالىدۇ، (ئوت بىلەن يورۇتۇلسا) نۇر ئۇستىگە نۇر قوشۇلىدۇ، اللە خالىغان كىشىنى ئۇنىڭ نۇرىغا (يەنى قۇرئانىغا) (ئەگىمشىشكە) مۇۋەپىيەق قىلىدۇ، اللە (ئىببرەت ئالسۇن دەپ) كىشىلەرگە مىالىلارنى (ئۇلارنىڭ پەمسگە يېقىئلاشېتۇرۇپ) بايان قىلسدۇ، اللە ھەمسە نەرسىنى بىلىگىۋچىندۇر (85) . اللەنىڭ ئۇلۇغىلىنىشى ۋە ئىسىمىنىڭ ياد ئېتسلىشى بۇيرۇلغان مەسجىدلەردە (مۆمىنلەر) ئەتىگەن-ئاخشامىدا تەسبىھ ئېيىتسىپ تۇرسدۇ (36)،

ؽؙڴٚڲؙؠۜؽڹڎؙڷڗڲۼڟؗڎڮٵ؆ڡٛڗۜؽٲڵۅۮؿۜۼٞۯۼؙڝڽٛڂڵڸ؋ٷؽڵڗٟڵ ڝڹٳڞڴۄ؈۫ڝٵڶ؋ڝٙٵڝڹڗ؞ۿؽڴڴڴ ئۇلار شۇنداق ئەرلەركى، سودا—سېتىق ئۇلارنى الله نى زەكىر قىلىشىتى، ناماز ئىرتەشىتىن، زاكات بېرىشتىن غەپلەتىتە قالدۇرمايىدۇ، ئۇلار دىلىلار ۋە كۆزلەر قالايىمقانلىشىپ كېتىدىغان كۈن (يەنى قىيا- كۆزلەر قالايىمقانلىشىپ كېتىدىغان كۈن (يەنى قىيا- قىلغان ياخشى ئەمەللىرىگە مۇكاپات بەرسۇن دەپ (ئۇلار شۇنداق ئىبادەتلەرنى قىلىدۇ) الله خالىغان ئادەمگە شۇنداق ئىبادەتلەرنى قىلىدۇ) الله خالىغان ئادەمگە ئېرىدۇ (1883. كاپىرلارنىڭ (ياخشى ئەمەللىرى باياۋاندىكى سەرابقا ئوخشايىدۇ، تەشىنا ئادەم ئۇنى سۇ دەپ گۇمان قىلىدۇ، ئۇنىلى يېزىدۇ ئۇنى سۇ دەپ گۇمان قىلىدۇ، ئۇنىڭ يېنىغا كەلىم مېچ نەرسە كۆرۈنمەيدۇ (يەنى سۇ كۆرەنەيدۇ) ئۇ اللەنىڭ ئۆز (ئەمەلىنىڭ) دېنىدا كۆرۈنمەيدۇ دېنىدا كۆرۈنمەيدۇ)، ئۇ اللەنىڭ ئۆز (ئەمەلىنىڭ) يېنىدا (كۆزىتىپ تۇرغۇچى) ئىكەنلىكىنى بايقايدۇ، يېنىدا (كۆزىتىپ تۇرغۇچى) ئىكەنلىكىنى بايقايدۇ، اللە

تېز مېساب ئالفۇچسدۇر (88). ياكى ئۇلارنىڭ (ياخىشى دەپ گۈمان قىلىغان)ئەمەلىلىرى چوققۇر دېڭىزدىكى قاراغۇلۇققا ئوخشايدۇ، ئۇنى (يەنى دېڭىزنى) قاتىۋقات دولقۇنلار ۋە دولقۇنىلارنىڭ ئۈستىدىكى قارا بۇلۇتلار قاپلاپ تۇرىدۇ. (مانا بۇ) قاتىمۋقات قاراغۇلۇققاللاردۇر، (بۇ قاراڭغۇلۇققا كىرىپتار بولغۇچى) قولىنى ئۆزاتسا بارماقلىرىنى كۆرەلىمىدۇ، اللە نۇر ئاتا قىلىسا، كىم بولىسۇن، نۇرنى كۆرەلىمىدۇ، اللە نۇر ئاتا قىلىسا، كىم بولىسۇن، ئۇرنى كۆرەلىمىدۇ، اللە نۇر ئاتا قىلىسا، كىم بولىسۇن، ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكىلەرنىڭ ۋە قاناتلىرىنى كەرگەن ھالدا (ئۇچۇپ كېتىۋاتقان) قۇشلارنىڭ تەسبىھئى بىلىدۇ،اللە ئالارنىڭ قىلىدىغان ئىللەممەن؟ اللە ھەر (مەخلۇق)نىڭ دۇئاسنى ۋە تەسبىھنى بىلىدۇ،اللە ئۇلارنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىنى تەلۇق بىلگۇچىدۇر (184). ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىئاھلىقى ئۆلارنى بىر بىر بىرىگە قوشىدۇ، ئاندىن ئۇلارنى توپلايدۇ، اللە غاھاندىكى تاغدەك شۇنىڭ بىلەن بۇلۇتىلاردىن مۆلدۇر ياغدۇرىدۇ، ئۇنى اللە خالىغان ئادەمگە يەتكۇزىدۇ (يەنى ئۇنىڭ بىلەن بۇلۇتىلاردىن مۆلدۇر ياغدۇرىدۇ، ئۇنى اللە خالىغان ئادەمگە يەتكۇزىدۇ (يەنى ئۇنىڭ بىلەن ئادەمئە ياشىۋىدۇ، ئۇنىڭ زىيىنىدىن) خالىغان ئادەمنى ساقلايدۇ، چاققاقنىڭ يورۇقى (قارىغۇچىلارنى) كۆزلىرىدىن ئايرىۋەتكىلى تاس قالىدۇ(184). ئارىدەنى ساقلايدۇ، چاققاقنىڭ يورۇقى (قارىغۇچىلارنى) كۆزلىرىدىن ئايرىۋەتكىلى تاس قالىدۇ(186). ئادەمنى ساقلايدۇ، چاققاقنىڭ يورۇقى (قارىغۇچىلارنى) كۆزلىرىدىن ئايرىۋەتكىلى تاس قالىدۇ(186).

الله كبچه بىلەن كۇلدۇزنى ئالىاشتۇرۇپ تۇرىدۇ، بۇنىڭدا ئەقسل ئىگىلىسرى ئۇچۇن ئەلۇەتتە ئىسبرەت بىار (60). الله ھەربىسر جانىدارنى سۆدىسى ياراتىتى، ئۇلارنىڭ بەزىسى قورسىقى بىلەن ماڭسدۇ، بەزىسى ئىكىكى پۆت بىلەن ماڭسدۇ، بەزىسى ئىكىكى پۆت بىلەن الله خالسفان مەخلۇقاتلارنى يارىتسدۇ، الله ھىققەتەن ھەر نەرسىگە قادىسردۇر (60)، شۇبھىسركى، بىز روشەن ئايەتىلەرنى نازىل قىلىدۇق، باللايدۇ (60)، رۇئاپىقلار) جاللەغا ۋە پەيقەمبەرگە باشلايدۇ (60)، رۇئاپىقلار) جاللەغا ۋە پەيقەمبەرگە ئاسدىن ئىۋلاردىس بىر جىامائە شۇنىڭىدىن ئىۋلاردىس بىر جىامائە شۇنىڭىدىن ئادىدىن ئىۋلاردىس بىر جىامائە شۇنىڭىدىن ئىۋلاردىس بىر جىامائە شۇنىڭىدىن (رەيىن ئىسانىڭ دەۋا قىلىغانىدىن) كېيىسى، (يەنى شەرئىدۇ، ئۆلاردىسى) يىۋز ئۆرۈپىدۇ، ئۆلار

وَكُونِهُ اللهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ الْاللهُ اللهُ اللهُ

المثودهم

(ھەقىقەتتە) مۆمىن ئەمەس (١٩٦٠)، ئۇلارنىڭ ئارىسدا (پەيغەمىبەر) ھۆكۈم پىقىرىش ئۇچىۇن، ئۇلار اللە نىڭ ۋە پەيغەمبەرنىڭ (ھۆكمىگە) چاقىرىلسا، ئۇلاردىن بىر جامائە (پەيغەمىبەرنىڭ ئۇلار اللە نىڭ ۋە پەيغەمبەرنىڭ مۆكەر، ھەقىىقەت ئۇلارنىڭ تەرىپىسدە بولىدىسان ئالدىغا ھازىر بولۇشىتىن) باش تارتىدۇ (١٩٩٥)، ئەگەر ھەقىرىدىغانلىقىنى بىلىدىخانلىقىلىرى بولسا (پەيغەمىبەرگە بويسۇنغان ھالىدا كېلىشىدۇ (١٩٩٥)، ئۇلارنىڭ دىللىرىدا (مۇناپىقىلىق) ئۇلچىۋن)، بەيغەمبەر ئەلەيسىسالامنىڭ پەيخەمبەرلىكىدىن) گۇمانلىلىناسدۇ؟ يا ئىللىتى بارمۇ؟ يا (مۇھەمبەد ئەلەيھىسالامنىڭ پەيخەمبەرلىكىدىن) گۇمانلىلىناسدۇ؟ ياق، ئۇلار (رەسۇلۇللانىڭ ھۆكىدىن باش تارتقانلىقلىرى ئۇچۇن) زالىدۇر (١٩٥٥). (پەيغەمبەر) مۆمىنلەرنىڭ ئارسىدا ھۆكۈم چىقىرىش ئۇچۇن، ئۇلار اللە غا ۋە ئۇنلىڭ پەيغەمبىرىگە چاقسىرسلىنان چاغىدا ئۇرسىدا ھۆكۈم چەقىرىش ئۇچۇن، ئۇلار اللە غا ۋە ئۇنلىڭ پەيغەمبىرىگە چاقسىرسىگە چاقسىرسلىنان چاغىدا ئېرىشكۇچىلەردۇر (١٩٥٥). (مۇناپىقلار) ئەگەر سەن ئېرىشكۇچىلەردۇر (١٩٥٥). (مۇناپىقلار) ئەگەر سەن ئۇلىرنى (مېسادغا) چىقىشقا ئەمر قىلساڭ، چوقۇم چىقىدىغانلىقىغا اللە بىلەن كىۋچلۇك قەسەم ئولىدۇ. ئېيىقىنكى، «قەسەم قىلماڭلار، (قەسىمىڭلار يالىنان، سىلەردىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى سادا- قەتلىك بىلەن ئىتائەت قىلىدۇ. ئېيىقىنكى، «قەسەم قىلماڭلار، (قەسىمىڭلار يالىنان، سىلەردىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى سادا- قەتلىك بىلەن ئىتائەت قىلىشتۇر، اللە سىلەرنىڭ قىلىشىنىدىن تەلەپ قىلىنىدىغەن خەۋەرداردۇر» (١٤٥٠).

قدأفلم ١٨ ١١ النورم

قُل المِيتِمُواالله وَالْمِيمُواالرَّسُولَ وَان وَوَا وَاقَامَلَيُهِ مَا مَتَكُوا وَمَا مَلَ مَلْ الْمِيتُوا وَمَا مَلَ مَلْ مَلِيَة وَمَتَكُوا وَمَا مَلَ الْمَيْمُونَ وَمَتَكُوا وَمَا مَلَ الْمَيْمُونَ الْمَتَكُوا وَمَا مَلَ الْمَيْمُونَ الْمُتَكُوا وَمَا مَلُ الْمِينَا لِمَا الْمُلْمِلِينَ الْمَيْمُونَ الْمُنْفِينِ الْمَيْمُونَ الْمُنْفِينَ الْمَيْمُونَ الْمُنْفِينَ الْمَيْمُ وَمِنْ الْمُؤْمِنِينَ الْمُؤْمِنِ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَالْمَيْمُ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَيْمُ اللّهُ وَلَيْمُونَ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَلِينَا اللّهُ وَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّمُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ الللللللّ

ئېيتقىنكى، الله غا ئىتائەت قىلىڭلار، پەيغەمبەرگە ئىتائەت قىلىڭىلار، ئەگەر ئۇلار (الله غا ئىتائەت قىلىشلىر، ئەگەر ئۇلار (الله غا ئىتائەت يەتكۈزۈش مەسئۇلىيىتى بار، سىلەرنىڭ ئىتائەت قىلىش مەسئۇلىيىتىلار بار، ئەگەر پەيغەمبەرنىڭ رئەمرىگە) ئىتائەت قىلىش مەسئۇلىيىتى بار» (ئەگەر ئەللىن قىلىپ تەپىلىخ ئەلىش مەسئۇلىيىتى بار» (ئەگا. الله ئىچىڭلاردىكى ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەنلەرنى زېمىنىدا ھۆكۈمران قىلىشنىدەك، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەنلەرنى زېمىنىدا ھۆكۈمران قىلىشىپ بېرسىشنى ۋە ئۆلارنىڭ قورقۇنچىسىنى بىردىشنى ۋە ئۆلارنىڭ قورقۇنچىسىنى

ئامانلىققا ئايلاندۇرۇپ بېرىشنى ۋەدە قىلدى، ئۇلار ماڭا ئىبادەت قىلىدۇ، ماڭا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەيدۇ، شۇ ۋەدىدىن كېيىن كاپىر بولغانىلار اللە نىڭ ئىتائىتسىدىن چىقىقۇچىد لاردۇر (65). اللە نىڭ ئىتائىتسىدىن چىقىقۇچىد لاردۇر (65). اللە نىڭ ئاتائىت بېرىڭىلار، پەيغەم بەرگە ئىتائەت قىلىڭىلار (65). كاپىرلارنى زېمىنىدا اللە نىڭ ئازابىدىن قېچىپ قۇتۇلالايىدۇ دەپ ئويىلىمىخىن، ئۇلارنىڭ جايى دوزاخ بولىدۇ، دوزاخ نېمىدېگەن يامان جاي! (67) ئىمۇمىنلەر! سىلەرنىڭ قۇللىرىڭلار، چۆرىلىرىڭلار ۋە ئىچىگلاردىكى بالاغەتىكە يەتبىگەن بالىلار مۇمىنلەر! سىلەرنىڭ قۇللىرىڭلار، چۆرىلىرىڭلار ۋە ئىچىگلارنى سالغان چېغىڭىلاردا ۋە خۇپتەدىدىن ئېيىن (مۇشۇنداق) ئۇچ ۋاقىتتا (يېنىڭلارغا كىرسە) سىلەردىن ئىجازەت سورسۇن، (بۇ) ئۈچ ۋاقىت دەرسەن) باشقا ۋاقىتلاردا ۋە قۇللىرىڭلار سىلەرگە كىرسە) سىلەركىدۇ، جوللاردا ئوللىدۇ، سىلەر بىر-بىرىڭلار دارئۇلار سىلەرگە كىرسە) سىلەرگىدۇ، شۇرىتىڭلار دالىدىن شەرىئەت ئەمكاملىرىنى) بىلەن قىلىدۇ، شامىرىدىن شەرىئەت ئەمكاملىرىنى) ئەنە شۇنداق بايان قىلىدۇ، ئالى قىلىدۇ، ھېكۇندۇ، بىلەن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكۇنداق بايان قىلىدۇ، ئالى قىلىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكۇدداق بايان قىلىدۇ، ئالى ئىلىن ئىشى قىلغۇچىدۇر، ھېكىلاردان

من المائة الالمقال من كف ألمائة عليه عاله فواكت المنتخذ الدينة الله تكور المناق المنتخذ المناق المنتخذ المنتخ

كىچىك بالسلىرىڭىلار بالاغەتىكە يەتكەنىدە، ئۇلار شىلگىرىكىلەر (يەنى چوڭىلار كىرىشىتە) ئىجازەت سورىسۇن، اللە ئايەتلىرىنى (دىننىڭ ئىشلىرىنى) سىلەرگە شۇنداق بايان قىلىدۇ، اللە ھەمبىنى بىلگۇ-چىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (63). ياتلىق بولۇشنى خالىسايدىغان ياشانىغان ئايالىلار زىننەت ئىرىنى ئاشكارىلىسىخان ھالىدا (رىدا، نىچىغا ئوخشاش) تاشقى كىيىملىرىنى سېلىۋەتسە (ئەرلەر-نىڭ ئالدىدا ئادەتتىكى كىيىملىرىنى بىلىۋەتسە (ئەرلەر-ھېچ گۇناھ يوقىتۇر، تاشقى كىيىملىرىنى سېلىۋې-تىشتىن ساقلانىسا ئۇلار ئۇچۇن ياخىشىدۇر اللە ھېمىنى ئاگىلاپ تۇرغۇچىدۇر، بىلىپ تۇرغۇچىد دۇر (60). (جىھادقا چىقالىمىسا) ئەماغا گۇناھ

يوقتۇر، توكۇرغا گۇنام يوقتۇر، كېماگە گۇنام يوقتۇر. (ئى ئىنسانلارا) سىلەر قۆز ئۆيلىرىڭلاردا (يەنى ئەرلىرىڭلارنىڭ ئۆيلىرىدە، ئاتىلىرىڭلارنىڭ ئۆيلىرىدە، ئاتىلىرىڭلارنىڭ ئۆيلىرىدە، ئاتىلىرىڭلارنىڭ ئۆيلىرىدە، ئاتىلىرىڭلارنىڭ ئۆيلىرىدە، يا ئاتاڭلارنىڭ قېرىنداشە لىرىنىڭ ئۆيلىرىدە، يا ئاتاڭلارنىڭ قېرىنداشىرىنىڭ ئۆيلىرىدە، يا ئاناڭلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆيلىرىدە، يا ئاناڭلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆيلىرىدە، يا سىلەر ئاچقۇچىلىرىنى باشقۇرىدىناڭلارنىڭ ئۆيلىرىدە (يەنى ئۆي ئىگسى سىرىقا چىقىپ كېتىپ، ئۆي بىلەن ئاچقۇچنى سىلەرگە تاپشۇرغاندىلارنىڭ ئۆيلىرىدە (ئىجازەتسىز) بىرەر نېسە يېسەڭلار گۇنام يوقىتۇر، سىلەر توپلىدىسىپ يېسەڭلارمۇ، يا يەككە يېسىمىڭلارمۇ گۇنام يوقىتۇر، سىلەر ئوتىلىرىدە (ئىجازەتسىز) بىرەر ئېسە يېسەڭلار گۇنام يوقىتۇر، سىلەر توپلىدىشىپ يېسەڭلارمۇ، يا يەككە يېسىمىڭلارمۇ گۇنام يوقىتۇر، سىلەر ئوپلىدىڭدىن ئۆيلەرگەن كىشىلىلىگەن اللە بەلىگىلىگەن قىۋبارەك، پاك سالامنى بېرىدىللار، (يەنى ئەسالامۇتىلىگۇم دەڭلار) اللە سىلەرنى چۈشمەنسۇن دەپ ئايەتىلەرنى مۇشۇنداق بايان قىلىدۇللەردا.

مۇسۇلىمانىلار پەيىغەمىبەر ئەلەيىھىسسالام بىلەن بىللە غازاتقا چىققان ۋاقستىلىرسىدا ئۆيىلىرىنىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى باشقىلارغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئاراپ قويۇشىنى ۋە ئۆيلىرىدىكى ئەرسىلەردىن يېيىشكە بولىدىغانلىقىنى ئېيتاتتى، لېكىن ئۆيگە ئارىغۇچىلار ئۆيلەردىن يېسەك بولىايدۇ دەپ ئارايتتى، بۇ توغرىدا بۇ ئايەت ئازىل بولغان.

من المرابع المرابع المرابع الرابع أو من أو من الرابع أو من أو من الرابع أو من أو

في السَّلُونِ وَالْاَيْنِ قَدْيَعُكُمُ مَا أَنْكُوْمَكُمُ وَتَدَيَّ

الله غا ۋە ئۇنىڭ يەيىخەمبىرىگە ئىسان ئېيتىقان كىشىلەر كامىل مۆمىتلەردۇر، ئۇلار (مۇسۇلبانــلارغا پايدىلىق) بىر ئىش ئۇستىدە (مەسىلىھەتلىشىش ئۇچۇن) يەيغەمبەر بىلەن جەم بولغان چاغىلىرىدا، ههيسفه سبهردسن تسجازات سورسسفسجه كبتسب قالمايدۇ، سەندىن ئىجازەت سورايدىغانلاراللەغا ۋە ئۇنىڭ يەيغەمبىرىگە ئىمان ئېيتىدىغان كىشىلەردۇر، بەزى شەخسى ئىش ئۇچۇن ئۇلار سەندىن ئىجازەت سورىساء ئۇلارنىڭ ئىجىدىن سەن خىالىغان ئادىملەرگە ئىجازەت بەرگىن، ئۇلارغا سەن اللە دىن مەغىسرەت تىلسگىن، اللە ھەقسقەتەن ناھايستى مەغىبرەت قىلغۇچىدۇرە ئاھايىتى مېھرىبانىدۇر (62). (ئى مۆمىللەر!) يەيغەمبەرتى سىلەر بىرـــبىرىڭلارتى چاقىرغاندەك چاقىرماڭلار، سىلەردىن (يەيغەمبەرنىڭ سۆھبىتىدىن) ئاستا سۇغۇرۇلۇپ غىيىسدە چىقىپ كەتكەنلەرنى اللە ئەلىۋەتىتە بىلىدۇ، يەيىغەم چەرنىڭ ئىمرىگە خىلاپىلىق قىلغۇچىلار (دۇنىيادا چىوڭ بىر) يىتنسگە يولۇقۇشىتىن، يا (ئاخىرەتتە)

قاتنى بىر ئازابقا دۇچار بولۇشتىن قورقىۋن(ق)، بىلىڭىلاركى، ئاسمانىلاردىكى ۋە زېبىنىدىكى قاتنى بىر ئازابقا دۇچار بولۇشتىن قورقىۋن(ق)، بىلىڭىلاركى، ئاسمانىلاردىكى ۋە زېبىنىدىكى ئەسماررۇپىى ئاستىدىدۇر)، اللە سىلەرنىڭ ئەمەلىي ئەمۋالىگىلارنى بىلىپ تۇرىدۇ، بىنىدىلەر اللەنىڭ دەرگامىغا قاپتۇرۇلىدىغان كۈندە (يەنى قىيامت كۈنىدە) اللە ئۇلارنىڭ قىلىغان ئىشىلىرىنى ئىۋلارغا ئېپىتىسى بېبىرىدۇ، اللە ھەسمە نەرىسنى بىلىگىۋچىدۇر(6)،

25 ـ سۇرە قۇرقان

مەككىدە ئازسىل بولغان، 77 ئايەت.

ناهايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايسمەن،

پۇتۇن جاھان ئەھلىنى (اللەنىڭ ئازابىدىن) ئاكاھلاندۇرغۇچىى بولۇشى ئۇچۇن، بەندىسىگە (يەنى مۇھەمىيەد ئەلەپھىسىسلامىغا) ھەق بىلەن باتسلىنى ئايىرىدۇچى قۇرئانىنى نازىل قىلىغان الله نىڭ بەرىكىتى بىۋيىۋكىتۇر (13. ئاسىمانىلارنىڭ ۋە زېمىنىنىڭ پادىشاھىلىقى ئالىغا خاستۇر، الله نىڭ بالىسى يوقىتۇر، پادىشاھلىقىتا شېىرىكىسىۇ يوقىتۇر، الله ھەسمە ئەرسىنى ياراتتى، ئاندىن (ئۆزىنىڭ خاھشى بويىچە) ئۇنىڭغا مۇناسىپ ئۆلچەمنى بەلگىلىدى(13.

مۇشرىكلار اللەنى قويۇپ ھېچ نەرسىنى يارىتالىيە
دىغان ۋە ئىۆزلسرى يارستىسلەن ئىلاھىلار (يەنى
بۇتلار)غا ئىسبادەت قىلىدى. ئۇلار (يەنى بۆتسلار)
ئۆزلىرسىدىن بىرەر زىيانىنى دەپىئى قىسلالمايىدۇ،
ئۆزلىرسكەبىرەر پايدىنى كەلتۇرەلمەيدۇ، (باشقىلارنىڭ) جېسنىنى ئېلىشقا، (باشقىلارغا) ھايات
بېشلاشقا ياكسى (ئۆلۈكىلەرنى) تىرىلىدۇرۇشكە
بېدىن بولالىمايىدۇ(ق). كاپسرلار: «بۇ (يەنى
قۇرئان) پەقەت ئۇ (يەنى مۇھەسمەد) ئىۆزى
ئوتۇغان يالغانىدۇر، ئۇنىشىغا ئۇنى توقۇشقا باشقا
بىر قەۋم (يەنى ئەھىلى كىستاب) ياردەم بەرگەن»
دەيدۇ، ئۇلار (پەيغەمبەر ئەلەيھىسىالاسغا بوھىتان
چاپلاش بىلەن ئۇنىڭغا) زۇلۇم قىلدى ۋە يالغانىنى
چاپلاش بىلەن ئۇنىڭغا) زۇلۇم قىلدى ۋە يالغانىنى

وَالْمَتْنُونُونُ وَوَنَهُ اللهُ الْاَفْلُونُ مَيْنًا وَهُمْ يُونُدُونُ وَمَا وَالْمَتْنُونُ مَيْنًا وَهُمْ يُونُدُونُ مَوْتًا وَالْمَتْنَا وَالْمَالُونُ مَرْمًا وَالْمَالُونُ مَا مُثَالِالاَّ وَالْمَالُونُ مِينًا لَا لَهِ يَنَ كُمْ مُوالُونُ هِلَى اللّهُ وَالْمَالُونُ مِينًا لَا لَهِ يَنَ كُمْ مُوالُونُ هِلَى اللّهُ مَيْنُونُ مِينًا وَلَوْلُونُ اللّهُ وَاللّهُ ولَا اللّهُ وَاللّهُ ولِلْمُ وَاللّهُ وَالل

لارنىڭ ئەپسانىلىرىدۇركى، ئۇلارنى ئۇ يازدۇرۇۋالغان، (ھىپزى قىلسۇبلىش ئۇچسۇن) ئۇنىڭغا ئەتىگەن-ئاخشامدا ئوقۇپ بېرىلىۋاتىدۇ، (ق). ئېيتقىنكى، «ئۇنى ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى سىرنى بىلىپ تۆرىدىغان الله نازىل قىلىدى، الله ھەقىقەتەن ناھايىتى مەغىپىرەت قىلىغۇچىدۇر، (بەندىلەرگە) ناھايىتى مېھىرىانىدۇر» (ق). مۇشرىكلار (مۇھەمبەد ئەلەيھىسسالامىنى ھەسخىرە قىلىسپ) ئېيىتىتى: «بازارلاردا (بىز تاماق يېسكەنىدەك) تاماق يەيدىسفان، (بىز مائىغانىدەك) مېئىپ يۈرىدىغان بۇ قانداق پەيھەمبەر؟ ئۇنىڭ بىلە ئاكاھلانىدۇرغۇچسى بولۇش ئۇچسۇن مېئىپ يۈرىدىغان بىر پەرىشتە ئەۋەتىمدى (ت). يا ئۇنىڭغا بىر خەزىسى بېرىلىمىدى، يا ئۇنىڭغا بىر خەزىسى بېرىلىمىدى، يا ئۇنىڭغا مېۋىسلىرىنى يەيدىسفان بىر باغ بېرسلىمىدى؟» زالىمىلار (يەنى كاپسىرلار): «سىلەر پەقەت مېۋىسلىرىنى يەيدىسفان بىر باغ بېرسلىمىدى؟» زالىمىلار (يەنى كاپسىرلار): «سىلەر پەقەت مېھىرلەنىگەن بىر ئادەمىگە ئەگىشىۋاتىسىلەر» دېدى (ق). مۇشىرىكلارنىڭ سېنىلىڭ ئۇچسۇن نىزىرغۇن مىساللارنى كەلتۇرگەنلىكىگە قارىغىن، ئۇلار ئازدى، توغرا يول تاپالىمايىدۇ(®). اللەنىڭ بېرىكىتى بۇيۇكتۇركى، ئەگەر ئۇ خالىما ساڭا ئۇلارنىڭ ئېيتىقانىلىرىدىنىمۇ ياخشى، ئاستىمدىن ئىگلارنى ۋە چوڭ سارايىلارنى ئاتا قىلاتىتى (ش). ئۇلار قىلەنلىرلىدى ئاتا قىلاتىتى (ش). ئۇلار قىلەندىن ئاينىلىدۇق (ش). ياتىدىن ئاينىلىدۇق (ش). ياتىدىن ئاينىدىن ئاينىلىدۇق (ش). ياتىدىلىدۇق (ش). ياتى ئىگلارنى ۋە چوڭ سارايىلارنى تەمدىلىدى ئاينىلىدۇق (ش).

9 - 24 10424 398(1)

ا فارا كالمشرون هذي يعيد برسيكوا الما القطاع أن فاله المنظال المنظل المن في المنظل ال

دوزاخ ئۇلارنى يىراقتىن كىۆرگەن چاقىدا، ئۇلار دوزاخنىڭ غەزەپىتىن قاينىخان ۋە (ئېشەكىتەك) ھاڭرىغان ئاۋىلار زەنىجىر ھاڭرىغان ئاۋارنىي ئاڭىلايىدۇ(قاقا. ئۇلار زەنىجىر تاشلانغان چاغدا، بۇ يەردە ئۇلار (ئۆزلسرىنىڭ) بۇلۇمىنى ئەمەس، تالاي ئۆلۈمىلەرنى تىلەڭلار (دوزاخ) بۇلۇمنى ئەمەس، تالاي ئۆلۈمىلەرنى تىلەڭلار (دوزاخ) ياخشىمۇ يا تەقۋادارلارغا ۋەدە قىلىنغان، (كىرگەن كىشى) مەڭىگۇ قالىدىسغان جەنىنەت ياخشىمۇ؟» كىشى) مەڭىگۇ قالىدىسغان جەنىنەت ياخشىمۇ؟» ئۇلارنىڭ ئاخىرى بارىدىسغان جايسدۇر(قاقا. ئۇلار جەنىئەتتە خالىغان نېمەتلەردىن بەھرىمەن بولىدۇ،

جەنئەتتە مەڭگۇ قالدۇ، بۇ، پەرۋەردىسكارىڭدىن ئىشقا ئاشۇرۇش تىلسنىدىنان ۋەدىدۈر (١١٠). شۇ كۇندە اللّه ئۇلارغا ؛ ھونۇپ، ئۇلار اللّهنى قويۇپ چوقۇنىئان نەرسىلەرنى يىغىدۇ، ئانىدىن ئۇلار اللّه (ئۇلارغا)؛ دەبنىڭ بۇ بەندىلىرىىنى سىلەر ئازدۇردۇڭىلارمۇ؟ يا (توغىرا) يولىدىن ئۇلار ئۆزلىرى ئازدىمۇ؟» دەيدۇ(٢١٠). (ئىبادەت قىلىنغۇچىلار) ئېيتىدۇ؛ «ئى اللّه ا سەن پاكتۈرسەن، سىنى قويۇپ باشقىلارنى دوست تۇتۇش (يەنى سەندىن باشقىغا چوقۇنۇش) بىزگە (ۋە سېنىڭ مەخىلۇقاتىڭدىن ھېچ ئەھەدىگە) لايىنى ئەمەس، لېكىسىن سەن ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ ئاتاسەمخىلۇقاتىڭدىن ھېچ ئەھەدىگە) لايىنى ئەمەس، لېكىسىن سەن ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ ئاتاسەبۇقىي قەۋم بولدى» (180). شۇبھىسىزكى، ئىسبادەت قىلىنىغۇچىلار سىلەرنىڭ (ئۇلارنى مەبۇد دېگەن) سۆزۇڭلارنى ئىنۇرۇڭلارنى ئىنۇرۇڭلارنى قۇتۇلدۇرۇشقا) ياردەم بېرىشكىمۇ قادىر بولالىيسلەر، سىلەر دىنى كىمكى (اللّه غا شېرىك كەلتۈرۇش بىلەن ئۆزمگە) زۇلۇم قىلىدىكەن، ئۇنىڭغا بىز (ئاخىرەتتە) ھاتتىق ئازابنى تېتىتىمىز (181). بىز سەندىن ئىلگىرى ئەۋەتكەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسىلا ئەلۋەتتە تامانى يەيتىنى، بازارلاردا مېڭىپ يۇرەتتى، بەرنىڭلاربىلەن سىندۇق،سەۋرقىلاملەر، (يەنى دەلۇرىدى) تاماقى يەيتى، بازارلاردا مېڭىپ يۇرەتتى، بەرنىڭلارنى بەزىڭلار بىلەن سىندۇق،سەۋرقىلاملىڭ (180) سەۋرقىلىڭلار) پەرۋەردىگارىڭ (سەۋرقىلىۋچىلاربىلەن سەۋرقىلىشلارى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (180).

(ئون توققۇزىنچى پارە)

بىزگە مۇلاقات بولۇشنى ئۇمىد قىلمايدىغانىلار (يەنى مۇشرىكىلار): «ئېمىشقا بىزگە پەرىشىتىلەر چۇشۇرۇلمەيدۇ، ياكى (بىز نېمىشقا) پەرۋەردىسگا-رىمىزنى كۆرمەيمىز» دېيىشتى، شۇبھىسىزكى، ئۇلار ئۆزلىرىسنى چوڭ تۇتىتى ۋە تولسىمۇ ھەددىسدىن ئاشىتى(183). ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار) (ئۆزلىرىنىڭ جېنىنى ئېلىش ئۇچۇن چۈشكەن) پەرىشىتىلەرنى كۆرگەن كىۇنى گۇنامىكارلارغا خىۇش خەۋەر بولمايدۇ، پەرىشتىلەر ئۇلارغا: «(سىلەرگە جەنغەت) ھارامدۇر» دەيدۇ(283). بىز ئۇلارنىڭ قىلغان ياخشى وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْتَصُونَ لِقَالَمُ الْوَالْ الْإِلَى عَلَيْنَا وَقَالُ الْمِينَ عَلَيْنَا وَقَالُ الْمُعْلَى عَلَيْنَا فَعَلَمُ الْمُعْلَقِ الْمَعْلَمُ وَعَلَيْهِ وَمَعَتَّوْ مُعْتَلًا الْمُعْلِمِينَ وَمَعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَعَلَيْهِ وَمَعْتَوْ مُعْتَلًا عَلَيْنَا الْمُعْلِمُ وَعَلَيْهِ وَعَلَيْنَ مَعْلِمُ وَمَنْ الْمُعْلَمُ وَعَلَيْهِ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَمَعْلَمُ مَعْلِمُ مَعْلَمُ مَعْلَمُ مَعْلَمُ مَعْلَمُ الْمُعْلَمُ وَعَلَيْنَ الْمُعْلَمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلَمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلَمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلَمُ وَعَلَيْنِ اللّهُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنَ اللّهُ وَعَلَيْنِ اللّهُ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ اللّهُ وَعَلَيْنِ اللّهُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعِلْمُ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَعَلَيْنِ الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَعِلْمُ الْمُعْلِمُ وَعِلَى الْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُوالِمُ الْمُعْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُعِلَى الْمُعْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ وَلِمُوالِمُ الْمُعْلِمُ الْمُؤْلِمُ وَالْمُؤْلِمُ الْمُؤْلِمُ الْمُؤْلِمُ وَالِمُوالِمُ الْمُؤْلِمُ الْمُؤْلِمُ الْمُؤْلِمُ الْمُؤْلِمُ الْم

ئەمەللىرىنى بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇنى ئۈچۈپ يۈرگەن توزاندەك قىلىۋېتىمىز (يەنى ئۇلار ئىمانسىز ئىمانسىز ئىمانسىز بولغانلىقتىن، قىلغان ياخشى ئەمەللىرىنى يوققا چىقىرىمىز) (83). ئەھىلى جەنئەت بۇ كۈنىدە ئەڭ ياخشى ئارامگاھتا بولىدۇ(184). شۇ كۈنىدە ئاسىمان بۇلۇت بىلەن بىرلىكتە يېرىلىدۇ، پەرىشتىلەر (بەندىلەرنىڭ نامە-ئەمالىنى ئېلىپ) ئارقىسمۇئارقا چۈشدۇ(186). پادىشاھلىق بېر كۈندە مەرھەمەتلىك اللەغ غاستۇر، بۇ كۈن كاپىرلارغا قىيىندۇر (186). شۇ كۈنى زالىم (يەنى كاپىر) ئىككى قولىنى چىشلەپ: «ئىستا؛ پەيغەمبەر بىلەن (نىجاتلىق) يولىنى تۇتساھچۇ، ئىست! پايىغەمبەر بىلەن (نىجاتلىق) يولىنى تۇتساھچۇ، ئىست! پەيغەمبەر ئېيىن، ئۇ (يەنى پالانى) مېنى قۇرئاندىن، شەك سۇپەمسىزكى، ئازدۇردى» دەيدۇ، شەيتان ئىنساننى (ئازدۇرۇپ بولۇپ) تاشلىۋېتىدۇ(187-29). پەيغەمبەر ئېيتىن: «ئى پەرۋەردىگارىم! شۈبھەسىزكى، مېنىڭ قەۋمىم بۇ قۇرئانىنى تاشىلانىدۇق قىلىپ قويدى» (180). شۇنىڭدەك (يەنى ساڭ قەۋمىڭىڭ مۇشرىكلىرىدىن دۈشھەنلەرنى قىلغاندەك) ھەربىر پەيغەمبەرگە بىر قىسىم گۇناھكارلارنى ئۇنىڭ دۈشمىنى قىلىدۇق، پەر ۋەردىكارىڭ يول مەربىر پەيغەمبەرگە بىر قىسىم گۇناھكارلارنى ئۇنىڭ دۈشمىنى قىلىدۇق، پەر ۋەردىكارىڭ يول كۆرسەتكۈچى ۋە ياردىمىچى بولۇشقا ساڭا يېتەرلىكتۇر (181). كاپىرلار: «قۇرئان نېمىشقا ئۇنىڭغا ريەنى مۇمەممەد ئەلەيھىسالامغا) بىر قېتىمدىلا نازىل قىلىنىدى؟» دېدى. سېنىڭ دىلىڭنى مۇستەمكەم قىلىدىن، ئۇنى ئايرىم نازىل قىلىدۇق، ئۇنى ئايرىم ئازىل قىلىدۇق، ئۇنى ئايرىم ئازىل قىلىدۇق، ئۇنى ئايرىم ئازىل قىلىدۇق. ھۇرىدى ئازىل قىلىدۇق، ئۇنى ئايىرىم ئازىل قىلىدۇق (188).

والإن التي يقل الدينة الاي التي واست تغييرة الآون المست المؤيرة الآون المست المؤيرة الآون المست المؤيرة الآون المؤيرة التي المؤيرة التي المؤيرة المؤي

ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) قانىداق بىر سوئالىنى تاشلىبىسۇن، (ئۇنىڭغا قارىتا) بىز ساڭا مەق جاۋابنى ۋە ھەمىبىدىن كىۋزەل چۈشەنىدۇرۈشىنى ئازىل قىلىدۇق (88). ئۇلار جەھەنىنەمىكە يۈزلىرى بىلەن سۇرۇلىدۇر (88). ئۇلارنىڭ جايى ئەڭ يامان، يولى ئەڭ ئازغۇنىدۇر (88). ئۈبھىسىزكى، بىز مۇساغا كىستاب (يەنى تەۋراتنى) ئاتا قىلىدۇق ھەمىدە ئۇنىڭ قېرىندىشى ھارۇننى ئۇنىڭغا ياردەمچى قىلدۇق (88). ئۇلارغا: «بىرنىڭ ئايەتلىرىسىزنى ئىنىكار قىلىغان تۇرغانلىقتىن) ئۇلارنى دەھشەتلىك تۈردە ھالاك قىلدۇق (88). نۇھنىڭ قەۋمى پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلىغان چاغىدا، ئۇلارنى خەرق قىلىدۇق ھەمىدە قىلدۇق (88). نۇھنىڭ قەۋمى پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلىغان چاغىدا، ئۇلارنى خەرق قىلىدۇق ھەمىدە قىلىغان چاغىدا، ئۇلارنى خەرق قىلىدۇق ھەمىدە

ئۇلارنى كىشىلەرگە ئىبرەت قىلدۇق، زالسلارغا (ئاخىرەتتە) قاتتىق ئازاب تەييارلىدۇق (187). ئاد قەۋمىنى، سەمۇد قەۋمىنى، رەس ئاھالىسىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئارسىدىسكى نۇرغۇن ئۇمەتلەرنى ھەم دەللاك قىلدۇق) (89). ھەربىر قەۋمىكە نۇرغۇن مىساللارنى بايان قىلىدۇق، (ۋەز-نەسھەت ئۇنۇم بەرمىكەنلىكىتىن) ھەربىر قەۋمىنى ھالاك قىلىدۇق (88). ئۇلار ھەقىقەتەن (شامغا بېرىپ كېلىشتە) يامان يامغۇر (يەنى تاش) ياغدۇرۇلغان شەھەردىس ئۆتسدۇ، ئەجەبا ئۇلار ئۇنى كۆرۈپ (ئىبرەت ئالمامدۇ؟) ياق (يەنى ئېرەت ئالمامدۇ؟) ياق (يەنى ئېرەت ئالمايدۇ)، ئۇلار (قىيامەت كۇنى) قايتا تىرىلىشنى ئۇمىد قىلمايدۇ (64). ئۇلار سېنى كۆرسە پەقەت مەسخىرە قىلىۋېلىپ: « الله پەيغەسبەر قىلىپ ئەۋەتىكەن مۇشۇمۇ؟ ئۇلار سېنى كۆرسە پەقەت مەسخىرە قىلىۋېلىپ: « الله پەيغەسبەر قىلىپ ئەۋەتىكەن مۇشۇمۇ؟ ئەللار سېزىي ئىلاھلىرسىمىزدىس ئازدۇرۋەتكىلى تاس ئالاتتى» (دېدى). كىسىنىڭ يولىنىڭ ئەڭ خاتا ئىكەنلىكىسنى ئىلام قىلىۋالىغان ئادەمگە (ئەپسى چاغدا بىلىدۇ (14-85). ئېيىتىپ باقساڭچۇ؟ نەپسى خاھشسىنى ئىلام قىلىۋالىغان ئادەمگە (ئەپسى خاھىشىنىڭ ئەگىشىشىتىن ئۇلار (ئاخىرەتتە) ئۇلار (چەۋشەلىدىلىقى) يەللامىسەن (84). ئۇلار (چەۋشەلىد (گەيىلىكتە) يەھقەت چاھارپايىلارغا ئوخىشاشىتۇر، بەلىكى ئۇلاردىسىمۇ بەتتەر گۇمراھتۇر (64).

پەرۋەردىگارىڭىنىڭ سايىسنى قائداق سوزغانلىقىنى كۆرمىددىڭسۇ؟ ئەگەر خالىيا ئۇنى ئەلۋەتتە مۇقىم قىلاتتى، ئائىدىن قۇياشىنى سايىگە دەلسل قىلىدۇق (يەنى كۇننىڭ چىققانلىقىنى سايىنىڭ بارلىقىغا دەلىل قىلىدۇق) (ئە). ئانىدىن ئىۋلىي ئاستا-ئاسستا ئۇيىقۇنى (بەدىنىڭلار ئۇچىۋى) راھەت قىلىدى، كۇنىدۇزنى (بەدىنىڭلار ئۇچىۋى) راھەت قىلىدى، كۇنىدۇزنى (بىرىكجىللىك ئۇچىۋى زېيىنىدا) يېبىلىدىغان ۋاتىت قىلىدى (ئۇچۇن زېيىنىدى) دېلەن ئۇلۇك زېيىنىنى خەۋەر قىلىپ ئەۋەتتى، ياھغۇر بىلەن ئۆلۈك زېيىننى تىرىلدۇرۇش ۋە بىز ياراتىقان ھايۋانلارنى، نۇرغۇن ئىنسانلارنى سۇ بىلەن تەمىنىلىش ئۇچۇن، بۇلۇتتىن ئىنسانلارنى سۇ بىلەن تەمىنىلىش ئۇچۇن، بۇلۇتتىن ئىنسانلارنى سۇ بىلەن تەمىنىلىش ئۇچۇن، بۇلۇتتىن

ۋەز--نەسەھەت ئالسۇن دەپ، يامغۇرنى ئۆلارنىڭ ئارسىدا تەقسىم قىلدۇق (يەنى گاھ ئۇ يەرگە، گاھ يەرگە ياغىدۇردۇق)، ئىنسانىلارنىڭ تولىسى (اللّه غا)كۇفرىلىق قىلىدۇ(68)، ئەگەر خالىساق ئەلۋەتتە مەر شەھەرگە بىر ئاگساھلانىدۇرغۇچىي (يەنى پەيشەمبەر) ئەۋەتەتتۇق(681)، شۇنىڭ ئۇچۇن كاپىرلارغا ئىستائەت قىلىسغىن، قۇرئان ئارقىلىق ئۆلارغا قارشى (پاكىتلارنى ئوتتۇرسغا قويۇپ) بارلىق كۇچۇڭ بىلەن كۆرەش قىلفىن (681)، اللّه (قۇدرىتى بىلەن) بىرى تاتىلىق قويۇپ، بارلىق كۆچىۋل بولغان دەريانى، بىرى تۆزلۇق بولغان دېڭىزنى (ئۆلار بىر-بىرىگە تۇتشاڭىغىۋ بولغان ھالدا) قويۇۋەتتى، (ئارىلىشسىپ كەتسەسلىسكى ئۈچبۇن) ئۆلارنىڭ ئارسىسدا پەدەد، توسسا بەرپا باجىلىق پەيدا قىلىدىنغان ئەر ۋە قۇداھ باجىلىق پەيدا قىلىدىغان، ئۇلىر رومىدىئارنىڭ ئارسىسدا پەدەد، توسسا بەرپا باجىلىق پەيدا قىلىدىغان ئايال (دىن ئىپارەت ئىكىكى خىسل قىلىپ) ياراتتى، پەرۋەردىگارىڭ مەھمىگە قادىردۇر (683)، ئۆلار (يەنى مۇشرىكلار) اللّه نى قويۇپ ئۇلارغا پايدىمۇ يەتكۇزەلمەيدىغان، دەريانىڭ ئاسىيلىق قىلىش بىلەن (شەيتانغا) ياردەم بەرگۈچىدۇر (683)، سېنى پەقەت (جەنئەت بىلەن)خۇش خەۋەر بەرگۈچى، دەنئىلار قىلىپ) ئاگاھلاندۇرغۇچى قىلىپ ئەۋەتتۇق (683)، ئېيتقىنكى، «مەن (اللّەنىڭ ئەمىرىنى) تەبلىغ (دوزاختىن) ئاگاھلاندۇرغۇچى قىلىپ ئىلىقىنىڭ تىلەيدىغانلار (يول ئالىۋى)» (783)، دىنىلىق قىلىلىپى قىلغانلىقىنىغا سامەردىن ھېچ ھەق تەلەپ قىلىيانى، پەقەت (مېنىڭ تىلەيدىغانلار (يول ئالىۋى)» (783)، دىنىلىغا ئەگىشىش بىلەن) پەرۋەردىگارى تەرەپكەر يول ئالىۋى)» (783).

(ھەمبە ئىشىڭدا) ئۆلبەيدىغان مەڭكۇ ھايات اللّه غا يۆلەنگىن، ئۇنىڭغا ھەمدۇ ئېيتىش بىلەن اللّه نى پاك دەپ ئېتىقاد قىلغىن، ئۇ بەندىلەرنىڭ كۇناملىرىنى تولۇق بىلىشتە يېتەرلىكتۇر (683). اللّه ئاسانلارنى، زېمىننى ۋە ئۇلارنىڭ ئارسىدىكى نەرسىلەرنى ئالتە كۈندە ياراتتى، ئائدىن ئەرش ئۈستىدە (ئۆزىگە لايىق رەۋىشتە) قارار ئالدى، اللّه ناھايىستى مەر-ھەمەتىلىكتۇر، بۇنى (يەنى اللّه نىڭ بۇيۇكلۇكىنى) بىلىدىغان ئادەمىدىن سورىخىن (ساڭدا اللّه نىڭ سۈپەتلىرىنى ئېيستىپ بېرىدۇ) (683). ئۇلارغا (يەنى مۇشرىكلارغا):«رەممانغا (يەنى مەرھەمەتلىك اللّه غال سەجدە قىلىڭلار!» دېيىلسە، ئۇلار: «رەمبان دېكەن ئىجىسە؟ سەن بىزنى بۇيسرۇغان ئەرسىگە سەجىدە قىلامدۇق؟ دەيدۇ. بۇ سىۋز ئۇلارنى (ئىيائىدىن)

تېخسۇ يىراقلاشتۇرىدۇر (۱۹۹). ئاساندا بۇرۇجلەرنى، يېنىپ تۇرىدىغان چىراقنى (يەنى كۇننى)ۋە ئۆرۈق ئاينى ياراتقان اللەنىڭ بەرىكىتى بۇيۇكتۇر (۱۹۱). اللە (ئۆزىنىڭ قۇدرىتىنى) ئەسلىمەكچى بولغانلار ياكى (ئۆزىنىڭ قېمىتىگە) شۇكۇر قىلماقچى بولغانلار ئۇچۇن كېسچە بىلەن كۇندۇزنى ئالىشىپ تۇرىدىغان قىلىسىپ بەردى (۱۹۵). مەرھەمەتلىك الله نىڭ (ياخشى كىۆرىدىغان) بەدەلىرى زېمىندا ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۆتۈپ تەمكىنلىك بىلەن ماڭدۇ، نادانلار ئۇلارغا (ياقتۇر، مايدىغان) سۆز قىلما، ئۇلار: «سىلەركە ئامانىلىق تىلەيمىز» دەيىدۇ (يەنى گۇنام بولسايىدىغان سۆزلەرنى قىلىدى) (قۇش بىلەن ماۋرۇش بىلەن يەرۋەردىكارىغا سەجدە قىلىش ۋە قىيامدا تۇرۇش بىلەن (يەنى ناماز ئوقۇش بىلەن) ئۆتكۇزىدۇ (199). ئۇلار (يەنى اللە ياخشى كۆرىدىغان بەندىلەر) ئېيتىدۇ: «پەرۋەردىكارىمىز! بىزدىن جەھەنىئەم ئازابىنى دەپىشى قىلىغىن، جەھەنئەمىنىڭ ئازابى ھەقدەتەن راسېنىڭ دۇسىدى ئامان قاراركامتۇر، يامان جايدۇر» (199). ئۇلار (يەنى اللە ياخشى كۆرىدىغان بەندىسلەر)خىراجەت قىلغاندا، ئىسىراپچىلىقىۋ قىلمايدۇ، بېخىللىقىۋ قىلمايدۇ، ئۇسىراچەت قىلغاندا، ئىسىراپچىلىقىۋ قىلمايدۇ، ئۇستۇرا ھال خىراجەت قىلىدۇ (197). ئۇلار اللە غا ئىككىنچى بىرسىڭ قىلمايدۇ، ئۇستۇرۇش ئىلىدۇ (ئاخىرەتتە) ئۇ جازاغا ئۇچىرايىدۇ (198). زىنا قىسلمايدۇ، كېدىكەن، «ئاخىرەتتە) ئۇ جازاغا ئۇچىرايىدۇ (198). زىنا قىسلمايدۇ، كېرەردىكى بۇ (كۇناھلار)نى قىلىدىكەن، «ئاخىرەتتە) ئۇ جازاغا ئۇچىرايىدۇ (198).

فِلْمَسَدُ لَهُ السَّدَانُ بَيْدِ الْفِيعَةُ وَعَلَىٰ فِيهُ مِهُ بَالْقُولُانِ فَيْ الْمَسْدُونُ اللَّهُ فِي الْمَسْدُونُ اللَّهُ فِي الْمَسْدُونُ اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَا اللَّهِ فَيَ اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَيْ اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ فَي اللَّهُ فَي اللَّهِ فَي اللَّهِ فَي اللَّهُ وَاللَّهُ فَي اللَّهُ وَاللَّهُ فَي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ فَي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ ا

دِ الْمُوالِتَّمُونِ الْنَهِمُ وَ لَمْسَدَّ وَلِكَ الْنَا الْسِيْنِي الْمُولِيُّنِ الْمُولِيُّ فِي الْمُولِيُّ الْمُؤْمِنِ نَمْسَكَ الْاَيْكُولُوا مُؤْمِنِهُ فَي الْمُثَا الْمُؤْمِنُ لَمَا أَخْوِمِينَ هَا اللَّهِمُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ لَمَا أَخْوِمِينَ هَا اللَّهُ الْمُؤْمِنُ لَمَا أَخْوِمِينَ هَا اللَّهِمُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ لَمَا أَخْوِمِينَ هَا اللَّهُ الْمُؤْمِنُ لَمَا أَخْوِمِينَ هَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنُ لَمَا أَخْوِمِينَ هَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ المُؤْمِنُ لَمَا أَخْوِمِينَ هَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْنَ اللَّهُ اللّهُ اللّ

قىيامەت كۇنى ئۇنىڭغا ھەسسلەپ ئازاب قىلىنىدۇ، ئۇ مەڭگۇ ئازاب ئىچىدە خارلانغان ھالدا قالىدۇ(69). پىمقەت (ئۇلارنىڭ ئىچسدىن) (بۇ دۇنىيادىكى چېغىدا) تەۋبە قىلىخان، ئىمان ئېيتىقان ۋە ياخشى ئەمەلىلەرنى قىلغانىلارلا بۇ ھالىدا قالبايىدۇ، الله تؤلارنىك كؤناملىرسني باختشليققا ثالهاشتؤريدؤء الله تولىمؤ مەغىيىرەت قىلغۇچىدۇر ۋە مەرھەمەت قىلىغۇچىندۇر (70) . كىيىكى (گۇناھىلىرىنغا) تەۋبە قىلىدىكەن ۋە ئەمەلىنى تۇزەپىدىكەن، ئۇ اللەغا يۇزلەنگەن بولىدۇ (يەنى الله ئۇنىڭ تەۋبىسنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭىدىن رازى بولىدۇ) ⁽⁷¹⁾. تُؤلار (يەنى الله ياخشى كۆرىدىسفان بەنسدىلەر) يالغان گۇۋاھىلىق بەرمەيىدۇ، يامان سۆزنى ئاڭلاپ قالغان چاغدا ئالىيجانابلىق بىلەن ئۆتۈپ كېتىدۇ (٢٤). ئۇلارغا يەرۋەردىگارىنىڭ ئايەتىلىرى بىلەن ۋەزى نەسىھەت قىلىنسا، گاس، كور بولۇۋالمايىدۇ ريەنى ئۇنى بېرىلىپ ئىخلاس بىلەن ئاڭلايدۇ) (78). ئۇلار: وئى پەرۋەردىگارىبىز! بىزگە ئاياللىرىبىز ۋە ئەۋلات لىرىمىن ئارقىلىق شادلىق بېغىشلىشىڭىنى ريەنى

بىزگە ساڭا ئىتائەتبەن پەرزەلت ئاتا قىلىشىڭىنى) تىلەيسىز، بىزنى تەقىۋادارلارنىڭ پېشىۋاسى
(يەنى تەقۋادارلارنىڭ نەمۇنىسى، ياخشىلىققا دەۋەت قىلغۇچى) قىلغىن دەيسەۋ⁽⁷⁴⁾. ئەنە شۇلار
سەۋرلىك بولغانىلىقى ئۇچۇن جەلىنەت بىلەن مۇكاپاتىلىنىسدۇ، ئۇلار جەنىئەتتە (پەرىشتىللەر
تەرىپىدىن قىلىنغان) دۇئا ۋە سالام بىلەن قارشى ئېلىنىدۇ⁽⁷⁵⁾. ئۇلار جەنئەتتە مەڭسگۇ قالىدۇ،
جەلىنەت نېسىدېگەن گۇزەل قاراركاھا نېسىدېگەن گۇزەل جايا⁽⁷⁶⁾ ئېيتىقىنىكى، «ئەگەر
سىلەرنىڭ دۇئايىڭلار بولىسا، پەرۋەردىكارىم سىلەرگە پەرۋا قىلمايىدۇ، (ئى كاپىرلارا پەيسخەم
بەرنى) ئىنكار قىلدىڭلار، (ئاخىرەتتە) سىلەر قۇتۇلالمايدىسفان ئازابىقا دۇچار بولۇسىلەر»(77).

26 ـ سۇرە شۇئەرا

مەككىدە ئازىل بولغان، 227 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايىەن. طا، سىم، مەر⁽¹⁾. بۇ، روشەن كىتاب (يەنى قۇرئان) ئايەتلىرىدۇر ⁽¹⁾. (ئى مۇھەمەدا) ئۇلارـ نىڭ ئىمان ئېيتىمئانلىقسىدىن ئۆزەشنى ھالاك قىلىۋېتىىشىڭ مۇسكىن⁽¹⁾. ئەگەر بىز ئۇلارنىڭ (ئىسان ئېيىتىشىنى) خالايىدىىغان بولساق، ئۆلارغا ئاسسانىدىن (ئۇلارنى ئىسانىغا مەجبۇرلايدىغان)بىر ئايەتنى(ئالامەتنى)نازسل قىلاتىتۇقىتە،ئۇنىشىغا ئۇلارباش ئەگىكەن بولاتتى (10). وقال الثين ١٩ ١١ الشعراء ١٩

وَا يَالْهُهُوهُ مِّنُ وَفِهُ فِي الرَّعْلَى مُحْدَدِ وَالْا كَانْوَاعِنَهُ مُعْمَوْنِهِ وَالْمَا كَانُواعِنَهُ مُعْمَوِهِ وَالْمَا كَانُواعِنَهُ مُعْمِوْنِهِ وَالْمَعْلَى مُحْدَدِ وَالْمَالَّ وَالْمَعْلَى وَالْمَالِيَةُ وَالْمَاكُونَ الْمُولِيهِ وَالْمَاكُونَ الْمُعْمِوْنِينَ وَالْمَعْلَى وَالْمَعْلَى وَالْمَعْمَوْنِينَ وَالْمَعْلَى وَالْمَعْمَوْنِينَ وَالْمَعْلَى وَلَمْ مُولِينَ وَالْمَعْمَوْنِينَ وَالْمَعْلَى وَالْمَعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمِعُونَ وَالْمَعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمِعُونَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمَعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَى وَالْمُعْمِعُونَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَعُونَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَعُونَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَعُونَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَوْنِينَ وَالْمُعْمَى وَالْمُعْمَى وَالْمُعْمَى وَالْمُعْمَالِينَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَوْنِ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمِولِينَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمِعُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَا الْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْلِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمِلِينَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَا وَالْمُعْمَالِكُونَ وَالْمُعْمَالِكُونَا ولِلْمُعْلَى وَالْمُعْمَالِكُونَا وَالْمُعْمَالِكُونَا وَالْمُعْمِعِيلِينَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمَالِكُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمَالِكُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمِعُونِ وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُعْمِعُونَا وَالْمُ

ئۇلارغا مەرھەمەتلىك الله تەرىپىدىن قۇرئانىدىن يېڭىدىن بىرنەرسە نازىل بولسلا، ئۇلار ئۇنىڭدىن يۇز ئۆرۈيدۇ(1). ئۇلار راستلا (قۇرئاننى) ئىنكار قىلدىء مەسخىرە قىلغان نەرسىنىڭ خەۋەرلىرى (يەنى ئاقىۋىتى) ئۇلارغا كېلىدۇ(6). ئۇلار زېمىننى ريەنى زېسىنىنىڭ ئاجايىساتىلىرىنى) كۇزەتىمىدىسۇ؟ زېسمىنىدا تۇرلۇك يايىدىلىق ئىۋسىۇمىلۇكىلەرنى ئۆسىتۇردۇق(7). بۇنىڭىدا ئەلىۋەتىتە (اللهنىڭ قۇدرىستىنى كىۆرسىتىدىخان) ئالامەت بار، ئۇلارنىڭ تولىسى ئىسمان ئېسىستىقىۋچىس بولىمىد دى(١١). سېنىڭ يەرۋەردىگارنىڭ ھەقىقەتەن غالىبتۇر، نامايىتى مېھرىباندۇر (9). ئۆز ۋاقتىدا يەۋەردىگارىڭ مؤساغا نبدا قبلدى: وسهن زاليم قەۋمگە بارغين (10). (ئۇلار) يىرئەۋننىڭ قەۋمىدۇر، ئۇلار (اللەنىڭ جازا ــ لشدين) قورقمامدۇ؟ھ(11)، مۇسا ئېيتىتى: «يەر ۋەردىگارىم! مەن ھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ مېنى ئىنكار

قىلىشىدىن قورقىمەن(13)، (ئۇلارنىڭ مېنى ئىنكار قىلىشىدىن) يۇرىكىم سىقىلىدۇ، تىلىم كېكىچ، شۇڭا (ماڭا ياردەمدە بولۇش ئۇچۇن) مارۇننى (پەيغەمبەر) قىلىپ ئەۋەتىكىن(13)، (ئۆلارنىڭ دەۋاسىچە) ئۇلارنىڭ ئادىدا مېنىڭ گۇناھىم بار، ئۇلارنىڭ مېنى ئۆلتۈرۈشىدىن قورقىمەن»(14)، مىلى ئېتىتى: «ھەرگىز ئۆلسۈرلەيدۇ)، سىلەر مېلىڭ مۆسۈنلىرىينى ئېلىپ بېرىڭىلار، بىز ھەقسقەتەن سىلەر بىلەن بىللە (مۇنازىرەڭىلارنى) ئاڭلاپ تۇرىمىز(13)، سىلەر پىرئەۋنگە بېرىپ: بىز ھەقسقەتەن ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىكارىنىڭ ئەلچىسىمىز(14)، ئىسرائىل ئەۋلادىنى (قۇلىلۇقۇڭدىن) بوشاتىقىن، ئۇلار بىز بىلەن (شامىغا) كەتسۇن دەڭلار»(13)، رئۇلار پىرئەۋنگە كېلىپ ئەلچىلىكنى يەتكۈزدى) پىرئەۋن (مۇساغا) ئېيتتى؛ «سېنى بىز ئۆيمىزدە كىچىدىلىدىنى قىلمىدىڭمۇ؟ ئارمىزدا كۆپ يىللىلار تۇرمىدىگمۇ؟ (يەنى قىبتىنى ئۆلتۈرمىدىگمۇ؟) سەن ئۆز-كورلاردىنى ئىدىر (180)، دۇسلام ئاۋىدىنى قۇرقۇپ، سىلەردىن قاچتىم، پەرۋەردىگارىم ماڭا ھېكىمت. ئاتا قىلدى، مېنى پەيغەمبەر قىلدى(12)، سەن ئېرىدىنى ئېسىنىڭ ماڭا ھېكىمت. ئاتا قىلدى، مېنى پەيغەمبەر قىلدى(12)، سەن ئېرىگىلىڭلىرىدىنى ئېرىدىنىڭ، سېسنىڭ ماڭا مىئىمت قىلىغان ئېسىنىڭ قىلىغان ئېسىنىڭ ئەندى دېگەن ئېسىنىڭ ئەندى دېگەن ئېسىدىڭ، ئېسىنىڭ ماڭا مىئىمت قىلىغان ئېسىنىڭ ئەندى دېگەن ئېسىنىڭ ئەندە ئۇدۇرى(23)، سەن ئېرىدى دېگەن ئېسىنىڭ ئەندە ئۇدۇرى(23)، سەن ئېرى دېگەن ئېسىنىڭ ئىلىدى دېگەن ئېسىنىڭ

قال نئاسلوپ والقدي تائينتنان كفاختين و الريسان المارك المراك الم

پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان) روشەن دەلىل كەلتۈرسەمۇ (زىندانغا ئاشلامسەن؟)»(88).
پىرئەۋن ئېيتتى: «ئەگەر سۆزۈڭ راست بولسا روشەن دەلىلىگىنى كەلتۈرگىنى(811). مۇسا ھاسسىنى تاشلىۋسدى، ناگاھان ئۇ ئوپئوچۇق ئەجدىسھاغا ئايلاندى(833). مۇسا (قوينسخدىن) قولىئى سىنى تاشلىۋىدى، ناگاھان ئۇ قارىغۇچىلارغا (نۆر چاقناپ تۆرىدىسفان) ئاپئاق بولۇپ كۆرۈنىدى(838). پېرئەۋن چۆرسىدىكى (قەۋمنىڭ) چوڭلىرىغا ئېيتى، «بۇ ھەققەئەن ئۇستا سېھىرگەر ئىكەن، ئۇ سىلەر؟» (163—88) ئۇلار ئېيىتى: «رۇڭلىرىنىڭ ئىشىنى) ئەخىر قىلىغىن، شەھەرلەرگە (سېھىرسىلەر؟» ئۇلار ئېيىتى: «رۇڭلارنىڭ ئىشىنى) ئەخىر قىلىغىن، شەھەرلەرگە (سېھىرسىلەر؟» ئۇلار سېنىڭ ھۆزۇرۇڭغا ناھايىتى ئۇستا سېھىرگەرلەرلەر كەرلەرنىڭ ھەمىسىنى ئېلىپ كەلسۇن» (1873). مۇئەييەن كۈندىكى بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا سېھىرگەرلەر توپلاندى(833). كىشلەرگە: «سىلەر يىخىلىپ بولدۇڭلارمۇ؟ ئەكەر سېھىرگەرلەر خالىپ چىقسا ئۇلارغا بويسۇنۇشىمىز مۇمكىن» دېيىلدى (88—88). سېھىرگەرلەر پىرئەۋننىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلار پىرئەۋنىڭ تېشىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلارغا پېرىلەمدۇ؟» دېدى (181)، پىرئەۋن: «ھەئە، بولۇپ قالىسلەر» دېدى (181)، پىرئەۋن: «ھەئە، بولۇپ قالىسلەر» دېدى (185). مۇسا ئۇلارغا: «ئاشلاپدىنغان نەرسەڭلارغى تالىسلەر» دېدى (185). مۇسا ئۇلارغا: «ئاشلاپلار» دېدى (185). مۇسا ئۇلارغا: «ئاشلاپدىنغان نەرسەڭلارغى تالىسلەر» دېدى (185). مۇسا ئۇلارغا: «ئاشلاپلار» دېدى (185). مۇسا ئۇلارغا: «ئاشلاپدىنغان نەرسەڭلارغى تالىشلاڭلار» دېدى (185).

النين الذين المنافقة والمنافقة والمنافقة المنافقة والمنافقة والمن

ئۇلار ئارغامچىلىرىنى، ھاسىلىرىنى تاشلىدى. ئۇلار: ويىرئەۋىنىڭ كاتتىلىقى بىلەن قەسەمكى، بىز شەك_ شۇبھىلىز غەلىيە قىلىيىزى دېلدى(44). مۇسا ھالىل سىنى تاشلىدى، (ئۇ ئەجدىھاغا ئايلىنىپ) ئۇلارنىڭ ئويدۇرما نەرسىلىرىنى يۇتۇۋەتتى(45). سېھىرگەرلەر سەجىدىنىگە باردى (٩٤). ئۇلار: «ئالەمىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىغا ـــ مۇسا ۋە ھارۇننىڭ يەرۋەردىگا_ رىغا ــ ئىمان ئېيتىتۇق» دېدى(47-48) يىرئەۋن: ومەن رۇخمەت قىلماي تۇرۇپ سىلەر مۇساغا ئىمان ئېيتتىڭلار، ئۇ چوقۇم سىلەرگە سېھىرنى ئۆگەتىكەن باشلىقىڭلار ئىكەن، (سىلەرنى قانداق جازالايدىغان لمقىمتى) ئۇزۇنغا قالماي بىلىسسلەر، قولۇڭلارنى، پۇتۇڭلارنى چوقۇم ئوڭ-چىدى قىلىپ ريەنى ئوڭ قولۇڭلار بىلەن سول پۇتۇڭلارنى ياكى سول قولۇڭ لار بىلەن ئوڭ پۇتۇڭلارنى) كېسىمەن، ھەمبىڭلارنى چوقۇم دارغا ئاسىمەن» دېدى(49). سېممىرگەرلەر: «(بۇنىڭدىمۇ بىزگە) ھېچ زىيان يوق، بىز ئەلۋەتتە

يەرۋەردىگارىمىزنىڭ دەرگاھىغا قايتقۇچىلارمىز، بىز مۇساغا ھەممىدىن بۇرۇن ئىمان ئېيتىقۇچىلار بولغانلىقىمىز ئۇچۇن، يەرۋەردىگارىمىزنىڭ خاتالىقلىرىمىزنى مەغپىرەت قىلىشنى ئەلۋەتتە ئۇمىد قىلىمىز» دىدى⁶⁰¹⁻⁶⁰، بىز مۇساغا: «كېچىدە بەندىلىرىمنى (يەنى بەنى ئىسرائىلنى) ئېلىپ ئاتلانغىن. سىلەر ئەلۋەتتە قوغلىنىسىلەر، (يەنى پىرئەۋن ئىۆز قەۋمىي. بىلەن سىملەرنى قوغلاپ چىقىدۇ)» دەپ ۋەھىي قىلدۇق(⁶⁸³⁾. پىرئەۋن شەھەرلەرگە (ئەسكەر) توپلىفۇچسلارنى ئەۋەتتى⁽⁶⁸⁾. ₍پىرس ئەۋن ئېيتتىكى) «بۇ كىشلەر ھەقىقەتەن بىر ئوچۇم ئادەملەردۇر 1641. ئۇلار ھەقىقەتەن بىزنىڭ ئاچچىقىمىزنى كەلتۇرۇپ قويدى (85). بىز ھەقىقەتەن ئېھتىياتچان جامائەمىز، (55). بىز ئۇلارنى (يەنى پىرئەۋن بىلەن ئۇنىڭ قەۋمىنى) باغلاردىن، بۇلاقلاردىن، خەزىنىلەردىن ۋە ئېسىل تۇرالىغۇدىن ئايرىۋەتتۇق (57-58). شۇنداق قىلىپ ئۇلارنى بەنى ئىسرائىلغامىراس قىلىپ بەردۇق ⁽⁵⁹⁾. ئۇلار (يەنى پىرئەۋن بىلەن ئۇنىڭ قوشۇنى) ئۇلارنى كۈن چىققان چاغدا قوغلاپ چىقتى(60). ئىككى توپ (يەنى پىرئەۋن توپى بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ توپى) بىر ـ بىرىنى كۆرۈپ تۇرۇشقان چاغدا، مۇسانىڭ ئادەملىرى: «ئۇلار (يەنى پىرئەۋن بىلەن قوشۇنى) بىزگە چوقۇم يېتىشۋالىدىغان بولدى» دېدى(61). مۇسا ئېيتىتى: «ئۇنداق بولمايدۇ (يەنى ھەرگىز يېتشەلمەيدۇ)، پەرۋەردىگارىم ھەقىقەتەن مەن بىلەن بىللە، مېنى (قۇتۇلۇش يولىغا) باشلايدۇ» (62). بىز مۇساغا: «ھاساڭ بىلەن دەرياغا ئۇرغىن» دەپ ۋەھىي قىلدۇق، (مۇسا ھاسىسى بىلەن ئۇرۇۋىسدى) دەريا يېرىلىدى، (ھەربىر يېسرىلىغان) قىسمى چوڭ تاغدەك بولۇپ قالدى(⁶⁸³، ئىككىنىچى بىر گۇرۇھىنى بۇ يەرگە يېلقىنلاشىتۇردۇق (يەنى يىرئەۋن بىلەن قوشۇنىنى بەنى ئىسىرائىلىنىڭ ئارقىسىسىدىن دەرياغا كىرگۈزدۇق) (64).

وَالْهِمَا الْمُوْمِ وَمِنَ مُمَا الْمَهْمَوْنَ الْمُوْمِدَةِ وَالْفَرْمِيْنَ ﴿

اَنْ إِنْ الْمُلْكِلَانَ مُمَا كَانَ الْمُفْعِدُ فَلْوَدِيْنَ وَالْكَالِيْفِيدُ وَالْفَالِمُولِيَّةِ وَالْمُومِينَ وَالْفَالِمِينَ وَالْمُومِينَ وَالْمُومِينَ وَالْمُومِينَ وَالْمُلِينَ وَالْمُومِينَ وَالْمُومِينَ وَالْمُومِينَ وَالْمُلِينَ وَالْمُلِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلِكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلِكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَلَالْمُلِكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَلِلْمُلِكِينَ وَالْمُلْكِينَ وَلَالِمُلِكِينَ وَلِلْكُونِ وَلَالْمُولِينَ وَلِلْمُلِكِينَا وَلِينَا وَالْمُلْكِينَ وَلِلْمُلِكِينَا وَلِينَا وَلَالْمُلْكُولِ وَلَالْمُلِكِينَا وَلَالْمُلْكُولِ وَلَالْمُلِكِينَا وَلَالْمُولِ وَلَالْمُلِكِينَا وَلِينَا وَلَالْمُولِكُونَ الْمُلْكِلِكُونَالْكُولِينَا وَلَالْمُلْكُونَا وَلَالْمُولِكُونِ الْمُلْكِلِينَا وَلَالْمُولِكُونِ الْمُلْكِلِينَا وَلَالْمُولِكُونِ الْمُلْكِلِينَا وَلَالْمُولِكُونِ اللْمُلِكِينَا وَلَالْمُولِكُونِ الْمُلْكِلِكُونِ اللْمُلْكِلِينَا وَلِلْمُلْكُولِكُونَا الْمُلْكِلِينَا ولَالْمُولِكُونَا الْمُلْكِلِيلِكُونِ الْمُلْكِلِيلِكُونَا وَلَوْمِلِكُونَالِكُونِ الْمُلْلِكُونِ الْلِلْمُلِكِلِكُونَا لِلْلِلْكُونَا لِلْلِلْكُونِ الْمُلْكِلِلْكُونِ الْمُلْكِلِلْكُلِيلِكُونَ الْمُلْكِلِيلِكُونِ الْلِلْكِلِيلِكُونِ الْلِلْكِلِيلِكُونِ الْلِلْكِلِيلِلْكُلِيلِكُونِ الْمُلْكِلِيلِكُونَا لِلْلِلْكِلِلْكُلِيلِكُولِلْكُلِيلِكُلِلْكُلِيلِكُولِلْكُلِلْكُونِ الْمُلْلِلْكُلِ

مۇسا بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى پۇتۇنلەي قۇتقۇز...
دۇق (65). ئاندىن ئىككىنچى گۇرۇھىنى (يەنى پىرئەۋن بىلەن قەۋمىنى) غەرق قىلدۇق (60). بۇنىڭدا
(يەنى پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ غەرق بولۇشىدا)
ئەلۋەتتە (چوڭ) ئىبرەت بار،ئۇلارنىڭ تولىسى ئىبان
ھەقىقەتەن غالىبتۇر، ناھايىستى مېھىرىبانىدۇر (60).
ئۇلارغا ئىبراھىينىڭ قىسىسىنى ئوقۇپ بەرگىن (60).
ئىلارۋا ئىبراھىينىڭ قىسىسىنى ئوقۇپ بەرگىن (60).
ئىبادەت قىلىسىزە، بۇ ئىبادەتىنى داۋاملاشتۇرىمىزى
ئىبادەت قىلىسىزە، بۇ ئىبادەتىنى داۋاملاشتۇرىمىزى
دېيىشتى (71). ئىبىراھىم ئېيتىتى: «دۇئا قىلىمان
چېغىڭلاردا ئۇلار (دۇئايىڭىلارنى ئاگىلاسىدۇ؟) (71).

المەدۇ؟ (17). ئۆلار ئېيتتى: «ئۇنداق ئەمەس، ئاتا—بوۋسلىرىسىزنىڭ شۇنىداق قىلىغانىلىقىنى بايقىدۇق (70). ئېراھىم ئېيتتى: «ئېيتىپ بېقىڭلارچۇ! سىلەرنىڭ ئىبادەت قىلغىنىڭلار نېمە؟ (70) مىلەرنىڭ ئەڭ قەدىسكى ئەجدادلىرىڭلارنىڭ ئىبادەت قىلغىنى نېمە؟ (70) ئۇلار (يەنى بۇتلار) مېنىڭ دۇشىنىمدۇر، پەقەت ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى (مېنىڭ پەرۋەردىگارىبدۇر) (77). ئۇمېنى ياراتقان، ئۇ مېنى ھىدايەت قىلىدۇ (70). ئۇ مېنى تاماق بىلەن تەمىنلەيدۇ، ئۇسۇلۇق بىلەن تەمىنلەيدۇ، ئۇسۇلۇق بىلەن تەمىنلەيدۇ، ئۇسۇلۇق بىلەن تەمىنلەيدۇ (70). ئاغىرىسىپ قالسام ئۇ مېنى ساقايىتىدۇ (80). ئۇ مېنى قەبىرى روھ قىلىدۇ، كېيىن يەنە تىرىلىدۇرىدۇ (30). ئۇ مېنى قەبىرى رەھ قىلىدۇ، قىلىدۇ، ئۇمىڭ خاتالىقىلىرىسىنى مەغىپىرەت قىلىشىنى ئۇمىد قىلىمىدىن (80). كېيىن كىلەر ئارىسىدا ياخشى نامىمىنى قالىدۇرغىن (80). مېنى ياخشىللارغا قوشقىن (80). كېيىنىكىلەر ئارىسىدا ياخشى نامىمىنى قالىدۇرغىن (80). مېنى ئازۇنېمەتىلىك جەنىئەتىنىڭ ۋارىسىلىرىدىن قىلىغىن (30). ئاتامىغا مەغىپىرەت قىلىغىن، ئۇلار (يەنى خالايىقلار) رەپساب بېرىش ئۇچۇرى) تىرىلدۇرۈلىدىنىڭ كۇنىدە مېنى رەسۇا قىلىمىشىن (70). ئۇ كۇنى (مېساب بېرىش مال ۋە ئوغۇلىلار پايدا يەتكۇرۇلىدۇم. دەرىلىمى ياللەنىڭ دەرگاھىي)غا ياك قەلىب بىلەن كاكەن ئادەمگىلا پايدا يەتكۇرۇلىدۇم. «80). جەنىئەت تەقىۋادارلارغا يېقىنىلاشتۇرۇلىدۇم.

مقال الذين ١١ الشعراء الشعراء

وَسُونِهِ الْمُحِيمُ الْمُؤْمِنُ الْمُوالِيَّةُ الْمُوْلِيَةُ الْمُؤْمِنُ الْمُوالِيَّةُ الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنُ اللهُ اللهُ

دوزاخ گۇسرامىلارغا ئوچۇق كۆرسىتىلىدۇ(19). ئۇلارغا: «سلەر ئىلگىرى اللّەنى قويۇپ چوقۇنغان نەرسەڭىلار قىيەردە؟ ئۇلار سىلەرگە ياردەم بېرەلەمدۇ؟» لەمدۇ؟ يا ئۆزلىرسىگە ياردەم بېسرەلەمدۇ؟» دېيىلىدۇ(198-198). بۇتلار، گۇمراملار ۋە ئىبلىسنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ھەمبىسى دوزاخقا ئۇستى-ئۇستىلەپ ئاملىنىدۇ(198-198). ئۇلار دوزاختا جىدەللىشىپ ئېيتىدۇ؛ «اللّە بىلەن قەسەمىكى، بىز ئوپىئوچۇق گۇمرامىلىقتا ئىدۇق (198-198). ئۆز ۋاقىتىدا بىز سىلەرنى (ئىبادەتتە) ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىسكارى سىلەرنى (ئىبادەتتە) ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىسكارى بىلەن ئوخشاش ئورۇندا قوياتتۇق (198). بىزنى پەقەت گۇنامكارلارلا ئازدۇردى(199). شۇنىڭ ئۇچۇن بىزگە شاپائەت قىلغۇچسلار يوق (190). ۋە يېسقىن دوستىمۇ يوقالىلىدى ئالىدىدىدى يوقالىلىدى بىلىدى بولىلىدى يوقىدىدى يوقالىلىدى بىلىدى بىلىدىلىدى بىلىدى بىلىدى

گىدى، بىز مۆمىنىلەردىن بولاتتۇق» (100). شۇبھىسىزكى، بۇنىڭدا (يەنى ئىبىراھىم ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ قىسسىسدە) (ئەقىل ئىگىلىرى ئۇچۈن) ئەلۋەتتە (چوڭ) ئىبرەت بار، ئۇلارنىڭ تولىسى ئىسان ئېيتقۇچى بولمىدى (1000). سېنىڭ پەرۋەردىگارىڭ ھەققەتەن ناھايىتى غالىبتۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (1000). نۇمنىڭ قەۋمى پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلدى (1000). ئۆز ۋاقتىدا ئۇلارغا قېرىندىشى نۇم ئېيتتى: دسلەر (اللهدىن) قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار (1000). تەبلىغ قىلغانلىقىمغا سىلەردىن مەن 1007). سىلەر اللهدىن قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار (1000). تەبلىغ قىلغانلىقىمغا سىلەردىن ھېچقانداق ھەتى تەلەپ قىلغايلىقىمغا ئىلىلارى (1000). ئۇلار: « (ئى نۇم!) ساڭىا تۆۋەن تەبىقىدىدىكى دىن قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلارى (1010). ئۇلار: « (ئى نۇم!) ساڭىا تۆۋەن تەبىقىدىدىكى دەن قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلارى (1010). ئۇلار: « (ئى نۇم!) ساڭىا تۆۋەن تەبىقىدىدىكى دەمەن ئۇلاردىڭ ئېمە قىلغانلىقىدىن ئۇقىياپىيەن (1110). ئەگەر بىلىسەگىلار ئۇلاردىن ھېساب ئېلىشنى پەقەت پەرۋەردىگارىم ئۇستىگە ئالغان (1013). ئەگەر بىلىسەگىلار ئۇلاردىن ھېساب ئېلەندىن يەرۋەردىگارىم ئۇستىگە ئالغان (1013). ئولار ئېسىتىن: « ئى ئۇھ! ئەگەر سەن پەرۋەردىگارىم ئۇستىگە ئالغان (1130). ئۇلار ئېسىتىن: « ئى ئۇھ! ئەگەر سەن پەرۋەردىگارىم ئۇستىگە ئالغان (1130). ئولار ئېسىتىن: « ئى ئۇھ! ئەگەر سەن پەرھۇمدىرلىك دەۋەتىگەدىن) يالىساڭ، سەن چوقۇم تاش–كېسەك قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلگۈچىلەردىن بولسەن» (1130). ئۇھ ئېسىتىن: « يەرۋەردىگارىم! قەۋەمىم مېنى مەقسىقەتەن ئىنىكار قىلىدى (1130).

مەن بىلەن ئۇلارنىڭ ئارسىدا ھۆكۈم چىقار-غن، مېنى ۋە مەن بىلەن بىللە بولغان مۆسنلەرنى قۇتىقۇزغىنى (1888). بىز ئۇنى ۋە (ئادەمىلەر، مايىۋانىلار بىلەن) لىق تولغان كېيىسدە ئۇنىڭ يىلەن بىللە بولغانىلارنى قۇتىقۇزدۇق (1818). (ئۇلارنى قۇتقۇزغانىدىن) كېيىسن ئائىدىن قالغانى لارنى غەرق قىلىدۇق (1828). بۇنىڭىدا (تەپەككۇر بار، ئۇلار (يەنى كىشىلەر)نىڭ تولىسى ئىسان ئېيتىقۇچى بولىدى (1811). سېنىڭ پەرۋەردىكار رىڭ ھەقىقەتەن ناھايىتى غالىبىتۇر، ناھايىتى مېرىباندۇر (1821). ئاد (خەلقى) پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلىدى (1821). ئاد (خەلقى) پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلىدى (1821). ئاد (خەلقى) پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلىدى (1821). ئۆز ۋاقىتىدا ئۇلارغا قېرىنىدىشى مۇد ئېيتىتى: «سىلەر (اللەدىيىن) قورقىماسىسى

المنتهدة والمنتهدة المنتهدة والمنتهدة والمنتهدية والمنتهدية والمنتهدة والمن

لمر؟ (124) من مەققەتەن سلەرگە سادىق پەيغەمبەرمەن (124). سسلەر الله دىن قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار (124). تەبلىغ قىلغانلىقىدغا سىلەردىن مېپقانىداق مەق تەلەپ قىلىجايدەن، ئۇنى پەقەت ئالەصلەرنىڭ پەرۋەردىسگارىددىن تىلەيسەن (124). سىلەر مەر بىر ئېسگىز جايىخا ئويۇن ـ كۆلكە ئۇچۇن بىر ئالامەت (يەنى ئېسگىز بىنا) سالامسىلەر (124)، (گويا سىلەر ئۆلەيدىن دونىيادا مەڭگۇ قېلىشىنى ئۇمىد قىلىپ پۇخىتا سارايىلارنى سالامسىلەر (129)، ئەگەر (بىراۋنى) جازالىساڭلار، زالىملاردەك جازالايسىلەر (139). سىلەر ئاللەدىن قورقۇڭلار، ماڭا ئىنائەت قىلىڭلار (139). سىلەر بىلىددىخان نېمەتىلەرنى ئاتا قىلىخان اللەدىن قورقۇڭلار، قورۇڭلارنىڭ بۇرۇللارنى، ئۇئلارنى، بۇئلائلارنى ئاتا قىلىخان اللەدىن ئورقۇڭلار (139). ئۇ سىلەرگە چارۋىلارنى، ئۇئلارنى، بۇئلائلاردىن قورقىسەن، قىلماسسەن، بەرسبىر بىزگە ئوخىشاش (1390). بۇ (يەلى مىزە ھوتۇنۇش) پەھەت بۇرۇئىقىلاردىن قالىغان ئادەت (137). بىز ھەرگىز جازالانسايىمىزى (139). ئۇلار ئۇنى رەنى ھەرگىز جازالانسايىمىزى (139). ئېرەت بار، ئۇلارنىڭ تولىسى ئىمان ئېيتقۇچى بولىدى (139). سېنىڭ پەرۋەردىگارلىڭ ھەتقەتەن ناھايىتى غالىبتۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (149). سەمۇد (خەلقى) پەيغەببەرلەرنى ئىنكار قىلدى، ئاھايىتى غالىيىتى مېھرىباندۇر (149). سەمۇد (خەلقى) پەيغەببەرلەرنى ئىنكار قىلدى دىن) قورقامىلەر (148). ئۆز ۋاقىتىدا ئۇلارغا قېرىندىشى سالىھ ئېيتى: «(اللە دىن) قورقامىلەر (141). ئۆز ۋاقىتىدا ئۇلارغا قېرىندىشى سالىھ ئېيتى: «(اللە دىن) قورقىلىقىلىشىنى ئاھايىتى قورقۇرغاندى ئاھايىتى قورقىلاردىڭ قىلىدى (141). ئۆز ۋاقىتىدا ئۇلارغا قېرىدىدىلىلىدى (141).

المَلْكُونَةُ مِنْ الْمِنْ الْمُعَالَّةُ اللهُ وَالْمِلْيِنِ الْمِنْ الْمُلْكُمْ وَالْمُلْكُونِ الْمَلَاكُمْ وَالْمُلْكُونِ الْمُلْكُونِ الْمُلْكُمْ الْمُلْكُونِ اللهُ وَالْمُلْكُونِ اللهُ وَالْمُلِكُونِ اللهُ وَالْمُلِكُونِ اللهُ وَالْمُلِكُونِ اللهُ وَالْمُلِكُونِ اللهُ وَالْمُلِكُونِ اللهُ وَاللهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّ

مەن ھەقسقەتەن سىلەرگە سادىتى پەيىشەمىبەرمەن (148)، سىلەر اللەدىن قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار (149)، تەبلىغ قىلغانلىقىيغا سىلەردىن
ھېچقانداق ھەق تەلەپ قىلىيايىيەن، ئۇنى پەقەت
ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارىدىن، بۇلاقلاردىن، زىرائەتلەردىن، يۇمئاق پىشقان خورمىلاردىن بەمرىيەن
بولۇپ خاتىرجەم مالىدا داۋامىلىق قالسىيز (دەپ
ئۇيلامسىلەر) (149-149)، خۇشال مالىدا تافىلارنى
تېشىپ ئۆي ياسامسىلەر (149)، اللەدىن قورقۇڭلار،
ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار (149)، اللەدىن ئامقۇچىد
قىلىدىغان، ئىسلام قىلىلىدىغان ھەددىدىن ئامقۇچىد
للارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىڭلار،

ئېيتى: وسەن مەقسقەتەن سېھىر قىلىنغانلاردىنسەن(168). سەن پەقەت بىزگە ئوخشاش بىر ئىد.
سالىسەن، ئەگەر سەن راستىچىلىلاردىن بولساڭ، بىرەر مۆجىزە كەلتۇرۇپ باقىقىنى(154).
سالىھ ئېيتى: «بۇ چىشى تۆگە (سۈيىڭلاردىن بىر كىۋن) ئىچسدۇ، سىلەرمۇ مۇئەيىيەن بىر
كۇن ئىچسىلەر(158). ئۇنىڭغا يامانلىق قىلماڭلار، بولىسا سىلەر بۇيۇڭ كۇننىڭ ئازابىغا دۇچار
بولۇسىلەر(168). ئۇلار چىسشى تىۆگسىنى بوغۇزلسدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نادامەتىكە
قالىدى(168). ئۇلارغا ئازاب چۈشتى، بۇنىڭدا ئەلۋەتىتە (چوڭ) ئىبىرەت بار، ئۇلار
نىڭ تولىسى ئىسان ئېيتىقۇچىى بولىيىدى(168). سېنىڭ پەرۋەردىكارسىڭ ھەقسقەتەن
نىڭ تولىسى ئىسان ئېيتىقۇچىى بولىيىدى(168). ئۇتىنىڭ قەۋسى پەيىغەمبەرلەرنى ئىنكار
قىلىدى(168). ئىۆز ۋاقىتىدا ئۇلارغا قېرىنىدىشى ئۆت ئېيتى: «سىلەر (اللەدىن) قورقبالسىد بايەن، ئۇنى پەقەت ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىكارسىدىن ئىلەيىمەن(168). سىلەر ئاللەدىن قورقۇڭىلار،
ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار(168). تەبىلىغ قىلىغانىلىقىمىغا سىلەردىن ھېچىقانىداق ھەق تەلەپ قىل جايەن، ئۇنى پەقەت ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىكارسىدىن ئىلەپسەن(168). سىلەر ئەسلى جاھان ئىچىدىن ئىۋاتە قىلىپ، پەرۋەردىكارىڭلار سىلەر ئۈچسۇن ياراتىقان ئايالىلىرىڭىلارنى تاشىلاپ قوياھىللەر؟ سىلەر ھەقسقەتەن (بۇزۇقىچىلىقىتا) ھەددىدىن ئاشىقۇچى قەۋمىلەرچ (168)—168).

التعرارين المُ الْمُنْ الْمُؤْسِلِينَ ﴿ إِذْ قَالَ الْمُدْشَعَبُ الْا اللهُ رَبُّولْ أَمِنْ فَالْقَدُ اللَّهُ وَأَطْيَعُونَ فَ عَلَيْهِ وِنُ آجُولُانُ آجُرِي الْاَعَلِي مِنَ الْعُلَيْدُونَ وَقُوالْكُنَّالَ وَلَا تَكُونُو الدِن النَّفِيدِينَ فَوَوْرُوا مِلْقَتْطَانِي الكُنْتَعَدُونُ وَلَاتَتَخَسُواالِنَّاسَ بِلَشْبَأُ وَلَاتَكُوا فِي الْأَرْضِ

ئۇلار ئېيتتى؛ وئىي لۇت! ئەگەر (دەۋىتىگدىن) قايتىساڭ، چوقۇم سىۋرگىۋن قىلىنىسەن» (167). اؤت ئېيتنى؛ رمەن سىلەرنىڭ قىلىقىڭلاردىن قاتتىق يىرگىنىمەن (168)، پەرۋەردىسگارىم! قىلىمىشلسرى تۇپەيلىدىن (ئۇلارغا كېلىدىغان ئازابتىن) مېنى ۋە تەۋەلىرىينى قۇتقىۇزغىسى: (١٥٥). ئۇنى ۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرىنىڭ ھەمبىسنى قۇتقۇزدۇق (170). يەقەت موماينى (يەنى لۇتنىڭ ئايالىنى قالىدۇرۇپ قويۇپ) مالاك قبلندؤق (171). ئاندىن قالغانىلارنى مالاك قسلدۇق(٤٧٤). ئۇلارنىڭ ئىۇستىگە بىز يامغىۇر (يەنى تاش) ياغىدۇردۇق، ئاگاملاندۇرۇلغۇچىلارغا ياغدۇرۇلغان يامغۇر ئېمىدېگەن يامان! (178) بۇنىڭدا ئەلۋەتتە(چوڭ)ئىبرەت بارە ئۇلارنىڭ تولىسى ئىمان ئېيتقۇچى بولمىدى (174). سېنىڭ يەرۋەردىگارىڭ بمقسقه تمن ناها يستى غالىستۇر ، ناھايستى مېھرم

ماندۇ. (176). ئەيكىلىقلار يەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلدى (176). ئۆز ۋاقتىدا شۇئەيب ئۇلارغا ئېيت تى: «سلەر (الله دىن) قورقباسىلەر؟ (177) مەن ھەقىقەتەن سىلەرگە سادىق پەيغەمبەر مەن (178). الله دين قورقۇڭىلار، ماڭا ئىتائىت قىلىڭلار (179). تەبلىغ قىلغانلىقىمغا سىلەردىن ھېچىقانداق ھەق تەلەپ قىلمايمەن، ئۇنى پەقەت ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارىدىن تىلەيمەن (180). ئۆلىچەمئى تولدۇرۇپ بېرىڭلار، كەم بەرگۈچسلەردىن بولماڭلار (181). (نەرسسلەرنى) توغىرا تارازىندا تارتىڭلار (182)، كىشىلەرگە نەرسىلىرىنى زيەنى قايىسى يول بىلەن بولمسۇن، كىشىلەرنىڭ ھەقلىرىنى) كەم بەرمەڭلار، يەر يۇزىدە بۇزغۇنچىلىق قىلىپ يىتنە_پاسات تېسرىماڭلار (1881). سىلەرنى ۋە ئىلگىرىكى ئۇممەتىلەرنى ياراتىقان اللە دىسن قورقۇڭىلار» (1841)، ئۇلار ئېيىتىتى: «سەن سېھىر قىلىنىغۇچىلاردىنسەن (186). سەن پىمةەت بىزگە ئوخىشاش (ئاددى) ئادەمىسەن، سېنى بىز ھەقىقەتەن يالغانچى دەپ گۇمان قىلىمىز (186). ئەگەر (سۆزۈڭدە) راستچىللاردىن بولساڭ، بىزگە ئاسىمانىدىن ئازاب چىۇشىۋرگىن» (١٥٢). شۇئەيب ئېيتتى؛ «يەرۋەردىگارىم! سىلەرنىڭ قىلىمىشىڭىلارنى ئوبىدان بىلىدۇ» (188)، ئۇلار شۇئەيىمىنى ئىسنىكار قىلىدى، ئۇلارنى سايە كۈنسنىڭ ئازابىي ھالاك قىلىدى. ئۇ ھەقسقەتەن بۇيۇك كۇنسنىڭ ئازابى ئىسدى (188).

الفرائية المستخدمة المتحددة المستخدمة المستخدمة المتحددة المستخدمة المتحددة المتحدد

بۇنىڭدا ئەلۋەتتە (چولة) ئىبرەت بار، ئۇلارنىڭ تولىد سى ئىبان ئېيتقۇچى بولىدى (1801). سېنىڭ پەرۋەر-دىگارىڭ ھەققەتەن ناھايىتى غالىبتۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (1801). شۇبھىسىزكى، قۇرئان ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى تەرىپىدىن نازىل قىلىنغاندۇر (1802). ئاگـاھىلاندۇرغۇچىسلاردىسن بولۇشۇڭ ئىۋچىۋن، ئىشەنچلىك جىبرىشىل ئۇنى سېنىڭ قەلبىڭكە ئېلىپ چۈشتى (1803-1804). (قۇرئان) ئوچىۇق ئەرەبى چۈشتى (يەنىخەمبەرلەرنىڭ) كىتابلىرىدا تىلغا ئېلىنغان (1801). (ئابىدۇللا ئىبىن سالام ۋە ئۇنىڭ ئىمان ئېيتقان ھەمراھلىرىغا ئوخشاش) بەنى ئىسرا ئىل ئۆلىمالىرىنىڭ قۇرئاننى بىلىشى مۇشرىكلارغا (قۇرئان ئىگەر بىز قۇرئاننى بىلىشى مۇشرىكلارغا (قۇرئانى ئىلگەر بىز قۇرئاننى ئەرەب بولىمغان بىر ئادەمىگە

ئەگەر خىش_ئەقرىبالىرىلقساڭا ئاسىپلىق قىلسا: دەەن سىلەرنىڭ قىلىشگلاردىن مەقسقەتەن ئادا ـ جۇدا ـ مەن» دېگىن(125). ناھايىتى غالىپ، مېھرىبان الله غا يۆلەنگىن (215). ئاھايىتى غالىپ، مېھرىبان الله غا تۈرىدۇ (218). ئاھاز ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدىكى (سەجدىگە مەرىكىتىڭنى كۆرۈپ تۇرىسدۇ (229). شۇبھىسىزكى، ھەرىكىتىڭنى كۆرۈپ تۇرىسدۇ (229). شۇبھىسىزكى، اللە ھەمىىنى ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، ھەمىىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر، ھەمىىنى بىلىپ ئىزىغۇچىدۇر، ھەمىىنى بىلىپ لىرىغا ئېيىتقسىكى) سىسلەرگە مەن شەيتانىلارنىڭ تۈرخۇچىدۇر (228). ئۇلار (پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرسنى ئوغرىلىقىچە) ئۇلار (پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرسنى ئوغرىلىقىچە) ئۇلار (پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرسنى ئوغرىلىقىچە) يالىغانىچىدالاردۇر (228). شائىسلارنىڭ تولىسىي يالىغانىچىدالاردۇر (2002). شائىسلاردۇر ئۇلار (يەنى شەيتانىلار)نىڭ تولىسىي يالىغانىچىدىلاردۇر (2003). شائىسلارغا گۇمىراھىلار

ئەگىشىدۇ (224). ئۇلارنىڭ (سۆز) ۋادىلىرىدا تېڭىرقاپ يۇرگەنلىكىنى كۆرمەسەن؟ (2851 ئۇلار قىليايى دىغان نەرسىلەرنى قىلىدۇق دەپ سۆزلەيىدۇ (2861). پەقەت ئىسمان ئېيتىقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان، اللە نى كۆپ زىكرى قىلغان، زۇلۇمغا ئۇچرىغاندىن كېيىن ئۆزىنى قوغدىغان شائىرلار بۇنىڭدىن مۇستەسىنا، زۇلۇم قىلىغۇچىلار ئۇزاقتا قالىماي قايىسى جايىغا قايتىدىغانىلىقىنى بىلىدۇ (2871).

27 ـ سؤره نهمل

مەككىدە ئازىل بولغان، 93 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

طا، سن، بۇ، قۇرئاننىڭ ۋە روشەن كىتابنىڭ ئايەتلىرىدۇر (11). مۆمىنلەر ئۇچۇن ھىدايەتتۇر ۋە خۇش خەدايەتتۇر ۋە خۇش خەۋس خەدايەتتۇر ۋە خۇش خەۋس خەۋس دەردى ئاخىرەتىكە ئادا قىلىسدۇ، زاكات بېرسدۇ ۋە ئاخىرەتىكە جەزمەن ئىشىنىسدۇ(18). ئاخىرەتىكە ئىشەنىمىدىغانىلارغا ئۇلارنىڭ ئەمەلىلىرىىنى ھەقىقەتەن چىرايلىق كۆرسەتىنۇق، ئۇلار (گۇمىراھىلىقلىرىدا) تېڭىرقاپ يىۋرۇشىدۇ(16). ئۇلار (دۇنىيادا) قاتتىق ئازابىقا دۇچار بولىدۇ. ئاخىرەتىتە ئۇلار ئەڭ زىيان تارتقۇچىلاردۇر (18).

كَالْكُ الْمُثَلِّى القُرْانِ مِنْ أَدُنْ جَدُمْ عِلَيْهِ وَإِذْ وَالْ الْوَسْ

 إِذَهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللهُ مِن أَدُنْ جَدُمْ عِلَيْهِ وَإِذْ وَالْ الْوَسْ

 كَالْمُرْتَصِلَوْنَ فَقَتَا مُنْ عَلَيْهُ الْمِنْ اللّهُ وَمِن الدُولِينَ اللّهُ وَمِن الدُولِينَ وَالدُولِينَ الدُولِينَ وَالدُولِينَ الدُولِينَ الدُولِينَ وَالدُولِينَ الدُولِينَ الدُولِينَ الدُولِينَ وَالدُولِينَ الدُولِينَ وَالدُولِينَ الدُولِينَ الدُولِينَ الدُولِينَ وَالدُولِينَ الدُولِينَ وَالدُولِينَ الدُولِينَ وَالدُولِينَ وَالْمُولِينَ وَالدُولِينَ وَالْمُنَالِينَ وَالْمُنْ الْمُنْ الْمُنْلِي

ساقا قۇرئان ئەلۋەتتە مېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچى،
ھەمىىنى بىلگۇچى اللە تەرىپىدىن بېرىلىدۇ (8). ئۆز
ۋاقتىدا مۇسا ئەملىيىسىگە؛ «مەن مەقسقەتەن ئوت
كۆردۈم، مەن ئوتنىڭ يېنىغا بېرىپ (يول توغرۇ-
ئەسىنىشگىلار ئىۋچۇپ كېلەي، ياكى سىلەرنىڭ
ئىسىنىشگىلار ئىۋچۇن ئوتىتىن بىر چىوغ ئېلىپ
كېلەي» دېدى (7). مۇسا ئوتىنىڭ يېنىغا كەلگەنىدە
(مۇنداق) نىدا ئاڭلاندى؛ «اللە ئوتنىڭ يېنىغا كەلگەنىدە
كىشنى ۋە ئوتنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنى مۇبارەك قىلدى.
مۇسا! شۈبھىسىزكى، مەن غالىپ، مېكىەت بىلەن ئىش
قىلغۇچى اللە دۇرمەن (9). ھاساڭىنى تاشلىخىن!»
مۇسا ھاسىسنىڭ گويا ئەجدىھادەك تېز ھەرىكەتلىنى
ۋاتغانلىقىنى كۆرگەندە، ئارقىسىغا بۇرۇلۇپ چېكىندى،

كەينىگە (يەنى قورققىنىدىن ئەجدىھاغا) قارىيالىىدى. (اللە ئېيتتى) وئى مۇساا قورقىمغىن، مېنىڭ مۇزۇرۇمدا پەيغەمبەرلەر ئەلۋەتتە قورقىلىدۇ (10. لېكىن كىمكى (ئۆزمگە) زۇلۇم قىلسا، ئاندىن يامان ئەمەللىرىنى ياختى ئەمەلگە ئۆزگەر تىمە، مەن (ئۇنىڭغا) نامايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇرمەن، نامايىتى مېھرىباندۇرمەن(لال). قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، ئۇ مېچقانداق ئىللەتسىز ئاپىئاق بولۇپ چىقىدۇ، (بۇ) مېنىڭ پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ قەۋمىگە ئېلىپ بېرىشىڭ ئۈچۈن بەرگەن توقىقۇز مۆچىزەمنىڭ ئىچىدىدۇر، ئۇلار مەتقەتمىن پاستى قەۋمىگە ئېلىپ بېرىشىڭ ئۈچۈن بەرگەن توقىقۇز مۆچىزەمنىڭ ئىزىلى بولغان چاغدا، ئۇلار: «بۇ روشەن سېھىردۇر» دېدى (13). ئۇلار ئۇ ئايەتلەرنى ئىچىدە ئېتىراپ نازىل بولغان چاغدا، ئۇلار، «بۇ روشەن سېھىردۇر» دېدى (13). ئۇلار ئۇ ئايەتلەرنى ئىچىدە ئېتىراپ لارنىڭ ئاقدۇن بولغانلىقغا قارىغىن ئۇلار ئېيتتى: «جىمى ھەمدۇسانا بىزنى نۇرغۇن بەندىلىرىدىن كەڭ) ئىلىم ئاتا قىلدۇن، ئۇلار ئېيتىنى: «جىمى ھەمدۇسانا بىزنى نۇرغۇن بەندىلىرىدىن ئارتۇق قىلغان اللەغا خاستۇر!» (13) سۇلىيان (پەيغەمبەرلىكتە، ئىلىمدە، پادىشاملىقتا بەندىلىرىدىن ئارتۇق قىلغان اللەغا خاستۇر!» (13) سۇلىيان (پەيغەمبەرلىكتە، ئىلىمدە، پادىشاملىقتا يانىلى نېمەتلىرىدىن كەڭ) دىلىدى. ئۇ: «ئى ئىنىنانلار! بىزگە قۇشلارنىڭ تىلى تەلىم بېرىلدى. (دۇدە. يانىڭ ئايىدىلىرىدىن) ھەمدۇسانا بىزىدى دۇرۇدەت ۋارسلىق قىلدى. ئۇ: «ئى ئىنىنانلار! بىزگە قۇشلارنىڭ تىلى تەلىم بېرىلدى. (دۇدەت

معنى المكان بحرة و فوري الهن والرفس واللائم المنتقدين معنى المنتقد ال

سۇلايباننىڭ جىنلاردىن، ئىنانىلاردىن ۋە قۇشلاردىن بولقان قوشۇنلىرى توپلاندى (سۇلىيبان ئەلەيـ
ھېسالام ئۇلارنىڭ ئالدىدا دەبدەبە بىلەن ماڭاتتى)،
ئۇلار تەرتىپلىك ئورۇنلاشستۇرۇلقان ئىدى(II)
ئۇلار (شامدىكى بىر) چۇمۇلىلەر ۋادىسىغا يېتىپ
ئۆۋىلىرىڭلارغا كىرىپ كېتىڭلار، سۇلىيبان ۋە ئۇنىڭ
قۇشۇنى ئۇقباستىن سىلەرنى يەلچىۋەتبىسۇن»(قائ)،
ئۇقىلىن ئۇقباستىن سىلەرنى يەلچىۋەتبىسۇن»(قائ)،
كۈلدى ۋە ئېيتتى: «پەرۋەردىكارىم! سەن مېنى ماڭا
ۋە ئاتا_ئالىغا بەركىن نېيىتىگكە شۇكۇر قىلىشقا،
شەن رازى بولىدىدىغان ياخشى ئەمەلىنى قىلىشقا،
مۇۋەپپەت قىلىخىن، رەھبىستىڭ بىلەن مېنى ياخشى
بەندىلىرىڭ قاتارىغا كىرگۇزگىن»(قائ). ئۇ قۇشلارنى
كۆپۈرگەددىن كېيىن ئېيتتى: «ماڭا ئېمە

بولدى؟ ھۆپۈپنى كۆرمەيمەنغۇ! يا ئۇ يوقاپ كەتتىمۇ*(60). ئۇنى چوقۇم قاتىتى جازالايسمەن، يا بولدى؟ ھۆپۈپنى كۆرمەيمەنغۇ! يا ئۇ يوقاپ كەتتىمۇ*(60). ئۇنى چوقۇم قاتىتى جازالايسمەن، يا كەتكەنىلىكىنى ئاقلايدىخان) بىر روشەن دەلسل كەلتۈرىدۇچ(63). ئۇزاق ئۆتمەي ھۆپۈپ كەلدى، ئۇ ئېيتىن: «مەن سەن بىلىمىگەن ئىشنى بىلىپ كەلدىم(63)، ساڭا مەن سەبەدىن (يەنى يەمەندىكى سەبە شەھىرىدىن) بىر مۇھىم خەۋەر ئېلىپ كەلدىم(63). مەن مەقىقەتەن ئۇلارغا (يەنى سەبە ئاھالىسگە) بىر ئايالنىڭ (يەنى بىلقسىنىڭ) پادىشاھەلىكەن ئىر قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردۈم، ئۇنىڭغا (ئۆزىگە ۋە سەلتەنىتىگە كېرەكلىك) ھەممە نەرسە بېرىلگەن ئىكەن، ئۇ چوڭ ئەرشكە ئىگە ئىكەن(63). ئۇنىڭ ۋە قەۋمىنىڭ اللە نى قويۇپ قۇيلىقلىرىنى) چىرايلىق كۆرسەتتى، ئۇلارغا قىلىشلىرىنى (يەنى اللەنى قويۇپ، قۇيلىقا چوقۇنغانلىقلىرىنى) چىرايلىق كۆرسەتتى، ئۇلارنى توغرا يولدىن توستى، ئۇلار ھىدايەت تاپمايدۇ (62). ئۇلار ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىنىدىكى سەجدە قىلمايدۇ (63). ئاللەدىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، ئۇ بۇيۇك ئەرشنىڭ پەرۋەردىگارەدۇرچ (68). دىللەدىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، ئۇ بۇيۇك ئەرشنىڭ پەرۋەردىگارەدىلى بەردىكى (68).

مۆلەييان ئەلەيھىسالام قوشۇنى بىلەن چۇمۇلسلەر ۋادىسىدىن ئايرىلىپ، سۇسىز بىر قاقاس چۆلكە
 كېلىپ چۇشتى، قوشۇنى تەشنا بولۇپ ئۇنىڭدىن سۇ سورسدى، ھۆيۈپ سۇلەيسان ئەلەيھىسسالامغا سۇ
 بار جاينى تېپىپ بېرەتتى، شۇ كۇلى ئۇ ھۆيۈينى ئىزدەپ ئايالىمدى.

وقاًل الذين ٢٠ النهل ٢٠ النهل ٢٠

قال مَنْظُرُ إَصَ اَفْتَ اَمْرُفْتَ مِنَ الْكُذِيهُ عِلَيْكُونُ مَعْلَكُ الْمُنْلُونُ الْمُعْمِدُونَ مَعْلَكُ الْمُنْلُونُ الْمُعْمُونُ مَعْلَكُ الْمُنْلُونُ الْمُعْمُونُ مَعْلَكُ الْمُنْلُونُ الْمُعْمُونُ مَاكُفُ مَنْلُونُ مَاكُفُ مَعْلَمُونُ مَاكُفُ مَنْلُونُ مَاكُفُ مَعْلَمُونُ مَاكُفُ مَعْلَمُونُ مَاكُفُ مَعْلَمُونُ مَاكُفُ مَعْلَمُونُ مَاكُفُ الْمُعْلَقُ الْمُنْلُونُ عَلَى مُعْمَعُونُ وَالْمُعْمِدُونُ وَالْمُعْمِدُونُ وَالْمُعْمِدُونُ وَالْمُعْمِدُونُ وَالْمُعْمِدُونُ وَالْمُعْمِدُونُ مَعْمِدُونُ وَالْمُعْمِدُونُ ولِمُعْمِعُمُونُونُ وَالْمُعْمِدُونُ وَالْمُعْمِدُونُ وَالْمُعْمِعِيدُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعُمِعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ ولِمُعِمِعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعْمِعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَالْمُعُمُونُ وَال

سۇلىيان ئېيتتى: «سەن راست دەۋاتامسەن، يا ياك غانىۋ؟ قارايسىز (١٤٣). بۇ خېتىسنى ئېلىپ بېرىپ ئۇلارغا تاشلىشى، ئاندىن ئۇلاردىن نېرىراق (جايدا يوشۇرۇنۇپ) تۆر، ئۇلارنىڭ قانداق جاۋاب قايتۇرىد دىفانلىقىغا قارىغىنى (١٤٤). ئۇ (يەلى بىلقىس) ئېيتتى: «ئى ئۇلۇغلار! ماڭا ھەقسقەتەن سۇلەيماندىن بىر ئۆلىڭ مەزمۇنى بارچە قىسىمەتلىك خەت كەلدى. (ئۇنىڭ مەزمۇنى ئۇكى) 'ناھايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسسى بىلەن باشلايسەن (١٥٥-١٥٥). سىلەر ماڭا ھاكاۋۇرلۇق قىلىماڭلار، مېنىڭ ئالدىسىغا مۇسۇللىان بولغان ھالدا كېلىڭلار، مېنىڭ ئالدىسىغا مۇسۇللىان بولغان ھالدا كېلىڭلار، مېنىڭ ئالدىسىغا مۇسۇللىان بېلىقىسى) ئېيتتى: «ئى ئۇلۇغلارا مېنىڭ (بۇ) ئىشىدا مەسىلىمەت بېرىڭلار، سىلەرنى ئۇستىدە قويساي تۇرۇپ

مېچ ئىشنى بېكىتىكىنىم يوق» (881). ئۇلار ئېيتى: «بىز كۈچلۈك ۋە جەڭگىۋارمىز، ئىش سېنىڭ ئىختىپارىڭدىدۇر، (بىزنى) ئېمىگە بۇيرۇيدىغانلىقىڭنى (ئويلاپ) كۆرگىن» (883). ئۇ (يەنى بىلقىس) ئېيتتى: «شۇبھىسىزكى، پادىشاھلار بىرەر شەھەرگە ھۆجۈم قىلىپ كىسرسە، ئۇنى خاراب قىلىدۇ، ئېيتتى: «شۇبھىسىزكى، پادىشاھلار بىرەر شەھەرگە مۇجۈم قىلىپ كىسرسە، ئۇنى خاراب قىلىدۇ، ئولارمۇ شۇنداق قىلىدۇ (ئۆلتۈرۈش، ئەسىرگە ئېلىش ۋە سۇرگۈن قىلىش بىلەن) خار قىلىدۇ، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلىدۇ (1893). مەن چوقۇم ئۆلارغا سوغا ئەۋەتسمەن، ئەلچىلەرنىڭ ئېمە خەۋەر ئېلىپ كېلىدىغانلىقىغا قارايمەن» (1885). ئەلچى سۇلەيماننىڭ ئالدىغا يېتىپ كەلگەندە، سۇلەيماننىڭ ئالدىغا يېتىپ كەلگەندە، سۇلەيمان ئېيتىتى: «سىلەر ئىڭلاردىن ياخشىدۇر، بەلكى سىلەر سوغاگلار بىلەن كۆرەڭلەپ كېتىسىلەر (89). سەن قايتىپ كەتكىن، ئۇلارنىڭ ئۇستىگە ئۇلار تاقابىل تۇرالىلىدىغان بىر قوشۇن بىلەن چوقۇم بارىمىز، ئۇلارنى يۈرتىدىن خار، كەمستىلگەن ھالدا چوقۇم چىقسىرسۇپتىسىز» (781). سۇلەيمان ئېيستىتى: «ئىي ئۇلۇغلار! ئۇلار مېنىڭ قېشىمىغا مۇسۇلىمان بولۇپ كېلىشىتىن بۇرۇن، (سىلەردىسىن) كىم ئۇنىڭ تەختىنى ئېلىپ كېلىدۇ »

(نازىل بولغان) كىتاينى چوڭقۇر بىلىدىغان زات (يەنى ئاسەن ئىبن بۇرخىيا): «ئۇنى مەن ساڭا كۆزۇڭىنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئېلىپ كېلىمەن، دېدى (ئۇ دۇئا قىلىۋىدى، تەخت دەرھال ئالدىدا ھازىر بولدى)، سۇلەيمان تەختنىڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرگەندە: «بۇ يەرۋەردىگارىينىڭ (ماڭا قىلىغان) ئېھانىدۇر» ئۇ شىۋكۇر قىلامىدىم، يا تۇزكورلۇق قىلامىدىم، بؤنىڭ بىلەن مېنى سىنىدى، كىلىكى شىۋكۇر قىلىدىكەن، ئۇ ئۆزىسنىڭ يايدىسى ئۇچۇن شۇكۇر قىلىدۇ، كىيىكى تۇزكورلۇق قىلىندىكەن، رېيلىش كېرەككى) ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارىم (ئۇنىڭ شۇكۇر قىلىشىدىن بىھاجەتىتۇر)، راللەنىڭ) كەرەمى كەگ دۇرى دېدى(٩٠). سۇلەپمان (بىلقىسنىڭ يېتىپ كېلىشى يبقىنلاشقان ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئەقلىنى سىناش يۈزىسىدىن) ئېيتىتى: «ئۇنىڭ (يەنى بىلقىسىنىڭ) تەختىنىڭ (شەكلىنى) ئۆزگەر تىڭلار، ئۇ تەختىنى تونۇمدۇ، تونۇپ

قال الذي عنداة علائين الكف انا البلك به قبل الدينة الذي عنداة علائين الكفي انا البلك به قبل المؤترة الكفي انا البلك به قبل المناس وقتل المؤترة المؤترة المؤترة المؤترة ومن المؤترة ال

قالواظيّنان و وس تصفقال ظَيْرَ كُمِينا الله تل الكُّرُ وَرُمُتُكَتَّرُ وَكَانَ فِي الْمَرْيَة بِسَمَّ مَتْفِلْطِيْرُون في الرَّفِي وَلاَيْمَ بِهُونَ وَكَانَ فِي الْمَرْيَة بِسَمَّ مَتْفِلْطِيْرِيَّ فَكَ وَ المَّلَّةُ مُتُولِقُونِ فِيهِ الْهَالَ الْمَيْنِينَ الْمَلِولِيَّ مِنْ اللهِ وَكَانَ اللهُ وَكَانَ اللهِ وَكَانَ اللهُ وَكَانَا اللهُ وَكُونَ وَلَانَ اللهُ وَكَانَا اللهُ وَكُونَ وَلَائِمُ اللهُ وَلَائِمُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلَائِمُ وَلَائِمُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلَائِمُ وَلَائِمُ وَلِي اللهُ وَلِي وَلَائِمُونَ اللهُ وَلِي لَائِمُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي لَائِمُ وَلِي اللهُ وَلِي لَائِمُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِلْهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُ وَلِي اللهُولِي اللهُ وَلِلْهُ وَلِلْمُ وَلِي اللهُولِي اللهُ وَلِي اللْهُ وَلِلْ ئۇلار ئېيتتى: «(بىزگە كەلگەن قەمەتچىلىك) سېنىڭ ۋە سەن بىلەن بولغان كىشىلەرنىڭ شۇملۇقىدىن كەلدى. سالىھ ئېيتتى: «سلەرگە كېلىدىغان ياخشى يامانىلىق اللە تەرىپىدىن كېلىدۇ، بەلكى سىلەرنى اللە سىنايىدۇ، (19). شەمەردە (يەنى مىجىرىدە) يەر يۈزىدە بۈزغۇلچىلىق قىلىدىغان، ئىسلام قىلەيد دەنغان توققۇز ئەپىم كىشى بار ئىدى(19). ئۇلار، دەنغان توققۇز ئەپىم كىشى بار ئىدى(19). ئۇلار، ئېيتتى: «بىر كېچىدە سالىهنىۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرىنى ئېيتتى: «بىر كېچىدە سالىهنىۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرىنى ئۇلارنىڭ) ئىكىسكە، ئۇ ئۆلستۈرۈلىگەن چاغدا بىز ئۇستىدە ئەمەس ئىدۇق، بىز ھەقىقەتەن راستچىلىر، دەيىلى، (19). ئۇلار (سالىھىقا قارشى) سۇيىقەست پىلالىلىدى. ئۇلارنى (ئۇلارنىڭ ھىالاك بولۇشىنى پىلالىلىدى. ئۇلارنى (ئۇلارنىڭ ھىالاك بولۇشىنى

تېزلىتىش ئۇچىۋن) سۇيىقەسىتى ئۇچىۋن تۇيۇقسىز جازالسدۇق (60). ئۇلارنىڭ سۇيىقەسىنىڭ ئاقىوتىنىڭ قاقىداق بولغانىلىقىخا قارىغنىكى، ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ قەۋمىنى پۈتۈنلەي مالاك قىلدۇق (60). ئۇلارنىڭ قۇۋمىنى پۈتۈنلەي مالاك قىلدۇق (60). ئۇلارنىڭ ئۆپىلىرى (ئادەمزاتىتىن) خالى بولۇپ قالدى. اللەنىڭ قۇدرىتىنى) بىلىدىخان قەۋم ئۇچۇن بۇنىڭىدا (چوڭ) ئىرەت بار (60). (سالىم بىلەن) ئىمان ئېيتقان ۋە تەقىۋادارلىق قىلغانلارنى (ئازابتىن) قۇتقۇزدۇق (60). ئۇرۇپ قەبىم ئىشلارنى قالىنىڭ دەرەمىكەرى ئۇرۇپ قەبىم ئىشلارنى قىلمىلەر (60). سىلەر ئاياللارنى قويۇپ، جىنسىي تەلىۋىڭلارنى ئەرلەر بىلەن ئۇرۇپ قەبىم ئىشلارنى قىلامىلەر (60). سىلەر ئاياللارنى قويۇپ، جىنسىي تەلىۋىڭلارنى ئەرلەر بىلەن تۇرۇپ قەبىم ئىشلاردىن قىلامىلەر (60). سىلەر ئادان قەۋمسىلەرى (60). ئۇلارنىڭ بىردىن بىر جاۋابى: «لۇتنىڭ تەۋەلىرىنى شەھىرىڭىلاردىن قادۇق (70). ئۇلارنىڭ ئۇستىكە بىز يامغۇر (يەنى تاش) (يەنى خوتۇنىنى ئازابقا) قالغۇچىلاردىن قىلدۇق (70). ئۇلارنىڭ ئۇستىكە بىز يامغۇر (يەنى تاش) ياغىدۇردۇق. ئاگالىدى بالىغان بەندىلىرىگە ئامانلىق يېلىدى (60) دېگىن. اللىغان بەندىلىرىگە ئامانلىق تىلىمىدۇرگەن بۇتلىرى ياخشىۋر (يەنى تاش) دېمىسى ھەمىدۇسانا اللەغا خاستۇر! ئۇنىڭ (پەيغەمبەرلىككە) تاللىغان بەندىلىرىگە ئامانلىق تىلىمىدىزا» دېگىن. اللىغان بەندىلىرىگە ئامانلىق تىلىمىدىزا» دېگىن. اللىغان بەندىلىرى ياخشور (80)

(ينگرمنجي پاره)

ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ياراتقان، سىلەرگە بۇلۇتتىن يامخۇر ياغىدۇرۇپ بەرگەن، ئۇنىڭ بىلەن گۇزەل باغلارنى يېتىشىتۇرۇپ بەرگەن كىم؟ ئۇ باغلارنىڭ دەرەخلىرىنى ئۆستۇرۇش سىلەرنىڭ قولۇڭسلاردىسى كەلبەيدۇ، اللەدىسى باشىقا ئىللاھ بارمۇ؟ باشىقا ئىلام يوقىتۇر، ئۇلار (ھەقىمقەتىتىن) بۇرۇلۇپ كەتكەن قەۋمىدۇر (60). زېيىنىنى (ئىنىسالىلارغا ۋە هايسۋانسلارغا) تۇرالىخۇ قىلىغان، ئۇنىڭ تسۇرلىۋك تەرەپلىرىدە دەريالارنى ئاققۇزغان، ئۇنىڭ ئۇستىدە (تەۋرەپ كەتبەسلىكى ئۇچۇن) تاغلارنى ئورناتقان،

مَنْ خَلَقَ السَّمَاوتِ وَالْإِرْضَ وَانْزَلَ لَكُوفِينَ فَالْمُتُنَّابِهِ حَدَلَاتِي ذَاتَ بَهُجَةٍ مُمَاكَّانَ لَ بِيْنَ الْمُحْرَثِينِ حَاجِزًا 'مَالَهُ مُعَالِمُوا لُوُلَا يَعْلَنُونَ فَأَكُنَّ ثَهِيْتُ الْمُضْطَرُ إِذَا دَعَاهُ مُصَمَلُكُ خُلِقاء الراضِ مَ الدَّمَع الله بُحُو وَمَنْ تُرْمِولُ الرِّيٰحِ كُنْشُوا الْكِنْ يَدَى رَحْمَتِهُ * مَالِلْهُ مُعَمِّ اللهِ 'تَعَلَى اللهُ عَمَّنَا يُنْتُوكُونَ ۞ أَمَّنَ مَبْدَةُ وَا الْفَلْقُ تُتَوَيُّهِينُهُ الْ وَمَنَ يَرُزُقُكُمُ مِنَ السَّمَا أَوْ وَالْأَرْضِ مَالَةُ مَعَ الله قالُ هَا تُوْابُرُ هَا نَكُوانُ كُنْتُدُ صَدِقَانَ ؟ نَدُمُنَ فِي السَّهَالِينَ وَالْأَرْضِ الْغَيْبُ إِلَّا اللَّهُ

ئىككى دېڭىز ئارىسىدا (يەنى تاتلىق سۇ بىلەن شورلۇق سۇ ئارىسىدا ئارىلىشىپ كەتىيەسلىكى مُؤجِوْن) توساقلارني قبلغان كيم؟ الله دين باشقا ئيلام بارمؤ؟ (باشيقا ئيسلام يوق) مُؤلار (يعني مۇشرىكلار)نىڭ تولىسى بىلىمىدۇ (61). بېشىغا كۇن چۈشكەن ئادەم دۇئا قىلسا (ئۇنىڭ دۇئاسىنى) ئىجابەت قىلىدىغان، ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەن ئېغىرچىلىقنى كۆتۈرۈۋېتىدىغان ۋە سىلەرنى زېمىننىڭ ئورۇنسباسارلىرى قىلىغان كىم؟ الله دىن باشىقا ئىلاھ بارمۇ؟ سىلەر ئازغىنا ۋەز_نەسىھەت ئالىسىلەر (63). قۇرۇقلۇقنىڭ ۋە دېڭىزنىڭ قاراڭغۇلۇقلىرىدا سىلەرگە يول كۆرسىتىپ بېرسىدىغان، رەھىىتىدىن (يەنى يامغۇر ياغدۇرۇپ بېرىشتىن) ئىلگىرى شاماللارنى بىشارەت قىلىپ ئەۋەتندىغان كم؟ الله دين باشقا شلام بارمؤ؟ (مبج تسلام يوقتور) الله تؤلارنباقة شهرسك كهاستؤرگهن نەرسىلىرىدىن ياكتۇر (63). (ئىنساننى) دەسلەپتە خەلق ئەتكەن، ئانسدىن ئۇنى تىرىلىدۇرىسدىغان كيم؟ سيلهر كه تاسماندين ۋە زېمىندىن رىزىق بېرىدىغان كىم؟ الله دىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ رھېچ ئىلاھ يوقتۇر) ئېيتقىنكى، «(ئەگەر دەۋاپىڭلاردا) راستجىل بولىدىغان بولساڭىلار، دەلىلىڭىلارنى كەلتۇ_ ر وْݣْلار ي (64) اللَّه دىن بۆلەك ئاسمانلار دىكى ۋە زېمنىدىكىلەر غەيبنى بىلمەيدۇ، ئۇلار (يەنى خالايىق) قاچان تىرىلىدىغانلىقلىرىنى بىلمەيدۇ (65). ئۇلارنىڭ ئاخىرەت توغرىسىدىكى ئىلمى يىشىپ يېتىلدىمۇ؟ ئۇنداق ئەمەس، ئۇلار ئاخىرەت توغرۇلۇق گۇماندىدۇر، ئۇلار ئاخىرەت توغرۇلۇق كوردۇر (66).

ن خالی ۲ مهم الندل ،

كاپىرلار (يەنى قايتا ئىرىلىشىنى ئىنكار قىلىنۇچى مەككە مۇشىرىكىلىرى) ئېيتىتى: «بىز ۋە بىزنىڭ ئاتاسبوۋىلىرىبىز توپا بولۇپ كەتكەنىدىن كېيىسىن (قەبرىمىزدىن تىرىلىپ) چوقۇم چىقىرىلامدۇق (69). ھەقتەتەن بىزگە ۋە ئاتاسبوۋىلىرىمىزغا ئىلگىرى (قايتا تىرىلىشى) ۋەدە قىلىشغان ئىدى. بۇ پەقەت بۇرۇنقىلارنىڭ قىسىلىرىدۇر» (69). سەن ربۇ كۇفغارلار (يەنى پەيىخەمىبەرلەرنى ئىنىكار ئۇنامىكارلار (يەنى پەيىخەمىبەرلەرنى ئىنىكار قاراڭلار» (ئۇلارنى اللە ھاللاك قىلىدىمۇ؟ ئىلگىرىكى قىلغۇچىلار)نىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانىداق بولغانلىقىغا قازىداق بېشغىمۇ كېلىدۇ) (69). (ئى مۇھەمىمەد!) لارنىڭ بېشغىمۇ كېلىدۇ) (69). (ئى مۇھەمىمەد!) سەن ئۇلارنىڭ رئىسان ئېيتىمغانلىقىدىن) قايغۇر سەن ئۇلارنىڭ ھىلىدا ئېيتىمغانلىقىدىن) قايغۇر.

پۇشىسۇن (اللّه سېنى ئۇلارنىڭ شەررىدىن ساقلايدۇ) (78). ئۇلار: «ئەگەر (سۆزۈڭلاردا) راستېىل بولساڭلار، (سىلەر بىزگە ۋەدە قىلغان) ئازاب قاچان چۈشىدۇ» دېيىشىدۇ (731). «سىلەر ئالدىراپ كەتكەن ئازابنىڭ بىر قىسمى سىلەرگە يېقىنلاشقان بولۇشى مۇمكىنى» دېگىن (بۇ، بەدرى سوقۇشىدا ئۇلارنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئەسىرگە ئېلىنىشىدۇر، (721). پەرۋەردىگارىڭ ئىنسانىلارغا ھەقسقەتەن مەرھەمەتلىكتۇر، لېكىن ئۇلارنىڭ تولىسى (پەرۋەردىگارىغا) شۇكۇر قىلمايدۇ(731). پەرۋەردىگارىڭ ئۆلارنىڭ پەيغەمبەر ئەلەبھىسالام ئۆلارنىڭ دىللىرىدا يوشۇرغانلىرىنى ۋە ئاشكارا قىلغانلىرىنى (يەنى ئۇلارنىڭ پەيغەمبەر ئەلەبھىسالام خاتارىئى ۋە سۇيىقەستىنى) شەكسۇبھىسىز بىلسدۇ(741). ئاسمان رېيىندا لەۋھۇللىم ھەھبۇرغا يېزىلىمىغان ھېچبىر سىر يوق(751). (پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆگەنىچىسىى مۇھەمبەد ئەلەيلەمسالامغا ئازىل بولغان) بۇ قۇرئان ھەقىقەتەن ئىسرائىل ئەۋلارنىڭ ئەختىلاپ قىلىشتان ئىرسىداڭ كۆپىنى بايان قىلىپ بېرىدۇ(751). قۇرئان مۆمنىلەر ئۇچۇن ھەقىقەتەن ھىسدايەتتۇر ۋە رەھمەتتۇر (777). شۇبھىسىزكى، پەرۋەردىگارىڭ ئۇلار (يەنى ئىسرائىل ئەۋلادى)نىڭ ئارىسىدا (قىيامەت كۇنى) ئادىل ھېكۇم چىقىرىدۇ، اللە غالىرىشۇر، (بەندىلەرنىڭ ئىشلىرىنى) بىلگۈچىدۇر (778). ئالىما ئاۋىل ھەتلەرنىڭ ئىشلىرىنى) بىلگۈچىدۇر (778). ئالىما ئاۋىل ھەتلەرنىڭ ئىشلىرىنى) بىلگۈچىدۇر (778). ئالىما ئايشۇرغىن، ھەمبە ئىشىگىدا اللە غا يۆلەنىگىن، اللە غا يۆلەنىگىن، لالە غاڭلە ساڭلا ھەتدىلەرنىڭ ئىشدادا اللە غا يۆلەنىگىن، لاللە غا يۆلەنىگىن، دىشەن رەشەن ھەتدى (دىنى)دىسەن (778).

نَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمُوتَى وَلَا تُسْمِعُ الصَّيِّةِ الدُّعَآءَ إِذَا وَكُواْ مُدْيِرِيْنَ@وَمَا آنْتَ بِهٰدِي الْعُنِيءَنَ صَلاَتِهِمْ اِنْ تُشْمِعُ إِلَّامِنْ ثُوْمِنْ بِإِلْمِينَا فَهُو مُسْلِمُونَ@وَ إِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمُ أَخُرُجُنَالَهُمُ وَاتَّهُ مِّنَ الْأَرْضِ كَيْمُهُوْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِالْيَتِنَا لَا يُوْهِنُوْنَ ۗ فَوَ نَوْمَرْنَحْشُومِنُ كُلّ أُمَّاةٍ فَوْحًا مِّمِّنَ تُحَكِّيُّ بُ بالْياتِينَا فَهُوْرُهُ زَعُونَ ٩حَتْيَ إِذَا بِكَا وُوَقَالَ ٱكَذَّبُتُورُ بالنيني وَلَوْ تُجِيفُوا بِعَاعِلْمًا أَمَّا ذَالْمُنْكُونَ عَمَالُونَ @ وَوَقَعَ الْقُولُ عَلَيْهِمُ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمُ لِاَيْتُطِعُونَ @ ٱلْهُ يَوْوَا ٱكَاجِعَلْهَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُّواْ مِنْهِ وَالنَّهَا رُمُّنُّهُمُّا * إِنَّ فِي دُلِكَ لَا لِيتِ لِقُوْمِ ثُوِّمِنُونَ ﴿ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الضُّورِ فَغَيزِعَ مَنْ فِي السَّهَاوِتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ مَنُ شَأَمَ اللهُ وَكُلُّ آحَوُهُ لا خِيرِينَ ﴿ وَتُرَى الْجَبَالَ مَدَةً وَهِيَ تَكُرُّمُوَ السَّحَابِ صُنْعَ اللهِ الَّذِي آتُفَى كُلُّ ثُكُم إِنَّهُ خَيدُرُ بِمَا تَفْعَلُونَ ۞

سەن ئۆلۈكلەرگە ۋە يۈز ئۆرۈگەن گاسلارغا ريەنى دىللىرسنىڭ ئۆلۈكلۈكسدە ئۆلۈكسلەرگە ۋە مەقنى تافلىماسلىقتا كاسلارغا توخشايدىغان كؤففار لارغا دەۋەتنى ئاڭلىتالبايسەن(٥٥)، سەن (دىلى)كورلارنى گۇمراھلىقتىن ئايرىپ، ھىدايەت قىلالبايسەن، سەن (دەۋىتىڭنى) پەقەت بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزگە ئىمان ئېيتىپ مۇسۇلمان بولغانلارغىلا ئاڭلىتالايسەن(81). ئۇلار ريەنى كۇفغارلار)غا ئالدىنئالا ئېيتىلغان سۆز ئىشقا ئاشقاندا ريەنى ئازاب ۋە قىيامەت يېقىنىلاش قائدا)، ئۇلارغا زېمىندىن بىر تىۋرلىۋك ھايۋاننى چىقىرىسىزكىي، ئۇ ئۇلارغا ئىنىسانلارنىڭ بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزگە ئىشەنبىگەنلىكىنى سۆزلەيدۇ(88). ئۇ كۇندە ھەر ئۇمبەتنىڭ ئىچىدىن بىزنىڭ ئايەتلىرى

سزنى تُنكار قبلغانلاردين بير توب تادميني (ميساب تُبليش ۋه جازالاش تُؤجؤن) يخبين (ثالب دى ـ كەينى يىغىلغۇچە) ئۇلار توختىتىپ تۇرۇلىدۇ(88)، ئۇلار (اللەنىڭ دەرگاھىغا)كەلگەن جاغلىـ رىدا، الله ئۇلارغا؛ وسىلەر تولۇق بىلمەي تۇرۇپ مېنىڭ ئايەتلىرىمنى ئىنكار قىلدىڭلارمۇ؟ سىلەر (ئەمرى قىلىنغان نەرسىلەردىين)زادى ئىمسلەرنى قىلدىڭلار؟، دەيدۇ(84)، ئۇلار (ئۆزلىرىگە) زۇلۇم قىلغانلىقىلىرى ئۇچىۇن، ئۇلارغا ئازاب ھەقىلىق بولىدى. ئۇلار (ئۆزرىلىرى بولمىغانلىقى ئۇچۇن) سۆز قىلالمايدۇ⁽⁸⁵⁾. ئۇلارغا كېچىنى ئارام ئالىدىغان (ۋاقىت)قىلغانلىقىمىزنى، كۇندۇزنى (ھاياتلىق يولىدا ھەرىكەتلىنىش ئۇچۇن) يورۇق قىلغانلىقىمىزنى ئۇلار ئۇقباسۇ؟ بۇنىڭدا ئىمان ئېيتىدىغان قەۋم ئۈچۈن (الله نىڭ قۇدرىتسنى كۆرسىتىدىخان) نۇرغۇن ئالامەتىلەر بار(٥٠٠). ئۇ كىۋنىدە سۇر چېنلىنىدۇ، اللە خالىغانىلاردىن زيەنى يىەرىشتىلەر، يىەپىخەمپەرلەر ۋە شېپهستىلاردىسىن) باشىقا ئاسىمانىلاردىسكى ۋە زېسىسندىكى ھەسىمىسنى قورقۇلىج باسسدۇء هميه الله فا يوبيسؤنينان ماليدا كبيلسدؤ(١٥٦)، تاغيلارني تؤرغؤن مبالهتيته كؤمان قىلىسەن، ھالبۇكى، ئۇلار بۇلۇتىتەك چۆگسلەپ تۇرىدۇ، (بۇ) ھەسمە نەرسىنى يۇخىتا ياراتقان الله نىڭ مۇنىرىدۇر، ئالىلا مەقىقىەتەن سىلەرنىڭ قىلمىشىلىرىڭلاردىن تولۇق خەۋەرداردۇر (88).

يأخشى ثبش قبلغانلار قبلغان ياخشلىقىدىن ئوبدانه راق مۇكاياتقا ئېرىشىدۇ، ئۇلار بۇ كۇندە قورقۇنج مدىن ئەمىن بولىدۇ (89). يامان ئىش قىلغانلار دوزاخقا يۇزى بىلەن تاشلىنىدۇ، سىلەر يەقەت قىلىشىڭلارغا يارسشا جازالسنسسلەر (90). رئىي مۇھەسمەد! ئبيتقىنكى) ومەن يەقەت الله ھۇر مەتلىك قىلغان بۇ شەھەر (يەنى مەككە مۇكەررەمە)نىڭ يەرۋەردىگارىغا ئىبادەت قىلىشقا بۇيرۇلدۇم، ھەميە نەرسە اللەنىڭ مۇلكىدۇر ، مەن مۇسۇلبانىلاردىيىن بولۇشقا، قۇرئان ئوقۇشقا بۇيرۇلدۇم، كىمكى ھىدايەت تاپىدىكەن، ئۇ ئۆزىنىڭ يايدىسى ئۇچۇندۇر، كىمكى ئازىدىكەن (ئۇ۔ نىڭ ۋابالى ئۆزىگە بولىدۇ) ، سەن (ئۇنىڭغا) ئېيتقىنكى، ومەن يەقەت ئاگاملاندۇرغۇچىلاردىنيەن» (91–98)، (ئى مۇھەسبەد!) ئېيتقسنكى، رجسبى ھەمدۇسانا الله غا خاستۇر، الله سسلەرگە (قۇدرستسنى كۆرستىپ بېرىدىغان) ئالامەتلىرسنى كۆرستىدۇ، سسلەر ئۇلارنى (تونۇش يايىدا بەرمەيىدىخان

چاغىدا) تونۇيىسىلەر» پەرۋەردىگارىڭ سىلەرنىڭ قىلغان ئەمەللىرىڭلاردىن غاپىل ئەمەستۇرچ(١٥٥).

28 ـ سۇرە قەسەس

مەككىدە ئازىل بولغان، 88 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسى بىلەن باشلايمەن،

ھاسىن، مىم(ئ). بۇ، روشەن كىتاب (يەنى قۇرئان) ئايەتلىرىدۇر (ئا. ئىسان ئېيىتقان قەۋم
ئۇچۇن ساڭدا مۇبا ۋە پىسرئەۋن قىسسىسىنى ھەقىلىق ئاساستا ئوقۇپ بېرىمىز(ئا،
شۇپىھىسىزكى، پىسرئەۋن (مىسسر) زېھىسندا (زومىگەرلىكىتە) ھەددىدىن ئاشىتى،
ئاھىالىسسىنى بىۆلەكىلەرگە بىۆلۈپ، ئۇلاردىن بىر تائىپ، (يەنى بەنى ئىسىرائىل)نى
بوزەك قىلىدى. ئۇلارنىڭ ئوغۇلىلىرىنى ئىۆلتىۋرۇپ، قىزلىرىنى (خىزمەتكە سېلىش ئىۋچۇن)
تىرىك قالىدۇردى، پىرئەۋن ھەقىقەتەن بۇزغۇنىچىلاردىن ئىدى(ئا. بىز (مىسىر) زېسىسندا
بوزەك قىلىسنىغانىلارغا مەرھەمەت قىلىشنى ئىسرادە قىلىسىز، ئۇلارنى يولىباشىچىلاردىن
قىلىشنى، ئۇلارنى يىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ (مۇلكىگە) ۋارىسى قىلىشنى ئىرادە قىلىمىز(ئ).

ئۇلارنى (مىسر) زېمىندا كۈچ ـ قۇۋۋەتكە ئىگە قىلى
ماقچىمىز، پىرئەۋنگە، (ۋەزىرى) ھامانغا ۋە ئۇلارنىڭ
قوشۇنىغا ئۇلار (يەنى بوزەك قىلىنغاللار)دىن قور
قىدىغان نەرسىنى (يەنى بەنى ئىسرائىلىنى مىسىرغا
ھۆكۈسران قىلىشىنى) كۆرسىتىسىز (ئا). مۇسائىڭ
ئانىسىغا ئىلھام بىلەن بىلدۇردۇقكى، «مۇسائى ئېمىت كىن، ئۇنىڭ زىيانكەشلىككە ئۇچرىشىدىن قورقىاڭ، ئۇنى (ساندۇقىقا سېلىپ) دەرياغا (يەنى نىل دەر-ياسىغا) تاشلىغىن، ئۇنى (ھالاك بولارمىكسىن دەپ) قورقىخىن، (ئۇنىڭ پىراقىدىن) قايغۇرمىخىن، ئۇنى ساڭا چوقۇم قايتۇرىمىز ۋە ئۇنى پەيغەمىبەرلەردىن قىلىمىزى(ئا). پىرئەۋننىڭ ئائىلىسىدىكىسلەر مۇسانى مەنبەسى) قىلىش ئۇچۇن (نىل دەرياسىدىن) سۇزۇپ

وَمُعَلِّنَ لَهُمْ فِالْاَحْقِ وَقِيَّ فِيرَعُونَ وَكَالْنَ وَمُعَلِّنَكُمْ الْمَوْمِيْنَ الْمَوْمِيْنِ الْمَو مَعْمُومُ الْمَا الْمَالِيْنِ وَمُعَلِّنَا إِلَّ الْمِرْمِيْنِي الْمَوْمِيْنِي الْمُومِيْنِي الْمَوْمِيْنِي الْمَوْمِيْنِي الْمَوْمِيْنِي الْمَوْمِيْنِي الْمُومِيْنِي الْمُومِيْنِي الْمُومِيْنِي الْمُومِيْنِي الْمُومِي الْمُؤْمِي الْمُؤْمِينِي الْمُؤْمِي الْمُؤْمِي الْمُؤْمِي الْمُؤْمِينِي الْمُؤْمِي الْمُؤْمِينِي الْمُؤْمِيلِي اللّهِ اللّهُ الْمُؤْمِيلِي اللّهُ الْمُؤْمِيلِي اللّهِ اللّهُ الْمُؤْمِيلِي اللّهُ الْمُؤْمِيلِي اللّهُ الْمُؤْمِيلِي اللّهُ اللّه

ۋالدى. شۇبھىسىزكى، پىر ئەۋن، ھامان ۋە ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرى خاتالاشقان ئىدى (8). پىر ئەۋننىڭ ئايلى: «(بۇ بالا) ماڭا ۋە ساڭا كۆز نۇرى (يەنى خۇشاللىق) بولسۇن، ئۇنى ئۆلتۈرمەڭلار، بەلكى ئۇ بىزگە پايدا يەتكۈزەر ياكى ئۇنى ئوغۇل قىلىۋالارمىزى دېدى. ھالبۇكى، ئۇلار (پىسر ئەۋننىڭ ۋە ئۇنىڭ ياردەمچىلىرىنىڭ ھالاكىتىنىڭ ئوغۇل قىلىۋالارمىزى دېدى. ھالبۇكى، ئۇلار (پىسر ئەۋننىڭ ۋە ئۇنىڭ پىر ئەۋننىڭ بوللىنىڭ بالدىغانلىقىنى) ئۇقىايتتى (9). مۇسانىڭ بالىسى (مۇسانىڭ پىر ئەۋننىڭ قولىغا چۇشۇپ قالغانلىقىنى ئاڭلاپ) ئەس ھوشىنى يوقاتتى، (ئۇنىڭ باللىنىڭ باللىنىڭ ئۇچۇن، ئۇنىڭ كۆڭلىنى خاتىر جەم قىلىنىغان بولساق، ئۇ بالىنى ئاشكارىلاپ قويغىلى تاس قالغان ئىدى (10). ئانىسى مۇسانىڭ ھەمشىرىسى مۇسانىڭ يىراڭدى تىنى كۆرۈپ تۇردى. ھالبۇكى، ئۇلار (ئۇنى) تۇپيايتتى (11). (ئۆز ئانىسى كېلىشتىن) ئىلگىرى مۇسانى سوت ئەمگۈزگۈچى ئاياللارنىڭ ئېستىشىدىن توستۇق، مۇسانىڭ ھەمشىرىسى: «سىلەرگە مۇسانى ئوبىدان باقىدۇ، دېدى، قاسدىلى بىر ئائىلىدىنى ئىرسىتىپ قويايسۇ؟ ئۇلار مۇسانى ئەسلاسى مۇسانى ئوبىدان باقىدۇ، دېدى (11). ئانىسىنىڭ ھەنى ئالىلەنىڭ خۇشال بولۇشى، قايىسۇ؟ ئۇلار مۇسانى ئەسلاسى ۋە ئاللەنىڭ ھەنىلىدىنى بىسلىشى ئۇچسۇن بىز مۇسانى ئۇنىڭخىغا قايىتۇردۇق، ئونىدىنىڭ ھەنى ئىسكىنى) بىسلەمىدۇردۇل.

امن خلق ۱۱ القصمى،

وَلِنَا الْمُوْدِ الْفُلْهِ الْمُورِيَّةُ الْمُورِيَّةُ مَا الْمُورِيَّةُ مَا الْمُورِيَّةُ وَالْمُورِيِّةُ وَالْمُورِيِّةُ مَا الْمُورِيَّةُ مَا اللَّهُ مِنْ مَا اللَّهِ مِنْ مَا اللَّهُ مِنْ مَا الْمُنْ مَا اللَّهُ مِنْ مَا اللَّهُ مِنْ مَا اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ مُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ مُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ ال

مۇسا ئۆسۇپ يېتىلگەلدە، ئەقلى توشقالدا ئۇنىڭغا مۇشۇنداق مۇكاپات بېرىمىز (181). مۇسا شەھەر ئاھالىرغا لىسىدىن ھېچ كىشىنى كۆرگىلى بولىلىدىغان بىر ۋاقىتتا لىسىدىن ھېچ كىشىنى كۆرگىلى بولىلىدىغان بىر ۋاقىتتا (يىنى چۈشلۇك ئۇيقۇدىكى چاغدا) شەھەرگە كىردى، ئۇ شەھەردە ئىكىكى كىسىنىڭ ئۇرۇشۇۋاتقانلىقىنى كىۆردى. (ئۇرۇشۇۋاتقانلاردىن) بىرى ئۆز قەۋمىدىن بولسا، يەنە بىرى ئۇنىڭ دۈشىىنى ئىدى. ئۆز قەۋمىدىن بولسا، يەنە بىرى ئۇنىڭ دۈشىىنىگە قارشى ئۇنىڭدىن ياردەم تىلىدى. مۇسا ئۇنى مۇشت بىلەن بىرنى ئۇرۇپ ياردەم تىلىدى. مۇسا ئۇنى مۇشت بىلەن بىرنى ئۇرۇپ ئادەر ئىشىدۇر، شۇبھىسىزكى، شەپىتان ئازدۇرغۇچى ئاشىلىلىدىنىڭ دۇشەندۇرى شەپىتانىنىڭ كارا دۈشمەندۇرى (181). مۇسا ئېيتىتى: «پىدرۋەر-كارا دۈشمەندۇرى (181). مۇسا ئېيتىتى: «پىدرۋەر-دىگارما! مەن ھەقىقەتەن ئۆزەمىگە زۇلۇم قىلىدىم.

ماڭا مەغىسرەت قىلىغىنى. الله ئۇنىڭغا مەغىسرەت قىلدى، الله ھەقىقەتەن ناھايىتى مەغىسرەت قىلغانلىق)
قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (186). مۇسا ئېيتتى؛ دېھرۋەردىگارىم! ماڭا (مەغىسرەت قىلغانلىق)
ئېمىتىڭ سەۋەبى بىلەن مەن ھەرگىز گۇناھكارلارغا ياردەمچى بولىياسىمنى (177). مۇسا ئەتىسى
ئەتىگەندە قور قۇنچ ئىچىدە ئەتراپىغا قاراپ شەھەر ئارىلاپ يۇرەتتى، ناگاھان ئۇنۇگۈن ئۇنىڭدىن
ياردەم تىلىگەن ئادەم (بىر قىبتى بىلەن ئۇرۇشۇپ تۇرغان ھالىدا) مۇسادىن يەنە ياردەم
ئىلىدى، مۇسا ئۇنىڭغا؛ دسەن ھەقىقەتەن ئاشكارا گۇمراھ ئىكەنسەن، دېدى (181). مۇسا ئىككىسىنىڭ
رائورتاق) دۇشىبنى بولغان ئادەم (يەنى قىبتى)گە قول ئۇزاتىلقىچى بولغانىدا، ياردەم تىلسىگەن
ئادەم؛ دىنى مۇسا! سەن ئۇنۇگۇن بىر ئادەمنى ئۆلتۇرگەنسدەك مېنى ئۆلتۇرمەكچىسۇسەن، سەن
زېسىسىندا تىۋزىگۈچىسلەردىس بولۇشىنى خىالىساي، پەقەت زومسگەر بولۇشىنىلا
خىالايسسەن، دېدى (191). بىر ئادەم شەھەرنىڭ يىراق يېپرسىدىن ئالىدىراپ كېلىپ؛
دائى مۇسا! شۇپىھسسىزكى، كاتىتىلار سېنى ئۆلتۇرۇشىنى مەسلىمەت قىلىشۇاتىدۇ،

من شاق ۱۰ القمص

مۇسا قور قۇنچ ئىچىدە ئەتراپىغا باققان مالدا شەھەر ــ
دىن چىقتى، ئۇ؛ «ئى پەرۋەردىگارىم! مېسنى زالىم
قەۋسىدىن قۇتىقۇزغىسى» دېسدى(EE). ئۇ مەدىمىن
توغرا يولغا يېتەكلىشى مۇمكىنى دېسدى(EE). مۇسا
توغرا يولغا يېتەكلىشى مۇمكىنى دېسدى(EE). مۇسا
مەدىمەندىكى بىر بۇلاقنىڭ يېنسخا كەلىگەنىدە (مالى
لىرىنى) سۇغىرىۋاتقان بىر توپ كىشلەرنى كۆردى،
ئۇلاردىن باشىقا يەنە (قويلىرىنى سۇدىسىن) توسۇپ
تۇرغان ئىكىكى ئايالىنى كىۆردى. مۇسا ئۇلارغا؛
رەسلەرگە نېمە بولدى؟ (يەنى قويلىرىڭلارنى سۇدىن
توسۇپ تۇرۇپسىلەرغۇ؟)» دېدى، ئۇلار؛ «پادىچىلار
سۇغىرىمىز، ئاتىمىز بولسا ياشىنىپ قالغان بوۋايدۇر»
دېدى(EE).

مَنْ مَنْ مَنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمُلْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُل

دى، ئاندىن ئارقىسىغا بۇرۇلۇپ (بىر دەرەخنىڭ) سايىسىگە بېرىپ (ئولتۇرۇپ): «پەرۋەردىگارىم! ماڭا رىنقتىن نېمىنىلا بەرسەڭ، مەن مەقىقەتەن ئۇنىڭغا موھتاج» دېدى(241). ئۇلارنىڭ (يەنى ئۇ ئىككى ئايالنىڭ) بىرى مۇسانىڭ يېنىغا ئۇياتچانلىق بىلەن مېڭىپ كېلىپ: «راقويلىرىمىزنى) سۇغىرىپ بەرگەنىلىكىننىڭ ھەققىنى بېرىش ئۇچۇن ئاتام سېنى راستلا چاقىرىدۇ» دېدى، مۇسا ئۇنىڭ (يەنى شۇئەيىبنىڭ) قېشىغا كېلىپ ئەمۋالنى ھېكايە قىلىپ بەردى، شۇئەيىب: «قورقىيىشىن، زالىم قەۋەدىدى قۇتۇلدىلەن ئاياللارنىڭ) بىرى ئېيىتى: «ئى ئاتا، ئۇنى سەن ئىشلەتكىن، بۇ سەن ئىشلەتكىن، بۇ سەن ئىشلەتكىن، بۇ مەن ئىشلەتكىن، بۇ مەن ئىشلەتكىن، بۇ مەن ئىشلەتكىن، بۇ مەن ئىلىپ بەردى، ئاياللارنىڭ بەردىي قىرىنىڭ بىرىنى بىرىشنى خالايمەن، ماڭا سەككىز يىل ئىشلەپ بېرىشىڭ بەدىلىگە ساڭا بۇ ئىككى قىزىمنىڭ بىرىنى بىرىشنى خالايمەن، ئەگەر ئون يىلنى ئەرت قىلىپ) سېنى مۇشەقدىلەكىدى مەن يىلىنىڭ قايىسىسىنى بايىقىلىسىسىنى بايىقىلىسىسىنى خالىسالىسىدىنىڭ ياخشى ئادەم ئىسلىكىسىدىنىڭ ئارسىمىزدىكى ئوختاسىدىنىڭ ئارسىمىزدىكى ئوختاسىدىنىڭ ئارسىمىزدىكى توختاسىدىنىڭ ئارسىمىزدىكى توختاسىدىنىڭ قايىسىسىنى توشقۇزالى، مۇلەر ئون يىلىن ئون يىلىنىڭ قايىسىسىنى توشقۇزلى، ماڭا ئارتۇقچە تەلەپ قويۇشقا بولمايىدۇ، ئالىلا بىزنىڭ سۆزسىمىزگە گۇۋاھتۇرى (282). توختامىدۇر، ئاگىكى مۇددەت (يەنى سەككىز يىل بىلەن ئون يىلى)نىڭ قايىسىسىنى توشقۇزالى، ماڭا ئارتۇقچە تەلەپ قويۇشقا بولمايىدۇ، ئالىلا بىزنىڭ سۆزسىدۇ، گۇۋاھتۇرى (282).

اس شاق بر الاسمى،

الكورية الكور

مؤسا (ئۆزئارا كېلىشىكەن) مۇددەتنى رىەنى كېلىش كەن مۇددەتنىڭ تولۇقىراقىي بولغان ئون يىلنى) توشقۇزغاندىن كېيىن ئايالىنى ئېلىپ (مىسىرغا قاراپ) يولغا چىقتى، ئۇ تۇر تېغى تەرىپىدە ئوت كۆردى"، ئۇ ئايالىغا؛ «شۇبەسىزكى، مەن رىبراقـ تىن) ئوت كۆردۇم، ئۇ يەردىن مەن سىلەرگە بىر ئۇچۇن ئوتتىن بىر پارچىە چوغ ئېلىسپ كېلەي» ئۇچۇن ئوتتىن بىر پارچىە چوغ ئېلىسپ كېلەي» دىدى (مۇسا ئەلەيھىسالام ئوتنىڭ يېنىغا كېلىپ، مۇسا ئوتنىڭ يېنىغا كەلگەندە ۋادىنىڭ ئولۇ تەرىپىد نىڭ گىرۋىكىگە توغىرا كېلىدىغان مۇبارەك جايدىكى دەرەخ تەرەپتىن (مۇنداق)نىدا ئاڭلاندى؛ «ئى مۇسا، (ساڭا سۆز قىلىۋاتقان) مەن، مەدقىقەتەن، ئالەملەرنىڭ

تأشْلْهُسْنَ». مُوسا ھاسسىنىڭ گويا ئەجدىهادەك تېز ھەرىكەتلىنىۋاتقانلىقىنى كۆركەندە ئارقىسىغا بۇرۇلۇپ قاچتى، كەينىگە قارىيىدى، (نىدا قىلىندىكى) «ئى مۇسا! ئالدىڭغا ماڭغىن، قورقىغىن، سەن ھەققەتەن (قورقۇنچتىن) ئەمىن بولغۇچىلاردىنسەن (23). قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، ئۇ جېچقاندان ئىللەتسىز (بىر پارچە ئايدەك پارلاپ) ئاپئاق بولۇپ چىقدۇ، قورقۇنچنى دەپئى قىلىش ئۇچۈن، ھولۇڭنى يىشۇالغىن رەينى قەينۇڭغا سېلىۋالغىن)، بۇ ئىككىسى پىرئەۋىكە (ۋە ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ) چوڭدالىرىغا پەرۋەردىگارىڭ ئىتائىتىمىزدىن چىقدىقۇچى) پاسىق قەۋم ئىدىي (233). مۇسا ئېيتىتى: «پەرۋەردىگارىم! مەن ھەقسقەتەن ئۇلاردىن بىر ئادۇرۇشىدىن قورقىيەن (233). قېرىندىلىڭ مېنى ئۆلتۇرۇشىدىن قورقىيەن (233). قېرىندىلى ياردەنچى قالىپ ئەلگەردىنى بىر ئادەنچى قىلىپ ئەلگەردىنى بىر ئادەنچى قىلىپ ئەلگەردىنى بىر ئادەنچى قىلىپ ئەلگەردىنى بىر ئادەنچى قالىپ ئادەنچى قورقىيەن (243). قېرىندىلىن قىلىپ ئەلگەردىنى تەرۋەلىك ئادەنچى ئۇلارنىڭ مېنى ئىستكار قىلىشىدىن قورقىيەن (243). ئالىپ ئالىپ ئەلگەرلىنى ئالىپ ئەلگىلىنىڭ ئارقىلىنى ئىلىنىڭلىلىنىدى قورقىيەن ئۇلارنىڭ مېنى ئىستكار قىلىلىنىدىن قورقىيەن ئولارنىڭ ئالىپ ئالىپ ئۇسىلىن ئەللىلىلىدۇ، سىلەر ئىكىكىلارنى غالىپ قالىپ ئەللىسىدۇ، شىلىسىدارنى ۋەرۋەللىن ئۇلارنىڭ ئايەتسلىن خالىپ ئەلگىلىنىدىن قورقىيەن ئۇلارنىڭ ئالىپ قىلالىياندۇ، سىلەر ئىكىكىلارغا ئەلگىلىنىڭلىرغا ئەلگىلىنىڭ ئەللىپ ئولىلىن ئالىپ ئالى

ە بۇ سوغاق كېچىدە ئۇلار يولدىن ئادىشىپ كەتتى، قاتتىق بوران چىقىپ، مۇسا ئەلەيھىسىالامنىڭ پادىسىنى تارقىتۇەتتى، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئايالىنىڭ تولغىقى تۇتۇپ قالدى، مۇشۇنداق چاغدا مۇسا ئەلەيھىسىالامغا يىراقتىن بىر ئوت كۆرۈندى.

سيعيد الصحيد التنابة المنظمة المنظمة

مؤسا ئۇلارغا بىزنىڭ روشەن مۆجسىزلسرسىيىزنى ئېلىپ كەلكەندە، ئۇلار؛ «بۇ ئويىدۇرۇپ چىقىلغان سېھىردۇر، بىزنىڭ ئاتا_بوۋىلىرىيىزنىڭ (زامانىدا) بۇنداق نەرسلەرنىڭ بارلىقنى ئاڭلىيىغان ئىدۇق» دەرگاھىدىن كىينىڭ ھىدايەت ئېسلىپ كەلگەنلىد دەرگاھىدىن كاخىرەتنىڭ ياخىشى ئاقسۇتىسگە كىينىڭ ئىگە بولىدىىغانىلىقىنى ئوبىدان بىلىدۇ، زالىيلار ئىگە بولىدىىغانىلىقىنى ئوبىدان بىلىدۇ، زالىيلار چوقۇم مۇۋەپپەقىيەت قازسناليدۇ»(187، پىرئەۋن بىر ئىلاھنىڭ بارلىقىنى بىلىدىيىيەن، ئى ھامان، مېنىڭ ئۇچۈن پىششى خىش پىشۇرۇپ ئېسكىز بىر بىنا سالخىسى، مەن مۇسانىڭ ئىلامىنى، كۆرۈشۇم مۇمكىسى، مەن ھەقسقەتەن ئۇنى (ئاسىمانىدا بىر

پەرۋەردىگار بار دېگەن دەۋاسدا) يالغانچىلاردىن گۈمان قىلىمەن» (1800. پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى بىر (سىسر) زېمىنىدا زۇلۇم قىلىپ (ئىسمان ئېيتىسشا) بويۇنىتاۋلىق قىلىدى، ئۇلار ئۇزلىرىنى بىز تەرەپكە قايتۇرۇلىايىمىز (يەنى قىيامەت ۋە قايىتا تىرىلىش يوق، ھېساب ئېلىنىشىمۇ، جازاغا تارتىلىشمۇ يوق) دەپ گۇمان قىلدى (1800. بىز پىرئەۋننى ۋە ئۇنىڭ قوشۇنلىرىنى جازالىدۇق، ئۇلارنى دېڭىزدا غەرق قىلىۋەتتۇق، ئۇلاردىس بىر ئادەممۇ ئاتى قالغىنى يوق)، (ئى مۇمەمەدا) زالىپلارنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانلىقىغا (ئېرەت كۆزى بىلەن) قارىغىن (1900). ئۇلارنى بىز دوزاخقا ئۇندەيدىمان پېششۋالار قىلىدۇق رەنى ئۇلارنى بىز دوزاخقا ئۇندەيدىمان پېششۋالار قىلىدۇق رەنى ئۇلارنى بىز ئېرىشلەرى قىلدۇق)، قىيامەت كونى ئۇلار ياردەمگە ئېرىشلەرى قىلدىنان مەدەتكار بولىلىدۇ) (1800). ئۇلارغا بۇ دۇنيادا اللە، پەرىئتىلەر ۋە مۇمىنى ئېرىلەرىدىن يىراق قىلىنىغۇچىلاردۇر (1800). ئۇلارغا بۇ دۇنيادا اللە، پەرىئتىلەر ۋە مۇمىنى شەرەپدىن يىراق قىلىنىغۇچىلاردۇر (1800). ئۇلارغا ھىسىدانى يىراق قىلىنىغۇچىلاردۇر (1800). ئۇمەسىزكى، بىز (ئۇمنىڭ قەۋمى ئاد، سەمۇد ۋە لۇتىنىڭ قەۋمى قاتارلىق) ئىلىگىرىكى رەمەت كۆرەردىغان) نۇر بېرىسى، ئۇلارغا ھىسىدايەت ۋە رەھەت قىلىدۇق، ئۇلاردىغا كىستايىنى (يىمەت تەۋراتىنى) بىلىدۇق، ئۇلارغا ھىسىدايەت ۋە رەھەت قىلىدۇق، ئۇلارقا كىستايىنى (يىمەتى تەۋراتىنى) بىلىدۇق. ئۇلارغا ھىسىدايەت تەۋراتىنى) بىدرۇق (1800).

وما التحديد المسلم الم

(ئى مۇھمىمدا) بىز غەربىي تاغىلق بىر تەرىپىدە مۇساغا ۋەھى ئازىل قىلشنىمىزدا سەن يوق ئىدىلگ، (بۇنى) ئۆز كۆزۈڭ بىلەنبۇ كۆرمىكەن ئىدىلڭ(ك). لېكىن بىز ئۆرخۇن ئۇھەتلەرنى ياراتتۇق، ئۇلارنىڭ ئۆرمى ئۆزۈن بولىدى، سەن مەديەن ئاھالىسىنىڭ ئىسدە ئۇلارغا بىزنىڭ ئايەتلىرسىمىزنى تىللاۋەت ئۇلاردىس باشىقا بىر تەۋمىگە پەيغەمىبەر قىلىپ) ئەۋەتتۇق(ك). بىز تۇر تېغىنىڭ بىر تەرىپىدە (مۇساغا) سۆز قىلىخنىمىزدا سەن يوق ئىدىلىڭ لېكىن بۇ سەندىن ئىلگىرى ھېچىبىر ئاگاھلاندۇر. لېكىن بۇ ھېۋىپى كەلىسىگەن قەۋمىنى ئاگاھلاندۇرۇشۇڭ ئۇچنى كەلىسىگەن قەۋمىنى ئاگاھلاندۇرۇشۇڭ ئۇچۇن، ئۇلارنىڭ ۋەز-نەسھەت ئېلىشى ئۈچۇن، پەرۋەردسگارساڭ تەرىپىدىن ئازسل قىلىنىئان رەھمەتتۇر(ك). ئۇلارنىڭ قەر-نەسھەت ئېلىشى ئۈچۈن، پەرۋەردسگارساڭ تەرىپىسىدىن ئازسل قىلىنىئان رەھمەتتۇر (ك). ئۇلارنىڭ قەرسىسىدىن ئازسل قىلىنىئان رەھمەتتۇر (ك). ئۇلارنىڭ قەرسىسىدىن ئازسل قىلىنىئان

كۈفرى ۋە گۈناھلىرى) تىۋپەيلىدىن، ئۇلارغا بىرەر ئازاب كەلى، «پەرۋەردىكارىسىز! بىزگە بىرەر پەيغەمبەر ئەۋەتكەن بولساڭ ئىدىڭ، سېنىڭ ئايەتلىرىگگە ئەگىشەتتۇق ۋە مۆمنىلەردىن بولاتتۇق» دېھەلىكلىرى ئۇچىۇن (سېنى ئۇلارغا پەيسەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق) (97). ئۇلارغا بولاتتۇق» دېھەلىكلىرى ئۇچىۇن (سېنى ئۇلارغا بەيسەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق) (97). ئۇلارغا بىر ۋەھى قىلغان ھەققەت نازىل بولغان چاغدا، ئۇلار؛ «ئۇلار ئىلگىرى مۇساغا بېرىلگەن مۆجىزىنى ئىنكار قىلىدىغان سېمىردۇر» ئىنكار قىلىدىغان سېمىردۇر» ئىنكار قىلىدىغان بولىكەن مۆجىزىنى دېدى. ئۇلار؛ «رىدۇ ئۇلار؛ «رىدۇرات بىلەن قۇرئان) بىر-بىرىنى ئەستىق قىلىدىغان سېمىردۇر» دېھەن ئىنكار قىلىۋچىمىز» دېدى(94). ئېدىرى دۇرۇلار؛ «رىدۇرى» ئېلىرى ئىنكار قىلىۋچىمىز» دېدى(94). ئېيىقىنكى، «ئەگەر (ئۇ ئىككى كىتاب سېمىردۇر دېگەن سۆزۈڭلاردا) راستچىل بولىدىغان بولىلىڭ ئېيىقىنكى، «ئەگەر ئۇلار پەھەت ئېزىلىرىنىڭ ئەپىسى خىلەسىشىنىلا ئەگىشىدۇ، بەرمىسە، بىلگىسنىكى، ئۇلار پەھەت ئېزىلىرىنىڭ ئەپىسى خىلەسىشىنىلا ئەگىشىدۇ، باللە ۋەھىسى قىلىخىان تىوغىرا يىولىنى قىدوپ نەپىسى خىلەسىشىنىغا ئەگەشكەن ئاللە ۋەھىسى قىلىخان تىوغىرا يىولىنى قىدوپ نەپىسى خىلەسىشىنىغا ئەگەشكەن كىشدىنىۋ ئازغۇن ئادەم بارمۇ؟ اللە ھەققەتەن زالىم قىدۇمنى ھىدايەت قىلىمايىدۇ(98).

التسعاق ۲۰ التسع

وَلَقَنْ وَصَلَنَا لَهُمُ الْقَوْلُ لَعَلَمُهُمْ يَتِنَا كُوْدُنْ الْكُنْ كَنَّ الْمُعْلَمْ الْعَنْ الْمَعْلَمُ الْفَيْفُونُ وَالْمَائِينَ الْمَعْلَمُ الْمَعْلَمُ الْمَعْلَمُ الْمَعْلَمُ الْمَعْلَمُ اللَّهُ الْمَعْلَمُ الْمَعْلَمُ اللَّهِ الْمَعْلَمُ الْمَعْلَمُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُلِلِيلُولُونُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللْهُ اللَّهُ اللْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الل

ۋەز_نەسھەت ئالىۋن دەپ، شۇبھىسىزكى، ئۇلارقا ئۆرئاندىن ئۆزۈلدۇرمەي چۇشۇردۇق (81). تۇرئاندىن ئارارلىقىرمەي چۇشۇردۇق (81). تۇرئاندىن نارالى قىلىنللار (يەنى ئاسجىل، تەۋرات) نازىل قىلىنللار (يەنى ناسارا ۋە يەمۇدىيلارنىڭ مۆمىندۇرەت قىلىنغان چاغدا، ئۇلار؛ «بىز قۇرئانغا ئىشەندەۋەت. شۇبھىسىزكى، ئۇ پەرۋەردىگارىمىز تەرىپىدىن نازىل بولغان ھەققەتتۇر. بىز ھەققەتمن بۇنىڭدىن بۇرۇن مۇسۇلىمان ئىدۇق» دەيسدۇ (88). ئۇلارنىڭ قىرشى ساۋاب بېرىلىدۇ، ئۇلار ياخشىلىق ئارقىللىق ساۋاب بېرىلىدۇ، ئۇلار ياخشىلىق ئارقىللىق يامانلىقنى دەپئىي قالىدۇ، يىز ئۇلارغا قوش يامانلىقنى دەپئىي قالىدۇ، يىز ئۇلارغا رىزى قىلىپ يامانلىقنى دەپئىي قالىدۇ، يىز ئۇلارغا رىزى قىلىپ يامانلىدا سەرپ بەرگەن ئەرلاردىن ياخشىلىق يوللىرىغا سەرپ قىلىدۇ (80). ئۇلار ياخشىلىدا

ئۇنىڭدىن يۇز ئۆرۈپ (يەنى قۇلاق سالماي)؛ «بىزنىڭ ئەمەللىرىمىز ئۆرىمىز ئۈچۈن، سىلەرنىڭ ئەمەللىرىغىلارمۇ ئۆزەڭىلار ئۈچۈن، سىلەرگە ئامانىلىق بولسۇن، بىز نادانىلاردىن دوستىلۇق تىلىمەيىمىز» دەيدۇ(60). شۇبھىسىزكى، سەن خالىغان ئادەمىڭنى ھىدايەت قىلالمايسەن، لېكىن الله ئۆزى خالىغان ئادەمىنى ھىدايەت قىلالمايسەن، لېكىن الله ئۆزى خالىغان ئادەمىنى ھىدايەت تاپقۇپسىلارنى ئوبىدان بىلىدۇ(60). ئۇلار: «ئەكەر بىز سەن بىلەن توغرا يولغا ئەگىشىدىغان بولساق، زېسنىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىلىمىز» دېدى. ئۇلارنى بىز تېچ ھەرەمكە يەرلەشستۇرمسدۇقمۇ؟ ھەرەمىگە تۆرلىۋك مېۋسلەرنىڭ ھەمىسى كەلتۇرۈلسدۇ. (بۇ) بىزنىڭ دەرگاھىمىزدىن چۇشۇرۇلگەن رىزىقتۇر، لېكىن ئۇلارنىڭ تۈرلىش كۆپۈرەتتى، بۇ ئۇلارنىڭ تۇرالىق ئاھالىسى كەيپ—ساپالىق تۈرمۇش كۆپۈرەتتى، بۇ ئۇلارنىڭ تۇراھۇ جايلىرسدۇر، ئۆلار (نىڭ مال مۇلكى ۋە يۇرتىغا) بىز ۋارسلىق قىلدۇق(60). پەرۋەردىگارماڭ شەھەرلەرنىگە مەركىزىگە، ئۇلارنىڭ ئاھالىسىگە بىزنىڭ بىر پەيغەمسەر ئەۋەتلىگە، ئۇلارنىڭ ئاھالىسىگە بىزنىڭ ئاھالىسى ۋالىم بولىمىغچە شەھەرلەرنى ھالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنى ھالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنى ھالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنى ھالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى زالىم بولىمىغچە شەھەرلەرنى ھالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى زالىم بولىمىغچە شەھەرلەرنى ھالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسىڭ بولىدۇق، شەھەرلەرنىڭ مالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى زالىم بولىمىغچە شەھەرلەرنى ھالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق، شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى زالىم بولىمىغەن شەھەرلەرنىڭ مالاك قىلغۇچسۇ بولىدۇق،

سخنق القصعيء

وَمَا اَفَيْشَرِينَ مَنْ فَيَمَا عُالْصَوْهِ الدُّيَا وَيِنْهُا وَمَا وَمِنْ فَيَمَا الدُّيَا وَيِنْهُا وَمَا عِنْ المُنْفَوِلُونَ فَاقْدِينَ الدُّيَّةُ وَمِنْ المُنْفَوِلُونَ فَاقْدِينَ المُنْفَوْلُونَ فَيْمَا المَنْفَوْلُونَ فَيْمَا المَنْفَوْلُونَ فَيْمَا المَنْفَوْلُهُ وَمَنْ المُنْفَوْلُهُ وَمَا المُنْفَعِينَ وَقَالَمَ مِنْ المُنْفَوْلُونَ وَمَنْفَوْلُونَ المُنْفَعِينَ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَعِينَ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَوْلُهُ مِنْفَالِكُونَ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَوْلُهُ وَمَنْ المُنْفُولُونَ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَوْلُهُ مِنْ المُنْفَوْلُ مَنْفَالِكُونَ المُنْفَوْلُ مَنْفَالِكُونَ المُنْفُولُ مَنْفَالِكُونَ المُنْفَوْلُ مَنْفَالُهُ مِنْفَالِكُونَ المُنْفَوْلُ مَنْفَالُ مِنْفَالِكُونُ وَمِنْ المُنْفُولُ مَنْفَالُونَ المُنْفُونُ المُنْفُونُ المُنْفَالُ المُنْفَوْلُ المُنْفُولُ المُنْفُولُ المُنْفَى المُنْفَوْلُ المُنْفُولُ المُنْفُولُ المُنْفَالُ مِنْفَالِكُونَ المُنْفُولُ المُنْفُولُ المُنْفَالُونَ المُنْفُولُ المُنْفُولُ المُنْفُولُ المُنْفَالُونَ المُنْفُولُ المُنْفُلُولُ الْمُنْفُولُ الْفُلُولُ الْفُلُولُ الْمُنْفُولُ الْمُنْفُلُولُ الْمُنْفُولُ الْمُنْفُلُولُ الْمُنْفُولُ الْ

سلەرگە قانىداق نەرسە بېرىلىسسۇن، (ئۇ) دۇنىيا تىرىكچىلىكىدىكى پايدىلىسنىدىنان نەرسىدۇر، ۋە دۇنىيا تىرىكچىلىكىنىڭ زىنىنىستىدۇر، ئاللەنىڭ دەرگاھىدىكى ساۋاب ئەڭ ياخشدۇر، ئەڭ باقىيدۇر، چۈشەنسەمىسىلەر؟ (60) بىز ياخىشى ۋەدىنى قىلغان (ئۇ) دۇنىيا تىرىكچىلىكىدىكى پايدىلىنىدىغان نەرسىلەر بىلەن بىز پايىدىلانىدۇرغان، ئانىدىن ئوجئاشمۇ(10)، شۇ كىۇنى ئاللا ئۇلارغا؛ دەسىلەر كۇنان قىلىغان مېنىڭ شېرىكلىرىم قەيەردە؟» دەپ بولغانىلار (يەنى مۇشىرىكىلارنىڭ چوگىلىرى)؛ نىدا قىلىدۇ (80)، ئۇزلىسرىگە ئازاب تېسكىشلىك بولغانىلار (يەنى مۇشىرىكىلارنىڭ چوگىلىرى)؛ دېرەرۋەردىگارىمىز! بىز (سېنىڭ يولۇڭدىن) ئازدۇر بالىلىدىدىلىك ئاللارقى ريەنى ئەگەسكۇچىلىرىسىزنى) ئازدۇر دالىلىدىدىلىك ئاللارقى ريەنى ئەگەسكۇچىلىرىسىزنى) ئازدۇر دالىلىدىدىلىك ئاللارقى ريەنى ئەگەسكۇچىلىرىسىزنى) ئۇزىسىز

ئازغاندەك ئازدۇردۇق، (پەرۋەردىگارمىز!) ئۇلاردىسى يىراقلىشىپ ساڭىا يېقنىلاشتۇق، ئۇلار بېرگە ئىبادەت قىللاتتى)» دېيىشىدۇ(89). ئۇلارغا: «شېرەك كەلتۇرگەن مەبۇدلىرىڭىلارنى چاقىرىڭىلار» دېيىلىگەن ھامان، ئۇلار شېرسىك كەلتۇرگەن مەبۇدلىرىڭىلارنى چاقىرىڭىلار» دېيىلىگەن ھامان، ئۇلار شېرسىك كەلتۇرگەن مەبۇدلىرىنى چاقىرىڭىلار» دېيىلىگەن ھامان، ئۇلار شېرسىك كەلتۇرگەن مەبۇدلىرىنى چاقىرىدۇ، ئۇلاردىن چاقىدا، ھىدايەت تاپىقان بولۇشلىرىنى ئارزۇ قالىدۇ(60). ئۇ كۈندە اللە ئۇلارغا بارلىق خەۋەرلەر قاراڭىغىۇ بولىدۇ، ئۇلار ئىۋزئارا سوراشمايدۇ(60). ئۇ كۈندە اللە ئۇلارغا بارلىق خەۋەرلەر قاراڭىغىۇ بولىدۇ، ئۇلار ئىۋزئارا سوراشمايدۇ(60). ئۇ كىۋىدىن بولۇشى ئۈمدلىكىتۇر (60). اللە (مەخلۇقاتىدىن) خالىخىننى يارىتىدۇ، ئۇلاردا ئەمەس، اللە يارىتىدۇ، ئۇلارنىڭ شېرەك كەلتۈرگەنلىرىدا يالايىدۇر (60). اللە ھوقۇقىي ئۇلاردا ئەمەس، اللە يارىتىدۇ، ئۇلارنىڭ شېرەك كەلتۈرگەنلىرىدىن ئۈستۇندۇر (60). پەرۋەردىكارلىڭ ئۇلارنىڭ دىللىرىدا يوشۇرۇن تۇتقانلىرىنى ۋە (ئېمىزلىرىدا) دېگەنىلىرىدا يوشۇرۇن تۇتقانلىرىنى ۋە (ئېمىزلىرىدا) دېگەنىلىرىدا ۋە ئاخىسىرەتىتە جىسىمىي ھەمىدۇسانا اللەغا ھەسخۇستۇر، ھۆكۈم چىقىرىش اللەغا مەنسۇپتۇر، سىلەر اللەنىڭ دەرگىلەمغا قايتۇرۇلسىلەر(60).

من ادريتشان حَسَل الله عَلَيْهُ النِّن سَرَمَدَا اللهَ عَلَيْهُ النِّن سَرَمَدَا اللهَ عَلَيْهُ النِّن سَرَمَدَا اللهَ عَلَيْهُ النِّن سَرَمَدَا اللهَ عَلَيْهُ النَّونَ سَرَمَدَا اللهَ عَلَيْهُ النَّهِ الْمَدْمَنَةُ وَقَلَ اللهَ عَلَيْهُ النَّهُ النَّالَ المَدْمَنَةُ وَاللهَ عَلَيْهُ اللهَ النَّهُ اللهَ اللهُ اللهُ

وئېيىتىپ بېقىگىلارچۇ! ئەگەر اللە كېچىنى سىلەر ئۇچۇن قىيامەت كۇنىگىچە سوزىدىغان بولساء اللەدىىن بۆلەك قايسى ئىلام سىلەرگە يورۇقلۇق ئېلىپ كېلەلەيدۇ، سىلەر ئاڭلىمامسلەر؟» دېگىن(۳۱) دئېيىتىپ بېقىگىلارچىۋ؟ ئەگەر (اللە كۇنىدۇزنى سىلەر ئۇچۇن قىيامەت كۇنىگىچە سوزىدىغان بولساء ئېلىشىگىلار ئۇچۇن كېچىنى ئېلىپ كېلەلەيدۇ؟ ئىلىشىگىلار ئۇچۇن كېچىنى ئېلىپ كېلەلەيدۇ؟ سىلەر كۆرمەسلەر؟» دېگىن(۳۶)، سىلەرنى كېچىدە ئارام ئالىۋن، كۇندۇزدە (ھاياتلىق يولىدا ھەرىكەتى لىسنىپ) اللەنىڭ پەرلىنى تەلەپ قىلسۇن ۋە داللەنىڭ نېمەتىلىرىگە) شۇكىۋر قىلسۇن ۋە

سلەر ئۇچۇن كېچە بىلەن كۇندۇزنى يارىتىشى اللەنىڭ رەھىيىتىدىنىدۇر (780. ئۇ كۇنىدە اللە ئۇلارغا نىدا قىلىپ: «سىلەر گۇمان قىلىغان مېنىڭ شېرىكىلىرىم قەيەردە؟» دەيىدۇ(740. بىز ھەر ئۇمىەتتىن رئۇلارنىڭ ئەمەللىرىگە كۇۋاھىلىق بېرىدىغان) بىر گۇۋاھچى (يەنى پەيغەمبەر)نى چىقىرىبىز، پاكىتىڭلارنى كەلتۈرۈڭلار دەيىن، ئۇلار ھەقىقەتىنىڭ اللەغا مەنىۋپ ئىكەنلىكىنى ئاسىدىن بىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئويىدۇرۇپ، چىقىقان ئەرسىلىرى (يەنى مەبۇدلىرى) ئۆزلىرسىنى يوغانلىق قىلدى، قارۇنىڭ ئاچىۋېلىرىنى يوغانلىق قىلدى، قارۇنىڭ ئاچىۋېلىرىنى يوغانلىق قىلدى، قارۇنىڭ ئاچىۋېلىرىنى دۆپرەرگەن ئىدۇقكى، ئۇلارنىڭ ئاچقۇچلىرىنى ئېيىرلىق قىلاتتى، ئەينى ۋاقىتتا قارۇنىڭ ئوقۇچلىرىنى ئېيىتى: دۆپرەڭلەپ كەتتەپ، ئەينى ۋاقىتتا قارۇنىڭ ئۇيتۇمدىنى ئېسىۋەڭسلەرنى دوست تۇتىلىدۇ(190. ئېلىلى باللە بالمەن ئاخىرەت يۇرتىنى تىلىگىن، دۇنيادىكى ئېسىۋەڭسىدۇ ئۇنتۇمداللە ساڭا ياخشىلىق قىلغىن، يەر ئۇزىدە خىن، اللە ساڭا ياخشىلىق قىلغىن، يەر ئۇزىدە خىن، اللە مەتىقەتەن بۇرغۇنچىلىق قىلغىن، ياخسىلىق قىلغىن، يەر يۇزىدە خىن، اللە ساڭا ياخشىلىق قىلغىن، يەر ئۇزىدە خىن، اللە مەتىقەتەن بۇرغۇنچىلىق قىلغىن، يەر يۇزىدە ئىزىدۇرىدىنى تىلىمىگىن، ياخسىلىق قىلغىن، يەر يۇزىدە ئاتى تىلىنىنى تىلىگىن، دوست تۇتىلىدۇ(190.

عَال التّأوَيْنَهُ عَلَيْهِ الْمِهْ عِنْ مِنْ الْمُوْتِينِ مِنْ الْمُوْتِينِ مِنْ الْمُؤْتِينِ وَالْمُؤْتِينِ الْمُؤْتِينِ اللّهِ الْمُؤْتِينِ اللّهُ مِنْ الْمُؤْتِينِ الْمُؤْتِينِ

قارۇن: «مېنىڭ ئالاھىدە بىلىمىم بولغانلىقىتىن، بۇ بايلىققا ئېرىشتىم» دېدى. قارۇندىن ئىلگىرى ئۆتكەن ئۇممەتلەردىن ئۇنىڭغا قارىغاندا تېخىبۇ كۈچىلۇك، توپلىغان (مېلى) تېخسبۇ كۆپ بولغان كىشىلەرنى كارلارنىڭ گۇناھىلىلىنى ئۇ بىلمىدىمۇ؟ كۇناھى بىلگەنلىكى ئۇچۈن) ھاجەتسىزدۇر (١٥٥). قارۇن ئۆز قەشىنىڭ ئالدىغا بارلىق زىنىتى بىلەن ھەشمەتلىك ھالدا چىتنى. دۇنيا تىرىكچىلىكىنى كۆزلەيدىغانلار؛ «كاشكى بىزگە قارۇنغا بېرىلگەن بايلىق بېرىلسىچۇ، گۇ ھەقىقەتەن (دۇنيالىقتىن) چوڭ ئېسۇسگە ئىگە ئىگەن» دېدى (دۇنيالىقتىن) چوڭ ئېسۇسگە ئىگە

گە1 ئىبان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەلنى قىلىغان كىشىگە الله نىڭ ساۋابى ياخىشىدۇر. ئۇ ساۋاب پەرگە پەقەت سەۋر قىلغۇچىلارغىلا بېرىلىدۇچ دېدى(88). قارۇنىنى ئۇنىڭ ئۆپى بىلەن قوشۇپ يەرگە يۇتقۇزدۇق، ئۇنىڭدىن الله نىڭ ئازابىنى دەپئى قىلىدىغان بىر جامائە بولىسدى. قارۇن ئۆزىنى ھوغدىيالىمىدى(81). تۇنۇگۇن تېخى قارۇنىنىڭ دەرىسجىسىنى ئارزۇ قىلىغانىلار دېيىشىتىكى، «ياھ، كىۆردۈگىمۇ؟ الله بەنىدىلىرسىدىن خالىخان ئادەسنىڭ رىزقىىنى كەڭ قىلسدىكەن، الله بىزگە مەرھەمەت قىلىمىخان (يەنى ئارزۇ قىلغىنىسىزنى بەرگەن) بولسا ئىسدى، بىزنى ئەلۋەتىتە يەر يۇتاتىتى، ۋاي كۆردۈگىمۇ؟ كاپسرلار نىسجات تاپسايىدۇچ(82). ئەنە شۇ ئاخسرەت يۇرتىنى يەر يۇزىدە چوگىچىلىق قىلىشنى ۋە بۇزۇنچىلىق قىلىشنى ۋە بۇزۇنچىلىق قىلىشنى كۆزلىمەيىدىغانىلارغا خاس قىلىدۇق، (ياخىشى) ئاقسۇەت تەكۈردارلارغا مەنىئوپتۇر(83). كىمكى ياخشى ئىش قىلغان ئىكەن، ئۇ قىلغان ئىشلىرىدىنىۋ ياخشى مۇكاپاتىقا (يەنى قىلىغان ياخى ئىرىش قىلغان ئىشلىرىدىنىۋ ياخشى يامان ئىش قىلغان ئىشلىرىدىنىۋ بارىدا جازا بېرىلىدۇ(80).

ساڭدا قۇرئانىنى (يەنى ئۇنى تەبىلىغ قىلىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئەھىكامىغا ئەمەل قىلىشىنى) پىدرز قىلىغان زات سېسنى ئەلۋەتستە قايتسدىسفان يەرگە (يەنى مەككىگە) قايتۇرىدۇ، ئېيتقىنىكى، «كىمنىڭ ھىدايەت ئېلىپ كەلگەنلىكىنى، كىسنىڭ ئويد غوچۇق گۇمراھلىقىتا ئىكەنسلىكىنى پەرۋەردىسگارىم ھەمبىدىن ئوبىدان بىلىدۇچ (85). سەن (پەيسقەمبەر بولۇشتىن ئىلگىرى) قۇرئانىنىڭ ساڭا نازىل قىلىد ششىنى ئۇمىد قىلىمىغان ئىلىدىلقا، يەقەت يەرۋەرل دسگارساق رەھىيەت قىلىپ (ساقما ئۇنى نازىمل قىلدى)، كايىرلارغا ياردەمچى بولمىغىن(86). ساڭا الله نىڭ ئايەتلىرى نازىل قىلىنغانىدىن كېيىن، ئۇ ئايەتلەرگە (ئەمەل قىلىش)تىن كايىرلار سېنى توسمسۇن، يەرۋەردىگارىڭىغا ريەنى ئۇنى بىر دەپ بسلشكه ۋە ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشقا) دەۋەت قىلغىن، ھەرگىزمۇ مۇشرىكلاردىن بولسىغىن زيەنى

اق الذي فرق متها الغزاق الآلاك الاستداد

عل التي المكري عدد الملاس وي المستداد

على التي المكري عدد الملاس وي المكري الم

لَوْيْنَ صَلَ قُوْاوَلِيَعْلَمَنَّ الكَوْبِيْنَ الْمُوسِبِ الْنَوْيِنَ يَعْمُدُونَ السَّيَّاتِ أَنْ لَيْمِغُونًا شَاءَمَا يَعْلَمُونَ الْمَرْبُكُانَ

رَجُوُ الِقَالَ اللهِ فَإِنَّ آجَلَ اللهِ لَاتِ وَهُوَ التَّمِيعُ الْعَلِيُّهِ

تولارنىڭ نەپسى خاھىتلىرىغا ماسلاشمىشىن) (٣٦). اللّه غا قوشۇپ باشقا بىر ئىلاھقا ئىبادەت قىلما، اللّه دىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، اللّه نىڭ زاتىدىن باشقا بارلىق نەرسە يوقىلىدۇ، (مەخلۇقاتتا ئىجرا بولىدىغان) ھۆكۈم يەقەت اللّه غا خاستۇر، سىلەر اللّه نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلىسىلەر (198).

29 ـ سؤره ئەتكە بۇت

مەككىدە ئازىل بولغان، 69 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئەلنى،لام،مىم(11). ئىنسانلار «ئىبان ئېيتتۇق» دەپ قويۇش بىلەنلا سىنالهاى تەرك ئېتىلىمىز، دەپ ئويلامدۇ؟(3) ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەنلەرنى بىز ھەقسقەتەن سىنسدۇق، الله (ئىسانىدا) راستچىللارنى چوقۇم بىلىدۇ، (ئىمانىدا) يالغانچىلارنىۋ چوقۇم بىلىدۇ، ئۇلارنىڭ چىتقارغان ھۆكسى بىزدىن (يەنى ئازابىسمىزدىن) قېچىپ قۇتۇلالايسمىز دەپ ئويىلايدۇ، ئۇلارنىڭ چىتقارغان ھۆكسى نېسمىدېسگەن ياھان!(4) كىسكى الله غا مۇلاقات بولۇشنى ئۇمىد قىلىدىكەن، (بىلىۋىكى) الله نىڭ (بۇنىڭغا بەلگىلىگەن) ۋاقىتى چوقۇم يېتىپ كېلىدۇ، الله (بەئىدىلىرىنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (بەئىدىلىرىنىڭ تاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (4)،

وَمَنْ حَهِمَ كَا لِكَنْ عَلَيْكِ لَلْهُ الْمَا لَمُتَوْعَ مِنْ اللّهَ لَعَرَقَ عَنِي اللّهُ لَعَرَق عَنِي اللّهُ لَعَرِق عَنِي اللّهُ لَعَنِي اللّهُ لَعَنِي اللّهُ لَعْنِي اللّهُ لَعْنِي اللّهُ لَعْنِي اللّهُ لَعْنِي اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّلْمُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ ال

المسلم ا

كىمكى جىهاد قىلىدىكەن، ئۇنىڭ قىلىغان جىسهادى ئۇزىنىڭ پايدىسى ئۇچۇنىدۇر، الله ھەقسقەتەن تامامى ئەملى جاھاندىن بىھاجەتتۇر (®). شۇبھىسىزكى، ئىسان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلىغانلارنىڭ ئۇلارنى ئەلۋەتتە قىلىغان ئەمەللىرىسنىڭ ئەڭ ياخشىسى بىلەن مۇكاپاتلايمىز (؟). ئىنساننى ئاتا_ئانىڭ سېنى سەن قىلىشقا بۇيرۇدۇق، ئەگەر ئاتا_ئانىڭ سېنى سەن بىلەيدىغان نەرسىنى ماڭا شېسىك كەلتۇرۇشكە بىلەيدىغان نەرسىنى ماڭا شېسىك كەلتۇرۇشكە زورلىسا، ئۇلارغا ئىتائەت قىلىمىغىن، سىلەر مېسنىڭ دەرگاھىمغا قايتىپ بارسىسلەر، سىلەر ئېستىقان ۋە دەرگاھىمغا قايتىپ بارسىسلەر، سىلەر ئېستىقان ۋە لىلىرىڭلارنى خەۋەر قىلىمەن (®). ئىمان ئېيتىقان ۋە

ياخشى ئەمەل قىلغانلارنى چوقۇم باخشىلار قاتارىخا كىرگۇزىسىز (9). بەزى كىشلەر؛ «الله غا ئىبان ئېيتتۇق» دەپىدۇ، الله نىڭ يولىدا بىرەر ئەزىيەت تارتىسا، كىشىلەر تەرىپىدىن يەتىكەن كۆلىپەتنى اللەنىڭ ئازابى بىلەن ئوخشاش بىلىدۇ، ئەگەر پىمرۋەردىگارىڭىدىن مەدەت كەلىسە؛ «بىز مەقسقەتەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدۇق» دەپىدۇ. الله جەھئىدىن ئەمسىدۇ؛ (10) الله مۆمئىلەرنى جەھقۇم بىلىدۇ (11). كاپىرلار مۆسنلەرگە؛ «بىزنىڭ يولىمىز چوقۇم بىلىدۇ (11). كاپىرلار مۆسنلەرگە؛ «بىزنىڭ يولىمىز (يەنى دىنىمىز)غا ئەگشىڭلار، سىلەرنىڭ گۇنامىڭلارنى بىز ئۇستىمىزگە ئالىمىز» دېدى. كاپىرلار مۆسنلەرنىڭ گۇناملىرىدىن ئازراقمۇ ئۇستىگە ئالالمايدۇ، ئۇلار مەتىقەتەن يالىغانىچىلاردۇر (12). ئۇلار كۆزلىرىنىڭ يۈكىلەرنى (يەنى ئۆزلىرىنىڭ ئۇناملىرىنى) ئۇستىگە ئالىدۇ، قىيامەت كۇنى ئۇلار گۇناملىرىنى ۋە ئۇناملىرىنى) ئۇستىگە ئالىدۇ، قىيامەت كۇنى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دۇناملىرىنى) ئۇستىگە ئالىدۇ، قىيامەت كۇنى ئۇلار ئۆزلىرى ئوسۇن سوراقىقا تارتىلىدۇ(11).

بىز ھەقىقەتەن ئۇھنى قەۋمىگە (پەيغەمبەر قىلىپ) وَلَقَدُ السَّلْنَا فَرْحَالِلْ قَرْمِهِ فَلِمَتْ فِيْهِمْ الْفَ سَنَةِ ئەۋەتتۇق، نۇھ (قەۋمىنى تەۋھىدكە دەۋەت قىلىپ) لاختسين عَامًا فَاخْذَ هُوُ الكُلُوفَانُ وَهُمْ ظُلِمُونَ ۞ ئۇلارنىڭ ئىچىدە 50 يىل كەم 1000 يىل تۇردى فَأَتَهُ وَالْمُحْبُ النَّهِ مِنْ وَجَعَلُنْهَا اللَّهُ لِلْمُلِّمِينَ وَجَعَلُنْهَا اللَّهُ لِلْفُلِّمِينَ (نۇھ ئەلەيھىسالامنىڭ قەۋمى بۇتىيەرسى بولۇپ، وَالرَّاهِيُّو إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْمُنْ وَاللَّهُ وَالْتَعُوُّهُ وَلَكُمْ ئۇنىڭ يەيغەمبەرلىكىگە چىنيۇتبىدى). ئۇلار زالىم مَيْرُكُلُو إِنْ كُنْ تُعْرَعَمْلَكُونَ ﴿ إِنَّهَا تَعْبُثُ وَيَ مِنْ بولغانلىقلىرى (يەنى كۇفرىدا ۋە گۇمراھلىقتا چىڭ دُوْنِ اللهِ أَوْبَاكًا وَتَعَلَّعُونَ إِفْكَا إِنَّ اللهِ يَثِنَ تۇرۇپ ئۆزلىرىگە زۇلۇم قىلغانىلىقىلىرى) ئۇچۇن، تَعَبُّكُ وْنَ مِنْ دُونِ اللهِ لَا مَمْلِكُونَ لَكُوْرِ مِنْ قَافَا لِتَنْعُوا الله تؤلارني تويان (بالاسي) بسلدن هالاك هِنْكَالِلهِ الرِّزُقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُورُوالَهُ إِلَيْهِ قىلدى(11)، بىز ئۇھنى ۋە كېيىدىكىلەرنى (ھەرق ئُرُيَعَمُونَ ﴿ وَإِنْ تُكُذِّ بُوافِعَتُ دُكُلُ بَ أَسَعُ مِسْنَ بولۇپ كېتىشتىن) قۇتقۇزدۇق، توپاننى پۇتۇن ئەھلى تَبْلِكُوْ وَمَاعَلَ الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَغُ الْمُهِدِينَ @ جاهان ئۇچۇن ئىبرەت قىلىدۇق(15). ئىبراھىسنىمۇ أَوَلَعْ يَعَوُ الْيَعْتَ يُبِينِ فَي اللهُ الْعَلْقَ ثُنْعٌ يُعِصْ لُكُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللهِ يَسِيرُكُ قُلْ سِيرُ وَإِنَّ الْأَسْرِ ضِ (قەۋمىگە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق)، ئۆز ۋاقتىدا نُو قەۋمىگە ئېيتتى: رېبرالله فا ئىبادەت قىلىغىلار فَأَثْظُرُوا كَيْفَ بَدَاالْخَلْقَ تُحَمَّاللهُ يُسْتُونَ النَّشَأَةُ الْإِخْرَةَ اللَّهُ عَلْ كُلِّ شَكَّ مَن عَدِيرُونَ ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار، ئەگەر بىلسەڭلىل مۇنسداق قىلىش سىلەر ئۇچۇن ياخشىدۇر (16) ، سىلەر اللەنى قويۇپ بۇتلارغىلا ئىبادەت قىلىسىلەر (بۇتلارنى ئۆز

قولۇڭىلار بىلەن ياسىۋالىغانىسلەر، بۇتىلارنىڭ قولىدىن يايىدا ــزىيان كەلىمەيىدۇ) ۋە يال غاننىلا ئويدۇرىسلەر، سىلەرنىڭ اللە نى قويۇپ چوقۇنۇۋاتقىنىڭلار (يەنى بۇتلار) سىلەرگە رىزىق بېرىشكە قادىر ئەمەس، رىزىقنى اللەنىڭ دەرگاھىدىن تەلەپ قىلىڭلار (رىزىق بېرىشكە پەقەت الله نباق تُرِّزي قاديردؤر)،الله غا تبيادات قبليكلار ۋە ئۇنىڭغا شۇكۇر قىلىكلار، الله نباق دەر_ گاهنغا قايتۇرۇلىسىلەر (⁽¹⁷⁾، سىلەر (مېنى) ئىنكار قىلساڭلار (ئىنكار قىلغانلىقىڭلار بىلەن ماڭا قىلچە زىيان يەتكۈزەلبەيسلەر، يەقەت ئۆزەڭلارغا زىيان يەتكۈزىسلەر)، سىلەردىن ئىلگىرىكى نۇرغۇن ئۇمبەتلەرمۇ (يەيغەمبەرلىرىنى) ئىنكار قىلىغان (شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا اللەنىڭ ئازابى نازىيال بولغان، سىلەرگىبۇ شۇنداق ئازاب نازىل بولىدۇ)، پەيغەمبەرنىڭ مەسئۇلىيىتى يەقەت راللەنىڭ ئەمرلىرىنى) چۈشىنىشلىك قىلىپ يەتكۈزۈشتۇر»(١٤)، ئۇلار (يەنى ئىنكار قىلغۇچىلار)اللە نىڭ مەخلۇقاتنى دەسلەپتە يوقتىن قانىداق بارلىقىقا كەلتۇرگەنلىكىنى، ئانىدىن ئۇنى رئۆلگەنىدىن كېيىن) تىرىلدۈرسىدسغانلىقىنى كۆرمسىسو؟ بۇ الله غا ھەقسقەتەن ئاسانىدۇر (ئۇلار بۇنى قانداقبؤ تسنكار فللسدؤا داسلهيته يارىتىشقا قادىر بولغان زات قايستا تاسلسكه كالستؤرؤشك ئەلىۋەتىتە قادىسردۇر) (19). ئېيتىقىنىكى، «زېسىنىدا سەير قىلىڭىلار» الله نىڭ مەخىلۇقاتىنى قانداق قىلىپ (يوقتىن) بار قىلىغانلىقىغا قاراڭلار، ئانىدىن اللە ئۇلارنى (قىيامەتىتە) قايتا پەيدا قىلسدۇ، الله ھەقسقەتەن ھەسمە نەرسىگە قادىسردۇر ⁽²⁰⁾، الله خىالسغان ئادەمىنى جازالايدۇ، خالىغان ئادەمگە رەھمەت قىلىدۇ، (قىيامەتتە) الله نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلىسىلەر (21).

وَمَااتَثُمُومُمُونِهُ فِي الْأَنْفِي وَلَا فِي الْتَمَاءُ وَمَا لَكُونِنَ وُونِ المُورِنَ فِي الْآنِفِي وَلا فِي التَّمَاءُ وَالْمِيْنَ وَالْمِلِنَّ لَهُمْ مِنَا اللهِ مَنْقَلِهُ الْمِلْعِيْنَ اللهِ وَلِيَّانِ مَنْقَالُ اللهِ وَلَيْنَا مَنْ اللهِ وَلَيْنَ اللهِ اللهِ مَنْقَالُ المُنْفِئِ اللهِ اللهِ مَنْقَالُ المُنْفِئِ اللهِ اللهِ مَنْقَوْمُ وَالْمَوْقِقُ اللّهِ اللهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهِ اللهُ ال سلهر مهیلی زیمندا بولون، مهیلی تاساندا بول سؤن، الله (نباق ئازابي)دىن قېچىپ قۇتۇلالمايىد لهر، سلهرگه الله دين بوّله ال دوستمؤ يوق، معددت كارمۇ يوقى، (22). الله نىڭ ئايەتلىرىىنى ۋە ئۇنىڭغا مؤلاقات بولۇشنى (يەنى ئاخىرەتنى) ئىنكار قىلغانلار ـــ ئەنە ئۇلار مېنىڭ رەھىتىمدىن ئائۇمىد بولىدى. ئەنە شۇلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ(23). ئىبرا-هىينىڭ قەۋمىنىڭ جاۋابى: «ئىبراھىينى ئۆلتۈرۈڭلار ياكي كۆيدۇر ۇڭلار اي دېيىشتىن ئىبارەت بولدى. الله ئۇنى ئوتتىن قۇتۇلدۇردى (ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىد. سالامنى ثوتقا تاشلىفانداء الله تؤنيكفا ثوتني سؤرؤن ۋە ئامان جاي قىلىسى بەردى). ھەقسقەتەن بۇنىڭدا ئىمان ئېيتقان قەۋم ئۇچۇن راللەنىڭ قۇدرىتىنى كۆر ـ سىتىدىغان) نۇرغۇن دەلىللەر بار (24)، ئىبراھىم ئېيت تى: «بۇ دۇنيادا (بۇتلارغا چوقۇنۇش مەقستىدە يىغىـ لمشكلارنىك ئاراڭلاردىكى دوستلۇققا سەۋەب بولۇشى

گۈچۈن، الله نى قويۇپ بوتلارنى مەبۇد قىلىۋالدىڭلار، ئاندىن قىيامەت كۈنى بەزىڭلار نى بەزىڭلار ئىنــ
كار قىلىسلەر، بەزىڭلارغا بەزىڭلار لەنەت ئوقۇيسلەر (يەنى قىيامەت كۈنى مەزكۇر دوستلۇق دۈھــ
مەنلىككە ئايلىنىدۇ، ئەگەشتۇرگۈچىلەر ئەگەشكۈچىلەردىن ئادا ــ جۇدا بولىدۇ، ئەگەشكۈچىلەر ئەگەشــ
تۈرگۈچىلەر كە لەنەت ئوقۇيدۇ، چۈنكى ئۆلارنىڭ دۇليادىكى دوستلۇقى الله ئۇچۇن بولغان ئەمەس)،
سلەرنىڭ جايىڭلار دوزاخ بولىدۇ، سلەرنى (دوزاختىن قۇتۇلدۇرىدىغان) ھېچقالداق ياردەمچى بولــ
ھىجرەت قىلىمەن (يەنى اللەنىڭ رازىلىقىنى ئىزدەش يۈزسىدىن ۋەتىنىمنى تەرك ئېتىپ، الله ئەمر
ھىجرەت قىلىمەن (يەنى اللەنىڭ رازىلىقىنى ئىزدەش يۈزسىدىن ۋەتىنىمنى تەرك ئېتىپ، الله ئەمر
قىلغان جايغا ھىجرەت قىلىپ بارىمەن). الله ھەقىقەتمن غالىبتۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىس قىلغۇچىــ
دۆرە (183). ئىبراھىيغا ئىسھاقنى، يەئقۇبنى ئاتا قىلدۇق (يەنى ئىبراھىم ئەلەيھىسىالام خۇدالىق ئۈچۈن
قەۋمىدىن ئايرىلغاندىن كېيىن، يەئقۇبنى ئاتا قىلدۇق (يەنى ساھاۋى كىتابلارنى) ئۇنىڭ
قەۋمىدىن ئايرىلغانى ھىدۇرۇ، دۇنىڭ ئىسھاقنى بەردۇق ۋە ئىسھاقنىڭ ئوغلى بولغان نەۋرىسى
ئەتۇلادىغا خاس قىلدۇق، دۇنيادىكى مۇكاپاتنى ئۇنىڭغا ئاتا قىلدۇق (يەنى جەمئىي دىئلاردا ئۇنى ياخشى
ئامغا ئىگە قىلدۇق)، ئۇ ھەقىقەتەن ئاخىرەتتە ياخشى بەندىلەردىندۇر (187). لۇتنى (قەۋسگە پەيغەمبەر
نامغا ئىگە قىلدۇق)، ئۇ ھەقىقەتەن ئاخىرەتتە ياخشى بەندىلەردىندۇر (187). لۇتنى (قەۋسگە پەيغەمبەر
نامغا ئىگە قىلدۇق)، ئۇنىڭ ياھان ئەھلىدىن بىرىخۇ مۇنداق قەبىم ئىشنى قىلىغان ئەھمەدىلاردا ئۇنى

وأوت ئدايهمــــالام ئبراهم ئدايهمــــالامنىڭ قېرىندىشنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئبراهم ئدايهمـــالامغا
 ئەڭ دىسلەپتە ئىبان ئېيتقان ئىدى.

سلەر مەتسقەتەن لىۋاتە قىلامسىلەر؟ يولىلارنى توسۇپ بۇلاقچىلىق قىلامسىلەر؟ سورۇنىلىرىغىلاردا ئوپئوچۇق يامان ئىشلارنى قىلىۋېرەمسىلەر؟ ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ جاۋابىي: دئەگەر سەن راستچىلىلاردىن بولساڭ، بىزكە اللّه نىڭ ئازابىنى كەلىتۇرگىىن، دېھرۋەردىگا-كىن (يەنى ئۇلارنى ھالاك قىلىپ ھاڭا ياردەم كىن (يەنى ئۇلارنى ھالاك قىلىپ ھاڭا ياردەم بەرگىن، ئۇلار بۇزغۇنچى ئەخبەقلەر بولۇپ، ئۇلار، بىلىڭ ئۆزىلىش ئۇمىد قىلىنمايدۇ، ئۇلار گۇمراملىققا، بولۇپ، ئۇلار، ئۇرۇقچىلىلىقىد بەلۇپ، ئۇلار، ئۇرۇقچىلىلىقىدىن ئەنىسىلىرىن، ئۇلار بۇرۇقچىلىقىدىن ئەنىسىلىرىن، ئۇلار ئۇمراملىققا، ئۇلار، دېمز بۇش خەۋمر (پەرزەنىت بېرسىلىشىتىن ئىسبارەت) خۇش خەۋمر ئېلىلىسىنى چوقۇم قىلىيىدا، ئۇلىر، دېمز بۇ شەھەر ئاھالىسى ئاھالىسى ئالىدا، ئالىدى، ئالىدا، ئالىدى، ئالىدى،

يَهُ عُلَوْلِمَا أَوْنَ الْبِيَالُ وَتَعْلَمُونَ الْبَيْدُلُ وَتَأَوْنَ الْمَالُونَ عَلَيْ الْمَانُونَ قَالُوا فَيْمَا مِنْكُوا الْمُنْكَرُ فَمَا كَانَ جَوْابَ فَوْيِدَالْآنُ قَالُوا الْفُونُ فِي مَنْ الْفُرُونَ الْمُنْسِدِينَ أُولَنَا عَبْرُتُ اللّهَا الْمُنْدِينَ مَنْ الْفُرْدِنَ الْمُنْفِيدِينَ أُولَنَا عَلَى اللّهِ فَيْنَ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللهُ اللّهُ اللّهُ

ھەقىقەتەن زالىم ئىدىچ دېدى(قالى). ئىبراھىم: «ئۇ شەھەردە لۇت بارغۇ (يەنى لۇتىقا ئوخشاش بىر ياخشى پەيىخەمبەر تۇرۇۋاتىقان شەھەر ئاھالىسىنى قانىداقىمۇ ھالاك قىلىسىلەر؟)چ دېدى. پەرىشتىلەر ئېيتنى: «بۇ شەھەردە بار كىشلەرنى بىز (يەنى لۇتنى ۋە ئۇنىڭە ئەكەشكەن دېدى. پەرىشتىلەر ئېيتنى: «بۇ شەھەردە بار كىشلەرنى بىز (يەنى لۇتنى ۋە ئۇنىڭە ئايالىدىن باشقا كىشىلىرىنى ئەلۋەتىتە قۇتۇلدۇ. رىبىز، پەقەت ئايالى (كۇفرىدا قەۋمىگە ھەمنەپەس بولغانىلىقى ئۈچۈن) قېلىپ ھالاك بولغۇچىلاردىن بولىدۇچ (قائى كەلىگەن چاغداء لۇت ئۇلارنى قوغداپ قالالىلىدىغانلىقىدىن ئۆلار ئېيتنى: «سەن قورقىسفىن ۋە قايغۇرمىغىن، بىز چوقۇم سىنى ۋە ئايالىقىدىن بۆلەك كىشىلىرىگىنى چوقۇم قۇتۇلىدۇرىسىز، پەققەت ئۇ قېلىپ ھالاك بولغۇچىلاردىن بولىدۇچ (قائى بۇ شەھەرنىڭ ئامالىسى اللەنىڭ ئىتائىتىدىن چىققۇرىمىز (قائىلىلىدىڭ ئۆلىرىسىدىن) روشەن ئەمۇر ئۇچۈن (ئىبىرەت قىلىپ) ئۇنىگىدىن (يەنى شەھەر خارابىسىنىڭ ئۆلىرىدىدىن) روشەن نىشانىنى ھەققىقەتەن قالدۇردۇق (قائى). مەديەن (ئاھالىسىلە) ئۇلارنىڭ قېرىنىدىشى نىشقانىنى (يەيغەمبەر قىلىپ پەتنە ياسات تېرىماڭلار» دېدى (قائىلى بىتنە ياسات تېرىماڭلار» دېدى (قائىي پىتنە ياسات تېرىماڭلار» دېدى (قائىي، ئۇنىدىن قۇرقۇڭلار، يەر يۈزىدە بۇزۇنچىلىق قىلىپ پىتنە ياسات تېرىماڭلار» دېدى (قائىلىتىدى كۇنىدىن قورقۇڭلار، يەر يۈزىدە بۇزۇنچىلىق قىلىپ پىتنە ياسات تېرىماڭلار» دېدى (قائىلىدى كۇنىدىن قورقۇڭلار، يەر يۈزىدە بۇزۇنچىلىق قىلىپ پىتنە ياسات تېرىماڭلار» دېدى (قائىلىدى كۇنىدىن قورقۇڭلار، يەر يۈزىدە بۇزۇنچىلىق قىلىپ پىتنە ياسات تېرىماڭلار» دېدى (قائىسى قالىلىسى ئۇلار يەرىماڭلار» دېدى (قائىلىكىنى كۆلەرىكى كۆلىدىن قورقۇڭگلار، يەر يۈزىدە بۇزۇنچىلىق قىلىتى تېسىنى ئۇلىسىڭلار،

منطقء

الكذائرة و المتدّ تحدُّ التَّبَعَة فَا الْمَحْوَّ الْحَدَّ الْمِعْدِ الْحَدَّ الْمِعْدِ الْحَدَّ الْمِعْدِ الْمَحْوِّ الْحَدَّ الْمَعْدِ الْحَدَّ الْمِعْدِ الْحَدْثِ الْحَدْثِ الْمَعْدِ الْحَدْثِ الْحَدْثِ

ئۇلار شۇئەيىسنى ئانىكار قىلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا قاتتىق زىلزىلە يۈزلەندى ــ دە، ئۇلار ئۆپلىرىدە ئولتۇرغان يېتى قېتىپ قېلىشىتى⁽³⁷⁾. ئادنى ۋە سەسۇدنى (ھالاك قىلدۇق)، (ئى ئەھىلى مەككە!) سىلەرگە ھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ رھىجازدىكى، يەمەت دىكى) تۇرالغۇ جايلىرىدىن ئۇلارنىڭ مالاك بولغانى لمقى مەلۇم بولدى، شەيتان ئۇلارغا (كۇفرىدىن ۋە گۇناھلاردىن ئىبارەت) ئەمەللىرىنى چىرايلىق كۆر ـ سەتىتى، ئۇلارنى توغىرا يولىدىن توسىتى، ئۇلار ئەقىل ئىگىلىرى ئىدى رابكىن ئۇلار تەكەبسبۇرلۇق يۇزىسىدىن ئەقلىنى جايىدا ئىشىلەتمىدى)(88). (دۇنيا_دەپىنىسى نۇرغۇن) قارۇننى، يىرئەۋننى ۋە (ئۇنىڭ زۇلۇمدا ياردىمچى بولغان ۋەزىرى) ھاماننى (ھالاك قىلدۇق) ، شۇبھىسىزكى، مۇسا ئۇلارغا روشەن مۆچىزىلەرنى ئېلىپ كەلدى، ئۇلار زېمىندا چوڭچى، لمن قىلىدى (يەنى الله غا ئىجادەت قىلىشىتىن،

پەيغەمبەرگە ئىتائەت قىلىشتىن بويۇنتاۋلىق قىلدى)، ئۇلار (ئازابىمىزدىن) قېچىپ كېتەلىىدى(68).

(بۇ گۇنامكارلارنىڭ) مەربىرىنى گۇنامى تۇپەيلىدىن جازالىدۇق، ئۇلارنىڭ بەزىسىگە تاش
ياغدۇردۇق، ئۇلارنىڭ بەزىمىنى قاتتىق تاۋۇش مالاك قىلدى، ئۇلارنىڭ بەزىسىنى (مال مۈلكى
بىلەن قوشۇپ) يەرگە يۇتقۇزدۇق، ئۇلارنىڭ بەزىسنى (سۇدا) غەرق قىلدۇق، اللە ئۇلارغا زۇلۇم
قىلىدى، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىگە ئۆزلىرى زۇلۇم قىلدى(60). اللەنى قويۇپ بۇتلارنى مەبۇد قىلىۋالىم
خانلارنىڭ مىسالى ئۆي ياسىغان ئۆمۈچۈكنىڭ مىسالىغا ئوخشايدۇ (يەنى ئۆمۈچۈكنىڭ ئۆيى ئۇنى ئەس
سىق سوغۇقتىن قوغدىيالىمغاندەك، ئۇلارنىڭ چوقۇنۇۋاتقان بۇتلىرىسۇ ئۇلارغا مېچقانداق يايدا
سىق سوغۇقتىن قوغدىيالىمغاندەك، ئۇلارنىڭ چوقۇنۇۋاتقان بۇتلىرىسۇ ئۇلارغا مېچقانداق يايدا
زىيان يەتكۇزەلمەيدۇ)، ئۆيلەرنىڭ ئەڭ ئاجىزى ئۆمۈچۈكنىڭ ئۆيىدۇر، ئەگەر ئۇلار (بۇ ھەقىقەتنى)
بىلىم ئىدى (بۇتلارغا چوقۇنمايتتى) (41). اللە ئىش قىلىشۇچىسدۇر (42). بىز ئىنسانىلارغا
ئۇلارنىڭ زېمىشىنىدىۋرىكى، ئىلىرى قىشىقەتىن بايان قىسلىغان بۇ تەمسىلىلىرنى
پەقەت ئالىمىللارلا چۇشسىنەلەپ، ئۇچۇن (اللەنىڭ بىرلىكىنى كۆرستىدىخان) دەلىل بار (64).

(يىگىرىد بىرىنچى يارە)

(ئى مۇھەمبەد!) ساڭا ۋەھىي قىلىنغان كىتابنى (يەنى قۇرئاننى) تىلاۋەت قىلغىن، نامازنى (تەئدىل ئەركان بىلەن) ئوقۇغىسن، ناماز ھەقسقەتەن قەيىھ ئىشلاردىن ۋە گۇناھىلاردىن توسىندۇ، الله نى ياد ئېتىش ھەمبىدىن (يەنى ئۇنىڭىدىن باشقا ھەمبىه ئىبادەتتىن) ئۇلۇغدۇر، اللە قىلىۋاتىقان (ھەمىمە) ئىشڭلارنى بىلىپ تۇرىدۇ(46). ئەھلى كىتاب بىلەن يەقەت ئەڭ چىرايلىق رەۋىشتە مۇنازىـرىلىـشىڭلار، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى زۇلۇم قىلىغۇچىلار (يەنى سىلەرگە قارشى ئۇرۇش قىلىغۇچسلار ۋە فىلدىيە بېرىشتىن باش تارتقۇچىلار) بۇنىڭدىن مۇسىتەسىنا، ئېيتىڭلاركى، «بىزگە نازىل قىلىنىغان كىتابقا ۋە

أَثُلُ مَا أَوْجَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتْبِ وَأَقِد الصَّادَةُ إِنَّ الصَّلْوَةَ تَتُعْيَ عَنِ الْفَصَّتَأَهِ وَالْكُنُّكُرُ وَلَذِكُوا لِلهِ ٱلْكُرُهُ وَاللَّهُ يَعْلُوْمَا تَصْنَعُونَ وَوَلاَ فَهُمَّادِ لُوَّا اهْلَ الْحِتْبِ الْا بِالَّتِيُّ فِي آحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوٓا أَمْتَ بالذي أنزل النتاوأنزل النكه والفناوالفكة واجب وْغَرِينُ لَهُ مُسْلِمُونَ وَوَكَذَاكَ أَنْوَلْنَا اللَّهُ الكَتْبَ وَالدَّنْ اللَّهُ الكَتْبَ وَالدَّنْنَ تَيَنَّهُمُ الْكِتْبَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنَ لَمُؤَلِّزً مِنَ يُؤْمِنُ بِهِ وَ اللَّيْنَأُ إِلَّا الْكُوْرُونَ ﴿ وَمَا كُنْتُ مَنْكُوا مِنْ مَّكُلُهِ مِنْ كِتْبِ وَلا عَنْظُهُ بِيمِينِكَ إِذَا أَلَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ وَ

سلەرگە نازىل قىلىنىغان كىتابىغا ئىسان ئېيتىتۇق، سىلەرنىڭ ئىلاھىڭىلار ۋە بىزنىڭ ئىلاھىيىز بىردۇر، بىزاللە غا بويسۇنغۇچىلارمىز_» (⁴⁶⁾. (ئى مۇھەمبەد!) شۇنىڭدەك (يەنى سەندىن ئىلگىرمكىلەرگە كىتاب نازىل قىلغاندەك) ساڭىمۇ كىتاب ريەنى قۇرئان) نازىل قىلدۇق، بىز كىتاب بەرگەنلەر ريەنى يەھۇدىيلار، ناسارالار) دىن قۇرئانغا ئىشىنىدىغانلار بار، بۇلاردىن ريەنى مەككە ئاھالىسىدىن) مۇ قۇرئانغا ئىشنىدىغانلار بارە بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى يەقەت كايىرلارلا ئىنكار قىلىدۇ (47). ئىلگىرى سەن كىتاب ئوقۇشنى بىلمەيتتىڭ، خەت يېزىشنىمۇ بىلمەيتىتىڭ، رمۇبادا سەن كىتاب ئوقۇغان، خەت يازىدىغان بولساڭ) ئۇ چاغدا ھەققە قارشى تۇرغۇچىلار چوقۇم گۇمانلىناتتى(48). ئۇنداق ئەمەس (يەنى ئىش زالىملار گۇمان قىلغاندەك ئەمەس)، قۇرئان ئىلسىم بېرىلسگەنىلەرنىڭ كۆڭۈلىلىرىدە ساقلانغان روشەن ئايەتلەردۇر، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى پسەقەت زالىسلارلا ئىنىكار قىلسدۇ(49). ئۇلار: «نېمىشقا ئۇنىڭغا يەرۋەردىگارىدىن مۆجسزىلەر نازىل قىلىنسايىدۇ» دېدى. ئېيتقىنكى، «ىۆجىزىلەر ھەقىقەتەن اللَّه نىڭ دەرگاھىدىدۇر (مېنىڭ قولۇمىدا ئەمەستۇر)، مەن پىەقەت بىر ئاشكارا ئاگاھلاندۇرغۇچىيەن» (50). بىزنىڭ ساڭا ئۇلارغا تىلاۋەت قىلىنىپ تۇرىدىغان كىتابنى نازىل قىلغانلىقىمىز ئۇلارغا(مۆجىزە بولۇشقا) كۇيايە قىلمىدىمۇ؟ بۇ كىتابتا ئىمان ئېيتقان قەۋم ئۇچۇن شەك-شۇبھىسىز رەھمەت ۋە ۋەزسىمەمەت بار⁽⁵¹⁾، ئېيتقىنكى، «مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا (مېنىڭ رأست پەيغەمبەر ئىكەنلىكىمگە) گۇۋاھ بولۇشقا اللَّه كۇياپىدۇر، اللَّه ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى ھەممىنى بىلىپ تۇرىدۇ، بۇتقا ئىشەنگەن،اللّە نى ئىنكار قىلغان ئادەملەر زىيان تارتقۇچىلاردۇر» (83). اطرماً ارجى المنكبوت ١٩

وَيَسْتَعَجِ الْوَتْنَ بِالعَنْ انِ وَلَوْلَا مَنْ الْسَعَى بَهَا أَمْ المَدَّانُ وَلَيْنَ الْمَنْ الْمَنْ الْمَ وَلَيْنَ الْمَنْ الْمَنْ فَي مَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ فَي مَنْ الْمَنْ الْمُنْ ا

ئۇلار سەندىن ئازابنىڭ چاپسان كېسلىشسنى تەلەپ قىلىدۇ، اللە زئۇلارنىڭ ھالاك بولۇشنىڭ) مۇئەب يەن ۋاقىتىنى بەلگىلىمىگەن بولسا ئىدى، ئۇلارغا ئازاب ئەلۋەتىتە رئۇلار تەلەپ قىلىغان ۋاقسىتىلار كېلەتىتى، ئۇلارغا ئازاب چىوقۇم ئۇلار خەۋەرسىز هالەتتە تۇرغاندا ئۇشىتۇمىتۇت كىلىدۇ(58)، ئۇلار سەندىن ئازابنىڭ تېز كېلىشىنى تەلەپ قىلىدۇ، شەڭ ـ شۇبهىسىزكى، جەھەنىئەم (قىسيامەت كىۇنى) كايسرلارنى قورشاپ تۇرغۇچىندۇر (54). ئۇ كۇنىدە ئازاب ئۇلارنى ئىۇستىلىرسدىن، ئاياغىلىرسنىڭ ئاستىدىن ئورىۋالىدۇ. الله ئۇلارغا: «ردۇنيادا قىلغان ئەمەللىرىغلارنىڭ) جازاسىنى تېتىڭلار، دەيدۇ(55). ئى مۇمىن بەندىلىرىم! مېنىڭ زېمىنىم ھەقسقەتەن كەڭدۇر، ماڭىلا ئىيادەت قىلىڭلار (66). ھەربىر جانى دار ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىغۇچىدۇر، ئاندىن بىزنىڭ دەرگاھىبىزغا قايتۇرۇلىسلەر(87). ئىسان ئېيتىقان

ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان كىشلەرنى جەنەتنىڭ ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان ئالىي جايلىرىغا ئورۇنلاشتۇرىمىز، ئۇ يەرلەردە ئۇلار مەڭگۇ قالىدۇ، ياخشى ئەمەللەرنى قىلغۇچىلارغا بېرىلـــ كەن مۇكاپات نېمىدېكەن ياخشى؛ (883) ئۇلار (ھىجرەت قىلىشنىڭ جاپا مۇشەققەتلىرىكە، الله نىڭ يولىدا يەتكەن ئەزىيەتلەرگە) سەۋر قىلىدۇ، (ھەمبە ئىشلىرىدا) پەرۋەردىگارىغا يۆلۈنىدۇ(883) ئۇلار زەھبەء ئىشلىرىدا) پەرۋەردىگارىغا يۆلۈنىدۇ(883) ئۇلار ئۆز رىزقىنى ئېسىستىن ئاجىز- دۇر)، ئۇلارنى ۋە سىلەرنى الله رىزىقلاندۇرىدۇ، الله (سۆزۇڭلارنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر (880). ئەگەر سەن ئۇلاردىن: «ئاسبانلارنى ۋە زېمىننى كىم پاراتتى، كوغۇنى، بويسىۋندۇردى، « ھەپ سورىساڭ، ئۇلار ئانداقمۇ (اللهنىڭ ئىبادىتىدىن) باش تارتىدۇ!(193) الله چوقۇم: « اللى» دىپ جاۋاب بېرىدۇ، ئۇلار قانداقمۇ (اللەنىڭ ئىبادىتىدىن) باش تارتىدۇ!(193) الله بەندىلىرىدىن قايسى ئادەمنىڭ رىزقىنى كەڭ قىلماقىچى بولىدىكەن، ئۇنى كەڭ قىلىدۇ، (قايسى بەندىسنىڭ رىزقىنى تار قىلماقىچى بولىدىكەن، ئۇنى كەڭ قىلىدۇ، اللە ھەققەتەن ھەمبە نەرسىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر(893). ئەگەر سەن ئۇلاردىن: «بۇلۇتتىن يامغۇر سۇيىنى چۇشۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ تۇرغۇچىدۇر(893). ئەگەر سەن ئۇلاردىل ، بولغانىلىقىتىدىن) جىسى ھەمدۇسانا اللە غا ئېستىلار، بار بولغانىلىقىتىدىن) جىسى ھەمدۇسانا اللە غا خاستۇر»، بەلىكى ئۇلارنىڭ تولىسى (بۇ سۆزلىرىدەكى زىددىيەتىنى) چۇشەنىمىيەدۇ(880).

الليماً العلم الله الله

وَمَا هَذِهِ الْحَيْدَةُ التَّنْكَ إِلَا لَهْ وَقَلِقِ مَا اللّهَ الْاَجْرَةُ لَكُولُولُ اللّهُ الْاَجْرَةُ لِمَا اللّهُ الْحَيْدُ الْمَالِمَةُ الْمَالِمَةُ الْمَالِمَةُ الْمَالِمَةُ الْمَالِمَةُ الْمَالِمَةُ الْمَالِمُولُولُ اللّهُ اللّهُ مَنْ اللّهُ الللّهُ

چئى جواللەلاتۇشىن الۇجىلەر اكتەن غىلىپ الۇدىم قارقى الأرقىق دۇھەرتىن ئۇم غىلىپوھە ئىتىغىلىدىن ئى فايداشلىرى قىلىدۇس ئىقىد كەرتىدىن بىلىنى خالىداشلىرىن بىتقىرىلغا ئىلىغىدىن ئاتىدىن ئالتايدىدىن

ھايات (يۇرتىدۇر)، ئەگەر ئۇلار بىلسە ئىسدى (بۇ دۇنيانى ئۇ دۇنيادىن ئارتۇق كۆرمەيتىتى) (69). ئۇلار كېمىگە چىقىپ (غەرق بولۇشىتىن قورقىقان) ئۇلار كېمىگە چىقىپ (غەرق بولۇشىتىن قورۇقىلۇن ئاللىم ئۇلارنى ئامان.ئېسسەن قۇرۇقىلۇققا ئىللىمۇ؛ الله ئۇلارنى ئامان.ئېسسەن قۇرۇقىلۇققا ئۇلار يەرگەن نېمىتىمىز (يەنى دېڭىزدىن قۇتۇلدۇرد ئۇلار بىرگەن نېمىتىمىز (يەنى دېڭىزدىن قۇتۇلدۇرد ئۆلار بىرگەن نېمىتىمىز (يەنى دېڭىزدىن قۇتۇلدۇر، ئاللىن ئاقۇرىدىن) بەھرىمەن بولسۇن، بۇلار (ئىشىنىڭ ئاقۇرىدىن) كەلگۇسىدە بىلسدۇ(69). ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) كۆرمەمدۇكى، بولارنىڭ ئەتراپىدىكى مۇشىرىكىلار) كۆرمەمدۇكى، ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەر ئەسىر ئېلىنىۋاتىدۇ ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەر ئەسىر ئېلىنىۋاتىدۇ ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى

دۇنيا تىرىكچىلىكى يەقەت ئويۇن ــ كۈلكە ۋە غەيلەتتىن

ئىسارەتىتۇرە شۇبهىسىزكى، ئاخىرەت يۇرتى ھەقىقىي

تىدۇ، ئۇلار باتىلىغا ئىشنىپ، اللەنىڭ ئېسىستىنى ئىنىكار قىللامىدۇ؟(57) اللەغا يالىغانىنى چاپلىغان ياكى ھەق كەلگەندە ئۇنى ئىنكار قىلغان ئادەمدىنيۇ زالىم ئادەم بارمۇ؟ جەھەنىنەمدە كاپىرلارغا جاي يوقىمىددۇ؟ (ئەلىۋەتىتە بار)(60) بىز ئۇچۇن كىۋرەش قىلغانىلارنى ئەلۋەتىتە يولىسىزغا يېستەكلەيسىز، اللە ھەقسىقەتەن ياخىشى ئىسش قىلىغۇچىىلار بىلەن بىللىدۇر(60).

30_سۇرە رۇم

مەككىدە ئازىل بولغان، 60 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسبى بىلەن باشلايبەن.

ئەلىق، لام، مە(11). رۇملۇقلار يېقىن بىر جايدا يېڭىلدى، ئۇلار يېڭىلگەندىن كېيىن بىرقانچە يىل ئەنچىدە يېڭىدۇ، ئۇ يىل ئىچىدە يېڭىدۇ، ئىلىگىرى ۋە كېيىن ھەمبە ئىش اللەنىڭ باشقۇرۇشىدىدۇر، بۇ كىۋنىدە مىۋمىنىلەر اللەنىڭ بەرگەن ياردىمىي بىلەن خىۋشال بولىدۇ، اللە خىالىخان كىشىگە ياردەم بېرىدۇ، اللە غالىبىتۇر، (مىۋمىنىلەرگە) ناھايىتى مېھىرىجانىدۇر(2-18). وَمَدَ الْمُؤْوَ الْمُعْوَى الْهُ وَعُدُهُ وَكِينَ آثُمُّ الشَّالِي لِاَ مَعْمَدُونَ عَلَيْمُ الشَّالِي لِلْ مَعْمَدِينَ عَلَيْمُ الْمَعْمَدِينَ عَلَيْمُ الْمَعْمَدُونَ عَلَيْمُ الْمَعْمَدُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمَعْمَدُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمُعْمِعُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمُعْمَدُونَ الْمُعْمَامُونَ الْمُعْمَامُ الْمُعْمِعُمُونَ الْمُعْمَامُ الْمُعْمَامُونَ الْمُعْمَامُونَ الْمُعْمُونَ الْمُعْمَلُونَ الْمُعْمَامُونَ الْمُعْمُونَ الْمُعْمَامُونَ الْمُعْمَامُونَ الْمُعْمَامُونَ الْمُعْمِمُونَ الْمُعْمِمُونَ الْمُعْمِمُونَ الْمُعْمِمُونَ الْمُعْمِمُونَ الْمُعْمِمُونَ الْمُعْمِمُونَ الْمُعْمُونَ الْمُعْمُونُ الْمُعْمُونُ الْمُعْمُونُ الْمُعْمُونَ الْمُعْمُونَ الْمُعْمُونُ الْمُعْمُونَ الْمُعْ

الله (ئۇلارنى قالىب قىلىدىغانلىقىنى) ۋەدە قىلدى. الله ۋەدىسگە خىلايلىق قىلبايدۇ رچۇنكى اللەنىڭ ۋەدىسى ھەقتۇرە سۆزى راستتۇر)، لېكىن كىشلەرنىڭ ئولىسى (بۇنى) بىلىيەيىدۇ⁽⁶⁾. ئۇلار ھاياتىي دۇنىيانىڭ تاشقى كۆرۈنۈشىنىلا بىلىدۇ، ئۇلار ئاخىرەتتىن (يەنى ئاخىرەت ئىشىدا ئويىلىنىشىتىن ۋە ئاخىرەت ئۇچۇن ئىشلەشتىن) غەيلەتتىدۇر(١٠). ئۇلار (ئاقسۇنتىنىڭ قائىداق بولىدىخانىلىقىنى بىلىشلسرى ئۇچۇن) ئۆزلسرى ئۇستىدە پىكىر يۇرگۇزمەسدۇ؟ الله ئاسبانىلارنى، زېسبىننى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسدىكى (يۇلتۇز قاتارلىق) نەرسىلەرنى يەقەت ھەق ۋە مۇئەييەن ۋاقىتلىق قىلىپ ياراتتى، شەك شۇبىھىسىزكىء ئۇرغۇن كىشىلەر يەرۋەردى گارىغا مۇلاقات بولۇشىنى (قايتا تسرىلسدىغانسلى قىنى، قىلىغان ئەمەلىگە يارىكا مۇكاياتلىنىدىغانى لمقنى ياكى جازالسنىدىغانىلىقىنى) ئىنىكار قىلغۇر

چىدۇر (18). ئۇلار يەر يۈزىدە كېزىپ ئۆزلىرىدىن ئىلگىرى ئۆتكەنىلەرنىڭ ئاقىۋىتسنىڭ قانىداى بولغانلىقىنى كۆزەتبىدىمۇ؟ ئۇلار (يەنى ئۆتكەنلەر) قۇۋۋەتتە بۇلاردىن كۇچىلۈك ئىسدى. ئۇلارغانەت تېرىشتا، ئىمارەت سېلىشىتا بۇلار (يەنى قۇرەيشىلەر)دىن ئۇسىتۇن ئىسدى. ئۇلارغا پەيغەمبەرلىرى مۆجىزىلەرنى ئىنىكار قىلدى). اللە ئۇلارغا پەيغەمبەرلىرنى ئاللە ئۇلارغا قىلىنى يوق)، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرى (كۇفىرى ئۈچۈن)، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرى (كۇفىرى ئۈچۈن)، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرى ئۆزلىرى قىنىكار قىلىغانلىقىلىرى ئۇچۈن) ئۆزلىرىئە تىنىكار قىلىغانىڭ بىلەن ئۇلار مالاك بولۇشقا تېكىشىلىك بولدى) (19. ئانىدىن يامان ئىش قىلغانلارنىڭ ئاقتۇمتى ئەڭ يامان بولىدۇ، چۇنكى ئۇلار اللە نىڭ ئايەتلىرىنى ئىنىكار قىلغان ۋە مەسخىرە قىلىغان كىشسىلەردۇر (18). اللە مەخىلىۋەتتىنى دەسىلەپىتە (بوقىتىن) بار قىلىدۇ، ئاندىن ئۇلىي ئالەنىڭ دەرگامىسغا ئۇمىدىدىن ئاينىڭ دەرگامىسغا ئۇمىدىدىن ئاينىڭ دۇرگامىسغا ئۇمىدىدىن ئاينىڭ دۇرگامىسغا ئۇمىدىدىن ئاينىڭ دۇرگامىدىن ئاينىڭ قىلىمىدىدىن ئاينىڭ قىلىمىدىدىن ئايدىلىرىدىن ئاينىڭ قىلىمىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدان يايدىتلىدىن ئايدىلىدىدان ئۇيىتقان ۋە ياخنى ئەمەللەرنى قىلغانلار باغچىدا (يەنى جەنەتنىڭ باغچىلىرىدا) يايدىتىلىدى ئېيتقان ۋە ياخنى ئەمەللەرنى قىلغانلار باغچىدا (يەنى جەنەتنىڭ باغچىلىرىدا) يايدىتىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدانىلىدىدىن ئايدىلىدىدان يايدىتىلىدىدىن ئايدىلىدىدان يايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدان ئايدىلىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدانىڭ ئېلىدىدىن ئايدىلىدىدىن ئايدىلىدىدىدىن ئايدىلىدىدىدىن ئايدىدىدىدىن ئايدىدىدىدىن ئايدىدىدىدىن ئايدىدىدىدىن ئايدىدىدىدىن ئايدىدىدىدى ئايدىدىدىن ئايدىدىدىدى ئايد

بىزنىڭ ئايەتـــلىرىسىونى ۋە ئاخىرەتــتىكى مۇلاــ

قاتىنى ئىنىكار قىلىغان ۋە يالىغانغا چىسقارغانلارغا
كەلسەك، ئۇلار داۋاملىق ئازابتا قالىدۇ(181). سىلەر
ئاخشامدا ۋە ئەتىگەندە اللەغا تەسبىم ئېيتىڭلار(171).
ئاسمانلاردىكى، زېمىندىكى ھەمدۇسانا، كەچ ۋە پېشىن
ئۋاقىتلىرىدىكى ھەمدۇسانانىڭ ھەمبىسى اللەغا خاســـ
تۇر(181). اللە جانسىز نەرسىلەردىن جانلىق نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ، جانلىق نەرسىلەردىن جانسىز نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ، ئۇلگەن زېمىننى تىرىلىدۇرىدۇ
سىلەرنى چىقىرىدۇ، ئۇلگەن زېمىننى تىرىلىدۇرىدۇ
رىدنى قۇرغاق زېمىننى ئۆسۇملۇكلەر بىلەن كۆكەرــ
تىدۇ)، سىلەرمۇ مۇشۇنىداق تىرىلدۇرۇلىسىلەر(181).

وَالْ الْهُ يَعْنَ كَذَهُ الْوَلَ فَوْ الْمِلْفِي الْمِنْفَا وَلِمَا فَى الْخَوْرَةِ

وَالْوَلِلْوَ فِي الْمَسْلَمُ الْمَنْفَرِقُ الْمَسْلَمُ اللّهُ وَلَى الْمَسْلَمُ اللّهُ وَلَى الْمَسْلَمُ اللّهُ وَلَى الْمَسْلَمُ السَّلَمُ اللّهُ وَلَى الْمَسْلَمُ السَّلَمُ اللّهُ السَّمْلُمُ السَّلَمُ السَّلَمُ السَّلَمُ اللّهُ وَلَى وَلَمُ السَّمِينَ السَّلَمُ اللّهُ الْمَسْلَمُ السَّلَمُ المَّالِقُ السَّلَمُ اللّهُ وَلَى وَمِنْ اللّهُ الْمَسْلَمُ السَّلَمُ اللّهُ وَلَى اللّهُ وَلَى اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَلَمُ اللّهُ اللّهُ وَلَا اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللّهُ اللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ

الله نىڭ مىلەرنىڭ ئىنسان بولۇپ زېمىندا تارىلىپ يۇرۇشۇڭلاراللەنىڭ (كامالى قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىنان) ئالامەتلىرىدىندۇر (39). ئايالىلار بىلەن ئۇنىي، ئۇلىپەت ئېلىشىڭلار ئۇچۇن (اللەنىڭ) ئۇلارنى سىلەرنىڭ ئۆز تىپىڭلاردىن ياراتقانلىقى، ئاراگىلاردا (يەنى ئەرخوتۇن ئارسىسدا) مېسىر مۇھەببەت ئورناتقانلىقى اللەنىڭ (كامالى قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىخان) ئالامەتىلىرىدىنىدۇر، پىكىر يۈرگۈزىدىخان قەۋم ئۈچۈن، شەك شۇبھىسىزكى، بۇنىڭىدا نۇرغۇن ئىبرەتىلەر بار (43).اللەنىڭ ئاسانلارنى، زېمىننى ياراتقانلىقى، تىللىرىڭلارنىڭ، رەڭكىلىرىڭلارنىڭ خىلبۇخىل بولۇشى اللەنىڭ ئاسانلارنى، زېمىننى كۆرسىتىدىخان) ئالامەتلىرىدىندۇر، بۇنىڭدا بىلىملىك كىشىلەر ئۈچۈن مەققەتەن نۇرغۇن ئالامەتلەر، (كۆلىدۇزى) اللەنىڭ نۇرغۇن ئالامەتلەر بار (23). سىلەرنىڭ كېچىسى ۋە كۆلەۋزى ئۇخلىشىڭلار، (كۆلىدۇزى) اللەنىڭ ئالامەتلىرىدىندۇر، شەك شۇبھىسىزكى، بۇنىڭدا ئاڭلايدىخان قەۋم ئۇچۇن نۇرغۇن ئىبرەتلەر بار (23). باللە نىڭ سالەرگە چاقباقنى قورقۇنچ ۋە ئۇمىد قىلىپ كۆرسىتىدىنى يامغۇر ياغدۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن ئۆلگەن زېمىننى تىرىلدۇرۇشى اللەنىڭ (كامالى قۇدرستىنى كۆرسىتىدىنان) ئالامەتلىرىد بىلەن ئۆلگەن زېمىننى تىرىلدۇرۇشى اللەنىڭ (كامالى قۇدرستىنى يامغۇر ياغدۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن ئۆلگەن زېمىننى تىرىلدۇرۇشى اللەنىڭ (كامالى قۇدرستىنى كۆرسىتىدىغان) ئالامەتلىرىد بىلەن ئۆلگەن زېمىننى تىرىلدۇرۇشى اللەنىڭ (كامالى قۇدرستىنى كۆرسىتىدىغان) ئالامەتلىرىد بىلەن ئۆلگەن زېمىنىلەن قۇم ئۇچۇن بۇنىڭدا، شەك شۇبھىسىزكى، نۇرغۇن ئىبرەتلەر بار (29).

التلمأاوى الاعدا

وَمِن النِيهَ الْ تَعْلَمُ السَّهَ الْوَالْوَقُلُ بِالْمِوْ الْفَرْوَا اَمْعَالُمُ وَكُولَ مَنْ فَى وَلَهُ مَن فَى الْسَلَمُ وَالْرَفِي الْمَالُولُونِ وَلَهُ الْمَالُمُونِ وَلَهُ الْمَعْلِيلُونِ وَلَهُ الْمَعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمَعْلِيلُ الْمَعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمَعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمَعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمَعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمُؤْمِدُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمُعْلِيلُ اللَّهُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُولُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِيلُ الْمُعْلِمُ الْمُعْلِيلُ

الله نىڭ ئاسبان-زېيىنى ئۆز ئەمىرى بىلەن (مۇئەللەق) تۇرغۇزۇشى الله نىڭ (كامالى قۇدرىتىنى كۆرستىدىغان) ئالامەتىلىرىدىنىدۇر، ئاندىن ئاللە (قەبرىلەردە كۆمۈلۈپ ياتىقان) سىلەرنى يەر ئاستىدىن چاقسرسا، دەرھال چىقسىسلەر(225) ئاسبانلاردىكى ۋە زېھىندىكى ھەمىمە اللە نىڭدۇر ئۇم اللە نىڭ مۇئكىدۇر، الله نىڭ مەخىلۇقاتنى دەسلەپتە (يوقتىن) بار قىلىدىغان، ئاندىن ئۇنى (ئۆلكەندىن ئۇنى (ئۆلكەندىن كېيىن) تىرىلىدۈرىدىنان الله ئادۇر، ئۇ دەسلەپتە يوقتىن بار قىلغانغا قارىغاندا) ئوڭايدۇر، ئۇ دەسلەپتە يوقتىن بار قىلغانغا قارىغاندا) ئوڭايدۇر، ئاسبانلاردا ۋە زېھىنىدا ئەڭ ئالىي سۆپەت اللە غا دۇستى ئاسبانلاردا ۋە زېھىنىدا ئەڭ ئالىي سۆپەت اللە غا ئاسبىتۇر، مېگىمەت بىلەن ئىش

قىلغۇچىدۇر (37). اللە سىلەرگە ئۆزەڭلاردىن بىر مىال كەلتۇرىدۇ، بىز سىلەرگە رىزىق قىلىپ بەرگەن مال-مۇلۇككە قۇللىرىڭىلارنىڭ شېىرىك بولۇشىغا، ئۇ بارىدا ئۇلارنىڭ سىلەر بىلەن بارۋەر بولۇشىغا، ئۇلاردىن ئۆزلىرىڭىلار (يەنى ئازاد كىشىلەر)دىن قورقىقانىدەك قورقۇشىغا باراۋەر بولۇشىغا، ئۇلاردىن ئۆزلىرىڭىلار (يەنى ئازاد كىشىلەر)دىن قورقىقانىدەك بولۇشىغا ئازىي بولىيغان ئىكەنىدلەر، مەخىلۇقاتىنىڭ اللە غا شېىرىك بولۇشىغا قانداق رازى بولدۇڭلار؟) پۇشىنىدىخان قەۋم ئۇچۇن ئايەتىلەرنى مۇشۇنىداق تەپسىلىي بايان قىلىبىز (88)، ئۇنداق ئەمەس (يەنى اللەغ شېرىك كەلتۇرۇشتە ئۇلارنىڭ مېچقانداق ئۆزرىسى يوق)، (ئۆزلىرىگە) زۇلۇم قىلغانلار بىلىبىىزلىكىتىن نەپسى خاھشىغا ئەگەشىتى. اللە گۇمراھ قىلىغان ئادەسنى كىم ھىدايەت قىللايىدۇ، ئۇلارغا ھەرگىز ياردەم قىلىغۇچى بولىيايىدۇ(89). باللە دىنلاردىن بۇرۇلۇپ ئىسلام دىنىغا يۈزلەنىگىن، اللە نىڭ دىزىدىن بولمايىدۇ، بۇ ئىنسانىلارنى شۇ دىن بىلەن ياراتىقان، اللە نىڭ داراتىقىنىدا ئۆزگسىرىنى بولمايىدۇ، بۇ ئوغرا دىندۇر، لېكىن ئىنمانىلارنىڭ تولىسى بىلمەيىدۇ(89). اللە غا تەۋبە بىلەن قايىتىڭىلار، ئۇشرىكلاردىن بولماڭلار، سامار دىندا ئىختىللار، قارىقۇڭلار، نامازنى ئادا قىلىگلار، مۇشرىكلاردىن بولماڭلار، سىلەن خۇشاللىنىدىغانلاردىن (بولماڭلار) (88). قىلىشىپ، پىرقەسىيەرقە بولۇپ، ھەر پىرقە ئۆز دىنى بىلەن خۇشاللىنىدىغانلاردىن (بولماڭلار) (88).

ئىسانىلارغا بىرەر زويان رەخىەت يەتكەن چاقدا، ئۇلار پەرۋەردىكارىغا ئىخلاس بىلەن ئىلتىجا قىلىدۇ، ئانىدىن اللە ئۇلارغا رەھىسىتىنى تېتىتقان چاقدا، ئۇلاردىس بىر پىرقە دەرھال پەرۋەردىكارىغا شېرەك كەلتۇرىدۇ(183). ئۇلار بىزنىڭ بەرگەن ئېمەتلىرىس مىزگە ناشۇكۇر لۇك قىلىپ باقىۋن، (ئى مۇشرىكلار!) (دۇنيا تىرىكچىلىگىدە سىلەر كە بەرگەن ئېمەتلىرىمىز-دىن) بەھرىمەن بولغانلىقىڭلارنىڭ ئاقىۋىتىنى) ئېيىتىدىن بەھرىمەن بولغانلىقىڭلارنىڭ ئاقىۋىتىنى) كەلگۈسىدە بىلىسلەر (194). ياكى ئۇلارغا ئۇلارنىڭ بۇتلارغا چوقۇنۇشنىڭ توغرىلىقىشى سۆزلەيسدىغان بېرەر كىتاب نازىل قىلدۇقسۇ؟ (مۇنىداق بولىغىنى يوق) (186) ئىنسانىلارغا رەھمەتنى تېتىتساق، ئۇلارغا بۇنىڭىدىن خۇشالىلىسنىپ كېستىدۇ، ئەگەر ئۇلارغا

كانس الكاس خارة عوالكه منظينيان الده كدرواً المناسسة الكانس خارواً المناسسة المناسة المناسسة المناسسة المناسسة المناسسة المناسسة المناسسة المناسسة

قىلىمىلىرى تۈپەيلىدىن بىرەر كۆگۈلسۈلىك يەتسە، دەرەال ئۈمدىسۈلىنىپ كېتىدۈ⁽⁸⁸⁾، ئۇلار بىلمەمدۇكى، اللەخالىغان ئادەمنىڭ رىزقىنى كەڭ قىلىدۇ، (خالىغان ئادەمنىڭ رىزقىنى) تار قىلىدۇ، مەققەتەن بۇنىڭدا (رىزىق بەرگەن اللەنىڭ ھېكىمىتىگە) ئىشنىدىغان قەۋم ئۈچۈن راللەنىڭ قۇدرىتنى كۆرستىدىغان) نۇرغۇن ئالامەتىلەر بار ((37) خىش ئەقرىبالارغا، مىسكىنلەرگە، ئىبن سەبىللەرگە، (سىلە—رەھىم ۋە ياخشلىقتىن تېگىشلىك) ھەققىنى بەرگىن، اللە نىڭ رازىلىدىنى كۆزلەيدىغانلار ئۈچۈن مۇنداق قىلىش ياخشىدۇر، ئەنە شۇلار مەقسەتىكە ئېرىشىگۈچىلەر. دۇر (88) سىلەر كىشلەرنىڭ پۇل—مېلى ئىجىدە ئۆستۈرۈش ئۈچۈن بىرەر پۇل—مال بەرسەڭلار، الله نىڭ داركاھىدا ئۆز ئۆسمەيدۇ (يەنى كىشلەر بەرگىنىدىن جىقراق قايتۇرسۇن دېگەن نىيەت بىلەن بېرىلگەن سوغىنىڭ اللەنىڭ دەركاھىدا ئاۋابى بوليايدۇ)، اللەنىڭ رازىلىقىنى كۆزلەپ بىلەن بېرىلگەن سوغىنىڭ اللەنىڭ دەركاھىدا ساۋابى بوليايدۇ)، اللەنىڭ رازىلىقىنى كۆزلەپ بىلەن بېرىلدۇ (89). اللە سىلەرنى ئەلتى ئەرسىلىدۇرىدۇ، ئانىدىن سىلەرنى ئەبتى، ئاندىن سىلەرنى ئەبتى، ئاندىن سىلەرنى ئەلىدىدۇ، ئاندىن سىلەرنى ئەبتى دوھ قىلىدۇ، ئاندىن سىلەرنى ئەبتى دوھ قىلىدۇ، ئاندىن سىلەرنى ئەسلارىدۇرىدۇ، ئاسىدىنى ئالىيىدۇر، ئۇلارنىڭ قايسىسى بۇ ئىشلارنىڭ قايسىسىرىنى ئىسلالايدۇ، اللە يالىدۇر، ئۇلارنىڭ تىلىنىڭ رۇناھىلىرىنىڭ ئېلىدىدىن ئالىيىدۇر، (60). ئىلىنىڭ قىلغان گۇناھىلىرىنىڭ بىر قىسىمىنىڭ (جازاسىنى) ئۇلارغا ئېتىتىنى، ئاللەر ئىقىرى ئاللەرنىڭ قىلغان گۇناھىلىرىنىڭ بىر قىسىمىنىڭ (جازاسىنى) ئۇلارغا ئېتىتىنى، ئالەرلى

قُلْ سِتُرُولِ فِي الْأَرْضِ فَأَنْظُرُ وَاكِيفُ كَانَ عَاقِيَةُ أَلَدَ بُنَ لِمْتِ مِنْ فَضَلِهُ إِنَّهُ لَا يُعِينُ الكِفِرِينَ هُوَمِنَ الْنِيَّةِ أَنَّ أُرْسِلَ اللَّهِ لِي مُكِيِّفُونَ قَلْدُنْ فَكُذُورٌ . رَحْمَته وَلِقَدْ يَ

النُلْكُ بِأَمْرِةٌ فَلِتَمْتُغُوامِنْ فَضِيلِهِ وَلَعَكَّلُو تَشَكَّرُونَ۞وَ لَقَدُانِسَلْنَامِنُ قَيْلِكَ رُسُلًا إلى تَوْمِجِمْ فَهَا ءُوهُمْ نْتِ فَالْتَقَمَّنَامِنَ الَّذِينَ آجُرَمُوا وَكَانَ حَقًا

نَانَفُورُ النُّؤُونِينِينَ ﴿ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ طُلُهُ فِي السَّمَا مُ كِيفً كَيْفًا مُ وَيَجْعَلُهُ كَمُقَافَتُوى الْوَدُقَ يَغُرُجُ مِنْ خِلْلِهِ ۚ فَإِذَّ الْصَابِيهِ

(ئى مۇھەممەد! مۇشرىكلارغا) ئېيتقىنكى، يەر يۈزىدە سەير قىلىگىلار، ئۆتكەنىكىلەرنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانسلىقىدا قاراڭىلار رئۆزلسرىگە زۇلۇم قىلغائىلارنىڭ جايىلىرىخا قاراڭىلاركىي، ئۇلارنىڭ يهيغهمبه رلهرني تنكار قىلغانلىقلىرسنىڭ ئاقىۋستى قاتسداق بولغان، الله تائالا تؤلارنىڭ دىيارىنى خارات قىلىپ، ئۇلارنى ئىبرەت ئالغۇچىلار ئۇچۇن ئىبىرەت قىلدى)، ئۇلارنىڭ تولىسى مۇشىرىك ثندي (42) ، الله ته رئيستين كيسلندستان، قارشي تۇرغىلى بولمايدىغان كۇن (يەنى قىيامەت) كېلىد شن ئىلگىرى توغرا دىنغا يۇزلەنىگىن، بۇ كۇندە، ئۇلار (نىڭ بىر يىرقىسى جەنئەتىكە، بىر يىرقىسى جەھەنئەمگە) ئايرىلىدۇ(48). كىمىكى كاپىر بولسا (دوزاختا ئەبەدىي قېلىپ)كۇفرىنىڭ جازاسىنى ئۆزى تارتىدۇ، كىملەركى ياخشى ئەمەل قىلسا، ئۆزلىرى

ئۇچۇن (ئاخسرەتىتە) جاي راسلايىدۇ⁽⁴⁰⁾، الله ئىسان ئېيىتىقان ۋە ياخىش ئەمەلىلەرلى قىلغانلارنى مەرھەمشدىن مۇكاپاتلايدۇ، اللە ھەقىقەتەن كاپىرلارنى دوست تۇتمايدۇ(48). اللەنىڭ سىلەرگە ئۆزىنىڭ رەھىشنى تېتىتىش ئۇچۈن، ئەمرى بويىچە كېمىلەرنى دېڭىزلاردا ماڭدۇرۇش ئۇچۇن، ئۆزىنىڭ مەرھەمىتىدىن تىلىشىڭىلار. ئۇچۇن، شۇكۇر قىلىشىڭىلار ئۇچۇن، شامالىلارنى ياسخۇر بىلەن خۇش خەۋەر بەرگۇچىي قىلىپ ئەۋەتىشى اللەنىڭ ركامالى قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان) ئالامەتسلىرىسىدىنىدۇر (٩٥). (ئى مۇھەمسىمد!) شۇبىھىسىزكى، سەنسىدىن ئىلىگىرى نۇرغۇن پەيغەمبەرلەرنى قەۋمىگە (پەيىغەمىبەر قىلىپ) ئەۋەتىتۇق، ئۇ پەيىغەمىبەرلەر ئۇلارغا (ئۆزلىرىنىڭ راست پەيىخەمىبەرلىكىلىرىنى ئىسپاتلايىدىخان) نۇرغۇن روشەن مۆجىنۇسلەرنى ئېلىپ كەلدى(ئۇلار مۆجىزىلەرنى ئىنىكار قىلىپ ئاسىيىلىق قىلىدى)، ئاسىيىلىق قىلىغانلارنى جازالىدۇق، مۆمىنلەرگە ياردەم قىلىش بىزگە تېگىشىلىك بولدى(⁽⁴⁷⁾، الله شاماللارنى ئەۋەتىپ بۇلۇتنى قوزغايدۇ، ئاندىن ئۇنى ئاسماندا خالسغىنى بويسچە تارقىتىدۇ، (كاھى) ئۇنى تارقاق يارچىلارغا بۆلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يامغۇرنىڭ بۇلۇتنىڭ ئارىسىدىن چۇشۇۋاتقانلىقىنى كۆرسسەن، الله يامغۇرنى خالىغان بەندىلىرىنىڭ ئۇسىتىگە ياغدۇرغان چاغدا، ئۇلار دەرھال خۇشال بولۇپ كېتىدۇ (٩٨). ھالبۇكى، ئۇلار يامغۇر يېغىشتىن بۇرۇن ھەقىقەتەن ئۇمىدسىزلىنىپ كەتكەن ئىدى(٩٩).

قاظفان الإيتقت الموقف في الآرض بَعْتَمَدِيّهَا الْوَلَّ الْمِعْتِهِمَا الْمُوفِّ الْمُعْتَمِيّةِهَا الْمُوفِّ الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِ الْمُعْتَمِعِيّةً الْمُعْتَمِعِيّةً الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِ الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِيّةً الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِ الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِ الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِ الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِ الْمُعْتَمِعِيّةً اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ اللللللّهُ الللللّهُ اللللللللّهُ الللللّ

الله نىڭ رەمىتىنىڭ نەتسجىلىرسگە قارىمىنكى، ئۇ زېمىننى ئۆلگەندىن كېيىن قانىداق تىرىلدۇرىدۇ، شۇبېسىزكى، الله مەمىمە نەرسىگە قادىردۇر (60). دۈرگۈچىدۇر، الله مەميە نەرسىگە قادىردۇر (60). ئەگەر بىز (زىرائەتكە زىيانلىق) شامالنى ئەۋەتسەك، ئۇلار (شامالنىڭ تەسىرسىدىن) زىرائەتنىڭ سارغىد يىپ كەتكەنلىكىنى كۆرسە، شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار (الله نىڭ ئىلگىسرىكى ئېمەتسلىرسگە) كۇفرىسلىق قىلىدۇ (60). شۇبىھىسىزكىس، سەن ئۆلۈكىلەرگە ئۆرۈگەن گاسلارغىسۇ چاقسىرىتىگىنى ئالخلىتالىلىد مۇرۇگەن گاسلارغىسۇ چاقسىرىقىگىنى ئالخلىتالىلىد مەن (62). كورلارنىسۇ گۇمىراملىقىتىن قۇتقۇزۇپ توغىرا يولىغا سالالىيىسەن، مەن پەقەت بىزنىڭ

ئايەتلىرىمىزگە ئىشىنىدىغانلارغىلا (سۆزۈڭىنى) ئاڭلىتالايسەن، ئۇلار مۇسۇليانىلاردۇر (68). اللە سىلەرنى ئاجىز ياراتتى، ئاندىن سىلەرنى ئاجىزلىقتىن كۈچلۈڭ قىلدى، ئاندىن (سىلەرنى) كۈچـ لۇكتىن ئاجىز قىلدى، ئاندىن (سىلەرنى) كۈچـ ئۇخەممىنى بىلگۈچىدۇر، ھەممىگە قادىردۇر (64). قىيامەت قايىم بولغان كۈندە مۇشرىكلار (دۇنيادا) پەقەت ئازغىنا ۋاقىت تۇرغانلىقىغا قەسەم قىلىدۇ، ئۇلار دۇنيادىكى چاغلىرىدىمۇ مۇشۇنداق يالغاد. چىلىق قىلاتىنى (دۇنيادىكى چاغلىرىدىمۇ مۇشۇنداق يالغاد. چىلىق قىلاتىنى (دۇنيادا ۋە قەبرىلەردە) قىيامەت كۈنىگىچە قالدىڭلار، مانا بۇ قىيامەت كۇنىدۇر، لېكىن سىلەر دۇنيادا ۋە قەبرىلەردە) قىيامەت كۈنىگىچە قالدىڭلار، مانا بۇ قىيامەت كۇنىدۇر، لېكىن سىلەر بىلمەيتتىڭلار) (68). بۇ كۈندە زالىملارنىڭ (ئېيتقان) بىلمەيتىڭلار (يەنى قىيامەتنىڭ مەقلىقىغا ئىشەنىمەيتىتىڭلار) (68). بۇ كۈندە زالىملارنىڭ (ئېيتقان) دارى قىلىشى بالمەيدۇ، ئۇلاردىڭ (تەۋبە قىلىشى يا ئىتائەت قىلىشى بىلدى) اللە نى دارى قىلىشمۇ تەلەپ قىلىنىغايدۇ (78). شەك شۇبھىسىزكى، بۇ قۇرئاندا كىشىلەرگە تۇر لۇك مىساللارنى دارانى قىلىدۇق، ئەكەر سەن ئۇلارغا (قۇرئان ئايەتلىرىدىن) بىرەر ئايەتنى كەلىتۇرسەڭ، كاپىرلار «دىللىرى قەساۋەتلىشىي كەتكەنلىكتىن) چوقۇم ئېيتىدۇكى، «سىلەر پەقەت يالغانچىلار سىلەرى (88).

اوليادوره المن المنظرة المن من فلوي النوي كرية المنون النامية المنهية المن من فلوي النوي كرية المنون النامية المنهية المن من فلوي النوي كرية النوي ال

راللەنىڭ بىرلىكىنى) بىلمەيدىنان (كۇنغار)لارنىڭ دىللىرىىنى مۇشۇنىداق پېچەتىلەيىمىز (693). (ئى مۇھەممەدا) (مۇشرىكلارنىڭ ئەزىيەتىلىرىگە) سەۋر قىلغىن، اللەنىڭ (ساڭا ئۇسىرەت ئاتا قىلىش ۋە دىنىڭىنى ئۇستۇنلۇكىكە ئىگە قىلىىش) ۋەدىسى ھەقسقەتەن ھەقىتۇر، (ئاخسرەتىكە) ئىشەنىمەيـ دىنىلار سېنى دىقىقەت قىلىپ قويىمىسۇن (690).

31-سۇرە لوقيان

مەككىدە ئازىل بولغان، 34 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرسيان اللە نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

ئەلىق،لام،مىم(1). بۇ، ھېكمەتلىك كىتابىنىڭ ئايەتىلىرىسدۇر(18). (ئۇ) (تەئىدىل ئەركان بىلەن)

ناماز ئوقۇيدىغان، راللەنىڭ رەزاسىنى تىلەش يۇزىسىدىن كۆڭۇل ئازادىلىكى بىلەن) زاكات بېرىدىغان ۋە ئاخىرەتكە جەزمەن ئىشنىدىغان ياخشى ئىش قىلغۇچى كىشىلەرگە ھىدايەتتۇ. ۋە رەھمەتتۇر (٩-١٤)، ئاشۇلار (يەنى يۇقىرىقى سۇپەتلەرگە ئىگە كىشلەر) بەرۋەردىگارىينىڭ توفرا يولىدا بولغۇچىلاردۇر، ئەنە شۇلار مەقسەتكە ئېرىشكۈچىلەردۇر(6). بەزى كىشسلەر بىلىسسىز لىكىتىن، (كىشىلەرنى) اللەنىڭ يولىدىن ئازدۇرۇش ئۇچۇن بىھۇدە گەيلەرنى سېشۋالىندۇ ۋە الله نىڭ يولىنى مەسخىرە قىلىدۇ، ئەنە شۇلار خور قىلغۇچى ئازابقا دۇچار. بولسدۇ(6). ئەگەر ئۇنىڭغا بىزنىڭ ئايەتلىرسىمىز (يەنى قۇرئان ئايەتلىسرى) ئوقۇپ بېرىلسە، گويا ئۇنى ئاڭلىمىغانى دەك، ئىككى قۇلىقى ئېغىرلىشىپ قالغانىدەك (الله نىڭ ئايەتىلىرىگە قۇلاق سېلىشىتىن) تەكەبى بــؤرلۇق بىلەن يۇز ئىۆرۈپــدۇ، (ئى مۇھەمبەد!) ئۇنىڭــغا قاتــتىق ئازاب بىلەن خــۇش خەۋەر بەرگىن(7)، شۇبھىسىزكى، ئىمان ئېيتىقانىلار ۋە ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلغانىلار ئازۇنېيەتسلىك جەنستەتلەرگە كىرىدۇ(0)، ئۇ جەنستەتلەردە ئۇلار مەڭلىڭ قالسدۇ. بۇ اللەنىڭ راسىت ۋەدىسدۇر (الله ۋەدىسىگە خىلاپىلىق قىلىمايىدۇ)، الله غالىبىتۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچىدۇر (٩٠). اللە ئاسىمانىلارنى تۇۋرۇكىسىز ياراتىتىكى، سىلەر ئۇنى كىۆرۇپ تۇرۇۋاتىسىسلەر، يەر تەۋرەپ سىلەرنى خاتسرجەمىسىز قىلىبىسىۋن دەپ، يەردە تاغىلارنى ئورناتىتى، زېسىنىدا تىۋرلۇك جانىدارلارنى تاراتىتى، بۇلۇتىتىن ياسغىۋر سىۋىسنى چۇشۇرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن زېسىنىدا تۇرلۇك يايىدىلىق ئىرسۇمىلۇكىلەرنى ئۆسىتۇردۇق(١٥٠).

مائا بۇلار اللەنىڭ (ياراتقان) مەخىلۇقاتلىرىدۇر، مائا كۆرستىپ بېرىڭلاركى، اللەدىن باشقا مەبۇد. لىرىڭلار زادى ئېمىلەرنى ياراتتى؟ بەلكى زالسىلار ئوپئوچۇق گۇمراھلىستىسدۇر (111). بىز لوقسانغا مەققەتەن ھېكىمت ئاتا قىلدۇق، (ئۇنىڭغا ئېيتىقلىكى) ھاللەغا شۇكۇر قىلغىن، كىمكى شۇكۇر قىلغىن، كىمكى شۇكۇر قىلغىن، كىمكى شۇكۇر كىلىدىكەن، ئۇبچىسىزكى، اللە (بەندىلەردىن) بىھاجەتىتۇر، مەدھىيگە لايىقىتۇر» (111). ئۇز ۋاقتىدا لوقبان (ھەكم) ئوغلىغا ئەسىھەت قىلىپ: «ئى ئوغۇلچقىم، اللە غا شېرىك كەلىتۇرمىسگىن، شېسىك كەلىتۇرۇش ھەقسقەتدىن زور گۇناھىتۇرى دېدى (121 گۇناھىتۇرى دېدى (121 ئانىسىغا ياخشىلىق قىلىشتا بۇسىۋرى، ئانىسىي تۇنى (قورسقىدا) ئۇسىتى دېدى (120 ئانىسىي تۇنى (قورسقىدا) ئۇسىتى۔ ئۇنى (قورسقىدا) ئۇسىتى. يىلدا ئۇستى. يىلدا

هذا عَنْ الحَدِينَ الْحَدِينَ الْحَدَيْنَ الْمَدْنِينَ مِنْ وَمَنْ عَلَا الْحَدَيْنَ الْمَدِينَ الْحَدِينَ الْمَدِينَ الْحَدَيْنَ الْمَدِينَ الْحَدَيْنَ الْمَدِينَ الْحَدَيْنَ الْمَدِينَ الْحَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدِينَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمُدَيْنَ الْمُدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمُدَيْنَ الْمُدَيْنَ الْمَدَيْنَ الْمُدَيْنَ الْمُدَيِنَ الْمُدَيْنَ الْمُدَيِنَ الْمُدَيْنِ الْمُدَيْنِ الْمُدَيْنِ الْمُدَيْنِ الْمُدَيْنِ الْمُدَيْنَ الْمُدَيْنَ الْمُدَيْنَ اللّهُ اللّهُ

ئۇنى ئەمچەكتىن ئايرىدى. (ئى ئىنسان!) ماڭا ۋە ئاتا-ئاناڭغا شۇكۇر قىلغىن، ئاخىر قايتىدىغان جاي مېنىڭ دەركامىمدۇر (124). ئەگەر ئاتا-ئاناڭ مېنى سەن بىلمەيدىغان نەرسىنى ماڭا شېىرىك كەلتۇر ۋشكە زورلىسا، ئۇلارغا ئىتائەت قىلىمخىن، ئۇلارغا دۇنسيادا ياخىشى مۇئامىلىدە بولىغىن (يەنى دىنىڭغا زىيان يەتبەيدىغان ئاساستا ياخشىلىق قىلغىن)، ماڭا تائەت بىلەن قايتقان ئادەمنىڭ يولىغا ئەگەشكىن، ئاندىن مېسنىڭ دەركاھىمىغا قايىتىسىلەر، سىلەرگە قىلىمشىڭ لارنى ئېيىتىپ بېرىمەن(184). (لوقىان ئېيىتىنى) «ئى ئوغۇلچىقىم! قىلىمشىڭ قىسچا چاغىلىق نەرسە بولۇپ، ئۇ ئۇيۇل تاشنىڭ ئىچىدە (يەنى ئەڭ مەخپىي جايدا) يا ئاسمانلارنىڭ قېتىدا ياكى زېمىننىڭ ئاستدا بولىسىمۇ، اللە ئۇنى ھازىر قىلىدۇ (ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالىدۇ). اللە ھەققەتەن ئىنچىكە كۆزەتكۇر بولىسىمۇ، اللە ئۇنى ھازىر قىلىدۇ (ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالىدۇ). اللە ھەققەتەن ئىنچىكە كۆزەتكۇر چىدۇر، ھەممىدىنى خەۋەرداردۇر (185). ئى ئوغۇلچىقىم! نامازنى (ۋاقتىدا تەئدىل ئەركان بىلەن) ئوقۇلغىن (چۇنكى ھەققەتەن قىلىشقا ئىرادە تىكى خىن (چونكى ھەققەتەن قىلىشقا ئىرادە تىكى غىن (چۇنكى ھەقھەتەن قىلىشقا ئىرادە تىكى غانىيىدۇر ئاتالىقىلىگىلىك ئىشلاردىندۇر (173). كىشلەردىن مەنسىتەسلىك بىلەن يۇز ئۆرۈمىكىن، زېمىنىدا غادىيىپ ماخىشەن، اللە ھەقىقەتەن ھاكاۋۇرە، ئۆزەنى چوڭ تۇتقۇچىلارنى دوست تۇتبايدۇ(188). ھادىيىپ ماخىشەن، اللە ھەقىقەتەن ھاكاۋۇرە، ئۆزەنى چوڭ تۇتقۇچىلارنى دوست تۇتبايدۇ(188)، ھادىيىپ ماخىشەن، اللە ھەقىقەتەن ھاكاۋۇرە، ئۆزەنى چوڭ تۇتقۇچىلارنى دوست تۇتبايدۇر(188).

ئوتتۇرا ھال ماڭھىن، ئاۋازىگىنى پەسلەتكىن، ئاۋاز...
لارنىڭ ئەڭ زېرىكەرلىكى ھەققەتەن ئېشەكلەرنىڭ ئاۋازىدۇرى (18). بىلمەمسلەركى، اللە ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى ھەمسىنى سىلەرگە بويسۇنىدۇرۇپ بەردى (يەنى سلەرنىڭ پايدىلىنىشىڭلارغا مۇۋاپىقى لاشتۇرۇپ بەردى). سلەرگە ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن يەنى ماددىي ۋە مەنىۋى) نېمەتسلەرنى كامائەتكە يەتكۈزۈپ بەردى. بەزى كىشلەر مېچقانداق ئىلىمىر، ھىدايەتسىز ۋە نۇرلۇق كىتابىسىز ھالىدا الله بارىسىدا جىدەلىلىنىدۇ(18). ئەگەر ئۇلارغا: «الله بازىل قىلغان نەرسە (يەنى قۇرئان)غا ئەگسىشلار» دېيىلسە، ئۇلار: «ياق، بىز ئاتا-بوۋىلىرىسز- دوزاخ ئازابىغا چاقسۇغان تۇرسا (ئۇلارنى دوزاخ ئازابىغا چاقسۇغان تۇرسا (ئۇلار يەنىلار

ئاتا_بوۋىلىرىنىڭ دىنىغا ئەگىشەمدۇ؟) (231). ياخشى ئىش قىلغۇچى بولغان ھالدا ئىسخلاس بىلەن اللەغا بويسۇنغان ئادەم مەھكەم تۇتقىغا ئېسىلغان بولىدۇ، ئىشـلارنىڭ ئاقىۋىستى اللەغا مەنـۇپـ تۆر(232). كىمكى كاپىر بولىدىكەن، ئۇنىڭ كۆفرى سېنى قايغۇغا سالىسۇن، ئۇلار بىزنىڭ دەركا_ ھىمىزغا قايتىدۇ، ئۇلارغا (دۇئيادىكى) قىلىشلىرىنى ئېيتىپ بېرىمىز، اللە ھەقسقەتەن ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (232). ئۇلارنى (دۇئيادىن) ئازغىنا (مۇددەت) بەھرىمەن قىلىـ مىللىرىدىكىنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (333). ئۇلارنىڭ ئالاردىئى ئۇلارنىڭ دەر سەن ئۇلاردىئ بۇئاسەلدىلى ۋە زېيىننى كىم خەلق ئەتتى؟» دەپ سورساڭ، ئۇلارنىڭ تولىسى ئۇقمايدۇ (323). ئاسمائلىردىكى ئېيىتقىنكى، دېسمى ھەمدۇسانا اللەغا خاستۇر (يەبەلكى ئۇلارنىڭ تولىسى ئۇقمايدۇ (323). ئاسمائلاردىكى ۋە زېيىندىكى نەرسىلەراللە نىڭ مۇلكىدۇر، اللە ھەقىقەتەن (مەخلۇقاتىدىن ۋە ئۇلارنىڭ قىممىسى قەلەم بولغان، بېياجەتتۇر، مەدھىيىگە لايىقتۇر (382). ئەگەر يەر يۈزىدىكى دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى قەلەم بولغان، دېلغان، ئۇنىڭغا يەنە يەنە يەتتى دېرەخلەر نىڭ سىياسى) قوشۇلغان تەقدىردىيۇ اللەنىڭ سىياسى) قوشۇلغان تەقدىردىيۇ اللەنىڭ سىزى دىزىنى دېرەخلەر دىلىن ئىش قىلغۇچىدۇر (227). دېڭىز (سىيا) بولغان، ئۇنىڭغا يەنە يەتتە دېڭىز (نىڭ سىياسى) قوشۇلغان تەقدىردىيۇ اللەنىڭ سىزدىرنىي دېرەخلەر ئېرىڭ يەتلەر بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (227).

سَعَنْعُمْ وَلاَسْكُمْ وَلاَسْتُمْ وَلَا الْمَارِي الْمَالِي الْمَارِي الْمِنْ الْمَارِي الْمَا

(ئى ئىنسانلار!) سىلەرنىڭ (دەسلەپتە) يارىتىلىشىڭ لار، (ئۆلگەندىن كېيىن) تىرىلدۇرۇلۇشىڭلار پەقەت بير ئادەمنىڭ يارىتىلىكى، بىر ئادەمىنىڭ تىرىلدۇت رۇلۇشگە ئوخشاشتۇر، اللە ھەقىقەتەن رېىندىلىرد. نىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭىلاپ تۇرغۇچىسدۇر، (ئەمەل لىرىنى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (28)، اللەنىڭ كېچىنى كۇندۇزگە ۋە كۇندۇزنى كېچىگە كىرگۇزىدىغانلىقىنى، كۇن بىلەن ئاينى بويسۇندۇرىدىغانلىقسنى كۆرمەم سەن؟ (كۇن بىلەن ئايسنىڭ) ھەربىرى مۇئەيسيەن مؤددەت (يەنى قىيامەت)كىچە (ئۆز يەلىكىسدە) سەير قىلىدۇ. الله سىلەرنىڭ قىلىسشىڭلاردىن تولۇق خەۋەر دار دۇر (29) . بۇ شۇنىڭ ئۇچۇنكى، اللە ھەق (ئىللام)دۇر، ئۇلارنىڭ اللەنى قويۇپ ئىبادەت قىلغانلىرى (يەنى بۇتلىرى) باتىلىدۇر، اللە ئالىيـ دۇر ، بۇيۇكىتۇر (⁽⁸⁰⁾ ، كۆر مەسەنسكى ، كېيىلەر نىڭ الله نباق مهرههمستي ببلهن ديناسزدا يبارؤهي الله نىڭ سىلەرگە (ئۆز قۇدرىتىنىڭ) بىر قىسم

دەلىللىرىنى كۆرسىتىشى ئۇچۇندۇر، بۇنىڭدا ھەربىرسەۋر قىلغۇچى، شۇكۇر قىلغۇچى (بەندە ئۇچۇن ھەقىقەتەن) (چوڭ) ئىبرەت بار (81). (دېڭىزدا) ئۇلارنى تاغلاردەك دولقۇنلار ئۇرىۋالغان چاغداء ئۇلار كامالى ئىخلاس بىلەن اللَّه غا ئىلتىجا قىلىدۇ، اللَّه ئۇلارنى (دېڭىز خەتەرلىرىدىن) قۇتۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا چىقارغان چاغدا، ئۇلارنىڭ بەزىسى توغرا يولدا بولىدۇ. بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى پەقەت خىيانەتكار (اللەنىڭ ئېمەتلىرىدىن تانغان) ئادىملا ئىنكار قىلىدۇ (82)، ئى ئىنسانلار! پەرۋەرىـ دىگارىڭلارغا (بۇيرۇقلىرىنى ئورۇنلاش، مەنئى قىلغان ئىشلاردىن چەكلىنىش بىلەن) تەقۋادارلىق قىلىڭلار، شۇنداق بىر كۈندىن قورقۇڭلاركى، (ئۇ كۈندە) ئاتا بالىسىغا ئەسقاتىمايدۇ، بالىمۇ ئاتىسىغا ئەسىقاتىمايىدۇ، اللە نىڭ ۋەدىبىي ھەقلىقەتەن ھەقلتۇر، سىلەرنى ھەرگىز دۇنيا تىرىكچىلىكى مەغرۇر قىلمىسۇن، شەپتاننىڭ سىلەرنى اللە نىڭ ئەپۇسىنىڭ كەڭلىكى بىلەن مەغرۇر قىلىشىغا يول قويماڭلار(88) . قىيامەت (نىڭ بولىدىغان ۋاقتى) توغرىسىدىكى بىلىم ھەقسقەتەن اللە نىڭ دەرگاــ مىدىدۇر ، الله يامغۇرنى (ئۆزى بەلگىلىگەن ۋاقىتتا ۋە ئۆزى بەلگىلىگەن جايغا) ياغدۇرىدۇ، بەچچىت داندىكىلەرنىڭ ئېمە ئىكەنلىكىنى (يەنى ئوغۇلمۇ، قىسزمۇ، بېجىرىمىمۇ، كەمتۇكسمۇ، بەختلىكمۇ، بەختىسىزمۇ) اللە بىلىدۇ، ھىپچ ئادەم ئەتە نېسمىلەرنى قىلىدىغانلىقىسنى (يەنى ئۇنىىڭغا نېسمە ئىش بولىدىغانلىقىنى، ياخشى يامان ئىشلاردىن نېيىلەرنى قىلىدىغانلىقىنى) بىلمەيدۇ، مېچ ئادەم ئۆزىنىڭ قەيەردە ئۆلىدىغانلىقىنى بىلبەيىدۇ، اللە ھەقسقەتەن (پۇتۇن ئىشىلارنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر، (شەيئىلەرنىڭ ئىچكى ۋە تاشقى تەرەپلىرىدىن) تولۇق خەۋەرداردۇر (84).

32_سۇرە سەجدە

مەككىدە ئازىل بولغان، 30 ئايەت.

ناھايستى شەپىقەتلىك ۋە مېھرىسيان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئەلىق، لام، مەر⁽¹⁾، (بۇ) كىتاب (يەنى قۇرئان) نىڭ ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىكارى تەرىپىدىن نازىل قىلىنغانلىقىدا ھېچ شەك يوقىتۇر ⁽²⁾، مۇشىرىكلار: «مۇھەسىيەد ئۇنى ئۆزى توقۇدى» دەيىدۇ، ھەرگىز ئۇنىداق ئەمەس، بەلىكى ئۇ سەنىدىن ئىلىگىىرى ھېچقانىداق بىر پەيغەمىبەر كەلىسكەن بىر قەۋمنى ھىدايەت تاپسۇن دەپ، ئۇلارنى ئاكاھلاندۇرۇشۇڭ

ئۈچۈن، پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن كەلگەن مەققەتتۈر (18. اللە ئاسانلارنى، زېمىننى ۋە ئۇلار.

ىنىڭ ئارسىدىكى نەرسىلەرنى ئالتە كۈنىدە ياراتىتى، ئانىدىن ئەرش ئۈستىدە (ئۆزسكە لايىتى
رەۋىشتە) قارار ئالدى. سىلەرگە اللەدىن باشقا مېچقانداق ئىگە يوق، شاپائەت قىلغۇچسجۇ يوق،
(بۇنى) پىكىر قىلىپ (ئىبان ئېيتيامسلەر؟) (10. اللە ئاسياندىن زېمىنغىچە بولغان (مەخلۇقاتـ
نىڭ) ئىشلىرىنى ئىدارە قىلىپ تۇرىدۇ، ئانىدىن ئۇ ئىشلار ئۇزۇنىلۇقى سىلەر ساناۋاتقان مىڭ
يىلدەك كېلىدىغان بىر كۈندە اللە نىڭ دەرگاھىغا ئۆرلەيىدۇ (18. ئۇ (اللە) يوشۇرۇنىنى ۋە ئاشـ
پىراپلىق (يەنى مېكىتىگە مۇۋاپىق، جايىدا) ياراتتى. دەسلەپتە ئىنساننى (يەنى ئىنسانلارنىڭ
ئاتىسى ئادەم ئەلەيھىسالامنى) لايدىن ياراتتى(؟). ئاندىن ئۇنىڭ نەسلىنى ئەرزىسەس سۇنىڭ
جەۋھىرى (يەنى مەنى)دىن ياراتتى(أق). ئاندىن ئۇنىڭ نەسلىنى ئەرزىسەس سۇنىڭ
روھىنى كەرگىۋزدى (يەنى جان كەرگىۋزدى). يەنە سىلەر ئىزچىۋن قۇلاقىلارنى، كىۆزلەرنى
ۋە يىۋرەكىلەرنى ياراتتى، سىلەر ئاز ئىشۇكۇر قىلىسىسلەر (18). ئۇلار؛ دىم ئاستىدا يوقالـ
دەپىدۇ، بەلىكى ئۇلار پىمرۋەردىگىارىغا ئايلىنىپ كەتكەندىن كېيىنى) راستلا قايتا يارىتىلامدۇق؟
دەپىدۇ، بەلىكى ئۇلار پىمرۋەردىگىلەرىغا ئايلىنىپ كەتكەندىن كېيىنى) راستلا قايتا يارىتىلامدۇق؟
دەپىدۇ، بەلىكى ئۇلار پىمرۋەردىگىلەردىغا ئايلىنىپ كەتكەندىن كېيىنى) راستلا قايتا يارىتىلامدۇق؟

ئېيىتقىنىكى، وسىلەرنىڭ (جېنىڭلارنى ئېلىشقا) مؤثه ككهل قىلىنغان يەرىشتە سىلەرنىڭ جېنىڭلارنى ئالىدۇ، ئانىدىن يەرۋەردىگارىڭلارنىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلىسىلەر»(11)، ئەگەر سەن كۇنامكارلارنىڭ يەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا باشلىرىنى ساڭگىلىتىپ تۇرغانلىقىنى كۆرىدىغان بولساڭ (ئەلۋەتتە قورقۇنچ النِّق مالەتىنى كۆرگەن بولاتتىڭ)، ئۇلار ئېيتىدۇ؛ «پەرۋەردىگارىيىز! (ئىشنىڭ ھەقىقىتىنى) كۆردۈق، ئاڭىلىدۇق، بىزنى ياخىشى ئەمەل قىلىىش ئۇچۇن (دۇنىياغا) قايتۇرغىن، بىز (ئەمىدى) ھەقسقەتەن (سېنىڭ ۋەدەڭنىڭ مەق ئىكەنلىكىگە) ئىشەنگۈچىد للهرميزي(١١٤). تەگەر بىز خالساق، ھەربىر كىنشىگە ئەلۋەتتە ھىدايەت بېرەتتۇق، لېكىن مېنىڭ رگۇناھ كارلارني ئازاب قىلىشتىن ئىبارەت) ھۆكمىم بېكىپ كەتستى، مەن چسوقۇم جىنسلار ۋە ئىنسانلار (يەنى ئۇلارنىڭ گۇنامكارلىرى) ـــ ھەممىسى بىلەن جەھەتــ

خُن يَتُولُكُوْ قَالُ الدّنِهِ الذِي وَكُلْ يَكُوْ تُولِلُ وَيَهُمُ تَخْتَحُونُ الْحُلُونُ وَالْمُ الدِّيهِ الْمِنْ وَكُلْ يَكُونُ الْعَرْقِ الْمِنْ وَالْمُ وَيَعْلَمُ الْمُنْ وَالْحَلِيمُ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْم

نەمنى تولدۇرىيەن(٤٤). (ئەھلى دوزاخقا ئېيتىلىدۇ) ھمۇشۇ كۈندىكى ئۇچرىشىشىڭلارنى ئۇنتۇپ قالغانلىقىڭلار ئۇچۇن (بۇ خورلىغۇچى ئازابنى) تېتىڭلار، بىز ھەقسقەتەن سىلەرنى ئۇنستۇدۇق، قىلمىشىڭلار تۈپەيلىدىن مەڭگۇلۇك ئازابنى تېتىڭلار»(14)، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزگە ھەقىقەتەن شۇنىد داق كىشىلەر ئىمان ئېيتىدۇكى، ئۇلارغا شۇ ئايەتىلەر بىلەن ۋەز_نەسىھەت قىلىنىسا (اللەنىڭ ئايەتلىرىنى ئۇلۇغلاش يۈزىسىدىن اللەغا) سەجدە قىلغان ھالدا يىقىلىدۇ، پەرۋەردىگارىغا تەسبىھ ئېيتىدۇ، ھەمدۇ ئېيتىدۇ، ئۇلار (پەرۋەردىگارىنىڭ تائەت_ئىبادىتىدىن) چوڭچىلىق قىلىپ باش تارتــ مايدۇ (£1) . ئۇلارنىڭ يانلىرى ئورۇن_كۆرپىدىن يىراق بولىندۇ (يەنى ئۇلار كېچىسى ئىبادەت قىلىپ ئاز ئۇخلايدۇ)، ئۇلار پەرۋەردىكارىنىڭ رئازابىدىن) قورقۇپ، (رەھىشنى) ئۇمىد قىلىپ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىدۇ، ئۇلارغا بىز رىزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەردىن (ياخشىلىق يوللىرىغا) سەرپ قىلىدۇ(١٤). ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمەللىرىگە مۇكاپات يۈزىسىدىناللە نىڭ مۇزۇرىــدا ساقلانغان ۋە ئۇلارنى خۇشال قىلىدىغان كاتتا نېمەتنى ھېچكىم بىلمەيىدۇ(17). مۆمسىن ئادەم ياسىق ئادەمىگە توخشامدۇ؟ تۇلار (ئاخىرەتلىك ساۋابتا) باراۋەر ئەمەس(18). ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلارغا كەلسەك، ئۇلارنىڭ قارارگاھى جەنسنەت بولسدۇ، (ئۇ) ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى مؤكاياتلاش يؤزىسىدىن ئۇلار ئۇچۇن تەييارلانغان جايدۇر (١٤٥). اللەنىڭ ئىتائىتىدىن چىققانلارغا كەلسەك، ئۇلارنىڭ جايى دوزاخ بولىدۇ، ھەرقاچان ئۇلار دوزاخىتىن چىقماقىچى بولسا، ئۇلار دوزاخةا قايتۇرۇلىدۇ. ئۇلارغا: ﴿ سِلهر ئىنكار قىلغان دوزاخنىڭ ئازابىنى تېتىڭلار» دېيىلىدۇ(80).

اعلى كأوسى ١٠ السهدة ٢٠

وَتَدُونِهُ فَعِنْهُ مِنْ الْدَنَانِ الْوَقْ وُوْنِ الْمَدَنَ اِنِ

الْالْكُولُمُ لِللَّهُ مِنْ الْدَنَانِ الْوَقْ وُوْنِ الْمَدَنَ اِنِ

إِلَيْنِ وَقِهِ فُوْاَ مُوْمَى عَنْهِ الْكِينَ الْمُعْمِينَ مَنْهُ وَقُوْنِ وَقَى الْمُعْمِينَ مُنْفَوْقِينَ فَ

وَلَقَدُ الْفَيْنَاتُومِنَى الْسَائِحَةُ مَنْ اللّهُ عَلَيْنَ الْمُعْمِينَ مُنْفَوْقِينَ فَى وَلِيلَ فَحُو

عَنْ الْمَيْنَاتُومِ وَمَعَمَلَكُ هُدُى اللّهُ إِلَيْنَ الْمُسْرَاهِ فِيلَ فَحُو

عَنْ اللّهُ اللّهِ مِنْ الْمُنْفِقِينَ اللّهُ وَيَعْلَمُ اللّهُ وَلِيلًا عَلَيْنَ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَلَلْهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلِيلًا اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَلْهُ وَلَوْنِ مَنْ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَلْهُ وَلَنْ مَنْ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَيْنَ اللّهُ وَلَا مُنْ اللّهُ وَلِيلًا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَلْمُ وَلَا اللّهُ وَلِيلًا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَاللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَوْلُولُولُ اللّهُ وَلَا اللّهُ ولَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ ولَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا اللّهُ ولَا اللّهُ وَلَا الللّهُ وَلَا اللّهُ وَلِلْمُ اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلِلْمُ الللّهُ وَلِلْ اللّهُ اللّهُ وَلِلْمُ الللّهُ وَلِلْمُ اللّهُ ول

ئۇلارنىڭ تەۋبە قىلىشى ئۇچۈن بىز ئۇلارغا چوقۇم ئەلا چىولا ئازابىتىن (يەنى ئاخسرەت ئازابىدىن) ئىلگىرى ئەلا يېقىنقى ئازاب (يەنى دۇنيا ئازابى)نى تېستسسىر(211)، پىمرۋەردىگارىنىڭ ئايەتىلىرى بىلەن ۋەز-نەسبەت قىلىنغان، ئاسدىن ئۇنىڭىدىن يۇز ئۆرۈكەن ئادەمىدىنىۋ زالىم ئادەم بارمۇ؟ بىز گۇناھكارلارنى چوقۇم جازالايسىز (221). شەكسشۈپەس سىزكى، بىز مۇساغاكىتاب (يەنى تەۋراتنى) ئاتا قىلدۇق. كىۇنىدە) مۇساغاكىتاب (يەنى تەۋراتنى) ئاتا قىلدۇق. بىز تەۋراتنى ئىسرائىل ئەۋلادىغايېتەكچى قىلدۇق (223) مىزگە جەزەدى ئىشەنگەن چاغدا، ئۇلاردىن بىر قىسىم كىشىلەرنى بىزنىڭ ئەسرىمىز بىلەن توغىرا يول كېستىدىغان يېشۋالار قىلدۇق (242)، سېنىڭ پەر-كۆرسىتىدىغان يېشۋالار قىلدۇق (242)، سېنىڭ پەر-

ۋەردىگارىڭ قىيامەت كۇنى ئۇلارنىڭ ئارسىدا ئۇلار ئىختىلاپ قىلىشقان (دىنىي) ئىشلار ئۇستىدە ئەلۋەتتە ھۆكۈم چىقىرىدۇ(\$\$\$). ئۇلاردىن ئىلگىرى ئۆتكەن قانچىلىغان ئۇمبەتلەرنى ھالاك قىلغاندىلىقەسىزنى ئۆلار (يەنى ھالاك بولغانىلار)نىڭ يۇرتىدىلىقىن ئۆلار بىلىمەدۇ؟ ئۇلار (يەنى ھالاك بولغانىلار)نىڭ يۇرتىدىلىقىن ئۆلۈردىنى كۆرستىدىغان) نۇرغۇن دەلىلىدىن ئۆلار ئاڭلىمامدۇ؟(\$\$\$) ئۇلار كۆرمەمدۇكى، بىز گىياسىز زېسىنغا ياھغۇر سۈيسىنى سۈرۇپ ئېلىپ بارىسىز، ئۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھايۋاناتلىرى ۋە ئۆزلىرى يەيىدىغان زىرائەتىلەرنى ئۇلدۈرۈپ چىقىرىمىز، ئۇلار (بۇنى) كۆرمەمدۇ؟(\$\$\$) ئۇلار (يەنى مەكىكە كۇفىغارلىرى مەسخىرە قىلىش يۈزسىسىدىن): «(بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا چىقىرىلىدىغان) بۇ ھۆكۈم قاچان ئەمملىگە ئاشىمىدۇ؟ ئەگەر سىلەر (دەۋايىگىلاردا) راستىچىل بولىلگىلار (ئېيىتىن بېرىڭلار)» دەيدۇ(\$\$\$). ئېيىتقان ئىسانىسنىڭ دەيدۇ(\$\$\$). ئېيىتقان ئىسانىسنىڭ يايىدىسى بولسايىدۇ، ئۇلارغا چۈشىدىغان ئۇلارغا چۈشىدىغان ئۇلارغا چۈشىدىغان ئازابىنى) دويدى مەڭكىس، ئۇلاردىن يىچۇز ئۆرۈكىن (يەنى سۆزلىرىگە چەرۋادىنى). سەن راللەنىڭ ئېلىقان ئازابىنى)

33 ـ سۇرە ئەھزاب

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 73 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقەتىلىك ۋە مېھرسيان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئى پەيغەمبەر! اللّه غا تەقۋادارلىق قىلىشنى (داۋاسلاشىتۇرغىسن)، كاپىرلارغا ۋە مۇئاپىقىلارغا ئىتائەت قىلىبغىن، اللّه ھەقسقەتەن (بەندىلەرنىڭ ئەمەلىلىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر، (ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى) ھېكىبەت بىلەن باشقۇرغۇچىدۇر(11). ساڭا پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن ۋەھىپى قىلىنغان نەرسىگە (يەنى قۇرئانغا) ئەگەشكىن، اللّه ھەققەم تەن قىلغان ئەمەلىڭلاردىن تولۇق خەۋمرداردۇر(12). (ھەمبە ئىشىگدا) اللّه غا يۆلەنىگىن، اللّه (ساڭا)

وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَال

مامىي بولۇشقا يېتەرلىكتور (ق). الله هېچ ئادەمنىڭ ئىچىدە ئىككى يۈرەك پاراتقىنى يوق، سىلەر زىمار* قىلغان ئاياللىرىڭلارنى الله سامركە ئانا قىلغىنى يوق، سىلەر بالا قىلىۋالغانلارلىمۇ زىمار قىلغان ئاياللىرىڭلاردىن بولىنغانىلارنى بالا دېيىشى) پەققت ئاغزىڭىلاردا ئېيتىلغان سۆزدۇر، (يەنى ئۆز پۇشىتۇڭلاردىن بولىنغانىلارنى بالا دېيىشى) پەققت ئاغزىڭىلاردا ئېيتىلغان سۆزدۇر، الله ھەق (سۆز)نى ئېيتىدۇ، توغرا يولغا باشلايدۇ⁽¹⁶⁾. ئۇلارنى ئاتىلىرىنىڭ ئىسىملىرى بىلەن چاقدا ئۇلار سىلەرنىڭ دىنىي قېرىنداشلىرىڭلاردۇر، ئوستلىرىڭلاردۇر، سىلەر سەۋەنلىكتىن قىلىپ چاقدا ئۇلار سىلەرنىڭ دىنىي قېرىنداشلىرىڭلاردۇر، دوستلىرىڭلاردۇر، سىلەر سەۋەنلىكتىن قىلىپ بولىدۇ)، الله ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (¹⁸⁾. پەيغەمبەر مۆمىنلەرگە ئۇلار-بولىدۇ)، الله ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (¹⁸⁾. پەيغەمبەر مۆمىنلەرگە ئۇلار-بولىدۇ)، الله ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (¹⁸⁾. پەيغەمبەر مۆمىنلەرگە ئۇلار-بولىدۇر، ئۇلارداڭ بەزىسى بەزىسىگە (مىراس ئېلىشتا) مۆمىنلەردىن ۋە مۇھاجىرلاردىن يېقىندۇر، ئېكىن (مۆمىنلەردىن ۋە مۇھاجىرلاردىن بولغان) دوستلىرىڭلارغاۋەسىيەت قىلساڭلار دۇرۇس بولىدۇ، بۇرۇرى تۇغقانلارنىڭ ئۆزئارا مىراسقاۋارسلىق قىلىشى) كىتابتا (يەنى اللەنىڭ كىتابىدا) يېزىلغالغۇر، (¹⁰⁾

كىشى ئايالىغا، سېنىڭ ئۇچاڭ مەن ئۇچۇن ئانامنىڭ ئۆچىــىغا ئوخشاش بولۇپ كەتسۇن، دېسە زىهار بولىدۇ.

الأستأدىء ١١٦ الأسراميم

المنتقدة تاون الله بين بينا قضر و منتقد المنتقدة المنتقدة المنتقدة والمنتقدة والمنتقدة المنتقدة المنت

ئۆز ۋاقتىدا بىز پەيغەمبەرلەردىن ئەمىدە ئالدۇق، سەلدىن، نۇھتىن، ئىسبراھىيدىن، مۇسادىن، مەريەم ئوفلى ئىسادىن مەمكەم ئەمىدە ئالدۇق (17). الله ئوفلى ئىسادىن مەمكەم ئەمىدە ئالدۇق (17). الله سورايدۇ (يەنى پەيغەمبەرلەردىن پەيغەمبەرلكنى يەتكۈزگەللىكىنى سورايدۇ)، الله كاپىرلارغا قاتتىق ئازاب تەسپارلىدى (18). ئى مىزمىنىلەر! الله نىڭ ئۇرۇشتۇچى) سىلەرگە بەرگەن ئېستىنى ئەسلەڭلار، ئۆز ۋاقتىدا ئۇستۇڭلارغا (كۇفقارلاردىن ئۇيۇشقان ئۇرۇشتۇچى) قوشۇن كەلگەن ئىدى. بىز ئۇلارغا قارشى بوران ۋە سىلەرگە كۆرۈلىمەيدىخان قوشۇن (يەنى پەرسىتىسىلەرئى) ئەۋەتستۇق، الله سىلەرنىڭ قىلغان ئىشگلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (18). ئەينى ۋاقىتتا ئۇلار

يۇقىرى تەرىپىڭلاردىنبۇ، تىۋۋەن تەرىپىڭلاردىنبۇ (ھۇجۇم قىلىپ) كەلىگەن ئىدى. بۇ چاغدا كۆزۈڭلار چەكچىيپ قالغان، يۈرىكىڭلار ئاغزىڭلارغا قاپلىشىپ قالغان، ئاللە ھەتقىدە تۈرلۈك گۇماندىلاردا بولغان ئىدىڭلار (11) . بۇ يەردە مۆمىنلەر سىنالغان ۋە (بېشىغا كەلگەن كۇلىنىڭ قاتتىقلىقىدىك بدىن گويا ئۇلارنى يەر سىلكىگەلدەك) قاتتىق تەۋرىنىشكە ئۇچرىخان ئىدى(111) . ئەيىنى ۋاقىتتا مۇئاپىقلار ۋە دىللىرىدا (مۇئاپىقلىق) كېسىلى بارلار: « اللە ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىزگە قۇرۇق ۋەدىلەرنى قىلىرىدىن تەلىپتىكەن» دېيىشەتتى(113) . ئەيىنى ۋاقىتتا ئۇلاردىن بىر كۇرۇھ ئادەم: «ئى يەسىپىلىلىگەر! بۇ يەردە تۇرماي قايتىڭلار!» دېيىشەتى، ئۇلاردىن يەنە بىر گۇرۇھ ئادەم: «بىزنىڭ ئۆيلىرى لىرىمىز ھەقىقەتەن ئوچۇقچىلىقتا» دېيىشىپ، پەيغەمبەر دىن رۇخسەت سورىشاتتى، بۇلارنىڭ ئۆيلىرى ئوچۇقچىلىقتا ئەمەس، ئۇلار يەقەت قېچىشنىلا ئويلايدۇ(113) . ئەگەر شەھەرگە تۆت تەرەپتىن ھۇجۇم قىلىپ كىرىلسە، ئاندىن ئۇلاردىن ئىلىنىدىن قايتىش، مۇسۇلىلىلارغا قارشى ئۇرۇش قىلىش تەلەپ قىلىنىلى، ئۇلار بۇ تەلەپنى ئۇزلۇكسىز رەۋىشتە ئاز ۋاقىت ئىجىدىلا قوبۇل قىلاتتى(10). ئۇلار (يەنى مۇناپىقلار) ئىللىرى ئاللەغا بەرگەن ۋەدىسى سورىلىدۇ(110).

ئېيتقىنكى، وتەكەر سىلەر ئۆلۈمىدىن يا ئۆلتۈرۈلۈشتىن تاچساڭلار، تېچىشنىڭ سىلەرگە مېچتانداق
ئادغىنا (ۋاقىت) بەھرىمەن بولالايسىلەرە(19).
ئارىنىنا (ۋاقىت) بەھرىمەن بولالايسىلەرە(19).
ئېرىدە قىلىا، كىم اللە غا قارشى تۇرۇپ سىلەرلە
قوضدىيالايىدۇ، ئەگەر اللە سىلەرگە رەھىيەت
قوضدىيالايىدۇ، ئەگەر اللە سىلەرگە رەھىيەت
ئۆلار ئۆزلىرى ئۇچۈن اللە دىن باشقا مېچ ئىگە
ۋە مېچ ياردەمچى تاپالىيدۇ(17)، اللە ئىچىڭلار،
دىكى باشقىلارنى (جىھادتىن) توسقۇچىلارنى ۋە
قېرىنداشلىرىغا (مۇھەمىيەدنى ۋە ساھابىلىرىنى
تەرك ئېتىپ) بىزنىڭ قېشىمىزغا كېلىڭلار
دېگۇچسىلەرنى ئوبىدان بىللىدۇ، ئۇلار جەڭگور
درىيا قىلىپ) ئاندا—ساندا قاتنىشىدۇ، ئۇلار جەڭگ

فَلْ تَن يَتَفَعَنُمُ الْهِرَامُان قَرَدُوْنِي الْعَنِي الْفَقِي عَلَيًا

وَتُتَقَوِّنِ الْوَيْلِي الْمُعْلَى الْهِرَامُان قَرَدُوْنِي الْعَنِي الْفَقِي عَلَيًا

الْمُومَا الْوَيْفُونِي الْمُعْلَى الْفَرْالُهُ الْمُعْلَى اللّهِ اللّهِ عَلَيْهِ اللّهِ اللّهِ عَلَيْهِ اللّهِ اللّهِ عَلَيْهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللّهِ اللهِ اللهُ الله

سلەرگە (ياردەمدە بولۇشقا) بېخىلدۇر، ئەگەر (رۇلارغا دۇشەن تەرەپىتىن) خەۋپ كېلىدىىغان بولسا، ئۇلارنىڭ ساڭا سەكراتقا چۈشۈپ قالغان ئادەمدەك (قورقۇنچتىن) كۆزلىرىنى پىلدىرلىتىپ بولسا، ئۇلارنىڭ ساڭا سەكراتقا چۈشۈپ قالغان ئادەمدەك (قورقۇنچتىن) كۆزلىرىنى پىلدىرلىتىپ قاراۋاتقانلىقىنى كۆرسەن. قورقۇنچ كەتكەندە، ئۇلار پۇل—مالغا ئاچىكۆز بولغان مالىدا سىلەرنى كەسكىن تىللار بىلەن رەنجىتىدۇ، ئۇلار (چىن دىلىلىرى بىلەن) ئىسان ئېسىتىقان ئەمەس، رۇلار رايەنى مۇناپىقلار) (قاتتىق قورققانلىقتىن) ئىتتىپاقداش قوشۇننى چېكىنىدى دەپ ئويلايدۇ، ئەگر ئىتتىپاقداش قوشۇننى چېكىنىدى دەپ ئويلايدۇ، ئەگەر ئىتتىپاقداش قوشۇنى چېكىنىدى دەپ ئويلايدۇ، ئەگەر ئىتىپاقداش قوشۇنى قايتا كەلسە، ئۇلار (قىردا) ئەئرابىلارنىڭ (يەنى قىر ئەرەبىلىرىنىڭ) يېنىدا تۇرۇپ سىلەرنىڭ خەۋەرلىردىگلارنى ئۇققاچ (تىنچ يېتىتنى) ئازۇ قىلىدۇ، ئۇلار (ئۇرۇش قاتىدا) ئاراڭلاردا بولغان تەقدىردىمۇ، (قورققانلىقىتىن) جەڭگە (رسيا قىلىدى) ئالىداساسدا ئاتكەنلەرگە — رەسۇلۇاللە ئەلۋەتتە ياخشى ئۇلىگىدۇر (131). مۆسىنلەر ئىتتىپاقىداش قوشۇنىنى كىرگەن چاھىدان ئەشتىپاقىداش قوشۇنىنى كىرگەن چاھىدان ئىتتۇر، ئاللە ۋە ئۇنىڭ ئېلىدىش قالىدا قالغان ئىشتۇر. ئاللە ۋە ئۇنىڭ ئېلىدىنى ۋە (ئاللە ناڭ بۇيسۇقلىدا بولغان) بويسۇنۇشمىنى تېخسىۋ كىۋچىدىتى (1818). پەسىخسەم كىۋسىدىنى قاللارنىڭ (ئاللە غا بولغان)

الكرماً اوى الم الاحداب الاحدا

مِن المُنْفِينِينَ بِيهِ الْ مَسَافُوا ما مَا مَدُوا المَهْ مَلْهِ وَفَهُمُ مُ مَنْ الْمُنْفِينِينَ بِيهِ الْمُسْفِقِ الْمَالْمِينَ الْمَلْفِينِينَ الْمُلْفِينِينَ وَلَيْفِينَ وَالْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَا الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ الْمُلْفِينَ وَلِينَ وَلِينَ وَلِينَ وَلِينَ وَلِينَ وَلِينَا الْمُنْفِينَ وَلِينَ وَلِينَ وَلِينَ وَلِينَ وَلِينَا ولِينَا وَلِينَا وَلِين

(يەنى مەدىنىگە ھۇجۇم قىلغان ئىتتىپاقداش قوشۇن)ىى خاپا قايتۇردى، ئۇلار مەقسىتىگە يېستەلى مىدى، اللە (دۇشمەنگە بوران ۋە پەرىشتىلەرنى ئاپىرىدە قىلىپ) مۆمىنلەرنى ئۇرۇشسىز غەلىبىگە ئېرىشتۇردى، اللە كۈچلۈكتۇر، غالىبتۇر (28)، اللە ئەملى كىتابتىن مۇشرىكلارغا ياردەم بەرگەلەلەنى (دومۇلۇاللەبىلەنقىلغان ئەمدىنى بۇزغان بەنى قۇرەيزە يەھۇدىيلىرىنى) قورغانلىرىدىن چۈشۈردى، ئۇلارنىڭ دىللىرىغا قورقۇچ سالدى، (ئۇلارنىڭ زېمىنىنى، قورۇچچايىلىرىىنى، مالىمۇلۇلكىرىنى ۋە رېچىلىرىنى، مەلەركىنىڭ ئەسىر ئالدىڭلار (28)، اللە سىلەرگە ئۇلارنىڭ زېمىنىنى موراپ سېنى رەلىجىتىكەن) ھەر نەرسگە قادىردۇر (27)، ئىي پەيغەمبەر! (ئارتۇق خىراجەت سوراپ سېنى رەلىجىتىكەن) ئاياللىرىغغا ئېيتقىنكى، «ئەگەر سىلەر دۇنيا ئىرىكچىلىكىنى (يەنى پاراۋان تۇرۇشۇنى) ۋە دۇنيانىڭ ئاياللىرىغغا ئېيتقىنكى، «ئەگەر سىلەر دۇنيا ئىرىكچىلىكىنى (يەنى پاراۋان تۇرمۇشنى) ۋە دۇنيانىڭ زېرۇزىنىتىنى ئاخىرەت يۇرتىنى ئەختىيار قىلىڭلار، بېرەي بەرەي، سىلەرنى چىرايلىقچە قويۇپ زېرۇزىنىتىنى ئايدىنى ئارۇنىمەتلىرىنى ئىختىيار قىلىڭلار، ئېرەيلىرىغا چوڭ ساۋابنى (يەنى كىۋر كۆرمىكەن، ئارۇنىمەتلەر بار جەنىنەتىنى) ئەسىيار قىلىدى ئارۇنىمەتلەر بار جەنىنەتىنى ئەسىيار قىلىدى قۇلاق ئاشانىدۇ، بۇ اللە غا ئاسانىدۇ قۇلاق ئاشىدى، ئاشىدى بۇرقى بۇرقىلىدىنى كىسىكى ئاشىكىل، قىلىدىنى قىلىدىنى ئارۇنىمەتلەر بار جەنىنەتىنى ئاشىكىل، قىلىدىنى قىلىدىنى قىلىدىنى قىلىنىدۇ، بۇ اللە غا ئاسانىدۇر (28)،

(يىگىرمە ئىككىنچى پارە)

سىلەردىن كىسكى الله غا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىتائەت قىلسا ۋە ياخىشى ئەمەل قىسلسا، ئۇنىڭىغا ساۋابنى ئىككى قاتلاپ بېرىمىز، ئۇنىڭغا (جەنئەتتە) ئېسل رىزىق تەييارلىدۇق (311). ئى پەيغەمبەرنىڭ ئاياللىرى! سىلەر باشقا ئايالىلارنىڭ ھېچىسىرىسگە ئوخشىمايسىلەر، سىلەر (يات ئەرلەرگە سۆز قىلغاندا) ىنزاكەت بىلەن سۆز قىلساڭىلار، (ىازاكەت بىلەن سۆز قىلساڭلار) دىلىدا نىسفاق بار ئادەم (سىلەرگە قارىتا) تەمەدە بولۇپ قالىدۇ، (كۇمانىدىن خالىي) وَمَن يَقِلُتُ مِن كُنُ فِلُو وَيَسُولُهِ وَتَعَمَّلُ صَلَيْهًا وَمَنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِلْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ ال

ياختى سۆزنى سۆزلەڭلار (33). ئۆيلىرىڭلاردا ئولتۇرۇڭىلار، ئىلگىرىكى جاھىلىسيەت دەۋرسدەكى ئاياللارنىڭ ياسنىپ چىققىنىدەك ياسنىپ چىقباڭلار، ناماز ئوقۇڭلار، زاكات بېرىڭىلار، اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئائىسلىسدىكىسلەر! اللە سىلەردىسى گۇناھنى ساقىت قىلىشنى ۋە سىلەرنى تامامەن پاك قىلىشنى خالايدۇ(33). ئۆيلىرىڭلاردا اللەنىڭ ئايەتلىرىدىن ۋە مېكمەت (يەنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامىنىڭ ھەدىسىلىرى)تىسى ئوقۇلۇۋاتقان نەرسلەرنى ياد ئېتىڭلاردا اللە ھەقىقەتەن سىرلەرنى بىلگۇچىدۇر، ھەممىسدىن خەۋەرداردۇر (68). مۇسۇلىمان ئەرلەر ۋە مۇسۇلىمان ئايالىلارغا، مىزمىسى ئەرلەر ۋە مىزمىسى ئايالىلارغا، تائەت-ئىلدەن قەرققۇچى ئايالىلارغا، دور قۇرقۇچى ئايالىلارغا، دۇردىن قورققۇچى ئەرلەر ۋە راستىچىل خۇدادىن قورققۇچى ئايالىلارغا، خۇدادىن قورققۇچى ئايالىلارغا، خۇدادىن قورققۇچى ئايالىلارغا، ئەرلەر ۋە روزا تۇتقىۋچى ئايالىلارغا، ئەپسىلىرىنى ھارامدىن ساقلىنغۇچىى ئەرلەر ۋە نەپسىلىرىنى ھارامدىن ساقلىنغۇچىى ئاياللارغا، اللە نى كۆپ زىكىرى قىلغۇچى ئايالىدى (68)، اللە نى كۆپ زىكىرى قىلغۇچىي ئەرلەر ۋە نەللەنى كۆپ زىكىرى قىلغۇچىي ئايالىدى (68)، داللەنى كۆپ زىكىرى قىلغۇچىي ئەرلەر ۋە ناللەنى كۆپ زىكىرى قىلغۇچىي

الله ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىرەر ئىستا ھىۋكۇم چىقارغان چاغدا، ئەر ئايال مۆمىتلەرنىڭ ئۆز ئىشىدا ئىختىيارلىقى بولبايدۇ (يەنى الله ۋە الله نىڭ پەيغەمبىرى بىرەر ئىشتا مۆكبۇم چىىقارغان ئىكەن، مېچ ئادەمنىڭ ئۇنىڭنا مۇخالىپەتچىلىك قىلىشىغا بولىدۇ(،)، كىكى اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرسىگە ئاسىيىلىق قىلىا، ھەقىقەتەن ئۇ ئوپئوچىۋى ئازغان بولىدۇ(،)، ئۆز ۋاقتىدا سەن الله ئېمەت بەركەن، سەنسۇ ئىنىئام قىلىغان كىشسىگە: «خىوتۇنۇڭىنى نىكاھىگدا تۇتقىن، اللەدىىن قورقىقىن!» دېدىساڭ، يوشۇردۇڭ، كىشلەرنىڭ تەنە قىلىشىدىن قورقتۇڭ، يوشۇردۇڭ، كىشلەرنىڭ تەنە قىلىشىدىن قورقتۇڭ، ياللە دىن قورقۇشۇڭ ئەڭ ھەقلىق ئىدى. مۆمىنلەرگە بەرگەن خوتۇنلىرىنى نىكاھلاپ ئالسا گۇناھ بولباس بەرگەن خوتۇنلىرىنى نىكاھلاپ ئالسا گۇناھ بولباس

لىقى ئۇچۇن، زەينەبنى زەيد قويۇۋەتكەندىن كېيىن ساڭا ئىكاھلاپ بەردۇق، اللەنىڭ (سېنىڭ رەپنىڭ ئوينەبنى ئېلىشنىڭ توفرىسىدىكى) ئەمرى چىوقۇم ئورۇنلىنىدۇ (187). اللە پەيغەمسەرگە ھالال قىلمان ئىشقا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. (بۇ) اللەنىڭ ئۆتكەنكى (پەيغەمسەرلەرگە) تۇتقان يولىدۇر. اللەنىڭ ئەمرى ئەزەلدىئلا بېكىپ كەتكەن (ئۆزگەرمەس) ھۆكۈمدۇر (188). ئۇلار (يەنى پەيغەمبەرلەر) اللەنىڭ ئەمرى ئەزەلدىئلا بېكىپ كەتكەن (ئۆزگەرمەس) ھۆكۈمدۇر (188). ئۇلار (يەنى پەيغەمبەن ئورقىدۇ، اللە دىن باشقا ھېچ كىشدىن قورقىلەردىئ ئالەدىن يەتكۈزىدۇ، اللە دىن قورقىدۇ، اللە دىن باشقا ھېچ كىشدىن اللە (ھەممە ئىشلاردىنى) ھېساب ئېلىشقا يېتەرلىكتۇر (189). مۇھەممەد ئاراڭلاردىكى ئەرلەردىن ھېجبىرىنىڭ ئاتىسى ئەمەس، لېكىن (ئۇ) اللەنىڭ يەيغەمبەرلەرنىڭ ئاخىرقىسىدۇر (اللە ئۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاخىرقىسىدۇر (سلەرنىڭ سۆز ــھەرىكتىڭلاردىن ھېچ نەرسە اللەغا (اللە ھەمسە ئەرسىنى بالگۇچىدۇر (سلەرنىڭ سۆز ــھەرىكتىڭلاردىن ھېچ نەرسە اللەغا كەلمەيدۇ)، اللە ھەمسە ئەرسىنى بەلگۇچىدۇر (سلەرنىڭ سۆز ــھەرىكتىڭلاردىن ھېچ نەرسە اللەغا ئەتىگەن ــئاخشامدا تەسسە ئېيتىڭلار (چۇئكى بۇ ئىكىكى ۋاقىتتا پەرىختىلەر چۈشسۇپ تۇرغالىقتىن، ئۇ ۋاقتىلارنىڭ ئەۋزىلى ھېسابلىنىدۇرى (189). ئالى سىلەرگە رەھىمەت قىلىپ تۇرىدۇ، اللە مۇسىلەرگە ناھايىتى مېبرىباندۇر (189). ھېرىنىنىڭ ھەلسىتى مېبرىباندۇر (189). ھېرىنىنىڭ كۇمىراھىلىتىن ھېرىباندۇر (189). ھېرىنىنىڭ كۇمىراھىلىقىنى ھېرىباندۇر (189). ھېرىنىنىڭ ھەلسەرى سەلەرگە رەھىمەت قىلىپ تۇرىدۇ، اللە مۇسىلەرگە ناھايىتى مېبرىباندۇر (189).

الفها والمساف المناف ا

ئۇلار الله غا مۇلاقات بولغان كۇنىدە ئۇلارغا الله
تەرىپىدىن يوللىنىدىغان سالام (سىلەرگە) ئامالىلىق
بولىسۇن (دېسگەن سىۆزدىسن ئىسبارەت)، الله
ئۇلارغا ئېسسىل مۇكاپات تەيسيارلىدى(46). ئىس
پەيغەمبەر! سېنى بىز مەقىقەتەن گۇۋاھچى، بىشارەتـ
چى، ئاگاھلاندۇرغۇچى، الله نىڭ ئىزنى بىلەن ئۇنىڭ
ۋە نۇرلۇق چىسراق قىلىسى ئەۋەتستۇق (46–46)،
مۆسىنلەرگە ئۇلارنىڭ الله نىڭ بۇيسۇك ئېھسانىغا
ئېرىشىدىغانلىقىدىن خۇش خەۋەر بەرگىن(47)،
ئېرىشىدىغانلىقىدىن خۇش خەۋەر بەرگىن(47)،
ئېرىشىدىغانلىقىدىن خۇش خەۋەر بەرگىن(47)،
ئۇلارنىڭ (ساڭا قىلغان) ئازار-كۇلپەتلىرىگە پەرۋا

قىلىىغىن (اللەغا تەۋەككۇل قىلغىن)، اللە (ئۇنىڭغا) تەۋەككۇل قىلغانلارغا يېتەرلىكتۇر(40). ئى
مۆمىنىلەر! سىلەر مۆمىن ئايالىلارنى ئالساڭىلار، ئاسىدىن ئۇلارغا يېقىنىچىلىق قىلىشىتىن
بۇرۇن ئۇلارنى قويۇۋەتسەڭلار، بۇ چاغدا ئۇلار سىلەر ئۇچىۋى ئىسددەت تۇتساسلىقى كېرەك،
ئۇلارغا ئازـتولا نەرسە بېرىڭلار، ئۇلارنى چىرايلىقچە قويۇپ بېرىڭىلار(40). ئىي پەيغەمىيەر!
ساڭا بىز سەن مەمرىلىرىنى بەرگەن ئاياللىرىڭنى، اللە ساڭىا غەنىيەت قىلىسى بەرگەن، ئەسسى
چۈشكەن ئاياللاردىنى ئىرزەڭ مالسىك بولغانىلارنى مالال قىلىدۇق، ئاتاڭىنىڭ ئەر قېرىندىشى
ۋە ھەمشىرە قېرىندىشىنىڭ قىزلىرىنى، ئاناڭنىڭ ئەر قېرىندىشى ۋە ھەمشىرە قېرىندىشىنىڭ قىزلىرىنى
(ساڭا مالال قىلدۇق)، بۇلار سەن بىلەن بىرلىكتە ھىجرەت قىلدى. ئەگەر بىر مۆمىن خوتۇن ئۆزىنى
پەيغەمبەرگە بەخشى قىلسا، پەيغەمبەر ئۇنى (مەموسىز) ئېلىشنى خالىسا، بۇنى مۆمىنىنىڭ قىلدارىك ئەمەس،
يالغۇز ساڭىلا (مالال قىلدۇق)، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ۋە چىۆرسلىرى توغرۇلۇق بىزنىڭ چىقارغان
يالغۇز ساڭىلا (مالال قىلدۇق)، ئۇلارنىڭ ئاياللىرى ۋە چىۆرسلىرى توغرۇلۇق بىزنىڭ چىقارغان
ئىلىمىلىرىمىز بىزگە مەلۇمدۇر، ساڭا ھەرەج بولۇپ قالباسلىقى ئۇچۇن (سېنى ئالاھىدىلىكلەرگە
ئىگە قىلدۇق)، ئاللە ناھايىستى مەغىسىرەت قىلىغۇچىدۇر، ناھايىستى مېھىرىبانىدۇر(60).

ئىيى ئىن ئىكا ئىدىنى دۇنى ئىلىك ئىن ئىكا ئەتىرىلىك مەنى ئىزى ئىلىكىدى دۇنى ئىلىك ئەن ئىلارىلىكى ئەرائىلىگەن دۇلايدىنى دىزىدى ئىلىلىلىلىكى ئەن ئىلىلىلىكى ئەلىرىلىك دەن ئىلىكىدى ئەلان ئىلىك بورى دىن ئىلىلىدى ئىلىلىلىكى دەن ئىلىكىدى ئىلىلىلىكىنى ئىلىكىدى ئىلىلىلىكى ئىلىلىكى ئىلىلىكى دەن ئىلىكىدى ئىلىلىلىكىلىكىدى ئىلىلىلىكىدى ئىلىلىلىكى ئىلىلىكى ئىلىكى ئىلىلىكى ئىلىكى ئىلىكىكى ئىلىكى ئىلىكى ئىلىكى ئىلىكى ئاياللىرىكىدىن خالىضنىڭىنىڭ ئۆۋىتىدىن باشىقا سۇرسەڭ، خالىضنىڭ بىلەن (ئۆۋىتىدىن باشىقا ۋاقىتتا) بىر يەردە بولىڭ بولىۋېرىدۇ، (ۋاقىتلىق) ئايىرىىلىپ تۇرغان ئاياللىرىكىدىن بىرى بىلەن يوقتۇر، (مانا) بۇ ئۇلارنىڭ خۇتال بولۇشىغا، قايغۇر ماىلىقىغا، بەرگەنلىرىكىگە ئۇلارنىڭ ھەمىسىنىڭ ماسلىقىغا، بەرگەنلىرىكىگە ئۇلارنىڭ ھەمىسىنىڭ بىلىپ تۇرىدۇ، اللە دىلىڭلاردىكىنى بىلىپ تۇرىدۇ، اللە دىلىگلاردىكىنى كەتبەيدۇ) (ئۇل. (يەنىي جازالاشىقا ئالىدىراپ لىمىلىيىدۇ) (ئۇل. (ئى پەيغەمبەر! ئىلكىگدىكى ئايالىلىرىلىڭ باشاقا ئاياللارنىڭ جامالى سېنى ئەجەبلەد بولۇگەن تەقدىردىسۇ، ئۇلارنى يەڭگۇشلەنى بولىيدۇ، باشقا ئاياللارنىڭ جامالى سېنى ئەجەبلەد دۇرگەن تەقدىردىسۇ، ئۇلارنى يەڭگۇشلەنى

(ساقا مالال بولمايدق)، پەقەت سېنىڭ ئىلىكىڭدىكى چۆرىلەر بۇنىڭدىن مۇستەسنا، اللە ھەمە نەرسىنى كۆزىتىپ تۇرغۇچىدۇر(1833، ئى مۆمىنلەر! پەيغەسبەرنىڭ ئۆيلىرىگە كىرمەڭلار، پەقەت تاماققا چاقىرىلغان ۋاتتىڭلاردىلا كىرىڭلار، (باشقا ۋاقىتتا رۇخسەت بىلەن كىرگەندە) تاماقنىڭ پىشىشىنى كۈتۈپ ئولتۇرماڭلار، لېكىن چاقىرىلغاندا كىرىڭلار، يۇ، تاماق يەپ بولغاندىن كېيىن تارقاپ كېتىڭلار، (تاماقتىن كېيىن) پاراڭ سېلىپ ئولتۇرماڭلار، بۇ (يەنى تاماقتىن كېيىن پاراڭ سېلىپ ئولتۇرۇش) پەييغەمبەرنى رەنجىتىدۇ، پەيغەمبەر (بۇنى ئېيتىشقا) سىلەردىن خىجىل بولىدۇ، اللە مەتى(نى ئېيتىشى) تىن خىجىل بولىدۇ، سىلەر پەيغەمبەرنىڭ ئاياللىرىدىن بىرنەرسە سوراپ (ئالماقچى) بولساللىرىنىپ ئىرنەرسە سوراپ (ئالماقچى) بولساللىرىنىپ ئولتۇرۇش ئەللىرىنىپۇ ئەڭ ياك ئۇتىدۇ، سىلەرنىڭ رەسۇلۇ اللە رەنجىستىپ قويۇشۇڭىلار دۇرۇس ئەمەس، دىللىرىنىپۇ ئەڭ ياك ئۇتىدۇ، سىلەرنىڭ رەسۇلۇ اللە رەنجىستىپ قويۇشۇڭىلار دۇرۇس ئەمەس، بۇنىداق قىلىش سالەرنىڭ ئايالىلىرىنى ئېلىسىشىلارمۇ مەڭسۇر دۇرۇس ئەمەس، ھەقىقەتەن لىلەنىڭ دەرگامىدا چوڭ گۇناھتۇر (ئاك

ئۇلارغا (يەنى يىمىمەمسبەر ئەلەيسەسسالامسلاق ئايالىلىرىغان ئاتىلىرى بىلەن، ئوغۇلىلىرى بىلەن، قېرىنداشلىرى بىلەن، قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن، ھەشىرىلىرىنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن، ھۆسىن ئاياللار بىلەن، قۇل، چۆرىلىرى بىلەن كۆرۈشۈش ھېنچ گۇناھ ئەمەس، (ئىي پىەيىغەسېنەرنىڭ تاياللبرى!) الله دسن قور قۇڭلار، الله مەقىقەتەن ھەسمە نەرسىنى كۆزىتىپ تۇرغۇچىدۇر (68). الله معقسقه تعن يعيغه مسبعركم ومصبعات يوللايسدؤ (يەنى يەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا رەھسمەت قىلىدۇ، شەنسنى ئۇلۇغ قىلىدۇ، دەرىلجىسسنى ئۇستۇن قىلىدۇ)، يەرىشىتىلەرمۇ ھەقلىقلەتەن (يىمىلىغامى بەرگە) مەغىيىسرەت تەلەپ قىلىبدۇ، ئىي مىزمىنى لەر! سىلەر يىدىخەسبەرگە دۇرۇد ئېيىتىڭلار ۋە ئامانىلىق تىلەڭىلار رچىۋنىكى رەسۇلۋاللە نىڭ سىلەرنىڭ ئۈستۇڭلاردىكى ھەقىقى چىوڭدۇرە ئىۋ سىلەرنى گىۋمىراھىلىقىتىن ھىسدايەتىكە،

كونام منفون في الآبوق ولا استاوين ولا الموافق ولا الموافق ولا المتاوين والمتاوين والمتاو

تو سىدورى دولوروقلۇقىقا چىقارغۇچىدۇر) (68). الله نى ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىنى رەنجىتىدىغانلار (يەنى الله ۋە رەسۇلۇاللە يامان كسۆرىدىسغان ئىشىلارنى قىلىدىغانىلار)نى اللە دۇلىيا ۋە ئاخىرەتىتە رەھىيىتىدىن يىسراق قىلىدۇ ۋە ئۇلارغا خار قىلىغۇچىي ئازابىنى تەييار-لايدۇ (68). مۆمىنىلەر ۋە مۆمىنەلەرگە قىلىدىغان ئىشىلارنى (چاپىلاپ) ئۇلارنى رەنجىتىدىغانلار (شۇ) بوھتاننى ۋە روشەن گۇناھنى ئۈستىگە ئارتىۋالىغان بولىدۇ (68). ئى پەيغەمبەرا ئايالىرى ئىرۇللىق، بۇركەنىچى بىلەن بەدىسىنى ئورىۋالىۋن، بۇنداق قىلغاندا ئۇلارنىڭ (ھۆر ئايالىلار ئىكەنلىكى) ئەڭ ئوگاي تونۇلىدۇ-دە، باشقىلار ئۆلارغا چىقىلمايدۇ. اللە (بەندىلەرگە) ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېمبرىلدۇر (68). ئەگەر مۇناپىقلار، (نىغاقتىن) دىلىلىرىدا كېسەل بارلار، مەدىنىدە يالغان خەۋەر تاراتقۇچىلار (قىلىشلىدىدىن) يانىسا، (ئى مۇھەمبەد) ئەلۋەتىتە بىز سېسى ئۇلارغا مۇسەللەت تاراتقۇچىلار (قىلىشلىدىدىن) يانىسا، (ئى مۇھەمبەد) ئەلۋەتىتە بىز سېسى ئۇلارغا مۇسەللەت قىلىمىز، ئاندىن ئۇلار مەدىنىدە لەنەتكە ئۇچرىغان ھالىدا سەن بىلەن ئازغىنا ۋاقىت تۇرالايدۇ، دۇلار قەيەردە باللەنىڭ تۇتقان يولى) اللەنىڭ تۇتقان يولى) اللەنىڭ ئۇتقانى يولى) اللەنىڭ ئۇتقان يولىدا ھېتقانداق ئۇزگىدى ئىلارىدۇر، ئالەنىڭ ئۇتقان يولى اللەنىڭ ئۇتقان يولى

يَسْعَلُكَ النَّاسُ مَن السَّاعَةُ قُلْ إِنَّهَا عِلْمُهَاعِنْدَاللَّهِ وَمَا الله وَالْمُعَنَا الرَّسُولِ ﴿ وَقَالُ ارتَنَا كَأَلَمُ مَنَا الرَّمَنَا وَكُنَّا مُنَا الرَّسَادُ تَنَاوَكُمُ أَمَّا فَأَضَلُوْنَا السَّيدُلَا ۞ زَّتَنَأَ انْهَدِ ضِعْفَتُن مِنَ الْعَذَارِ وَالْعَثَّامُ كَمُنَاكَبُ وَاخْتَاتُهُا الَّذِينَ أَمُنُوا لَا تَكُوْنُوا كَالَّذِينَ اذْ وَا مُوَّسَى فَبَرَّاءُ اللهُ مِمَّاقًا لُواْ وَكَانَ عِنْدَ اللهِ وَجِيَّهًا ﴿ يَأَيُّهُمُ الَّذِينَ الْمَنُوالْتَعُوااللهُ وَقُولُوا تُولُاسَوِينُكُا ﴿ لَيْمَالِهُ مِنْ اللَّهُ اللَّه لَكُوْ أَهْمَالُكُوْ وَيَغْفِرُ لِكُوْدُ نُوْيَكُوْ وَمَن يُطِعِ اللهُ وَقَوْدُكُ فَقَدُ فَأَزُفُو رُاعِظُمُ إِنَّ اعْرُضَتُ الْأَمَانَةُ عَلَى السَّمَو بِ وَالْأَرْضِ وَالْمِنَالِ فَأَيَّانَ إِنَّ يَصْلَمْنَا وَأَشْفَقُنَّ مِنْهَا وَ

كىشلەر سەنسدىن قىيامەتىنىڭ ۋاقتىنى سورايىدۇ، «تُؤنى (مەن بىلىمەيىسەن) پىمقەت الله بىلىدۇء دينگس، سەن ئېمە بىلسىدن، قىيامەت يېقىن بولۇشى مىۇمىكىنن (42). اللە مەقىقەتەن كايىرى لارنى رەھىمىتىدىن يىسراق قىلىدى ۋە ئۇلارغا دوزاختى تەييارلىدى (64). ئۇلار دوزاخىتا مەڭگۇ قالىدۇ، ئۇلار مېچقانىداق (ئۇلارنى قوغدايدىستان) دوست ۋە (ئۇلاردىن ئازابنى دەپىئى قىلىدىخان) ياردمسجسى تايالسمايسدۇ (85). دوزاخستا ئۇلارنىڭ يىلۇزلسرى تارۇلبۇپ كېتىبدىنغان كۇنىدە، ئۇلارە وكاشكى بيز الله غا ثبتائهت قبليفان بولساقيوة! يـەيـغەمـبەرگە ئىتائەت قىلىغان بولساقىجىۋا» دەيىدۇ (١٥٥)، ئۇلارە رويىدرۋەردىگارىيىن! يىز

معقبقه تمن باشاسقا لرسمزغاء كاتبتالسرسميزغا استائمت قسادؤق، الؤلار بيزني توغيرا يولدىن ئازدۇردى، يەرۋەردىگارىيىز! ئۇلارغا ئازايىنى ئىككى ھەسبە بەرگىن ۋە ئۇلارغا قاتتىق لەنەت قىلىغىينى دەپىدۇ (67-69)، ئى مۆمىنلەر! سىلەر مۇساغا ئازار قىلىغان كىشىلەر زيەنى يەنى ئىسرائىل)دەك بولپاڭلار، اللە مۇسانى ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىدىن ريەنى تۆھپەتلىرىدىن) ئاق لمدى، مؤسا الله نباق دەركاھىدا ئابروپلۇق ئىدى (٩٩). ئى مۆسئلەر! اللەدىن قورقۇڭلار، توغرا سۆزنى قىلىڭلار (٢٥٠). اللە سىلەرنىڭ ئەمەللىرىڭلارنى تۆزەيدۇ (يەنى سىلەرنى ياخشى ئەمەللەرگە مۇۋەييەق قىلىدۇ)، گۇناملىرىڭلارنى مەغيىرەت قىلىدۇ، كىمكى اللەغا ۋە ئۇنىڭ يەيغەسبىرىلگە ئىتائەت قىلسا زور مۇۋەپپەقسىەت قازانىغان بولسدۇ (٢١). شۇبھىسىزكى، بىز ئامانەتىنى ريەنى يەرزلەرنى ۋە شەرىئەت تەكلىيلىرىنى؛ ئاسمائلارغا، زېمىنغا ۋە تاغلارغا تەڭلىدۇق، ئۇلار ئۇنى ئۇستىگە ئالىندى، ئۇنىڭ (ئېغىرلىقى) دىن قورقتى، ئۇنى ئىنسان ئۇستىگە ئالدى، ئىنسان ھەقىقەتەن (ئۆزىگە) زۇلۇم قىلغۇچىدۇر، ھەقىقەتەن ناداندۇر (٢٤). (ھەزكۇر ئامانەتكە خىيانەت قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن) مۇناپىق ئەرلەرنى، مۇناپىق ئاياللارنى، مۇشرىك ئەرلەرنى، مۇشرىسك ئاياللارنى الله ئازاب لايدۇ، (مەزكۇر ئامانەتكە رىئايە قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن) مۆسىن ئەرلەر ۋە مۆسىن ئاياللارنى الله ئەيۇ قىلىدۇ، (الله مۇمىللەرگە) ناھايىتى مەغىيىرەت قىلغۇچىندۇر، ناھايىتى مېھرىبانىدۇر (٢٥).

34_سۇرە سەبە5

مەككىدە ئازىل بولغان، 54 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىــيان اللە نىڭ ئىـــــى بىلەن باشــلايـــەن،

جىمى مەمدۇسانااللەغا خاستۇر، ئاسبانلاردىكى ۋە زېمىندىكى مەمدۇسانامۇ اللە نىڭ مۇلكىدۇر، ئاخىرەتتىكى مەمدۇسانامۇ اللە غا خاستۇر، اللە مېكـ مەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر، ھەمبىدىن خەۋەردارـ دۇر (11). اللە زېمىننىڭ قوينىخا كىسوىپ كېستىدىـ خان ريەنى يامغۇر، كان ۋە ئۆلۈكىلەرگە ئوخشاش) نەرسىلەرنى، زېمىمىنىدىن چىقىدىـخان رئۇسۇمـ المنافعة الذي للمثاني التعلق والمعالية التعلق والمعالية التعلق والمعالية التعلق والمعالية التعلق والمعالية التعلق والمعالية والمعالية والمعالية التعلق والمعالية والم

لىۋك، بۇلاق ۋە قۇدۇقىلارنىڭ سۇلىسرى قاتارلىق) نەرسىلەرنى، ئاسىبانىدىن چىۇشىدىىغان (يەرىشتە، يامغۇر، ئەجەل، رىزىق قاتارلىق) نەرسىلەرنى، ئاسىمانىغا ئۆرلەيدىخان (ياخشى ئەمەللەر، مەقبۇل دۇئالار قاتارلىق) نەرسلەرنى بىلىپ تۇرىدۇ، اللە بەنىدىلىرىگە نامايىتى مېهرىبانىدۇر، (تەۋبە قىلىغۇچىلارنى) ناھىايىتى مەغىيىسرەت قىلىغۇچىدۇر (13). كايىرلار: «بىزگە قىيامەت كەلىمەيدۇ» دەيىدۇ، ئېيتقىنىكى، «ئۇنىداق ئەمەس، پەرۋەردىسگارىم بىلەن قەسەمىكى، قىيامەت سىلەرگە چىوقۇم كېلىدۇ، اللە غىدىبىنى بىلىگۇچىدۇر، ئاسبانلاردىكى ۋە زېيىندىكى زەررە چاغىلىق نەرسە اللە دىـن يىراق ئەمەسـتۇر، ئۇنىڭ (يەنى زەررە)دىن كىچىكرەك نەرسە بولسۇن، چوڭراق نەرسە بولسۇن، لەۋھۇلبەھيۇزدا خاتىرىلەنىىگىنى يوقى (8). (ئۇلارنىڭ لەۋھۇلىمەھيۇزدا خاتسرىلىنىشى) ئىمان ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانىلارنى مۇكاياتىلاش ئۇچلۇنىدۇر، ئەنە شۇلار مەغپىرەتىكە ۋە ئېسىل رىزىققا ئېرىشىدۇ (4). بىزنىڭ ئايەتىلىرىمىزگە كىۋچىنىڭ بېرسچە قارشى تۇرغانىلار قاتىتىق ئازايىقا دۇچار بولىدۇ (ة). ئىلىم بېرىلگەنلەر (يەنى ساھابىلەر ۋە كېيىنكى ئەمەل قىلغۇچى ئىۆلىسالار) ساقا يەرۋەردىكارىڭ تەرىپىدىن نازىل قىلىنىغان قۇرئانىنىڭ شۇبھىسىز ھەق ئىكەنلىكىنى، (تُنشانلارني) غالب، معدوُساناغا لاينق الله نباق يولينا باشلايدينانلىقىنى بىلسدۇ (6)، كايىرلار (بىر_بىرىگە) ئېيتىدۇ: «سىلەرگە سىلەر (قەبرىلەردە چىرىپ) تىتبا_تالاڭ بولۇپ كەتىكەلىدىن كېيىن چوقۇم يېڭىدىن يارىتىلىسلەر دەپ خەۋەر بېرىدىغان بىر ئادەمنى كۆرستىپ قويايلىمۇ؟(٣)

الكنزى على الحد كذب القديم بعد المي الذين كافية منتن بالكفية في المداب والقدل الدين بالذين الأفية الذي المنتقطف بعث الديم ومقاطعة في التعالى التعالى الذي التقاطيف بعث الذكر بالمشتقط المنهم منتقطة التعالى التعالى المنال الإيمان الذي منه والطائر والتعالى التي يما تقد الد بعث والمناس التي ملاقعات التعالى التي بما تعد الدي بعث والمناس التي ملاقعات في وراح المناس المنال التي بما تعد الدي بعث والمناس التي ملاقعات في وراح المناس ال ئواللە غا يالغاننى توقۇدىمۇ؟ يا ئۇ ئېلىشىپ قالـ
دەمۇ؟» ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس، ئاخىرەتىكە ئىبان
كەلتۈرمەيدىغانلار ئازابىتا ۋە چوگىقۇر كۇمراھلىقـ
تىسدۇر (8). ئۇلار ئالدىدىكى ۋە ئارقىسىدىكى
(ئۇلارنى ئوراپ تۇرغان) ئاسىيان بىلەن زېمىنىغا
قارىمامدۇ؟ ئەگەر خالىساق ئۇلارنى يەرگە يۇتقۇزىمىز، ياكى ئاسياننى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پارچەھەر بەندە ئۈچۈن ئەلۇدىتە (اللەنىڭ قودىسىنى
كۆرستىدىخان) دەلسل بار (8). بىز داۋۇدقا دەركۆرستىدىخان) دەلسل بار (9). بىز داۋۇدقا دەركۆرستىدىخان) دەلسل بار (9). بىز داۋۇدقا دەرئامىرىزدىن ھەقسقەتەن پەزل (يەنى پەيغەمبەرئۆمۇرنىڭ يۇمشاق بولۇپ بېرىشى، ساۋۇت ياساشنى
بىلىدۇرۇشلەر) ئاتا قىلىدۇق، «ئىي تاغىلارا ئىي

قۇشلار! داۋۇد بىلەن بىرلىكتە تەسبىھ ئېيتىگىلار» (دېدۇق)، تۆمۈرنى داۋۇدقا يۇمىئاق قىلىپ بەردۇق (10)، (بىز ئۇنىىڭىغا ئېيتىتۇق) «مۇكەممەل ساۋۇتىلارنى ياسىفىسىن، ساۋۇتىلارنى ياساشتا (ھالقىلىرىنى بىر بىر ئۇنىىڭىغا ئېيتىتۇق) «مۇكەممەل ساۋۇتىلارنى ياسىفىسىن، ساۋۇتىلارنى ياساشتا مەن ھەققەتەن سىلەرنىڭ ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىمەن» (111). سۇلەيمانغا شامالنى (بويسۇتەدۇرۇپ بەردۇق)، بەرىئىلى مۇساپىنى، جۇشتىن كېيىن بىر ئايلىق مۇساپىنى، جۇشتىن كېيىن بىر ئايلىق مۇساپىنى، بۇشتىن كېيىن بىر ئايلىق مۇساپىنى باساتتى، ئۇنىڭغا مىس (چىقىدىغان) بۇلاقنى ئاقتۇزۇپ بەردۇق، بەزى جىنلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرى ئۇنىڭغا بىز دوزاخ ئازابىنى تېتىتىمىز (121). ئۇلار سۇلەيمانغا ئۇ خالىغان كاتتا سارايلارنى، (مىستىن ئۇنىڭغا بىز دوزاخ ئازابىنى تېتىتىمىز (121). ئۇلار سۇلەيمانغا ئۇ خالىغان كاتتا سارايلارنى، (مىستىن ئەينەكتىن ئاجايىپ) ھەيكەللەرنى، كۆلدەك چوڭ ئېگەنلەرنى، (چوڭلۇقتىن) مىدىرلىمايدىسفان قازادى شۇكۇر قىلىقۇچى بەك ئاز (131). لارنى يەقەت ئۇنىڭ ھاسسىنى يېگەن قۇرۇتلار خەۋەردار قىلدى، سۇلەيمان شۇرۇت يەپ) يىقىلغان چاغدا جىنلارغا ئېنىق بولدىكى، ئەگەر ئۇلارغەيبىنى بىلىدىغان بولسا ئىدى، خار قىلغۇچى ئازابتا، (يەنى شۇنچە ئۇزاق ۋاقىت ئېغىر ئەگەرتەرار قىلىمىنى بېلەرنى بالىمىغان بولسا ئىدى، خار قىلغۇچى ئازابتا، (يەنى شۇنچە ئۇزاق ۋاقىت ئېغىر ئەگەرتەن قالىمىغان بولسا ئىدى، خار قىلغۇچى ئازابتا، (يەنى شۇنچە ئۇزاق ۋاقىت ئېغىر ئەگەرەن قالىمىغان بولسان ئىدى، خار قىلغۇچى ئازابتا، (يەنى شۇزۇرۇتى بالىمىغان بولسان ئىدى، خار قىلغۇچى ئازابتا، (يەنى شۇزۇرى يەلەرغان چولىقى ئازىتى (10).

شۇبھىسىزكى، سەبەد قەۋسىگە ئۇلارنىڭ تۇرىدىغان جايىدا واللهنىك قؤدرىتىنى كۆرسىتىدىغان بۇيۇك) دەلىل بار. ئىندى، ئۇنىڭ ئوڭ تەرىئېنىدە بىر تؤركؤم باغلار، سول تەرىپىدە بىر تۈركۇم باغلار بار ئىدى. (ئۇلارغا ئېيتىتۇقكى) «پەرۋەردىگارىڭلار بەرگەن رەزىقتىن يەڭىلار ۋە ئۇنىڭىغا شىۋكىۋر قىلىڭىلار، (سىلەرنىڭ جايىڭلار) بەلەن جايدۇر، (سىلەرگە رىزىق بەرگەن يەۋەردىكارىڭلار شۇكۇر قىلغۇچىنى) مەغپىرەت قىلغۇچى يەر ۋەر دىگار دۇر (16) . ئۇلار (شۇكۇردىن) باش تارتىتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا قاتتىق سەلنى ئەۋەتتۇق. ئۇلارنىڭ باغلىرىنى ئاچچىق مېۋىلىك، يۇلغۇنلىۇق، ئاز_تولا سىدرىلىق (يەنى ياۋا جىلانلىق) باغلارغا ئايلاندۇردۇق(16)، ئۇلار كۇفرىلىق قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن مۇشۇنىداق جازالىدۇق، بىز يىەقەت كۇفرىلىق قىلغۇچىلارنىلا جاز الايمنز (17). ئۇلار بىلەن بىز بەرىكەتلىك قىلغان

التنكان المنيان ستكليم اله في حق عليه في فله الم المخاوس وقي رغيزه الحكوالة المنه المنيسة ورب عفرة في فا عرض التنكاف المنه المنية المنية المنية المنية المنتقية معتقين والمن أخل علو والل وقل في وسيد وتبلك الفي مجرية من المني التنافي المنافية المنية الالكندي وتبلك المنتقال المنية المنية المنافية المنية المنافية المنتقال المنافية المنافية المنافية المنافية المنافية المنافية المنتقوة المنافية والمنافية المنافية والمنافية المنافية المنافية والمنافية والمنافية المنافية والمنافية المنافية المنا

قىشلاقلار ئارىسىدا، كۆرۈنۇپ تۇرىدىغان (تۇتىشىپ كەتكەن) نۇرغۇن قىشلاقلارنى بىرپا قىلدۇق، ئۇلار ئارىسىدىكى مېڭىتنى ئۆلچەملىك قىلىدۇق. (يەنى سەپەردە يېمەك، ئىچمەك ئېلىۋالمىسىمۇ بولىدىغان، ئەتىگەن چىققان يولۇچى چۇشىتە بىر ئۆتەڭگە يېتىپ بارسا، كەچتە بىر ئۆتەڭگە يېتىپ بارىدىغان قىلدۇق)، (ئۇلارغا ئېيتتۇقىكى) «ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كېچىلەردە ۋە كۇندۈزلەردە تىنچى ئامان مېڭىڭلاراچ (18) ئۇلار؛ «پەرۋەردىكارىيىزا سەيەرلىرىيىز ئارىسىنى (يەنى ئۆتەڭلار ئارىسى ﺪﯨﻜﻰ ﻣﯘﺳﺎﭘﯩﻨﻰ) ﻳﯩﺮﺍﻕ ﻗﯩﻠﻐﯩﻦ» ﺩﯦﺪﻯ. ﺋﯘﻻﺭ ﺋﯚﺯﻟﯩـﺮﯨـﮕﻪ ﺯﯗﻟﯘﻡ ﻗﯩﻠﺪﻯ. ﺋﯘﻻﺭﻧﻰ ﺑﯩﺰ (ﻛﯧﻴﯩﻨﻜﻰ كىشىلەرگە)چۆچەك قىلىپ قالدۇردۇق. ئۇلارنى تىرسىسىسىن قىلىۋەتتۇق، بۇنىڭغا ھەربىر (بالاغا) سەۋر قىلغۇچى، (نېمەتكە) شۈكۈر قىلغۇچى ئۈچۈن نۇرغۇن ئىبرەتلەر بار (19)، ئىبلىس ئۇلارنى (ئازدۇرۇشىتىن ئىسبارەت) گۇمانىىنى ھەقسقەتەن ئىشىقا ئاشۇردى. چۈنكى بىر تىپۇركۇم مۆمىنى لمەردىن باشقا ئۇلارنىڭ ھەمبىسى ئىبلىسقا ئەگەشتى (١٥٥). ئىبلىسنىڭ ئۇلار (يەنى ئەگەشكۈچىلەر) ئۇستىدىن (ۋەسۋەسە قىلىش بىلەن) ھۆكۈمرانلىق قىلىشى يەقەت بىزنىڭ ئاخىرەتىكە ئىيان ئېيتىقۇچىلار بىلەن ئۇنىڭىغا شەك كەلىتۇرگۇچىلەرنى بىلىۋېلىشىمىز ئۇچۇندۇر، يەرۋەردىگارىڭ هميه تهرسني كۆزەتكۈچىدۇر (at). ئېيتقىنكى، رسىلەر الله نى قويۇپ مەبۇد دەپ قارىغىنىڭلارنى چاقىرىڭلار، ئۇلار ئاسمانلاردا ۋە زېمىندا زەررە چاغلىق نەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاسمان زېمىننىڭ (يارىتىلىشى ۋە باشقۇرۇلۇشىدا الله غا) ھېچ شېرىكچىلىگى يوق، ئۇلارنىڭ ئىچىدە الله غا (ئاسمان، زېمىننى ئىدارە قىلىشتا ياردەمىلىشىدىغان) مېچ ياردەمچىمۇ يوق، (22). والانتقام الشقاعة عندة الالمتناون المدحق ادافزع عن فاز بهد قالواسدة اقال دائم قال المتخف ادافزع الكيفه فل من المتنافظة المتناوب والقديم المائد و والمقاط المتنافز المتنافز المتنافز والقديم المنافذ و عتامين توالد المتنافز الم

الله ثنوني بهركهن تادمسدين باشقسفا الله نباق دەرگاھىدا شايائەت يايدا بەرمەيدۇ، شايائەت قىلغۇچى لارنىڭ دىللىرىدىن قورقۇنىچ كۆتۈرۈلگەندە، ئۇلار ئاندىن (بەزىسى بەزىسىگە) : ھيەر ۋەر دىگار ىڭلار (شاپا۔ ئەت توغرۇلۇق) ئېمە دېدى؟ يەدەيدۇ. ئۇلار (جاۋا_ بەن): «ھەقنى (دېدى) (يەنى مۆمىئلەرگە شاپائەت قىلىشقا رۇخسەت قىلدى) يە دەيدۇ. اللە يۈكسەكتۇر ، كاتتىدۇر (88). ئېيتقىنكى، رسىلەرگە ئاسمانلاردىن ۋە زېمىندىن كىم رىزىق بېرىپ تۇرىدۇ؟چ ئېيتىقىنكى، «الله (رىزىق بېرىپ تۇرىدۇ) ، شۇبھىسىزكى، بىز ياكى سىلەر چوقۇم ھىدايەتتىدۇرمىز، يا روشەن گۇمراھ لىقتىدۇرمىز ۽ (34). ئېيتقىنكى، رېيزنىڭ قىلغان گۇناپ هممن تؤجؤن سلهر سوراققا تارتبلهايسلهر، سلهر ـ نىڭ قىلمىشىڭلار ئۇچۇن بىز سوراققا تار تىلمايمىزى (25). ئېيتقىنكى، «يەرۋەر دىگارىسىز بىزنى رقىيامەت كۇنى) يىغىدۇ. ئانىدىن بىزنىڭ ئارسىبزدا ھەقىلىق بىلەن

ھۆكۈم چىقىرىدۇ، اللە ئادىل ھۆكۈم قىلغۇچىدۇر، (خالايىقىنىڭ ئەمۋالىنى) بىلگۈچىدۇرى(180. ئېيتقىنكى، دەپ ئاتىۋالەنىنىڭلار ھەركىزەۋ ئېيتقىنكى، دەپ ئاتىۋالەنىنىڭلار ھەركىزەۋ ئۆلىداق ئەمەس، بەلكى ئۇ ساللە غالىبتۇر، ھېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇرى(2013). سېنى بىز پەقەت ئۇلداق ئەمەس، بەلكى ئۇ ساللە غالىبتۇر، ھېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر بەرگۈچى ۋە (كاپىرلارنى ئازاب بىلەن) ئاگاھلاندۇرغۇچى قىلىپ ئەۋەتـتۇق. ۋە لېكىنى ئىنسانىلارنىڭ تولىسى (بۇنى) بىلسىمىدۇ(180). ئېيتقىنكى، «سىلەركە (ئازاب بىزنى قورقۇتۇۋاتقان ئازاب) قاچان ئىشقا ئاشىدۇ؟» دەيدۇ(2010). ئېيتقىنكى، «سىلەركە (ئازاب ئۇچۈن) كاپىرلار: «بۇ قۇرئاندا ۋە ئۇنىڭدىن بىردەمـبۇ ئىلىكسىرى-كېيىن بولسايىسىلەر»(180). كېيتىنىنى بولسايىسىلەر»(180). كاپىرلار: «بۇ قۇرئاندا ۋە ئۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كىتابلارغا ھەرگىز ئىشەنىمىيىزى دەيىدۇ. ئەگەر زالىملارنى پەرۋەردىگارىڭىڭدىن ئىلگىرىكى كىتابلارغا ھەرگىز ئىشەنىمىيىزى دەيىدۇ. ئەگەر سىلەر بەزىسى بىلەن جىدەلىلىشىشۇاتىقانىلار چوڭچىلىق قىلىغانىلارغا؛ دۇمەكىر سىلەر ھالىنى كۆرەتىتىڭلار بىز چوقۇم ئىمان ئېيىتاتتۇقى دەيىدۇ(181). چوڭچىلىق قىلىغانىلارغا؛ دۇمەكىر سىلەر بوردەك قىلىنىغانىلارغا؛ دۇمەكىر سىلەر بوردەك قىلىنىغانىلارغا؛ دەسلەن قىلىغانىلارغا؛ دىسلەن قىلىغانىلارغا؛ دىسلەركە ھىددايەت كەلگەنىدىن كېيىنى بىز سىسلەرلى، بوردەك قىلىنىغانىلارغا؛ دىسلەن قىلىغانىلارغا؛ دىسلەرنى بىز سىسلەرنى بىز سىسلەرنى بىز سىسلەرنى بىز سىسلەرنى بىز سىسلەرنى، بوردەك قىلىنىلارغا؛ دىسلەرغا؛ دىلىنىڭ قىلىنىغانىلارغا؛ دىسلەرگە ھىددايەت كەلگەندىن كېيىنى بىز سىسلەركەر توسىدۇرىدى بىز سىسلەرغى دورۇركى ئاناھىدىن توستۇقىۋى ھەرگىز توسىدۇرق، سىلەر ئۆزدادۇردى تورۇركى ئۇناھىقىلىنىڭ بولىدۇڭلار» دەرۋردەلىلىلارغا؛ دىسلەر ئۇرۇرغانى قىلىنىڭدىن توستۇرق، سىلەر ئىلىرىكىنى بىز سىسلەركى ئانىلارغا؛ دىلىرىلىدىن توستۇقىۋى بىزىرىلىرىلىدىن توستۇقىدىن توستۇقىدى بىز توسىدۇرىدى بىز سىسلەرلىدى بىزىلىدىن توستۇقىدى بىز توسىدۇرىدىلىلىدى بىز توسىدۇرىدىن توستۇرىدى بىز توسىدىدىلىدى بىز توسىدىن توستۇرىدى بىزىلىدىلىلىرىلىدى بىزىدىلىدىدالىلىرىلىدى بىزىلىدىلىدىلىلىرىلىدىن بىز توسىدىلىدى بىلىنىلىدىن بىز توسىدىلىدىدىلىدىلىدى بىز توسىدىلىدىدى بىز توسىدىلىدىلىدىلىدىلىدىلىدىلىدىدىلىدىدىلىدىلىدىلىدى بىزىلىدىلىدىلىدىدىلىدىلىدى

بوزەك قىلىنغانلار چوقچىلىق قىلغانلارغا: جەمرگىز ئۇنداق ئەمەس، (سىلەرنىڭ بىزگە) كېچە كۇندۇز قىلغان ھىيلە-مىكرىڭلار (بىزنى ئىبالىدىن توستى)، ئۆز ۋاقتىدا سىلەر بىزنى اللهنى ئىنكار قىلىشقا ۋە ئۇنىڭغا شېرىك كەلتۇرۈشكە بۆيرۈپتتۇڭلار» دەيدۇ. ئازابنى كۆرگەن چاغدا، ئۇلار (يەنى ھەر ئىككى ئازابنى كۆرگەن چاغدا، ئۇلار (يەنى ھەر ئىككى قىلىدۇ، كاپىرلارنىڭ بويۇنلىرىغا) ئىچىدە پۇشايبان ئۇلارغا پەقەت قىلىمىلىرىنىڭ جازاسى بېرىلىدۇ(قائ) قايىسى شەھەرگە بولىيىسۇن، بىرەر ئاكاھىلان دۆرغۇچى ئەۋەتسەكلا ئۇنىڭ دۆلەتىمىن ئادىملىرى، دۇرغۇچى ئەۋەتسەكلا ئۇنىڭ دۆلەتىمىن ئادىملىرى، دۇرغۇچى ئەۋەتسەكلا ئۇنىڭ دۆلەتىمىن ئادىملىرى، دۇرغۇچى ئەۋەتسەكلا ئۇنىڭ دۆلەتىمىن ئادىملىرى، دالىرىمىز ۋە بالىلىرىمىز ئەڭ كىۋىر، بىز ئازابلاك

وَكَالِ الْمُنْ الشَّفْ عِلْمُن اللّذِي الشَّكُودُ الْإِنْ الْكُلُولُ وَ وَكِلْ الْفَلْكُ الْكُلُولُ وَ الْكَل التَّلِيدُ الْكُلُّ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللّهِ اللّهِ الْكَلِيدُ الْمُنْ اللّهُ اللّهِ اللهُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهُ

جايجىز» دېدى(88). ئېيتقىنكى، وھەقىقەتەن، پەرۋەردىگارىم كىنىڭ رىزقىنى كەڭ قىلىشنى خالىسا ئۇنى كەڭ قىلىشنى خالىسا ئۇنى) تار قىلىدۇ، لېكىن كىشلەرنىڭ تولىس (بۇنى) ئۇقبايدۇ»(88). ماللىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلار سىلەرنى بىزگە يېقىنلاش تۇرالىيايدۇ، پەقەت ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەل قىلىغانىلارغا قىلىغان ئەمەللىرى ئۇچۇن ھەسسىلەپ ساۋاب بېرسلىدۇ، ئۇلار (جەنئەتىنىڭ) ئېسىل ئۆيىلىرىدە (ھەرقانداق كۆڭۈلسىزلىكتىن) ئەمىن بولغان ھالدا تۇرىدۇ(87)، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزگە كۆچىنىڭ بېرىچە قارشى تۇرغانىلار ئازابىقا دۇچار قىلىنىغۇچىلاردۇر (88)، ئېيىتقىنكى، وھەقىقەتمن، بېروچە قارشى تۇرغانىلار ئازابىقا دۇچار قىلىنىغى كەڭ قىلىشنى خالىسا ئۇنى كەڭ قىلىدۇ، (اللەنىڭ پەرۋەردىگارىم قايسى بەنىدىسىنىڭ رىزقىنى خالىسا ئۇنى) تار قىلىدۇ، (اللەنىڭ يولىدا) بەرگەن نەرسەڭلارنىڭ ئورنىنى ئاللە تولىدۇرۇپ بېرىدۇ، ئۇ رسىزىق بەرگىۋسىيلىرنىڭ ياخشىسىدۇر» ئۇ دېرنىق بەرگىۋسىيلىرنىڭ ياخشىسىدۇر» ئۇدىرىنى ھېلەرنىڭ ياخشىسىدۇر» ئادىن پەرمىتىلەرگە: «بۇكۇندانىكى ياخشىسىدۇر» ئادىن پەرمىتىلەرگە: «بۇ كۆشدە اللە ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ ھەمىمىسىنى (ھېساب ئېلىش ئۇچۇن) يىغىدۇ، ئادىن پەرمىتىلەرگە: «بۇ كۆشلىلىش ئۇچۇن) يىغىدۇ، ئادىن يەرمىتىلەرگە: «بۇ كۆشلىلىش ئۇچۇن) يىغىدۇ، ئادىن پەرمىتىلەرگەن يەرمىدۇر» ئادىن پەرمىتىلەرگەن ياخشىسىدۇر» ئادىن پەرمىتىلەرگەن يەرمىدۇر» ياخشىلىدىلىنىڭ ياخشىسىدۇر» ئادىن پەرمىتىلەرگەن ياخشىسىدۇر» ئادىن پەرمىتىلەرگەن يەرمىكىلار)نىڭ ھەسلىدى يەركىدۇرەن يەرمىگەن يېرسىدۇر» ئادىن پەرمىتىلەرگەن يەرمىلىدىن يەرمىتىلەركەن يەرمىدۇرۇرەن يىغىدۇرەن يەرمىتىلىرىنىڭ ياخشىرىنىڭ ياخشىلىدىن يەرمىلىلىلىرى يازىدىن يەرمىتىلىرىنىڭ يېرىدۇرۇرەن يېرمىدۇرەن يەرمىدۇرەن يەرمىدىن يەرمىدىن يەرمىدۇرۇرەن يېرىدىدۇرەن يېرىدىدۇرەن يېرىدىدۇرەن يازىلىلىلىلىنىڭ يېرىدىدۇرىنىڭ يېرىدىدۇرەن يېرىدىدۇرەن يەرمىدىن يېرىدىدۇرەن يېرىدىدۇرەن يېرىدىدۇرەن يېرىلىرىدىن يېرىدىدۇرەن يەرمىدىن يېرىدىن يېرىدىدىدۇرۇپ يېرىرىدىدۇرەن يېرىدىن يېرىدىن يېرىدىدۇرەن يېرىدىن يېرىدىدىدۇرەن يېرىدىدۇرەن يېرىدىدۇرەن يېرىدىدىدۇرەن يېرىدىدىدۇرەن يېرىدى يېرىدىدىدۇرەن يېرىدىدىدۇرەن يېرىدىدىدۇرەن يېرىدىدىدىدىن يېرىدىدىدىدىن يېرىدىدىدىدىدى يېرىرىدىدىدىن يېرىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىن يېرىدىدىدىن يېرىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدى

قائوا مُشَاكِنَ النَّهُ وَلَيْنَا مِنْ دُونِهِ مَنْ لَا قَالْوَا مِشْدُونَ الْجِنَ الْمُدْكُمُ يَهِمُ عُلِيهُ وَنَ الْمِلْمِينَ الْمَلْكِمُ الْمَدْكُمُ وَالْمَالِمُ الْمَشْكُمُ الْمِينَ لِيَهُ مِنْ الْمُدْلِمُ لِمُنْ الْمِينَ الْمَلْكِمُ الْمِينَ الْمَلْكِمُ الْمُثَنَّ الْمَلْكِمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكِمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكِمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكِمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكِمُ الْمِينَ الْمُحْمَلُكُمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكِمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكِمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكُمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكُمُ الْمُثَنَّ الْمُلْكُمُ الْمُثَنِّ الْمُلْكُمُ الْمُثَلِّلُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ الْمُثَلِّلُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكِمُ الْمُثَلِّلُ اللَّهِ الْمُلْكُمُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّمِينَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ الْمُثَلِلُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّلِيلُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّلِيلُونَ اللَّهُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّلِيلُونَ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّلِيلُونِ وَالْمُنْ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ اللَّلِيلُونُ اللَّهُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ الْمُلِلْلُولُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللَّلِيلُونُ اللْلِلْلُولُونُ اللْلِلْلُولُ اللَّلِيلُونُ اللْلِلْلُولُ اللَّلِيلُونُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُولُ اللْلِلْلُلُولُ ال ئۇلار ئېيتىدۇ: وسەن پاكىتۇرسەن، بېزنىڭ دوس تىمىز ئۇلار ئەمەس، سەن، (ئۇلار بىزگە چوقۇنيايتتى) بەلكى جىنغا چوقۇناتتى. ئۇلارنىڭ تولىسى جىنغا ئىمان كەلتۇرەتتى» (41). بۆگۈن سىلەر بىر –بىرىڭلارغا پايدا – زىسيان يەتكىۋزەلىمىسىلەر، بىز (اللە دىسى غىمىسرىيىگە چوقۇنىخۇچىي) زالىمىلارغا: «سىلەر ئۇلارغا بىزنىڭ روشەن ئايەتىلىرىسىز ئوقۇپ بېرىلكەلدە، ئۇلار: «بۇ پەقەت سىلەرنى ئاتا بوۋاڭلار چوقۇنغان بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن توسىاقچى بوۋاڭلار چوقۇنغان بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن توسىاقچى بولغان ئادەمدۇر» دەيدۇ ھەمدە ئۇلار: «بۇ پەقەت توقۇلغان يالغان سىۋزدۇر» دەيدۇ. كاپىرلارغا ھەقەت قەت يېتىپ كەلگەلدە، ئۇلار: «بۇ پەقەت ئوپئوچۇق ھەت يېتىپ كەلگەلدە، ئۇلار؛ «بۇ پەقەت ئوپئوچۇق

داق كىتابلارنى ئاتا قىلغىنىمىز يوق. سەنىدىن ئىلگىرى ئۇلارغا ھېچقانداق پەيڧەمبەرمۇ ئەۋەتــ
كىنىمىز يوق(64)، ئۇلاردىن ئىلگىرى ئۆتكەنىلەر (ھەقىنى) ئىنىكار قىلىغان، ئۇلار (يەنى مەككە
كۇفغارلىرى) ئۇلار (يەنى ئىلگىرىكىلەر) ئېرىشكەن كۈچ ـ قۇۋۋەتنىڭ ئوندىن بىرىگىمۇ ئېرىشىگەن،
ئۇلار مېنىڭ پەيخەمبەرلىرىمىنى ئىنىكار قىلىدى. ئۇلارغا مېنىڭ جازايىم قانداق بولدى؟(64)
ئېيتقىنكى، «مەن سىلەركە بىر ئىشنى تەۋسىيە قىلىمەن: سىلەر خۇدالىق ئۈچۈن ئىككىدىن،
يا بىردىن تۇرۇڭلار (يەنى اللەنىڭ رازىلىقى ئۈچۈن يىخىلىپ ياكى يەككە ھالدا ھەقنى تىلەڭلار)،
ئاندىن پىكىر يۈرگىۋزۇگلار»، ھەمراھىڭلاردا (يەنى مۇھەممەدتە) ھېچ مەجنۇنىلىۋى يوق،
پەقەت ئۇ قاتىتىق ئازاب نازىىل بولۇشىتىن ئىلىگىرى سىلەركە ئەۋەتىلىگەن بىر
ئاگىلاندۇرغۇچىدۇر (64)، ئېيتقىنكى «سىلەردىن ھېچقالىداق ھەق تەلەپ قىلىغىنىم يوق، ئۇ
سىلەرگە بولىۋن: ئەجرىمىنى پەقەت اللەدىىن تىلەيمەن، اللە ھەممە نەرسىنى كۆزىتىپ
تۇرغۇچىدۇرى (75)، ئېيىتىقىنكى، «پەرۋەردىگارىم، ھەقسقەتەن ھەق ئارقىلىق (باتىلىنى)
ئاتىدۇ (يەنى پاكىمىتىنى روشەن بايان قىلىدۇ)، اللە خەيىبىتى تامامەن بىلگۇچىدۇرى (64).

ئېيتقىنكى، رھەق (يەنى ئىسلام) كەلىدى (باتسل يوقالدى)، باتسل (بىرەر مەخلۇقىنى) يەيسدا.قىلال مايدۇ، (يوقالغان بىرەر مەخلۇقنى) ئەسلىگە كەلتۇ_ رەلمەيدۇ» (49). ئېيتقىنكى، «ئەگەر ئازسام ئازغانلىس قىمنىڭ زىيسنى ئۆزەسىكىدۇر، ئەگەر ھىدايەت تايـ سام (بۇ) پەرۋەردىكارىسنىڭ ماڭا ۋەھىي قىلغان قۇر ئانىنىڭ سەۋەبىدىندۇر، اللە ھەقىقەتەن ئاڭلاپ تۇرغۇچسدۇر، يېقىنىدۇر» (50)، ئەگەر سەن ئەيسنى واقتتنا ئؤلارنىك قورقؤب قاجسدىغان يمر تايالمايد ۋاتقانلىقىنى، دوزاخىقا رئېلىپ بېرىلىش ئۇچۇن مەھشەرگاھىقا) يېقىن جايىدا تۇتۇلۇۋاتقانلىقىىنى كورسەڭ (ئەلۇەتتە قورقۇنىچلۇق ھالىنى كۆرەت تىڭ (61). ئۇلار (ئازابىنى كۆرگەنىدە): «ئىمان ئېيتتۇق» دەيدۇ، ئۇلار قانداقىمۇ يىراق جايىدىن تىماننى قولىغا كەلىتۇرەلەيىدۇ(63). ئۇلار ئىلگىرى ئۇنى (يەنى پەيغەمبەرنى) ئىنىكار قىلىغان ئىدى. ئۇلار غەيب (ئىشلىرى) ئۇستىدە يىسراق جايسدىن قارىسىغا سۆزلەيدۇ (68) ، ئۇلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئارزۇ

قىلغان ئەرسىلىرى (يەنى ئىسمان ئېيتىش ۋە جەنئەتىكە كىرىىش) ئارىسىدا توسالىغۇ پەيىدا قىلىنىدى. ئۇلارغا ئىلىگىرى ئۇلارغا ئوخىشاشىلارغا قىلىنغانىدەك قىلىنىدى. چىۋىنىكى ئۇلار ھازىر ئىمان كەلتۈرگەن نەرسىلىرى ئۈستىدە (دۇنيادىكى چاغلىرىدا) چوڭقۇر شەكتە ئىدى(84).

35_سؤره فاتبر

مەككىدە ئازىل بولغان، 45 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

جىمى ھەمدۇسانا ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ئۆرنەكسىز ياراتقۇچى، پەرىشتىلەرنى ئىككى قاناتلىق، ئۇچ قاناتلىق، ئەرسىنى ئىلىدۇ، الله مەمىتىدىن كىشلەرگە ئاچقان نەرسىنى، الله توسقانىدىن ھەرگىزەۇ توسۇپ قالالىغۇچى بولمايدۇ، الله غالىبتۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (3). كېيىن، ئۇنى ھېچ قويۇپ بەرگۈچى بولمايدۇ، الله غالىبتۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (3). ئىلى ئىسسانىلار! الله نىڭ سىلەرگە بەرگەن ئىپسىستىنى ياد ئېتسگىلار، الله دىس باشقا سىلەرگە ئاسماندىن ۋە زېمىندىن رىزىق بېرسىپ تۇرىدىغان ياراتىقۇچى بارمۇ؟ الله دىس باشقا ھېچ مەبۇد (بەرمەق) يوقتۇر، (الله نىڭ ئىسادىسىدىن) قائىداقىمۇ باش تارتىسسىلەر؟ (3)

من الكوتية العند الموسوس في قبات الما الموضح المنظرة وتشخر الموضح المنظرة الم

(ئى مۇھەسىمدا) ئەگەر ئۇلار سېسنى ئىنكار قىلىيا (قايغۇرۇپ كەتبە)، ھەققەتەن سەنىدىن ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەرمۇ ئىنكار قىلىنغان، ھەمبە ئىشاللە - نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلىدۇ(4). ئى ئىنسانلار! ئاللىك ۋەدىسى ھەقسقەتەن ھەقتۇر، سلەرنى ھەرگىز دۇئيا تىرىكچىلىكى مەغرۇر قىلمىسۇن، شەيتان ئىڭ سىلەرنى الله نىڭ ئەپۇسسنىڭ كەڭىلىكى مەغرۇر قىلىشىغا يول قويباڭلار(3). شەيتان ئۆزسنىڭ تەۋەلىرىنى ئەھىلى دوزاختىن بولۇشقا چاقىرىدۇ(4). كاپسرلار قاتتىق دوزاختىن بولۇشقا چاقىرىدۇ(4). كاپسرلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ، ئىمان ئېيتىقان ۋە ياخشى ئەمللەرنى قىلمانلار مەغپىرەتىكە ۋە كاتستا ساۋابقا ئېرىشدۇ(7). ئۆزسنىڭ يامان ئەمەلى چىسرايىلىق كېرسىدىلكەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى چىسرايىلىق كېرسىدىلكەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنى چىسرايىلىق

ﻫﯧﺎﺑﻠﯩﻐﺎﻥ ﻛﺸﻰ (ﻫﯩﺪﺍﻳﻪﺕ ﺗﺎﭘﻘﺎﻥ ﻛﺸﻰ ﺑﯩﻠﻪﻥ ﺋﻮﺧﺌﺎﺷﺒﯘ؟) اﻟﻠﻪ ﻫﻪﺗﻘﻪﺗﻪﻥ ﺧﺎﻟﯩﻐﺎﻥ ﻛﺸﯩﻨﻰ ﮔﯜﻣﺮﺍﻫ ﻗﯩﻠﯩﺪﯗ (ﺧﺎﻟﯩﻐﺎﻥ ﻛﺸﯩﻨﻰ ﻫﯩﺪﺍﻳﻪﺕ ﻗﯩﻠﯩﺪﯗ). ﺷﯘﯕﺪﺍ ﺳﻪﻥ ﺋﯘﻻﺭ ﺋﯘﭼﭙﯘﻥ (ﻳﻪﻧﻰ ﮔﯩﺪﺎﻥ ﺋﯧﻴﺘﯩﻐﺎﻧﯩﻠﯩﻘﯩﻠﯩﺮﻯ ﺋﯘﭼﭙﯘﻥ) ﻗﺎﻳﯩﻐﯘﺭﯗﭖ ﮔﯚﺯﻩﯕﻨﻰ ﻫﺎﻻﻙ ﻗﯩﻠﯩﯟﺍﻟﯩﻴﻐﯩﻦ، ﺍﻟﻠﻪ ﻫﻪﺗﻘﻪﺗﻪﻥ ﺋﯘﻻﺭﻧﯩﯔ ﻗﯩﻠﺒﯩﺸﻠﯩﺮﯨﻨﻰ ﺑﯩﻠﯩﭗ ﺗﯜﺭﻏﯘﭼﯩﺪﯗﺭ (®). ﺍﻟﻠﻪ ﺷﺎﻣﺎﻟﻼﺭﻧﻰ ﮔﻪﯞﻩﺗﯩﭗ (ﺋﯘﻧﯩﯔ ﺑﯩﻠﻪﻥ) ﺑﯘﻟﯘﺗﺘﻰ ﻗﻮﺯﻏﺎﻳﺪﯗ، ﺑﯩﺰ ﺑﯘﻟﯘﺗﯩﻼﺭﻧﻰ ﺋﯚﻟﯘﯓ (ﻳﻪﻧﻰ ﻗﺎﻏﯩﺠﯩﺮﺍﻕ) ﺑﯩﺮ ﻳﻪﺭﮔﻪ ﻫﻪﻳﺪﻩﻳﯩﺰ (ﺑﯘﻟﯘﺗﺘﯩﻦ ﻳﺎﻣﻐﯘﺭ ﻳﺎﻧﺪﯗﺭﻣﯩﺰ)، ﺷﯘ ﻳﺎﻣﻐﯘﺭ ﺑﯩﻠﻪﻥ ﺋﯚﻟﮕﻪﻥ ﺯﯦﻤﯩﻨﻨﻰ ﺗﯩﺮﯨﻠﺪﯗﺭﯨﻤﯩﺰ، ﺋﯚﻟﯜﻛﻠﻪﺭﻧﯩﯔ ﺗﯩﺮﯨﻠﺪﯗﺭﯗﻟﯜﺵ ﺋﻪﻧﻪ ﺷﯘﻧﺪﺍﻗﺘﯘﺭ (®). ﻛﯩﻜﻜﻰ (ﺩﯗﻧﻴﺎﺩﺍ) ﺷﻪﺭﻩﭖ ﺋﯩﺰﺩﻩﻳﺪﯨﻜﻪﻥ، ﺷﻪﺭﻩﭘﻨﯩﯔ ﻫﻪﻣﯩﺒﯩﺴﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻏﺎ ﻣﻪﻧﺴﯘﭖ (ﮔﯘﻧﻰ ﺍﻟﻠﻪﺩﯨﻦ ﺗﯩﻠﺴﯘﻥ). ﻳﺎﺧﺶ ﺳﯚﺯﺍﻟﻠﻪﻧﯩﯔ ﺩﻩﺭﮔﺎﻫﯩﻐﺎ ﺋﯚﺭﻟﻪﻳﺪﯗ، ﻳﺎﺧﺶ ﺋﻪﻣﻪﻝ ﺋﯘﻧﻰ ﻛﯚﺗﯜﺭﯨﺪﯗ، (ﭘﻪﻳﻐﻪﻣﺒﻪﺭﮔﻪ ﺗﺎﺷﺮﺵ) ﻫﯩﻴﻠﻪ–ﻣﯩﻜﯩﺮﻟﻪﺭﻧﻰ ﺗﯜﺯﯨﺪﯨﻐﺎﻧﻼﺭ ﻗﺎﺗﺘﻰ ﺋﺎﺯﺍﺑﻘﺎ ﺩﯗﭼﺎﺭ ﺑﻮﻟﺪﯗ، ﺋﯘﻻﺭﻧﯩﯔ ﻫﯩﻴﻠﻪ–ﻣﯩﻜﺮﻯ ﺋﯩﺸﻘﺎ ﺋﺎﺗﯩﻤﻪﻧﺪﯨﻦ ﭘﻪﻳﺪﺍ ﻗﯩﻠﺪﻯ، ﺋﺎﻧﺪﯨﻦ ﺳﻠﻪﺭﻧﻰ (ﺋﻪﺭ–ﺋﺎﻳﺎﻟﺪﯨﻦ ﺋﯩﺒﺎﺭﻩﺕ) ﺑﯩﺮ ﺑﯜﭖ ﻗﯩﻠﺪﻯ، ﻫﻪﺭﻗﺎﻧﺪﺍﻕ ﺋﺎﭘﯩﻤﻪﻧﯩﺪﯨﻦ ﭘﻪﻳﺪﺍ ﻗﯩﻠﺪﻯ، ﺋﺎﻧﺪﯨﻦ ﺳﻠﻪﺭﻧﻰ (ﺋﻪﺭ–ﺋﺎﻳﺎﻟﺪﯨﻦ ﺋﯩﺒﺎﺭﻩﺕ) ﺑﯩﺮ ﺑﯜﭖ ﻗﯩﻠﺪﻯ، ﻫﻪﺭﻗﺎﻧﺪﺍﻕ ﺋﺎﻳﺎﻟﯩﻨﯩﯔ ﻫﺎﻣﯩﻠﺪﺍﺭ ﺑﻮﻟﯘﺵ ﯞﻩ ﺗﯜﻏﯘﺵ ﺍﻟﻠﻪﻧﯩﯔ ﺋﯩﻠﯩﻨﯩﯔ ﺳﯩﺮﺗﯩﺪﺍ ﺋﻪﻣﻪﺱ، ﻫﻪﺭﻗﺎﻧﺪﺍﻕ ﺋﺎﺩﻩﻣﻨﯩﯔ ﺋﺎﭘﯩﻨﯩﯔ ﻣﺎﻣﯩﻠﺪﺍﺭ ﺑﻮﻟﯘﺵ ﯞﻩ ﺗﯜﻏﯘﺵ ﺍﻟﻠﻪﻧﯩﯔ ﺋﯩﻠﯩﻨﯩﯔ ﺳﯩﺮﺗﯩﺪﺍ ﺋﻪﻣﻪﺱ، ﻫﻪﺭﻗﺎﻧﺪﺍﻕ ﺋﺎﺩﻩﻣﻨﯩﯔ ﺋﯘﺭﯨﻨﯩﯔ ﺋﯘﺯﯗﻥﻳﺎﻛﻰ ﻗﯩﺴﻘﺎ ﺑﻮﻟﯘﺵ ﯞﻩ ﺗﯜﻏﯘﺵ ﺍﻟﻠﻪﻧﯩﯔ ﺋﯩﻠﯩﻨﯩﯔ ﺳﯩﺮﺗﯩﺪﺍ ﺋﻪﻣﻪﺱ، ﻫﻪﺭﻗﺎﻧﺪﺍﻕ ﺋﺎﺩﻩﻣﻨﯩﯔ

ومن يقنت ٢٢ قأطره

ئىككى دېڭىز (يەنى دېڭىز بىلەن دەريا) ئوخىشاش ئەمەس، بۇنىڭ (يەنى دەريانىڭ) سىۋىي تاتىلىق، تەملىك بولۇپ (گالدىن) سىلىق ئۆتىدۇ، بۇ ريەنى دېڭسز) ناھايىتى ئاچچىق، تۇزلۇق، ئۇلارنىڭ ھەر ئىككىسىدىن يېڭى گۆشىلەرنى (يەنى بېلىقىلارنى) يەيسلەر، (دېڭىزدىن) سىلەر تاقايسدىغان زىننەت بۇيۇملىرى (يەنى ئۇنچە مارجانلار)نى چىقىرىسىلەرە الله نىڭ ئېمىتىنى تەلەپ قىلىشىڭلار ئۇچۈن، شۇكۇر قىلىشىڭلار ئۇچۇن راللەنىڭ ئەسرى بىلەن يۇك تاق، يېمەك ئىچمەكلەر قاچسلانغان) كېسمىلەرنىڭ دېڭىزدا دولقۇن يېرىپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرى سەن(۱۵)، الله كېنچسنى كۇنىدۇزگە كىسرگۇزىدۇ، كؤنبدؤزني كبنجنكه كسركؤزسدؤ وشؤنباق ببلهن كبجه _ كۇنىدۇزنىڭ ئۇزۇن _ قىسقا بولۇشى جايلارە پەسىللەر بويىچە ئۆۋەتلىشىپ تۇرىدۇ)، اللە كۇن بىلەن ئاينى (بەندىلەرنىڭ مەنيەئىتىگە) بويسۇندۇ ـ

وَمَاكِنَةُ وَمِنْ الْخَذَنِ وَالْمُعْلَمَا مَانُ وَرَافُ سَلَامْ مَثَرَابُهُ وَ مَذَا اللّهُ الْهَاجُ وَمِنْ عَلَى تَأْطُنْ مَسْمَا لِمَا يَقْتَعَجُهُونَ عِلَيْهُ تَلْمُنْ وَمَنْ عَلَى الْفَلْنَ بِهِ مَوْمِرَا المَّعْلَقِ وَالْمِيرَا الْمَعْمَوْ الْمِنَ وَلَهُمُ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهِ الْمُؤْمِلُ اللّهِ وَالْمِيرَا اللّهُ الْمُؤْمِلُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللّهُ وَلَيْهِ اللّهُ اللّهُ اللهُ اللّهُ اللهُ ا

رۇپ بەردى. ھەر ئىككىلىسى مۇئەييەن مۇددەتكىچە (يەنى قىيامەتكىچە ئىۆز ئوقسدا) سەير قىلىدۇ، ئەنە شۇ اللە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلاردۇر، پادىشاملىق ئۇنىڭغا خاستۇر، الله نى سىلەرنىڭ چەرۋۇردىگارىڭلاردۇر، پادىشاملىق ئۇنىڭغا خاستۇر، الله نى سىلەرنىڭ چاقىرساڭلار، سىلەرنىڭ چاقىرساڭلار، سىلەرنىڭ چاقىرساڭلار، سىلەرنىڭ چاقىرىڭلارنى ئاڭلىسان تەقدىردىمۇ سىلەرگە جاۋاب قايتۇرالىلىدۇ، قىيامەت كۇنى ئۇلار (اللەغا ئولارنى) شېرىڭ قىلغانلىقىڭلارنى ئىنكار قىلىدۇ، (مۇشىرىكلارنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ بۇتلىرىنىڭ قىيامەت كۇنىدىكى ئەمۋالىنى ھېچ ئەھەدى) ساڭا ھەمىدىن خەۋەردار زاتتەك ريەنى اللەدەك ئېيتىپ بېرەلمەيدۇ (141). ئى ئىنسانلارا سىلەراللەغا مومتاجسىلەر، اللەز (ئورنۇڭىلارغا) يېڭى بىر خەلقى لايىقتۇر (143). ئەگەر اللەخالىسا، سىلەرنى ھالاك قىلىپ كۇنامكىنى بىر ئادەم بىراۋنىڭ گۇنامىنى ئۇستىگە ئالالىلىدۇ، گۇنامى ئېغىر بىر ئادەم بىراۋنىڭ گۇنامىنى ئۇستىگە ئالالىلىدۇ، گۇنامى ئېغىر بىر ئادەم بىراۋنىڭ گۇنامەدىنى گۇنامەدىنى ئۇستىگە ئالالىلىدۇ، گۇنامى ئېغىر بىر ئادەم باشقا بىراۋنى گۇنامەدىنى ئۇستىگە ئالالىلىدۇ، گۇنامى ئېغىر بىر ئادەم باشقا بىراۋنىڭ گۇنامەدىنى ئۇستىگە ئالالىلىدۇ، كۇنامى ئېغىر بىر ئادەم باشقا بىراۋنى گۇنامەدىنى ئۇستىگە ئالالىلىدۇ، كۇنامىنى كۆرمەي تۇرۇپ ئۇنىڭ گۇنامەدىنى ئۇرتى ئۇستىگە ئالالىلىدۇرسەن، كىمكى رگۇناملاردىنى ئاكاملاندۇرسەن، كىمكى رگۇناملاردىنى پاكلىنىدىلى قورقىدىغانلارنى، نامازىي ئاكلانغان بولىدۇ، ئاخىس قايتىدىنىغان جاي اللەنىڭ دەركاھىدۇر (1810)

منايستوى الدّمنى والموكن والالطلاب و الالاوري و منايستوى الدّمنى والموكن و الله و المناوسة و المنا

كور ئادەم بىلەن كىۆزى ساق ئادەم (يەنى كاپسىر بىلەن مۆسىن) باراۋەر بولبايدۇ(133). زۇلېمت بىلەن نۇر (يەنى باتىل بىلەن مەق) باراۋەر بولبايدۇ(23). بىلەن ئىسسىق (يەنى جەننەت بىلەن دوزاخ) باراۋەر بولبايدۇ(12). تسرىكىلەر بىلەن ئۆلۈكلەر (يەنى مۆسنلەر بىلەن كاپىرلار) باراۋەر بولبايدۇ، شۇبهسىزكى، الله (ھەق دەۋەتنى) خالىغان كىشىلەرگە، (يەنى كاپىرلارغا) ئاڭلىستالبايسىدى(23). سەن پەقەت بىر ئاگاھلانىدۇرغۇچىسەن(23). ھەقسقەتەن بىز سېنى ھەق (دىسن) بىلەن (سۆسىنلەرگە) خىۋەر خەۋەر بەرگۈچى، (كاپىرلارغا) ئاگاھلانىدۇرغۇچى قىلىپ بەرگۈچى، ئالىرلارغا) ئاگاھلانىدۇرغۇچى قىلىپ بەرگۈچى، قانداقلا بىر ئۇممەت بولىسۇن، ئۇنىڭىنا ئەۋەرتۇپى، قانداقلا بىر ئۇممەت بولىسۇن، ئۇنىڭىنا

پەيغەمبەر كەلگەن (184). ئۇلار سېنى ئىنكار قىلسا، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەن ئۇمەتسلەرمۇ (ئۆزلىرىنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى) ئىنكار قىلغان، پەيغەمبەرلىرى ئۇلارغا روشەن مۆجىزىلەرنى، (ئىببراھىم
ئەلەيھىسالاھغا نازىل قىلىنغان سەھىپىلەرگە ئوخشاش) سەھىپىلەرنى، (تەۋرات، ئىنجىلدەك) نۇرلۇق
كىتابلارنى ئېلىپ كەلدى(285). ئاندىن كاپىرلارنى جازالىدىم، (ئۇلارغا بەرگەن) ئازابىم قانداق ئىكەن؟
(يەنى ئۇلارغا قانداق قاتىق ئازاب قىلدىم؟) (280) كۆرمەسەنكى، الله بۇلۇتتىن ياھخۇر ياخىدۇردى،
ئۇنىڭ بىلەن تۇرلۇك، رەڭكارەڭ مېۋىلەرنى چىقاردى، (شۇنىڭىدەك الله تاخىلارنى ياراتىتى)
تاخىلارنىڭ ئاق، قىرنىلىلىرى، ھەر خىل رەگدىكى يوللۇقىلىرى ۋە قاپىقارىلىرىمۇ بار(271).
شۇنىڭىدەك ئىنسانلارنى، ھايىۋانلارنى، چاھارپايلارنىمۇ خىلمۇخىل رەڭلىك قىلىپ ياراتتى،
الله نىڭ بەنىدىلىرى ئىچىدە تەۋبە قىلىغانلارنى) مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر (280). شۇبھىسىزكى، الله نىڭ
كىنابىىنى تىللاۋەت قىلىپ تۇرىدىلغانلار، نامازنى ئادا قىلىدىلغانلار كاسات بولىمايدىغان
تىجارەتىنى ئىۋمىد قىلىدۇ، بىز رىىزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەرنى (اللەنىڭ تىجارەتىنى ئىۋمىدى ، يۇمىدى رەزىلى قىلىپ بەرگەن نەرسىلەرنى (اللەنىڭ تىجارەتىنى ئىۋمىدى ، ئالىدى دىغان كىشىمىلەرگىدادى

الله ئەجىرلىرىنى تولۇق بېرىدۇ ۋە مەرھەمشدىن ئۇلارغا ئاشۇرۇپ بېرىدۇ، اللە مەقىقەتەن ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ئاز ياخشىلىققا كۆپ ساۋاب بەرگۇچىدۇر (٤٥). ساڭا بىز ۋەھىي قىلىغان كىتاب (يەنى قۇرئان) ھەقىتۇر. ئىلىگىرىكى كىتابلارنىڭ (راستلىقىنى) ئىسپاتىلىغۇچىدۇر، اللە ھەقسقەتەن بەندىلىرىنى تولۇق بىلگۇچىدۇر، كۆرۈپ تۇرغۇچىد دۇ. (81). ئانسىدىن بىز كىستاب (يەنى قۇرئان)نى بهندىلىرىبىزدىن بنز تاللنان كسشلهركه مسراس قىلىپ بەردۇق. ئۇلارنىڭ بەزىسى ئۆزسگە زۇلۇم قىلغۇچىدۇر (يەنى قۇرئاتنى تىلاۋەت قىلغان بىلەن ئەمەل قىلمايىدۇ)، بەزىسى ئوتتۇرا ھالىدۇر (يەنى كيوب جاغيلاردا قۇرئانىغا ئەمەل قىلىپ، قىسبەن

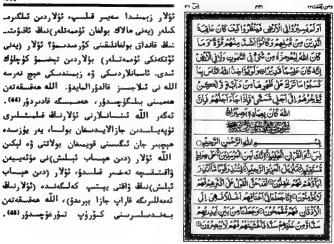
من يُقتنت ٢٠٠ ڴٵٚۅٙڡؚڹؙۿؙۄؙڛٳۺۧٵۣڵۼٚؿٚڒۣؾؠٳڎ۫ڹڶڷڡڎڒڮڬ هُوَ الْفَهُلُ الْكِينُ الْكِينُ الْكِينُ الْمُعَالَى مَا اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّاللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال فِيهُا مِنُ أَسَا وِرَمِنُ ذَهَبِ وَلَوْلُوا الْكِلَالُ فُمُ فِهَا حَرَيْنُ وَقَالُواالْسَمَلُولِلهِ الَّذِي أَذَهَبَ عَثَاالُهُ وَلَيَ الْمَالَ مَنْ اللَّهُ مَن اللَّهُ مَا اللَّهُ مَن لْغَفُورُ شَكُورُ ﴿ إِلَّنَا مِنَّ أَحَلَّنَا ذَارَ الْمُقَامَةُ مِنْ فَضَلِهِ * الانتشنا فعانصك ولاستنافها لغوث والنان تغزوا لَهُمُ نَازُجَهَنَّوَ لاَيُقَضَى عَلَيْهِمْ فَيَمُونُوا وَلايُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَدَالِهَا كُذَالِكَ نَجْزِيْ كُلَّ كَفُورِ ﴿ وَهُمُ يَصُطُوخُونَ فِهَا وَكُنّا أَخُوخِنا نَعْمَلُ صَالِحًا خَيْرَ الدى كُتَافَعُمَلُ أَوْلَهُ نُعَبِّرُكُ مَّا يَتَدَكَّرُ عَلَيْهِ مَنْ

چاغلاردا ئەمەل قىلمايدۇ) ۋە بەزىسى اللە نىڭ ئىزنى بويىچە ياخشى ئىشلارنى قىلىشىقا ئالدىرىـ غۇچىدۇر. ئەنە شۇ كاتتا مەرھەمەتتۇر (88). تۇلار ھەمىشە تۇرىدىغان جەنئەتلەرگە كىرىدۇ، ئۇلار جەننەتلەردە ئالتۇن بىلەيزۇكلەرنى، مەرۋايىتلارنى تاقايىدۇ، ئۇلارنىڭ كىيىمى يىپەكىتىن بولىد دۇ (38). ئۇلار ئېيتنى: «جىمى ھەمدۇسانا بىزدىن غەم ــ قايغۇنى كەتكۈزۈۋەتكەن الله غا مەنسۇپــ تۇر! بىزنىڭ يەرۋەردىگارىمىز ھەقىقەتەن ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ئاز ياخشىلىققا كۆپ ساۋاب بەرگۇچىدۇر (34)، اللە مەرھەمىتىدىن بىزنى جەنئەتتە تۇرغۇزدى، جەنئەتتە بىز ھەرگىز جاپا تارتمايمىز، ھەرگىز چارچىمايمىز» (35)، كايىرلار دوزاخ ئازابىغا دۇچار بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆلۈپ (ئارام تېپىپ قالماسلىقى ئۇچۇن) جانلىرى ئېلىنمايدۇ، ئۇلاردىن ئازابمۇ يېنىكلىتىلمەيدۇ، كۆفرىدا ھەددىدىن ئاشقان ھەر ئىنساننى ئەنە شۇنداق جازالايمىز (⁸⁶⁾، ئۇلار دوزاخىتا: «يەرۋەردىگارىك منزا بنزنى چىقىرىۋەتسەڭ (دۇنيادىكى ۋاقىتىتا) قىلىغان ئەمەللىرىسمىزدىن باشىقا ئەمەلىلەرنى قىلساق» دەپ يالۋۇرۇپ توۋلايدۇ. (اللە ئېيتىدۇ) «سىلەرگە ئۆمرۈڭلارنى ئۇزۇن قىلىپ، ۋەز ــنەسىــ ھەت ئالىدىغان ئادەم ۋەز ــ نەسىھەت ئالالىغۇدەك ۋاقىت بەرمىدىجمۇ؟ سىلەر گە ئاگا ھلاندۇرغۇچى (يەنى پەيغەمبەر) كەلدىغۇ، ئەمدى ئازابنى تېتىڭلار، زالىملارغا ھېچقانداق ياردەم بەرگۈچى يوق» (87) .

الشادة طور عليه التعاوية والأرض الله تعليث ليأب الشادة وهو تعالي التعاوية التعاوية

الله مەقىقەتەن ئاسبانلاردىكى ۋە زېسىنىدىكى سىلارنى بىلگۈچىدۇر. اللە مەقىقەتەن دىللاردىكى سىرلارنى بىلگۈچىدۇر. اللە مەقىقەتەن دىللاردىكى ئورۇنباسارلار قىلىدى، كىسكى كاپىر بولىدىكەن، ئۇنىلغە كۇفىرىنىڭ زىيىنى ئۆزىگە بولىدۇ، كاپىرلار-غەزەپنىلا زىيادە قىلىدۇ (يەنى ئۇلارنىڭ كۇفىرى ئۇلارنىڭ كۇفىرى ئۇلارنىڭ كۇفىرى دۇپارنىڭ كۇفىرى دۇپارنىڭ يەقت مالاكەتنى بىلىراللەنى تويۇپ چوقۇنۇۋاتقان بۇتلىرىڭلار (ئېمە بىلەن چوقۇنۇقاتقان بۇتلىرىڭلار (ئېمە بىلەن چوقۇنۇقاتقان بۇتلىرىڭلار (ئېمە للارى، ئۇلار زېمىندىن ئېمىلەرنى ياراتتى؟ يا ئۇلارغا لاركى، ئۇلار زېمىندىن ئېمىلەرنى ياراتتى؟ يا ئۇلارغا ئىلىرىگلارنى اللە بىلەن بىرلىكتە ياراتتىۋ؟ يا ئۇلارغا بىر بىرىگە بىز بىر كىتاب بەرگەن بولۇپ، ئۇلار شۇ كىتابتىكى ئاسبانلارنى اللە بىلەن بىرلىكتە ياراتتىۋ؟ يا ئۇلارغا بىر بىر كىتاب بەرگەن بولۇپ، ئۇلار شۇ كىتابتىكى

روشەن دەلىللەر كە ئاساسلىنامدۇ؟ مەر گىز ئۇنداق ئەمەس، زالىبلار بىر-بىرىگە پەقەت يالغاننىلا ۋەدە قىلىنىدۇ (100 قىلىنىدۇ ئۇلداق ئەمەس، زالىبلار بىر-بىرىگە پەقەت يالغاننىلا ۋەدە كېتىشتىن توختىتىپ تۇرالىلىدۇ. كېتىشتىن توختىتىپ تۇرالىلىدۇ. كېتىشتىن توختىتىپ تۇرالىلىدۇ. كېتىشتىن توختىتىپ تۇرالىلىدۇ. ئاللە مەقسىقەتەن مەلىسىدۇر (يەنى كۇنغازلار ئازابقا تېگىنلىك بولىسىۋ، ئۇلارنى جازالاشقا ئالىدىراپ كەتبەيدۇ)، ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر (130). ئۇلار ئۇزلىرىسگە ئاگاھىلاندۇر غۇچىي دىدىنانىلىقلىرى دىنى پەيغەمبەر) كەلسە، ھەرقانداق ئۇمەمتكە قارىغاندا ئەڭ ھىدايەت تاپقۇچى بولىدىغانلىقلىرى بىلەن قاتىتىق قەسەم ئىچىشتى. ئۇلارغا ئاگاھىلانىدۇر غۇچىي كەلىگەن چاغىدا (ھىدىلەت تىنى) تېخىسۇ يەسراق بولۇشتى (140). (بۇئىداق بولۇشسى) ئۇلارنىڭ زېسىنىدا تەكەب جۇرلۇق قىلىغانلىقلىرى ۋە ھىيىلە-مىكىر ئىشىلەتىكەن ئادەمىنىڭ ئۆزسگە بولىدۇ، ئۇلار پەھەت ئىلگىرىكى ئۇمەمتلىرگە توللىنىلغان (اللەنىڭ ئۇلارنى ھالاك قىلىش ۋە جازالاشىتىن ئىلىرەت) يولىدا ھەرگىز يۆتكىلىشنىمۇ (يەنى ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئۇزلىرىسىنى كۆرمەيسىمن، اللە يولىدا ھەرگىز يۆتكىلىشنىمۇ (يەنى ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئۆزلىرىسىنى) كىۆرمەيسىمن، اللە يولىدا ھەرگىز يۆتكىلىشنىمۇ (يەنى ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئازابنىڭ ئۇنابنىڭ كۆرگىرىشىنى كۆرمەيسىمن، اللە يولىدا ھەرگىز يۆتكىلىشنىمۇ (يەنى ئازابنىڭ ئازابنىڭ تېگىشلىك بولغانىلار ئۇستىدىن باشقىلارنىڭ ئۇستىگە يۆتكىلىشنىمۇ (يەنى كەرۋەيسىسىن) كىۆرمەيسىمن، اللە يولىدا ھەرگىز يۆتكىلىشنىمۇ (يەنى كۆرگىرىسىنىنى كىۆرمەيسىمن، اللە يولىدا ھەرگىز يۆتكىلىشنىمۇ يەنىكىلىشىنىدىن كىرگىرەيسىمن، باشقىلارنىڭ ئۇستىگە يۆتكىلىشىنىنى كىرۆرمەيسىمن، باشقىلارنىڭ ئۇستىگە يۆتكىلىشىنىدى كىرۇرمەيسىمن، باشقىلارنىڭ ئۇستىگە يۆتكىلىشىنىنىنى كىرۇرمەيسىمن، باشقىلىدان بۇرسىلىلىنىنىشىمىرىنىڭ كۆرگىرىشىنىنى كىرۇرمەيسىمن، باشقىلارنىڭ ئۇسىمىنىدى كىرىمۇرلۇق

36 ـ سؤرہ ياسن

مەككىدە ئازىل بولغان، 33 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

ياسىن (11). مېكىمەتلىك قۇرئان بىلەن قەسەمكى، (ئى مۇھەممەدا) شەك شۇپسىسىزكى، سەن پەيغەمبەرلەردىنسەن (3-3). توغرا يولدىسەن (4). قۇرئان ئاتا بوۋىلىرى ئاگاھلاندۇرۇلىسان (يەنى ئۇلارغا پەيغەمبەر كەلمىگەن)، غاپىل قالسان بىر قەۋسنى ئاگاھىلاندۇرۇشۇڭ ئۇچۈن، غالىسب، ئامايىتى مېھرىبان اللە تەرىپىدىن ئازىل قىلىنىغاندۇر (6-6). ئۇلارنىڭ كۆپىچىلىكسىگە (ئازاپ توغرىسىدىكى) ھۆكۈم ھەقىقەتەن تېگىشلىك بولدى. شۇنىڭ ئۇچۈن ئۇلار ئىمان ئېيتىلىدۇر (77). بىز ھەققەتەن ئۇلارنىڭ بويۇنىلىرىكىچە تاقاقىلارنى تاقىدۇق، شۇنىڭ ئۇچۈن ئۇلار بىيانغا بويسۇنيادۇ ۋە ئىمانغا باش ئەگمەيدۇ (8). ئۇلارنىڭ كۆزلىسرىنى پەردىلىدۇق، شۇنىڭ ئۇلار (ئىماننىڭ يوللىرى توسۇنۇپ كەتكەنلىكى ئۇچۈن) ھېچ نەرسىنى كۆرەلمەيدۇ(9).

وَسَوَآهُ مَلْهُوهُومُ الْمَدْفَعُمُّ الْمُرْتَقُونُهُ لَا لِيُعْمُونُ وَ

اِلْمَنْ الْمُعْرِقُ وَالْمُورُ الْمُلْكُونُ وَالْمُعْنَى بِالْفَهِمُ
مَنْ مَنْ الْمُعْرَقِ وَالْمُورُونُ وَالْمَا اللّهُ وَاللّهُ مَنْ يَالْمُهُمُ
وَمَنْ الْمُعْرَفُونُ وَالْمُورُونُ فَعْلَ الْمَعْلَمُ الْمُعْمِلُهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ

ئۇلارنى ئاكاھلاندۇراھىدەن، ئاكاھلانىدۇرماھىدەن، ئۇلارغا بەرىيىر ئوختاش، ئىمان ئېيتىايىدۇ(10). سەن پەقەت قۇرئانغا ئەگەشكەن، مەرھەمەتلىك دۇرالايسەن رويىنى ئاكاھلاندۇرۇشۇڭنىڭ پايدىسى بولىدۇ)، ئۇنىڭغا (اللەنىڭ ئۇنىڭ گۇناھلىرىنى) مەغىرەت قىلىدىغانىلىقى ۋە ئېسىل ساۋاب رىيىنى بەرگەن (111). بىز، شۇبھىسىزكى، ئۆلۈكلەرنى تىرىلە بەرگەن (111). بىز، شۇبھىسىزكى، ئۆلۈكلەرنى تىرىلە يەرلىرىن، ئۇلارنىڭ (دۇنيادا) قىلىغان (ياخشى بامان) ئەمەللىرىنى ۋە ئىسلىرىنى خاتسىرىلەپ دۇرىمىر، ئۇلارنىڭ (دۇنيادا) قىلىغان (ياخشى يامان) ئەمەللىرىنى ۋە ئىسلىرىنى خاتسىرىلەپ قويىغانىيىز (111). ئۇلارغا رىيىنى ئونغانىلارنىڭ ئۇلارغا رىيىنى ئونقانىيىدا ئۇلارغا رىيىنى ئونقانىلارغا ئاھالىسىنى دەستەردە (يەنى ئۇلارغا رەنىكى كەلىتۇرگىن، ئۆز ۋاتتىدا ئۇلارغا رىيىنى ئەنتاكىيە)

ئۇلار ئۇ ئىككى پەيغەمبەرلەر كەلگەن ئىدى(13). ئەينى زاماندا ئۇلارغا ئىككى پەيغەمبەر ئەۋەتتۇق. ئۇلار ئۇ ئىككى پەيغەمبەرنى ئىنكار قىلدى. ئۇچىنچى پەيىغەمبەرنى ئەۋەتىش بىلەن (ئۇلارغا) ياردەم قىلدۇق، پەيغەمبەرلەر (ئۇلارغا): «بىز ھەققەتەن (اللەنىڭ) سىلەرگە (يەنى سىلەرنى ھىدايەت قىلىشقا) ئەۋەتىلگەن ئەلچىلىرىبىز» دېدى(141). ئۇلار: «سىلەر پەقەت بىزگە ئوخشاش ئىنسان، مېھرىبان اللە ھېچ نەرسە نازىل قىلغىنى يوق، سىلەر پەقەت يالغانچىسىلەر» دېدى(141). ئۆلار: «سىلەر پەقەت بىزگە ئوخشاش ئەلچىلەرمىز(141). ئولىپلىرىن بىلەر دېۋەردىگارىمىز بىلىدۇكى، بىز شەك-شۇبھىسىز سىلەرگە ئەۋەتىلگەن ئەلچىلەرمىز(141). بىزنىڭ مەسئۇلىيىتىمىز پەقەت (روشەن دەلىللەر بىلەن) چۇشىنىشلىك قىلىپ تەبىلىغ قىلىشتۇر» دېدى(171). ئۇلار (ئەلچىلەرگە): «بىز سىلەردىن شۇم پال ئالدۇق. ئەگەر سىلەر (دەۋەتىڭلارنى) خوتتاتىساڭلار، سىلەرنى چوقۇم تاش-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسىمىز ۋە بىزنىڭ قاتتىق جازايىمىزغا ئۇچرايسىلەر» دېدى(141). ئەلچىلەر: «(كۇفرىڭلار سەۋەبىدىن) شۇملۇقۇڭلار ئۆزەڭلار بىلەن مىزغا ئۇچرايسىلەر» دېدى(141). ئەلچىلەر: «(كۇفرىڭلار سەۋەبىدىن) شۇملۇقۇڭلار ئۆزەڭلار بىلەن ئەش سىلەر گۇمان قىلغاندەك ئەمەسى)، سىلەر (اللەغا شېرىك كەلىتۈرۇش بىلەن) ھەددىسدىن ئاشقۇچىي قەۋەسىلەر» دېدى(181). شەھەرنىڭ يىراق جايىدىن بىر كىشى (يەنى ھەبىب نەجار) ئاشقۇچىي قەۋەسىلەر» دېدى ھۇمەما)، سىلەر دىراق جايىدىن بىر كىشى (يەنى ھەبىب نەجار) ئۇملۇقۇرۇپ كېلىپ ئېيتتى: «ئى قەۋەمما؛ پەيغەمبەرلەرگە ئەگىشىڭلار(182). تۇخىرا يولدا بولغان، يۈگۇرۇپ كېلىپ ئېيتتى: «ئى قەۋەمما؛ پەيغەمبەرلەرگە ئەگىشىڭلار(182). تۇخىرا يولدا بولغان، يۈگۇرۇپ كېلىپ قىلغانىلىقىغا) سىلەردىس ھەق سورسىغاپدىدىنان كىشلەرگە ئەگىشىڭلار(182).

(يىگىرمە ئۈچىنچى پارە)

مەن ئېمىشقا مېنى ياراتقان ۋە سالەر (ئۆلىگەندەن كېيىن) دەركاھىنىغا قايتىدىىغان الله غا ئىسادەت قىلىي؟ (2023) مەن الله دىن غەيرىيغى ئىلاھ قىلىۋالىدىغان بولسام، ئەكەر مېھىرىبان الله ماڭا بىرەر زىيان_زەخمەت يەتكۈزمەكىچى بولسا، ئۇلارنىڭ مەددە مېنى قۇتسقۇزالسايدۇ (2023). ئەگەر ئۇنىداق بولسا (يەنى الله دىن غەيرىينى ئىلاھ قىلىۋالىدىغان بولسام، مەن ھەقسقەتەن ئوپىئوچىۋى گۇمراھىلىقىتا بولسمەن (304). مەن ھەقسقەتەن (سىلەرنى ئىلام قۇلاق بولۇڭ. ياراتقان) پەرۋەردىگارىڭلارغا ئىمان ئېيتتىم (ئىمانىغان) قۇلاق سېلىڭلار (ۋە ئۇنىڭىغا گۇۋاھ بولۇڭ. لار)» (203). (قەۋمى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئۇزىڭغا ھۇلۇڭ.

ومالي الااخيدان الذي قطاع فاليه وتوجئون و

المتفاد من هو الإله المنافري القطاع الميه وتوجئون و

منطقة المن المتفاول المنافرية المنافرية

قەۋمىم پەرۋەردىگارىمنىڭ ماڭا مەغپىرەت قىلغانلىقىنى ۋە مېنى ھۇرمەتلىكىلەردىن قىلغانىلىقىنى بىلسە ئىدى، دېدى (25-27). ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇنىڭ قەۋمىنى (جازالاش ئۈچۈن) ئاسىماندىن قوشۇن (يەنى پەرىشتىلەر) چۇشۇرمىدۇق (ھەر قەۋسىنى ھالاك قىلىش ئۇچۇن يەرىشىتىلەرنى) چۇشۇر ۋۋەر گۇچى بولمىدۇق (28) . پەقەت بىر ئاۋاز بىلەنسلا ناكاھان ئۇلار قېتىپ قالىدى(29) . (اللَّهَ نَنْكُ اللَّهِ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهِ عَلَى اللَّهُ عَلَى اللّهُ عَلَّا عَلَى اللّهُ عَلَّا عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَّهُ عَلَّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ عَلَّهُ عَلَى اللّهُ عَلَى اللّهُ ئۇنى مەسخىرە قىلىشتى (30) . ئۇلار (يەنى مەككە ئاھالىسى) ئۇلاردىن ئىلىگىرى ئۆنكەن نۇرغۇن ئۇمبەتلەرنى ھالاك قىلغانلىقىمىزنى بىلمەمدۇ؟ ئۇلار بۇلارنىڭ يېنىغا (يەنى دۇنسياغا ئەبەدىسى) قايتمايدۇ (عَلَى) . ئۇلارنىڭ ھەممىسى (قىيامەت كۈنى ھېساب بېرىسش ئۇچۇن) ھۇزۇرىمىزغا ھازىر قىلىنىدۇ⁽²²⁾. ئۆلۈك (يەنى قۇرغاق) زېمىننى (يامىغۇر بىلەن) تىرىلىدۈرۈپ، ئۇنىڭىدىن ئۇ**لا**ر يەيدىغان ئاشلىقنى ئۆستۈرگەنلىكىمىز ئۇلارغا راللەنىڭ قۇدرىتى كامىلەسىنى كۆرسىتىدىغان) ئالا مەتتۇر (88) ، بىز زېمىندا نۇرغۇنلىغان خورما باغلىرسنى، ئۇزۇم باغىلىرىنى بەرپا قىلىدۇق، شۇ زېمىندا بۇلاقلارنى ئېقىتتۇق(³⁶⁾. ئۇلار ئۇنىڭ (يەنى باغلارنىڭ) مېۋىسىنى يېسۇن، (بۇ مېۋىـــَ للعربي) ئۇلارنىڭ قوللىرى ياراتقان ئەمەس، ئۇلار راللەنىڭ نېمەتلىرىگە) شۇكۇر قىلمامدۇ؟(35) الله (پۇتۇن ئەيىب ـ نۇقسانلاردىن) پاكتۇر، ئۇ پۇتۇن شەيئسلەرنى جۇپ ياراتــتى. زېمىنسدىن ئۇنىۋى چىقىدىغان نەرسىلەرنىڭ، ئۇلارنىڭ ئىۆزلىرىسنىڭ ۋە ئۇلار بىلىمەيىدىنغان نەرسىلەر (يەنى ئاجايىسى مەخلۇقاتىلار)نىڭ ھەممىسىنىڭ جۈپتى بار (١٥٠). ئۇلارغا (اللەنىڭ قۇدرىت تىنى كۆرسىتىدىغان) بىر ئالامەت كېچىدىن ئىبارەتىكى، ئۇنىڭىدىن كۈندۈزنى ئايرىۋېتىمىزىدە (يەنى كۇندۇزنىڭ نۇرسنى يوق قىلىۋېتىمىزىدە)، ئۇلار ناگاھان قاراڭىغۇدا قالسدۇ⁽⁸⁷⁾،

والشنس بقوى المستقولة الذي تقديدًا الهوز المياؤ التالية والتقدر المياؤ التقدر المياؤ التقدر المياؤ التقدر التولية والمتشركة في تقلب المائن تقديدًا القيار وقال المتفاولة في تقلب المتفاولة القيار وقال في تقلب وخطاعة المنافزة القيار وقال التعارف في تقلب وخطاعة المنافزة المنا

كؤن بەلگسلەنسگەن جايسغا قاراپ سەيسر قىلسدۇ، بۇ، غالىب، ھەممىئى بىلگۇچى اللەنىڭ ئالدىنىئالا بەلگىلىگەن ئىشىدۇر (38)، ئاپىغا سەير قىلىدىغان مەنزىللەرنى بەلگىلىدۇق، ئۇ (ئاخىرقى مەنزىلسگە يبتىي بارغاندا) خورمنىڭ قۇرۇپ قالغان شېخخا ئوخشاش بولۇپ قالىدۇ⁽⁸⁹⁾، كۇننىڭ ئايغا يېتىۋې لىشى (يەنى ئىكىكىسىنىڭ جەم بولۇپ قېلىشى)، كېچىنىڭ كۇندۈزدىن ئېشىپ كېتىشى ريىنى ۋاقتى كەلمەستىن كۇندۇزنىڭ ئورنىنى ئېلىشى) مۇمىكىن ئەمەس، ھەربىرى يەلەكستە ئىۋزۇپ تۇرىدۇ(40). ئۇلارغا (بىزنىڭ كامالى قۇدرىتىمىزنى كۆرسىستىدى غان) ئالامەت شۇكى، بىز ئۇلارنىڭ ئاتا_بوۋىلىرىنى (نؤم ئەلەيھىسسالامنىڭ نەرسە ـ كېرەك ۋە ھايۋاناتلار بىلەن) توشقۇزۇلغان كېسىسىگە چۇشۇردۇق(41). بىز ئۇلار ئۇچۇن شۇ كېسىگە ئوخىشاش ئۇلار چۇشىدىغان نەرسىلەرنى ياراتىتۇق(43). ئەگەر بىز خالىساق ئۇلارنى غەرق قىلىۋېتىمىز، ئۇلارغا ياردەم بەرگۈچىمۇ بولمايدۇ ۋە ئۇلارنى قۇتۇلىدۇرغۇچىمۇ

بولىمايىدۇ⁽⁴⁸⁾، پەقەت بىز رەھىـم قىلغانلىـقىمىز ۋە ئۇلارنى مۇئەيىيەن مۇددەتىكىچە (ھاياتــ شن) بەھرىيەن قىلىدىسفانلىقسىيىز ئۇچۇن (ئۇلار قۇتۇلىدۇرۇلسدۇ) (44) . ئۇلارغا: «رەھىيەتكە ئېرىششىڭلار ئۇچۇن ئالدىڭلاردىكىندىن (يەنى دۇنىيا ئازابسدىن) ۋە ئارقاڭلاردىكىندىن (يەنى ئاخىرەت ئازابىدىن) قورقۇڭلار، دېيىلىيە (ئۇلار بۇنىڭىدىن يۇز ئۆرۈپىدۇ) (46). يەرۋەردىگا-رىنىڭ (پەيغەمبەرنىڭ راستلىقىنى ئىسپاتلايدىغان) ئايەتلىرىدىن بىر ئايەت كەلسلا، ئۇلار بۇنىڭ ىدىن يۇز ئۆرۈپىدۇ⁽⁴⁶⁾، ئەگەر ئۇلارغا: « اللە سىلەرگە رىزىق قىلسپ بەرگەن نەرسىلەردىن (پېقىرلارغا) سەدىقە قىلىپ بېرىڭلار» دېيىلسە، كاپىرلار مۆمىنلەرگە (مەسىخىرە قىلىش يۇزىسى ﺪﯨﻦ)؛ وئەگەر الله خالسا تەسئلەيدىغان ئادەمىنى بىز تەسئىلەسدۇق؟ سىلەر يەقەت روشەن گۇمراھلىقىتاسىلەرى دەيىدۇ(٩٣). ئۇلار: «ئەكەر راستىچىل بولساڭىلار، بۇ ۋەدە قاچان ئىشىقا ئاشدۇ؟» دەيدۇ(⁴⁸⁾. ئۇلار پەقەت بىر ئاۋازنىلا (يەنى ئىسراپىل ئەلەيھىسسالامنىڭ بىرىئچى قېتىملىق چالغان سۇرىنىلا) كۇتىدۇ. ئۇلار (دۇنيادا سودا-سېتىق ۋە شۇنىڭىغا ئوخشاش ئىشلار ئىۋستىدە) جاڭجاڭلىشىپ تۇرغان ھالەتلىرىدە، ئۇ ئاۋاز ئۇلارنى ھالاك قىلىدۇ(49). ئۇلار بىر بىرىگە ۋەسىيەت قالدۇرۇشقىمۇ، ئائىلىسىگە قايتىشقىمۇ قادىر بولالمايدۇ(60). سۇر چېلىنغان ھامان ئۇلار قەبرىلىرىدىن چىقىپ پەۋەردىگارى تەرەپكە يۇگۇرىدۇ⁽⁵¹⁾. ئۇلار: «ۋاي ئىسىت! بىزنى ئۇخلاۋاتقان يېرىمىزدىن (يەنى قەبرىمىزدىن) كىم ئويغاتتى؟، دەيدۇ (چۇنكى ئۇلار ئىككى سۇر ئارىسىدا ئۇيقۇدا بولۇپ ئازابتىن خالى بولسدۇ)، (پەرىشتىلەر يا مۆمىنىلەر ئۇنىڭىغا جاۋابەن) ومسهرميان الله نداقة ووده قىلغىنى مۇشۇ (كۈن)، پەيىغەمبەرلەر راست ئېيىتقان، دەيدۇ(68)،

سال ۱۳۰۰ من المتحدة المتحدة المتحدة المتحدد ا

پەقەت بىر ئاۋاز بىلەنسلا ئۇلارنىڭ ھەسبىسى ھۇزۇرىسىزغا ھازىر قىلىنىدۇ (68)، ئۇ كۇندە ھېچبىر ئىشىللارغا يارىغا جازا بېرىلىدۇ (64)، شۇبھىسىزكى، ئۇ كۇندە جەننەت ئەھلىلىرى نېيەت ئىچىدسىدۇر (68)، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ جۇپتىلىرى (جەنسەتىلەرنىڭ) سايىلىسرى ئاستىدا ئەختىلەرگە يۆلەنسگەن ھالىدا تۇرىدۇ (68)، ئۇلار ئۇچىۇن جەننەتتە (تىۋرلۇك) تارىقان نەرسىلەر بولىدۇ (67)، مېھرىبان پەرۋەردىس ئامكارلارغا) دئى گۇنامكارلار! بۇگۇن (بىر تەرەپكە) ئارىلىگلار» (دېيىلىدۇ) (68)،سىلەرگە (پەر تەرەپكە) ئارىلىگلار» (دېيىلىدۇ) (68)،سىلەرگە (پەرغەمبەرلىرىم ئارقىلىق): «ئى ئادەم بالىلىسى» شەيتانغا چوقۇند

ماڭلار، ئۇ ھەققەتەن سىلەرگە ئاشكارا دۇشەندۇر، ماڭىلا ئىبادەت قىلىڭلار، بۇ توفرا يولدۇرى دەپ تەۋسىيە قىلمىدىمبۇ؟ (186–18) شۈبھىسىزكى، شەيىتان سىلەردىسى نۇرغۇن كىشسىلەرنى ئىزدۇردى، (بۇنسى) چىۈشەنىمەمسىلەر؟ (28) سىلەرگە ۋەدە قىلىنىغان جەھەنىنەمگە مانا شۇ(58). سىلەر (دۇنىيادىكى چېخىڭىلاردا) كاپىر بولغانىلىقىڭىلار ئۇچۇن جەھەنىنەمىگە كىرىڭلار (69). شۇ كۈندە ئۇلارنىڭ ئېھىزلىرىنى پېچەتلىۋېتىيىز، ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى قوللىرى بىزگە سۆزلەپ بېرىدۇ، يۇتلىرى گۇۋاھلىق بېرىدۇ (يەنى ھەر ئەزا ئۇنىڭدىن سادىر بولغان ئىشنى سۆزلەپ بېرىدۇ) (69). ئەگەر بىز خالىساق، ئۇلارنىڭ كۆرلىرىنى ئەلۋەتتە يوق قىلىۋېتەتتۇق، ئائدىن ئۇلار يول مېڭىشقا ئالدىرايىتى، لېكىن ئۇلار قانداقمۇ كۆرەلسۇن؟ (69) ئەگەر بىز خالىساق، ئۇلارنى ئەلۇرىتە ئەلگەر بىز خالىساق، ئۇلارنى ئۇلار ئالدىشمۇ ماڭالدىرايىتتى، ئارقىغىمۇ قايتالمايىتى (79). بىز ئۆمرىنى ئۇزۇن قىلغان ئادەمنىڭ تېنىنى ئاجىزلىتىۋېتىمبۇ (يەنى ياشلىق، قىرانلىق ۋاقتىدىكىدىن ئاجىزلايىدۇ، قېرىيىدۇ)، ئۇلار (بۇنى) چېشەنىيەم ئەمەس. ئۇ پەقەت تىرىكلەرنى ئاكاھلاندۇرۇش، كاپىرلارغا ئازابنىڭ تېگىشلىك ئىكەنىلىك ئىكەنى رابىلىدۇرۇش ئۇچۇن نازسل بولغان) ۋەز-نەسىھەتتۇر ۋە روشەن قۇرئاندۇر (188–78)، ئاكىنى رابىلىدۇرۇش ئۇچۇن نازسل بولغان) ۋەز-نەسىھەتتۇر ۋە روشەن قۇرئاندۇر (188–78)،

النفسه

المراحة والانتقالية فاعمال إلي الما الفاحل المراحة والمنافعة الما المراحة والمنافعة المنافعة المراحة والمنافعة المنافعة المنافعة المنافعة المنافعة والمنافعة المنافعة والمنافعة و

ئۇلار بىلمەمدۇكى، ئۇلار ئۇچۇن مايۋانلارنى (قۇد-رەت) قولىمىز بىلەن خەلق ئەتتۇق، ئۇلار ھايۋانلارنى باشقۇرۇپ تۇرغۇچىلاردۇر (71). ھايۋانلارنى ئۇلارغا بويسۇندۇرۇپ بەردۇق، ئۇلار ئۇ ھايۋانلارنىڭ بەزى لاردىن يايدىلىنىدۇ ۋە سۇتلىرىنى ئىچىدۇ، ئۇلار (پەر-ۋەردىگارىنىڭ بۇ نېمەتلىرىگە) شۇكۇر قىلمامدۇ؟ (83) ئۇلار ياردىمگە ئېرىشىشنى ئۇمىد قىلىس، اللەنى قويۇپ باشقا مەبۇدلارنى ئىلاھ قىلسۋالىدى(٢٩١). ئۇ مەبۇدلار ئۇلارغا ياردەم بېرەلمەيىدۇ، بۇلار شۇ مەبۇدلار ئۇچۇن (يەنى ئۇلارنىڭ خىزمىتى ئۇچۇن) ھازىرلانغان قوشۇندۇر (⁷⁶⁾، (ئىي مۇھەمسەدا) ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ سىۆزى (يەنى سېسنى ئىنكار قسلىغادلىقى سېنى غەمىكىن قىلمىسۇن، بىز ھەقىقەتەن ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكىنى ۋە ئاشكارا قسلىغان (سىۆز ۋە ھەرىكەتسلسرى)نى بسلسىي تۇرىسىيۇ (٢٥). ئىنسان بىلمەمدۇكى، بىز ھەقسقەتەن ئۇنى ئاسىيەنسدىن ياراتىتۇق. ئەمىدى ئۇ (يەرۋەردىكارىغا) ئاشكارا خۇسۇمەتچىي بولۇپ

قالىدى (777), ئۇ بىزگە (ئىنساننىڭ قايتا تىرىلىشىنى بىراق ساناپ، چىرىگەن سۆگەكىلەرنى) مىسال قىلىپ كۆرسەتىتى، ئۆزسنىڭ يارىتىلىغاسلىقىسنى بولسا ئۇنىتۇدى، ئۇ: «چىسرىپ كەتتىكەن سۆگەكىلەرنى كىم تىرىلىدۈرەلەيىدۇچ؟ دېدى(77). ئېيتىقىنىكى، «ئۇنى ئەڭ دەسلەپتە ياراتقان زات تىرىلدۈرىدۇ، ئۇ ھەربىر مەخلۇقنى بىلگۈچىدۇر»(77). الله سىلەر ئۇچۈن يېشىل دەرەختىن ئوت پەيىدا قىلىدى، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن ئوت ياقىسىسلەر (68). ئاسمانلارنى ۋە زېيىننى ياراتقان زات ئۇلارنىڭ ئوخشىشنى يارىتىشقا قادىر كەمەسمۇ؟ ئۇ بۇنىڭغا قادىر، اللە ماھىر ياراتقۇچىدۇر، «مەمىنى بىلگۈچىدۇر (83). اللە بىرەر شەيئىنى (يارتىشنى) ئىرادە قىلسا، ئۇنىڭغا ھەربىر نەرسىنىڭ «دۇنىڭ» دەربىر نەرسىنىڭ دەرگاھىنىغا قايىرىز داھىدالەر (88).

37 ـ سؤره ساففات

مەككىدە ئازىل بولغان، 182 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن. سەپ-سەپ بولۇپ تۇرغان، دۇشىمەنىلەرگە قارشى ئات سېىلىپ تۇرغان، (اللەدىسن مەدەت تىلەپ) كالامۇ اللەنى تىلاۋەت قىلىپ تۇرغان (غازات قىلغۇچى) قوشۇن بىلەن قەسەمكى (1-18،

المستقد والمائد المستقدات المستقدات

سىلەرنىڭ ئىلاھىڭىلار شەك-شۇبھىسىز بىر ئىلاھ تۇر (1). (ئۇ) ئاسمانلارنىڭ، زېمىنىنىڭ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تەرسىلەرنىڭ ۋە مەشرىقلەرنىڭ پەر-ۋەردىگارىدۇر (6). بىز ھەقسقەتەن يېقىن ئاسماننى يۇلتۇزلار (نۇرى) بىلەن زىننەتلىدۇق(6). اللەنىڭ ئىتائىتىدىن چىقىقۇچىي ھەربىر شەيتانسدىن ئۇنى قۇغدىدۇق (7). ئۇلار پەرىشتىلەرنىڭ (سۆزلىرىدىن هېچ نەرسىنى) ئاڭلىيالىمايىدۇ، ئۇلار، قوغلىنىشى ئۇچۇن، ھەر تەرەپتىن، ئاققۇچى يۇلىتۇزلار بىلەن ئېتىلسدۇ، ئۇلار (ئاخسرەتىتە) دائىسلىق ئازابىقا قالىدۇ(8-9). لېكىن (ئاسىمان خەۋەرلىبرىسدىن) ئوغرىلىقچە بىرنەرسە ئاڭلىخان شەيتانىنى يورۇق يۇلتۇز قوغلاپ(كۆيدۈرۇپ تاشلايدۇ) (١٥٠). ئۇلاردىن (يەنى ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىشنى ئىنىكار قىلغۇ-جىلاردىن) سوراپ باقىقىن! ئۇلارنى يارىتىش قىيىنمۇ؟ يا بىزنىڭ ياراتقانلىرىمىز (يەنى ئاسمان-زېمىن ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسدىكى پەرىشتىلەر ۋە چوڭ مەخلۇقاتلار)نى يارىتىش قىيىنبۇ؟ بىز ھەقىقەتەن

ئۇلارنى (يەنى ئۇلارنىڭ ئەسلى بولغان ئادەمنى) يېپىشقاق لايدىن ياراتتۇق(⁽¹¹⁾، (ئىي مۇھەمــ مهد!) سەن ئۇلارنىڭ اللەنىڭ قۇدرىتىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ئۆلگەندىن كېيىس تىرىلىشىنى ئىنكار قىلغانلىقىدىن بەلكى ئەجەبلىئەرسەن. ئۇلار بولسا سېنى مەسخىرە قىلىشىدۇ⁽¹²⁾. ئۇلارغا (قۇرئان بىلەن) ۋەز_نەسىھەت قىلىنسا رۋەز_نەسىھەتنى) قوبۇل قىلمايىدۇ(18). ئۇلار بىرەر مۆجىزىسنى كۆرسە مەسىخىرە قىلىشىدۇ(141). ئۇلار: «بۇ روشەن سېنھىردۇر، بىز ئۆلسۈپ توپىنغا ۋە قۇرۇق سۆڭدككە ئايلانغاندىن كېيىن راستىلا تىرىلەمدۇق؟ بىزنىڭ بۇرۇنقى ئاتىلىرىمىزمۇ تىرىلەمىدۇ؟» دەيدۇ (15-17), ئېيتقىنكى، رھەئە، سىلەر خار ھالىدا تسرىلىسىلەر»(18)، بىر ئاۋازنى (يەنى تْسْرِ الْسِلْسَاقُ چَالْفَانَ سُوْرِينَى) تَاكُلاش بِيلَهِ لا (مَهَشَارگاهَقا) هازير يُولُوْپ (تُوْزليريگه نيمه قبليند دىغانلىقىغا) قارىشىي تۇرىدۇ(قا). ئۇلار: «ۋاي ئىست! بىزگە بۇ قىيامەت كۈنىدۇر» دەيدۇ(شا. بۇ سىلەر ئىنكار قىلغان (ھەق بىلەن باتىل) ئايرىلىدىغان كۈنىدۈر(⁽¹¹⁾. (اللە پەرىشتىلىرىگە ئېيتىدۇ) زۇلۇم قىلغۇچىلارنى، ئۇلارنىڭ (مۇشرىكلىكتىكى، كۇفرىدىكى) قاياشلىرىنى ۋە ئۇلارنىڭ الله نى قويۇپ چوقۇنغان بۇتلىرىنى (مەھشەرگاھقا) توپلاڭلار، ئاندىن ئۇلارنى دوزاخنىڭ يولىغا باشلاڭلار (22-23). ئۇلارنى توختىتىپ تۇرۇڭلار، چۈنكى ئۇلار (جىمى سۆزلىرى ۋە ئىشلىرىدىن) سوئال_سوراق قىلىنىدۇ(24). (ئاندىن) ئۇلارغا: «نېسىشقا (دۇنيادىكى ھالىتىڭلارغا ئوخشاش) بىر_بىرىڭلارغاياردەم قىلمايسىلەر؟» (دېيىلىدۇ) (25). بەلكى ئۇلار بۇگۈن بويسۇنغۇچىلاردۇر (26). ئۇلار بىرسىبرىگە قاراپ مۇنازسرىلىشىدۇ (ET). ئەگەشكىۋچىلەر ئەگەشتۇرگىۋچىلەرگە: «سىلەر (سۆزۇڭلارنىڭ راستلىقىغا) قەسەم ئىچىپ بىزنى ئىماندىن توسۇيتتۇڭلار، دەيدۇ (38). (ئەگەشتۇر-گۈچىلەر ئەگەشكۈچىلەرگە) ئېيتىدۇ: دسىلەر (ئۆز ئىختىيارىڭلار بىلەن) مۆمىن بولىندىڭلار(80).

---سَاكُونَ إِنَّا عَلَيْكُونِينَ سُلُطَلِيَّ بِنِ كُنْتُو قُونًا الْطِعَانَ ﴿ فَي عَلَيْنَا وْلُ رَبِيّا ﴿ وَالنَّا لِعُونَ صَالْمَوْنَ اللَّهِ وَالنَّا الْمُعَالِمُ وَنَ صَالَّهُمُ تُومَيذِ فِي الْعَدَابِ مُشْتَرِكُونَ ۗ إِنَّاكَذَاكِ نَفْسُلُ بِالْتُحْوِيرُنَ ۗ الله عَنْ الدَّالِيْ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ عَنْ اللهُ وَمَعْدُونَ فَوَيَعُونُونَ فَوَيَعُونُونَ اَيَّالْتَارُكُوَ الْهَتِمَالِشَاءِ فَيَتُونُ أَيْلُ عَأْمَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ لَهُوْسَارُنَ ٩ إِنَّاكُمُ لَذَ أَيْقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيْدِ فَوَمَّا أَجُّودُونَ إِلَّامًا فَذَاكُهُ وَهُو لَكُونُونَ وَفَا يَخُدُونُ النَّعِدُ فَعَلْ سُرُدِ تَتَعْلِيْنَ ﴿يُطَافُ مَلِيَهِمْ بِكَأْسِ مِنْ مُعِيْرٍ ﴿ مِنْضَآءَ لَكُ وَ للهويةن الفيقاغول وَلاهُمُ عَنْهَا لِيَزَّفُونَ * وَعِنْدَهُمُ الْعَرْفُونَ * وَعِنْدُهُمُ الْعَالِثُ بِعِينُ كَانَّهُنَّ سَفِلْ تَكُونُ ۖ فَأَقَبُلَ بَعْضُهُمْ عَلَ بَعْضٍ بَتَسَاءُ لُونَ عَالَ قَالِلُ فِنْهُمُ إِنْ كَانَ لِنْ قَوِيْنُ ﴿ لِقُولُ ٤ إِنَّكَ لَهِنَ الْمُصَدِّيقِينَ @ وَلِذَا مِثْنَا وَكُنَّا ثُرَّا بًا وَعِظَامًا مَا قَالَمُونَيُونَ ﴿ قَالَ هَلُ أَنْتُو مُظَلِعُونَ ﴿ فَاتَطَلَعُ وَاهُ فَيُ سَوَّالُمِ الْمَحِيمُمُ عَالَ تَاللهِ انْ كِدُتَّ لَتُرُّدِثُنَ أَهُ

بىزنىڭ سىلەرنى (بىزگە ئەگىشىشكە) زورلايدىخان كۇچىمىز يوق ئىدى، بەلكى سىلەر (بىزگە ئوخشاش) ئازغان قەۋم ئىدىڭلار (80). پەرۋەردىگارىسىزنىڭ بىزنى (جازالاش) سۆزى بىزگە تېگىشلىك بولدى، بىز ھەقىقەتەن (شۇ سۆز بويىچە ئازابىنى) چىوقۇم تېتىغۇچىمىز (31). سىلەرنى بىز ئازدۇردۇق، چۇنىكى بىز ھەقىقەتەن ئازغان ئىسدۇق» (⁽³²⁾، ئۇلار (يەنى ئەگەشتۇرگۇچىلەر بىلەن ئەگەشكۇچىلەر) بۇ گۇندە (يەنى قىيامەت كۇنىدە) ئازابىتا ئورتاقىتۇر (33). بنز ھەقىقەتەن گۇناھكارلارغا مۇشۇنداق قىلىسمىز، (يەنى ئەگەشىتۇر گۈچىلەر بىلەن ئەگەشكۇچىلەرنىڭ ھەمىسىسىگە ئازاب قىلىمىز) (84). ئۇلار ھەقىقەتەن مۇشۇنداق ئىدىكى، ئۇلارغا: «بىر اللهدىسى باشىقا مسيج تسلام يوق، (دوقيلار) دېيىلسە، (كەلسمە تەۋھىدتىن) تەكەببۇرلۇق قىلىپ باش تارتاتتى(85). ئۇلار: وئىلاھلىرىلىدۇنى ھەقلىقەتەن بىر مەجلۇن شائىر ئۇچۇن (يەنى ئۇنىڭ سۆزى ئۇچۇن) تاشلىـ ۋېستەمدۇق؟» دەيتتى(36)، ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس

(يەنى ئىش ئۇلارنىڭ بوھتان قىلغىنىدەك ئەمەس)، ئۇ (يەنى مۇھەسىھەد ئەلەيھىسسالام) ھەق (دىن)نى ئېلىپ كەلدى ۋە پەيغەمبەرلەرنى تەسىتىق قىلىدى(⁽³⁷⁾. (ئىي گۇناھكارلار!) سىلەر (چوقۇم)قاتتىق ئازابنى تېتىغۇچىسلەر (88). سىلەر يەقەت قىلمىشىڭلارغا يارىشا جازالىنىسلەر (89). پەقەتاللە نىڭ سادىسق بەندىسلىرىسلا جازاغا تارتىلىجايىدۇ⁽⁴⁰⁾. ئۇلار مەلۇم رىسزىقىتىن (يەنى تۇرلۇك مېۋىلەردىن) بەھرىمەن بولىدۇ، ئۇلار ھۇرمەتلىنىدۇ (42-41). ئۇلار نازۇ نېمەتلىك باغلاردا، تەختلەر ئۇستىدە بىر-بىرىگە قارىشىپ ئولتۇرىدۇ(48-44)، ئۇلارغا ئېقىپ تۇرغان، ئاپئاق، ئىچە كۇچىلەرگە لەززەت بېغىشلايدىغان شارابلاردىن تولدۇرۇلغان جاملار ئايلاندۇرۇپ تۇرۇلىدۇ (45-45) . ئۇنىڭدا مەس قىلىدىغان نەرسە يوق، ئۇلار ئۇنى ئىچىش بىلەن مەس بولبايىدۇ(47). ئۇلارنىڭ ىبنىدا ئەرلىرىدىن غەيرىيگە كۆز سالمايدىغان شەھـلا كۆزلـۈك (جۈپتــلەر) بولىـدۇ⁽⁴⁸⁾. ئۇلار (ئاقلىقتا) كويا قول تەگمەي ساقلانغان تۆكىقۇشنىڭ تۇخۇملىرىغا ئوخشايىدۇ(⁴⁹⁾. ئۇلار (يەنى ئەھلى جەنئەت) بىر_بىرىگە قارىشىپ ياراڭ سېلىشىدۇ (50). ئۇلاردىن بىرى ئېيتىندۇ: «مېنىڭ بىر دوستۇم بولۇپ، ئۇ (ماڭا) 'سەن (ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىشكە) ھەقىقىي ئىشىنەمسەن(61-52). بِيرَ كُوْلُؤِبِ تَوِيغًا وْهُ قَوْرُوْق سَوْكُهُكُهُ تَايِلانغَان جِاغَدا بِيرَ جِوقُوم (قبلهشليرسهيزدين) هيساب بىر ممدۇق؟ دەيتتى» (58) . ئۇ (بۇرادەرلىرىگە): «سىلەر ئۇنى (يەنى دوستۇمنى) كۆرەمسىلەر؟» دەيدۇ⁽⁶⁴⁾. ئۇ قاراپلا ئۇنى (يەنى كاپىر دوستىنى) دوزاخنىڭ ئوتتۇرىسىدا كۆرسدۇ⁽⁵⁵⁾. ئۇ (يەنى مۆمىن) ئېيتىدۇ: « الله بىلەن قەسەمكى، مېنى (ئازدۇرۇپ) ھالاك قىلغىلى تاس قېلىپتىكەنسەن(66).

ئەگەر پەرۋەردسگارىسنىڭ (مېنى ئىسانىسدا مۇستەھكەم قىلىشىتىن ئىسبارەت) مەرھەمىتى بولسان بولسا ئەلۋەتىتە مەن (سەن بىلەن بىلىلە دوزاخىقا) ھازىر قىلىنىغانىلاردىن بولاتىتىم(87). تۇنجى ئۆلگىنىمىزدىن باشقا ئۆلبەھىدۇق؟ ئازاپىقا دۇچار بولسامىدۇق(88). بۇ (يەنى ئەھىلى بەختىتەر (89). ئىشىلسگۇچىلەر مۇشۇنىدان زور بەنىتىتىڭ ئېمىشىلىرى) ياخشى زىياپەتسۇ؟ ياكى جەننەتنىڭ ئېمەتىلىرى) ياخشى زىياپەتسۇ؟ ياكى زەققۇم دەرىخىمۇ؟ (88) زەققۇمنى بىز زالىملار (يەنى كۇمراھلار) ئۇچۇن (ئاخىرەتتە) ئازاب قىلدۇق(89). كۇمراھلار) ئۇچۇن (ئاخىرەتتە) ئازاب قىلدۇق(89). شۇسىدىغان گۇبېسىدىغان

دەرەختۇر (60). ئۇنىڭ مېۋىسى كويا شەيتانلارنىڭ باشلىرىغا ئوخشايسۇ (60). ئۇلار شۇبھىسىز شۇ مېۋىلەردىن يەيدۇ، ئۇنىڭ بىلەن قورساقلىرىنى تويغۇرىدۇ (60). ئانىدىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۇستىگە رىرىڭ بىلەن) قايناقسۇنىڭ ئارسلاشتۇرمىسىنى ئىسچىدۇ (70). ئانىدىن ئۇلارنىڭ قايستىدىخان جايى چوقۇم دوزاخ بولىدۇ (60). ئۇلار مەققەتەن ئاتا بوۋىلىرىنى گۇمىراھ بىلىدى (60). ئۇلار ئاتا بوۋىلىرىنىڭ گەرسىنىڭ ئىزلىرىدىن يۈگۈردى (70). ئۇلاردىن ئىلگىرى، بۇرۇنقسلار (يەنى ئۆتكەنىكى ئۇمەمەتلەر)نىڭ تولىسى ھەقسقەتەن ئازدى (70). بىز ئۇلارغا ھەقسقەتەن ئاكاھلاندۇرغۇچىلارنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانلىقىغا دارىەنى پەيغەمبەرلەرنى) ئەۋەتتۇق (73). ئاكاھلاندۇركۇنغۇچىلارنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانلىقىغا قارىغىن (78). بېكىن اللەنىڭ سادىق بەندىلىرى (ئازابىتىن قۇتۇلدى) (70). نۇھ ھەققەتەن بىز ئۇنىڭ تەۋەلىرىنى چوڭ غەمدىن (يەنى سۇدا غەرق بولۇپ كېتىشتىن) قۇتسقۇر بىز ئۇنىڭ تەۋەلىرىنى چوڭ غەمدىن (يەنى سۇدا غەرق بولۇپ كېتىشتىن) قۇتسقۇر دۇق (70)، ئۇنىڭ تەسلىرىنى يەق ئەلدۇردۇق (77). كېيىنكىلەر (يەنى كېيىنكى ئەۋلادلار) ئىچسدە ئۇنىڭ ياخىرى باقىي قالدۇردۇق (77). كېيىنكىلەر (يەنى كېيىنكى ئەۋلادلار) ئىچسدە ئۇنىڭ ياخىرى مۇشۇنداق مۇكاپاتلايمىز (60). ئۇ ھەققەتەن بىزنىڭ مۆشۇنداق مۇكاپاتلايمىز (60). ئۇ ھەققەتەن بىزنىڭ مۆشۇنداق مۇكاپاتلايمىز (60). ئۇ ھەققەتەن بىزنىڭ مۆشۇنداق مەدىلىرىمىزدىنى ئىدى 180). غەدى قىلدۇق (60). ئىدىن بىر باشقىلارنى (يەنى نۇھ قەۋمۇستىڭ كاپىرلىرىنى سۇدا) غەرق قىلدۇق (60).

إِذْ قَالَ لِأَبِيِّهِ وَقُوْمِهِ مَاذَا نَعُبُدُونَ فَايَفْكَا الْهَدُّونَ اللهِ تُرَكُونَ ۗ فَمَا أَطْلُكُمْ مِنَ الْعَلِيمَنَ ۗ فَمَطَرَ نَظْرَقُ فِي النَّجُوبِ ۗ فَقَالَ انْ سَعِيُونِ فَتَوَكَّوَا عَنَّهُ مُدِيدِينَ ® قَوَاعَ إِلَى الْهَيْمِيمُ فَقَالَ آلَا تَأْكُلُونَ فَمَالَكُمُ لَانَتُطِفُونَ@فَوَاغَ عَلَيْهِمُ فَعُرُا إِلَا لَيْمِينَ ﴿ فَأَقُمُلُوٓ اللَّهِ فِيزِقُونَ ۗ قَالَ الْعَبُدُونَ مَا مُنْفِعُونَ فَقُولِطَهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ فَقَالُواابُثُوالَهُ بُكْيَانًا فَأَلْقُونُ الْمُحَدِيدُ وَفَالْرَادُولِيهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَامُ الْرَسْفَايْنِ وَقَالَ الْيُ وَاهِبُ إِلَى رَقْ سَيَهُدِينَ ﴿ رَبِّ هَبُ إِن مِنَ الضَّاحِيْنَ ٩ فَبَشِّرُنَّهُ يِغُلِّم حَلِيْهِ وَلَلْمَا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبُغَى إِنَّ أَرْى فِي الْمَنَامِ إِنَّ أَدْبَعُكَ فَانْقُرُمَا ذَاتَرَى ﴿ قَالَ يَأْبَتِ افْعَلُ مَاتُوْمُو سَجِّدُ فِيَ إِنْ شَاءً اللهُ مِن الصِّيرِيُنَ ٩ فَلَتَا أَسُلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينَ ۗ وَتَادَيْلُهُ أَنْ لَإِبْرُونِهِ ﴿ قَدُصَكَ قُتَ الزُّهُ يَا إِنَّا كَذَالِكَ بَعْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿ إِنَّ

تببراهيميؤ همقيقهتمن تؤهنياف دينسفا تعؤيلهردين ئىدى⁽⁸³⁾. ئۆز ۋاقتىدا ئىبراھىم پەرۋەردىگارىغا سأغلام (يەنى مۇشرىكلىكىتىن، شەكىتىن ياك) دىل بىلەن كەلگەن ئىدى(841). ئۆز ۋاقتىدا ئۇ ئاتىسى (ئازەر)گە ۋە قەۋسگە (ئۇلارنى ئەيىبلەپ) ئېيتتى: وسلهر نبهنگه ثبادوت قبلىۋاتىسلەر؟(85) سىلەر الله ني قويؤب يالغان ئىلاملارغا چوقۇنامسىلەر؟(88) ئالەسلەرنىڭ پىەرۋەردسگىارى بولغان (الله غا) نېمىشقا گۇمان قىلىسىلەر؟»(87) - ئۇ يۇلىتۇزلارغا قارىدى، ئاندىن: «مەن ھەقىقەتەن كېسمال بولۇپ قائسىمەن» دېسدى(88—88)، ئۇلار ئۇنىڭسدىن يۇز ئۆرۈپ ئايرىلىشتى ريەنى ئۇنى تاشلاپ كېتىش تى) (٩٥)، ئىبراھىم ئاستا ئۇلارنىڭ بۇتلىرسنىڭ يېنىغا بېرىپ: «(مەسخىرە قىلىش يۇزىسىدىن، بۇ تاماقتىن) يېمەمسىلەر؟ نېمىشقا گەپ قىلمايسىلەر؟» دېدى(92^{—91)}، ئاندىن ئۇلارغا يۇزلىنىپ ئوڭ قولى بىلەن ئۇرۇپ ياچاقلاشقا كىرىشتى(88). ئۇلار ريەنى قەۋمى) ئىبراھىمىنىڭ يېنسخا ئالدىراپ-سالدىراپ

كېلىپ: «بىز ئۇلارغا چوقۇنۇۋاتساق، سەن ئۇلارنى چېقىپ تاشلامسەن؟» دېسدى(94). ئىبراھىم ئېيتىتى: «(ئۆزەڭلار) ئويۇپ ياسىغان بۇتلارغا چوقۇنامسىلەر؟(⁹⁵⁾ ھالبۇكى، سىلەرنى ۋە ياسىغان نەرسەڭلارنى الله ياراتقاندۇر» (196)، ئۇلار: «ئىبراھىم ئۈچۈن بىر بىنا سىلى<u>ڭىلار</u>، (ئۇنى ئوتۇن بىلەن تولدۇرۇپ ئوت يېقىڭلار، ئوت يانغاندا) ئۇنى ئوتقا تاشلاڭلار» دېدى. (ئۇلار ئىبراھىمىنى ئوتقا تاشلاش بىلەن) ئۇنىڭغا سۇيىقەست قىلماقچى بولدى(٩٣). بىز (ئىبراھىمنى ئونتىن سالامەت قۇتقۇزۇش بىلەن) ئۇلارنى مەغلۇپ قىلدۇق (⁹⁸⁾. ئىبراھىم ئېيتتى: «مەن ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارىم مىنى بۇيرۇغان جايغا ھىجرەت قىلىيەن، ئۇ مېنى يېتەكلەيدۇ⁽⁹⁹⁾، پەرۋەردىگارىم! ماڭا بىر ياخشى يەرزەنت ئاتا قىلىغىن» (1891). بىز ئىبراھىسخا ناھايىتى مۇلايىم بىر ئوغۇل بىلەن خۇش خەۋەر بەردۇق(181). ئۇ ئىبراھىبنىڭ ئىش-كۈشلىرىسگە يارسغۇدەك بولغان چاغىدا، ئىسبراھىم: «ئى ئوغلۇم! مەن سىنى بوغۇزلاپ قۇربانلىق قىلىشقا (ئەمر قىلىنىپ) چۇشەپتىمەن (يەيغەمبەرلەر ـ نىڭ چۇشى ھەقىقەتتۇر ۋە ئۇلارنىڭ ئىشلىرى اللەنىڭ ئەمرى بويىچە بولىدۇ)، ئويلاپ باقتىنا! سېنىڭ قانداق يىكرماق بار؟» دېدى. ئۇ ئېيتتى: «ئى ئاتا! نېمسىگە بۇيرۇلىغان بولساڭ، شۇنى تُجِراً قَلَفُن، خَوُداً خَالِساً (تُؤننگفا) مِنِي سهوْر قَلَغَوْجِي تايسهن»(102). تُنككسي (اللهناڤ ئەمرىگە) بويسۇندى، ئىبراھىم ئۇنى (يەنى ئوغلسنى بوغۇزلاش ئۇچۇن) يېسنى ياتقۇزدى(108). بىز ئۇنىڭغا: «ئى ئىبراھىم! (ھېلىقى) چۈشنى ئىشقا ئاشۇردۇڭ (يەنى چۇشىۇڭدە بۇيرۇلغانىنى بهجا كەلستۇردۇڭ)، دەپ نسدا قىلىدۇق. بىر ھەقسقەتەن ياخىشى ئىش قىلىغۇچسلارنى مۇشۇنىداق مۇكاپاتىلايىمىز (104–105) . بۇ ھەقسقەتەن روشەن سىناقىتۇر (106) . بىز ئۇنىڭ ئورنسغا جبوالة بىر قۇربانسلىقىنى (يەنى جەنسنەتستىن چىقىقان قوچىقارنى) بەردۇق(١٥٣).

-1⁻¹ (2)

وَرَدُكَا مَلْهُ فِي الْهُورِيّ فَ سُلُومُ إِيرُويَهُ وَكَلَيْهُ وَيَرَكُا مَلُومُ الْمُرْفِيَةُ وَكَلَيْهُ فَلَ الْمُلْفِئِينَ وَالْمُونُ مَنْ الْمُلْفِئِينَ الْمُلْفِئِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلِقِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلِمِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ

كېيىنكىلەر ئىچىدە ئۇنىڭىغا ياخشى نام قالدۇردۇق (1081). ئىبراھىيىغا سالام بولسۇن! (1081) بىز
ياخشى ئىش قىلىغۇچىسلارنى مۇشۇنىداق مۇكاپاتـ
لايىمىز (1010). ئۇ ھەقسىقەتەن بىزنىڭ مۆمىىن
بەندىلىرىمىزدىندۇر (1111). ئۇنىڭىغا بىز پەيغەسبەر
بولىدىنغان ۋە ياخشىلاردىن بولىدىنغان ئىسھاق
بىلەن خۇش خەۋەر بەردۇق (1111). ئىبىراھىمىغا ۋە
ئاتا قىلىدۇق، ئۇلارنىڭ نەسلىدىن ياخشى ئىش
قىلغۇچىلارمۇ، (گۇناھ ۋە كۇفىرى بىلەن) ئۆزسىگە
ئاشكارا زۇلۇم قىلىغۇچىسلارمۇ چەقسدۇ (1113). بىز
ھەقىقەتەن مۇسا بىلەن ھارۇنىغا (پەيخەمىبەرلىك
بىلەن) ئېھسان قىلىدۇق (1111). ئىۋلارنى ۋە

غەمدىن (يەنى پەرئەۋىنىڭ ئۇلارنى قۇل قىلىشىدىن) خالاس تاپىقۇزدۇق (111). بىز ئۇلارغا ياردەم بەردۇق، شۇنىڭ ئۇچۇن ئۇلارغا دەلىبە قىلىدى (116). ئۇلارغا روشەن بىر كىتابىنى (يەنى تەۋراتنى) بەردۇق، شۇنىڭ ئۇچۇن ئۇلارغا دوغا باشلىدۇق (111). ئۇلارغا روشەن بىر كىتابىنى ياخشى نام قالدۇردۇق (111). مۇساغا ۋە ھارۇنىغا (بىزدىن) سالام بولسۇن! (120) بىز ھەقىقەتەن ياخشى ئام قالدۇردۇق (120). مۇشۇنداق مۇكاپاتىلايسىز (121). ئۇلار ھەقىقەتەن بىزنىڭ مۆمىن بىندىلىرىمىزدىندۇر (123). ئۆز ۋاقتىدا ئۇ قەۋمىگە بىندىلىرىمىزدىندۇر (123). ئۆز ۋاقتىدا ئۇ قەۋمىگە ئېتىتى: «راللەدىن) قورقبامسلەر (124) سلەر ياراتقۇچىلارنىڭ ئەڭ ئەۋزىلى (اللەنى) تەرك ئېتىپ، بەئلى (ناملىق بۇت)گە چوقۇنامسلەر؟ (126) ئاللە سىلەرنىڭ ئەڭ ئەۋزىلى (اللەنى) تەرك بېرۇنقى ئاتا بوۋاڭلارنىڭ پەرۋەردىگارىدۇر ۋە (128). ئۇلار رئازابقا) ھازىر قىلىنىدۇ (127). پەقەتاللەنىڭ ئىغلاسمەن بەندىلىرى بۇنىڭدىن مۇستەسازكى، كېرىنىكىسلەر ئىچىدە ئۇنىڭغا (يەنى ئىلىلىقا) ياخشى نام قالدۇردۇق (128). ئىلىلىقا (بىزدىن) سالام بولسۇن! (188). ئىلىلىقا (بىزدىن) ھەقشۇنداق مۇكاپاتلايمىز (181). كالىق مېدىن بەندىلىرى بەندىلەردېرى دىندۇر (183). ئىلىلىقا (بىزدىن) ھەقشۇندان ئۇ بىزنىڭ مېدىن بەندىلىرى بەندىلىرى بەندىلىرى بەندىلىرى بەندىلەردىندۇر (183). كىلىلىقا (بەندىلىرى مۇشۇنداق مۇكاپاتلايمىز (181). كىلىرىدىندۇر (183).

اِ تَقِينَاهُ وَا هُذَا اَ اَسْتِوَى اَ الْإِلَا عَبْدُواْ فِي الْفِيقِينَ ﴿ كُوَّ عَلَيْمُ الْفِيقِينَ ﴾ وَالْكِنْ الْفَرْسُونِينَ ﴾ والكِنْ المَّلِنَا الْفَرْسُونِينَ ﴾ والكِنْ المَلْمُ اللَّهُ وَالْكِنْ الْمُلْمِنَ اللَّهُ وَالْكِنْ الْمُلْمِنَ اللَّهُ وَالْكِنْ الْمُلْمِنَ اللَّهُ وَالْمِنْ فَي الْمُلْمِنَ اللَّهُ وَالْمُلْمِنَ اللَّهِ وَالْمُلْمِنَ اللَّهِ وَالْمُلْمِنَ اللَّهِ وَالْمُلْمِنَ اللَّهِ وَاللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْلِمُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ

ئۆز ۋاقتىدا لۇتنى ۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرىنىڭ ھەممىت سىنى قۇتقۇزدۇق(184) . پەقەت موماي (يەنى لۇتنىڭ ئايا لي)نى قالدۇرۇپ مالاك قىلدۇق(188). ئانسدىن قالغانلارنى (يەنى ئۇنىڭ قەۋمىدىن بولغان كۇفغار لارنى) مالاك قىلدۇق(188). (ئى ئەملى مەكىكە!) سبلهر ئۇلارنىڭ يەرلىرىدىن ئەتىگەن-ئاخشاسدا ئۆتۈپ تۇرىسلەر، سىلەر چۈشەنبەمسىلەر؟ 1873—188 يۇنۇس ھەقىقەتەن يەيغەمبەرلەردىنىدۇر (189) . ئۆز ۋاقتىدا ئۇ (قەۋمىدىن) قېچىپ (كىشىلەر بىلەن) توشقان بىر كېمىگە چىقىۋالدى(140). (كېسىدسكىد لمرجهك جعقان ثادمنى دبثمزغا تاشلاب كبسنات يؤكسني ببنكلستش تؤجؤن جهك تاشلاشتيء يۇنۇس (چەكتە) مەغىلىۋپ بولغانىلاردىسى بولۇپ (دېڭىزغا تاشلاندى) (141). ئۇنى چوڭ بىر بېلىق يۇتۇۋەتتى. ئۇ رقەۋمىنى تاشلاپ، يەرۋەردىگارىنىڭ ئىزنىسىز چىققانلىقى ئۇچۇن) ئەيىبلىنىشكە تېگىشلىك ئىدى(142). ئەگەر ئۇ تەسبىھ ئېيتقۇچىلاردىن بولىسا ئسدى، ببلىقىنىڭ قارنىدا ئەلىۋەتتە قىيامەتكىچە

قالاتتى(148-144). ئۇنى بىز (دېڭىز ساھىلىدىكى) بىر قۇرغاق يەرگە (بېلىقنىڭ قارنىدىن) ئاتتۇق، ئەينى ۋاقىتتا ئۇ كېسەل ئىدى(148). ئۇنىڭ ئۇستىگە (سايى تاشىلاپ تۇرۇش ئۈچۈن) بىر تۈپ كاۋىسنى ئۆسىتۈرۈپ بەردۇق(146). ئۇنى بىز 100 مىڭ، بەلكى (بۇنىڭدىنمۇ) كۆپ (بىر قەۋمىگە پەيغەمبەر قىلىپ) ئەۋەتتۇق (147). (ئۇلار ۋەدە قىلىنغان ئازابنى كۆرگەن چاغدا) ئىمان ئېيتتى-مۇئەييەن مۇددەتكىچە (يەنى ئەجىلى يەتكەنگە قەدەر) ئۇلارنى (ھاياتتىن) بەھرىمەن قىلدۇق⁽¹⁴⁸⁾. (ئى مۇھەسىمەدا) ئۇلار (يەنى ئەھلى مەككە)دىن سوراپ باققىنكى، قىزلار پەرۋەردىگارىڭىغا، ئوغۇللار ئۇلارغا مەنسۇپمۇ؟(149) ياكى بىز پەرىشتىلەرنى چىشى ياراتقان بولۇپ، ئۇلار (بىزنىڭ ياراتقانلىقسىمىزنى) كۆرۈپ تۇرغانىمۇ؟ (شۇنىڭ ئۇچۇن شۇنىداق دەمىدۇ؟) (180) بىلىڭلاركى، ئۇلار ھەقىقەتەن يالغانىنى توقۇپ: «اللهنىڭ بالىسى بار» دەيىدۇ. ئۇلار ئەلۋەتتە يالغانچسلار-دۇر (151-152). الله ئوغۇللارنى تاللىماي، قىزلارنى تاللىغانمۇ؟ (158) سىسلەرگە نېسمە بولدى؟ قانىداقىچە مۇنداق مۆكۈم چىقىرىسىلەر؟(1841) يىكىر قىلمامسىلەر؟(158) ياكى (اللّەنىڭ بالىسى بارلىقىغا) ئېنىق ياكىتىڭلار بارمۇ؟(186) (ئەگەر سۆزۈڭلاردا) راستچىل بولـاغلار كىتابىڭلار (يەنى تەۋرات)نى ئېلىپ كېلىپ (ماڭا كۆرستىڭىلار) (١٥٦٦). ئۇلار: ﴿ اللَّهُ بِعَلَمِنْ جِنْسِلارنىڭ ئارىسدا قۇدا-باجىلىق بارچ دەپ جۆيلۇدى. جىنلار شەك-شۇبهىسىز بىلىدۇكى، ئۇلار (يەنى شۇ سۆزنى قىلغۇچىلار) (دوزاخقا) چوقۇم ھازىر قىلىنىپ (شۇ يەردە ئازاب چېكىىدۇ) ⁽¹⁸⁸⁾. اللە ئۇلارنىڭ (الله نباق بالسي بار دمني) سؤيه تلبكه نلىرىدىن ياكتۇر (١٥٥١). لېكىن الله نباق ئىخلاسمەن بەندە للرى بۇنىڭدىن مۇستەسئا (يەنى الله نى ئۇلارنىڭ سۈپەتلىگەنلىرىدىن ياك ئېتىقاد قىلىدۇ) (180) .

(ئىي كاپىرلار!) شۇبھىسىزكى، سىلەر (اللە) دوزاخةا كبرىشنى (پۇتۇۋەتىكەن) كىشىدىن باشقا ھېچ ئەھەدىنى ئازدۇرالبايسىلەر، سىلەر چوقۇنۇ_ واتمَّقان بؤتبلارمؤ ثازدۇرالىمايىدۇ(161-163)، (پەرىشتىلەر) ئېيىتىدۇ: «بىزنىڭ ھەربىرسىبزنىڭ مۇئەيىيەن ئورنى بار(184). بىز ھەقسقىەتەن (ئىبادەتتە) سەپ تارتىپ تۇرغۇچىلارمىز(186). بىز هەقىقەتەن (اللەغا) تەسبىھ ئېيتقۇچىلارمىز» (186). ئۇلار (يەنى قۇرەيىش كۇفىقارلىرى) ھەمىشە: «ئەگەر بىزدە بۇرۇنقىلارنىڭكىدەك (يەنى ئۆتكەنكى ئۇمبەتلەرنىڭ كىتابلىرىدەكى بىر كىتاب بولسا ئىدى. ئەلۋەتتە، الله نىڭ ئىخلاسبەن بەندىلىرى بولاتتۇق» دەيدۇ (167-169). ئۇلار ئۇنى (يەنى قۇرئاننى) ئىنكار قىلىشتى، ئۇلارئۇزاققا قالباي (كۇفرىنىڭ ئاقىۋىتىنى) بالدۇ(170)، بىزنىڭ يەيغەمابەر بەتىدىلىرىيىن هەقىقىدىكى سۆزلىرىيىز ئالدىنئالا ئېيتىلغان (171). ئۇلار چوقۇم نۇسرەت تاپقۇچىلاردۇر (173) بىزنىڭ قوشۇنىمىز چوقۇم غەلسبە قىلىغۇچسىلاردۇر (١٧٤). ئۇلار (يەنى مەڭكە كۇفغارلىرى)دىن ۋاقىتلىق يۇز

تولار (چەنى مەكتە دۇھارلىرى (ئۇلارغا ئازاب نازىل بولغان چاغىدا) كۆركىن، ئۇلارمۇ ئۇزۇلىغا ئۆرۈپ تۇرغىن (1773) ئۇلارنى (ئۇلارغا ئازاب نازىل بولغان چاغىدا) كۆركىن، ئۇلارمۇ ئۇزۇلىغا ئاليار (كۆركىنىڭ ئالىرىۋا ئۇزۇلىغا ئالىرى (ئۇلارغاڭ ئەتىگىنى تەلەپ ئىلامدۇ؟(1770) ئۇلارنىڭ ئەتىگىنى چاغدا، ئاكاملاندۇرۇلغۇچىلارنىڭ ئەتىگىنى ئېسىدېگەن يامان! (1771) ئۇلاردىن ۋاقتىلىق يۇز ئۇرۇپ تۇرغىن، ئۆلارنى (ئۇلارغا ئازاب بالىرى ئالىرى (ئۇلارغا ئازاب بالىرى ئالىرى ئۇلارنى (ئۇلارغا ئازاب بالىرى ئالىرى ئۇلاردۇ ئۇزۇلىغا قالىيار ئالىرى ئالىرى ئۇلاردۇ ئۇزۇلىغا قالىرى كۆرمىدۇ(1770) ئۇلاردۇ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ سۇپەتلىكىلىرىدىن پاكتۇر(1870)، يېيغەمبەر— ئاركە سالام بوللۇن! ئالىرىغا خاستۇر! (1870)

38_سؤرہ ساد

مەككىدە ئازىل بولغان، 28 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىنىڭ ۋە مېھىرمىيان اللەنىڭ ئىسى بىلەن باشلايمەن، صاد. ئانىلىق قۇرئان بىلەن قەسەمىكى، (بۇ قۇرئان ھەقىقەتەن مىلامىنىدىدۇر) (13). بەلكى كاپىرلار ئىمانىدىن باش تارتىماقىتا ۋە (رەسۇلۇاللەغا) مۇخالىپەتىچىلىك قىلماقىتا (18). ئۇلاردىن ئىلىگىرى (كۇفىرى تىۋپەيىلىدىن) نۇرغۇن ئىۋمىمەتىلەرنى ھىلاك قىلدۇق، ئۇلار (ئازابىنى كۆرگەنىدە) پەرياد قىلىدى، ھالبۇكى، (بىق) قاچىدىنىغان ۋاقىت ئەمەس (18).

ئۇلارغا ئۆزلسرسنىڭ ئىچسدىن بىر ئاگاھلاندۇرس غۇچى (يەنى يىدىغەمىيەر) كەلىگەنىلىكىگە ئۇلار ھەيسران قېلىشتى، كاپىسرلار ئېيىتىتى: «بۇ بىر يالغانىچى سېسمسىرگەردۇر (4). ئۇ نۇرغۇن ئىسلاھ لارنى بىر ئىلام قىلىماقىچىلىۋى بۇ ھەقىقىەتەن غىدلىتە ئىشى (5). ئۇلارنىڭ رىيەنى قۇرەپىد نىڭ) كاتىتىلىرى (سورۇنىلىرىدىن) قوزغىلىپ جىقىپ ئېيتتى: رسىلەر مېڭىڭىلار، مەبۇدلىرىڭىلارغا ئىبادەت قىلىشتا چىلا تۇرۇڭلار، بۇ ھەقىقەتەن (بيزدسن) تسراده قبلسندسفان بير تسش، ريەنى مۇھەممەد سىلەرنى دىنىڭلاردىن تاندۇرۇپ، سىلەرگە ئۆزىنىڭ ئۇستۇنىلۇك قازىنىشىنى ئىرادە قىلىدۇ) (0). بۇنى بىز باشىقا بىر دىـنـدىن (يەنى ناسارا دىنىدسكىلەردىسن) ئاڭلىبىلدۇق، بۇ يەقەت ئويىدۇرمىدۇر ⁽⁷⁾، قۇرئان بىزگە نازسل بولىماي تؤنيقها نازسل بولندجواء بهلكي تؤلار مبنيك زىكرىم (يەنى قۇرئان)دىن شەكتىدۇر، بەلكى ئۇلار

تبخي مبنىڭ ئازابىمنى تېتىغىنى يوق (8). ياكى ئۇلاردا غالىب، ناھايىتى كەرەملىك يەرۋەردىـ گارىڭنىڭ رەھمىتىنىڭ خەزىنىلىرى بارمۇ؟ (9) ياكى ئۇلار ئاسمانلارنىڭ، زېمىننىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى نەرسىلەرنىڭ يادىشاھلىقىغا ئىگىيۇ؟ (ئەگەر ئۇلار ئىگە بولسا، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئاسيانغا ئېلىپ چىقىدىغان) شوتىلارغا چىقسۇن(10). ئۇلار (رەسۇلۇاللەغا قارشى) جامائەلەردىن ئۇيۇشقان مەفىلۇپ قىلىئىدىغان قوشۇنىدۇر (111). ئۇلاردىن (يەنى قۇرەيش مۇشرىكلىرىدىن) ئىلىگىرى نۇم قەۋمى، ئاد (قەۋمى) ۋە قوزۇقلار ئىگىسى" يىرئەۋن (قەۋمى) (پەيغەمىبەرلىرىىلى) ئىنىكار قىلدى (١٤٥). سەمۇد قەۋمى، لۇت قەۋمىي ۋە ئەيكىلىكلەر (يەنى شۇئەيب ئەلەيھىسسالام قەۋمى)مۇ (پەيغەمبەرلىرىنى ئىنكار قىلىدى)، ئەنە شۇلار (پەيغەمىبەر لەرگە قارشى ئۇيۇشىقان) جامائەلەر ئىدى (19). ئۇلار (يەنى جامائەلەر)دىن پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلمىنتان بىرسمۇ يوق، شۇنىڭ ئۇچبۇن ئۇلارغا مېنىڭ ئازابىيم تېگىشلىك بولىدى (١٤). بۇلار (يەنى مەكىكە مۇشرىكىلىرى) پەقەت بىر ئاۋاز (يەنى بىرسنىچى قېتسىمىلىق سىۇر)نىلا كۈتىدۇ، ئۇ قايتسلانىمايىدۇ (18). ئۇلار (مەسىخسرە قىلىش يولىي بىلەن)؛ «يىھرۋەردىكارسىمىز! (سەن بىزگە ئازابىتىن ۋەدە قىلىغان) ئېسىۋىمىزنى بىزگە بالدۇرراق ــ قىيامەت كۈنىـدىن ئىلگىرى بەرگىن» دېيىشتى (18). ئۇلارنىڭ سۆزلسرسگە سەۋر قىلىغىن، (دىنىدا) كۈچىلۈك بەنسدىمىز داۋۇدنى ئەسىلىكىن، ئۇ هەقسقەتەن الله غا ئىستائەت قىلىغۇچىي ئىسدى (⁽¹⁹⁾. بىز ھەقسقەتەن تاغىلارنى (داۋۇدقا) بويسۇنىدۇرۇپ بەردۇق، ئۇلار داۋۇد بىلەن ئەتىگىىنى ئاخىشىمى تەسبىھ ئېيتاتىتى (18).

پېرتەۋن جازالىياقچى بولغان كىشىنى قول ــ پۇتلىرىدىن تۆت قوزۇققا باغلاپ قىيناپ ئۆلتۈرەتتى،
 شۇقا ئۇ قوزۇقلار ئىكىسى دەپ دام ئالغان.

قۇسلارنىچۇ ئۇنىڭىغا بويسۇندۇرۇپ بەردۇق، ئۇلارمۇ (تەرەپ-تەرەپىتىن) توپىلىنىسى، داۋۇد بىلەن بىللە تەسبىھ ئېيتاتتى، راغلارنىڭ، قۇشلارلىڭ) مەممىسى اللەغا ئىتائەت قىلغۇچسدۇر (19). داۋۇدنىڭ سەلىتەنىتىنى كۇچەيتىتۇق، ئۇنىڭىغا سۆز-ئىبارىلەرنى ئاتا قىلىدۇق (180). (ئى مۇھەممەدا) دەۋا قىلىخۇچسلارنىڭ قىسسىسى ساڭا يەتتىسمۇگ ئۆز ۋاقىتىدا ئۇلار (داۋۇد ئىبادەت قىلىۋاتىقان) مەسجىدىك تېجىدىيىن ئارتىدىنىڭ تېجىدىيىن ئارتىدىنىڭ تېجىدىيىن ئارتىدىنىڭ يېنىغا كىردى، داۋۇد ئۇلاردىنى قورقىتى، ئىنى ۋاقىتىتا ئۇلار داۋۇدىتى، ئىز بىرىمىز-ئۇلار (داۋۇدقا)؛ «قورقىمىخىن، بىز بىرىمىز-ئىرىمىزدا ئادىلىلىق بىلەن ھۆكۈم قىلىغىن، بىز بىرىمىز-ئىلىق ئېرىمىزدا ئادىلىلىق بىلەن ھۆكۈم قىلىغىن، ناھەق ئېرىمىزدا ئادىلىلىق بىلەن ھۆكۈم قىلىغىن، ناھەق

وَاهَا يَرْصَعُونَ فَنْ الْمَا آوَابِ وَرَعَدُ وَالْمَالُهُ وَالْهَالَمُهُ وَالْمَالُهُ وَالْمَالُمُونِينَ وَمَا الْمَالُولِينَ وَمَعْمُوا وَالْوَالِوَ الْمَالِمُونِينَ بِعَنْى مَعْمُونَ وَالْمَالُولِينَ وَالْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ وَالْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ الْمَالِمُولِينَ الْمَالِمُولِينَ الْمُعْلِمُولِينَ الْمُعْلَمُ وَمَنْ اللّهُ وَالْمَالُولِينَ الْمَالُولِينَ الْمُعْلَمُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَالِمُولِينَ الْمُعْلَمُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ الْمُؤْمِنَ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ الْمُؤْمِنُ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ الْمُؤْمِنُ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ الْمُؤْمِنُ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ الْمُؤْمِنُ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ الْمُؤْمِنُ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ ا

ھۆككۇم چىـقارمىغىن، بىرزىى توغىرا يولىغا باشلىغىنى دېدى (283). (ئۇلارنىڭ بىرى) «شۇبىھسىزكى، مېنىڭ بۇ قېرىندىشىنىڭ 99 ساغلىقى بار، مېنىڭ بىر ساغلىقىم بار، قېرىندى شىم ئۇ بىر ساغلىقىنىمۇ ماڭدا بەرگىدىن دەيدۇ، (ئارسىزدا بۇ توغىرۇلۇق مۇنازىرە بولۇپ) ئۇ مېنى سۆزدە يېڭىي قويدى» دېدى (283). داۋۇد ئېيتىتى: «ئۇ سېنىڭ ساغلىقىڭنى ئۆزىنىڭ ساغلىقلىرىغا قوشۇۋېلىشنى تەلەپ قىلىپ راستلا سېنى بوزەك قىلىپتۇ، نۇرغۇن شېرىكىلەر (يەنى دوستلار)، شۇبھىسىزكى، بىرسىبىرىگە چېقىلىدۇ، پەقەت ئىسان ئېپتىقان ۋە ياخشى ئىمەل قىلغانلارلا (بىرسىبرىگە چېقىلىدۇ) بۇلار ئازدۇرى، داۋۇد بىزنىڭ ئۇنى سىنىغانلىقىمىزنى بىدر ئۇنىڭ خاتالىقىنى ئەپۇ قىلدۇق، ئۇ بىزنىڭ دەرگاھىمىزدا ئەلۋەتىتە يېقىنلىقىغا ۋە ياخشى بىز ئۇنىڭ خاتالىقىنى ئەپۇ قىلدۇق، ئۇ بىزنىڭ دەرگاھىمىزدا ئەلۋەتىتە يېقىنلىقىغا ۋە ياخشى ئاقۇمتىتە ئېقىنلىقىغا ئەرسىسىدا ئادىللىق بىلەن ھۆككۈم چىتقارغىدى، نەپسى خامىشقا ئەكەشمىكىنى، كىشلەرنىڭ ئارسىسىدا ئادىللىق بىلەن ھۆككۈم چىتقارغىدى، نەپسى خامىشقا ئەكەشمىكىنىكى، كۇنى (يەنى قىلياھىت كىۋنى)نى ئۇندۇرىدۇ، اللەنىڭ يولىدىدىن ئازغانىلار ھېساب كۇنى (يەنى قىلىغانى، زېمىننى ۋە ئۇلارنىڭ ئارسىدىكى شەيشىلەرنىڭ بىكار ياراتىدىق، زېمىننى ۋە ئۇلارنىڭ ئارسىدىكى شەيشىلەرنى بىكار ياراتىدىق، ئۇلارنى بىكار ياراتىدىق، ئۇلارنى بىكار ياراتىدىق، زومىنى ۋارقىق، ئۇلارنى بىكار ياراتىدىق، ئۇلارنى بىكار ياراتىدىق، ئۇلارنى بىكار يارتىلىغان دەپ قاراش) كاپىرلارنىڭ گۇمانىدۇر، كاپىرلارغا دوزاختىن ۋاي! (يەنى

المنه الدين المثواد على الفيض النفيض في الكفي المنفض المنه المنه

ئىبان ئېيتقان ۋە ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلغانىلارنى يەر يۇزىدە بۇزغۇنجىلىق قىلىغانىلار بىلەن ئوخ شاش قىلامىدۇق؟ ياكىي تەقۋادارلارنى فاجىرلارغا ئوخشاش قىلامدۇق؟ (١٥٤) (بۇ) ئۇلارنىڭ ئايەتلەرنى تەپەككۇر قىلىشىلىرى ئۇچۇن، ئەقىل ئىگىلىرىنىڭ ۋەزسنەسىھەت ئېلىشلىرى ئۇچلۇن بىز ساقيا نازىل قىلىغان مۇبارەك كىتابىتۇر (29). بىز داۋۇدقا سۇلەيمانىنى ئاتا قىلدۇق، سۇلەيسمان نېسمىدېسگەن ياخشي بهنيده! تُوُ (الله غا) ههقيقيه تهن تبيتا. ئەت قىلىغۇچى ئىلدى (80)، ئۆز ۋاقىتىدا كەجىقۇپ رۇنىلۇقى ئۇنىڭىغا ياخشى يۇگىۇرۇك ئاتلار توغرد. لاندى (31)، سۇلەيسان ئېيتىتى: «مەن ھەقىقەت تەن ئاتلارنى يەرۋەردىگارىمنى ئەسلەش ئىۇچلۇن ياخشى كۆردۈم، ئۇلار (كۆزۈمدىن) غايىب بولغۇچە (ئۇلارنى كۆزدىن كۆچۈرۈش بىلەن بولدۇم)» (32) . سؤله يسمان ئبيتتى: وئاتىلارنى مبنىك ئالدىمىغا ئېلىپ كېلىڭلارى. (ئاتىلار ئېلىپ كېلىنىگەنىدىن كېيىن) سۇلەيسان ئۇلارنىڭ ياچاقلىرىنى، بويۇنى لبرىنى سىلاشىقا باشلىدى (33)، بىز ھەقىقەتەن

سۇلەيماننى سىنىدۇق، ئۇنىڭ تەخستى ئۈستىگە بىر جەسەتىنى تاشلىدۇق، ئانىدىن ئۇ رېۇنىڭ سىئاق ئىكەنلىكىنى بىلىپ) تەۋبە قىلدى (\$4). سۇلەيمان ئېيتتى: «پەرۋەردىگارىم! ماڭا مەغپىرەت قىلغىن، ماڭا مەندىن كېيىن (مەندىن باشقا) ھېچ ئادەمگە مۇيەسسەر بولبايدىغان پادىشاھلىقنى ئاتا قىلغىن، سەن ھەقىقەتەن كۆپ ئاتا قىلغۇچىسەن، (35). بىز سۇلەيبانغا شامالنى بويسۇندۇرۇپ بەردۇق. شامال سۇلەپمائنىڭ بۇيرۇقى بويسچە ئۇ خالىغان تەرەپكە لەرزان ماڭاتتى (86) ھەمدە ئۇنىڭغا (كاتتا بىنالارنى سالالايدىسغان) قۇرغۇچى ۋە (دېڭىزلارغا چۆكۈپ ئۇنچە-مارجانىلارنى ئېلىپ چىقالايدىغان) غەۋۋاس شەيتانلارنى بويسۇندۇرۇپ بەردۇق (⁽⁸⁷⁾، يەنە نۇرغۇن شەيتانلارغا ئىشكەل سېلىنغاندۇر(88) . (بىز سۇلەيمانغا ئېيتتۇقىكى) «بۇ بىزنىڭ (ساڭا بەرگەن كەڭ) ئاتايسىمىز، (ئۇنىڭدىن سەن خالىغان كىشىگە) بەرگىن، ياكى بەرمىگىن، (بۇ ھەقتە سەندىن) ھېساب ئېلىند ﻪﻟﺪﯗﻯ (88). ﺋﯘ ﺑﯩﺰﻧﯩﯔ ﺩﻩﺭﮔﺎﻣﯩﻴﯩﺰﺩﺍ ﻣﻪﻗﯩﻘﻪﺗﻪﻥ ﻳﯧﻘﯩﻨﻠﯩﻘﻘﺎ ﯞﻩ ﻳﺎﺧﺸﻰ ﺋﺎﻗﯩﯟﻩﺗﻜﻪ ﺋﯩﮕﻪ ﺑﻮﻟﯩﺪﯗ (40). بەندىبىز ئەيپۇبنى ئەسلىكىن، ئۇ ئۆز ۋاقتىدا يەرۋەردىكارىغا (ئىلتىجا قىلىپ): «شەيتان ماڭا هەقىقەتەن جايا_مۇشەقىقەت ۋە ئازاب يەتىكىۈزدى» دەپ نىدا قىلىدى (41). ئۇنىڭىغا؛ «پۇتسۇڭ بىسلەن يىەرنىي تەپكىن» دېدۇق، ئۇ پۇتى بىلەن يەرنى تېپىدۇسدى، سىۇزۈك بىر بۇلاق ئېتىلىپ چىنقتى، (بىز ئۇنىڭغا) ھېيۇ يۇپيۇنىسىمۇ بولىدىغان، ئىنجىسىمۇ بولىدىغان سوغۇق سۇدۇر» (دېدۇق) (⁴²⁾. بىز ئۇنىڭ (كېسەل ۋاقتىدا ھادىسىگە ئۇچراپ يوق بولغان) ئەھلى_ئەۋلادىنى (يېڭىدىن) بەردۇق، ئۇلار بىلەن بىللە بىر باراۋەر ئارتۇق بە. ـ دۇق، (بۇ) بىزنىڭ نازىل قىلغان رەھمىتىمىزدۇر، ئەقىل ئىگىلىرى ئۇچۇن ۋەز_نەسىھەتتۇر(قە)،

وَخُذُوبِيدِهِ فِعُنَّا فَا فَعِينَ بِهِ وَلا تَعْتَقَا أَوَا وَمَعْنَعُمَا يُؤَا إِنَّ الْمِنْ الْمُنْافِقِ الْمَنْ الْمُنْافِقِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَ الْمُنْفِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِينَا الْمُنْفِقِينَا الْمُنْفِينَا الْ

(ئۇنىڭغا) وقولۇڭ بىلەن بىر باغلام چۆپنى ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن (ئايالىڭنى) ئۇرغىن*، قەسىمىڭنى بۇز_ مغىن (دېدۇق).بىز ئەييۇبنى ھەقىقەتەن سەۋر جان بايقىدۇق، ئۇ نېسدېگەن ئوپىدان بەندە! ھەقىقەتەن ئۇ (الله غا) تەۋبە بىلەن يۇزلەنىگۇچىدۇر (44). ئىبادەتتە كۇچلۇك، (دىندا) بەسىرەتلىك بەندىلىرىـ سر ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە يەتقۇبنى ئەسلىگىن (⁴⁵⁾، ئۇلارنى بىز ياك-خىسلەتلىك، ئاخىرەتنى ئەسلەپ تۇرىدىغان سەمىمىي كىشىلەر قىلىدۇق (46). ئۇلار بنزنىك دەرگاھىمىزدا ھەقىقەتەن ئالاھىدە تاللانى خان كىشىلەردۇرە ھەقىقەتەن ياخىشى كىشىلەرك دۇر (47)، ئىسمائىلنى، ئىلىيەسەنى ۋە زۇلكىفلىنى ئەسلىكىن، (ئۇلارنىڭ) ھەمىيىسى ياخشىلاردىت دۇر (48). بۇ ۋەز_نەسىھەتىتۇر، تەقىۋادارلارغا ئەلىۋەتتە ياخشى ئاقىۋەت بار (49). (ئۇ) تۇرالىغۇ بولغان جەنئەتىلەردىن ئىبارەت بولۇپ، ئۇلارغا ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ئوچۇقتۇر ⁽⁵⁰⁾، ئۇلار جەنئەتلەردە

^{*} ئەييۇب ئايالىنى 100 دەررە ئۇرۇشقا قەسەم قىلغان ئىدى.

التن نفت من المنتخذة المنتخذة

ئۇلارنى بىز (دۇنيادىكى چاغىدا) مەسخىرە قىلاتى تۇقبۇ؟ ياكى ئۇلاردىن كۆزلەر ئېغىپ كەتىتىبۇ؟ (يەنى ياكى ئۇلار دوزاختا بىز بىلەن بىللە تۇرسىمۇ كۆرمەيـۋاتامدۇق؟) يە (68). ئەھـلى دوزاخـنىڭ بۇ رەۋىشتە ئۆزئارا جاڭجالىلىئىىشى چوقۇمىدۇر (64) . (ئى مۇھەممەد! مەككە كايىرلىرسغا) ئېيتقىنىكى، ومەن يەقەت بىر ئاكاھلانىدۇرغۇچىمەن، غالىپ بىر الله دىن باشقا هېچ ئىلاھ يوقىتۇر (65). (ئۇ الله) ئاسىمانىلارنىڭ، زېسىنىنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شەيئىلەرنىڭ يەرۋەردىگارسدۇر، غالىب تۇر، (ئۆزى خالىغان بەندىلەرنى) ناھايىتى مەغد يىرەت قىلىغۇچىدۇرى (66). (ئۇلارغا) ئېيتىقىنىكى، ونُوُ (يەنى الله نىڭ بىرلىكىگە دەۋەت قىلغۇچى يەيغەمبەر ئىكەنلىكىم) چوڭ خەۋەردۇر (67). سىلەر ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرۈيسىلەر (68). پەرىشتىلەر (ئادەم ئەلەيھىسىسالام توغرىسىدا) مۇنازىرسىلىشىۋاتىقان

چاغدا، مەن ئۇلارنىڭ ئەمۋالىنى بىلمەيتتىم (69). ماڭا پەقەت ۋەھپى قىلىنىدۇكى، مەن روشەن بىر ئاكاملاندۇرغۇچىمەن» (77). ئۆز ۋاقتىدا پەرۋەردىكارىڭ پەرىئتىلەرگە ئېيتىتى: ومەن مەقىقەتەن لايدىن بىر ئادەم يارىتىيەن (77). ئۆز ۋاقتىدا پەرۋەردىكارىڭ پەرىئتىلەرگە ئېيتىتى: ومەن مەقىقەتەن لايدىن بىر ئادەم يارىتىيە سۈرەتكە كىر- گۇزۇپ، ئەزالىرىنى تولۇق، مۇكەمبەل ئىنسان مالىتىگە كەلىتۈرگەن) ۋە ئۇنىڭىغا جان كىرگۈزگەن ۋاقتىيدا ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار» (78). پەرىئتىلەرنىڭ بىرسوۋ قالباي، ھەمىسىسى (ئادەم ئەلەيەسىلامغا) سەجدە قىلدى (77). پەقەت ئىبلىسلا بويۇنتاۋلىق قىلدى، ئۇ كاپىرلاردىن بولۇپ كەتىتىن (77). اللە ئېيتىي: «ئى ئىبلىس! مەن ئۆز قولۇم بىلەن ياراتقان ئىنسانغا سەجدە قىلىشتىن ساڭا مەرتىۋىلىكلەردىن بولغانلىقىڭدىنىۋ؟ ياكى يۇقىرى مەرتىۋىلىكلەردىن بولغانلىقىڭدىنىۋ؟ ئالىلىق، «مەن ئۇنىڭدىن ئارتۇق، مېنى ئوتتىن ياراتتىڭ، ئۇنى لايدىن ياراتتىڭ، مېدىۋىلىلىدى دولدى ئارتۇق، مېنى ئوتتىن ياراتتىڭ، ئۇنى لايدىن ياراتتىڭ ھەقىقەتەن قوغلاندى بولدى ئۇڭ، ساڭا ھەقىقەتەن قىيامەتكىچە مېنىڭ لەنىتىم بولسۇن» دېدى (777–78). ئىبلىس: «پەرۋەردىكالىرىم! ماڭلۇرساڭ)» دېدى (79). اللە : «جەزمەن ساڭا مەلۇم ۋاقىتىقچە مۆھلەت بېرىلىدۇ، دېدى (79). اللە : «جەزمەن ساڭا مەلۇم ۋاقىتىقچە مۆھلەت بېرىلىدۇ» دېدى (79). اللە : «جەزمەن ساڭا مەلۇم ۋاقىتىقچە مۆھلەت بېرىلىدۇ» دېدى (79). اللە : «جەزمەن ساڭا مەلۇم ۋاقىتىقچە مۆھلەت بېرىلىدۇ» دېدى (79). اللە : «جەزمەن ساڭا مەلۇم ۋاقىتىقچە مۆھلەت بېرىلىدۇ» دېرۇرسەن (78). ئالىرى قەسەمىكى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى چوقۇم ئازدۇرسەن (78).

الدرم المنتان منه من المنتقبية المنتان المنتا

يُكُورُ الدِّل عَلى الدِّهُ ويُكُورُ النَّهَارُعَل الدِّل وَمُعَوّا النَّمْسَ

الْقَبَرُكُونَ يُعْرِي لِحَجَلِ مُسَتَّى ٱلْاِهُوالْعَزِيرُ الْفَكَّالُ ٥

ئۇلاردىن پەقەت تاللانىغان بەندىلىرىڭلا بۇنىڭدىن مۇستەسنا (يەنى ئۇلارنى ئازدۇرالىلىيەن)»(ققا، الله ئېيتتى: دەبنىڭ سۆزۈم ھەقتۇر، مەن ھەقنى سۆزلەيىمەن)، قەلى سۆزلەيىمەن (قلاردىن ساڭا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەمبىسى بىلەن چوقۇم جەھەنئەسىنى توشقۇزىمەن»(قلە تەرىپىدىن كەلگەن ۋەھىنى) تەبلىخ قىلغانىلىقىغا سىلەردىن كەلگەن ۋەھىنى، «(الله تەرىپىدىن ئېتىرا قىلغۇچىلاردىن (يەنى يالغاندىن توقۇغۇچىسىچىر ئۇدىئانى ئەمەسىمەن (قاق، ئان پەقەت جاھان ئەھلى ئۇچۇن ۋەز نەسىھەتتۇر (قاق). بىر مۇددەتتىن ئۇدىلى راسلىقىنى چوقۇم بىلىسلەر»(قاق)

39 ـ سۇرە زۇمەر

مەككىدە ئازىل بولغان، 75 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسبى بىلەن باشلايبەن.

بۇ كىتاب غالىب ، ھېكىمت بىلەن ئىش قىلغۇچى اللە تەرىپىدىن نازىل قىلىنىغانىدۇر (۱۱). ساڭا بىز (بۇ) كىتابنى ھەقىقەتىن ھەق بىلەن (يەنى ھەقىقەتىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ھالىدا) نازىل قىلدۇق، دىنىڭنى شېرىكتىن (ۋە رىيادىن) ساپ قىلغىنىڭ ھالدا الله غا ئىبادەت قىلغىن (ئابىلى ئىلدۇق، دىنىڭنى شېرىكتىن (ۋە رىيادىن) ساپ دىن الله غا خاستۇر، الله نى قويۇپ بۇتىلارنى بىلىڭىلاركى، (شېرىكىتىن ۋە رىيادىين) ساپ دىن الله غا خاستۇر، الله نى قويۇپ بۇتىلارنى ئوللە غا يېچىقىدۇ، الله ھەقىقەتەن (قىيامەت كوئى) الله غا يېچىقىنىلاپ قىلىشتان نەرسلىرى ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىردۇ، اللە ھەقىقەتەن يالغانچىنى، ئۇلارنىڭ ئىختىلاپ قىلىشتان نەرسلىرى ئۈستىدە ھۆكۈم چىقىردۇ، اللە ھەقىقەتەن يالغانچىنى، (اللەنىڭ نېچەتلىرىگە) كۇفرىلىق قىلغۇچىنى ھىدايەت قىلمايىدۇ(ئا، ئەگەر الله بالا تۆتۈشنى خالىمانىدى ئەختىيار قىلاتىتى، الله (بالا خالىمانى ياكتۇر، ئۇ خالىب بىر اللەدۇر (ئا، الله ئاسمانىلارنى ۋە زېمىنىنى ھەق ئاساسىدا ياراتتى، اللە كېچىنى كۈندۈزگە كىرگۈزىدۇ ۋە كۈندۈزنى كېچىگە كىرگۈزىدۇ، الله كۇن بىلەن ياراتتى، اللە كېچىنى كۈندۈزگە كىرگۈزىدۇ ۋە كۈندۈزنى كېچىگە كىرگۈزىدۇ، اللە كۇن بىلەن يارىنى رەنىدىلەرنىڭ ھەربىرى مۇئەيىيەن ئاينى (بەنىدىلەرنىڭ ھەربىرى مۇئەيىيەن ئالىم ئۆز ئونىدا) سەير قىلىدۇ، بىلىڭىلاركى، ئۇ (يەنى اللە ئۆر ئۇدىدا) سەير قىلىدۇ، بىلىڭىلاركى، ئۇ (يەنىدىلىرىنى) تولىمۇ مەغىيىدىرەت قىلغۇچىدۇر، ئالىدۇر، ئۇر ئونىدا

كَالْكُرْنِ وَنْ فَقِى الْمِدَة وَتُحْمَلُ وَيَهْ الْهُ عَلَيْكُولُكُمْ وَالْمَالِكُمْ الْمَاحِلُولُكُمْ وَالْمَلْكُمُ وَالْمَالِمُ وَالْمَاكِمُ وَالْمَلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَاللَّهُ وَالْمُلْكُمُ وَلِمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُولُولُولُولُكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَلِمُلْكُمُ وَلِمُلْكُمُ وَلِمُلْكُمُ الْمُلْكُمُ وَلِمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِمُ الْمُلْكُمُ وَالْمُلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِمُ الْمُلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِمُلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِمُلْكُمُ وَلِمُلْكُمُ وَلِمُ لِلْكُلِكُمُ وَلِمُلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْلِكُمُ ولِلْلِلِلْلِلِلْلِلِكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْكُمُ وَلِلْل

الله سيله بي بير ئادمسدين ياراتيتي، ئانسدين ئۇنىڭدىن ئۇنىڭ جۇپتىنى (يەنى ھەۋۋانى) ياراتتى ۋە ھايىۋائىلاردىن سەكىكىزنى" سىلەر ئۇچۇن ياراتتى، الله سملهرنى ئاناڭلارنىڭ قارنىدا بىر ھالەتىتىن يەنە بىر ھالەتىكە تەرەقىقى قىلىدۇرۇپ (يەنى ئابىسەنى، ئانىدىن ئەخىتە قان، ئانىدىن يارچه كۆش باسقۇچلىرىغا بۆلۈپ)، ئۇچ قاراڭغۇلۇق (يەنى بالاھەمىراھىنىڭ يەردىسى، بەچىجىدان ۋە ئانىنىڭ قورسىقى) ئىچىدە يارىتىدۇ، ئەنە شۇ اللە سلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلاردۇر، يادىشاھلىق الله غا خاستۇر، ئۇنىڭىدىن باشقا ھېچ ئىللاھ يوقىتۇر، قانىداقىمۇ رئۇنىڭىغا ئىبادەت قىلىشتىن ئۇنىڭدىن غەيرىيگە چوقۇنۇشقا) بۇرۇلۇپ كېتىسلەر (8). ئەگەر كايسر بولساڭلار الله سسله دسن بسهاجه تنؤر، الله بەندىلىرىنىڭ كاپىر بولۇشىغا رازى بولبايىدۇ، ئەگەر سىلەر شۇكۇر قىلساغلار، الله سىلەرنىڭ

قىلغان شۇكۇرۇڭلاردىنى (ازى بولىدۇ، بىر گۇنامكار ئادەم باشقا بىراۋنىڭ گۇنامىنى ئۇستىگە ئالىلىدۇ (يەلىي ھەر ئادەم قىلغان گۇناھىغا ئۆزى جاۋابكار بولىدۇ)، ئاندىن سىلەر پەرۋەردىكارىكىلارنىڭ دەرگامىغا قايتىسىلەر، الله قىلىشىڭلارنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرىدۇ، الله ھەقىقەتىن دىللاردىكى سىلارنى تولۇق بىلگۈچىدۇر (7). ئىنسانغا بىرەر زىيان—زەخبەت يەتسە، پەرۋەردىكارىغا يۈزلەنگەن مالدا ئۇنىڭغا دۇئا قىلغان (ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەن مالدا ئۇنىڭغا دۇئا قىلغان (ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەن مالدا ئۇنىڭغا دۇئا قىلغان (ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەن كۆتۈر ۋۇبىتىنى تۇغۇرۇۋەتكەن) چاغدا، الله غازىيان—زەخبەتنى كۆتۈرۈۋېتىنى توغرۇلۇق ئىلگىرى قىلغان دۇئاسىنى ئۇنىۋەرۇش ئۇچۇن اللەغا ئېرىكلەرنى كەلسەدۇنىسى ئۇنىڭ بېشىغان كۆلۈرۈش ئۇچۇن اللەغا ئېرىكلەرنى كەلسەتلارنى) الله نىڭ يولىدىن ئازدۇرۇش ئۇچۇن اللەغا ئېرىكلەرنى كەلسەتلارىي ئۇرۇپ، (بۇ پانىي دۇنيادىنى) ئازشىزاۋاقىت) بەھرىمەن بولسەنىن ئۇمدى قىلىپ كېچىنىڭ سائەتلىرىنى سەجدە ئىنى ئىلگىرى ئالىدۇ، (8). ئېيتقىنكى، قىلغان ۋەقىيامدا تۇرغان ھالدا ئىبادەت قىلىپ ئۆتكۈزگەن ئادەم (ياخشىچۇ)»، ئېيتقىنكى، دېلىلىدىنىڭ بېلىدىنىڭ بېرەت ئالىدۇ، (9). ئېيتقىنكى، بىلەن بىلمەيدىغانلار باراۋەر بولامدۇ؟ پەقەت سەۋر قىلغۇچىلارغا ئۇلارنىڭ ئىجرى كەڭدۇر (كۇنغارلار ئاخسىرە تىلىدۇ، (ئالخىرە ئىلىڭ) ياخىسابىلىرى ئىرەت ئالىدۇ، (9). ئېيتقىنكى، قىلغانلار (ئاخىرەتتە)ياخشلىققا (يەنى جەنئەتكە) ئېرەسدۇ، اللەنىڭ يەرى مەسابىسىز بېرىلىدۇ، (اللەنىڭ ئەجرى ھېسابسىز بېرىلىدۇ، (110-دىڭ ئىلىغىرى ھېسابسىز بېرىلىدۇ، (110-دىڭ ئەمجرى ھېسابسىز بېرىلىدۇ» (110-دىڭ ئەمجرى ھېسابسىز بېرىلىدۇ» (110-دىڭ ئەمجرى ھېسابسىز بېرىلىدۇ» (110-دىڭ ئەمجرى ھېسابسىز بېرىلىدۇ» (110-دىڭ)

ە يەنى تۆگە، كالا، قوي، ئۆچكىدىن ئەركەك چىشى بولۇپ جەمئىي سەككىز.

والمن المنظمة المنظمة المنازية والمنطقة المنطقة والمنطقة المنطقة المنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة والمنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة والمنطقة المنطقة والمنطقة وا

تُمَّ يَجْمُلُهُ مُنظَمًّا إِنَّ فِي ذَلكَ لَذَكُرى لِأُولِي الْأَلْمَابِ أَنْ

ئېيتقىنكى، ومەن دىننى (شېرىكتىن ۋە رىيادىن)

باپ قىلىغان مىالىدا اللەغ ئىبادەت قىلىشقا
بۇيرۇلدۇم (11) ھەمدە (بۇ ئوممەتنىڭ ئىچىدە) مۇسۇلـ
مائلارنىڭ ئەۋۋىلى بولۇشقا بۇيرۇلدۇم، (13). ئېيتقىنـ
كى، «ئەگەر مەن پەرۋەردىگارىيغا ئاسىيلىق قىلىمام
ئۇبھىسىزكى، بۇيۇك كۇننىڭ ئازابىدىن قورقىمەن
كۇنى ئۇنىڭ مېنى جەھەننەم ئوتى بىلەن ئازابلىشىدىن
قورقىمەن)» (13). ئېيتقىنكى، «دىنىينى (شېرىكتىن
ۋە رىيادىسن) ساپ قىلىغان ھالىدا اللەغا ئىبادەت
قىلىمەن (14). سىلەر اللەدىن باشقا خالىغىنىڭلارغا
ئىبادەت قىلىغىن (14). ئېيتقىنكى، «قىيامەت كۇنى
ئىبادەت قىلىغىلىرا، ئېيتقىنكى، «قىيامەت كۇنى
ئۆزلىرىنى ۋە ئائىلىسىدىكىلەرنى زىيان تارتقۇزغۇچىلار
قاتىقى زىيان تارتقۇرقل، ئۇلارنى، ئىۋىسىدىنىغۇ

قاتىۋقات ئوت، ئاستىدىنــــۇ قاتىۋقات ئوت ئورىۋالىدۇ، شۇ (قاتتىق ئازاب)بىلەن اللّه بەلدىلىرىنى قورقۇتىدۇ». ئى بەلدىلىرىغا (ۋە ئۇنىڭ ئىبادىتىـگە) قايتقانلارغا (جەلنىت بىلەن) خۇش خەۋەر يىراق بولغانىلارغا، اللّه غا (ۋە ئۇنىڭ ئىبادىتىـگە) قايتقانلارغا (جەلنىت بىلەن) خۇش خەۋەر بېرىلىدۇ، سۆزگە قۇلاق سېلىپ ئۇنىڭ ئەڭ ياخشىسىغا ئەگشىدىغانلارغا (يەنى تەقۋادار بەلدىلىرىمگە) جېرىلىدۇ، سۆزگە قۇلاق سېلىپ ئۇنىڭ ئەڭ ياخشىسىغا ئەگشىدىغانلارغا (يەنى تەقۋادار بەلدىلىرىمگە) ئىگىلىلىرىدۇر، ئەلە شۇلار (ساغلام) ئەقىل ئىگىلىلىرىدۇر، ئەلە شۇلار (ساغلام) ئەقىل كىرىدۇ)، سەن دوزاختىكى ئادەمىنى قۇتىقۇزالامسىن؟ (قالىلىك بولسا (ئۇ چوقۇم دوزاخىقا قورقىقانىلار (جەلنەتتە) قەۋەت قەۋەت ئازاب ۋەدىسى تېگىشلىك بولسا) بەرۋەردىگارىدىن قورقىقانىلار (جەلنەتتە تەركىدۇر، ئۇلىلىق ئەسلىدۇر، ئاللە ۋەدىسىدۇر، ئاللە ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلىلىنىدۇرلوپ بۇلاقىنى پەيىدا قىلىدۇ. ئانىدىن ئاللە ئۇنىڭ بىلەن رەڭىگى يىرگە سىگىدۇرۇپ بۇلاقىنى پەيىدا قىلىدۇ. ئانىدىن ئاللە ئۇنىڭ بىلەن رەڭىگى خىلىلىت خىلىلىت خىلىلىدۇرىدۇر بۇلاقىنى پەيىدا قىلىدۇ. ئانىدىن ئاللە ئۇنىڭ بىلەن رەڭىگىدى خىلىلىت خىلىلىن خىلىلىن ئاللە ئۇنىڭ بىلەن رەڭىگىدىل خىلىراتىدىن ئۇنى خىلىدۇر. ئانىدىن ئۇنى خىلىلىنىدىن ئۇنىڭ خىلىدىن كۆرسەن ئاللە ئۇنىڭ ئالىلانىدۇرىدۇ، ئۇنىڭدا كىلىلىنىدىن ئۇنىشىدا ئايىلانىدۇرىدۇ، ئۇنىڭدا كەنىلىلىدىن ئۇنىڭدا ئالىلانىدۇرىدۇ، ئۇنىڭدا كەنىگەنىڭدان ئىلىلانىدۇرىدۇ، ئۇنىڭدا ئاللە ئۇنى شاخىدىن ئۇنىڭدان ئىلىلانىدۇرىدۇ، ئۇنىڭدار (ئاللە ئىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىدىن ئەتىلىلىرى ئۇچون (ئاللە ئىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىدىن) ئىبرەت بار (120).

المنت المن

الله كۆكسىنى ئىسلام ئۇچۇن كەڭ قىلىغان، ھەرۋەردىگارىنىڭ نۇرى ئۇستىدە بولغان ئادەم (دىلى كور ئادەم بىلەن)ئوخىشاشىمۇ؟ الله نىڭ زىكرىنى تەرك ئەتكەنلىكتىن دىللىرى قېتىپ كەتكەنىلەرگە ۋاي! ئەنە شۇلار روشەن گۇمىراملىقىتىدۇر(22). الله سۆزلەرنىڭ ئەڭ چىرايلىقىي بولغان قۇرئاننى نازىل قىلدى. (ياساھەتتە، بالاغەتتە)ئۇنىڭ بەزىسى بەزىسىگە ئوخشاپ كېتىدۇ، رۋەز_نەسىھەتلەر، ئەھ_ كاملار، قىسسلەر ئۇنىڭدا) تەكرارلىنىدۇ، رقۇر ئاندىكى ئازاب ئايەتلىرى تىلاۋەت قىلىنىغان جاغىدا) يەر_ ۋەردىگارىدىن قورقىدىغان كېشىلەرنىڭ بەدەنلىرى تىترەيدۇ، ئاندىن اللەنىڭ زىكىرى ئۇچلۇن (يەنى الله نىڭ رەھبىتى، مەغپىرىتىگە دائىر ئايەتلەر تىلا_ ۋەت قىلىنغان چاغدا) ، ئۇلارنىڭ بەدەنلىرى ۋە دىللىي رى يۇمشاپ (ئارام تاپىدۇ)، ئەنە شۇ (يەنى قۇرئان) الله نىڭ مىدايىتىدۇر كى، ئۇنىڭ بىلەن (الله) خالىـ

غان ئادەسىنى ھىسدايەت قىلىدۇ، اللە ئازدۇرغان ئادەمگە ھېچ ھىدايەت قىلغۇچى بولبايدۇ⁽¹⁸⁸، قىيامەت كۈنى قاتتىق ئازابنى يۇزى بىلەن مۇداپىئە قىلىدىغان ئادەم (ئازابقا دۇچار بولمايدىغان ئادەم بىلەن ئوخشاشمۇ؟)، زالىملارغا (يەنى كاپىرلارغا): «قىلىغان گۇناھىلىرىڭلارنىڭ جازاسىنى تېتىڭلارى (دېيىلىدۇ) (241. ئۇلاردىن ئىلىگىسرى ئۆتكەن (ئۇمھەت)لەر (پەيغەمبەرلىرىنى) ئىنكار قىلدى، ئويلىمىغان يەردىين ئۇلارغا ئازاب كەلىدى(²⁵⁾. اللە ئۇلارغا بۇ دۇنيادا خارلىقنىڭ (تەمىنى) تېتىتىتى، ئاخىرەتىنىڭ ئازابىي تېخىمۇ بۇيۇكتۇر، ئۇلار (ئاخىرەتنىڭ ئازابىنى) بىلسە تىدى (پەيغىمەملىرىنى ئىنكار قىلىمايتىتى) (126. بىز كىشىلەرنى ۋەزسنەسىمەت ئالسۇن دەپ، بۇ قۇرئاندا ئۇلارغا تۇرلۇك مىاللارنى بايان قىلدۇق(٢٣). قۇرئان ئەرەبچىدۇر، ئەگرىلىك شن خىالىدۇر، ئىۋمىدكى، ئۇلار (قۇرئاننىڭ مەنىسنى چۈشىنىپ كۇفرىدىن) ساقلانغاي(28). الله (سبلهرگه مؤتبداق) بير ميساليني كەلتبۇرىندۇ؛ بير قۇل بولۇپ، ئۇنىڭغا (ئىشقا سبىلىشىنى) تالىشىدىغان نۇرغۇن خوجايىنلار ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ (بىرسى بۇ ئىشقا، بىرسى ئۇ ئىشىقا بۇيرۇپىدۇ، ئۇ كىسنى رازى قىلىشىنى بىلەلىمەى قالىدۇ)، يەنە بىر قۇل بولۇپ، ئۇ بىر ئادەمىگىلا خاستۇر، بۇ ئىكىكى قۇل (يەنى ئۇنىڭ ئەھۋالى) باراۋەرمۇ؟ جىسى ھەمىدۇسانا الله غا خاستۇر! بەلكى ئۇلار (يەنى مۇشىرسكىلار)نىڭ تولىسىي بىلىمەيىدۇ(29). سەن ھەقىقەتەن ئۆلىسەن، ئۇلارمۇ ھەقىلقەتەن ئۆلسدۇ⁽⁸⁰⁾. ئانىدىن كېيىلىن سىلەر قىليامەت كنۇنى يىمرۋەردىگارىڭىلارنىڭ دەرگاھىدا بىرسابىرنىڭىلار بىلەن دەۋا قىلىشىسىلەر (81) ـ

(يىگىرمە تۆتىنچى پارە)

الله غايالغاننى چاپلىغان، نازىل بولغان راست سۆزنى (يەنى قۇرئاسنى) ئىنكار قىلغان ئادەمدىنىۋ زالىم كىشى بارمۇ؟ جەمەنەمدە كاپىرلارغا ئورۇن يوقبۇ؟ (38) راست سۆز (يەنى قۇرئان)نى ئېلىپ كەلگەن كىشى ۋە ئۇنى ئېتسراپ قىلغان كىشىلەر ـــ ئەنە ئۇلار تەقۋادارلاردۇر (38). ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا ئۆزلىرى خالىغان نەرسىلەردىن بەھرىمەن بولىدۇ، ئەنە شۇ ياخىشى ئىىش قىسلغۇچىلارنىڭ مۇكاپاتىدۇر (38). اللە ئۇلارنىڭ ئەڭ يامان ئەمەلى ئىرىنى يوققا چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەڭ يامان ئەمەل قَدْنُ الْطُوْمِ مِنْ كَذَبُ عَلَى الله وَذَكَ بِالْحِدُ الْقِيدُ فَي الْحَدِّ الْمُوْمِ اللهُ مِنْ عَلَمُ الْمُودُونَ اللهُ مِنْ عَلَمُ الْمُودُونَ اللهُ مِنْ عَلَمُ الْمُودُونَ اللهُ مِنْ الْمُودُونَ اللهُ مِنْ عَلَمُ مَنْ الْمُودُونَ اللهُ مِنْ اللهُ مِنْ اللهُ مِنْ اللهُ مَنْ اللهُ الله

ئەمەللىرى بويىچە ساۋاب بېرسدۇ (185). الله بەنىدىسىگە (يەنى مۇھەمەد ئەلەيھىسالامنى قوغىداشقا ۋە ئۇنىڭغا ياردەم بېرىشكە) يېتەرلىك ئەمەسمۇ؟ ئۇلار سېنى اللە دىن باشقا مەبۇدلار بىلەن قورقۇتىدۇ، الله گۇمراء قىلىغان ئادەمىنى ھېچ ئازدۇرغۇچى بولىيايدۇ، الله غالىپ، بولىيايدۇ (186). الله ھىدايەت قىلىغان ئادەمىنى ھېچ ئازدۇرغۇچى بولىيايدۇ، الله غالىپ، (دۇشمەنىلىرىنى) جازالسغۇچى ئەمەسمۇ؟ (187) ئەگەر ئۇلاردىن: «ئاسىمانىلارنى ۋە زېمىنىنى كىم ياراتقان» دەپ سورىياڭ، شۇبھىسىزكى، ئۇلار: «الله ياراتقان» دەيىدۇ. ئېيتقىنكى، «ئەگەر الله ماڭما بىرەر زىيان_زەخىمەت يەتىكۈزۈشنى ئىرادە قىلىسا، ئۇنى دەپىئىي قىلىشقا، يا الله ماڭما بەرەر زىيان_زەخىمەت يەتىكۈزۈشنى ئىرادە قىلىسا، ئۇنى دەپىئىي قىلىشقا، ئالىلە ماڭما رەھىمەت قىلىشنى ئىرادە قىلىسا، ئۇنى توسۇۋېلىشقا، اللە دىدىن باشقا سلەر ئىلىدۇرەت قىلىۋاتىقان مەبۇدلار قادىر بولالامىدۇ؟ ماڭما ئېيىتىپ بېرىڭىلارچو؟» ئېيتقىنكى، «ماڭما اللە كۇپايىدۇر، تەۋەككۇل قىلىشۇچىلار ئۇنىڭغا تەۋەككۇل قىلىسۇن (يەنى ھەممە ئىشنى اللە غا تاپشۇرسۇن)» (185). ئېيتقىنكى، «ئى قەۋسم! سىلەر ئۆز ھالىڭلار بويىچە ئىشلەڭلار، مەسمۇ ئىقز ھالىغلار بويىچە ئىشلەڭلار، مەسمۇپ ئىلارىدىغانلىقىنى بىلىسلەر» (188-19). كىمىگە كېلىدىغانلىقىنىق، مەڭگۇلۇك ئازابنىڭ كىمىگە چۇشدىغانلىقىنى بىلىسلەر» (188-19). كىمىگە كېلىدىغانلىقىنىق، مەڭگۇلۇك ئازابنىڭ كىمىگە چۇشدىغانلىقىنى بىلسىلەر» (188-19). الاسم المتنافظ عليك الكتاب للتاس بالتي قدي المتذى الاسرة والتنافظ عليك الكتاب للتاس بالتي قدي المتذى والتنافظ والتنافظ

شۇبھىسىزكى، بىز ساڭما كىتابىنى ئىنسانىلار مىدايەت تاپىدىكەن، ئۆزى ئۇپىۇن ھىدايەت تاپىقان بولىدۇ، كىمكى ئازىىدىكەن، ئۆزسنىڭ زىيىسنى ئۇچۇن ئازغان بولىدۇ، سەن ئۇلارغا ھامىي ئەمەسسەن (يەنى ئۇلارنى ئىمانغا زورلاشقا مۇئەككەل ئەمەسسەن) (شا). ئىنسانلار ئۆلىدىغان ئۆلىكەنلەرنىڭ جانىلىرىنى ئازىلىلار ئۆلىدىغان ئۆلىكەنلەرنىڭ جانىلىرىنى ئۇخلىغان جاغىلىرىدا ئالىدۇ، ئۆلۈمگە ھىۆكىۋم قىلىنىغان (يەنى ئەجىلى يەتكەنلەر)نىڭ جانىلىرىنى تۇتۇپ قېلىپ، ئامىلىرنىڭ جانىلىرىنى مۇئەيىيەن ۋاقىتقىچە (يەنى ئەجىلى يەتكۈپە) قويۇپ بېرىدۇ، بۇنىڭدا پىكىر ئۆرگۈزىدىغان قەۋم ئۈچۈن (اللەنىڭ قۇدرىتىنى كۆسىت دىغان ئۇنىڭ، ئالامەتىلىدا (كەكى ئۇنىڭى

كۆرسىتىدىغان) نۇرغۇن ئالامەتلەر بار (48). (ئۇلار پىكىر يۇرگۇزەمدى) بەلكى اللەنى قويۇپ، (بۇتلاردىن) ئاپائەتچىلەرنى تۇتتى. ئېيتقىنكى، «ئۇلار (يەنى ئاپائەتچى قىلىنغان بۇتلار) ھېچ نەرسىگە قادىر بولالىيايدىغان ۋە (ھېچ نەرسىنى) سەزەمىيدىغان تۇرسىۋرئۇلارنى ئاپائەتچى توتامدۇ؟ (48). ئاپائەتنىڭ ھەمبىئى اللەنىڭ ئىلكىدىدۇر (ھېچ ئادەم اللەنىڭ ئىزنىسىز ئاپائەت تۇتامدۇ؟) (48). ئاپائەتنىڭ ھەمبىئى اللەنىڭ ئىلكىدىدۇر (ھېچ ئادەم اللەنىڭ ئىزنىسىز ئاپائەت دەرگامىغا قايتۇرۇلىسلەر (48). يالغۇز اللە تىلغا ئېلىنىا، ئاخىرەتكە ئىشەنىمىيدىغانلارنىڭ دىللىرى سىقىلىپ كېتىدۇ. اللە دىن باشقا مەبۇدلار تىلغا ئېلىنىا، ئۇلار خۇش بولۇپ كېتىدۇ(48). ئېيتقىنكى، «ئىي ئاسىمالىرنى ۋە زېسىسىنىنى ياراتقىۋچى، يوشۇرۇنىنى ۋە ئاشكارىنى بىلىگۈچى «ئىي ئاسىمالىرىڭ ئارسىسىدا ئۇلار ئىختىلاپ قىلىشقان نەرسىلەر ئۇستىدە ھۆكۈم چىمقىرىسىدىنىڭ ئارسىسىدا ئۇلار ئىختىلاپ قىلىشلارنىڭ ئىسكىدارچىلىقىدا يەر يۇزىدىدىكى نەرسىلەرنىڭ ھەمبىسى يەنە شۇنىگىدەك بىر ھەسمە كۆپ نەرسە بولىدىغان بولسا، قىيامەت كىۋىدىدىكى قاتتىتى ئازاب ئىۋچۇن ئۇنى فىدىيە بەرگەن بولاتتى، بولاتتى، بۇلارغا اللە تەرىپىدىن (بۇ دۇنيادىكى چاغلىرىدا) ئويلاپ باقىغان ئازابلار ئاشكارا بولىدۇ(18).

ئۇلارغا ئۇلارنىڭ (دۇنيادا)قىلغان يامان ئىشلىرى ئاشكارا بولىدۇ، ئۇلارنىڭ (دۇنيادىكى چاغىدا پەيغەمبەرنىڭ دەۋىتىنى) مەسخىرە قىلغانلىقلىرىنىڭ جازاسى ئۇچىۋى ئۇلارنى (قاتتىق)ئازاب ئورىۋالىد دۇئا قىلىپ (ئىلتىجا قىلىدۇ)، ئانىدىن ئۇنىڭغا مەرھەمەت قىلىپ بىرەر ئېسىتىمىزنى ئاتا قىلىاق، ئۇ: «بۇ ئېسمەت ماڭيا ئىۆز ئىلمىمىدىن (يەنى پەزلىمىدىن، ئەمكىكىمىدىن، تىرىشچانلىقىيدىن، كەلدى، دەيدۇ. (ئىش ئۇ ئويلىغاندەك ئەمەس) بەلكى ئۇ سىناقتۇر (يەنى ئېمەت ئاتا قىلىش بىلەن، ئۇنى ئىتائەت قىلامدۇ؟ ئاسىيلىق قىلامدۇ؟ دەپ بىلىمىدۇ؟. رائىلىنىڭ تولىسى (بۇنى) بىلمىدۇ؟. رائىلىنىڭ ئۇلارنىڭ تولىسى (بۇنى)

لمرمۇ قىلغان، ئۇلارنىڭ ئېرىشكەن مال مۇلۇكىلىرى ئۇلارغا ئەسقاتىمىدى(60). ئۇلار (دۇنيادا) قىلىغان يامانلىقلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىتى. بۇلارنىڭ ئىچىدىكى زۇلۇم قىلغانلارمۇ قىلغان يامانلىقلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ، ئۇلار ئازابىمىدردىن قۇتۇلالىيىدۇ(60). ئۇلار بىلىمەدۇكى، يامانلىقلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ، ئۇلار ئازابىمىدادىنىڭ رىزقىنى) ئالمەتلەر تار قىلىدۇ، شەك شۇبچىيۇن ئۇرغۇن ئالامەتلەر بار (60). (ئى مۇمەمەد! مېنىڭ تىلىمىدىن) ئېيىتىقىنىگى، «(گۇنامىلارنى قىلىۋېىرىپ) ئۇزلىرىگە جىنايەت قىلىغان بەنىدىلىرىم! الله نىڭ رەھىمىتىدىن ئۇمىدسىزلەنچەگلار. اللە مەقىقىقىدىن ئۇمىدسىزلەنچەگلار. الله مەقىقىقىدىن ئۇمىدسىزلەنچەگلار. الله مەقىقىقىدىن ئۇمىدسىزلەنچەگلار. الله مالمانىتى مەمەرىيانىدۇر (60). سىلەرگە ئازاب ئېردەمىگە ئېسرىشەللىمىڭ ئۇرۇن پەرۋەردىگارىڭلار تەرەپكە قايتىڭلار ۋە ئۇنىڭغا ئىتانىڭ تىلىدۇ، سىلەرگە ئازابنىڭ ئۇشتۇمىتۇت كېلىشىدىن ئىلىگىر ئازابنىڭ ئۇشتۇمىتۇت كېلىشىدىن ئىلىگىرى سىلەرگە ئازابنىڭ ئۇرئانىغا ئەكىشىدىن ئىلىگىرى سىلەرگە ئازىلىڭ ئارىل قىلىنىغان ھالەتتە سىلەرگە ئازابنىڭ ئۇشتۇمىتۇت كېلىشىدىن ئىلىگىرىدىن ئەدەم؛ دەپ قالماسلىق ئۇچۇن(60). ھەرقانىداق ئادەم؛ «اللەنىڭ شەرىئىتىنى ۋە دىنىنى)مەسخىرە قىلىغۇچىلاردىن ئىدىم» دەپ قالماسلىق ئۇچۇن(60).

اوَقُوْلُ لِوَاقَ اللهُ هَدُ مِنْ اللّهُ عَنَى مِنَ النَّقَعَ مِنَ النَّقَعَ مِنَ النَّاعِ وَنَ الْمُ وَلَا مِن النَّقَعَ مِنَ النَّهُ وَمِن مِن النَّقَعَ مِنَ النَّهُ وَمِن مِن النَّهُ وَمَن مِن النَّهُ وَمِن النَّهُ وَمِن النَّهُ وَمَن مِن النَّهُ وَمَن مَن النَّهُ وَمَن النَّهُ وَمَن النَّهُ وَمُن مُن مُو اللّهُ مَن اللّهُ وَمَن النّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمُن مُن اللّهُ وَمِن اللّهُ وَمُن مُن مُن اللّهُ وَمِن اللّهُ وَمُن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمِن اللّهُ وَمُن مُن اللّهُ وَمِن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمِن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمُن اللّهُ وَمُن اللّهُ وَمَن اللّهُ وَمُن اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُن اللّهُ وَمُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّه

ياكى «الله مىنى مىدايەت قىلغان بولسا (مىدايەت تېپىپ) ئەلۋەتتە تەقۋادارلاردىن بولاتىتسىم دەپ قاباسلىق ئۇچۇن (67)، ياكى ئازابنى كۆرگەن چاغدا: «كاشكى دۇنىياغا قايتىشىسىغا بولسا ئىدى، (ئۇ چاغدا؛ ئىدىمە دەپ قالساسلىق ئۇچۇن (پەرۋەردىگارىغا بويسۇنسۇن) (68). دۇرۇس، مەققەتەن ساڭا مېنىڭ نۇرغۇن ئايەتىلىرسىم (يەنى ھىدايەتىكە سەۋەب بولىدىغان قۇرئان) كەلدى. سەن ئۇلارنى ئىنىكار قىلدىڭ، بويۇنتاۋلىق قىلدىڭ، سەن كۇلارنى ئىنىكار بولىدۇڭ (68)، قىسامەت كىۋنى اللە غا يالىغانىنى چاپىلىخانىلارنىڭ يۇزلىرىنى قاپىقارا كۆرسىسەن، چاپىلىخانىلارنىڭ يۇزلىرىنى قاپىقارا كۆرسىسەن،

جەھەنئەمدە مۇتەكەببىرلەرگە ئورۇن يوقىۋ؟(قق) الله (شېرىكتىن ۋە گۇنامتىن) ساقلانغۇچىلارنى بەختكە ئېرىشتۇرىدىغان يوللار ئارقىلىق (ئازابتىن) قۇتۇلدۇرىدۇ، ئۇلارغا كۇلپەت يەتسەيىدۇ، ئۇلار قايغۇرمايدۇ(قق). الله ھەمبە نەرسىنى ياراتقۇچىدۇر، ھەمبە نەرسىگە ھامىيدۇر (ئۇلارلى غالغانچە تەسەررۇپ قىلىدۇ) (قق). ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ (خەزىنىلىرىنىڭ) ئاچقۇچلىرى اللەنىڭ ئىلكىدىدۇر، اللەنىڭ ئايەتـلىرىنى ئىنىكار قىلغانلار سائەنە شۇلار زىيان تارتقۇچىدلاردۇر (قق). (ئى مۇھمەمدە!) ئېيتقىنكى، «ئى نادانلار! مېنى الله دىن غەيـرىيگە ئىسادەت قىلىشىغا بۇيرۇمـسلىدر؟»(ئى مۇھمەمدە!) ئېيتىتىنكى، «ئى نادانلار! مېنى الله دىن غەيـرىيگە ئىسادەت قىلىشىغا بۇيرۇمـسلىدر؟»(ئەلۇرىدىڭ) ساغا ۋە سەندىن ئىلـكىرىكى (پەيغەمبەر)لەرگە: «ئەگەر سەن الله غا ئېـرىك كەلتۇرسەڭ، سېنىڭ ئەمەلىڭ ئەلۋەتتە بىكار بولۇپ كېتىدۇ، سەن ئەلۋەتتە زىـيان تارتقۇچىلار- دىن بولغىن» دىن بولۇپ قالىسەن، بەلكى يالغۇز اللە غا ئىبادەت قىلغىن ۋە شۇكۇر قىلغۇچىللاردىن بولغىن» دەپ ۋەھى قىلىندى(قە–قە). ئۇلار اللەنى ھەقىقىي رەۋىشتە تونۇمىدى. قىيامەت كۇنى زېـمەن پۇتۇنلەياللە نىڭ چاڭكىلىدا بولىدۇ، ئاسـمانـلار اللەنىڭ ئوڭ قولىدا قاتلىنىپ تۇرسدۇ، يۇتۇنلار ريەنى مۇشرىكلار)نىڭ شېرىك كەلتۇرگەن نەرسىلىرىدىن پاكتۇر ۋە ئۇستۇندۇر، (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ شېرىك كەلتۇرگەن نەرسىلىرىدىن پاكتۇر ۋە ئۇستۇندۇر، ۋە ئۇستۇندۇر، (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ شېرىك كەلتۇرگەن نەرسىلىرىدىن پاكتۇر ۋە ئۇستۇندۇر،

مۇر چېلىنىغاندا ئاسانلاردىكى ۋە زېمىندىكى الله خالىغاندىن باشقا مەخلۇقاتلارنىڭ ھەممىسى ئۆلىدۇ، ئاسدىن سۇر ئىككىنچى قېتىم چېلىنغاندا ناگاھان ئۆلار تۇرۇپ (نېمىگە بۇيرۇلىدىغانلىقلىرىغا) قاراپ تۆرسدۇ(قە). مەھسەرگاھ پەرۋەردىگارىنىڭ نۇرى بىلەن يورۇيدۇ، نامە-ئەماللار ھازىر قىلىندۇ، پەيغەم-ئەدلى ھۆكۈم چىقسىرىلىدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىن ئادىم ئادىل ھۆكۈم چىقسىرىلىدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىن خايدۇ(قە). ھەر ئادەمگە قىلغان ئەمەلىنىڭ ساۋابى تولۇق بېرىلىدۇ، الله ئۇلارنىڭ ئەمەلىنىڭ ساۋابى يىلىدۇ(قە). كاپسرلار چەھەنىنەمىگە توپ-توپ بىلىدۇ(قە). كاپسرلار چەھەنىنەمىگە توپ-توپ بولۇپ ھەيدىلىدۇ، ئۇلار جەھەنىنەمىگە يېتىپ

وَيُوْمَ فِي الشُّوْرِ وَصَوِى مَن فِي السَّنوِ وَمَن فِي الْأَوْفِ

[الرَّسَ الْمَا الْمُهُ وُلُو الْمِيْرِ الْمِن فَإِنَّا الْمَا الْمَلْفِينَ وَمَن فِي الْأَوْفِ

وَالْمُوَّمَا الْمَهُ وُلُو الْمُؤْمِنَ وَفِيمَ الْمَلْفِينَ وَمَا الْمَيْفِقِينَ وَالْمَا وَفِيمَ الْمَلْفِينَ وَوَقِيمَ اللَّهِ اللَّهِ مَنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ وَمُولَّ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ وَمُولًا اللَّهُ وَاللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ وَاللَّهُ مِنْ اللَّهُ وَمِنْ اللَّهُ وَاللَّهُ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ وَمُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ وَمِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ مُنْ اللْمُنْ الْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّ

جەھەسنەمنى باشقۇرغۇچى پەرىشتىلەر ئۇلارغا: «ئاراڭىلاردىن سىلەرگە پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ ئايەتلىرىنى سىلەرگە ئوقۇپ بېرىدىغان، بۇگۇنكى ئۇچرىشىشنىڭ بارلىقىدىن ئاگاھلاندۇرىدىغان پەيــ خەمبەرلەر كەلگەن، بىرنى ئاگاھلاندۇرخان)، خەمبەرلەر كەلگەن، بىرنى ئاگاھلاندۇرغان)، ئەمبەرلەر كەلگەن، بىرنى ئاگاھلاندۇرغان)، لېكىن ئازابقا دۇچار بولۇش ھۆكمى (كۆفرى ۋە قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن) كاپىرلارغا تېگىشلىك بولدى، دەيدۇ(771). (ئۇلارغا) «جەھەننەمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىڭىلار، جەھەننەمدە مەڭىگۇ قېلىڭلار، مۇتەكەببىرلارنىڭ جايى نېمىدېگەن يامان!» دېيىلىدۇ(477). پەرۋەردىگارىغا تەقۋادارلىق قىلغانلار جەننەتكە توپ-توپ بولغان ھالدا ماڭدۇرۇلىدۇ، ھالبۇكى، ئۇلار جەننەتكە يېتىپ كەلگەن چاشدا ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ئۇلار جەننەتكە مۇئەككەل پەرىشتىلەر ئۇلارغا؛ چاشدا ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ئېچىلىپ بولغان بولىدۇ، جەننەتكە مۇئەككەل پەرىشتىلەر ئۇلارغا؛ دىسىلەرگە ئامانىلىق بولسۇن، سىلەر (گۇناھىلارنىڭ كىرلىرىدىن) پاك بولدۇڭلار، جەننەتكە كىرمىپ كىرىڭلار، (ئۇنىڭىدا) مەڭىگۇ قىبلىگلار» دەيىدۇلەكى، ئۇلار (جەننەتكە كىرمىپ ئورۇنىلاشقان چاشدا) ئېيىتىدۇ: «جىمى ھەمدۇسانا اللە غا خاستۇركى، ئۇ بىزگە قىلىلغان جايىدا تۇرىسىز، ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئەجىرى (يەنىغا بىزنى ۋارمى قىلدى، جەننەتتە ئۆرمىخا خالىغان جايىدا تۇرىسىز، ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئەجىرى (يەنىغە) يېمىدېگەن ياشىشان يالىغان جايىدا تۇرىسىز، ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئەجىرى (يەنىغەت) ئېمىدېگەن ياشىشىيارلىغا

فين اظفره البؤس به

وَتَنَى الْمُلَكِّةَ عَلَقِيْنَ مِن حَلِ الْعَرْقِي فِيهِ وَفَوْنَ عِسْدِ

فَعْم وَفَعِي بَيْنَعُ الْمِلْقِي مِنْ حَلِ الْمَلَّمِي الْمُلْدِينَ فَعَلَمُ وَلَلَّهِ الْمُلْدِينَ فَعَلَمُ الْمُلِيقِينَ وَاللّهِ الْمَلْفِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلِيقِينَ الْمُلِيلِينَ عَلَيْنِ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدَى الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدَى الْمُلْدَينَ الْمُلْدَى الْمُلْدِينَ الْمُلْدَى الْمُلْدِينَ الْمُلْدَى الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْدَى الْمُلْدَى الْمُلْمِينَ الْمُلْدَى الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْدَى الْمُلْكِلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْدِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْدَى الْمُنْفِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلِينَ الْمُلْلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْلِينَ الْمُلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِلِينَ الْمُلْمِلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِلِينَ الْمُلِينَ الْمُلِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلْمِينَ الْمُلِينَ الْمُلْمِلِينَ الْمُلْمِلِينَا الْمُلْمِلِيلِينَ الْمُلْمِلِيلِينَ الْمُلْمِلِيلِينَ الْمُلْمِلِيلِينَ الْمُلْمِلِيلِينَ الْمُلْمِلِيلِينَ الْمُلْمِلِيلِينَ الْمُلْمِلِيلِينَ الْ

پەرىشتلەرنىڭ پەرۋەردىگارسنا تەسبىم ئېيتىقان، ھەمدى ئېيتقان ھالدا ئەرشىنىڭ چۆرسىنى ئوراپ تۇرغانلىقىنى كۆرسەن، ئۇلارنىڭ ئارسىدا ھەتقانىي ھۆكۈم چىقىرىلىدۇ (مۆسئلەر جەننەتكە كىرىدۇ، كا_ پىرلار دوزاخقا كىرىدۇ)، «جىمى ھەمدۇسانا ئالەملەر_ نىڭ پەرۋەردىگارى اللەغا خاستۇر!» دېيىلىدۇ(178،

40 ـ سؤرہ غافبر

مەككىدە ئازىل بولغان، 85 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

حامىم (13) (بۇ) كىتاب (يەنى قۇرئان) غالىب، ھەممىنى بىلگۇچى اللّه تەرىپىدىن نازىل قىلىنـ غاندۇر (2) (اللّه) گۇناھىنى مەغىپىرەت قىلىغۇچىدۇر، تەۋبىنى قوبۇل قىلغۇچىدۇر. (اللّه نىڭ ئازابى قاتتىقتۇر، (اللّه) ئىنئام ئىگىسدۇر، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، ئاقسۇەت قاپتىدىغان ئازابى قاتتىقتۇر، (اللّه) ئىنئام ئىگىسدۇر، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، ئاقسۇەت قاپىرلار مۇجا- بىلى ئۇرئان توغرىسىدا پەقەت كاپىرلار مۇجا- بىلە ئىلىشىدۇ، ئۇلارنىڭ شەھەرلەردە بېرىپ- كېلىپ يۈرۈشلىرىگە مەغرۇر بولۇپ كەتبىگنى(4). ئۇلار (يەنى مەككە كاپىرلىرى)دىن بۇرۇن، ئۇمنىڭ قەۋمىي ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى (پەيغەمبەرلىرىگە ھەممەرلىرىنى ئىنكار قىلىدى، (پەيخىھمبەرلىرىنى ئىنكار قىلىدى، (پەيخەھمبەرلىرىنى ئىنكار قىلىدى، (پەيخەھمبەرلىرىنىڭ يەيغەمبىرىنى ھالاك قىلىشنى قەستلىدى، ھەقنى بىكار قىلىش ئۇلۇرنى ھالاك قىلىدى، سۆزلەر ئارقىلىق پەيغەمبەرلىرى بىلەن) مۇئازىرە قىلىشتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىدىم، مېنىڭ ئازابىم قالىداق ئىكتىنىڭ ئارلىرى ئالىدى، ئۇلار دوزاخ ئەھلىدۇر (8) . ئەرشنى كۆتۈرۈپ تۇرغان ۋە ئەرشنىڭ چۆرسىدىكى پەرىشتىلەرگە دەپلىدى. ئۇلار دوزاخ ئەھلىدۇر (8) . ئەرشنى كۆتۈرۈپ تۇرغان ۋە ئەرشىلەرگە مەغبىرەت تىلەيدۇ، دۇرىگىلىڭ ھەممە تەرسىنىڭ گۆرسىدىكى پەرىشتىلەرگە دەپئىدۇ، مۇرىنلەرگە مەغبىرەت تىلەيدۇ، دۇرىگىنا ئالىدۇ، «يەرۋەردىگارىغا تەسبىم ئېيتىدۇ، ھورشىلۇرغا ۋە سېنىڭ يولۇغقا ئەگەكەنلەرگە مەغبىرەت تىلىدىڭ «ھەمدە تەرسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، تەۋبىلىدى «ئالىدۇ، تەۋبىدى «يەرۋەردىگارىمىن يۇرغان ئالىدۇ، تەۋبىلار

ساهد الموه من الموه من الموه الموه من الموه من الموه من الموه من المؤهدة المثارية المؤهدة الم

الزُّوْرَ مِنْ أَمُورٌ عَلَى مَنْ يَتَنَا أُمِنْ عِبَادٍ وَلِينُنْذِرَ

يَوُمَ السَّلَاقِ ﴿ يَوْمَ مُعْمِ بَارِينُ وَنَ وَ لَا يَغْفَى عَلَى اللهِ

مَنْهُمْ ثَنَّى أُولِين الْمُلْكُ الَّبُومُ ويلهِ الْوَاحِدِ الْقَعْدَارِ الْ

پەرۋەردىكارسىمىزا سەن ئۇلارنى، ئۇلارنىڭ ئاتاس بوۋىلىرىدىن، ئاياللىرىدىن، ئەۋلادلىرىدىن ياخىشى بولغانلارنى ئۇلارغا ۋەدە قىلغان مەڭگۇلۇك جەننەتكە كىرگۇزگىن، سەن ھەقىقەتەن غالىبسەن، ھېكىيەت بىلەن ئىش قىلغۇچىسەن(6). پەرۋەردىكارسىمزا كىبنى يامان ئىشلاردىن ساقلايىدىكەنسەن، شۈبھەسىزكى، سىزكى، بۇ كۈندە سەن ئۇنىڭغا رەھىيەت قىلىغان بولسەن، بۇ چىوڭ بەختىتۇرە(9). شۇبىھىسىزكى، كاپىرلارغا: ھاللەنىڭ (دۇنىيادا) سىلەرگە بولغان غەزىپىى سىلەرنىڭ (ئاخىرەتىتە) بىر-بىرىڭىلارغا بولغان غەزىپىڭلاردىن ئېشىپ چۈشىدۇ، چۇنىكى سىلەر ئىمانغا دەۋەت قىلىناتىتىڭلار، لېكىن ئىسمان

ئېيتبايتتىڭلارى دەپ نىدا قىلىنىدۇ(١١٠). ئۇلار: «پەرۋەردىگارىمىز! بىزنى ئىككى قېتىم ئۆلتۈرۈپ،
ئىكىكى قېتىم تىرىلدۇردۇڭ، بىز گۇناھىمىزغا ئىقرار قىلدۇق، ئەمدى چىقىش يولىي تېپىىلارمۇ؟»
دەيدۇ(١١١). بۇ شۇنىڭ ئۇچۇندۇركى، سىلەر اللەنى بىر دەپ بىلىشكە چاقىرىلغانىدا (بۇئى) ئىند كار قىلدىڭلار، ئەگەر اللە غا شېرىك كەلتۈرۈلسە (يەنى لات، ئۇززا قاتارلىق بۇتلارغا چوقۇنۇشقا
سەك، بۇيۇك اللە غا خاستۇر(١٤١). اللە سىلەرگە (قۇدرىتىنىڭ) ئالامەتلىرىنى كۆرستىدۇ، سىلەرگە
كۆكدىن يامغۇربىلەن رىزىق چۈشۈرۈپ بېرىدۇ، پەقەت اللە نىڭ تائىتىگە قايتىقان كىشىلەرلا (اللە نىڭ
ئايەتلىرىدىن) ۋەز—نەسمەت ئالىدۇ(١٤١). دىنىڭلارنى (شېرىكتىن ۋە رىيادىن) ساپ قىلغان مالدا
ئالمە ئا ئىبادەت قىلىگلار، كاپىرلار، ياقتۇرمىغان تەقدىردىمۇ(١١٠). اللەنىڭ مەرتىۋىسى يۇقىرىدۇر،
ئاللە) ئەرشنىڭ ئىگىسدۇر، (خالايىق) مۇلاقات بولۇشىدىغان كۈن (يەنى قىيامەت كۈنى)دىن ئاگاملائـ
دۇرۇش ئۇچۇن، اللە ئۆز ھۆكمى بويىچە بەندىلىرىدىن خالىغان ئادەمگە ۋەھىي چۈشۈرىدۇ(١٤٠). ئۇلار الَّهِوَرُهُولِي فَلْ نَقْيِنِ إِنِمَا كَنَيْتَ لَا فَلْمُ الْهِوَ مُنْ فَالْمُ الْمَوْمُ الْفَالِمُ الْمَوْمُ الْفَالِمُ الْمَوْمُ الْفَالِمُ الْمَوْمُ الْفَالِمُ الْمَوْمُ اللَّهُ الْمُؤْمُنِ وَمَا تَعْفِيلُ الْمَعْدُ وَلَا اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ ا

بۇگۈن ھەر ئادەمگەقىلغان ئەمەلىگە يارىشا جازا بېرىد لىدۇ، بۇگۈن زۇلۇم يوقىتۇر، اللە ھەقىقەتەن تېز ھېساب ئالفۇچىدۇر (181). ئۇلارنى قىيامەت كۇنىدىن ئاكاھلاندۇرغىن، ئۇ چافىدا دىلىلار (قورقۇنچىنىڭ قاتتىقلىقىدىن) بوغۇزلارغا قاپلىشىۋالىدۇ، ئۇلار ۋە شاپائىىتى قوبۇل قىلىنىدىخان ئاپائەتىچىى بولسايىدۇ(181). اللە كۆزلەرنىڭ خىيانىتىنى ۋە دىللاردىكى يوشۇرۇن نەرسىلەرنى بىلىپ تۇرىدۇ(181). اللە ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇلار ئەرسىگە ھوكۇم چىقىرىشقا قادىس ئەمەس، اللە ھەقسىقەتەن (بەنىدىلەرنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭىلاپ

تۇرغۇچىدۇر، (ئۆلارنىڭ ئىشلىرىنى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (200). ئۇلارزېمىنىدا سەير قىلىپ، ئۆلارـ
دىن ئىلگىرى ئۆتكەنلەرنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولغانلىقىنى كۈزەتىمدىمۇ؟ ئۇلار بولــا زېمىندا
كۈچ_قۇۋۋەت ۋە يادىكارلىقىلار (يەنى ئۆي_ئىسارەت قۇرۇش) جەھەتتە بۇلار (يەنى سېنىڭ
قەۋمىڭنىڭ كاپىرلىرى)دىن ئۇستۇن ئىدى، گۇناھى تۆپەيلىدىن اللە ئۇلارنى جازالىدى، ئۇلارنى
ھېچ ئەھەدى اللە نىڭ ئازابىدىن ساقىلاپ قالالىسدى(201). بۇ ئۇنىڭ ئۇچۇنىدۇركى، ئۇلارغا
پەيغەمبەرلىرى روشەن مۆجىزىلەرنى ئېلىپ كەلگەن ئىدى، ئۇلار ئىشەنىسدى، شۇنىڭ بىلەن
اللە ئۇلارنى جازالىدى، اللە ھەقىقەتەن كۈچلۈكتۇر، (اللەنىڭ) ئازابى قاتىقتۇر (201). بىز مۇسانى
مۆجىزىلىرىمىز بىلەن، روشەن دەلىل بىلەن ھەقىقەتەن پىسرئەۋنىگە، ھامانىغا ۋە قارۇنىغا
ئەۋەتىتۇق، ئۇلار (مۇسانى) يالغانچى، سېمىرگەر دېيىشتى (2013-20)
خىزدىين ھەتى (يەنى پەيغەمبەرلىك) بىلەن كەلگەنىدە، ئۇلار: «مۇسا بىلەن ئىمان ئېيىتقانــ
خىزدىين ھەتى (يەنى پەيغەمبەرلىك) بىلەن كەلگەنىدە، ئۇلار: «مۇسا بىلەن ئىمان ئېيىتقانــ
لارنىڭ ئوغۇللىرىنى (خىزمەتىكە مېلىش

پىرئەۋن ئېيتتى: «مېنى قويۇۋېتىڭلار، مۇسانى ئۆلتۇرىمەن، مۇسا (ئۆزمنى مەنىدىن قۇتۇلىدۇرۇش ئۇچۇن) پەرۋەردىگارىنى چاقىرسۇن، مەن مەقىقەتتىن مۇسانىڭ دىننىڭلارنى ئۆزگەرتسۇپىتىسىتانچىلىق ياكى زېمىندا (يەنى دۆلەتىتە) تالايسىقانچىلىق تۇغىدۇرۇشىدىن قورقىمەن»(260. مۇسا ئېيتتى: دەمەن مەقىقەتەن مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ۋە سىلەر-دىنىڭ پەرۋەردىگارىڭلار (بولغان الله)غا سېھىنىپ، ھېساب كۈنى (يەنى قىيامەت كۈنى)گە ئىشمەنىمەي دىنىغان ھەربىر مۇتەكەبىسىر (نىڭ زىيانىكەشلىك قىلىشى) دىنى پاناھ تىلەيسەن»(177). پىسرئەۋن خانىدانىغا مەنىئوپ، ئىمانىنى يوشۇرىدىنغان بىر خانىدانىغا مەنىئوپ، ئىمانىنى يوشۇرىدىنغان بىر مۆمىن ئادەم ئېيتىتى: «سىلەر 'پەدۇۋەردىسگارىم اللە دېگەن كىشىنى، ئۆلتۈرممىلەر؟ ھالبىۋكى،

وَقَالَ فَرْمُونُ وَدُوْفَا آفَتُلُ مُوسَى وَلَيْمَةُ رَبّهُ وَإِنَّ الْفَالَ وَيَنْكُواْوَانَ نُظْاحِدَ فِي الْاَرْمَ فِي الْفَالَمُ وَمَنْ وَمَنْ الْمَرْمَ فِي الْمَالِمُونَ الْمَرْمُ فِي الْمَالِمُونَ الْمَلْوَقُونَ الْمَالِمُونَ الْمَلْوَقُونَ الْمَالِمُونَ الْمَلْوَقُونَ الْمَلْوَلَ الْمِلْلَا وَقَالَ الْمَلْلِ الْمَلْفُونَ الْمِلْمُ وَالْحِسَانِ الْوَقَالَ وَمِلْلَا الْمَلَى الْمُلَوْقُونَ الْمُلْفُونَ الْمَلْمُ الْمِلْلُونَ الْمَلِلُونَ الْمَلْوَلِينَا الْمَلْفُونَ الْمَلْفُونَ الْمُلْفُلُونَ الْمَلِينَ الْمُلْوَلِينَ اللَّهُ وَلَيْمَالُونَ اللَّهُ الْمُلْفُونَ الْمُلْفُونَ الْمُلْفُونَ اللَّهُ الْمُلْفِينَ الْمُلْفُلُونَ اللَّهُ الْمُلْفِينَ الْمُلْفُلُونَ اللَّهُ الْمُلْفِينَ الْمُلْفُلُونَ الْمُلْفُلُونَ الْمُلْفُلُونَ الْمُلْفِينَ السَّلَوْلُ اللَّهُ الْمُلْفِينَ الْمُلْفَالُونَ الْمُلْفِينَ وَمُونَ اللَّهُ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَمُونَ اللَّهُ الْمُلِمُونَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَمُؤْلُونَ الْمُلِلُونَ الْمِنْ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَمُونَ اللَّهُ الْمُلْمِينَ وَمُونَ اللَّهُ الْمُلِلُونَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَمُونَ اللَّهُ الْمُلْمِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَمُونَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ وَمُنْ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلِمِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلِلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلِلْمُلِلْمُونَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلِلْمُلِلْمِينَا الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَا الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلِلْمُلِلْمُلِلْمُلِلْمُلِلْمُ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَا الْمُلْفِيلُونَ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَا الْمُلْفِينَ الْمُلْفِيلُونِ الْمُلْفِينَ الْمُلْفِينَ

ئۇ سلەرگە مەققەتسەن پەدۈۋەردىگارىڭلارنىڭ دەرگامىدىن روشەن دەلىللەرنى ئېلىپ كەلدى.

ئەگەر ئۇ (پەيغەمبەرلىك دەۋاسىدا) يالغانچى بولسا، يالغانچىلىقنىڭ زىيىنى ئۇنىڭ ئۆزىگىدۇر،

ئەگەر ئۇ راستچىل بولسا، ئۇ سىلەرنى قورقۇتقان ئازابنىڭ بىر قىسىمى سىلەرگە كېلىدۇ، الله

مەققەتەن مەددىدىن ئاشقان يالغانچىنى ھىدايەت قىلمايدۇ (280). ئى قەۋمىم! بۇگۇن سەلتەنەت

سىلەرنىڭ ئىلگىڭلاردىدۇر، (مىسىر) زېمىنىدا سىلەر غالىبسىلەر، ئەگەر بىزگە ئاللەنىڭ ئازابى

كەلسە، ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇشقا بىزگە كىم ياردەم بېرسدۇگە پىرئەۋن ئېيتىتى: «مەن سىلەرگە

پەقەت نېمىنى توغرا دەپ قارسام، شۇنى مەسلىھەت بېرىيەن. سىلەرنىڭ دۇھ، ئاد، سەمۇد قەۋمـ

باشىلايىمەن» (290). مۆمىدىن ئادەم ئېيتىتى: «ئى قەۋمىم! سىلەرنىڭ دۇھ، ئاد، سەمۇد قەۋمـ

ئۈچىرىشىڭلاردىدىن قورقىمەن، ئاللە بەنىدىلىلىرىگە ئۇلىۋم قىلىشىنى خالىمايـ

دۇنىدىن ئەنىدىرەيمەن، ئاللە بەنىدىلىلىرىگە ئۇلىۋم قىلىشىنى خالىمايـ

فس اظلم ۲۲ المؤس ١٠

عَيْرُ وَلَوْنَ مَدْهِوَنَ مَا الْكُونِ الْعِينَ مَنِهِمْ وَمَنْ الْحُلْلِي الْعِينَ مَنْ فِي الْحَلْلِي الْمُعْلَقِينَ مَا الْحَلَقِينَ الْمُعْلِقِينَ مَا الْحَلَقِينَ الْحَلْلِيةِ مَا الْمُلْكُونِ الْحَلْلِيةِ مَا الْحَلَقِينَ الْحَلْلِيةِ مَا الْحَلَقِينَ الْحَلْلِيةِ الْمُعْلِقِينَ الْحَلِيقِ الْحَلَقِينَ الْحَلِيقِ الْحَلَقِينَ الْحَلِيقِ الْحَلَقِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ مِنْ اللّهِ اللّهِ مَنْ اللّهُ اللّهِ وَاللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللللّهُ اللل

ئۇ كۇندە (دوزاخ ئازابىنىڭ دەھشتىدىن قورقۇپ) ئارقاڭلارغا چېكىنىسلەرە سىلەرگە ھېچ اللەنىڭ ئازابىدىن قۇتۇلدۇرغۇچى بولىلىدۇ. كىمىكى اللە ئۇنى كۆمراھ قىلىدىكەن، ئۇنى ھىدايەت قىلغۇچىي بولىلىدۇ (180 مەلەرگە بولىلىدۇ (180 مەلەرگە مۇجىزى راللە نىڭ دەرگاھىدىن) روشەن مۆجىزىلىلىنى ئېلىپ كەلكەن دەلىلىدىن بولغاندا، (دەلىل پاكىتىسز) ھالىدا، اللە ئۇنىڭدىن كېلىنى ھەرگىز پەيغەمبەر ئەۋەتبەيىدۇ، دېدىڭلار، ئاكىيىن ھەرگىز پەيغەمبەر ئەۋەتبەيىدۇ، دېدىڭلار، ئاللە ئۇنىڭدىن شەكلەنگۇچىنى مۇشۇنداق ئازدۇرىدۇچ (184). اللەنىڭ ئايەتلىرى ئۇستىدە ئىرزىرىدىگە (اللە تەرىپىدىن) كەلكەن ھېچقانداق دەلىل بولباستىن (تارسىغا)جاڭ

جاللىشىدىـغانلاراللەنىڭ دەرگامىدا ۋە مۆسىلەرنىڭ نەزىرىدە قاتتىق نەپرەتكە قالىدۇ، بۇزغۇنچىلىق قىلىپ (ئىمانىدىن باش تارتقان)، (بەندىلەرگە) زومىكەرلىك قىلغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ دىلىنى اللە مۇشۇنداق پېچەتلىۋېتىدۇ (38، پىرئەۋن (ۋەزىرى ھامانغا)؛ «ئى ھامان! ماڭا بىر ئېگىز بىنا سالەن، ئۇنىڭ بىلەن مەن دەرۋازىلارغا ــ ئاسماننىڭ دەرۋازىلىرىغا يېتىشم مۇمكىن، شۇنىڭ بىلەن مەن مۇسانىڭ ئىلاھىنى كۆرەي، مەن ھەقىقەتەن مۇسانى يالغانىچى دەپ گۇمان قىلىمەن» دېدى، پىرئەۋنگە ئۇنىڭ يالمان ئەمەلى شۇنداق چىرايلىق كۆرسىتىلدى، پىرئەۋن (گۇمراھلىقى تۈپەيلىدىن ھىدايەت) يولىدىن مەنئى قىلىندى، پىرئەۋنىڭ ھىيلەــ مىكرى پەقەت بىكاردۇر (38-37)، (پىرئەۋن نولىرئەۋى خاندانىــدىن) ئىمان ئېيتقان كىشى ئېيتتى: «ئى قەۋمىم! سىلەر ماڭا ئەگىشىڭلار، مەن سىلەرنى توغرا يولغا باشلايمەن(38)، ئى قەۋمىم! بۇ دۇنيا تىرىكچىلىكى پەقەت (ۋاقىتلىق) پايدىلىنىشتىن ئىبراەتتۇر، ئاخىرەت ھەقىيەتەن (مەڭگۇلۇك) قارارگىاھىتۇر (38)، كىمكى (بۇ دۇنىيادا) بىرەر يامانىقنى قىلىدىكەن، ئۇنىڭغا رئاخىرەتتە) شۇنىڭغا لايىق جازا بېرىلىدۇ، مەيىلى ئەر بولسۇن، مىيالى بولسۇن، كىمكى ئۆزى مىۆمىىنى تۇرۇپ بىرەر ياخىشى ئىش قىلىدىكەن، ئەنە مەيلىدىلەر بېرەسلىدۇ(48)،

قمن إظلر ٢٣

ئى قەۋمىم؛ ماڭخا ئېمىدۇركىي، سىلەرنى مەن (دوزاختىن) قۇتۇلۇشىقا دەۋەت قىلىسمەن، سىلەر بولىكارلار مېنى دوزاخىقا دەۋەت قىلىسمادرللارلىكا، سىلەر مېنى اللەنى ئىنكار قىلىشىقا، مەن بىلىمەيدەۋەت قىلىسلەر، مالبۇكى، مەن سىلەرنى غالىب، دەۋەت قىلىسلەر، مالبۇكى، مەن سىلەرنى غالىب، قىلغۇچى (الله)غا دەۋەت قىلىمەن(كك)، مەققەتەن سىلەر مېنى ئۇنىڭغا (يەنى بۇتقا) ئىبادەت قىلىشقا چاقىرىسىلەر، ئۇنىڭ دۇنىيا ۋە ئاخىرەتتە (ئۆزىگە ئىبادەت قىلىشقا ئىبادەت قىلىشقا ئىبادەت قىلىشقا ئىبادەت قىلىشقا ئامىر يوق، بىزنىڭ ئامىر بارىدىغان جايىسمىز اللەنىڭ دەرگاھىمدۇر،

وَيَقْرَمِنِ إِنَّ الْمُؤْتُولِ الْقِرْةِ وَتَدَّمُونَيْنِ النَّالِيْ وَتَدَّمُونِيْنِ النَّالِيْ وَتَدَّمُونِيْنِ النَّالِيْنِ الْمُفْرِقِينِ المَّالِيْنِ الْمُفْرِقِينِ الْمُفْرِقِ وَالْمَالِيْنِ الْمُفْرِقِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُفْرِقِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُعْلِقِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ الْمُؤْلِقُ

(گۇمراھلىقتا) مەددىدىن ئاشقۇچىلار ئەھىلى دوزاخىتۇر (68). (سىلەرگە ئازاب نازىىل بولغان چاغدا) سىلەرگە ئېيتقان سۆزۈمنىڭ (راستلىقىنى) ئەسلەپىلەر، مەن ئىشىنى اللەغا تاپشۇرىيەن، اللە مەقىقەتەن بەندىىلىرىنى كىۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر» (64). اللە ئۆنى پىىرئەۋن جامائەسىنىڭ سۇيىقەستلىرىدىن ساقلىدى. پىرئەۋن جامائەسىگە ئەڭ يامان ئازاب نازىىل بولىدى (68). ئۇلار ئەتىگىنى ــ ئاخشىمى ئوتقا توغرىلىىنىپ تۇرىدۇ، قىيامەت قايىم بولغان كۈندە: «ئى پىىرئەۋن جامائەسى) خامائەسى؛ ئازابنىڭ ئەڭ قاتىقىغا (دوزاخ ئوتىغا) كىرىڭلار!» (دېيىلىدۇ) (64). ئۇ چاغدا ئۇلار دوزاختا ئۆزئارا مۇنازىرىلىشىدۇ، ئاجىز (ئەگەشكۈپىلەر) ھاكاۋۇر (ئەگەشتۈرگۈچىلىرىگە)؛ دوزاختا ئۆزئارا مۇنازىرىلىگە ئەگەشكەن ئىدۇق، بىزدىن دوزاخ ئازابىدىن بىر قىسىمىنى ئېلىپ تاشىلىيالامىلەر؟» دەيدۇ (75). ھاكاۋۇر (ئەگەشتۈركۈچىلىرى)؛ «شۇبھىسىزكى، بىز ھەممىسىز دوزاختادۇرمىز، اللە ھەتىقەتەن بەندىلەرنىدىڭ ئارىسىدا ھىۆكىۋم چىمقاردى» دەيدۇ (68). دوزاختىكىلەر دوزاختا مۇئەككەل پەرشتىلەرگەء؛ «سىلەر پەرۋەر-دىكارىڭلارغا دۇئا قىلىڭلار، ئۇ بىزدىن بىر كۇنلۇك ئازابنى يېنىكىلەتسە ئىكەن» دەيىدۇ (68).

مَّالْوَا اولَوْ تَكُ تَالْمُونُولُو رُسُلُكُو بِالْبَكِيْتِ قَالُوالِا وَالْوَالِا وَالْوَالِا وَالْ قَالُوا فَادُ عُوا وَمَادُ غَوُا الْسَعِينِ مِنَ الْآفَ صَلَى فَ إِثَّالَكَ مُصُرُّرُ سُلَمَا وَإِلَّذِينَ الْمَثُولِ فِي الْحَيْدِةِ الدُّنْيَ وَكُوْمُرَيْقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿ يَوْمُرُ لَا يَنْفَعُ الْظَلِيمِينَ لِرَبُّهُ وَ لَهُمُ الكَّهُ الكَّهُ وَلَهُمُ سُوَّا الدَّانِ وَلَهُدُ التَّيْنَامُوْمِينِ الْهُداي وَأَوْرَتُنَالِيَقِ إِمُواَ مِنْ الْكُتْبِ **هُ**دُى وَذِكُولِى لِأُولِى الْأَلْبَاب@فَاصْبِرُ إِنَّ وَعُدَ الله حَقٌّ وَاسْتَغَفِّرُ إِنَّ نَيْكَ وَسَيِّعُ بِحَمُّهِ سَ يِّكَ بِٱلْعَيْمِيِّ وَالْإِبْخَارِ۞ إِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِي ٓ النِّ اللوبغ يترسك فلن أخهمة إن في صُدُودِهِمُ إِلَاكِبُرُ ۗ مَّاهُمُ سِيَالِغِيهُ وَاسْتَعِدُ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ وَلَخَاتُ السَّلَوْتِ وَالْارْضِ ٱكْبُرُسِ خَلْق التَّالِي وَلِكِنَّ ٱلْمُثَوَّالِتَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿ وَمَا يَسْتَوَى الْأَعْلَى وَالْبَصِيرُةُ وَالَّذِينَ الْمُنْوَّا وَ

ئۇلار (يەنى دوزاخقا مۇئەككەل پەرىشتىلەر) : «پەيغەمـ بىرىڭلار سىلەرگە روشەن مۆجىزىلەرنى ئېلىپ كەلمى گەنمىدى؟» دەيدۇ. ئۇلار ريەنى كۇنغارلار): «ھەئە، ئېلىپ كەلگەن ئىدى،دەيدۇ، ئۇلار (يەنى يەرىشتىلەر)؛ «سىلەر دۇئا قىلىڭلار، (لېكىن) كايىرلارنىڭ دۇئاسى پايدىسىزدۇر» دەيدۇ (60)، شەك شۇبھىسىزكىي، بىز پەيغەمبسرىمىزگە، مۆمىتلەرگە ھاياتىي دۇنيادا ۋە (پەرىشتە، پەيغەمبەر ۋە مۆمىنلەردىن بەنىدىلەرنىڭ ئەمەللىرىگە گۇۋاھ بولىدىغان) گۇۋاھچىلار ھازىر بولسىدىغان كۇندە ئەلۋەتتە ياردەم بېرىمىز ⁽⁵¹⁾. ئۇ كۇندە كاپىرلارنىڭ ئۆزرىلىرى پايدا بەرمەيدۇ، ئۇلار لەنەتكە ئۇچرايدۇ، ئۇلار ئاخىرەتنىڭ ئازابىغا دۇچار

بولىدۇ (52) ، شۇبھىسىزكى، بىز مۇساغا ھىدايەت ئاتا قىلدۇق، ئىسىرائىل ئەۋلادىغا كىلتاب ريەنى تەۋرات)نى مىراس قىلىپ بەردۇق (53) . (ئۇ) ئەقىل ئىگىلىرى ئۇچۇن ھىدايەتتۇر ۋە نەسىھەتتۇر (54) . (ئى مۇھەمبەد! مۇشرىكلارنىڭ يەتكۇزگەن ئەزىيەتلىرىيگە) سەۋر قىلىغىن، اللەنىڭ (ساڭيا ۋە سېنىڭ تەۋەلىرىڭگە ياردەم بېرىش) ۋەدىسى ھەقىقەتەن ھەقتۇرە گۇناھىڭىغا ئىستىغيار ئېيتقىن، ئاخشىمى. ئەتىكىنى يەرۋەردىگارىڭغا ھەمدى بىلەن تەسبىھ ئېيتىقىن(55). شۇبھىسىزكى، اللەنىڭ ئايەتلىرى ئۇستىدە ئۆزلىرىگە (اللە تەرىپىدىن) كەلگەن ھېچقانداق دەلىل بولباستىن (قارىسىغا) جاڭجالىلىشىدىنغانلارنىڭ كۆكرەكلىرىدە يەقەت كىبرى بار، ئۇلار (اللەنىڭ نۇرىىنى ئۆچلۇل رۇشتىن ئىبارەت) مەقستىگە يېتەلبەيدۇ، اللەغا سېغىنىپ (ئۇلارنىڭ شەررىدىن ياناھ تىلىگىن)، ھەقىقەتەن اللە ھەمبىنى ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، ھەمبىنى كىۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(50). ئاسبانلارنى ۋە زېمىننى يارىتىش ئەلۋەتتە ئىنسانلارنى يارىتىشتىن كۆپ قىيىنىدۇر. ۋە لېكىن ئىنىسانىلارنىڭ كۆپچىلىكى (بۇنى) ئۇقىمايىدۇ(٤٦). ئەما بىلەن كىۆزى كۆرىدىغان ئادەم (يەنى مۆمىىن بىلەن كايسر) باراۋەر بولىمايىدۇ، ئىمان ئېيىتىقان، ياخشى ئەمەلىلەرنى قىلىغان ئادەمىلەر بىلەن يامان ئىش قىلغۇچى ئادىملەر باراۋەر بولبايدۇ. سىلەر ئاز ۋەز_نەسىھەت ئالىسلار(88)، قسيامەت چوقۇم كېلىدۇ، ئۇنىڭدا شەك يوق ۋە لېكىن ئىنىللارنىڭ تولىسى (ئۇنىڭدا) ئىشەنىمىدۇ (شۇنىڭ ئۇچۇن ئۇلار ئۆلكەندىن كېيىن تىرىلىشنى، قىيامەت كۇنى بېرىلىدىنىان مۇكاپات بىلەن جازانى ئىنكار قىلىدۇ) (600). پىمرۇمردىكارىڭلار ئېيتىدۇ؛ ھائىلەرنى قوبۇل قىلىمەن (تىلىگىنىڭلارنى بېرىسەن)، شۇبھىسىزكى، مېنىڭ ئىسادىتىسىدىن چوگچىلىق قىلىپ باش ئىلدۇزى ئىشلەپ يەتكەن مارغىنلىقتىن) ئارام ئېلىدىنىڭلار ئۇچۇن، اللە سىلەرگە كېچىنى (قاراڭغۇ قىلىپ) ياراتتى، (تىرىكچىلىك يولىدا ھەرىكەتىلىنىشىڭلار ئۇچۇن) كىۋنىدۇزنى يورۇق ياراتتى، اللەنلىڭ ئېسانىلارغا ھەتسةەتەن ھەرھەمەتىلىكىتۇر ۋە ئىلىنىن ئىنسانىلارغا ھەتسةەتەن ھەرھەمەتىلىكىتۇر ۋە لىكىن ئىنسانىلارغا ھەتسةەتەن ھەرھەمەتىلىكىتۇر ۋە لىكىن ئىنسانىلارنىڭ تولىسى (اللەنىڭ ئېھىسانىغا

الن المستامة الذية أكارتي بينها وكان الخرالالي المنطقة المنطقة المرتب بينها وكان الخرالالي المنطقة ال

شۇكۇر قىلمايدۇ، اللەنىڭ مەرھەمىتى ۋە نېيەتلىرىگە نانكورلۇق قىلىدۇ) (161). ئەنە شۇ اللە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىڭلاردۇر، ھەمبە نەرسىنى ياراتقۇچىدۇر، ئۇنىڭدىن باشىقا ھېچ ئىسلاھ يوقتۇر، قانداقبۇ (اللەغا ئىبادەت قىلىشقا) بۇرۇلۇپ كېتىسلەر؟(53) ئىلاھ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلغانلار (ھىدايەتىتىن ۋە ھەققەتىتىن) شۇنىداق بۇرۇلۇپ كېتىدۇ ئۇلاردىىن ئىنكار قىلغانلار (ھىدايەتىتىن ۋە ھەققەتىتىن) شۇنىداق بۇرۇلۇپ كېتىدۇ ئۇلاردىىن ئىلىگىرى ئۆتىكەنىلەر مۇشۇنىداق قىلىغان)(63). اللە سىلەرگە زېمىنىنى تۇرانغۇك باللە سىلەرگە زېمىنىنى مىلىرگە (تۇرلۇك) پاك نەرسىلەرنى مۇرەتكى كىرگۇزدى. سۇرىتىڭلارنى چىرايىلىق قىلىدى. سىلەرگە (تۇرلۇك) پاك نەرسىلەرنى رىزىق قىلىپ بەردى. ئەنە شۇاللە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارى رىئىق قىلىپ بەردى. ئەنە شۇاللە سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارى رائەنىڭ بەرئىدىتى بۇيدۇكىتۇر (64). اللە ھاياتتۇر، ھالىدا ئۇنىڭىغا ئىبادەت قىلىگىلار، جىسى ھەمدۇسانا ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى ھالىلە غاشتۇر! (65) (ئىي مۇھەمسەد!) ئېيىتقىنىكى: «پەرۋەردىگارسىدىن ھاڭدا روشەن دالىلەر كەلىگەن چاغىدا، سىلەر اللەنى قويۇپ ئىبادەت قىلىۋاتىقان بۇتىلىرىگىلارغا دىلىلىدىن چاغىدا، سىلەر اللەنى قويۇپ ئىبادەت قىلىۋاتىقان بۇتىلىرىگىلارغا ئىلىرىنىڭ بويمۇنۇشقا بۇيرۇلدۇم (66).

هُوالَانِي عَلَقَلُونِ فَتَلَا الْمَوْنِ فَلَقَةَ تَعْرَسُ مَلَقَةً وَعَرْسُ مَلَقَةً وَعَرْسُ مَلَقَةً وَعَرْسُ مَلَقَةً وَعَلَيْهِ فَالْمَا لَمُوْلِكُمْ الْمَالُونُ الْمَدْرُقَ الْمَالُونُ الْمَدْرُقِيلَ الْمَالُونُ الْمَالِمُونُ الْمَالُونُ اللَّهِ الْمُوالُونُ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ

الله سىلەرنى (يەنى ئاتاڭىلار ئادەم ئەلەيھىسالامنى) تۇپىراقىتىن، (ئۇنىڭ ئەۋلادىنى ئالىدى
بىلەن) ئابىمەنىدىن، ئائىدىن لەختە قائىدىن
ياراتتى، ئاندىن ئۇ سىلەرنى (ئاناڭلارنىڭ قارنىدىن)
بوۋاق ھالىتىڭلاردا چىقىرىدۇ، ئائىدىن (كۇچقۇۋۋەت ۋە ئەقىلدە كامالەت يېشى) قىران ۋاقتىڭـ
ۋاپات بولۇپ كېتسىلەر ئائىدىن سىلەر مۇئەيىيەن
ۋاقىتقىچە ياشايسىلەر، سىلەر (اللەنىڭ قۇدرىتىنىڭ
دەلىللىرىنى) چۈشەنگەيسىلەر (777). اللە تسرىلـ
دەيدۇ-دە، ئۇ ۋۇجۇتقا كېلىدۇ (680). اللەنىڭ ئايەتـ
دەيدۇ-دە، ئۇ ۋۇجۇتقا كېلىدۇ (680). اللەنىڭ ئايەتـ
كىرى ئۇستىدە جاڭجاللىشۋاتقانلارنى كۆرمىدىگىۋ؟

كېتىدۇ؟ (قۇلار كىتابنى (يەنى قۇرئاننى) ئىنكار قىلىدى، پەيغەمبەرلىرىمىزگە بىز ئازىىل قىلمان مىرّجىزىلەرنى ئىنكار قىلىدى. ئۇلار ئۆزاققا قالماي (ئىنكار قىلمانلىقلىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى) بىلىدۇ(77). ئۇ چاغدا (يەنى دوزاخقا كىرگەندە) ئۇلارنىڭ بويۇنلىرىدا تاقاقىلار ۋە زەنىجىرلەر بولىدۇ، ئۇلار قايناق سۇغا سۆرەپ كىرىلىدۇ، ئاندىن ئوتتا كۆيدۈرۈلدۇ(ئەتـــ777). ئاندىن ئۇلارغا؛ ھاللەنى قويۇپ شېرىك كەلتۈرگەن بۇتلىرىڭلار قەيەردە؟ دېيىلىدۇ، ئۇلار: ھۇۋ بۇتىلار ئۆزلىدالىك كەلتۈرگەن بۇتلىرىڭلار قەيەردە؟ دېيىلدۇ، ئۇلار: ھۇۋ بۇتىلار ئۆزلىدالىك كاپىرلارنى مۇشۇلداق گۇمىراھ قىلىدۇ(ئەتـــ77). بۇ (ئازاب) سىلەرنىڭ زېمىنىدا ھەقسىز بولغانلىقىڭلار ۋە ھاكاۋۇر بولۇپ كەتكەنلىكىڭلار ئۇچۇن) خىۋسالىلىلىر ئۇچۇن خۇرانىڭ دەرۋازىدى بولغانلىقىڭلار ۋە ھاكاۋۇر بولۇپ كەتكەنلىكىڭلار ئۇچۇنىدۇر (ئەت). سىلەر دوزاخىنىڭ دەرۋازىدىلىلىرىدىن كىرىپ ئۇ يەردە مەڭـكۇ قېلىڭىلار، مۇتەككىبىرلەرنىڭ جايى نېمىدېكەن يامان؟ (ئى مۇھەمــەد! قەۋمىدىكىنىڭ سېنى ئىنكار قىلىغانلىقىغا) سەۋر قىلىغىس، اللەنىڭ (ئۇلارنى ئازابىلاش توغىرىسىمىدىكى) ۋەدىسى ھەقسىقەتەن ھەقستۇر، ساڭـا بىز ئۇلارغا ۋەدە قىلىغانلىقىقىرى ئازابىنىڭ بىر قىسىمىنى كىۆرسەتىسىدىكى (ۋە اللەنىڭ ۋەدىسىگە ۋاپا قىلىغانىلىقىتىرى ياكىي سىمىنى (ئىۋىسى كەتكەنلىكىتىرى ياللەنىڭ ۋەدىسىگە ۋاپا قىلىغانىلىقىدى ياكىي سىمىنى (ئىۋىسى كىقرىساتى» ئىزلار ئىلۇرساق، ئىۋلارغا قايىتۇرۇلىدۇرساق، ئىۋلارغا قايىتۇرۇلىدۇر قىيامىمىسىنىڭ قايىتۇرۇلىدۇر قايامىدىتە ئىۋلار ئىزابىقا دۇچار بولدۇرساق، ئولارغا قايىتۇرۇلىدۇر، ئازابىقا دۇچار بولدۇرساق، ئولارغا قايىتۇرۇلىدۇر، ئارىلىدۇر ئازابىقا دۇچار بولدۇر، ئازابىقا دۇچار بولدۇر، ئازابىقا دۇچار بولدۇر، ئاراسىقىلىدى دەرگىلەسىدىنىڭ تارىزاپىقا ئايىدۇرىلىدى بىرىدىنىڭ دەرگىلىقىدىلىلىلىدىلىلىدى ئولارغا قايىتۇرۇلىدۇر، ئارىلىدۇرىلىلىلىلىلىلىلىدىلىلىدىلىلىدىلىلىلىلىدىلىلىلىلىدىلىلىلىدىلىلىلىلىدىلىلىلىدىلىلىدىلىلىدىلىدىلىلىلىلىدىلىلىلىدىلىلىدىلىلىدىلىلىدىلىلىلىلىلىدىلىلىدىلىلىدىلىلىلىلىلىدىلىلىلىدىلىلىدىلىلىلىلىلىدىلىدىلىلىلىلىدىلىلىدىلىدىلىدۇرىلىلىلىدىلىلىلىلىلىدىلىلىلىلىلىدىلىلىلىلىدىلىلىلىلىدىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىدىلىلىلىلىدىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىدىلىلىلىلىلىلىدىلىلىلىلىلىلىدىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلىلى

كُنَّارُسُلُاقِينَ قُلْكَ مِنْوَةً فَيْنَ قَصَصْنَاعَلَنكَ عَلَيْكَ وَمَا كُانَ لِرَسُولِ إِنْ يَأْلُ بِأَذْنِ اللَّهِ ۚ فَإِذَا جَأْءَ أَمْرُ اللَّهِ تَغَيْمَى بِأَلْقَ وَخَيِمَ هُنَالِكَ الْمُتُعِلَّدُ نَ أَخَالِهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُو الْأَنْفَامَرَ لرَّكُهُ امِنْهَا وَمِنْهَا تَا كُلُونَ فَوَلَكُوْرِ فِيهَا مَنَافِعُ وَ مُلْفُدُ اعْلَىفِمًا حَلْيَهُ فَيْ صُدُورَكُمُ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ وَنَ ٥ وَسُر يُكُو اللَّهِ إِنَّا فَأَيَّ اللَّهِ اللَّهِ مُنْكُرُونَ ٥ لْغَلُوْ يَمِي رُوَّا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوْ الَّيْفَ كَانَ عَاقِبَ ثُهُ الَّذِينَ مِنْ قَيْلِهِمْ كَانْوَاآكُنْ مِنْهُمُ وَاشْكَ ثُوَّةٌ وَ

اخَارُ إِنَّى الْزَرْضِ فَهَاآغُتْنَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يُكْلِينُونَ ۞ وَحَاقَ بِهِمُ مَّا كَانُوْايِهِ يَمْتَهُوْءُونَ ۞فَكَمَّا رَأَوَّا بَأَسَنَا

قَالْتُ المِنَّا بَاللهِ وَحُدَةُ وَكُفَّرُ وَابِمَا كُتَابِهِ مُعْمِرِكُمْنَ @ فَكُوْ مِنْكُ يَنْفَعُهُمُ إِيمَانُهُمُ لِتَنَا رَأَوْ إِبَالْسَنَا شُنَّتَ اللهِ

سەندىن ئىلگىرى بىز ھەقسقەتەن نۇرغۇن يەيغەمى جەرلەرنى ئەۋەتىتۇق، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ساڭا بايان قىلىپ بەرگەنلىرىلىنۇ، بايان قىلىپ بەرمىل گەنلىرىمىزمۇ بار، ھېچقانىداق پەيغەسبەر اللەنىڭ تُنزنسن برور موجيزه كەلىتۇرەلبەيىدۇ، اللەنىڭ تعمری (یەنی قىيامەت) كەلگەن چاغىدا (كىشىلەر-نىڭ ئارىسىدا) ئادالەت بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلىدۇ، بۇ چاغدا ھەقىكە قارشى تۇرغۇچىلار زىسيان تار-تىدۇ (78). مىنىشىڭلار ۋە گۆشىلىرىنى يېيىشىڭلار تُؤجِون الله سلهرگه هايۋانىلارنى ياراتتى (79). ئۇلار سىلەرگە نۇرغۇن يايىدا كەلتۈرسدۇ، ئۇلارغا دىلىڭلارغا يۇككەن ھاجىتىڭلاردىن چىقىسى

لمر، (قۇرۇقلۇقتا يۇڭ_تاقلىرىڭلارنى) ئۇلارغا ئارتىسىلەر، (دېڭىزدا) كېيمىلەرگە قاچسلايسى الم. (88). الله سله ركه (قۇدرىتىنىڭ) ئالامەتلىرىنى كۆرستىدۇ، سلەر اللەنىڭ (قۇدرىتىنىڭ) قايسى ئالامەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(81) ئۇلار زېمىندا سەير قىلىپ ئۇلاردىن ئىلىگىرىكىلەر ــ نىڭ ئاقىۋستىنىڭ قانىداق بولغانىلىقىنى كۆزەتبىدىسۇ؟ بۇلاردىسن ئۇلارنىڭ سانى كۆپ ئىدى، زېمىندا كۈچ ـ قۇۋۋەت ۋە يادىكارلىقلار (يەنى ئۆى ـ ئىمارەت) جەھەتتە بۇلاردىن ئۇستۇن ئىدى. ئۇلارنىڭ قولغا كەلتۇرگەن نەرسىلىرى ئۇلارغا ئەستاتبىدى(82). ئۇلارغا يەيغەمبەرلىرى روشەن مۆجىزىلەر بىلەن كەلگەندە، ئۆزلىرىدە بار ئىلىم بىلەن پەخىرلىنىپ (پەيغەمبەرلەرنى ئىنكار قىلىدى ۋە مەسخىرە قىلدى)، ئۇلارغا ئۆزلىرى مەسخىرە قىلغان (ۋە كەلسە دەپ ئالدىرىغان) ئازاب نازىل بولدى(88). ئۇلار بىزنىڭ ئازابىمىزنى كۆرگەن چاغدا: «بىز بىراللەغا ئىمان ئېيتتۇق، بىز بۇرۇن (الله غا) شبريك قبلغان بۇتلارنى ئىنكار قىلدۇق» دېدى(84). بىزنىڭ ئازابىمىزنى كۆرگەن چاغدا ئېيتە قان ئىماننىڭ ئۇلارغا پايدىسى بولمىدى، بۇ (يەنى ئازابنى كۆرگەندە ئېيتقان ئىماننىڭ پايدىلىق بول ماسلىقى) الله نىڭ بەندىلىرى ئارىسىدا تۇتقان يولىدۇر ، بۇ چاغدا كاپىرلار زىيان تارتقۇچى بولدى (65).

41_سۇرە قۇسسلەت

مەككىدە ئازىل بولغان، 54 ئايەت.

نامايىتى شەپىقەتلىك ۋە مېھىرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلاييەن،

مامىر (1). (بۇ) ناھايىتى شەپقەتلىك، مېھىرىبان اللە تەرىپىدىن نازىل قىلىنىغان (ۋەھيىسدۇر) (2). ئايەتلىرى ئوچۇق بايان قىلىنغان كىتابتۇر، بىلىدىـ غان قەۋم ئۇچۇن نازىـل بولغان ئەرمبىچە قۇرئانـ دۇر (13). (مۆمىنلەركە جەننەت بىلەن) خۇش خەۋەر بەرگۈچىدۇر، (كاپسرلارنى دوزاخ بىلەن) ئاگاھلانـ دۇرغۇچىدۇر، ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ تولىسى رئۇنىڭ ئايەتلىرىنى پىكىر قىلىشتىن) يۇز ئۆرۈدى.

ئۇلار (ئۇنىڭغا) قۇلاق سالمايدۇ⁽⁴⁾، ئۇلار (پەيغەمبەرگە): «بىزنىڭ دىللىرىمىز سەن بىزنى دەۋەت قىلغان نەرسىلەردىن پەردىيلەنگەن، قۇلاقلىرىيىز ئېغىير، سەن بىلەن بىزنىڭ ئارىسىزدا پەردە (يەنى دىنىي جەھەتتە ئوخشىماسلىق) بار، سەن ئۆز ئىشىڭنى قىل، بىزمۇ ھەقسقەتەن ئۆز ئىشىـ جىزنى قىلايىلى (يەنى سەنمۇ ئۆز دىنداڭ بىلەن بول، بىزمۇ ئۆز دىنىسىز بىلەن بولايىلى)» دەيدۇ(ة)، سەن (ئۇ مۇشرىكلارغا)؛ «مەن سىلەرگە ئوخىشاش ئىنسانبەن، ماڭا، ئىلاھلىڭلار بىر ئىلامتۇر، دەپ ۋەھىي قىلىنسدۇ، ئۇنىڭىغا رئىمان ۋە تائەت،ئىبادەت بىلەن) يۈزلىنىڭلار ۋە ئۇنىڭدىن مەغىبرەت تىلەڭلار!» دېگىن، مۇشرىكلارغا ۋاي!(4) ئۇلار زاكات بەرمەيدۇ، ئاخىرەتكە تشهنههيدة (١٦). تسمان تبيتقان ۋە ياخشى تعمه للهرنى قىلغانىلارغا ئەلۋەتىتە ئۆزلۈكسىز ساۋاب بېرىلىدۇ(a). (سەن ئۇلارغا) «سىلەر زېمىننى ئىككى كۇندە ياراتقان اللەنى ئىنىكار قىلامسلەر ۋە ئۇنىڭغا شېرىكلەر كەلتۇرەمسلەر؟ ئۇ ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارىدۇر» دېگىن(⁽⁰⁾، ئۇ زېيىننىڭ ئۇستىدە نۇرغۇن تاغلارنى ياراتتى، زېمىننى بەرىكەتلىك قىلدى، ئەھلى زېمىننىڭ رىزقىنى بەلگىـ للدى، (زېمىننى يارىتىش بىلەن ئاھالىسىنىڭ رىزقىنى بەلگىلەشنى كەمسىزىيادىسىز) باراۋەر تۆت كۇندە (تاماملىدى)، (زېمىننىڭ ۋە ئۇنىڭدىكى نەرسىلەرنىڭ يارىتىلىش مۇددىتىنى) سورىغۇچىلار تُسوْحِسون (بۇ جاۋابتۇر) (١٥). ئاندىن ئۇ ئاسماننى (يارىتىشقا) يۇزلەنىدى، ھالىبۇكى، ئۇ تۇمان هالىتىدە ئىدى، ئاسمان بىلەن زېمىنىغا: «ئىختىيارىي ياكى ئىختىيارسىز ھالدا كېلىڭىلار (يەنى ئەمرىمىنى قوبۇل قىلىڭىلار)» دېدى، ئىككىلىسى «ئىخىتىيارىي كەلىدۇق» دېىدى(١١١)،

المعتاق يومان وادفى فالل سقاء اقرقا مَصَابِينِعَ تَوَسِفُكُا ذَٰلِكَ تَعَلَٰ لِيرُوالْعَزِيَعِ فَاتَابِماً أَرْسِلْتُمْرِيهِ كُفِرُونَ ۗ فَأَمَّا عَادٌّ فَأَسْتَحَبِّرُوُّ ا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِالْحَقِّ وَقَالُوامَنُ اَشَلُّهِ مِنَاقَقَةٌ أَوَلَعِ مَوْفَالَّ اللَّهُ اَلَدَىُ خَلَقَائُمُ هُوَ اَشَدُ مِنْهُوْتُوَةٌ وَكَانُوْ إِيالِيْتِنَا بَحْحَدُونَ[©] فَأَرْسُلْنَا عَلَيْهُمْ رَيُّنَا صَرْصَوْلِ أَيَّالِمِيْ مَالْتِ إِنْدِن يُقَاهُمُ عَدَّابَ الِّغِزِّي فِي الْمَيْوِةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَعَدَّابُ الَّاخِزَةِ ٱخْزى وَهُمُّ (اللهُ عَرُونَ وَإِمَا الْمُؤدُ فَهَدَايُناهُمْ فَاسْتَعَبُواالْعَلَى عَلَى الْهُلْك

الله يهتته ئاسبانىنى ئىككى كۇنسدە ياراتتى، ھەر ئاسباننىڭ ئىشسنى ئۆزسىگە بىلدۈردى (يەنى ھەر ئاسماننىڭ ئېھتىياجلىق ئىشلىرىنى ئورۇنلاشتۇردى)، ئەڭ تۆۋەنكى ئاسماننى يۇلتۇزلار بىلەن زىننەتلىدۇق ۋە قوغدىدۇق، بۇ ئەنە شۇ غالىب، ھەممىنى بىلگۇچى الله نىڭ تەقدىرىدۇر (١٤) . ئەگەر ئۇلار (بۇ بايانلار-دىن كېيىن ئىماندىن) يۇز ئۆرۈسە (سەن ئۇلارغا)؛ وسناءرنى ئاد ۋە سەمۇد قەۋىنىلىرسنىڭ بېشىخا كەلگەن ئازابقا ئوخشاش ئازابىتىن ئاگاھلاندۇرد. مەن» دېگىن(18)، ئۆز ۋاقىتىدا ئۇلارغا ئالىدى-كەيتىدىن (يەنى ھەمبە تەرەپىتىن) پەيىخەمبەرلەر كبلب: «بىر اللهدىن باشقىغا ئىبادەت قىلماڭلار!» دېسه، ئۇلار: وئەگەر يەرۋەردىگارىسىز خالىسا،

چوقۇم پەرىشتىلەرنى چۈشۈرگەن بولاتتى، بىز سىلەرنىڭ پەيىغەمبەرلىكىڭلارنى ھەقسقەتەن ئىنكار قىلىمىز» دېدى(14)، ئاد بولسا زېمىندا (اللهنىڭ بەندىلىرى ھۇد ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىمان ئىيتقانلارغا) ھەقسىز رەۋىشتە يوغانچىلىق قىلدى. ئۇلار: «كۈچ-قۇۋۋەتتە بىزدىن كىم ئارتۇق؟» دېدى. ئۇلار ئۆزلىرىنى ياراتقان اللەنىڭ كۈچ ـ قۇۋۋەتتە ئۆزلىرىدىن ئۇستۇن ئىكەنلىكىنى بىلمىد ەمۇ؟ ئۇلار بىزنىڭ ئايەتىلىرىـمىزنى ئىنكار قىلىدى(AB). ئۇلارغا بۇ دۇنيادىسلا خار قىلىخۇچى ئازابنى تېتىتشىمىز ئۇچۇن، شۇم كۇنلەردە قاتتىق سوغۇق شامالنى ئەۋەتتۇق، ئاخىرەتنىڭ ئازابى تېخىبۇ خار قىلغۇچىدۇر، ئۇلار (ئازابنى دەيئى قىلىدىغان) ياردەمگە ئېرىشەلبەيدۇ (16). سەمۇدقا بوليا توغيرا يولىنى كۆرسەتىتۇق، ئۇلار ھىدايەتىتىن كورلۇق (يەنى گۇمراھىلىق)نى ئارتۇق بىلدى. قىلىمىشىلىرى تۈپەيلىندىن، ئۇلارنى خار قىلىغۇچى چاقىماق ئازاپى ھالاڭ قىلدى(١٦٦). ئىسمان ئېسىتقانسلارنى ۋە تەقىۋادارلارنى زىەنى سالىھ ئەلەيھىسسالام بىلەن ئۇنسىڭغا ئەگەشكەنى لمرنى ئازابىتىن) قۇتىقۇزدۇق(18). ئۇ كۈنىدە اللەنىڭ دۈشىمەنلىسرى دوزاخىقا توپىلىنىدۇ، ئالدى۔ئارقىسى يىغىلىپ بولغۇچە توختىتىپ قويۇلسدۇ(191). ئۇلار دوزاخىقا كەلگەندە، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىسرى، كۆزلىسرى ۋە تېرىلىسرى ئۇلارنىڭ قىلىنشىلىرى ھەققىسدە گۇۋاھىلىق بېرىدۇ^(GO)،

عيرالعيدة ١٠

ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ تېرىلىرىكە: ونېمىشقا بىزنىڭ زىيىنىمىزغا گۇۋاھلىق بەردىڭلار؟» دەيىدۇ، تېرەب سۆزلەتتكەن الله بىزنى سۆزلەتتى، ئۇ دەسلەپتە سىلەرنى ياراتتى، ئۇنىڭ دەرگاھىغا قايىتۇرۇلىسىلەر» دەيىدۇ(211). سلەر دۆنيادىكى چېغىڭلاردا) قۇلىقىڭلارنىڭ، كۆزۈڭلار، گۇۋاھلىق بېرىشىدىن ساقلانىمىغان ئىدىڭىلار (يەنى يامان ئىشلارنى قىلغان چېغىڭلاردا، رەسۋا بولۇشتىن يۇمۇلۇپ، كىشىلەردىسى يوشۇرغان ئىدىڭىلار، ۋەمالەنكى، ئەزالىرىڭلارنىڭ سىلەرنىڭ زىيىنىڭلارغا ۋۇمالەنكى، ئەزالىرىڭلارنىڭ سىلەرنىڭ زىيىنىڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىدىىغانلىقىنى گۇمان قىلىمىغان ئىدىڭلار، لۇكۇن مىلىرى، لېكىن سىلەر قىلىمىغان قىدىڭدار، لېكىن سىلەر قىلىمىغان ئىدىڭدالار)، لېكىن سىلەر قىلىمىغان ئىدىڭدالار)، لېكىن سىلەر قىلىمىغان ئىدىڭدالار)، لېكىن سىلەر قىلىمىغان ئىدىڭدالار)، لېكىن سىلەر قىلىمىشىڭلاردىن نۇرغۇن ئىش

لارنى «الله بىلمەيدۇ» دەپ گۇمان قىلدىگلار (22)، پەرۋەردىگارىڭلارغا قىلىغان ئەنە شۇ (قەبىم) گۇمانىڭلار سىلەرنى ھالاك قىلدى، شۇنىڭ بىلەن زىيان تارتقۇچسلاردىن بولدۇڭىلار (23)، ئەگەر ئۇلار (ئازابقا) چىدسا، (چىداھلىقنىڭ پايدىسى يوق) دوزاخ ئۇلارنىڭ جايسدۇر، ئەگەر ئۇلار (ئاللەدىن) رازىلىق تىلسە، ھەرگىز رازىلىققا ئېسرىشەلمەيسدۇ (241)، ئۇلارغا بىز (شەيتانىلاردىن) دوستلارنى مۇسەللەت قىلدۇق، ئۇلار (يەنى شەيتانلار) ئۇلارغا ئالدى كەينىدىكى نەرسىلەرنى (يەنى ئۇلارنىڭ ھازىرىقى ۋە كەلگۇسىدىكى قەبىھ ئەمەللىرىسنى) چىرايىلىق كۆرسەتتى، ئۇلارغا ئازاب سۆزى تېگىشلىك بولدى، چۈنكى ئۇلار زميان تارتقۇچىلار ئىدى (25)، كاپىرلار: «بۇ قۇرئانغا ئازاب سۆزى تېگىشلىك بولدى، چۈنكى ئۇلارزىيان تارتقۇچىلار ئىدى (25)، كاپىرلار: «بۇ قۇرئانغا چوقۇم قاتتىق ئازابنى تېتىتىمىز، بىز ئۇلارنىڭ يامان قىلىمىشلىرىغا ئەڭ قاتتىق جازا بېرىمىز (27)، چوقۇم قاتتىق ئازابنى تېتىتىمىز، بىز ئۇلارنىڭ يامان قىلىمىشلىرىغا ئەڭ قاتتىق جازا بېرىمىز (27)، لالەنىڭ دۈشمەللىرىگە بېرىلىدىغان جايى دوراختۇر، ئۇلارنىڭ مەڭگۇلۇك تۇرىدىغان جايى دوراختۇر، بۇندىڭ ئايەتلىرمىمىزنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن (ئۇلارنىڭ مەڭگۇلۇك تۇرىدىغان جايىدىلارداقىيازا بېرىلىدۇراھىيانىڭ ئايىلىرىدىن ئازا بېرىلىدۇراھىدۇراھىلىرىگە بېرىلىدىغان جايىلىرىگار دوراختۇر، بونىڭ ۋارنىڭ ھازا بېرىلىدۇراھىدۇراپىلىلىدىدىن خازا بېرىلىدۇراھىدۇراھىدىن ئولىدىنىڭ سەزاختۇر، بېزىلىڭ ئايەتلىرمىدىنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن (ئۇلارغا) شۇنداق جازا بېرىلىدۇراھىدى

در اظلو۲۲ وَقَالَ الَّذِينَ كُفَرُ وا رَبِّنَا آرِينَا الَّذَينِ أَضَلْنَا مِنَ الْبِعِنَ نَجْعَلُهُمُ الْعَتَ أَقَدُ المِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْرَسْفِلِيْنَ @ . عَنُورَ : @تَحُرُّ) وَلِنَكُنُدُ فِي الْحَيْدِةِ الدُّنْمَا وَفِي الْأَخِرَةِ وَلَكُمْ فِعْمَا كَالْتُشْتَامِي وَلَهُمُ وَلَكُمُ فِقَاماً تَذَكُّونَ فَتَوْلَا يَتِنَّ وَلَكُمْ فِقَاماً تَذَكُّونَ فَوْزَلْا يَتِنْ غَفُور زَجِيْدِ أُوَمَنُ آحُمَنُ قُولًا مِتَنَّى دَعَالِلَ اللهِ وَعَمِلَ لَاالتَنَيِّئَةُ أَوْفَعُ مِالْكِيْ هِيَ ٱحْسَنُ فَإِذَااكَٰذِي بَيْنَكَ وَيَمْتَهُ

كايىرلار: «يەرۋەردىگارىسىز! ئىنسانىلاردىن ۋە جىنلاردىن بىزنى ئازدۇرغانلارنى بىزگە كۆرسەتكىن، (ئۇلارنىڭ) ئەڭ خارلاردىن بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى ئاياقلىرىيىزنىڭ ئاستىدا جەيلەپىيىزى دىدى(29). شۇبھىسىزكى، «پەرۋەردىگارىمىز اللەدۇر» دېگەنلەر، ئاندىن توغرا يولدا بولغانلارغا يەرىشتىلەر چۇشۇپ: وقورقماڭلار، غەم قىلماڭلار، سىلەرگە ۋەدە قىلىنغان جەنىنەت ئۈچىۈن خۇشال بولۇڭىلار، بىز دۇنىيادا، تاخبره تته سله رنباف دوستامر بالدرميز، جهندته سىلەر ئۇچلۇن كۆڭلۇڭلار تارتىقان نەرسىلەرنىڭ ھەمبىسى ۋە تىلسگەن نەرسەڭلارنىڭ ھەسبىسى بار؛ (ئۇلار) ناھايىتى مەغىلىرەت قىلىغاۋچى، ناهایتی مبهرىبان (الله) تەرىپىدىن بېرىلىگەن زىيايەتتۇرى دەيدۇ (32-30) أللەغا ريەنى اللەنىڭ

تەۋھىدىگە ۋە تائىتىگە) دەۋەت قىلغان، ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان ۋە «مەن ھەقىيقەتەن مۇسۇل مانلاردىنمەن» دېگەن كىشدىنمۇ ياخىشى سۆزلىۋك ئادەم بارمۇ؟(33) ياخىشى ئىىش بىلەن يامان ئىش باراۋەر بولمايدۇ، ياخشى خىسلەت ئارقىلىق (يامان خىسلەتكە) تاقابىل تۇرغىن، (شۇنىداق قىلساڭ) سەن بىلەن ئۆزسنىڭ ئارىسىدا ئاداۋەت بار ئادەم گويا سىرداش دوستۇڭدەك بولۇپ قالىدۇ (³⁴⁾، بۇ خىسلەتكە پەقەت سەۋرچان ئادەملەرلا ئېرىشەلەيدۇ، بۇ خىسلەتكە يەقەت بۇيۇڭ ئېسىۋە ئىگىسىلا ئېرىشەلەيدۇ ⁽⁸⁵⁾، ئەگەر شەيتان سېىنى ۋەسىۋەسە قىلىپ ريۇقىرىقى خىسلەتنى تُؤْزله شتؤرمه سلىككه كؤشكؤرتسه) الله غا سبغىنسى (شەيتانسنىڭ شەررىدىن) بانام تىلىگىن، الله ھەقىقەتەن (بەندىلىرىنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ئىشلىرىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (١٥٤). كېچە بىلەن كۈندۈز، كۈن بىلەن ئاي اللەنىڭ (بىرلىكىنى ۋە قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان) ئالا_ مەتلىرىدىندۇر، قۇياشقا سەجدە قىلماڭلار، ئايغىمۇ سەجىدە قىلماڭىلار، ئۇلارنى ياراتىقان الله غا سهجده قىلىڭلار، ئەگەر پەقەت الله غىلا ئىبادەت قىلىدىغان بولساڭلار (٩٦) ئەگەر كۇفغارلار چوڭ چىلىق قىلىپ (اللەغا سەجدە قىلىشتىن) باش تارتساء پەرۋەردىگارىڭنىڭ دەرگاھىدىكىلەر (يەنى پەرىشتىلەر) كېچە-كۇندۈز اللەغا تەسبىھ ئېيتىپ تۇرىدۇ، ئۇلار مالال بولۇپ قالمايدۇ(88).

(بۇمۇ) اللەنىڭ (بىرلىكىنى ۋە قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىـ خان) ئالامەتلىرىدىندۇركى، سەن زېمىننى قاقاس كۆ_ رىسەن، ئۇنىڭغا يامغۇر ياغدۇرغان ۋاقتىمىزدا، زېيىن كۆتۈرۈلىدۇ ۋە كۆپىشىدۇ، شۇبهسىزكى، زېيىننى تىرىلدۇرگەن زات ئۆلۈكلەرنى ئەلۋەتتە تىرىلدۇر_ گۇچىدۇرە ئۇ ھەقىقەتەن ھەر نەرسىگە قادىردۇر (🕬 . شۇبهىسىزكى، بىزنىڭ ئايەتىلىرىسىزنى بۇرمىلاپ چۇشەندۇرىدىغانلار بىزگە مەخيىي قالمايدۇ، قىيامەت كؤنى دوزاخقا تاشلبنبدىغان ئادمم ياخشموك ياكي قىيامەت كۇنى (اللەنىڭ ئازابىدىن) ئەمىن بولغان هالدا كېلىدىغان ئادەم ياخشىمۇ؟ خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار، شۇبھىسىزكى، اللە قىلىىشىڭلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (40) . شۇبھىسىيزكى، قۇرئان كەلىگەندە ئۇنى ئىنكار قىلغانلار رقاتتىق جازاغا ئۇچىرايىدۇ)، شۇبھىسىزكى، قۇرئان غالىپ كىتابتۇ (41). ئۇنىڭغا ئالدىدىنمۇ، ئارقىسدىنمۇ (يەنى ھېچقايسى تەرىپىد

عن النه القات على الدون خايضة والما التماميك المدة المنافرة المنا

ﺪﯨﻦ) ﺑﺎﺗﯩﻞ ﻳﯘﺯﻟﻪﻧﺒﻪﻳﺪﯗ، ﺋﯘ ﻫﯧﻜﺒﻪﺕ ﺑﯩﻠﻪﻥ ﺋﯩﺶ ﻗﯩﻠﻐﯘﭼﻰ، ﻣﻪﺩﻫﯩﻴﯩﮕﻪ ﻻﻳﯩﻖ ﺍﻟﻠﻪ ﺗﻪﺭﯨﭙﯩﺪﯨﻦ ﻧﺎﺯﯨﻞ قىلىنغاندۇر (42)، ساڭا (مۇشرىكلار تەرىپىدىن) ئېيتىلىدىغان سىۆزلەر پەقەت ئىلگىرىكى پەيغەمى جەرلەرگە (قەۋەلىرى تەرىپىدىن) ئېيتىلغان سۆزلەردۇر، شۇبھىسىزكى، سېنىڭ يىەرۋەردىگارىڭ مەغىبرەت ئىگىسدۇر ۋە قاتتىق ئازاب ئىگىسدۇر(48)، مۇبادا بىز ئۇنى ئەجەم تىلىدىكى قۇرئان قىلىسى ئازىل قىلغان بولساق، ئۇلار ئەلۋەتتە؛ دىبمىشقا ئۇنىڭ ئايەتلىرى رېيز چۈشىنىدىغان تىلدا) روشەن بايان قىلىنىندى؟ يەيغەمبەر ئەرەب، كىتاب ئەجەمجىمۇ؟» دەيتتى. ئۇ ئىمان كەلتۇ. ــ گەنلەرگە ھىدايەتتۇر ۋە (دىللاردىكى شەك-شۇبھىگە) شىپادۇر، ئىمان ئېيتمايدىغانلارنىڭ قۇلاق لمرى (قۇرئاننى ئاڭلاشتىن) ئېغىردۇر (يەنى قۇرئانىنىڭ دەۋىتىگە قۇلاق سالىمىغانىلارنىڭ ۋە ئۇنىڭىدىن يىۋز ئۆرۈگەنىلەرنىڭ گويا قۇلاقلىرى ئېغىردۇر)، قۇرئان ئۇلارنىڭ (دىلىلىرىغا) كورلۇقتۇر (يەنى ئۇلار ھىدايەت نۇرىنى كۆرمەيدۇ)، ئەنە شۇلار بىراقتىن نىدا قىلىنغۇچىلاردۇر (يەنى ئۇلار ھەقنى قوبۇل قىلماسلىقتا ئىمانغا يىراقتىن چاقىرىلغان، مۇساپىلىڭ يىراقىلىقىلىدىن چاقىرىقىنى ئاڭلىمىغان كىشىلەرگە ئوخشايدۇ) (44)، بىز ھەقسقەتەن مۇساغا كىستاب (يەنى تەۋ_ راتنى) ئاتا قىلدۇق، ئۇ ھەقتە ئىختىلاپ بولىدى. ئەگەر يەرۋەردىكارىڭنىڭ (ئۇلارنى جازالاشنى قىيامەتىكىچە كېنچىكتۇرۇش) ۋەدىسى بولىمىا ئىدى، ئەلىۋەتىتە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىلاتتى، ئۇلار ھەقىقەتەن قۇرئاندىن زىيادە شەكتىدۇر (45). كىنىكى ياخشى ئىنش قىلىدىكەن، پايدىسى ئۆزىگىدۇر، ويامان ئىش قىلىدىكەن رەزە رىموغورىكىدور ، پەرۋەردىكارىڭ بەندىلەرگە زۇلۇم قىلغىۇچى ئەمەستۇر⁽⁴⁶⁾،

(يىگىرمە بەشىنچى يارە)

قىيامەتنىڭ ۋاقتىنى بىلىش پەقەت اللەغا خاستۇر (يەنى قىيامەتنىڭ قاچان بولسدىغانىلىقىنى اللەدىن باشقا كىشى بىلبەيدۇ)، مېۋىلەرنىڭ بوغۇنلىرىدىن توغۇشى اللە نىڭ ئىلىسنىڭ سىرتىدا ئەمەسستۇر، ئۇ كۈنسدە اللە ئۇلارغا: ومېنىڭ ئېرىكىلىرىس (يەنى سىلەر ماڭا ئېرىك كەلىتۇرگەن ئەرسىلەر) قەيەردە؟چ دەپ نىسدا قىلسدۇ، ئۇلار: وساڭا مەلۇم بار دەپ) گۇۋاھلىق بېرەلىيدۇچ دەيدۇ(۴۶)، ئۇلار ئىلگىرى (يەنى دۇئيادىكى چاغدا) چوقۇنغان بۇتلىرى ئۇلاردىن ئۆزلىرىنى چەتكە ئالىدۇ، ئۇلار (اللەنىڭ ئازابىدىن) قاچىدىغان جاي يوق ئىكەنىلىكىنى ئېنىق ئازابىدىن) قاچىدىغان جاي يوق ئىكەنىلىكىنى ئېنىق الْيَهِ يُرِدُ عِلْوَالسَّاعَةُ وَمَا عَثْوَجُ مِن ثَمْرُتِ يَتِينَ الْكَادِمِهُ الْمَاعِلُوالسَّاعَةُ وَمَا الْمَثْوَالْ الْمِيلَيْهِ * وَيَهْر يَنْ الْمَعْهُ الْمَا الْمَالِيةُ مِنْ الْمَالِمَا الْمَالِمَةُ الْمَعْلِيةِ * وَيَهْر مَنْ كَافَهُمُ الْمَالْوَالِيهُ فَوْنِ مِن قَبْل وَظُولُا الْمَهْدِينَ فَيْهِ الْمِينَ الْمِنْ الْمَعْلَمُ الْمَالِمِينَ وَمَا الْمَرْوَالِينَ يَسْفِي مَوْلَا مَنْ الْمَعْلَمُ الْمُؤْلِلُولُولِينَ الْمَنْ الْمَعْمَةُ وَالْمِينَ الْمَعْلِينَ الْمَعْلِينَ الْمَعْلِينَ الْمَعْلِينَ الْمَعْلِينَ الْمَعْلِينَ الْمَعْلِينِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّمِينَ اللَّهِ اللَّهُ الْمُؤْلِقُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُل

بىلىدۇ(48). ئىنسان (ئۆزىگە)ياخشىلىق ئىلەشتىن زېرىكىيەيىدۇ، ئەگەر ئۇنىڭىغا بىرەر يامانىلىق يېتىپ قالسا (اللەنىڭ رەھىشىدىن) تولىيۇ ئۇمىدسىزلىنىپ كېتىدۇ(٩٠). ئەگەر بىز ئۇنىڭغا كۇليەت شن كېيىن رەھىشىمىزنى تېتىتساق، ئۇ چوقۇم: «بۇ ئۆزەمنىڭ سەئىي، ئىجتىھاتىسىدىن كەلگەن» قىيامەتنىڭ بولىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيمەن، مۇبادا (قىيامەت بولۇپ) مەن پەرۋەردىگارىمغا قايتۇرۇلى خاندىمۇ ئۇنىڭ دەرگاھىدا چوقۇم جەنئەتكە ئېرىشىمەن» دەيدۇ. ئەلۋەتتە كاپىرلارغا قىلمىشلىرىنى خەۋەر قىلىمىز ۋە ئۇلارغا قاتتىق ئازابنى تېتىتىمىز (80). ئىنسانغا نېيەت ئاتا قىلىساق ريەرۋەر ـ دىگارىغا شۇكۇر قىلىشتىن)يۇز ئۆرۈيدۇ، (اللەنىڭ ئىمرىگە بويسۇنۇشتىن باش تارتىپ)ماكاۋۇر-لشىپ كېتىدۇ، ئەگەر ئۇنىڭغا يامانلىق يەتسە (الله غا يۇزلىنىپ)ئۇزلۇكىسىز دۇئا قىلىدۇ⁶¹¹، (ئى مۇھەممەد! ئېيتقىنكى) دئېيتىپ بېقىڭلارچۇ (قۇرئان مەن ئېيتقاندەك) الله تەرىپىدىن نازىل بولغان بولساء سىلەر (ئويلىماستىئلا ئۇنى ئىنكار قىلساڭلار، ھالىڭلار قانداق بولىدۇ). (ھەقىتىن) يىراق ئىختىلاپتا بولغان كىشىدىنىمۇ كۇمراھ ئادىم بارمۇ؟ (يەنى سىلەردىنىمۇ كۇمىراھ ئادەم يوق) ۽ (58). ئۇلارغا بىز تاكى ئۇلارغا قۇرئانىنىڭ ھەق ئىكەنلىكى ئېنىق بولغۇچە، (ئاسىمان-زېيىن) ئەتراپىدىكى ۋە ئۆزلىرىدىكى (قۇدرىتىمىزگە دالالەت قىلىدىغان) ئالامەتلەرنى كۆرسىتىمىزە يەرۋەردىگارىڭنىڭ ھەممە نەرسىنى كۆرۈپ تۇرىدىغانلىقى (سېنىڭ راستلىقىڭنىڭ دەلىلى بولۇشقام ئۇلارغا كۇپايە ئەمەسمۇ(68). بىلىڭلاركى، ئۇلار ھەقىقەتەن يەرۋەردىگارىغا مۇلاقات بولۇشىتىن شەكسلىنىدۇ، بىلىڭلاركى، - الله ھەممە نەرسىنى ھەقسقەتەن تولۇق بىلىپ تۇرغۇچىسدۇر 👊 .

42 ـ سؤره شؤرا

مەككىدە ئازىل بولغان، 53 ئايەت.

نامايستى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرىيان اللەنىڭ ئسمى بىلەن باشلايمەن.

حاميم (11) ، عين ، سين، قاني (2) . غالب، هبكهه ت بىلەن ئىش قىلغۇچى اللە ساڭا ۋە سەندىن ئىلگىرىكى (پەيسخەمبەر) لەرگە مۇشۇنداق ۋەھىي قىلىدۇ(8). ئاسىمانلاردىلكى شەپئىلەر ۋە زېمىنىدىكى شەپئىلەر اللەنىڭدۇر (يەنى اللەنىڭ مۇلكىدۇر، اللەنىڭ تەسەررۇپىي ئاسىتىدىسدۇر)، اللە ئىۇستۇنىدۇر،

كاتتىدۇر(4). (اللەنىڭ كاتىتىلىقىدىن) ئاسبانىلار يۇقسوى تەرىپىدىن يېرسلىپ كېتىشىكە تاس قالىندۇ، پەرىشىتىلەر پەرۋەردىنگارىغا تەسبىھ ئېيتىدۇ، ھەسىدى ئېيتىلدۇ، يەر يۈزىدىكىلەرگە مەغىپىرەت تىلەيدۇ. بىلىڭىلاركى، اللە ھەقىقەتەن ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر(5). اللەنى قويۇپ (بۇتلارنى) ئىگە قىلىۋالغانلارنىڭ (ئەمەللىرىنى) اللەكۆزىتىپ تۇرغۇچىدۇر، سەن ئۇلارغا ھامىي ئەمەسسەن(۵). مەككە ئاھالىسىنى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنى ئاكاھلاندۇرۇشۇڭ ئۈچۈن، (كىشسلەرنى) قىيامەت كۇنىدىن ئاگاھلاندۇرۇشۇڭ ئۇچۇن، ساڭا بىز مۇشۇنىداق ئەرمېچە قۇرئانىنى نازىل قىلىدۇق، ئۇ كۇندە ھېچ شەك يوقىتۇر، (ئۇ كۇنىدە) بىر پىرقە (كىشىلەر) جەننەتتە ۋە بىر پىرقە كىشىلەر جەھەنئەمدە بولىدۇ⁽⁷⁾. ئەگەر اللە خالىسا، ئۇلارنى (يەنى پۇتۇن ئىنسانىلارنى) ئەلۋەتتە بىر تُؤممه ت (يەنى بىر دىندا) قىلاتتى، لېكىن اللە خالىغان ئادەمنى رەھمىتىگە داخىل قىلىدۇ، زالىمــ الرغا هېچقانداق ئىگە، ھېچقانداق مەدەتكار بولمايدۇ (١٠). بەلكى ئۇلار اللەدىن باشقىلارنى ئىگە قىلىۋالدى، يەقەت اللە ئىگىدۇر، اللە ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرىدۇ، اللە ھەر نەرسىگە قادىر(9). سىلەر (دىن ئۈستىدە ۋە ئۇنىڭدىن باشقا) ھەرقانىداق نەرسە ئۈستىدە ئىختىلاپ قىلىشىماڭلار، تُونىڭىغا اللە ھۆكۈم چىقسرىدۇ. (ئى مۇھەممەد! ئۇلارغا ئېيتقىنكى) ئەنە شۇ اللە مېنىڭ پەرۋەردسگارىمىدۇر، ئۇنىڭغا تەۋەككۇل قىلدىم، (ھەمبە ئىشتا) اللەغا مۇراجىئەت قىلىيەن(١١٥).

ج الله الرَّحْمُونِ الرَّحِمُونِ وَّ عَسْقَ صَّكَانُ الكَ يُوْجِيَّ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَيْلِكٌ اللهُ الْعَزِيْزُ الْجِيَّاتُ الْهُ مَا فِي السَّمَاوِتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ * وَهُوَ لُّ الْعَظِيْدُ أَتَكَادُ التَّمُوتُ يَتَفَظَّرُنَ مِنْ فَوْقِهِنَ وَالْمَلْمِكَةُ بِ رَوِّهُ مُ وَيَسْتَغَفِّرُونَ لِيمَنْ فِي الْأَرْضِ ٱلْأَرِانَ لْغَفُورُ الرَّحِيثُونَ وَلَلَمْ يْنَ الْغَنْدُوامِنُ دُوْنِهَ أَوْلِيَأُ وَاللهُ عَلَيْهِ ﴿ وَمَّا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلِ ۞ وَكُذْلِكَ ٱوْجَيْنَآ الَيْكَ قُوْانًا عَرَبِيًّا لِتُنْذِيرَا مِّرَالْقُرِي وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِيدُونُهُ الْجَمْعِ لَارَبْ فِهُ فِي نُقُ فِي الْجِنَّةِ وَفِي فِي فِي السَّعَانِ وَلَا شَأَءَاللَّهُ لَجَعَلَهُمُ أُمَّةً وَّاحِدَةً وَّالْحِنَّ يُدُخِلُ مَنْ يَشَأَءُ فِيُ رَحْمَتِهِ وَالطُّلِمُونَ مَالَهُ وَتِنْ وَلِيَّ وَلَانُومِينُ كَمِ الْتُعَدُّوا

مِنْ دُوْنِهَ أَوْلِيَأْءَ ۖ فَاللَّهُ هُوَالُوَيْ وَهُو يُتِي الْمَوْثَىٰ وَهُو

عَلَى كُلِّ شَيْعٌ قَدِيرٌ فَ وَمَااخْتَكَفُتُمُ فِيهُ مِنْ شَيْعٌ فَحُكُمْ فَ

الله ئاسمانلارنى ۋە زېيىننى ياراتىقۇچىدۇر، الله سىلەرگە ئۆز جىنسىڭلاردىن جۈپتسلەرنى ريەنى ئاياللارنى) ياراتتى. ھايۋانلارغىبۇ ئۆز تسپسدىن جۇپتىلەرنى ياراتىتى. بۇ ئارقىلىق اللە سىلەرنى كۆپەيتىدۇ، ھېچ شەيئى الله غا ئوخشاش ئەمەستۇرە الله ھەممىنى ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، ھەممىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (١٤١) . ئاسىيانىلارنىڭ ۋە زېسىنىنىڭ (خەزىنىلىرىنىڭ) ئاچقۇچلىرى اللەنىڭ ئىلگىدىدۇر، الله خالىغان كىشىنىڭ رىزقىنى (سىناش يۇزىسى دىن)كەڭ قىلىدۇ، خالىخان كىشىنىڭ رىزقىينى (بالاغا مؤيتبلا قبلب سناش يؤزيسندين) تار قبلندؤه الله هەقىقەتەن ھەمىيە نەرسىنى بىلىپ تۇرغۇت چىدۇر (12). الله سىلەرگە دىنىدىن نۇھقا تەۋسىيە قىلغان نەرسىنى، ساڭا زيەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسسا لاصغا)بنز ۋەھىي قىلىغان نەرسىىنى، ئىبىراھىمغاء مؤساغا ۋە ئىساغا بىز تەۋسسىيە قسلىغان ئەرسىتى بایان قبلندی، سیلهر دیننی بهریا قبلنگلار، دیندا قاط التعالي والذهن حسل الله في القيامة الآوا عاد و الانتهاء التواعا و التعالي التعالي التعالية التواعا و التعالية التعا

تەپرىقىچىلىك قىلماڭلار، مۇشىرىكىلارغا سەن ئۇلارنى دەۋەت قىلغان نەرسە (يەنى تەۋھىد) ئېغىر كەلدى، الله تەۋھىدكە خالسخان ئادەسنى تاللايىدۇ، اللهنىڭ (تائىتسگە) قايتىدىغان ئادەمنى تەۋھىدكە باشىلايدۇ(¹³⁾. (يەھۇدىي، ناسارا قاتارلىقلار) ئۇلارغا ئىلىم كەلگەنىدىن كېيى**ن (يەنى** تُؤلار رەسۇلۇاللەنىڭ ھەق پەيغەمبەرلىكىنى بىلگەندىن كېيىن)، ئاندىن ئۆزئارا ھەسەت قىلىشىپ يىرقىلەرگە بۆلۈندى. ئەگەر يەرۋەردىگارىڭنىڭ (ئۇلارنى جازالاشنى) قىيامەتكىچە تەخىر قىلىشتىن تىبارەت سۆزى بولمىسا ئىدى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەلۋەتتە ھۆكۈم چىقىرسلىپ بولغان بولاتتى (يەنى ئۇلار تېز ھالاك قىلىنغان بولاتتى). ئۇلاردىن كېيىن كىتابقا ۋارىسلىق قىلغانىلار (يەنى رەسۇلۇاللەبىلەن زامانداش بولغان ئەھلى كىتاب) (كىتاب ھەققىدە) قاتتىق دەرگۇماندىدۇر (16). شۇنىڭ ئۈچۈن (يەنى دىندا ئىختىلاپ قىلىشقانلىقى ئۈچۈن) (ئى مۇھەمبەد! بارلىق ئىنسانلارنى توغرا دىن ئاساسىدا ئىتتىپاق بولۇشقا) چاقىرغىن، بۇيرۇلغىنىڭ بويىچە توغرا يولدا چىڭ تۇرغىن، ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار)نىڭ نەپسى خاھىشلىرىغا ئەگەشبىگىن ۋە ئېيتقىن؛ داللە ئازىل قىلىغان (بارلىق) كىتابلارغا ئىمان ئېيتتىم، ئاراڭلاردا ئادىل بولۇشقا بۇيرۇلدۇم، الله بىزنىڭ پەرۋەردىـ گارىسىزدۇر، سىلەرنىڭسۇ پەرۋەردىكارىڭىلاردۇر، بىزنىڭ ئەمەللىرىسىز ئۆزىسىز ئۇچۇندۇر، سىلەرنىڭ ئەمەللىرىڭلارمۇ ئۆزلىرىڭلار ئۈچۈندۇر، سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئارىمىزدا جىدەللىشىشكە (ئورۇن) يوق (چىۇنكى ھەقىقەت ئاشكارىدۇر)، الله (قىيامەت كونىي) بىزنى (هۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن) يىغىدۇ، ئاخىر قايىتىدىغان جاي اللە نىڭ دەرگاھىدۇر،(١١٥). والدِن يُعَاجُون في المعورين بَدِيدا المَّجَبِ المَحْجُهُمُ داحمة المَّعِن تَعَالَقُوهُ وَعَلَيْهِمُ حَقَدِهُ وَلَامُ مِنَاكُ سَلَيْدِيْكُ داحمة المَّعِن تَعَالَقُونَ وَالْمَعْرَانُ وَمَالَكُونِيْكَ المُلا السَّامَة قَرِيكَ مِن مَعْمَون فِهَا الدُن وَكُولُونُونَ المَلْ السَّامَة قَرِيكَ المَلَّوا المَّعْقِون مِنهَا الْوَيْمَوَ الْمَعْلَقُونَ الْمَاكُونِيَّةُ وَالْوَيْكُونَ اللَّهُ الْمِعْلَقُونَ الْمَلْوَالِينَ إِلَيْنَا وَمَن إِلَيْ الْمَعْلَقُون مِنْهَا وَيَسِلُونَ الْمَلِينَةِ الْمَعْلَقِينَ مِنْهَا وَالْمَعْلِقُونَ المَّيْفِيةُ وَالْمَوْلِينَ الْمَعْلَقُونَ الْمَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقِينَ المَعْلِقُونَ المَعْمُونَ الْمُعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المَعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ المُعْلِقُونَ الْمُعْلِقُونَ الْمُعِلِقُونَ الْمُعْلِقُونَ الْمُعْلِقُونَ الْمُعْلِقُونَ الْمُع كىشلەر اللەنىڭ دىنىنى قوبۇل قىلغالدىن كېيىن،
(كىشلەرنى ئىماندىن توسۇش ئۇچۇن) اللەنىڭ
دىنىدا خۇسۇمەت قىلىشقانىلارنىڭ دەلىلىلىرى
اللەنىڭ دەرگاھىدا باتىلدۇر، ئۇلار (دۇنىيادا)
غەزەپكە ئۇچرايدۇ، (ئاخىرەتىتە) قاتىتىق ئازابىقا
دۇچار بولدۇ(23). اللە كىتاب (يەنى قۇرئان)نى
ھەق بىلەن نازسىل قىلىدى ۋە ئادالەتىنى نازىىل
قىلىدى، سەن نېمە بىلىسەن؟ قىيامەت يېقىن
بولۇشى مۇمكىن(17)، قىيامەتكە ئىشەنبەيىدىغانلار
ئۇنىڭ بولۇشىنى ئالىدىرىتىدۇ، ئۇنىگىغا ئىشىنىد

مۇچادىلە قىلىدىغانلار ئەلۋەتتە چوڭقۇر گۇمراھلىقىتىدۇر (113). الله بەندىلىرىگە كۆپۈنىگۈچىدۇر، ئۇ خالىغان ئادەمگە (كۆزىنىڭ ئەمەلى بىلەن) ئاخىرەتنىڭ ساۋابىنى زىيادە بېرىمىز، كىمكى (ئۆزىنىڭ ئەمەلى بىلەن) ئاخىرەتنىڭ ساۋابىنى كۆزلىسە، ئۇنىڭ ساۋابىنى زىيادە بېرىمىز، كىمكى (ئەمەلى بىلەن) دۇنيادىنىڭ مەنپەئىتىنىڭ بەزىسنى بېرىمىز، ئۇنىڭغا ئاخىرەتتە (ساۋابىتىن) ھېچ ئېسىسۋە يوق (129). ئۇلارنىڭ اللەرۇخىسەت قىلىمىغان نەرسىلەرنى دىن قىلىپ بېكىتكەن مەبۇدلىرى بارمۇ؟ (اللەنىڭ ئۇلارغا بېرىلىدىغان ئازابنى قىيامەتكىچە تەخىر قىلىسى توغرىسىدىكى) ھۆكىي بولىسا ئىدى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەلۋەتتە (دۇنيادىلا) ھۆكۈم چىقىرىلغان بولاتى، (ئۇزلىرىگە) زۇلۇم قىلغۇچىلار (يەنى كاپىرلار) قاتتىق ئازابنى قورقۇپ تۇرغانىلىقىنى لارنىڭ (قىلار مەيىلى قورقىسۇن) جازا ئۇلارغا (چوقۇم)نازىل بولنۇسىدۇر، ئىبان كۆرسەن، (ئۇلار مەيىلى قورقىسۇن، قورقىسۇن) جازا ئۇلارغا (چوقۇم)نازىل بولنۇسىدۇر، ئىبان ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەلىلەرنى قىلمانلار جەنىنەتىلەرنىڭ باغچىلىرىدا بولىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىكا-

الله ثنمان ئبيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان بعنىدسلىرىگە ئەنە شۇ ئىنئام بىلەن خىۇش خەۋەر بېرىدۇ، «(پەيغەمبەرلىكىنى)تەبلىغ قىلغائىلىقىسغا سلەردىن ھەق تەلەپ قىلمايىمەن، پەقەت تۇغقانى چىلىق ھەقىقى ئۇچۇن مېنى دوست تۇتۇشۇڭلارنى (يەنى پەرۋەردىگارىينىڭ دەۋىتىنى يەتىكۈزۇشۇمگە چېقىلماسلىقىڭلارنى) تىلەيمەن، دېگىن، كىمكى بىرەر ياخشى ئىش قىلساء ئۇنىڭغا بىز ساۋابىنى زىسيادە ببرىمىز، الله مەقسقەتەن ناھايىشى مەغىيىرەت قىلغۇچىدۇر، ئاز ياخشىلىقىقا كۆپ ساۋاب بەرگۇپ چىدۇر ⁽²⁸⁾، ئۇلار (يەنى قۇرەيىش كاپىرلىرى): «تُوُ (يەنى مۇھەمبەد)اللّه غا يالغاننى توقۇدى» دەمدۇ؟ ئەگەر الله خالسا ريەنى ئۇلار گۇمان قىلغاندەك، الله غا يالغانني توقۇغان بولساڭ سېنىڭ قەلبىڭىنى يېچەتلىۋەتكەن بولاتتى، الله باتىلنى يوق قىلىدۇ، (پەيغەمىبىرىگە نازىل قىلغان) سۆزلىرى ئارقىلىق

ذلك الذن تنتيز المه حياد كالدين استواقه المطيلين في الكان المتعادل المعلقية في الكان المتعادل المتعادل الكان في المتعادل الكان والمتعادل المتعادل المتعادل

مەقنى مەق قىلىدۇ، الله مەقىقەتەن دىلىلاردىكى سىرلارنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (١٩٤١). الله بەندىلىرىدىن تەۋبىنى قوبۇل قىلىدۇ، يامان ئىشىلارنى ئەپۇ قىلىدۇ، قىلىۋاتىقان ئىشىڭلارنى بىلىپ تۇرىدۇ (١٩٤٥). ئىلىن بىلىپ تۇرىدۇ (١٩٤٥). ئىلىن ئېرىدۇ (١٩٤٥). ئىلىن ئېرىدۇ (١٩٤٥). ئىلىن ئېرىدۇ (١٩٥٥). ئەكەر ئاللە ئېرىدۇ (١٩٥٥). ئەكەر ئاللە بەندىلىرىنىڭ رىزىنى كەڭ قىلىسا، ئۇلار ئەلىۋەتتە زېمىنىدا پىتئەب باست تېرىيىتتى. ئېكىن اللە خالىخان نەرسىنى ئۆلىچەم بىلەن چۇشۇرىدۇ، الله ھەققەتەن بەنىدىلىرىنىڭ (ئەمۋالىدىن) تولۇق خەۋەرداردۇر، (ئۇنى) كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (١٣٥). ئۇلار رامۇنى ئېرىدۇ، رەمىيىتنى دايلىدۇ، الله يامەندىن ئۇمىدىنىڭ ئېرىدۇ، مەھىيىتى ئاللە يامەۋر ياغدۇرۇپ بېرىدۇ، رەمىيىتنى يارىتىلىشى ۋە ئۇ ئىككىسدە جانىدارلارنىڭ يېيىلىشى اللە نىڭ (ئۇدرىتىنىڭ) دەلىلىرىدانىگەر، ئاللەر دەلىلىلىرى قىلىشىقا قادىردۇر (١٩٥٥). سىلەرگە (يەنى يارىتىلىدىن كەلگەن بولىدۇ، اللە ئۇلارنى جەمئىي قىلىشىقا قادىردۇر (١٩٥٥). سىلەرگە (يەنى تۆپەيلىلىدىن كەلگەن بولىدۇ، اللە ئۇرغۇن گۆنۈمىلىرنى ئەپۇ قىلىدى ۋە ئۇ سىلەرنىڭ قىلغان گۇنامىڭلار، ئالاۋە مۇسىيەت يەتسە، ئۇ سىلەرنىڭ قىلغان كۇنامىڭلار يالاۋە مۇسىيەتتىن مېچ قۇتۇلىلىس ئىدىگىلار) (١٩٥). (ئى مۇشرىكلار!) سىلەر زېمىنىدا اللەنىڭ ئازابىدىن قېچىپ قۇتۇلالىياسىلەر، سىلەرگە اللەدىن باشقا مېچ ئىگە ۋە مەدەتكار يوق (١٩٥٠).

وَيِن النِيهِ الْمِتِهِ الْمَهْمُ كَالْ هَلَا فِي النِيهِ الْمِتْمِ النِيهِ الْمِتْمِ الْمَهْمُ الْمَهْمُ الْمَهْمُ الْمَهْمُ الْمَهْمُ الْمَهْمُ اللَّهِ الْمَهْمُ الْمَهْمُ اللَّهُ اللَّهُ

دېغىزدا قاتىنىغۇچى تاغىدەك كېسىلەر اللهنىڭ قۇدرىتىنىڭ دەلىلىلىرسىدىنىدۇر(323). ئەگەر الله دېلىسا، شامالىنى توختىتىۋېتىدۇ-دە، كېسىلەر دېلىزنىڭ ئۇستىدە توختاپ قالىدۇ، بۇنىڭدا (قاتتق-ئىلىقتا) سەۋر قىلىغۇچى، (كەڭىچىلىكتە) شۇكۇر قىلىغۇچى ھەر مۆمىىن ئۇچۇن نۇرغۇن ئىبرەتىلەر بار(383). ياكى الله خالسا، ئىچىدىكى كىشلەرنىڭ قىلغان گۇناھلىرى تۇپەيلىدىن كېسىلەرنى (بوران بىلەن) ھالاك قىلىدۇ، الله نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى ئەپۇ قىلىدۇ(381). بىزنىڭ ئايەتىلىرىمىز ئۇزابىدىن قېچىپ قۇتۇلىدىغان جاي يوق ئىكەنىلە- كىنى بىلىدۇ(383). (دۇنيانىڭ ئېمەتلىرىدىن) سىلەرگە بېرىلگەن ھەرقالىداق ئەرسە دۇنيا تىرىكىچىلىكىدە

پايدىلىنىدىغان نەرسىلەردۇر، ئىمان ئېيتىقان، پەرۋەردىكارىغا تەۋەككۇل قىلىدىغان كىشىد لەرگە، گۇناھى كەبسىرىلەردىن، قەبىھ ئىشلاردىن ساقىلانىغۇچىلارغا، دەرغەزەپ بولغانىلىرىدا كەچۈرەلەيدىغانلارغا، نامازنى (تەئدىل ئەركان بىلەن) ئۆتەيدىغانلارغا، بىز رىزىق قىلىپ بىلەن) ئۆتەيدىغانلارغا، بىز رىزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەردىن سەدىقە قىلىدىغانىلارغا، ئۇچىرىغان زۇلۇمىغا قارشى تۇرالايدىغانىلارغا اللەنىڭ ھۇزۇرىدىكى ساۋاب تېخىمو ياخشىدۇر، تېخىمۇ باقىيدۇر (88–89). بىر يامانلىقىنىڭ جازاسى شۇنىڭىلە چېقىلىلەك چېقىلىدۇرۇۋەكىلىك ئەللىلىدۇرىكىنىدىغانىلار پەقەت كىشىلەرگە ئادەم ئىنتىقامنى ئالىلىلى ئادەمىلەرگە ئادەم ئىنتىقامنى ئالىلىلىدۇر، ئىنتىقام ئالىسا، بۇ ئەلۇمتىك (ئەزسىيەتكە) سەۋر قىلىلىلىدىدا ئالىلەنىڭ داللەنىڭ دائىلىدىدى ئۇپۇن) ئىنتىقام ئالىسا، بۇ ئەلۇمتىتە مەرغۇپ ئىشىلاردىندۇر(قەلە).

الله گؤمراه قالمان ئادەمگه شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ ئىگە يوقىتۇر، زالىمىلار ئازابىنى كۆرگەن چافدا، ئۇلارنىڭ «(دۇنىياغا) قايىتىشقا يول بارمىسدۇ؟» دېگەنلىكىنى كۆرسىەن (۵40)، ئۇلارنىڭ قورقىقان، خارلانىغان مالىدا، (دوزاخىقا) كۆزىنىڭ قۇيرۇقى بىلەن قارىغان مالدا دوزاخىقا توفرىلىنىد دىغانلىقىنى كۆرسەن، مۆمنىلەر: «شۇبىھىسىزكى، زىيان تارتىقۇچىلار قىيامەت كۇنى ئۆزلىرىگە ۋە بىلىڭلاركى، زالىمىلار ھەقىقەتەن دائىملىق ئازامى تىدۇر (640). ئۇلارغا الله دىن باشقا ياردەم بېرىدىغان قىلسا، ئۇنىڭىغا (ئۇنى دۇنىيادا ھەقىكە، ئاخىرەت تە جەنئەتىكە ئېرىشتۇرگۇچى) ھېچ يول بولىمايى دۇ (640). الله تەرىپىدىن كەلىگەن، قارشى تۇرغىلى دۇ (640). الله تەرىپىدىن كەلىگەن، قارشى تۇرغىلى

وَمَنْ فَضِيلِ اللهُ قَالُهُ مِنْ قَلِي مِنْ يَعْرِهُ وَثَنَى الطّبِينَ تَازَا السّنَا اللهُ قَالُهُ مِنْ قَلْ اللّهِ يَعْلَىٰ مَنْ يَعْرِهُ وَثَنَى الطّبِينَ يُعْطَفُون عَلَيْهُ المُعْيِنِينَ مِنَ اللّهِ يَعْفَقُون مِنْ عَلَيْهِ وَقَلِينَ عَلَيْهِ وَقَلِينَ اللّهِ عَلَيْهِ وَمِنَّا اللّهِ يَعْفِينَ اللّهِ وَمِنَا اللّهِ يَعْفِينَ اللّهِ وَمِنَا اللّهِ يَعْفِينَ اللّهِ مَنْ اللّهِ اللّهِ مَنَا اللّهِ عَلَيْهِ وَمِنَا اللّهِ مَنْ اللّهِ اللّهِ مَنْ اللّهِ اللّهِ مَنَا اللّهِ عَلَيْهِ وَمِنَا اللّهِ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهُ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهُ مِنْ اللّهِ مَنْ اللّهِ مَنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مَنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ مَنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ

دور (١٥٥). الله مەرقىدىن كۇرۇل دىلىدىن كالىگەن، قارشى تۇرفىلى بولىيدىن كەلىگەن، قارشى تۇرفىلى بولىيدىغان بىر كۇن كېلىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ دەۋىتىنى قوبۇل قىلىگىلار، بۇ كۇندە سىلەرگە قاچىدىغان جاي تېپىلماي قالىدۇ. (قىلىشىڭلار نامە-ئەمالىڭلارغا يېزىقلىق بولغاندىلىقى، ئەزايىڭلار ئۇنى) ئىنكار قىلالىيىسىلەر (١٥٠). ئەگەر ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار) (ئىماندىن) يۈز ئۆرۈسە، بىز سېنى ئۇلارغا كۆزەتچى قىلىپ ئەۋەتدىنىدىن رومىتىمىزنى كىنىمىز يوق، سېنىڭ ۋەزىپەڭ پەقەت تەبلىغ قىلىشتۇر، ئەگەر ئىنسانغا بىزنىڭ رەھىتىمىزنى تېتىتىلى خۇش بولۇپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ قىلغان گۇناھلىرى تۇپەيلىدىن (بېشىغا) بىرەر ھادىسە كەلسە، ئىنىان تولىمۇ كۇفرانى نېمەت قىلغۇچىدۇر (ھا). ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھلىقى داللىغان ئادەمگە قىز پەرزەنت ئاتا قىلىدۇ، خالىغان ئادەمگە قىز پەرزەنت ئاتا قىلىدۇ، خالىغان ئادەمگە قىز پەرزەنت ئاتا قىلىدۇ، دالىغان ئادەمگە قىزىي ئارىلاش بېرىدۇ، خالىغان ئادەمكە ئوغۇل پەرزەنت ئاتا قىلىدۇ، دالىغان ئادەمكە ئوغۇل، قىزنى ئارىلاش بېرىدۇ، خالىغان ئادەمكە ئوغۇل پەرزەنت ئاتا قىلىدۇ، ياكى ئۇلارغا ئوغۇل، قىزنى ئارىلاش بېرىدۇ، خالىغان ئادەمكە ئۇغۇل يەرزەنت ئاتا قىلىدۇ، ئارقىلىق ياكى پەردە ئارقىسىدىنلا ياكى بىر يېرۇر قىلغان، يېرەدۇر، ھېرەدىنى ئۇنىڭغا خالىغان ۋەمىيىنى قىلىش ئارقىلىقلا سۆز قىلغان، پىيەمەمەرنى ئەۋەتىپ ئۆز ئىلغا خالىغان ۋەمىيىنى قىلىش ئارقىلىقلا سۆز قىلغان، يېرەدۇر، ھېرەدىنى ئالىقىلىقىدىن قىلىش ئىلىقىچىدۇر (ئاگە). اللە مەققەتەن (مەخلۇقلارنىڭ سۇپەتلىرىدىن) ئۇستۇندۇر، ھېرەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر تىلىغان ئىش قىلغۇچىدۇر (ئاگە). اللە مەققەتەن (مەخلۇقلارنىڭ سۇپەتلىرىدىن) ئۇستۇندۇر، ھېرەت بىلەن ئىش قىلىقىۋىدۇر تىلىقىلىدىن ئىلىشىلىرى ئارىلىدىدىن ئاتىلىغان ئىش قىلىش ئاتىلىدۇر، ھېرەندىنى ئاتىلىقى ئارىدىنىڭ ئاتىدۇر، ھېرەندى ئاتىلىنىڭ شۇرۇر تىلىقا يېرەندىلىدىن ئاتىلىدىن ئىڭ ئاتىلىدىن ئىلىش قىلىش ئىلىش ئىلىش قىلىش ئىلىش ئىلىش

شۇنىگىدەك (يەنى باشىقا پەيىغەمبەرلەرگە ۋەھىى قىلماندەك) ئەمرىمىز بويىچە ساڭا قۇرئاننى ۋەھىى ئىلماندۇق، سەن (ۋەھىدىن ئىلگىرى) قۇرئاننىڭ ۋە ئىماننىڭ بېمە ئىكەللىكىنى ئۇقبايتنىڭ، لېكىن بىز قۇرئاننى بىر نۇر قىلدۇقكى، ئۇنىڭ بىلەن بىز بەندىلىلىرىمىزدىن خالىغان كىشلەرنى ھىدايەت قىلىمىز، شەك شۇبھىمىزكى سەن توغرا يولىغا باشىلايلىدۇنگا، (ئۇ) ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى نەرسىلەرنىڭ ھەمبىسى ئۆزىگە خاس بولغان اللەنىڭ يولىدۇر، بىلىڭلاركى، ھەمبە ئىش اللەغ غايىتىدۇلگا،

43 ـ سۇرە زۇخرۇق

مەككىدە ئازىل بولغان، 89 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

والذي عَلَى الْفَقَامَ فَهَا وَعَلَى الْدُونِ الْفَلِينَ وَالْتَمْرُونَ الْفَلِينَ وَالْتَمْرُونَ الْفَلِينَ وَالْتَمْرُونَ الْفَلِينَ وَالْتَمْرُونَ الْفَلِينَ وَالْتَمْرُونَ وَالَّالَ وَاللَّهُ وَالْتَمْرُونَ وَالْتَمْرُونَ وَاللَّهُ وَالْتَمْرِينَ وَاللَّهُ وَاللْمُونُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَاللَّهُ وَاللْمُونُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلِهُ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُوا وَالْمُؤْمِلُونُ وَالْمُؤْمِلُونُ وَالْمُؤْمِلُهُ وَالْمُؤْمِلُونُ

الله پۇتۇن مەخلۇقاتىلارنىڭ تۇرلىرىنى ياراتتى، مىنىشىڭلار ئۇچۇن كېمە ۋە مىنىشىڭلار ئۇچۇن كېمە ۋە ئاندىن سىلەر ئۇلارنىڭ ئۇستىكە چىققانلىرىڭلاردا ئادەرى سىلەر ئۇلارنىڭ ئۇستىكە چىققانلىرىڭلاردا بۇنى بويسۇنىدۇرۇپ بەرگەن زات پاكىتۇر، بىز ئۇنىڭ دارىدى ئەمەسى ئىندۇق، بىز مەققەتەن پەرۋەردىگارىمىزنىڭ دەرگاھىغا قايتقۇمىلارمىز» دېگەيسىلەر (18-10). ئۇلار (پەرىئىلەرنى ياللەنىڭ بىر چىلارمىز» قىزلىرى دېيىش بىلەن) اللەنىڭ بىر مۇزداق دېگۇچى) ئىنسان ھەققەتەن اللەنىڭ بىر خۇزئىيىي قىلىۋالدى. ئاشۇكۇرلۇك قىلغۇچىدۇر (181). اللە مەخلۇقاتىتىن ئاشۇكۇرلۇك قىلغۇچىدۇر (181). اللە مەخلۇقاتىتىن ئۇزى ئۇچىۋن قىزلارنى (بالا) ئۇتۇپ، سىلەرنى ئۇغۇرلىڭ خاس قىلىدىسۇرلارنى (بالا) ئۇتۇپ، سىلەرنى

بىرىگە مەرھەمەتلىك اللّمة فا مەسەل قىلغان ئەرسە (يەنى قىز بالا) بىلەن بىشارەت بېرىلسە (يەنى خوتولىنىڭ قىز تۇغقانلىقى خەۋەر قىلىنسا)، قايىغۇغا چۆسگەن ھالدا ئۇنىڭ يۇزى قارسداپ كېتىدۇ (177). (ئۇلار اللّه غا) زىبۇزىنئەت ئىچىدە چوڭ بولسىدىخان، مۇنازىرىدە مەقىستىنى ئوچۇق بايان قىلالىيدىغان (قىزلارنى مەنسۇپ قىلامدۇ؟) (181). ئۇلار مەرھەمەتلىك اللّه نىڭ بەئدىسلىرى بولغان پەرىشتىلەرگە قىز دەپ ئېتىقاد قىلدى، اللّه پەرىشتىلەرنى ياراتقاندا، ئۇلار ئۆرەشىندە بارمىدى؟ دولغان پەرىشتىلەرگە قىز دەپ ئېتىقاد قىلدى، اللّه پەرىشتىلەرئى ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقى (ئۇلارنىڭ ئامە-ئەمالىغا) يېزىلىدۇ، (قىيامەت كۇنى) ئۇلار سوراققا تارتىلىدۇ(181). ئۇلار، «مەرھەمەتلىك اللّه خالىسا، بىز ئۇلارغا (يەنى پەرىشتىلەرگە) چوقۇنىياتتۇق» دېدى، بۇ توغرۇلۇق ئۇلارنىڭ بىلىسىي رىدنى ئاساسى) يوق، ئۇلار پەقەت جۆيلۇيىدۇ (192). ئۇلارغا بىز قۇرۇلۇق ئۇلارنىڭ بىلىسىي راقانداقتۇر) بىر كىتاب بەرگەن بولۇپ، ئۇلار شۇ كىتابقا مەمكەم ئىسلامدۇ؟ (181) ئۇنداق ئەمەس، ئۇلارنىڭ ئىزىدىن ھېڭىپ ھەدايەت تاپقۇچىدۇرمىز» دەيدۇ (182). شۇنىڭدەك سەلدىن ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئىزىدىن ھېڭىپ ھەدايەت تاپقۇچىدۇرمىز» دەيدۇ (182). شۇنىڭدەك سەلدىن ئىلگىرى ئەرقاپان بىرەر شەھەرگە ئاگاھلاندۇرغۇچى (يەنى پەيغەمبەر) ئەۋەتسەكلا، ئۇنىڭ دۆلەتبەن ئادەسلىسىز، شەكسىز، دېيز ھەقسقەتەن ئاتا-بوۋسلىرىسىمىزنىڭ بىر خىل دىنىغا ئېستىقاد قىلىغانى بىلىسىز، شەكسىز، شەكسىرى، «بىز ھەقسقەتەن ئاتا-بوۋسلىرىسىمىزنىڭ بىر خىل دىنىغا ئېستىقاد قىلىغانى بىلىسىمىز، شەكسىرى، «بىز ھەقسقەتەن ئاتا-بوۋسلىرىسىمىزنىڭ بىر خىل دىنىغا ئېستىقاد قىلىغانى لىقىغنى بىلىسىمىز، شەكسەر، شەكسەر، ھېدىدىن ماگىسىرى دارىدىدىن ماگىسىرى دارىدىلىقىدىن بىلىنىڭ دېرىدەرلىلىلى ئىلىرىدىن ماگىسىرى دىنىغا ئېستىقاد قىلىقىلىدىن ماگىسىرىدىن ماگىسىرى دىنىغا ئېستىقاد قىلىغانى

فَلُ الْكُنِيمُ الْمُنْ لِمُسْنَى عِنْ الْمَنْ مُنْ مَيْلُوا الْمُرْقِا الْوَالِكَ الْمُنْ الْمُلْلِلْمُلْلِلْمُ لِلْ

(ھەر يەيغەمبەر ئۆز قەۋمىگە) «ئاتا ـ بوۋاڭلار ئېتىقاد قىلىپ كەلگەن دىنغا قارىغاندا ئەڭ توغرا بىر دىننى كەلتۇرسەم يەنىلا ئاتا-بوۋاڭلارغا ئەگىشەمسىلەر؟» دېدى، ئۇلار: «سىلەر ئېلىپ كەلگەن دىنغا ئىشەنـ مەيبىز» دېيىشىتى (24)، بىز ئۇلارنى جازالسدۇق، (توغرا يولني) ئىنكار قىلغۇچىلارنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولفانلىقىفا قارىفىن (25) . ئۆز ۋاقتىدا ئىبراھىم ئاتسىغا ۋە قەۋمىگە ئېيتتى: «سىلەر چوقۇنۇۋاتقان بۇتلاردىن مەن راستلا ئادا ــ جۇدامەن(86) . يەقەت مبنى ياراتقان الله مبنى (توغرا يولغا) باشالايـ ھۇ»(97)، ئىبراھىم كەلىيە تەۋھىيدنى ئەۋلادىيدىن (شبرساك كەلتۇرگەنىلەر) ئىبانغا قايتسۇن دەپ ئەۋلادى ئىچىدە قالىدۇرۇپ كەتىتى(188). بەلكى مەن بۇلار (يەنى مەككە ئاھالىسى)نى ۋە بۇلارنىڭ ئاتا ـ بوۋسلىرىنى (ئۇزۇن ئۆسۇر ۋە ئېسمەتىتىن) بەھرىيەن قىلدىم، تاكى ئۇلارغا ھەق (يەنى قۇرئان)

ۋە روشەن پەيغەسبەر (مۇھەسبەد ئەلىيەسسالام) كەلگۇچەد(189. ئۇلارغا ھەق (يەنى قۇرئان) كەلگەندە، ئۇلار؛ «بۇ سېھىردۇر، بىز ھەققەتەن ئۇنى ئىنكار قىلغۇچىدز» دېيىشتى(180. ئۇلار؛ «بۇ قۇرئان نېسشقا ئىككى شەھەر (يەنى مەكىكە بىلەن تائىنى ئادەملىرسىدىن) بىر كاتتا ئادەمگە نازىل قىلىنىدى؟» دېيىشتى(181). پەرۋەردىگارىڭنىڭ رەھمىتىنى ئۇلار تەقسىم قىلىپ بېرەمدۇ؟ بىز ئۇلارنىڭ ھاياتىي دۇنيادىكى رىزقىنى ئۇلارنىڭ ئارسىدا تەقسىم قىلدۇق، ئۇلارنىڭ بەزسىدىن ئۇستۇن قىلدۇق، ئۇلارنىڭ بەزسىدىن ئۇستۇن قىلدۇق، ئولارنىڭ بەزسىدىن ئۇستۇن قىلدۇق، ئۇلارنىڭ توپلىغان نەرسىلىرى (يەنى پۇل—ماللىرى)دىدىن ياخىشدە دۇردىگارىڭنىڭ رەھمىتى ئۇلارنىڭ توپلىغان نەرسىلىرى (يەنى پۇل—ماللىرى)دىدىن ياخىشدە دۇردىگارىڭنىڭ رەھمىتى ئۇلارنىڭ توپلىغان نەرسىلىرى (يەنى بۇل—ماللىرى)دىدىن ياخىشدە ھەممىسى (كۇفرىدا) بىر ئۇممەت بولۇپ قالىلىدىنان بولسا ئىدى، مەرھەمەتلىك اللەنى ئىنىكار جەممىسى دەرۋەردىڭ ئۆپلىرىنىڭ ئۆپكىلىرىنىڭ ۋە ئۇنىڭغا چىقىدىغان شوتىلىرىنى كۇمۇشتىن قىلىپ بېرەتتۇق، بېرەتتۇق، ئۇلارنىڭ ئۆپلىرىنىڭ ئىشىلىرىنى ۋە تەختلىرىنىمۇ كۇمۇشتىن قىلىپ بېرەتتۇق، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەقەت دۇنيا تىرىكچىلىكىدە پايدىلىنىدىغان نەرسىلەردۇر. پەرۋەردىكانىڭ ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەقەت دۇنيا تىرىكچىلىكىدە پايدىلىنىدىغان نەرسىلەردۇر. پەرۋەردىكىدىڭ ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەقەت دۇنيا تىرىكچىلىدىكى نازۇنېمەتلەر) تەتۋادارلارغا خاستۇر (180. ئۇزۇرىدىكى ئازۇرمەتلەر) تەتۋادارلارغا خاستۇر (180.

المه حدّه

كسكى مسهرسيان الله ني ياد تبتشتين (يعني قۇرئاندىن) يۇز ئۆرۈيدىكەن، بىز ئۇنىڭغا شەيتاننى مۇسەللەت قىلىمىز (شەيتان ئۇنى ۋەسۋەسە قىلىدۇ)، شەيتان ئۇنىڭغا ھەمىشە ھەمراھ بولىدۇ(196)، شەك-شۇبمسىزكى، شەيتانىلار ئۇلارنى (يەنى ئازغۇن كۇفقارلارنى) توغرا يولدىن توسىدۇ، ئۇلار بولسا ئۆزلىرىنى توغرا يولدا دەپ گۇمان قىلىدۇ(٩٣)، كايىر ئادەم (ھەمراھى بىلەن قىيامەت كۇنى) دەرگاھىمىزغا كەلگەن چاغدا (ھەمراھىغا): «كاشىكى سەن بىلەن مبنىڭ ئارامىدا شەرق بىلەن غەربىنىڭ ئارىسىدەك ئارىلىق بولسا ئىكەن. (سەن) ئېسىدېسگەن يامان ھەمراھ! (چۇنكى سەن مېنىڭ بەختسىزلىكىمگە سەۋەب چى بولدۇڭ)» دەيدۇ (38) . (ئۇلارغا) «(دۇنيادىكى چاغدا) زۇلۇم قىلغانلىقىڭىلار (يەنى شېسرىك كەل تۇرگەنلىكىڭىلار) ئۇچۇن بۇگۇن سىلەرنىڭ ئازاپتا ئورتاق بولغانلىقىڭىلار سىلەرگە يايدا بەرمەيىدۇ» دېيسلسدۇ (89) . (ئى مۇھەسىمەدا) سەن كاسىلارغا ئاڭلىتالامسەن؟ يا كورلارنى توغرا يولغا سالالامسەن؟

(يەنى كۇفغارلار گاسلارغا، كورلارغا ئوخشايدۇ) ئاشكارا گۇمراھلىقتا بولغان كسشىنى ھىدايەت قىلالامسەن؟ (40) (ئۇلارنى جازالاشتىن ئىلگىرى) سېنى ئېلىپ كەتسەك ريەنى ۋاپات قىلدۇرساق وْلْهَاتِنْكُدِينَ كَبِينَ) تُؤلُّا رِنَي چُوقُوم جَازِ الْأَيْمِيزِ (41) ، ياكي بِيزِ سَاكًا (هاياتِنْكُدا) تُؤلُّا غا وُهُوهُ قَبْلُغَان ئاز ابنى كۆر سىتىمىز ، بىز ، شۈبھىسىزكى ، ئۇلارغا ريەنى ئۇلارغا ئاز آپ قىلىشقا) قادىرمىز (42) . رئى مۇھەمىـ جەد!) ساڭا ۋەھىي قىلىنغان قۇرئانغا چىڭ ئېسىلغىن، سەن ھەقىقەتەن توغرا يولدىدۇرسەن⁽⁴⁸⁾، قۇرئان ساڭا ۋە سېنىڭ قەۋمىڭگە ئەلۋەتتە (ئۇلۇغ) شەرەپتۇر ، سىلەر كەلگۇسىدە (بۇ نېمەت ئۇستىدە)سور ىلىسى لمر (44). سەندىن بۇرۇن بىز ئەۋەتكەن پەيغەمبەرلىرىمىزدىن سوراپ باققىنكى، مېھرىبان الله دىن باشقا ئىبادەت قىلىنىدىغان ئىلاھلارنى بەلگىلىدۇقبۇ؟ (پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىچىدە اللَّه دىن غەيرىيگە ئىبادەت قىلىشقادەۋەت قىلغىنى بارمۇ؟) (45) بىز ھەقىقەتەن مۇسانى پىرئەۋنگە ۋە ئۇنىڭ تەۋەلىرىگە (ئۇنىڭ راست پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان شانلىق)مۆجىزىلىرىيىز بىلەن ئەۋەتتۇق، مۇسا (پىرئەۋنى ﻜﻪ): «ﻣﻪﻥ ﻫﻪﻗﯩﻘﻪﺗﻪﻥ ﺟﯩﻤﻰ ﺋﺎﻟﻪﻣﻠﻪﺭﻧﯩﯔ ﻳﻪﺭ ﯞﻩﺭ ﺩﯨﮕﺎﺭﯨﻨﯩﯔ (ﺳﯧﻨﻰ ﯞﻩ ﻗﻪﯞﻣﯩﯖﻨﻰ ﺑﯩﺮ اﻟﻠﻪﻏﺎ ﺋﯩﺒﺎﺩﻩﺕ قىلىشقا دەۋەت قىلىش ئۇچۇن ئەۋەتكەن) ئەلچىسىمەن» دېدى(⁴⁶⁾، مۇسا ئۇلارغا بىزنىڭ مۆجىزىلىرد خىزنى ئېلىپ كەلگەندە، ئۇلار ناگاھان مۇجىزىلەرنى (مەسخىرە قىلىپ) كۇلدى⁽⁴⁷⁾، ئۇلارغا بىرسېيرىت ﺪﯨﻦ ﻛﺎﺗﺘﺎ ﻣﯚﺟﯩﺰﯨﻠﻪﺭﻧﻰ ﻛﯚﺭﺳﻪﺗﺘﯘﻕ، ﺋﯘﻻﺭﻧﻰ (ﻛﯘﻓـﺮﺳﺪﯨﻦ) ﻗﺎﻳﺘـﺴﯘﻥ ﺩﻩﭖ (ﺗﯜﺭﻟﯘﯓ) ﺋﺎﺯﺍﺑﻼﺭ بىلەن جازالىدۇق(48). (ئۇلار ئازابىنى كۆرگەنىدە) «ئى سېھىرگەر! يەرۋەردىگارىڭىغا ئۇنىڭ ساڭا بەرگەن (دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشتىن ئىبارەت) ئەھدى بويسچە بىز ئۇچۇن دۇئا قىلىساڭ (ئەگەر ئۇ دۇئايىڭ بىلەن بىزدىن ئازابنى كۆتۈرۈۋەتسە)، بىز چوقۇم ئىمان ئېيتىمىز» دېدى(١٩٥٠.

فَلِمَّا كَثَمُّنَا عَنْهُمُ الْعَدَابِ إِذَا هُمْ يَكُنُّونَ 9وَنَادِي فِرْحُونُ تَى تَوْمِهِ قَالَ لِقَوْمِ ٱلْمِسَ لِي مُلْكُ مِمْرَوَ لِمَالِهِ الْأَنْهُرُ مَهِانُ أُولَا يُحَادُ بُدِينُ عَلَوْلَا الْقِي عَلَيْهِ السُورَةُ مِنْ ذَهَب أَوْسَاءَمَعَهُ الْمَلَيْكُهُ مُعَتَّعِنَانَ@فَاسْتَعَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُونُهُ الْهُوكَالَّةِ الْوَمَافِيقِينَ @قَلْمَا أَسَفُونَا الْتَقْبَنَاوَنَامُ فَأَغُرُّمُ اجْبُونُنَ هُوَ يَمَانُهُمُ مِسَلِقًا وَمَثَالُالْاخِيْنَ أَثُولَمَّا فَعُرِبَ ابنُ وَرُومَ مَثُلًا إِذَا تَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُونَ ۖ وَقَالُوٓا مَا لَهُمُّنَا خَيْرٌ أَمُوْوَ مَاضَعَ يُوْوُلُكَ إِلَّامِدَ لِأَبْلُ فَمْ قَوْمُرْفَعِمُونَ اللَّهِ مُوَ إِلْاعَبُدُ الْعَمْنَا مَلْيُهِ وَجَعَلْنَهُ مَثَلًا لِيَنِي الْمُزَاءِ يُلَ فُولَة نَشَاهُ لَجَعَلْنَامِنَكُمُ مَلَيْكَةً فِي الْأَرْضِ يَغْلُقُونَ ۖ قَالَتُهُ لَعِلْمٌ لِّلْسَنَاعَةِ فَلَاتَنْتُرُقَ بِهَا وَأَلْبِعُونَ لَمْنَ أُصِرَاظُالُمُ تَتِقِيْمُ ﴿ لَنَّكُو التَّمْيُظِرُ إِنَّهُ لَكُوْ عَدُوَّتُمْ يُنَّ ﴿ وَ لَتَاجَأَدُويُلُى بِالْبِيْنِينَ قَالَ قَدْجِئْتُكُو بِالْجِنْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ

(مۇسانىڭ دۇئاسى بىلەن) ئۇلاردىن ئازاينى كۆتۈ-, ۇۋەتكىنىمىزدە، ناگاھان ئۇلار (ئەھدىنى) بۇزۇپ (كۇفرىدا) چىڭ تۇردى(60)، پىرئەۋن ئۆز قەۋمى ئىچىدە (پەخىرلەنگەن ھالدا)نىدا قىلىپ ئېيتتى: «ئى قەۋمىم! مىسىرنىڭ يادىشاھلىقى، ئاستىمدىن ئېقىپ تۇرغان بۇ دەريالار مېنىڭ ئەمەسىمۇ؟ (مېسنىڭ بۇ بۇيۇكلۇكۇمنى) كۆرمەمسىلەر؟ بەلىكى مەن ئوچۇق گەپ قىلالبايدىغان بۇ ئەرزىيەس ئادەمدىن (يەنى مؤسا ئەلەيھىسمالامدىن) ياخشىمەن» (62-61). نېمە ئۇچۇن ئۇنىڭغا (ئاسماندىن) ئالىتۇن بىلەيزۇكىلەر تاشلانىسدى؟ ياكى نېسىشقا (ئۇنىڭ راستلىقىغا گۇۋاھىلىق بېرىىش ئۇچىۈن) ئۇنىڭ بىلەن بىلىلە پەرىئتىلەر ھەمراھ بولۇپ كەلمىدى؟» (63) پىرئەۋن قەۋمىنى گوللىغانلىقتىن، قەۋمى ئۇنىڭىغا ئىستائەت قىلدى، ئۇلار ھەقىقەتەن پاسىـق قەۋم ئىــدى(64)، تۇلار بىزنى دەرغەزەپ قىلغاندا، ئۇلارنى بىز (ئەلق قاتتىق جازالار بىلەن) جازالىدۇق، ئۇلارنىڭ ھەمـ

مىسىنى (دېڭىزدا) غەرق قىلدۇق (65). ئۇلارنى بىز (كۇففارلارنىڭ ئازابقا تېگىشىلىك بولۇشىدا) كېيىنكىلەرگە نەمۇنە ۋە ئىبرەت قىلدۇق(68). (قۇرئاندا) مەريەمنىڭ ئوغلى (يەنى ئىسا ئەلەيھىسى الام) مسال كەلتۇرولسە، ناگاھان سېنىڭ قەۋمىڭ (خۇشاللىقتىن) سۈرەن سېلىشىپ كېتىدۇ (67). ئۇلار: «بىزنىڭ ئىلاھلىرىمىز ياخشىمۇ ياكى ئىسامۇ؟» دېدى. ئۇلار بۇ مىسالنى پەقەت خۇسۇمەت قىلىش ئۇچۇنلا كەلتۇردى، بەلكى ئۇلار جىدەلغور قەۋمدۇر (88). ئۇ (يەنى ئىسا) (ناسارالار گۇمان قىلغاندەك ئىلاھ ياكى ئىلاھنىڭ ئوغلى ئەمەس) پەقەت پەيغەمبەرلىك نېمىتسمىزگە ئېرىشىكەن بىر بەندىدۇر، ئۇنى بىز ئىسرائىل ئەۋلادىغا راللە نىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىخان) بىر دەلىل قىلدۇق(69). ئەگەر بىز خالىساق، ئەلۋەتتە سىلەرگە زېمىندا ئورۇنباسار بولىدىغان پەرىشتىلەرنى وُوجُوتَقا كەلتۈرەتتۇق(60). ئۇ (يەنى ئىسا) ئەلۋەتتە قىيامەت (يېقىنلاشقانلىقىنىڭ) ئالاستىدۇر، ئۇنىڭغا (يەنى قىيامەتكە) شەك كەلتۈرمەڭلار. (ئى مۇمەمبەد! ئۇلارغا ئېيتقىنىكى) «ماڭسا ئەگىد شىڭلار، بۇ (مېنىڭ دەۋەت قىلغىنىم) توغرا يولدۇر (٤١). سىلەرنى شەيتان (توغرا يولدا) مېڭىش تىن توسىسۇن (يەنى شەيتاننىڭ ۋەسۋەسىسگە ئالدانجاڭلار)، شەيتان سىلەرگە ھەقىقەتەن ئاشـ كارا دۇشمەندۇر»(82). ئىسا روشەن مۇجىزىلەر بىلەن كېلىپ ئېيتىتى: «سىسلەرگە مەن ھېكىمەت ئىلىپ كەلىدىم. سىلەرگە ئىختىلاپ قىلىۋاتىقان نەرسەڭلارنىڭ (يەنى دىسنىي ئىشلارنىڭ) بهزىسىنى بايان قىلىپ بېرىمەن، الله دىن قورقۇڭلار، ماڭا ئىتائەت قىلىڭلار (88).

الله مەقسقەتەن مېسنىڭ يەرۋەردىسگارىسدۇر ۋە سىلەرنىڭىمۇ پەرۋەردىكارىڭىلاردۇر، ئۇنىڭىغا تبادمت قىلىڭىلار، بۇ توغرا يولدۇر»(66). (ناسات رالار)نىڭ يىرقىلسرى (ئىسا توغرىسىدا) ئۆز-تارا تختسلات قىلىشىتى، زالىمىلارغا قاتستىق كۇن (يەنى قسيامەت كۇنسنىڭ) ئازابسدىن ۋاي! (66) ئۇلار پەقەت قىيامەتنىڭ ئۆزلىرى تۇپبىغان مالىدا ئۇشتۇمتۇت كېلىشىنىلا كۆتسدۇ(48)، بۇ كۆنسدە دوستبلار ببر ببرسكه دؤشبهان بولبندؤ، يعقلات (خۇدالىق ئۇچۇن دوستىلاشىقان) تەقىۋادارلارلا (ئۇنداق ئەمەستۇر) (47) . (ئۇلارغا) ھەنسدىسلىرىم! بىۋگلۇن سىلەرگە قورقۇنچ يوق، غەم_قايىخۇمۇ

إِنَّ اللهَ هُورَيِّ وَرَبُّكُو فَاعْمُكُوهُ مَا مَا اللهُ مُورَقِي وَرَبُّكُو فَاعْمُكُوهُ مَا مَا الله مُورَقِي وَرَبُّكُو فَاعْمُكُوهُ مَا مَا الله مَا الله مُورَقِي وَرَبُّكُو فَاعْمُكُوهُ مُوْرُثُونَ فَالَذِينَ امْتُوا بِالنِتِنَا وَكَالُو امْسُلِيدُرَ فَالْمُعْلُوا الْمِنْةُ أَنْكُو وَآزُوا جُكُو تُعَيِّرُونَ فَلِطَافُ مَلَيْهِمْ بِهِمَ أَفِي مِّنُ ذَهَبِ وَانْوَابِ ۚ وَفِيْهَا مَا تَشْتَهِيْهِ الْأَنْفُسُ وَتَكَنُّ تَأَكُلُونَ ٩إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَعَثْمَ خِلادُورَ ٥ لكِنُ كَانُوْاهُمُ الظُّلِيمِينَ@وَنَادَوَالِيلِكُ لِيَقْفِض حَكَيْنَا تْكُوْمُكِنُونَ الْقَدُجِمُنْكُوْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ

يوق» (دېيىلىدۇ) (68). ئۇلار بىزنىڭ ئايەتلىرىسىزگە ئىمان ئېيىتىقان ۋە مۇسۇلىمان بولغانىلار ئىسدى(69) . (ئۇلارغا) «سىلەر ئايالىلىرىڭىلار بىلەن بىلىلە خۇشال-خۇرام ھالىدا جەنئەتىكە كىرىڭلار» (دېيىلىدۇ) (٢٥١) . ئۇلارغا ئالتۇن لېگەنلەردە (تائام) ، ئالتۇن جاملاردا (شاراب) تۇتۇلىدۇ . جەنئەتىتە كۆڭۈللەر تارتىدىغان، كۆزلەر لەززەتلىنىدىغان ئەرسىلەر بار، سىلەر جەنئەتتە مەڭگۇ قالىسلەر (71) . سىلەر (دۇنىيادا) قىلغان (ياخىشى) ئەمەلىڭلار بىلەن ۋارىس بولغان جەنسنەت ئەنە شۇدۇر⁽⁷²⁾، جەنىنەتىتە نۇرغۇن (تۇرلۇك) مېۋىيلەر بار، ئۇنىڭىدىن يەيسىلەر⁽⁷⁸⁾، گۇناھكارلار (يەنى كۇففارلار) ھەقىقەتەن دوزاخ ئازابىدا مەڭگۇ قالغۇچسلاردۇر(٢٩). ئۇلاردىن ئازاب (بىردەممۇ) يېنىكلىتىلمەيدۇ، ئۇلار دوزاختا (ھەرقانىداق ياخشىلىقىتىن) ئۇمىدسىزلەر ـ دۇر (٢٥) . ئۇلارغا بىز زۇلۇم قىلمىدۇق ۋە لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىگە ئۆزلىسرى زۇلۇم قىلىدى (٢٥) . ئۇلار (يەنى كۇفىغارلار) (دوزاخىقا مۇئەككەل پەرىشتىگە)؛ «ئى مالىك! پەرۋەردىگارىڭ بىزگە ئۆلىۋم ھۆكىۋم قىلىۋن» دەپ توۋلايدۇ. مالىك: «سىلەر ئازابتا چوقۇم قالىسلەر» دەيدۇ(٣٦). بىز سىلەرگە ھەقىقەتەن ھەق (دىن)نى كەلتۇردۇق ۋە لېكىن سىلەرنىڭ كۆپچىلىكىڭلار ھەق (دىن)نى يامان كۆرگۈچىلەردۇر (78). ئۇلار (مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا سۇيىقەست قىلىشتا) بىر ئىشنى قارار قىلغان بولسا، بىز (مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا) ياردەم بېرىشىتە بىر ئىشىنى قارار قىلىسمىز (79). اِثَاكُتَّامُنُّذِرِيُّنَ⊙فِيْهَايُغُرَّقُ كُلُّ ٱمْرِعَكِيْمِ فِ

ئۇلار گۇمان قىسلامىدۇكى، بىز ئۇلارنىڭ سىرلىرىنى ۋە پىچىرلاشقانلىقلىرىنى ئاڭلىمايمىز، ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس (ئۇنى ئاڭلاپ تۇرىيىز)، بىزنىڭ ئەلچىلىرىيىز (يەنى يەرىشتىلىرىمىز) ئۇلارنىڭ ئالدىدا رئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى) يېزىپ تۇرىدۇ (80) . «ئەگەر مېھرىيان الله نىڭ بالىسى بولىدىغان بولسا، مەن (ئۇ بالىغا) ئىـ جادەت قىلغۇچىلارنىڭ ئەۋۋىلى بولاتتىم» دېگىن⁽⁸¹⁾. ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ يەرۋەردىگارى، ئەرشنىڭ يەرۋەردىگارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن پاكىتۇر ⁽⁸²⁾، ئۇلارنى (يەنى مەككە كۇفغارلىرىنى) (گۇمراھىلىق لىرىدا ۋە نادانلىقلىرىدا) قويۇپ بەرگىن، ئۇلار ۋەدە لمريغا) چۆمسۇن ۋە (دۇنياسى بىلەن) ئوينىسۇن(83). الله ئاسباندىبۇ ئىلاھتۇر، زېيىندىبۇ ئىلاھتۇر،اللە ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر، ھەمبىنى بىلگۇچىد ھۇر (84)، ئاسمانلارنىڭ، زېمىننىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارس سىدىكى نەرسىلەرنىڭ يادىشاھلىقى ئىلگىدە بولغان زات كاتتىدۇر، قىيامەتنىڭ (بولىدىغان ۋاقتى) توغرىسىدىكى

بسلىم ھەقسقەتەن (يالغۇز) الله نىڭ دەرگاھىدىدۇر، سىلەراللە نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلسىلەر (63). ئۇلارنىڭ الله نى قويۇپ چوقۇنغان نەرسىلىرى شاپائەت قىلالپايدۇ، پەقەت ھەق بىلەن گۇۋاھىلىق بەرگەن (يەنى لا اله الا الله دېگەن، تىلى بىلەن ئېيتقاننى دىلى بىلەن) ھەقىقىي بىلگەنلەر بۇنىڭـ دىن مۇستەسىنا (60). ئەگەر سەن ئۇلاردىن ئۇلارنى كىم خەلق ئەتكەنلىكلىرىنى سورساڭ، ئۇلار چو-قۇم دالله، دەيدۇ، ئۇلار قانداقبۇ (الله غا ئىبادەت قىلىشتىن بۇتلارغا ئىبادەت قىلىشقا) بۇرۇلۇپ كېتىـ دۇ(63). (الله تاگلار قانداقبۇ (الله غا ئىبادەت قىلىشتىن بۇتلارغا ئىبادەت قىلىشقا) بۇرۇلۇپ كېتىـ دۇ(63). (الله تاگلار ھەقىقەتەن ئىبان ئېيتىياپ دەنلىق قەۋمدۇرى دېگەن سۆزىدى بۇر ئۆرۈگىن، سالام دېگىن (يەنى ئۇلارغا بەتدۇ(68). دىنغا دەۋەتمۇ قىلىمغىن)، ئۇلار كەلگۇسىدە (كۆفرىنىڭ ئاقىۋىتىنى) بىلىدۇ(68).

44 ـ سۈرە دۇخان

مەككىدە ئازىل بولغان، 59 ئايەت.

نامايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىيان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلاييەن،

حا، مەر⁽¹⁾. روشەن قۇرئان بىلەن قەسەم قىلىسمەن⁽²⁾. بىز قۇرئالىنى ھەقىـقەتەن مۇبارەك كېچىدە (يەنى شەبى قەدرى كېچىسىدە) ئازىل قىلدۇق، بىز ھەقىقەتەن ئىنسانلارنى (قۇرئان بىلەن) ئاكاھىلانـدۇرغۇچى بولدۇق⁽¹⁰⁾. ئۇ كېچىدە ھەربىر ھېكمەتلىك (يەنى ھېكمەتنىڭ تەقەززاسى بويىسچە قىلىنغان) ئىش (يەنى بەندەلەرنىڭ رىزقى، ئەجىلى ۋە باشقا ئەھۋالى) ئايرىلىـدۇ⁽¹⁰⁾.

الاشكنهم

رشؤ كبنجه تعقدت قبلننظان فبشبلارنباق ههمنا مسسى بىزنىڭ دەرگاھىسىزدىن بولغان ئىشتۇرە بنز ھەقسىقەتەن (ئىنسانىلارغا يەيغەمىبەرلەرنى) ئەۋەتىكۇچىي بولىدۇق(6). (شۇ) يىدرۋەردىگا رىڭنىڭ رەمىيىتىدىنىدۇ ، ئۇ ھەقسقەتەن (بەلى دىلەرنىڭ سۆزلىرىنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ئەمۋالىنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر(6)، ئەگەر سىلەر ھەقىقىي ئىشەنگۈچى بولساڭلار، (ئۇ) ئاسمانلارنىڭ، زېمىننىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى نەرسىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىدۇر(٣). ئۇنىڭدىن باشىقا ھېچ ئىسلاھ يوقتۇر، ئۇ (ئۆلۈكنى) تىرىلدۈرەلەيدۇ، (تىرىكنىڭ) جېنىنى ئالالايدۇ، ئۇ سىلەرنىڭ يەرۋەردىگارىڭلار دۇر، ئىلگىرىكى ئاتا_بوۋاڭلارنىڭ يەرۋەردىكارە_ دۇر(8). ئۇنىداق ئەمەس ريەنى ئۇلار ھەقسقىي ئىشەنگۇچى ئەمەس)، بەلكى ئۇلار (قىيامەتــتىن) شەكتە بولۇپ (ھەقنى ئىستىھزا قىلىپ) ئوينايدۇ (١٥٠)، (ئى مۇھەمبەد!) سەن ئاسبان (ھەمبە ئادەم) ئوچۇق (كۆرىدىغان) تۇتۇننى كەلتۇرىدىغان كۇندە (ئۇلارغا بولسدسغان ئازابسنى) كۇتسكىن(١٥٥). (ئۇ تۇتۇن)

كىشىلەرنى ئورىۋالىدۇ، بۇ قاتتىق ئازابتۇر (11) . (ئۇلار) «پەرۋەردىكارىمىزا بىزدىن ئازابنى كۆتۈ-رۈۋەتكىن، بىز ھەقىقەتەن ئىبان كەلتۇرگۈچىدۇرمىز» (دەيدۇ) (١١٥). رئازاب كۆتۈرۈلۈپ كەتكەندە) ئۇلار قانداقىۋ ئىبرەت ئالسۇن، ھالبۇكى، ئۇلارغا روشەن پەيغەمبەر كەلدى (شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇلار ئىمان ئېيتىندى) ⁽¹⁸⁾ . ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭىدىن يۈز ئۆرۈدى ۋە: <mark>رئۇ ئۆگىتىلىگەن (يەنى</mark> قۇرئانىنى كىشىلەردىن ئۆگەنگەن)دۇرە مەجنۇندۇرى دېدى(١٤٠) ـ بىز ھەقىقەتەن ئازابنى (سىلەر ـ دىن) ئازغىنا ۋاقىت كۆتۈرۈۋېتىمىز، (ئاندىن) سىلەر ھەقىقەتەن (ئىلگىرىكى كاپىرلىق ھالىتىڭ لارغا) قايتىۋالىسلەر (16) . ئۇلارنى قاتتىق تۇتىقان كۇنىمىزدە چوقۇم جازالايسمىز(16) . ئۇلاردىن ئىلگىرى بىز ھەقىقەتەن پىرئەۋننىڭ قەۋمىنى سىنىدۇق، ئۇلارغا ئېسىل بىر پەيغەمبەر كەلدى(١٦٠). (مۇسا ئۇلارغا ئېيتىتى) ھەاڭا اللەنىڭ بەندىلىرىنى (يەنى بەنى ئىسرائىلنى) تاپشۇرۇپ بېرىڭلار، مەن سىلەرگە ھەقىقەتەن ئىشەنچلىك پەيغەمبەر (١١٤) . الله غا تەكەببۇرلۇق قىلماڭلار، مەن سىلەرگە ھەقىقەتەن روشەن مۆجىزە بىلەن كەلدىم(19)، مەن ھەقىقەتەن مېنىڭ پەرۋەردىگارىم ۋە سىلەر ــ نىڭ پەرۋەردىگارىڭلارغا سېغىنىپ، سىلەرنىڭ مېنى ئۆلتۇرۇشۇڭلاردىن پاناھ تىلەيمەن ⁽²⁰⁾، ئەگەر ماڭا ئىمان كەلتۇرمىسەڭلار مېنى (ئۆز ھالىمغا) قويۇۋېتىڭلارچ⁽²¹⁾، مۇسا پەرۋەردىگارىغا؛ ھېۋلار گۇناھىـ كار قەۋمدۇرى دەپ دۇئا قىلدى(22) . (الله ئېيتىتى) «مېنىڭ بەندىلىرىمنى كېچىدە ئېلىپ چىقىپ كەتكىن، سىلەر ھەقىقەتەن قوغلىنىسىلەر (88). دېڭىزنى تىپىتىنچ ريەنى سەن ئۆتۈپ بولغانسدىن كېيىن قۇرۇق ھالىتى بويىچە) قويغىن، ئۇلار ھەقىقەتەن غەرق قىلىنغۇچى قوشۇندۇر،(١٩٤). ئۇلار (غەرق بولۇپ) نۇرغۇن باغلارنى، بۇلاقلارنى، زىرائەتلەرنى، چىرايلىق جايلارنى قالدۇردى(35-35).

هُ وُالسَّمَا وَالْرَضِ وَمَا كَانُوْ امْنَظِينَ أَعُولَتُنْ مُزَّادِيْلَ مِنَ الْعَنَابِ الْبُهِيْنِ ﴿مِنْ فِرْعَوْنَ إِلَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْسُوفِيْنَ ﴿ وَلَقِدِ اخْتَرْنَهُمُ عَلَي عِلْمِ مَلَ ٥٥ أَتَوَاتُونُونُونَ اللَّهِ مَا فِيْهِ بَلُوا أَيْهُ رُبُ عَلَى مَوْلِدُ الله في الدمونينا الزولي ومَا فَنْ بِمُنْفَرِينَ ٥ لْأَيْنَا إِنْ كُنْتُوصدوَيْنَ ﴿ أَهُو خَيْرًا مُوَوَمُرُتَبِّعِ الْ الَّذِيْنَ مِنْ فَبْلِعِمْ الْفُلَكُنْفُهُمْ إِنْهُو كَانْوامُجُرِمِيْنَ @وَمَا عَلَقَتَا التَّمُونِ وَالْرَفِي وَمَابِيَنَهُمَ الْمِينِ هَمَا عَلَقَتُمَ الْكِ وَ وَالْأِنَّ أَكْثُرُ مُوْلِا يَعْلَمُونَ ﴿ إِنَّ يَوْمَ الْغَصُّلِ اجْمَعِيْنَ فَيَوْمَرُ لَائِعِنْيُ مَوْلًى عَنْ مُولِّي شَيْنًا وَلا اللامن رَّجِهَ اللهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِدُ أَمُّ لزُّ فُورِهُ طَعَامُ الْأَيْنَةِ فَيْ كَالْمُهُلِ * يَعْمِلُ الْعَمِيْمِ الْمَعِيمُونَ فَأَوْمُ فَأَعْتِلُوهُ إِلَى سَوَامِ

ئۇلار بەھرىسمەن بولۇۋاتقان ئېمەتسلەرنى قالىدۇر_ دى(⁽²⁷⁾. شۇنىداق قىلىپ، ئۇلارنى باشىقسلارغا (يەنى بەنى ئىسرائىلغا) مىراس قىلىپ بەردۇق(28). ئۇلارغا ئاسمانمۇ، زېمىنىمۇ يىنغلىمىندى، ئۇلارغا مۆھىلەتمۇ بېرىلمىدى(29) . شەك شۇپھىسىزكى، بىز ئسرائىل ئەۋلادىنى خار قىلىغۇچى ئازابىتىن ـــ يسرئەۋن (ئازابسى)دىسن قۇتقۇزدۇق. پسرئەۋن ھەقىقەتەن مۇتەكەببىر ئىدى، ھەددىدىن ئاشقۇچىلار_ دىن ئىدى(81—81) . ئۇلارنى (يەنى ئۇلارنىڭ ئەينى زاماندا مؤشؤنداق شمرمهكه لايسق تسكمنليكسني بىلىپ تۇرۇپ (ئۆز زامانىدىكى) جاھان ئەھلىدىن ئارتۇق قىلدۇق(82) . ئۇلارغا (يەنى تەپەككۇر قىلغۇ_ چىلارغا) روشەن سىئاق بار نۇرغۇن مۆجىزىسلەرتى

ئاتا قىلدۇق(⁸⁸⁾. بۇلار (يەنى قۇرەيش كۇفغارلىرى) چوقۇم ئېيتىدۇ: ⁽⁸⁴⁾ «پەقەت بىرلا قېىتىم ئۆلىمىز، قايىتا تىرىلمەيىمىز، ئەگەر (ئاخىرەت بار دېگەن سۆزۇقىلاردا) راستچىل بولساڭلار، بىزنىڭ ئاتا_بوۋىـلىرىمىزنى (تىرىلدۈرۈپ) ئەكىلىپ بېقىڭلار»(85-86). ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار) كۇچلۇكسۇ؟ ياكى تۇببە قەۋمسۇ؟ ئۇلاردىن ئىلسگىرى ئۆتسكەن (نۇرغۇن) قەۋمسلەرنى ھالاك قىلدۇق. چۈلكى ئۇلار گۇناھكار ئىدى⁽⁸⁷⁾. ئاسمانسلارنى، زېمىنىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىسكى نەرسىلەرنى ئويناپ (يەنى بىكارغا) ياراتقىنىمىز يوق(88) . ئۇلارنى بىز پەقەت ھەق ياراتتۇق ۋە لېكىن ئىنسانلارنىڭ تولىسى (بۇنى) بىلمەيدۇ (⁸⁸⁾. باتىل بىلەن ھەقنى ئايرىيدىغان كۈن (يەنى قىيامەت كۇنى) ئىنسانلارنىڭ ھەممىسنىڭ (ھېسابى ئۇچۇن) تەپىنلەنگەن ۋاقىتتۇر (40). ئۇ كۈندە دوست دوستقا هېچ نەرسىگە ئەسقاتبايدۇ، ئۇلار ياردەمگىبۇ ئېرىشەلبەيدۇ (41). پەقەت الله رەھبەت قىلغان كشى بۇنىڭدىن مۇستەسنا. الله ھەقىقەتەن غالىبتۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (42). زەققۇم دەرىخى ھەقىقەتەن گۇناھكارلارنىڭ تامىقىدۇر (48-44). ئۇ ئېرىتىلگەن مىستەك (قىزىق)دۇر، ئۇ قورساقلاردا قايناقسۇدەك قاينايدۇ (48-46). (دوزاخقا مۇئەككەل پەرىشتىلەرگە) «ئۇنى تۇتۇپ سۆرەپ دوزاخنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئېلىپ بېرىڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ بېشىغا قايناقسۇ قۇيۇپ ئازابلاڭلار» دېيىلىدۇ(47—48).

(ئۇنىڭغا خارلاش ۋە مەسخىرە قىلىش يۇزىسىدىن) «(بۇ ئازابنى) تېتخىن، سەن ھەقىقەتەن ئىززەتلىك ئۇلۇغ زات ئىدىلق (49). بۇ (ئازاب) ھەقىقەتەن (ھايات ۋاقتىڭلاردا) سىلەر شەكلەنگەن نەرسىدۇرى دېيىلىدۇ (50) . تەقۋادارلار ھەقىقەتەن بىخەتەر جايدا بولىدۇ (61) . باغلاردا، بۇلاقىلارنىڭ ئارىسىدا بولىد دۇ (62) . ئۇلار قېلىن، يۇپقا يىپەك كىيىملەرنى كىيىپ بىر--بىرىگە قاراپ ئولتۇرۇشىدۇ (58). (ئۇلارنى تۇرلۇك ھۇرمەتىلەر بىلەن) مۇشۇنىداق ئىكىرام قىلدۇق، شەھىلا كۆزلۇك مۇرلەرنى ئۇلارغا جۇپ قىلىمىز (84) . ئۇلار جەننەتتە (مەيدە ئېغىرلىشىش ۋە كېسەللىكلەردىن) ئەمىن بولغان ھالدا (خىزمەت چىلەردىن) ھەمبە مېۋىلەرنى (كەلتۇرۇشنى) تەلەپ قىلىدۇ⁽⁶⁵⁾، ئۇلار ئىلگىرىسكى (يەنى دۇنيادىسكى) ئۆلۈمدىن باشقا (جەننەتتە) ھېچقانداق ئۆلۈمنى تېتىد مايدۇ، اللّه ئۇلارنى دوزاخ ئازابىدىن ساقلايدۇ⁽⁵⁶⁾، (بۇ) پەرۋەردىگارىڭىنىڭ مەرھەمىتىدىندۇر، بۇ زور

مۇۋەپپەقىيەتتۇر (67). ئۇلارنىڭ ۋەز_نەسىھەت ئېلىشى

وَثَالِكُونَ اللّهِ الْمُؤْلِلُونِ فِي الْمُؤْلِدُ وَالْمُؤْلِكُونَ مَنَا مَا حَنْتُونَ بِهِ

حَمْرُون مِن اللّهِ فِينِي مَالِمَ الْمَؤْلِثُونَ الْمَؤْلِثُونِ اللّهِ وَلَيْنِي اللّهِ اللّهِ وَلَا مَا اللّهِ وَلَا اللّهِ اللّهُ وَلَا اللّهِ اللّهِ اللّهِ وَلَا اللّهُ وَلِونَا اللّهُ وَلَا اللّهُ وَلِمُوالِمُونِ اللّهُ وَلِمُواللّهُ وَلَا اللّهُ وَلّهُ وَلَا اللّهُ اللّهُ وَلّهُ وَلَا اللّهُ وَلَا لَا لَهُ اللّهُ وَلَا لَهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَلَا لَهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ وَلّهُ اللّهُ اللّهُ

خَتَوْتَ وَيْكُ الْكِنْ مِن اللَّهِ الْمَدِيْ الْكِنْ الْكَنْ الْكَنْ الْمَالِيَةِ الْمَكَانِيِّ الْمَالِيَةِ ا وَالْرَحْقِ الْكِنْ الْمُتَوَّيِّينَ أَنْ وَلِي مَكْلُولُمُ وَمَا لِيَنْكُ مِنْ اللَّهِ الْمِنْكَانَةُ وَلَى اللَّهِ الْمُلَّمِّ اللَّهِ الْمُلِكِّةِ مِنَّ اللَّهِ الْمُلْمِنَّ اللَّهِ الْمُلْمِنَّ اللَّهِ الْمُلْمِنَّ اللَّهِ الْمُلْمِنَّ اللَّهِ الْمُلْمِنَّ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهِ مِنْ اللْمُنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهُ مِنْ اللْمُنْ اللَّهِ مِنْ اللْمِنْ اللَّهِ مِنْ اللْمُنْ اللَّهِ مِنْ اللْمُنْ اللَّهِ مِنْ اللْمِنْ الْمُنْ الْ

ئۈچۈن قۇرئانىنى سېنىڭ تىلىڭ بىلەن ئاسانلاشىتۇرۇپ بەردۇق⁽⁶⁸⁾. (ئىي مۇھەسمەد! ئۇلا_رغا چۈشىدىغان ئازابنى) كۆتكىن، شۇبهىسىزكى، ئۇلار (سېنىڭ ھالاك يولۇشۇڭنى) كۆتكۈچىدۇر⁽⁶⁸⁾.

45-سۇرە جاسىيە

مەككىدە ئازىل بولغان، 37 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

حا، مَمْ اللَّ، (بِقُ كُستَابُ عَالَب، هېكىمت بىلەن كَسَى قىلىغۇچى اللَّه تەرىپىدىن ئازىل قىلىغۇچى اللَّه تەرىپىدىن ئازىل قىلىنغاندۇر (۵). ئاسانلاردا ۋە زېمىندا مۆمىنلەر ئۈچۈن (اللّهنىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىنىدىغان) ھەقىقەتەن نۇرغۇن دەلىللەر بار (۵). سىلەرنىڭ يارىتىلىشىڭلاردا ۋە (اللَّه زېمىندا) تارقىتىۋەتكەن جانىۋارلادا (اللَّهنىڭ قۇدرىتىگە) جەزمەن ئىشىنىدىغان قەۋم ئۈچۈن نۇرغۇن دەلىلىلەر بار (۵). كېچە بىلەن كۆندۈزنىڭ نۆۋەتلىشىپ تۈرۇشىدا،اللَّهنىڭ بۇلۇتتىن (كۆكدىن) يامغۇر ياغىدۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن رىزقلە ندو رۇپ ئۆلگەن زېمىننى تىرىلدۈرۈشىدە ۋە شاماللارنىڭ يۈزلىنىشنى ئۆزگەرتىپ تۈرۈشىدا، چۈشىنىدىغان) نۇرغۇن دەلىللەر بار (۵). ئەنە شۇلار چۈشىنىدىغان قەۋم ئۇچۇن (اللّه نىڭ بىرلىكىىنى كۆرسىتىدىغان) نۇرغۇن دەلىللەر بار (۵). ئەنە شۇلار رىزى مەككە كۇغغارلىرى) اللَّهنىڭ ۋە ئۇنىلىرىنى قويۇپ قايسى سۆزگە ئىشىنىدۇ؟(۵)

وَيُلِ الْفِلْ الَّهِ الْهِ الْمُعَمَّدُ الْمِنْ الْمُعْمَّدُ الْمُعْمَّدُ الْمُعْمَّدُ الْمُعْمَّدُ الْمُعْمَ عَالَى وَيَعْمَعُ الْمُعْمَّدُ الْمُعْمَلِ الْمُعْمِلُ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَا الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمَّلِكُمْ الْمُعْمَى الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمَلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمُلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْمُلِكُمْ الْمُعْمُلِكُمْ الْمُعْمِلِكُمْ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْمُلِكُمْ الْمُعْمُلِكُمْ الْمُعْمُولِكُمْ الْمُعْمُلِكُمْ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْلِكُمُ الْمُعْلِكُمُ الْمُعْلِكُمُ الْمُعْلِكُمُ الْمُعْلِكُمْ الْمُعْلِكُمُ الْمُعْم ھەربىر گۇنامكار يالغانجىغا ۋاي!(⁽¹⁾ ئۇاللەنىڭ ئايەتلىرىنىڭ ئۆزىگە ئوقۇپ بېرىلىۋاتىقانىلىقىنى ئاڭلاپ تۇرىدۇ، ئاندىن تەكەپبۇرلۇق قىلغان ھالدا گويا ئۇنى ئاڭلىمىغاندەك (كۇفرىدا) چىڭ تۇرىدۇ (گۇمراھلىقتا تېخىمۇ ئەزۋەيلەيدۇ)، ئۇنىڭغا قاتتىق ئازاب بىلەن خۇش خەۋەر بەرگىن(⁸⁾ . ئۇ بىزنىڭ ثايه تلىرسمىزدىن ببرەر نەرسىنى بىلىگەن جاغدا (يەنى ئۇنىڭغا قۇرئان ئايەتىلىرى يەتكەن جاغدا)، ئۇنى مەسخىرە قىلىدىستان تەرسە قىلسۋالىدۇ، ئەنە شۇلار خار قىلىخۇچى ئازابىقا دۇچار بولسدۇ(9). ئۇلارنى ئالىدىدا جەھەنىنەم (كۇتۇپ تۇرىدۇ)، ئۇلارنىڭ ئېرىشىكەن نەرسىلىرى (يەنى دۇنىيادا تابقان ماللىرى ۋە بالسلسرى) ۋە الله نى قويۇپ دوست تۇتقان نەرسىلىرى (يەنى بۇتلىرى) ئۇلارغا هبع نەرسىگە ئەسقاتبايدۇ، ئۇلار چوڭ ئازابقا دۇچار بولسدۇ(10)، بۇ (قۇرئان ئۇنىڭغا ئىشەنىگەن ۋە ئۇنىڭىغا ئەگەشكەن كىشسگە كامىل) ھىدايەتتۇر، يسهرؤهر دبكنار بنباق ثايه تطبريني ثبنيكار قبلغانيلار

ئەڭ قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ(11). اللهنىڭ ئەمىرى بىلەن دېىلىزدا كېمىلەرنىڭ يۇرۇشى ئۇچۇن، سىلەرنىڭ اللەنىڭ پەزلىدىن تەلەپ قىلىشىڭلار ئۇچۇن (يەنى تىجارەت قىلىشىڭلار، بېلىق تۇتۇشۇڭلار، دېڭىز ئاستىدىن ئۇنچە_مەرۋايىتلارنى سۈزۈۋېلىشىڭلار ئۇچۇن) ۋە (اللّەغا) شۇكۇر قىلىشىڭلار ئۈچۈن، الله سىلەرگە دېڭىزنى بويسۇنىدۇرۇپ بەردى(12). الله ئاسمانىلاردىكى ۋە زېمىندىكى نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى (كامالى) پەزلىدىن سىلەرگە بويسۇندۇرۇپ بەردى، بۇنىڭدا ھەقىقەتەن (قۇدرىتى ئىلاھىيىنى) تەپەكىكۇر قىلىدىغان قەۋم ئۇچۇن (اللەنىڭ قۇدرىستى ۋە بىرلىكىنى كۆرسىتىدىغان) (روشەن) دەلىللەر بار(١٤١). مۆمىنلەرگە ئېيىتقىنكى، اللَّه ھەر قەۋمنىڭ قىلمىشلىرىغا يارىشا جازا بېرىدىغانلىقى ئۇچۇن، ئۇلار اللەنىڭ كۇنلىرىنى ئۇمىد قىلمايدىغانلارنى (يەنى اللەنىڭ ئازابىدىن قورقمايدىغان كۇفغارلارنىڭ يەتكۈزگەن ئەزىيەتلىرىنى) كەچۈرسۇن(١٤). كىسكى (دۇنيادا) ياخىشى ئىش قىلساء ئۇ ئۆزىنىڭ يايدىسى ئۇچۇن قىلىدۇ، كىمكى يامان ئىش قىلسا، ئۇ ئۆزىنىڭ زىيىنى ئۇچۇن قىلىدۇ، ئاندىن كېيىن يەرۋەردىگارىڭلارنىڭ دەرگاھىغا قايتۇ. ۋلىــ سلهر (الله ياخشلىققا مۇكاپات، يامانلىققا جازا بېرىدۇ) (16). شەك شۇبهسىزكى، بىز ئىسرائىل ئەۋلادىسغا كىتابنى (يەنى تەۋراتنى)، ھېكمەتنى ۋە پەيغەمبەرلىكنى ئاتا قىلدۇق، ئۇلارغا ياڭ نەرسىـ ﻠﻪﺯﻧﻰ ﺭﯨﺰﯨﻖ ﻗﯩﻠﯩﭗ ﺑﻪﺭﺩﯗﻕ، ﺋﯘﻻﺭﻧﻰ (ﺯﺍﻣﺎﻧﯩﺪﯨﻜﻰ) ﺟﺎﮬﺎﻥ ﺋﻪﮬﯩﻠﯩﺪﯨﻦ ﺋﯘﺳﺘﯘﻥ ﻗﯩﻠﺪﯗﻕ (¹⁶⁾ .ﺋﯘﻻﺭﻏﺎ دين كشيدا روشهن دوليللهرني بهردؤق، يهقهت تؤلارها تيليم زيهني ديننىڭ راستلىقىغا قەتئى دوليا_ لەر) كەلگەندىن كېيىنلا، ئاندىن ئۇلار ئۆزئارا ھەسەت قىلىشىپ ئىختىلاپ قىلىشتى. پەرۋەردىگارىڭ ھەقسقەتەن قىيامەت كۇنى ئۇلار ئىختىلاپ قىلىشىقان ئىشىلار ئۇستىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ(١١٦).

ئانىدىن سېنى يىز (ئى مۇھەمىيەد!)دىن ئىشىدا (روشەن) بىر يولدا قىلدۇق، شۇ يولغا ئەگەشكىن، بىلبەيدىغانىلار (يەنى مۇشرىكىلار)نىڭ نەيىسى خامىشىلىرىيغا ئەگەشىمىگىن(18)، شۇبھىسىزكى، (ئۇلارنىڭ گۇمىراھلىقىغا ماسلىشىدىغان بولسالق) تُؤلار ساندين الله نباق (ئازابي) دين هيچ نهرسيني دەپئى قىلالبايدۇ، شۇبهىسىزكى، (دۇنىيادا) زالىم لارنىڭ بەزىسى بەزىسگە دوستتۇر، الله تەقۋادار-لارنىڭ دوستىدۇر (19). بۇ (قۇرئان) ئىنسانلار ئۇچۇن روشەن ياكىتىلاردۇر، ھىدايەتىتۇر، (ئۆلگەنىدىن كېيىن تىرىلىشكە) جەزمەن ئىشەنگەن قەۋم ئۇچۇن وممهدتتور (30) . يامان المسلارني قبلغانيلار (يهني گۇنامكار كۇنغارلار) ئۆزلىرىنى ئىسمان ئېيتىقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانسلاردەك قىلىشىمىزنى، مايات للقاته مامات للقاتا تؤلار بللهن توخشاش قىلىشىمىزنى ئويلامدۇ؟ (يەنى ئۇلارنى ئوخشاش

قىلىشىمىز مۇمكىن ئەمەس) ئۇلارنىڭ چىقارغان ھۆكمى نېمىدېكەن يامان! (183) الله ئاسمانىلارنى ۋە زېمىننى ھەقلىق بىلەن ياراتتى، ھەر ئىنىالىنىڭ قىلىشىغا يارىئا جازا ياكى مۇكاپات بېرەسلىدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىنىلىدۇ(193). (ئى مۇھەمەد!) ماڭا نەپسى خاھىشنى ئىلاھ قىلىۋالىغان، لىدۇ، ئۇلارغا زۇلۇم قىلىنىلىدۇ(193). (ئى مۇھەمەد!) ماڭا نەپسى خاھىشنى ئىلاھ قىلىۋالىغان، لىلە ئازدۇرغاندىن كېيىن، ئۇنى كىم ھىدايەت قىلالايدۇ؛ سىلەر (بۇلاردىن) ۋەز-نەسمەت ئالماھسلەر؛(183 ئۇلار (يەنى قىيامەتنى ئىنكار قىلغۇچسلار)؛ رەيابات دېگەن پەقتەت دۇنيادىكى ھاياتىمىزدۇر، ئۆلىمىز ۋە تىرىلىمىز (يەنى تۇغۇلىمىز)، پەققەت زامانىلىڭ ئۆتۈشى بىلەن يوق بولىمىزى (دەيىدۇ)، ئۇلار بۇ خۇسۇستا ھېچقانىداق مەلۇماتقا ئىگە ئەمەس، ئۇلار نېھقت كۇمان بىلەن سۆزلەيدۇ(293). ئۇلارغا بىزنىڭ ئايەتلىرىمىز ئوچۇق ئوقۇپ بېرىلىسە، ئۇلارنىڭ پاكىتى پەققەت «ئەگەر راستېىل بولساڭلار، ئاتا—بوۋىلىرىمىز ئوچۇق ئوقۇپ بېرىلىسە، ئۇلارنىڭ پاكىتى پەققەت «ئەگەر راستېىل بولساڭلار، ئاتا—بوۋىلىرىمىز ئوچۇق ئوقۇپ بېتىتىن ئىبارەت بولىدى(183). (ئى مۇھەمسەد! ئۇلارغا) ئېلىتى ئىلىدۇرەلەيدۇ، ئانىدىن (ئەجىلىگىلار پۆتكەنىدە) ۋاپات قىلىدۇرالايدۇ، ئانىدىن شەكەسئونى تىرىلىدۇرەلەيدۇ، ئانىدىن (ئەجىلىگىلار پۆتكەنىدە) ۋاپات قىلىدۇرالايدۇ، ئانىدىن شەكەلىمىنى تىرىلىدۇرەلەيدۇ، ئانىدىن (ئەجىلىگىلار پۆتكەنىدە) ۋاپات قىلىرىدىڭ تولىسى (اللەنىڭ تولىسى (اللەنىڭ قۇدرىتىنى) بىلمەي (قايىتا تىسرىلىشىنى ئىنكار قىلدى)،(202)

وله فالما القين و وَالْرَضِ مَنْ يَهِ مَثَوْهُ اللّهَ اللّهُ عَلَيْهِ يَتَكَثّرُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ يَتَكَثّرُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهِ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْهُ اللّهُ اللللّهُ اللّهُ الللللّهُ اللّهُ اللللللللللّهُ الللّهُ الللّهُ الللللّهُ اللللللّهُ اللّهُ اللللللّهُ اللّهُ الللّهُ الللللّ

ومېنىڭ ئايەتلىرىم سىلەرگە ئوقۇپ بېرىلىمدىمۇ؟ سىلەر چوڭچىلىق قىلىپ (ئۇنىڭغا ئىبان ئېيتىشى باش تارتتىڭلار، سىلەر گۇنامىقا چۆمگەن قەۋم ئىدىگىلارە (دېيىلىدۇ) (83). (سىلەرگە) داللەنىڭ ۋەدىسى مەقىقەتەن ھەقتۇر، قىيامەتىتە (يەنى قىيامەتنىڭ بولۇشىدا) ھېچ شەك يوق» دېيىلىمە، سىلەر (ھەددىدىن زىيادە سەركەشلىكىڭلاردىن)؛ وقىيامەتنىڭ ئېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمەيلەر يەققەت ئۇنى بولۇشى مۇمكىن دەپ گۇمان قىلىمىز، (ئۇنىڭغا) بىز ھەقققىي ئىشەنمەيلىمىزە دېدىڭلار(قەق). (ئاخىرەتتە) ئۇلارنىڭ قىلغان يامان ئىشلىرى ئاشكارا بولىدۇ، ئۇلار (دۇئيادىكى چاغلىرىدا) مەسخىرە قىلغان ئۇلارنىڭ دۇرۇالىدۇ(89). (ئۇلارغا) دېيىلىدۇ؛ دىسلەرنىڭ مۇشۇ كۇندىكى مۇلاقاتنى ئۇنتۇغانلىقىڭلارغا ئوخشاش، بۇگۇن سىلەرنى ئۇنتۇيمىز (يەنى سىلەرنى ئازابقا كۇندىكى مۇلاقاتنى ئۇنتۇن قالغاندەك مۇئامىلە قىلىمىز)، سىلەرنىڭ جايىڭلار دوزاخ بولىدۇ، سىلەرگەر ئۇلىرىنىڭ ئۇچۇلىكى، سىلەر اللەنىڭ ئايەتلىرىنى مەسخىرە قىلىدىغان نەرسە قىلىۋالدىڭلار ۋە سىلەرنى دۇنيا تىرىكى ئالىدىدى، بۇگۇن ئۇلار دوزاخ تىلىرىكى چىلىرىدى دۇنيا تىرىكى ئالىدىدى، بۇگۇن ئۇلار دوزاخىتىن چىقسوىلىمايدۇ (88). بۇ شۇنىڭ ئاسانلارنىڭ چىلىدى ئالىمانىڭ ئاسانلارنىڭ ئىلىشىدەن) اللەنى رازى قىلىشمۇ تەلەپ قىلىنىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (89). يەرەردىكارى اللەغا خاستۇر؛ (80). يەرەردىكارى اللەغا خاستۇر؛ (180) ئاسبانىدۇر، ھېكەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (89). لاردىكى ۋە زېمىندىكى ئۇلۇغلۇق اللەغا خاستۇر؛ (180) ئاسبانىدى ۋە زېمىندىكى ئۇلۇغلۇق اللەغا خاستۇر؛ (180) ئاسبانىڭ دۇرۇمىدىكارى (لارغىدىدى ئۇلۇغلۇق اللەغا خاستۇر؛ (180) ئاسبانىڭ ئىلىن ئىش قىلغۇچىدۇر (89).

(يىگىرمە ئالتىنچى پارە)

46_سؤره تهمقاق

مەككىدە ئازىل بولغان، 35 ئايەت،

ناھايىتى شەپىقەتلىك ۋە ھېھىرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

حا، مەر (3). (بۇ قۇرئان) غالىب، ھېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچى اللە تەرىپىدىن نازسل قىلىنغاد دۇر (3). ئاسبانلارنى، زېمىننى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىـ سىدىكى نەرسىلەرنى ھەق ئاساستا مۇئەييەن مۇدـ دەتكىچە (يەنى قىيامەتكىچە قالىدىغان) قىلىپ ياراتتۇق. كاپىرلار ئاگاھلانىدۇرۇلىغان نەرسىلەرـ دىن يۇز ئۆرۈگۈچىدۇر (3). (ئى مۇھەسمەدا مۇشـ من المنتقبة المنتقبة المنتقبة المنتقبة المنتقبة التحكيم و المدوا الرّحين الرّحيد و المدوا الرّحيد و التحكيم و المنتقبة المنتقبة التحكيم و المنتقبة المنتقبة

رىكلارغا) ئېيتقىنكى، «سلەراللە نى قويۇپ چوقۇنۇۋاتقان بۇتلىرىڭلارنىڭ (ئەھۋالىنى) ئېيتىپ بېرىڭد لار، ئۇلار زېيىننىڭ قايسى قىسىنى ياراتقانلىقىنى ماغا كۆرسىتىڭلار، ياكى ئاسسانلارنى يارىتىشتا ئۇلارنىڭ اللە بىلەن ئورتاقچىلىقى بارمۇ؟ بۇ زقۇرئان)دىن ئىلگىرى (سىلەرگە نازىل قىلىنغان) كىتاب ياكى (ئىلگىرىكىلەردىن) قالغان ئىلىم بولسا ماغا ئېلىپ كېلىڭىلار، ئەگەر سىلەر راستچىل بولساڭلار»(۱۰). اللە نى قويۇپ قىيامەتكىچە دۇئانى ئىجابەت قىلىشقا قادىر بولالمايدىغان بۇئلارغا چوقۇنىدىغان ئادەمدىنىڭ گۇمراھ ئادەم بارمۇ؟ بۇتلار ئۇلارنىڭ دۇئاسىدىن غاپىلدۇر (16). (قىيامەت كۇنى) ئىنسانلار (ھېساب بېرىش ئۇچۇن) توپلانغان چاغىدا، بۇتىلار ئۇلارغا (يەنى بۇتپەرەس-لەرگە) دۈشمەن بولىدۇ، ئۇلار تەرىپىدىن ئىبادەت قىلسىغانىلىقىنى، ئىنكار قىلىدۇ(۱8). ئۇلارغا ئاننى) باھالاپ: «بۇ روشەن سېھىردۇر» دەيىدۇ(۱7). ياكى ئۇلار قۇرئانىنى ئۇ (يەنى مۇھەسەد ئەلىيەسسالام) ئۆزى توقۇغان دېيىشەمدۇ؟ ئېيتقىنكى، «ئەگەر ئۇنى مەن توقۇغان بولسام، سىلەر مەندىن اللەنىڭ ئازابىدىن ھېچ نەرسىنى دەپئى قىلالمايسىلەر، سىلەرنىڭ قۇرئان توفرسىسىدىكى مەندىن اللەنىڭ ئازابىدىن ھېچ نەرسىنى دەپئى قىلالمايسىلەر، سىلەرنىڭ ئۇرگان توفرسىسىدىكى تۇھمەتلىرىڭلارنى اللە ئويدان بىلىدۇ، اللە مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭىلاردا كۇۋاھ بولوشقا يېستەرلىكىتۇر (يەنى مېنىڭ راستچىللىقىسىغا ۋە سىلەرنىڭ يالغانچىلىقىڭلارغا گۇۋاھ بولىدۇر، اللە (تەۋبە قىلغۇچىنى) مەغبىرەت قىلغۇچىدۇر؛ (مۆمىن بەندىلىرىگە) ناھايىتى مېھرىباندۇرى (18)

ئېيتىقىنىكى، «مەن راللە ئىنسانىلارنى تەۋھىسدكە دەۋەت قىلىش ئۇچۇن ئەۋەتىكەن) تۇنىجى پەيغەمبەر ئەمەسمەن، (مەتدىن ئىلىگىرىكى نۇرغۇن يەيغەمبەرلەر ئېلىپ كەلگەن ۋەھىي بىلەن كەلدىم، نېمىئقا مېنى ئىنكار قىلسسلەر؟) ماڭا ۋە سىلەرگە نېمە قىلىنىدىغانلىقىنى ئۇقمايمەن (چۈنكى اللەنىڭ تەقدىرىنى ئالدىن ئۇققىلى بولبايدۇ)، مەن پەقەت ماڭا ۋەھىسى قىلىنغان نەرسىگىلا ئەگىشىسەن، مەن يەقەت (سىلەرنى اللەنىڭ ئازابىدىن) ئوچۇق ئاگاھلاندۇرغۇچىمەن» (9) . (ئى مۇھەمبەدا مۇشرىك لارغا) ئىسىتقىنىكى، «سىلەر ئىستىپ بېقىڭلارچۇ! قۇرئان اللە تەرسىسدىن نازسل بولغان تۇرسا، سىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنبىسەڭلار رھالىڭىلار قانسداق بولىدۇ؟) ئىسرائىل ئەۋلادىدىن بىر گۇۋاھچى (يەنى ئابدۇاللە ئىبن سالام) قۇرئانىنىڭ اللە تەرىپىدىن نازىل بولغانلىقىغا گۇۋاھىلىق بېرسىي ئىمان كەل تۇرسە، سىلەر تەكەببۇرلۇق قىلىپ (ئىماندىن) باش تارتساڭلار (مالىڭلار قانداق بولىدۇ؟) شۇبھىسىزكى،

الله زاليم قەۋمنى ھىدايەت قىلبايدۇ»(١٥) . كاپىرلار مۆمىنلەرگە: «ئەگەر (قۇرئان بىلەن ئىسلام دىنى) ياخشى بولىدىغان بولسا ئىدى، ئۇلار (يەنى ئاجىز مۇسۇلمانىلار) ئۇنىڭىغا بىزدىن بۇرۇن ئىشەنمىگەن بولاتتى» دېدى، ئۇلار قۇرئان بىلەن ھىدايەت تاپمىغانلىقلىرى ئۈچۈن، «بۇ قەدىمكى ئويدۇرمىدۇر» دەيدۇ(11)، قۇرئاندىن ئىلگىرى مۇسانىڭ كىتابى (يەنى تەۋرات) ئەھىلى جاھانغا پېشۋا ۋە رەھمەت ئىدى. بۇ ئەرەب تىلىدىكى كىتابتۇر، (ئىلگىرىكى كىتابىلارنى) تەستىق قىلغۇد چىدۇر، زاللە ئۇنى) زالىملارنى ئاكاھلانىدۇرۇش ئۈچۈن، ياخشى ئىىش قىلىغۇچى مۆمىنىلەرگە (جەنئەت بىلەن) خۇش خەۋەر بېرىىش ئۇچۈن نازىل قىلدى(⁽²²⁾، «پەرۋەردىگارىسىز اللە دۇرى دېگەن، ئاندىن توغرا يولدا بولغانلارغا، شۇبهىسىزكى، (كەلگۇسىدىن) غەم قىلىس، (كەتكەنگە) قايغــۇرۇش يوقــتۇر (13) . ئەنە شۇلار ئەملى جەنئەتــتۇر، ئۇلار جەنئەتــتە مەڭــگۇ قالىدۇ، (بۇ) ئۇلارنىڭ قىلغان (ياخشى) ئەمەللىرىنى مۇكاپاتلاش ئۈچۈنىدۇر⁽¹⁴⁾، بىز ئىئىساننى ئاتا_ئانىسىغا ياخشىلىق قىلىشقا بۇيرۇدۇق. ئىنساننى ئانىسىي مۇشەقىقەت بىلەن قورساق كۆتۈرۈپ، مۇشەققەت بىلەن تۇغدى. ئۇنىڭغا قورساق كۆتۈرۈش مۇددىستى ۋە ئۇنى سۇتىتىن ئايسرىىش مۇددىستى 30 ئايدۇر. تاكى ئۇ (بوۋاق ئۆسۈپ) كۈچ ـ قۇۋۋەتكە تولۇپ، 40 ياشقا يەتـكەنــدە، (ئۇ): «پەر ـ ۋەردىكارىيم! سېنىڭ ماڭا ۋە ئاتا_ئانامىغا بەرگەن ئېسمىتىڭگە شۇكبۇر قىلىشىنى ۋە سەن رازي بولسدستان ياخشي تشني قىلىشىسنى ماڭا ئىلىھام قىلىغىن، مەن ئىۋچىۋن مېسنىڭ ئەۋلادىمنى تۇزىگىن (يەنى مېنىڭ ئەۋلادىمنى ياخشى ئادەمسلەر قىلغسى)، مەن ھەقىقەتەن ساڭا رچىيى گۇناھلاردىن) تەۋبە قىلىدىم، مەن ھەقسقەتەن مۇسۇلبانىلاردىنىدۇرمەن» دەيىدۇ⁽¹⁸⁾، تەنە ئۇنداق كىشلەرنىڭ ياخشى ئىشلىرىنى قوبۇل قىلىپ، يامان ئىشلىرىنى كەچۈرگەر قىلىمىز، ئۇلار (اللە يامان ئىشلىرىنى كەچۈرگەنلەر بىلەن) جەنى ئەتتە بولىدۇ، (بۇ) ئۇلارغا قىلىنغان راست ۋەدەب دەۋەت قىلغان قاجىر بالا) ئاتا_ئانىسى ئىسانغا دۇاي_سىلەر، (مەندىن ئىلگىرى) ئۇرغۇن ئۇممەتلەر ئۆتتى (ئۇلاردىسى ھېچ ئادەم تىرىلىدۈرۈلگىسنى يوق)» مەنقىق ئۇدىسى ھەقىقەتەن دەيدۇ، ئۇ ئىككىسى اللە غا پەرياد قىلىپ؛ دۇاي ساڭا! ئىبان ئېيتقىن، اللە غا پەرياد قىلىپ؛ دۇاي ھەتتۇر» دەيدۇ. ئۇ: «بۇ پەقەت ئاۋالقىلاردىسى ھەقىقەتەن قالغان ئەپسانىلەردۇر» دەيدۇ (۱۲)، ئەنە شۇنداق قالغان ئەپسانىلەردۇر» دەيدۇ (۱۲)، ئەنە شۇنداق كىشلەرگە (اللەنىڭ ئازاب قىلىش) سۆزى ھەقلىق بولدى، ئۇلار بولسا ئۇلاردىن ئىلگىرى ئۆتكەن ئىنى

المن الدين تفتل علم احرار التشارق بالم الدين المناز المنا

قال التنافي كويتنا الله و أكيافكم قاأنسك بودودي التنافر التنافي كويتم الله و أكيافكم قاأنسك بودودي التنافر المرابة و قاقا أزو و ما يقافل الويتم التنافر المرابة و في المرابة و في التنافر المرابة و في المرابة و ا

ئۇ: «(سىلەرگە ئازابنىڭ قاچان كېلىشىنى) پەقەت اللە بىلىدۇ، مەن سىلەرگە ئەۋەتىلىگەن نەرسىنى تەبىلىغ قىلىسەن ۋە لېكىس مەن سىلەرنى نادان قەۋم كۆرسەن» دېدى (33). ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بۇلادىنىڭ بولۇتىنى كۆرۈپ: ھەنا بۇ بىزگە يامىغۇر ياغىدۇرغۇچى بۇلۇتىتۇر» دېيىشتى. (مۇد ئېيتىتى) ھئۇنىڭ ئەمەس، ئۇ سىلەر بالدۇرراتى ئىشقا ئېششىنى تەلەپ قىلغان نەرسىدۇر، ئۇ بىر بوران بولۇپ، ئۇنىڭ ئىجىدە قاتتىق ئازاب بار (34). ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ بىر ئەمرى بىلەن ھەممە نەرسىنى ھالاك قىلىدۇ» (يەنى بوران كېلىپ ئۇلارنى ھالاك قىلىدۇ» (يەنى بوران كېلىپ ئۇلارنى ھالاك قىلىدى)، ئۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ جايلىرىنىڭ (يەنى تۇرخان ماكانلىرىنىڭ ئىلەن ئۇلارنىڭ جايلىرىنىڭ (يەنى

مەيىدىغان بولۇپ قالدى، گۈنامكار قەۋسنى مۇشۇنداق جازالايسىز (38). بىز ئۇلارنى (يەنى ئاد قەۋمىنى) (پۇل مال، كۈچ ـ قۇۋۋەت جەھەتىتە) سىلەرنى قادىر قىلىمىغان نەرسىلەرگە قادىر قىلىدۇق. (ئۇلارنىڭ شۇ ئېمەتلەرگە شۇكۇر قىلىپ، بۇ ئارقىلىق نېسەتلەرنى بەرگىۋى اللەنى تونۇشى ئۇچۇن) ئۇلارنىڭ شۇلاتى، كۆز، قەلىبلەرنى بەردۇق، ئۇلار اللەنىڭ ئايەتلىرىىنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى ئۇپۇن، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرى، كۆزلىرى، دىللىرى ئۇلاردىن (اللەنىڭ ئازابىدىن) ھېچ نەرسىنى دەپىئى قىلىندى، ئۇلار مەسخىرە قىلغان ئازاب ئۇلارغا نازىل بولدى (38). (ئى مەككە ئاھالىسى!) بىز ھەقىقەتەن سىلەرنىڭ ئەتراپىڭلاردىكى شەھەرلەرنى ھالاك قىلدۇق، ئۇلارنى (كۇفرىدىن) يالىسۇن دەپ ئايەتىلەرنى تەكىرار بايان قىلىدۇق (27). (ئۇلارغا ئازاب كەلگەندە) ئۇلارنىڭ خۇداغا يېقىن قىلىدۇ دەپ اللەدىن باشقا تۇتىقان مەبۇدلىرى ئۇلارغا كۆراپ ئىلىرە دۇلارغا يېقىن قىلىدۇ دەپ اللەدىن باشقا تۇتىقان مەبۇدلىرى ئۇلارغا دەپ ئوللار قۇرئان تىلىشلىرى بوللاغا) چاپلىغان بوھتاللىرى دۇرگار قۇرئان تىلىشلىقا ئەۋەتتۇق، دۇلار قۇرئان تىلىشلىقا ئەۋەتتۇق، دۇلار قۇرئان تىلىشلىقا ئەۋەتتۇق، دۇلارنىڭ ئەيدۇرمىدۇر ۋە (اللىغا) چاپلىغان بوھتاللىرى دۇرئىل تىلىۋىتىگەن كېرىنى ئۇلار قۇرئان تىلىشلىققا ئەۋەتتۇق، دۇرئىلى ساڭا قۇرئان تىلىشلىقا ئەۋەتتۇق، ئۇلار قۇرئان تىلىشلىدى كېيىن ئۇلار ئۆز قەۋسكە ئاگاھىلاندۇرغۇچى بولۇپ قايتىشىتى قۇرئان تىلىۋىتىگىلىدىن كېيىن ئۇلار ئۆرئان تىلىدىن كېيىن ئۇلار ئۆر قەۋسكە ئاگاھىلاندۇرغۇچى بولۇپ قايتىشىتى (88).

ئۇلار ئېيىتىتى: «ئىي قەۋسىبىز! ھەقسقەتەن بىز مۇسادىن كېيىن نازىل بولغان، ئۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كىتابلارغا ئۇيغۇن كېلىدىغان، ھىق دىنغا ۋە توغرا يولغا باشلايدىغان كىتابنى (يەنى قۇرئاننى) تىڭشى دۇق» (80) . وئى قەۋسىمز! اللەغا دەۋەت قىلغۇچى (يەنى مۇھەممەد ئەلەيھىسالام)نىڭ دەۋىتىنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە الله غا ئىسان ئېيتىڭلار، الله بەزى گۇناھلارنى مەغىسرەت قىلسدۇ، سىلەرنى قاتتسق ئازابىتىن ساقلايىدۇي (81) . كىمىكى الله غا رئىمان ئبيتىشقا) دەۋەت قىلغۇچىنىڭ (يەنى رەسۇلۇ اللەنىڭ) دەۋىتىنى قوبۇل قىلمىساء ئازابتىن قېچىپ قۇتۇلال جايدۇ، اللەدىن باشقا (ئۇنى اللەنىڭ ئازابىدىن ساقلسغۇچى) ياردەمچسلەر بولمايىدۇ، ئۇلار (يەنى رەسۇلۇاللەنىڭ دەۋىتىنى قوبۇل قىلمىغۇچىلار) ئوپ ئوچۇق گۇمراملىقتىدۇر (82) . ئۇلار ريەنى ئۆلگەنى دىن كېيىن تىرىلىشنى ئىنكار قىلغۇچى كۇفغارلار) بىلىمىدۇكى، ئاسىائلارنى ۋە زېمسىننى ياراتىقان ۋە

سور الله الرَّوم يُونِ الله الرَّوم يُونِ رُونِ مُن كَفَرُوْ ارْضَ لُوْ اعْنُ سَيْلِ اللهِ الْمُوافَّلُ اعْلَاقُونِ لَكُ بُن كَفَرُوْ ارْضَ لُوْ اعْنُ سَيْلِ اللهِ الْمُوافَّلُ اعْلَاقُونُ

ئۇلارنى يارىتىشتا چارچاپ قالىبغان اللە ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۇرۇشكە قادىر ئەمەسبۇ؟ دۇرۇس، ئۇ مەققەتەن ھەر نەرسىگە قادىردۇر(83). كاپىرلار دوزاخىقا توغرىلىنىدىغان كۇندە (ئۇلارغا)؛ «بۇ (يەنى سىلەر تېتىۋاتقان ئازاب) راست ئەمەسبۇ؟» (دېيىلىدۇ) ئۇلار؛ «پەمۇۋەردىكارىسىز بىلەن قەسەمكى، ئەلۇەتتە راستتۇر» دەيدۇ، اللە (ئۇلارغا)؛ «كاپىر بولغانلىقىڭلار تۇپەيلىدىن ئازابىنى تېتىگىلار» دەيىدۇ(84). (ئى مۇھەمەد!) سەن (مۇشرىكىلارنىڭ سالغان جاپاسىخا) ئىرادىيلىك پەيىخەمسبەرلەر سەۋر قىلىغانىدەك سەۋر قىلىغان ئۇلارغا بولىدىغان ئازابقا ئالدىراپ كەتمىگىن. ئۇلار زاخىرەتتە) ۋەدە قىلىنغان ئازابنى كۆرگەندە، (ئۇلار دۇنيادا) گىويا كۇندۇزدە بىردەمىلا تۇرغاندەك ھېس قىلىدۇ، (بۇ قۇرئان سىلەرگە) تەبىلىغدۇر، پەھەت پاسىق قەۋملا ھالاك قىلىنىدۇ(88).

47_سۇرە مۇھەممەد

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 38 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن.

كاپىر بولغان ۋە (كىشىلەرنى) اللە ئىلىڭ يولىسدىن توسقانىلارنىڭ (ياخشى) ئەمەللىرىنى اللە بىكارقىلىۋېتىدۇ،، والدين المتفادعة الطبيعة واشفايها وَلَ مَلْ عَمَدِ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهُ وَاللهِ وَاللهِ وَاللهُ وَ

ئىبان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلارنىڭ، مۇمەمىمەكە ئازىسل قىلىنىغان قۇرئانىغا ـــ قۇرئان ئولارنىڭ پەرۋەردىگارى تەرىپ ـــدىن كەلـگەن ھەقىقەتتۇر ـــ ئىبان ئېيتقانلارنىڭ گۇناملىرىنى اللە ئۆچۈرۈپ تاشلايدۇ، ئۇلارنىڭ ھالىنى ياخشلايدۇ ئۆچۈرۈپ تاشلايدۇ، ئۇلارنىڭ ھالىنى ياخشلايدۇ ئۇچۈنىدۇركىي، كاپىرلار باتىلىغا (يەنى شەيــتانىغا) ئەگەشتى، مۆمىنلەر بولسا، پەرۋەردىكارى تەرىپىدىن ئىنسانلارغا ئۇلارنىڭ ئەمۋالىنى شۇنداق بايان قىلىدۇلگا، سىلەر كۇفغارلارغا ئولارنىڭ ئەمۋالىنى شۇنداق بايان قىلىد دۇلگا، سىلەر كۇفغارلارغا ئولارنى ئۆلۈراش قىرىپ (مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلاردا سىلەر ئۇلارنى كۆرستىدىغان كۈچ قالىنىغان چاندا ئۇلارنى ئۆلتۈر قىرىپ (مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلاردا سىلەرگە قارشىلىق كۆرستىدىغان كۈچ قالىنىغان چاغدا ئۇلارنى ئۆلتۇر. ۋەيۋى بىرىڭلار، رۇشتىن تومۋاپ، ئۇلارنى ئەسىر ئېلىڭلار، ئاندىن رۇشتىن تومۋاپ، ئۇلارنى ئەسىر ئېلىڭلار، ئاندىن بۇپلارنى ئېچسان قىلىش، يۇزسىدىن قومۋى بىرىڭلار،

ئۇلارنى ئېھان قىلىش يۇزىسىدىن قويۇپ بېرىڭلار، ياكى قىدىيە ئېلىپ قويۇپ بېرىڭىلار، تاكى ئۇرۇش ئۆزەنىڭ ئېھىن يۇزۇش تۇنىنىڭ ئېھىن ئۇرۇش توختىغانغا قەدەر) ئىش مانا شۇنداقتۇر. ئەگەر اللە خالسا ئەلۋەتتە (سلەرنى ئۇرۇشقا تەكلىپ قىلماستىنلا) ئۇلارنى جازالىغان بولاتتى، ئەگەر اللە بغانىڭىلارنى بەزىڭىلار بىلەن سىناش ئۇچۇن (يەنى ئەمانىڭىلارنى سىناش ئۇچۇن ايەنى ئىمانىڭىلارنى سىناش ئۇچۇن الەينى ئىمانىڭىلارنى سىناش ئەپىۋە دالىلەرنىڭ (يەنى ئىمانىڭىلارنىڭ) ئەمەلىلىرىنى اللە بىكار قىلىۋەتمەيدۇ(ئا). اللە ئۆلارنى جەنئەتكە كىرگۆزىدۇ، اللە ئۇلارنى ھىددايەت قىلىدۇ ۋە ھالىنى ياخشىلايدۇ(ئا). اللە ئۇلارنى جەنئەتكە كىرگەن ئادەم ئۆزىدىنىڭ ئۆلارنى جەنئەتكە كىرگەن ئادەم ئۆزىدىنىڭ ئۆيەددىكى جايىنى ئىلگىرى كۆرگەندەكلا بىلىدۇ) (ئا). ئى مۆمىنلەر! سىلەر اللەغا (يەنى مىڭلارنى (ئۇرۇش مەيداللىرىدا) بەرقارا قىلىدۇ(ئا). كايىرلارنى اللە ھالاك قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى بەربات قىلدى(ئا). ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى بەربات قىلدى(ئا). ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى بەربات قىلدى(ئا). ئۇلارنىڭ سەيىر قىلىپ ئىلىگىرىكىلەرنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ قانىداق بالىدۇ(ئالى قىلىدۇ(ئالى قىلىدى). ئولارنى ھالاك قىلىدى(ئا). بۇ شۇنىڭ مەيىر قۇرىلىڭ قىلىدى ئۇلارنى ھالاك قىلىدى(ئا). بۇ شۇنىڭ ئۇنىدان ئاقىۋەتىكە قالىدۇ(ئا). بۇ شۇنىڭ سەيىر قىلىپ ئىللىلە قىلىدى. (مەككە) كاپسرلىرسىۋ شۇنىدان يولغانىلىقىنىڭ خانىدى كۆرەتىسىدىسۇ؟ اللە مىزمىنىلىڭ مەدەتىكار سەيىر ئۇلىنىڭ مەدەتىكار يوقىتۇر(ئانا). بۇ شۇنىڭ

شۇبمىسىزكى، اللە ئىبان ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەلـ
لەرنى قىلغانلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىد
خان جەنئەتـلەرگە كىرگۈزىـدۇ، كاپىـرلار (ھاياتىـي
دۇنيادا ئۇنىڭ لەززەتلىرىـدىن) بەھـرىمەن بولىدۇ
ۋە چاھاريايـلاردەك يەپ_ئىچىـدۇ، (ئاخسرەتـتە)
ئۇلارنىڭ جايى دوزاخ بولىدۇ(قا). سېنى ھەيدەپ
چىقارغان شەھەرلەرنىڭ (يەنى مەككىـنىڭ) ئاھالىسىـ
دىن كۇچلۇك بولغان نۇرغۇن شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسىـ
سىنى ھالاك قىلـدۇق، ئۇلارغا مېچىقانداق ياردەم
قىلغۇچى بولىمدى(قا). پەرۋەردىـكارى تەرىپىدىن
بولغان روشەن دەلىللەرگە ئاساسلانغان ئادەم (يەنى
مۆسن) ئۆزىنىڭ يامان ئەمەلى چىرايلىق كۆرسىتىلـ
گەن ۋە نەپـىـى خاھىشـلىرىغا ئەگەشـكەن ئادەمگە
رىدنى كاپىرغا) ئوخشامدۇ(قادا تادۇرلارغا ۋەدە

الحالة لله ول التربي المتوارعباد الطعلوب يلي علي المتوارك المتعالم المتوارعباد الطعلوب المتوارع المتعالم المتع

قىلىنغان جەننەتنىڭ سۈپىستى شۇكى، ئۇ يەردە رەڭىگى ئۆزگەرمىگەن سۇدىن ئۆستەڭلار قەمى ئۆزگەرمىگەن سۇتتىن ئۆستەڭلار بولسدۇ، ئۆلارغا جەننەتتە بەھرىسەن بولسدىغان تۇرلۇك مېۋىلەر ساپ ھەسەلىدىن ئۆستەڭلار بولسدۇ، ئۆلارغا جەننەتتە بەھرىسەن بولسدىغان تۇرلۇك مېۋىلەر بولىدۇ ۋە پەرۋەردىگارى تەرىپىدىن مەغپىرەت بولىدۇ، (مۇنسداق تەقۇادارلار) دوزاختا مەڭگۇ قالىدىغان، قايناقسۇ بىلەن سۇغىرىلىپ (قىزىقلىقىدىن) ئۇچىيلىرى پارەسپارە قىلىنىدىغانلار بىلەن ئوخشاشبۇ؟(قا) ئۇلاردىن (يەنى مۇناپىقلاردىن) بەزى كىشلەر سېنىڭ سۆزۈڭىگە قۇلاقى سالىدۇ، ئۇلار سېنىڭ يېنىڭدىن چىققاندا، ئىلىم بېرىلگەن كىشلەرگە (يەنى ساھابىلەرنىڭ ئۆلسالسوىغا مەسخىرە قىلىش يۈزىسىدىن): «بايا ئۇ (يەنى مۇھەممەد) نېمە دېدى؟» دەيدۇ، ئەنە شۇلار اللە دىللىرىنى پېچەتلىۋەتكەنلەردۇر، نەپسى خاھىشلىرىغا ئەگەشكەنىلەردۇر(قا)، مىدايەت تاپقاند لارنى اللە تېخىمۇ ھىدايەت قىلىدۇ، ئۇلارغا تەتۋادارلىقنىڭ مۇكاپاتىنى بېرىدۇ(قا)، ئۇلار (يەنى مەككە كۇنغارلىرى) پەقەت قىيامەتنىڭ ئۇلارغا تۇيۇقسز كېلىشىنىلا كۈتىدۇ، شۇبەسىزكى، قىيامەتىنىڭ ئالامەتلىرى كەلدى، ئۇلارغا قىيامەت كەلگەنىدە ئۇلار قانىداقىمۇ ۋەز-نەسىسى بولسايدۇ) (قا). الشهارة العالمة المن المنافعة الذي فالمنطينين و الشهارة والعالمة المنافعة التنافعة المنافعة المنافعة

بىلگىنكى، الله دىن باشقا مېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقىتۇر، گۇناھىلى ئۇچلۇن، ئەرلىتايال مۆملىنلەر ئۇچۇن مەغىرەت تىلسىگىسى، اللە سىلەرنىڭ (بۇ دۇنيادىكى) ھەرىكىتىڭىلارنى ۋە (ئاخىرەتىتىكى) جايسىڭىلارنى بىلىدۇ (شۇڭا ئاخىرەتىلىك ئۇچۇن تەپ يارلىنىڭلار) (19) . مۇمىنىلەر (جىلھادنى تەلەپ قىلىش يۇزىسىدىن): «ئېبىشقا (جىھاد ئەمرى قىلىنغان) بىرەر سۇرە نازىل قىلىنبىدى؟، دەيدۇ، جمهاد زبكرى قبلينفان ثبنيق سؤره نازيل قبلينفانداء دىلىلىرىدا كېسەل بارلار (يەنى مۇنايىقىلار)نىڭ ساڭا ئۆلۈم ئالدىدا (ئۆلۈمىدىن قورقۇپ) ئايلىنىي كەتكەن ئادەمدەك قاراۋاتقانلىقسنى كۆرسەن، رئى مۇھەمبەد!) (ئۇلارنىڭ ساڭا) ئىتائەت قىلىشى ۋە چىرايىلىق سىز: قىلىشى ئۇلار ئۇچۇن ئەلىۋەتىتە ياخشى ئىدى، ئۇرۇش قارار قىلىنغان چاغدا، ئۇلار اللهفا ساديق بولؤشسا ثهاؤهتته ثؤلار تؤجؤن ياخشي

ئىدى (120-12)، سىلەر (ئىسلام) دىن يۇز ئۆرۈسەڭلار زېمىندا بۇزۇنېسلىق قىلارسىلەرمۇ ۋە سىلەرەمەمىنى ئۇزۇپ قويارسىلەرمۇ؟(22) ئەنە شۇنداق كىشلەرنى اللە رەھىمىتىدىن يېراق قىلدى، ئۇلارنى (ھەقنى ئاڭلاشتىن) كاس قىلىدى، (ھىسدايەت يولىنى كۆرۈشتىن) كور قىلدى(120) . ئۇلار (ھەقنى تۈنۈش ئۈچۈن) قۇرئاننى پىكىر قىلمامدۇ؟ بەلكى ئۇلارنىڭ دىللىرىدا قۇلۇپ بار (شۇڭا ئۇلار چۈشەنىمىدۇ) (231) . توغرا يول ئېنىق بولغانىدىن كېسىنى ئارقىسىغا قايتقانلار) غا (ئۇلارنىڭ بۇ ئىلىنى) شەيىتان چىرايلىق كۆرسەتتى، (شەيتان ئارزۇ ۋە ئەجەلنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىلەن) ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى تىندۇردى(125) . بۇ رىينى شەيتانىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ ئۇلارنىڭ يېرايلىق يامان كىرگەن ئالىد ئازىل قىلغان نەرسىنى يامان كىرگوندۇركى، ئۇلار اللە ئازىل قىلغان نەرسىنى يامان كىرگوندۇركى، ئۇلار اللە ئازىل قىلغان نەرسىنى مىللىرىڭ ھۇزلىرىڭ ھۇزلىرىڭ ۋالەرنىڭ ئۇلارنىڭ مۇزلەرنىڭ يۇزلىرىڭ ۋالارنىڭ باللەرنى ئۇلارنىڭ دەرغەزەپ قىلىدىغان نەرسىلەرگە ئەگەشتى، اللەنى دەرغەزەپ قىلىدىغان نەرسىلەرگە ئەگەشتى، اللەنى داۋى قىلىدىغان ئەسلىرى) ياقتۇرمىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇللىرنىڭ ئەمەللىرىنى بىكار قىلدىخان ئەسلىرىدا كېسەل بارلار (يەنى مۇناپىقلار) ئاللە ئۇلارنىڭ ئاسكارىلىسايىدۇ دەپ ئويلامىدۇ؟(183) . دىللىرىدا كېسەل بارلار (يەنى مۇناپىقلار) ئاللە ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنىڭ بىكار قىلدى داللىرىدا كېسەل بارلار (يەنى ئاسكارىلىسايىدۇ دەپ ئويلامىدۇ؟(183)

وَوَنَقَاءُ الْاَلْوَكُمْ فَلَا تَعْمُدُ فِي الْمُعْنِينَ الْمُو وَالْمَدِينَ أَمْمُ وَالْمَنِينَ الْمُو وَالْمَدِينَ الْمُوْلِ اللّهِ فَيَا اللّهِ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ اللّهُ وَاللّهُ وَلَمْ وَاللّهُ وَالّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ

ئەگەر بىز خالىساق، ئۇلارنى چوقۇم ساڭا بىلدۇس رەتتۇق، چوقۇم ئۇلارنىڭ سىماسىدىن تونۇپىتتۇڭ، سەن ئەلىۋەتىتە سۆزىىنىڭ ئۇسىلۇبىدىن ئۇلارنى تونؤيسەن، الله سىلەرنىڭ ئەمەللىرىڭىلارنى بىلىپ تۇرىدۇ(20) . بىز سىلەرنى ئەلۋەتتە (جىھادقا ئەسىر قىلىش ۋە مۇشەققەتلىك ئىشلارغا تەكلىپ قىلىش بىلەن) سىنايىبىز، تاكى سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن (اللهنىڭ يولىدا) جىهاد قىلغۇچىلارنى ۋە (جىهادى نىڭ مۇشەققەتلىرىگە) چىداشلىق بەرگۈچىلەرنى بىلگەنگە، سىرلىرىڭلاردىن ۋاقىپ بولغانغا قەدەر (81) . شۇبھىسىزكى، كايىر بولغانلار، (كىشىلەرنى) اللەنىڭ يولىدىن توسقانلار، توغرا يول(يەنى رەسۇلۇ اللەنىڭ ھەق ئىكەنلىكى) ئېنىق بولغاندىن كېيىن پەيغەمبەر بلدن دۇشبەنلەشكەنلەر الله فا قىلچە زىيان يەتكۇپ زەلمەيدۇ،اللە ئۇلارنىڭ (سەدىقە بەرگەنگە ئوخشاش) ئەمەللىرىنى بىكار قىلىدۇ (شۇنىڭ بىلەن ئاخىرەتتە

ئونىڭ ساۋابىسغا ئېرىشەلمەيدۇ) (33). ئى مۇسنلەر ! اللەغا ئىتائەت قىلىڭلار، پەيغەمبەرگە ئىتائەت قىلىڭلار، ئەمەللىرىڭلارنى (كۆفرى، نىغاق ۋەرىيا بىلەن) بىكار قىلىۋەتبەڭلار (38). شۇبھىسىزكى،كاپىر بولغان ۋە (كىشىلەرنى) اللەنىڭ يولىدىن توسقانلار، ئاندىن كاپسىر پېتى ئۆلگەنلەرنى اللە مەرگىز مەغېىرەت قىلىيادۇ (34). (كاپسىرلار بىلەن جەڭ قىلىغان چېسفىڭلاردا) بوشاپ قالىماڭلار، كاپكىرلارنى) سۈلھكە چاقىرماڭلار، مالبۇكى، سىلەر غالىبتۇر سىلەر، اللە سىلەر بىلەن بىرگىدۇر، ئەگەر ئولۇن ۋە تاماشادىن ئىبارەتتۇر، ئەگەر سىلەر ئىلەن ئېيتساڭلار ۋە تەتۋادارلىق قىلىڭلار (اللە) سىلەرگە ئەجرىڭلارنى بىرىدۇ، ئەگەر سىلەر ئىمان ئېيتساڭلار ۋە تەتۋادارلىق قىلىڭلار (اللە) سىلەرگە ئەجرىڭلارنى جىددى سورسايدۇ (پەقەت زاكاتنى بېرىشىڭلارنى جىددى سورسايدۇ (پەقەت بېخىللىق قىلىدىلەرنىڭ دارىئولىدا (پۇل—مال) ئاداۋىتىڭلارنى جىددى سورسا، سىلەر ئۇنداق كىشىلەر سىلەركى، اللەنىڭ يولىدا (پۇل—مال) سەرپ قىلىشىقا چاقىرىلىساڭلار، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بېخىللىق قىلىدىغانلار بار، كىمكى بېخىللىق قىلىدىكەن، ئۇ ئۆزىنىڭ زىيىنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بېخىللىق قىلىدىغانلار بار، كىمكى بېخىللىق قىلىدىكەن، ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇرۇنىلىڭ ئاراڭلاردا بېخىللىق قىلىدىغانلار بار، كىمكى بېخىللىق قىلىدىكەن، ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇرىزىغلار، اللەسلەرنىڭ ئاراڭلاردا بېخىللىق قىلىدىغانلار بار، كىمكى بېخىللىق قىلىدىكەن، ئۇ ئۆزىنىڭ ئورىۋگلارغا باشقا بېرەتىرى تەرەنىڭ ئالىغانىڭ ئاتائەت قىلىدۇ، ئالىغانىڭ ئاتائەت قىلىدۇ، ئالەغانىڭ ئاتائەت قىلىدۇ، ئالىغانى قىلىدۇ، ئالەغانىدۇرىدۇ، ئۇلار، اللەسلەرنىڭ ئالىغانىدۇ، ئالىغانىڭ تائىنىڭ تائىلىقىدۇ، ئۇلار، اللەسلەرنىڭ ئالىغانىڭ تائىغانىڭ تائىتىدۇ، ئالىغانىڭ تائىلىق قىلىدۇ، ئالىغانىدۇ، ئۇلار، ئىلار، ئالىغانىدۇ، ئۇلار، ئالەغانى ئاتىنىڭ تائىدۇ، ئۇلار، ئالىغانىڭ تائىلىق قىلىدۇ، ئالىغانىڭ ئاتائەت تالىغانىدۇ، ئالىغانى ئاتاردىلىڭ ئالىغانىدۇ، ئالىغانى ئاتاردىلىدىلىلىدى ئالىغانىدۇردىدۇ، ئالىغانىڭ ئالىغانىدۇردىلىلى ئالىدۇ، ئالىغانىدىلىدىلىدى ئالىغانىدىلىدى ئالىلىدى ئالىدىدا ئالىغانىدىلىدى ئالىغانى ئاتارلىدىلىدىدىلىدىدانىڭ ئالىغانىدا ئالىغانىدىلىدىدىلىدىلىدى ئاتاردىدىدىلىدى ئالىدىدانىڭ ئالىغانىدىلىدىدىلىدىلىدىدىلىدىدىلىدىدىلىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدى ئالىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىدىد

يَنْ الْمُحْتَقِدُ الْكَوْمُونَ الْمُحِدُونِ الْمُحِدُونِ الْمُحِدُونِ الْمُحِدُونِ الْمُحِدُونِ الْمُحِدُونِ الْمُحْتَقِدُمُ اللّهُ الْمُحْتَقِدُمُ اللّهُ الْمُحْتَقِدُمُ اللّهُ الللّهُ ال

48_سۇرە فەتىپ

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 29 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقەتلىك ۋە مېيھرسيان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلاييەن.

اللەنىڭ مېنىڭ ئىلگىرىكى ۋە كېيىنىكى گۇنامىلىرىڭنى كەچۋرۇشى ئۈچۈن، ساڭا بەرگەن نېمىتىنى مۇكەمسەلىلەشتىۋرۇشى ئۈچۈن، سېنى توغرا يولغا باشلىشى ئۇچۈن، ساڭا كۈچلىۋك ياردەم بېرىشى ئۇچۈن، ساڭا بىز مەقسقەتەن روشەن غەلىبە ئاتا قىلدۇق (1-8). مۆمىنلەرنىڭ ئىجانىغا ئىجان قوشۇلۇشى ئۇچۈن، اللە ئۇلارنىڭ دىللىرىغا تەمىكىنىلىكىنى چۇشۇردى، ئاسجانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ (پەرىشتىلەر- چۇشۇردى، ئاسجانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ (پەرىشتىلەر- دىن، جانلاردىن ۋە تەبىئەت ھادىسىدىن، مايۋانلاردىن ۋە تەبىئەت ھادىسىد

لىرەدىن بولغان) قوشۇنلىرى اللەنىڭدۇر، اللە رخەلقنىڭ ئەمۋالىنى) بىلىپ تۇرغۇچدۇر، ھېكەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر، (). (مۆمىنلەرنىڭ دىللىرىغا اللەنىڭ تەمكىنلىك چۇشۇرۇشى) ئەر_ئايال مۆسىنلەرنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان؟ ئۇلار مەڭگۇ ئالىدىغان جەننەتلەرگە كىرگۇزۇشى ئۇچۇندۇر، اللەنىڭ دەركامىدا، بۇ زور مۇۋەپپەقىيەتىتۆر(3). (مۆمىنلەرنىڭ كەپۈرۇشى ئۇچۇندۇر، ئۇلار اللەغا قارىتا (اللە پەيـمۇناپىقەلەرگە، مۇشرىكەلەرگە ئازاب قىلىش ئۇچۇندۇر، ئۇلار اللەغا قارىتا (اللە پەيـمەنىلىگە ۋە مۆمىنلەرگە يەردىمان بەرمەيدۇ دەيدىغان يامان ئويلاردا بولدى، (ئۇلار مۆمىنلەرگە ئۇلارنىڭ ئىۆزلىرىگە يېتسىۋر، ئۇلاردا بولدى، (ئۇلار مۆمىنلەرگە يەتسىۋر دەيدىغان يامان ئويلاردا بولدى، (ئۇلار مۆمىنلەرگە يەتسىۋر دېگەن) ھالاردا يولدى، (ئۇلار مۆمىنلەرگە يەتسىۋر، ئۇلارنىڭ ئىۆزلىرىگە يېتسىۋر، اللە ئۇلارغا غەزەپ قىلدى، ئۇلارنىڭ ئۇلارغا جەھەنىنەمىنى تەسبارلىدى، جەھەنىنەم بېيىدىگەن يامان جاي! (6) ئاسپانلارنىڭ ۋە زېسىننىڭ توشۇنلىرى اللەنىڭدۇر، اللەغالىرى ئالغار ئۇچۇر، (كۇسىلارنىڭ ئۇرىلىرىلىڭ ئالىغا ۋە ئۇنىڭ پەيىخەمبىرىگە ئىنى ئاگاھىلاندۇرغۇچى قىلىپ ئەۋەتسىۋى (سەنى ئەرئىلىڭ ئالغا ۋە ئۇنىڭ پەيىخەمبىرىگە ئىنى ئاگاھىلاندۇرغۇچى قىلىپ ئەۋەتسىۋى (سەنى ئاگاھىلىدۇرغۇچى قىلىپ ئەۋسى ئەرسىلار ئۇچۇر، ئۇنىڭ پەيىخەمبىرىكى ئىلىرى ئېلۇخلىدىن ئەركۇچى، دەرمەتلىشىڭلار ئۇچۇر، ئەتكەلدە ۋە ئۇنىڭ پەيىخەمبىرىكى ئىخورى، ئەتكەلدە ۋە ئۇنىڭ يەسلىرىك ئىلۇخلىرى ئەۋەتتۇق) (9).

إِنَّ الَّذِينَ يَبَايِمُوْلَكُ الْمُنْكِيَّةِ وَمِنَ الْمُنْفِئِنَ يَبِينَاهُ وَمَنَّ الْمُنْفِقُونَ الْمَنْفَ الْمُنْفَقِينَ الْمُنْفَقِقُ الْمِنْفَ الْمُنْفَقِقُ اللَّهِ الْمُنْفَقِقُ الْمُنْفَقِقِينَ اللَّهِ اللَّهِ الْمُنْفِقِيقَ الْمُنْفَقِقِينَ اللَّهِ اللَّهُ اللْمُو

كُذُ إِكُمُ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَيْلٌ فَسَيْقُولُونَ

شۇبھىسىزكى، زئى مۇھەممەد! ھۇدەپېسيىدە) ساڭا (رىزۋان) بەيئىتىنى قىلغانلار (ھەقسقەتتە) الله غا بەيئەت قىلغان بولىدۇ، الله نىڭ قولى ئۇلارنىڭ قولىنىڭ ئۈستىدىدۇر (يەنى الله ئۇلارنىڭ قىلغان بەيئىتىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر، اللە ئۇلارنى بەيـ ئەت قىلغانلىقى ئۈچۈن مۇكاپاتلايدۇ)، كىمكى ئەھم دىنى بۇزىدىكەن، ئەمدىلنى بۇزغانلىقىنىڭ زىيىلنى ئۇنىڭ ئۆزىگە بولىدۇ، اللە بىلەن قىلغان ئەھدىسىگە وْأَيَا قَبَلُغَانِلارِغَا ٱللَّهُ بِوْيَوْكُ تُعْجِم ثَاتًا قَبْلُسِدُوْ (10). (ھۇدەيىبىسىگە چىقىماي) قېلىپ قالىغان (مۇنات يىق) ئەئىرابىلار ساڭا: دېيۇ ماللىرىلىدۇ، بالاپ چاقسلىرىسىز بىلەن بولۇپ قىيىلىپ (سەن بىلەن چىقالبىدۇق)، بىز ئۇچۇن مەغپىرەت تەلەپ قىلغىن، دەيدۇ، ئۇلارنىڭ تىلى بىلەن ئېيتقىنى دىلىدىكى سۆز ئەمەس (يەنى ئۇلار يالىغان ئۆزرە ئېيتىدۇ). ئېيت قىنكى، رئەگەر اللە سىلەرگە بىرەر زىيانىنى ياكى پايدىنى ئىرادە قىلسا، كىم سىلەر ئۇچۇن اللەنىڭ

ئالدىدا بىرنەرسىگە دال بولالايدۇ؟ (يەنى كىم سىلەردىن اللەنىڭ خاھىنى ۋە قازاسنى توسىياتلاردىن كورە ئۇنداق ئەمەس (يەنى ئىش سىلەر ئويلىغاندەك ئەمەس)، اللە سىلەرنىڭ قىلىشىڭلاردىن تولۇق خەۋەرداردۇر (اللا) . بەلكى سىلەر، پەيغەمبەر ۋە مۆمىنلەر ئائىلىسىگە مەڭگۇ قايىتيايدۇ، دەپ كۇمان قىلدىنگلار، بۇ ركۇمراھلىق) دىللىرىڭلاردا چىرايلىق تۇيۇلدى، سىلەر يامان گۇماندا (يەنى ئۇلار ئۆلتۈرۈلۈپ بىرىمۇ ساق قايتيايدۇ دەيدىغان ئويدا) بولدۇڭلار» (اللا) بولدۇڭلار» (اللا) بولدۇڭلار» (لا). كىمكى اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىشەنبەيدىكەن (ئۇ كاپىردۇر)» شۇبھىسىزكى، بىز كاپىرلارغا دوزاخنى تەييارلىدۇق (113) . ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھىلىقى شۇبھىسىزكى، بىز كاپىرلارغا دوزاخنى تەييارلىدۇق (113) . (مۇدەيبىيىگە چىقباي) قېلىپ قالداللەغا خاستۇر، اللەخالىغان ئادەمگە ئازاب قىلىدۇ، اللەغا خاستۇر، ئاللەغا خاستۇرە ناھايىتى مەمپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېمرىباندۇر (114) . (مۇدەيبىيىگە چىقباي) قېلىپ قالداللەنىڭ (خەيبىم ئەندىمىتىنى ھۆرگىلاردا؛ دېنۇمۇ سىلەر بىلەن چىقايلى» دەيدۇ، ئۇلار اللەنىڭ ئالىقىنىڭلىردا خاس قىلىغادىلىنى ئىلارغا ھەركىسىز بولىمايىدۇ، اللە ئىلىكىسى مۇشۇنىداق دېگەن»، سىلەر بىلەن چىقىدىن دەس قىلىغالى دەيدۇ، ئۇلار؛ دۇۋنداق ئەمەس، ئۇلار (اللەنىڭ كالامىنى) سىلەر بىزگە ھەسەت قىلىشۇاتسىلەر» دەيدۇ، ئۇنداق ئەمەس، ئۇلار (اللەنىڭ كالامىنى) سىلەر بىزگە ھەسەت قىلىشۇاتسىلەر» دەيدۇ. ئۇنىداق ئەمەس، ئۇلار (اللەنىڭ كالامىنى) بەھقەت يىۈزەگىدىنە چوشىشىدۇرلەلەر

المن المنطقة في من الاتعراب سناء عن الى تعم المناتي المن المناتون المناتون المن المناتون المن المناتون المن المناتون المن المناتون المن المناتون المناتون المن المناتون المناتون المن المناتون المناتون

(ھۇدەيبىيىگە چىقماي) قېلىپ قالغان ئەئرابىلارغا: وسلەر جەڭىگىۋار بىر قەۋم بىلەن (ئۇرۇشۇشىقا) چاقىرىلىسلەر، ياكى ئۇلار (ئۇرۇشسىزلا) مۇسۇلمان بولىدۇ (ئۇلار بىلەن ئۇرۇشيايسلەر)، ئەگەر سىلەر (بۇيرۇققا) بويسۇنساڭلار، اللە سىلەرگە جىرايىلىق ئەجىر ئاتا قىلىندۇ، ئەگەر سىلەر ئىلگىرى قېسلىپ قالغاندەك، يەنە قېلىپ قالساڭلار، اللە سسلەرگە قاتىتىق ئازاب قىلىدۇچ دېگىين(16). (جىسھادقا چىقىسا) ئىماغا گۇناھ بولبايدۇ، توكۇرغىيۇ گۇناھ بولمايدۇ، كېسەلگىمۇ گۇناھ بولمايدۇ، كىمكى الله غا ۋە ئۇنىڭ يەيغەمبىرىگە ئىتائەت قىلىدىكەن، ئۇتى الله ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرگىۋزىدۇ، كىكى (ئۆزرىسىز جىهادتىن) باش تارتىدىكەن، اللە ئۇنى ردۇنيادا خورلۇق بىلەن، ئاخىمىرەتتە ئوت بىلەن) قاتتىق ئازابلايدۇ (17) . الله مۆسئلەردىن مەتىقەتەن رازى

بولدى، (ئىي مۇھەمسەدا) ئۆز ۋاقتىدا ئولار (مۇدەيبىيىدە) دەرەخ (سايىسى) ئاستىدا ساڭىا بەيئەت قىلدى. الله ئۇلارنىڭ دىلىدىكىنى (يەنى راستىتى بىلەن ۋاپانى) بىلىدى، الله ئۇلارىلى دىلىدىكىنى (يەنى راستىتى بىلەن ۋاپانى) بىلىدى، الله ئۇلارغا دەنى خەيبەرلىنىڭ پەتسەن قىلىۋاتقاندا) تەمكىنلىڭ چۈشۈرۈپ بەردى ۋە ئۇلارنى يېقىن غەلىبە (يەنى خەيبەرلىنىڭ پەتسەن قىلىنىشى) بىلەن ۋە ئۇلار ئالىدىنان نۇرغۇن غەنىمەتلەرنى سالەرئى سالەرئى سالەرئى سالەرئى ئالىتىنىڭ قىلىنىڭ بەتسەن بۇرۇن ئاتا قىلدى، سالەرنى سالەرئى سالەرنىڭ قول سېلىشىدىن ساقلىدى، (غەنىمەتلەر، مەككىنىڭ پەتسى قىلىنىشى، مەسجىدى دۇشبەئلەرنىڭ قول سېلىشىدىن ساقلىدى، (غەنىمەتلەر، مەككىنىڭ پەتسى قىلىنىشى، مەسجىدى ئۇچۇن (اللە شۇنداق قىلدى) دىلى بولۇپ قېلىشى ئۇچۇن ۋە سىلەرنى توغزا يولىغا باشلاش ئۇچۇن (اللە شۇنداق قىلدى) (183). اللە يەنە ئۆز ئىلىنىڭ بولۇق بىلەن بولۇپ قىلىسى، ئۇچۇنگار بىلەن قولغا كەلتۈرەلىمەدىغان، اللە (ئۇنىڭ سىلەرگە مۇيەسسەر بولىدىغانلىقنى) تولۇق بىلگەن بىر غەنىمەت (يەنى مەككىنىڭ كاپىرلار سىلەر بىلەن (ھۆدەيبىدە) ئۇرۇشسا، ئەلۋەتتە، ئارقىسىغا قاراپ تاچاتتى، ئاندىن (ئۆز-كاپىرلار سىلەر بىلەن (ھۆدەيبىدە) ئۇرۇشسا، ئەلۋەتتە، ئارقىسىغا قاراپ تاچاتتى، ئاندىن (ئۆز-كىلەلىرنى مەغلۇپ قىلىش، مۇسنىلىلىرىنى مەنلۇپ قىلىش، مۇسنىلىلىدىنى خەلىرىي خەلىدى، ئالىدىنىڭ تۇلىدا يولىي ئۆزگەرمەيىدى، اللەنىڭ ئەلىدى يولىدا ھېچقاندان ئۆزگەرمەت تاپالىياسەن (يەنى ئاللەنىڭ تۇتىتان يولىي ئۆزگەرمەيىدى) (دىلىدا ھېچقاندان ئۆزگەرمەيىدى) دولەر

اللە ئۇلارنى سىلەرگە قول سېلىشىتىن توسىتى
ھەمدە ئۇلار ئۇستىدىن غەلىپە قىلغىنىڭلاردىسى
كېيىن، مەككىنىڭ ئىچىدە (يەنى ھۇدەيبىيىدە)
سىلەرنى ئۇلارغا قول سېلىشىڭلاردىن توستى، الله
ئۇلار كاپىر بولدى، سىلەرنى مەسجىدى ھەراسىدىن
ۋە تۇتۇپ تۇرۇلغان قۇربائىلىقىنىڭ ئۆز جايسىغا
يېتىشىدىن توستى، (مەككىدە) سىلەر بىلمەيدىىغان
ئەر-ئايال مۆمنىلەر بولۇپ، سىلەر بىلمەسىتىن
ئۇلارنى ئۆلىتۇرۇپ قويۇش بىلەن گۇناھقا گىرىپتار
بولۇشۇڭلارنىڭ خەۋپىي بولىسا ئىدى (ئەلىۋەتتە
بولىرى كاپسىرلارغا مۇسەلىلەت قىلاتىتى)، اللە

وَمُوالَدِينَ مِن الدِينَامُ مَثَلُودَ الدِينَامُ مَثَلُودَ الدِينَامُ مَثَلُودَ الدِينَامُ مَثَلُودَ الدِينَامُ مَثَلُودَ الدِينَامُ مَثَلُودَ الدَّينَ اللَّهُ المُثَافِّلُونَ الدِينَا اللَّهِ المُثَافِقُ المَثَنِينَا اللَّهِ المُثَافِقُ الدَّينَانُ اللَّهِ المُثَوِدِ اللَّهِ الدَّينَا اللَّهُ الدَّينَا اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الْمُنْ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

خالىغان ئادەنى رەھبىتى (دائىرىسىگە) كىرگۈزۈش ئۈچىۈن (سلەرنى مەككىنى پەتھى قىلىشتىن ئوسىدىكى ، ئەگەر ئۇلار ئايرىلسا (يەنى مۆسىنلەر كاپىرلاردىن ئايرىلسا)، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى كاپىرلاردىن ئايرىلسا)، ئۇلارنىڭ ئارسىدىكى كاپىرلارنى قاتىتىق ئازاب بىلەن ئازابىلايىتىتۇق (883)، كاپىرلار قىزىسقانلىقىنى — جاھىلسىيەت دەۋرىنىڭ قىزىققانلىقىنى — دىللىرىغا پۇككەن چاغدا، اللە پەيغەمبىرىگە ۋە مۆسىنلەرگە تەمكىنلىكنى كەلىيىسىگە ئەللە لايدى ئەدى ۋە ئۇنىڭ ئەملى ئىدى، اللە ھەر نەرسىنى بىلگۈچىدۇر (883)، اللە پەيغەمبىرىگە، ھەق رەۋىشتە، ھەقىقىي راست چىۋش كۆرسەتىتى، (ئىي مۇھەمسەدا سەن ۋە ساھابىلىرىڭ) خۇدا خالسا (دۇشمەندىن) ئەمىن بولغان، (بەزسلىرىڭلار) باشلىرىڭلارنى چۇشۇرگەن ۋە (بەزىلىرىڭلار) باشلىرىڭلارنى چۇشۇرگەن ۋە (بەزىلىرىڭلار) باشلىرىڭلارنى يەلغان، ئالەرسىلەر، ئاللە (سۇلهىتىكى) سىلەر بىلىمەيدىغان (پايدىنى) بىلىدۇ، اللە بۇنىڭدىن بۇرۇن (سىلەرگە) يېقىن بىر غەلىبىنى (يەنى خەيبەرنىڭ پەتھىسىنى مۇيەسسەر) قىلدى (1820). اللە ھەق دىننى پۇتۇن دىنلار دىن ئۇستۇن قىلىش ئۇچۇن، پەيغەمبىرىنى ھەدايەت بىلەن ۋە ھەق دىن بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئۇم ھەق دىن بىلەن ئەۋەتىتى (مۇھەمسەد دىن ئۇستۇن قىلىش ئۇچۇن، پەيغەمبىرىنى ھەدايەت بىلەن ۋە ھەق دىن بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئەۋەتىتىتى بىلەن ئەۋەتىتىتىلەن بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئەۋەتىتىتى بىلەن ئەۋەتىتى بىلەن ئەۋەتىتىتى بىلەن ئەۋەتىتىتى بىلەن ئەرىكىتە ئاللە يېتەرلىكتۇر (882).

تُرَامُهُ وَكِتَامُتُهُمُّنَا يَنْتَعَنِّى تَصْلَانِينَا الْمُونِوْمِوْمَاتِينَا الْمُعْ فَيْ الْمُورِوْمُونَا الْمُعْلَمُ وَلَيْ الْمُعْلَمُ وَالْمُورِوْمُونَا الْمُعْلَمُ وَالْمُورِوَمُونَا الْمُعْلَمُ وَالْمُولِوَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ اللَّمْنُ اللَّهُ الْمُعْلَمُ اللَّمْنُ اللَّهُ اللَّمْنُ اللَّمِنِينَ الْمُعْلَمُ اللَّمِينَ اللَّمِنَ اللَّمُ اللَّمْنُ اللَّمِنِينَ اللَّمُ اللَّمْنُ اللَّمِينَ اللَّمُ اللَّمِنِينَ اللَّمُ اللَّمِنِينَ اللَّمُ اللَّمِينَ اللَّمُ اللَّمُ اللَّمِنِينَ اللَّمُ اللَّمِنِينَ اللَّمُ الْمُعْلَمُ اللَّمِنِينَ اللَّمُ اللْمُولِينِ الْمُؤْمِنِينَا الْمُعْلَمُ الْمُؤْمِنِينَا الْمُعْلَمُ الْمُؤْمِنِينَا الْمُعْلَمُ الْمُؤْمِنِينَا اللَّمِينَا الْمُؤْمِنِينَا الْمُعْلِمُونِينَا الْمُؤْمِنِينَا اللَّمِنِينَا الْمُؤْمِنِينَا اللَّمِنِينَا الْمُؤْمِنِينَا الْم

Late of the second

وللعوالزِّمَّ النَّهُ الأَنْفَقِ الْمُوالِيَّةِ الْمُوالِيَّ الْمُوالِيَّةِ الْمُوالِيِّةِ الْمُوالِيِّةِ اللَّهِ الْمُوالِيِّةِ اللَّهِ الْمُوالِيِّةِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللْمُلْمِلْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْلِي الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُ

مۇھەمەد الله نىڭ رەسۇلىدۇر، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغان مۆمىئلەر كۇفغارلارغا قاتتىقىتۇر، ئىۆزئارا كۆيۈمچالىدۇر، ئۆلارنى رۇكۇ قىلغان، سەجىدە قىلىدان ھالدا كۆرسەن. ئۇلار الله نىڭ پەزلىنى ۋە رازىلىقىنى تىلەيدۇ، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىدە سەجىدىنىڭ ئەسىرىدىن نىسئانىلار بار، ئەنە شۇ ئۇلارنىڭ تەۋراتىكى سۈپىتى ھان، ئالىدىن ئىۆز غولىي بىلەن ئۆرە تۇرغان، ھان، ئالىدىن ئىۆز غولىي بىلەن ئۆرە تۇرغان، بولۇقلۇقى ۋە كۆركەم كۆرۈنۈشى بىلەن ئۆرە تۇرغان، مەمئۇن قىلغان بىر زىرائەتكە ئوخستايدۇ، (سۆھىنى لمىرنى مۇنداق زەرائەتكە ئوخشتىش) كۇفغارلارنى لىلىن ئۇچۇندۇر، اللە ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئىسمان ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانىلارغا ئىسمان ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەلدىن قىلغانىلارغا ئىسمان ئېيىتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانىلارغا

49 ـ سۇرە ھۇجۇرات

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 18 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن،

ئى مۆمىنلەر! سىلەراللەنىڭ ۋە اللەنىڭ پەينەمبىرىنىڭ ئالدىدا (مېچةانداق بىر ئىشنى ۋە سۆزنى) ئالدى بىلەن قىلىغلار، اللەدىن قورقۇڭلار، اللە مەقىقىدتەن (سۆزۇڭىلارنى) ئاڭىلاپ تۇرغۇچىدۇر (أأ. ئى مۆمىنلەر! (رەسۇلۇاللەغا سۆز قىلغان چېغىڭلاردا) ئاۋازىڭلارنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر (أأ. ئى مۆمىنلەر! (رەسۇلۇاللەغا سۆز قىلغان چېغىڭلاردا) ئاۋازىڭلارنى پەينەمبەرنىڭ ئاۋازىدىن يۇقىرى قىلماڭلار، سىلەر بىرسىڭلار بىلەن (توۋلاپ) يۇقىرى ئاۋازدا سۆزلەشكەندەك، پەينەمبەرگە (توۋلاپ) يۇقىرى ئاۋازدا سۆز قىلماڭلار، ئۇنداق قىلماڭلار) ئۆزلىرسىڭلار تۇپماسىتىن، (قىلمان ياخشى) ئەمەلىلىرىڭلار بىلار بولۇپ كېتىدۇ(قا. شۇبمسىزكى، رەسۇلۇاللەنىڭ يېنىدا پەس ئاۋازدا گەپ قىلمانىلارنىڭ دىللىرىنى اللە تەقىۋا ئۇپسۇن سىنىمان، ئۇلار مەغپسىرەتىكە ۋە كاتىتا ساۋابىقا دېنى جەنئەتكە) ئېسرىشدۇ(قا. شۇبمىسىزكى، سېنى مۇجىرىلار (يەنى پاك ئايالىلىرىڭنىڭ

سەن ئۇلارنىڭ ئالىدىغا چىقىقىنىڭغا قەدەر ئۇلار سەۋر قىلىپ تۇرۇشسا، ئۇلار ئىۋچۇن ئەلۋەتتە ياخشى بولاتتى، الله ناهايىتى مەغپىرەت قىلغۇچەـ دۇرە ناھايىتى مېھىرىجانىدۇر (5) . ئى مۆمىنلەر 1 ئەگەر سىلەرگە بىر ياسىق ئادەم بىرەر خەۋەر ئېلىپ كەلسە، (ئىشىنىڭ ھەقىقىستىنى) بىلمەستىن ببرهر قەۋمىنى رەنجىتىپ قويۇپ، قىلمىشىڭلارغا پۇشايىمان قىلىپ قالىماسىلىقىگىلار ئۇچۇن، رئۇ خەۋەرنى) ئېنىقلاپ كۆرۈڭلار(8). بىلىڭلاركى، تُنچىڭلاردا رەسۇلۇ اللە (يەنى الله نىڭ پەيغەمبىرى) بار، ئەگەر ئۇ نۇرغۇن ئىشىلاردا سىلەرگە ئىتائەت قىلىدىنغان بولساء چيوقۇم قىيىنى ئەھۋالىدا قالاتتىڭلار، ئېكىن اللەسىلەرگە ئىسمانىنى قىزغىسى سۆيگلۈزدى ۋە ئۇنى دىلىڭلاردا كلۆركەم قىلدى، سىلەرگە پىسقىنى، كۇفرىنى ۋە گۇناھىنى يامان كۆرسەتىتى، ئەنە شۇلار اللەنىڭ يىەزلىي ۋە

نېسىستى بىلەن توغرا يولىدا بولغۇچىلاردۇر. الله ھەمبىنى بىلگۇچىدۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (^{7-ھ)}، ئەگەر مۆمىنلەردىن ئىكىكى گۇرۇھ ئۇرۇشۇپ قالىسا، ئۇلارنىڭ ئارىسىسىنى تۇزەپ قويۇڭىلار، ئەگەر ئۇلارنىڭ بىرى ئىككىنىچىسىگە تاجاۋۇز قىسلىسا، تاجاۋۇز قىسلغىۋچى تاكى الله نىڭ ھۆكمىگە قايىتىقانىغا قەدەر (يەنى تاجاۋۇزىىنى توخىتاتىقانىغا قەدەر) ئۇنىڭ بىلەن ئۇرۇشۇڭلار، ئەگەر ئۇلار (اللەنىڭ ئەمرەگە) قايىتسا، ئۇلارنىڭ ئارىسىنى (مېسجېسىر تەرەپىكە يان باسىماستىن) ئادىلىلىق بىلەن تىۋزەپ قويۇڭىلار، (ھەمبە ئىشتا) ئادىل بولۇڭلار، الله مەقىقەتەن ئادىللارنى دوست تۇتىدۇ(10). مۆمىنلەر ھەقسقىەتەن (دىندا) قېرىنىداشىلاردۇر، (ئۇرۇشۇپ قالىما) قېرىنداشىلىرىڭىلارنىڭ ئارىسىنى تۈزەڭىلار، رەھىمەتىكە ئېسرىشىشىڭلار ئۇچۇن، اللَّەدىن قورقۇڭلار (18). ئىي مۆمىنىلەر! بىر قەۋم يەنە بىر قەۋمىنى (يەنى بىر جامائە يەنە بىر جامائەنى، بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمنى) مەسخىرە قسلىسسۇن، مەسخىرە قىلىنىغان قەۋم والله نىڭ نەزىرىدە) مەسخىرە قىلىغۇچىي قەۋمىدىن ياخىشىراق بولۇشى مىۋمىكىينە سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ئايالىلارمۇ ئىۆزئارا مەسخىدرە قىلىشىدسۇن، مەسىغىرە قىلىنغۇچى ئايالىلار (اللهنىڭ دەرگىاھىمدا) مەسخسرە قىلغىۋچى ئايالىلاردىسى ياخىشىمراق بولۇشى مؤمكسن، بىر-بىرسڭلارنى ئەيسىلىسەڭلار، بىر-بىرسڭلارنى يىاميان لەقەم بىلەن چاقىرماڭلار، ئىمانىدىن كېيىن پىسىقى بىلەن ئاتاش (يەنى مۆمسنىنى پاسىق) دەپ ئاتاش نېسدېگەن يامان! (مۇنداق نەھىي قىلىنغان ئىشلاردىن) تەۋبە قىلىسخانىلار زالىسلاردۇر (١١١). المُن الدَيْن اسْتُواا بَعْنَوْ الْمَيْنَ الْعَلِيْنِ الْمُنْعِينَ الْعُلِيْنِ الْمُنْعِينَ الْعُلِيْنِ الْمُنْعِينَ الْعُلِينِ الْعُلِيْنِ الْمُنْعِينَ الْعُلِيْنِ الْمُنْعِينَ الْعُلِيْنِ الْمُنْعِينَ الْعُلِينِ الْمُنْعِينَ وَيَعْلِينَ الْمُنْعِينِ الْمُنْعِينَ وَيَعْلِينَ الْمُنْعِينَ الْمُنْعِينَ الْمُنْعِينِ الْمُنْعِينَ اللّهَ الْمُنْعِينَ الْمُنْعِينَ الْمُنْعِينَ اللّهُ مِنْ اللّهِ الْمُنْعِينَ اللّهُ مِنْ اللّهِ الْمُنْعِلَى اللّهُ مِنْ اللّهِ الْمُنْعِينَ اللّهُ مِنْ اللّهِ الْمُنْعِلَى اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهِ الْمُنْعِلَى اللّهُ مِنْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْعِينَ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ مِنْ اللّهُ اللّهُ مِنْ اللّهُ الْمُنْعِينَ إِلَى اللّهُ الْمِنْ اللّهُ اللّهِ اللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ

ئى مۆمىنىلەر! نۇرغۇن گۇمانىلاردىسى ساقلىنىڭلار (يەنى ئائىلىدىكىلىرىڭلارغا ۋە كىشىلەرگە گۇمانخور ـ لۇق قىلباڭلار)، بەزى گۇمانلار ھەقىقەتەن گۇناھتۇر، (مۆسىلەرنىڭ ئەيىبىنى) ئىزدىمەڭلار، بىر_بىرىگ لارنىڭ غەيۋىتىنى قىلماڭىلار، سىلەرنىڭ بىرىڭلار ئۆلىگەن قېرىنىدىشىڭلارنىڭ كۆشسنى يېيىشنى" ياقتۇر امسىلەر؟ ئۇنى ياقتۇرمايسىلەر، اللهدىن قورقۇڭلار، الله (تىدۋبە قىلىغۇچىلارنىڭ قىلغان) تەۋبىسىنى بەكسۇ قوبۇل قىلغۇچىدۇر، (ئۇلارغا) ناھايىتى مېھرىباندۇر (12) . ئى ئىنسانلار! سىلەرنى بىز ھەقىقەتەن بىر ئەر، بىر ئايالدىن، (ئادەم بىلەن هـەۋۋادىـن ئىبارەت) بىر ئاتا، بىر ئانىـدىن ياراتتۇق، ئۆزئارا تونۇشۇشۇڭلار ئۇچىۇن سىلەرنى نۇرغۇن مىللەت ۋە ئۇرۇق قىلىدۇق، ھەقسقەتەن تُعَافِّ تَعَقَّوُادار بِوَلَهُانِسْلِيرِيكُلارِ اللَّهُ نِيكُ دَمِر كَامِيدا ئەڭ ھۇرمەتلىك ھېسابلىنىسلەر ريەنى كىشسلەر ـ نىڭ بىر_بىرىدىن ئارتۇق بولۇشى ئىمسەب بسلەن ئەمەس، تەقۋادارلىق بىلەن بولىدۇ)،

الله معققەتەن مەمىسنى بىلگۈچىدۈر، مەمىسدىن خەۋەرداردۇر(18). ئەئىرابىلار؛ «ئىسان ئېيتىسدىڭىلار ۋە لېكىن سالەر بويسۇنىدۇق دەڭىلار؛ ئىسان تېيتىسكى، «رتېخى) ئىبان ئېيتىسدىڭىلار ۋە لېكىن سالەر بويسۇنىدۇق دەڭىلار، ئىسان تېخىي دىلىڭىلارغا كىرمىدى، ئەگەر سىلەر اللهغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئېيتىسدىڭلاردىن مېچ نەرسىنى كېمەيتىۋەتمەيدۇ، الله مەققەتەن (مۆسىلەرگە) نامايىستى مەغپىرەت قىلغىۋچىدۇر، رئۇلارغا) نامايىستى مېرىباندۇر (14). شۇبەمسىزكى، (مەققىي) مۆسىلەر اللهغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىبان كەلتۇرگەن، ئالىدىن رئىبانىدا) شەك كەلتىۋرمىگەن، مالىلىرى بىلەن، جانىلىرى بىلەن ئىلەن لىلىنى بىلەن ئىلەن يالىنى بىلەن ئىلەن دىنىڭلارنى دىنىڭلارنىڭ تەسىتىق قىلغانلىقنى) مۇمەمبەدا) ئېيتقىنكى، «اللهغا دىنىڭلارنى رەينى دىنىڭلارنى دىلىڭلارنىڭ تەسىتىق قىلغانلىقنى) ئاللە مەسىلەر؟ مالىپۇكى، الله ئاسپانىلاردىكىنى ۋە زېسىنىدىكىنى بىلىپ تۇرىدۇ، مىنىنەت قىلىدۇ، رئۇلار ساڭا مۇسۇلىيان بولغانلىقىنى مىنىنەت قىلىدۇ، ئۇلارغا) «سىلەر ماڭا مۇسۇلىيان بولغانلىقىنى مىنىنەت قىلىدۇ، ئۇلارغا) «سىلەر ماڭا مۇسۇلىيان بولغانلىقىنى مىنىنەت قىلىدۇ، ئۇلارىنى مىنىنەت قىلىدۇ، ئەگەر سىلەر راسىلى بولغانلىقىنى مىنىنەت قىلىدۇ، ئۇلار» ئېلىرىنىڭ مەللىزى ئەسلىلاردىكى ۋە زېسىنىدىكى بەلىكى اللە سىلەرنى ئىسلىلار» دېگىن(17). اللە مەققەتەن ئاسبانىلاردىكى ۋە زېسىندىكى غەيىسىنى بىلىپ تۇرسۇچ، اللە سىلەرنىڭ قىلىۋاتىقان ئىشگىلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (18).

^{*} غەيۋەتنىڭ زىيادە قەبىھ ئىكەنلىكىگە تەمسل.

50_ سۇرە قاق

مەككىدە ئازىل بولىغان، 45 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھرسبان اللهنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن.

قان. شەرەپلىك قۇرئان بىلەن قەسەم قىلىمەن (۱۱). بەلىكى ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) ئىۋز ئىچىدىن ئۇلارغا بىر ئاكاملاندۇرغۇچى كەلگەنلىكىدىن ئىجەب لەندى، كاپىرلار ئېيتىتى، «بۇ قىزىسى ئىشتۇر(۱۵). بىز ئۆلۈپ توپا بولۇپ كەتكەندىن كېيىن (تىرىلىپ ئىگىرىكى ھالىتىمىزگە قايتامدۇق)، بۇنداق قايتىش ئىلگىرىكى ھالىتىمىزى يەر ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى يەر كېمەيتكىنىدىن (يەنى ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى يەر يەپ كەتكىنىدىن) بىز ھەقىقەتەن خەۋەردارمىز، بىز يەپ كەتكىنىدىن) بىز ھەقىقەتەن خەۋەردارمىز، بىز يەنىڭ دەرگاھىمىزدا ھەمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان كىتاب رەنى لەۋھۆلسەھىيۇز) بار (10). بەلىكى ئۇلار بولسا

به والقران التجيئ الآن به التها التحقيق التهدة و والقران التجديد التهديد الته

ئۆزلىرىگە نازىل قىلىنغان ھەقىقەتنى ريەنى قۇرئاننى؛ ئىنكار قىلدى، ئۇلار قالايمىقان ھالەتتىدۇر (6)، ئۇلار ئاسماننى قانداق (تۇۋرۇكسز) بەرپا قىلغانلىقىمىزغا، ئۇنى (يۇلتۇزلار بىلەن) بېزىگەنلىكىـ ﻤﯩﺰﮔﻪ، ﺋﯘﻧﯩﯖﺪﺍ ھېچقانداق يوچۇق يوقلۇقىغا ﻗﺎﺭﯨﺠﺎﻣﺪﯗ؟⁽⁶⁾ يەر يۈزىنى (توغرىسىغا ۋە ﺋﯘﺯﯗﻧﯩﺴﯩﻐﺎ سوزۇپ) كەڭ ياراتتۇق، يەر يۈزىدە (ئۇنىڭ تەۋرەپ كەتبەسلىكى ئۈچسۇن) تاغلارنى قىلدۇق ۋە ئۇنىڭدا تۈرلۈك چىرايىلىق ئۆسسۇملۇكلەرنى ئۆسستۇردۇق(ت).اللە غا قايتىقۇچى ھەربىر بەندىگە (اللَّه نىڭ قۇدرىتىنى) كۆرسىتىش ئۇچۈن ۋە (اللَّه نىڭ ئۆلۈغلۇقىنى) ئەسلىتىش ئۇچۇن (شۇنداق قىلىدۇق)(8) كۇكدىن(بۇلۇتىتىن)مۇبارەك سۇنى چۇشـۇردۇق،ئۇنىڭ بىلەن باغـلارنى ۋە ئاشلىـقلارنى، ئېگىز ئۆسكەن، مېۋىلىرى سانجاق سانىجاق بولۇپ كەتىكەن خورمىلارنى ئۆستۈردۇق (١٥-١٥). (ئۇلارنىڭ ھەمبىسىنى) بەندىلەرنىڭ رىزقى ئۇچلۇن (ئۆستۈردۇق)، ئۇ سۇ بىلەن ئۆلۈك ريەنى قاقاس) زېمىنىنى تىرىلىدۈردۇق، ئۆلۈكىلەرنىڭ تىسرىلىشىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاشتۇر(111). ئۇلاردىن ئىلىگىرى (پىەيغەمبەرلسرىسنى) ئىنىكار قىلىغانىلار نۇمىنىڭ قەۋمىي، رەس ئاھالىسى، سەمۇد (قەۋمى)، ئاد (قەۋمى)، يىرئەۋن، لۇتىنىڭ قسرىنداشلىرى، ئەيىكە ئامالىسى (يەنى شۇئەيپ قەۋمى) تۇببە قەۋمى ئىدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەيغەمبەرلىرىنى ئىنكار قىلدى، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ ئازابىم (ئۇلارغا) تېگىشلىك بولىدى (18-14). (ئىنسالىلارنى) دمسله بنه بارستسشتان شاجسز كه لندؤقمؤ؟ هم ركسن تؤنداق شمسمس ربيغ بؤنىڭدا ئاجىزلىق قىلمىغاچقا، ئۆلگەنىدىن كېيسىن تسرىلىدۈرۈشتىمۇ ئاجىمزلىق قىلمايمىزى، ئۇلار يېڭىسدىن يارستىلىشىقا (يەنى قسيامەتىتە تىرىلىدۇرۇشىكە) قارستا گۇمانىدىدۇر (١٥٥).

وَلَانَ خَلِقَا الْإِلَانَ وَقَالُمُ الْآلِيَ مِن بِهِنَهُ الْحَصْرَةُ وَلَا الْمَلِيهِ وَقَالُمُ الْلَانَةُ الْقَالِيَةُ مِن الْبَدِينِ وَيَهِ الْعَلَيْنِ وَمِن بِهِنَهُ الْحَصْرَةُ وَلِي الْمَلِيهِ وَقِيمًا الْمَلِيهِ وَقِيمًا الْمَلْكِلُونَ الْمَلْتِينِ مِن الْمِيلِهِ وَقِيمًا لِمَا الْمَلْكِلُونَ الْمَلْكِلُونَ الْمَلْكِلُونَ الْمَلْكِلُونَ الْمَلْكُونَ الْمُلْكِلُونَ الْمُلِمُ الْمُلْكُونَ الْمُلْكِلُونَ الْمُلْكِلُونَ الْمُلْكُونِ اللَّهِ وَلَيْكُونَ اللَّهِ اللَّهِ وَلَيْكُونَ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ وَلَيْكُونَ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الْمُولِي اللْمُولِي اللَّهُ الْمُولِي اللَّهُ الْمُولِي اللْمُولِي اللْهُ الْمُولِي اللْمُولِي اللْمُولِي اللْمُولِي اللْمُولِي اللْمُولُ اللْمُولِي الْمُولِي اللْمُولِي اللْمُولِي الْمُولِي اللْمُول

بىز ھەقىقەتەن ئىنساننى ياراتتۇق، بىز ئۇنىڭ كۆڭ، لىگە كەلگەننى بىلىمىزە بىز ئۇنىڭ جان تومۇرىدىنمۇ يېقىنىنز (18) . ئىنساننىڭ ئوڭ تەرىپىدە ۋە سول تەرىب يىدە ئولتۇرۇپ خاتىرىلەيدىغان ئىككى پەرىشتە بار، (ئىنساننىڭ سۆز مەرىكىتى خاتىرىلىنىۋاتقان) ۋاقىتتا، ئۇ قانداق بىر سۆزنى قىلمىسۇن، ئۇنىڭ ئالدىدا ھامان پەرىشتە ھازىر بولۇپ، كۆزىتىپ تۇرىدۇ (17-18). ئۆلۈسنىڭ سەكىراتى ھەقىقەتىنى ئېلىپ كەلدى (يەنى ئاخىرەتنى ئىنىكار قىلغۇچىي ئاخسرەتىنىڭ دەھشىتىنى ئېنىق كۆرسىدۇ)، سەن ئۇنىڭدىن ريەنى ئۆلۈمدىن) قاچاتتىڭ (19). سۇر چېلىنىدۇ، ئەنە شۇ (كۇفغارلارغا) ئازاب ۋەدە قىلسنىغان كۇندۇر (20). ھەر ئىنسان (مەھشەرگاھقا) كېلىدۇ، ئۇنىڭ بىلەن (ئۇنى مەھىشەرگاھىقا) ھەيىدىگۈچى ۋە (ئۇنىڭ ئەمەلسگە) گۇۋاھ بولغۇچى (ئىككى يەرىشتە) بىللە كېلىدۇ (81) ، ئۇنىڭغا: «ئى ئىستىسان! ردۇنىيادىكى

چېشىدا) بۇ (ئېھر كىؤن)دىن غەپلەتتە ئىدىڭ، ئەمدى پەردەگىنى سەنىدىن كۆتۈرۈۋەتىتۇق، بۇڭون كۆزۈڭ ئۆتكۈردۈر» دېيىلىدۇ (22). ئۇنىگىغا مۇئەكىكەل پەرىشىتە: «مانا بۇ (نامە-ئەمال)) ئالدىيدا تەيياردۇر» دەيدۇ(22). (اللەتائالا ئىكىكى پەرىشىتىگە خىتاپ قىلىپ) «ھەقىقە قارشى ئاشدىيدا تەيياردۇر» مەددىدىن ئاشقۇچى، (دىنىغا) شەك كەلتۇرگۇچى، اللەغا باشقا مەبۇدنى ئېرىك قىلغۇچى ھەربىر كاپىرنى دوزاخىقا تاشىلاگىلار، ئۇنى قاتىتىتى ئازابىقا تاشىلاگىلار، ئونى قاتىتىتى ئازابىقا تاشىلاگىلار، ئونى ئاتىرىدىدۇ، كۆنىڭ مەمراھى (بولغان شەيتان): «پەرۋەردىگارىمىز! مەن ئۇنى ئازدۇرمىدى، لېكىن (ئۇ ئۆز ئىختىيارى بىلەن) چوڭقۇر كۆمراھلىقتا بولدى» دەيدۇ (23). اللە: «مېنىڭ ئالدىيدا لېكىن (ئۇ ئۆز ئىختىيارى بىلەن) چوڭقۇر كۆمراھلىقتا بولدى» دەيدۇ (23). اللە: «مېنىڭ ئادىيدا ئاگىلىدىدىن ئاگىلىدىدىن ئەمەسلەنى مەن ئالدىنىڭلا (ئازابىدىن) ئاگىلىدىدادىگە زۇلۇم قىلغۇچى ئەمەسلەن» دەيدۇ (28). ئۇ كۇنىدە بىز جەھەنىنەمگە: «توشىتۇگىۋ؟» دەيسىز، جەھەنىنەم: «يەنە بارمۇ» دەيدۇ (28). جەنسىنەت تەتۋادارلارغا يىراق بولىمغان جايغا يېقىنىلاش تۇرۇپ، ئۇنىگىدىن قورقىيا ۋە تەشىقى قىلخۇچى قەلىدى دەلمىدىن كۆنىدۇر (32). كىلىدى تارۇپ، ئۇنىگىدىن قورقىيا ۋە تەشۋبە قىلخۇچىي قەلىپ بىلەن كەلسە، (ئۇلارغا) كىكرمەي تۇرۇپ، ئۇنىگىدىن قورقىيا ۋە تەشۋبە قىلىغۇچىي قەلىپ بىلەن كەلسە، (ئۇلارغا) «جەنسىتەت» ئالمالىلىق بىلەن كەلسە، (ئۇلارغا) «جەنسىتەت» ئامالىلىق بىلەن كىرمۇلار، بۇ مەگىگۇ قېلىشى كۈنىدۇر» (دېيىلىدۇ) (88–24).

ڵۿ؞ؙٙۿٳۿڎٚۮؽڽٛۿٵۅٙڵۮ؞ؾٵۺڗۣؽۮ۞ٷۄٞٳۿڵڴؽٵڝٞڵۿۺ ؾڽٷڔ؈ۿۯڝڎڽۿۿڒڟڟڟۼؿٳڶ؋ڸڮۏۿڵ؈ۿڲڝۿ ٳؽؿٷڂڸڡڶۮڒڴؽؽؽٷٵڶۿڟؿٵۊٵڴڽٳڎٵڴؠ۩ۺۺڎٷۿ ۺؘۿۣؠڴ۞ۯڶڡٞڎۼڟٵڵڟۏڔڽٵڷٷڞٷؠڵؽؿڴٳ؈ۺۿ ٳڲٳڋٷڒٵڝۜؽٵڝٷۿؿ؈ڟۿؠؽٷڵۯڵڲٷڷؽڽ؞ڛۺۼ ڝؚڞ؞ڒؠڮۿڒڴڮۿڟڰڝۥڰڝ۫ؽٷڵڵٳڲٷڷؽڽ؞ؽۺؿۿ ڝڞڎڒؠڮۿڒڴڰٷڝ۩ڟۺۼٷڝڒؽٷڵڵٳڲٷؿؽۿٷؽؽڵؽڵ

إِنَّاشُنُ هِي وَفِينَ وَالِيَنَاالْمَصِيَّرُ فَهُوَمَّتُمُّقُ الْأَوْضُ عَهُمُّ يعراما ذلك حشرَّعَلَيْنَامِسِوُرُّ عَنُّ اَمَلَوْ بِعايَقُولُونَ وَمَا إِنْ عَنَاهُمْ مِينَالُّ فَذَكِ وَالْقُرانِ مِنْ يَعَاقُ وَعِلَيْهِ

عِيمَ يَرِيدَ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّرِحِيمُو · _عِراللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّرِحِيمُو ·

وَاللَّهِ يَتِوَدُّوُوا فَالْمُهِ لِحِودُّورٌ فَاللَّهِ يَتِيدُ مِنْ الْكَلِيْمَةِ مِنْ الْمُؤْمِدُ وَاللَّهُ وَاللَّ

جەنئەتتە ئۇلارغا خالىغان نەرسىلەر بار ۋە بىزنىڭ هۇزۇرىيىزدا (ئۇلارغا) زىيادە رىپيەتلەر) بار (35). بىز ئۇلاردىن (يەنى قۇرەيش كۇفغارلىرىدىن) ئىلگىرى ئۇلارغا قارىغاندا كۇچلۇڭ بولغان نۇرغۇن ئۇممەتلەرنى ھالاك قىلدۇق، ئۇلار ريەنى شۇ ئۇممەتلەر) ھەرقايسى جايلارنى كەزدى، (ئۇلارغا) ئۆلۈمدىن قاچىدىغان جاي تېپىلدىمۇ؟ (36) بۇنىڭدا (ھەقىقەت ئۈستىدە پىكىر يۇر ــ گۈزىدىغان) قەلبكە ئىگە ئادەم ياكى (ۋەزىنەسىھەتكە) ھۇزۇرىي قەلب بىلەن قۇلاق سالىدىغان ئادىم ئۇچۇن تُعلَوْه تته وْمز -نهسمهت بار (87). بيز همقيقه تعن تاسمان لارنى، زېمستنى ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسدىكى تەرسىلەرنى تالته كؤنده ياراتتوق، بمز هېچقانداق چارچاپ قالسند سز يوق (38). (ئى مۇھەمبەد!)كايىرلارنىڭ سۆزلىرىگە سەۋر قىلغىن، كۇن چىقىشتىن ئىلگىرى ۋە كۇن پېتىش تىن ئىلگىرى پەرۋەردىگارىڭغاتەسبىھ ئېيتقىن، ھەمدى ئېيتقىن (89) . كېچىدە ۋە سەجدىدىن كېيىن (يەنى يەرۋ نامازلارنىڭ ئارقىسىدا) تەسبىھ ئېيتقىن(40). نىدا قىل غۇچى (يەنى ئىسرايىل) يېقىن جايدىن نىدا قىلىدىغان

(يەنى ئۇنىڭ ئاۋازى ھەممىگە ئوخشاش يېتىدىنان) كۇندە (نىداغاً) قۇلاق سالسن(41). ئۇلار ھەقنى ئېلىپ كېلىدىغان ئاۋازنى (يەنى ئىككىنچى قېتىبلىق سۇرنى) ئاڭلىغان كۈن ـــ قەنە شۇ (كۈن قېېرەـــ لەردىن) چىقىش كۇنىدۇر (42). بىز ھەقىقەتەن كىشىلەرنى ۋاپات قىلدۇرىمىز ۋە تىرىلىدۇرىمىز، ئاخىر بارىدىغان جاي بىزنىڭ دەرگاھىمىزدۇر (43). ئۇ كۇندە يەر يېرىلىپ ئۇلار (قەبرىلىرىدىن) تېز چىقىپ كېلىدۇ، ئەنە شۇ يىنىشىش بىزگە ئاساندۇر (44). بىز ئۇلارنىڭ (يەنى قۇرەيىش كۇنغارلىرىنىڭ) ئېيتىدىغان سۆزلىرىنى ئوبدان بىلىمىز، سەن ئۇلارنى (ئىسلامىغا) زورلىدۇچىس ئەمەسسەن، مېنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشۇمدىن قورقىدىغانلارغارقۇرئان بىلەن)ۋەز-نەسھەت قىلغىن(44).

51_سؤرہ زارىيات

مەككىدە ئازىل بولغان، 60 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايسمەن.

(تۇپراقنى) سورىغۇچى شاماللار بىلەن قەسەمكى(1)، (يامغۇرلارنىڭ) ئېغىرلىقىنى كۆتۈرگۈچى بۇلۇتلار بىلەن قەسەمكى(3)، (سۇ ئۇستىدە) يېنىڭ ماڭغۇچى كېمىلەر بىلەن قەسەمكى(3)، ئىشنى (يەنى بەلدىلەر ئارىسىدا رىزىقلارنى، يۇرتلار ئارىسىدا يامغۇرلارنى) تەقسىم قىلغۇچى پەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى(4)، سىلەرگەۋەدە قىلىنغان (ساۋاب، ئازاب، قىيامەت قاتارلىق)لار ئەلۋەتتە راستـــ ئۇر (5)، (ياخشى ئەمەللەرنى)مۇكاپاتلاش، (يامان ئەمەللەرنى) جازالاش چوقۇم بولىدىغان ئىشتۇر(4)، والتناء خاب الذي في الأراق قول التنبي في المناف عنه من التناف عنه المناف في المناف في

يوللىرى بار ئاسمان بىلەن قەسەمىكى، (يەيغەمبەر ھەققىدە) سىلەرنىڭ سۆزۈڭلار ھەقىقەتەن خىلبۇپ خىلدۇر (7—8) . (اللەتائالانىڭ ئىلمىي ئەزەلىسىدە ھىدايەتىتىن) بۇرۇۋېسلىگەن ئادەم (قۇرئانىغا ۋە مؤههميه و تعليهمسالامنا تسبان كالبتؤر ؤشتين بۇرۇۋېتىلىدۇ(0). كاززاپلارغا لەنەت بولسۇنكى، ئۇلار جاھالەتكە چۆمگەن بولۇپ (ئاخىرەت ئىشىدىن) غەپلەتتىدۇر (10-11) . ئۇلار رەسۇلۇ اللە دىسى: وقىيات مەت قاچان بولىدۇ؟چ دەپ سورايدۇ(12). ئۇ بولسا ئۇلار دوزاختا ئازابلىنىدىغان كۇندۇر⁽¹³⁾. (دوزاخقا مۇئەككەل يەرىشتىلەر ئۇلارغا) «سىلەرگە قىلىنى ھىغان ئازابنى تېتىڭلار، مانا بۇ سىلەر (دۇنيادسكى چېغىڭلاردا) ئالدىراتقان نەرسىدۇرى (دەيدۇ) (14). شۇبھىسىزكى، تەقۋادارلار جەننەتلەردە ۋە رئېيقىپ تۇرغان) بۇلاقلارنىڭ ئارىسىدا بولىدۇ(15) . ئۇلار يەر_ ۋەردىگارى ئاتا قىلغان نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلار بۇنىڭدىن ئىلگىرى (يەنى دۇنيادىكى چاغدا) ياخشى ئىش قىلغۇچىلار ئىدى(16) . ئۇلار كېچىسى

ئاز ئۇخلايتتى(17) . ئۇلار سەھەرلەردە (پەرۋەردىكارىدىن) مەغپىمرەت ئىلەيتىتى(18) . ئۇلارنىڭ پۇل-ماللىرىدا ئائىللار ۋە (ئىپپەتلىكىدىن ئائىللىق قىلمايدىغان) موھتاجلار ھوقۇققا ئىگە ئىدى (يەنى ئۇلار سائىللارغا ۋە موھتاجلارغا سەدىقە قىلاتتى) (191). زېمىندا ۋە ئۆزەڭلاردا الله غا چىن ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۇچۇن (اللەنىڭ قۇدرىتىنى ۋە بىرلىكىنى كۆرسىتىدىغان) نۇرغۇن ئالامەتلەر بار، (بۇنى) كۆرمەسىلەر (21-20)، ئاساندا سىلەرنىڭ رىزقىڭىلار بار، سىلەرگە ۋەدە قىلىنىغان ساۋاپ بار(88)، ئاسماننىڭ ۋە زېمىننىڭ پەرۋەردىگارى بىلەن قەسەمكى، سىلەرگە ۋەدە قىلىنغان نەرسە ئۆزەڭـلارنىڭ سـۆزلەۋاتـقىنىڭـلاردەك (يەنى سـۆزلىـشىڭـلارنىڭ ئۆزەگــلارغا ئېــنىق بولغىنىدەك) ھەقتۇر (23) . (ئى مۇھەمبەدا) ساڭا ئىبراھىمنىڭ ھۇرمەتلىك مېھمانلىرىنىڭ خەۋىرى يەتتىبۇ؟(34) ئۆز ۋاقتىدا ئۇلار ئىبراھىمنىڭ يېنىغا كىرىپ سالام دېدى، ئىبراھىم سالامنىئىلىك ئالدى. (ئىچىدە) «ناتونۇش ئادەملەرغۇ» دېدى(²⁵⁾. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاستا ئائىلىسىگە چىقىپ (يىشۇرۇلغان) بىر سېسىز موزايىنى ئېلىپ كىرىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويۇپ: «يېمەمسىلەر» دېدى (27-26) . (ئۇلارنىڭ تاماق يىمىگەنلىكىىنى كۆرۈپ) دىلىىدا ئۇلاردىن قورقىتى، ئۇلار: «قورقمىغىن (بىز پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئەلچىلىرىيىز)» دېدى، ئۇلار ئىبراھىمىغا بىلىملىك بىر ئوغۇل بىلەن خىۇش خەۋەر بەردى(28) . ئىبىراھىمىمىنىڭ ئايالىي سىۋرەن سېىلىپ كېملىپ (ئەجەبىلەنگەنلىكىدىن ئۆزىنىڭ) يۈزىنى كاچاتلاپ: «مەن تۇغىماس موماي تۇرسام (قانداق تۇغىمەن؟)» دېدى(²⁹⁾، ئۇلار: «پىمرۋەردىگارىلىڭ شۇنىداق دېدى. ئۇ ھەقىلىمەتەن هېكىيەت بىللەن ئىش قىلغۇچىدۇر، ھەمىمىنى بىلىگۇچىدۇر، دېدى(30).

(يىگىرمە يەتتىنچى يارە)

قىبراھىم: «ئى ئەلچىلەر! سالەر ئېيە ئىش بىلەن ئەۋەتىلدىڭلار» دېدى (81). ئۇلار: «بىز ھەققەتەن بىر گۇناھىكىار قەۋمىنى (ھىالاك قىلىش ئۈچۈن) ئەۋەتىلىدۇق (يەنى لۇت قەۋمىنىڭ ئۇستىگە لايدىن پىشۋرۇلىغان تاش ياغدۇرۇش ئىۈچۈن ئەۋەتىلى دەرگاھىدا (گۇناھى) ھەددىدىن ئاشقۇچىلار ئۈچۈن بەلگە قويۇلغان(يەنى ھالاك قىلىنغۇچىنىڭ ئىسمىيېزىلى خان)، لايدىن پىشۇرۇلغان تاش ياغدۇرىسىز» (88-184. (ھالاك بولىسىۇن دەپ لۇتىنىڭ ئىسمىرىدىكى مۇمىنلەرنى (سىرتقا) چىقىرىۋەتىتۇق (88). بىز ئۇ

تاپتۇق (36). ئۇ شەھەردە قاتتىق ئازابتىن قورقىدىغانلار ئۇچۇن نىشان قالدۇردۇق (87). مۇسانىڭ (قىسسىدىمۇ) بىر تۇرلۇك ئالامەت بار، ئۆز ۋاقتىدا ئۇنى بىز پىرتەۋنگە روشەن دەلىل بىلەن ئەۋەتتۇق (38) . يىر ئەۋن ئۆز قوشۇنى بىلەن (ئىماندىن) يۈز ئۆرۈدى، ئۇ: «(مۇسا) سېمىرگەردۇر ياكى مەجــنۇندۇر» دېــدى(⁽³⁹⁾ . پىرئەۋنــنى ۋە ئۇنىڭ قوشۇنىــنى جازالىــدۇق، ئۇلارنى دېڭىزغا تاشلىدۇق، يىرئەۋن ئەيىبلەنگۈچىدۇر (٩٥). ئادنىڭ (قىسسىسىدىسۇ) بىر تۇرلىۋك ئالامەت بار، ئيرٌ; وْاقْسَىدا ئۇلارغا يامان بورانىنى ئەۋەتستۇق(41). ئۇ (يەنى بوران) ھەرقانداق نەرسىنىڭ يېنىدىن ئىزتىسە، ئۇنى چىرىگەن سۆڭھەكتەك (تىتبارتالاڭ) قىلىۋېتەتتى(42). سەمۇدنىڭ (قىسىسىدىمۇ) بىر تۇرلۇك ئالامەت بار، ئۆز ۋاقتىدا ئۇلارغا: «سىلەر ۋاقىتىلىق پايدىلىنىڭلار» دېدۇق(48). ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقتى، ئۇلارنى چاقساق ھالاك قىلىدى، ھالبۇكى، ئۇلار رئازابنىڭ چۇشبۇۋاتقانلىقىىنى) كۆزلىسرى بىلەن كىۆرۈپ تۇراتىتى(144). ئۇلار (ئازاب چۇشكەن ۋاقىتتا) ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشقىمۇ، ئۆزلىرىنى قوغداشقىمۇ قادىر بولالمىدى(45). ئىلگىرى نۇھنىڭ قەۋمىنى ھالاك قىلدۇق، ئۇلار ھەقىقەتەن ياسىق قەۋم ئىدى(46)، ئاسباننى قۇدرەت بىلەن بەرپا قىلىدۇق، بىز ھەقىقەتەن قۇدرەتلىكىنز (٩٦٠). زېمىننى يايدۇق، بىز نېمىدېگەن ياخشى يايغۇچىمىز؟(٩٨) سىلەرنىڭ ئىبرەت ئېلىشىڭلار ئۈچلۇن ھەربىر نەرسىنى جۇپ ياراتىتۇق(٩٥)، (ئىي مۇھەمبەد!) ئېيتىقىنىكى، «الله تەرەپىكە قېچىڭلار (يەنى الله غا ئىلىتىجا قىلىڭلار)، مەن ھەقىقەتەن سىلەرگە اللە تەرىپىدىن (كەلگەن) ئوچۇق ئاگاھلاندۇرغۇچىيەن(60)،

وَلاتَبْسَلُوْاسَمَ الْمُوالِهَ الْمَرْاقُ لَكُونِينَا فَ نَذِيرُونَيْهُ وَيَ الْمُلاك مَا أَنَّى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِومُ مِنْ تَعْنُولِ إِلَّا قَالْوَاسَاعِرَّا وَعَبْوَنْ المُواصواره لل مُو فَيقُطاعُونَ فَا مَتَا عَنْهُمْ فَالْتَ بِمالُوهِ وَكُوْ فَانَ الْمَاكُونِ مَتَعَمَّمُ الْمُؤْمِنِينِ فَوَالْمَالْتُكُ الْمِنْ وَالْوِشَ الالميعَيْدُون هَمَاأُرِيدُ مِنْهُمُ مِنْ يِنْ قِي قَمَاأُرِيدُانَ يُطْعِمُون @إنّ ادله مُوالرَّزُّقُ دُوالْقُوِّةِ الْمَسِينُ @فَأَنّ لِلْذِينَ طَلَبُوا ذَنُومُا وَتُومُا وَثُومُ وَوُمِي اصْلِيمُ فَلَافِسَتَعُمِونَ @ فَوَيْلُ لِلَّذِينِ كَغَرُوامِن لَوْمِهُ الَّذِي يُوْمِدُونَ ٥ والله الرَّمْين الرَّحِيثِون لوُرفَوكِتْبِ مَّنْ طُوْرِفِيْ رَقِّ تَنْشُوْرِفَوْ الْبَيْتِ الْمَعْبُونِ فَ وَالسَّقُونِ الدُّونُوعِ الْوَالْمِدُ الْمُسْجُونِ إِنَّ وَمَلَّاكِ وَلِي الْمُلْكِ لُواقِعٌ فَي

سىلەر باشقا مەبۇدنى اللهغا شېرىك قىلماڭلار، مەن ھەقىقەتەن ئۇنىڭ تەرسىسدىن (كەلىگەن) ئوچۇق ئاگاھلاندۇرغۇچىسمەن، (61). ئۇلاردىسى ئىلگىرىسكى ئۇممەتلەرمۇ شۇنداق ئىدىء ئۇلارغا ھەر پەيغەمبەر كەلسىلا ئۇلار (ئۇنى): «بىر سېسهىرگەر ياكى بىر مەجئۇن، دېدى(62)، ئۇلار (پەيىخەسپەرلەرنى ئىنكار قىلىشنى) بىر-بىرىگە تەۋسىيە قىلىشقانمۇ؟ ھەرگىز ئۇنىداق ئەمەس (يەنى ئۇلار بىر-بىرىگە ئۇنداق تەۋسىيە قىلىشقان ئەمەس)، ئۇلار ھەددىدىن ئاشقۇچى قەۋمدۇر (58) . ئۇلاردىسن يۇز ئۆرۈگىن، سەن مالامەت قىلىنىغۇچىي ئەمەسىمەن(60) . ۋەزى نەسىھەت قىلىغىن، ۋەزدنەسىھىەت ھۆمسىلەرگە يايدىلىق (88) . جىئلارنى، ئىشانلارنى پەقەت ماڭسا ئىبادەت قىلىش ئۇچۇنلا ياراتتىم(66) . ئۇلاردىن مەن رىزىق تىلىمەيمەن ۋە ئۇلارنىڭ مېنى ئوزۇقلاندۇ_ رۇشنى تىلىبەيبەن(87) . الله مەقىقەتەن مەسبىگە رىزىق بەرگىۋچىدۇر، قۇدرەتىلىكتۇر، راللەنىڭ، قۇۋۋىستى ئارتبۇقىتۇر (58). (ئۆزلسرىگە) زۇلۇم

قىلغانلارنىڭ (ئازابتىن) ئۆتكەنكى (ھالاك بولغان) دوستلىرىنىڭ ئېسىۋىسىدەك ئېسىۋىسى بولىدۇ، ئۇلار (ئازابىسغا) ئالدىراتىسۇن(89). كاپىرلارغا ۋەدە قىلىنغان كىۋندىن كاپىرلارغا ۋاي!(٥٥)

52 سۇرە تۇر

مەكىكىدە ئازىل بولغان، 49 ئايدت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

تۇر تېغى بىلەن قەسەمىكى(١)، ئوچىۇق قەغمەزگە يېزىلىغان كستاب (يەنى قۇرئان) بىلەن قەسەمكى (3-8)، بەيتۇلمەئبۇر بىلەن قەسەمكى (4)، ئاسمان بىلەن قەسەمكى (5)، رقىسيامەت كۇنى) ئوت بولۇپ ياندۇرۇلغان دېڭىز بىلەن قەسەمىكى(8)، پىمرۋەردسگارىڭنىڭ ئازابىي چىوقۇم يۈز بەرگۇسىدۇر (٢) . ئۇنىڭغا ھېچ ئادەم قارشى تۇرالىمايىدۇ (١٥) . ئۇ كۇنىدە ئاسىمان قاتىتىق تەۋرەيىدۇ(9) . تاغىلار قاتىتىق سەيىر قىلىدۇ (يەنى زېمىنىنىڭ ئۇستىدىن توزۇپ يوقىلىپ كبسدۇ) (10). ئۇ كۈنىدە (يىمىخەمجەرلەرنى) ئىنگار قىلغانىلارغا ۋاي!(11) تُـوُلار (دۇنـيادا) غـەپلەتـكە چـۆمگـەنلەردۇر (12) . ئۇ كۇنـدە ئـۇلار دو: اخـقا قاتــتــق ئىتتىرسلىدۇ(18). (ئۇلارغا) دىانا بۇ سىلەر يالغانىغا چىقارغان دوزاختۇر» (دېيىلىدۇ) (14).

المستواعدة المنظم المتصورات المستوعاة عدد المنظمة المتحددة المتحد

(ئۇلارغا) ھ(كۆزلىرىڭلار بىلەن كۆرۈپ تۇرۇۋاتقان بۇ ئازاب) سېسهسرمۇ؟ ياكى سسلەر كۆرمەسۋاتامست لمر (15) . دوزاختا كسرستسلار، (ثازاستا) معيسلي سەۋر قىلىڭلار، مەيىلى سەۋر قىلىماڭىلار، بەرىبىر سىلەرگە ئوخشاش (چۇنكى سىلەر دوزاختا مەڭگۇ قالىسسلەر)، سىلەر پەقەت قىلىمىشگىلارنىڭ جازاسىنى تارتىسلەر» (دېيىلىدۇ) (16) . تەقۋادارلار ھەقسقەتەن جەنئىەتىلەردە ۋە نېسمەت ئىسچىسدە بولىدۇ(17). ئۇلار پەرۋەردىگارى بەرگەن نەرسىلەر بىلەن ھۇزۇرلسنىندۇ، پەرۋەردىنگارى تۇلارنى دوزاخ ئازابىدىن ساقلايىدۇ(١٤١). (ئۇلارغا) وقىلىغان ئەمەلىلىرىڭىلارنىڭ (مۇكاپاتى) ئۇچىۇن كۆڭۇللۈك يەڭلار ۋە ئىچىڭلار» (دېيىلىدۇ)(19). ئۇلار قاتار تىزىلغان تەختلەر ئۇستىدە يۆلەنىگەن هالدا ئولتۇرىدۇ، شەھلا كۆزلۈك ھۆرلەرنى ئۇلارغا جۇپ قىلىپ بېرىمىز(30). ئىۆزلىرى ئىمان

ئېيتقان، ئەۋلادلىرىمۇ ئەگىشىپ ئىمان ئېيتقانلارنىڭ ئەۋلادلىرىىنى ئۇلار بىلەن تەڭ دەرىجىلدە قىلىمىز، ئۇلارنىڭ (ياخشى) ئەمەللىرىدىن قىلىچىمۇ كېمەيتىۋەتىمەيسىز، ھەر ئادىم ئۆزىسنىڭ قىلمىشىغا مەسئۇلدۇر(21). ئۇلار كۆرۈۋاتقان نېمەتنىڭ ئۈستىگە يەنە (ئۇلارنى) كۆڭسلى تارتقان مېۋە ۋە كۆڭلى تارتقان گۆش بىلەن تەمىنلەيمىز(عدى، ئۇلار جەنئەتتە ئۆزئارا (مەي قاچىلانغان) جاملارنى تۇتۇشىدۇ، (مەي ئىچىش بىلەن) ئۇلاردىيى (بۇ دۇنىيادىكىدەك) بىلھۇدە سىۆز ۋە گۇناھ سادىر بولمايدۇ(88). گويا سەدەپنىڭ ئىچىدىكى گۆھەردەك (چىرايسلىق) غىلمانلار ئۇلارنى ئايىلىنىپ يۇرۇپ (ئۇلارنىڭ) خىزمىتىنى قىلىدۇ⁽²⁴⁾، ئۇلار (يەنى ئەھلى جەنئەت) بىر-بىرىگە قارىشىي ياراڭ سېلىشىدۇ⁽²⁶⁾، ئۇلار ئېيتىدۇ: «بىز ھەقىقەتەن (دۇنيادىكى چاغىدا) ئائىلسىمىزدە (اللَّهُ نَاكُ ثَارَابِيدِين) قورقاتتون (24). الله بنزگه مهرهمهت قبلدی، بنزنی زمهرلسك ثارابتین ساقلىدى(27). بىز مەقىقەتەن ئىلگىرى الله غا ئىبادەت قىلاتىتۇق، الله مەقىقەتەن ئېهيان قىلغۇچىدۇر» ناھايىتى مېھرىباندۇر» (²⁸⁾، (ئى مۇھەسمەد! سەن قۇرئان بىلەن قەۋمىڭىگە) ۋەزس نەسىھەت قىلغىن، سەن يەرۋەردىگارىڭىنىڭ نېيىتى بىلەن كاھىنىيۇ ئەمەسسەن ۋە مەجىئۇنىيۇ ئەمەسسەن (29). ئۇلار ئېيتىدۇ: «ئۇ شائىردۇر» بىز ئۇنىڭ زاماننىڭ ھادىسىلىرىگە (يولۇقۇشنى) كۇتىسىسىزە. (ئىي سۇھەسبەدا) ئېيىتىقسنىكى، دىسلەر كۇتلۇڭلار، ھەقىقلەتەن مەن سىلەر بىلەن بىرگە كۇتكۇچىلەردىنىمەن (يىمانى سىلەر مېنىڭ ھالاك بولۇشۇمنى كۆتىسەڭسلار، مەنسمۇ سىلەرنىڭ ھالاك بولۇشۇڭلارنى كۆتىمەن)» (81-80).

مُسْلَظِى عُمِنُونِ ﴿ أَمْ لَهُ الْمَنْتُ وَكُنُّو الْمَنُونَ ﴿ أَمُّ يُو نِكُونَ كِنْكُا أَقَالَكَ ثُنَ كُفَّرُ وَاهُمُ وُنَ أَوْلَهُ مِنْ اللَّهُ خَدُواللَّهِ سُعِلَى اللَّهُ خَالَتْهُ لُونَ ٩ لَايُغُمِّنُ عَنْهُمُ كُنَّهُ هُمُ شَنَّا وَلَاهُمُ يُنْفَرُونَ ﴿ وَإِنَّ رَيْكَ جِيْنَ تَعُوْمُ ﴿ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَيِّحُهُ وَادْبَازَ النَّهُوْمِ أَهُ

ئۇلارنىڭ ئەقلى ئۇلارنى مۇشۇنداق (سۆز) قىلىشقا بۇيىرۇمىدۇ؟ ھەرگىسىز ئۇنىداق ئەمەس، ئۇلار (كۇفرىدا) ھەددىدىن ئاشقان قەۋمدۇر (⁽³²⁾، ياكىي ئۇلار: «(مۇھەسبەد قۇرئانىنى) ئىۆزى توقۇدى» دېيىسشەمىدۇ؟ ئۇنىداق ئەمەس، ئۇلار (قۇرئانىغا) ئىشىەنىيەيىدۇ (83) . ئەگسەن (مۇھەسىھەد ئۇنى توقؤدی دہسگان سۆزۇڭسلاردا) راستچىل بولساڭلار، (تۇزۇللۇشىتە، گىۋزەللىكىتە، بايانىدا) قۇرئانىغا ئوخشايدىغان بىر سۆزنى كەلستۇرۇپ بېقىڭلار ⁽⁸⁴⁾، ياكى ئۇلار ياراتقۇچىسىز يارىتىلغانمۇ؟ ياكىي ئۇلار ئۆزلىرى ياراتقۇچىمۇ؟(85) ياكى ئۇلار ئاسمانىلارنى ۋە زېمىننى ياراتىقانىمۇ؟ بەلىكى ئۇلار (الله نىڭ بىرلىكىگە) ئىشمەنىيەيدۇ(36)، ئۇلارنىڭ يېنسدا يەرۋەردىگارىڭنىڭ خەزىنىلىرى بارمۇ؟ ياكسى ئۇلار (شەيئىلەرنى خالىخانچە تەسەر ۋپ قىلىدىخان)

(كائىناتنى) بويسۇندۇرغۇچىمۇ؟ (87) ياكى ئۇلارنىڭ (ئاسمانغا چىقىپ) سۆز تىڭشايدىغان شوتىسى بارمۇ؟ ئەگەر بولساء ئۇلارنىڭ سۆز ئاڭلىغۇچىسى ئوچۇق بىر پاكىتىنى كەلىتۇرسۇن(88). ياكسى الله نىڭ قىزلىرى، سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلار بارمۇ؟ (89) ياكى سەن ئۇلاردىن (دەۋىتىڭ ئۈچۈن) ھەق سوراپ، شۇ زىياندىن (ئۇلارغا) ئېغىر يۈڭ ئارتىلىپ قېلىپ (ئىمان ئېيتمامدۇ؟) (40) ياكىي ئۇلارنىڭ يېنىدا ئىلمىي غەيب بولۇپ (ئۇنىڭىدىن غەيب نەرسىلەرنى) يېزىـۋالامدۇ؟(⁽⁴¹⁾ ياكى ئۇلار ساڭا ھىيلە-مىكىر ئىشلىتەمدۇ؟ كاپىرلارنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرى مەغلۇپ بولسدۇ(42). ياكى ئۇلارنىڭ اللهدىن باشقا مەبۇدى بارمۇ؟ ئۇلارنىڭ شېرىك كەلىتۇرگەن (بۇتىلىرىدىن) الله ياكــتۇر (48). ئەگەر ئۇلار ئاسماننىڭ بىر پارچىسى چۇشۇپ كەتكەنلىكىنى كۆرسە: «بۇ توپلاشقان بۇلۇتتۇر» دەيدۇ (١٩٩)، ئۇلارنى ھالاك قىلىنىدىغان كۇنگىچە تەرك ئەتكىن (٩٥)، ئۇ كۈندە ئۇلارنىڭ ھىيلە-مىكرى ھېچ نەرسىگە ئەسقاتمايدۇ، ئۇلارغا ياردەمسۇ قىلىنمايسدۇ(46). ئۇلار ئۇنىڭىدىن (يەنى ئاخىرەتتىكى ئازابتىن)بۇرۇن (دۇنيادىمۇ بىر تۇرلۇك ئازابقا دۇچار بولىدۇ)، لېكىن ئۇلارنىڭ تولىسى (بۇنى) بىلمەيدۇ(47)، پەرۋەردىسگارىڭنىڭ (ئۇلارغا بولىدىغان ئازابنى تەخسر قىلىش) (ئۇيىقىۇدىىن) تۇرغان ۋاقىتىڭىدا پەرۋەردىگىارىڭىغا تەسبىسە ئېيىتىقىن، ھەسدى ئىيتىقىن (48) . كېيچىدىسۇ، يۇلىتۇزلار پاتقانىدىن كېيىنىمۇ ئۇنىڭىغا تەسىبىيە ئېيىتىقىن (49) .

53_سؤره نهجم

مەككىدە ئازىل بولغان، 62 ئايەت،

ناھايىتى شەپىقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ساقىغان يۇلتۇزلار بىلەن قەسەمكى (1)، سىلەرنىڭ ھەمراھىڭلار (يەنى مۇھەممەد ئەلەپھىسالام) گۇم-راھ بولىندى ۋە يولدىن ئاداشمىدى(23). (ئۇ) ئۆز نەپسى خاھىشى بويىچە سۆزلىسەيىدۇ(23). يەقەت ئۇنىڭغا نازىل قىلىنغان ۋەھىينىلا سۆزلەيىدۇ(24). ۋەھىينى ئۇنىڭغا كۈچلىۈك پەرىشتە (جىبرىئىل) تەلىم بەردى(23). ئۇنىڭ (يەنى جىبرىئىلىنىڭ) كۆرۈنۈشى چىرايلىق بولۇپ، يۇقىرى ئۇيۇقتا (ئۆز شەكلىدە) تۇردى(20-7)، ئاندىن ئۇ ئاستاسئاسا يست المتعالمة التحقيق المتعالمة التحقيق التحديد المتعالمة التحقيق التحديد المتعالمة التحقيق التحديد المتعالمة المتع

ساڭگىلىدى(8). ئۇ (بەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا) ئىككى ياچاق مىقدارى ياكى ئۇنىڭدىنسۇ يېقىنراق يېقىنىلاشتى(ە). الله بەندىسىگە (جىبرىئىل ئارقىلىق تېگىشلىك) ۋەھىيىلەرنى ۋەھىيى قىلدى(10)، ئۇنىڭ كۆرگىنىنى دىلى ئىنكار قىلىمىدى (يەنى راست كۆردى)(⁽¹¹⁾، (ئى مۇشد رىكلار جامائەسى!) ئۇنىڭ كۆرگەنلىرى ئۇستىسدە ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشامسىلەر؟(12) ئۇ جىبرىئىلنى ھەقىقەتەن ئىككىنچى قېتىم سىدرەتۇلبۇنتەھا (دەرىخسنىڭ) يېنىدا كۆردى(13-14). جەنئەتۇلبەئۋا بولسا سىدرەتۇلبۇنىتەھانىڭ يېنىدىدۇر⁽¹⁵⁾. (ئۇ) سىندرەتۇلبۇلتەھانى (ئالەھ لمرنىڭ يەرۋەردىگارىنىڭ نۇرى) قايلىغان چاغىدا (كۆردى) (16). (پەيغەمىبەر)نىڭ كۆزى (ئوڭد سولغا) بۇرالىندى، (كۆزلەنگەن نەرسىدىن) ئۆتۈپ كەتبىدى(١٣). شۇبھىسسىزكى، ئۇ پىمرۋەردىـ گارىنىڭ (قۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغان بۇيۇك ئالامەتلەرنى) كـۆردى(18) . ئېيتىپ بېقىڭـلارچۇ! لات، ئۇزْزا ۋە ئۇچىنچىسى بولغان ماناتلار (الله تائالادەك كسۇچ ـ قۇۋۋەتكە ئىگىمۇ؟) (19-19). (ئى مۇشرىكلار جامائەسى!) (سىلەرچە ياخشى ھېسابلانغان) ئوغۇل بالا سىلەرگە خاس بولۇپ، (سىلەرچە يامان هېسابلانغان) قىز بالا الله غا خاسمۇ؟(21) ئۇنداقتا بۇ ئادالەتسىز تەقسىماتتۇر(22). بۇ بۇتلار يەقەت سىلەر ۋە ئاتا_بوۋاڭلار ئاتىۋالغان قۇرۇق ناملاردىنلا ئىبارەت، الله بۇنى ئىسپاتلايدىغان ھېچ بىر دەلىل_ياكىت چۇشۇرگىنى يوق، ئۇلارغا پەرۋەردىگارى تەرىپىدىن شەكــ شۇبھىسىز ھىدايەت (يەنى پەيغەمبەر ۋە قۇرئان) كەلگەن تۇرۇقلۇق، ئۇلار پەقەت گۇمانغىلا ۋە نەپسىلىرىنىڭ خاھىشىغىلا ئەگىشىدۇ (28) . ئىنسان نېمىنى ئارزۇ قىلسا شۇ بولامدۇ (24) . ئاخىرەت ۋە دۇنيا اللەنىڭ ئىلكىدىدۇر (يەنى دۇنيا ۋە ئاخىرەتتىكى ئىشلارنىڭ ھەمبىسى الله نىڭ خاھىشى بويسچە بولسدۇ) (25).

ئاسەنلاردا نۇرغۇن پەرىئتىلەر بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئاپائىتى ھېچ نەرسىگە ئىسقاتىمايىدۇ، پەقەتاللە ئىرزى خالىنان ۋە رازى بولغان ئادەمىگە ئاپائەت قىلىنغا رۇخسەت قىلىللا (ئاندىن) ئۇلارنىڭ ئاپائىت ئىستى ئەسقاتىدۇ(20). ئۇلارنىڭ ئاپارىدىئاللار پەرىئتىلەرنى (اللەنىڭ قىزلىرى دەپ) چىشى جىنس نامى بىلەن ئاتايدۇ(27). ئۇلار پەقەت گۇمانغلا ئاساسلىنىدۇ، گۇمان دېسگەن ھەقنى ئىسپاتلاشتا ھېچ نەرسىگە يارسىيايدۇ(28). بوزنىڭ زىكرىمىز (يەنى ئىمان بىلەن قۇرئان)دىن بىش تارىخان، پەقەت دۇنيا تىرىكچىلىكىنىلا كۆزلىگەنبىلى تارىخانى يەتكەن يەرىكەن يەتكەن بېرى ئەنە شۇ، شۇبھىسىزكى، پەرۋەردىگارىڭ يېرى ئەنە شۇ، شۇبھىسىزكى، پەرۋەردىگارىڭ يېرى ئازغان ئادەسنىي ئوبىدان ئورسىنىڭ يولىدىن ئازغان ئادەسنىي ئوبىدان

بسلسدۇ، ھىدايەت تاپىقان ئادەسنسۇ ئوبىدان بىلسدۇ(60). ئاسسانىلاردىكى ۋە زېسىندىكى نەرسىلەرنىڭ ھەمىسى اللهنىڭ مۇلكىدۇر، (الله) يامانىلىق قىلىغانىلارنى قىلىغانىلارنى قىلىغانىلارغا چىرايلىق مۇكاپات بېرىدۇ(60). ئۇلار چىوڭ گۇناھلاردىن ۋە قەبىھ ئىشلاردىن يىراق بولىدۇ. كىچىك گۇناھلار بۇنىڭدىن مۇستەسنا، ھەقىقەتەن كۇناھلاردىن ۋە قەبىھ ئىشلاردىن يىراق بولىدۇ. كىچىك گۇناھلار بۇنىڭدىن مۇستەسنا، ھەقىقەتەن تارتىپ، ئاناڭلارنىڭ قورساقلىرىدىكى بالا) ۋاقتىڭلاردىن تارتىپ ئوبدان بىلىدۇ، شۇنىڭ ئۇچۇن سىلەر ئۆزەڭلارنى پاك ھېسابلىھاڭلار، الله تەقۋادار بولغان ئادەمنى ئوبىدان بىلىدۇ، شۇنىڭ ئۇچۇن مۇھەممەدا) ئىيانىدىن يۇز ئۆرۈگەن ئادەمىدىن خەۋەر بەرگىيىن(60). ئۇ (شەرت قىلىنغان مالدىن) ئازغىنا بەردى، قالغىننى بەرمىدى(60). ئۇنىڭ دەرگاھىدا ئىلىمىي غەيب بولۇپ، ئۇ غەيبىسنى) بىلەمدۇ؟(65) ئۇ مۇسانىڭ ۋە ئىبىراھىسىنىڭ سەھىسپىسلىرسدىكى سۆزدىن خەۋەردار بولىسدىسۇ؟(60) ئىبراھىسىم ۋاپادار كىشى ئىدى، بىر گۇناھىكىار ئارتىلمايدۇ) (78-60). ئىنىنان ئەقەت ئۆزەننىڭ ئىشلىگەن ئىشىنىڭ ئەتمچىسىنى كۆرىدۇ(60).

الدسته المنتقب المنتقبة المنتقبة والمائية المؤوّلة المؤو

مُوْشَعَوُّ وَكُنَّ بُوْاوَالْبُعُوَّالَهُوَّ أَعَهُمْ وَكُلُّ اَمُوْمُسْتَقِرُ ﴿

ئۇنىڭ قىلغان ئىشى كەلگۇسىدە كۆرۇلسدۇ ريەنى ئۇنىڭ ئەمەلىي قىيامەت كۇنى ئۇنىڭىغا توغرىلىـ نىدۇ) (40) . ئاندىن ئۇنىڭغا تولۇق مۇكايات (ياكى) تولۇق جازا بېرىلىدۇ⁽⁴¹⁾، ھەممىنىڭ ئاخىر بارىدىس غان جايى پەرۋەردىسگارىڭىنىڭ دەرگاھىلدۇر (⁽¹²⁾، اللَّه ئىنساننى كۇلدۇرەلەيدۇ ۋە يىغلىتالايدۇ(48). الله ئۆلتۈرۈشىكە ۋە تىرىلىدۇرۈشىكە قادىسر(44)، الله بىر جۇيىنى ئەركەك بىلەن چىشىنى ياراتتي (48) . ئېستىلىپ چىقىقان مەنىدىن (يارات تى) (46). (ھېساب ئۇچۇن ئىنسانلارنى) ئىكسكىنچى قېتىم يارىتىشنى ئۈستىگە ئالدى(47). الله ئىنساننى باي قىلالايدۇ ۋە مەمئۇن قىلالايدۇ(48) . الله شىئرا يۇلتۇزىنىڭ پەرۋەردىگارىدۇر (49) . ئۇ (يەنى الله) قەدىسىكى ئادنى ھالاڭ قىلىدى(60). سەمۇدنىسمۇ (ھالاك قىلدى، ئۇلاردىن بىرىنىمۇ) قويمىدى(61). ئىلگىرى نۇھنىڭ قەۋمىنى (ھالاك قىلىغان ئىدى)، شۇيھىسىزكى، ئۇلار تېخىيۇ زالىر، تېخىيۇ سەركەش ئىدى⁽⁶²⁾. لۇت قەۋمىنىڭ شەھەرلىرىنى دۇم كۆم

تۇرۈۋەتتى، ئۇنى (دەھئەتلىك تاشلار) قاپلىۋالدى(قققق). (ئى ئىنسان!) پەرۋەردىكارىڭىنىڭ ماقلىرىۋە تۇمتىيىسىلام) ئىلگىرىكى ئاكاھلانى دۇرۇۋەتتى، ئۇنىڭ جىلىرىنىڭ جىلەردىكارىخىنىڭ دۇرۇۋچىدۇر(قق). قىيامەت يىبىقىنى دۇرۇۋچىدۇر(قق). قىيامەت يىبىقىنى لاشتى(تق). ئۇنىڭ ۋاقتىنى بىلگۈچى ياكى ئۇنىڭ لاشتى(تىنى دەپئى قىلغۇچى) يوقتۇر(قق). رئى مۇشرىكلار جامائەسى!) مەسخىرە قىلىپ بۇ قۇرئاندىن ئىجەبىلىنەمىسىلەر؛ (يەسلىمىدىلەر؛ (ئۇنى ئائىلىنىغان چانىدا) كىزلەمسىلەر؛ يىسلىمىسىلەر؛ (ئۇنى ئائىلىنىغان چانىدا) كىزلەمسىلەر؛ يىسلىمىلىمىدادۇ، (ئۇنى ئائىلىلىغان چانىدا) كىزلەمسىلەر؛ يىسلىمىلىمىدىلەر؛ (ئۇنىڭىغا) ئىسلىدەت قىلىگىلار (قەر ئۇنىڭىغا) ئىسلىدەت قىلىگىلار (ئۇنىگىغا) ئىسلىدەت قىلىگىلار (ئۇنىگىغا)

54_سۇرە قەمەر

مەككىسدە ئازىل بولغان، 55 ئايەت.

ناهايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

قىيامەت يېقىنلاشتى، ئاي يېرىلىدى⁽¹⁾. (قۇرەيش كۇفغارلىرى) بىرەر مۇجىنوسنى كۆرسىلا (ئىسپائىدىن) يۇز ئۆرۈپ، بۇ «داۋامىلاشقۇچى سېھىردۇر» دېيىشسىدۇ⁽²⁾. ئۇلار (پەيغەمبەر ئەلەيھىسالامنى) ئىنكار قىلىدى، نەپسى خاھىشلىرىغا ئەگەشتى، (ياخىشىلىقتىن، يا يامانلىقتىن بولىسۇن) ھەر ئىش (شۇ ئىشنىڭ ئەھلىنى جەنئەتكە يا دوزاخقا) ئورۇنلاشىتۇرغۇچىسدۇر⁽¹⁰⁾. وَلَكُونَ عِلَمُ الْمُوْلِيَّ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ اللَّهُ اللَّهِ اللْمُومِ اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِ اللَّهِ الْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِ اللْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي اللَّمِي الْمُؤْمِنِي الْمُؤْمِنِي اللْمُؤْمِنِي الْمُ

ئۇلارغا ھەقسقسەتسەن (قۇرئان) خەۋەرلسرسىدىن ئىبرەت ئېلىنىدىغان مىقىداردا نەرسە كەلىدى(4). مؤكميهل هيكيه كهلدي، ﴿ اللَّهِ تُؤَلِّرُنِي شَعْقِي قىلغانلىقى ئۇچۇن) ئۇلارغا ئاگاملانىدۇرۇشىلارنىڭ يايدىسى بولبايدۇ(5). ئۇلاردىن يۈز ئۆرۈگىن، ئۇ كۈندە چاقىرغۇچى (يەنى ئىسرايىل) قىيسىن ئىشقا (يەنى ھېسابقا) جاقىرىدۇ (يەنى سۇر جالسدۇ)(4)، تؤلار (قورقۇنچتىن) تىكىلىپ قارىيالىسغان ھالدا، گويا تارىلىپ كەتكەن چېكەتىكۇدەك، قەبرىلىرىدىن چىقىپ كېلىدۇ(7). ئۇلار چاقسرغۇچىننىڭ ئالىدىغا بويۇنلىرىنى سوزغان ھالدا يۇگۇرەيدۇ، كايسرلار: «بۇ قىيىن كۇندۇر» دەيىدۇ(8). ئۇلاردىسى بۇرۇن ئۇھنىڭ قەۋمى ئىنكار قىلدى، ئۇلار بەنىدىسىزنى (يەنى نۇھنى) ئىنكار قىلىپ، مەجىنۇن دېدى، ئۇ (دىنغا دەۋەت قىلىشىتىن) ھەپىۋە بىلەن ھەنىئى قىلىندى(ق) . ئۇ يەرۋەردىگارىغا: «ھەقسقەتەن مەن بوزەك قىلىسىندىسم، ياردەم قىلىغىسى» دەپ دۇئا

قىلدى (11). ئاساننىڭ دەرۋازىلىرىنى قۇيۇلۇپ ياغقۇچى يامغۇر بىلەن ئېچىۋەتتۇق (11). زېمىندىن بۇلاقلارنى ئېتىلدۇرۇپ چىقاردۇق، (اللە تەقدىر قىلىغان ئۇلارنى غەرق قىلىپ مالاك قىلىش) ئىشىغا بىنائەن، يامغۇر سۇيى بىلەن بۇلاق سۇيى (بىر بىرىگە) قوشۇلدى(12). نۇمىنى تاختا ۋە مىغلار بىلەن ياسالغان كېمىگە سالدۇق (13). كېسە بىزنىڭ ھىمايىسىز ئاستىدا ماڭاتىتى، ئىنكار ويەنى نومنى) مۇكاپاتلاش ئۇچىۇن (نۇمىنىڭ قەۋمىنى غەرق قىلىدۇت)، ئۇلىي قىلىنغاننى (يەنى نۇمنى) ئېرىلىلاش ئۇچىۋن (نۇمىنىڭ قەۋمىنى غەرق قىلىدۇت) (14). ئۇنى (يەنى توپان بالاسىنى) ئىسرەت قىلىپ قالىدۇردۇق، ئىبىرەت ئالغۇچى بارمۇ؟(15) مېسنىڭ ئازابىم ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلىرىم قانداق ئىكەن!(18) مەقسقەتەن بىز قۇرئانىنى ھىپزى ئۇچىۇن ئالىن قىلدۇق، ئىبرەت ئالغۇچى بارمۇ؟(17) ئاد قەۋمى (پەيغەمبىرى مۇدنى) ئىنكار قىلدى، مېنىڭ ئازابىم ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلىرىم قانداق ئىكەن!(181) شۇبىھسىزكى، ئۇلارنى بىز شۇملۇقى ئۇزۇلىمىدىنان شۇم كۇندە سوغۇق بوران ئەۋەتىپ (ھالاك قىلدۇق)، بوران كىشلەرنى (ئورۇئلىرىدىن) ئازابىم ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلىرىم قانداق ئىكەن!(18) بىز ھەققەتەن قۇرئاننى ھىپزى ئۇچۇن ئاسان قىلدۇق، ئىبرەت ئالغۇچى بارمۇ؟(22) مىمۇد ئاگىاھلاندۇرۇشلىرىم قانداق ئىكەن!(12) بىز ھەققەتەن قۇرئاننى ھىپزى ئۇچۇن ئاسان قىلدۇق، ئىبرەت ئالغۇچى بارمۇ؟(22) مىمۇد ئاگىاھلاندۇرغۇشلارنى (يەنى پەيخەمىبەرلەرنى) يالغانغا چقاردى(23) ، ئۇلار ئېيتى: «ئارىمىزدىكى (بىزگە ئوخشاش) بىر ئادەمگە ئەگىسەمدۇق؟ يالغانغا چاردى(23) ، ئۇلار ئېيتى: «ئارىمىزدىكى (بىزگە ئوخشاش) بىر ئادەمگە ئەگىسەمدۇق؟

ئارسمىزدىس ئۇنىڭغا ۋەھىپى نازىل قىلىنىدىنيۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس، ئۇ يالغانچىدۇر، مۇتەكەب بىردۇر» (25) . ئۇلار ئەتە (يەنى ئاخىرەتىتە) كىمى نىڭ يالغانچى، مۇتەكەببىر ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ(26). بىز ھەقىقەتەن سىناش ئۇچۇن ئۇلارغا چىشى تۆگىنى ئەۋەتىبىزە (ئى سالبە) ئۇلارنى (يەنى ئۇلارنىڭ نېمە قىلارىنى) كۈتكىن، (ئۇلارنىڭ ئەزىيەتلىرىگە) سەۋر قىلغىن (27) . سۇنىڭ ئۇلار يىلەن تۆگىسنىڭ ئارىسىدا بۆلۈنگەنلىكىنى، قايىسىنىڭ نۆۋستى كەلسە شۇنىڭ ھازىي بولىدىخانىلسقىنى ئۇلارغا ئۇقىتۇرۇپ قويغىن (EB) . ئۇلار بۇرادىرىنى (تۆگىنى ئۆلتۈرۈشكە) چاقىردى. ئۇ قىلىچنى ئېلىپ تۆگىنى بوغۇزلىدى(²⁹⁾ . مېنىڭ ئازابىم ۋە ئاگاھلاندۇرۇش لىرىم قانداق ئىكەن! (30) شۇبھىسىزكى، بىر ئۇلارغا قاتتىق بىر ئاۋازنى ئەۋەتىپ (ھالاك قىلىش بىلەن) ئۇلارنى قوتان ياسىغۇچىنىڭ تاشلاندۇق شاخ_شۇم_ بىلىرىدەك قىلىۋەتتۇق(81) . بىز ھەقىقەتەن قۇرئاننى الإن الديمة من استينان مولا المراج الإستينان الديمة المراج المرا

ھىپزى ئۇچۇن ئاسان قىلدۇق، ئىبرەت ئالغۇچى بارمۇ؟(ققا لۇتنىڭ قەۋمى ئاگاھىلاندۇرۇشلارغا چىنپۇتىىدى ئۇچۇن ئاسان قىلدۇق، ئىبرەت ئالغۇچى بارمۇ؟(ققا لۇتنىڭ قەۋمى ئاگاھالاندۇردۇشلارغا تەتبۇلىسى بۇنىڭ سىرتىسدۇر، ئۇلارنى تېستىسىز يۈزەسىدىن سەھەردە قۇتۇلىدۇردۇق، ئۇلۇرنى ئېستىسىز يۈزەسىدىن سەھەردە قۇتۇلىدۇردۇق، ئۇلۇرنى ئىلغۇچىنى بىز مۇشۇنداق مۇكاپاتلايىبز(84-قة)، شۇپھىسىزكى، ئۇت ئۇلارنى بىزنىڭ جازالىشىيىزدى، ئاكاھلاندۇردى، ئۇلار ئاگاھلاندۇرۇشلاردىن شەكلەندى(36)، ئۇلار لۇتىتىن مېھىمانىلىرىنى دىن ئاگاھلاندۇردى، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىۋەتىتۇق، (ئۇلارغا) «ئازابىمنى ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلارمىنى تېتىڭلار» (دېدۇق) (37)، مەقىقەتەن ئۇلارغا ئەتىگەندە دائىسى (يەنى ئاخىرەتنىڭ ئازابىمنى ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلارمىنى تېتىڭلار» (دېيىلدى) (38)، (ئۇلارغا)؛ ھەبنىڭ ئازابىمنى ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلاركەلدى(قۇلارى ئارمۇ؟(قە)، بىر ئەۋرەتلىلىڭ ئازابىمنى ۋە ئاگاھلاندۇرۇشلار كەلدى(18)، ئۇلارماڭ يۇتۇن ئايەتلەرمىزنى يالغانغا چىقاردى، ئۇلارنى غالىپ، قۇدرەتلىك ھالەتتە تۇرۇپ ھالاك تىلغان ئۆتكەنكى، ئۇمەمەتلەر)دىنىڭ كۇنغارلىرىڭلار ئارتۇقمۇ؟ ياكى سىلەركە قالىك قىلغان ئۆتكەنكى ئۇمەمەتلەر)دىنىڭ كەخۇرۇم قىلىنىش كۇرمەتلەر)دىنىڭ كۇنغارلىرىڭلار ئارتۇقمۇ؟ ياكى سىلەرگە ساماۋى كىتابىلاردا (اللەنىڭ ئازابىدىنى) خلىنىش خەرمەتلەر دانىڭ كۇنغارلىرىڭلار ئارتۇقمۇ؟ ياكى سىلەركەڭ كۇنغارلىرىڭلار ئارتۇقمۇ؟ ياكى سىلەركىڭ كۇنغارلىرىڭلار ئارتۇقمۇ؟ ياكى سىلەركىڭ كۇنغارلىرىڭلار ئارمۇ؟(قە) ياكى سىلەركىڭ كۇنغارلىرىڭلىڭ ھۇرۇم ئىلىنىڭ ئازلىرىڭلىڭ كۆلۈر ھېز (مۇھمەمەد ئۇستىدىنى) غالىپ قۇمۇرۇم كىلىتىنىڭ ئازابىدىنىڭ كۇرۇرۇم ئىلىنىڭ ئازلىرىدىلىڭ كۆلۈر ھېز (مۇھەمەد ئۇستىدىن) غالىلى قىقۇرمىنىڭ ئازلىرىدىنىڭ ئازلىرىدىدىنىڭ ئازلىرىدىدى ئالىنىڭ ئازلىرىدىنىڭ ئازلىرىدىدى ئالىرىدىدى ئالىرىدىلىدىن

سَيُعْدَدُ إِلْمُنْعُ وَيُولُونَ الدُّبُهِ مِن السَّاعَةُ مُوْعِدُ مُ وَالسَّاعَةُ أَدْهِى وَأَمْرُ إِنَّ الْنَجْرِيدُنَ فَيْ صَلَى وَسُعُرِ فَي وَمُرْيَدٌ عَيْدُونَ في التَّارِ عَلْ وُجُو وهِ إِذْ وَقُواسَ سَعُرَ الَّا كُلُّ مَنَّى عَلَا اللَّهُ بقَدَدِ®وَمَأَاتُرُثَا الرَوَاحِدَةُ كَلَمْحِ بِالْبَصَرِ®وَمَثَاتُ اَهُكُلُمُنَاً أَشَا عَلَمْ فَعَلُ مِن مُثَكِّرُ @وَكُلُّ مَنْ فَعَلُوهُ فِي الزَّيْرِ وَ عُلِّ صَغِيْرٍ وَكِيرِ مُستَكُلُونِ إِنَّ الْمُثَقِيْنِ فِي حَدَّتِ وَنَهِرِ فَ فَيُ مَقْعَدِ صِدْق عِنْدُ مَلِيَّا اللَّهُ مُقْتَدِينَ حِراللهِ الرَّحْيٰنِ الرَّحِيْدِ ٥ الْ مُنْ مُكُورًا لَقُرُ الْ الْمُعْلَقِ الْإِنْسَانَ فَعَلَمُهُ الْبِيَانَ نُ وَالْغَيْرُ عُسَانِ فَوَالنَّهُ وَالنَّهُ وَالنَّهِ وَيُدُونِ وَوَالنَّهَازُ هَا وَوَضَعَ الْمِيُزَانَ فَأَلَا تَطْغُوا فِي الْمِيْزَانِ © وَأَقِيقُوا لمُ وَلَا غُنْيِهُ واالْبِهِ يُزَانَ ۞ وَالْأَرْضُ وَهَنَّعَهَا الْدَنَامِ فَيْمَا فَاكِمَةٌ وَالنَّفُلُ ذَاتُ الْكُلِّمَامِرَةً وَالْحَثِ عَوَالاَ مُعَانُ أَفْ مُنَاقَى الْأَمْرَ تَكُمُّا تُكُنَّانُ كَتَانُ @

(مۇشرىكلار) توپى مەغلۇپ قىلىنىدۇ، ئارقسىغا قاراپ قاچىدۇ (45) . ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس (يەنى ئۇلارغا بېرىلىدىغان ئاز اب بۇلا ئەمەس)، قىيامەت ئۇلارغا (ئاـ زاب قىلىنىشى ۋەدە قىلىنغان ۋاقىتتۇر،قىيامەت تېخىمۇ قىيىندۇر، تېخىبۇ جايالىقتۇر (46) . گۇناھكارلار ھەقىقە ـ تەن (دۇنيادا) گۇمراھلىقتىدۇر، (ئاخىرەتتە) دوزاخى شدۇر (47) . ئۇلار دوزاختا دۈم ياتقۇزۇلۇپ سورىلىدىـ خان كۇندە، (ئۇلارغا) «دوزاخنىڭ ئازابىنى تېتىڭلار» (دېيىلىدۇ) (48) . بىز ھەقىقەتەن ھەممە نەرسىنى - ئۆل چەملىك يار (تتۇق (48) . (بىرەر شەيئىنى يار (تياقچى بول ساق) بىزنىڭ ئەمرىمىز يەقەت بىر سۆزدۇر، (ئۇ) كۆز ـ نى يۇمۇپ ئاچقاننىڭ ئارىلىقىدا (ئورۇنلىنىدۇ) (50). بىز ھەقىقەتەن (ئۆتكەنكى ئۇمبەتلەردىن كۇفرىدا) سلمركه توخشاش بولغانلارنى هالاك قىلدۇق، تُسِيرِهِ تَالَيْفُوْجِي بَارِمُوْ؟ (51) - تُؤلارِنِيكُ قبلَيْغَانَ (ياخشى ۋە يامان) ئىشلىرىنىڭ ھەمبىسى نامە_ ئەماللىرىدا مەۋجۇتىتۇر (52) . كىچىك ئىش، چوڭ ئىشنىڭ ھەمبىسى رامۇھۇلبەھيۇزدا) خاتىرىلەنگەنى

ھۇر (68) . شۇبھىسىزكى، تەقۋادارلار جەنئەتلەردە بولىدۇ، (سۇ، مەي، ھەسەل، سۇت) ئۆستەڭلىرىـ دىن بەھرىمەن بولىدۇ (84). (ئۇلار) قۇدرەتلىك اللهنىڭ دەرگاھىدا كۆڭۈلدىكىدەك جايدا بولىدۇ (55).

55-سۇرە رەھيان

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 78 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

مېھرىبان الله (1) - قۇرئاننى تەلىم بەردى (ئۇنى ھىپزى قىلىشنى ۋە چۇشىنىشنى ئاسانلاشتۇ ـ رۇپ بەردى) (2) ، ئىنساننى ياراتتى (3) . ئۇنىڭغا (مەقسىتىنى ئۇقتۇرۇش ئۇچۈن) سۆزلەشنى ئۆگەتـ تى (4) ، كۈن بىلەن ئاي (ئۆز بۇرجلىرىدا) مۇئەييەن ھېساب بويىچە سەير قىلىدۇ (5) . ئوت چۆپلەر، دەل_دەرەخلەر سەجدە قىلىدۇ (يەنى اللّەنىڭ ئىرادىسىگە بويسۇنىدۇ) (6). اللّه ئاسياننى ئېگىز ياراتتى، ئۆلچەمدە زۇلۇم قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن، الله تارازىنى بېكىتتى (٩-١٥)، ئۆلچەمدە ئادىل بولۇڭ لار، تارازىدا كەم بەرمەڭلار (9) . زېمىننى كىشىلەرنىڭ ريايدىلىنىشى) ئۇچۇن ريايياڭ)قىلدى (10) . زېمىندا مېۋىلەر، بوغۇنلۇق خورمىلار بار (11) . سامىنى بار دانلىق زىرا ئەتلەر، خۇش بۇي ئۆسۈملۈكلەر بار (12) . (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) يەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(13)

عَنْ الْوَتَانَ مِنْ مَلْمَالِ كَالْمَةُ لِخَفْقَ الْمَانَ مِنْ مَلْمَالِ كَالْمَةُ لِخَفْقَ الْمَانَ مِنْ مَلْمَالِ كَالْمَةُ لِيهِ مَنْ الشَّوْقِيهِ وَعَلَمَا لَقَدْ لِيهِ مَنْ الشَّوْقِيهِ وَعَلَمَا لَقَدْ لِيهِ مَنْ الشَّوْقِيهِ وَعَلَمَا لَمَا يَعْلَمُ اللَّهِ فَلَى الْوَرَقِيقَ الشَّوْقِيةِ وَعَلَمُ اللَّهِ فَلَى الْوَرَقِيقَ اللَّهِ فَلَى اللَّهِ مَنْ اللَّهِ فَلَى اللَّهِ فَلَى اللَّهِ مَنْ اللَّهِ فَلَى اللَّهِ فَلَى اللَّهِ فَلَا اللَّهِ فَلَى اللَّهِ فَلَا اللَّهِ فَلَى اللَّهِ فَلَا اللَّهِ فَلَى اللَّهِ فَلَى اللَّهِ فَلَا اللَّهِ فَلَى اللَّهُ فَاللَّهُ وَاللَّهُ فَلَى اللَّهُ وَلَمُ اللَّهُ وَاللَّهُ فَلَى اللَّهُ وَلَمِي اللَّهُ وَلَا اللَّهُ فَلَى اللَّهُ وَلَا اللَّهُ فَلَى اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَا اللَّهُ وَلَّهُ وَلَا اللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ وَالْمُنْ اللَّهُ اللْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللْمُنْ اللْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ اللْمُلِلِلْمُنْ اللَّهُ اللْمُنْ الْمُنْ اللْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللْ

(الله) ئىنىساننى (يەنى ئاتاڭلار ئادەمنى) (چەكسە جار اڭلايدىغان) سايالدەك قۇرۇق لايدىن يار اتتى (14). جىئلارنى ئوتنىڭ يالقۇنىدىن ياراتتى(15). (ئى ئىنسانى لارا جىنلارا)پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايىسى ئېمەت لىرىنى ئىنكار قىلىسلەر؟(١٤) ئۇ. ئىكىكى مەشىرىق (يەنى كۇن بىلەن ئاينىڭ چىقىدىغان ئىككى جايى) نىڭ پەرۋەردىگارىندۇر ۋە ئىكىكى مەغىرىپ (يەنى كۈن بىلەن ئاينىڭ ياتىدىغان ئىكىكى جايى)نىڭ يەرۋەردىكارىدۇر (١٦). (ئى ئىنسانىلار! جىنىلار!) پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايىسى ئېمەتىلىرىىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(قا) ئۇ ئىكىكى دېڭىزنى (بىرى تاتلىق، بىرى ئاچچىق) ئاققۇزدى، ئۇلار ئۇچىرىشىدۇ(18). ئۇلارنىڭ ئارىسىدا توسىما بولۇپ، بىر_بىرىگە قوشۇلۇپ كەتمەيدۇ (20). رئى ئىنسانىلار! جىنلار!) يەرۋەردىگارىڭىلارنىڭ قايىسى ئىبەتىلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(⁽²¹⁾ ئۇلاردىن مەرۋايىت بىلەن مارجان چىقىدۇ (22). (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) پەرۋردىگارىڭ لارنىڭ قايسى نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(33)

دېڭىزلاردا قاتناۋاتقان تاغدەك كېمىلەر الله نىڭ ئىلكىدىدۇر (24). رئى ئىنسانلار! جىنلار!) پەرۋەردىـ گارىڭلارنىڭ قايسى نېھەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟ (25) زېمىننىڭ ئۇسىتىدىكى ھەممە يوقىلىدۇ (26) . ئەزىيەتلىك ۋە كەرەملىك پەرۋەردىگارىڭنىڭ زاتى مەڭگۇ قالىدۇ(27). رئى ئىنسانلار! جىنىلار!)پەر-ۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى تېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(قق) ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى ھەممە الله ــ دىن (مەدەت ۋە رىزىق) تىلەيدۇ (يەنى ھەممە الله غا موھتاجىدۇر)، الله ھەر كۇنى بىر ھالەتتىدۇر (يەنى اللَّه ھەر ۋاقىت ۋۇجۇتقا چىقىرىدىغان ئىشلار بىلەن بولۇپ، ئۇلارنى يارىتىپ تۇرىدۇ،ئەھۋاللارنى يېڭىلاپ تۇرىدۇ، مەخلۇقاتلارنى پەيدا قىلىپ تۇرىدۇ) (29) . (ئى ئىنسانلار! جىنىلار!)پەرۋەردىگارىڭ لارنىڭ قايسى ئېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(٥٥) ئى ئىنسانلار ۋە جىنلار جامائەسى! سىلەردىن (يەنى سىلەرنىڭ ئەمەللىرىڭلاردىن) ھېساب ئېلىشقا يۈزلىنىمىز (la) . (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى ئېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(⁽⁸²⁾ ئى جىنلار ۋە ئىنسانلار جامائەسى! ئەگەر سىلەر (الله نىڭ قازاسىدىن قېچىپ) ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ چېگرىلىرىدىن ئۆتۈپ كېتەلسەڭلار، ئۆتۈپ كېتىڭلار، سىلەر پەقەت قۇۋۋەت بىلەن ئۆتۈپ كېتەلەيسىلەر (لېكىن سىلەرگە مۇنداق قۇۋۋەت قەيەردىن كەلسۇن) (83) . (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېيەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(⁸⁴⁾ (قىيامەت كۈنى) سىلەرگە قىزىق ئوتنىڭ يالقۇنى ۋە تۇتۇنى ئەۋەتىلىدۇ، سىلەر ئۆزەڭلارنى قوغدىيالمايسلەر (85). (ئى ئىنسانلار! جىنلار!)پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى ئېمەتىلىرىنى ئىنىكار قىلىسىلەر؟(86) رقىيامەت كۇنى پەرىشتىلەرنىڭ چۈشۈشى ئۈچۈن) ئاسمان يبرىلغان چاغدا ئاسمان (دوزاخنىڭ قىزىقلىقىدىن) قىزىلگۈلدەك، قىزسل جەسدەك بولۇپ قالىدۇ (87) . (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) يەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(88)

تقديم الانتفاق من دقيم إلى والمتافح في الا الانتفاق الا دوليا المتعلق الا دوليا المتعلق الا دوليا المتعلق الم

بۇ كۇندە ھېچبىر ئىنسان ۋە جىن ئۆزىنىڭ گۇناھىـ دىن سورالمايىدۇ زيەنى گۇناھىكارلارنىڭ ئالاھىدە ئالامىتى بولغانىلىقىتىن مۇنىداق سوراشىقا ھاجەت بولسمايدۇ) (1891. (ئى ئىنسانىلار! جىنىلار!) سىلەر يەرۋەردىگارىڭىلارنىڭ قايسى نېمەتىلىرىنى ئىنىكار قىلىسىلەر؟(٩٥) گۇناھكارلار ئۆزلىرىنىڭ (يۇزلىرى قاراء كۆزلىرى كۆك بولۇشتىن ئىبارەت) بەلگىلىرد. دىن تونۇلىدۇ، ئۇلار كوكۇلىلىرىدىن ۋە يۇتلىرىدىن تۇتۇلۇپ (دوزاخقا تاشلىنىدۇ) (41). رئى ئىنسانلار! جىئلار!) سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى ئېيەت لىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(٩٤) بۇ، گۇنامكارلار ئىنكار قىلىدىغان جەھەنىنەمدۇر (48). ئۇلار دوزاخ بىلەن قايناقسۇ ئارىسىدا بېرىپ-كېلىپ تۇرىدۇ(يەنى گاھىدا ئۆت بىلەن، گاھىدا قايناقسۇ بىلەن ئازابلىنىدۇ) (44) . (ئى ئىنسانلارا جىنلار!) سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى ئېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(45) يەرۋەر_ دىگارىڭنىڭ ئالىدىدا تۇرۇپ (مېساب بېرىشتىن) قورقىقان ئادەمىگە ئىكىكى جەنىنەت بار (46). رئى

تُنسَانلار! جنلار!) سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى ئېمەتلىرىىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(٩٦) ئۇ ئىككى جەنئەتتە تۇرلۇك مېۋىلىك دەرەخلەر بار؟(٥٤١ (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) سىلەر پەرۋەردىـ گارىڭلارنىڭ قايسى ئېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(فە) ئۇ ئىككى جەننەتتە ئېقىپ تۇرغان ئىككى بۇلاق بار (60) ، رئى ئىنسانلار! جىنلار!) سىلەر يەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېيەتلىرىنى ئىنكار قىلد سىلەر؟(١٤١ ئۇ ئىككى جەنئەتتە ھەر مېۋىدىن ئىككى خىلدىن بار(٤٤٠). (ئى ئىنسانىلار! جىنلار!) سلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسلەر؟(58) ئۇلار ئەستەرلىرى قېلىن تاۋاردىن بولغان تۆشەكلەرگە يۆلىنىدۇ، ئىككى جەنئەتنىڭ مېۋىسى (تۇرغان، ئولىتۇرغان، ياتقان ئادىمبۇ ئۆزەلەيدىغان دەرىجىدە)يېقىندۇر (64)، (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى تېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(55) ئۇ جەنئەتلەردە ئەرلىرىدىن باشقىلارغا قارىمايدىغان، ئەرلىـ رىدىن بۇرۇن ئۇلار بىلەن ھېچ ئىنسان ۋە جىن يېقىنچىلىق قىلىنغان خوتۇنلار بار 1861. (ئى ئىنسانلار! جىنلارا) سىلەر پەرۋەردىگارىڭىلارنىڭ قايىي نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(67) گويا ئۇلار (سۇزۇكلۇكتە) ياقۇتتۇر، (ئاقلىقتا) مەرۋايىتتۇر (88). (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) سىلەر پەرۋەردىگا-رىڭلارنىڭ قايسى ئېمەتىلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(قق) ياخىشى ئىش قىلىغۇچى يەقەت ياخشى مۇكاپاتقا ئېرىشىدۇ (60). (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(قا) ئۇ ئىككى جەنئەتتىن تۆۋەنىرەك ئىكىكى جەنئەت بار(قا). رئى ئىنسانلار! جىنلار!)سىلەر يەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېھەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(63) ئۇ ئىككى جەننەت ياپىيىشىلىدۇر (64)، (ئى ئىنسانلار! جىنلار!) سىلەر پەرۋەردىگارىڭىلارنىڭ قايسى نېھەتىلىرىنى تُنكَار قىلمسلەر؟(88) ئۇ ئىكىكى جەنىنەتىتە قايىناپ چىقىپ تۇرغان ئىكىكى بۇلاق بار(66).

تا رضائسلکرم

يَايُ الدَّرَيْلُ التَّلِيْلِي فَيْمِنَا وَالمَّ وَيَعْلَ وَرَعِلَ فَيَ بُأَيْ الدِّرِيْمُ الكَوْبِي فَيْهِنَ خَيِّرْتُ حِسَانُ فَهُ أَيْ الْأَوْ رَكُمَا تُكُونِي صُورِتُكُمُ وَرَتْ فِي الْمِنْ مِنْ فَيَأَى الْأُورِيَكُمَا ٩ مُونِظِيدُهُ فَيْ إِنْ مُثَالِمُهُ وَلِاجِلَاقُ هُوَ أَيْ الْأُورِيَّلِمُنَا ن المثل أن على رَفُول خُفُع وَجَعَتُم عَلَى حِسَان الْحَيْمَ أَيْ لاَ رَبُكُمُ الْكُذِينِ ٣ تَالِكُ السُورِينِينَ ذِي الْبَلْلِ وَالْإِذْرَامِ فَ

مراللو الزَّمْلِن الرَّمِيْمِ ٥ إِذَا وَقَعْتِ الْوَاقِعَةُ كُلِيشَ لِوَقْعَتِمَا كَاذِبَةٌ كَانِيفَةٌ زَافِعَ أَنْ إِذَارُجِتِ الْرَصُ رَجِيا فَوَبُنَتِ الْجِيالُ بِنَمَا ٥ ليمنة ٥ وأصل المشتنة وكأمن المتفتان تُوْنَ اللَّهُ الْمُعَتَوْنُوْنَ فَيْ إِن مَا لَيْكَ الْمُعَتَوْنُونَ فَيْ مِلْمُ النَّعِيدُ وَلَكُ وْنَ الْأَوْلِينَ الْأَوْلِينَ الْأَوْلِينَ فَوَقِلِينً لَّ مِنَ الْإِخِرِينَ فَ مُونَةِ ﴿ مُثَاثِمِ إِنْ عَلَيْهَا مُتَعَبِّلِينَ ﴿

(ئى ئىنسانلار! جىنلار!)سىلەر پەرۋەردىگارىگىلار نىڭ قايسى ئېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(67) ئۇ ئىككى جەنبەتتە مېۋسلەر، خورمسلار ۋە ئانارلار بار (68). (ئى ئىنسانىلار! جىنلار!) سىلەر يەرۋەر دىگارىڭلارنىڭ قايسى نېمەتىلىرىنى ئىنكار قىلىسى لمر؟ (60) كۇ جەنبتەتلەردە چىرايىلىق خوتۇنىلار بار (70). (ئى ئىنسانلار! جىنلار!)سىلەر پەرۋەردىس گارىڭلارنىڭ قايسى ئېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسلەر؟ (71) ئۇلار (جەنئەتنىڭ)چېدىرلسرىدا مەستۇرە ھۇرلەر، دۇر (٢٤). (ئىي ئىنسانىلار! جىمنىلار!) سىلەر يەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟ (78) ئەرلىرىدىن ئىلگىرى ئۇلارغا ھېچ ئىنسان ۋە جىن يېقىنچىلىق قىلمىغان (74). رئى ئىنسانىلار! جىنلار!)سىلەر يەرۋەردىگارىغىلارنىڭ قايسى ئېمەتىلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟(75) ئۇلار يبشل ياستؤقلار فاء جبرايليق بمساتلارغا يؤلهنكهن هالدا ئىستىراھەت قىلىدۇ(١٦٥). رئى ئىنسانلار جىنى لار!)سىلەر پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ قايسى نېمەتلىرىنى ئىنكار قىلىسىلەر؟ (77) ئەزىمەتلىك ۋە كەرەملىك پىەرۋەردىگىارىڭىنىڭ نامىي مۇبارەكىتۇر (78).

56 ـ سؤره ۋاقىئە

مەككىدە نازىل بولغان، 96 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن.

قسيامهت قايم بولغان چاغسدا⁽¹¹⁾، هېچ ئادمم ئۇنى ئىنىكار قىلالىمايدۇ⁽²⁾. زېسىن قاتىتىق تەۋرىتىلگەن، تاغىلار پارچسلسنىپ توزانىدەك توزۇپ كەتىكەن چاغدا، قىيامەت رېەزسلەرنى دوزاخقا كىرگۇزۇش بىلەن دەرىجىسىنى) چۇشۇرىدۇ، (بەزىلەرنى جەنىئەتكە كىرگۇزۇش بىلەن دەرىجىسىنى)كۆتۈرىدۇ (3-4)، سىلەر (قىيامەتىتە) ئۈچ پىرقىغە بۆلۈنىسلەر (7)، (بىرىنچى پىرقە) سائادەتبەنسلەردۇر، سائادەتسەنسلەر قانىداق ئادەمىلەر؟ رئۇلار نامەمئەمالى ئوڭ تەرسىسدىن بېرىلىدىغان)ئادمىلەردۇر (8). (ئىككىئچى پىرقە) بەختسىز ئادەملەردۇر، بەختسىز ئادەملەر قانىداق ئادەمىلەر؟ (ئۇلار نامە_ئەمالى سول تەرەپىتىن بېرىىلىندىغان ئادەمىلەردۇر) (4) (ئۇچىنىچى پىرقە ياخشى ئىشلارنى) ئەڭ ئالدىدا قىلغۇچىلار بولۇپ، (ئۇلار جەنئەتكە) ئەڭ ئالدىدا كىرگۈچىد لمردۇر (10). ئۇلار ئازۇنېمەتىلىك جەننەتىلەردە اللهغا يېتقىن بولغۇچىلاردۇر (11-12). بۇلار ئۆتكەنكىلەرنىڭ ئىچىدە كۆپتۇر، كېيىنكىلەرنىڭ ئىچىدە ئازدۇر (18-14). ئۇلار (ئالتۇندىن) توقۇلغان تەختىلەر ئۇسىتىگە يۆلەنىگەن ھالىدا بىرسېىرىگە قارىيىشىپ ئولىتۇرۇشىدۇ(15-16).

إِنْهُمَّا هُإِلَامِيْلِكِسَلِمُنَاسَلِمُنَا هَوَأَصْبُ الْيَهُنِي لِمُنَّا أَصَّفِبُ فُوْفَاكِهِ فَكُنْ رُوْفُ لِامْقُطْ عُهِ وَلَامَنُوْمَهِ فَعَلَ النَّا أَنْمُانُهُ إِنَّا إِنْمَاءُ فَيَعَلَّمُ مُنَّا اللَّهُ أَنَّا أَنْمُانُونَ ٱلْكَارُ الْ عُرُيّا أَتُزَا يُأْوُلِأُصُّلُ الْبِينِينَ أَثْلَكُ مِنَ الْإِذَا لِمَنَ فُوحَنَّلَةٌ مِّنَ الْخِفِيثَ قُوَاَصُّعْبُ النِّيَّالِ لِمَّ مَا اَصْعَبُ النِّعَالِ فَيْ مَمُّوْمُ وَجَعِيْهِ فَقَطِلَ مِنْ يَعِنُومِ فَلا بَارِدِ وَلاَكْمِيدُ وَالْمُمْ كَانْوَامْل

(قېرىماي) ھەمشە بىر خىل تۇرىدىغان غىلمانلار ئېقىپ تۇرغان شارابىتىن تولىدۇرۇلغان پىيالە، جەينەك، جاملارنى ئۇلارغا ئايلىنىپ سۇنۇپ تۇرىدۇ(17-18). ئۇ شارابنى ئىچسش بىلەن ئۇلارنىڭ بېسشى ئاغرد. جايدۇ، مەس بولمايدۇ (19) . ئۇلارغا ئىختىيار قىلغان مېۋىلەر ۋە كۆڭۇللىرى تارتىقان قۇش گۆشلىرى بېرىلىدۇ (21-20) . ئۇلارغا سەدەپىنىڭ ئىچىدىكى گۆمەرگە ئوخىشاپىدىلغان شەمىلا كۆزلۈك مىۋرلەر بېرىلىدۇ(22) . بۇ ئۇلارنىڭ قىلىغان ياخىشى ئەمەل لمرىنى مۇكاپاتىلاش ئۇچۇندۇر (28) . ئۇلار جەنئەتتە بمؤده ۋە يالغان سۆزلەرنى ئاڭلىمايدۇ، پەقەت ھسالام! سالام!» سوّزسنىلا ئاڭىلايدۇ (24-25). سائادەتبەنى لمرنىڭ ريەنى نامە_ئەمالىي ئوڭ تەرەپىتىن بېرىل گەنلەرنىڭ) ئەھۋالى ناھايىتى ياخشى بولىدۇ(²⁶⁾.

سائادەتبەنلەر قانداق ئادەمىلەر؟ (27) ئۇلار سىدرى دەرەخلىرسىدىن، سانجاق-سانىجاق بولۇپ كەتكەن مەۋز دەرەخلىرىدىن، ھەمىشە تۇرىدىغان سايىدىن، ئېقىپ تۇرغان سۇدىن، تۈگىمەيدىغان ۋە چەكلەنمەيدىغان مېۋىلەردىن، ئېگىز (يۇمئاق) تۆشەكىلەردىن بەھىرىيەن بولىدۇ(84-84)، شۇپھىسىزكى، بىز ھۇرلەرنى يېڭىدىن ياراتتۇق، ئۇلارنى ياكىز، ئەرلسرىگە ئاسراق، تەڭتۇش قىلدۇق(85-87). (بۇ ھۆرلەر) سائادەتمەنىلەر ئۇچۇنىدۇر (88). بۇلار بولسا ئىلىگىرىكىلەرنىڭ ئىچىدىن بىر جامائەدۇر ⁽⁸⁹⁾، كېيىنكىلەرنىڭ ئىچىدىن بىر جامائەدۇر ⁽⁴⁰⁾، بەختىسىزلەر (يەنى نامه ئەمالى سول تەرسىسىدىن بېرىلگەنلەر) (دوزىخىلاردۇر)، بەختسىزلەر قانداق ئادىملەر؟(41) ئۇلار رىدەننىڭ تۆشۈكلىرىگە كىرىپ كېتىدىغان) ئاتەشلىك شامالىنىڭ، زىيادە ھارارەتىلىك قايناقسۇنىڭ ۋە قارا تۇتلۇندىن بولغان سالىقىنىبۇ ئەمەس، كۆركەملىمۇ ئەمەس سايىنىڭ ئىچىدە بولىدۇ(42–44) . چۇنكى ئۇلار بۇنىڭدىن ئىلگىرى (يەنى دۇنيادا) شەھۋەتكە چۆمگەن ئىدى(45) . ئۇلار چىوڭ گۇناھىتا (يەنى كۇفىرىىدا) چىڭ تۇرغان ئىندى(46). ئۇلار: «بىز ئىۆلىۋپ تويىخا ۋە قۇرۇق سۆڭمەكىكە ئايىلانىغان چاغىدا بىز چىوقۇم تسرىلىدۇرۇلەمدۇق؟ ئاتا_بوۋىلىرىمىزمۇ تىرىلىدۇرۇلەمىدۇ؟» دەپىتتى (47—48)، ئېيىتىقىنىكى، «ئىلىگىرىكە لمەر ۋە كېيىنىكىلەر مەلۇم كۇنىنىڭ مۇئەييەن ۋاقىتىدا (يەنى قىيامەتتە) توپىلىد شدۇ (49–50) . ئانىدىن سىلەرە ئى قايىتا تىربىلىشىنى ئىنىكار قىلغۇچىي گۇمىراھىلار! (61)

چوقۇم زەققۇم دەرىخىدىن يەيسلەر (53). ئۇنىڭدىن قورساقلىرىڭلارنى تولدۇرىسلەر (53). ئۇنىڭدىن مارارىتى يۇقىرى بولغان قايناقسۇنى تەشىنا بولغان قايناقسۇنى تەشىنا بولغان قايناقسۇنى تەشىنا بولغان تۆگىلەردەك ئىچىسلەرچ (540–55). مانا بۇ، ئۇلارنىڭ قىيامەت كۈنىدىكى زىياپىستىدۇر (500). (ئىنسانىلار) ئىشەنىمەمسىلەر؟ (530) سىلەر (ئايالىلارنىڭ بەچچەسلەر؟ ئۇنى سالەر (ئىشان قىلىپ) يارىتامسلەر؟ ياكى بىز (ئىنسان قىلىپ) يارىتامسلەر؛ ياكى بىز (ئىنسان قىلىپ) يارىتامسلەر؛ ياكى بىز قەۋمىگە ئۆلۈش يالىتىتۇرۇشتىن ۋە سىلەرنى باستىقا بىر قەۋمىگە بىر شەكىلدە يارىتىشتىن ئاجىز ئەمەسبىز (60–10). بىر شەكىلدە يارىتىشتىن يارىتىشنى بىلدىڭلار

الكانون من شعريت تؤمر فقالين ويتا الغلان في المنافزة المنافزة في المنافزة المنافزة في المنافزة المنافزة في المناف

(يەنى دەسلەپتە اللهنىڭ سىلەرنى يوقىتىن بار قىلقانلىقىنى تونۇدۇڭلار). سىلەر (اللهنىڭ سىلەر دوسلەپتە اللهنىڭ سىلەرنى يوقىتىن بار قىلقانلىقىنى تونۇدۇڭلار). سىلەر (اللهنىڭ سىلەرنى دەسلەپ ياراتقاندەك قايتا يارىتىشىنى)ئويلىسمامسلەر؟(ققا سىلەر تېرسىغان زىرائەتىنى دەپ بېقىگىلارچۇ(ققا). ئۇنى سىلەر ئۇندۈردۇڭىلارمۇ ياكى بىز ئۇنىدۇرۇپ (دان چىقىدىغان زىرائەت قىلىپ ئۆستۇردۇگىۋى(ققا). ئەگەر بىز خالىساق ئەلۋەتىتە ئۇنى دانىسىز قۇرۇق چۆپكە ئايلاندۇراتتۇق—دە، سىلەر ئەجەبلىنىپ قايغۇراتتىڭلار(ققا). سىلەر دەپتىڭلار) (ئەق—77). سىلەر ئۇرۇقنى)زىيان تارتتۇق، بەلىكى بىز (رىزىقتىن) مەھرۇم قالىدۇق (دەپتىڭلار) (ئەق—77). سىلەر ئىجچۇاتىقان سۇنى دەپ بېقىگىلارچۇ(ققا). ئۇنى بۇلۇتىتىن سىلەر چۇشۇردۇگىلارمۇ ياكى بىز چۈشۈردۇگىلارمۇ ياكى بىز ئېرچۇاتىقان ئوتىنى دەپ بېقىڭلارچۇ(171). چۈشۈردۇگىلارمۇ ياكى بىز ئېرىقىدۇرۇۋاتقان ئوتىنى دەپ بېقىڭلارچۇ(171). ئۇنى بىز ئېسىرىگە سۇركىمە ھۆل تۇرۇپلا ئوت ئالسىدىنان دەرەخنى) سىلەر ئۆستۇردۇڭلارمۇ ياكى بىز ئۆستۇردۇقمۇ؟(172) ئۇنى بىز ئىبىرەت ۋە يولۇچىلار پايدىلىنىدىغان نەرسە قىلدۇق (173). ئۇلۇغ پەرۋەردىكارغىلارنىڭ ئېتىرا لىرىدىن) باك ئېتىقاد قىلغىن (173). يۇلتۇزلارنىڭ ئېتىرا لىرىدىن) بىلەن قەسەم قىلىمەن (178). شۇبھىسىزكى، ئەگەر بىلىمگلار، قىلغىن (173). يۇلتۇزلارنىڭ ئېلىرى بىلەن قەسەم قىلىمەن (178). شۇبھىسىزكى، ئەگەر بىلىمگلار، قىلغىن (173). يۇلتۇزلارنىڭ ئۇلۇغ تۇدرىتىنى كۆرسىتىدىغانلىقى ئۇچۇن) ئەلۇمەتدە كاتتا قەسەمدۇر (178).

شەك ــ شۇبھىسىزكى، ئۇ ئۇلۇغ قۇرئاندۇر (77) . كىتابتا (يەنى لەۋھۇلبەمپۇز دا)ساقلانغاندۇر (78) . ئۇنى يەقەت ياك بولغانلارلا تۇتىدۇ (٢٩) . ئۇ ئالەملەرنىڭ يەرۋەر ـ دىگارى تەرىپىدىن نازىل قىلىنغاندۇر (80) ـ رئى كۇف غارلار جامائەسى!) بۇ قۇرئاننى ئىنكار قىلامسىلەر؟ (81) (سىلەر الله نىڭ رىزىق بەرگەنلىكىگە) شۇكۇر قىلىت نىڭ ئورنىغا، (رىيزىق بەرگۇچىنى)ئىنكار قىلامىسى لمر؟(82) جان مەلقۇمغا يەتكەن چاغدا (سەكراتتىكى كىشىگە) قاراپ تۇرىسلەر (83–84)، بىز (ئىلمىمىز ۋە قۇدرىتىيىز بىلەن) ئۇنىڭغا سىلەردىن يېقىنىيز، لېكىن سىلەر (ئۇنى)كۆرمەيسىلەر (يەنى بىلمەيسىلەر) (88). ئەگەر (سىلەر گۇمان قىلغاندەك ئەمەلىڭلارغا قاراپ) جازاغا تارتىلمايدىغان بولساڭلار نېمىشقا ئۇنى ريەنى ئۇ مېيىتنىڭ جېنىنى بەدىنىگە) قايتۇرمايسلەر؟ ئەگەر (سۆزۇڭىلاردا) راستچىل بولساقلار (86-87). ئەگەر ئۇ مېيىت مۇقەررەبىلەردىن (يەنى تائەت ئىبادەت ۋە ياخىشى ئىشىلارنى ئەڭ ئالدىدا قىلغۇچىلاردىن) بولىدىغان بولساء (ئۇنىڭ مۇكاياتى) , اھەت ـ يار اغەت،

يانشى رىزىكى ۋە ئازۇنېمەتسلىڭ جەننەت بولسدۇ(88-89). ئەگەر ئۇ ساتادەتبەنلەردىن بولىدىغان بولسا، (ئۇلار راھەت-ياراغەتتە بولغانلىقى ئۇچۇن) (ئى مۇھەمبەد!) ئۇلاردىن ساڭا سالام!(98-91). ئەگەر ئۇ تىرىلىشنى ئىنكار قىلغۇچى گۇمراھلاردىن بولىدىغان بولسا، يۇقىرى ھارارەتىلىك قايىناقسۇ بىلەن كۇتۇۋېىلىنىدۇ(88-89).جەھەننەمدە كۆيدۈرۈلىدۇ(199،شەك شۇبھىسىزكى، بۇ ئېنىق ھەققەتتۇر(199، ئۇلۇغ پەرۋەردىگارىڭنى (مۇشرىكلارنىڭ ئېتىرازلىرىدىن) ياك ئېتىقاد قىلغىن(190).

57 ـ سۇرە ھەدىد

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 29 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن.

ئاسپانلاردىكى ۋە زېمىندىكى نەرسلەرنىڭ ھەمبىسى اللهغا تەسبىم ئېيتىتى، اللهغالىيىتۇر، ھېكەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (1). ئاسپانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھلىقى اللهغا خاسىتۇر، الله ئۆلتۈرەلەيدۇ، تىرىلدۈرەلەيدۇ، الله ھەر نەرسىگە قادىردۇر (2). اللهنىڭ ئېتىداسى يوقتۇر، ئىتىسپاسى يوقىتۇر، (الله) ئاشكارىدۇر (يەنى مەۋجۇتلۇقىنى كۆرسەتىكۈچى دەلىلىلەر بىلەن ئەقىللەرگە ئاشكىارسدۇر)، مەخىپىدۇر (يەنى ئۇنى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولىمايىدۇ، ئۇنىڭ زاتىنىڭ ماھىيىتىنى تونۇشىقا ئەقىللەر ئېرىشەلمەيدۇ)، اللە ھەممە نەرسىنى بىلگۈچىدۇر(18).

مُوالَّدِيْ عَنْكُمْ الْمُلْفِ وَالْاَحْنِ فِي الْحَقْقِ الْمُولِيَّ الْمُلْفِ وَالْحَقِينَ فَا الْحَقْلِ فَقَا الْمُحْنِينَ فَالْمَالِينَ وَالْحَقْقِ الْمَاكِمْ وَالْحَقْقِ وَالْحَقْقِ الْمَاكِمُولِينَ وَالْحَقْقِ الْمَاكِمُولِينَ وَالْحَقْقِ وَالْحَقِينَ وَالْمَلْفِينَ وَالْمَالِينَ وَالْحَقِينَ وَالْمَلْفِينَ وَالْمَالِينَ وَالْحَقِينَ وَالْمَلْفِينَ وَالْمَلِينَ وَالْحَقِينَ وَالْمَلِينَ وَالْمَلْفِينَ وَالْمَلِينَ وَالْمُلْفِينَ وَلَمِنْ وَالْمُلْفِينَ وَالْمُلْفِينَ وَالْمُلْفِقِينَ وَلَمْلِينَ وَالْمُلْفِقِينَ فَلِينَا وَلَوْلِينَ وَالْمُلْفِقِينَ فَلِينَا وَلَمْ وَالْمُلْفِقِينَ فَيْفِينَ وَلِلْمُ وَلَمِنْ وَالْمُلْفِينَ وَلَمْ وَلَمْلِينَ وَالْمُلْفِينَ وَلَمْلِينَ وَالْمُلْفِينَ وَلَمْلِينَ وَالْمُلْفِقِينَ فَلِينَالِينَ وَالْمُلْفِينَ وَلَمْلِينَ وَالْمُلْفِينَ وَلَمْلِينَ وَمِنْ الْمُلْفِينَ وَلَمْلِينَ وَلَمْلِينَا وَلَوْلِينَ وَلَمْلِينَا وَلَمْلِينَ وَلَمْلِينَا وَلَالِمُونَ وَلَمْلِينَا وَلَوْلِينَا وَلَوْلِينَا وَلَالِمُونَ وَلَمْلِينَا وَلَوْلِينَا وَلَالَمُونَ وَلَمْلِينَا وَلَالِمُونَ وَلَالْمُولِينَا وَلَالِمُونَ وَلَالِينَا وَلَالِمُونَ وَلَمْلُولُونَ وَلَمْلِينَا وَلَوْلِينَالِمُونَ وَلَالْمُولِينَا وَلَوْلِينَا وَلَوْلِينَا وَلَوْلِينَا وَلَالِمُولِينَا وَلَالْمُولِينَ وَلَمْلِينَا وَلَوْلِينَالِيلُونَ وَلَمْلِينَالِيلِيلِينَالِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلِلْمُولِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلَمْلِيلُونَ وَلِلْمُلْلِيلُونَ وَلَالْمُلْلِيلِيلِيلُونَ وَلِلْمُلْلِيلُونَ وَلِلْمُلْلِلْمُولِيلُولِيلُونَ وَلِلْمُلْلِيلِيلُونَ وَلِلْمُلْلِيلُولِيلُونَ وَلِ

الله ئاسانلارنى ۋە زېمىننى ئالتە كۇندە ياراتتى،
(ئاندىن ئۆزىگە لايىق رەۋىشتە) ئەرش ئۇستىدە
قارار ئالىدى، الله زېمىنغا كسرىپ كېتىدىغان
نەرسىلەرنى، زېمىنىدىن چىقىدىغان نەرسىلەرنى،
ئۆرلەيدىغان نەرسىلەرنى، ئاسبانغا
ئۆرلەيدىغان نەرسىلەرنى، بىلىپ تۇرىدۇ، سىلەر
قەيەردە بولساڭىلار، الله سىلەر بىلەن بىرگە،
دۆر (6). ئاسبانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ پادىشاھلىقى
الله غاخاستۇر، ھەمبە ئىش اللەغا قايتۇرۇلدۇ(8).
اللەغا خاستۇر، ھەمبە ئىش اللەغا قايتۇرۇلدۇ(8).

كىرگۇزىندۇ، اللە دىلىلاردىكى سىرلارنى بىلىگۇت

چىدۇر (ق). الله غا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىبان كەلتۈرۈڭلار، الله سىلەرنى ئىگە قىلغان ماللاردىن سەدىقە قىلىڭلار، سىلەردىن ئىبان ئېيتقانلار ۋە سەدىقە قىلغانلار چوڭ ساۋابقا ئىگە بولىدۇ (77).
(ئى كۇفىغارلارا) سىلەر نېمىشقا اللهغا ئىسبان كەلتۇرەميسىلەر؟ ھالىبۇكى، پەيغەمبەر سىلەرنى
پەرۋەردىگارىڭلارغا ئىبان كەلتۈرۈشكە چاقىرىدۇ، اللە سىلەردىن چىن ئەھدە ئالىدى، ئەگەر
ئىبان كەلتۈرۈشنى ئىرادە قىلىاڭلار (ئىبانغا ئالدىراڭلار) (8). سىلەرنى (كۇفرىنىڭ) قاراڭسۇزئىبان كەلتۈرۈشنى ئىرادە قىلىاڭلار (ئىبانغا ئالدىراڭلار) (8). سىلەرنى (كۇفرىنىڭ) قاراڭسۇزلۇقىدىن (ئىبانىڭ) نۇرىغا چىقىرىش ئۇچۈن، اللە بەندىسىگە روشەن ئايەتلەرنى نازىل قىلدى،
اللە شەكەسۇرەسىلەر، ئامانلارنىڭ ۋە زېمىنىنىڭ مىراسى اللەغا خاستۇر،
يولىدا (پۇل-مال) سەرپ قىلمايسىلەر، ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىنىنىڭ مىراسى اللەغا خاستۇر،
بىرلىكتە تۇرۇپ دۇشمەنلەر بىلەن) ئۇرۇشقانلار (مەككە پەتھى قىلىنغاندىن كېيىن پۇل-مال) نەپىقە
قىلغانلار ۋە ئۇرۇشقانلار (بىر-بىرى بىلەن) باراۋەر ئەمەس، ئەنە شۇلارنىڭ دەرىجىسى (مەككە
پەتھى قىلىنغاندىن) كېيىن نەپىقە قىلغان ۋە ئۇرۇشقانلارنىڭ (دەرىجىسىدىن) چوڭدۇر، (ئۇلارنىڭ)
ھەربىرىگە اللەجەننەتنى ۋەدە قىلدى. اللەسلەرنىڭ قىلىۋاتقان ئىشىڭلاردىن خەۋەرداردۇر (18).

 كسكى اللهفا قدرزني هدسدته ببرندسكدن (يدني الله نىڭ رازىلىقىنى تىلەپ، ئۇنىڭ يولىدا يۇل_ مال سەرب قىلىدىكەن) ، اللە ئۇنىڭغا ھەسسىلەپ قايتۇرىدۇ، ئۇنىڭغا چوڭ ساۋاب بېرسدۇ(II). ئۇ كۇندە، مۆمىن ئەرلەرنى، مۆمىن ئاياللارنى كۆرد_ سەنكى، ئۇلارنىڭ نۇرى ئۇلارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇلار.. نىڭ ئوڭ تەرىپىدە ماڭسدۇ، (ئۇلارغا) «بۇگۇن سىلەرگە ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەنىنەتىلەر بىلەن خۇش خەۋەر بېرىلسدۇ، ئۇ يەرلەردە مەڭگۇ قالىسلەر، بۇ ئۇلۇغ مۇۋەپپەقىيەت تۇر» (دېيىلسدۇ) (12) . ئۇ كۇنىدە مۇناپىق ئەرلەر، مۇناپىق ئاياللار مۆمىنلەرگە: «بىزنى كۇتۇپ تۇ. ۇڭ لار، سىلەرنىڭ نۇرۇڭىلاردىن ئازراق ئالايىلى» دەيدۇ. ئۇلارغا (مەسخىرە يۇزىسىدىن): «ئارقاڭ لارغا قايىتىپ نۇر تىلەڭلارى دېيىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئارسىسىغا بىر سېسپىل سوقۇلىدۇ،

سېپىلىنىڭ دەرۋازىسى بولىدۇ، دەرۋازىنىڭ ئىچى تەرىپىدە رەھبەت، تېشىدا ئازاب بولىدۇ(18). ئۇلار مۆمىنلەرنى: «بىز سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسىدۇتى» دەپ توۋلايدۇ، مۆمىنلەر: «شۇنداتى، لېكىن سىلەر ئۆزەڭلارنى پىتنىگە سالدىگىلار (يەنى كۆرۈنۈشتە بىز بىلەن بىللە بولىاڭلارمۇ، لېكىن ئۆزەڭلارنى مۇناپىقلىق بىلەن مالاك قىلدىڭلار، ولىلەنىڭ بەللايى—ئاپەتلەر كېلىشىنى) كۆتتۈڭ-لار، (ئىسلام دىنىدىن) شەكلەندىڭىلار، (ئاللەنىڭ رەھبىتىنىڭ كەڭلىكىگە بولغان قۇرۇق) ئارزۇلار سىلەرنى ئالدىدى، شەيتان سىلەرنى ئاللەنىڭ (ئەپۇ ئارزۇلار سىلەرنى ئالدىدى، شەيتان سىلەرنى ئاللەنىڭ (ئەپۇ ئارزۇلار سىلەرنى ئالايىتۇر، دوزاخ نېمىدېگەن كاپىرلاردىن قەدىنىڭ دۇلۇن كىلىدىنىۋر، دوزاخ نېمىدېگەن كاپىرلاردىن قەدىنىڭ ئۇلۇن سىلەركە ئەڭ لايىتتۇر، دوزاخ نېمىدېگەن يالمان جاي!(18) مۆھىنلەرگە ئۆلارنىڭ دىلىلىرى ئاللەنىڭ زىكرىگە ۋە نازىل بولغان ھەتىقەت يالمان جاي!(18) مۆھىنلەرگە ئۆلارنىڭ دىلىلىرى ئاللەنىڭ ئۇرغۇنى كىتى، ئۇلارنىڭ ئۇرۇنۇنى ئالەنىڭ ئۇزسىرىشىڭ ئارىلىقىدىكى) ئىلىنىڭ ئارىلىقىدىكى) ئالىلەنىڭ ئۇزىسىرىشىڭ ئارىلىقىدىكى) ئالەنىڭ ئىزامىنىڭ ئۇلارنىڭ دىلىلىرى قېتىپ كەتىتى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇنى ئالىلەنىڭ ئىزامىنىڭ ئارىلىقىدىن كېيىن ئاللەنىڭ ئىتائىتىدىن چۆقۇمىلاردۇردىۋ (دەك. بىلىلاركى، ئاللەزىمىنىڭ ئۇزگىنىڭ ئۇرغۇنى سىلەرنى قۇرشىلىش دەپ سىلەرگە (كامالى قۇرەرىتىمىزنى كۆرستىدىغان) دەلىللەرنى بايان تىلىدۇن (18).

سەدسقە بەرگۈچى ئەرلەرگە، سەدسقە بەرگۈچىلەرگە ئاياللارغا ۋە اللەغا قەرزىي ھەسەنە بەرگۈچىلەرگە دىنى ئاللەنىڭ رازىلىقىنى تىلەپ، كەمبەغەللەرگە سەدىقە بەرگۈچىلەر، ياخشىلىق يوللىرسىغا خۇشالىلىق بىلەن پۇل—مال سەرپ قىلىخۇچىلارغا) ھەسسلەپ (ساۋاب) بېرىلىدۇ(100). اللەغا ۋە ئۇنىڭ ۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا سىدىغلاردۇر، شېھىتلەر- بۇر، ئۇلار (ئاخىرەتتە) ساۋابىقا ۋە نۇرغا ئىگە دۇر، ئۇلار (ئاخىرەتتە) ساۋابىقا ۋە نۇرغا ئىگە بولىدۇ، بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلار ۋە يۇلغانغا چىقارغانلار — ئەنە شۇلار ئەھىلى دوزاخىيالغانغا چىقارغانلار — ئەنە شۇلار ئەھىلى دوزاخىيالغانغا چىقارغانلار — ئەنە شۇلار ئەھىلى دوزاخىدىن، دۇلنى تىرىخىلىكى ئويۇندىدىن، دىن، (كىشىنى ئاخىرەتتىن غەپلەتتە قالدۇرىدىغان)

اِنَ الْمُصْدِيقِينَ وَالْمُصَدِّفِ وَاقْوَضُوالْفَ تَوْمُامَتَ الْمُصْدِّ لَكُوْمُمُ الْمُحْدِّ الْمُعْدِّ الْمُحْدِّ الْمُعْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ وَمُشْلِهُ الْمُلِكِّهُ مُمْ الْمُحْدِّ الْمُحْدِّ الْمُحْدِّ الْمُحْدِّ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ وَمُعْلِيلُهُ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلِينَا الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلِينَا الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلِينَا الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُونَ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُهُ اللهِ الْمُحْدِينَ الْمُعْلِيلُونَ الْمُعْلِيلُونِ الْمُعْلِيلُونَ الْمُعْلِيلُونَ الْمُعْلِيلُونِ الْمُعْلِيلُونِ الْمُعْلِيلُونَ الْمُعْلِيلُونِ الْمُعْلِلُونِ الْمُعْلِيلُونِ الْمُعْلِلْمُونِ الْمُعْلِلُونُ الْمُعْلِلْمُ الْمُعْلِلُو

نىشتىن، بۇل-مال، پەرزەنت كۆپەيتىپ پەخىرلىنىشتىن ئىبارەتتۇر، (بىرەر يېخىش بىلەن ئۆسىتۇرگەن) ئۆسۈملۈك دېھانىلارنى خۇرسەن قىلىغان يامىغۇرغا ئوخشايىدۇ، ئانىدىن ئۇ ئۆسۈملۈك قۇرۇپ قالىدۇ، ئۇنىڭ سارغىيىپ قالغانلىقنى كۆرسەن، ئاندىن ئۇ يەنچىلگەن چۆپكە ئايلىنىدۇ. ئاخىرەتتە (كۇفغارلار ئۈچۈن) قاتتىق ئازاب بار، (ياخشى بەندىلەر ئۇچۈن) اللەنىڭ مەغىبرىتى ۋەرازىلىقى بار، دۇنيا تىرىكچىلىكى پەقتە (غاپىل ئادەم) ئالدىنىدىغان بەھرىيەن بولۇشتۇر (200) پەرۋەردىكارىڭلارنىڭ مەغىبرىتىنى، كەڭلىكى ئاسىمان—زېمىندەك كېلىدىخان جەنئەتىنى قولىغا كەلتۈرۈڭلار، (ئۇ) جەنئەت اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىبان ئېيتقانلارغا تەييارلانغان، بۇ اللەنىڭ پەزلىدۇر، (اللە) ئۇنى خالىغان ئادەمگە ئاتا قىلىدۇ، اللە ئۇلۇغ پەزل ئىكسىدۇر (211). يەر يۈزسىدىكى بارلىق ھادىسلەر ۋە ئۆزەڭلار ئۇچورىغان مۇسىيەتىلەر بىز ئۇلارنى يارىتىشتىن بۇرۇن لەۋھۇلىمەھپۇزغا يېزىلىغان، بۇ (ئشى)، شۇبھىسىزكى، اللەغا ئاسلادۇر (221) يارىتىشتىن بۇرۇن لەۋھۇلىمەھپۇزغا يېزىستى) قولۇڭلاردىن كەتمەسلىكىڭلار ۋە اللە بەرگەن نەرسىگە قايىغۇرۇپ كەتمەسلىكىڭلار ۋە اللە بەرگەن نەرسىلەرگە خۇش بولۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۇچۇنىدۇر، اللە كەتمەسلىكىڭلار ۋە اللە بەرگەن نەرسىلەرگە خۇش بولۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۇچۇنىدۇر، اللەمئالىق قىلىدىغان ۋە كىشلىنى قىلىدىغان ۋە كىشلىلىنى قىلىدىغان ۋە كىشلىنى قىلىدىغان ۋە كىشلىلىنى قىلىدىغان ۋە كىشلىلىنى قىلىشتىن) باش كىشلىلىنى قىلىشتىزر، ئەلەنگە يولىدا نەپىقە قىلىشتىن) باش كىشلىلىنى قىلىشتىن) باش كىشلىكىن راللەغا ھېچ زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ)، چۇنكى (اللەنىڭ يولىدا نەپىقە قىلىشتىن) باش

عالمت المديد عوم المديد ع

لقنانوسكان كمتاباله ينت وانزلنا معمد الكفي وان المنظر المعمد وانتخاب المنظر الكفي وان المنظر المعمد وانتخاب المنظر المعمد وانتخاب المنظم المنظر المنظرة المنظرة والكفي المنظرة المنظرة المنظرة المنظرة المنظرة والمنظرة المنظرة وانتخاب المنظمة المنظرة وانتخاب المنظمة المنظرة المنظرة وانتخاب المنظمة المنظرة المنظرة وانتخاب المنظمة المنظرة المنظرة وانتخاب المنظمة المنظرة ا

بىز مەققەتەن پەيغەمبەرلىرمىزنى روشەن مۆجىزىد ئەر بىلەن ئەۋەتتۇق ۋە ئۇلار بىلەن بىللە، ئىنسانـ لار ئادالەتىنى بەرپا قىلسۇن دەپ، كىسابىنى، قانۇننى چۈشۈردۇق. تۆمۈرنى ياراتتۇق، (تۆمۈردىن ئۇرۇش قوراللىرى ياسلىدىغانلىقى ئۇچۇن) تۆمۈردە كۈچ ـ قۇۋۋەتىنى ئۆز ئىچكە ئالىغان، تۆمۈردە ئىنسانلار ئۈچۈن نۆرخۇن مەنپەئەتلەر بار، اللە ئاللەنى كۆرمەي تۇرۇپ (قوراللارنى ئىشلىتىپ) ئاللەغا ۋە پەيغەمبەرلىرىگە ياردەم بەرگەنلەرنى بىلىش (مەلۇم قىلىش) ئۈچۈن (تۆمۈرنى ياراتتى)، ئاللە مەقسقەتەن كۈچلۈكتۇر، غالىبتۇر (1850. بىز ئەۋەتتۇق، پەيغەمبەرلىرىكىنى ۋە كىتابىنى ئۇلارنىڭ

ئەۋلادىغا (ئاتا) قىلىدۇق، ئۇلاردىن ھىدايەت تاپقاسلىرى بار، ئۇلارنىڭ نۇرغۇنى اللەنىڭ ئىتائىتىدىن چىققۇچىلاردۇر (ئۇلاردىن كېيىن پەيغەمبەرلىرىيىزنى داۋامىلىق ئەۋەتىتۇق، ئاتىقىدىن چىققۇچىلاردۇر (ئۇلاردىن كېيىن پەيغەمبەرلىرىيىزنى داۋامىلىق ئەگەشكەنلەر. ئارقىدىن مەريەم ئوغلى ئىسانى ئەۋەتتۇق، ئۇنىڭغا ئەكەشكەنلەر. ئىلى دىللىرىغا شەپقەت ۋە مېھرىبانلىقنى سالدۇق، رەھبانىيەتنى ئۇلار ئۆزلىرى پەيىدا قىلىدى، ئۇلارخا ئۇنى بىز بېكىتىىدۇق، ئۇلار ئۇنى پەقەت اللەنىڭ رازىلىقىنى تىلەپ (پەيدا قىلىدى)، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا لايىق دەرىجىدە ئەمەل قىلىدى، ئۇلاردىن ئىيان ئېيىتقانلارنىڭ ئەجرىنى (ھەسسىلەن) ئېلىن ئېدۇق، ئۇلاردۇر (ئۇرگۇنى اللەنىڭ ئىتائىتىدىن چىققۇچىلاردۇر (ئۇر. ئىلىلىدىن) ئىيان ئېيىتقان كىشلەر! اللەدىن قورقۇڭلار، اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى (مۇھەممەد ئەلەپھىسالانىغا) ئىيان ئىيىتىدىن ئېرىدىن ئېلىراتتا) ماڭىدىغان نۇرنى پەيدا قىلىدۇ، سالەرگە مەغپىرەت قىلىدۇ، اللە بەكسۇ مەغپىرەت ئىلىدىن ھېچ نەرسكە قادىر چىلىدىن ھېچ نەرسكە قادىر ئىلىدىن، پەرلىدىن ھېچ نەرسكە قادىر ئىلىدىنى، پەرلىدىن ھېچ نەرسكە قادىر ئالىقىنىڭ ئۇرنى خالىغان ئادەمگە بېرىدىپ ئالىقىنىڭ ئۇرنى خالىغان ئادەمگە بېرىدىپ خالىقىن ئادىمگە بېرىدىپ خاللىقىنى، اللەنىڭ ئۇرۇنى قىلدى ئالىقىنى بىلىشى ئۇچۇن (اللەنىڭ شۇرنى قىلدى) (ئۇرنى قىلدى) ئۇرىيى بىلىشى ئۇچۇن (اللەنىڭ شۇرنى قىلدى) ئۇرىدىن بىلىشى ئۇچۇن (اللەنىڭ شۇرنى قىلدى) (ئۇرى

(يىگىرمە سەككىزىنچى پارە)

58-سۇرە مۇجادەلە

مەدىنىدە نازىل بولغان، 22 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

الله مەقىقەتەن ئېرى توغرىسىدا سەن بىلەن مۇنازىرىلەشكەن ۋەاللەغا شىكايەت قىلغان ئايالنىڭ سۆزىنى ئاڭلىدى، الله ئىككىگىلارنىڭ سۆزۇڭلارنى ئاگىلىغۇچىدۇر، ئاگىلىغۇچىدۇر، كۆرگۈچىدۇر(ئ)، سىلەردىن ئايالىلىرىىنى زىهار قىلىغانىلارنىڭ رپەنى ئايالىلىرىىنى ئايالىلىرىىنى ئايالىلىرىنى ئايالىلىرىنى ئايالىلىرىنى ئايالىلىرىنى ئايالىلىرىنى ئايالىلىرىنى ئايالىلىرىنى ئايالىلىرىنى ئايىلىرىنى ئايىلىرىنى ئايىلىرىنى ئايىلىرىنىڭ ئۇچىلىرىنا ئوخىشاش دېگۈچىلەرنىڭ)

و المعلق المنظمة المن

ئاياللىرى ئۇلارنىڭ ئانىلىرى ئەمەستۇر، پەقەت ئۇلارنى تۇغقان ئاياللارلا ئۇلارنىڭ ئانىلىرىدۇر، ھالبۇكى، ئۇلار (يەنى زىھار قىلغۇچىلار) ئەلۋەتىتە يامان سۆزنى، يالغان سۆزنى قىلىدۇ، اللە، شەڭ ـ شۇبھىسىزكى، (تەۋبە قىلغۇچىنى) ئەيۇ قىلغۇچىدۇر، مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر(2). ئاياللىرىنى زىهار قىلىپ، ئاندىن قىلغان سۆزىگە (يەنى زىھار قىلغانلىقىغا) پۇشايمان قىلغانىلار (ئەرسئايال ئىككىسى) يېقىنچىلىق قىلىشتىن ئىلگىرى بىر قۇلنى ئازات قىلىشى لازىم. بۇنىڭ بىلەن سىلەرگە ۋەز-نەسھەت قىلىنىدۇ، اللە سىلەرنىڭ قىلىۋاتقان ئىشىڭلاردىن تولۇق خەۋەرداردۇر(8). زئازات قىلىشقا) قۇلى يوق ئادەم، ئايالى بىلەن يېقىنچىلىق قىلىشتىن ئىلگىرى، ئۇدا ئىكىكى ئاي روزا تۇتۇشى لازىم، (قېرىلىق ياكى كېسەللىك سەۋەبى بىلەن روزا تۇتۇشقا) قادىر بولالمسفان ئادمم (60 مسكننگه بىر ۋاخ تاماق بېرىش لازىم)، بۇ (ئەھكام) الله ۋە ئۇنىڭ پەيىغەمبىرى (ئەمىر قىلىغان ئىشىلارغا) تەستىق قىلىشىڭىلار ئۈچۈن (بايان قىلىنىدى)، بۇلار الله نىڭ قانۇنىد دۇر، (بۇ قانۇننى) ئىنكار قىلغۇچسلار قاتىتىق ئازابىقا دۇچار بولسدۇ(4)، شۇبھىسىزكى، اللە بىلەن ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىلەن قارشىلاشقانىلار ئۇلاردىن بۇرۇنىقىلار ھالاك قىلىنىغانىدەك هالاك قىلىنىدۇ، بىز ھەقسقەتەن (ھالال، ھارام، يىدرز ۋە ئەھىكامىلارنى ئىچسگە ئالىغان) روشەن ئايەتىلەرنى نازسل قىلىدۇق، كاپسرلار خار قىلىغۇچى ئازابىقا دۇچار بولسدۇ(5). ئۇ كۇندە اللە ئۇلارنىڭ ھەمىسىنى تىرىلىدۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ (دۇنيادىكى چاغىدا قىلغان) قىلىنشىلىرىنى ئېيىتىپ بېرىندۇ، اللە ئۇلارنىڭ قىلىمىشىلىرىنى (نامە-ئەمالىغا) خاتسرىلەپ قويخان، ئۇلار بولسا ئۇنىتۇپ قالىخان، الله ھەمىمە نەرسىنى كۆزستىپ تۇرغۇچسدۇر (6).

أَلَوْ تُرَانَ الله يَعْلُوما في التّحليب ومَا في الدّرفين مَا يَكُونُ مِنْ ى تَلْتُهُ [الأهُورَابِعُهُمُ وَلَاخَمْتُ الرَّاهُوسَادِسُهُمْ وَلَأَذِنَّى يُلِكَ وَلَا ٱلْمُوَ الْاِهُو مَعَمُّمُ آيَنَ مَا كَانُوْا ثُوِّيفَتِهُمُ مَا عَلُوا هُ أَنَّ اللَّهُ بِكُلِّ شُوٌّ عِلْدُ أَلَّا تُولِلْ الَّذِينَ نُهُوْ اعَنِ تُوَيَعُودُونَ لِمَانْهُواْعَنَهُ وَبَنَاهُونَ مَالْاتُو وَالْعُذُوانِ رَّسُولُ وَإِذَا جَأْءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَالَمْ يُعَيِّكَ بِهِ اللّهُ نَشْيِعِهُ إِنَّ لَا تُعَدِّينَ اللَّهُ بِمَانَقُولُ حَسْبُهُ جَهَةً أَ شُ الْمَصِيرُ وَالْمَاكِنُونُ الْمُنْوَالْدَ الْتَنَاجَيْتُو تَمَنَّاجَوَ اللَّهُ يُووَالْعُدُ وَان وَمَعْصِيتِ الرَّسُول وَتَنَاجَوا بِٱلْيِرِّ وَالتَّقُوٰيُ وَاتَّقُوا اللهَ الَّذِي كَي النَّهِ مُعْتَمَرُ فِنَ النَّهُ النَّيْرِي مِنَ الشَّيْظِيلِيحُزُنَ الَّذِينَ امْنُوا وَلَيْسَ بِضَالَّةِ فِي مُنْ اللَّهِ باذْن الله و و الله فَلْيَتُوكُل الْمُوْمِنُونَ قَالَاتُهُمّا الله الله عَلَيْتُوكُل الْمُؤْمِنُونَ قَالَاتُهُمّا الله الله بُلِ لَكُوْتَفَتَنَّحُوْافِي الْمَجْلِي فَافْتَحُوْايَفْسَجِ اللَّهُ الله عَمَا اللهُ اللَّهُ وَالْمَا أَنْ فَعَ اللَّهُ الَّذِينَ المَّنْوَا

اللەنىڭ ئاسانلاردىكى ۋە زېيىندىكى تەرسىلەرنى بىلىپ تۇرىدىخانلىقىنى بىلىمەمسەن؟ ئۇچ ئادەم يىچىرلىشىدىكەن، اللەئۇلارنىڭ تۆتىئچىسىدۇر، بەش ئادەم پىچىرلىشىدىكەن، اللە ئۇلارنىڭ ئالتىنىچىيى دۇر، مەيىلى ئۇنىڭىدىن ئاز ياكى كۆپ ئادەم پىچىرلاشلۇن، ئۇلار قەيەردە بولمىلۇن، اللە ھامان ئۇلار بىلەن بىلىلىدۇر، ئانىدىن قىيامەت كۇنى تؤلارنباق فالمسلوسني الله تؤلارها تبيتب ببرىدؤ، الله معقبقه تدن معميه تدرسيني تولؤق بىلگۇچىدۇر (7). يىچىرلىشىشتىن مەنىئى قىلىنىغان، ئاندىن مەنئى قىلىنغان نەرسىگە قايتقان كىشىلەرنى كۆرمىدىڭىمۇ؟ ئۇلار گۇناھ بىلەن، زۇلۇم بىلەن ۋە يەيغەمبەرگە قارشى تۇرۇش بىلەن يىلجىرلىكىدۇ، تؤلار سبنىڭ يېنىڭغا كەلگەنىدە، الله ساۋا سالام

قىلىشتا قوللانمىغان سۆزلەر بىلەن سالام قىلىدۇ، ئۇلار ئۆز ئىچىدە: « الله نېمىشىقا بۇ سۆزىمىز بىلەن بىزنى جازالسايدۇ!» دەيدۇ، دوزاخ ئۇلارغا كۇپايىدۇر، ئۇلار دوزاخقا كىرىدۇ، دوزاخ ئېسى ﺪﯦﮕﻪﻥ ﻳﺎﻣﺎﻥ ﺟﺎﻯ! ^(ھ) ﺋﻰ ﻣﯚﻣﯩﻨﻠﻪﺭ! ﺳﯩﻠﻪﺭ ﭘﯩﭽﯩﺮﻻﺷﺴﺎﯕﻼﺭ ﮔﯘﻧﺎﻫ، ﺯﯗﻟﯘﻡ ﯞﻩﭘﻪﻳﻐﻪﻣﺒﻪﺭﻧﯩﯔ ﺋﻪﻣﺮﯨﮕﻪ خىلايلىق قىلىش توغرىسىدا يىچىرلاشماڭلار، ياخشىلىق ۋە تەقۋادارلىق توغرىسىدا پىچىرلىشىڭلار، سىلەر الله دىن قورقۇڭلار، سىلەر ئۇنىڭ دەرگاھىغا يىغىلىسىلەر(9). گۇناھ توغرىسىدا پىجىرلىشىش مۆمىنلەرنى قايغۇغا سېلىش ئۇچۇن شەيتان تەرىپىدىن بولغاندۇر، (بۇنداق پىچىرلىششى) اللە ـ نىڭ ئىرادىسى بولمىسلا مۆمىنلەرگە ھېچقانداق زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ، مۆمىنلەر اللەغا تەۋەككۈل قىلسۇن (10) . ئى مۆمىنلەر! ئەگەر (سورۇندا) بەزىلەر سىلەرگە: «ئورۇن چىقىرىپ بېرىڭلار» دېسە، ئورۇن چىقىرىپ بېرىڭلار، اللە سىلەرگە (رەھمىتىنى ۋە جەننىتىنى) كېڭەيتىپ بېرىدۇ، ئەگەر سىلەرگە «باشقىلارغا ئورۇن بوشىتىپ بېرىش ئۇچۈن): «ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ بېرىڭلار» دېيىلسە، ئورنۇڭلار-دىن تۇرۇپ بېرىڭلار، اللە سىلەردىن ئىمان ئېيتقانلار ۋە ئىلىم بېرىلگەنلەرنى بىرقانىچە دەرىجە يۇقىرى كۆتسرسدۇ، اللە سىلەرنىڭ قىلىۋاتىقان ئىشىڭىلاردىن تولۇق خەۋەردار(١١١).

يَالِهُا اللهِ فِي المُوْالِوَا فَا عَيْدُ الرَّهُ وَلَ فَقَدِ مُوا فِي يَدَى فَ عَلَيْهُ وَالْمُوْلِ فَقَدِ مُوا فِي يَدَى فَعَلَمُ مَا فَافِي اللهِ عَلَيْمُ وَالْمُوْلُ وَالْمُ اللهِ فَالْمُوا فَي اللهِ عَلَيْمُ وَالْمُو فَالْمُ اللهِ فَالْمُوا فَي اللهِ فَاللهِ فَاللهُ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهِ فَاللهُ فَاللهِ فَال

ئى مۆسنىلەر! پەيغەمبەر بىلەن مەخپىي سۆزلەش مەكچى بولساڭىلار، ئالىدى بىلەن (يوقىۇلىلارغا) شەدىقە بېرىپ، ئاندىن سۆزلىشنىڭلار، بۇ سىلەر ئۇچۈن ياخشىراقتۇر ۋە پاكراقتۇر، ئەگەر (سەدىقە بولسايىدۇ)، چۈنىكى اللە ناھايىتى مەخپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھىرىبانىدۇر(قلا)، سىلەر (رەسۇلۇللا بىلەن) مەخپىي سۆزلىشىتىن ئىلگىرى سەدىقىلەر بېرىشتىن (كەمبەغەل بولۇپ قالىجىز) دەپ قورقتۇڭىلارمۇ؟ سىلەر سەدىقە بەرمىدىڭلار، ئاللەسلەرنى ئەپۇ قىلدى، ناماز ئوقۇڭلار، زاكات بېرىڭلار، اللە غا ۋە ئۇنىڭ پەيخەمبەرىگە ئىتائەت قىلىڭلار، قىلىۋاتىقان ئىشىشىڭىلاردىن اللە تولۇق خەۋەرداردۇر(قلا)، اللەنىڭ غەزىيىگە ئۇچرىغان خەۋەرداردۇر(قلا)، اللەنىڭ غەزىيىگە ئۇچرىغان

قەۋمنى ئۇلارنىڭ دوست تۇتقانلىقىنى كۆرمىدىگىمۇ؟ ئۇلار سىلەرگىمۇ ۋە ئۇ قەۋمگىمۇ (يەنى يەمۇدىيلارغىمۇ) مەنسۇپ ئەمەس، ئۇلار بىلىپ تۇرۇپ يالغانىدىن قەسەم ئىچىدۇ(كا). ئۇلارغا الله قاتتىق ئازاب تەييارلىدى، ئۇلارنىڭ قىلمىشىلىرى نېمىدېگەن يامان!(كا) ئۇلار (يالغان) قەسەملىرىنى قالقان قىلىۋالىدى، ئۇلارنىڭ قىلمىشىلىرى نېدىدىن تەرىتى، ئۇلار خار قىلغۇچى ئازابقا دۇچار بولىدۇ(كا). ئۇلارنىڭ ماللىرى ۋە بالىلىرى (ئۇلارغا ئاخىرەتتە بولىدىغان) اللەنىڭ ئازا-بىدىن مېچ نەرسىنى دەپئى قىلالمايىدۇ، ئەنە شۇلار ئەھىلى دوزاخىتۇر، ئۇلار دوزاختا مەڭمىگۇ قالغۇچىلاردۇر(كا). ئۇ كۇندە اللە ئۆلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى تىرىلىدۇرىدۇ، ئۇلار دۇنىيا-دىكى چاغىلىرىدا دېيز مۇسۇلىمانىمىزى دەپ يالىخانىدىن) سىلەرگە قەسەم ئىچىكەنىدەك اللە غا قەسەم ئىچىكەنىدەك بوللار غۇرلىرىگە پايدىسى بولىدۇ دەپ ئويىلايىدۇ، ئاگاھ بولۇڭلاركى، ئۇلار ھەقىقەتەن يالغانچىلاردۇر (كا)، ئۇلارنىڭ ئۇستىدىن شەيتان غەلىبە قىلىدى، بولۇڭلاركى، ئۇلار ھاللەنىڭ زىكىرىدىنى ئۇنتۇلدۇردى، ئۇلار شەيىتانىنىڭ قوشۇنى زىدىان تارتىقۇچىلاردۇر (كا). شۇبىھىسىزكى، اللە بىلەن ئارشىلاشقىۋچىلاردۇر (كا). شۇبىھىسىزكى، اللە بىلەن ۋە ئۇنىدۇر، ئۇلار گاتارىدىدىدۇر، ئۇلار قاتارىدىدىدۇر، كاڭ

الله (لەۋھۇلمەھيۇزغا): رمەن ۋە مېنىڭ يەيغەم بەرلىرىم چوقۇم غەلىبە قىلىمىزى دەپ يازدى، اللە هەقىقەتەن كۈچلۈكستۇر، غالىبستۇر (21). أللەغا ۋە تأخروت كؤنبكه تشنيدينان بم قووسنيك الله بىلەن ۋە ئۇنىڭ يەيغەمبىرى بىلەن قارشىلاشقانلار.. نى ــ ئۇلارنىڭ ئانىلىرى، ئوغۇللىرى، يا قېرىنداشلىـ رى، يا ئۇرۇق- تۇغقانلىرى بولغان تەقدىردىمۇ ... دوست تۇتىقانلىقسنى كۆرمەيسەن ريەنى ئۇلارنى دوست تۇتۇشى مۇمىكىن ئەمەسى)، ئەنە شۇلارنىڭ دىللىرىدا. الله ئىمائسنى مەھىكەم قىلىدى ۋە ئۆز دەرگاھىدىن بولغان روھ بىلەن ئۇلارنى كۇچەيتتى، الله ئۇلارنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرگۇزىدۇ، ئۇلار جەننەتلەردە مەڭگۇ قالىدۇ، اللە ئۇلاردىسن رازى بولىدۇ، اللە-دىسى ئۇلارمىۋا مەمىئىۋى بىولسدۇء ئەتە شىۋلار الله نىڭ قوشۇنىدۇر، بىلىڭىلاركىي، اللەنىڭ

قىوشۇنى مەقسەتىكە ئېدرىشىكۇچسلەردۇر (22).

كُتْبَ الفَلْوَ فَانِي الْوَيْوَ الْوَرْنِ الْمَالِمُونِي عَنْ فَوْلَ فِي الْوَيْ الْوَيْلُونِي الْمَالِيَّةِ الْمَالِمُونِي الْمَالُونِي اللَّهِ مَنْ الْمَالُونِي اللَّهِ مَنْ الْمَالُونِي اللَّهِ مَنْ الْمَالُونِي اللَّهِ مَنْ الْمُعْلَى اللَّهِ مِنْ الْمُعْلِيقِي اللَّهِ مِنْ الْمُعْلِيقِي اللَّهِ مَنْ الْمُعْلَى اللَّهِ اللَّهِ مِنْ الْمُعْلِى اللَّهِ مِنْ الْمُعْلِى اللَّهِ مِنْ الْمُعْلِى اللَّهِ مِنْ اللَّهُ اللَّهِ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهِ اللَّهِ الْمُنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ الْمُنْ اللَّهِ مِنْ اللْمُنْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُنْ اللَّهِ اللَّهِ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهِ الْمُنْ الْ

59 ـ سۇرە ھەشر

مەدىئىدە تازىل بولغان، 24 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايبەن.

ئاسىبانىلاردىكى ۋە زېمىنىدىكى نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى الله غا تەسبە ئېيتتى، الله غالىبتۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (11). اللە ئەھلى كىتابىتىن بولغان كاپىرلارنى (يەنى بەنى نەزىر يەمۇدىيلىرىنى) تۇنجى قېتىملىق سۇرگۇندە ئۆپلىرىدىن ھەيدەپ چىستاردى، سىلەر ئۇلارنى (كۆچلۈك تۇرۇپ مۇنداق خار ھالدا) چىقىپ كېتىدۇ دەپ گۇمان قىلىمىغان ئىدىڭلار، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قورغانلىرىنى ئۆزلىرىنى اللەنىڭ (ئازابىدىن) توسىبالايىدۇ دەپ ئويىلىنان ئىدى، ئۇلار غاللەنىڭ ئازابى ئۇلار ئويلىمىغان يەردىدىن كەلىدى. الله ئۇلارنىڭ دىلىلىرىغا قورۇنچ سالدى، ئۇلار ئۆپلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ قوللىرى ۋە مۆسنلەرنىڭ قوللىرى بىلەن بۇزدى، ئى ئەقلىل ئىلىلىدى بىلەن بۇزدى، ئى ئەقلىل بىلەن بۇزدى، سىۋرگىۋى بولۇشقا ھىۆكىۋى قىلىسىدى! رئۇلارنىڭ ھالىدىن) ئىبىرەت ئېبلىڭىلار (12). ئەگەر اللە ئۇلارنى سىشرىگىۋى بولۇشقا ھىۆكىۋى قىلىسىدى! رئۇلارنىڭ دۇلىيادا (ئۆلە

بۇ (يەنى ئۇلارنىڭ سۇرگۇن قىلىنىشى) شۇنىڭ ئىۋچىۋنىدۇركى، ئۇلار اللە بىلەن ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىلەن قارشىلاشتى، كىمكى اللە بىلەن قارشىلىشىدىكەن، شۇبىھىسىزكى، اللە ئۇنى قاتىتىق جازالايىدۇ⁽⁴⁾. (ئى مۇسۇل مانىلارا) سىلەر مەيلى (بەنى نەزىرنىڭ) خورمىلىرىنى كېسىڭلار، مەيلى ئۇنى بۇرۇنقى پېتى ئۆرە قالدۇرۇڭىلار، ھەمىسىگە اللە رۇخسەت قىلىدۇ، (اللەنىڭ مۇنىداق رۇخسەت قىلىشى) اللەنىڭ ئىتاتىسىدىن چىققۇچىلارنى (يەنى يەمۇدىيلارنى) رەسۋا قىلىش ئۇچۇنىدۇر (قا. اللە پەيغەمبىرىگە ئۇلاردىن (يەنى بەنى نەزىرنىڭ مالىلىرىدىن) قايتۇرغان خەنسەتىلەرنى سىلەر ئاتىتۆگىلەرنى چاپتۇرۇپ (يەنى ئەجىس قىلىپ، جاياسۇشەقلەت

دَاتِ بِالْمُهُمِّ مِنْ الْمِالِمَة وَيَسْوَلَهُ وَمِنْ يُعْتِكُ اللهُ وَالْ اللهُ وَالْ اللهُ وَالْ اللهُ وَالْ اللهُ وَاللهُ وَالله

تارتىپ) قولغا كەلتۈرگەن ئەمەس، لېكىن الله پەيغەمبەرلىرسنى خالىغان ئادەمىگە مۇسەللەت قىلىدۇ، الله مەر نەرسىگە قادىردۇر(**). الله پەيغەمبەرلىرسنى خالىغان ئادەمىگە مۇسەللەت (يەنى قۇرەزدە، ئەزىرە پەدەك ۋە خەيبەر كۇفغارلىرى)نىڭ مالىلىرىنى، ئىچىگىلاردىكى بايىلار ئارىسىدا قولدىن قولغا ئۆتۈپ يۈرمەسلىكى ئۈچۈن، اللەغا، پەيغەمبەرگە، پەيغەمبەرنىڭ خىش ئەقرىبالىرىغا، يېتىملەرگە، مىسكىنلەرگە، ئىبن سەبىللەرگە خاس قىلىدى، پەيغەمبەرنىڭ خىش بەرگەننى ئېلىڭلار، پەيغەمبەرنىڭ خىش بەرگەننى ئېلىڭلار، پەيغەمبەر چەكلىگەن نەرسىدىن چەكلىنىڭلار، اللەدىن قورقۇڭلار، مەقىقەتەن اللەنىڭ ئازابى قاتىقتۇر (**). رۇۋ غەنىمەتنىڭ بىر قىسمى) دىيارسىدىن ھەيىدەپ چىقىرىلىغان، مال مۇللىدىن ئايرىلغان پېقىر مۇھاجىرلارغا خاستۇر، ئۇلار اللەنىڭ پەزلىنى ۋە رازىلىقىنى تىلىدۇ، اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ياردەم بېرىدۇ، ئەنە شۇلار (ئىمانىدا) سادىق ئادەملەرلىدى دۇر (®). ئۇلاردىن (يەنى مۇھاجىرلاردىن) مەدىنىدە يەرلىك بولغانلار (يەنى مۇھاجىرلارنى) دوسىت تۇتىدۇ، ئۇلارغا بېرىلىگەن نەرسىلەر ئىۋچۇن ئىچى تارلىق قىلىمايىدۇ، ئۇلار موھىتاچ تۇتىدۇ، ئۇلارغا بېرىلىگەن نەرسىلەر ئىۋچۇن ئىچى تارلىق قىلىمايىدۇ، ئۇلار موھىتاچ تۇتىدۇ، ئۇلارغا بېرىلىگەن نەرسىلەر ئىۋچۇن ئىچى تارلىق قىلىمايىدۇ، ئۇلار موھىتاچ تۇرۇقلىۋى (مۇھاجىرلارنىڭ مەنىسەتىتىنى) ئىتۈزلىرسىنىڭ (مەنىسەتىتىتىكى)دىن ئەلار تۇتىدۇ، ئۇلارغا بېرىلىگەن نەرسىلەر ئىۋچىلىلىدۇ، ئۇلار مۇھىدىكە ئېرىشكۇچسلەردۇر(®).

قدامراللهم المثراد

والإن بَا أَدُونِ الله وَ قَدُولُونَ تَتَاا مُولَا الله وَ ال

ئۇلاردىن كېيىن كەلگەنلەر: «پەرۋەردىكارىسەر! بىزگە ۋە بىزدىن ئىلگىرى ئىمان ئېيتقان قېرىنداشـ لىرىمىز قا فىرىنداشـ ئىلىرى ئىمان ئېيتقان قېرىنداشـ قارشى دۇشەنلەرگە قارشى دۇشەنلەرگە سەن ناھايىتى مەڧپىرەت قىلغۇچىسەن،مېھرىبانسەن» دەيدۇ 196. مۇناپىقلارنىڭ ئۆزلسرىنىڭ (مۇھەمەد ئەلەيسىسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى) ئىنكار قىلغان ئەھلى كىتاب بۇرادەرلىرىگە: «يۇر تۇڭلاردىن چىقىردـ ئېمىلى كىتاب بۇرادەرلىرىگە: «يۇر تۇڭلاردىن چىقىردـ ئېمىلى كېتىمىز، ھەرگىز سىلەرنىڭ زىيىنىڭلار ھېسابىغا باشقا ئادەمگە ئىتائەت قىلمايىمىز، سىلەرگە ئۇرۇش ئېچىلسا چوقۇم سىلەرگە ئۇرۇش ئېچىلسا چوقۇم سىلەرگە ياردەم بېرىمىز» دېيىشكەنلىسكىنى كۆرەمدىشمۇ؟ اللە گۇۋاھلىق بېرىدۇكى، مۇناپىقلار

چوقۇم يالغانچىلاردۇر (133) . ئەگەر ئۇلار ھەيدەپ چىقىرىلسا، مۇناپىقلار ئۇلار بىلەن بىللە چىقىايــ دۇ، ئەگەر ئۇلارغا ئۇرۇش ئېچىلسا، مۇناپىقىلار ئۇلارغا ياردەم بەرمەيىدۇ، بەرگەن تەقىدىردىيۇ يۇز ئۆرۈپ قاچىدۇ، ئەھلى كىتاب ياردەمگە ئېرىشەلمەيدۇ (133) . شۇبھىسىزكى، سىلەر ئۇلارنىڭ دىللىرىدا الله غا قارىغاندىيۇ قورقۇنچۇقسلەر (يەنى ئۇلار سىلەردىن اللەدىن قورقىقاندىنىۋ بەك قورقىدىنان قەۋمــ دۇر (131) . ئۇلار پەقەت مۇستەھكەم شەھەر ئىچىدە ياكى تاملارنىڭ ئارقىسدا تۆرغاندىلا، ئاندىن سىلەرگە قارشى بىرلىشىپ ئۇرۇش قىلالايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۇرۇشى ئۆز ئىچىدە قاتتىقتۇر، ئۇلارنى ئۇلارنىڭ ئۇچۇنىدۇركى، ئۇلارنىڭ دىللىرى تارقاقتۇر، بۇ شۇنىڭ ئۇچۇنىدۇركى، ئۇلار يەنى يەھسۇدىيىلار) ئۇلاردىن ئىلىگىسرى ئۇلار (يەنى يەھسۇدىيىلار) ئۇلاردىن ئىلىگىسرى يېقىندىلا ئۆلار (ئاخىرەتىتە) قاتىتىق ئازابىقا دۇچار بولىدۇ (161) . ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلارغا) ئوخىئايدۇ، ئۇلار (ئاخىرەتىتە) قاتىتىق ئازابىقا دۇچار بولىدۇ (161) . ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلارغا) ئوخىئايدۇ، ئۇلار (ئاخىرەتىتە) قاتىتىق ئازابىقا دۇچار بولىدۇ ئۆز ۋاقىتىدا شەيىتان ئىنسانغا: «كاپىسر بولىنان چاغىدا، شەيىتان ئىنسانغا: «كاپىسر بولىنىن چادامەن، مەن ھەقىقەتەن ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى اللەدىن قورقىسەن» دېدى، دېدى، دېدى، دېدى، ھالەرغان چاغىدا، شەيىتان: «مەن مەنىدەن» دېدى، دېدى،

ئۇلارنىڭ (يەنى شەيتان بىلەن ئىنساننىڭ) ئاقىۋىتى بىرلىكتە دوزاخقا كىرىش، دۇزاخىتا مەڭسگۇ قېلىش بولدى، ئەنە شۇ زالىملارنىڭ جازاسىدۇر(171). ئى مؤمنسلهر! الله ديس قورقۇڭسلار، هەر ئادىم ئەتە (يەنى قىسامەت كۇنى) ئۇچۇن (ياخىشى ئەمەللەر ــ دىن) ئېمىلەرنى تەييارلىغانلىقىغا قارىسۇن، اللە دىن قورقۇڭلار، اللە مەقىقەتەن قىلىۋاتقان ئىشىڭلاردىن تولۇق خەۋەرداردۇر (18) . سىلەر اللەنى ئۇنتۇغان، شؤنىڭ بىلەن اللە ئۇلارغا ئۆزلىرىنى ئۇنتۇلدۇرخان كىشىلەردەك بولماڭلار، ئەنە شۇلار ياسىقلاردۇر (19). ئەمىلى دوزاخ بىلەن ئەھىلى جەنسنەت (قىسيامەت كۇنى) باراۋەر بولمايدۇ، ئەھىلى جەنىنەت بولسا

مكان عاقبة عُمّاً أَنَّهُما في التّارِخَالِدَ مِن فِيهَا وَذَالِقَ جَرِّوُ الطَّلِمِينَ ﴿ فَإِلَّهُمَا الَّذِينَ امْتُواالَّهُ اللَّهِ وَلْتَكُّرُ نَفُشُ مُّاقَدُ مَتُ لِغَيا وَاتَّقُواا لِلهُ آنَ اللهَ خَسِيرُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿ وَلا تَكُونُوا كَالَّذِينَ مَنْ اللَّهَ فَأَمَّنَّكُمُ مُعُرُّا وَلَمْكَ هُمُ الْفِيعُونَ ﴿لَا يَسْتَوِي اَصْحُبُ النّار وَأَصْحَبُ الْمِنْةُ أَحْمِلُ الْمِنْةِ مُوالْفَالْوَوْنَ@ لَوْ آنْزَلْنَا هَا ذَا الْغُرُانَ عَلَى بَيْلِ لَرَ آبِتُهُ خَلِشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْبَةِ اللهِ وَيَتُكُ الْأَمْثَالُ نَفْعِرِيُهَا للنَّاسِ لَعَلَّهُ مُ يَتَفَكَّرُونَ ﴿ فُوَ اللَّهُ الَّذِي لَّا اللَّهُ الا مُوَ عَلِمُ الْغَنِيبِ وَالنَّهُ عَادَةٍ فَهُوَ الرَّحْمَانُ الرَّحِيمُونَ مُوَاللَّهُ الَّذِي لَا إِلَّهُ إِلَّا هُوَ ٱلْمُلْكُ الْعُدُوسُ السَّلَا الْمُؤْمِنُ الْمُهَدِّمِنُ الْعَزِيزُ الْمِتَارُ الْمُتَكَرِّرُ الْمُعَلِّنِ اللهِ مَمَّا يَشِر كُونَ ٥ هُوَ اللهُ الْخَالِقُ الْيَارِيُّ الْمُعَبِورُلُهُ الأستآء المحشن ثنيته لذماني التملوب والأرين وَهُمُ الْعَرِينُ الْحَكِيدُةُ

مەقسەتىكە ئېبرىشىكۈچىلەردۇر(20)، ئەگەر بىز بۇ قۇرئاننى بىرەر تاغقا نازىيل قىلساق، چوقۇم سەن ئۇنىڭ اللەدىن قورقىقانلىقتىن باش ئەككەنلىكىنى، يېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرەتتىڭ، بىز بؤ مساللارني كىشلەرگە ئۇلار راللەنىڭ قۇدرىتىنى) يىكىر قىلسۇن دەپ بايان قىلىمىز (21). الله دىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، ئۇ يوشۇرۇننى، ئاشكارىنى بىلگۇچىدۇر، ئۇ ناھا_ يىتى شەپقەتلىكتۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر (يەنى دۇنىيا ۋە ئاخىرەتىتە) كەڭ رەھىمەت ئىگسىد دۇر (22) ، الله دىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، ئۇ (مۇتلەق) پادىشاھىتۇر (يەنى پۇتۇن مەخلۇقاتنىڭ مالىكىدۇر)، پاكتۇر (يەنى ھەمبە نۇقاندىن پاكتۇر)، (مۆمىنلەرگە) سالامەتلىك بېغىش لمغۇچىدۇر، (دوستلارنى قورقۇنچتىن، ئازابتىن) ئەسن قىلغۇچىدۇر، ھەممىنى كۆزىتىپ تۇرغۇچىدۇر، غالىبتۇر، قەھر قىلغۇچىدۇر، ئۇلۇغلۇق ئىگىسدۇر، (مۇشرىكلارنىڭ) شېرىك كەلتۈرگەن نەرسىلىرد.. ىدىن پاكتۇر (²³⁾ . اللە (ھەمىىنى) ياراتقۇچىدۇر ، (يوقلۇقتىن) پەيدا قىلغۇچىدۇر ، (ھەممە نەرسىگە) سۇرەت (شەكىل) بېغىشلىغۇچىدۇرە ئەڭ چىرايلىق ئىسىملارغا ئىگىدۇرە ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى نەرسىلەر ئۇنىڭغا تەسىپ ئېيتىپ تۇرىدۇ، ئۇ غالىبتۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇچسدۇر(24).

60 سۇرە مۇمتەھىئە

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 13 ئايەت،

ناھايىتى شەيىقەتىلىك ۋە مېھرىسبان اللەنىڭ ئىسى بىلەن باشلايمەن.

ئى مۆمىللەر، مېنىڭ دۇشمىنىمتى ۋە سىلەرنىڭ دۇشمىنىڭلارنى دوست تۇتسماڭىلار، ئۇلار سىلەرگە كەلگەن ھەقىقەتنى (يەنى ئىسلامنى، قۇرئاننى) ئىت كار قبلغان تؤرساء تؤلارغا دوستلؤق يەتكۈزىسلەر، ئۇلار يەرۋەردىگارىڭلار اللەغا ئىسمان ئېيتقىنىڭلار ئۇچۇن يەيغەمىيەرنى ۋە سىلەرنى يۇرتۇڭىلاردىن هەيدەپ چىقاردى، ئەگەر سىلەر مېنىڭ يولۇمىدا جسهاد قىلىپ ۋە رازىـلىقىبنى تىـلەپ چىققان 📕

بولساڭلار (ئۇ چاغدا مېنىڭ دۇشمىنىمنى ۋە سىلەرنىڭ دۇشمىنىڭلارنى دوست تۇتماڭلار)، سىلەر ئۇلارغا يوشۇرۇن دوستلۇق يەتكۇرىسلەر، مەن سىلەر يوشۇرغان ۋە ئاشكارىلىخان نەرسىلەرنى بىلىپ تۇرىمەن، كىمكى شۇنداق قىلىدىكەن (يەنى ئۇلارنى دوست تۇتۇپ، ئۇلارغا پەيغەمبەرنىڭ خەۋەرلىرىنى يەتكۇزىدىكەن) ، ئۇ ھەقىقەتەن توغرا يولدىن ئازغان بولىدۇ(1) . ئەگەر ئۇلار سىلەرنى يەڭسە سىلەرگە دۇشمەن بولىدۇ، سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىدۇ، سىلەرنى تىلىلايىدۇ، سىلەرنىڭ مۇرتەد بولۇشۇڭلارنى ئارزۇ قىلىدۇ(2). قىيامەت كۇنى سىلەرنىڭ تۇغقانلىرىڭلار ۋە ئەۋلادلىرىڭلار سىلەرگە ھېچ پايدا يەتكۇزەلمەيدۇ، الله ئاراڭلارنى ئايرىۋېتىدۇ (يەنى سىلەر جەنئەتتە بولساڭلار، ئۇلار كۇفغارلارنىڭ قاتىرىدا دوزاختا بولىدۇ)، اللە سىلەرنىڭ قىلسۋاتقان ئىشىڭىلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر(8). ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان (مۆمىئلەر) سىلەرگە ھەقىقەتەن ئوبدان نەمۇنىدۇر، ئۆز ۋاقتىدا ئۇلار قەۋمىگە: «ھەقىقەتەن بىز سىلەردىن ۋە سىلەر اللەنى قويۇپ ئىبات دەت قىلىۋاتقان بۇتلىرىڭلاردىن ئادا_جۇدامىز، بىزنىڭ ئارىبىزدىكى ئاداۋەت ۋە ئۆچبەنلىك تاكى سلمر بالغؤز بير الله غا تُمهان تُبِيتقننڭلارغا قەدەر تەبەدىي ساقلىنىپ قالىدۇ، دېدى. پەقەت تُبېرا ـ همينىڭ ئاتىسىغا ئېيتىغان «ئەلىۋەتىتە ساڭما مەغىپىرەت تىملەيىمەن، اللەنىڭ ئازابىدىن ھېچ ئەرسىنى سەندىن دەپئى قىلالىمايمەن» دېسگەن سۆزىنى سىسلەرنىڭ نەمۇنە قىلىـشىڭـلارغا بولمايدۇ. (ئىبراھسم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىلىلە بولغان مۆمىنىلەر ئېيتتى) «پىەرۋەردىسگارسمىز ساڭا تەۋەككۇل قىلىدۇق، ساڭا قايتىتۇق، ئاخسىر قايتىدىمخان جاي سېنىڭ دەرگاھىڭدۇر⁽¹⁾،

پەرۋەردىگارىمىز! كاپەرلارنى بىزگە زىيانكەشىلىك قىلىش ئىكانىيىتگە ئىگە قىلىنغىن (ئۇلار بىزگە مۇسەللەت بولۇپ، بىزنى كۆتۈرگىلى بولىايىدىىغان ئازاب بىلەن دىنسىمىزدىن چىقارمىسۇن)، پەرۋەردىگارىمىز، بىزگە مەغپىرەت قىلغىن، سەن ھەقىقەتەن ئالىبسەن، ھېكىەت بىلەن ئىش قىلغۇچىسەن»(8). ئەگەشكەن مۆمىنلەر سىلەرگە، اللهنى ۋە ئاخىرەت كۈنىنى ئۇمىد قىلىدىغانىلارغا ياخىشى نەمۇنىدۇر، كىكى (ئىمانىدىن) يۈز ئۆرۈيدىكەن، (بىلسۇنكى) ئاللە (ئۇنىڭدىن ۋە ئۇنداقىلاردىن) بىساجەتىتۇر، راللە) مەدھىيىگە لايىقتۇر (8). بەلكىم الله سىلەر بىلەن سالەر ئېلەن سالەر ئۇچ كۆرىدىغان ئادەملەر ئارسىدا دوستلۇق سىلەر ئۆچ كۆرىدىغان ئادەملەر ئارسىدا دوستلۇق يېددا قىلىدۇ، الله ھەممىگە قادىردۇر، الله ھامادۇر، الله ھامادۇر، الله ھامادۇر، الله ھامادۇر، الله ھامادۇر، الله ھامادۇر،

يَتِ الْاَسْلَا الْمَنْ الْلِينَ كَلَّمُوا وَا هُوْ الْتَا الْمِنْ الْكَلْلُونَ الْمَنْ الْكَلَّهُ الْمِنْ الْكَلِينُ الْمُلْكُ اللّهِ الْمَنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمِنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمَنْ الْمُنْ الْمُلْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ ال

يىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى ھېھرىبانىدۇر (7). (كۇفغارلاردىسن) سىلەر بىلەن ئۇرۇش قىلىمغان ۋە سىلەرنى يۇر تۇڭىلاردىن ھەيىدەپ چىقارمىغانىلارغا كەلسەك، اللّه ئۇلارغا ياخشد. لىق قىلىشىڭلاردىن، ئۇلارغا ئادىل بولۇشۇڭىلاردىن سىلەرنى توسىيايىدۇ، شۇبھىسىزكى، اللّه ئادىللارنى دوست تۇتسىۋۇ، اللّه دىن ئۇچىۋن سىلەر بىلەن ئۇرۇشىقان، سىلەرنى يۇر تۇڭدلاردىن ھەيدەپ چىقارغان ۋە سىلەرنى ھەيدەپ چىقىرىشقا ياردەملەشكەنلەرنى دوست تۇتۇشۇڭىلاردىن سىلەركە مۆسىدۇ، ئىي مۆمىنلەر! لاردىن سىلەرنى توسىدۇ، كىمكى ئۇلارنى دوست تۇتىدىكەن، ئۇلار زالىيلاردۇر (9). ئىي مۆمىنلەر! ئىلىرىنى سىلەرگە مۆمىىن ئايالىلار ھىجىرەت قىلىپ كەلسە، ئۇلارنى سىناپ كۆرۈڭىلار، ئۇلارنىڭ ئىمانىنى اللّه ئوبدان بىلىدۇ، ئەگەر ئۇلارنى (سىنىغاندىن كېيىن ھەققىي) مۆسىنە دەپ تونۇلىساڭلار، ئۇلارنى كاپىرلارغا قايتۇرۇپ بەرمەڭلار، ئۇلار كاپىرلارغا ھالال ئەمەس، كاپىر لارمۇ ئۇلارغا بەرگەن مەھرىنى قايتۇرۇپ بېرمڭلار، ئۇلارنىڭ مەھرىلىرىنى بېرىپ نىكاھىڭلار، ئۇلارغا بەرگەن مەھرىلىرىنى كاپىرلارمۇ (ھىجرەت قىلىپ كەلگەن مۆمىن بېرىپ نىكاھىڭلارغا ئالساڭلار سىلەرگە ھېچ گۇناھ بولىيدۇ، كاپىرلارمۇ (ھىجرەت قىلىپ كەلگەن مۆمىن ئاياللىرىغا بەرگەن) مەھرىلىرىنى بىلەن ئىش قىلىغۇپسىدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلىغۇپسىدۇر (10).

وَلِنْ فَاتَكُوْمَ ثَنَا أَيْنَ أَزْوَا حِكُوْ إِلَى الْكُوْلُومَ مَا حَنْدُ وَالدُّا النين وَهَيتُ أَدُواجُهُمُ مِثْلَ مَا أَهْنَدُ اوَالْتُماالِلَهِ الدينَ أَنْ لَايُشْرِكُنَ بِإِللهِ شَيْعًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا تَزْيِئِنَ وَلَا يَقْتُلُنَ أَوْلَادَ فُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِيفِمَنَانِ يَفْقَرِبُنَهُ بَيْنَ لَيْدِيْهِنَّ وَأَرْجُلِقِنَّ وَلَا يَعُوسِيْنَكَ فِي مَعْرُونِ فَهَا يِعَافُنَ وَاسْتَغُورُ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ يُحِيدُ إِن إِلَيْهَا الَّهِ بِينَ المَنُوالاتَتَوَكُوا تَوْمُا غَوْسَ اللهُ عَلَيْهِمْ قَدُيْ يَسِمُوا مِنَ الْاخِرَةِ كَمَالِيَسِ الْكُفَارِينِ أَصْلِ الْفُهُورِيْ

واللوالزعنن الزوينون سَهُمَ طِلُومًا فِي الشَّمُونِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَنِيزُ ٱلْعَلَيْنِ الذان المنوالم تفولون مالاتفعاون الدرمقا عِنْدَا لِلهِ إِنَّ تَعُولُوا مَا لَاتِقْعَلُونَ ٩ إِنَّ اللَّهُ يُعِثُّ الَّذِينَ

以图证则

ئەگەر سىلەرنىڭ بەزى ئايالىلىرىڭلار كاپىرلارغا كىرىپ كەتسە، (كايىرلار بىلەن) ئۇرۇشۇپ غەنىيەت ئالغان ۋاقتىڭلاردا،ئاياللىرى كاپىرلارغا كىرىپ كەتكەن كىشىلەرگە (غىمنسمەتىتىن) ئۇلارنىڭ بەرگەن مەھرىئىڭ مىقدارىنى بېرىڭلار (يەنى مۇسۇليانلاردىن بىرىنىڭ ئايالى كۇففارلار تەرەپكە قېنچىپ كەتسىدە سىلەر كۇفغارلار بىلەن ئۇرۇشۇپ ئالىغان غەنسمەت مالدىن مەزكۇر ئايالنىڭ ئېرىگە مەمرى مىقدارى مال بېرىڭلار)، سىلەر ئۆزەڭلار ئىشەنىگەن اللەدىسى قور قۇڭلار (11) . ئى پەيغەمبەر! مۆمىن ئايالىلار ساڭا كېلىپ، اللهغا ھېچ نەرسىنى شېرماك كەلتۇرمەسلىككە، ثوغرىلىق قىلماسلىققا، زىنا قىلماسلىققا، بالىلىرىنى (جاهملىيەت دەۋرىدىكىدەك قىز بالىلىرىنى نومۇستىن ياكسى كەمبەغلەللىكتىن قورقۇپ) ئۆلتۇرمەسلىككە، باشقىلارنىك بالبسني بالغاندين ثمرليوينيك بالبي قىلىۋالماسلىققاء سەن بۇيرۇغان ياخشى ئىشلاردىن باش تارتباسلىققا بەيئەت قىلسا (يۇقسوسقى شەرتلەر ئاساسىدا) ئۇلارغا بەيئەت قىلغىن، ئۇلار

تُؤجِوْن اللَّه دين مەغپىرەت تىلىگىن، اللَّه مەقىقەتەن نامايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، نامايىتى مبهرىباندۇر (١٤١) . ئى مۆمىنلەر! الله غەزەپ قىلغان قەۋمنى دوست تۇتباڭلار، ئۇلار ئاخىرەتنىڭ (ساۋابىدىن) قەبرىلىرىدە ياتقان كۇفغارلار ئۈمىدىنى ئۆزگەندەك ھەقىقەتەن ئۇمىدىنى ئۆزدى(18).

61ء سؤرہ سەپ

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 14 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايبەن.

ئاسبانلاردىكى نەرسىلەر (يەنى پەرىشتىلەر) ۋە زېمىنىدىكى نەرسىلەر (يەنى ئىنسانىلار، تُوسُومُلُوكُلُهُرِهُ جَانِسُوْ شَهِينُمُلُهُنِ اللَّهُ عَالَيْتُنَا اللَّهُ عَالَىبَتُورُهُ هَبِكُمُهُ بِمَلَي تُمْشَ قَمَلَتُ غۇچىدۇر(11)، ئى مۆمىنلەر! سىلەر ئېسمە ئۈچىۇن قىلسمايىدىنغان ئىشىنى قىلىسمىز دەيىسىلەر؟ (يەنى ئەمەلىدە سىلەر قىلىمايىدىغان ياخشى ئىشلارنى نىمە ئېۇچىۇن ئاغىزىىڭىلاردا قىلىمىز دەيىسىلەر؟) (2) سىلەرنىڭ قىلىمايىدىغان ئىشنى (قىلىمىز) دېيىشىڭىلار اللە نىڭ دەرگاھىدا ئەڭ ئىزچ (كۆرۈلىدىغان نەرسىدۇر) (8). ئۇبىھىسىزكىي، الله ئۆزىنىڭ يولىدا مۇستەھكەم بىنادەك سەپ بولۇپ جىھاد قىلغانلارنى (يەنى ئۇرۇش مەيسدانسدا دۈشمەنى لمەرگە ئۇچراشقان چاغىدا مەۋقەسىدە ساباتىلىق تۇرۇپ غازات قىلغانلارنى) دوست تۇتىدۇ(4). گۆز ۋاقتىدا مۇسا قەۋمىگە: «ئى قەۋمىسم! مېسناق اللىقىنىڭ سىلەركە ئەۋەتكەن پەيغەمبەر ئىكەنلىكىينى بىلىپ تۆرۈپ سىلەر ماڭا نېيىشقا ئازار بېرىسىلەر؟» دېدى، ئۇلار (ھەقىتىن) بۆرۈلۈپ كەتىكەنىدىن كېيىن، اللە ئۇلارنىڭ دىلىلىرىنى ھىسدايەت قىلىبۇرق، ئۆز ۋاقتىدا مەريەسنىڭ ئوغىلى ئىسا؛ دۇرى، ئىسرائىل ئەۋلادى! مەن سىلەرگە ھەقىقەتەن ئىسادىكە مەقىقەتەن ئەستىتى قىلغۇچى، مەندىن بۇرۇن كەلىگەن تەۋراتىنى خەستىتى قىلغۇچى، مەندىن كېيىن كېلىدىخان ئەھمەد ئىسساسىك پەيىخەمبەر بىلەن خۇش خەۋەر بەرگۈچى پەيىخەمبەر بىلەن خۇش خەۋەر رەشەن ھۆجىزىرشەن دېدى، ئىسا ئۇلارغا روشەن ھۆجىزىلەرنى ئېلىپ كەلگەن چاغدا، ئۇلارغا روشەن ھۆجىزىلەرنى ئېلىپ كەلگەن چاغدا، ئۇلارغا

دەۋەت قىلىنىۋېستىپ، اللّه غا يالغانىنى (يەنى اللّهنىڭ شېرسكى بار، بالىسى بار دېسگەنىدەڭ سۆزلەرنى) چاپىلىنغان كىشىدىنىمۇ زالىم كىشى بارمۇ؟ اللّه زالىم (يەنى كاپسر) قەۋمىنى مىدايەت قىلمايدۇ(٢٠). ئۇلار اللّهنىڭ نۇرىنى (يەنى اللّهنىڭ دىنسنى ۋە نۇرلۇق شەرىئىتىنى) ئېغىزلىرى بىلەن ئۆچۈرۈۋەتبەكىچى بولسدۇ، كاپسرلار يامان كۆرگەن تەقىدىسردىمۇ، اللّه ئۆزىنىڭ نۇرىنى مۇكەمبەل قىلىغۇچىدۇر (يەنى ئۆزىنىڭ دىنىسنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر) (١٠٥). مۇشرىكلار يامان كۆرگەن تەقىدىردىمۇ، اللّه مىش دىنى بارلىق دىنلار ئۇستىدىن عالىپ قىلىش ئۇچىۋى نۇ ئۇچىۋى دىنى بارلىق دىنلار ئۇستىدىن عالىپ قىلىش ئۇچىۋى نەزىنى بىر تىجارەتنى كۆرستىپ قويايبۇ؟(١٩٥) اللّه غا ئۇچىۋى نۇ ياملەر، ئەللەر بىلەن، جېنىڭلار ئېلەن چەنىدەن ئۆستەڭلار ئېلەن، جېنىڭلار ئېلەن چەنىدەن ئۇستەڭلار ئېلەن، چېنىڭلار بىلەن، جېنىڭلار ئېلەن چەنىدەن ئۇستەڭلار ئېلەن چەنىدەنىڭ ئۇدەل سارايلاردا (تۇرغۇزىدۇ)، بۇ چوڭ مۇۋەيپەتۇردىۋ، دائىمىي تۇرالغۇ بولغان جەنىدەنىڭ ئاسلەرياخى كۆرىدىغان ئىكىنچى جەننەتلەرگە كېرگۈزىدۇ، دائىمىي تۇرالغۇ بولغان جەنىدەنىڭ ئەتلەر ياخشى كۆرىدىغان ئىكىنچى بۇ چوڭ مۇۋەيپەقىيەتتۇر (كەن). سىلەرگە (مەرمەمەت قىلىنىدىغان) سىلەر ياخشى كۆرىدىغان ئېسرەت ۋە يېقىن غەلىيە (يەنى مەككىنىڭ پەتھى قىلىنىشى)،دۇر، بىر نېمەت اللّە دىن كېلىدىغان نۇسرەت ۋە يېقىن غەلىيە (يەنى مەككىنىڭ پەتھى قىلىنىشى)،دۇر،

ئى مۆمىنلەر! مەۋارىيۇنلار (يەنى ئىسا ئەلەيھىسسالامغا دەسلەپتە ئىمان ئېيتقان مۆمىن قەۋم)دەك الله نىڭ ياردەمچىلىرى بولۇڭلار، مەريەمنىڭ ئوغلى ئىسا ھىۋارسيۇنىلارغا: «(الله نىڭ دەۋستىنى تەبلىغ قىلىشتا) الله غا كىملەر ياردەمچىلىرىم بولىسدۇ؟» دېدى، ھەۋارىيۇنلار: «بىز اللهنىڭ ياردەمچىلىرىمىز» دېدى، ئىسرائىل ئەۋلادىدىن بىر تائىيە ئىمان ئېيتتى، يەنە بىر تائىيە ئىمان ئېيتتى، ئۆز دۇشمەنلىرىگە ئۇلارنىڭ يەنە بىر تائىيە ئىمان ئېيتتى، ئۆز دۇشمەنلىرىگە ئۇلارنىڭ يەندىرى تاۋرۇشىدا يارسىلالەكتە بولدى، مۇمىنلەرگە ئۇلارنىڭ بولدى، مۇمىنلەرگە ئۇلارنىڭ بولدى(14)،

62 ـ سۈرە جۇمۇتە

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 11 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقەتىلىك ۋە مېھرىسبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

الله غا ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىسكى نەرسىلەر

تەسبە ئېيتىدۇ، الله يادىشاھىي (مۇتلەقتۇر)، (ھەمبە نۇقسانلاردىن) پاكتۇر، غالىبتۇر، ھېكىمت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (1) ، اللەئۇممىلەرگە (يەنى يېزىشنى ۋە ئوقۇشنى ئۇقمايدىغان ئەرەبلەرگە) ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر پەيغەمبەرنى (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسسالامنى) ئەۋەتتى، ئۇ (يەنى پەيغەمبەر) ئۇلارغا قۇرئان ئايەتلىرىنى ئوقۇپ بېرىدۇ، ئۇلارنى (گۇناملاردىن) ياك قىلىدۇ، ئۇلارغا كىتابنى ريەنى قۇرئاد ني) ۋە ھېكمەتنى (يەنى يەيغەمبەرنىڭ سۇننىتىنى) ئۆگىتىدۇ، گەرچە ئۇلار ئىلگىرى ئوجۇق گۇم (ھلىقتا بولسبۇ(2) ھەمدە (پەيغەمبەرنى) تېخى ئۇلارنىڭ زامانىدا بولمىغان (كېيىن كېلىدىغان) ئىككىنچى بىر قەۋمگە (يەنى قىيامەتكىچە كېلىدىغان مۇسۇلمانلارغا) ئەۋەتتى (يەنىيەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكى زامانداشلىرىغىلا ئەمەس، بەلكى قىيامەتكىچە كېلىدىغان كىشىلەرگىسمۇ ئومۇمىيدۇرى، الله غالبيتۇر، مېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (3) . مانا بۇاللە نىڭ يەزلىدۇر كى، ئۇنى خالىغان ئادەمگە بېرىدۇ، الله ئۇلۇغ پەزل ئىگىسدۇر (4) . تەۋراتنى كۆتۈرۈشكە (يەنى ئەمەل قىلىشقا) تەكلىپ قىلىنغان، ئاندىن ئۇنى كۆتۈرمىگەنلەر (يەنى تەۋرات بېرىلگەن ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا تەكىلىپ قىلىنىغان بولسبۇ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىغان ۋە ھىدايەتتىن بايدىلانمىغان يەھۇدىيلار) خۇددى كىتاب يۈكلەنگەن تُبشهككه تُوخشايدوُ (يهني بايدبلنق جوڭ جوڭ كىتابلارنى تُؤستىگە ئارتىۋالغان، جارجاشتىن باشقا، ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدىلىنالمايدىغان ئېشەككە ئوخشايدۇ)، الله نىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلغان قەۋمنىڭ مسألى ئېمىدېگەن يامان! الله زالىم قەۋمنى ھىدايەت قىلمايدۇ(5). (ئى مۇھەمىمەد!) ئىيتىقىنىكى، «ئىي يەھبۇدىيلار! ئەگەر سىلەر باشىقىلارنى ئەمەس، پىەقەت ئۆزەڭىلارنىلا الله نىڭ دوستلىرى دەپ دەۋا قىلىدىغان بولساڭلار، رئاخىرەتىنىڭ ، ھىتىگە تېن مەڭ يېستىك ئۈچۈن) ئۆلۈمنى ئارزۇ قىلىپ بېقىڭىلار، ئەگەر (بۇ دەۋايىڭلاردا) راستىچىل بولساڭىلار»(١٠).

ئۇلار قىلغان گۇناھىلىرى تۇپەيىلىدىن، ئۆلۈمىنى ھەرگىز ئارزۇ قىلىمايدۇم اللە زالىمىلارنى بىلگۇت چىدۇر (7) . (ئى مۇھەمبەد!) دسىلەر قاچىدىخان ئۆلۈم چوقۇم سىلەرگە يولۇقسدۇ، ئانسدىن سىلەر غەيبىنى ۋە ئاشكارىىنى بىلىگۈچىي (الله)نىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلىسىلەرە الله سىلەرگە قىلمىشىڭ لارنى ئېيتىپ بېرىدۇ، دېگىسن(8)، ئى مۆمىنلەر! جؤمه كؤنى جؤمه ناميزيغا ثمزان ثبيتبلساء اللهني ياد ئېتىشكە (يەنى جۇمە خۇتېسنى ئاڭلاشقا ۋە جؤمه نامنزىنى ئادا قىلىشقا) ئالدىسراپ بېرىڭلار، ئېلىم ـ سېتىمنى قويۇپ تۇرۇڭلار، ئەگەر بىلسەڭلار بۇ سىلەر ئسۇچىۇن ياخىشىدۇر(ھ)، ناماز ئوقۇلۇپ بولغانىدا (يەنى ئامازدىسى پارىغ بولغىنىڭلاردىسى كېيىن) زېيىنغا تارىلىپ (يەنى ئۆز مەشغۇلاتىڭلار بىلەن بولۇپ)، اللەنىڭ يەزلىدىن تەلەپ قىلىڭلار، مەقسىتىڭلارغا ئېرىشىش ئۈچۈن اللىمنى كۆپ ياد ئېتىڭلار (10) . (ئى مۇھەممەدا) ئۇلار بىرەر تىجارەتنى

یاکی تاماشانی کۆرسه، سبنی ئۆره تۇرۇپ(خۇتبه ئوقۇۋاتقان) پېتىڭ تاشلاپ، ئۇنىڭفا (يەنی تىجارەتكە) يۇگۇرىدۇ، (ئی مۇھەمبەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، «اللهنىڭ دەرگامىدىكى نەرسە (يەنی ساۋاپ ۋە نېمەت) تاماشادىن ۋە تىجارەتتىن ياخشىدۇر، اللّه رىزىق بەرگۈچىلەرنىڭ ئەڭ ياخشىسدۇر»(111).

63 ـ سۈرە مۇنافىقۇن

مەدىسنىسدە ئازىسل بولغان، 11 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

مۇناپىقلار سېنىڭ ئالدىڭغا كەلگەن چاغدا: «گۇۋاملىق بېرسىزكى، سەن ھەققەتەن اللەنىڭ پەيغەمبىردەۋرسەن» دەيدۇ، سېنىڭ ھەققەتەن اللەنىڭ پەيغەمبىردەۋرسەن» دەيدۇ، سېنىڭ ھەققەتەن اللەنىڭ پەيغەمبىرى ئىكەنلىكىڭنى الله بىلىدۇ، الله كۇۋامىلىق بېرىدۇكى، مۇناپىقىلار چوقۇم يالىغانچىلاردۇر(ئا، ئۇلار ئۆزلىرسنىڭ يالغان قەسەملىرىنى قالىقان قىلىۋالىدى، (كېشىلەرنى) اللهنىڭ يولىدىن (يەنى اللەنىڭ دىنىدىن) توسىتى، ئۇلارنىڭ قىلىمىشىلىرى ئېمىدېگەن يامان!(ئا) بۇ شۇنىڭ ئىۋچۇندۇركى، ئۇلار رۇسىلەردىدا) ئىشىنىپ، ئانىدىن (دىللىرىدا) ئىنىكار قىلىدى، ئۇلارنىڭ دىللىرى پېچەتلەندى (يەنى دىللىرىغا) چېۋھەنمەنىيدۇ(ئا،

ندحم المهدم المقتون ب

 ئۇلارغا قارايىدىغان بولسالق، بىدەن قۇرۇلۇشى (سالاپەتلىكى) سېنى ھەيسران قالىدۇرىلدۇ، ئەگەر ئۇلار سۆزلىسە، (سۆزىنىڭ ياساھەتلىكىدىن) سۆزىي گە قۇلاق سالىسەن، (ئىلىمسىز، ئەقىلسىز، ياراسەت سىزلىكتە) گويا ئۇلار تامغا يۆلەپ قويۇلغان (چىرىپ قالغان) ياغاچـلاردۇر، ئۇلار (قورقۇنــچـتىن) مەر_ قانداق ئاۋازنى ئۆزلىرىگە قارىتىلغان دەپ گۇمانلىـ شدۇ، ئۇلار (ساڭيا ۋە مىزمىينلەرگە) دۇشيەندۇر، ئۇلاردىسى ھەزەر ئەيلىگىن، الله ئۇلارنى ھالاك قىلسۇن! ئۇلار قانداقمۇ (ھىدايەتتىن گۇمراھلىققا) بۇرۇلۇپ كېتىدۇ! (4) ئۇلارغا ئىۆزرە ئېيىتىپ: «كېلىڭلار»رەسۇلۇاللە سىلەرگە مەغىسىرەت تىلەيدۇ» دېيىلسە، (مەسخىرە قىلىش يۇزىسىدىن) باشلىرىنى سىلىكىيىدۇ، ئۇلارنىڭ تەكەببىۋرلۇق قىلىغان ھالدا (دەۋەت قىلىنغان نەرسىدىن) يۇز ئۆرۈگەنلىكىنى كۆرىسەن(8)، ئۇلارغا (مەيلى) مەغپىرەت تەلەپ

قىلغىن، (مەيلى) مەغپىرەت تەلەپ قىلىمنى، بەرىبىر ئوخشاش، الله ئۇلارغا ھەرگىز مەغپىرەت قىلىلىدۇ، شۇبھىسىزكى، پاسق قەۋمنى الله ھىدايەت قىلىلىدۇ(ق). ئۇلار: «رەسۇلۇللانىڭ يېنىدىكى كىشلەرنى تەمىنلىمەڭلار، ئۇلار تاراپ كەتسۇن» دەيدۇ، ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ خەزىنىلىرى كىشلەرنى تەمىنلىمەڭلار، ئۇلار اللىنىڭ ھېكىستىنى) چۇشىنمەيدۇ(آ). ئۇلار (باللەنىڭ ھېكىستىنى) چۇشىنمەيدۇ(آ). ئۇلار (يەنى مۇئاپىقلار): «مەدىنىگە قايتىساق، ئەڭ ئەزسىز ئادەم (يەنى ئابىدۇللا ئىبى ئۇبىدى ۋە مۇئاپىقلارنىڭ ئۆزلىرسىنى دېمەكچى) ئەڭ خار ئادەمىنى (يەنى رەسۇلۇاللەنى، مىرمىنىلەرنى ۋە مۇئاپىقلار ئۆللىرىنىڭ دېمەكچى) مەدىنىدىن چىقىردۇېتىدۇ» دېيىشىدۇ. غەلىبە الله خا، اللەنىڭ پەيىغەمبىرىگە ۋە مۇمىنلەرگە مەنسۇپ، ئېكىسى مۇئاپىقلار (غەلىبىنىڭ اللەنىڭ دۇشمەنىلىرىگە ئەمەس، دوستىلىرىغا مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى) بىلىمىدۇ(ق). ئىسى مۆمىنىلەر! ماللىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلار سىلەرنى ئىللىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلار شادۇلۇم ئىللىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئالۇرسىسۇن، كېسلىركى شۇئىدان قىلىدىكەن، ئۇلار زىيان تارتىقۇچسلاردۇر (ق). بىرىڭلارغا رىزىق كېسلىمىنى) بىرئاز كېچىكتۇر-كېلىپ؛ «پەرۋەردىگارىم! نېسىسىشقا مېنى (يەنى ئەجىلىمىنى) بىرئاز كېچىكتۇر-كېلىپ، «پەرۋەردىگارىم! نېسىسىشقا مېنى (يەنى ئەجىلىمىنى) بىرئاز كېچىكتۇر-كېلىپ؛ «پەرۋەردىگارىما نېسىسىشقا مېنى (يەنى ئەجىلىمىنى) بىرئاز كېچىكتۇر-قىلىپ بېرىلگەن نەرسىلەرنى سەدىقى قىلىپ، ئېرىڭلارغا رىزىق قىلىپ بېرىلگەن نەرسىلەرنى سەدىقى قىلىۋاتىقان ئىشىڭلاردىن تولۇق خەۋەرداردۇر(ال).

64 ـ سۇرە تەغابۇن

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 18 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھىرىبىان اللّە نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئاسىبانىلاردىكى ۋە زېمىندىكى نەرسىلەر
الله غا تەسىبىيە ئېيتىدۇ، پادىشاھلىق الله غا
مەنسۇپتۇرە جىمىى ھەمدۇسانا الله غاستۇر،
الله ھەر نەرسىگە قادىردۇر(1). الله سىلەرنى
خەلق ئەتىتى، ئاراڭىلاردا مىقمىنىلەرمۇ بىار،
كاپىدرلارمۇ بار، الله سىلەرنىڭ قىلىۋاتىقان

عَلَيْهُ الله مِنْ التَّمْلُونِ وَمَا إِنَّ الْأَرْضُ الْهُ الْتَحْمَدِ الْمُحْمِدِ الله الرَّحْمَةِ الْمُحْمِدِ الله الرَّحْمَةِ الْمُلْكُ وَلَهُ الْمُلُكُ وَلَهُ الْمُلُكُ وَلَهُ الْمُلُكُ وَلَهُ الْمُلُكُ وَلَهُ مَنْ فَاللهُ وَمَا فَا الْمُلُكُ وَلَهُ مِنْ فَاللهُ وَمَا فَعَمْ اللّهِ مِنْ عَلَيْهِ مِنْ وَاللّهُ مِنْ فَاللّهُ مِنْ الْمُعْلِقُ اللّهُ وَاللّهُ وَمَا لَمُنْ اللّهُ وَاللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَاللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَاللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمَنْ وَمَعْلَمُ مَا اللّهُ وَاللّهُ وَمِنْ وَمَعْلَمُ اللّهُ وَمِنْ وَاللّهُ وَمِنْ وَمَعْلَمُ وَاللّهُ وَمِنْ وَمَعْلَمُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ وَمَعْلَمُ وَاللّهُ وَمِنْ وَمَعْلَمُ وَمَعْلَمُ وَمَعْلِمُ اللّهُ وَمِنْ وَمَعْلَمُ وَاللّهُ وَمِنْ وَمَا اللّهُ وَمَنْ وَمَا اللّهُ وَمَنْ وَمَا اللّهُ وَمَنْ وَمَا اللّهُ وَمِنْ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمَنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمَنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمَنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمِنْ وَمَالِمُونِ وَمِنْ و

ئىڭلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (3). اللە ئاسىمانىلارنى ۋە زېسىسىنى ھەق ياراتىتى، سىلەرنى سۇرەتىكە كىرگۈزدى، سۇرستىڭلارنى چىرايىلىق قىلىدى، ئاخسر قايىتىدىىغان جاي ئۇنىڭ دەرگاھىدۇر (3). اللە ئاسمانلاردىكى ۋە زېسىندىكى نەرسلەرنى بىلىپ تۇرىدۇ، اللە (نىيەتلىرىڭدىلاردىن) يوشۇرغانلىرىڭىلارنى ۋە ئاشكارىلىغانلىرىڭىلارنى بىلىپ تۇرىدۇ، اللە دىلىلاردىكى سىرلارنى بىلگۈچىدۇر (4)، سىلەرگە ئىلگىرى كاپىر بولۇپ ئەمەلىلىرىنىڭ ۋابالىنى تېتىغانلارنىڭ خەۋىرى كەلمىدىمۇ؟ ئۇلار (ئاخىرەتتە) قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ (3). بۇ شۇنىڭ ئۇچلىدۇركى، ئۇلارغا پەيغەمبەرلىرى روشەن مۆجىزىلەر بىلەن كەلگەن ئىسدى، ئۇلار: «ئىنسان بىرنى ھىدايەت قىللامدۇ؟ دېدى. (پەيغەمبەرنى) ئىنىكار قىلدى، (ئىمائدىن) يۈز ئۆرۈدى، بىرنى ھىدايەت قىللامدۇرۇلىمىتۇر، اللە (مەخلۇقاتتىن) بىھاجەتتۇر، مەدھىيىگە لايىقتۇر (3). كاپىرلار ھەرگىز ئىرىدى دەپ گۇمان قىلىشتى، ئېيىتقىنكى: «ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس، كېرۈردىدىگارم بىلەن قەسەمكى، سىلەر چوقۇم تىرىلدۇرۇلىسلەر، ئاندىن سىلەرگە قىلىمشىڭلاردىن خوۋەر بېرىلىدۇ، بۇ اللەغا ئاساندۇرى (7). اللەغا، اللەنىڭ پەيغەمبىرىگە ۋە بىز نازىل قىلىغان نۇرغا (يەنى قۇرۇناخا) ئىسمان تېرىقۇر خەۋەرداردۇردا كىلەردىن تولۇق خەۋەرداردۇر (8). خوۋەر بېرىلىدۇ، بۇ اللەغا ئاساندۇرى (7). اللەغا، اللەنىڭ پەيغەمبىرىگە ۋە بىز نازىل قىلىغان نۇرغا (يەنى قۇرۇنىغا) ئىسمان تېرىلدۇردۇلىدىن تولۇق خەۋەرداردۇر (8).

يَرَمُ مَنْ مُنْ اللهِ اللهِ يَدِينُ النَّهُ اللهِ مَنْ اللهِ مِن اللهِ مِن اللهِ مَنْ اللهِ مِن اللهِ مَنْ اللهُ مَنْ اللهِ مَنْ اللهُ عِنْ مَن اللهُ مَن اللهُ عِنْ مَن اللهُ عَنْ اللهُ عَلْ اللهُ عَنْ اللهُ عَنْ اللهُ عَنْ اللهُ عَلْ اللهُ عَنْ اللهُ عَلْ اللهُ عَنْ اللهُ عَلْ اللهُ عَلْ اللهُ عَلْ اللهُ عَلْ الل

ئۇ كۇندە الله سىلەرنى قىيامەت ئۇچۇن توپلايدۇ، ئۇ زىيان تارتىدىلىغان كۇنىدۇر (يەنى ئۇ كىۇندە ثىماننى تەرك ئەتكەنلىكى بىلەن كاپىسرنىڭ زىيان تارتقانلىقى، ياخشى ئەمەللەرنى دېگەندەك قىلالمىغانى لمقى بىلەن مۆمىنىنىڭ زىيان تارتقانىلىقى ئاشكارا بولىدۇ) ، كىمكى الله غا ئىمان ئېيتىپ ياخشى ئىش قىلىدىكەن، الله ئۇنىڭ يامان ئىشلىرسنى يوقىغا چىقىرىدۇ، ئۇنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرى دىغان جەننەتلەرگە كىرگۇزىدۇ، ئۇلار ئۇ جەننەت لەردە مەڭگۇ قالىدۇ، بۇ كاتتا مۇۋەبپەقىيەتــتۇر (9). ألله نىڭ (بىرلىكىنى ۋە قۇدرىتىنى) ئىنكار قىلغانلار، كايه تلىرىبىزنى يالفانغا جىقارغانىلار ئەھىلى دوزاخ بولۇپ، ئۇلار دوزاختا مەڭگۇ قالسدۇ، ئۇ نېسىدېگەن يامان جاي!(١٥٥ كسشسگه يەتىكەن ھەرقانىداق مؤسبهت يەقەت الله نىڭ ئىزنى (يەنى قازاسى) بىلەنلا (يېتىدۇ)، كىمكى الله غا (يەنى ھەرقانداق مۇسىسەت اللەنىڭ قازاسى بىلەن يېتىدۇ دېگەن

سۆزگە) ئىشىنىدىكەن، اللە ئۇنىڭ قەلبىنى (سەۋرگە) يېتەكىلەيىدۇ، اللە ھەر نەرسىنى بىلگۈچىدۇر (١١١). اللەغا ئىتائەت قىلىڭلار، پەيغەمبەرگە ئىتائەت قىلىڭىلار، ئەگەر (پەيغەمبەرنىڭ دەۋىتىدىن) يۇز ئۆرۈسەڭلار (پەيغەمبەرگە زىسيان يوق، ئۆزەڭللارغا زىسيان)، پەيغەمبىرىمىزنىڭ ۋەزىپىسى پەقەت (دەۋەتنى) روشەن تەبلىغ قىلىشتۇر (12). اللەدىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، مۆمىنلەر الله غا تەۋەككىۇل قىلسۇن (١٤١). ئى مۆمسنلەر! سىلەرنىڭ ئاياللىرىڭلاردىن، بالىلىرىڭلاردىن سىلەرگە دۈشمەن بولسدىغانىلىرىسۇ بار، ئۇلاردىسى ئېھىتىيات قىلىڭلار، ئەگەر (ئۇلارنى) ئەيۇ قىلساڭىلار، كەچىۋرسەڭىلار، مەغپىمرەت قىلساڭىلار (الله سىلەرنىمۇ مەغپىرەت قىلىدۇ) . اللە ھەقىقەتەن ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر ، ناھايىتى مېھرىبىاندۇر (10) . سىلەرنىڭ ماللىرىڭلار، بالىلىرىڭلار (سىلەرگە اللە تەرىپىدىن)بىر تۇرلىۋك سىناقىتۇر، اللەنىڭ دەرگاھىدا كاتتا ساۋاب بار (١٤٥). تاقستىڭلارنىڭ يېتىشىچە اللەغا تەقىۋادارلىق قىلىڭلار، (ۋەزىنى) تَاكُلاكُلار، (ئەمرىگە) ئىتائەت قىلىڭلار، (اللەنىڭ يولىدا مالىلىرىڭىلارنى) سەرپ قىلىڭىلار، (بۇ) ئۆزەڭلار ئىۋچۇن پايىدىلىقتۇر، كىسكى نەپسىنىڭ بېخىللىقىدىن ساقىلىنىدىكەن، ئۇ مەقىسىتىگە ئېيرىشكىۈچىيدۇر⁽¹⁶⁾. اللەغا قىدرزىنى ھەسەنە بەرسەڭىلار ريەنى مەمىنىۋنىيەت بىلەن سەدىقى بەرسەڭلار) اللە سىلەرگە ئۇنىڭ (ساۋابىنى) ھەسسىلەپ بېرىندۇ، سىلەرگە مەغىيىسرەت قىلىندۇ، اللە ئاز ياخشىلىقىقا كىۆپ ساۋاب بەرگۇچىندۇر، ھەلىمىدۇر (يەنى بەنىدىلىرىنى ئازابىلاشقا ئالىدىيراپ كىەتىمەيىدۇ) (11). (الله) غىدىسىسىنى ۋە ئاشكىارىنى بىلگۈچىدۇر، غالىبتۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر(18).

ترسيم الله

65ء ساورہ تەلاق

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 12 ئايەت.

ناھـايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىيـان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن.

ئى پەيغەمبەر! (ئۇمىشگە ئېيتقىنىكى) سىلەر ئايالـلارنى تالاق قىلساڭـلار، ئۇلارنىڭ ئىددىتگە (لايىق پەيتتە يەنى پاكلىق مالىتىدە) تالاق قىلىڭلار، رەسەب ئارىلىشىپ كەتبەسلىكى ئۇچۈن) ئىددەتنى ساناڭلار، پەرۋەردىگارىڭلاردىن قورقۇڭلار، (ئۇلارنىڭ ئىددىتى توشىمغىچە) ئۇلارنى ئۆپلىرىسدىن چىقىرد ۋەتبەڭلار، ئۇلارمۇ (ئۆپىدىن) چىقىمسۇن، ئۇلار پەقەت ئوچىۋى باھىشمە قىلىسىلا ئاندىن (ھەدنى ئىجرا قىلىش ئۇچۈن) چىقىدۇ، ئەنە شۇ اللەنىڭ قانۇنىدۇر، كىمىكى اللەنىڭ قانۇنىدىن ھالقىپ

كېتىدىكەن، ئۇ ئۆزسگە زۇلۇم قىلىغان بولسدۇ، سەن بىلسمەيسەنسكى، اللە شۇنىڭسدىن كېيىن (يەنى تالاقتىن كېيىن) بىرەر ئىشىنى مەيدانىغا كەلىتۇرۇشى سۇسكىسن⁽¹³⁾. ئۇلارنىڭ ئىددىتى توشقان چاغدا، ئۇلار بىلەن چىرايلىقچە يېنىشىڭلار ياكىي ئۇلار بىلەن چىمرايلىقچە ئۇزلىشىپ كېتىڭلار، رېبنىشقان، ئاجراشقان چېغىڭلاردا) ئاراڭلاردىن ئىكىكى ئادىىل گۇۋاھچىنى گۇۋاھ قىلىڭلار، خۇدالىق ئۈچىۈن (توغىرا) گۆۋاھ بولۇڭىلار، بۇنىڭ بىلەن (يەنى بۇ ھىۆكىۈم بىلەن) الله عا ۋە ئاخىرەت كۇنىگە ئىمان ئېيتىقان كىشىگە ۋەز_نەسىھەت قىلىنىدۇ، كىمىكى الله دىن قورقىدىكەن، اللە ئۇنىڭغا چىقىش يولىي بېرىندۇ⁽²⁾. اللە ئۇنىڭغا ئويىلىمىغان يەردىنى رىزىق بېرىدۇ، كىمكى اللەغا تەۋەككۇل قىلسا، اللە ئۇنىڭىغا كۇپايە قىلسدۇ، اللە ھەقىقەتەن مەقسىتىگە يېتەلەيدۇ، اللە ھەقسقەتەن ھەربىر نەرسە ئۇچلۇن مۇئەييەن مىقىدار، مۇئەييەن ۋاقىست بەلىگىلىدى(قا. ئايالىلىرىىڭلارنىڭ ئىچىدىكى ھەيزدىن ئۈمىدىنى ئۈزگەنىلەردىن (يەنى يبشى جواق بولغانلىقتىن ھەيز كۆرمەيدىغانىلارنىڭ ئىددىتىنىڭ قانچىلىك بولىدىغانلىقىدىن) شۇبىمدە بولساغلار، ئۇلارنىڭ ئىددىستى ئىۋچ ئايىدۇر، (كىچىكلىكىتىن) ھەيىز كۆرمىگەنلەرنىڭ ئىددىستى ھەم ئىۈچ ئايىدۇر، ھامىلىدار تايالىلارنىڭ ئىددىستى رمەيىلى قويۇۋېستىلىگەن بولىسۇن، مەيىلى ئېرى ئىۆلىۋپ كەتىكەن بولىسۇن) بوشىنىش بىلەنىلا تىزگەيىدۇ، كسمكي الله دسن قورقسدسكەن، الله تؤنياق تشميني تاسانلاشتۇرۇپ بېرسدۇ(١٠). تەنە شؤ الله نباقة سيله ركه نازيل قبلينان هيؤكييندؤره كييكي الله دين قورقيديكهن، الله تؤنياف كؤناهالرسني يوققا جمقسرسدؤ، تُؤنسكنا كاتبتا ساۋاب ببرسدؤ(ة).

تنسمراله ۲۰ الملاق

الكؤوه في من حيث اسكنا فرين في الأواطة الأواف الخينية با الكووه في من حيث الكنا فرين المنظوق خير المن حقاق المن المنطقة المنظوق خير المن حقاق المن المنطقة المنظوق خير المن حقاق في المنظوق في المنظوق المنظ

ئۇلارنى ريەنى قويۇۋېستىلىگەن ئايالىلىرىڭىلانى) قۇدرىتىڭلارنىڭ يېتىشىچە ئۆزەڭلار ئولىتۇرۇۋاتقان جايىڭلارنىڭ بىر قىسمىدا ئولتۇرغۇزۇڭىلار، ئۇلارنى تەڭلىكتە قالدۇرۇش ئۇچۇن زىيان يەتىكۇزمەڭلار (يەنى ئۇلارنى چىقىپ كېتىشكە مەجبۇرلاش ئۇچۇن تۇرالغۇ جەھەتتىن، نەپىقە جەھەتىتىن قىسماڭلار)، ئەگەر ئۇلار ھامىلدار بولساء بوشانغانغا قەدەر ئۇلار_ نى تەمىنلەڭلار، ئەگەر ئۇلار سىلەر ئۇچۇن رېالىــ لىرىڭلارنى) ئېمىتىپ بەرسە، ئۇلارنىڭ (ئېمىتىش) ھەققىنى بېرىڭلار، ھەققانىي ئاساستا ئۆزئارا مەسلى ھەتلىشىڭلار، ئەگەر يىكىردە كېلىشەلمىسەڭلار، ئۇنى (يەنى بالىنى) باشقا بىر ئايال ئېمىتسۇن(⁶⁾. باي ئادەم (ئايالىنى ۋە بالىسىنى) ئىۆزسنىڭ بايلىقىغا يارىشا تەسئلسۇن، رىزقى تار قىلىنغان ئادىم اللە_ نىڭ ئۇنىڭغا بەرگىنىگە يارىـشا تەمىنلىـــۇن (يەنى ھەر ئادەم ئۆزىنىڭ ئىقتىسادىسى ئەمسۋالىغا يارىشا

خىراجەت قىلسۇن). الله ئىنساننى پەقەت تاقىتى يېتىدىغان ئىشقىلا تەكلىپ قىلىدۇ (يەنى يېقىر تُلدهني بايني تعكلب قبلغان تُشقا تعكلب قبلهايدؤ)، الله قبينجبليقتين كېيين تاسانليقني بېرىدۇ (يەنى پېقىرلىقىتىن كېيىس بايلىقىنى بېرىدۇ) (7). نۇرغۇن شەھەرنىڭ ئاھىالىلىرى يەرۋەردىگئارسنىڭ ۋە ئۇنىڭ پەيىغەمبىرسنىڭ ئەمىرسدىن باش تارتىتى، ئۇلاردىس قاتىتىق هېساب ئالىدۇق ۋە ئۇلارنى قاتتىق جازالىدۇق(⁸⁾. ئۇلار قىلىمىشلىرىنىڭ ۋابالىنى تېتىدى، مُؤلارنىڭ قىلمىشىلىرىنىڭ ئاقىۋىىتى زىيان تارتىشتىن ئىبارەت بولىدى(9). اللە ئۇلارغا (ئاخسر متمة) قاتتى ئازاب تەييارلىدى، ئى ئىمان ئىيتىقان ئەقسل ئىگسلىرى! اللەدىم، قورقۇڭلار، الله سىلەرگە قۇرئاننى نازىل قىلدى(١٥)، ئىمان ئېيتقان ۋە ياخىشى ئەمەلىلەرنى قىلغانلارنى قاراڭغۇلۇقتىن نۇرغا چىقىرىش ئۈچۈن سىلەرگە اللەنىڭ روشەن ئايەتلىرىنى تىلاۋەت قىلىپ بېرىدىغان پەيغەمبەرنى ئەۋەتىتى، كىمىكى اللەغا ئىمان ئېيتىدىكەن ۋە ياخشى ئەمەل قىلىدىكەن، (الله) ئۇنى ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرگۈزىدۇ، ئۇلار جەنئىەتىلەردە مەڭگۇ قالىدۇ، اللە ئۇلارغا ئېسىل رىزىق (يەنى جەنىنەتىتىكى رىزىق ۋە ئىسمەتلەرنى) بېرىدۇ(11). الله يەتىتە ئاسىمانىنى ياراتىتى، زېسىنىسبۇ ئاسىمانلارغا ئوخشاش (يەنى يەتىتە قىلىپ) ياراتىتى، اللەنىڭ ئەمىرى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا جارى بولۇپ تۇرىدۇ، (سىلەرگە بۇنى بىلدۈرۈشىۈم) اللەنىڭ ھەسىسگە قادىر ئىكەنلىكىنى ۋە اللەنىڭ ھەسمە نەرسىنى تولۇق بىسلىدىنغانىلىقىنى بىسلىشىڭىلار ئىۋچىۇندۇر (١١٠).

66_سؤرہ تەھرىم

مەدىنىدە نازىل بولغان، 12 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرسيان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلاييەن.

ئى پەيغەمبەر! نېمە ئۇچۇن الله ساغا ھالال قىلىغان نەرسىنى ئاياللىرىڭنىڭ رازىلىقىنى تىلەش يۇزىسىدىن مارام قىلسەن، الله ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچسىدۇر، ناھايىتى مېھرسبانىدۇر (ئقا. الله سامرگە (كەنغارەت) بىلەن قەسىمىڭلاردىن چىقشنى بەلـگىلىدى، الله سامرنىڭ ئىسگەڭىلاردۇر، الله ھەر نەرسىنى بىلگۈچسدۇر، ھېكىمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر (ئقا. ئۆز ۋاقتىدا پەيغەمبەر ئاياللىرىدىن بىرسىگە (يەنى ھەفسەگە) بىر سۆزنى يوشۇرۇن ئېيتقان ئىدى، ئۇ (يەنى ھەفسە) ئۇنى (ئائىشەكە) مِنْ اللهِ المُعْلَقِينِ المُعْلِقِينِ المُعْلِقِينِ المُعْلَقِينِ المُعْلِقِينِ المُعْلَقِينِ المُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِينِ المُعْلِقِينِ المُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِي

ئېيتىپ قويغان، الله بولسا سىرنىڭ ئاشكارىلانغانلىقىنى (پەيىخەمبەرگە) بىلىدۈرگەن چاغدا، ئۇ (يەنى پەيغەمبەر) ئۇنىڭغا (ھەفسەگە) ئۇ (يەنى ھەفسە) ئاشكارىلاپ قويغان سۆزلەرنىڭ بەزىسىنى ئېيتتى (يەنى يۈزىگە سالدى). بەزىسىنى ئېيتىمىدى (يەنى يۈزىگە سالمىدى)، پەيغەمبەر ئۇنىڭغا سىرنى ئاشكارىلاپ قويغانلىلقىنى ئېيتىقان چاغىدا، ئۇ ريەنى ھەفسە): «بۇنى ساڭا كىم خەۋەر قىلدى؟» دېدى، پەيغەمبەر: «ماڭا (بۇنى) ھەممىنى بىلىپ تۇرغۇچى، ھەممىدىن تولۇق خەۋەردار الله خدودر قبلدي، ديدي(3) . تُدكِّدر (ئائيشه، هدفيه) تُنكِ كَنْكُ لار الله غا تدويه قبلساڭ لار (ئۆزەڭلار ئۇچۈن ياخىشىدۇر)، سىلەرنىڭ دىسلىڭىلار (رەسۇلۇ اللەغا ئىخىلاس قىلىشىتىن) بۇرۇلۇپ كەتتى، ئەگەر سىلەر (رەسۇلۇاللە خوپ كىۆرمەيىدىىغان ئىش ئۇسىتىدە) ئۇنىڭىغا تاقابسل تۇرساڭلار، ئۇ چاغدا اللە ئۇنىڭ مەدەتىكارسدۇر، جىبىرىئىلمۇ ئۇنىڭ مەدەتكارىدۇرە مۆمىنىلەرنىڭ ياخشىلىرىمۇ ئۇنىڭ مەدەتىكىارىدۇر، ئۇلاردىن باشقا يەرىشتىلەرمۇ (ئۇنىڭغا) يۆلەنجۇكتۇر (٩) . ئەگەر ئۇ سىلەرنى قويۇۋەتىسە، يەرۋەردىگارى سىلەرنىڭ ئورنۇڭىلارغا، سىلەردىن ياخشى، (اللەنىڭ ۋە يىەيغەسبەرنىڭ ئەمرىگە) بويسۇنىغۇچىي، (اللەغا ۋە پەيىغەمىبەرگە)ئىيان ئېيىتقۇچى، ئىتائەت قىلىغۇچىي، گۇناھىلاردىين تىدۋبە قىلىغۇچىي، ئىسبادەت قىلغىۇچسى، روزا تۇتىقۇچسى چىوكانىلارنى ۋە قىزلارنى ئۇنىڭغا بېرىشى مۇمكىن (18. ئى مۆمسنلەر! ئىۆزەڭلارنى ۋە بالاسچاقاڭىلارنى ئىسنسان ۋە تاشلار يېقىلغۇ بولىدىغان، رەھىم قىلىمايىدىنغان قاتىتىق قول پىدرىشىتىلەر مۇئەككەل بولغان دوزاخىتىن ساقىلاڭىلار، ئۇ يەرىشىتىلەر اللەنىڭ بۇيىرۇقىدىن چىقياپىدۇ، ئېمسگە بۇيرۇلىا شۇنى ئىجرا قىلىندۇ(4).

الكَهُمُ الذِينَ كَمْرُهُ الاَسْتَدِرُ وَالْكِيمَ النَّا الْبُرْوَيَ الْمُنْمُمُ الْمُعْمَرِينَ الْمُنْمُمُ الْمُعْمَرِينَ الْمُنْمُمُ الْمُعْمَرِينَ الْمُنْفَعُ الْمُعْمِينَا الْمُعْمَرِينَا الْمُعْمَرِينَا الْمُنْمَعُ الْمُعْمِينَا الْمُعْمَرِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِينِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمَرِينَا الْمُعْمَرِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمِعِينَا الْمُعْمَرِينَا الْمُعْمَرِينَا الْمُعْمِعِينَا الْم

ئى كاپىرلار! بۇگۇن ئۆزرە ئېيتماغلار، سىلەر پەقەت قىلىبىشىڭلارنىڭ جازاسىنى تارتىسىلەر (1). ئى پەرۋەردىگارىڭلار سىلەرنىڭ گۇنامىڭلار، ئۆمىدكى، چىقىرىدۇ، سىلەرنى ئاستىدىن ئۆستەڭىلار ئېقسى تۇرىدىغان جەنئەتىلەرگە كىرگۈزىدۇ، ئۇ كۈنىدە (يەنى قىيامەت كۈنسدە) اللە پەيخەمبەرنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىلىلە بولغان مىۆمىسىلەرنى رەسىۋا قىلىمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆرى ئۇلارنىڭ ئالدىدا ۋە قىلىمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆرى ئۇلارنىڭ ئالدىدا ۋە ئوڭ تەرىپىدە يۇرىدۇ، ئۇلار: «ئى پەرۋەردىگارىمىز! بىزگە ئۆرسىمزنى مۆكەمبەللەشتۇرۈپ بەرگەسى، بىزگە ئۆرسىمزنى مۆكەمبەللەشتۇرۈپ بەرگەسى، ھەر ئەرسىگە قادىرسەن» دەيدۇ(10). ئى پەيغەمبەر! قىلغىن، ئۇلارغا قاتىق مۇئامىلە قىلىغىن، ئۇلارنىڭ

جايى جەھەنئەمدۇر، جەھەنئەم نېسدېگەن يامان جاي! (ق) الله كۇفقارلارغا (ئۇلارنىڭ مۆمىدلەر بىلەن تۇغقانچىلىقىنىڭ ئايادا بەرمەسلىكىدە) نۇمنىڭ ئايالىنى ۋە ئۆتنىڭ ئايالىنى مىسال قىلىپ كۆرسەتتى، ئۇلار بولىا بىزنىڭ بەندىلىرىمىزدىن ئىككى ياخىشى بەندىسىزنىڭ ئەرىدە ئىدى، ئۇلارنىڭ ئەكىلىسى ئەرلىرىگە (ئىمان ئېيتىاسلىق بىلەن) خىيانەت قىلىدى، ئۇلارنىڭ ئەرلىرى (يەنى نۇم بىلەن ئۇت) (پەيغەمبەر تۇرۇقلۇق) ئۇلاردىن اللەنىڭ ئازابىدىن ھېچ نەرسىنى دەپئى قىلالىدى. (ئۇ ئىككىسىگە) «دوزاخقا كىرگۈچىلەر بىلەن بىللە كىرىڭلار» دېيىلدى(10). دەپئى قىلالىدى. (ئۇ ئىككىسىگە) «دوزاخقا كىرگۈچىلەر بىلەن بىللە كىرىڭلار» دېيىلدى(10). يەرۋەردىگارم! دەرگامىڭدا ماڭا جەنىنەت بىر ئۆي بىنا قىلغىن، مېنى پىرئەۋنىدىن ۋە ئۇزىڭ يامان ئەمەلىدىن قۇتۇلدۇرغىن، مېنى زالىم قەۋمىدىن قۇتۇلدۇرغىن» دېدى(11) ھەمدە ئەسرانىنىڭ قىرى مەريەمىنى مىسال قىلىپ كۆرسەتتى، ئۇ نومۇسىنى ساقلىدى، ئۇنىڭ ئىچسىگە كىرىپ، ئۇنىڭ ئىچسىگە كىرىپ، ئۇسىنىغا بىزنىڭ تەرىپىسىزدىين بولغان روھىنى پۇۋلىدۇق (دەم ئۇنىڭ ئىچسىگە كىرىپ، ئىساغا ھامىلىدار بولىدى)، ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزلىرىنى ۋە (ئازىىل قىلىغان) كىساغا ھامىلىدار بولىدى)، ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ سۆزلىرىنى ۋە (ئازىىل قىلىغان) كىساغا ھامىلىدار بولىدى)، ئۇ بەرۋەردىگارىنىڭ سۆزلىرىنى ۋە (ئازىىل قىلىغان) كىساغا ھامىلىدار بولىدى)، ئۇ بەرۋەردىگارىنىڭ سىلغان قىلىغۇچىلاردىن بولىدى(11).

(يىگىرمە توققۇزىنچى پارە)

67 ـ سؤره مؤلك

مەككىدە ئازىل بولغان، 30 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

(پۇتۇن ئاسمان_زېيىننىڭ)پادىشاھلىقى ئىلكىدە بولغان اللەنىڭ بەرىكىتى بۈپبۇكىتۇر. اللە ھەر نەرسىگە قادسردۇر (1). سىلەردىن قايسىڭىلارنىڭ ئەمەلى ئەڭ ياخىشى قىكەنلىكىنى سىناش ئۇچۈن، اللە ئۆلۈمىنى ۋە تىرىكىلىكىنى ياراتىتى، الله غالىبتۇر، (تەۋبە قىلغۇچىنى) ناھايىتى مەغىسىرەت قىلىغۇچىدۇر (3). اللە يەتىتى ئاسماننى بىرىنى يَسْ الله فَي الله الله فَي ا

بىرىنىڭ ئۇستىدە قىلىپ ياراتتى، مېھرىبان اللەنىڭ يارىتىشىدا ھېچ نۇقساننى كۆرمەيسەن، سەن (ئاسمانلارغا) تەكرار قاراپ باققىنكى، بىرەر يوچۇقىنى كۆرەمسەن(8). ئاندىن سەن يەنە ئىككى قېتىم قارىغىن. كۆزۈڭ (ئاسمانلاردا بىرەر نۇقساننى تېپىشتىن) ئىۋمىد ئۇزگەن ۋە تالىغان ھالىدا قايتىدۇ(4). (بىزگە بارلىق ئاسمانلاردىن) ئەڭ يېقىن ئاسماننى چىراقلار (يەنى يورۇق يۇلتۇزلار) بىلەن بېزىدۇق ۋە ئۇلارنى (پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئوغرىلىقىچە تىڭشاشقا ئۇرۇنىخان) شەيـ تانلارنى ئاتىدىغان نەرسە قىلدۇق (يەنى شەيتانلار يۇلتۇزلاردىن چىققان شولا بىلەن ئېتىلىدۇ)، شەيتانلارغا (ئاخىرەتتە) دوزاخ ئازابىنى تەييارلىدۇق(6). يەرۋەردىگارىىنى ئىسنكار قىلىغانىلارمۇ دوزاخ ئازابىغا دۇچار بولىدۇ، دوزاخ نېسمىدېگەن يامان جاي!(٥) ئۇلار دوزاخىقا تاشىلانغان چاغسدا، قايناپ تۇرغان دوزاخنىڭ رئېشەك ھاڭرىغاندەك) سەت ئاۋازسنى ئاڭلايىدۇ (٢١). دوزاخ غەزەپتىن پارچىلىنىپ كېتىشكە تاس قالىدۇ. دوزاخقا ھەرقاچان بىر توپ ئادىم تاشلانغان چاغدا، دوزاخقا مۇئەكىكەل پەرىشىتىلەر ئۇلاردىن: «سىلەرگە ئاگاھىلانىدۇرغۇچى (يەنى پەيىغەمبەر) كەلىمىگەنسمىدى؟» دەپ سورايىدۇ(®). ئۇلار: «ئۇنىداق ئەمەس، بىزگە ھەقىقىەتەن ئاگىامىلانىدۇرغۇچىي كەلىگەن، بىز (ئۇنى) ئىنىكار قىلىدۇق ھەمىدە بىز: 'اللە (هبه نادهمگه وهميدين) بيرهر نهرسه نازييل قبلغيني يوق، سيلهر يهقهت چوڅقۇر ئازغۇنىلۇقتا' دېدۇق» دەيىدۇ⁽⁹⁾. ئۇلار: «ئەگەر بىز (پەيىغەمىبەرنىڭ مۆزلىرسنى) ئاڭىلىد خان، ياكى چۇشەنىگەن بولساق، ئەھىلى دوزاخ قاتارىدا بولىماس ئىدۇق» دەيىدۇ(١٩٠). - البلغ مرية البلغ مري - البلغ مرية البلغ مري

المنتقوفيان قهد فلا مقال تسنيدها الدون المنتقوفيات الدون المنتقوة قالم المنتقوة قالم المنتقوة قالم المنتقوة قالم المنتقوة قالم المنتقوة المنتقوة المنتقوة المنتقوة المنتقوة المنتقوة المنتقوة المنتقوة النائدة والمنتقوة المنتقوة النائدة المنتقوة المنتقوة المنتقوة النائدة المنتقوة الم

ئۇلار گۇناھىنى تونۇيىدۇ، ئەھىلى دوزاخ اللە
دىگارىدىن كۆرمەي تۈرۈپ قورققانىلار مەغپىرەتكە

ۋە كاتتا ساۋابقا ئېرىشىدۇ(13). سىلەر سۆزۈڭلارنى
مەخپىي قىلىڭلار ياكى ئاشكارا قىلىڭلار (اللە ھامان
ئۇنى بىلىپ تۈرىدۇ). اللە ھەققەتمى دىلىلاردىكى
سىرلارنى بىلگۈچىدۇر(13). (ھەخلۇقاتنى) ياراتىقان
زات بىلمەھدۇ؟ ئۇ شەيئىلەرنىڭ نازۇك تەرەپلىرىنى
بىلگۈچىدۇر، ھەممىدىن تولۇق خەۋەرداردۇر(10).
بىلگۈچىدۇر، ھەممىدىن تولۇق خەۋەرداردۇر(10).
زاللە سىلەرگە زېيىنىنى مېڭىشقا ئاسان قىلىدى،
زېيىننىڭ ئەتراپىدا مېڭىڭلار. اللەنىڭ (بەرگەن)
دىنىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلىسلەر(13). (ئى كۇنغارلار!)

ئاسەندىكى زاتنىڭ يەر تەۋرىگەن چاغدا سىلەرنى يەرگە يۇتقۇزۇۋېتىشىدىن قورقىامسىلەر؟ (١٤١٠) ياكى ئاسەندىكى زاتنىڭ سىلەرگە تاش ياغدۇرۇشىدىن قورقىامسىلەر؟ (سىلەر ئازابنى كۆرگەن چاغدا) مېنىڭ ئاگاملاندۇرۇشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى (يەنى مەق ئىكەنلىكىنى) بىلسىلەر (١٤٦). ئۇلاردىن ئىللىرى ئۆتكەنلەر (پەيغەمبەرلىرسنى) يالغانىغا چىقاردى، (ئۇلارنى ئازاب چۇشۇرۇش بىلەن) ئەيىبلىگەنلىكىم قانداق ئىكەن؟(١٤٥) ئۇلار قاناتلىرىنى يايغان ۋە يىغقان ھالىدا ئۇستىدە ئۇچۇپ كېتىۋاتقان قۇشىلارغا (ئىبرەت كۆزى بىلەن) قارىمامدۇ؟ (قاناتلىرىنى كەرگەن ۋە يىغقان چاغدا يەرگە چۇشۇپ مالىدا) ئۇستىلىرىدە ئۇچۇۋاتقان قۇشلارنى (قاناتلىرىنى ئاچقان ۋە يىغقان چاغدا يەرگە چۇشۇپ كېتىشتىنى) پەقەت اللە (قۇدرىتى بىلەن) تۇتۇپ تۇرىدۇ، اللە مەتقەتەن ھەر نەرسىنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر (١٤١). سىلەرگە يالدەنىش ئىجىدىدۇر (يەنى شەيتان ئۇلارنى ئازاب نازىل بولمايدۇ بولالايدۇ، كاپىرلار پەقەت ئالدىنىش ئىجىدىدۇر (يەنى شەيتان ئۇلارنى ئازاب نازىل بولمايدۇ دەپ ئالىدايىدۇ) (١٤٥). ئەگەر اللە رىزقىنى تۇتۇپ قالىل، سىلەرگە كىم رىزىق بېرىدۇ، ئۇلار دەپ ئادەم يول تاپلايدۇ؟ تەكەنبۇرلۇقتا، ھەقتىن يىراقلىشىتا ئەزۋەيلەپ كەتكەندۇر (١٤١). زادى قايسى ئادەم يول تاپلايدۇ؟ بېشىنى ساڭگىلىتىپ ماقلىشىتا ئەزۋەيلەپ كەتكەندۇر (١٤١). زادى قايسى ئادەم يول تاپلايدۇ؟ بېشىنى ساڭگىلىتىپ ماقغان ئادەممۇ؟ ياكى قەددىنى رۇس تۇتۇپ تۈز يولدا ماقغان ئادەممۇ؟ (١٤٤)

قُلْ هُوَالَّذِينَ آنشَاكُمُ وَجَعَلَ لَكُوُّ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَوَ الْأَفْيِدَةَ تُقِيلُ لِمَّا تَثْلُرُونَ ۞قُلْ هُوَالَّذِي ذَرَاكُمُ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْمَّرُونَ ﴿ وَيَقُولُونَ مَنَّى هٰذَاالْوَمْنُ إِنْ كُنْ تُوصِدِ قِينَ @قُلْ إِنَّهَا الْعِلْمُ عِنْدَاللَّهُ وَإِنَّهَا آنًا نَذَارُكُمْ مِنْ مُؤَلِّعًا رَآوَهُ زُلْفَةً سَنَتُ وُجُوهُ اللَّذِينَ كَفَرُ وُاوَقِيْلَ هٰذَا الَّذِي كُنْتُوْرِيهِ تَكَ عُونَ[®]قُلُ آرَوَيُتُمُ إِنَّ أَهُكُكُنِّي اللَّهُ وَمَنْ قَمِعَ أَوْرَجِمَنَأُ فَمَنْ يَجْهُ وُالْكِيمِينَ ونَ عَذَابِ ٱلِيمُو وقُلْ هُوَ الرَّحُمْنُ الْمُتَّابِهِ وَعَلَيْهِ

مراللوالرَّحْمٰن الرَّحِيْون نَ وَالْقَلِهِ وَمَا يَسْفُورُونَ فَمَا آنْتَ بِيعْمَةِ رَبُّكَ بِمَجُنُون أَوانَ لَكَ لَأَجُوا غَيْرَمَمُنُونِ أَوانَّكَ

تَوَكَّلُنَا فَمُنتَعُلَدُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلل مُبِينِ ﴿ قُلْ

ارْءَيْنُوْلُ ٱصْبَعَ مَا ذُكُوْخُورًا فَهُنْ يَأْتِيكُمْ بِمَا أَهْ مَعِينِ ﴿

(ئى مۇھەممەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، ھاللە سىلەرنى ياراتتى، سىلەر ئۇچۇن قۇلاقنى، كۆزلەرنى، دىللارنى ياراتىتى، سىلەر ئاز شىۋكىۋر قىلىسىلەر»(38). ئېيتقىنكى، «الله سىلەرنى يەر يۇزىدە يارىتسپ كۆپەيتتى، (ھېاب بېرىش ئىۋچىۇن) اللەنىڭ دەرگىاھىغا توپلىنىسىلەن (24)، ئۇلار: «ئەگەر سلەر راستچىل بولساڭلارە بۇ ۋەدە قاچان ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ (25) . (ئى مۇھەسمەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، «(بۇ ھەقتىكى) ئىلىم (يەنى قىيامەتنىڭ قاچان بولۇشى) اللە نىڭ دەرگساھىدىسدۇر، مەن پەقەت ئوچۇق ئاگاھىلانىدۇرغۇچىنيەن» (26) . ئۇلار ئازابنىڭ (ئۆزلىرىگە) يېقىنلىقىنى كىۆرگەن چافىدا يۇزلىرى قارىداپ كېتىدۇ، ئۇلارغا: رمانا بۇ سىلەر (دۇنيادىكى چېغىڭلاردا) تەلەپ قىلغان نەرسىدۇرى دېيىلىدۇ(۵۲) . زئى مۇھەمىيەد! سېنىڭ ئۆلۈمىڭنى ئارزۇ قىلىدىغان مۇشرىكلارغا) ئېيتقىنكى، «ئېيتىپ ببقىڭلارچۇ! ئەگەر الله (سىلەر ئارزۇ قىلغانىدەك)

مېنى ۋە مەن بىلەن بولغان (مۆمىنلەرنى) ھالاك قىلىدىغان بولسا، ياكى (بىزنىڭ ئەجىلىمىزنى تەخىر قىلىپ) بىزگە رەھىم قىلىدىغان بولسا (سىلەرگە ئېمە پايدا بار)، كاپىرلارنى قاتىتىق ئازابىتىن كبر قۇتۇلدۇرىدۇ؟» (28) ئېيتقىنكى، رئۇ ناھايىتى مېھرىسان اللە دۇر، ئۇنسڭغا ئىسان ئېيتىتۇق ۋە ئۇنىڭغا تەۋەككۇل قىلىدۇق، سىلەر كىيىنىڭ روشەن گۇمىراھىلىقتا ئىكەنىلىكىنى كەلگۇسىدە بىلسسلەر» (⁽²⁹⁾، (ئۇلارغا) «ئېيىتىپ بېقىڭلارچىۋ؟ (سۇيىڭلار يەر ئاستىغا) سىڭىپ كەتسە، سىلەرگە كىم ئېقىن سۇ كەلتۇرۇپ بېرىدۇ، دېگىن(¹⁸⁶⁾،

68_سؤره قەلەم

مەككىدە نازىل بولغان، 52 ئايەت.

ناھايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن،

ئۇن، قەلەم بىلەن ۋە ئۇلار يازغان نەرسىلەر بىلەن قەسەمىكى⁽¹⁾، (ئىي مۇھەمىمەد!) سەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئېمىتى بىلەن، (مۇشرىكلار ئېيتقاندەك) مەجئۇن ئەمەسسەن⁽¹³⁾. مۇقەررەركى، سەن ئەلۋەتتە ئۆكسىمەس ساۋابقا ئېرىشسەن(B). (ئى مۇھەمبەد!) سەن ھەقىقەتەن بۇيۇك ئەخلاتقا ئىگىسەن(⁶⁾ . كەلگۈسىدە قايسىڭلارنىڭ مەجنۇن ئىكەنلىكىنى سەن كۆرسەن، ئۇلارمۇ كۆرىدۇ^(6–6) .

الى دى ئىلى ئەراخلا بىن قىل مىن سىپىدىيە ئەر ئەراخلا يائىنىتىنى قالانولىرا ئىلگىلىنىن قاد دارائىلەس ئىلىدەئىن قالانلىنى ئىلىنىنىڭ ئىلىنىلالىنىنىڭ ئىلىدى ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنىڭ ئالىنىلىنى ئىلىنىڭ ئالىنى ئىلىنىڭ ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنىڭ ئالىنىلىنى ئالىنىڭ ئالىنى ئىلىنىڭ ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنى ئىلىنىڭ ئىلىنىگىنىڭ ئىلىنىڭ ئىلىنىگىلى شۇبھىسىزكى، سېشىڭ يەرۋەردىگارىڭ ئۆزىنىڭ يولىدىن ئازغانىلارنى ئوبىدان بسلىدۇ، ھىدايەت تاپقۇچىلارنىبۇ ئوبدان بىلىدۇ(7)، ئىنكار قىلىغۇچىد لارغا ئىتائەت قىلىمىنىن (8) . ئۇلار سېنىڭ (ئۆزلىرى بىلەن) مادارا قىلىشىڭنى، شۇنىڭ بىلەن ئۆزلىرىنىڭ (سەن بىلەن) مادارا قىلىشىنى ئارزۇ قىلىدۇ⁽⁹⁾، قەسەمخور، يەس، غەيۋەتخور، سۇخەنجى، بېخىل، ھەددىللەن ئاشلقۇچلى، گۇناھكلار، قويال، ئۇنىڭ تؤستنگه هارامدين بولغان ثادمم زيدني وملسد ثبين مۇغىرە)گە ئىتائەت قىلمىغىن (10-13) . بىزنىڭ ئايەت للرممز ئۇنىڭغا ئوقۇپ بېرىلىمە، ئۇنىڭ مال مۇلكى ۋە ئوغۇللىرى بولغانلىقى ئىۇچىۇن، «(بۇ) بۇرۇنىقسلارنىڭ مېكايىلىرىدۇرى، دەيدۇ (14-15). ئۇنىڭ بۇرنىنى داغلاپ بەلگە سالىيىز (١٤٠). شۇيھىسىز ــ كى، بىز ئۇلارنى (يەنى مەككە ئاھالىسىنى) مەلۇم باغنىڭ ئىگىلىرىنى سىنىخاندەك رقەھەتىچسلىك،

ئاچارچىلىقىقا دۇچار قىلىش بىلەن) سىنسدۇق، ئۇلار (يەنى باغىنىڭ ئىگىلىرى) ئۇنىڭ مېۋىلىرىنى (كەمبەغەللەر ئۇقىسىۋن، ئۇلارغا ھېچ نەرسە بەرمەيىلى دېيىشىپ) سەمەردىلا ئۇزۇۋېلىشقا قەسەم ئىچىشكەن ئىدى(ئا). ئۇلار خۇدا خالىما دېمىگەن ئىدى(ئا). ئۇلار خۇدا خالىما دېمىگەن ئىدى(ئا). ئۇلار ئۇخىلاۋاتىقانىدا، باغقا پەرۋەردىگارىڭ تەرىپىدىن ئازاب (يەنى يانفىن) نازىل بولۇپ، باغ (كۆيۈپ) قاپقارا كۆلدەك بولۇپ قالىدى(ئامەنى). ئۇلار: «ئەگەر (مېۋىلەرنى) ئۆزمەكچى بولىڭ بولۇپ قالىدى(ئامەنى) ئۇزمەكچى. ئۇلار ماڭدى، بولىدا بولىڭ بولۇپ قالىدى ئۇلار باغقا بېرىڭلار» دەپ، ئەتىگەندە بىر مىمىنىۋ كىرمسۇن» دېيىشىپ پىجىرلاشتى(ئالە، ئۇلار ماڭدى، بولىدا (مىسكىنلەرنى باغىقا كىرىشىتىن) توسىيالايمىز دېگەن ئوي بىلەن، ئەتىگەنىدە تۇرۇشىتى(ئاڭلار باغنىڭ (كۆيۈپ قاپقارا بولۇپ كەتكەنلىكىنى)كۆرۈپ: «بىز ھەقىقەتەن ئېزىپ قېلىپتۇق، ياق ئېلىپتۇق، دېدى(ئاڭلىرىڭ مەقىقەتەن ئېزىپ قېلىپتۇق، يات ئۇبە قىلىپ تەسبىم بىز (باغنىڭ مەۋسىدىن) قۇرۇق قېلىپتۇق، دېدى(ئاڭلەغا تىۋبە قىلىپ تەسبىم رەسلىمىنىڭ ئەتسلىمىلەر دېمىلگەنىمىدىمىز) دېرىدى ئەڭ ئەتسالىمى دېمىرۇدىن بولدۇق» دېدى(ئاڭلەغا تىۋبە قىلىپ تەسبىم ئېلار بىلىنىڭ ھەقىقەتىنى مەنئى قىلىش بىلەن) ھە قىقەتەنى ھالىشى بىلەن) ھە قىقەتەنى مالامەت قىلىشى بىلەن، ئولاردىن بولدۇق» دېدى(ئالار بىرسىرىگە قارىشىپ ئېۋلاردىن بولدۇق» دېدى(ئالار) بىز ھەقىقەتەن ھەددىمىزدىن ئېشىپتۇق لالەغا تالىلىمىن قەردىدىن ئېشىپتۇق لالەغا تالىلىمىن قىلىش بىلەن) ھە قىقەتەن ھەددىمىزدىن ئېشىپتۇق لالەغا تالىلىمىن ھەددىمىزدىن ئېشىپتۇق لالەغا تالىمىن كۆلار دېيىشتى: «ۋاي بىزگە! بىز ھەقىقەتەن ھەددىمىزدىن ئېشىپتۇق لالەغا

راق باغنى بەرۋەردىگارىمىز بىزگە بۇنىڭدىن ياخشىد راق باغنى بەرگەي، بىز ئەلۋەتىتە پىمرۋەردىگارىس مەنا مۇشۇنىداقىتۇر (يەنى قۇرەيىشىكىمۇ باغ ئىگىلىرىگە چۈشكەن ئازاپ چۈشسدۇ)، ئەگەر ئۇلار بىلسە، ئاخىرەتنىڭ ئازابى تېخسىۇ قاتتىقتۇر(333). تەقۋادارلار پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا ھەتىقەتەن نازۇنېسمەتىلىك جەنىئەتىلەردىن بەھىرىسەن بولىدۇ(343)، بىز مۇسۇلسانىلارنى كاپسرلار بىلەن باراۋەر قىللاسدۇتى(383) سىلەرگە نېسە بولىدى؟ قانداقچە مۇنداق ھۆكۈم چىقسرىسىلەر؛(631) ياكى سىلەردە (ئاسانىدىن نازىىل بولغان) بىر كىتاب بولۇپ، ئۇنىشىدىن، سىلەرگە (قىيامەت كىونى)

على رَجُنَا اَن يُبْدِيدُ اَنَا خَيْرَا الْهُوْرَةِ اَحَدْيَرُ اَلْهُوْرَةِ اَحَدْيُرُونَ ﴿
كَذَا لِهِ الْعَدَانِ وَلَعَدَّا لَهُ الْخَرَةِ اَحَدْيُرُ الْوَكُورُ الْمُنْفِقِينَ ﴿
يَعْلَمُوْنَ ﴿ إِنَّ لِلْمُنْقِينِ عِنْدَانِ فِهِمْ حَدْثُ التَّعِيمُ ﴿
الْمُنْفِيدُ فِي الْمُنْقِيمِينَ اللَّهُ عِيدَى الْمُنْفِيدُ الْمُنْفِيدُونَ ﴿
الْمُنْفُونِ الْمُنْفِيمِينَ اللَّهُ عَلَيْنَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الْمُنْ الْمُنْ اللَّهُ اللَّ

ياكى سىلەر مۆكۈم قىلىغان نەرسەڭىلارنىڭ بولۇشىغا بىز سىلەر بىلەن قىيامەت كوئى ئائىدىن ۋاقتى توشىدىغان مەھكەم بىر ئەھدى تۈزۈشكەنىچۇ؟(قق) ئۇلاردىس سوراپ باققىنىكى، ئۇلارنىڭ ئۇلاردىلىڭ ئارسىددا قايىسىسى يۇقىرىقى ئىشىلارغا كېيىلىلىك قىللالىيدۇ؟(قا)ياكىي ئۇلارنىڭ (يۇقىرىقى ئىشلارغا كېيىللىك قىلىدىغان شېرىكلىسرى) بارمۇ؟ ئەگەر ئۇلار (دەۋاسىدا) راستىچىىل بولسا، شېرىكلىرىنى كەلتۈرۈپ باقىۋن (ئە). ئۇ كۈندە (يەنى قىيامەت كۈنىدە) ئىش قىيىنلىشدۇ. ئۇلار (ئەمانىنى سىناش ئۇچۇن) سەجدە قىلىشا چاقىسرىلىدۇ، ئۇلار سەجدىدى ئىلار سەجدىگە دەۋەت قىلىنايىدۇ، ئۇلارغا خارلىق يۇزلىنىدۇ، ئۇلار (دۇنىيادا) ساغىلام چاغلىرىدا سەجدىگە دەۋەت قىلىنغان ئىدى (ئۇلار سەجدىدىن باش تارتاتتى)(قە). بۇ قۇرئاننى باشئار قىلغانلارنى ماڭا قويۇۋەتكىن، ئۇلارنى تۇيدۇرماستىن، ئاستا-ئاستا ھالاكەتكە يۇزلەندۈردىمىز (ئەنئار قىلغانلارنى ماڭا قويۇۋەتكىن، ئۇلارنىڭ (ئىقتىسادىي) يۇكىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتتىئۇ؟(قە) دونئا دەۋەت قىلغانلىقىغا) ھەق سوراپ، ئۇلارنىڭ (ئىقتىسادىي) يۇكىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتتىگۇ؟(قە) ياكى ئۇلارنىڭ (ئىقتىسادىي) يۇكىنى ئېغىرلاشتۇرۇۋەتتىگۇ؟(قە) ياكى ئۇلارنىڭ رىلىتىدىغانلىرىنى شۇنىگغا) يازاھدۇ؟(قە) پېلىقىنىڭ ساھىبىگە داپلىر ئىلغىن، رئالدىراڭغۇ- داپلىلىرىنىڭ قارنىدا تولۇپ، ئۇلار ۋۇقىت، زېنۇسقا) ئوخشاش بولىسىغىن، ئۇنۇسقا) ئوخشاش بولىسىغىن، ئۇنۇسقا) ئوخشاش بولىسىغىن، ئۇزۇرۇقىتىدا ئۇ (بېلىقىنىڭ قارنىدا تۇرۇپ) غەمكىن ھالدا پەرۋەردىگارىغا ئىلتىجا قىلدى(قە).

ئەگەر ئۇ پەرۋەردىكارىنىڭ ئېسىتىگە ئېرىشمىسە ئىدى، ئەلىۋەقىتە، ئىۋ (قىلىمىشىغا) مالامەت قىلىنغان مالىدا (دەرەخسۇ يوق، تاغسۇ يوق) بىر دالىغا تاغلانغان بولاتتى (40). پەرۋەردىكارى ئۇنى (پەيغەمبەرلىككە) تالىلىدى، ئۇلى ياخشىلار-دىن قىلىدى (50). كاپسرلار قۇرئانىنى ئائىلىخان چاغىلىرىىدا (ساڭما بولغان دۇشسەنىلىكىنىڭ تاتىقىلىقسىدىن يامان) كىۆزلىرى بىلەن سېسنى يىقىتىۋېتىشكە تاس قالىدۇ. سېنى: «شۇبھىسىز بىر ئەھىلى جاھان ئۇچسۇن ۋەزدىنەسىسەتىتۇر (53).

الوَّلَانِ تَعَدُّرُكُ فِيمَةٌ قُونَ تَدِهِ لَيْمَدِيا الْمَرْوَهُومُونَ الْوَيْنِيَ الْمَرْوَهُومُونَ الْوَيْنِيَ الْمَرْوَوَهُومُونَ الْوَيْنِيَ الْمَرْدِيَ الْمَائِنِيَ الْمَرْوَدُونِيَّ الْمَرْقِي الْمُعْمِدِينَ الْمَعْمِدِينَ الْمَعْمِدِينَ الْمَعْمِدِينَ الْمُعْمِدِينَ الْمَعْمِدِينَ الْمُعْمِدِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِدِينَ الْمُعْمِينِ الْمُعْمِدِينَ الْمُعْمِعِينَ الْمُعْمِدِينَ الْمُعْمِدِينَ الْمُعْمِدِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِلِينَ الْمُعْمِلِينَ الْمُعْمِينَ الْمُعْمِلِينَ الْمُعْمِينَ ال

69 ـ سؤره هاقته

مەككىدە ئازىل بولغان، 52 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسبى بىلەن باشلايبەن.

(بولۇشى ئېنىق) قىيامەت (11). قىيامەت نېمىدۇر؟(13) قىيامەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىىنى قالىداق بىلمەيىمەد؛ (14) سەمۇد ۋە ئاد (قەبىلىلىرى) قىيامەتنى ئىنكار قىلدى(14). سەمۇد بولــــا ئادەتىتىن تاشقىرى تاتتىق ئاۋاز بىلەن مالاك قىلىندى(10). ئاد بولـــا مەددىدىن زىسيادە ئاتتىق ۋە سوغۇق تاشقىرى تاشقىرى مالاك قىلىندى(14). الله ئۇلارغا بوراننى يەتتە كېچەء سەككىز كۈنىدۈز ئۈزۈلدۈر- بەي ئاپىرىدە قىلدى، (ئاد) قەۋمىنىڭ (ئۆز ماكانلىرىدا مالاك بولۇپ) خورما دەرسخسنىڭ پور كۆتەكلىرىدەك ياتقانلىقىنى كۆرەلمەسەن؟(18) كۆتەكلىرىدەك ياتقانلىقىنى كۆرەلمەن، (7). ئۇلاردىن بىرەر ئادەمنىڭ قالغانلىقىنى كۆرەلمەسەن؟(18) يېرئەۋن مەم ئۇنىڭدىن ئىلگىرىكىلەر ۋە شەمەرلىرى دۈم كۆمتۇرۋۋېتىلگەنلەر (يەنى ئۆت قەۋمى) خاتا ئىشلارنى قىلدى، ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ پەيشەمبىرىگە ئاسىيلىق قىلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى اللە تاتتىق جازالىدى(10). شۇبھىسىزكى، (ئۇھنىڭ زامانىدا) چوڭ سۇ يامراپ كەتكەن چاقدا، سىلەرنى (يەنى ئەجدادىڭلارنىڭ بىز كېمىگە سالدۇق، سىلەرگە ئۇنى ئىبىرەت قىلىشى ئۇچۈن، تۇتۇۋالىدىغان تۇلاتلارنىڭ ئۇنى تۇتۇۋالىدىغان قۇلاتلارنىڭ ئۇنى تۇتۇۋابلىشى ئۇچۈن (بىز شۇنداق قىلدى) تالىدۇق، سىلەرگە ئۇنى قىلىدى تالىدۇنى قىلدۇن) (بىز شۇنداق

بىرىنچى قېتىملىق سۇر چېلىنغان چاغداققا، زېمىن ۋە تاغلار (ئورۇنلىرىدىن) كۆتىرىلىپ (بىر-بىرىگە) ئۇرۇلۇپ (ئۇۋىلىپ كەتكەن) چاغدا(141)، بۇ كۈندە چوڭ ئىش (يەنى قىيامەت) يۈز بېرىدۇ(145). ئاسان يېرىلىدۇ، بۇ كۈندە ئاسان (قالايمىقانلىشىپ) ئاجىزلىد شىپ كېتىدۇ(145). پەرىشتىلەر ئاساننىڭ ئەتراپىدا تۇرىدۇ(175)، بۇ كۈندە سىلەر (الله غا) (ھېساب بېرىش ئۇچۇن) توغرىلىنىسلەر، سىلەر ھېچىقانداق بىر سىرنى يوشۇرۇپ قالالىمايىسىلەر ھېچىقانداق بىر سىرنى يوشۇرۇپ قالالىمايىسىلەر (185)، ناھە «بۇ مېنىڭ نامە-ئەمالىمنى ئېلىپ ئوقۇپ بېقىڭلار، «بۇ مېنىڭ نامە-ئەمالىمنى ئېلىپ ئوقۇپ بېقىڭلار،

وَلْنَا الْفِحْ فِي الْعُرِنَفَة وَالِمِنَةُ الْاَجْمُلُونِ الْرَفِينُ وَ الْهِمَالُ فَلْكُنَا كُلُّهُ وَلِمِنَ مُنْ فَقَيْمِينِ وَقَصِيا الْرَفِينَ الْمَ وَلَقَفُوا النَّمَا يُعْمِنُ رَبِيَّهِ وَلَمِيا الْمَعْلِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيةِ الْمِنْ الْمَالِيةِ اللَّهِ الْمَالِيةِ الْمُلْكِيةِ الْمَالِيةِ الْمُلْكِيةِ الْمَالِيةِ الْمُلْكِيةُ وَمِنْ الْمَالِيةُ الْمُلْكِيةُ الْمَالِيةِ الْمُلْكِيةُ وَمَالِيةً الْمِلْلِيةِ الْمَالِيةِ الْمُلْكِيةُ وَمِنْ الْمَالِيةُ وَمِنْ الْمَالِيةُ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةُ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةُ الْمِلْلِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةُ الْمِلْكِيةِ فِي الْمَالِيةُ الْمِلْكِيةُ وَمِنْ الْمِلْكِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةِ الْمَالِيةُ الْمِلْكِيةِ فِي الْمَالِيةُ الْمِلْلِيةِ الْمَالِيةُ الْمِلْلِيةِ الْمَالِيةُ الْمَالِيةُ الْمَالِيةُ الْمَالِيةُ الْمُلْلِيةُ الْمُلْكِيةُ وَلَائِمُولِيةُ وَلَائِمُولِيةُ مِنْ الْمُلْكِيةُ وَلَائِمُولِيةُ وَلَائِمُولِيةُ وَلِي الْمِلْلِيةُ الْمِلْكِيةُ وَلَائِمُولِيةُ وَلِيئِيةً وَلِي الْمُلْكِيةُ الْمَالِيةُ الْمِلْلِيةُ وَلَائِمُولِيةً وَلَائِمُ الْمِلْلِيةُ الْمِلْلِيةُ وَلِيئِلِيةً الْمِلْلِيةُ وَلِمِلْكُولِيةُ وَلِمِيئِيةً وَلِيئِلِيقِيقًا الْمِلْلِيةُ وَلِمِلْكُولِيفُولِيةً وَلِمُولِيئِيقًا الْمِلْلِيةُ وَلِمُلْكُولِيئِلِيقًا الْمِلْلِيقُولِيؤُلِيئِلِيقًا الْمِلْلِيقِيلِيقًا الْمِلْلِيقُولِيئِلْكُولِيئِلِيلُولِيلِيقًا الْمُلْلِيلِيقًا لِمُلْلِيلِيقًا لِمِلْلِيقًا لِمُلِ

مەن ھېساباتىيغا مۇلاقات بولىدىغانلىقىيغا مۇقەررەر ئىشەنگەن ئىدىم» دەيدۇ(11-20)، ئۇ كۆڭۈلىد لۇك تۇرمۇشتا بولىدۇ(21)، ئېسىل جەنئەتتە بولىدۇ(22)، ئۇنىڭ مېۋىلىرى(ئۆرە تۇرغانيۇ، ئولتۇر. غانبۇ، ياتقانسۇ قولىنى سوزۇپلا ئالالايدىغان دەرىجىدە) يېقىن بولىدۇ(23)، (ئۇلارغا) «ئۆتكەنكى كۈنلەردە (يەنى دۇنيادىكى چاغلاردا) ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلىقىڭلار ئۇچىۈن، خۇشالسخۇرام يەڭلار، ئىچىڭلار» دېيىلىدۇ(24)، نامە-ئەمالى سول قولىغا بېرىلگەن ئادەم ئېيتىدۇكى، «ماڭا نامە-ئەمالىم بېرىلمىگەن بولسچۇ[(25) ھېسابىمنىڭ نېمە بولغانلىقىنى بىلمىسىم ئىدىم! (20) دۇلىيادا ئۆلۈمىم ھاياتىمنى (ئاخىرەتتە قايتا تىرىلىمس قىلىپ) ئاخىرلاشتۇرسچۇ! (27) مېنىڭ مال مۇلكۇم ماڭا ھېچ نەرسىگە ئەسقاتىدى (23)، مېسنىڭ ھوقۇقۇم قولۇسىدىن كەتىتى» (20)، (اللە دوزاخقا ئۇنى دوزاخىقا تاشىلاڭىلار (31)، ئانىدىن ئۇنى ئۇتۇڭىلار، ئۇنىڭىغا تاقاق سېلىڭىلار (30)، ئانىدىن باخىلاڭلار» (22)، (ئۇنىڭ بۇنداق ئازابلىنىشى شۇنىڭ ئۇچۇنىدۇركىم) ئۇ ھەقسقەتەن ئۇلۇغ اللەغا ئىسان ئېسىتىسىغان ئىسدى(33)، مىسكىنگە تاماق بېرىشنى نەرغىپ قىلمايتتى (20).

فَلَتَن لَهُ النَّوْمَ هٰهُنَا حَبِينُهُ ۚ وَلَا كَلَّفَ أَرَّ إِلَّا مِنْ غِسُلِينِ أَلَا يَا كُلُهُ إِلَّا الْخُطِئُونَ أَفَلَا أَشِمُ بِمَا بُنْهِمِرُونَ۞وَمَالاَ تُبْهِرُونَ۞إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولِ كَرِيْدِي وَمَاهُوَ بِعَوْلِ شَاعِر وَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ٥ وَلَا بِعَوْلِ كَاهِن عُلِيلًا مَّا تَنَاكُونَ أَهُ تَثُرُيْلٌ مِّنَ رِّتِ الْعَلَمِينَ ﴿ وَلَوْتَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعُضَ الْأَقَاوِيلِ ﴿ لَاخَذْ نَامِنُهُ بِالْبَهِيْنِ فَتُولَقَطَعُنَامِنَهُ الْوَتِيُنَ ۖ فَمَا مِنْكُونِينَ آحَدِ عَنْهُ خَجِزِينَ ٥ وَانَّهُ لَتَذْكِرَةٌ الْمُتَّقِينَ٠ وَإِنَّا لَتَعْلَوُ أِنَّ مِنْكُورُ مُكُلِّي مِن وَإِنَّهُ لَكُمْرُوًّ عَلَى اللَّذِينَ ٥ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ۞ فَمَيَّتُحُ بِاسْمِرِيَتِكَ الْعَظِيْمِ ۞ مر الله الرَّفيل الرَّحِيثِون سَأَلُ سَأَبِلُ بِعَذَابِ وَاقِيرٌ لِلْكَغِيرُ مَنَ لَيْسَ لَهُ دَافِعُ فُتِنَ اللهِ ذِي الْمُعَارِجِ فَتَعْرُجُ الْمُلَيكَةُ وَ الَيْهِ فِي يَوْمِ كَانَ مِقْدَارُهُ خَسُسِينَ الْفَسَنَةِ ٥

بۇگۇن ئۇنىڭغا بۇ يەردە (ئۇنىڭدىن ئازابنى كۆتۈرۇ-ۋېتىدىغان) دوست يوقتۇر (³⁵⁾. ئۇنىڭغا يىرىڭدىن باشقا تاماق يوقتۇر (86) . ئۇنى يىمقەت ئازغان ئادەملەرلا (يەنى كاپىرلارلا) يەيدۇ⁽³⁷⁾، مەن سىلەر كىۆرۈپ تؤرىدىغان ئەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلىبەن، سىلەر كۆرمەيدىغان نەرسىلەر بىلەنبۇ قەسەم قىلىبەن(يەنى بارلىق مەخلۇقات بىلەن قەسەم قىلىبەن) (38-38). بۇ قۇرئان ئەلۋەتتە ھۈرمەتلىك يەيغەمبەرنىڭ (الله تەرىپىدىن يەتكۇزگەن) سۆزىدۇر (40). ئۇ شائىرنىڭ سۆزى ئەمەستۇرە سىلەر ناھايستى ئاز ئىشىنىسىد لم (41) . ئۇ كاھىننىڭ سۆزىيۇ ئەمەس، سىلەر ئاز ۋەز_نەسىمەت ئالىسىلەر (ئۇ) . (ئۇ) ئالەملەرنىڭ يەرۋەردىگارى تەرىپىدىن نازىل قىلىنغانىدۇر(43)، ئەگەر ئۇ بىزنىڭ نامىمىزدىن يالغاننى توقۇيدسغان بولىا(44)، ئەلۋەتىتە ئۇنى قۇدرىتىسىز بىلەن جاز الايتتۇق (45). ئاقدىن ئۇنىڭ ئاساسىي قىزىل تومۇرىينى كېسىپ تاشلايتتۇق(٩٥). سىلەردىين

هېچېبر ئادىم ئۇنى قوغداپ قالالمايتتى(47). شەكەشۈبىھىسىزكى، بۇ قۇرئان تەقىۋادارلار ئۇچىۇن ۋەز_نەسىھەتتۇر (48). بىز شەك_شۇبھىسىز بىلىمىزكى، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا (قۇرئان ئايەتلىرى شۇنچە روشەن تۇرۇقلۇق) ئۇنى ئىنكار قىلغۇچىلار بار(49)، قۇرئان كاپىرلارغا (ئۇلار قۇرئاننى تەستىق قىلغۇچىلارنىڭ ساۋابىنى ۋە ئىنكار قىلغۇچىلارنىڭ ئازابىنى كۆرگەن چاغىدا) ئەلۋەتىتە ھەسىرەت بولىندۇ⁽⁶⁰⁾. قىۇرئان، مۇقەررەركى شەكسىز ھەقسقىەتستۇر⁽⁵¹⁾. ئۇلۇغ پەرۋەردىگارىڭىنى (مۇشىرىكىلارنىمىڭ ئىپتىىرالسرىندىسن) پىاك ئېتىقاد قىلغىن⁽⁶²⁾.

70 ـ سؤرہ ماثاریج

مەككىدە نازىل بولغان، 44 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

بىر تىلىگۇچى (يەنى نەزر ئىبن ھارس) كاپىرلارغا چوقۇم بولىدىغان ئازابنىڭ (چۇشۇشىنى) تىلىدى(١) . ئۇ (ئازاب)نى ھېچ ئادەم قايتۇرالمايدۇ(²⁾ . ئۇ (ئازاب) ئاسمان شوتىلىرىنىڭ ئىگىسى الله تەرىپىسىدىن بولغان(3). پەرى<u>ت تىلەر</u> ۋە روھ (يەنى جىبسرىئىل) اللەغا شۇنىداق بىر كىۋنىدە ئىۆرلەيىدۇكىي، ئۇنىڭ ئۇزۇنىلىۋقىي 50 مىناڭ يىنىل كېنلىدۇ⁽⁴⁾.

كَامُهُوْمُهُ الْمُعِيدُ الْمُعَالِيّةِ الْمُعَلِّمُ وَتَعْوَىٰ الْمُعِيدُ الْمُعَلِّمُ وَتَعْوَىٰ الْمُعِيدُ الْمُعَلِّمُ وَتَعْوَىٰ الْمِعِينَ الْمُعَلِّمُ وَتَعْوَىٰ الْمِعِينَ الْمُعَلِمُ وَتَعْوَىٰ الْمِعِينَ الْمُعَلِمُ وَتَعْوَىٰ الْمِعِينَ الْمُعِينَ وَوَلَمُ وَعَلَمُ وَعَلَمُ وَعَلَمُ الْمَعْلَمُ وَتَعْمَدُ وَقَالَمُ الْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَعَلَمْ الْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمَعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلَمِينَ الْمُعْلِمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمِ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعْلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلِمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعِلِمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلَمُ وَالْمُعِلِمُ وَالْمُعِلِمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعِلْمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَالْمُعْلِمُ وَا

(ئى مۇھەمسەد! قەۋمىڭىنىڭ يەتكۈزگەن ئەزىيەتـ لىرىگە) چىسرايلىقىچە سەۋر قىلغىنىن⁽⁸⁾، ئۇلار ئۇ ئازابىنى يىسراق دەپ قارايىدۇ. ⁽⁶⁾ بىز ئۇنى يېقىدىن دەپ قارايىدۇ. ⁽⁶⁾ بىز ئۇنى يېقىدىن دەپ قارايىدىز⁽⁷⁾، ئۇ كىۋىدە ئاسسان ئېسرىتىلىگەن مىستەك بولۇپ قالىدۇ⁽⁸⁾. تاغىلار مەر ئادەم ئۆز ھالى بىلەن بولۇپ قالىدىغانلىغى سورىيايدۇ، گۇناھكار ئادەم ئۆز ئورنىغا ئوغۇللىرىدىن، ئايالىنى، قېرىنىدىنىنى ۋە ئۆزى مەنسۇپ بولغان قەۋم ـ قېرىنىدالىلىرىنى ۋە ئۆزىدىكى خىمى ئادابىتىن قەۋم ـ قېرىنىدالىلىرىنى ۋە ئۆزىدىكى ئازابىتىن قۇمۇر ـ قۇراخىدىكى ئازابىتىن قۇمۇردىدالىرىنى قۇمۇر ـ قۇراخىدالىرىنى ۋە ئۇللىرىنى ئادۇرۇ قىلىدىدۇرەر دوزاخىتۇر (قالىدى)، ئۇ مۇقەر ـ رەر دوزاخىتۇر (قالىدى). يان، ئۇ مۇقەر ـ رەر دوزاخىتۇر (قالىدى)

مۇنداق ئارزۇدىن يانسۇن، پىدا قىلىنىغان ھېچقانداق نەرسە ئۇنى ئازابىتىن قۇتىقۇزالىيدۇ، ئۇنىڭ ئادىدا دوزاخ يېنىپ تۇرىدۇ). (ئۇ ھارارىتىنىڭ قاتتىقلىقىدىن) باشنىڭ تېرىسىنى شىلىد دۇ(18). ئۇ (ھەقتىن) يۈز ئىۆرۈپ بۇرالىغان ۋە يۇل-مال يىغىپ ساقلىغان (ئۇنىڭدىن اللەنىڭ ۋە مىسكىنىلەرنىڭ ھەققىتىنى ئادا قىلىمىغان)لارنى چاقىرىدۇ(171-18). ئىنىان ھەققەتىنى چىداھسىز يارىتىلدى(18). ئۇنىڭغا (يوقسۇزلۇق، ياكى كېسەللىك، يا قورقۇنچتەك) بىرەر كۆگۈلسۈلىك يەتكەن چاغدا، زارلانىغۇچىدۇر (23). بىرەر ياخشىلىق يەتكەن چاغدا، بېخىلىلىق قىلغۇچىدۇر (23). پەقەت راتۆۋەندىكىلەر بۇنىڭدىن) مۇستەسنا: ئۇلار نامازغا ھەمشە رىئايە قىلغۇچىدلاردۇر (23). ئۇلار ئىلىدىنى نېرىساللىرىدىن تىلمەيدىغان پېقىرغا مۇئەيىيەن ھەقى (يەنى زاكات) بېرىساللىرىدىن تىلمەيدىغان پېقىرغا مۇئەيىيەن ھەقى (يەنى زاكات) بېرىسائۇرلىدىن تىلمەيدىغان پېقىرغا ھۇئەردۇر (33). ئۇلار پەرۋەردىگارىنىڭ ئازابى (اللە ئۇراسىدىن قورققۇچىلاردۇر (37). شۇپىيەر ئادەم ئۇچۇن) ئەمسىن بولىخىلى بولىغالى بولىغالىدىنان نەرسىلىرى ۋە چۆرسلىدى بۇنىگىدىن مۇستەسنا، (ئىۆزلىرىنىڭ خوتۇئىلىدى ۋە چۆرسلىدى بەئىنىڭ سىرتىدىن تىلىگۈچىلەر ھەددىدىن ئىلشقىقچىللاردۇر (33)، بەئىنىڭ سىرتىدىن تىلىگۈچىلەر ھەددىدىن ئىلشقىقچىللاردۇر (33)، دۇرىڭ سىرتىدىن تىلىگۈچىلەر ھەددىدىن ئىلشقىقچىللاردۇر (38)، تۇلارىلىق قىلىغانىلار) مالاھەت قىلىنىمايىدۇزىلىدىن ئىلشقىقچىللاردۇر (38)،

وَالَّذِينَ هُوَ لِإِلْمُنْقِعِةً وَعَهْدٍ هِوْ ذُحُونَ ﷺ وَالَّذِينَ هُمُ بِعُهٰذَ يَعِمُ وَآلِهُ وَنَ اللَّهِ وَالَّذِيثُنَّ مُعْرَعَلٌ صَلَاتِهِمْ يُعَافِظُونَ أُولِيكَ فِي جَنْتِ مُكْرِمُونَ أَفْقِ إِلَى الْذِينَ كُفُّ وُا قِسَلَكَ مُهُولِعِينَ ﴿ عَنِ الْيَهِينِ وَعَنِ الْيَحْمَالِ عِزِينَ۞آيَطْمَعُ كُلُّ امْرِي مِنْهُمُ آنُ يُدُخَلَ حَنَّةً نَعِيْوِ فَكُلا إِنَّا خَلَقَنَّاهُ وَمِمَّا يَعَلَنُونَ ۞ فَلَا أُقْسِمُ برَبِ الْمُصْبِوقِ وَالْمَغِوبِ إِثَالَتْهِ رُونَ عَلَى أَنْ يُبَيِّلُ خَارُ المِنْهُمُ وَمَا نَحْنُ بِمَسْلُوْ قِيانَ @فَذَرْهُمُ يَعُوفُوا رَيْلُتُهُ احَتَّى بُلِقُ ابَومَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ فَي وَمُ يَوْمُ يُورُونُ مِنَ الْخِبَ اليه يعرَامًا كَالْهُمُ إلى نصُب تُوفِضُونَ فَخَايِمُعَةً ٱبِصَارِهُوْرَ وَهُمُّهُمُ ذِلَةٌ وَإِلَكَ البَّوْمُ الَّذِي كَانُوا بُوْعَدُونَ أَ مرالله الرَّحْمٰن الرَّحِيْمِ ٥ إِنَّا أَرْسَلُنَا نُوْحًا إِلَّى قَوْمِيةً أَنَّ أَنْفِذُ وَكُومَكَ مِنْ قَيْلِ أَنَّ مُعْدَاكُ الدُوعَالَ لِعَرْمِ إِنَّ لَكُونَاكُ الدُوعُونُ الْمُ

ئۇلار ئۆزلسرسگە تايستۇرۇلىخان ئامانەتىلەرگە ۋە بەرگەن ئەمدىگە رىئايە قىلغۇچىــلاردۇر(82)، ئۇلار توغيرا كۇۋاھىلىق بەرگىۋچىلەردۇر(88)، ئۇلار نامىرىستى ئادا قىلىغۇچىيلاردۇر (84). ئەنە شۇلار جەنئەتلەردە ھۇرمەت قىلىشغۇچسلاردۇر(\$5). رئى مؤههمهد) كايبرلارغا تبهه بولدكين، تؤلال سهن تەرەپكە تېز كېلىشىپ، ئوڭ سول تەرىپىڭدە توپ_ توپ بولۇپ ئولتۇرۇشىدۇ(36-37) . ئۇلاردىن ھەربىر ئادەم ئازۇنېسەتلىك جەنئەتىكە كىرگۇزۇلۇشىنى تەمە قىلامدۇ؟" (38) ياق ريەنى ئۇلار جەننەتكە مەڭگۇ كىرەلبەيدۇ). شۇبھىسىزكىي، بىز ئۇلارنى ئۇلار بىلىدىغان نەرسىلەردىن ياراتتۇق(39) . مەشرىقلارنىڭ ۋە مەغرىبلەرنىڭ يەرۋەردىكارى بىلەن قەسەسكى، ئۇلارنى ئۇلاردىن ياخشىراق ئادەملەر بىلەن ئالماشم تۇرۇشقا ريەنى ئۇلارنى مالاك قىلىپ ئورنىغا ئۇلار.. دىن ئارتۇق ۋە الله غا ئىتائەتچان بىر قەۋمنى كەل مُؤْرَوْشُكه) بِيزِ تُعَلَّوْهُ تِنْهُ قَادِيرِ مِيزَ ، بِوَيْنَاتُ دِينَ) ئاجىز ئەمەسىيىز (40-41) . (ئى مۇھەميەد) ئۇلارنى

قويۇۋەتىكىسى:، تأكىي ئۇلار ۋەدە قىلىنىغان كۇنىگە مۇلاقات بولغانىغا قەدەر (باتىلىغا) چۆمسۇن، (دۇنياسىدا) ئوينىسۇن(⁴⁸⁾، ئۇ كۈندە ئۇلار قەبرىلىرىدىن چىقىپ، خىۇددى تىكىلەپ قويغان بۇتلىرىغا قاراپ يۇگۇرگەندەك (مەھشەرگاھىقا) يۇگۇرىدۇ(48). ئۇلار (اللەدىن ئۇيىلىپ) يۇقىرى قارىيالمايدۇ، ئۇلارنى خورلۇق ئورىۋالىدۇ، ئەنە شۇ ئۇلارغا ۋەدە قىلىنغان كۇنىدۇر (46).

71-سۇرە ئۇھ

مەككىدە ئازسىل بولغان، 28 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايسمەن،

بىز مەقىقەتەن نۇمنى قەۋمىگە: «قەۋمىڭكە قاتتىق ئازاب ريەنى دۇنيادىكى چاغلىرىدا توپان بالاسى، ئاخىرەتتە دوراخ ئازابى) كېلىشتىن بۇرۇن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرغىن، دەپ ئەۋەتتۇق(١١). نۇھ ئېيتتى؛ «ئى قەۋمىم! مەن ھەقىقەتەن سىلەرگە رئەۋەتىلگەن) ئاشكار! ئاگاھلاندۇرغۇچىيەن(2)،

^{*} مۇشرىكلار پەيغەمبەر ئەلەيھىسالامنىڭ چۆرسىگە ھەلقەت ھەلىقە. بولۇپ توپلىشىۋېلىپ، ئۇنىڭ سۆزسگە قۇلاق سالاتتى، ئۇنى ۋە ساھايىلىرىنى مەسخىرە قىلاتتى، ئۇلار: «مۇھەمبەد ئېيتقاندەك بۇلار جەننەتكە كىرىدىغان بولــا، ئەلۋەتتە، بۇلاردىن ئىلگىرى بىز كىرىمېزى دەيتتى، بۇ ئايەت شۇلار ھەتقىدە نازىل بولغان،

اللەغا ئىبادەت قىلىڭلار، ئۇنىڭىدىن قورقۇڭىلار ۋە اللەغا ئىتائەت قىلىڭلار (ق). ئۇ بەزى گۇنامىڭلارنى مەغىبىرەت قىلىدۇ، سىلەرنى مۇئەييەن مۇددەتكىچە كېچىكتۇردى (يەنى ئۆگەر بەللەنىڭ (ئىنسانغا شۇبهسىزكى، ئەگەر بىلسەڭلار، اللەنىڭ (ئىنسانغا يېكىتكەن) ئەجسىلى كەلىگەن چاغىدا (ئەجەل) مەن مەقسقەتەن قەۋسىنى كېچەككونىدۇز ئىبالغا) دەۋەت قىلدىم (ق). مېنىڭ دەۋىتىم ئۇلارنى تېخسىۋ قاچىۋرۇۋەتتى (6). مەن ئۇلارنى سېسنىڭ مەغىبىرىتىڭگە ئېرىشۇن دەپ، ھەرقاچان دەۋەت قىلسام، (دەۋىتىسىنى ئاگىلىياسىلىق ئۇچۇن) بارماقىلىرىسنى قۇلاقلىرىغا تىقىۋالىدى، (سۆزۈمنى بارماقىلىرىسنى قۇلاقلىرىغا تىقىۋالىدى، (سۆزۈمنى) بارماقىلىرىسنى قۇلاقلىرىغا تىقىۋالىدى، (سۆزۈمنى) ئاگىلىياسىلىق ئۇچۇن)

آن اعْمُدُوا الله وَالْتَقُوْهُ وَالْمِلْتَعُونِ فَيَغُفُوا لَكُورِيَ وَلَوْ اللّهُ وَالْمَدُونِ فَا اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهُ اللهِ اللهُ اللهُ

كىيىبلىرى بىلەن باشلىرىنى چۇمكىۋالدى، (كۇفرىدا) چىڭ تۈردى، چوڭچىلىق قىلىپ (ئىجاندىن)
تېخسىمۇ باش تارتتى(77). ئانىدىن مەن ئۇلارنى توۋلاپ دەۋەت قىلىدىم(8). ئانىدىن ئۇلارنى
ئاشكىارا دەۋەت قىلدىم ۋە يوشۇرۇن دەۋەت قىلدىم(9). (ئۇلارغا) ئېيتتىم: پەرۋەردىكارىڭلاردىن
ئاشكىارا دەۋەت قىلدىم ۋە يوشۇرۇن دەۋەت قىلدىم(9). (ئۇلارغا) ئېيتتىم: پەرۋەردىكارىڭلاردىن
مەغپىرەت تىلەڭلار، ئۇ ھەققەتەن مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر(191). ئۇ سىلەرگە مول يامغۇر ياغدۇرۇپ
ئېرىدۇ(111)، سىلەرنىڭ ماللىرىڭلارنى ۋە ئوغۇللىرىڭلارنى كۆپەيتىپ بېرىدۇ، سىلەرگە باغلارنى،
ئۇلىستەڭلارنى ئاتا قىلىدۇ(112)، ئېمە ئۇچۇن سىلەر اللەنىڭ بۇيۇكلۇكىدىن قورقىايسىلەر؟(131)
ھالبۇكى اللە سىلەرنى بىرقانچە باسقۇچىلارغا بۆلىۋپ ياراتىتى(191)، سىلەر كۆرمىدىڭلارمىكىن،
ھالبۇكى اللە سىلەرنى بىرقانچە باسقۇچىلارغا ئۇر قىلىدى، كىۋىنى (ئۇر چاچقىۋچى) چىسراق
ئۇلاردا (يەنى دۇنىيانىڭ ئاسىمىنىدىن ياراتىتى (چونىكى ئاتاڭىلار ئادەمنى تۇپراقتىن
ياراتقان ئىدى) (171). ئاندىن اللە سىلەرنى (ئۆلگەندىن كېيىن) زېمىنغا قايتۇرىدۇ (يەنى زېمىندا
دەينە قىلىنىسىلەر)، ئانىدىن سىلەرنى (ئۆلگەندىن كېيىن) زېمىنغا قايتۇرىدۇ (يەنى رەيىنە

والله عَمَل لَكُوالاَ وَعَنْ مِن الله الله الله عَمَل وَالله وَمَا الله عَمَل الله وَمَا الله وَهِمَ الله وَمَا الله وَمِنْ الله وَمَا الله وَمَا الله وَمَا الله وَمَا الله وَمَا الله وَمَا الله وَ

زېسىنىدا كەڭ يوللاردا مېڭىشىڭلار ئۇچىۇن،
اللەسلەرگە زېسىنى بىسات قىلىپ بەردى»(19-82).
نۇم ئېيتى: «پەرۋەردىگارىسە! ئۇلار مەقسقەتەن
نۇم ئېيتى: «پەرۋەردىگارىسە! ئۇلار مەقسقەتەن
ئۆلرىرىگە زىياندىن باشقىنى زىيادە قىلىمىغان كىشى
لەرگە (يەنى بايلىرىغا، كاتتىباشلارىغا) ئەگەشتى(183).
ئۇلار (يەنى كاتتىباشلار) (ماڭا چىنپۇتىسدى،
ماڭا ۋە ماڭا ئەگەشكەنلەرگە ئەزىيەت يەتكۈزۈپ)
چوڭ مىيلە تۈزدى(523). ئۇلار: "مەبۇدلىسرىڭلارنى
يەغۇسنى، يەئۇقىنى ۋە نەسرىنى ھەرگىز تەرك
ئەتبەڭلار' دېدى(233). ئۇلار ھەقسقەتەن نۇرغۇن
كىشىلەرنى ئازدۇردى، زالىسلارنى تېخسۇ كۇمراھ
قىلغىن»(194). ئۇلار ھەقسقەتەن نۇرغۇن
كىشىلەرنى ئازدۇردى، زالىسلارنى تېخسۇ كۇمراھ
قىلغىن»(194). ئۇلار گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن (توپان

ئۆزلىرى ئۈچۈن اللە دىن باشقا ھېچقانداق ياردەمچى تاپالىسىدى(28). نۇھ ئېيتىتى: «پەرۋەردىـ گارەم يەر يۈزىدە كاپىرلارنىڭ بىرىنىمۇ قويبىشىن(28). ئەگەر ئۇلارنى قويساڭ، شۇبھىسىزكىى، بەندىلىرىڭنى ئازدۇرىـدۇ، ئۇلارنىڭ تاپىقان بالسلىرىمۇ پىەقەت فاجىر، كاپىسر بولىـدۇ(27) پەرۋەردىگارىم! ماڭا، ئاتا_ئاناھا، مېنىڭ ئۆيۈمگە مۆمىىن بولۇپ كىرگەن كىشىگە ۋە مۆمىىن ئەرلەرگە، مۆمىن ئاياللارغا مەغپىرەت قىلفىن، زالىملارغا پەقەت مالاكەتنى زىيادە قىلفىنى(28).

72 سؤرہ جس

مەككىدە نازىل بولغان، 28 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىيان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن.

(ئى مۇمەمەدا قەۋمىڭگە)ئېيتقىنكى، دېرقانىچە ئەپسەر جىنىنىڭ (مەندىن قۇرئان) تىڭشاپ (ئىبان ئېيتقانلىقى) ماڭا ۋەمىيى قىلىنىدى، ئۇلار (قەۋمىگە قايىتىپ بارغانىدىن كېيىسىن) ئېيتتى: بىز توغرا يولغا باشلايىدىىغان ئىاجىايىسى قىۇرئاننى ھەقىقەتەن ئاڭلىدۇق(ا).

لَهُدِينَ إِلَى الْأَسُدِ فَلْمُكَامِدُ وَلَن تُشُولُو بِرَيْنَا أَحَدًا أَ لْ جَدُّرَتِنَامَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَكُا ﴿ وَ تَغُولَ الْإِحْشُ وَالْجِنُ مَلِ اللهِ كُذِيًّا فَوَالَّهُ كُانَ جَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُونُهُ وَنَ بِرِجَالِ مِنَ الْحِنِّ فَزَادُوهُو رَهَقُانُ وَالْهُمُ ظُنُّوا لَيَاظَتَ نُتُوانِ أَنْ لِأَنْ تَنْعَتَ اللَّهُ أَسَلًا والالتعاليدا وتعدلنا عدي عدا المعالمة شُمْنَاهُ وَاتَاكُمَّا نَقَمُنُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمُورُ فَمَنْ يُسْتَيِعِ الْانَ يَجِدُلُهُ شِهَا بَارْصَدًا أَوْ أَكَالُانَدُونَي الشؤادية بعن في الأدن أمراداد بعيري بمثاث الله الله الله المنا الفياء ون ومِنا وُون ولك الله المنا رَآيِقَ قِدَدُافُوا كَاظِنَكَاآنَ لَن تُعْجِزَاللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَوْهُمْ رُنَاهُوا كَا لِمَنَاسَمِعُمَا الْعُدُنِي الْمُكَابِهِ * رَّ رُوُونَ بِرَتِهِ فَلا يَعَافُ مِنْمَا وَلارِهَمَّا صَوْ أَكَامِنًا

ئۇنىڭغا ئىسان ئېيتىتۇق، يەرۋەردىگارىيىزغا ھېچى كىسنى شېرىك كەلتۇرمەيىسىزە (١٤) . پەرۋەردىگارىد غىزنىڭ ئەزىمىتى كاتىتىدۇرە خوتۇنى ۋە بالىسى يوقستۇر (8) . بىزنىڭ ئارسىبىزدىكى ئەخسەق ريەنى ئىبلىسى) الله غاۋە ئۇنىڭ كاتتىلىقىغا نالايىق سوّزلەرنى قىلىدى(4) . بىزە ئىنىسانلار ۋە جىنلار ألله غا يالغانني چايلىمايدۇم دەپ ئويلىغان ئىدۇق(6). شنسانسلاردسن بهزي كنشسلمر جنتلاردين بولغان بەزى كىشىلەرگە سېغىناتىتى، شۇنىڭ بىلەن جىنلار تېخىبۇ تەكەبىبۇرلىشىپ كەتىتى(6). ئۇلار (يەنى ئىنساننىڭ كۇفغارلىرى)، سىلەرگە ئوخشاش، الله مېرچ ئادىمنى (ئۆلگەندىن كېيىن) تىرىلدۇرمەيدۇ، دەپ گۇمان قىلىدى» (۱) . (جىنىلار ئېيتىتى) «بىز

(ئاسيان ئەھلىنىڭ سۆزلىرىىنى تىڭىشاش ئۈچلۈن) ئاسيانىغا (چىقىشىنى) تىلىدۇق، ئاسياننىڭ كۇچلۇك مۇھايىزەتچىلەر (يەنى يەرىئتىلەر) بىلەن ۋە (كۆيدۈرگۈچى) يۇلىتۇزلار بىلەن تولۇپ كەتكەنلىكىنى بايقىدۇق(4). بىز ھەمشە (ئوغرىلىنقچە تىڭىشاش ئۇچيۇن) ئاسماننىڭ ئولتۇرۇشقا بولىدىغان جايلىرىدا ئولتۇراتتۇق، كىسكى ئەسدى (ئوغىرىلىقچە) ئاڭىلاشقا ئۇرۇنىدىكەن، ئۇنى كۆزىتىپ تۇرغان كۆيدۈرگۈچى يۇلىتۇزلارنى بايقايىدۇ (٩) . بىز (جىنلار جامائەسى) زېيىنىدىگىد لەرگە يامانىلىق ئىرادە قىلىنىدىمۇ ياكىي پەرۋەردىكارى ئۇلارغا ياخىشىلىق ئىبرادە قىبلدىمۇ؟ بىلىمەيلىمىز (١٤٥) . بىزنىڭ ئىچىمىزدە ياخشىلارمۇ ۋە ئۇنىڭلدىن تۆۋەن تۇرىدىغانىلارمۇ بار، بىز تۇرلۇك يولىلارغا بۆلۈندۇق(11). بىز جەزمەن ئىشبەنىدۇقىكى، الله نى (ئۆز ئىرادىسىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتىن) ھەرگىز ئاجىز قىلالمايىىز، ئۇنىڭ (ئازابى)دىنىمۇ قېچىىپ قۇتۇلالىمايىمىز(18). بىز ھىدايەتنى (يەنى قۇرئاننى) ئاڭسلىخان چېخىمىزدا ئۇنىڭغا ئىمان كەلتۇردۇق، كىمكى يەرۋەردىگارىغا ئىسان ئېيىتسدىكەن، (ياخشلىقىلىرىنىڭ) كېسىيىپ كېتىشىدىن ۋە (يامانسلىقىلىرىسنىڭ ئارتىتۇرۇلۇپ) زۇلۇم قىلىسنىشىتىن قورقىمايىدۇ(18). بىزدىن مۇسۇلمانلار ۋە ھەق يولدىن چىققۇچىلارمۇ بار، مۇسۇليان بولغانلار توغىرا يولنى ئىسزدىسگەن بولىندۇ(141).

وَأَنَّ السَّلْجِدَ وَلَهُ فَلَاتَدُ عُوامَعَ اللهِ آحَدُ اللهِ وَالَّهُ وَالَّهُ لَتَا قَامَ عَبُدُ اللهِ يَدُ عُوْهُ كَادُوْ ايْكُونُونَ عَلَيْهِ لِمَدَّاقَ قُلُ إِثْمَا آدَعُوْارَقَ وَلَا أَسْرِكُ بِهَ آحَدُه وَثُلُ إِنَّ لَا أَمُلِكُ لَكُوْضَوًا وَلَارَشَدًا ﴿ قُلْ إِنَّ لَنْ يُجِيْرِنْ مِنَ الله آحَدُّ لا وَلَنْ آجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدُّ الْحَالَا كَالْحًا مِّنَ اللهِ وَيِسْلَتِهِ وَمَنْ يَعْضِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ ذَارَجَهُ تُمَ خِلِدِينَ فِيهُمَّ أَلَيْدُالْ حَتَّى إِذَا رَأُوامًا يُوْ مَدُوْنَ فَسَيَعُ لَبُوْنَ مَنْ آضُمَتُ تَأْصِرُاوَّاقَلُ مَدَّدُهُ قُلُ إِنَّ آدُرِينَ آقِرِيبٌ مَّا تُؤُمَّدُ وَنَ آمُريجُعَلُ لَهُ رَنَّ آمَدُا ﴿ عَلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبَةً أَحَدًا إِلَّا مِن الرَّ تَضَى مِنْ تَرْسُول فَأَنَّهُ

توغرا يولىدىن جىقىقۇچىلار جەھەنىنەمىگە ئوتۇن بولىدۇ» (16) . ئەگەر ئۇلار (يەنى مەككە كۇفغارلىرى) توغرا يولدا بولما ئىدى، ئۇلارنى سىناش ئۇچۇن مول يامغۇر ياغدۇرۇپ بېرەتىتۇق (يەنى رىنزقىنى كەڭ قىلىپ بېرەتتۇق)، كىسكى يەرۋەردىگارىنىڭ زىكرىدىن ريەنى الله نىڭ تائەت ئىسادىتسىدىن يؤ: ئَرْ وَيديكهن، الله تُؤنى قاتستيق تا: ابقا دؤجار قىلىدۇ (16-17) . مەسجىدلەر اللهغا خاستۇر، الله غا قوشۇپ ھېچكىمگە۔ ئىبادەت قىلماڭىلار(18) ، اللّە۔ نىڭ بەندىسى (يەنى مۇھەمبەد ئەلەيھىسسالام) اللهغا ئىبادەت قىلىشقا تۇرغاندا، (قۇرئان تىڭشاش ئۇچۇن) جىئلار (ئولىشىپ) ئۇنى بېسىۋېلىشقا تاس قالىدۇ (18). (ئى مۇھەسبەد! دىنىڭدىن يېنىپ كېتىشىڭىنى تەلەپ قىلغان بۇ كۇفغارلارغا) ئېيتقىنكى، «يەرۋەر ـ

دىگارىيغا ئىبادەت قىلىيەن، ئۇنىڭغا ھېچ ئەھەدىنى شېرىك كەلتۇرمەييەن» (20). ئېيتقىنكى، «مەن سىلەرگە پايدا_زىيان يەتكۈزۈشكە قادىر بولالمايمەن (بۇنىڭغا يەقەت اللّه قادىر بولالايدۇ)» (ا21). ئبيتقىنكى، «(ئەگەر مەن اللهفا ئاسى بولسام) مېنى الله نىڭ ئازابىدىن ھېچ كىشى قۇتقۇزالمايدۇ، اللهدىن باشقا ھېچ پاناھگاھمۇ تاپالمايمەن (شۇنداق تۇرۇقلۇق، مەن سىلەرنىڭ تەلىۋىڭلارنى قانداق قوبۇل قىللالايىمەن) (22) . مەن يىمقەت (سىلەرگە) الله نىڭ ئەلچىلىكىنى يەتكۇزۇشكە قادىرمەن، كىمكى اللّەغا ۋە ئۇنىڭ يەيغەمبىرىگە ئاسىيلىق قىلىدىكەن (يەنى كىمكى الله اني ومالله نبك يهيغهمبرمني تُنكار فلندسكهن، الله غا مؤلاقات بولؤشقا تُشهنيهيدبكهن، اللَّهُ نَايُهُ تَايِهُ تَلْمُرنِكُهُ قَوْلَاقَ سِبْلَسْتِينَ يَبُوزُ تُوْرِوْيدَتِكُهِنَ}، تُوُ دُوزَاخِ تَازَابِيغَا دُوْجَار بُولِيدُو، دوزاختا مەڭگۇ قالىدۇ(28). ئۇلار ريەنى مۇشرىكلار) ئاگاھلاندۇرۇلغان ئازابىنى كىۆرگەن چاغدا كىيىنىڭ ياردەمچىسى ئاجىز ۋە سانى ئاز ئىكەنىلىكىىنى بىلىدۇ»(24) . زئى مۇھەسىيەد! ئۇلارغا) ئېسىتىقىنىكى، ھەسلەرگە ئاگىاھلانىدۇرۇلىغان ئازاب يېقسنبۇ؟ ياكى يىەرۋەردىگارىس ئۇنىڭغا (ئۇزاق) ۋاقىت تەپىن قىلامدۇ؟ ئۇقبايمەن(25). الله غەيبنى بىلگۇچسدۇر، ئۆزسنىڭ غەيبىدىن هيچيىر ئادەمنى خەۋەردار قىلمايىدۇ(26). يەقەت اللّه ئىۋزى مەمنىۋن بولغان بەسغەمىلىرىگىلا (بەزى غەيبنى بىلدۇرىدۇ)، ئۇنىڭ ئالدىغا ۋە ئارقىسىغا كۆزەتچى (پەرىشتە) سېلىپ قويىدۇ⁽²⁷⁾.

(بۇ اللەنلە) ئۇنىڭ (يەنى پىيغىمىمرنىڭ) اللەنىڭ ئەلچىلىكىنى يەتكۇزگەنلىكىنى بىلىپ تۇرۇشى ئىۋچىۋىدۇر. اللە ئۇلارنىڭ سۆز-ھەرسكەتىلىرىنى تولۇق بىلىگىۋچىدۇرە ھەر شەيئىنىڭ سانسنى تولۇق ئىگەللىگۇچىدۇر» (238).

73-سۇرە مۇززەمبىل

مەككىدە نازىل بولغان، 20 ئايەت.

ناھايىتى شەپىقەتلىك ۋە مېھىرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئى كىيىكە يۆگىنۋالغۇچى (پەيغەمبەرا)(1) كېچىنىڭ ئازغىنىسىدىن باشقىسىدا، يېرىمىدا ياكى يېرىمىدىنمۇ ئازراقىدا ياكى يېرىمىدىن كۆپرەكىدە ناماز ئوقۇغىدىن، قۇرئانىنى تەرتىـل بىلەن (يەنى لَيْعَلَمْ اَنْ اَبْلُوْارِ المِنْ الْعِنْ وَاسْطَا بِهَالْدَ فِهِمْ

وَآخَمُ عَلَّ مَنْ عَلَىٰ مَنْ عَلَىٰ اللهِ

وَآخَمُ عَلَىٰ الْمُوْلِقِينَ الْعَجْرِ وَاللهِ وَاللهِ

وَلِهُ اللّهِ اللّهِ اللهِ اللهِ اللهِ

وَلَهُ اللّهِ اللهِ اللهِ اللهِ وَمَنْ اللهِ اللهِ وَمَنْ اللّهِ وَمَنْ اللّهِ وَمَنْ اللهِ وَمَنْ اللّهِ وَمَنْ اللّهِ وَمِنْ اللّهِ وَمِنْ اللّهِ وَمِنْ اللّهِ وَمِنْ اللّهِ وَمَنْ اللّهِ وَمِنْ اللّهِ وَمِنْ اللهِ وَمِنْ اللّهِ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهِ اللّهِ وَمِنْ اللّهِ اللّهِ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَاللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ ا

دانە-دانە، ئوچۇق) ئوقۇغىن(3-4). ساڭا مەققەتەن تەنتەنلىك قۇرئاسنى ئازىس قىلىمىز(8). شۇبھىسىزكى، كېچىنىڭ قىيامىي (يەنى كېچىدە كشىنىنىڭ ئىبادەت قىلىشى ئۇچۇن ئۇيقۇدىن ئويغۇدىن تۇيغىنىپ تۇرۇشى) ئەڭ مۇۋاپىقتۇر، (تىنچ بولغانلىقى ئۇچۇن) كېچىنىڭ قىرائىستى ئەڭ توغرا بولىدە(8). مەققەتەن كۈندۈزى ئىسش بىلەن ئالدىراش بولىمەن، (شۇڭا ئىبادەتىكە) كېچىسى بېرىلگىن(7). پەرۋەردىكارىئىڭ ئامىنى ياد ئەتكىن، (ئىبادىتىگەدا) ئۇنىڭنا تولۇق يۈزلەنگىن(8). ئۇ مەشرىقنىڭ ۋە مەغرىبنىڭ پەرۋەردىكارىدۇر، ئۇنىڭدىدىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، ئۇنى ھامىي قىلىۋالىدىنىڭ (يەنى مەككە كۇفغارلىرىنىڭ) قىلىۋالىنىن (يەنى مەممە ئىشىڭنى ئۇنىڭغا تاپشۇرغىن) (8). ئۇلارنىڭ (يەنى مەككە كۇفغارلىرىنىڭ) ئەتكىسىن (يەنى مۇممەمەد! مېيىنىڭ ئايەتىلىرىيىنى) ئىنكار قىلتۇچى دۆلەتىمىللەرنى ماڭا ئەتكىسىن (يەنى ئۇلارنىڭ جازاسىنى ئىڭزەم بېرىلىمەن)، ئۇلارغا ئازغىمىنا مۇھىلەت بەرگىدىكىنىن (يەنى ئۇلارنىڭ جازاسىنى ئىڭزەم بېرىلىمەن)، ئۇلارغا ئازغىمىنا مۇھىلەت بەرگىدىن (ئالىرى ئۇتىمەيدىنى تامائى ۋە قاتىتىق تاۋرەيىدۇ، تاغلار قاتىتىق تەۋرەيىدۇ، تاغلار ۋە تاتىلى تەۋرەيىدۇ، تاغلار قاتىتىق تەۋرەيىدۇ، تاغلار ئاتىلىنىدەك، سىر پەيغەمەرنى ئەۋەتتۇق (18).

پىرئەۋن پەيغەمبەرگە (يەنى مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئاسىلىق قىلدى (يەنى پىرئەۋن مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئىمان ئېيتىاي، ئۇنى يالغانغا چىقاردى، ئى قۇرەيش جامائىسى! سىلەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسامغا ئاسىلىق قىلغان ئېدى)، ئۇنىڭ بىلەن ئۇنى قاتىتىق جازالىدۇق (181). (ئى قۇرەيش جامائەسى!) ئەگەر ئىسمان ئېيتىمىساڭلار، (دەھئىتىدىن) ئاملارنىڭ بېشنى ئاقارتىۋېتىدىغان كۈندىن قانداق يېرىلىدۇ، اللەنىڭ ۋەدىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشدۇ يېرىلىدۇ، اللەنىڭ ۋەدىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشدۇ (چۇنكى اللە ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلمايدۇ) (181). بۇ كۈننىڭ (دەھئىتىدىن) ئاسمان (191). ھۇرەرسىگە خىلاپلىق قىلمايدۇ) (181). ۋەزسىسەمەتتۇر، (بۇ ۋەزسىنەسەمەتتۇر، (بۇ ۋەردىگارىغا يەتكۈزىدىغان يولنى تۇتسۇن (181). (ئى

مؤەمەدد!) شۇبهىسىزكى، پەرۋەردىگارىڭ سېنىڭ ۋە سەن بىلەن بولغانلارنىڭ (پەنى ساھابىلەر) دىن بىر توپ ئادەمنىڭ (تەھەججۇد نامىزى ئۇچۇن) كېچىنىڭ ئۇچتىن ئىككى ھەسسىسدە، يېرىسدا ۋە ئۇچتىن بىر ھەسسىسدە تۇرىدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ، كېچە بىلەن كۈندۇزنىڭ (ئۇزۇنلۇقى)نى الله ئالىدىنئالا بەلگىلەيدۇ، سىلەرنىڭ ئۇنى ھېسابىلاپ بولاسايدىغانلىقىڭلارنى اللە بىلىدۇ، الله بىلىدۇ، ئالىدىنئالا بەلگىلەيدۇ، سىلەرگە قولاي بولغاننى ئوقۇشنىڭ پەرزلىكىنى) ئەمەلدىن ئالدۇردى، تەھەججۇد نامىزىدىن سىلەرگە قولاي بولغاننى ئوقۇشنىڭ پەرزلىكىنى) ئەمەلدىن كېمەل بولۇپ قالىسلەر، بەزىلەر الله نىڭ پەزلىنى تىسلەپ (يەنى تىسجارەت قىلىپ) يەر يۈزىدە سەپەر قىلىدۇ، ئۇنىڭ ئۇچۇن ئۇنىگىدىن (يەنى سەپەر قىلىدۇ، ئۇنىڭ ئۇچۇن ئۇنىگىدىن (يەنى بېرىڭلار، اللەغا قەرزىي ھەسەنە بېرىڭلار (يەنى) ئامازنى ئادا قىلىدىڭ يوللىرىغا بېرىڭلار، اللەغا قەرزىي ھەسەنە بېرىڭلار (يەنى ئالەنىڭ رازىلىقى ئۇچۇن ياخشىلى يوللىرىغا بېرىڭلار، اللەغا قەرزىي ھەسەنە بېرىڭلار ئۇچچۇن (دۇنىيادا) قايسبىر ياخشى ئىشنى قىلىڭلار، بېرىكىلار، ئىڭ دەرگاھىدا تېخسىدۇر، ياخشى بەنىدىلەر ئىزچىۋن اللەنىدىلەر ئۇچپۇن اللەنىڭ دەرگاھىدىدىكى ساۋاب ھەمىسىدىن ئارتۇقىتۇر، ياخشى بەنىدىدىكى ساۋاب ھەمىسىدىن ئارتۇقىتۇر)، اللە دىن مەخپىدەت تىلەڭلار، دورگاھىدىدىكى ساۋاب ھەمىسىدىن ئارتۇقىتۇر)، اللە دىن مەخپىدەت تىلەڭلار، دەرگاھىدىدىكى ساۋاب ھەمىسىدىن ئارتۇقىتۇر)، اللە دىن مەخپىدەت تىلەڭلار، دورگاھىدىدىكى ساۋاب ھەمىسىدىن ئارتۇقىتۇر)، اللە دىن مەخپدىرەت تىلەڭلار،

74_سۇرە مۇددەسسر

مەككىدە ئازىل بولغان، 56 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللە نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

ئى (ۋەھىى ئازىل بولغان چاغدا) كىيىنىگە چۇمى كىلىۋالغۇچى (پەيغەمبەرا) (1) تۇر! (ئىنسانلارنى) اللەنىڭ ئازابىدىن ئاگاھلاندۇر (2). پەرۋەردىگارىڭى نى ئۇلۇغلا (3). كىيىنىڭنى پاك تۇت (4). ئازابتىن (يەنى ئازابىقا قالىدۇرسدسفان ئىشلاردىن) يىراى بول (4). كۆپ ئېلىش ئىيىتسدە بەرمە (يەنى بىر كىشىگە بىرەر سوغا بەرسەڭ، ئۇنسىڭىدىن بەرگەن نەرسەڭدىن كۆپرەك نەرسە ئېلىشنى تەمە قىلما) (4)، پەرۋەردىگارىڭنىڭ (رازىلىقى) ئۇچۇن (قەۋمىگدىن

يەتكەن ئەزىيەتكە) سەۋر قىل (7)، سۇر چېلىنغان ۋاقىت ـــ ئۇ كۇن قىيىن كۈندۈر (8-6)، كاپىرلارغا ئاسان ئەمەستۇر (10)، (ئى مۇھەمەدا) مەن تەنھا ياراتقان كىشنى (يەنى ۋەلىد ئىبن مۇغىرەنى) ئاسان ئەمەستۇر (11)، ئۇنىڭغا نۇرغۇن مال بەردىم (12)، ئۇنىڭغا كىۆز ئالدىدا تۇرىدىغان ئوغۇللارنى بەردىم (13)، ئۇنىڭغا كىۆز ئالدىدا تۇرىدىغان ئوغۇللارنى قىلىدە (13)، ئۇنىڭ ئابرويسنى ئىرستىۋردۇم (14)، ئانىدىن ئۇ يەنە كىۆپ بېرىشىسنى تەمە قىلىسدۇ (13)، ئۇنىڭ ئايەتلىرىمىزگە قارشى قىلىسدۇ (13)، ئۇ (پەيخەمبەر ۋە قۇرئان مەتقىدە) ئويلانىدى، (13)، ئۇ (پەيخەمبەر ۋە قۇرئان مەتقىدە) ئويلانىدى، (قۇرئان توغرۇلۇق نېھە دېيىشنى ۋە قانىداق بوھتان قىلىشنى) پىلانلىدى (13)، ئونىلانىدى، ئۇ قانداق پىلانلىدى (13)، ئاندىن لەنەت بولسۇنىكى، ئۇ قانداق پىلانلىدى (13)، ئاندىن لەنەت بولسۇنىكى، ئۇ قانداق پىلانلىدى (13)، ئاندىن ئۇ تارىدى (13)، ئاندىن ھوشۇمىسىنى تۈردى ۋە چىرايىسنى پۈرۈشتۇردى (يەركىنى ئاندىن ياز ئۆرۈدى (پەيغەمبەرگە ئەگىشىشتىن) تەكەببۇرلۇق بىلەن باش تارتنى(23)، ئۇنى (كالامۇاللەئەمەسى)پەقەت ئۆگىنىلگەن سېھىردۇر، بۇ پەقەت ئىنسان سۆزىدۇرى دېدى (148–15)، ئۇنى مەن سەقەرگە (يەنى دوزاخقا) سالىمەن (16)، سەقەرنىڭ نېمىلىكىنى قانداق بىلىلەيسەن (27)، ئۇنىڭغا دا پەرىشتە مۇئەككەلىدۇر (13)، دېرىنى قانداق بىلىلەيسەن (27)، ئۇنىڭغا دا پەرىشتە مۇئەككەلىدۇر (18)، دېرىنىڭ يېدارىنىڭ قىدىنى ئىنسانىلارنىڭ دىرسنى قالدۇرمايدۇ، قويمايدۇ (بەلكى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ) (28)، ئۇنىڭغا دا پەرىشتە مۇئەككەلىدۇر (18)،

وَمَا يَسْلَمُنَا أَصْلِ العَلْمِ الْاَمْلِيَاةُ وَمَا يَسْلَمَا يَعْتَهُمُ وَالْمَالِيَةِ وَمَا الْمَلْكِيةَ وَالْمَالِيَةِ مَا اللّهِ وَمَا اللّهِ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَا اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمِنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمَنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ مُنْ اللّهُ وَمُنْ اللّهُ مُنْ ال

بنز دوزاخ مؤئهككه لبلبرىنى يەقەت يەرىشتىلەردىن قىلدۇق، بىز ئۇلارنىڭ سانى بىلەن پىەقەت كايىر_ لأرنى سنندۇق، تاكى ئەملى كىتاب رئۆزلىرىنىڭ ساماۋى كىتابلىرىدىكى بۇ ساننى كۆرۈپ قۇرئاننىڭ ھەق ئىكەنلىكىگە) ئىمان ئېيتىقاي، مىزمىنىلەرنىڭ (يىمىخەمىبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بەرگەن خەۋىرىگە ئىشەنىگەنىلىكلىرىدىن ۋە ئەھلى كىتابنىڭ قۇرئان خەۋەرلسرسنىڭ تەۋرات، ئىنجىلدىكى خەۋەرلەرگە ئۇيغۇن ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغانلىقىدىن) ئىيانى كۈچەيگەي، ئەھلى كىتاب ۋە مۆسىلەر (بۇنىڭدىن) شەكلەنمەيدۇ، دىللىرىدا كېسەل بارلار ريەنى مۇنايىقلار)، كايىرلار: «بۇ مىالدىن اللە ئېيىنى ئسراده قىلىدۇي دەيدۇ، الله مۇشۇنىداق خالسغان ئادممنى گۇمراھ قىلىدۇ، خالىغان ئادىمنى ھىدايەت قىلسدۇ، يىمرۋەردىكارىڭىنىڭ قوشۇنسنى ريەنى يەرىشتىلەرنىڭ سانىنىڭ كۆپلۈكىنى، ئۇلارنىڭ كۇچ_ قۇۋۇىتىنى ۋە ئۇلارنىڭ يارىتىلىشتىكى چوڭلۇقىنى)

پەقەت ئۇ ئۆزى بىلىدۇ، بۇ (يەنى اللە بايان قىلغان دوزاخ) پەقەت ئىنسانلار ئۇچۇن ۋەزسنەسەتساتۇر، ئاي رىدنى ئۇ مەسخىرە قىلغۇچىلار قەبىم قىلىمىشىدىن يانسۇن)، ئاي بىلەن قەسەمكى(38)، مۇزىئوپ كەتكەن كېچە بىلەن قەسەمكى(38)، يورۇغان سۈبھى بىلەن قەسەمكى (34)، شۇبھىسىزكى، دوزاخ بالالاردىن بېچە بىلەن قەسەمكى (38)، سىلەردىن رەئىنەتىكە) ئىلگىرىلەشنى غالىغان ياكى دوزاخ تىن ئاگاھلانىدۇرغۇچىدۇر(38)، سىلەردىن (جەننەتىكە) ئىلگىرىلەشنى غالىغان ياكى دوزاختىن) چېكىنىشنى خالىغان ئاكەھلىنىدۇرغۇچىدۇر(37)، ھەر ئىنسان قىلىمىلىرى دوزاختىن) چېكىنىشنى خالىغان ئادەمىنى ئاگاھلانىدۇرغۇچىدۇر(37)، ھەر ئىنسان قىلىمىلىرى دوزاختىن مۇستەسىنا(38)، چەقەت ئەسسابىي يەمىسى (يەنى سائادەتىمەن مىرەسىلىرى دوزاختىن مۇستەسىنا(38)، ئۇلار جەنىنىتەتلەردە بولۇپ، كۇناھىكارلاردىن، دوراختىقا كىرگوزگەن ئېپىمىلىرى بىسەرايىدۇ(30)-كېلىر (جاۋابەن) ئېپىيىتىدۇ؛ دېبز ناماز ئوقۇمىدۇق(38)، مىسكىنىلەرگە تائام بەرمىدۇق (44)، بىز بىسەۋد تاكىي بىز ئىۆلگۈچىد (رىئىڭ ئاپائىت تىلىغۇچىدلار بىلەن بىمۇدە سۆز قىلاتتۇق(34)، قىيامەت كۇنىنى ئىنكار قىلاتتۇق(34)، تايامىدۇ، تالىلىقى ئېلىنىڭ شاپائىتى تاكىي بىز ئىۆلگۈچىد (رىئىڭ ئاپائىتى تاكىي بىز ئىۆلگۈچە (رىئى ئۇلارنى اللەنىڭ ئازابىدىن قۇتىقىۋردىغان شاپائەتچى بولىلىدۇ، ئۇلارنىڭ شاپائىتى توتىقىۋرئەن دىنى ئۇلارنى اللەنىڭ ئازابىدىن قۇتىقىۋردىغان شاپائەتچى بولىلىدۇ، ئۇلارنىڭ شاپائىتى قۇرۇل قىلىنىدىن يىۋرۇلىدىن يىۋرۇل قىلىنىڭ قۇرۇل قىلىدۇ، دورۇل قىلىدۇ، ئۇلار نىچىدىشقا ۋەز (يەنى قۇرۇل قىلىنىڭ دىنى يۇلار نىچىدىشقا ۋەز (يەنى قۇرۇل)ن)دىن يىز ئىرۇرۇلىدۇ (64)،

بِمَا قَلَكُ مَر وَ أَخَرَ إِلَى الْإِنْسَانُ عَلَى فَقْيهِ بَعِيدُوةً ﴿

گويا ئۇلار يولۋاستىن قاچقان ياۋايى ئېشەكلەردۇر (يەنى بۇ مۇشرىكىلار مۇھەسىمەد ئەلەيھىسسالامنى كۆرگەنىدە، ئۇنىڭىدىن خۇددى يولۋاسىنى كۆرۈپ قاجقان ياۋا ئېشەكلەردەك قاچىدۇ) (50-51). بەلكى ئۇلاردىن ھەر كىشى ئۆزىنگە ئوچۇق سەھىسپىلەر بېرىلىشىنى خالايدۇ (يەنى ئۇلار اللەنىڭ مۇھەمبەد تعلميهم كبتابسط نازبل قبلنسفان كبتابسدهك كىتاب نازىل قىلىسنىشى تەمە قىلسدۇ) (52). ياق (يەنى ئۇلار مۇنداق تەمەدىين يانسۇن)، بەلىكى ئۇلار (ئاخىرەتتىن) قورقمايدۇ(68). ياق، مۇقەررەر_ كسى، ئۇ (يەنى قۇرئان) ۋەز_نەسسھەتتۇر (ئۇلار تۆزلىرىنىڭ بەخىتيار بولۇشىنى كۆزلەيدىغان بولكا، قۇرئان ئۇلارنىڭ ۋەز ـ نەسىھەت ئېلىشىغا يېتەرلىك تۇر) (64) . خالىغان ئادەم ئۇنىڭدىن ۋەز_نەسىھەت ئالىدۇ (66) . ئۇلار پەقەت خالىسا، ئاندىن ۋەز ــ نەسىھەت ئالىدۇ، الله (بەندىلىرى) قورقۇشقا تېگىشلىك زاتتۇرە (بعندملىرىنى) معفيدرەت قىلىشقا لايىق زاتتۇر (56).

75 ـ سؤره قيامات

مەككىدە ئازىل بولغان، 40 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايبەن.

 القلة م،

وَلَوْالَقُى مِمْلُونِيَوْكُولُونُونِكَ بِهِلِمَانَكُولِتَمْكُ وَلَوْالَتُونُ وَلَا الْحَلْفُ وَالْفَرِينَ وَم جِهُولِيَ عَلِيمَا عَلَيْمَا عَلَيْهِ وَلَيْنَ الْمِوْلُونُونِ فَلِيْنَ الْمِوْلُونُ فِلْكُونِي الْمُؤْفِّنَ الْمُولِقُونُهِ فَيْنَيْمِ وَبَالِينَ فَا فَقَاعُ اللّهِ اللّهِ وَهِنْ فَيْنَا فِي اللّهِ وَالْفَاعِينَ وَمَا اللّهِ وَالْفَالِمُونُ وَاللّهِ اللّهِ وَاللّهِ وَاللّهِ اللّهِ وَاللّهِ وَلَيْنَا وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَاللّهُولُولُهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَاللّهُ وَلّهُ وَاللّهُ وَلَمْ وَاللّهُ وَلّهُ وَل ئۇ ئۆزىنى ئاقىلاش ئۇچۇن قانىچە ئۆزرە ئېيتىقان تەقدىردىمۇ (ئۆزرىسى قوبۇل قىلىنىلىدۇ) (قائ). (ساڭا جىبرىئىل ئارقىلىق ۋەھى نازىل بولۇۋاتقاندا، ئۇنى ئېسىڭغا ئېلىۋېسلىش ئۇچۇن) ئالىدىراپ تىلىڭىنى مىدىرلاتىما(181). ئۇنى توپىلاش ۋە ئوقۇپ بېرىش بەرگىنىمىزدە (يەنى جىبرىئىل ساڭا ئوقۇپ بەرگەنىدە)، ئۇنىڭ ئوقۇشىغا ئەگەشكىن(181). ئاندىن ئۇنى چۈشەندۈرۈپ بېرىش بىزنىڭ مەسئۇلىيىتىمىزدۇر (181). (ئى مۇشرىكلار جامائەسى!) ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس (يەنى ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىش، ھېساب بېرىش سىلەر گۇمان قىلغاندەك يوق ئىش ئەمەسى)، بەلكى سىلەر بۇ دۇنيانى دوست تۇتىسلەر (20). ئاخىرەتكە كۆڭۈل بۆلمەيسلەر (20). ئاخىرەتكە

نىڭ) يۈزلىرى نۇرلۇق بولىدۇ (231). (ئۇلار) پەرۋەردىگارىغا قاراپ تۇرىدۇ (233). بۇ كۈندە، نۇرغۇن يۈزلەر تۇتۇق بولىدۇ (234). ئۆزلىرىنىڭ چوڭ مۈشكۈللۈكىكە دۇچار بولىدىغانلىقىغا ئۇلار جەزمەن ئىشىنىدۇ (238). راستلا جان ھەلقۇمغا يەتكەندە، «(بۇ كېسەلگە) كىم ئىسلاج قىلالايدۇ» دېيىلىد دۇ (288-22). (سەكراتتاياتقان ئادەم) بۇنىڭ (دۇنيادىن) ئايرەلىش ئىكەنلىكىنى جەزمەن بىلىدۇ (280). (سەكراتنىڭ قاتتىقلىقىدىن) پاچاق پاچاققا كىرىشىپ كېتىدۇ (280). بۇ كۈندە ھەيدەپ بېرىلىدىغان جاي پەرۋەردىگارىڭنىڭ دەرگاھىدۇ (300). (كاپىر قۇرئانىغا) ئىشەنىسىدى، ناماز ئوقۇمىدى (301). لېكىن ئۇ (قۇرئاننى) ئىنكار قىلدى ۋە (ئىماندىن) يۆز ئۆرۈدى (382). ئاندىن كېرىلىگەن ھالدا لېكىنا ئۇ (قۇرئاننى) ئىنكار قىلدى ۋە (ئىماندىن) يۆز ئۆرۈدى (يەنى شەرىئەت ئىشلىرىغا تەكلىپ ئۇپىكە قايتتى (382). ۋاي سېنىڭ ھالىڭغا! ۋاي سېنىڭ ھالىڭغا! ۋاي سېنىڭ ھالىڭغا! ۋاي سېنىڭ ھالىڭغا! ئۇپى سېنىڭ ھالىڭغا! (383) ئۇ (بىچچىدانلارغا) قىلىنىلى، مەيلىگە قويۇۋېتىلگەن ھايۋانىغا ئوخشاش) دەپ ئويىلاسىدۇ؟ (381) ئۇ (بىچچىدانلارغا) تۆكىلىدىنىڭ رائاجىز مەنى) ئەمەسىمىدى؟ (373) ئاندىن ئۇ ئەختە قان بولىدى، ئانىدىن ئۇرىنى يوترايلىق شەكىلدە ياراتتى (383). ئۇ مەنىدىن ئەر-ئايال (ئىككى تىپىنى) ياراتتى (383). ئۇ رىدىنى ئەر-ئايال (ئىككى تىپىنى) ياراتتى (383). ئۇ (يەنى يۇقىرىقىدەك ئادىنى ئۇرىنى يوقىرىقىدەك ئادىز ئەمەسىمۇ؟ (380)

76 ـ سۇرە ئىنسان

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 31 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھرسبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئۆتكۈزدى، ئۇ (ئەرزىكەنلىكىتىن) بىر مۇددەتىنى ئۆتكۈزدى، ئۇ (ئەرزىكەنلىكىتىن) تىلغا ئېلىنىد دىخان نەرسە بولسىسدى⁽¹⁾، شۈپىھىسىزكى، بىز ئىنساننى ئارىلاشىما مەنى (يەنى ئەر بىلەن ئايال نىڭ مەنىسى)دىن ياراتتۇق، ئۇنى بىز (شەرىئەت تەكلىپلىرى بىلەن) سىنايمىز، شۇنىڭ ئۇچۈن ئۇنى بىز (ئۇنى نازىل قىلغان ئايەتلىرىمىزنى ئاڭلىسۇن، كائىناتىنى ياراتقۇچىسنىڭ بىرلىكىگە دالالەت قىلىد دىخان دەللىلەرنى كۆرسۇن دەپ) ئاڭلايىدىغان، كۆرسدىخان قىلىپ ياراتتۇقى(1)، شۇپىھىسىزكى،

ئۇنىڭغا بىز (پەيغەمبەر ئەۋەتىش بىلەن ياخشى-يامان) يولنى كۆرسەتتۇق، ئۇ مۆمىن بولۇپ ياخشى يولدا مېڭىپ (اللهنىڭ نېمىتىگە) شۇكۇر قىلغۇچىدۇر، ياكى (فاجىر بولۇپ يامان يولدا مېڭىپ) كۇفرىلىق قىلغۇچىدۇر (8) . شۇبھىسىزكى، بىز كاپىرلارغا (پۇتلىرىغا سېلىنىدىغان) زەنسجىرلەرنى، (بويۇنسلىرىغا سېلىنىدىغان) تاقاقلارنى ۋە يېنىپ تۇرغان دوزاخنى تەييارلىدۇق(١٠)، ھەقىيقەتەن ياخىشىلار كافۇر ئارىلاشتۇرۇلغان (مەي بىلەن تولىدۇرۇلغان) جامىلاردىن ئىچىدۇ⁽⁵⁾، رئۇ كافۇر جەننەتتىكى بىر) بۇلاقتىن (ئېتىلىپ چىققان بولۇپ)، ئۇنىڭدىن اللەنىڭ (ياخشى) بەندىلىرى ئىچىدۇ، ئىۇ بۇلاقنى ئۇلار (خالىغان جايلىرىغا) ئېقىتىپ بارالايدۇ(4). ئۇلار ئۆز ئۇستىگە قەسەم ئىچىپ ئالىغان ئىشنى ئورۇنــلايدۇ ۋە دەھئىتى كەڭ دائىرىلىك بولغان كۇنىدىن (يەنى قىيامەت كۈنىدىن) قورقىدۇ(7) . ئۆزى موھتاج تۇرۇقلۇق، مسكىنگە، يېتىمگە ۋە ئەسىرگە تائام بېرىدۇ(8) . (ئۇلار ئېيتىدۇ) دسلەرگە بىز اللَّەنىڭ رازىلىقى ئۇچۇن تائام بېرىمىز، سلەردىن (بۇنىڭ بەدىـ للىگە) ھېچقانداق مۇكايات ۋە تەشەككۇر تەلەپ قىلباينىز (ق) . شۇبھىسىزكى، يىز يەرۋەردىنگارىيىز تەرىپىدىن مەيدانغا كەلتۈرۈلگەن ئېغىر، قاتتىق كۈندىن قورقىمىز»(١٥). اللە ئۇلارنى شۇ كۈننىڭ شەررىدىن ساقلايدۇ، ئۇلارنىڭ (يۈزلىرىگە) نۇر، (دىللىرىغا) خۇشاللىق ئاتا قىلىدۇ(11). ئۇلارنىڭ سەۋر ـ تاقەتــلسرى ئۇچۇن اللە ئۇلارنى جەنىنسەت بىلەن ۋە رئۇ يەردسكى) يسيەك (لىباسلار) بىلەن مۇكاپاتىلايدۇ(12). ئۇلار جەنىنەتىتە تەختىلەرگە يۆلىنىپ ئولتۇرىدۇ، ئۇلار جەنئەتتە قاتتىق ئىسسقنىمۇ، قاتتىق سوغۇقنىمۇ كۆرمەيىدۇ(18). جەنئەتتىكى (دەرەخىلەرنىڭ) سايىلىرى ئۇلارغا يېقىنىدۇر، جەنىنەتىنىڭ مېۋىلىرىنى ئۆزۈش ئۇلارغا ئاسان قىلىنىدۇ(110).

وَيُمَاكُ مَلِهِمْ بِإِيدَةِ مِنْ فِيدَةِ وَالْوَابِ كَانَتُ وَالْمِرْافُ وَالْمِيْالُونَ فِيدُ وَكَانُوا الْمَدِينِ الْمُعْمِلِينَ مَلْكِيدًا وَلَيْهِ عَلَى فِيهَا عَلَمَا عَلَيْهِمْ وِلْمَانُ فَعَلَى وَيَا وَالْمَالِينَ عَلَيْهِ مِينَا فَعِلَى وَلَيْهِ فِي الْمَالِيقِيةِ اللّهِ عَلَيْهِ فَعِلَمُ وَلِمَانَا فَعَلَى وَالْمَالِيقِيةِ وَمِينَا فِيمَا فَعِمُوا اللّهِ عَلَيْهِ فِيلًا فَعَلَمُ وَلِمَا اللّهِ عَلَيْهِ فِيلًا فَعِلَمُ وَلِمَانَا فِيلًا فَعَلَمُ وَلِمَانَا فِيلًا فَعِلَمُ وَلِمَانَا فَعِلَمُ وَلِمَانَا فَعَلَمُ وَاللّهِ فَعِلَمُ وَلِمَانِهِ فَعِلَمُ وَلِمَانَا فَعِلَمُ وَلِمَانِهُ فَعِلَمُ وَلِمَانِي فَعِيلًا فَوْلِوا فَعِلَمُ وَلِمَانِهُ وَلَمْ اللّهِ فَعِلَمُ وَلَمْ فَعِيلًا فَاللّهِ وَلَمْ اللّهُ وَلَيْلُونَ وَلَوْلِمُ اللّهُ وَلَيْلًا لَا مَنْ فَاللّهُ وَلِمُوا فَقَلِهُ اللّهُ وَلِمُوا فَعَلَيْلُونُ وَلَيْلُونُ وَلَا مِنْ فَاللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَا مُعْلِمُونَ وَلَيْلُونُ وَلَمْ وَلَمْ فَاللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَهُ وَلَمْ اللّهُ وَلِللّهُ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَاللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلِلْمُ اللّهُ وَلَمْ اللّهُ وَلِمُنْ اللّهُ وَلِمُوا فَالْمُوا لَمُونُ اللّهُ وَلِمُنْ اللّهُ وَلِمُنْ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُنْ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُنْ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُلْكُولُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُلْكُولُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ وَلِمُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الْ ئۇلارغا رتاماق قاچسلانىغان) كۆمۈش تەخسىلەر، (مەي تولدۇرۇلغان) كۇمۇشتىن ياسالغان (شىشىدەك سۇزۇك) جامىلار ئايلانىدۇرۇپ سۇنۇلۇپ تۇرىيدۇ، (ساقىيلار، ئۇلارنىڭ ئېهتىياجىغا قاراپ) لايىق ئۆل جەيدۇ (يەنى ئىچكۈچىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن ئېشىپمۇ قالمايدۇ، كېمىسمۇ قالمايىدۇ (15-16). ئۇلال يەنە جەننەتتە زەنجىبىل ئارسلاشىتۇرۇلىغان جام بىلەن (يەنى جامدىكى مەي بىلەن) سۇغىرىلىدۇ(١١٦). جەنب نەتتە سەلسەبىل دەپ ئاتىلسدىخان بىر بۇلاقىمۇ بار (18) . قبرىماي معمشه ياش تؤرىدىغان غىلمانلار نۆۋەت بىلەن ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىپ تۇرىيدۇ، ئۇلارنى كۆرگەن چېغىڭدا زئۇلارنىڭ گۇزەللسكى، سۇزۇكلۇكى ۋە نۇرلۇقلۇقىغا قاراپ) ئۇلارنى تېرد. لىپ كەتسكەن مەرۋايىتىسكىن دەپ قالىسمان(١٩). قاچانكى سەن قارايدىغان بولساڭ، بۇ يەردە (تەسى ۋىرلەپ تۇگەتكىلى بولھايدىغان) ئېھەتلەرنى ۋە كاتتا

پادىشاملىقنى كۆرسەن (180). ئۇلارنىڭ ئۇچسىدا يۇيقا يىپەك ۋە قېلىن يىپەكنىن (تەييارلانغان) يېشىل كىيىبلەر بولىدۇ، (ئۇلار) كۇمۇش ئۇزۇكلەرنى تاقايدۇ، پەرۋەردىكارى ئۇلارنى پاك شاراب بىلەن سۇغىرىدۇ(121). ئۇبھىسىزكى، بۇ سلەرگە بېرىلگەن مۇكاپاتتۇر، سلەرنىڭ مېھنىتىڭلار قوبۇل بولدى(232). (ئى مۇمەمەد!) مەقىقەتەن بىز ساڭا قۇرئاننى بۆلۈپ-بۆلۈپ نازىل قىلدۇق(232). يەسەن پەرۋەردىگارىڭنىڭ مېچبىر گۇنامىكارغا ياكى كۇفرىلىق قىلغۇچىغا بويسۇنىغىن (183). ئەتىگەن-ئاخشامىدا پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىنى ياد ياكى كۇفرىلىق قىلغۇچىغا بويسۇنىغىن (183). ئەتىگەن-ئاخشامىدا پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىنى ياد ئاق تىلىدىن ناماز ئوقۇغىن، پەرۋەردىگارىڭىغا كۆپ تائەت-ئىبادەت قىلىغىن) (183). ئېچىنىڭ ئامىنى ياد ئارقىنى ئاماز ئوقۇغىن، پەرۋەردىگارىڭىغا كۆپ تائەت-ئىبادەت قىلىغىن) (183). ئېچىنىڭ بۇلار (يەنى مۇشرىكىلار) دۇنىيانى (ئاخىرەتىتىن) ئارتۇق بىلىدۇ، كەلگۈسىدىكى قىيىن بىر ئۇلار (يەنى مۇشرىكىلار) دۇنىيانى (ئاخىرەتىتىن) ئارتۇق بىلىدۇ، كەلگۈسىدىكى قىيىن بىر مەرۋەت قىلىدۇق، ئەڭلارنىڭ بەدىنىنىنى مەرۋەر قىلىلىدى ئاراتىتۇق، ئۇلارنىڭ بەدىنىنى باراتىتۇق، ئۇلارنىڭ بەدىنىنى ولىي ئورنىڭ ئۇلارغا ئوخشاش مەرۋەر تەلىلەت ئادەملەرنى دەسستەتىتىزى خالىقان ئادەم پەرۋەردىگارىغا يەتكۇزىدىغان يولنى تۇتىشۇن (182). ياقىقىتۇر). اللە خالىغاندىلا، ئاندىن سلەر خالايسىلەر (يەنى مەمىيە ئىش اللەنىڭ خامىشىغا ياغلىقتۇر). اللە مەققەتەن ھەمىيىنى بىلىگۇچىدۇر، ھېكىيەت بىلەن ئىش قىلىغۇچىدۇر (182).

اللّه خالىغان ئادىمنى رەھبىتىنىڭ دائىرىسىگە كىرگۇ. زىدۇ،اللّە زالىبلارغا قاتتىق ئازاينى تەپيارلىدى(81).

77_سۇرە مۇرسەلات

مەككىدە ئازىل بولغان، 50 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئارقىمۇئارقا چىققۇچى (لەرزان) شاماللار بىلەن قەسەمكى⁽¹³⁾، قاتىتىق چىققۇچى بورائلار بىلەن قەسەمكى⁽¹³⁾، (بۇلۇتىلارنى الله خالىخان تەرەپلەرگە) تارقاتقۇچى شاماللار بىلەن قەسەمكى⁽¹⁸⁾ (ھەق بىلەن باتىلىنىڭ، ھارام بىلەن ھالالىنىڭ) ئارسىسىنى ئايىرسخۇچى پەرسشتىلەر بىلەن يُدُ جِلْ مِنْ يُشَاءُ فِي رَصْنَعِهِ وَالطَّلِيفِينَ المَّلُ لَهُ مُنْ مَنْ يُشَاءُ فِي رَصْنَعِهِ وَالطَّلِيفِينَ المَّلِقَةُ وَالْمُعِلَّينَ الْمُعِيْدِهِ وَالطَّلِيفِينَ الْمُعِيْدِهِ وَالطَّلِيفِينَ الْمُعِيْدِهِ وَالطَّلِيفِينَ وَالْمُؤْلِقَةُ الْمُعِينِ وَلَمُ الْمُعِينِ وَالْمُؤْلِقَةُ الْمُعِينِ وَلَمُ الْمُعِينِ وَالْمُؤْلِقَةُ الْمُعِينِ وَلَمْ الْمُعْمِنِ وَالْمُؤْلِقِينَ وَالْفِيلِيقِينَ وَالْمُؤْلِقِينَ وَلِينَا الْمُؤْلِقِينَ وَالْمُؤْلِقِينَ وَالْمُؤْلِقِينَ وَلِينَا الْمُؤْلِقِينَ وَالْمُؤْلِقِينَ وَلِينَالِقِينَ وَلِلْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَ وَلِينَالِقِينَ وَلِينَالِقِينَ وَلِينَا الْمُؤْلِقِينَ وَلِينَالِكِلِينَا الْمُؤْلِقِينَ وَلِينَالِكِلِينَا الْمُؤْلِقِينَ الْمُؤْلِقِينَ الْمُؤْلِقِينَ الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَا الْمُؤْلِقِينَ الْمُؤْلِقِينَا الْمُل

قەسىمىكى(4)، (بەنىدىلەرگە) ئىۆزرە (قالىدۇرماسىلىق) ياكىي (اللهنىڭ ئازابىدىن) ئاگامىلانىدۇرۇش ئۇچۇن ۋەھىسنى (يەيغەمىبەرلەرگە) ئېلىپ چۇشىكۇچى يەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى (قسق)، رئى مەككە كۇفقارلىرى!) سىلەر ئاگاھىلاندۇرۇلىغان ئىش ريەنى قىيامەت، هيساب ۋە جازا) چوقۇم مەيىدانىغا كەلگۈچىدۇر (7) . يۇلىتۇزلارنىڭ (نۇرى) ئۆچۈرۈلىگەن چاغدا(8)، ئاسمان يېرىلغان چاغدا(9)، تاغلار تىتىلىپ (شامالىدا ئۇچۇپ يۈرگەن زەررىلەردەك) ئۇچۇپ يۇرگەن چاغدا(١٥٠)، پەيغەمبەرلەرگە (ئۇلار بىلەن ئۇممەتلىرى ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىت لمشقا) ۋاقىت بەلگىلەنگەن چاغدا (ۋەدە قىلىنغان قىيامەت مەيدانغا كېلىدۇ) (11). (پەيغەمبەرلەر ـ نىڭ قەۋەلىرىگە ئائىت ئىشلار) قايسى بۇيۇك كۈنگە كېچىكىتۇرۈلدى؟(⁽¹²⁾ خالايىقىنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىلىدىغان كۈن ئۈچۈن (تەخىر قىلىندى) ⁽¹⁸⁾ . ھۆكۈم چىقىرىلىدىغان كۈننىڭ ئېمىت لىكىنى (يەنى ئۇنىڭ دەھشىتىنى) قانداق بىلەلەيسەن؟ (14) بۇ كۇندە (ئۇ كۈننى) ئىنكار قىلغۇت چىلارغا ۋاى!(ئة) (پەيغەمبەرلىرىنى ئىنكار قىلغانلىقلىرى ئۇچۇن) ئىلگىرىكىلەرنى ھالاك قىلىمىد ھۇقبۇ؟(16) ئانىدىن ئۇلارغا ئەگەشىتۇرۇپ كېيىنكىلەرنى ھالاك قىلىدۇق(17). گۇناھىكارلارنى مۇشۇنداق قىلىمىز (يەنى جازالايمىز) (18) . بۇ كۈندە (ئۇ كۇننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاى!(١٩٥) سىلەرنى بىز ئاجىز مەنىدىن ياراتىندۇقىمۇ؟(20) ئۇنى بىز مەلۇم ۋاقىتقىچە (يەنى تۇغۇلىغۇچە) پۇخىتا ئارامگاھ (يەنى بەچچىدان)دا قىلدۇق(21-22). بىز (ئۇنى ئابىمەنىدىن يارىتىشقا) قادىر بولدۇق، بىز (ئۇنى ئەڭ چىرايلىق شەكىلدە يارىتىشقا) ئېمىدېگەن ياخشى قادىر بولغۇچىمىز! (🐯 بۇ كۇندە رئۇ كۇننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي! (26) زېيىننى بىز ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان قىلىىدۇقمۇ؟(25)

اشيناءُ واتتوائا ﴿ وَسَلَمْنَا فِيهَا رَوْلِينَ شَيِعْتِ وَ اَسْتَفِيلَا عَالَّمُ وَالْحَوْلِ لَوْلَهُمْ لِلْلَهُ حَلَيْ لِينَ فَي اللّهُ حَلَيْ لِينَ فَي اللّهِ عَلَيْ اللّهِ فَي اللّهِ فَي اللّهِ عَلَى اللّهِ عَلَيْ اللّهِ فَي اللّهِ عَلَيْ اللّهِ فَي اللّهِ عَلَيْ اللّهِ فَي اللّهِ عَلَيْ اللّهِ فَي اللّهِ عَلَيْ اللّهِ عَلَيْ اللّهِ فَي اللّهِ عَلَيْ اللّهِ عَلَيْ اللّهِ فَي اللّهِ عَلَيْ اللّهُ اللّهُ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ عَلَيْ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّهُ الللّهُ الللّهُ اللّهُ اللّهُ اللّهُ الللّهُ اللّ (يەنى) تىرىكلەرنى ۋە ئۆلۈكىلەرنى (ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان قىلمىدۇقىمۇ؟) (328) بىز زېمىنىغا ئېسگىز تاغلارنى ئورناتىتۇق، سىلەرنى تاتىلىق سۇ بىلەن سۇغاردۇق (327). بۇ كۈنىدە (گۇ كۈنىنى) ئىنىكار قىلغان قىلىئۇچىلارغا ۋاي!(328) (ئۇلارغا دوزاخ مۇئەككەللىردوزاخ) ئازابىغا بېرىڭلار، ئۇچ شاخلىق سايىگە بېرىڭلار» (دەيدۇ) (82-380). ئۇ سايە (جەھەنىئەمنىڭ) يالقۇنىنىمۇ توسىلىدۇ(183). ئۇ بالەر ۋەسىلىدۇ(183). ئۇ ئالىر قىلغان قۇر قەسىردەك (چوڭ) ئۇچقۇنلارنى چىقىرىدۇ(83). ئۇ يالىر بۇ كۈندە (ئۇ كۈننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(83). بۇ كۈندە (ئۇ كۈننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(83). بۇ كۈندە (ئۇ كۈننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(83). بۇ كۈندە (ئۇ كۈننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(83).

ئۆزرە ئېيتىشىغا ئىزنى بېرىلمىيدۇ(38). بۇ كۈندە (ئۇ كۈنىنى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(37) بۇ (خالايىقنىڭ ئارىسدا) ھۆكۈم چىقىرىلىدىغان كۈندۇر، (ئۇ كۈندە) سىلەرنى ۋە ئاۋالقىلارنى (يەنى ئۆتكەنكى ئۈمەتلەرنى) (ئاراغلاردا ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن) يىخىلىر(38). ئەگەر (ئازائلاردا ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن) يىخىلىر(38). ئەگەر (ئازائىتىن قۇتۇلۇشقا) بىرەر چارەڭىلار بولسا، چارە قىلىپ بېقىڭلار(39). بۇ كۈندە (ئۇ كۈننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(49) شۇبھىسىزكى، تەتۋادارلار سايىلەردىن، بۇلاقىلاردىن ۋە كۆڭىلى ئىرىڭلار ئۈچۈن خۇشال-خۇرام يەڭلار ۋە ئىچىڭلار» (دېيىلىدۇ) (38). شۇبھىسىزكى، بىز ياخىشى ئىلغۇچىلارغا دۇرۇپۇلۇرنى مۇشۇنداق مۇكاپاتلايمىز(49). بۇ كۈنىدە (ئۇ كۈنىنى) ئىنىكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(48) وە بەھىرىمەن بولۇڭلار، شۇبھىسىزكى، سىلەر گۇناھكارسىلەر» (دېيىلىدۇ) (68). بۇ كۈنىدە (ئۇ كۈننى) ئىنىكار قىلغۇچىلارغا لارغا ۋاي!(48) ئۇلار (ئانىق دەلىللەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، باساھەت كۇنىي) ئىنكار قىلغۇچىدە (ئۇ كۈنىنى) ئىنىكار قىلغۇچىدە ئۇنىنى) ئىنىكار قىلغۇچىدە كۈنىنى) ئىنىكار قىلغۇچىدە ئۇلار يۇ كۈنىدە (ئۇ كۈنىنى) ئىنىكار قىلغۇچىدە ئۇلار يۇكۇ كۈنىنى) ئىنىكار قىلغۇچىدە ئۇلار يۇكۇ كۈنىنى) ئىنىكار قىلغۇچىدە ئۇلار (شانىق دەلىللەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، باساھەت كۇننى) ئىنكار قىلغۇچىلارغا ۋاي!(49) ئۇلار (شانىق دەلىللەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، باساھەت

(ئوتتۇزىنچى پارە)

78 ـ سؤره نهبه

مەككىدە نازىل بولغان، 40 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېسەرسىبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

(مؤشرسكالار شۆزئارا نېسه توغىرۇلۇق) سورسشىدۇ (ق) ئۆلار چىوڭ بىر خىفۋەر (يەنى قىيامەت توغىرۇلۇق) سورسشىدۇ (ق). شۇلار شۇ (يەنى قىيامەت) توغىرسىدا ئىختىلاپ قىلىشتۇچىلاردۇر (ق). ھەرگىز ئۇنىداق ئەمەس (يەنى قىيامەت ئۇلارنىڭ ئويلىخىنىدەك يالىغان ئەمەس)، ئۇلار (ھەقسقىي ئەھۋالىنى) كەلگۈسدە بىلىدۇ (ق)، ھەرگىز ئۇنىداق ئەمەس، ئۇلار رېستىغا كەلگەن ئازابنى) كەلگۈسدە بىلىدۇ(ق).

ين المنافعة المنافعة المنافعة التحديد التحديد المنافعة التحديد التحدي

(زېمىننىڭ ئۇستىدە مۇقىملىشىشىڭلار ۋە كەڭ تۈزلەڭلىكلەرگە زىرائەت تېسرىپ پايدىلىنىشىڭلار ئۇچۇن) زېيىننى بىسات قىلىندۇقبۇ؟⁽⁶⁾ (زېيىشىنىڭ تەۋرەپ كەتبەسىلىكى ئۇچۇن) تاغىلارنى قوزۇق قىلمىدۇقمۇ؟ (7) سىلەرنى ئەر ئايال قىلىپ ياراتتۇق (8). ئۇيقۇنى سىلەرنىڭ رېمدىنىڭلار ئىۇچۇن) راھەت قىلىدۇق⁽⁹⁾. كېچىنى لىباس قىلىدۇق⁽¹⁰⁾. كۈندۈزنى (سىلەر) تىرىكچىلىك قىلىدىغان (ۋاقىت) قىلدۇق(١١١). ئۇستۇڭلاردا مۇستەھىكەم يەتتە ئاسمانىنى بىنا قىلىدۇق(١١٥). (سىلەر ئۇچۇن) يېسىپ تۇرغان چىراقنى (يەنى كۈننى) ياراتتۇق (18). ئاشىلىقىلارنى، ئوت. چۆپىلەرنى، دەرەخلىسرى قويۇق باغچىلارنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن بۇلۇتلاردىسى مول يامغىۇر ياغىدۇرۇپ بەردۇق(14-16). قىيامەت كىۇنى ھەقىقىەتەن (مۇكاپاتىلاش ۋە جازالاش) ۋاقتىدۇر (17) . ئۇ كۇنى سۇر چېلىنىدۇ، سىلەر توپ توپ بولۇپ كېلىسىلەر (18) . ئاسىمان ئىجىلىپ نۇرغۇن ئىشىكلەر يەيدا بولىدۇ(19)، تاغىلار ھەرىكەتسلەنسدۇرۇلىۋپ سەرابىتەك بولۇپ قالىندۇ (يەنى تاغىلار تۈزۇپ يىسراقىتىن قارىنغۇچىنغا سۇدەك تۇيۇلىندۇ) (20). جەھەنىنەم ھەقىقەتەن (كۇفغارلارنى) كۈتۈپ تۇرىدۇ(21). جەھەننەم، شۇبھىسىزكى، گۇناھىكارلارنىڭ جايىسىدۇر ⁽²²⁾، ئۇلار جەھەنستەمىدە ئۇزاق مۇددەت قالىندۇ⁽²³⁾، ئۇلار جەھەنستەمىدە (جەھەننەمىنىڭ ھارارىتىنى يېنىكلىتىدىخان) بىرەر سۆرۈنلۈكىكە ۋە (تەشئالىقىنى قاندۇ-رسدىغان) بىرەر ئىچىملىكىكە ئېرىشەلىمەيىدۇ(24). ئۇلارنىڭ ئېرىشىدىغىنى پەقەت يۇقىرى ھارارەتىلىك قايناقسۇ ۋە يىرىڭدىنلا ئىبارەت بولىدۇ(25). بۇ (ئۇلارغا بېرىملىدىغان) مۇۋاپىق جازادۇر (261 . چۈنكى ئۇلار (قىلمىشلىرىدىن) ھېساب ئېلسنىشىتىن قورقماي<u>ت تى (27)</u>

معصده بنزنىڭ ئايەتىلىرسىمىزنى قاتىتىق ئىنىكار قىلاتتى(28). ھەر نەرسىنى تولۇق خاتسرسلەپ قويسمىز (عد). (ئۇلارغا ئېسىتسمىزكى) دىبتىڭسلار! سىلەرگە يەقەت ئازابىنىلا زىيادە قىلىسىز»(30). شۇبھسىزكى، تەقۋادارلار ئېمەتكە ئېرىـشىدۇ(81). (ئۇ نېيەت) باغلار، ئۇزۇمىلەردۇر(82). تەڭتىۇش قسزلاردۇر (33) . (شاراب بىلەن) تولىدۇرۇلىغان جاملاردۇر (١٤٩) . ئۇلار جەنئەتىتە يالىغان سۆن بىھۇدە سۆز ئاڭلىمايدۇ (35) . زىمنە شۇلار) يەرۋەردى گارىڭىنىڭ بەرگەن مۇكاپاتى، يېستەرلىك ئاتاسى ھۇر (36) ، ئۇ ئاسبانلارنىڭ، زېيىننىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شەيئىلەرنىڭ يەرۋەردىگارىدۇر، نامايىتى شەپقەتلىكتۇر. (ئۇ كۇندە ھېچ كىشى) تُؤنىڭغا سۆز قىلىشقا قادىر بولالمايدۇ (87) . جىبرىئىل ۋە پەرىشتىلەر سەپ بولۇپ تۇرۇپ كېتىدىغان كۇندە (يەنى قىيامەتتە)، ئۇلار (نىڭ ئارىسىدا) مېھرىبان

اللەنىڭ ئىزنىگە ئېرىئىگەن ۋە توغرا سۆزنى قىلقانلاردىن باشقا ھېچ ئەھەدىنىڭ سۆز قىلىشىغا بولمايدۇ (183). ئەنە شۇ چوقۇم بولىدىغان كۆندۈر، كىكى (ئىبان بىلەن، ياخشى ئەمال بىلەن) پەرۋەردىگارىغا قايتىدىغان يولنى تۇتۇشنى خالىسا (تۇتسۇن) (188، بىز سىلەرنى ھەتىقەتەن (يۇز بېرىشى) يېقىن ئازابىتىن (يەنى ئاخىرەت ئازابىدىن) ئاگاھلاندۇردۇق، ئۇ كۆندە كىشى ئىلگىرى قىلغان ئەمەللىرىنى كۆرىدۇ. كاپىر: «كاشكى مەن تۇپراق بولۇپ كەتكەن بولسامچۇ!» دەيدۇ (184).

79_سؤره نازىئات

مەككىدە ئازىل بولغان، 46 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايبەن.

(كۇقغارلارنىڭ جانلىرىنى) قاتتىق تارتىپ ئالغۇچى پەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى (1)، (مۆسىد لەرنىڭ جانلىرىنى) سىلىق ئالغۇچى پەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى (2)، (اللەنىڭ ئەمرىىنى ئاسى ماندىن) تېز ئېلىپ چۈشكۈچى پەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى (3)، (مۆسنىلەرنىڭ جانلىرىنى ئېلىپ جەنئەتكە) ئىلگۈچى پەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى (4)، (اللەنىڭ ئەمرى بىلەن) كائسئاتنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرغۇچى پەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى، (سىلەر چوقۇم تىرىلدۈرۈلسىلەر، سىلەردىن ئىشلىرىنى باشقۇرغۇچى پەرىشتىلەر بىلەن قەسەمكى، (سىلەر چوقۇم تىرىلدۈرۈلسىلەر، سىلەردىن چوقۇم مېساب ئېلىنىدۇ) (3). بۇ كۈن (يەنى قىيامەت كۈنى)دە زېمىن (ۋە ئۇنىڭدىكى شەيئىلەر قوشۇلۇپ) تەۋرەيدۇ (6). ئۇنىڭ ئارقىسىدىنلا ئاسمان (ۋە ئۇنىڭدىكى شەيئىلەر قوشۇلۇپ) تەۋرەيدۇ (7). بۇ كۈنىدە دىلىلارنى (يەنى كۈنىغارلارنىڭ دىلىلىرىنى) قورقۇنچ باسىدۇ(8).

شۇ (دىللارنىڭ ئىگىلىرىنىڭ) كۆزلىسرى (قورقۇنچ تىن) تىكىلىپ قارىيالىمايىدۇ (٥) . ئۇلار ئېيتىدۇ: دراستىلا بىز ئاۋالقى ھالىمىزغا قايىتۇرۇلامىدۇق؟ (يەنى ئۆلگەنىدىن كېيىن تىرىلەمىدۇق؟) (10) ئۇ بنزنىڭ چىرىگەن سۆڭەك بولۇپ قالىغان ۋاقتىمىز ئەمەسمۇ؟چ(II) ئۇلار ئېيتتى، «ئۇنداق بولىدىغان بولسا، بۇ (يەنى ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىش)زىياد لىق قايتىشتۇر (يەنى بىز ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىد دىغان بولساق، دوزاخ ئەھلى بولغانلىقىيىز ئۇچۇن زىيان تارتىقۇچىلارمىز)»(12)، بىر سەيىھە (يەنى ئىسىراپىلىنىڭ سۇر چېلىشى) بىلەنىلا ئۇلار (يەنى جىمى خالايىق) (يەر ئاستىدىن) زېيىننىڭ ئۇستىگە چىقىپ قالىدۇ (13–14) . ساڭـا مۇسانىڭ خەۋىىرى كەلىدىسۇ؟ (15) ئۆز ۋاقىتىدا ئۇنى پەرۋەردىسگارى تۇۋا نامىلىق مۇقەددەس ۋادىسدا (مۇنىداق دەپ) چاقسردى: (16) رسەن يىرئەۋننىڭ قېشىغا بارغىن، ئۇ مەقسقەتەن ھەددىلدىن ئاشلتى(17) . ئۇنىڭلغا:

(كۇفرىدىن ۋە گۇناھلاردىن)پاڭ بولۇشنى خالامىدن(١١٥)، سېنى پەرۋەردىگارىمنى تونۇشقا يېتەك لمشبسنى خالامسەن؟ (ئۇنى تونۇساڭ پەرۋەردىگارىڭىدىن) قورقىسەن ــدە، (ياخشى ئەمەلىلەرنى قىلىسەن) ' دېگىن» (19). مۇسا پىرئەۋنگە چوڭ مۆجىزىىنى كۆرسەتىتى(20). يىرئەۋن (الله نىڭ پەيغەمبىرى مۇسانى) ئىنكار قىلدى ۋە (اللەنىڭ ئەمرىگە) ئاسىيلىق قىلدى(21). ئانىدىن يېرئەۋن (مۇسادىن) يۇز ئۆرۈپ (ھىيلە مىكىر ئىشلىتىشكە) كىرىشتى(22). رئۇ سېھىر گەرلەرنى، ئەسكەرلىرىنى، تەۋەلىرىنى) توپلىدى ھەم نىدا قىلىپ (23) دېدى: ھەەن سىلەرنىڭ بۇيۇڭ پەرۋەردىگارىڭلار بولىمەن» (24). الله ئۇنى دۇنيا ۋە ئاخىرەتنىڭ ئازابى بىلەن جازالىدى(25). شەك-شۈپھىسىزكى، الله دىن قورقىدىغانلار بۇنىڭدىن ئىبرەت ئالىدۇ (26) . سىلەرنى يارىتىش مۇشكۇلمۇ؟ ياكى ئاسماننى يارىتىش مۇشكۇلمۇ؟ اللَّه ئاسماننى ياراتتى(٣٣). ئۇنىڭ ئېگىزلىكىنى يۈكسەك قىلدى ۋە كەم_ كۇتىسىز قىلىدى(28). ئۇنىڭ كېچىسىنى قاپىقاراڭغۇ، كۈنىدۈزىىنى يوپيورۇق قىلىدى(29). شۇنىڭدىن كېيىن زېمىنىنى (ئەھىلى زېمىنىنىڭ تۇرۇشىغا لايىق قىلىپ) يايدى(80). زېمىنىدىن بۇلاقلارنى ئاقتۇردى، ئۆسۈملۈكلەرنى ئۆستۈردى(31). تاغلارنى (زېمىندا) مۇقىم قىلدى(82). اللە ـ تائالا ئۇلارنىڭ ھەمبىسنى سىلەرنىڭ ۋە ھايۋانلىرىڭلارنىڭ پايدىلىنىشى ئۇچۇن رياراتتى) (83). قىيامەت كەلگەنىدە(84)، (شۇ) كۇندە ئىنىسان (ياخىشى يامان) قىلىمىشىلىرىنى ئەسىلەيدۇ(85). قارىيغىۋچىلارغا جەھەنىنەم ئوچۇق كۆرسىتىلىدۇ(86)، كىيكى (كۇفىرىيدا، گۇناھىتا) چېڭىدىن ئاشىدىكەن(⁽²⁷⁾ ، دۇنىيا تىرىكىچىلىكىنى (ئاخىرەتىتىن) ئارتۇق كۆرىىدىكەن(⁽⁸⁸⁾ ،

ولسدة (199).

ار تسلستسن المن المتحرقة على المتأذى المتحرقة عن المتأذى المتحرفة على المتأذى المتحرفة على المتأذى المتحرفة على المتحرفة على المتأذى المتحرفة على المتحرفة المت

ئۇنىڭ جايى مەتىقەتەن جەمەنىئەم بولىدۇ(39). پەرۋەردىگارىنىڭ ئالىدىدا (سوراقىقا تارتىلىشتىن) قورقىدىغان، ئۆزىنى نەپسى خامىشىغا بېرىلىشىتىن (يەنى مارام قىلىنغان نەرسىلەردىن) چەكىلىگەن ئادەمىگە كەلسەك(40)، مەتىقەتەن ئۇنىڭ جايسى بولىدىغانلىقىنى سورايدۇ(48)، سەن ئۇنى قانىداقىۋ بايان قىلىپ بېرەلەيسەن(48)، ئۇنى بىلىش پەرۋەر- بايان قىلىپ بېرەلەيسەن(48)، ئۇنى بىلىش پەرۋەر- دىگارىگغا خاستۇر (44)، سېنىڭ ۋەزسپەڭ پەقەت قىيامەتتىن قورقىدىغان ئادەمىنى ئاگامىلانىدۇرۇشى تۇزلىرىدى، ئۇلار قىيامەتىنى كۆرگەن كۇنىدە، گويا ئىرىزلسرىىنى (دۇنىيادا) پەقەت بىر كەپسقۇرۇن ياكى بىر ئەتىگەن تۇرغاندەك (گۇمان قىلىدۇ) (48)،

80-سۇرە ئەبدىد

مەككىدە ئازىل بولغان، 42 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

يېنىخا ئەما كەلگەنىلىكى ئۇچسۇن (پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام) تەرىبنى تۇردى ۋە يۈزىنى ئىررىۋالىدى (1-2). (ئىي مۇھەمبەدا) نېيمە بىلىسىمىن؟ (بەلىكى) ئۇ (سەنىدىن ئالىغان مەرسپەت بىلەن گۇناھىلىرىدىن) باكلىنىشى ھۇھىكىن (3). ياكىي ۋەز_نەسىھەت ئاگىلاپ ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش ھۇمىكىن (ئەمائىدىن) بىساجەت ھېسابىلايدىغان ئادەمىگە كەلسەك سەن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن ئۇنىڭدىن (10). ئۇزىنىن ئۇنىڭدىن ئۇئۇرۇپ كەلگەن كىشىگە كەلسەك (30). كۆڭۈل بۆلسەن) (6-3)، ئۇ (كۇفرىدىن، گۇناھىلاردىن) پاكلانمىسا، ماڭا نېمە زېيىندى (31). كۆڭۈل بۆلسەن) ئۇنىڭدا ۋەزدۇر (111). سەندىن مەرىپەت تىلەپ، اللەدىن قورقتان ھالىدا يۇگۇرۇپ كەلگەن كىشىگە كەلسەك (31). مەن ئۇنىڭدا قارىماي قويسەن (31). رۇزانىڭدىن ۋەزدۇر (111). ئۇ (يەنى قۇرئان ئايەتىلىرى) ئىسمەتلىك، (قەدرى) يۇقىرى باك سەھىپلەرگە يېزىلغاندۇر (131-18). رۇزا ھۇرمەتلىك ياخشى (بەرىشتىلەردىن بولغان) پۈتۈكچىلەرنىڭ قولىدىدۇر (131-18). ئىشناخا ئەنەت بولسۇنىكى، (بەرىشتىلەردىن بولغان) پۈتۈكچىلەرنىڭ قولىدىدۇر (131-18). ئىشناخا ئەنەت بولسۇنىكى، ئۇنى بېرىقانچە باسقۇپلارغا بۆلۈپ ياراتىتى، (ئۇ تولۇق يارىتىلىپ بولخۇپ») اللە ئۇنى بىرقانچە باسقۇپلارغا بۆلۈپ يەردىن. يەردىن بەردىن يەردىن بۇلغاندۇر (131-18). يولسنى ئاسانىلاستۇپلارغا بۆلۈپ پەردىن. ياراتىتى، (ئۇ تولۇق يارىتىلىپ بۇلغانىڭ يۇلىنى ئاسانىلاستۇپلارغا بۆلۈپ پەردى (180).

ثُوَّ آمَاتَهُ فَأَقْبُرُهُ هُنُو إِذَاشَآءَ أَنْثَرَوُ هُمُلَالْتَا يَعْفِي مَّا مَرَةُ وَفَلْمَنْظُو الْانْسَانُ إِلَى طَعَلْمِهُ وَأَكَّا صَيْسَنَا الْمَأْءَ مَيِّكُ فُولَةً مُعَقَّنَا الْوَرْضَ شَقًّا ﴿ فَأَنْبَتُنَا فِي عَلَى فَا الْمُولِدُ مَنَّا وَكَفْسًا هُ وَزَنْتُونَا وَغَنْلا هُوَّكَ لَا إِنَّ كُلَّا الْكُوْلَا لَهُ وَكُلَّا الْكُوْلا لِكُ وَاللَّهُ مُنْدًا عُالَّالُهُ وَالأَنْعَامِكُ هُفَا وَاجَآدُتِ الصَّاحَّةُ فَ يَوْمَ بَفِوَّالْمَوْمُونَ أَخِيَّهِ هُوَالْمَهِ وَأَيْسَهِ هُوصَاحِبَتِهِ وَيَنِيْهِ هُ إِكُلِ امُويُ مِنْهُو يَوْمِينِ شَكْنٌ يُغْسِنِ عِيهِ وُجُولُا يُومُهِ إِن مُسْفِي لَا فَي صَاحِلَة اللهِ مَا يَتُوتُولًا فَي وَوُجُولًا نُوْمَيِدَ حَلَيْمًا غَبُرُهُ أَوْ تَرْهَقُمَا قَارَةً هُ أُولِيكَ مُكُ الْحَكُمْ إِذَّ الْفَجَرُةُ ﴾ 小学等空间是 مرانلوالرِّحْسُ الرِّحِيْمِ ٥

إِفَالنَّهُ مُن كُورَتُ ﴿ وَإِذَا النَّجُومُ اثْكُدُونِ الْحَالَ عَلَا الْجِيَالُ بَوْتُ ﴾ وَإِذَ اللَّهِ شَارُ عُولِكُ فَ وَإِذَ اللَّهِ مُولِدُ اللَّهِ وَلِهُ اللَّهِ وَلِهُ اللَّهِ

ئانىدىن ئۇنى ۋايات قىلىدۇردى، ئۇنىڭىغا ركۆمۇر لسدستان) قەبرىىنى بەرپا قىلىدى (21). ئانسدىن الله ئۇنى خالسغان ۋاقىتىتا تىرىلىدۇرسدۇ (22). ھەرگىن ئۇنىداق ئەمەس (يەنى بۇ كاپىر ئىنسان تەكەببۇرلۇقىدىن يائىسۇن)، ئۇ اللەنىڭ بۇيرۇغانلىرىنى بەجا كەلتۇرمىدى (28). ربۇ كايس شنسان ئىززىنىڭ يېمەكىلىكلىرىگە (ئىبىرەت نەزسىرى بىلەن) قارىسىۋن (24). (بىز بۇلۇتىتىن) زور مىقىداردا يامىغۇر ياغىدۇردۇق ⁽²⁵⁾، ئانىدىن زېمىنىنى رئۇنىڭىدىن ئۆسۈمىلۈكىلەرنى چىقىرىش بىلەن) ياردۇق (26)، سىلەرنىڭ ۋە ھايۋانىلىرىڭ لارنىڭ مەنىيەئەتىلىنىشى ئىۇچىۇن، زېيىنىدا ئاشلىقلارنى، ئۇزۇمىنى، ئوتىياشىلارنى، زەيتۇننى، خورمستى، دەرەخىلىرى قويۇق باغىجىلارنى، تۇرلۇك مېيۋسلەرنى، ئوت_چيۆيلەرنى ئۆسىتۇر_ دۇق (27-32)، (قىيامەتىنىڭ) قۇلاقىنى گاس قىلغۇدەك قاتتىق ئاۋازى كەلگەن چاغىدا (ھەمىمە ئادەم ئۆز ھالىي بىلەن بولۇپ قالىدۇ) (88).

ئۇ كۇنىدە كىشى ئۆزىنىڭ قېرىنىدىشىدىن، ئانىسىدىن، ئاتىسىدىن، خوتۇنىدىن ۋە بالسلىرىلىدىن قاچىلدۇ (36—36) ، ئۇ كۇنىدە ھەر ئادەمىنىڭ بىر ھالىي. بولىلدۇكى، ئۇنىڭ باشد قىلارغا قارىشىغا (شۇ ھالىي) يار بەرمەيىدۇ (¹⁸⁷)، ئۇ كۈنىدە نۇرغۇن يۈزلەردىنى نۇر، كۈلىكە ۋە خىۇشال-خۇرامىلىق يېخسىپ تۇرىدۇ(38-88)، يەنە بۇ كىۋنىدە ئۇرغۇن يىلۇزلەرنى چاڭھ توزاڭ بېسىپ كەتكەن، قارىداپ كەتكەنبولىدۇ (٩٥-٤٩١ . بۇلار بولسا كاپىرلاردۇر، فاجىرلاردۇر (٤٤٠) .

81_سؤره تفكؤبر

مەككىدە ئازىل بولغان، 29 ئايەت،

نامايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىيان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

كۇننىڭ نۇرى ئۆچكەن چاغدا(1) ، يۇلتۇزلار تۆكۈلگەن چاغدا(2) ، تاغلار گۇمران بولغان چاغدا(3) ، بوغاز توكيله, تاشيلىۋېتىلىگەن چاغىدا (٩)، ياۋايى ھايۋانىلا، توپلانىغان چاغدا (٩)، دېپلولار ئوت بولۇپ لاۋۇلىدىغان چاغىدا (6) ، جانىلار (ئىۋز قاياشىلىرىغا) قوشىۋلىغان چاغىدا (7) ،

وَاذَاالْمَوْنَدَةُ سُلِتُ أَفْرَاتَى ذَنْكِ قُتِلَتُ رَحُوا ذَاالصَّحُفُ نُشِرَتُ أَوْلِذَ اللَّهَ مَأْءُ كُثِيمُكُ أَنْ وَإِذَ الجُهَ عِيدُهُ سُوِّرَتُ ﴿ وَإِذَا الْمِئْةُ أُزُلِفَتُ كُوْمِلْتُ نَفْشُ مِّنَا أَحُفَرَتُ هُ فَلَا أَقْبِ إِنْ عَنْشِ قَالْمَوَادِ الْكُثِّينَ وَالَّيْلِ إِذَا عَمْسَ فَ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّى أَا إِنَّهُ لَقُولُ رَسُول كَرِيبُونَ فِي قُعُ وَعِنْكَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينِ الْمُعَامِ كَمَّ آمِينِ ﴿ وَ مَاصَاحِبُكُمُ بِمَجْنُونِ ٥ وَلَقَدُولَاهُ بِالْأَفْقِ النَّبِينِينَ ١ وَمَاهُوَعَلَى الْغَيْبِ بِضَينِين ﴿ وَمَاهُو بِقَوْلِ شَيْطُينَ رَّجِيْهِ فَ فَأَيْنَ تَذْ هَبُونَ أَلِي هُوَ إِلَا ذِكْرُ لِلْعُلِيسُ فَ لِمَنْ شَامَرِمِنْ كُوران يَسْتَقِيْمَ ﴿ وَمِانَشَاءُون إِلَّانَ تَتَأَوُ اللهُ رَثُ الْعَلَمِينَ فَ 28000 برالله الرَّحُمْن الرَّحِيْمِ ٥ إِذَا السَّمَا ۚ الْفَظَرَتُ ٥ وَإِذَا الْكُوَاكِ الْتَكْرَتُ ۞ وَإِذَا الْبُحَارُ

تىرسىك كىزمىلۇبىتىلىگەن قىنزدىنى سەن قايىسى كؤناه بىلەن ئۆلتۈرۈلىدۇڭ؟ دەپ سورالىغان چاغى دا (8-9)، نامه ـ تُعمالـلار تېـچىلـفان چافـدا (10)، تاسمان تُبچسپ تاشلانهان چاغدا (111)، دوزاخ قىزىتىلغان چاغىدا (12)، جەنىنەت (تەقۋادارلارغا) يبقىئلاشتۇرۇلغان چاغدا (١١٤)، ھەر ئادەم ئۆزسنىڭ قىلغان (ياخىشى يامان) ئىشىلىرىنى بىلسدۇ (14) . كۇندۇزى يوشۇرۇنغۇچىي يۇلتۇزلار بىلەن، پاتىدى خان ۋاقىتىدا يوشۇرۇنىدىخان يۇلىتۇزلار بىلەن قەسەم قىلىسمەن (15-16)، قاراڭىغۇلۇقىقا چۆمىگەن كېچە بىلەن قەسەم قىلىسمەن (17)، يورۇشىغا باش لمغان سۈبھى بىلەن قەسەم قىلىسمەن (18) . قۇرئان معقبقه تهن (الله نباق) ئىززەتلىك بىر ئەلچى (ئارقىي لىق نازىل قىلىنغان) سۆزىدۇر (١٤). ئۇ (ئەلىچى) كۇچلۇكتۇر، اللەنىڭ دەرگاھىدا مەرتىۋىلىكتۇر (20). پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلغۇچسىدۇر، بۇ يەردە (يەنى ئاسماندا) ئۇ ئىشەنچلىكتۇر (EL)، سىلەرنىڭ ھەمىراھىڭىلار (يەنى مۇھەمىمەد ئەلەيسەسسالام)

مەجىئۇن ئەمەسـتۇر ⁽²²⁾ . ئۇ (يەنى مۇھەمىيەد ئەلەيىھىسىسالام) جىبىرسئىلىنى ھەقىىقىەتەن روشەن ئۇپۇقىنىڭ (شەرقىدە) كۆردى(22). ئۇ (يەنى مۇھەمىمەد ئەلەيىھىسسالام) (غەيبنى) تەسلىغ قىلىشىنا بېخسىل ئەمەستۇر (24). ئۇ (يەنى قۇرئان) قوغىلانىدى شەيىتانىنىڭ سۆزى تەمەستۇر (25). قەيەرگە ئارىسىلەر؟ (26) ئۇ (يەنى قۇرئان) پۇتۇن ئەمىلى جاھانىغا نەسىھەتــتۇر (27). سىلەرنىڭ ئاراڭــلاردىن (دىن بارىــسدا) راۋۇرۇس بولۇشـنى خالايــدىغانــ لارغا (قۇرئان) نەسىھەتتۇر (20)، پەقەت ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى الله خالىغاندىلا، ئاندىن سلەر خالايسلەر (يەنى الله خالىمىغىچە سىلەرنىڭ خالىغىنىڭلارنىڭ ھېچ پايدىسى يوق) (29).

82 ـ سؤره ئىنفىتار

مەككىدە ئازىل بولغان، 19 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

ئاسىمان يېرىلىغان چاغىدا (1)، يۇلىتۇزلار تىۆكۈلىگەن چاغىدا (12)، دېڭىزلار بىرسېىرلىگە قوشۇلىغان چاغىدا (3)، قەبرىلەر ئاستى-ئۈستى قىلىنىغان (يەنى ئۆلبۇكىلەر چىقىرىلىغان) چاغىدا (4)، ھەر ئادەم ئىلىگىرى-كېيىسن قىلىغان ئىشىلىرىىنىڭ ھەمىمىسىنى بىلىدۇ (5).

السلندي من المنتان ال

ئى ئىنسان! سېنى مەرھەمەتىلىك يەرۋەردىسكات رىڭغا ئاسىيىلىق قىلىشىقا نېسمە ئالىدىدى؟ ⁽⁶⁾ ئۇ سبنى ياراتتى، (ئەزالىرىڭنى) بېجىرىم، قامىتىڭنى تىۋۇ قىلىدى (7) . سېمنى ئۇ خىالىخان شەكىلىدە قۇراشىتۇردى (8) . ھەرگىمىز ئۇنىداق قىلىماڭلار (يەنى الله نىڭ كەرەمىسگە مەغىرۇر بولماڭىلار)، (ئى مەكىكە كۇفىغارلىرى!) بەلىكى سىلەر دىئنى ئىنكار قىلىسىلەر (9) ، ھالبۇكى سىلەرنىڭ ئۇستۇڭ، لأردا سيلەرنى كۆزستىپ تۇرغۇچىي يەرىشتىلەر بار (١٥٥) . تؤلار (الله نبك دمركاهسدا) مؤرمهتم لىك يەرىشتىلەر بولۇپ، رسىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلارنى ۋە ئەمەللىرىڭىلار)نى يېزىسى تۇرىندۇ (II)، ئۇلار قىلىنىلىرىڭىلارنى بىلىپ تۇرىندۇ (12) ، مۇمىنىلەر شەك ـ شۇبھىسىز جەننەتىتە بولىدۇ (٤٤)، كاپىرلار شەك ــ شـۇبهىسىز دوزاختا بولىدۇ (16) ، ئۇلار قىياــ مەت كىۋنى دوزاخقا كىرىلدۇ (15) . ئۇلار ھەرگىز دوزاختىن ئايرىلمايدۇ (16) . قىيامەت كۇنىنىڭ (دەھـ شەتلىكلىكىنىڭ) قانداقلىقىنى قانداق بىلەلەيسەن؟ (17)

فسيامەت كۇنسنىڭ (دەھشەتلىكىلىكىنىڭ) قانداقلىقىنى قانداق بىلەلىيسەن؟⁽¹⁸⁾ ئۇ كۇندە بىر ئادەمنىڭ يەنە بىر ئادەمگە ياردەم بېرىشى قولىدىن كەلمەيدۇ، بۇ كۇندە ھۆكۈم اللّەغا خاستۇر⁽¹⁸⁾،

83_سۇرە مۇتەنقىقىن

مەككىدە ئازىل بولغان، 36 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

(ئۆلچەمىدە ۋە تارازىىدا) كەم بەرگۈچىلەرگە ۋاي؛(1) ئۇلار كىشىلەردىن ئۆلچەپ ئالىن چاغدا، كەم ئالىغان چاغدا، تولۇق ئالىدۇ(1) كىشىلەرگە ئىۆلچەپ ياكىي تارتىپ بەرگەن چاغدا، كەم بېرسدۇ(3) ئۇلار بۇيۇڭ بېر كۇنىدە تېرسىلىدىغانىلىقىغا ئىشەنىمەمدۇ(4–6) ئۇ كۇنىدە ئىنسانىلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ھۇزۇرىدا تىك تۇرىدۇ(3)، ئۇلار (تارازىدا، ئۆلچەمىدە) كەم بېرىشىتىن يانسۇن، يامان ئادەملەرنىڭ نامەئەمالى چوقۇم سىججىنىدا بولىدۇ(7) سىججىن دېگەن نېمە؟ ئۇنى قانىداق بىلەلەيسەن؟(8) ئۇ (يامان ئادەملەرنىڭ قىلىمشىلىرى) خاتىرىلەنگەن بىر دەپسەردۇ(9) ، بۇ كۇنىدە ئىنىكار قىلىغۇچىلارغا ۋاي؛(10)

٩٩٣ المطقنين

الكِنْكُونْ يُكُونْ يَدُورُ الدَّمْنِ وَمَا يُكُونْ بِهَ الأَعْلَ مُعَنَّمَ الْمُعْنَّ الْمُعَنَّمُ وَمَا يُكُونْ بِهَ الأَعْلُ مُعَنَّمُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللِلْمُ اللَّهُ

ئۇلار قسيامەت كۇنسنى ئىنىكار قىلىدۇ(111). ئۇنى پەقەت (كۇفىرىدا) ھەددىلدىن ئاشىقان، ئىنىتايىن گۈنەكار ئادەملا ئىنكار قىلىدۇ(212). ئۇنىڭغا بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزتىلاۋەت قىلىنسا، ئۇ:«(بۇ)قەدىمكىلەرنىڭ ھېكايىلىرىدۇرى دەيدۇ(213). ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن دىلىلىرى ھەقسىقەتەن ئۇلار بۇ كۈنىدە پەرۋەردىلگارىنى كۆرۈشتىن مەنىئى قىلىنىغان(215). ئانىدىن ئۇلار بۇ كۈنىدە پەرۋەردىلگارىنى ھەقسىقەتەن دوزاخىقا داخىل بولغۇچىللاردۇر(201). ھەقسىقەتەن (ئۇلارغا): «مانا بۇ سىلەر ئىنىكار قىلىغان نەرسە (يەنى ئازاب) دۇر» دېيىلىدۇ(217). راستىلا ياخشى بەندىلەرنىڭ نامەر ئىمالى شەك شۇبىھىسىز ياخشى بەندىلەرنىڭ نامەرئىمالى شەك شۇبىھىسىز

ئىللىيبوندا بولىدۇ (18)، ئىلىلىيبونىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى سەن قانداق بىلەلەيسەن؟ (19) (ئۇ) ياخشىلارنىڭ ئەمەللىرى خاتسوىلەنىگەن دەپتەردۇر (28)، ئۇنىڭغا اللەنىڭ يېقىن پەرىشىلىرى گۇۋاھ بولىىدۇ (22)، ئۇلار تەختلەر گۇۋاھ بولىىدۇ (22)، ئۇلار تەختلەر گۇۋاھ بولىىدۇ (22)، ئۇلار تەختلەر ئۇستىدە تۇرۇپ (اللەنىڭ جەنىئەتتە ئۇلارغا بەرگەن تۇرلۇك نېمەتلىرىگە) قارايدۇ (23)، ئۇلارغا بەرگەن تۇرلۇك نېمەتلىرىگە) قارايدۇ (23)، ئۇلارغا بەرگەن تۇرلۇك نېمەتلىرىگە) ئارىدۇ ئۇلارغا بەرئىنىڭ ئاخىرىدا ئۇنىڭىدىن ئۇلار ئاغىزى پېچەتلەنىگەن ساپ ئاراب بىلەن سۇغىرىلىدۇ، ئىچىشىنىڭ ئاخىرىدا ئۇنىڭىدىن ئىپارنىڭ ھىدى كېلىپ تۇرىدۇ، قىزىقىقۇچىلار ئۇزىڭغا قىزىقىۋن! (25–26) ئۇنىڭىغا (يەنى ساپ ئارابقا) تەسنىمىنىڭ (سۇيى) ئارىلاشتۇرۇلىغان (23)، تەسىنىم جەنىئەتتىكى بىر بۇلاق بولۇپ، ئۇرابقا) تەسنىمىنىڭ (سۇيى) ئارىلاشتۇرۇلىغان (23)، تەسىنىم جەنىئەتتىكى بىر بۇلاق بولۇپ، ئۇلىلىرىگە ئۇزىتىنىڭ يېقىنىدىنى ئۇتكەندە، ئۇلار ئۆزئارا كۆز قىسىئاتتى (30)، ئۆپلىرىگە قايتىئاتى (30)، ئۆپلىرىگە قايتىئاتى (31)، مۆسنلەرنى يېيىئادىدىن گۆتتىنىدىنى كۆزىتىكە ئەۋەتلىكىنى يوق (33)،

إِلَّهَ إِنَّ امْنُوا مِنَ الْكُفَّارِيَفِ حَكُونَ ﴿عَلَى فَي يَنْظُرُونَ أَهُ لَ ثُوبِ الْكُكَارُيَا كَانُوا يَفْعَلُونَ إِنْ الْكُلَارُيَا كَانُوا يَفْعَلُونَ SHOWER STRANGS

جرادلوالزَّعْينِ الرَّحِيْمِ ن إِذَا السَّمَا وَانْشَقَتُ أَوْ وَإِذِنْتُ لِوَيْهَا وَحُقَّتُ أَوْ وَإِذَا الْأَرْضُ مُنَّتُ أَوْ الْقَتُ مَا فِيْهَا وَتَغَلَّتُ أَنْ وَأَذِنْتُ ارَيْهَا وَخُقَّتُ أَيْكُمُ الْإِنْدَانُ إِنَّكَ كَادِحُ إِلَّيْرَاكَ كَنْ حًا فَمُلْقِيْهِ فَعَالَمَا مِنْ أُولِيَ كِتْلَةً سَمِينَهِ فَ فَ يُحَاسَبُ حِمَالًا لِيسَارًا إِنْ وَيَنْقُلِكِ إِلَّى آهُلِهِ مَسُرُورُاقَ وَأَمَّامَنِ أَوْقَى كِنُّهُ وَرَآءَكُلُمْ وَالْعَلَمْ وَفَتَوْنَ يَدْ عُوْاكْبُورُ إِنَّ وَيَصْلَ سَعِيْرًا أَوْإِنَّهُ كَانَ فِي آهُلِهِ مَسْرُورُ اللهِ اللهُ ظُلْنَ أَنْ لَنَ يَحُورُ فَيَلَ اللهِ وَكُنَ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ الله كَانَ بِهِ بَصِيْرًا ﴿ فَلَا أُفِّهِمُ إِللَّهُ فَقِي ﴿ وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَى الْعَبْرِ إِذَا النَّسَقَ الْكَرِّكُ وَكُونَ طَيقًا عَنْ طَيْق الْحَلَمَا

بۇگىۇن (يەنى قىيامەت كىۇنى) مۆمىنىلەر كاپىر لأردسن كبؤلسدۇ(341)، (كايسىرلار)نىڭ ھالىغا (ئېسىل) تەختىلەر ئۈستىدە ئولىتۇرۇپ نەزەر تاشلايىدۇ(85). (كاپسرلار مۇمىنىلەرنى) مەسىخىرە قىلغان قىلمىشلىرسنىڭ جازاسىنى تارتىتىمۇ؟(86)

84 ـ سؤره ئىنشىقاق

مەككىدە ئازىل بولغان، 25 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرسبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

ئاسبان يېرىلغان(1)، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرىنى ئاڭلاپ ئىتائەت قىلغان، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرىنى تَاكُلَاشَقَاء تُسْاتُه وَ قَلْنَشْقًا لَا يَنِي بُولِغَانَ جَاعُدا (2)،

زېمىن سوزۇلغان(8)، قوينىدىكى نەرسىلەرنى (يەنى ئۆلۈكلەرنى، مەدەنىلەرنى)سىرتقا چىقسىرىپ قۇرۇقدىنىپ قالغان(٩)، پەرۋەردىگارىنىڭ ئەمرىنى ئاڭىلاپ ئىتائەت قىلغان، پەرۋەردىـگارىنىڭ تُعمر بني تَاكُلاشقا، تُتاتُه تَ قبليثقا لاينق بولغان چاغدا (تُنتسان خبياليغا كهلبيگهن دهمشه تليك ئەھۋاللارغا يولۇقىدۇ) (8) . ئى ئىنسان! سەن ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارىڭنا مۇلاقات بولغىنىڭنا قەدەر (ئۆز ئىشىڭدا) سەئىي_ئىجتىهات قىلىسەن (يەنى ئەمەلىڭنىڭ نەتىجىسىنى كۆرسسەن) (6). نامە_ ئەمالى ئوڭ تەرىپىدىن بېرىلگەن ئادەمدىن ئاسان ھېساب ئېلىنىدۇ^{71—8)}. (ئۇ جەننەتتىكى)ئائىلىسىگە خۇشال ـ خۇرام قايتىدۇ(8) . نامە ـ ئەمالى ئارقا تەرەپتىن بېرىلگەن ئادەم(10) «ۋاى» دەپ توۋلايدۇ (يەنى ئۆلۈمنى ئارزۇ قىلىدۇ) (¹¹¹⁾ ، دوزاخقا كىرىدۇ ⁽¹²⁾ . چۈنكى ئۇ (دۇنيادىكى چېغىدا) ئائىلىسىدە شاد خۇرام ئىدى(٤٤)، ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىغا قايىتىمايىيەن دەپ گۇمان قىلىدى(14). ئۇنىداق ئەمەس (يەنى ئۇ پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىسغا قايىتىدۇ). پەرۋەردىسگارى ھەقىقەتەن ئۇنى كۆرۈپ تۇرغۇچىىدۇر(قا)، شەپسەق (يەنى كىۇن پاتىقانىدىن كېيىنىكى ئۇپۇقىتىكى قىزىللىق) بىلەن، كېچە ۋە ئۇنىڭ قاراڭىغىۇلۇقى باسىقان نەرسىلەر بىلەن، نۇرى كامالەتكە يەتكەن ئاي (يەنى تولۇن ئاي) بىلەن قەسەمكى(18–18)، سىلەر جەزمەن بىر ھالىدىن يەنە بىر ھالغا يۆتىكسلىپ تۇرىسسلەر(قا)، ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) ئېمشىقا ئىمان ئېيتىايدۇ؟ (20) ئۇلارنىڭ يېسنىدا قۇرئان ئوقۇلغان چاغدا نېمىشىقا سەجدە قىلمايىدۇ؟ (21)

بەلكى كاپىرلار (مەتسقەتنى) ئىنكار قىلىدۇ(22). ئۇلارنىڭ دىللىرىدىكى يوشۇرۇن نەرسىلەرنى الله ئوبىدان بىلسدۇ(22). ئۇلارغا قىاتىتىق ئازاب بىلەن خۇش خەۋەر بەرگىين(24). پەققەت ئىسان ئېيتىقان ۋە ياخشى ئەمەلىلەرنى قىلىغان كىشىلەر ئىۋزۇلىيەس ساۋابىقا ئېرىشىدۇ(25).

85-سۈرە بۇرۇج

مەككىدە ئازىل بولغان، 22 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھىرىبان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

بۇرۇجلارنىڭ ئىگىسى بولغان ئاسبان بىلەن، قىيامەت كۈنى بىلەن، جۇمە كۈنى بىلەن، مارپا كۈنى بىلەن، مارپا كۈنى بىلەن، قارپا كۈنى بىلەن قەسەمكى (11-3)، ئورەكلەرنىڭ ئىگىلىرىگە لەنەت بولسۇن (4). ئۇ ئورەكلەر لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتلار بىلەن تولدۇرۇلغان ئىدى (5). ئەينى ۋاقىتتا ئۇلار ئورەكلەر ئۈستىدە ئولستورۇپ ئۆزلىرسنىڭ مۆسنىلەرگە قىلسۋاتقان ئىشلىرسنى كىۆرۈپ تۇراتسى (6-7)، ئۇلار مۆسنىلەرنى پەقەت خالىپ، مەدھىسىگە لايىق الله غا ئىمان ئېيتقانلىقلىرى ئۇچۇنلا يامان كۆردى. ئاسمانلارلىققەت خالىپ، مەدھىسىگە لايىق الله غا خاستۇر. اللە ھەممە نەرسىنى كۆرۈپ تۇرۇپ تۇرغۇچىدۇر (8-9)، مۇمىن ئەر ۋە مۆمىن ئاياللارغا زىيانكەشلىك قىلغاندىن كېيىن كۈفرىدىن قايتىمغانلار، شۇبھىسىزكى، مۇمىن ئەر ۋە مۆمىن ئاياللارغا زىيانكەشلىك قىلغاندىن كېيىن كۈفرىدىن قايتىمغانلار، شۇبھىسىزكى، جەھمىنەمنىڭ ئازايىغا دۇچار بولىدۇ، ئۇلارغا ئوت بىلەن ئازاب قىلسنىدۇ (10)، ئىمان ئېيتقان ۋە جەشەملەركە ياخشى ئوللارنى تۇبھىسىز قاتتىقتۇر (12)، سازاۋەر بولىدۇ، بۇ چوڭ بەختتۇر (12)، پەرۋەردىگارىڭنىڭ جازاسى شەك شۇبھىسىز قاتتىقتۇر (12)، سازاۋەر بولىدۇ، بۇ چوڭ بەختتۇر (12)، پەرۋەردىگارىڭنىڭ جازاسى شەك شۇبھىسىز قاتتىقتۇر (12)، ئاللارخالايىقنى) ھەقىقەتەن يوقتىن بار قىلىدۇ (يەنى ئۆلگەندىن كېيىن ئۇلارنى) تىرىلدۇردىۋر (11)، ئاللارخانى تولىدۇردى كېيىن ئۇلارنى) تىرىدۇردىدان

اهلان المواقعة والمؤرد والمقريق المتهيئة هو قال لما المادن و محدود و أمر المقرد و أمر المقرد و أمر المقرد و أمر المادن و محدود و المعرد و أمر المادن و أمر و أمر

الله (مؤسن بعندسلەرنىڭ گۇناھىنى) مەغىبرەت قىلغۇچىدۇر. (گۇلارنى) دوست تۇتىقۇچىدۇر (181) ئەرشىنىڭ ئىگىسىدۇر، ناھايىتى ئۇلۇغىدۇر (181) خالىغىنىنى قىلغۇچىدۇر (181). (ئىي مۇھەمبەدا) سەن لەشكەرلەرنىڭ پىسرئەۋن ۋە سەمۇدنىڭ قىسسسىدىن خەۋەر تاپتىڭجۇ؟(171-181) (قۇرەيش مۇشىرمكىلىرى ئاشۇ كاپسىرلارغا ئازىىل بولغان ئازايىتىن ئىبېرەت ئالىياي) داۋامىلىق ئىنىكار قىلشىۋاتىدۇ (181). اللە كاپسىرلارنىڭ ئەتىراپىنى قورشاپ تىۋرغۇچىسدۇر (181). يەلكى (ئىۋلار ئىنىكار قىلىغان ئىمرسە) لەۋھىۋلىمەھىپۇزدا ساقىلانىغان ئىۇلىۋغ قۇرئانىدۇر (182-83).

86_سؤرہ تاریق

مەككىدە ئازىل بولغان، 17 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسبى بىلەن باشلايىەن.

ئاسىيان بىلەن، تارىق (يەنى كېبچىدە ئاشكارا بولىغۇچى يۇلىتۇز) بىلەن قەسەم قىلىيەن (11. تارىقنىڭ ئېجىلىكىنى بىلەمسەن؟ (3) ئۇ يورۇق يۇلىتۇزدۇر (3). مەربىر ئادەم بىلەن (شۇ ئادەمنى) ساقلىغۇچى (پەرىئتە) بار (10. ئىنان ئېجىدىن يارىتىلىغالىلىقىغا ئادەم بىلەن (شۇ ئادەمنى) ساقلىغۇچى (پەرىئتە) بار (10. ئۇ مەنى ئۇمۇرتقا بىلەن قوۋۇرغا سۆگىكىنىڭ ئارسىدىن چىقدۇ (17. ئەككەكۇرۇشكە) ئارسىدىن چىقدۇ (17. ئەككەك قۇيىلەرۇشكە (يەنى تىرىلىغۇرۇشكە) ئادىردۇر (10. سىرلار ئاشكارا قىلىنىدىغان كۇندە (يەنى قىيامەتتە) (10. ئۇنىڭدىن (يەنى ئىلىناندىن) (ئازابنى دەپىئى قىلىدىغان) مېچ كۇچ ۋە ياردەمىچى يوقتۇر (101). ياسخۇرلۇق بۇلۇت بىلەن قەسەمكى (111) مۇرئان ئالىرىخۇچى، سۆزدۇر (181)، ئۇ چاقچاق ئومىسىتۇر (181)، ئۇلار (يەنى مۇشىرىكىلار) (قۇرئانىنى يوقىقا چىقسىدىش ئىۋچىۋن ئەنچىدۇن) تاقابىل ھەقسىتەن مەسكىرىگە تاقابىل ھەقسىتەن مەسكىرىگە تاقابىل ھەقسىتەن (110. رئى مۇھەمىمەد!) كاپدىرلارنىڭ ھىللەر بولۇشىغا ئالىدىرىسىغىن، ئۇلارغا قانىداق قىلىدىغانىلىقىمنى كۆرسىمن) (111).

THE REPORT OF سِواللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ٥ سَنِّ السُّورَيِّكَ الْأَمُّ الْآلَدَةُ عَلَقَ فَسَوْي ﴾ وَالَّذِي قَلَد فَهَدَاي أَوْلِآلِهِ فَي أَخْرَجُ الْمَرْعَى أَنْجَعَلَهُ غُثَاءً أَعُولِي ٥ سَنُعُ رُكَ فَلَاتَنُسُ فَالْا مَا شَاءً اللهُ إِنَّهُ يَعُلُوا لَهَ مُرْوَمًا يَغُعُ إِنَّ وَنُفِيِّتُمُ لِوَ لِلْمُتَّمَاعِ أَتَّافِذَكُمْ إِنَّ تُغَمِّتِ الذِّكْرُيُ فَكُلِّكُمْ مَنْ يَغْتُمُ إِنْ يَغْتُمُ إِلْأَنْتُمْ إِلَّالَهُمْ الْآلِدِي يَصْلَ النَّازَالُكُمِّزِي ٥ لْهُ لَايِمُوْتُ فِيهُا وَلَايَعُينَ قَدَافَكُومَنْ تَزَكَّى فُوذَكُرَاسُهُ رَتِهِ فَصَلَّىٰ فَهِالْ تُؤْثِرُونَ الْحَدْةَ الدُّنْيَا ﴿ وَالْاَخِرَةُ خَبُرُونَ ٱبْغُ ۞إِنَّ هِٰذَا لَغَى الْفُصُفِ الْأُوِّلْ ©َعُصُفِ إِيَّرَاهِيْمَ وَمُوِّلِينَ ﴾

معامله الرَّحْمٰن الرَّحِيْمِ ٥ هَا أَيْكَ حَدِيثُ الْفَاشِدَةِ أُوجُودٌ يُومِينِ خَاشِعَةٌ فَعَامِلَةٌ نَاصَةُ اللَّهِ اللَّهُ

SKENE STEEL

87 سۇرە ئەئلا

مەككىدە ئازىل بولغان، 19 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرىبان اللە نىڭ ئىسى بىلەن باشلايبەن.

ھەممىدىن ئۇستۇن پەرۋەردىگارىڭنىڭ نامىنى ياك ئېتىقاد قىلغىن (١) ئۇ (پۈتۈن مەخلۇقاتنى) ياراتتى، (ئۇلارنى) بېجىرىم (يەنى چىرايىلىق ۋە مۇناسىپ شەكىلدە) قىلدى (2) . مەخلۇقاتقا پايدىلىق ئىشلارنى (تەقدىر قىلدى، ئۇلارغا يايدىلىنىش يوللىرىنى) كۆرك سەتتى (3). ئوت_چۆپلەرنى ئۆستۈرۈپ بەردى (4). ئاندىن ئۇلارنىقارامتۇل قۇرۇق ئوت خەسكە ئايلانى دۇر دى(⁸⁾ . رئى مۇھەممەد!) ساڭا (قۇر ئاننى) ئوقۇتىـ منز، الله (نەسخى) قىلماقچى بولغان نەرسىدىن باشقىنى ئۇنتۇمايمەن، الله (بەندىلەرنىڭ) ئاشكار ا ۋە يوشۇرۇن (سۆز _ ھەرىكەتلىرىنى) بىلىپ تۇرىدۇ (7-6)، سېنى بىز ئاسان يولغا (يەنى ئىسلام شەرىئىتىگە) مۇۋەپپەق

قىلىمىز (8) . ۋەز_نەسىھەت پايدىلىق بولىدىغان بولسا، ركىشىلەرگە قۇرئان بىلەن) ۋەز_نەسىھەت قىلغىن (⁹⁾ اللَّه دىن (قورققان) ئادەم ۋەزــنەسىھەتنى قوبۇل قىلىدۇ ⁽¹⁹⁾ . ئەڭ شەقى ئادەم ۋەزــ نەسىھەتتىن قاچىدۇ (11). ئۇ كاتتا ئوتقا ريەنى دوراخقا) كىرىدۇ (12). ئاندىن ئۇ ئوتتا ئۆلمەيدۇ ۋە (ئوبدان) ياشىمايدۇ (13) ، (كۇفرىدىن ۋە گۇناھتىن) ياك بولغان ئادەم مەقستىگە يەتتى (14) ، ئۇ يەرۋەردىگارىنىڭ ئامنى ياد ئەتتى، ئاندىن ناماز ئوقۇدى (15) . سىلەر دۇنيا تىرىكىچىلىكىنى ئارتۇق كۆرىسىلەر (16) . ئاخىرەت ياخشىدۇر ۋە باقسىدۇر (17) . بۇ (يەنى بۇ سۇرىدىكى ۋەرلەر) شەك-شۇبهىسىز بۇرۇنقى كىتابلاردا ــ ئىبراھىسى ۋە مۇسالارنىڭ كىتابىلىرىددا باردۇر (18-19).

88 ـ سۈرە غاشىيە

مەككىدە ئازىل بولغان، 26 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

(ئى مۇھەمىمەد!) ساڭا ھەقىقەتەن قىيامەتىنىڭ خەۋسىرى كەلىدى (١١). بۇ كۇنىدە نۇرغۇن ئادەمىلەر خار بولىغۇچىدۇر⁽²⁾، ئۇلار دۇنىيادا گۇناھ قىلىغۇچىلاردۇر، (ئاخىرەتتە) جايا تارتىقۇچسلاردۇر (3). ئۇلار ھارارىتى قاتىتىق دوزاخىقا كىرىدۇ(4)، (سۇلىرى) قايناپ تۇرغان بۇلاقتىن سۇغىرىلىدۇ (5) . ئۇلار ئۈچۈن زەرىدىن (يەنى بەتبۇي، ئاچچىق تىكەندىن) باشقا يېمەكلىك بولمايدۇ(8). زەرى كىشىنى سەمرىتمەيدۇ، ئاچلىقنى پەسەيتمەيدۇ(17).

د. المنوع المنته فالسنيمة النهية في في بتقدر عليه فلا تشييه فالسنيمة النهية في في بتقدر عليه فلا تشييه فلا تشييه فلا تشييه في المنتقد في المنت

بۇ كۇندە نۇرغۇن كىشسلەر باركىي، ئۇلار نېيەت بىلەن خۇشالدۇر (8) . بۇ دۇنيادا قىلغان رسەئىي ... ئەمەللىرىدىن) مەمىئۇتىدۇر (9) . ئۇلار ئالىي جەت ئەتتىدۇر (10) ، ئۇ يەردە يامان سۆز ئاڭلىمايدۇ(11) ، ئۇ يەردە بۇلاقىلار ئېقىپ تۇرىدۇ (18) . ئۇ يەردە ئېگىز تەختلەر، قاتار تىزىلىغان قەدەھىلەر، رەت_ رمت قويؤلفان ياستؤقلار، سبلننخان ئبسل بساتلار قانسداق يارىتىلىدى (١٣) ، ئاسىمان قانسداق ئېگىز قىلىنىدى (18) ، تاغىلار قانداق تۇرغۇزۇلىدى (19) ، زېمىسى قانىداق يېسىتىلىدى (١٤٠). سەن (ئۇلارغا) ۋەز ـ تەسىھەت قىلىغىسى، سەن يىدقەت (ئۇلارغا) ۋەز ــ نەسىھەت قىلىغۇچىسىەن (81) . سەن ئۇلارغا مؤسه للهت (يەنى ئۇلارنى ئىسانغا مەجبۇر لىغۇچى) ئەمەسسەن (22) . لېكىن كىبكى (ۋەز ـ نەسىھەتتىن) يىۋز ئۆرۇپ (اللەنى) ئىنىكار قىلىدىكەن (88) ،

الله ئۇنى قاتىتىق ئازابىلايىدۇ (940)، ئۇلار (ئىۆلىگەنىدىن كېيىسىن) ھەقسقەتەن بىزنىڭ دەرگاھىمىزغا قايىتىمدۇ (88)، ئانىدىن ئۇلاردىسن ھېساب ئېسلىشىقا بىز مەسئۇلىمىز (88)،

89 ـ سۇرە ئە چر

مەككىدە ئازىل بولغان، 30 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن.

سۈبىھى بىلەن، (زۇلىھەجىجىننىڭ دەسلەپكى) ئون كېچىسى بىلەن، قۇربانىلىق كىۋنى بىلەن، ھارپا كوۋىرىقى قەسەمكى، (كاپىرلارغا چوقۇم ئازاب قىلىسمىز) (اسما)، ئەقسىل ئىگىسىگە بۇنىڭدا (يەنى يۇقىرىقى نەرسىلەردە قانائەتلىنەرلىك) قەسەم بارمۇ؟ (ق) پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئادسكۇچلۇك ئىرەمنى قانداق جازالىغانىقىنى كۆرمىدىگمۇ؟ (18-7)، بۇنداق ئادەمىلەر باشىقا شەھەرلەردە يارىتىلىمىغان ئىدى (8). شۇنىڭدەك ۋادىقورادا تاشلارنى كېسىپ (ئۇيلەرنى بىنا قىلغان) سەمۇدنى الله قانداق جازالىدى (9).

الله و المنطقة المنطق

شۇنىڭدەلە قۇزۇقىلار ئىگىسى پىرئەۋىنى قانىداق جازالىدى (19). ئۇلار شىممەرلەردە (زۇلۇم قىملىشتا) مەددىسدىن ئاشتى (11). ئۇ يەرلەردە بۇزغۇنچىلىقنى كۆپ قىلدى (13). پەرۋەر-دىگارىڭ ئۇلارغا قاتتىق ئازابنى نازىل قىلدى (13). پەرۋەردىگارىڭ (بەندىلەرنى) ئەلۋەتىتە كۆزىستىپ تۇرغۇچىسدۇر (14). پىمرۋەردىگارى ئىنسانىنى سىناپ ئەزىز قىلىل ۋە ئۇلىڭغا ئېمەت بەرسە، ئۇ: «پەرۋەردىگارەم مېنى ئەزىز قىلىدى» دەيدۇ (13) پىمرۋەردىگارى ئىنساننى سىناپ رىزقىنى تار قىلىا، ئۇ: «پىمرۋەردىگارىم مېنى خار قىلىدى» دەيىدۇ (18). ھەرگىسز ئۇنىداق ئەمەس، سىلەر دەيىدۇ (18). ھەرگىسز ئۇنىداق ئەمەس، سىلەر

برسىڭىلارنى مىسىكىسىگە ئاش، ئان بېرىشىكە تەرغىپ قىلىمايىسىلەر (188). مىراسىنى (مالال_مارام دېيەستىن) ھە دەپ يەيسىلەر (189). مالىنى (مېرىسلىق بىلەن) ناھىايىسى دوست تۇتىسىلەر (189). (ئىي غاپىللار!) بۇنىڭىدىن يېسنىڭىلار، زېيىسىن ئارقسۇۋارقا تەۋرىتىلگەن چاغدا (183)، (گۇناھكارلارنىڭ كۆرۈشى ئىۋچىۇن) جەھەنىنەم كەلىتۇرۈلىگەن چاغدا، ئۇكۇنىدە ئىنسان (يەنى كاپس) (دۇنىيادىكى قىلىمشىلىرسنى) ئەسلەيىدۇ، (بۇ چاغدا) ئەسلىگەنىنىڭ ئۇنىڭىغا نىچىمە پايىدىسى بولسۇن (183). ئۇ ئېيىتىدۇ؛ «كاشكى مەن ئەسلىگەنىنىڭ ئۇنىڭىغا نىچىمە پايىدىسى بولسۇن (183). ئۇ ئېيىتىدۇ؛ «كاشكى مەن (دۇنيادىكى) مايات ۋاقتىدا ياخشى ئىئلارنى قىلغان بوللەپچۇ!»(200) شۇ كۇنىدە ھەر ئەھەدى (اللهغا ئاسىلىق قىلىغانىدۇ (180). ئىي ئارام تاپقۇچى جان!(اللارنى) اللە باغلىمايىدۇ (180). ئىي ئارام تاپقۇچى جان!(181) سەن پىمرۋەردىگارىگدىن مەمئۇن، پىمرۋەردىگارىڭ سەنىدىن رازى بولغان ھالىدا، ئۇنىڭ دەرگاھىغا قايتىدىنىدىن دادى. مېنىڭ دورخشى، بەندىلىرىم قاتارىغا قوشۇلغىن (190). مېنىڭ جەننىتىگە كىرگىن(180).

90_سۇرە بەلەد

مەككىدە ئازىل بولغان، 20 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرسبان اللە نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

بوشەھەر (يەنى مەككە) بىلەن قەسمە قىلىد مەن (1). (ئى مۇھەھىيەد!) بۇ شەھەردە (ئۇرۇش قىلىش) ساقا ھالالدۇر (3). ئادەم (ئەلەيھىسىالام) ۋە (ئۇنىڭ ياخشى) پەرزەنتلىرى بىلەن قەسەم قىلىد مەن (3). بىز ئىنساننى مەقىقىەتەن جاپا مۇشەققەت ئىچىدە قىلىپ ياراتتۇق(4). ئۇ (يەنى قاجىرە شەقى ئادەم) ئۆزمگە ھېچ كىشىنىڭ كۆچى يەتبەيدۇ دەپ ئويلامدۇ؟ (3) ئۇ: وكۆپ مال سەرپ قىلەنلىقىنى ھېچ كىشى ئۇ ئۆزىنىڭ (مال) سەرپ قىلغانلىقىنى ھېچ كىشى عَنْ الْعَنْ الْمَعْنَ الْمُعْنَ الْمُعْنَى الْمُعْنَ الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنِي الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْمَ الْمُعْنَى الْمُعْنِى الْمُعْنِى الْمُعْنِي الْمُعْنَى الْمُعْنِي الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْمِى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنِي الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنَى الْمُعْنِي الْمُعْمِي الْمُعْنِي الْمُعْمِي الْمُعْمِي الْمُعْمِي الْمُعْنِي الْم

كوز، بىر تىل، ئىكىكى كالپۇك ياراتىمىدۇقىمۇ؟ ئۇنىڭىغا ياخىشى يول بىلەن يامان يولىنى كۆرسەتمىدۇقىمۇ؟ (مەستىلىڭ؟ (13) كۆرسەتمىدۇقىمۇ؟ ئۇنىڭىغا ياخىشى يول بىلەن يامان يولىنىڭ كۆرسەتمىدۇقىمۇ؟ (داۋان ئېشىنى دېگەن) قۇل ئازات قىلماقتۇر (13)، ياكى ئاچارچىلىق كۈندە تۇغقانچىلىسقى بولغان يېتىكى يېتىسىگە ياكى توپىدا ياتقان مىسكىن (يەنى مالى ناچار كەمپەغەل)گە تاماق بەرمەكتۇر (140-16)، شۇنىڭ بىلەن بىللە) ئىمان ئېيتغانلاردىن، ئۆزئارا سەۋر قىلىش بىلەن بىللە) ئىمان ئېيتغانلاردىن، ئۆزئارا سەۋر قىلىشقا تەۋسىيە قىلىشقانلاردىن، ئۆزئارا مەرھەمەت قىلىشقا تەۋسىيە قىلىشقانلاردىن بولماقتۇر (13)، ئەنە شۇلار (يەنى يۇقسىرىدىكى ئىشلارنىي قىلىقان كىشىلەر) سائادەتبەن كىشىلەردۇر (13) بىرنىسلەر) سائادەتبەن كىشىلەردۇر (13) بىرنىسلەر) ھائادەتبەن كىشىلەردۇر (13)

91-سۇرە شەمس

مەككىدە تازىل بولغان، 15 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن.

قۇياش ۋە ئۇنسىڭ نۇرى بىلەن قەسەمىكى (1)، قۇياشىقا ئەگەشىكەن چاقىمدىكى ئاي بىلەن قەسەمكى (2)، قۇياشنى ئاشكارا قىلغان كۈندۈز بىلەن قەسەمىكى (3)، قۇياشنى يوشۇرغان چاغدىكى كېچە بىلەن قەسەمكى(4)، ئاسجان بىلەن ۋە ئۇنى بىنا قىلغان زات بىلەن قەسەمكى(4)، وَالْرَحِينَ وَمِنَا لَمُسْلِكُونَ فَقِينَ وَمِنْ الْمُوَالْمِنَا الْحَيْنَا وَالْمَوْنِ وَمَالَمُونِ الْمُسْلِحُونَا وَالْمَوْنِ وَمَالَمُونِ الْمُسْلِحُونَا الْمَسْلِحُونَا الْمَسْلِحُونَا الْمُسْلِحُونَا الْمُسْلِحُونَا الْمَسْلِحُونَا الْمَسْلِحُونَا الْمُسْلِحُونَا اللَّهُ الْمُسْلِحُونَا الْمُعِلَا الْمُسْلِحُونَا الْمُسْلِحُونَا الْمُسْلِحُونَا الْمُسْلِحُ

زېسىسى بىلەن ۋە ئۇنى بىسنا قىلىغان زات بىلەن قەسەمىكى (6) ، روھ بىلەن ۋە ئۇنى چىسرايىلىق قىلىپ ياراتقان، ئۇنىڭغا ياخشى-يامانلىقنى بىلدۇر-گەن زات بىلەن قەسەمىكى (7--18) ، روھىمىنى ياڭ قىلغان ئادىم چوقۇم مۇرادىغا يېتىدۇ ⁽⁹⁾. نەپسىىنى (كۇفرى ۋە پسقى ـ فۇجۇر بىلەن) كەمستكەن ئادەم چوقۇم ئائۇمىد بولىدۇ (10) . سەمۇد ھەددىدىن ئاشقانى لىقى ئۇچۇن (پەيغەمبەرنى) ئىنكار قىلدى(11) - ئەينى زاماندا سەمۇدنىڭ ئەڭ بەتسبەخت ئادىمى (مۆجىزە بولۇپ كەلگەن تۆگىنى) ئۆلتۈرۈشكە ئالدىرىدى(¹²⁾ . ئۇلارغا اللەنىڭ پەيغەمبىرى زيەنى سالىھ ئەلەيھىسى سالام): والله نباق تۆگىسىگە چېقىلباڭلار، ئۇنى سۇ ئىچىشتىن توسماڭلار» دېدى(13) . ئۇلار پەيغەمبەرنى (يەنى سالىھ ئەلەيسىسالاسنى) يالغانچى قىلىدى، تۆگىىنى ئۆلىتۈردى، گۇنامى تۇپەيىلىدىن اللە ئۇلارنى تەلتۆكۈس ھالاك قىلىدى ئومۇسيۇزلۇك مالاك قىلدى(14) . الله ئۇنىڭ (يەنى ئۇلارنى مالاك قىلغانلىقىنىڭ) ئاقسۇستىدىن قورقىمايىدۇ (15) .

92 سؤره لهيل

مەككىدە ئازىل بولغان، 21 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

قاراڭىغۇلۇقىي ئالەمىنى قاپلىنغان كېچە بىلەن قەسەسكى (11) ، يورۇغان چاشىدىكى كۇندۇز بىلەن قەسەسكى (23) ، ئەر-ئايالنى ياراتقان زات الله بىلەن قەسەسكى (23) ، ئەر-ئايالنى ياراتقان زات الله بىلەن قەسەسكى (33) ، سىلەرنىڭ ئەمەلىڭلار شەك شۇپسۇن) سەرپ شەك شۇپسۇن خىلسۇن خىلسۇن خىلسۇن ئۇپسۇن) سەرپ قىلىغان ، تەقۋادارلىق قىلىغان ، (كەلسەء تەۋمىدنى) تەستىق قىلىغان ئادەمىگە كەلسەك (3-6) ، ئۇنىڭغا بىز ياخشى يولنى مۇپەسسەر قىلىپ بېرىمىز (73) ، بېخىلىلىق قىلىپ (اللەنىڭ ساۋابسكىن ئىنكىار قىسلىغان ئادەمىگە كەلسەك (3-6) ، بىز ئۇنىڭغا يامان يولىنى مۇپەسسەر قىلىپ بېرىمىز (180) . ئۇ (دوزاختا) كەلسىك خاندا، ئۇنىڭ قېلىلى ھېچ نەرسىگە ئەسقاتىلىدۇ (111) . توغرا يولنى كۆرسىتىكتە شەك شۇپسىز بىز دەسئۇلمىز (122) . دۇنيا ۋە ئاخىرەت شەك شۇپسىسىز بىزنىڭ ئىلگىمىزدىسدۇر (113) سىلىرنى لاۋۋلىداپ تۇرغان ئۇتىتىن ئاگىلەمىلانىدۇردۇ (114) . ئۇنىڭغا پەقەت (ھەقىنى) ئىنكار قىلغان، (شىھاتدىن) يۈز ئۆرۈگەن ئادەمىلا كىرىدۇ (161–166) . ياكلىنىش ئۇپسۇن مال-مۇلكىنى قىلغان، (شىھاتدىن) سىلىرنى لۇرخۇرۇن مال-مۇلكىنى

مند، الفنور الذي من المستوقعة أي الأراتيا ا وغيد الديم و المالية المنافرة الذي المنافرة الديم المنافرة المنافر

ئۇنىڭ قىلغان ياخشىلىقى بىراۋنىڭ ياخىشىلىقىنى ياندۇرۇش ئۇچۇن ئەمەس، يەقەت ئۇلۇغ يەرۋەر-دىگارىنىڭ رازىلىقى ئۇچۇندۇر (19-20). ئۇ (يەنى ئېھىان قىلغۇچى ئادەم) (يەرۋەردىىگارىنىڭ بەر-گەن مۇكاپاتىدىن) چىوقۇم رازى بولسدۇ(191.

93 سؤره زؤها

مەككىدە ئازىل بولغان، 11 ئايەت.

نامايىتى شەپىقەتىلىك ۋە مېھرىيان الله نىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

چاشگام ۋاقنى بىلەن قەسەمكى(ا)، قاراڭغۇلۇقى (ئەتسراپىنى قاپىلىنغان) چاشىدىكى كېچە بىلەن قەسەمكى(23)، (ئى مۇھەمىيەدا) پەرۋەردىسگارىياڭ سېنى تاشلىۋەتكىنىمۇ يوق، يامان كۆرۈپ قالغىنىسۇ يوق(23)، ساڭا ئاخىرەت ئەلۋەتتە دۇنيادىن ياخشى

دۇر (4)، پەرۋەردىگارىڭ ساڭا (ئاخىرەتتە ساۋاب، مۇرمەت ۋە شاپاتەت قاتارلىقلارنى) ئاتا قىلىدۇ، سەن مەمئۇن بولسەن(6)، ئۇ سېنى يېتىم بىلىپ پانام بەرمىدىيۇ(6) قايمۇققان بىسلىپ ھىدايەت قىلمىدىيۇ(7) سېنى يوقسىز بىلىپ (كىشىلەردىن) بىھاجەت قىلمىدىيۇ(10) يېتىمنى خارلىيا(9)، سائىلغا قوپاللىق قىلما(10)، پەرۋەردىگارىڭنىڭ (ساڭا بەرگەن) نېمىتىنى (كىشسىلەرگە) سۆزلەپ بەرگەن (جۇئكى نېمەتنى بولىدى) (11)،

94- سۇرە ئىنشىراھ

مەككىدە نازىل بولغان، 8 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

(ئى مۇھەمەدد!) سېنىڭ كۆكسىڭنى (ھىدايەت، ھېكىمەت ۋە قۇرئالىنىڭ نۇرى بىلەن) كەڭ قىلمىدۇقمۇ⁽¹³⁾ سېنىڭ بېلىڭنى ئېگىۋەتكەن ئېغىر يۈكنى ئۈستۈڭدىن ئېلىپ تاشلىدۇق (3-4). سېنىڭ شۆھرىتىڭنى ئۇستۇن قىلدۇق (4). ئەلۋەتتە ھەربىر مۇشكۇللۇك بىلەن بىر ئاسانلىق بار (6). ئەلۋەتتە ھەر بىر مۇشكۇللۇك بىلەن بىر ئاسانىلىق بار (6). (ئىي مۇھەممەد! دەۋەتىتىن) بوشىغان چېغىڭدا (اللەغا) ئىبادەت قىلىشقا تىرىشىقىن (7). پەرۋەردىسگارىگىغا يۈزلەنىگىسن (8).

95ء سؤرہ تین

مەككىدە ئازىل بولغان، 8 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرىسبان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايىدن.

ئەنچۇر بىلەن ۋە زەپتۇن بىلەن قەسەسكى(11)، سىنا تېسفى بىلەن قەسەسكى(12)، بۇ تىنچ شەھەر (يەنى مەككە مۇكەررەمە) بىلەن قەسەسكى(13)، بىز ئىساننى شەك-شۇبهىسىز ئەڭ چىرايلىق شەكىلىدە ياراتتۇن(14). ئاندىن ئۇنى (چىرايلىق ياراتقانىلىق نېستىسىزگە شۇكۇر قىلماي ئاسىيلىق قىلغانلىقىتىن) دوزاخقا قايتۇردۇق(16). پەقەت ئىسمان ئېيتىقان، ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلار بۇنىڭدىن مۇستەسىنا، بۇلارغا ئۇزۇلمەس ساۋاب بېرىلىدۇ(19). (ئى ئىندان!) بۇنىڭدىن كېيىن (يەنى روشەن دەلىللەر بايان قىلىنغان دىن كېيىن)، يەنە نېمىشىقا قىيامەتنى ئىنكار قىلىد سەن ؟(17) اللە ئەڭ ئادىل ھۆكۈم قىلغۇچى ئەمەسۇ؟(18)

96 سۇرە ئەلەق

مەككىدە ئازىل بولغان، 19 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

ياراتقان پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىسمى بىلەن ئوقۇغىن (1). ئۇ ئىنساننى لەختە قاندىن ياراتتى (3). ئو ئىنساننى لەختە قاندىن ياراتتى (8). ئوقۇغىن، پەرۋەردىگارىڭ ئەڭ كەرەملىكتۇر (3). ئۇ قەلەم بىلەن (خەت يېزىشنى) ئۆگەتىتى (4). ئىشانغا بىلمىگەن نەرسىلەرنى بىلدۈردى (5). ئەك-شۇبهىسىز ئىنسان ئۆزىنى باي ساناپ (اللەغا ئىنسانغا بىلمىگەن نەرسىلەرنى بارستلا ھەددىدىن ئاشدۇ (6–7). (ئى ئىنسان!) بارىدىغان يېرىڭ ناماز ئوقۇۋاتىقان بەلىدىيىنى (يەنى مۇھەمەد ئەلەيھىسالامنى) توسقان ئادەمنىڭ (ھالىنى) ئائىيتىپ بەرسەگىچۇ؟ ئەگەر ئۇ ئائىلىنى ئوسقان بەلىسەئىچۇ؟ ئەگەر ئۇ ئىلىنىڭ ھالىنى) ئېيىتىپ بەرسەگىچۇ؟ ئەگەر ئۇ ئەتدىنىدا ئەللىنىڭ ئورنىغا توغىرا يولىدا بولغان بولىسا(11)، ياكى دەڭۋادارلىقىقا ئەمىر قىلىغان بولسا(11)، ياكى ماڭل ئېيىتىپ بەرسەگىچۇ؟ ئەگەر ئۇ (قۇرئانى) ئىنكار قىلىما، ئىسانىدىن (يۇز ئۆرۈس) (11)، ياكى ئائىنىڭ بەرسەگىچۇ؟ ئەگەر ئۇ (قۇرئانى) ئىنكار قىلىما، ئىسانىدىن (يۇز ئۆرۈس) (11)، ئائىدىڭ (ئۇنى) كۆرۈپ تۆردىسانلىقىنى بىلىسىدىنىڭ (14) ئۇ گۇمراھلىقىتىن يانسىۋن، ئاللەنىڭ (ئۇنى) كۆرۈپ تۇردىمىغانلىقىنى بىلىسىدىن كاللەنىچى گۇناھكارنىڭ كوكۇلىسىدىن يانسۇن، ئەگەر ئۇ بۇنىگدىن ياتىسان، چوقۇم ئۇنىڭ كوكۇلىسىدىن رياردەمگە) چاقىرسۇن! (11)

مند الزيانية فقال الأنطية والمهان والقاتمين في المنافقة المنافقة

بىز زابانىيىلەر (يەنى جەھەنىنەمىنىڭ كىۋچىلۇلات قاتتىق قول پەرىشتىلىدرى)نى چاقسىرسىز (18). (بۇ فاجىر گۇمىراھلىقىتىن) يانسىۋن! ئۇنىڭىغا ئىتائەت قىلمىغىن، (اللەغا) سەجىدە قىلىغىن، (شۇنىڭ بىلەن اللەغا) يېقىنلىق ھاسىل قىلفىن (18).

97 سۇرە قەدر

مەككىدە ئازىل بولغان، 5 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىسك ۋە مېھىرسيان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

بىز قۇرئاننى ھەقىقەتەن شەبى قەدرىدە نازىل قىلدۇق(13). شەبى قەدرىنىڭ نېيە ئىسكەنىلىسكىسنى بىلەمسەن؟(23) شەبى قەدرى (شەرەپ ۋە پەزىلەتتە) مىڭ ئايدىن ئارتۇقتۇر(18). پەرىشتىلەر ۋە جىبرىئىل

شۇ كېچىدە پەرۋەردىگارسنىڭ ئەمىرى بىلەن، (زېمىنىغا اللە تەقدىر قىلغان) بارلىق ئىش ئۇچۇن چۇشىدۇ(4). شۇ كېچە تاڭ يورۇغانغا قەدەر پۇتۇنلەي تىنچــئامانلىقتىن ئىبارەتتۇر(4).

98-سۇرە بەييىنە

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 8 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېهرىبان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن،

ئەھلى كىتابتىن (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالاردىن) كاپىر بولغانلار ۋە مۇشىرىكلار ئۆزلىرىگە روشەن دەلىل كەلكەنگە قەدەر كۇفرىدىن ئايرىلغۇچى بولىىدى (1). (ئۇ روشەن دەلىل) ياك سەھىيىلەر پىلەرنى تىلاۋەت قىلىپ تۆرىدىغان، اللە تەرىپىدىن كەلگەن پەيغەسبەردۇر (2). ئۇ سەھىيىلەر توغىرا ئەمكاملارنى ئىۆز ئىچىگە ئالغان(3). كىتاب بېرىلگەنلەر (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار) پەقەت ئىبادەتنى يەقىدى ئۆزلىرىگە روشەن دەلىل كەلگەندىن كېيىنلا ئىختىلاپ قىلىشتى(4). ئۇلار پەقەت ئىبادەتنى اللەغا خالىس قىلغان، مەتى دىنىغا ئېتىقاد قىلغان ھالدا (يالغۇز) اللەغىلا ئىسبادەت قىلىشىقا بۇيرۇلدى. نامازنى ئادا قىلىشقا، زاكاتنى بېرىشكە (بۇيسرۇلدى)، ئەنە شۇلار (يەنى ئىسبادەت، ئىخلاس ناماز، زاكاتلار) توغرا دىندۇر (3). ئەھلى كىتابتىن ۋە مۇشرىكىلاردىسن كاپىر بولغانىلار مەخلۇقاتىلارنىڭ يامىنىدۇر (3).

ئىبان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلار سائەنە شۇلار مەخسۇقاتىلارنىڭ ياخشىسىدۇر 77، ئۇلارغا پەرۋەردىگارىنىڭ دەرگاھىدا بېرىلىدىغان مۇكاپات رئۇلارنىڭ) تۇرار جايى بولغان، ئاستىدىن ئۆستەڭلار جەنسئېلىدە مەڭسۇق قالىدۇ. الله ئۇلاردىس رازى بولسدۇ، ئۇلار جەنس بەللىدۇ، ئۇلاردىس رازى بولسدۇ، ئۇلاردىس دازى بەلسىدۇ، ئۇلاردىس دازى بەلسىدۇ، ئۇلارسىدىن قورقىقان ئادەم ئېسرىشىدۇ(8)،

99_سۇرە زەلزەلە

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 1 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھىرمىيان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلاپيەن.

زېمىن قاتتىق تەۋرىتىلگەندە⁽¹⁾، زېمىن (قوينىــ دىكى) يۇكلىرىنى (يەنى مەدىنلەر، ئوتلار، ئۆلۈكــ

100 ـ سؤرہ ئادىيات

مەككىدە ئازىل بولغان، 11 ئايەت.

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

(غازىلارنىڭ دۇشمەنگە مۇچۇم قىلىشىدا) ماسىراپ يۇگۇرگۈچى، (قاتتىق يۇگۇرگەنلىكتىن) تۇۋاقىلىرىدىن ئوت چىقارغۇچى، (قاتتىق يۇگۇرگەنلىكتىن) تۇۋاقىلىرىدىن ئوت چىقارغۇچى، ئەتىگەندە (دۇشمەن ئۇستىگە) باستۇرۇپ كىرگۈچى، (قاتتىق چاپقانلىقىتىن) توپى ئىچگە كىرىپ كەتكۈچى ئاتلار بىلەن قەسمەكى(2-3)، ئىنىسان مەقسقەتەن پەرۋەردىگارىسنىڭ (نېسەتىلىرىسنى) شەكسىسىز ئىنىگار قىلىغىۋچىدۇر (4). ئىنىسان مەقسقەتەن ئۇنىڭخا (يەنى اللەنىڭ ئېسىسىسنى ئىنىكار قىلىغالىلىقىخا) ئەلۋەتتە ئۆزى گۇۋاھىتۇر (7). ئىنىسان پۇل-مالغا ئىنىتايىسى ھېسرىستۇر (8).

قەپرىنلەردىنكى ئىۋلىۋكىلەر (سىرتىقا) چىقىد رىنلىغان، دىلىلاردىنكى سىنزلار ئاشكىارا قىلىند ئان چاغىدا، ئۇلارنىنىڭ ھەمىيە ئەھىۋالىندىن پىمرۋەردىنگارىننىڭ ھەقىنقەتەن خەۋەردار ئىكەلى لىنكىنى (بۇ ئادان ئىنتىنان) بىلمەمدۇۋدالىلارا

101 ـ سۇرە قارىئە

مەككىدە ئازىل بولغان، 11 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتىلىك ۋە مېھرىسبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

قىيامەت(1)، قىيامەت نېمىدۇر(13)، قىيامەتىنىڭ نېيە ئىكەنلىكىنى قانداق بىلەلەيسەن(13) شۇ كۈندە ئىنىسانىلار تارىسلىپ كەتىكەن پەرۋانسىدەك بولۇپ كېتىدۇ(13)، تاغىلار ئېتىسلىغان يۇڭىدەك بولۇپ

دېىتىدۇ⁽⁶⁾، تارازىسى ئېغىر كەلگەن (يەنى ياخشىلىقلىرى يامانىلقىلىرىنى بېسىپ چۇشكەن) ئادەمگە كەلسەك، ئۇ كۆڭىۋلىلۇك تۇرمۇشتا (يەنى ئازۇنېمەتىلىك جەنىنەتىتە) بولسدۇ^(6—7)، تارازىسى يېنىك كەلىگەن (يەنى يامانىلقىلىرى ياخشىلىقىلىرىنى بېسىپ كەتكەن، يا ياخشىلىقى بولىمىخان) ئادەمگە كەلسەك، ئۇنىڭ جايى ھاۋىيە بولسدۇ^(6—9)، ھاۋىيەنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى سەن قانىداق بىلملەيسەن؛ (10) ھاۋسيە قىنزىق ئوتىتۇر(لال).

التآبية ١٠٠٠ الشكأ تو١٠٠ فَلَايَعُلُمُ إِذَا يُعْتَرَمَا فِي الْقُبُونِ وَحُيِّلَ مَا فِي الصََّّدُونِ فَ رِانَّ رَبِّهُ مِيهِم بَوْمَهِ فِي كَنْهَارُّوْهُ THE STATE OF THE STATE OF مرادله الرَّحْسُ الرَّحِيْمِ الْقَارِعَهُ أَمْ مَا الْقَارِعَةُ أَوْمَا أَوْرِلِكَ مَا الْقَارِعَةُ أَ يَوْمَرَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفُرَّالِسُ الْمَنْتُونِينَ ۗ وَتَكُونُ الْحِيَالُ كَالْعِعْنِ الْمَنْقُوشِ ۞ فَالْمَنَامَنُ ثَقَلَتُ مَوَازِينَهُ ۞ فَهُوَ فُ عِينَهُ وَرَاضِيةٍ ٥ وَأَمَّا مَن خَفَتُ مَوَاذِينُهُ ٥ فَأَمُّهُ هَاوِيَةٌ أُومَيَّا أَدِّرُلِكُ مَاهِيَةٌ أَنَّازُهَامِيَّةٌ أَنَّ The Cour مرانلوالرَّعُين الرَّجِيبُون كُوُالتَّكَاثُونُ حَتَّى زُرْتُهُ الْمَقَابِرَ فَكَلاسَوْنَ ڶؠُونَ۞۠ؿؙؗڗؙػڵٳڛؘۅ۠ؽڗؘڡؙڶؠؗۯڹ۞ؖڮڵڗڶۅٛؾٮؙڵؠؗۅ۠ڹؘڝؚڵۄ لْيَقِينُ فَلَرَوْنَ الْحَجِيْعِ فَتْوَلَّوْنَهَا عَيْنَ الْيَقِينَ فَ ثُوَّلَتُ مُنْكُنَّ يُومَهِدُ حَنِ النَّعِيْدِ ﴿

102 ـ سۇرە تەكاسۇر

مەككىدە ئازىل بولغان، 8 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

تاكى قەبرىلەرنى زىيارەت قىلغىنىڭلارغا (يەنى قەبرىلەرگە كۆمۈلگىنىڭلارغا) قەدەرە (پۇل-مال» بالىلار بىلەن) پەخىرلەنبەك سىلەرنى غەپلەتتە قالدۇردى(ئا-13. راستلا كەلگۈسدە بىلسىلەر(ئە). ئاندىن راستلا كەلگۈسىدە بىلسىلەر(ئە). ئەگەر سىلەر راستلا ھەقىقىي بىلسەڭلار (غەپىلەتستە قالباڭلار)(ئا. سىلەر چوقۇم جەھەننەمنى كۆرسىلەر(ئا). ئاندىن ئۇنى چوقۇم ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرسىلەر(ئا). ئاندىن (دۇنيادا سىلەرگە بېرىلگەن) نېمەتلەردىن سوئال-سوراق قىلىنسىلەر(ئا).

103 ـ سۇرە ئەسر

مەككىدە ئازىل بولغان، 3 ئايەت،

ناھىايىستى شەپقەتىلىك ۋە مېپھرسبان اللە نىڭ ئىسسى بىلىدن بىاشىلايىسەن-زامان بىلەن قەسەمكى(11)، ئىسان ئېيت قان، ياخشى ئەمەللەرنى قىلىغان، بىر-بىرسگە مەقىنى تەۋسىيە قىلىشقان، بىر-بىرسگە سەۋرىنى تەۋسىيە قىلىشقان كىشىلەردىس باشىقا مەمسە ئادەم چوقۇم زىيان ئىچىدىدۇر (2-21).

104 ـ سۇرە ھۇمەزە

مەككىدە ئازىل بولغان، 9 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسپى بىلەن باشلايمەن.
(كىشىلەرنى) ئەيىبلىگۈچى سۇخەنچىگە ۋاي!(1) ئۇ مال توپلىسدى ۋە ئۇنى (ياخشىلىق يولـ لىرىغا سەرپ قىلباي ساقلاش ئۇچۇن) سانىدى(3). ئۇ مېلى ئۆزىنى (دۇنيادا مەڭگۈ قالدۇرسدۇ دەپ ئويلايدۇ) (3). مەرگىز ئۇنداق ئەمەس، ئۇ چوقۇم ھۆتەمەگە تاشلىنىدۇ(4). ھۆتەمەنىڭ نېمىلىكىنى قانداق بىلەلىيسەن؟(3) ئۇ، اللەنىڭ ياندۇرغان ئوتىدۇركى، (ئۇنىڭ ئەلىمى) يۈرەكلەرگە يېتىپ بارىدۇ(4-7). ئۇلار چوقۇم دوزاخقا سولىنىدۇ(8). ئېسگىز تۆۋرۇكىلەرگە باغىلسنىدۇ(9).

105 ـ سؤره فيل

مەككىدە ئازىل بولغان، 5 ئايەت،

106 ـ سۇرە قۇرەيش

مەككىدە ئازىل بولغان، 4 ئايەت،

ناھايىتى شەپىقەتىلىك ۋە مېھرىيان اللەنىڭ ئىسىي بىلەن باشلايمەن.

قۇرەيش قوغدالفانلىقلىرى ئۇچۇن (11) ،ئۇلار قىشـ لىق ۋە يازلىق سەپىرىدە قوغدالغانلىقلىرى ئۇچۇن (12) ، بۇ ئىۋى (يەنى بەيستۇاللە)نىڭ پەرۋەردسكارسخا ئىبادەت قىلسۇنكى، ئۇ ئۇلارنى ئاچلىقتا ئوزۇقلادـ دۈردى، ئۇلارنى قورقۇنچتىن ئەسىن قىلدى(3-14) .

107_سؤرہ مائۇن

مەككىدە ئازىل قىلغان، 7 ئايەت.

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن. عَنْ الْمُنْ الْمُنْلِيْمُ لِلْمُ لِلْمُ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْم

دىننى ئىنكار قىلغان ئادەمنى كۆردىڭىمۇ؟ (1) ئۇ يېتمىنى دۆشكىملىدىىغان، مسكىنگە تاماق بېرىشنى تەرغىپ قىلمايدىغان ئادەمدۇر (2⁴⁰)، شۇنداق ناماز ئوقۇغۇچىسلارغا ۋايكى، ئۇلار نامازنى غىمپىلەت بىلەن ئوقۇيىدۇ⁽⁴⁰⁻⁴⁰، نامازنى رسيا بىلەن ئوقۇيىدۇ⁽⁶⁰)، ئۇلار قولىقا بەرمەيدۇ⁽⁷⁰)،

108 ـ سۇرە كەۋسەر

مەكىكىدە ئازىل بولغان، 3 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسبى بىلەن باشلايمەن،

بىز ساقا مەقىقەتەن نۇرغۇن ياخشىلىقلارنى ئاتا قىلدۇق (11). پەرۋەردىىگارىڭ ئۇچىۇن ناماز ئوقۇغىن ۋە قۇربانلىق قىلغىن(12). ھەقىقەتەن سېنىڭ دۈشىمىنىڭىنىڭ نام_نىستانى قالمايدۇ(13).

109_سؤره كافترون

مەكىكىدە ئازىل بولغان، 6 ئايەت،

ناھايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

رئى مۇھەمىھەد! سېنى بۇتىلارغا چىوقىئۇشقا ئىۇنىدىگۇچى كۇفىقارلارغا) ئېيىتىقىنىكى، «ئى كاپىرلار! (1) سىلەر چىوقۇنۇۋاتىقان بۇتىلارغا مەن چىوقۇنمايمەن(13)،

نَتُوْخِيدُونَ مَا أَعْدُدُ أَوْلَا آيَا عَالِدٌ مَّا عَيْدُ ثُنْهُ وَلَا آيَا عَالِدٌ مَّا عَيْدُ ثُنْهُ نَّهُ عِنْدُونَ مَا أَعْنُدُ ۞ لَأَدُوبُنُكُمْ وَلِي دِيْنِي ۞ مرالله الرَّعْلَنِ الوَّحِيْمِ ٥ اذَاحَاءَنَفَوُ اللهِ وَالْفَتْرِ الْوَرَايَتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِيُدِينِ الله أَفَا عُنَاكُ فَسَيْقَ عِمْدِرتك وَاسْتَعْدَ وَأَنَّهُ كَانَ تَدَّانًا خَ The same مر الله الرَّحْين الرَّحِيْمِ 0 تَبْتُ يِنَاآنِ لَهَبِ قَتَبُ ٥ مَا أَخُنى عَنْهُ مَا لَهُ وَمَا كْتَبَ الْسَيْعُلْ ذَارًا ذَاتَ لَهَبِ فَ وَامْرَاتُهُ مُمَّالَةً الْحَطْبِ أَنْ إِنْ جِيْدِ هَا حَبْلُ مِنْ مُسَدِي أَ 七個社会別別 مرادله الرّحين الرّحية نُلْ هُوَاللَّهُ آحَدُ فَاللَّهُ الصَّبَدُ فَالْمُ لَوْيَلِدٌ وَلَوْ كُوْلُدُ اللَّهِ وَلَدُ مُلِّنْ لِلْهُ لِللَّهِ الْمُعَدِّ الْمَعَدُ فَا لَكُورُ الْمَعْدُ الْمَعْدُ الْمَعْدُ الْمَعْدُ الْمَعْدُ الْمُعْدُ الْمَعْدُ الْمُعْدُ الْمُعِمُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعِمِ الْمُعِمِ الْمُعِمِّ الْمُؤْمِ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعْدُ الْمُعِمُ الْمُعِمِ الْمِعِمُ الْمُعِمِ الْم

سلهرمؤ مهن تسبادات فلسؤاتقان الله غا ئىبادەت قىلمايسلەر⁽³⁾، سىلەر چىوقىۋنىغان بۇتلارغا مېنىڭ چوقۇنىغىنىم يوق(4). سىلەرنىڭسۇ مهن تبادمت قبلنان اللهاعًا تبادمت قبلفستثلل يوق(6) . سىلەرنىڭ دىنىڭىلار ئىۆزەڭىلار ئۇچۇن، مېىنىنىڭ دىسىممۇ ئۆزەم ئۇچۇن»(⁽⁸⁾.

110ء سؤرہ تەسر

مەدىنىدە ئازىل بولغان، 3 ئايەت.

ناھايستى شەپىقەتىلىك ۋە مېھىرىيان اللهنىڭ ئىسمى بىلەن باشلاپىيەن.

الله نىڭ ياردىمى ۋە غەلىيىسى كەلگەن ۋە ئال لانىڭ دىنىغا كىشلەرنىڭ توپ_توپ بولۇپ كىرگەئ_ لىكىنى كۆرگىنىڭدە (1-2) ، رەببىڭغا تەسبىھ ئىبت قىن، ھەمدى ئېيتقىن، ۋە ئۇنىڭدىن مەغپىر ەت تىلىگىن. الله مەقىقەتەن تەۋبىنى بەك قوبۇل قىلىغۇچىدۇ. (3):

111 ـ سؤره مدسدد

مەكىكىدە ئازىل بولغان، 5 ئايەت،

ناھايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىيان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلاپيەن،

تُعِيوُ لَهُ هَعَيْنِيكُ تُبْكِكِي قُولِي قَوْرُوْتِ كَهُ تَسُوِّنِ! (تُعْمَهُ لَـده) قَوْرُوْتِ كَهُ تَتِي ١٠٠٠) . تُؤْنِسُكُمَا مَالَ ــ مۇلكى ۋە ئېرىشكەن نەرسىلىرى ئەسقاتىسدى(2). ئۇ لاۋۇلىداپ تۇرغان ئوتىقا (يەنى دوزاخقا) كسرىدۇ(3) . ئۇنىڭ ئوتۇن توشۇغىۇچىي (يەنى سۇخەنىچىي) خىوتۇنىمۇ لاۋۇلىداپ تۇرغان تُوتِيقًا كَسرِصدُوُ (١٠). تُـوُنِينَة بوينيدا معملكهم تُبِشيلكهن تُنارِغاميها بوليدوُ (٥).

112 ـ سۇرە ئىخلاس

مەكسكىدە ئازىسال بولغان، 4 ئايدت،

ناھايىتى شەيقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن،

(ئى مؤهمهمد!) ئېيىتىقىنىكى، ئۇ ۔ الله بىردۇر (ل) . ھەمىيە الله غا موھىتاجدۇر (2) . الله بالا تاپقانمۇ ئەمەس، تۇغۇلغانمۇ ئەمەس(3). ھېچ كىشى ئۇنىڭغا تەڭداش بولالمايدۇ(4).

113 ـ سۈرە فەلەق

مەككىدە ئازىل بولقان، 5 ئايەت،

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان الله نىڭ ئىسى بىلەن باشلايمەن.

«مەخلۇقاتنىڭ شەررىدىن، قاراڭغۇلۇقى بىلەن كىر ــ
گەن كېچىنىڭ شەررىدىن، تۇگۇنلەرگە دەم سالغۇچى
سېھىرگەرلەرنىڭ شەررىدىن، ھەسەتخورنىڭ ھەسەت
قىلغان چاغدىكى شەررىدىن سۇپھىنىڭ پەرۋەردىگارى
(الله)غا سېخسنىپ پاناھ تىلەيمەن» دېگىن(1-8).

114_سؤره ناس

مەككىدە نازسل بولغان 6 ئايەت،

نامايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللەنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن.

«ئىنىسانلارنىڭ پىمرۋەردىگارى، ئىنىسانىلارنىڭ پادىشاھىي، ئىنىسانىلارنىڭ ئىبلاھى (اللّه)غا سېغىنىسى، كىشىلەرنىڭ دىلىلىرىىدا ۋەسۋەسە قىلغۇچى جىئلاردىن ۋە ئىنسانلاردىن بولغان يوشۇرۇن شەيستانىنىڭ ۋەسۋەسىسىنىڭ شەررىىدىن پاناھ تىلىيمەن» دېسگىنن(1-60-

ئىزاھلار:

اەە ئاد ھۆد ئەلەيھىسالامنىڭ قەۋمى بولۇپ، ئۇلار ئومان بىلەن ھەزرىمەۋت ئارسىدا ياشايىتى، ئۇلار تارسختا ئەڭ قەدىمىي مەدىنىيەت بەرپا قىلغان خەلق ئىدى. ئۇلار ئېگىز بىنالارنى، كاتتا سارايلارنى سالغان ئىدى، قۇرئان كەرىمدە ئاد بىرقانچە جايدا تىلغا ئېلىنىدۇ، ئاد قەۋمىيى زېمىنىدا ھەقىتىن باش تارتىپ، بىزدىن كۇچلۇك كىم بار، دەپ ھاكاۋۇرلۇق قىلدى، اللەتائالا ئاد قەۋمىنى، ئۇلارنىڭ كۇفرى ۋە زۇلىي تۇپەيلىدىن، ھالاك قىلدى، ھۆد ئەلەيھىسسالام ئىجان ئېتقان كىشسلەر سلىن بىلىلە قەۋمىگە ئازاپ چۈشۈشىتىن ئىلگىرى ھىجازغا ھىجرەت قىلغان، ئاد بەش تۇركۈمگە بۆلۈنىدۇ:

- 1) دەسلەپكى ئاد بولۇپ، ئۇلار ئەمقاپتا باشايتتى. ئۇلار مۇنقەرز بولغان؛
 - 2) ئىككىنچى ئاد يەمەندىن ئىراققىچە مۆكۈمرانلىق قىلغان؛
 - 3) سەمۇد بولۇپ، ئۇلار ھىجازدىن سىئاغىچە ھۆكۈمرانلىق قىلغان؛
 - 4) جۇرھۇملۇقلار بولۇپ، ئۇلار ھىجازدا ياشىنان؛
 - 5) تەسم ۋە جەدىس بولۇپ، ئۇلار يەمامەدە ھۆكۈمرانلىق قىلغان.

كاممه: تادمم تُعلَم يعسَالام يؤتؤن تُنسانلارنناڭ بوۋىسى بولۇپ، تۇنىجى يارىتىلىغان ئىنساندۇر. الله ئۇنى تۇپراقتىن يارىتىپ جان كىرگۈزگەن، ئۇنىڭغا شەيئىلەرنىڭ ناملىرىنى بىلدۈرگەن،اللە تائالا ئۇنىڭ ئەۋلادىنى اللَّهَاني بير دوب تونوُشقا ۋە اللَّهَا تُبادوت قىلىشقا دوۋوت قىلىش ئۇچۈن، ئۇنى زېيىندا تۇرغۇزۇشنى ئىرادە قىلغان. ئادەم ئەلەيھىسىالامنى ھۇرمەتلەش يۈزىسىدىن، اللَّه پەرىئتىلەرنى ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشقا بۇيرۇم فان، بەرىئتىلەرنىڭ ھەمىسى سەجدە قىلىخان، پەقەت ئىسلىسلا سەجدە قىلىشىتىن باش تارتقان. الله ئىبلىسنى رەھىىتى دائىرىسىدىن قوغلىغان ۋە جەننەتتىن يىراق قىلغان. اللَّه ئادەم ئەلەيھىسسالامنى ۋە ئۇنىڭ ئايالى ھەۋۋانى جەننەتتە تۇرغۇزغان، ئۇلارغا جەننەتتىكى بارچە نازۇنېمەتلەردىن خالىغانچە بەھرىيەن بولۇشنى ئۇقتۇرغان، ئۇلارنى مەلۇم دەرەخىقە يېىقىنلىشىشىتىن ۋە ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يېيىشىتىن مەنئى قىلغان، لېكىن ئىبلىس ئۆزىنىڭ اللەنىڭ دەرگاھىدىن قوغلانغانلىقىغا ئادەم ئەلەيھىسىالاسنى سەۋەبچى دەپ قاراپ، ئادەم ئەلەيھىسسالامنى يامان كۆرۈپ، ئادەم ئەلەيھىسسالامىدىن ئۆچ ئالماقىچى بولغان. ئىبلىس مەزكۇر دەرەخىنىڭ مېۋىسىدىن يېگەن كىشىنىڭ ھەرگىز ئۆلىمەيدىغانلىقىنى تەكىتلەپ، ئادەم ئەلەيھىسالام بىلەن ھەۋۋانىڭ ئۇنىڭىدىن يېيىشگە ۋەسۇەسە قىلىئان. ئادەم ئەلەيھىسسالام ۋە ھەۋۋا ئۇنىڭدىن يەپ، پەرۋەردىگارىغا گۇنامكار بولغان. اللَّه ئۇلارغا غەزەپلىنىپ، ئۇلارنى ئۇلارغا بەرگەن ئېستىدىن مەمرۇم قىلغان، ئۇلارنى ئۇلارنىڭ دۇشىسنى بولغان ئىسلىس بىلەن قوشۇپ ئۇلار تۇرۇۋاتىقان جەنئەتىتىن يەر يۈزىگە چۇشۇرۇۋەتكەن، شۇنىڭدىن كېيىن الله تائالا ئادەم بىلەن ھەۋۋانىڭ تەۋېد سنى قوبۇل قىلغان، ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادىنى ئىبلىسنىڭ ۋە ئىبلىس گۇرۇھسنىڭ ئازدۇرۇشىدىن ئاگاھلاندۇرغان، ئادەم بىلەن ھەۋۋاغا ئۇلار دەسلەپ كىرگەن جەنتەتىتىن بەھىرىيەن بولۇشىنىڭ تۇگىد گەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادىنىڭ ياختىلىق يولىبۇ، يامانلىق يولىبۇ بولغان بۇ دۇنىيادىن ئىبارەت بىر تىرىكچىلىك باسقۇچىغا قەدەم قويغانلىقىنى ئۇقىتۇرغان. بەزى رىۋايەتىلەردە ئېيتىملىشىچە، كادمم ثەلەيھىسسالام 1000 ياشقا كىرگەن. مەشھۇر رىۋايەتتە ئېيتىلىشىچە، ئادىم ئەلەيھىسسالام جەنئەتتىن.

چىقىرىلغاندا مىندىستاندىكى بىر تاغىقا چۈشكەن بولۇپ، ئۇ ۋاپات بولغانىدا شۇ تاغنىڭ يېسىنغا دەپئە قىلىنغان.

قىلىنغان، يەنە بىر رىۋايەتتە ئېپتىلىتىچە، مەككە مۇكەررەمەدىكى ئەبى قۇبەيس تېغىغا دەپئە قىلىنغان.

گاۋەر، ئازەر ئىبراھىم ئەلەيھىسالامنىڭ ئاتىسى بولۇپ، ئۇ قەۋمى ئۈچۈن بۇتلارنى يەسئان ۋە قەۋمىنى شۇ

بۇتلارغا چوقۇنۇشناق تامۇسى قىلغان. ئىبراھىم ئەلەيھىسالام ئاتىسىدىن بۇتلارنى تەرك ئېتىشىنى تەلەپ

قىلغان، بۇتلارغا چوقۇنۇشنىڭ ئاقىۋىتىنىڭ يامان بولىدىغانلىقىدىن ئاكاھىلاددۇرغان. ئېسكىن ئازەر بۇتقا
چوقۇنۇشتا چىڭ تۇرغان ۋە ئىبراھىم تەلەيھىسالامغا، بۇتلارنى يامان كۆرۈشتىن يائىياسىدىغان بولساڭ،
چوقۇم سېنى تاش كېمەك قىلىپ ئۆلتۇرىيەن، دەپ تەھىدىت سالىغان، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام، ساڭا
ئامانلىق تىلەيمەن، ساڭا يەرۋەردىكارىيدىن مەغىيرەت تىلەيمەن، دەپ ئۇنىڭدىن ئايرىلغان،

قەيۇلەھەپ: ئەبۇلەھەپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسالامنىڭ تاغسى بولۇپ، ئىسمى ئابدۇلىئۇززا ئىبن ئابدۇلمۇتـ
تەللىپتۇر. ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسالامنىڭ ئەشەددىي دۈشىنى ئىدى، پەيىخەمبەر ئەلەيھىسالامغا كۆپ
ئەزىيەت يەتكۈزەتتى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسالام ئەرەب قەبىلىلىرىگە بېرىپ ئىسلام دىسنىغا دەۋەت قىلغان
چاغدا، ئەبۇلەھەب ئارقىسىدىن بېرىپ مەسھىرە قىلاتتى ۋە سۆزلىرىنى ئىنكار قىلاتتى. ئەبۇلەھەبنىڭ بىر
ئايالى بولۇپ، ئىسمى ئۇممى جەمىل ئىدى، ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەققىىدە قەبىلىلەر ئارىسىدا
سۇخەنچىلىق قىلاتتى ۋە پىتىنە ـپاسات تېرىپتىتى. اللەتائالا ئەبۇلەھەبىنى ۋە ئايالىنى ھالاك قىلىپ،
پەيغەمبەر ئەلەيھىسالامنى دۈشمەن تۇتىدىغانلارغا ئىپرەت قىلدى.

گەرەفات، ئەرەفات مەككە مۇكەررەمەدىن 22 كىلومېتىر يىراقىلىتقا جايلاشىقان، ئەتىراپى كەڭ كەتكەن بىر ئېگىز ۋادى. ئەرەفاتتا تۇرۇش ھەجنىڭ مۇھىم رۇكنى ھېسابلىنىدۇ، بۇ ۋادىدا زۇلىھەجبە ئېيىنىڭ 9 ـــ كۇنى چۇش ۋاقتىدىن شامىضىچە تۇرغان ئادەمىنىڭ ھەج پەرزى ئادا تاپقان بولىىدۇ. ئەرەفاتنىڭ شىيالىغا چەبەلى رەھمەء جايلاشقان بولۇپ، پەيسەمىبەر ئەلەيھىسسالام ئاخىرقى ھە جېسدە بۇ تاغنىڭ ينىدا تۇرغان ۋە بۇ يەردە ۋىدالىئىش ئۇتقىنى سۆزلىگەن.

ئەييۇب؛ ئەييۇب ئەلەيھىسالام ئىبراھىم ئەلەيھىسالامنىڭ ئوغلى ئىسھاق ئەلەيھىسالامنىڭ نەسلىدىن ئىدى. ئەييۇب ئەلەيھىسسالامىنى اللَّه تائالا ئېسمەت ئاتا قىلىستى بىلەن سىنىدى، الله تائالا ئۇنى نۇرغۇن بايلىققا ئىگە قىلدى، ئۇنىڭنا كۆپ پەرزەنت ئاتا قىلدى، تېنىنى ساق قىلدى. ئەييۇب ئەلەيھىسسالام اللەنىڭ نېيەتلىرىگە شۇكۇر قىلغۇچى تەقۋادار ياخشى بەندە ئىدى، ئانسدىن اللە تائالا ئۇنى بەرگەن نېيىتىنى يوق قىلىۋېتىش بىلەن سىنىدى، ئۇ مال ــ مۇلكىدىن، يەرزەنتلىرىدىن ئايرىلدى، ئۇنى ئېغىر كېسەللىكلەر چىرمىۋالدى، ئەييۇب ئەلەيھىسسالام بالاغا سەۋر قىلىپ، ألله غا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، ئىلگىرىكى تەتۋادارلىق ھالىتى بويىچە پەرۋەردىگارىدىن مەسئۇن بولىدى. ئۇنىڭ يۇسۇق ئەلەيھىسالامنىڭ نەسلىمدىن بولغان رەھمە ئاتلىق بىر ياخشى مۆمىن ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئەيپۇب ئەلەيھىسالام بىلەن راھەت ـ پاراغەتتىمۇ، جاپا ـ مۇشەقەتتىمۇ بىرگە ئىدى. شەيتان ئەييۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ ئايالىسنى ۋەسۋەسە قىلغىلى تۇردى، ئۇ ئەييۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا بېرىپ: «بۇ بالالارغا قاچانغىچە چىدايىنز» دېدى. ئەييۇب ئەلەيھىسـ سالام ئۇنىڭغا ئاچچىقلىنىي: «راھەت ياراغەتىتە قانىچە ۋاقىت بولىدۇم» دېدى. ئايالى: «80 يىل» دېدى. ئاندىن ئەبيۇب ئەلەيھىسسالام: دېالايى ـ ئاپەت ئىچىدە قانىچە ۋاقىت تۇردۇم» دېـدى. ئايالى: ويەتتە يىل» دېدى. ئەييۇب ئەلەيھىسالام: وبالايى ـ ئاپەت ئىچىدە تۇرغان ۋاقتىمنىڭ ئۇزاقلىقى راھەت ــ پاراغەتتە تۇرغان ۋاقتىچىلىك بولمىسا، اللەتائالادىن بالايى ـ ئاپەتـنى كۆتۈرۈۋېتىئىنى تىلەشـتىن ئۇيالبامدىيەن، دېدى. ئاندىن ئۇ: ھاللە بىلەن قەسەمىكى، ساقىيىپ قالسام، سېبنى چوقۇم 180 قامچا ئۇرىيەن» دېدى. ئاندىن ئەييۇب ئەلەيھىسالام اللەغا ئىلتىجا قىلىپ: «پەرۋەردىگارىم مېنى زىيان ــ

زەخمەت ئورىۋالدى، سەن ئەلق مەرھەمەتىلىك زاتىتۇرسەن» دەپ دۇئا قىلدى، اللە ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجامەت قىلىپ، بېشخا كەلگەن بالايى ـ ئاپەتلەرنى كۆتۈرۈۋەتتى. الله ئۇنى پۇتى بىلەن يەرنى تېپىشكە بۈيرۈدى، ئۇ پۇتىلىپ چىقتى، اللە تائالا ئۇنى بۇۋ سۇ ئېتىلىپ چىقتى، اللە تائالا ئۇنى شۇ شەسلىسلە سۇدىن ئەسۇرە بەرەنى تېپىشكە ۋە شۇ سۇ بىلەن يۇيۇنۇشقا بۇيىرۇدى، الله تائالا ئۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كەلدى. اللە تائالا ئۇنىڭ كەلدى، اللە تائالا ئەسلىسلامنىڭ كەلدى، اللە تائالا ئەسلىم كەلدى، اللە تائالا ئەسلام بۆلەت ئەلەيسىلامنىڭ ئايالىنى ئۇرۇشقا بۇيىرۇدى، ئۇ بىر باغىلام چۆل ئەلدىن ئايالىنى ئۇرۇشقا بۇيىرۇدى، ئۇ بىر باغىلام چۆل ئەلدىن ئايالىنى ئۇرۇشقا بۇيىرۇدى، ئۇ بىر باغىلام چۆل ئەلدىن ئايالىنى ئۇرۇپ قىسىمىدىن چىقتى، ئەيبۇپ ئەلەيسىلامنىڭ ئايالى ئۇنىڭ خىزمىدىن بۇيىدىن ئولىدان قىلمانىڭ ئايالى ئۇنىڭ خىزمىدىن ئولىدان قىلىمانىڭ ئايالىلام ئۇرۇپ ئەلەيسىللامنى شۇلىدان شۇلىدىن شۇلىدىن ئولىدان قىلىدىن ئولىدان قىلىمانىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئەيپۇپ ئەلەيسىللامنى شۇلىدىن ئولىگىلىلىمانىڭ ئايالىدىن ئۇلىگىنىڭ ئەلدى، ئەيپۇپ ئەلەيسىللام دۇم خەلقىمەن ئولۇپ كەلگەن ئىدىن ئەيپۇپ ئەلەيسىللام دۇم يەللىقىلىلام ئاسىدىن ئولۇپ كەلگەن ئىدى، ئەيپۇپ ئەلەيسىللام دۇم يەللىقىلىلام ئۇمۇر كۆردى.

ەلەپلە: ئىراقتىكى پۇرات دەرياسى بويىغا جايلاشىقان قەدىيكى شەھەر بولۇپ. بۇرۇنىقى دەۋرلەردە شانلىق تارىخقا ئىگە ئىدى.

يەھىرى؛ بەدرى مەدىنىنىڭ غەربىي جەنۇب تەرىپىگە جايلاشقان، ھىجرىيىنىڭ 2 ــيسلى راسىزانىنىڭ 17 سى مۇسۇلىيانلار بىلەن مەككىلىكلەر ئارىسىدا يۈز بەرگەن چوڭ ئۆرۈش مۇشۇ جايىدا بولغان. يۇ ئۆرۈشتا مۇسۇليانلار سان جەھەتتە ئاز تۇرۇپ، مۇشرىكلار ئۆستىدىن غەلىيە قىلغان.

به كله (مه كله)؛ مه ككه دمسلؤنده قاقاس ؤادى بولؤپ، ئادهم ياشيايتي، ئالدى بىلەن بۇ يەرده ئىبراهىم ئەلەيىسالامئا زەسىزەم قۇدۇقنى پەيدا قىلىپ بەرگەن، ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇ بەر ئاۋاتد قۇدۇقنى پەيدا قىلىپ بەرگەن، ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇ بەر ئاۋاتد لىشىقا باشلىقان، ئام (سۆرىيە) بىلەن يەمەن ئارسىدا ئاتئايدىغان كارۋانىلارنىڭ چۈشۈپ ئۆتىدىغان ئۆتىگىگە ئاپلانغان، ئىلەمئاتالانىڭ ئەرى بويجە ئىبراھىم ئەلەيسالام بىلەن ئىسپائىل ئەلەپسالام بىلەن ئىسپائىل ئەلەپسالام بىلەن ئىسپائىل ئەلەپسالام ئۆتۈلگىڭ ئارسىدا ئۆتۈلگىڭ ئاسلىنى بىنا قىلغان، ئونىڭ بىلەن بۇ يەردە بەيتۇرلانىڭ ئاسلىنى بولۇپ ئالغان، پەيغەمبەر ئەلەپسالام ھە ياش ۋاتندا مەككىدە ئۇنىڭغا ۋەھىي ئارىل بولغان، 3 ياشتىدا ئەككىدە ئۇنىڭغا ۋەھىي يارى بولۇپ، ئۇرىسىنىڭ كۆپ يىلى مەمئۇر يىلى مەمئۇر يىلى مەمئىلىگ ئەبرەمە ئەشكىرلىرىنى باشلاپ، كەبسىنى بۈزۈشىقا ئالمىرقى يىلى مەمئۇر يىلى ئەلىپ، بەيتۇاللەنى ئاۋاپ كەلىگەن، رەسۇلۇاللە مايانىنىڭ ئاخىرقى يىلى مەدىنىدىن مەككىگە كېلىپ، بەيتۇاللەنى ئاۋاپ كەبىنى بۇتلۇردىن باشلاپ، كېسىنى ئاشلاپ، كەبىنى بۇتلۇردىن باشلاپ، كېسىنى ئاشلاپ، كەبىنى بۇتلۇرنىڭ ئاۋاپ قىلىپ، مەمبىنى قىلغان بەيسالارنىڭ تاۋاپ قىلىپ، مەم بەرنىشىنى ئەلەرنى چېقىپ باشلاپ، كەبىنى بۇتلۇردىن تارىلغان، ئۇتىددەنى چايدانى بۇتلارنى چېقىپ باشلاپ، كەبىنى بۇتلارنى چېقىپ باشلاپ، كەبىنى بۇتلۇردىن تارىلغان، ئۇتەددەنى چايدان، ئۇتىددەنى چايدان، ئۇتىددەنى چايدان، ئۇتىددەنى چايدان، ئۇتىگەن ئاتاپ قىلىدىنىڭ ئاۋاپ قىلىدىنى مەنىچىنى ئىلەن،

پىرتمۇن دېگەن سۆز قەدىكى سىر پادىئاملىرىنىڭ ئورتاى نامدۇر، مۇسا ئەلەيھىسسالاسنىڭ قىسسىدە تىلغا ئېلىنغان پىرتمۇننىڭ ئىسى ۋەلىد ئېسىن مۇسئەب ئىدى، ئۇ ئېسرىنىدىشى قابۇس ئۆلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ ئورنىئا پادىئام بولغان، قابۇسنى يۇسۇن ئەلەيھىسالام ئىسىلام دىنىغا دەۋەت قىلغاددا، ئۇ باش تارتىپ ئىبان ئېپتىغان، پىرئمۇن بولسا 400 يىلىدىن ئارتۇق ئۆسۈر كۆرگەن، پىرئمۇن ئۆرۈر ئۆلگەن ئۆلۈك ئۇسۇلار بىلدى قىنىغان، پىرئمۇن ئۆزى بىرتىدا، ئىسرائىل ئەۋلادىنى تۇرلۇك ئۇسۇلار بىلدى قىنىغان، تۇلارنى بىرتانىيە كۆرۈپىيىلارغا بۆلۈپ، بىر گۇرۇپىيىنى تۇرۇلۇش ئىشلىرىخا سالاتىتى، بىر گۇرۇپىيىسنى

دېھانچىلىق ئىشلىرىغاسالاتتى، يەنە بىر گۆرۈپپىنى بولسا ئەلق تۆۋەن پاسكىنا ئىشلارغا سالاتتى، ئەمگەككە يارىيايدىغانلارغا سېلىق سېلىپ تۆلىتەتتى. مۇسا ئەلەيھىسالام پەيغەمبەر بولۇپ كېلىپ پەرئەۋننى ئىمان ئېيتىشقا دەۋەت قىلىدۇ. بىرئەۋن ئىماندىن باش تارتىپ كۆفرىدا تېخسۇ ئەزۋەيلەپ ئۆزىنىڭ مىسىرلىڭ پارشەۋن مۇسا ئەلەيھىسالامغا ۋە ئۆز قەۋستى جايا سالقانلىقتىن، ئۇلار مىسىردىن پەلەستىنگە قېچىپ چىقىشقا مەجبۇر بولىدۇ. مۇسا ئەلەيھىسالام ئۆز قەۋسى بىلەن قىزىل دېڭىزنىڭ بويىغا كېلىپ ئۆتمەكچى بولنان جاغدا، پەرۋەردىكارى ئۇنىگغا ھاما بىلەن دېڭىزنى ئۇرۇشقا بۇيرۇيدۇ، دېڭىزنىڭ سۈيى ئۆتتۈرم بولنان جاغدا، پەرۋەردىكارى ئۇنىگغا ھاما بىلەن دېڭىزنى ئۇرۇشقا بۇيرۇيدۇ، دېڭىزنىڭ سۈيى ئۆتتۈرم ئۆتمەكچى بولۇپ دېڭىزغا كىرگەندىن قوغلاپ چىتقان پىرئەۋن ئۆز قوشۇنى بىلەن ئۇلار ئۆتكەن يەردىن ئۇتلىنىنى فەرى قىلىۋېتىدۇ.

پىل ئىگىلىرى (تەسھايى قىل)؛ يەمەننىڭ پادىشامى ئەبرەمە سەنئادا بىر چېركاۋ بىنا قىلىدۇ، ئۇ كىشىلەرلى
مەككىدىكى بەيتۇللانى تاۋاپ قىلىشتى توسۇپ، ئۆلارنى ئۆزى بىنا قىلغان چېسركاۋغا چوتۇنىدۇرماقىچى
بولىدۇ، بىر ئەئرابى چېركاۋغا كېلىپ تەرەت قىلىپ قويىىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئەبىرەمە كەبىسنى چىوقۇم
بۇزۇپ تاملاشقا قىسەم ياد قىلىدۇ، ئۇ كەبىنى بۇزۇش ئۈچۈن كەلگەندە، الله تائالا توپ ـ توپ قۇشـــ
لارنى ئەبرەمە ۋە ئۇنىڭ قوشۇنىشا ئاپىرىدە قىلىپ، ئۇلارنى مالاك قىلىىدۇ، ئۇنىڭ قوشۇنىدا كەبىسنى
ۋەيران قىلىش ئۇچۈن تەييارلانغان بىر پىل بار ئىدى، شۇگا بۇ ۋەقە يۇز بەرگەن يىل پىل يىلى دەپ
ئاتالغان، بەيغەمبەر ئەلەيھىسالام ئەنە شۇ پىل يىلى تۇغۇلغان.

بيان مسلود تاها: قاها مؤهمههد ئەلەيھىسالامنىڭ ئىسىلىرىدىن بىرى.

تۇۋاء تۇۋا مۇسا ئەلەيھىسسالام تۇرسىنادا چۆشكەن بىر مۇبارەك ۋادىنىڭ ئىسمى بولۇپ، بۇ يەردە اللە-تائالا مۇسا ئەلەيھىسالام بىلەن سۆزلەشكەن.

ئۇييە: تۇپبە يەمىنگە ۋە مەزرىيەۋتقا مۇكۇمراتلىق قىلقان ھەربىر پادىئاھقا دېيىلسدۇ، تۇبىيەلەر يەمەندە چوڭ سەئتەنەتكە ئىگە ئىدى، ئۇلارنىڭ قىلغان زۇلۇملىرى تۇپەيلىدىن سەلتىنىتى گۇمران بولغان.

تۇر تېڭى (تۇرسىئا): تۇر تېخى اللەتاتالا مۇسا ئەلەيھىسىالامغا سۇز قىلغان تاغنىڭ نامى بولۇپ، مۇناجات تېغى دەپچۇ ئاتىلىدۇ.

چالۇت؛ غەززەنىڭ يېنىدىكى ئەشدوردا ئولتۇرۇشلۇق پەلەستىنلىكلەر بىلەن بەنى ئىسرائىلنىڭ پادىـ
شاھى تالۇتنىڭ ئارسىدا ئۇرۇش پارتلىغاندا، پەلەستىن قوشۇنىسنىڭ باشچىسى جالۇت ئىندى، جالۇت مەشھۇر ئۇرۇش باتۇرلسرىدىن بولۇپ، باتۇرلار ئۇنىڭ بىلەن ئېلىشىشىتىن قورقاتتى، جالۇت مەيدانغا چۇشۇپ تالۇت قوشۇنىدىكىلەردىن ئۆزى بىلەن يەكمۇيەك ئېلىشىشنى تەلەپ قىلىدى، ھەمبىسى جالۇتتىن قورقتى، بۇ چاغدا غەيرەتلىك يىكىت داۋۇد چىقىپ تالۇتتىن جالۇت بىلەن ئۇرۇشۇشقا ئىجازەت سورەدى. داۋود ئۆرۈش قورالىلىرىدىن پەقەت ھاسىنى ۋە تاش ئاتىدىغان قورالنى ۋە بىرئاز تاش ئېلىپ، مەيد دانغا چىقتى، جائوت ئۆنى مەنستىدى. قېلىچ ۋە نەيزەلەر بىلەن قوراللانغان كۆچلۈك دۆشەن ئالدىدا ئۆزىنى ھالاكەتكە تاشلاۋاتقان بۇ يىگىتىنىڭ ئىسىدىن ئەجەبلەنىدى، لېكىسن داۋۇد ئۇنى قارىغا ئېلىپ تاش ئاتىدىغان قورال بىلەن بىر تاشنى ئېتىپ جائۆتىنىڭ بېشىنى يېرىۋەتىتى، داۋۇد ئىككىنچى بىر تاشنى ئاتىقان ئىدى، بۇنىڭ بىلەن جائۆت ھالاك بولىدى، بەنى ئىسىرائىل غەلىبە قازىنىسىپ ئۆزلىرىنىڭ سەلتىنىتىنى قاپتۇرۇۋالدى،

جېرىئىل (جەيرائىل): جېرىئىل اللەنىڭ يېقىن پەرىشتىلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئىسمى بولۇپ، رەھۇلتۇدۇسمۇ دېيىلىدۇ. جېيرىئىل بولسا اللەنىڭ ۋەھىسىنى پەيغەمبەرلەرگە يەتكۈزىدىغان پەرىشتە، جېيرىئىل اللەت تائالا تەرىپىدىن پەيغەمبەرلەرگە ۋەھىيى ئېلىپ كېلىشتە ئىسان سۆرىتىدە كېلەتتى، پەيغەمسەر ئەلەيھىسـ سالامغا ئىككى قېتىم؛ بىر قېتىم ئاسياندا، بىر قېتىم زېيىندا ئۆز شەكلىدە كۆرۈنگەن، ئابدۇللا ئىبى مەسـ ئۇدىنىڭ ئېيىتىشچە، پەيغەمبەر ئەلىيھىسسالام جىيرىئىلنى ئۆز شەكلىدە كۆرگەندە، 600 قاناتلىق كۆرگەن، ھەر قانىتى ئۇيۇتقا بىر كېلەتتى.

داۋۇدە بەنى ئىسرائىل قەۋمى مۇسا ئەلەيھىسالامدىن كېيىن 356 يىلچە يادىشاھىسىز قالىدى، بۇ جەرياندا ئۇلار ئەمالىقەلەر، ئارامىلەر ۋە يەلەستىنلىكلەردىن بولغان قوشنىلىرىسنىڭ تاجاۋۇزىغا ئۇچىراپ تۇردى، بۇ مۇددەتنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە، بەنى ئىسرائىلغا تالۇت (شاۋۇل) ھۆكۈمرانلىق قىلدى، تالۇت يەلەسم شىنلىكلەرگە ئۇرۇش ئېچىپ، ئۇلاردىن تابۇتىنى يەنى تەۋرات قاچىلانىغان ساندۇقىنى تارتىۋالدى، بۇ ۋاقىتتا بەنى ئىسرائىل قەۋمى ئىچىدە، قەۋمىنىڭ دۈشمەنلىرىىگە قارشى ئۇرۇش قىلىشقا ھېرىس داۋۇد ئىسملىك بىر يىگىت مەيدانغا كەلدى، ئۇ دۇشمىنى پەلەستىنلىكلەر قوشۇنى بىلەن بولغان ئۇرۇشتا يېشىد نىڭ كىچىكلىكىگە قارىماي، دۇشىمن قوشۇنىنىڭ باشلىقى جالۇتنى ئۆلتۈردى. تالۇت مۇكاپاتلاش يۈزىسىدىن داۋۇدقا قىزىنى بەردى، داۋۇد بىرقانىچىلىغان جەڭلەردە دۇشبەنلەرنى يەگىدى، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئابرويى ئۆسۈپ، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە باشچى بولۇشىنى تەلەپ قىلىدى، تالۇت ئۆلـ گەندىن كېيىن بەنى ئسرائىل قەۋمى داۋۇدنى ئۆزلىرىگە يادىشاھ قىلىۋالدى، بۇ چاغدا داۋۇدنىڭ يېشى 30 دىن ئاشىنغان ئىدى، داۋۇد خەلق ئارىسىدا ئادالەت بىلەن ئىش ئېلىپ باردى، ئۇلارنىڭ ئىچىدە تەۋــ راتنىڭ ئەمكامىنى ئەمەلىيلەشتۇردى، داۋۇد ئەلەيھىسالام 40 ياشقا كىرگەندە يەيغەمبەر بولدى، الله تائالا ئۇنىڭغا تۆت ساماۋى كىتابىلارنىڭ بىرى بولغان زەبۇرنى نازىل قىلىدى، زەبۇر قەسىدىلەردىن ئىبارەت بولۇپ، اللەنى ئۇلۇغلاشنى ۋە اللەغا بولغان ھەمدۇسانالارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، داۋۇد ئەلەيھىسسالام خۇش ئاۋاز بولۇپ، ئۆزىنىڭ يېقىملىق ئاۋازى بىلەن زەبۇرنى تىلاۋەت قىلىپ، كىشلەرنىڭ دىلىنى ئېرىد شرۋېتەتتى، ھەتتا قۇشلارمۇ ۋە تاغلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەسىبە ئېيىتىپ، ئۇتىڭغا ئەكىس سادا قايتۇراتتى. الله تائالا داۋۇد ئەلەيھىسسالامغا تۆمۇر تاۋلاشنى بىلىدۇرگەن بولۇپ، داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ قولىدا تۆمۇر خېمىردەك يۇمشاپ كېتەتتى. داۋۇد ئەلەيھىسسالام سوقۇش ئۇچۇن تۆمۇر كىيىملەرنى ياسايتتى، سۇلەيمان ئەلەيھىسسالام داۋۇد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى ئىدى، داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئۇنى سوراق سورۇنس لىرىدا يېنىدا ئولتۇرغۇزۇۋېلىپ، ئۇنىڭىغا كىشلەر ئارىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقسرىشنى ئۆگستەتتى، ئىبن جەرىرنىڭ رىۋايىتىگە قارىغاندا، داۋۇد ئەلەيھىسالام 100 يىل ياشىغان.

رەسى ئاھالىسى (ئەسھا بۆررەس): قۇرئان كەرىمدە نۇھ ئەلەيھىسسالامىنىڭ قەۋمى ئاد ۋە سەمۇد قەۋملىرى ئارىسىدا ئۆتسكەن نامەلۇم ئۆسمەتلەر بايان قىلىنىىدۇ، رەسى ئاھالىسسى ئەنە شۇ ئۇمھەتلەردىن بولۇپ، ئۆلارنىڭ ئۆز پەيغەمبىرىگە تۇتقان مۇئامىلىسى قۇرمىش كۇنغارلىرىنىڭ رەسۇلۇ اللەغا تۇتقان مۇئامىلىسىگە ئوختاپ كېتىدۇ،اللە ئۇلارنىڭ قىسىسىنى باشقىلارغا ئىبرەت ئۇچۇن بايان قىلسدۇ. بەزى رىۋايەتىلەردە ئېپتىلشىچە، رەس ئاھالىسى بۈتپەرەس خەلق بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۇرغۇن قۇدۇقلىرى ۋە چارۋسلىرى بار ئىدى. ئۇلار پەيغەمبەرنىڭ ئېيانغا قىلغان دەۋىتىنى قوبۇل قىلىنغانلىقى ئۇچۇن، اللە ئۇلارنى تۇرالغۇ جايلىرى بىلەن قوشۇپ يەرگە يۇتقۇزۇۋاتقان.

رۇم، رۇم ئەرەبلەرنىڭ شەرقىي رىم ئىپېرىيىسى .ئاھالىسىگە قويىغان نامى. بۇ، تارسىختا ۋىزاتتىيە نامى بىلەن مەشھۇر، ئىسلام دىنى مەيدانغا كەلگەن چاغدا، ئۇ چوڭ دۆلەتلەردىن ئىدى. ئىران دۆلىتى شەرقىي رىم ئىپېرىيىسى بىلەن رىقابەتتە ئىدى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىرقانچە قېتىم ئۇرۇش بولغان.

زەكەرىيا؛ زەكەرىيا ئەلەيھىسالامنىڭ ئىسى قۇرئاندا سەككىز جايدا تىلغا ئېلىنىدۇ. زەكەرىيا ئەلەيھىسالام يەنى ئسرائيل يەيغەمبەرلىرىدىن بولۇپ، يەھىيا ئەلايھىسسالامىنىڭ ئاتىسىدۇر. ئۇنىڭ نەسىبى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامغا تۇتىشىدۇ، ئىبرانىنىڭ ئايالى ئۆز قىنزى مەزرىىتى مەريەسىنى ئىسادەتسخانىسنىڭ خىزمىتىگە ئاقىۋەتكەن ئىندى. ھەزرىنتى مەريەم ئىبادەتىخانىنغا ئېلىپ كېلىنىگەنىدە، ئىبادەتى خانا خىزمەتچىلىرى ئۇنى تەربىيىسىگە ئېلىش مەسلىسدە تالىئىسى قالىدۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۆزئارا، چەك تاشلنشىدۇ. نەتىجىدە - ھەزرىتى مەريەم زەكەرىيا ئەلەيسىسالاسىنىڭ تەربىيىسىگە تاپشۇرۇلىدۇ، زەكەرىيا ئەلەيھىسالام ھەزرىتى مەرپەمنىڭ ئانىسىنىڭ ھەمئىرسىسنىڭ ئېرى ئىلدى. زەكەرسيا ئەلەيھىسسالام ھەزرىتى مەريەم ئۇچۇن ئىبادەتغانىغا تۇتاش بىر ھۇجرا سېلىپ، ئۇنى شۇ ھۇجرىغا ئورۇنلاشتۇرىدۇ، زەكە رىيا ئەلەيھىسىالام ھەزرىتى مەريەمنىڭ يېنىغا كىرگەندە ئۇنىڭ قېشىدا يېھەكلىكلەرنى ئۇچرىتاتتى، ئۇنىڭ قىيەردىن كەلگەنلىكىنى سورايتتى، ھەزرىتى مەريەم ئۇلارنىڭ اللە تەرىپىدىن كەلگەن رىزىق ئىكەنلىكىنى ئېيتاتتى. زەكەرىيا ئەلەيھىسىالام ئۆزىنىڭ ئورنىنى باسىدىغان بىرەر پەرزەنت بولۇشىنى ئارزۇ قىلىپ قالىدۇ. شؤنياق بيلهن ثو تؤزينياق يهككه بيكانه فالباسليقيني تبلهب اللهاما دؤنا فليدو الله تؤنياف دوناسيني ئىجابەت قىلىدۇ. پەرىشىتىلەر ئۇنىڭىغا يەھيا ئىسىملىك پەرزەنستى بولۇشى بىلەن خىۇش خەۋەر بېرىدۇ، زەكەرىيا ئەلەيھىسسالامىنىڭ يېشى 90 دىن ئاشقانىلىقى، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئايالى تۇغماس بولغانلىقى سەۋەبلىك، ئۇ بۇ خۇش خەۋەرگە چىنيۇتىنگىلى تاس قالىدۇ، ئۇ يەرۋەردىگارىدىن يەرزەنت بېرىلىدىغانلىقىغا بىر ئالامەت. بولۇشىنى تىلەيدۇ، اللەئۇنىڭ كىشىلەر بىلەن ئۈچ كۈن سۆزلىشىشكە قادىر بولالبايدىغانلىقىنى ئۇنىڭ ئالامتى قىلىدۇ. زەكەرىيا ئەلەيھىسسالام بۇ ئۈچ كۈن ئىچىدە پەقەت ئىشارەت ئارقىلىقىلا سۆزلىم شدۇ، يەھيا ئەلەيھىسىالام تۇغۇلۇپ، ئۆسۇپ ياخشى چواق بولۇپ، ئاتىسنىڭ ئوبدان ئورۇنباسارى بولۇپ

زۇلقەرئەين؛ كۆپچىلك مۇپەسسرلەر قۇرئاندا تىلغا ئېلىنغان زۇلقەرئەيننى مەشۇر ئىشغالىيەتچى ئىسكەندەر مەقدۇنى دەپ قارايدۇ، بەزىلەر ئۇنى يەمەننىڭ پادشاھلىرىدىن بىرى دەپ قارايدۇ، بەزىلەر ئۇنى يەمەننىڭ پادشاھلىرىدىن بىرى دەپ قارايدۇ، بەزىلەر ئۇنى ئۇ بىر ياخشى بەندە بولۇپ، ئاللە ئۇنىڭغا بۈيۈك سەلىتەنەت، ھېكىبەت ۋە پايدىلىق ئىسلىم ئاتا قىلىغان دەپ قارايدۇ، زۇلقەرئەيىن ئىسكەندەر مەقدۇنى ئەمەس دېگۈچىلەر ئىسكەندەرنىڭ قەدىپكى يۇنان ئىلاھلىرىغا ئېتىقاد قىلىدىغانىلىقىنى، قۇرئاندا تىلغا ئېلىنغان زۇلقەر- ئەيننىڭ بولىا تەۋھىدكە، ئاللەغا ئىشنىشكە مايىل ئىكەنلىكىنى دەلىل قىلىپ كۆرسىتىدۇ، ئىسكەنىدەرنىڭ قەدىپكى يۇنان ئىلاھلىرىغا ئېتىقاد قىلىش تەرەپلىرى بولغان بولىا، بۇ ئەينى ۋاقىتتىكى ئىجتىمائى مۇمىتنىڭ ئۇنىڭ دەرىكى دۇنان ئىلاھلىرىنىڭ مەبۇدى ئامۇنغا ئەنە ھۇلىدانى لىرىنى ھۆرمەت قىلغانلىقىدىن بولغان بولۇشى مۇمكىن، ئۇ مىسىرلىقىلارنىڭ مەبۇدى ئامۇنغا ئەنە ھۇلىدانى مۇمئانى» لىرىنى ھۆرمەت قىلغانلىقىدىن بولغان بولۇشى مۇمكىن، ئۇ مىسىرلىقىلارنىڭ مەبۇدى ئامۇنغا ئەنە ھۇلىدانى مۇتاملە قىلغان ئىدى. ئۇنىڭ ئارسىتوتېلدىن پەلىمىم ئۆگەنلىكىگە كېلىدىغان بولىاق، دومۇلى مەئانى» مۇتاملە قىلغان ئىدى. ئۇنىڭ

تەپسىرەنىلغە مۇئەللىي مۇنداق دەيدۇ؛ جىز ئىكەندەرنىلغە ئارستوتىل پەلسەپەسىگە پۇتۇنلەي ئېتىقاد قىلىد دىغانلىقىغا قايىل ئەمەسىر، چۈنكى بىر كشىنىللە يەنە بىر كىشكە شاگىرت بولۇشى ئۇنىلغە مەمە دەسىلىلەر كە بولغان قارىشى ئۇستازىنىلغە قارىشى بىلەن بىردەك بولۇشىدىن دېرەك بەرمەيىدۇ»، ئىكەندەر مەقدۇنى مىلاددەن 195 يىل بۇرۇن تۇغۇلغان، ئاتىسى ئۇنى ئويدان تەربىيىلىگەن، ئۇ پەلسەيد ۋە ئىلىم مەربەت جەمەتتە كۆپ مەلۇمات ھاسىل قىلغان، ئۆز دەۋردە، جاماننىڭ كۆپ قىسىنى ئىشغال قىلغان، مىلاددەنى خەمەرىنى بىنا قىلغان، ئۇ ئىراق، ئىران، ھىندەستان، ئوتتۇرا ئاسيا قاتارلىسى جايلارنى بويسۇندۇرغان، ئۇ مىلادىدىن 233 يىل بۇرۇن بابىلىدا 33 يېشىدا ۋاپات بولغان، ئۇنىلغا زۇلقىرنەيىن دەپ ئاتىلىشى بۇر ئىدى، ئۇنىلغا كىيگەن دۇبۇلغىسىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، چوڭ ئىككى باغلام ئۇزۇن ئاق پەي

زۇلكىغان؛ تارىخچىلار زۇلكىغلىن ئەييۇب ئەلەيىسسالامنىڭ ئوغلى دەيدۇ. اللە تائالا زۇلكىغال ئەلەيھىسسالامنى ئەييۇب ئەلەيھىسالامدىن كېيىن پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىكەن، بەزى ئۆلىسالار ئۇنى پەيغەمبەر ئەمەس، بەنى ئىسرائىل ئىچىدىكى بىر ياخشى بەندە دەپ قارايدۇ.

سەقا» سەقا مەككىدىكى بىر تاغنىڭ ئىسى بولۇپ، ھەج قىلئۇچى ئادەم سەقا بىلەن مەرۋە ئارىسىىدا سەئپى قىلىدۇ، مۇنداق سەئپى قىلىش ھەجنىڭ ئەمكاملىرىنىڭ جۇملىسدىندۇر.

صافعة - سالىم ئەلەيھىسسالامنىڭ نەسىبى ئۇھ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى سامقا تۆتىشىدۇ، الله تائالا سالىم ئەلەيد ھىسالامنى سەمۇد قەۋمىگە يەيقەمبەر قىلىپ ئەۋەتكەن. سەمۇد بولسا ئاد، جۇرمۇم، مەديەن ۋە قەھتان قاتارلىق قەدىيكى ئەرەب قەبىلىلىرىدىن ئىدى، سەمۇد قەۋمىنىڭ جايى ھىجر دېنگەن جايىدا بىولۇپ، ھىجر يولسا هنجاز بىلەن شامنىڭ ئارىسىغا جايلاشىقان، سەمۇد قەۋمى مۇسا ئەلەيھىسىالامىنىڭ زامانىـىدىن ۋە مىلادىدىن بۇرۇن ياشىغان قەۋم ئىسدى. سەمۇد قەۋمىي بۇتىلارغا چوقۇناتىتى. اللە تائالا ئۇلارغا سالىم ئەلەپھىسىالامنى پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىپ، ئۇلارنى بۇتقا چوقۇنباسلىقىقا، بىر اللەغا ئىسبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلدى، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئازغىنا كىشىدىن باشقىسى سالىھ ئەلەيھىسىالاسىنىڭ دەۋىتىگە قۇلاق سالىندى، ئۇلارنىڭ كۆپچىلىكى سالىم ئەلەيھىسسالامنىڭ يەيغەمبەرلىكىنى ئىنكار قىلىپ، كۇفرىدا تېخىمۇ ھەددىدىن ئاشتى، سالىھ ئەلەيھىسسالامدىن يەيغەمبەرلىكنىڭ راستلىقىغا دالالەت قىلىدىسغان بىرەر مۇجىزە كەلتۇرۇشنى تەلەپ قىلدى. سالىھ ئەلەيھىسالام مۆجىزە سۇپىستىدە قاتىتىق تاشنىڭ ئارىسىدىن بىر تۆگە چىقاردى. بۇ تۆگىنىڭ ئالاھىدىلىكى شۇ ئىدىكى، ئۇ پۇتۇن قەبىلىنىڭ سۇيىنى ئىچىۋېتەتىتى، قانچىلىك ئۇرغۇن سۇ ئىچسە، شۇنچىلىك سۇت بېرەتتى. سالىھ ئەلەيھىسىالام بۇ مۆجىزىستى كۆرسەتكەندىن كېيىن، قەۋمىنىڭ تولىسى يەنىلا ئىبان ئېيتىدى، سالىھ ئەلەيھىسسالام قەۋمىنى تۆكىگە چېقىلىشتىن ئاگاھلاندۇرىـ دى. ئۇلارنى تۆكىنى ئۆلتۈرىدىئان بولسا ئۇلارنىڭ اللەنىڭ ئازابىغا قالىدىغانلىقىلىرى بىلەن قورقۇتىتى. ئۇلار سالىھ ئەلەيھىسالامنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشىغا قارىماي تۆگىنى ئۆلتۈردى. ئالدى بىلەن تۆگىگە ھۆجۇم قىلىپ ئۆلتۈرگۈچى شەخس قۇدار. ئىبن سالىق ئىدى، تۆگە يەرگە يىقىلغانىدىن كېيىن يەنە. ئۇلاردىن توققۇر ئادەم تۆگىگە قېلىچ سېلىپ، ئۇنى پارچىلاپ تاشلىدى، ئۇلار تۆگىنى ئۆلتۈرگەندىن كېيىن،اللەنىڭ يەيغەمبىرى سالىھ ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرمەكچى بولۇشتى، سالىھ ئەلەيھىسسالامغا سۇيىقەست قىلباقچى بولغائلارنى ألله تائالا ئاساندىن تاش ياغدۇرۇپ ھالاك قىلىدى، تۆگە ئۆلتۇرۇلۇپ ئۇچ كۇندىن كېيىن ألله تائالا سالسم ئەلەپھىسسالامنىڭ قەۋمىنى ھالاك قىلدى. سالىم ئەلەپھىسالام ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان موّسنالم ئازابىتىن قۇتۇلۇپ قالىدى، سالىھ ئەلەيھىسسالام بىلەن ئازابتىن قۇتۇلۇپ قالغان

مۆسنلەرنىڭ سانى 120 ئىدى. ئىيان ئېيتىاي مالاك بولغۇچىلارنىڭ سانى بەش مىڭ ئائىلە ئىدى، مەشۋور رىۋايەتكە قارسفاندا، ئۇلاردىن كېيىن سالى ئەلەيھىسالام بەلەستىن زېيىنىنىڭ رەمل دېگەن جايىنىڭ ئەتراپىدا ئاخىرقى ئۆمرىكىچە ياشىغان.

سەبەۋە سەبەۋ يەمەنگە جايلاشتان قەدىكى ئەرەب قەبىلىلىرىدىن بىرى ئىدى. ئەرەب يېرەم ئارىلىددا
سەيلۇل ئەرەم ناملىق مەشپۇر كەلكۇن سۇ ئاپىتىدىن كېيىن، ئۇنىڭدىن بىرقانىچە قەبىلسلەر شاخلاپ
چىققان. سەبەۋ ئامالىسى ئاۋات شەمەرلەرنى بەرپا قىلغان اللەتائالا ئۇلارغا مولچىلىقنى ۋە مول پاسخۇرنى
ئىنئام قىلغان، ئۇلار ئىككى تاغ ئارىسىدا ئېگىز توسيا سېلىپ، ئۇنىڭ بىلىن ۋادەدمىكى سۇنى توسىخان،
ئۇنى ئىنچىكە چارە ـ تەدبىر ۋە تېخنىكىلىق ئاساستا باشقۇرغان، ئۇلار مېۋەلىسك باشىلاردىي بەرپا قىلىخان،
ئۇنى ئىنچىكە چارە ـ تەدبىر ۋە تېخنىكىلىق ئاساستا باشقۇرغان، ئۇلار مېۋەلىسك باشىلاردىي بەرپا قىلىخان،
ئۇنى ئاللە ئۇلارنى سەيلۇل ئەرەم ناملىق مەشپۇر سۇ ئاپىستى بىلەن جازالاپ يۇرتلەرسنى ۋەيە
ران قىلىپ، ئۇلارنى تىرىپىسىن قىلىۋەتكەن،

سۇلەييان؛ سۇلەييان ئەلەيىسسالامنىڭ ئىسمى قۇرئان كەرسەدە 16 كورۇندا تىلغا ئېلىندۇ. سۇلەييان ئەلەيىسالام بەنى ئىسرائىل قەۋمىنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن بولۇپ، ئاللە ئۇنسىڭغا ھەم پەيغەمبەرلىكىنى، ھەم پادىئاھلىقنى ئاتا قىلغان، ئۇ چاغدا سۆلەييان ئەلەيىسسالام ۋاپات بولغاندىن كېيىن، پادىئاھلىق سۆلەييان ئەلەيىسسالام 18 يائتنا ئىدى. ئالەت تائلا سۆلەيسان ئەلەيىسسالام 18 يائتنا ئىدى. ئالەت تائلا سۆلەيسان ئەلەيىسسالام ئاكىپىكىدىلا ھېكمەت ۋە ئەقىل سېراسەت ئاتا قىلغان، ئۇ كىچىگ ۋاقتىدىن تارىپلا ئاسسى داۋۇد ئەلەيىسسالام بىللە سوراق سورايىتى ۋە ھۆكۈم چىقىراتتى، كىچىكىدىلا ئۇنىڭ بۇ جەھەتتىكى تالانتى كۆرۈنۈشكە باملىنان ئىدى، چوڭ بولغاندا ئالە ئۇنىڭغا پەيغەمبەرلىكنى ئاتا قىلدى، قۇشىلارنىڭ توت يىلدىن كېيىن ئاتىسى داۋۇد ئەلەيىسسالام بىلىنىڭ ۋەسىيىتىگە ئاساسىن بەيتۇلىۋقەددەسنى تەئىبىر قىلدى، ئۆزىنىڭ ئاساسىنى داۋۇد ئەلەيىسسالام بەرپا قىلغان ئىدى. سۆلەيسان ئەلەيەسسالام يۇ تەئىس ئوچۇن بۇل سەرپ قىلدى، ئۇدۇنى بۇل سەرپ قىلدى، ئۇدۇنى بۇل سەرپ قىلدى، ئۇدۇنى ئاتلارنى مەشىق قىلدۇرۇپ تەييارلامقا ناھامىتى، ئۇ قۇرۇلۇش تەئەبىر ئەلەيىسالام 28 يىل پادىتام بولغان، ئۇدۇنى ئاتلارنى مەشىق قىلدۇرۇپ تەييارلامقا ناھامىتى، كۆڭۈل بۆلەتتى، سۆلەيمان ئەلەيىسالام 28 يىل پادىتام بولغان، ئۇدۇر كۆركەن، ئىبى ئىساقنىڭ دىۋايەت قىلىشچە، سۆلەيمان ئەلەيەسالام 28 يىل پادىتام بولغان،

سۇۋاگا، سُوۋاگا ئۇھ ئەلدىھىسسالام قەۋمىنىڭ بىر بوتىنىڭ نامى، كېيىنچە ئۇ ئەرەب قەبىلسلىرسىدىن. ھۆزەيل قەبىلىسىنىڭ چوقۇنىدىغان بۇتى بولۇپ قالغان.

شۇئەپ، ئۇئەپ، ئەلەيھسالامنىڭ نەسبى چوڭ بوۋسى ئىبراھىم ئەلەيھسالامغا تۇتىشدۇ، شۇئەپ،
ئەلەيھسالامنىڭ ئانسى لۇت ئەلەيھسالامنىڭ قىزى ئىدى، ئۆئەپ، ئەلەيھسالام لۇت ئەلەيھسالا
لامدىن كېيىن كەلگەن يەيغەمبىر بولۇپ، قىۋمى مەدىيىن ئاھالىسىگە اللە تائالا تەرىپىدىن پەيغەمبىر
قىلىپ ئەۋەتىلگەن، مەدىيەن ئاھالىسى ئەرەب بولۇپ، ھىجاز زېسنىدا يائايتتى، تەبەرىنىڭ رىۋايىتىگە قارس
نادا، ھىسىر بىلەن مەدىيەن ئارىسىدىكى مۇسايە سەككىز كۆنلۈك يول ئىدى، مەدىيەن ئاھالىسى تىجارەت ۋە.
دېھقانچىلىق بىلەن ئۇغۇللىنىدىغان بولۇپ، پاراۋان يائايتتى، ئۇلارنىڭ ئىچىدە يامان ئىشلار تارالىخان
بولۇپ، تارازا سۇلچەملەردە ساختىلىق قىلىنى ئۆلارنىڭ ئادىتىگە ئايلانغان ئىدى. شۇئەپ، ئەلەيھىسالام
قەۋمىنى تەۋھمدىك ۋە ياخنى ئىشلارنى قىلىشقا دەۋەت قىلدى، ئۇلارنى زېمىندا بۇزغۇنچىلىق قىلىشتى،
تارازا ــ ئۆلىيمىلەردە ساختىلىق قىلىشتىن مەنئى قىلدى، ئۇلار ئۇئەيپ ئەلەيھىسالامنىڭ ھىرنىگە قۇلاق

سالىاي كۇمراھلىقتا تېخسۇ ئەزۋەيلىدى، ئۇلار شۇقىيى ئەلەيھىسالاسغا: دراسىت پەيغەمبەر بولساڭ، ئۇستىمىزگە ئاسماننى پارچە ـ پارچە قىلىپ چۈشۈرگىن» دېگەن تەلەپنى قويدى، اللى ئۇلارنى يەتتە كۈن قاتىق ئىسىققا مۇپتىلا قىلدى، ئۇلارنىڭ سۆلىرى قۇرۇپ كەتتى، ئاسىدىن ئۇلارغا بىر بۇلۇتنى ئەۋەتتى، ئۇلار ئىسىلىپ بولغاندا، يەر ئۇلار ئىسىلىپ بولغاندا، يەر ئەلار ئىسىلىپ بولغاندا، يەر ئەۋرىدى، ئۇلار ئاقاتتىق ئاۋاز يۇزلەندى، شۇنىڭ بىلەن ئاساندىن ئوت يېخىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆلدۈرۈپ تاشلىدى، شۇئەي ئەلەرھىسالام قەۋمى ھالاگ بولغاندىن كېيىن يەنە بىر مەزگىل ياشىدى،

قارۇن؛ قارۇن مۇسا ئەلەيھىسالامنىڭ تۇغقانلىرىدىن بىرى بولۇپ، مال دونىياسى كىۋپ بىر ئادەم ئىدى، پېرئەۋن ئۇنى ئىسرائىل ئەۋلادىخا باشىچى قىلىپ قويخان. قارۇن پىرئەۋنىگە بەنى ئىسرائىلىغا زۇلۇم قىلىشتا يانتاياق بولغان، پقىرلارنى ئېزىپ يىغقان مال دونياسىغا مەغرۇر بولۇپ تولىمۇ ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەن ئىدى. ئۇ ئىۋىزى ئۇچىۋن چوڭ دچوڭ سارايلارنى سالىدۇرغان، قارۇن تولىمۇ بېھىلى بولۇپ، شۇنچە كۆپ دۇنياسى تۈرۇقلۇق كەمەغەللەرگە قىلچە خەير ئېسان قىلىيتتى ئۇ مۇسا ئەلەيھىسالامە ئىلى دەۋىتىگە قىلچە قۇلاق سالىمانىڭ قارۇنغا دۇرىدارى بولۇپ ھە دەپ مۇسا ئەلەيھىسالامىڭ قارۇنغا دۇرىيات قىلىشى ئارقىسىدا، قارۇننى پۇتۇن مال ــ تۇرغان ئىدى.

قۇرەيش، قۇرەيش بىر ئەرەب قەبىلىسى بولۇپ، مىلادى ٧ ئەسىردە مەكىكىدە ئولتۇراقلاشقان. قۇرەيش ئەينى زاماندا مەككىدە ئۆستۇنلۇك قازانغان خۇزائە قەبىلىسى ئۇستىىدىن غەلىب، قىلىغان، پەيغەمبەر ئەلىپىسسالامنىڭ تۆتىنچى بوۋىسى قۇسەي ئىبن كىلاب ٧ ئەسىردە مەككىنىڭ ۋە بەيتۇاللەنىڭ ئىثلىرىنى باشقۇرۇش ھوقۇقىنى ئىگەللىگەن. قۇرەيش ئىچىدىن ئەرەب يېرىم ئارىلىنىڭ ھەمبە يەرلىسرىگە قاتنايدىد خان چوڭ چوڭ كارۋان سودىگەرلىرى مەيدانغا كەلگەن، ئۇلار تىجارەت بىلەن قىشلىقىي يەمەنگە، يازلىقى سۇرىپىگە قاتنايتنى.

الؤف: الؤت ئەلەيھىسىالام ئىبراھىم ئەلەيھىسىالامنىڭ بىر تۇغقىنى ھارۇننىڭ ئوغلى ئىدى. لۇت ئەلەيھىسىات لام تبراهم تعليهمالامخا تسان تبيتقان تسدى. ئۇ ئبراھىم تەلەيسىسالام بىلەن بارلىــق سەپسەرلەردە بىلىلە بولاتــتى، اللە تائالا لــؤت ئەلەيسەسسالامــنى ئۇردانىيسىگــە تەۋە سەدۇم ئاھالسنگە يەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتى، سەدۇم ئاھالىسى تولىمۇ ئەخىلاقسۇ خەلق بولۇپ، يامان تُشلارني تاشكارا قبلاتتي، مؤساپيرلارني بؤلاڭ ـ تالاڭ قبلاتيتي، تؤيالماستين بهجيچوازليق قبلاتتي، لۇت ئەلەنھىسالام ئۇلارغا پەند_نەسىھەت قىلىپ، ئۇلارنى يامان ئاقىۋەتكە قېلىشتىن ئاگاھلاندۇردى، لېكىن ئۇلار ئاسىلىق قىلىپ يامان ئىئلاردىن يانىمىدى، لۇت ئەلەپىھىسسالامغا ئۇلار بىردەم تاش ـ كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسىمىز دەپ، بىردەم يۇرتىتىن ھەيىدەپ چىقىرىمىز دەپ تەھىدىت سالاتتى، شۇنىڭ سلمن تؤلارغا الله نبك تازابي همقبليق بولدي، الله تؤلارني هالاك قبلسش تؤجؤن جسرايليق ياش يىگىتىلەر سۇرسىتىدە پەرىشتىلەرنى ئەۋەتتى، بۇ چافىدا لۇت ئەلەيھىسسالام پەرىشىتىلەرنى ئادەمزات دەپ ئويلاپ، بۇ مېھانلىرىغا قەۋمىنىڭ يامان مۇئامىلىدە بولۇشىدىن ئەنسىرىدى، يۇرتنىڭ كىشىلىرى لۇت ئەلەيھىسىالامنىڭ مېھمانلىرى بىلەن يامان ئىش قىلىشىنى تەلەپ قىلغان چاغىدا، لۇت ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا؛ «مېھانلىرىم ئالدىدا مېنى رەسۋا قىلماڭلار، سىلەر ئۇچۈن ئاياللىرىڭىلار ئەلق پاكتۇرى دېدى. ئۇلار لۇت ئەلەيھىسالامنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالىندى. بۇ چاغدا پەرىئتىلەر لۆت ئەلەيھىسالامغا ھەقىقىي ئەمۋالىنى ... ئۇنىڭ قەۋمسنى ھالاك قىلسدىسخانلىقلىرىنى ئۇقتۇردى، يەرىشىتىلەر لۇت ئەلەيھىسىالامغا ئىككى قىزى ۋە ئايالى بىلەن بىرلىكتە يۇرتىدىن چىقىپ كېتىشنى، ھېچقايسسىنىڭ ئارقىسغا قارىماسلىقىنى

ئېيىتى، ئۇلار پەرىتتىلەرنىڭ ئېيتقىنچە قىلدى، پەقەت لۇت ئەلەيھىسالامنىڭ ئايالىلا قەۋمىگە ئاز**ىل** بولىدىغان ئازابنى كۆرۈش ئۇچۇن ئارقىسخا قارىغان ئىدى، ئۇمۇ قەۋمى بىلەن ھالاك بولدى، لۇت ئەلەپ ھىسالامنىڭ ئايالىىنىڭ كۆتلى قەۋمىى بىلەن بىرگە ئىدى، ئۇ ئىيان ئېيتىنغان ئىدى. اللەتائالا لۇت ئەلەپچىسالامنىڭ قەۋمىنىڭ ئۇسىتىگە ساپال ـ تاش ياغدۇرۇپ ۋە يۆرتىنى دۇم كۆمىتۇرۇپ، ئۇلارنى ھالاك قىلدى.

لوقىان؛ لوقىان مەكىم بولىا باۋۇرانىڭ ئوغلى بولۇپ، ئۇ ئەييۇب ئەلەيھىسالاسنىڭ مەمشىرىسنىڭ ياكى ئالىسنىڭ مەمشىرىسنىڭ ياكى ئالىسنىڭ مەمشىرىسنىڭ ئوغلى ئازەرنىڭ ئەۋلادىدىن ئىدى. الله ئۇنىڭغا ئىلىپ مېكىمەت ئاتا قىلغان شدى ئۇ توغرا پىكىرلىك زات بولۇپ، دىنىي ئەقىدە ۋە دىنىي ئەھكاملاردا توغىرا پەتتۇا بېرەتتى، ئۇ داۋۇد ئەلەيھىسالامدىن ئىلىم ئۆگەنگەن ئىدى، ئۇنىڭدىن نۇرغۇن مېكىمەتلىك ۋە ئىبرەتىلىك سۆزلەر رسۇلەت قىلىنىڭ ئۇزۇن قىلىلى بەندىدەسسەھىتى بايان قىلىنان ئەمۇنىلىك پەندىدەسسەھىتى بايان قىلىندۇ. قىلىنى دۇبايەت قىلىنىدۇ. قىلىنات مەكىم پەيغەممەر بولغان ئەمەس، ئۇنىڭ ئۆزۇن ئۆبۈر كۆگەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ.

مەدەنەن؛ مەديەن قىزىل دېىڭىز بويسىدىكى بىر يۇرتىنىڭ نامى، مۇسا ئىلەيسىسسالام سۇ تارتىپ شۇئەيپ ئەلەيھىسىالامنىڭ قىزلىرىنىڭ ماللىرىنى سۇغىرىئىپ بەرگەن قۇدۇق ئەنە شۇ مەديەندىسدۇر.

ھەرۋە ۋە سەقاء مەرۋە بىلەن سەفا مەككە مۇكەررەمەدە مەسجىدى ھەرامىنىڭ يېنىدىىكى ئىككى تاغ بولۇپ، ھەج قىلغۇچى ياكى ئۆمرە قىلغۇچى ئادەم ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يەتىتە قېستىم سەئىيى قىلىندۇ، بۇ ھەج ئىبادىتىنىڭ قائىدىلىرىدىتدۇر.

مەريەم؛ ھەزرىتى مەريەمنىڭ ئاتىس ئىبران بەنى ئىبرائىل ئۆلىيالىرىدىن ئىدى، ئۇ ئۆز ئايالى ھامىلىدار بولغان چاغدا تۇغۇلىدىغان بالىنى ئىبادەتخانىنىڭ خىزمىتىگە نەزىر قىلىپ بېرىــۋەتىكەن ئىدى، ھەزرىتى مەريەم تۇغۇلغاندىن كېيىن، الله تائالا ئىبراننىڭ نەزرىنى قوبۇل قىلىپ، ھەزرىتى مەريەمنى ۋە ئۇنىڭ ئوفلى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى قوغلاندى شەيتاننىڭ شەررىدىن ساقىلىندى. ھەزرىتى مەرپەم كىنچىك چېغىدىلا ئاتىسى ئىمران ۋاپات بولۇپ كەتىتى، ھەزرىتى مەرپەمىنىڭ ئانىسى ئۇنى ئىبادەتىخانىنساڭ خادىملىرىغا ئېلىپ باردى. ئۇلار ھەزرىتى ھەريەمنى كىمنىڭ ئۆز تەربىيىسىگە ئېلىشى ھەسىلىسىدە ئىختىلاپ قىلىشىپ قالدى. چەك تاشلاش يەتىجىسىدە، ئۇنى ئانىسىنىڭ ھەمئىرىسىنىڭ ئېرى زەكەرىيا ئەلەبھىس سالام تەربىيىسىگە ئالدى. ھەزرىتى مەريەم ئىبادەتخانىغا تۇتاش بىر ھۇجرىسدا تۇراتىتى، ئۇ كېسچەس كۇندۇز ئىبادەت بىلەن مەشغۇل بولاتتى، ھەزرىتى مەريەم تەقۋادارلىقى ۋە گۇزەل ئەخلاقى بىلەن بەنى ئسرائىل ئىچىدە مەشھۇر ئىدى، زەكەرىيا ئەلەيھىسسالام ھەزرىتى مەريەمنىڭ يېنىخا كىرگەنىدە، ئۇنىڭ يېتىدا بازاردا يوق يېمكلىكىلەرنى، مەتتا يازدا قىشنىڭ مېۋىلىرىنى، قىشتا يازنىڭ مېۋىلىرىنى ئۇچرىتاتتى، ھەزرىتى مەريەم الله تائالانىڭ ئىلتىپاتى بىلەن پاك ۋە ئىپيەتىلىك ئۆسىتى، جىسرسئىل ئەلەيھىسسالام بىر ئەر كىشىنىڭ سۇرىتىدە كېلىپ ھەزرىتى مەريەمنىڭ ئالدىغا كىردى، ھەزرىتى مەريەم ئۇنى يامانلىق قىلىدۇ دەپ ئويلاپ، اللەغا سېغىنىپ اللەدىن پانا تىلىدى، ھەزرىتى مەريەم جىبرىىئىل ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇنىڭغا بىر پاڭ ئوغۇل بىلەن خۇش خەۋەر بېرىش ئۇچۈن كەلگەن اللەنىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ ھەيران بولدى، جىبرىئىل ئەلەيھىسالام ئۇنىڭغا؛ «**اللەن**ىڭ ئەمرىگە ھەيران قالىما، الله مەر شەيئىگە قادىردۇرە دەپ چۈشەندۈردى. ھەزرىتى مەريەمنىڭ بۇشىنىش ۋاقتى يەتكەن چاغىدا، ئۇنى تولغاق تۇتۇپ، ئۇ ئوغلى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى تەۋەللۇت قىلدى.

مەسجىدى ئەقسا؛بەيتۇلبۇقەددەس مەسجىدى ئەقسا دەپ ئاتىلىدۇ،مەسجىلىدى ھەرام بىلەن بەيتۇلبۇقە<mark>ددەسنىڭ</mark>

ئارىلىقى يىراق بولغانلىقى ئۇچۇن، مەسجىدى ئەقسا دېيىلگەن. مەسجىدى ئەقسىما بىلەن مەكىكە مۆكەررممەنىڭ ئارىلىقى ئەينى زاماندا 40 كۇنلۇك يول ئىدى. بۇ ئارىلىق 1230 كىلومېتىر ئەتراپىسدا كېلىدۇ. مەسجىدى ئەقسا ئۆتكەنكى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىبادەتگاھى بولۇپ كەلگەن. پەيغەمبەر ئەلەيھىسا-لام بىر كېچىدە مەسجىدى مەرامدىن مەسجىدى ئەقساغا بېرىپ ئۇ يەردىن مىراجغا چىقىپ قايتقان.

مؤساء مؤسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاتىسى ئىسىران بولۇپ، ئۇ يەئىغۇب ئەلەيھىسسىالاسنىڭ نەۋرىسى لاۋسىنىڭ نەسلىدىن ئىدى، مۇسا ئەلەيھىسسالام پىرئەۋن ۋەلىد ئىبن مۇسئەبىنىڭ دەۋرىسدە تۇغۇلىغان، رسۇايەت قىلىنىشىچە، يېرئەۋن بىر چۇش كۆرۈپ، چۇشىدىن قاتتىق چۆچۈپ كەتىكەن، ئۇ چۈشىدە بىر ئوت بەيتۇلمۇقەددەستىن مىسرغا چىقىپ كېلىپ، مىسرنىڭ قورۇ جايلىرىنى ئۇنداقىلا مىسىرنىڭ يەرلىك ئاھالىس بولغان قىبتىلارنى كۆپىدۇرۇپ تاشلىغانلىقىنى، بۇ ئوت ئىسرائىل ئەۋلادىنغا ھېچىقانىداق زىيان _ زەخمەت يەتكۈزمىگەنلىكىنى كۆرگەن. پىرئەۋن كاھىنلارنى، سېھىرگەرلەرنى ۋە مۇنەججىمـلەرنى چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلاردىن كۆرگەن چۇشىئىڭ تەبىرىنى سورايدۇ، ئۇلار؛ «بەنى ئىسرائىل ئىسچىسدىن بىر ئوغۇل بالا مەيدانغا كېلىدۇ، مىسىر ئاھالىسى ئۇنىڭ قولىدا ھالاك بولىدۇ، سېنىڭ تەختىڭسۇ شۇنىڭ قولىدا گۇمران بولىدۇ، ئۇ سېنى قەۋمىڭ بىلەن قوشۇپ يۇرتۇڭدىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ، دىنىڭنى ئۆزگەرتىدۇ، ئۇ سېسنىڭ زامانىڭدا تۇغۇلىدۇ» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن زالىم پىرئەۋن ئىسرائىل ئەۋلادى ئىچىدە تۇغۇلىدىغان ئوغۇل بالىنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇيدۇ، ئۇ تۇغۇت ئانىلىرىنى يىغىپ، ئۇلارغا ئسرائىل ئەۋلادى ئىچىدە تۇغۇلغانلىكى ئوغۇل بالىنى ئۆلتۈرۈپ تاشلاشنى جېكىدۇ، ئىسرائىل ئەۋلادىغا نازارەتچىلەرنى قويىدۇ، تۇغۇت ئانىلىرى پىرئەۋننىڭ زۇلىندىن قورقۇپ، يۇقىرىقى بۇيرۇقنى ئىجرا قىلىدۇ، پىرئەۋن تۇغۇلغان قىزلارنى ھايات قالدۇرۇپ خىزمەتكە سېلىش ئۇچۇن ئۆلتۈرمەيتتى، پىرئەۋننىڭ ئەسكەرلىرى ئىسىرائىل ئەۋلادى ئىچىدىكى ھامىلدار ئاياللارنى تۇتۇۋېلىپ قىينايتتى، ئاياللار بالىلىرىنى چۈشۈرۈۋېتەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئسرائىل ئەۋلادى ئىچىدە ئەرلەر ئۆلۈپ تۇگىگىلى تۇرىدۇ، قىبتى خەلقىنىڭ كاتتىلىرى پىرئەۋننىڭ يېنىغا كىرىپ؛ «ئىسرائىل ئەۋلادىنىڭ ئەر كىشىلىرى ئۆلۈپ تۈگىگىلى تۈردى، ئۇلارنىڭ تۇغۇلغان ئوغۇلـ لمريني ئۆلتۇرۇپ تاشلىغىلى تۇردۇڭ، ئېغىر ئىشلار ئۆزىيىزگە قالىدىغان بولدى، خىزمىتسىيىزنى قىلىشىقا ئادەم تېپىلمايدىغان بولدى، دەيدۇ. پىرئەۋن ئىسرائسل ئەۋلادسنىڭ نەسىلى قۇرۇپ كەتمەسلىكسنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلىرىنى بىر يىل ئۆلتۈرۈپ، بىر يىل ئۆلتۈرمەسلىكنى بۇيرۇق قىلىدۇ، مۇسا ئەلەيھىسسالام بەنى ئىسرائىلدە تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ئۆلتۈرۈلىدىغان يىسلىسدا دۇنياغا كېلىدۇ. مۇسا ئەلەيھىسسالامنى ئانىسى مەخپىي ھالدا. تۇغىدۇ، ئۇ پىرئەۋننىڭ ئادەملىرىدىن قورقۇپ، تۇغۇلــ غان بۇ بوۋاقنى ساندۇقتا ياختىنىڭ ئۇستىدە قويۇپ، ساندۇقنى قۇلۇپلاپ نىل دەرياسىغا تاشلايدۇ، مۇسا ئەلەيھىسالامنىڭ ھەدىسىنى ئىل دەرياسىنى بويلاپ ساندۇققا ئەگىشىپ مېڭىشىقا بۇيرۇپىدۇ، بۇ ئىشىلار الله تائالانباق مؤسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئائىسىنىڭ دىلىغا سېلىشى بىلەن بولۇۋاتاتىتى، سائىدۇق ئېقىپ بىرئەۋىنىڭ قەسرىنىڭ يېنىغا بارغانىدا، ئۇنى يىسرئەۋنىنىڭ دەريادا يۇيۇنۇۋاتىقان ۋە سۇ ئېلىۋاتىقان چۆرىلىرى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنىگدا مال بار دەپ ئويلايدۇ ــ دە، ساندۇقنى ئاچباستىن شۇ پېتىچە ئۆزلىرىنىڭ خوجايىنى ـــ يىر ئەۋننىڭ ئايالى ئاسيەنىڭ ئالىدىغا ئېلىپ بارىدۇ، ئاسىيە سانىدۇقىنى ئېچسىپ، ئۇنىڭدا بىر بوۋاقنىڭ ياتقانلىقىنى كۆرىدۇ. اللە تائالا ئاسىيەنىڭ دىلىغا بوۋاقنىڭ مۇھەببىتسنى سالىدۇ، پىرئەۋن بوۋاقىنى كۆرۇپ ئۆلتۇرمەكچى بولۇپ جاللاتلارنى چاقىرىدۇ، ئاسىيە ئۇنى ئۆلتۇرمەي بالىچىلاپ بېقىۋېلىشنى ئۆتۈنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئەلەيھىسسالام ئاسىيەنىڭ بېقىۋېلىشىغا قالىدۇرۇلىدۇ. ئاسسىيە ئېيىتىش ئۇچۇن ئۇنىڭغا ئىنىكىئانا ئىزدەيدۇ. قانچىلىغان ئىنىكىئانىلارنى تېيىسى كەلىگەن بولسىسمۇ،

مۇسا ئۇلارنىڭ ئەمچىكىنى ئېغىزىغا ئالباي يىغلاۋېرىدۇ، ئاسىيە بوۋاقنىڭ ئاچلىقتىن ئۆلۈپ قېلسشىدەن ئەنسىرەپ، شەخسەن ئۆزى ئىشكىئانا ئىزدەپ چىقىدۇ، مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاسىيەنى ئېرىمىن كۆرۈپ تۇرغان ھەدىسى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئىشەنچلىك بىر ئىنىكىئانا بارلىقىنى ئېيتىدۇ، ئاسىيە بوۋاق شۇ ئىسنىكئانىسنىڭ ئەمچكىسنى ئەمسە، ئۇنى چوڭ ھۆرمەتىكە ئىگە قىلسدىغانلىقىسنى ئېيتىپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىشىنى بۇيرۇيدۇ، مۇسا ئەلەيھىسىالامىنىڭ ئانىسى كېلىپ ئۇنى ئېمشىكەندە، بوۋاق ئىشىتىھا بىلەن ئېمىپ سۇتكە قانىدۇ، ئاسىيە بۇنىڭدىن ئىنتايىن خۇشال بولۇپ ئىنىكىئانسنىڭ سارايىدا قېلىپ بوۋاقنى ئېيىتىپ بېرىشىنى، ئۇنىڭغا تۇرلۇك ئىنئاملارنى بېرىدىغانلىقىنى ئېيتىسدۇ- مۇسا ئەلەپسەسسالامنىڭ ئانىسى ئۆز ئۆيىنى ۋە بالىلىرىنى تاشلاپ ئوردىغا كېلىپ بۇ بوۋاقىنى ئېمىتىش ئەپسىز ئىكەنلىكىنى، ئاسىيە ئىشەنسە، بوۋاقنى ئۆز ئۆيىگە ئاپىرىپ ئۆز بالىسدەك كۆيۇنۇپ ئېستىپ بېرىدىغانلىقىنى ئېيتىدۇ. ئاسىيە بوۋاققا ناھايىتى ئامراق بولۇپ كەتكەنلىكتىن، بوۋاقىنى پات ـ پات ئېلىپ كېلىپ كۆرسىستىپ كېستىش شەرتى ئاستىدا، ئۇنىڭ ئۆز ئۆيسىگە ئېلىپ بېرىپ ئېستىپ بېرىشىگە ماقۇل بولىدۇ. مۇسا ئەلەيھىسسالام قايىتۇرۇپ كېلىنگەندىن كېيىن پىرئەۋىنىڭ ئائىلىسدە ئۆسۈپ چوڭ بولىدۇ، مۇسا ئەلەيھىسىالام پىرئەۋك شاق بەنى ئىسرائىلغا قىلغان زۇلىي ۋە ئۆزىنىڭ بىر قىيتىنى سەھۋەنلىك بىلەن ئۆلتۈرۈپ قويغانلىقى تۇ-پەيلىدىن، يۇرتى مىسردىن ئايرىلىپ مەديەنگە. كېتىشكە مەجبۇر بولىدۇ، ئۇ مەديەنگە بارغاندىن كېيىن شۇئەيپ ئەلەيھىسسالامغا ياللىنىپ ئۇنىڭ قويىنى باقىدۇ. شۇئەيپ ئەلەيھىسسالام مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئۆزىنىڭ بىر قىزىنى نىكاملاپ بېرىدۇ، مۇسا ئەلەيھىسسالام شۇئەيپ ئەلەيھىسسالامنىڭ ئون يىل خىزمىتسىنى قىلغاندىن كېيىن، يۇرتى مسىرغا قايتىاقچى بولۇپ ئايالسنى ئېلىپ جەنۇب تەرەپىگە قاراپ ئاتلىنىدۇ، ئۇ يولدىن ئادىشىپ كېتىپ قىيەرگە مېڭىشنى بىلەلمەي گاڭگىراپ قالغان چاھدا، ئۇنىڭغا تۇر تېخى تەرەپتە بىر ئوت كۆرۈنىدۇ، مۇسا ئەلەيھىسسالام ئالدىراپ ئوت كۆرۈنگەن تەرەپكە بارغاندا، اللەتائالا تەرىپسدىن؛ «ئى مؤسا! شؤبهسنزكى، مدن الله دؤرمدن، مدندين باشقا هيج ثبلاه يوقتؤر، ماڭبلا ئبادوت قبلىغىن» دوپ تبدأ قبلينيدؤ. مانا بؤ مؤسا تُعاديهسسالامنياف يعيفهميه الكينياف باشبلسنسش تسدى، الله تاتالا مؤسا ئەلەيسىسالامنى بىرئەۋنگە بېرىپ ئۇنى بىراللەغا ئىبادەت قىلىشىقا دەۋەت قىلىشىقا بۇيرۇيدۇ، مۇسا ئەلەيھىسالام ئۆزىنىڭ دەۋىستىنى كۇچەيتىش ئۇچۇن، پەرۋەردىگارىدىن قېرىئىدىشى ھارۇنسنى ئۆزىگە ياردەمچى قىلىپ بېرىشنى سورايدۇ، چۈنكى ھارۇن پاساھەتلىك سۆزلەيتتى، اللەتائالا مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئۇنىڭ يەيغەمبەرلىكىنىڭ راستلىقىنى كۆرسىتىدىغان ئىكىكى خىل مۆچسىزە ئاتا قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ بىرى ئۇنىڭ ھاسىسىنىڭ ئەجدىھاغا ئايلىنىدىغانلىقى، يەنە بىرى قولىنىڭ ئايئاق، نۇرلۇق بولۇپ كۆرۈنىدىغانلىقى ئىدى، مۇسا ئەلەيھىسالام ئۆز دەۋىتىنى قانات يايدۇرۇش يولىدا تىرىشىچانىلىق كۆرسىتىدۇ، لېكىن پىرئەۋن مۇسا ئەلەبىھىسالام كۆرسەتىكەن چوڭ مۆجسۈسلەرنى كۆرگەنسدىن كېيىنىمۇ ئىمان ئېيتمايدۇ، يىرئەۋننىڭ يىغىپ كەلگەن سېهىرگەرلىرى مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ مۆجىزىسىنى كۆرگەندىن كېيىن دەرھال ئىسمان ئېيتىــدۇ، پىرئەۋننىڭ ئۇلارنىڭ پۇت ـ قوللىرىنى كېسىپ خورما دەرەخلىرىگە ئېسىپ ئۆلتۈرۈشتىن ئىبارەت جازاسىيۇ ئۇلارنى ئىمانىدىن ياندۇرالمايدۇ، پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ گۇرۇھى ئىماندىن باش تارتىپ بەنى ئىسىرائىلغا بولغان زۇلىمىنى كۈچەيتكەنلىكتىن، اللەتائالا ئۇلارنى سۇ ئاپىتى، چېكەتكە ئاپىتى، يىت ئايىتى، ياقا ئايىتىگە دۇچار قىلىدۇ، ئۇلار ئۆزلىرىگە بىرەر ئايەت يۈزلەنگەندە، الله تائالا بۇ ئاپەتنى كۆتۈرۈۋەتسە ئىبان ئېيتىدىغانلىقىنى ۋە مۆمىللەرگە ئەزىيەت يەتكۈزمەيدىغانلىقىنى ۋەدە قىلاتتى، الله ئۇلاردىن ئازابىنى كۆتۈرۈۋەتسە، ئۇلار لەۋزىسدە تۇرماى كۇفسرىدا يەنىلا ئەزۋەيلەتستى، پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ گۇرۇھىغا مۇسا ئەلەيھىسىالامنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشلىرىىنىڭ يايدىسى بولمىخانلىقتىن، اللەتائالا

مؤسا ئەلەيھىسالاغغا بەنى ئىسرائىلنى ئېلىپ مىسردىن چىقىپ پەلەستىن زېيىنىغا كېتېشنى ۋەھيى قىلىدۇ. مؤسا ئەلەيھىسسالام كىچىك بالىلاردىن باشقا 600 مساق ئادەم بىلەن كېچىسى ئاتلىتىدۇ، ئۇلار قىزىل دېنىڭىز يولى بىلەن ئىلدام ماڭىدۇ، پىرئەۋن بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن زور قوشۇن بىلەن قوغىلاپ چىقسدۇ. بەزى رىۋايەتىتە ئېيىتىلىشىچە، ئۇنىڭ بىلەن بىلىلە چىقىقان لەشكەرلەرنىڭ سانى بىر مىلىيون 600 مىڭدىن ئارتۇق ئىكەن. يىرئەۋن ئۇز قوشۇنى بىلەن ئىككىنچى كۇنى كۇن چىقىش ۋاقىتىدە ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يېتىشىۋالىدۇ. بۇ چاغىدا بەنى ئىسرائىل قەۋمىگە قورقۇنىچ چۇشىندۇ، ئۇلارنىڭ ئالىدىندا دېنگىز، ئارقىنىندا دۇشىيەن. تۇراتىتى، ئۇلار ھالاك بولىندىغانلىقىنغا كۆزى يېتىپ يىنغا ــزارە قىلىشىـدۇ، مۇسا ئەلەيسەسسالام ئۇلارنى خاتىـرجەم قىلىـپ قورقۇنىچىنى تۇگىتىمدۇ، ئۇ ھاسىسىنى چىقىرىپ دېڭىزغا ئۇرغان ئىدى، اللەتائالانىڭ قۇدرىتى بىلەن دېڭىز ئىككىسگە بۆلۇنۇپ ئوتىتۇرىسىدىن قۇرۇق يول پەيىدا بولسدۇ، شۇنىڭ بىلەن بەنى ئىسىرائىل قەۋمىي دېڭىزدىن ئامان ـ ئېسەن ئۆتۈپ كېسىدۇ، يىرئەۋن ئۆز قوشۇنى بىلەن بەنى ئىسىرائىل قەۋمى ماڭىغان يول بىلەن مېڭسۋاتىقانىدا دېڭىزنىڭ سۇيىي قوشۇلۇپ، پىىرئەۋن بىلەن ئۇنىڭ قوشۇنى پۇتۇنىلەي غەرق بولىندۇ. بۇ چاغىدا پىرئەۋن ئىسان ئېيتىتىم دېسگەن بولسىنسۇ، جېسنى تۇمىشۇقىنغا كەلىگەنەم ئېيتىقان ئىجانىنىڭ پايىدىسى بولىجايدۇ، اللە تائالا پىرتەۋن ۋە ئۇنىڭ قوشۇنىنى ھالاك قىلىپ، بەنى ئىسرائىلنى خار ــزەبونلۇقتىن قۇتىقۇزغانــدىن كېـيىن، مۇسا ئەلەيـھىسـسالامــنى قەۋمىـنى ئېـلىپ بەيتۇلمۇقەددەسكە بېرىشىقا بۇيرۇپىدۇ، ئۇلار يولىدا كېستىۋېستىپ قاتىتىق تەشىنا بولۇپ، مۇسا ئەلەيد هسمالامغا تەشئالىقتىن شىكايەت قىلىدۇ، أللەتائالانىڭ ئەمىرى بويسچە مۇسا ئەلەيھىسسالام ھاسىسى بىلەن تاشىنى ئۇرغانىدا تاشىتىن 12 بۇلاق ئېتىلىپ چىقىدۇ، اللەتائالا ئۇلارغا يەنە ھېچ جايا چەكمەي كېلىدىغان رىزىق قىلىپ تەرەنجىبىن بىلەن بۆدۈنىنى چۈشۇرۇپ بېرىدۇ، مۇسا ئەلەيھىسسا لام اللەنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلارنى بەيتۇلمۇقەددەسكە كىرىپ، ئۇ يەردىن كەنىئانىلاردىن بولغان ۋە ھەيسانىلارنىڭ قالدۇقى بولغان جەبابىرلارنى ھەيدەپ چىقىرىشنى بۇيرۇيدۇ، ئۇلار قورقۇنىچاقلىق قىلىپ جىهاد قىلىشتىن باش تارتىدۋ، شۇنىڭ ئۇچۇن اللەنائالا ئۇلارنى سىنا چۆلىدە 40 يىل ئاداشىتۇرۇپ جازالايدۇ، بۇ بىر ئەۋلاد 40 يىل جەريانىدا ئۆلۈپ تۆگىگەندىن كېيىن، بەنى ئىسرائىلىنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرى يۇشە ئىبنى ئۇننىڭ يېتەكچىلىكىدە بەيتۇلىمۇقەددەسىكە كىرىدۇ، مۇسا ئەلەيھىسىسالام ئەنە شۇ سىنا چۆلىدە 120 يېشىدا ۋايات بولىدۇ.

مىكائىل: مىكائىل اللهنىڭ يېقىن، ئۇلۇغ پەرىتىلىرىدىن بىرى، ئۇ مىكال دەپبۇ ئاتىلىدۇ. ئەسىرە ئەسىر ئۇھ ئەلەيھىسـالام قەۋمىنىڭ سەبەڭ زېمىنىدىكى بىر بۇتىنىڭ ئىسمى، كېيىنــكى چاغـلاردا بەزى ئەرەپ قەبىلىلىرى بۇ بۇتنى ئۆزلىرىگە مەبۇد قىلىۋالغان.

نۇھ: ئۇھ ئەلەيھىسالام لامەكنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئىسانىلارنىڭ بىرىنچى بوۋىسى ئادەم ئەلەيھىسالامنىڭ ئوغلى شىس ئەلەيھىسالامنىڭ نەسلىدىندۇر. ئادەم ئەلەيھىسالام ئارىلىقىدا ئوغلى شىس ئەلەيھىسالامنىڭ نەسلىدىندۇر. ئادەم ئەلەيھىسالام قۇرئاندا دە ئورۇنىدا تىلغا ئېلىنىدۇ، نۇھ ئەلەيھىسالام بۇتپەر ئۇھ ئەلەيھىسالام بۇتپەر مىسلى بايان قىلىنغان، نۇھ ئەلەيھىسالام بۇتپەر مىسلى بايان قىلىنغان، نۇھ ئەلەيھىسالام بۇتپەر مىلكى رەس بىر قەۋمكە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىلگەن ئىدى. ئۇلار ۋەد، سۇۋائى يەئۇق ۋە نەسىر قاتارلىق بۇتلارغا چوقۇئاتتى، ئۇھ ئەلەيھىسالام ئۇزاق مۇددەت ئۇلارنى تەۋھىدكە دەۋەت قىلىپ، بۇتپەرەسلىك باللەغا ئىلەرەردى. ئۇلار نۇھ ئەلەيھىسالام ۋەز نەسىھەت قىلمالىبرى كۇفرىدا تېخنىۋ ئەزۋەيلەدى، ئۇھ ئىلارنى ھەق مەتلەدە تەخلەي ئۇلارنىڭ ئىلىدى ئۇدۇرىلىدا تېختېرەسلىكى تاشىلاپ ئاللەغا ئىبادەت قىلىشقا بۇتپەرەسلىكى تاشىلاپ ئاللەغا ئىبادەت قىلىشقا بۇتپەرەسلىكنى تاشىلاپ ئاللەغا ئىبادەت قىلىشقا كېۋىدى دەۋەت قىلاتتى،

ئۇلار ئىبان ئېيتىشتىن باش تارتىپ، نۇھ ئەلەيھىسسالاسغا تۇرلۇك ئازار ــ كۇليەتلەرنى يەتكۇزەتتى، ھەتتا نۇم ئەلەيھىسىالامنى قاتتىق ئۇرۇپ ھوشىدىن كەتكۇزۇپ، بۇ بۇگۇن ئۆلىدۇ، دەپ يولغا تاشلاپ قوياتتى، نۇم ئەلەيھىسسالام بولساء وئى الله قەۋمىيگە مەغيىرەت قىلغىن، ئۇلار ئۇقبايدۇ، دەيتتى. ئۇ ئۇلارنىڭ تەزىيەتلىرىگە سەۋر قىلىپ بەتدۇئا قىلبايتىتى، ھاللەتائالا ئۇلارنىڭ نەسلىمەس مېنىڭ دەۋىتىمنى قوبۇل قىلىدىغان، ئىمان ئېيستىدىغان كىشىلەرنى چىقىرىسشى مۇمكىن، دەيستتى، شۇنچە ئۇزاق مۇددەت ئىچىدە پەقەت ئازغىنا كىشى ئىبان ئېيتتى. ئىشەنچلىك رىۋايەتىتە، ئىسبان ئېيتىقانىلارنىڭ سانى 80 نەپەر كىشى ئىدى دەپ كۆرستىلىدۇ. ھەر ئەۋلات ئۆز بالىلىرىغا بۇتقا چوقۇنۇشنى تاشلىماسىلىقنى، نۇھ ئەلەيھىسالامغا ئىمان ئېيتباسلىقنى تەۋسىيە قىلاتتى. نۇھ ئەلەيھىسسالام ئۆز قەۋمىنىڭ ئىمان ئېيتىشىدىن ئۇمىدسىزلەنگەن چاغدا، اللەتائالا ئۇنىڭغا قەۋم ئىچىدە ئىسان ئېيتقانىلاردىن باشقا يەنە ئۇنىڭغا ئىمان ئېيتىدىغانلارنىڭ يوقلۇقىنى ۋەھىي ئارقىلىق بىلىدۇردى. بۇ چاغىدا نۇھ ئەلەيھىسىالام اللەغا ئىلتىجا قىلىپ، قەۋمىنى ھالاك قىلىشنى تىلەپ دۇئا قىلدى. اللە تائالا ئۇنىڭ دۇئاسىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭ قەۋمىنىڭ توپان بالاسىدا ھالاك بولىدىغانلىقىىنى ۋەھىيى قىلىدى. ئۇنى توپان بالاسى يۇز بەرگەندە چىقىۋېلىش ئۇچۇن كېمە ياساشقا، كېمە ياسىلىپ بولغاندىن كېيىنى ئائىسلىسىىدىسكىسلەرنى، تەۋەلسرىنى كېمسگە سېلىشقا، ھەر خىل ھايىۋانىدىن ئەركەك چىشى بولۇپ بىر جۇپىتىن تَبلىوْبلىشقا بۇيرۇدى، الله تائالانىڭ نۇھ ئەلەيھىسالامنىڭ قەۋمىنى ھالاك قىلىش بۇيسرۇقى چۈشكەن چاغدا، ئاسباندىن يامغۇر قۇيۇلدى، زېمىننىڭ ھەمىمە يەرلىرسىدىن سۇلار ئېتسلىپ چىسقتى، پۇتۇن يەر يۇزىنى سۇ بېسىپ كەتتى. يەر يۇزىدە نۇھ ئەلەيھىسالامنىڭ كېمسىدىكىلەردىن باشقا بىرمۇ تىرىك جان قالباي ھەممىسى توپان بالاسىدا غەرق بولۇپ ھالاك بولدى. شۇنىڭ ئۈچۈن نۇھ ئەلەيھىسسالام ئىنسانى لارنىڭ ئىككىنچى بوۋىسى دېيىلىدۇ، چۇنكى توپان بالاسدىن كېيىنكى ئەھلى زېمسئنىڭ ھەسمىسى نۇھ تەلەپھىسالام بىلەن كېيىدە بىللە بولغانلارنىڭ نەسىلىدىنىدۇر. نۇھ ئەلەپھىسسالاسىنىڭ ئوغلىبۇ ئىمان ئېيتىسخانلىقى ۋە ئاتىسى بىلەن بىللە كېمىگە چىقىخانلىقى ئۇچۇن سۇدا غەرق بولۇپ ھالالە بولدى. نؤم ئەلەيھىسسالامنىڭ سام، ھام، يايەس ۋە كەنئانلاردىن ئىبارەت تۆت ئوغلى بار ئىدى، توپان بالاد سىدا ھالاك بولغىنى كەنئان، توپان بالاسىدا پۇتۇن ئەھلى زېيىن غەرق بولۇپ، يەر يۈزىدە كۇفقارـ لاردين ببريبؤ فالمنغان جاغداء ألله تائالا بؤلؤتقا يأمغؤرني توختيشقاء زبينني سؤني يؤتؤشقا ۋهيمر يۇزىدىكى ھاياتنى نورمال ھالەتكە قايتىشقا بۇيرۇدى، كېمە ئىراقتىكى دەجلە دەرياسسنىڭ يېنىدىكى جؤدى ناملىق چوڭ تاغنىڭ يېنىغا بېرىپ توختىدى، اللەتائالا نۇم ئەلەپھىسىالام باشلىق كېمىدىكىلەرنى ئامان ــ ئېسەن كېمىدىن چۈشۈشكە بۇيرۇدى، ئۇلار كېمىدىن مۇھەررەمنىڭ ئونىدا. يەنى ئاشۇرا. كۈنى چۈشكەن ئىدى. نۇھ ئەلەيھىسالام الله تائالاغا شۇكۇر قىلىش يۇزىسىدىن شۇ كۇندە روزا تۇتتى، ئۆزى بىلەن بىللە بولنان مۆمىسلەرنىلىۋ ئاشۇرا كۈنى روزا تۇتۇشقا بۇيىرۇدى، شۇ كۈنىدە روزا تۇتۇش بەنى ئىسرائىل قەۋمىگە مىراس بولۇپ قالدى، ئىسلام دىنىدىسۇ ئاشۇرا كۈنى روزا تۇتۇش ئېتىراپ قىلسندى. ئاب**دۇللا** ئىين. ئابباسنىڭ رىۋايەت قىلىشىچە، نۇم ئەلەيھىسالامنىڭ تەۋەلىرى بىلەن كېسىدە تۇرغان. ۋاقتى 150 كؤن، نؤم ئەلەيھىسالام توپان بالاسىدىن بۇرۇن قەۋمى ئىچىدە 950 يىل ياشىغان، توپان بالاسىدىن كبيىنمۇ بىر مەزگىل يائاپ ئاندىن ۋاپات بولغان،

ھارۇت ۋە مارۇت: مارۇت بىلەن مارۇت ئىسككى پەرىشتە بولۇپ، ئۇلار كۇفە زېيىسنىدىكى بابىل شەھىرىگە كىشىلەرنى سىناش يۈزىسىدىن، سېھىر تەلىم بېرىش ئۇچىۋن اللەتاتالا تەرىپىسدىن ئەۋەتىلگەن. ئۇلار كىشىلەرگە سېھىر ئۆگستىشىتىن بۇرۇن: ھىسېھىر ئۆگستىسنى اللەتاتالانىڭ سىنىھىدۇر، ئۇنى زىيانلىق تەرەپكە ئىشلەتيە، ئۇنىڭ تۆپەيلىدىن كاپىر بولبا، ئۇنى ئۆزسگە يېتىدىغان زىياندىن مۇداپىئە كۆرۈش مەستىدە ئۆگەنگەن ئادەم نىجات تاپىدۇ، كىشىلەرگە زىيان ــزەخىبەت يەتىكۈزۈش ئۈچۈن ئۆگەنگەن ئادەم ھالاگە بولىدۇ» دەيئتى. مۇھەمبەد ئېلى سابۇنى «سىپۇەتۇتتەپاسىر»دا مۇنداق دەيدۇ: «ئىككى پەرىشتىنىڭ كىشلەرگە سېھىر ئۆگەتكەنلىكىنىڭ ھېكىشى شۇكسى، ئۇ زامانىلاردا سېھىسرگەرلەر كۆپىيىپ كەتكەن، سېھىرنىڭ ئاجايىپ ــغارايىپ شەكىللىرى ئىجاد قىلىنغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆزلىرىنى پەيغەمبەر دەپ گۇمان قىلغان بولۇشلىرى مۇمكىن، كىشىلەرنى سېھىسر بىلەن مۆچسىزىنىلىڭ پەرقسنى ئايرىۋالىۋن ۋە يالغاندىن پەيغەمبەرلىك دەۋاسى قىلغانلارنىڭ پەيغەمبەر ئەمەس، سېھىرگەر ئىكەنلىكىنى تونۇۋالىۋن دەپ، كىشىلەرگە سېھىر قەر ئىگەنلىكىنى

ھارۇن؛ ھارۇن ئەلەيھىسالام ئىبراننىڭ ئوغلى بولۇپ، نەسبى ئىبراھىم ئەلەيھىسالامغا تۇتىشىدۇ. ھارۇن ئەلەيسەسسالام مۇسا ئەلەيھىسالامنىڭ تۇغۇلۇشىدىن ئۈچ يىل بۇرۇن تۇغۇلغان، ئۇ پىرئەۋن ئسرائىل قەۋمىدىن تۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنى ئۆلتۇرمەيدىغان يىلى تۇغۇلغان ئىسدى، اللە تائالا ئۇنى قېرىندىشى مؤسا ئەلەيھىسىالام بىلەن بىللە بەنى ئىسرائىل قەۋمىگە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىتى. ھارۇن ئەلەيھىسا-لامنىڭ تىلى پاساھەتلىك ئىدى. ھارۇن ئەلەيھىسالام مۇسا ئەلەيھىسالاسنىڭ پەيغەمىبەرلىك دەۋىتىدە يېقىن ياردەمچىسى ئىدى. ئۇ ھەمشە مۇسا ئەلەيھىسسالام بىلەن بىللە ئىسدى، مۇسا ئەلەيھىسىسالام پەر-ۋەردىگارى بىلەن سۆزلىشىش ئۇچۇن تۇر تېغىغا كەتكەن ۋە شەرىئەت دەستۇرى بولۇش ئۇچۇن تەۋراتنى ئېلىپ كېلىشنى قەۋمىگە ۋەدە قىلغان چاغدا، ئۆز ئورنىغان ھارۇن ئەلەيھىسسالامنى قويۇپ كەتكەن، مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇر تېغىغا بېرىپ، قەۋمىدىن ئايرىلىپ تۇرغان ۋاقتى 40 كۇن ئىدى، بۇ جەرياندا بەنى ئىبرائىل قەۋمى چوڭ سىئاققا دۇچ كەلدى، ئۇلار سامىسرى ئالتۇندىن ۋە زىبۇزىننەتلەردىن ياسىمان موزايغا چوقۇندى، جىبرىشل ئەلەيھىسسالام پەرىشىتىلەر بىلەن بىللە پىرئەۋن ۋە ئۇنىڭ جامائەسىنى مەرق قىلىش ئۇچۇن چۇشكەن چاغدا، سامىرى جىبرىئىلنىڭ ئېتسنىڭ ئىزسدىن بىر چاڭگال توپا ئېلىۋالغان ئىدى، بۇ توپىنى زىبۇزىننەتلەر بىلەن ياسالغان موزايغا چاچىتى، شۇنىڭ بىلەن موزايىدىن كالنباق ئاۋازىدەك ئاۋاز چىقتى، بۇ گۇمرام سامىرى؛ «مۇسا ئىزدەپ كەتىكەن پەرۋەردىگارىڭىلار مۇشۇ، مۇسا ئۇنىڭ ئورنىنى بىلەلمىگەن» دېدى. ھارۇن ئەلەيھىسسالام قەۋمىنى سامىرسنىڭ پىتنىسىدىن ئاگاھـ لاندۇردى، لېكىن ئۇلار ھارۇن ئەلەيھىسسالامنىڭ سۆزىگە باقساى، اللەنى قويۇپ موزايغا چوقۇندى. مؤسا ئەلەيھىسالام تۇر تېغىدىن قايتىپ كېلىپ، قەۋمىنىڭ ئېزىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، قاتىتىق غەزەپ Aىندى، ھارۇن ئەلەيھىسالامغا قاتتىق كايىدى. ھارۇن ئەلەيھىسالام بولغان ۋەقەنىڭ جەريانىنى سۆز-لەپ بەردى ھەمدە ئۇلارنىڭ ئۆز سۆزىگە قۇلاق سالمىغانلىقسنى ئېيىتتى، ھارۇن ئەلەيھىسسالام 122 يىل ئۆمۈر كۆرگەن، ئۇ مۇسا ئەلەيھىسسالاسىدىن 11 ئاي بۇرۇن ۋاپات بولغان، ھارۇن ئەلەيسھىسالام بهنى ئىسرائىل قەۋمى پەلەستىن زېمىنىغا كىرىشتىن ئىلگىرى سىنا چۆلىدە ۋاپات بولغان.

ھامان: ھامان بولىا پىرئەۋننىڭ باش ۋەزىرى ۋە يېقىن ياردەمچىلىرىىدىن ئىدى، پىرئەۋن ئۇنىڭغا: «خشــ تىن بىر ئېگىز بېنا سالدۇرغىن، ئۇنى ئاسيانغا چىقىشنىڭ شوتىسى قىلىپ مۇسانىڭ ئىلاھىنى كۆرەي» دېگەن. پىرئەۋنىنىڭ يامان ئىستى پىرئەۋننىڭ ئۆزسگە چىرايىلىق كۆرسىتىلىگەن، پىرئەۋنىنىڭ ھىيلە ـ مىكرى بەربات بولغان.

ھەۋارىيۇن: ئىنا ئەلەيھىسالامنىڭ سادىق ئاگىرتلىرى، ئىنا ئەلەبھىسالامدىن كېيىن ئىنا ئەلەيھىسالامنىڭ دەۋىتىنى داۋاملاشتۇرغان ياردەمچىلىرى ھەۋارىيۇن دېيىلىدۇ. ھەۋارىيۇنلار ئۇچ تۇرگە بۆلۈنىدۇ. بىرىنچى تۇردىكىلەر بېلىقچىلار بولۇپ، ئۇلار داۋاملىق ئىنا ئەلەيھىسالامنىڭ سۆھېىتىدە بولۇپ، ئىنا ئەلەيھىسالام بىلەن بىللە ياشىغان ۋە جاپا ـ مۇشەققەتتە بىللە بولغانلار؛ ئىككىنچى تۇردىكىلەر دەسلىۋىدە، ئىسا ئەلەيـ پىسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكىدىن گۇمانلانغان، ئىسا ئەلەيپىسىالامىنىڭ مۆچىزدلىرىىنى كۆرگەنـدىن كېيىن گۇمانى كۆتۈرۈلۈپ ھەققىي ئىبان ئېيتقانلار؛ ئۇچىنچى تۈردىكىلەر تەۋراتنىڭ مەزمۇنىنى ئىزاملاش جەھەتتە مۇتەئەسىسى يەھۇدىپلاردىن بولۇپ، دەسلىۋىدە ئىسا ئەلەيپىسسالامغا دۇشھەنلىك بىلەن مۇئامىلە قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكەن، ئاخىرى ئىسا ئەلەيپىسسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى ئېستىراپ قىلىپ ئىمان ئىتقانلار.

هؤده مؤد ئەلەيھىسالامىنىڭ ئەسىبى ئۇم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى ساسغا تۇتشىدۇ، ھۇد ئەلەيھىسسالام قۇرئاندا يەتتە يەردە تىلغا ئېلىنىدۇ، قۇرئاندا مەخبۇس بىر سۇرە ھۇد ئەلەيھىسىالامنىڭ ئىسسى بىلەن ئاتالغان، الله تائالا ئۇنى ئاد قەۋمىگە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىكەن. ئاد قەۋمى ئەمالسقەلەردىن بولۇپ، چوڭ بىر قەبىلە ئىدى. ئۇ ئەرەب يېسرىم ئارىلىنىڭ جەنۇبىدىكى ھەزرمەۋتىنىڭ شىمالىندىكى ئەھقاپ دىگەن جايغا جايلاشقان، ئومان ئۇنىڭ شەرقىغە توغرا كېلىدۇ، بۇ كۇنلەردە ئۇلارنىڭ جايى قۇملۇق، چۆل بولۇپ، بۇ يەردە ئادەمزات ياشىمايىدۇ، ھۇد ئەلەيھىسىمالام پەيغەمبىەر بولۇپ كەلىگەن ئاد دەسلەپكى ئادەۋ دېيىلىدۇ، ئادى ئىرەممۇ دېيىلىدۇ، ئاد قەبىلىس كۇچىلۇك خەلق بولۇپ، اللە ئۇلارنى جەسامەتلىك ياراتقان، ئۇلارنىڭ تۇرمۇشى باياشات بولۇپ، ئۇلار چوڭ ھەشەمەتلىك سارايلارنى قۇرغان ۋە قەلئەلەرنى سالىغان، ئۇلارنىڭ باغۇبوستانلىرى، ئېقىپ تۇرغان بۇلاقىلىرى بار ئىسدى. ئۇلار فازۇ-ئېسمەتكە چۆمۇپ ئۆزلىرىنىڭ كۈچ ـ قۇۋۋىتىگە مەغرۇرلىنىپ كېتىپ توغرا يولىدىن ئازغان ئىدى، ئۇلار خۇددى ئىلگىرى ئۆتكەن نۇم ئەلەيھىسالامنىڭ قەۋمىگە ئوخشاش بۇتپەرەس ئىدى. ھۇد ئەلەيھىسالام تؤلارنى يالغۇز الله غا ئىبادەت قىلىثقا، كىشلەرگە زۇلۇم قىلياسىلىققا دەۋەت قىلدى، لېكىن ئۇلار ئىمان ئېيتىشتىن باش تارتىپ، ھۇد ئەلەيھىسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى ئىنكار قىلدى، ئۇلار ھۇد ئەلەيھىسالامنا ئازار ـ كۇلپەت يەتكۇزەتتى، ھەتتا ئۇنى ئۇرۇپ يارىلاندۇرغان ئىدى. ھۇد ئەلەبھىسىالامنىڭ دۇئاسى بويىچە، اللە ئۇلارنى قەمەتچىلىككە دۇچار قىلدى. ئۇلارنىڭ زېمىنىدا ئۇچ يىل يامغۇر ياغمىدى، قۇرغاقد چىلىق تېخىمۇ كۇچەيدى. ئۇلارنىڭ زىىرائەت ۋە ھايۋاناتلىيرى ھالاك بولدى، الله تائالا ئۇلارغا يەتتە كېچە ـ كۇندۇز توختىماي چىققان قاتتىق بوراننى ئاپىرىدە قىلىپ، ئۇلارنى بۇتۇنـلەي ھالاك قىلىپ تاشلىدى. ھۇد ئەلەيھىسالام ئاد قەبىلىسى ھالاك بولغاندىن كېيىن تاكى ئۆزى ۋاپات بولغانغا قەدەر ھەزرمەۋت زېيىنىدا تۇردى، ۋاپاتىدىن كېيىن ھەزرمەۋتنىڭ شەرق تەرىپىگە دەپنە قىلىندى.

ھۇنەين؛ ھۇنەين مەككە بىلەن تائىپ ئارىسىدىكى بىر ۋادى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسىالام مەككىنى پەتھى قىلغان چاغدا، مەۋازىن بىلەن سەقىپ قەبىلىسى بۇنى ئاڭلاپ، رەسۇلۇ اللەدىڭ ئۆزلىرىگە ھۇجۇم قىلىشىدىن قورقۇپ، مۇسۇلبانلارغا قارشى ئۇرۇش ئېچىش ئۇچۇن نۇرغۇن لەشكەر توپلايدۇ، پەيغەمىبەر ئەلەيھىسسالام بۇ خەۋرنى ئاڭلاپ، مۇھاجىرلاردىن ۋە ئەنسارلاردىن بولۇپ ئون مىڭ كىشى بىلەن ئاتلىنىدۇ، دۇشمەن لەشكىرى مەزكۇر ۋادىدا مۇسۇلبانلارغا ئۇشتۇمتۇت ھۇجۇم قىلغانلىقتىن، مۇسۇلىانلار قوشۇنىنىڭ سېيى بۇزۇلۇپ پاتىپاراق بولۇپ كېتىدۇ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسالام مۇسۇلبانلار قوشۇنىنى قايتا سەپەرۋەرلىكىكە كەلتۇرۇپ، دۇشمەننى مەغلۇپ قىلىدۇ، مانا بۇ ئۇرۇش «ھۇنەين غارىتى» دەپ ئاتىلىدۇ.

ئۇزەير، ئۇزەير يەمۇدىي ئۆلسالىرىدىن بىرى بولۇپ، قۇرئاندا بۇنىڭ قىسىسى بايان قىلىنغان، بۇختىنەس سەر بەيتۇلپۇقەددەسنى خاراپ قىلغاندىن كېيىن، ئۆزەير ئۇنىڭ بېنىدىن ئېشەكلىك ئۇتۇپ كېتىۋېتىپ، اللە بەيتۇلپۇقەددەسى ئامالىسنى قانداقىۋ تىرىلدۇرەر دېگەن، اللە ئۆزەيىرنى قىبىزى روم قىسلىپ 100 يىل ئۆتكەندىن كېيىن ئۇنى قايتا تىرىلدۇرگەن، ئۆزەير قەۋمىگە قايتىپ بېرىپ، ئۆزىنىڭ ئۆزەير شكەنلىكىنى ئېيتقاندا، ئۇلار؛ «ئەگەر سەن راستىلا ئۇزەير بولىدىغان بولساڭ، بىزگە تەۋراتتىن ھېزى قىلغانلىرىڭنى ئوقۇپ بەر» دېگەن، ئۆزەير ئۇلارغا تەۋراتنى بىر ئايەتبۇ قويباي ئوقۇپ بەرگەن، تەۋرات كۆيدۈرۇپ تاشلانغاندىن كېيىن، تەۋراتنى ياد بىلىدسىغان ئادەم يوق ئىدى. ئانسدىن كېيىسن قەۋمى ئۇزەيرگە ئىشەنگەن، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئەقىلىقىدىن خۇددى ناسارالار ئىسانى اللەنىڭ ئوغلى دەۋالغاندەك ئۆزەيرنىمۇ اللەنىڭ ئوغلى دەپ دەۋا قىلىشقان،

ئىپراھىم؛ ئىبراھىم ئەلەيھىسالام بابىل زېسنىدا تۇغۇلغان، ئۇ نۇھ ئەلەيھىسالامنىڭ ئوخىلى سامنىڭ نەسلىدىن ئىدى، ئېراھىم ئەلەيھىسالام بىلەن نۇھ ئەلەيھىسالامنىڭ ئارىسىدا مىڭ يىلدىن ئارتۇق ۋاقىت ئۆتكەن، بابىللىقلار يۇلتۇزلارغا ۋە بۇتلارغا چوقۇناتتى، ئۇلار پادىشاھى نەمرۇد ئىبن كەنئاننى ئىلاھ دەپ ئېتىقاد قىلاتتى. ئېراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاتىسى ئازەر قەۋىي چىوقۇنىدىخان بۇتىلارنى ياسايتىتى. ثير اهم تُعليهسمالام ساغلام تعقده تاساسدا تُوستى، الله تائالا تؤنسكُما هندايهت تاتا قبلغان شدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇتلارنى ئۆچ كۆردى. قەۋمىنى بۇتلارغا چوقۇنباسلىققا، بىر اللەغا ئىسبادەت قىلىىشقا دەۋەت قىلدى، لېكىىن قەۋمى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋستىسنى قوبۇل قىلىشتىن باش تارتتى. ئىبراھىم ئەلەيھىسالام قەۋمىنىڭ بايرام مۇناسۇىتى بىلەن سىرتقا چىقىپ كەتىكەنىلىكىدىن يايدىلىنىپ، ئۇلارنىڭ بۇتلىرسنى چېقىپ تاشلىدى. نەمرۇد ئىبراھىم ئەلەيھىسىالامنى ئوتىقا تاشلاپ كۆيدۇرۇشكە بۇيرۇدى. اللەتائالا ئىبراھىم ئەلەيەسسالاسنى لاۋۇلداپ كۆيۇۋاتىقان ئوتنساڭ ئىچىدە ئامان _ ئېسەن ساقلىدى. بۇ چاھدا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئايالىي سارە بىلەن شامغا، ئانىدىن مىسىرغا ھىجرەت قىلدى. مىسرنىڭ پادىشاھى سارەنى ئىگەللەپ ئېلىشنى قەستلىگەن بولسىۋ، أللە سارەنى پادىشاھنىڭ شەررىدىن ساقلىدى، پادىشاھ سارەگە سارەنىڭ خىزمىتىنى قىلىش ئۇچۇن ھساجەرنى بەردى، ئاندىن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام سارە بىلەن پەلەستىنگە بېرىپ تۇردى. ئىبراھىس ئەلەيھىسسالام ياشىسنىپ قالغان ئايالى سارەدىن بالا يۇزى كۆرمىگەن چاغدا، سارە ئۇنىڭغا خىزمەتچىسى ھاجەرنى بەردى،ئىبراھىم تەلەيھىسىالامنىڭ ئوغىلى ئىسمائىل ئەلەيھىسالام ھاجەردىن تۇغۇلىغان. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالام بىلەن ھاجەرنى ئېسلىپ مەككىسگە باردى، بۇ چاغىدا مەكىكە قاقاس چۆل بولۇپ ئادەمزات ياشىمايتتى، ئىبراھىم ئەلەيھىسمالام ئانا ـبالا ئىككىسنى بۇ يەردە قويۇپ، ئۆزى پەلەسـ تىنگە قايتىپ كەتتى، ئىبراھىم ئەلەيھىسىالام ئۇلارنىڭ ئوزۇقى ئۇچۇن بىر خالتا خورما بىلەن بىر تۇلۇم سۇ قويۇپ كەتكەن ئىدى. سۇ تۇگەپ كېتىپ ھاجەر بىلەن ئىسمائىل فاتتىق تەشىنا بولىدى، ھاجەر سۇ ئۆدەپ يېقىن ئەتراپتىكى تاغلاردىن سەفا تېغىنىڭ ئۈستىگە چىقىپ ۋادىغا قاراپ ئادەمزاتنى كۆرمىدى، ئاندىن مەرۋە تېغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، ئۇ يەردىيۇ ئادەمزاتنى كۆرمىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ سەقا بىلەن مەرۋە ئارىسىدا يەتتە قېتىم ماڭدى، شۇ چاغىدا جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام كېلىپ تاپىىنى بىلەن (قانىتى بىلەن دېگەن رىۋايەتمۇ بار) يەرنى تېپىۋىدى، زەمزەم سۇيى ئېتىلىپ چىقتى، بۇ چاغدا قۇشىلار كېلىپ ئۇلارنىڭ ئەتراپىنى ئايلىنىشقا باشلىدى، بۇ يەردىن ئۆتكەن جۇرھۇم قەبىلىسى قۇشلارنى كۆرۈپ، بۇنىڭ هىن بۇ يەردە سۇ بارلىقىنى بىلىپ زەمزەمنىڭ يېنىغا كېلىشتى، ئۇلار ھاجەردىسى چېدىرلىرىنى زەمزەمگە يېقىنراق جايغا تىكىشكە ئىجازەت سورىدى، ھاجەر ئۇلارغا ئىجازەت بەردى. ئۇلار ئۇ يەرگە يەرلەشكەنلىكى ئۇچۇن ھاجەرمۇ يالنۇزلۇق ھېس قىلمايدىنغان بولدى. شۇنىڭىدىن تارتىپ بۇ يەر ئاۋاتلىشىشقا باشلىدى. ئىسمائىل ئەلەيھىســالام چوڭ بولۇپ، جۇرھۇم قەبىلىسىدىن ئۆيلەندى. ئۇلاردىــن ئەرەبچىنى ئۆگەندى، هاجهر تبراهم تعلهيهسسالام يعلهستنديكي جاغدا واپات بولدي، تبراهم تعلهيهسسالام تولارني يوقلاپ مەككىگە كەلگەندىن كېيىن، اللەتائالانىڭ ئەمرى بويىچە، ئوغلى ئىسائىل بىلەن كەبىنى بىنا قىلىشقا

كورىتى. ئىسبائىل ئەلەيھىسسالام تاش ئەكېلىپ بېرەتىش، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام ئۇلىنى قوياتتى، شونداق قىلىپ ئۇلار كەبىنى ياساپ پۈتتۈردى. شۇنىگدىن باشىلاپ مەكىكە مۇكەررەمە ئاۋات بولىدى، ئىبىراھىم ئەلەيھىسسالام نەلەيلىنى باھايىلىلىنىڭ ئايسانى باھايىلىلىنىڭ ئاتىسى دېگەن ئامغا ئىگە بولغان ئىدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسالام قېرىپ قالغان، ئايالى سارە بولسا ياشىنىپ تۇغۇتتىن قېلىپ قالغان باغدا، لىللە ئۇلارغا مەرھەمەت قىلىپ ئىسھاى ئەلەيھىسالانى بەردى. ئىبراھىم ئەلەيھىسالام خەلىۋللار يەنى اللھەنىڭ دوستى) دېيىلىدۇ، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام خەلىۋللار يەنى اللھەنىڭ دوستى) دېيىلىدۇ، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام خەلىۋللار يەنى اللونىڭ دوستى) دېيىلىدۇ، ئاللە ئىبراھىم ئەلەيھىسالام ئولۇرى يەنىلىدى دۇلورىلىلى دۇلەرلارىلىلى دۇلورىلىلى دۇلورىلىلى ئىلىلىلىدى ئاساسلانغاندا، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام ئەللىرى ئۇمۇر كۆرگەن.

ئىسا؛ ئىسا ئەلەيھىسسالام ھەزىرىتى مەرپەمنىڭ ئوغلى بولۇپ، بەنى ئىبرائىل پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاخىرقىسى ئىدى. ئىسا ئەلەيھىسىسالامنىڭ لەقىبى مەسىھدۇر، مەسىھ ئىبرانىچە سۆز يولۇپ، مۇبارەك مەنىسىدە، ئىسا ئەلەيھىسىالام ئىنجىلدا يەسۇد دېيىلىدۇ. ئىسا ئەلەيھىسسالام قۇرئان كەرىمدە 25 جايدا ئىسا سۆزى بىلەن. 11 جايدا مەسىھ سۆزى بىلەن ۋە 23 جايدا ئىبىن مەريەم سۆزى بىلەن تىلغا ئېلىنىدۇ. ئىسا ئەلەيد ھىسسالام اللەنىڭ بەندىسى ۋە رەسۇلى بولۇپ، اللە تەرىپىدىن ھەزىرىتى ھەريەمگە ئىلقا قىلىنغان روھىـ تؤرا ئسا ئەلەيھىسسالام قەيسەر ئوغۇسىتۇسىنىڭ زامانىدا، مۇھەمسەد ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇغۇس لۇشىدىن 600 يىلدىن كۆپىرەك ۋاقىت بۇرۇن، 24 ــ دېكابىر سەيشەنبە كۇنى دۇنياغا كەلگەن، ئىسا ئەلەيھىسسالام تۇغۇلۇپ سەككىز كۇنلۇك بولغان جاغدا ئانىسى مەرپەم ئىبادەتخانىغا ئېلىپ بېرىپ ئۇنىڭ خەتنىسىنى قىلدۇرغان. خەتنە قىلدۇرۇش پەيغەمبەرلەرنىڭ سۇننىتى بولۇپ، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامىنىڭ ۋاقىتىدىن تارتىپ بارلىق پەيسغەمسبەرلەرنىڭ شەرسئىتىدە يولغا قويۇلۇپ كەلىگەن، ئىسا ئەلەيھىسسالام ھاياتىـنىڭ كۆپ قسبىنى ناسىرە شەھىرىدە ئۆتكۈزگەن، اللەئىما ئەلەيھىسىالامىغا تەۋرات، ئىنجىل ۋە ھېكيەتنى بىلدۇرگەن. ئىنا ئەلەيھىسىالام كىچىك ۋاقتىدىلا يەھۇدىن ئۆلىمالىرىنىڭ ئىلمىن سورۇتىلىرىغا باراتىتى، ئۇلار بىلەن مۇئازىرسلىشەتىتى، مۇئازسرسدە غالىب كېسلەتىتى، ھەزىسرستى مەريەم ئىستا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان زالىم ھۆكۈمران ھىردوستىن قورقۇپ، يېقىنى يۇسۇق نەجار بىلەن بىللە ئىا ئەلەيھىسالامنى مىسرغا ئېلىپ بارغان، ھىردوس ئۆلگەندىن كېيىن، ئىسا ئەلەيھىسسالام ئۆز يۇرتىغا قايتقان. قۇرئان كەرىمدە ئىسا ئەلەيھىسالامنىڭ قانچە يېشىدا پەيغەمبەر بولغانلىقى تىسلغا ئېلىند عنقان، لېكىن ئىنچىل نۇسخىلىرىنىڭ ئىبارتلىرىدىن ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ 30 يېشىدا. پەيغەمىبەر بولغاند للقى چىقىپ تۇرىدۇ، تارىخچىلار ۋە مۇپەسسىرلار ئىنجىلنىڭ بۇ توغرىدىكى بايانىنى مۇقىملاشتۇرىدۇ، تەۋھىد ئۆلىمالىرسىنىڭ ئېيستىشسىچە، كۆپىنىچە پەيسخەسسەرلەر 40 يېشسىدا پەيغەمبەر بولىدۇ، ئەمما ئىسا ئەلەيس ىسسالامىنىڭ 30 يېشىدا پەيىغەمىبەر بولۇشى ئالاھىدە ئەھۋال. چۈنكى ئۇ 40 ياشقا يەتبەي تۇرۇپ الله تەرىپىدىن ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلگەن. الله تائالا ئىما ئەلەيھىسىالامنى پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىـ كەندىن كېيىن، ئۇ كشىلەرنى اللەنىڭ توغرا دىنىغا دەۋەت قىلىشىقا باشىلىدى، الله تائالا كىشىلەرنى ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ يەيغەمبەرلىكىگە قايىل قىلىش ئۇچۇن، ئۇنىڭىغا نۇرغۇن مۇجىزىللەرنى مۇيەسسەر قىلىپ بەردى. ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۇرۇش، كورلارنى كۆرىدىغان قىلىش، كېسەللەرنى ساقايتىش ئەنە شۇ مۆچىزىلەردىن ئىدى. ئىـا ئەلەيھىسالامنىڭ دەۋىتى يەھۇدىيلارنىڭ قاتتىق قارشىلىقىغا ئۇچرىدى، ئىـــا ئەلەيھىسسالام يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي باشلىقلىرى بىلەن مۇنازىرىلىشىپ ئۇلارنىڭ ئاساسسىز سۆزلىرىگە كۈچلۈك دەلىلىلەر بىلەن رەددىيە بېرەتىتى، ئۇلارنى توغرا دىنغا ئېتىقاد قىلىشقا ئۇندەپتتى، ئۇلارنىڭ يولىنىڭ

بۇزۇقىلۇقىنى بايان قىلاتىتى. يەھۇدىيلارنىڭ باشلىقلىرى ۋە ئۆلىمالىرى مەسلىھەتىلىشىپ، ئىسا ئەلەيد همسالامندين قۇتۇلۇش قارارىنغا كەلدى، ئۇلار ئەينى زاماندا پادىشام قەينەر تەرىپىدىن يەمۇدىيلارغا قويۇلغان ھاكىم بىلاتىسنى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۇرۇشكە كۆشكۈرتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلارنى ئېسىپ ئۆلتۈرۈشتەك ئەينى ۋاقىتلاردىكى قائىدىسى بويىچە، ئىسا ئەلەيھىسسالامنى ئېسىپ ئۆلتۈرـ مەكچى بولۇشتى، ئىسا ئەلەيھىسسالام بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ، يوشۇرۇنۇۋالدى، ئىسا ئەلەيسھىسسالامىنىڭ ھەۋارىيۇنلاردىن بولغان يەھۇزا ئىسىلىك بىر شاگىرتى خائىنلىق قىلىپ، ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ يوشۇد رۇنغان جايىتى ھاكىمنىڭ ئادەملىرىگە ئېيتىپ قويدى. ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسىالام بار جايغا كىرگەن چاغدا، الله تائالا يه هؤزانىڭ شەكلىنى ئىسا ئەلەيھىسىالاسىنىڭ سىۋرىتىگە كىرگۈزدى ـ دە، ئۇلار يەھبۇزانى ئسا ئەلەيھىسالام دەپ ئېسى ئۆلتۈردى، اللەتائالا ئسا ئەلەيھىسسالامىنى ئاسىمانغا ئېلىپ چسقىپ كەتتى، بۇ چاغدا ئىسا ئەلەيھىسسالام 33 ياشتا ئىدى. ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبىەر بولۇپ بەنى ئىسرائىلنى دىنىغا دەۋەت قىلغان مۇددىتى ئۇچ يىل بولدى. ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ شاگىرتلىرى بار بولۇپ، ئۇلار ھەۋارىيۇن دەپ ئاتىلىدۇ، ئۇلار ئىسا ئەلەيھىسسالامىنىڭ ياردەمچىلىرى بولۇپ، مۇھەمىيەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ساھابىلىرىگە ئوخشايدۇ، ھەۋارىيۇنلارنىڭ سانى 12 ئىدى. اللەتائالا ئىسا ئەلەيھىس سالامىغا ئىتجىلىنى ئازىل قىلغان، ئىتىجىل دېگەن سۆز ئىبىرانىنچە سۆز بولۇپ، بىشارەت مەنىسىدە، كۆپچىلىك ئىسلام ئۆلىبالىرى قۇرئان كەرىينىڭ ۋە سەھى ھەدىسىنىڭ مەزمۇنىـخا ئاساسەن، ئىسبا ئەلەيد هسسالامنى قىيامەت قايىم بولۇشنىڭ ئالدىدا ئاسىماندىن چۇشىۋپ، دەۋىتىىنى داۋاملاشىتۇرۇپ، ئىسلام شەرسئەتى بويىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ دەپ قارايدۇ. مەككە مۇكەررەمە شەرىئىەت ۋە ئىسلام تەتىقىقات ئىنىسىتىتۇتىنىڭ پروفېسسورى، «سەپۋەتۇتىتەپاسى»نىڭ مۇئەلىلىپى مۇھەممەد ئېلى سابۇنى ئۆزىنىڭ «ئەننۇبۇۋەتۇۋەلئەنبىيا» دېگەن ئەسىرىدە بۇ مەسلە ئۇستىدە توختىلىپ؛ «ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ ۋەزىس پىسى تېخى تۇگىگىنى يوق. ئىسا ئەلەيھىسىالام ئۆزىنىڭ پەيخەسبەرلىك ۋەزىپىسىنى تولۇق ئادا قىلىش ۋە دەۋىتىنى تەبلىغ قىلىش ئۇچۇن زېمىنغا چۇشىدۇ، ئۇ ھازىر ئاسماندا ھايات، الله تائالا ئۇنى ھايات ھالدا ئۆز دەرگاھىغا ئېلىپ چىقىپ كەتكەن. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامبۇ ئەھىۋالنى مۇشۇ يوسۇندا يەت كۆزگەن، بىز قۇرئاننىڭ بەرگەن خەۋىرىگە ۋە راستچىل رەسۇلۇللارنىڭ ھەدىسىگە ئىشىنىمىز،رەسۇلۇاللەد اسلەرگە مەرپەمنىڭ ئوغلى ئىسا چۇشۇپ ئادىل ھۆكۈمران بولۇپ سەلىبنى چېقىپ تاشلايدۇ، چوشقىلارنى ئۆلتۈرىدۇ، جىزيەنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ" دېگەن، دەيدۇ-

قىسرائىل ئىسرائىل ئىبراھىم ئەلەيھىسالامنىڭ ئوغلى ئىساق ئەلەيھىسالامدىن بولغان نەۋرىسى، يەتتۇپ ئەلەيسەسسالامنىڭ لەقسىيى، ئىسرائىلىنىڭ مەنىسىي اللەنىڭ بەنىدىسى دېگەن بولىدۇ، بەنى ئىسرائىل يەتتۇپ ئەلەيھىسالامنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادىدۇر. بۇ سۆز ئومۇمەن مۇسا ئەلەيھىسالامنىڭ قەۋمى بولغان يەھۇدىيلارنى كۆرسىتىدۇ.

ئىممائىل؛ ئىمائىل ئەلەيھىسالام ئىبراھىم ئەلەيھىسالامىنىڭ چوڭ ئۇغىلى بولۇپ، ئۇنىڭ ئانىسى ھاجەر ئىدى، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام ئوغلى ئىسمائىل بىلەن ئايالى ھاجەرنى مەككىكە ئېلىپ باردى، ئىسائىل ئەلەيھىسالام مەككىدە ياشىدى، مەككىدە چوڭ بولدى، مەككە ئەھلىدىن ئىۋىلۇك بولىدى، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام ئۇنى يات يات يوقلاپ تۇراتتى، بىر قېتىم ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوھلى ئىسائىل ئەلەيھىسالامنى اللە قۇربانىلىق قىلىشقا بۇيىرۇپ چۇش كۆردى. يەيغەمبەرلەرنىڭ چۇشى راست كېلىدۇ، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام بىلەن ئىسمائىل ئەلەيھىسىالام اللە ئەمرىسنى ئورۇنلاشىقا تەييارلىنىپ، ئىراھىم ئەلەيھىسالام ئوضلى ئىسبائىل ئەلەيھىسالامنى قۇربانلىق قىلساقىچى
پولۇپ تۇرغاندا، الله تائالا ئۇنىڭ ئورنىغا بىر قوچقارنى كەلتۈرۈپ بەردى. ئىبراھىم ئەلەيھىسالام قېرىپ
قالىفىنىددا بىردىن بىبى يالغۇز ئوضلى بولغان ئىسبائىلنى قۇربانلىق قىلىئتىن ئىبارەت الله نىڭ
ئەمرىنى بەجا كەلتۈردى، ھەر يىلى قۇربانلىق قىلىش مانا مۇشۇنىڭدىن كېلىپ چىقان بولۇپ، بۇ بىزگە
ھەر يىلى ھەج مەۋسۇمىدە بۇ دىنىي تارىخىي ۋەقەلكنى ئەسلىتىدۇ، ئىسراھىم ئەلەيھىسالام ئوضلى
ئىسبائىلى بىر قېتىم يوقلاپ كەلگەندە الله ئۇنى كەبىنى بىنا قىلىشقا بۇيرۇيدۇ، ئىبراھىم ئەلەيھىسالام
بىلەن ئىسبائىل ئەلەيھىسالام بەيتۋاللەنىڭ ئاساسنى تۇرغۇزىدۇ، بەيتۋاللەنىڭ ئىچىگە ھەجىرى ئەسۋەدنى
ئورۇنلاشتۇرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بەيتۋاللەنىڭ ئەسلەدنىڭ، ئاۋاپىگاھىغا ئايلىنىدۇ. مۇھەمبەد ئەلەيھىسالام
ئەند ئۇ ئىسبائىلى ئەلەيھىسالامنىڭ نەسلەدندۇر.

ئىمهاق: ئىبھات ئەلەپىسالام ئىبراھىم ئەلەپپىسالامنىڭ ئىككىنچى ئوغلى بولۇپ، ئۇنىڭ تۆرىلىدىغانلىقىدىن پەرىشتىلەر ئالدىن خۇش خەۋەر بەرگەن. ئىسھاق ئەلەپپىسالامنىڭ ئاسىنىڭ ئىسمى سارە ئىدى، ئىسھاق ئەلەپپىسالام دۇنىيغا كەلگەن جاغدا، ئىبراھىم ئەلەپپىسالامنىڭ ئىسپىسالام ئالىپپىسالام ئالىپپىسالام شام ۋە پەلەستىن زېمىنلىرىدا ياشىغان كەنئانلارغا پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىلىگەن. ئىسپاق ئەلەپپىسالامىنىڭ ئىسۇ ۋە يەنئلىرىدا ياشىغان كەنئانلارغا پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتىلىگەن. ئىسپاق ئەلەپپىسالام ئىسرائىل ئاتىلىدىغان بولۇپ، يەمۇدىيلار يەتۋى ئەلەپپىسالامغا نىسبەت بېرىلىدۇ، ئىسپاق ئەلەپپىسالام 180 يېشىدا كەنئانىد بولۇپ، يەمۇدىيلار يەتۋىپ ئەلەپپىسالام قۇرئان كەرمىدە ئىككى ئورۇندا تىلغا ئېلىنىدۇ. ئىليەسەڭ ئەلەپپىسالام ئۇغا دەپئە قىلىنغان. ئىلىيەسەڭ ئىليەسەڭ ئىليەسەڭ ئىليەسەڭ ئەلەپپىسالام قۇرئان كەرمىدە ئىلكى ئورۇندا تىلغا ئېلىنىدۇ. ئىليەسەڭ ئەلەپپىسالام ئىلياس ئەلەپپىسالام ئىلياس ئەلەپپىسالام ئىلياس ئەلەپپىسالام ئۇرىيە دەۋەت قىلىنغان دېۋەت قىلىنغان بىلياس ئەلەپپىسالام سۇرىيە دەۋەت قىلىنغان بايلىلىن، ئۇنىڭ ئىسپى بەقەت پەيغەمبەرلەر قاتارىددا سانالىغان، ئىلىيەسەڭ ئەلەپپىسالام ئورىيە شەھەرلىرىدىن بولغان بائىلىش باشلىغان، بەزى تارىخچىلارنىڭ ئېپتىشىچە، ئىلەسە، ئەلەپپىسالام سۇرىيە شەھەرلىرىدىن بولغان بائياس شەھەمبىدىدە يەيغەمبەرلىرىدىن بولغان بائياس شەھەمبىدىدە يەيغەمبەرلىك دەۋەتنىنى ئېلىپ بارغان.

ئىيران؛ ئىبران مەزرىتى مەرپەمنىڭ ئاتىسى بولۇپ، بەنى ئىسرائىل ئۆلىيالىرى ئارىسىدا كاتتا زات ئىدى، ئايالى مامىلدار بولغاندا، ئايالىنىڭ قورسىقىدىكى پەرزەنتىنى دۇنيا ئىشلىرىدىن ئازات قىلغان مالدا ئىبادەتى خانىنىڭ خۇمتىگە ئاتىدى، مەزرىتى مەرپەم نارەسىدە ۋاقتىدا ئىبران ۋاپات بولۇپ كەتىتى، مەزىىتى مەررىسىڭ ئادى، مەرپەمنىڭ ئاسىنىڭ مەمئىرىسىنىڭ ئېرى زەكەرىيا ھەزرىتى مەررىسنى ئۆز تەربىيسىگە ئالدى، پەسرىپ پەيغەببەر ئەلەيھىسىالام ھىجرەت قىلىشتىن بۇرۇنقى مەدىنە مۇنەۋۋەرەنىڭ نامى ئىدى. ئۇ كەڭ تۈزلەڭلىككە جايلاشقان بولۇپ، دېڭىز يۇزىدىن 200 مېتىر ئېگىز، مەدىنە مۇنەۋۋەرەنىڭ ئەمرارلىقلار كۆپ، غەرب تەربىيدىن ئىككى قارا تاشلىق ساي ئوراپ تۇرىدۇ، مەدىنە مۇنەۋۋەرەنىڭ ئەتراپىدا خورمىزارلىقلار كۆپ، يەنئۇق نۇم ئەلەيھىسىالامنىڭ تەۋمى چوقۇنغان بىر بۇتنىڭ نامى.

يەتقۇب؛ يەنقۇب ئەلىيەسسالام ئىبراھىم ئەلەيەسسالامنىڭ ئوغلى ئىساق ئەلەيەسسالامدىن بولغان نەۋرىسس دۇر. تەۋراتتا يەتقۇب ئەلەيەسسالام ئىسرائىسل دەپ ئاتالىغان، بۇ ئىبرانىچە سۆز بولۇپ، اللەنىڭ مەدىسى دېگىن بولىدۇ، تارىخچىلارنىڭ ئېيتىشچە، يەتقۇب ئەلەيەسسالام پەلەستىندە تۇغۇلغان، ئاتىسى ئىساق ئەلەيھىسالامنىڭ يېنىدا ئۆسۈپ چوڭ بولغان. اللە تائالا ئىساق ئەلەيىھىسسالامنى مۇقەددەس

زېمىندا يەيغەمبەر بولۇشقا تاللىغان ئىدى. ئىسهاق ئەلەيھىسالام بۇ يەردە 80 يىل تۇردى، ئۇ ياشسنىپ قالغان جاغدا، الله تائالا تُؤتنكفا قوشكبزها تُنككي تُوغؤل بهردي، تُؤلارننڭ بيري تُسؤ، بيري يهتُقوب ئىدى. ئىساق ئەلەيھىسالام ئوغلى يەئقۇبقا بەرىكەتلىك دۇئا قىلىدى. ئىسۇ بۇنىڭىدىن نارازى بولۇپ، يەتقۇب ئەلەيھىسسالامغا يامانلىق قىلىشنى ئويلىدى. يەتقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ ئانىسى ئىسۇنىڭ سۇيىقەست قىلىپ قويۇشىدىن ئەنسىرەپ، يەتقۇب ئەلەيھىنسالامنى تاغىسىنىڭ يېنىغا بېرىپ تۇرۇشقا بۇيرۇدى، ئۇ تاغىسنىڭ يېنىغا كېتىپ بېرىپ كەچتە بىر يەردە ئۇخلاپ قالدى. ئۇ چۈشىدە پەرىشتىلەرنىڭ ئاسمانغا چىقىپ چۇشۇۋاتقانلىقىنى ھەمدە اللەتائالانىڭ ئۇنىڭىغا خستاب قىلسىپ؛ رەمان ساڭا بەرىكەت ئاتا قىلىيەن، ئەسلىڭنى كۆپەيتىيەن، بۇ زېيىننى ساڭا ۋە سەندىن كېيىنىكى ئەۋلادلسرىڭىغا بېرسىيەن» دەپ ئېيتقانلىقىنى كۆردى. ئۇ ئۇيقۇسىدىن ئويغىنىپ كۆرگەن چۈشىدىن خۇشاللاندى، مۇشۇ خۇشاللىنارلىق چۇشنى كۆرگەندىن كېيىن الله تائالا ئۇچۇن بىر ئىبادەتخانا سېلىشنى ئۈستىگە ئالدى. بۇ يەردە بەلگە ئۇچۇن بىر تاشقا ماي سۇركەپ قويدى. بۇ جاي (بەيتىئىل) يەنى بەيستۇاللە دەپ ئاتالىدى. مانا بۇ كېيىن يەئقۇب ئەلەيھىسسالام بىسنا قىلىنان بەيتۇلسۇقەددەسىتۇر. يەئىقۇب ئەلەيھىسسالاسىنىڭ 12 بالىسى بار ئىدى، كېيىن بەنى ئىسرائىل قەۋمىنىڭ 12 قەبىلىسى يەئىقۇب ئەلەيسەسسالامنىڭ 12 ئوغلىدىن كېلىپ چىتقان، ھەر ئوغلى بىر قەبىلىنىڭ بوۋىسى بولۇپ قالغان، يەئىقۇپ ئەلەپ هسسالامتىڭ بالىنى يۇسۇق ئەلەيھىسسالامدىن ئايرىلغانلىقىغا قايغۇرۇپ كىۆزى كۆرمەس بولۇپ قالسغان، يۇسۇق ئەلەيھىسسالام بىلەن دەرقەمتە بولغاندىن كېيىن،اللە ئۇنىڭ كۆزىتى ساقايتىپ قويغان، يەئقۇب ئەلەپھىسسالام ئوغىلى يۇسۇق ئەلەپھىسسالام بىلەن دەرقەمىتە بولغانىدىن كېيىن مىسسردا 147 يبشددا ۋايات بولغان، يەئقۇب ئەلەيھىسسالام ئوغىلى يۇسۇق ئەلەيھىسسالامىغا ئاتىسى ئىسسھاق ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىدا دەپنە قىلىشنى ۋەسىيەت قىلغان، يۇسۇق ئەلەيھىسسالام يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنى پەلەستىنگە ئېلىپ بېرىپ خەلىل شەھىرىدىكى بىر غارغا سائىسھاق ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا دەپنە قىلغان. پۇسۇق: يۇسۇق ئەلەيھىسىالام يەئقۇب ئەلەيھىسىالامنىڭ بالىسى بولۇپ، نەسىبى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامىغا تۇتىشىدۇ. يۇسۇق ئەلەيھىسىالامنىڭ ئىسى قۇرئاندا 26 ئورۇندا تىلغا ئېلىنىدۇ، يۇسۇق ئەلەيھىسسالام بەنى ئىسرائىل پەيغەمبەرلىرىنىڭ مەشھۇرلىرىدىن ئىدى. ئۇ يۇسۇق سىددىق يەنى راستچىل يۇسۇق دەپ تەرىپلەنگەن. يۇسۇق ئەلەيھىسالام بىلەن ئۇنىڭ ئۆكىسى بۇنياسى ئانىسى راھىلە ئۆلۇپ كەتىكەسمىن كبيس ئاتىسى يەئقۇب ئەلەيھىسالامنىڭ ھۇجرىسىدا ئاتىسى بىلەن بىللە تۇراتتى، يەئقۇب ئەلەيھىسالام ئۇلارنىڭ يېتىمىلىكىنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۇلارغا بەكبۇ مېھىرسشەپقەت كۆرسىستەتستى. بۇ ھىال ئۇلارنىڭ ئاتا بىر، ئانا باشقا بىر تۇغقانلىرىنىڭ ھەسىدىنى قوزغىدى. قېرىنداشلىرى سۇيىقەست ئىشلىتىپ، يۇسۇفنى ئوينىتىپ كېلىمىز دەپ مەھراغا ئېلىپ چىقىپ قۇدۇققا تاشلىدى، يولىدىن ئۆتۈپ كېتىسۋاشقان كارۋان يۇسۇفنى قۇدۇقتىن چىقىرىپ، مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ مىسىرنىڭ يادىشاھىغا ساتىتى. بۇ چاغىدىسكى مىسمىر پادىشاھى ئىبراھىم ئەلەيھىسالام مىسرغا كېلىشتىن بۇرۇن مىسرغا كەلگەن ئەمالىقەلەردىن ئىدى، «سۇرە يۇسۇن،تە، يۇسۇن ئەلەيھىسسالامنىڭ كىچىك ۋاقتىدا كۆرگەن چۇشى، قېرىنداشلىرىنىڭ ئۇنىڭىغا قىلىخان سۇيىقەستى، مىسى يادىشاھىنىڭ ئائىلىسىدە ئۇچراتقان ئەھىۋالىلىرى، زىندانغا تاشلانغانىدىن كېيىسىن اللەنىڭ ئىلتىپانى بىلەن ئاقلىنىش، ئاندىن زىنداندا تۇرۇپ پەيغەمبەرلىك ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىشى، ئاندىن مىسىر يادىشاھىنىڭ چۇشىگە توغرا تەبىر بېرىپ پادىشاھنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشىگە ئېرىشىشى، ئاندىن يادىشامنىڭ ئۇنىڭغا دۆلەت ئىشلىرىنى باشقۇرۇشنى تاپشۇرۇشى، كېيىن كىچىك ۋاقتىدا كۆرگەن چۈشىنىڭ

سەراسىغا كېلىشى، قېرىنداشلىرىنىڭ خاتالىقلىرىنى ئەپۇ قىلىشى، ئاندىن يەئىقۇپ ئەلەيپىسسالام باشىلىق كىشلەرنى مىسىرغا ئېلىپ كېلىشى قاتارلىق ئەمۋاللار بايان قىلىنىدۇ، يۈسىۋى ئەلەيپىسسالام 110 يىل ئومۇر كۆرگەن، ئۇ مىسىردا ھاكىسيەت بېشىدا تۇرۇپ ۋاپات بولغان ۋە مىسىردا دەپىنە قىلىنىغان. ئۇ قېرىنداشلىرىغا قېرىنداشلىرى مىسىردىن چىقىپ كېتىپ قالسا، ئۆزىنىڭ جەستىنى بىللە ئېلىپ چىقىپ كېتىپ، ئاتىلىرى بىلەن بىر يەرگە دەپنە قىلىنىشنى ئېيىقان. ئىشەنچىلىكىرەك رىۋايەتتە ئېيتىلىشىچە، يۇسۇقى ئەلەيب پەسسالامنىڭ جەسىتى مۇسا ئەلەيپىسسالامنىڭ زامانىدا مىسىردىن يۆتكىلىپ، نابۇلۇسقا دەپنە قىلىنىغان. يۇسۇن ئەلەيپىسالام چوڭ بوۋىسى ئىبراھىم ئەلەيپىسسالامنىڭ تۇغۇلۇشىدىن 361 يىل كېيىن مۇسا

يۇنۇس: يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىسىي قۇرئاندا تۆت ئورۇندا تىلغا ئېلىنىدۇ، ئىككى ئورۇندا زۇنئۇن دېگەن لەقىبى بىلەن تىلغا ئېلىنىدۇ. يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنىڭ نەسىبى يەئقۇب ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى بۇنيامىنغا تۇتىشىدۇ، اللەتائالا ئۇنى ئىراقتىكى نىنۋەي دېگەن جايغا پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتكەن. نىنۋەي ئاھالىسى بۇتپەرەس بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە بۇتپەرەسلىك ئەۋچ ئالغان ئىدى. يۇنۇس ئەلەيھىسسالام نىنــۋەيگە سۇرىيىدىن كېلىپ، نىنۋەي ئاھالىسىنى بىر اللەغا ئىبادەت قىلىشىقا دەۋەت قىلىدى، ئۇلار يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنى ئىنكار قىلىپ، ئۇنىڭ دەۋىتىنى قوبۇل قىلمىدى، يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئىسمان ئېيتىخانلىقىدىن بىئارام بولۇپ، ئۇلارنى اللەنىڭ ئازابىدىن ئاگاھىلانىدۇردى. يۇنۇس ئەلەپىھىسسالام ۋاقىت ئۇزارغانسېرى ئۇلارنىڭ ئىبان ئېيتىنغانلىقىدىن خايا بولۇپ، 11ھ تائالانىڭ ئىزنىنى ئالبايـلا سرتقا چىقىپ كەتتى. يۇنۇس ئەلەيھىسسالام چىقىپ كەتكەنسدىن كېيىن، ئۇلار ئازابنىڭ چوقۇم نازىل بولىدىغانلىقىنى بىلىپ دىلىغا قورقۇنچ چۇشۇپ،اللەغا تەۋبەت ئىستىغيار ئېيتىشتى، يۇنۇس ئەلەيھىسسالامنى ئىنكار قىلغانلىقىغا پۇشاپبان قىلىشتى، ئۇلار ھايۋانلارنىڭ بالىسى بىلەن ئانىسىنى ئايرىۋېتىپ، جەندىلەرنى كيس، ثمر ـ ثايال، توغؤل ـ قنز هممسى ينغا ـ زاره قتلشب الله غا يالـ وؤرؤشتى، الله تائالا رمسم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۇستىدە ئايلانغان قاراڭغۇ كېچە پارچىسىدەك ئازابنى ئۇلاردىن كۆتۈرۈۋۋەتتى. يۇنۇس ئەلەيھىسسالام قەۋمىنى تاشلاپ چىقىپ كەتكىنىچە دېڭىز بويىغا بېرىپ توختىسدى. ئۇ يەردە بىر كېمستى ئۇچرىتىپ ئىگىسىدىن ئۆزىنى سېلىۋېلىشىنى ئۆتۇنىدى. ئۇلار يۇنۇس ئەلەيھىسسالامىنىڭ ياخىشى ئادەم ئىكەنلىكىنى بايقاپ، ئۇنى كېمىگە چىقىرىۋېلىشتى، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا بارغاندا كېمىنى دولقۇن ئورىد ۋالدى. ئۇلار ئارىبىزدا گۇناھىكار ئادەم بارئىكەن دەپ، چەك تاخلىياقچى، چەك كىگە چىقسا شۇنى دېڭىزغا تاشلىباقچى بولۇشتى، چەك يۇنۇس ئەلەيھىسالامغا چىقتى، شۇنىڭ بىلەن يۇنۇس ئەلەيھىسالام دېڭىزغا تاشلاندى. ئۇنى اللەنىڭ ئەمىرى بىلەن چوڭ بىر بېيلىق يۇتۇۋەتتى. يۇنۇس ئەلەيسهىسسالام ببلقنىڭ قارنىدا الله غا تەسبىم ۋە ئىستىغپار ئېيتاتتى، يۇنۇس ئەلەيسىسالام بېسلىقىنىڭ قارنىدا ئۇچ كېچە ـ كۇندۇز تۇرغاندىن كېيىن، بېلىق ئۇنى دېڭىز ساھىلىدىكى بىر قۇرغاق يەرگە ئاتستى، بۇ چاغىدا يۇنۇس ئەلەيھىسىالامنىڭ تاۋى يوق ئىدى. اللە ئۇنىڭىغا سايىداش ئۈچۈن كاۋستى ئۇنىدۇرۇپ بەردى. يۇنۇس ئەلەيھىسىالام ساقىيىپ ماڭغۇدەك بولغاندا قەۋسگە قايتىسى كەلىدى. ئۇلار ئىمان ئېيتىسى تەۋبە قىلىپ، پەيغەمبىرى يۇنۇس ئەلەيھىسالامنىڭ كېلىشسنى كۆتۈپ تۇرغان ئىندى. يۇنۇس ئەلەيھىسسالام ئۇلارنىڭ ئارسسىدا تۇرۇپ ئەمرىمەرۇپ، ۋەز ــنەسىھەت قىلىپ، ئۇلارغا دىنىي ئىشىلارنى بىلىدۇرۇشكە باشلىدى، ئىبن ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ رىۋايەت قىلىشىچە، يۇنۇس ئەلەيھىسالامنىڭ قەۋمىنىڭ سانى 120 مىڭ ئىدى.

تدقر مز

مۇقەددەس قۇرئان كەرىم بولسا ئۇلۇغ ئىسلام دىنسىدزىىڭ ئەڭ مۇھىم ئاساسى، بارلسق مۇسۇلبان قېرىنداشلارنىڭ بۇيۇك دەستۇرىدۇر، ئۇنىڭ مەنە ۋە مەزمۇنىلىرىنى توغرا چۈشىنىش ھەربىر مۇسۇلباننىڭ ئالىي مەتلۇبى ۋە يۈكسەك مۇددىئاسىدۇر. بۇرۇندىن تارتىپ ئۇيغۇر مۇسۇل جانلىرى قۇرئان كەرىمنىڭ مەنىلىرىنى توغرا، روشەن ۋە تولۇق چۈشەنسدۇرۇپ بېرەلەيسدىغان ئۇيغۇرچە بىر تەرجىمىنىڭ مەيدانغا كېلىشىگە تەشنا ۋە ئارزۇمەند ئىدى.

ئىلگىرىكى چاغلاردا، يۇرتىمىزدا قۇرئان كەرىم مەدرىس تىلى بىلەن تەپسىر قىلىنغان، ئايرەم پارىلىرى نەشىر قىلىنغان بولسمۇ، كۆپچىلىك مۇسۇلمانىلارنىڭ پايىدىلسىنىش قولايىسىز بولغان ۋە تەلەپنى قاندۇرالىمغان ئىدى.

شۇنىڭ ئۇچۇن ئۇيغۇر خەلقىنىڭ ئىستىداتلىق ئالىبىي مۇھەسبەد سالىھ قارسھاجىم ئامىننىڭ بۇ مۇھىم ئېھتىياجىنى نەزەردە تۇتۇپ، كۆپ يىللار رىيازەت چېكىپ، جاپا ۋە مۇشەققەتلىك ئەمـ گەك سەرپ قىلىپ، نۇرغۇن سەئىي ئىجتىھاتلار كۆرسىتىپ، ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىدا قۇرئان كەرىبنىڭ بۇ روشەن تەرجىيە تەپسىرىنى تۇنجى قېتىم يېزىپ چىقتى، مۇتەرجىيۇلقۇرئان (قۇرئان كەرىبنى تەرجىبە قىلىغۇچى) مۇھەسبەد سالىپ قارىسھاجىم ئاتۇشىلۇق مەرھۇم بۇيۇك دىنىي ئالىم پازىل سالىم دامۇلىلاھاجىمنىڭ پەرزەنتى بولۇپ، ئاتىسى ھايات چېغىدا ئاتىسىدا ۋە باشقا دىنىي ئالىملاردا موتەداۋىل دەرسلەرنى ئوقۇپ، نۇرغۇن ئىلىم ھاسل قىلغانىدىن كېيىن، جۇڭگو ئىسلام دارىلغۇنۇنىدا بەش يىل ئوقۇغان، ئوقۇش پۇتتۇرگەندىن كېيىن، شنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى ۋە ئىسلام دىنى جەمئىيىتىدە تەتقىقات ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللانغان، بۇ جەرياندا كۆپ سەئىي ئىجتىھاتلار يۇرگۈزۈپ مەلۇمات دائىرىسنى كېڭەيتىپ، ئىلبىي جەھەتتە ئالاھىدە مۇۋەپپەقسىەتسلەرگە ئېسرىشىكەن، جۇمىلىدىن وجەۋاھىرولبۇخارى»، ھەۋھەمبەد ئەلەيھىسالامنىڭ تەرجىبىيالى» قاتارلىق كىتابلارنى ئىزاھ لىرى بىلەن ئەرەبچىدىن ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلىپ چىقتى، بۇ كىتابلار نەشىر قىلسنىش بىلەن ئۇيىغۇر مۇسۇلىمان قېرىنداشلىرىمىزنىڭ مىنئەتدارلىقى ۋە ئالقىشىغا ئېرىشتى. مۇتەرجىم بۇ تەرجىسە ـ تەپسىرنى يېزىپ چىقىشتا، ئەھسلى ئىسلام ئىچىدىكى مۆتىۋەر ۋە ياراملىق تەپسىر-لەردىن 27 دەڭ تەپىسىر ۋە مەخسۇس ئەرەب تىلىدىكى قامۇسلارنى ھازىرلاپ، ھەربىر ئايەتكە

تەرجىسە ۋە تەپىسىر يېزىشىتا ئۇلارغا مۇراجىستەت قىلىشى بىلەن، مەنىىنى توقسرا ۋە روشەن ئىپادىسلىگەن. تەرجىمە ۋە تەپسىر پۈتكەنسدىن كېسىن، نەشسىرگە بېرىش ئالدىسدا، شىنىجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونئۇق ئىسلام دىنى جەشىيىتسنىڭ ئورۇنىلاشىتۇرۇشى بويىسچە، بىز مەزكۇر قۇرئان تەرجىمىسىنى باشتىن-ئاخىر دىققەت بىلەن مۆتىۋەر تەپىسىرلەرگە سېلىشىتۇرۇپ كۆرۈپ چىقىپ، مۇنداق تونۇشقا كەلدۇق:

- (1) بۇ تەرجىمە ۋە تەپسىر بۇرۇنقى ۋە كېيىنكى دەۋرلەردە مەشھۇر مۇپەسسىرلەر تەرىپىدىن يېزىلغان مۆتىۋەر تەپسىرلەرنىڭ مەزمۇنىغا ئۇيغۇن بولغان.
- (2) قۇرئان كەرىينىڭ ئۇسلۇپ جەھەتتىكى ئالاھىدىلىكىنى نەزەردە تۇتىقان ھالدا ھازىرقى
 زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىل ئادىتىنى تەرجىيىدە مۇجەسىمەلەشتۇرۇشكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈنگەن.
- (3) تەرجىمە ۋە تەپسىرنىڭ تىلى ئىخچام، ئاممىباب بولۇپ، ئوقۇغان كىنشى ئېنىسى، روشەن چۇشەنچە ھاسىل قىلالايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ تەرجىمە ۋە تەپسىرنى ئىشەنچلىك ۋە يارامىلىق تەرجىسىمە ۋە تەپسىىر دەپ ھېسابلىدۇق. مۇتەرجىم مۇھەممەد سالىھ قارىھاجىمنىڭ بۇيۇك خىزمىتى ئۈچۈن جانابىي اللە دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە بۇيۇك سائادەت، كاتتا ئەجىر ئاتا قىلسۇن، ئامىن!

قۇرئان كەرىمنىڭ تەرجىمە ــتەپسىرىنى كۆزدىن كۆچۈرۈپ تەقرىز يېزىپ چىقىثقا قاتناشقانلار: ھېيتكاھ جامەسنىڭ خەتىبى، ئاتاقلىق دىنىي ئالىم، ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىـــ تىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى قاسىم قارسھاجىم؛

جۇڭگو ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىـ يىتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ھامۇت مەۋلىۋى دامۇللاھاجىم؛

قەشقەر ھېيتگاھ جامەسىنىڭ خەتىبى سۇلايسمانئاخۇن دامۇللام؛

ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ مۇدىرى ئابدۇللا دامۇلىلاھاجىم؛

ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ ھەيىئەت ئەزاسى زەيىنۇل ئابىسدىن <mark>مەۋلسۇى</mark> دامۇلىلاھاجىم؛

جۇڭگو ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ ھەيئەت ئەزاسى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىــ تىنىڭ ھەيئەت ئەزاسى ئابدۇرېئىد ئەئسلەمئاخۇنۇم:

ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ ھەيئەت ئەزاسى، قەشقەر ھېيتگاھ جامەسىنىڭ خەتىبى سالىھ دامۇللاھاجىم؛

ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى ئىبراھىسم قازىھساجىم؛ ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى، ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ مۇدىرى شىرىيجان دامۇلىلاھاجىم؛ ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ ھەيئەت ئەزاسى، قەشقەر ھېيتكاھ جامەسىنىڭ خەتسېي ھارۇنخانمەخدۇم:

ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ ھەيئەت ئەزاسى، خەتىب مۇھەمبەد دامۇللاھاجىم؛ ئاپتونوم رايونلۇق ئىسلام دىنى جەمئىيىتىنىڭ دائىبىي ھەيئەت ئەزاسى، خەتىسې ئابىدۇغەنى دامۇللاھاجىم؛

قاغىلىق جامەسىنىڭ خەتىبى ئابدۇلھەكىم مەخدۇمىھاجىم،

هـجـرى ۱۳۰۵ شـهرى مقو كاشىغەر

قورئان كەرىم تەرجىيىسىدە پايدىلىنىلغان تەپسىر كىتابلىرى

م تفسير الخازن ١٦ في ظلال القرآن للسيدقطب ١٧ تفسير الخطيب المكي ۱۸ تفسیر حسینی ١٩ المصحق المغسر لقريدوجدي ٢٠ مقررالتفسير ۲۱ تفسیر مواکب ۲۲ تفسیر مدارك ٢٣ معجم غريب القرآن ٢٤ قاموس الأعلام والألفاظ القرآنية ٢٥ معجم ألغاظ القرآن الكريم ٢٦ موسوعة القرآن الميسرة ٧٧ تغسير غريب القرآن للإمام محمد بن أبى بكرالسجستاني

۱ جامع البيان في تفسيرالقرآن
۲ التفسيرالكبير للفخرالرازي
۲ الكشافي عن حقائق التنزيل
۲ تفسيرابن كثير
۲ تفسير الدرالمنثور
۲ تفسير الدرالمنثور
۸ تفسيرالجواهر (طنطاوي)
۱۰ تفسيرالبواهر (طنطاوي)
۱۰ تفسير القرآن الكريم
۱۰ تفسير الجلالين
۱۲ تفسير الجلالين

للدكتوريحيى أحبدالدرديري

﴿ فِينَ إِلَيْهِ اللَّهِ فَا اللَّهِ فَا اللَّهِ فَا اللَّهِ فَا اللَّهِ فَا اللَّهِ فَا اللَّهِ فَا

البكن	الطبنخة	السُّورَة	وقطاستوزة	الجزء	العبنخة	الشُورَة	ة مالسورة إمالسورة
*3	Pr-0	سُوْرةِ الرُّوم	p.	1	۳	سُوْرِةِ الفَاتِحَة	1
P1	mr	سُوْرَةِ لُقَمَان	m	r = r = 1	-	شُوْرِةِ الْبَقَرَةِ	۲
71	mn	سُوُرةِ السَّجْدَةِ	77	r_ r	۵۱	شؤرة العشزن	40
rr - m	MIA	سُوْرِيَّ الأَحزَاب	177	7-0-4	۷٨ .	شؤرة النِّسَاء	~
**	1779	سُوْرة سَنبَا	10	4 - 7	1-4	شؤرة المائدة	۵
YY	rra	سُؤرة فالمر	10	A - 4	179	شؤرة الأنقام	٦
rr - rr	144.1	شؤرة لينت	177	9 - A	101	سُورة الأعراف	4
TT	liked	سُوريّ الضَّمَا فات	12	1 4	14A	مُوْرِةَ الدَّنْقَال	A
rr	101	شؤرة من	PA.	11 - 1-	188	سُوْرِةَ النَّوبة	4
11' - 11	P4'1	سُوْرَةَ الرُّمَر	29	1 11	7-4	سُوْرة يُونس	1.
1	AFN	سُوْريَّ المُؤمن	pr.	15 = 11	rrr	مُنُورَةً هُود	11
74 - TF	ren	سُورةِ لَحَمِّرُ الشَّجَلَةُ	61	il" = 11	1999	التورة يُوسُف	IP.
ra	I'AI'	شؤرة الشُّوزى	PT	199	10.	شؤرة الرَّمـد	14º
14	r'4 •	سُوْرَةِ الزُّخرُف	C/m	H"	101	شؤرة اشراههم	10"
Y4	1444	سُورة الدُّخَان	C.L.	10' = 10"	111	شورة البعاش	10
Ya	1999	شؤرة الجَاثِية	ra	16"	ארץ	مُورِةِ النّحل	19
77	۵۰۲	سُوْرَةِ الرَّحقاف	ריז	16	YAT	عُنُورَةَ بِنِيَ اسْرَاءِيل	14
17	8.4	سُوْرِةَ مُحَمَّد	14	17 - 10	195	سُوْرَةِ الكهف	16
11	AIF	سُورة الفَتُح	PA.	17	F*1	شؤرة مَريَء	14
73	217	سُوْرِيَّ الحُبِعُرات	r/9	li li	212	سُوْرَةَ ظَهِ	4.
**	Δ19	ئۇرة ت	۵٠	14	TTT	سُوْرة الأنبياء	71
14 - 11	Arı	سُوُرةِ الذَّارِيَات	اھ	14	m	سُوْرة الحَيجُ	77
74	۵۲۴	شُوْرِةَ الظُّور	۵r	1A	TTT	شورة المؤمنون	tr
74	074	سُوُرِلَا النَّجُمْ	۵۳	1A	Tal	مرورة النور	FF
74	519	سُوْرِةِ القَّمَرِ	24	19 = 10	77.	شُوْرَةَ الفُرقان	10
74	arr	سُوري الرّحيان	20	19	P74	سُوْرَةِ الشُّعَرَّآء	n
76	ara	شؤرة الواقِعَة	47	P - 19	1766	سُوْرِةَ النَّمل	146
74	ATA	سُوْرة الحَدِيْد	84	٧٠.	PAT	سُوْرَةَ القَصَص	YA
YA.	۵۲۳	شؤرة المجادلة	ΔA	F1 - F-	1792	سُوْرَةِ القَنكبوت	119

الجُزَّةِ	المتبضحة	الشُّورَة	المعالسونة	الجئزه	الطهفخة	الشُّورَة	مالسورة
۳-	APA	شوُرةَ الرَّعلِي	A4	PA	617	سُوْرة الحَشر	49
۳.	APA	سُوْرِةَ الغَاشِيَة	AA	PA.	00-	سُوْرة البُمنَّحنَة	٦٠
1""	299	سُوُرةَ الفَّجُر	A4	YA.	aar	سُورِةِ الصَّف	41
P**	1-1	سُوْرَةَ البِسَلَد	41	FA.	AAT	سُوْرة الجُمُعَة	44
***	4-1	سُوْرِةِ الشَّمِس	41	PA.	۵۵۵	عُدْرة الْمُنافقين	71"
 	7-7	سُوُرة اللَّيْل	44	YA.	884	شُوْرِيَّ الثَّغَابُن	40
*-	7-1"	سُوْراة الطُّمخي	45	YA	PAB	شؤرة الطَّلَاق	76
Įm.	1-1"	سُوْرة الشَّرْحِ	49'	YA.	841	لتؤرة التّحوثيم	44
۳.	1-1"	سُوُرة الشِّين	40	14	۳۲۵	شؤرة المُلك	14
* *	7-1"	سُوْرَةِ العَاق	99	14	ara	شُوُرِةَ القَلَمِ	1A
۳.	1-8	سُوُرة القَدُر	96	19	AF&	سُوُرةِ الحَاقَة	19
44.	7-0	سُوْرة البَيْتَة	94	74	64.	شؤرة المقارج	4.
P*	1-1	سُوْرة الزِّ لَزَّال	49	19	124	سُوْرَةَ نُوح	41
P+	7-4	سُوُرة العَاديات	100	29	ALF	سُورة الجِت	47
pr.	1.4	شورة القادِعة	141	14	264	سُوُرة المزَّتِل	41
۳.	7-4	سُوْرة الثَّكَاثُر	147	119	849	سُوُرةِ المِدَيِّر	۳
۳۰	4-A	شؤرة العَشر	140	14	ΔM	سُوْدة القِيَامَة	40
* *•	1-4	شؤرة الهمزة	1-1"	119	DAT	سُوْرَةِ الدَّهــر	49
pr.	1-A	سُورة الفِيل	1-0	19	۵۸۵	شؤرة المرسلات	44
f =-	1-9	سُوُرةٍ قُرَيش	1-4	۳.	۵۸۷	شُورة اللَّيا	۷٨.
۳.	1-4	سُوْرِةَ المَاعون	1-6	y	AAA	شؤرة النّاذِعات	49
p==	1-1	شؤرة الكوكر	I+A	p	64-	سُوْرِة عَيْسَ	۸.
۳-	7-9	شؤرة الكافرون	14	μ.	491	سُوْرَةِ النَّكُونِير	Al
۳.	71-	شؤرة التمسر	11-	p.	AST	سُوْرَةَ الإنفِطار	Ar
p	71-	سُوْرة تَنَّتُ	591	pr.	495	شورة المطفين	AF
·	31-	شؤرة الإخلاص	100	P.	440	سُورة الإنشقاق	Alf.
· •	311	عورة الفَاق عُورة الفَاق	10"	p	411	شۇرة البرى شۇرة البرى	ΑΔ
	""						-
۳-	111	سُوْرِيَّ النَّاس	319"	10.	294	سُؤرة الطَّارِق	A5

مۇندەرىجە

	ئۇيغۇرچە تەرجىمىسى توغىرىسدامۇھەممەت سالىھ	سنبك	قۇرئان كەر،
ي	صفحه ثناثاره قسم	قىمى	سوره نىڭرە
2		فاتىھ	1 _ سؤره
3		بەقە	2 _ سؤره
51	ئىمران		3 ـ سؤره
78		نسا	4 _ سؤره
107			5 ـ سؤره
129	ام	ئەنئا	6 ـ سؤره
152	اقا	ئەئر	7 _ سؤره
178	U	ئەنغا	8 ـ سۇرە
188			9 _ سؤره
209	س	يۇنۇ	10 سيؤره
222			11 ــ ســؤره
236	نق		12 ــ ســؤره
250		رەئد	13 سؤره
256	هم	ثبرا	14 - سۇرە
263		هنج	15 ـ سـؤره
268		تهمإ	16 ـ سؤره
283	, تسرائيل (ئسيرا)		17 ـ سۇرە
294			18 ــ ســؤره
306	هم		19 _ سؤره
313	,		20 ـ ـــؤره
323	ـيا	ئەنب	21 ـ سـؤره
332		ههج	22 _ سۇرە
343	نۇن		23 ـ سىۋرە
351		نۇر .	24 ـــــؤره
360	انان	فۇرق	25 ــ ســؤره
367		شۇق	- 1 - 26

377	ئەمل	27 _ سؤره
386	قەسەس قەسەس	28 _ ـــؤره
397	ئەنكە بۇت	29 ــ سؤره
405	رزم	30 ـــــؤره
412	لوقهانلوقهان	31 ــ ســؤره
416		32 ــ ســؤره
419	ئەھزاپ ئەھزاپ	33 ــ ســؤره
429		34 ــ ســـؤره
435	فاقىر	35 ــ ســؤره
441	ياسن	. 36 ــ ســؤره
446	سافقات	37 ـ سـؤره
453	ساد	38 ــ ســؤره
459	; ۋەھىر	39 ــ ســؤره
468	غافىر	40 ــ ســؤره
478	فؤسسلەتف	41 سسۇرە
484	شؤرا	42 ــ ســؤره
490	زۇخرۇق	43 ــ ســؤره
496	دۇخان	44 ــ ســؤره
499	جاسيه	45 ــ ســؤره
503	ئىمقانىئىمقانى	46 ــ ـــــــــــــــــــــــــــــــــ
507	مؤهه همه د	47 ــ سىۋرە
512	هناها	48 ــ سؤره
516	هؤجۇرات	49 ــ ســؤره
519	قاني	50 _ سؤره
521	زارىيات	51 ــ ســؤره
524	تزر	52 ـ سـؤره
527	p+4	53 ــ سـؤره
529	قەمەرقەمەر	54 ــ ســؤره
532	رمغيان	55 ــ ســؤره
535	ۋاقىئە	56 ـــــؤره
538		57 ــ سـؤر •

543	مؤجادهلهمؤجاده المستسبب	58 ــ سـؤره
546	م هشر ::::::::::::::::::::::::::::::::::::	59 ـ ـــؤره
550		60 ــ ســؤره
552	,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	61 ـ ســؤره
554	جۇمۇتە	62 ـ ســؤره
555	مۇناقىقۇنمۇناقىقۇن	63 ـــــؤره
557	تەغابۇن	44 ــ ســؤره
559	علاق	65 ــ سؤره
561	3-هر نم	66 ــ سؤره
563	بۇڭ	67 ــ ســؤره
565	adaš	68 ــ ســؤره
568	ماققه	69 ــ ســؤره
570	ماثارىجمائارىج	70 ــ ســؤره
572	نؤه	71 ــ ســؤره
574	چىن	12 - سؤره
577	مؤززهميىلل	73 ــــــــــــــــــــــــــــــــــــ
579	مؤددهسسر	74 ــ ســـؤره
581	قيامه ت	75 ــسؤره
583	ئنــان	76 ـ سـؤره
585	مؤرسه لات	77 ـــــــــــــــــــــــــــــــــــ
587	ধ্য	78 ــــؤره
588	نازىئاتنازىئات	79 ــ سؤره
590	ئەبەسە مىلىرىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىنىن	90 _ ســرده
591	تەكۋىر	81 ــ سؤره
592	ئىنفىتار	82 ـــــؤره
593	مۇتەفلىقىن	83 _سؤره
595	ئىنىشقاق	84 ـ سؤره
596	بؤرؤج	25 ــــــؤره
597	تارىق	86 ــــــــــــــــــــــــــــــــــــ
598	ئەئلا	87ؤره
598	غاشيهغاشيه	18 ـ سؤره

599		89 ــ ســؤره
60 t	پەلەدى	90_سؤره
681	شەمىي	91 _ سؤره
602	الميل	92 ـ سـؤره
603	laśj	93 ــ ســـؤره
683	ئنشراه	94 ـ سـؤره
604	ئىن	95 ــ ســؤره
604	ئەلەق	96 ــ ســؤره
605	قەدر	97 ـ ســـؤره
685		98 ـ ســؤره
606	ز • ئز • له	99 ــ ســؤره
606	ئادىياتىن	199 ــ سؤره
607	قارىـــئە	101وره
607	تەكاسۇر	102 ــ سؤره
601	ئەسر	103 ــ سؤره
608	هؤمهزه	104 ــ سۇرە
608	فيل	195 ــ سؤره
609	قۇرەيىش	106 ــ سؤره
609	مائۇنمائۇن	107 ـ سۇرە
609	كەۋسەركەۋسەر	108 ــ سۇرە
609	كافمبرون	109 _ سۇرە
610	فەسىر	110 ــ سؤره
618		111 ــ سؤره
610	ئىخلاس	112 ــ سؤره
611	نەلەق	113 ــ سؤره
611	ناسناس	114 سىۋرە
612	***************************************	ئىزاھلار
634	***************************************	
637	م تەرجىمىسىدە پايدىلىنىلغان تەپسىر كىتابلىرى	قۇرئان كەرد

إِنَّ فِلْلِقُوْلِشُّوْفُوْنَ الْإِسْلَامَةَ مُّمُولِلاً فَقَافِنَ فِللَّا تَجْفَعُ وَلَلْإِسْفَانِي في المتلكة المتهجة الشهودية الشرقة عن جستم الملك فهتد لطباعة المفتحف الشيرين في المديسة الشيرة إذ يَسْرُهَا أَن مُعْمِدِ المَّجَسَمُ هَذِهِ الطَّبْعَةَ مِنَ المُعْرَادِ الحَجْدِيمِ ورَجَمَة مَعَانِهِ إِلَى اللّقَةِ الْوَيشُورِيَةِ ورَجَمَة مَعَانِهِ إِلَى اللّقَةِ الْوَيشُورِيَةِ

وَأَنْ يَجَــٰزِيَ

خَلْاَهُ الْجُرَاهُ مِنْ الْمُلِكُ الْمُلَكِّ الْمُلْكُ الْمَا اللَّهُ الْمُلْكِ الْمُلْكِ الْمُلْكِ الْمُلْكِ الْحَسَنَ الْمِنْزَاء عَلِيمُهُوذِهِ الْعَظِيمَةِ فِي أَشْرِيحَتَانِ اللَّهِ الْصَحِيمِ

وَاللَّهُ وَلِيُّ التَّوفِيونِ

عودي دي فريستان معلكتن نبأة هسلام فيشله ربني باستقوروش وقف له راه قارائ فيلاهة كوت قلدين يته كولسساك قبلين منتبة قرقيكي ، مجسيع الطلك فهدفه (هدنت ديكي تسران بيسسسش زاؤرتينه) نقساره فيليفوچن شبيو قسران كريمني فويغورچه معنسين له ربنديات ته رجمته سبي بيسلان بيسالهن بيسار لعنبيب پهنششي منتبته ر ليكسيزنيين خسو بيسان به بيسان قبليدور بيسوتون مسلمان ليه ربندور ، قبران كريمسدهن فيستقاده لينيشني الله دين سيدورا يسدور ، فيكي حسيره نييات قبليه فيلينية قبران كريمنين نشير قبلينشدي ديات فيلينية المهدين فيلينين نشير وقبين اللهدين المسلمين أوسر مطلبيه نشيرا يسدور ، سيورا يسدور توفيستان به ركوبي اللسمة دور ، سيدورا يسدور توفيستان به ركوبي اللسمة دور ،

محتع الملافهة لإطباعة الممتح فالسكنف

ص.ب ٦٢٦٢ - المدَينَة المنوَّرة المَنكَة العَييَّةِ الشَّعُوديَّة

